

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

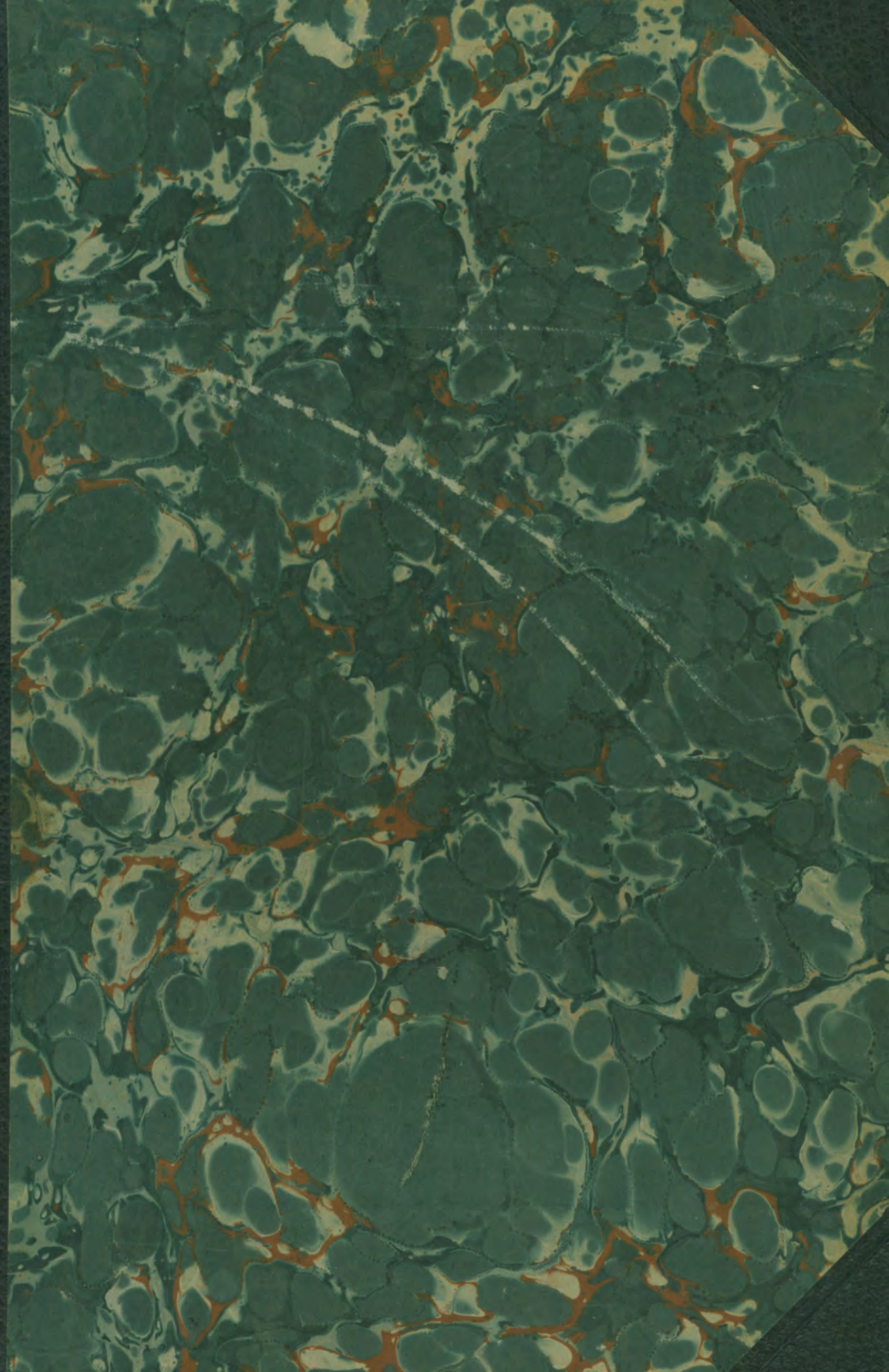
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANSK LANDBRUG

FRA 1880 TIL 1938

DANSK LANDBRUG

FRA 1880 TIL 1938

MED PORTRÆTTER
AF DETS LEDENDE MÆND

UNDER REDAKTION

AF

KJELD BJERKE
CAND. POLIT.

HANS JENSEN
DR. PHIL.

KARL MADSEN
LANDBRUGSKANDIDAT

KØBENHAVN
ARTHUR JENSENS FORLAG
MCMXXXIX

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
INDLEDNING: UDVIKLINGEN I DET 19. AARHUNDREDE INDTIL 1880.	
Af <i>Hans Jensen</i>	9
1. Tilstanden i det 18. Aarhundrede	9
2. Enevældens Landboreformer	12
3. Landbrugskrise og Fremskridtsforsøg (indtil 1830)	18
4. Vendepunktet omkr. 1830 og dets nærmeste Følger	23
5. Det ny politiske Liv og den begyndende Bondebevægelse (indtil 1848)	25
6. Grundloven af 1849 og dens Betydning	33
7. Nye Landboreformer (efter 1848)	35
8. Landbrugets Fremgang 1850—1880	39
9. Grundtvigianismen og Højskolebevægelsen	42
10. Politisk Liv i Halvfjerdserne	48
11. Herremænd, Gaardmænd og Husmænd omkring 1880	52
I. DE TRANGE, MEN UDVIKLINGSRIGE AAR 1880—1900. Af <i>Hans Jensen</i> og <i>Karl Madsen</i>	58
1. Overgangen til Nutidens intensive Landbrug	58
2. De ændrede Afsætningsvilkaar	59
3. Driftsmæssige Forandringer	64
4. Husdyrholdet	78
5. Andelsbevægelsens Frembrud og Vækst	91
6. Statsforanstaltninger og almindeligt Organisationsliv. — Landbrugets Arbejderspørgsmaal	117
7. Driftsudbyttet i Nedgangsaarene	124
II. DE GODE AAR 1900—1914. Af <i>Hans Jensen</i> og <i>Karl Madsen</i>	129
1. Fremgangen for Landbruget	129
2. Den videre Udvikling af Andelsselskaberne og det øvrige Organi- sationsliv	133
3. Udstykningsbevægelsen	143
4. Landbrugets Skatter forud for Krigen	150
III. FORSØGSVIRKSOMHED, UNDERVISNING OG KONSULENTVIRKSOMHED. Af <i>A. M. Sørensen</i>	156
IV. KRIGSAARENE OG INFLATIONSTIDEN. Af <i>V. Villadsen</i>	186
1. Produktion og Udenrigsomsætningen	186
2. Reguleringerne under Krigen	195
3. Landbrugets økonomiske og sociale Stilling	208
4. Sønderjyllands Landbrug	218

	Side
V. KRISEAAR OG TILBAGEGANG. Af <i>Kjeld Bjerke</i>	224
1. Deflationen	224
2. Landbrugets gode Aar (Perioden 1928—30)	239
3. Landbruget under Krisen og i Aarene derefter (Perioden 1931—38) ..	242
4. Samhandelen med Udlandet	252
5. Valutaforholdene og Statens prishævende og prisregulerende Foranstaltninger	267
6. Landbruget og de andre Erhverv og Samfundsklasser	288
7. Landbrugets Skatter efter 1926. (Af <i>Viggo Kampmann</i>)	303
8. Landbrugets Fremtid	314
 TILLÆG I. Landbrugets Institutioner og Organisationer (kort Oversigt)	 326
 TILLÆG II. Statistiske Tabeller over Erhvervsfordelingen, Jordbrugsforhold, Vareomsætningen og Priser m. v.	 336
 ANDEN AFDELING. PORTRÆTTER MED BIOGRAFISKE OPLYSNINGER	 357

FORORD

Stavnsbaandsjubilæets Aar har Tankerne ikke blot samlet sig om den store Frigørelse af Bondestanden, der skete for 150 Aar siden, men ogsaa og ikke mindst om den storslaaede Udvikling, der med Frigørelsen som Forudsætning har fundet Sted gennem hele det 19. og den forløbne Del af det 20. Aarhundrede. Fra at være en undertrykt Mand i lave og daarlige Kaar udviklede den danske Bonde sig til at være som det lysende Forbillede for Standsfæller i andre Lande, og Danmark fik for sin Landbrugsdrift et Ry, der bredte sig over hele Verden. Kaster vi en historisk Betragtning tilbage paa de 150 Aar, ses det tydeligt, hvordan der for ca. 50 Aar siden sattes et afgørende Skel i hele den mærkelige og storslaaede Udvikling; da stilles den danske Bonde under Trykket af et Omslag i Konjunkturerne paa den Prøve, der for Alvor kommer til at vise, hvad der bor i ham, hvad det er for Kræfter, han har samlet i Aarhundredet efter den store Frigørelse. Han skaber ved en maalbevidst Driftsomlægning det nutidige, intensive Landbrug, saa længe efter det gamle Landsbyfællesskabs Ophævelse grunder han et nyt frugtbart Fællesskab gennem Andelsbevægelsen. Det videre Arbejde indenfor Landbruget har derefter indtil Dagen i Dag, trods nye skiftende Konjunkturer, kunnet fortsættes paa det Grundlag, det saaledes var lykkedes at rejse.

De sidste 50 Aar eller rettere Tiden efter ca. 1880 udgør et særskilt Afsnit af det danske Landbrugs og den danske Landmands Historie, vi møder her de egentlige aktuelle Forudsætninger for det, der er Nutidsliv og Nutidsspørgsmaal, og det er dette, der vil blive Genstand for Skildring i Bogen, der her tilbydes, og som saaledes vil blive en Fremstilling af dansk Landbrug og danske Landboforhold i Perioden fra omkring 1880 til 1938.

Formaalet er at skaffe den oplyste Landmand og alle andre interesserede en historisk-økonomisk Oversigt over hele den rige Udvikling, der har fundet Sted i den omhandlede Tid, at vise, hvilke Resultater, praktisk og principielt, der er naaet gennem Fremskridtene i Produktion, Organisation og Oplysning, gennem kulturelt og politisk Arbejde. Ikke mindst Vægt vil der blive lagt paa at fremhæve den Indsats, der er gjort af førende Skikkelser i og udenfor selve Landbruget til Fremme af Bondestandens Kaar og det danske Samfunds Udvikling.

Det er derfor ogsaa fundet naturligt at lade en Del af Bogen — dens Afdeling II — bestaa i en Samling af Portrætter — med kortfattede biografiske Oplysninger — af de ledende Personer indenfor Nutidens danske Landbrug.

Bondestandens Frigørelse for 150 Aar siden var et Værk af bondevenlige Kræfter indenfor Regeringen og de andre Samfundsklasser, Bondestandens banebrydende Indsats i den nyeste Tid er sket ved Standens egne Evner og Selvhævdelse. Sammen med dygtige større Landmænd og landbrugsteoretiske Kræfter, som

oftest udgaaet fra selve Landbefolkningen, er det Gaardmænd og Husmænd, der selv har haft Førerskabet i det landbrugstekniske Arbejde og navnlig ogsaa i det omfattende, betydningsfulde Organisationsarbejde, der mere end noget andet har givet de nutidige danske Landboforhold deres Særpræg.

Den Tid, der skildres, tør siges at være ikke blot det nyeste, men ogsaa det stolteste Afsnit af den danske Bøndestands Historie; Standen har i denne Tid staaet overfor vanskeligere Opgaver end nogensinde før, og den har ved deres Løsning udfoldet en større Dygtighed og Selvstændighed end nogensinde. Det var nu, men ogsaa først nu, at Bonden i Danmark vandt Ry som den dygtigste og mest oplyste i Verden.

Det følger da af Emnet, at en Bog som denne maa kunne bringe opmuntrende Indtryk for dem, der tumler med dansk Landbrugs store Vanskeligheder i Nutiden, og for den unge Slægt skulde der her frembyde sig et Vidnesbyrd om, hvad deres Forældre og Bedsteforældre har formaaet at udrette.

Som angivet i Indholdsfortegnelsen er det indledende Afsnit skrevet af *Hans Jensen* og de to følgende af *Hans Jensen* og *Karl Madsen* i Forening. Afsnittet om Forsøgsvirksomheden m. v. er udarbejdet af Redaktionssekretær *A. M. Sørensen*, medens cand. polit. *V. Villadsen* og *Kjeld Bjerke* har skrevet henholdsvis det næstsidste og sidste Afsnit, idet dog Afsnittet om Landbrugets Skatter efter 1926 er skrevet af cand. polit. *Viggo Kampmann*.

Redaktionen takker Fuldmægtig, cand. polit. *A. Clausager* for Bistand ved Udarbejdelsen af et enkelt Afsnit, og endvidere takker vi Landbrugsraadet, Gad's Forlag samt Ugebladet »Dansk Landbrug« for Laan af Klichéer.

Juni 1939.

Kjeld Bjerke.

Hans Jensen.

Karl Madsen.

*

INDLEDNING: UDVIKLINGEN I DET 19. AARHUNDREDE INDTIL 1880

DANMARK er fra ældgamle Dage et Bonde- og Landbrugsland. Landbrug og Kvægavl har allerede i forhistoriske Tider, hvorom kun Gravhøje og Fund fra Jorden bærer Vidnesbyrd, været Hovederhvervene, og gennem alle de Tider, hvorom vi ved noget i Kraft af skrevne historiske Vidnesbyrd, har den overvejende Brugsform ved Jordens Dyrkning været *Bondegaarden*. Det var Bønder, der udgjorde Kærnen i Landets Befolkning, det var denne Stand, der gjorde det grundlæggende Arbejde i Samfundet, men i en lang Periode maatte det ske under trykkende sociale Vilkaar. En Frugt af Middelalderens Samfundsudvikling var det, at Bønderne kom ind under et Herrevælde, hvorved der berøvedes dem den fri Ejendomsret og til Dels den personlige Selvstændighed. Det blev Herremændene, der kom til at eje den allermeste Jord, og Bønderne blev blot Fæstere, for en stor Del med Forpligtelse til at forrette Hoveri paa Herregaardene.

Paa den sjællandske Øgruppe og Lolland-Falster udbredtes allerede i Tiden før 1500 Vornedskabet, der betød Forpligtelse for en Bondesøn til at overtage Fæstegaard paa det Gods, hvor han var født, og derfor blev en Pligt til at blive der, om det krævedes, fra Fødslen til Døden. Vornedskabet ophævedes ved en Forordning af 1702, men Ophævelsen var ikke traadt i fuld Kraft for alle, da 1733 *Stavnsbaandet* blev indført som gældende for hele Landet (dog ikke Bornholm, Amager og Sønderjylland). Stavnsbaandet bandt den bondefødte til Hjemstavnen, d. v. s. ligesom Vornedskabet til det Gods, hvor han hørte til; Paaskudet var, at Godsejeren skulde have Folk, han kunde stille til den af Staten foreskrevne Militærtjeneste, men den virkelige Hensigt var, at der altid skulde være Arbejdskraft nok omkring paa Godserne, baade Tjenestekarle og Fæstere. Stavnsbaandet blev i Praksis ligesom Vornedskabet et Baand for Livet, og det var paalagt hele Landets Bondebefolkning og betegnede ved de Forhold, det skabte, Toppunktet af Bondestandens Undertrykkelse under Herremændene.

I en Oversigt over Udviklingens Gang i det 19. Aarhundrede vil det være naturligt at begynde med et Tilbageblik over Forhold og Tilstande i det 18. Aarhundrede.

1. Tilstanden i det 18. Aarhundrede.

Landbefolkningen i det 18. Aarhundrede bestod som i tidligere Tider af de to Hovedbestanddele: Godsejere og Bønder. Det var Stavnsbaandets Forudsætning, at der kun fandtes yderst faa Selvejerbønder, at Landet var som inddelt

i Godser; Ejerne af disse raadede kun direkte over deres Hovedgaarde, medens den øvrige Jord var overdraget til Fæstebønderne, som efter Lovens Bud skulde besidde deres Gaarde paa Livstid. Udtrykkelig var det 1682 blevet forbudt Godsejerne at lægge Bøndergaarde ind under Hovedgaardene, men Forbudet er ikke blevet absolut overholdt. Og saa i det 18. Aarhundrede er Hovedgaardenes Omraade blevet udvidet, og paa Sjælland udgjorde det omtrent en Sjettedel af, hvad Bondejorden omfattede; paa Fyn og i Jylland var det forholdsvis mindre.

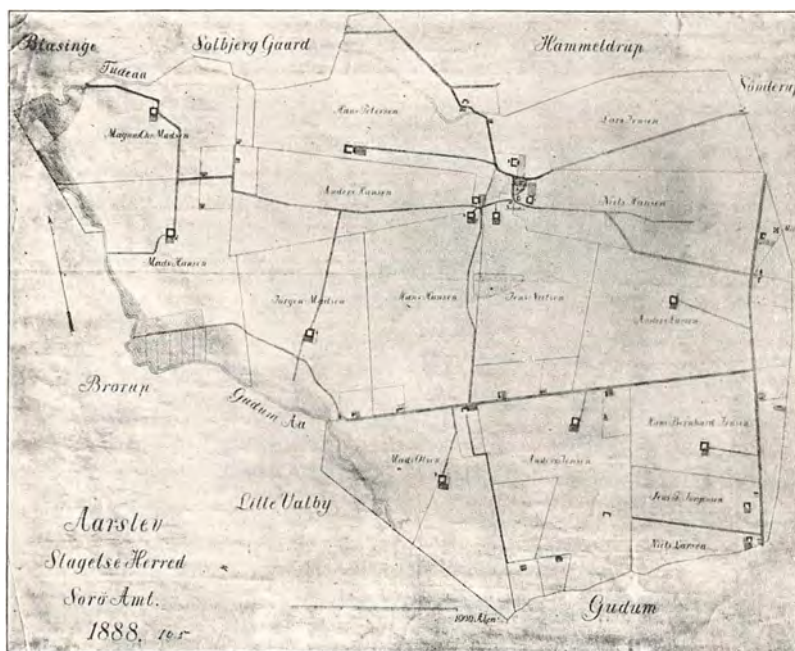
Fæsteforholdet var nu som før bygget paa Afgifter *in natura* og skulde for saavidt være en Fordel for Bønderne, der vilde have haft vanskeligt ved at svare ret meget i Penge. Men i disse Naturalydelse var der sket den for Bondestanden ulykkelige Forskydning, som laa i Hoveriets meget betydelige Forøgelse. Fra at have været en bestemt Byrde, der laa fast ligesom Landgilden (den aarlige Afgift af en Gaard, hovedsagelig i Varer), var Hoveriet i Tidens Løb blevet vilkaarligt og ubestemt; Loven havde ikke sat Grænse for dets Ud bredelse eller Størrelse, og Bonden stod næsten retsløs paa dette Omraade, for saa vidt som hans Fæstebrev her i Reglen kun rummede meget vage Udtryk, og der hos Godsejerne var en Tilbøjelighed til at opfatte Forholdet saaledes, at de havde Lov til at kræve det Arbejde, de havde Brug for.

Ved Pasningen af sin hjemlige Bedrift var Bonden bundet af det Fællesskab, der i den allerstørste Del af Landet var gældende for Jordbruget i hver Landsby. Jordfællesskabet berørte kun Driftsforholdene, ikke Ejendomsretten, og Gaardene i samme By kunde godt tilhøre forskellige Ejere. Alle Gaarde og Huse laa samlet i Landsbyen, og uden for hver Gaard laa en Toft som det eneste lille Stykke Jord, den havde for sig selv. For hele det øvrige Omraade af Landsbyens Jord gjaldt Fællesskabet, og hvor Trevangsbrug raadede som det var Tilfældet i Størstedelen af Landet, var Formen den, at de dyrkede Marker var delt i tre Vange, som skiftevis og i Rækkefølge blev Rugmark, Bygmark

Aarslev By ved Slagelse, før Udskiftningen.

og Græsmark (det sidste uden at der i Reglen blev saaet Græsfrø). Rugmarken og Bygmarken var atter inddelt i forskellige Ager-skifter eller Aase, og inden for alle disse havde Gaardene i Byen hver sin Lod i en efter Verdenshjørnerne bestemt Orden, der svarede til Gaardens Plads i Landsbyen. Paa den Maade blev den enkelte Gaards Tilliggende splittet i mange spredte Stykker. Den By-mark, der laa hen til Græsning, benyttedes som en Fælle, hvor Byens Kvæg græssede i samlet Flok under Bevogtning af Byhyrden, en Slags kommunal Embedsmand, der lønnedes af alle Gaardmændene i Forening. Paa den Maade brugtes ogsaa Overdrevet, den store Del af Landsbyens Omraade, der laa udyr-

Aarslev By 1888. De fleste Gaarde er flyttet ud paa hver sin Lod.

ket og som en Ring omkring de dyrkede Vange. Naar Høsten var overstaaet, »opgaves Ævred«, hvad der vil sige, at Byhyrden nu havde Lov at drive sit Kvæg ind over Rugmarkens og Bygmarkens Stubbe. Husmændene, som der var en Del af ogsaa paa denne Tid, havde Ret til Græsning for en Ko eller nogle Faar paa Bymarkerne; de var næppe i Almindelighed daarligere stillet end de som Regel fattige Fæstebønder.

Landbyfællesskabet stod hindrende i Vejen for den enkelte Mands Initiativ og Fremskridtsarbejde, men havde samfundsmæssigt sine gode Sider. Landsbyen udgjorde som en lille, i sine egne Sager selvstændig Republik med »Oldermanden« som Præsident. Naar der skulde saas eller høstes, tudede Oldermanden i sit Horn, og Bymændene samledes for i Forening at drage ud paa Marken og skønne over, hvornaar deres fælles Arbejde skulde tage sin Begyndelse. Var der Uenighed, stemte man om det, og Flertallets Vilje var den afgørende, og paa lignende Maade gik det til ved alle fælles Foretagender. Fællesskabet gav et Sammenhold, der kunde være god Brug for, ikke mindst i de Konfliktforhold, som kunde opstaa mellem en Landsbys Bønder og deres Herremænd,

og en vis Tryghed for den enkelte; men dets store Mangel i de Tider, da Ønsket om en Forandring i de gamle Forhold blev brændende, var, at det hæmmede alle Muligheder i denne Retning.

Jordfællesskabet var knyttet til det lave Trin, hvorpaa Jordbruget i det hele befandt sig i det 18. Aarhundrede. Det gjaldt for Herregaardene saa vel som for Bøndergaardene, at deres Jorder var meget mangelfuldt opdyrket og bearbejdet. Inddelingen af dem var daarlig og ikke egnet til at skaffe Markerne den fornødne Hvile. Fra Bregentved paa Sjælland stammer en Skildring af, hvordan der ved det 18. Aarhundredes Midte overalt paa Sædemarkerne fandtes Træer, Sten og Kratskov, der lagde Hindringer i Vejen for Pløjningen og gjorde store Strækninger af Land ubrugelige. Marker og Enge kunde være fulde af Sumpe og Moser, og Jorden blev derved sur og lidet frugtbar. Det var kun faa Fold, der høstedes paa den Tid. Et stort opryddende og grundlæggende Arbejde maatte gøres, før Landets Jord efterhaanden blev tjenlig for den Landbrugsdrift, der skulde udvikle og udfolde sig gennem det 19. Aarhundrede.

En af de første Betingelser var, at Bondestanden fik nye Vilkaar at leve og arbejde under. Man maatte bort ikke alene fra det Stavnsbaand, der gjorde Bønderne til ufri Mænd; det var nødvendigt at omdanne Fæsteforholdet i flere Henseender og arbejde paa Opløsning af det gamle Godsvæsen, hvad der naturligt førte til Bestræbelser for at fremme Udbredelsen af Selvejendom; aldeles uomgængeligt blev det at komme bort fra Fællesskabet og over i individuel Drift. Ikke alene af sociale Grunde, for at skaffe Bonden den naturlige Frihed som Samfundsborger, men af praktiske, landbrugsmæssige Grunde krævedes der Gennemførelse af store, omfattende Landboreformer.

2. Enevældens Landboreformer.

Allerede fra Tiden omkring 1760 foregik en livlig offentlig Diskussion om Nødvendigheden af dybtgaaende Reformer. Tiden fra nu af til Begyndelsen af det 19. Aarhundrede var ogsaa en almindelig Opgangstid, og det følte stedse mere, at de bestaaende Forhold ikke gav Lejlighed til at udnytte de gunstige Konjunkturer. Samtidig, hvad der ikke var mindre vigtigt, trængte nye Idéer om Frihed og Menneskerettigheder sig frem og krævede nye Forhold. Endelig blev Statsmagten praktisk stærkere og kom ved Aarhundredets Slutning til at raade over en Embedsstand, der var meget bedre rustet, end den tidligere havde været, til at værne Bøndernes Ret overfor modvillige Godsejere.

1769 udstedtes Love, der i denne Henseende rummede en vis Retningslinje for Fremtiden. Ophavsmanden til dem var *Henrik Stampe*, en udmærket Jurist, der beklædte en fremtrædende Stilling i Centraladministrationen. Han var stærkt interesseret i en Forbedring af Bondestandens sociale Kaar som en Forudsætning for selve Landbrugets Fremgang; hans Yndlingsidé var, at Fæstet skulde erstattes af Selveje, og til det Maal sigtede en af de nye Love fra 1769, der paabyder, at de Bønder, der er Selvejere (og hvoraf der var blevet nogle flere ved Auktioner over Krongods) faar en særlig Beskyttelse. »Det er,« hedder det her i Kongens Navn, »Vores allernaadigste Intention og Vilje, at Selvejerbønder beskyttes og haandhæves, saaledes at andre og flere Selvejerbønder ligeledes kan faa Mod og Lyst til at stræbe efter ligeledes at erhverve Ejendoms-

ret, hvilket Vi allernaadigst eragte at være til Landets almindelige Bedste og Fordel, da det ikke vel kan fejle, at Jorden overhovedet vil blive bedre behandlet, naar den, der dyrker den, ved og er forvissat om, at den Tid, Flid og Kræfter, han anvender paa Grundens og Gaardens Forbedring, kommer ham selv og hans Børn og Arvinger efter ham til Nytte, end naar han i saa Henseende lever i Uvished«. Her er i gammel Kancellistil fremsat den Selvejets Idé, der i den senere Udvikling skulde blive virkeliggjort for hele Danmarks Gaardmandsklasse, og Begrundelsen er den, der bestandig skulde have Gyldighed og hævde sig i Livets praktiske Erfaringer: en Landmand arbejder bedst og med størst Udbytte for sig og Samfundet, naar han virker paa sit eget.

Allerede 1769 er det saaledes blevet set som et Maal for dansk Landbolov-

Bystævne i Davinde paa Fyn. Efter Akvarel af A. P. Madsen.

givning at gøre Bondestanden selvstændig, og ligeledes har man villet fortsætte tidligere Bestræbelser for at bevare Bondejorden paa Bondehaand, hindre, at Bøndergaardene blev nedlagt, eller deres Marker inddraget under Hovedgaardsmarkerne; hertil sigtede en Forordning, der gentog og udvidede tidligere Bestræbelser i denne Henseende. Lovene af 1769 er dog kun en Indledning til Landboreformer, varsler blot om en vis Retningslinje ved den senere Omdannelse af Stavnsbaandstidens Landboforhold; de afgørende store Landboreformer kom først, da man for Alvor tog fat paa at ophæve Fællesskabet, afskaffe Stavnsbaandet og reformere det hele Forhold mellem Godsejere og Fæstebønder.

Lovbud om Udskiftning havde man begyndt at udstede saa tidlig som 1758, og man tog fra først af særlig Sigte paa at ophæve det Fællesskab, der kunde bestaa mellem flere Landsbyer. Det blev en Forordning af 23. April 1781, der kom til at danne Grundlag for den fulde Gennemførelse af Udskiftningen, der særlig har taget Fart efter 1792, da det blev tilladt Godsejerne at fordele Omkostningerne derved paa deres Bønder. Allerede omkring 1765 er dog Udskiftningen blevet gennemført paa Godset Bernstorff ved København, og en Gaardmand ved Navn Hans Jensen Bjerregaard blev her Landets første Udflytter. Denne Mand var usædvanlig oplyst, for sin Tid en ren Idealbonde med Interesser og Fordomsfrihed langt ud over det almindelige. Udskiftningen krævede nødvendigvis nogen Udflytning, men ofte blev det ikke saa let at faa Bønder

til at flytte ud »paa Marken« og bort fra den tilvante, trygge Kreds af Fæller i Landsbyen. Ophævelsen af det gamle Fællesskab betød i det hele en fuldkommen Revolution i danske Bønders Tilværelse. I landbrugsmæssig Henseende var dette vel nok den vigtigste af alle Reformen. Den betød en stor Frigørelse af den enkelte Bondes Kræfter, Mulighederne aabnede sig som aldrig tidligere for selvstændigt Initiativ og Arbejde; men det var et ældgammelt Samfundsbaand, der sprængtes, en Kulturform, der gik til Grunde. Et Sammenhold og en Fællesfølelse skulde dog leve videre hos Sognebefolkningen i det 19. Aarhundrede, og saa kom da ogsaa den Tid, da de danske Bønder i Andels-

bevægelsen rejste et nyt Fællesskab, bygget paa ny Former for Fællesdrift og Fællesvirke.

A. P. Bernstorff (1735—1797).

1784 overtog ved et lille Kup den unge Kronprins Frederik (senere Frederik VI) Magten som Regent for sin Fader, den sindssyge Christian VII. Hans ledende Minister blev Andreas Peter Bernstorff, der var meget interesseret i Landboreformer; 1786 nedattes den store Landbokommission, hvis førende Mænd blev Christian Ditlev Reventlow, paa een Gang stor Godsejer og Førstemand i Rentekammeret (Datidens Landbrugsministerium), og Christian Colbjørnsen, der 1788 fik den høje Stilling som Regeringens første juridiske Tillidsmand (»Generalprokurør« i den vigtigste Regeringsafdeling, Danske Kancelli). Landmanden Reventlow, der havde en stærk Sans for Frihedens Betydning, og Juristen Colbjørnsen, der

kraftigt betonedede Nødvendigheden af lovordnet Beskyttelse for de svage mod de stærke, skabte i Forening den Lovgivning, der kom til at bestemme Retsvilkaarene for de danske Bønder i den følgende Tid. Det for Forholdenes Udvikling mest afgørende Spørgsmaal laa egentlig ikke i selve Stavnsbaandsløsningen, for det var efter den Tidsaand, der nu raadede, en temmelig stor Selvfølge, at Stavnsbaandet ikke i Længden kunde opretholdes, men hvad der særlig skabte Spænding, var mere, om samtidig med Bondefrigørelsen den særlige Jordlovgivning til Gunst for Bondestanden skulde bortfalde eller videre udvikles. Der var dem, der mente, at naar blot Stavnsbaandet faldt bort, og der altsaa blev fuld personlig Frihed for Bønderne, kunde man godt lade det gamle Fæstevæsen blive afløst af et Forpagtningssystem efter engelsk Mønster, og man kunde give frit Rum for Sammenlægning af Jord. Landbokommissionen og Regeringen ansaa det tværtimod for nødvendigt at udvide Reguleringen af Jordbesiddelsesforholdene og derigennem skabe en stærkere Beskyttelse af Bønderne som Stand jævnsides med Bondefrigørelsen. Det ejendommelige ved de danske Landboreformer, sam-

menlignet med tilsvarende Foranstaltninger i andre Lande, hvor man indskrænkede sig til en Frigørelse uden at sikre de frigjorte Bønder den Jord, hvorpaa de senere kunde leve, blev netop, at man her i Landet gennemførte paa een Gang en Sikkerhed og en Frihed for Bondestanden.

Forud for Stavnsbaandsløsningen udstedtes 8. Juni 1787 to Forordninger, der rummede en for Fæstebønderne meget gunstig Regulering af de Vilkaar, hvorunder Overdragelsen og Besiddelsen af en Bondegaard altid skulde finde Sted. Stavnsbaandets Ophævelse gennemførtes ved Forordning af 20. Juni 1788, et stort Vendepunkt, der fastslog, at Danmarks Bønder havde samme selvfølgerlige Ret til borgerlig Frihed som andre Samfundsklasser; bondefødt Mænd skulde ikke fremtidig være pligtige til at opholde sig eller fæste Gaarde paa noget bestemt Sted, men kunde drage, hvorhen de vilde. Visse særlige Pligter bevaredes dog for Bondestanden, navnlig Værnepligten, for hvilken alle andre lige til 1848 var fritagne.

Efter Stavnsbaandsløsningen fortsattes den bondebeskyttende Lovgivning. I Stavnsbaandstiden synes det at have været ret almindeligt, at Godsejerne overtraadte de gældende Lovbud om Fæsteforholdets Livsvarighed. En Forordning af 1790 indskærpede da, at alle Fæstebreve paa Bøndergaarde, som lød paa visse Aar eller paa Opsigelse, var ulovlige, og at alle saadanne Fæstebreve skulde gælde for Bondens og hans Hustrus Livstid, saa længe hun forblev Enke, og de begge efterkom deres Fæstepligter; dersom nogen Godsejer herefter skulde understaa sig i at handle mod dette Lovbud, skulde han tiltales og straffes som kongelige Befalingers modvillige Overtræder. Skønt denne Lov kun stadfæstede gammel Ret, vakte den Forbitrelse hos mange Godsejere, ogsaa reformvenlige. Det var navnlig i Godsejerstanden de fandtes, der mente, at der var gjort nok for Bønderne, naar de var blevet fri for Stavnsbaandet, og det næste da maatte være som logisk Konsekvens at gøre Jorden »fri«, saaledes at Godsejerne uden alle hæmmende Regler kunde gøre med den, hvad de vilde; Bonden, ræsonnerede man, stod jo nu som en ligeberettiget Kontrahent overfor sin Godsejer.

Trods alle Ræsonnementer og Kritik i denne Retning fortsattes den Politik, som Regeringen og Flertallet i Landbokommissionen fandt var den rette. I Løbet af 1790-erne gaves en Række Lovregler, der skulde tjene til Hoveriets Begrænsning og Bestemmelse, og tilsidst udstedtes Forordningen af 6. December 1799, der endelig afgørende fastslog, at alt Hoveri i Danmark skulde være og forblive bestemt. Hvor det ikke havde været muligt at gennemføre Aftaler om

Chr. D. Reventlow (1748—1827).

Hoveriets Bestemmelse mellem Godsejere og Fæstere ad frivillig Vej, var det sket gennem Hoverikommissioner, der var nedsat af Regeringen, og i Forordningen af 1799 blev det forbudt at træffe nye Aftaler om Hoveriets Forøgelse. Hele denne Lovgivning om Hoveriet mundede ud i en gennemført Statsregulering og Statskontrol til Betyggelse af Fæstebøndernes Stilling overfor Godsejerne.

Det var Regeringens Ønske, at Hoveriet helst helt skulde forsvinde, ja, den sigtede mod Ophævelse af det hele Fæsteforhold gennem Udbredelse af Selveje, og i denne Henseende blev Landboreformerne ogsaa ubetinget skelsættende i Udviklingen. Den nye »Tvang«, der blev paalagt Godsejerne i Fæsteforholdet,

Chr. Colbjørnsen (1749—1814).

samtidig med at Bønderne opnaaede Frihed, har givet Stødet til, at der under de heldige økonomiske Konjunkturer i Tiden omkring 1800 kom til at foregaa en stor Overgang fra Fæste til Selveje; en Godsejer har tit ræsonneret saaledes, at han hellere maatte skille sig af med sit Bøndergods end beholde det under de Vilkaar, Lovgivningen nu bød. Først fra 1834 foreligger der en Statistik. Den viser, at af ca. 65.000 Bøndergaarde var ca. 24.000 eller kun godt en Tredjedel endnu Fæstegaarde; Resten eller altsaa den overvejende Del var Selvejendom, en meget betydningsfuld Ændring i Ejendomsforholdene som Følge af de store Landboreformer. Ved en Bestemmelse, der udstedtes 1806, var det fastslaaet, at saavel Forbud mod Nedlæggelse af Gaarde som ogsaa Fæstetvangen — i de Tilfælde, hvor Ejeren ikke selv brugte Gaarden — skulde være gældende for Selvejergaarde ikke mindre end for Fæstegaarde (Reglen m. H. t. Fæstetvang for Selvejergaarde bortfaldt 1861). Kun undtagelsesvis blev det ved Reformlovgivningen tilladt at nedlægge eller sammenlægge Bøndergaarde; Formaålet var at sikre Bondestandens Bevarelse under taalelige Livsvilkaar, og derfor maatte Antallet af Bøndergaarde helst ikke uden Nødvendighed formindskes.

Det blev dog tilladt at nedlægge en Bondegaard, naar al dens Jord blev udlagt til Husmandslodder. Man var paa Landboreformernes Tid overordentlig ivrig for, at der skulde blive saa mange Husmænd som muligt, men man tænkte sig ikke derved smaa selvstændige Jordbrugere, saaledes som »Husmænd« er blevet det nu om Stunder, men Landarbejdere, der havde en ganske lille Jordlod som Støtte for deres Eksistens. Husmandsklassen i Danmark blev lige til Andelsbevægelsens Dage en Landarbejderklasse, og under de store Landboreformer drog man heraf den praktiske Slutning, at der derfor kunde gælde væsentlig andre Lovregler om Husmænd og Huse end om Gaardmænd og Gaarde. Man maatte godt nedlægge Huslodder, og der blev ingen Regulering af Husmandens Hoveri, som kaldtes for »Pligtarbejde«; meget betegnende var det, at medens en Forordning af 1791 om god Ordens Opretholdelse ved Hoveri udtrykkeligt

Frihedsstøtten i København.

Kongen bød:

Stavsbaandet skal ophøre, Landbolovene gives Orden og Kraft, at den frie Bonde kan vorde kiek og oplyst, flittig og god, hæderlig Borger, lykkelig.

Kongen kiendte:

At Borgerfriehed, bestemt ved retfærdig Lov, giver Kierlighed til Fædreland, Mod til dets Værn, Lyst til Kundskab, Attraae til Flid, Haab om Held.

forbød at anvende Hustugt mod Gaardfæsteren selv og hans Hustru, manglede et tilsvarende Forbud i en Forordning, der 1807 udstedtes om Husmandens Pligtarbejde. En Husmand kunde betragtes som sin Arbejdsgivers Tyende.

Det store Fremskridt, der naaedes ved Landboreformerne, skete først og frem-

mest for Gaardmandsklassen, der ikke blot fik Frihed, men ogsaa havde den Jord, som gjorde det muligt at naa frem til et virkelig omfattende Udbytte af Friheden. Paa Grundlag af friere, sikrere og mere selvstændige Besiddelsesvilkår, i Kraft af Stavnsbaandets Ophævelse, Fæsteforholdets Omdannelse og Selvejets større Udbredelse, endelig ikke mindst Fællesskabets Ophævelse, blev der skabt hidtil ukendte Betingelser for Fremgang og Fremskridt i det danske Landbrug.

Landboreformernes Tidsafsnit kan regnes for afsluttet 1810, da der gennemførtes en Forordning om Tienden, hvorefter denne gamle Afgift paa Bondejorden under ret gunstige Betingelser for Bønderne kunde kræves ændret fra den gamle Ydelsesform, som bestod i, at der blev leveret bogstaveligt hvert 10. Neg paa Marken, til en fast bestemt aarlig Ydelse. Paa en vis Maade var endnu den store Skolereform af 1814 et Led i Landboreformerne. Der havde været Skoler før, men nu gennemførtes Skolegang over hele Landet, og Skolerne fik en paa Seminarier uddannet Lærerstand. Formaalet var at give den nye Tids frigjorte Bønder en Adgang til Oplæring, som deres Fædre ikke havde haft. Paa den Frihedsstøtte, der er rejst til Minde om Landboreformerne uden for Københavns Vesterport, staar der skrevet, at den fri Bonde skal være en oplyst Mand, og Tanken herom har ikke mindst fyldt Chr. D. Reventlow, der indrettede mønsterværdige Skoler paa sit lollandske Grevskab, men ikke opnaaede at faa hele Landets Skolevæsen hævet op i det Plan, der for ham var det rigtige. Det nye Skolevæsens Undervisning blev nødtørfdig nok, men der laa alligevel indenfor de givne Rammer betydningsfulde Muligheder.

For alt det, der i en senere Tid skulde blive vundet ved Højskolerne og andet frit Oplysningsarbejde, bør man ikke se bort fra, hvad der har ligget af meget væsentlig Betydning i Skoleordningen af 1814, der til Nutiden vedblev at være Landsbyskolens Grundlov. Læreren, der taalmodigt lærte Sognets Børn at læse, skrive og regne og nidkært indprentede dem de religiøse Begreber, gjorde derved ogsaa et Arbejde, der betingede den praktiske Gerning til Fremme for Landbruget.

Enevoldskongen Frederik VI, der udstedte Skoleforordningerne af 1814, mente ganske vist, at Bønder let kunde lære for meget, saaledes at de blev kede af deres jævne Arbejde. Til det meget, Danmarks Bønder skylder den enevældige Kongemagt Tak for, hører dog ikke mindst Landsbyskolen.

3. Landbrugskrise og Fremskridtsforsøg (indtil 1830).

I Aarene fra 1807 til 1814 var Danmark indviklet i Napoleonskrigene, i Krig med England, der pludselig havde angrebet Landet. Det var usikre, urolige Aar med Pengeforhold, der tilsidst mandede ud i Statsbankerotten af 1813. For Landbruget var Konjunkturerne ikke saa daarlige, og endnu i nogle faa Aar efter Krigens Afslutning havde Landmændene ret gunstige økonomiske Chancer, bl. a. paa Grund af Valutaforholdene. I Stedet for den Statsbank, der var gaaet fallit 1813, var oprettet en ny, men det gik langsomt med at faa Værdien af de Penge, den udstedte, respekteret. Først 1818, samtidig med at Banken omdannedes til »Nationalbank« med uafhængig Ledelse, indtraadte en Kursforbedring til Skade for Landbruget, der samtidig ramtes af et stort Prisfald

paa dets Produkter, et Fald, der var en Eftervirkning af de Krige, der havde været over hele Europa. Efter Fredsslutningen begyndte Landene at forsyne sig selv med Livsfornødenheder, og der kom et Nedslag i Handel og Omsætning, som paa en særlig haard Maade ramte Danmark, der efter Norges Afstaaelse ved Freden i 1814 ikke mere havde dette Land som et privilegeret Marked.

Det var den berygtede »store Landbrugskrise«, der nu satte ind, og den kan regnes at have været gennem hele ti Aar — fra 1818 til 1828.

Kornpriserne var under Landbrugskrisen sunket saa langt ned, som de ikke havde været i næsten 100 Aar, en haard Fattigdom var kommet over dem, der

Frederik VI som Kronprins.

dyrkede Jorden, som nu igen, ligesom i meget ældre Tider, ingen selvstændig Værdi mere havde. Ved Ejendomshandler var det mindre Jorden, der blev betalt, end Bygninger og Besætning, men i mange Tilfælde ikke engang disse Ting. Store Bøndergaarde kunde i Jyllands magre Egne købes for næsten intet, og det vrimlede med Kundgørelser om Tvangsauktioner i Tidens smaa Aviser; mange Landejendomme gik over paa nye Hænder og det baade større og mindre; men haardest ramt var dog i det hele de store Gaarde. Ejerne af dem havde oprindeligt været de mest kapitalstærke, og de havde siddet inde med størst Dygtighed og Fremskridtsvilje. Imidlertid kunde det under de raadende Forhold, da Driften i saa ringe Grad betalte sig, tjene til en Mands Ruin at have anvendt for megen Kapital og for intensivt Arbejde paa Jordens Behandling. En stor Fordel for Bønderne blev det, at de langt mere end Herremændene havde Nøjsomhedens og Taalmodighedens Dyd; det var meget lettere for dem at indrette deres Levevis efter de trange Kaar, at dukke Hovederne under det økonomiske Uvejr og vente paa bedre Tider.

Der var forud for Krisen taget et dygtigt Fremskridtsarbejde op af adskillige indenfor den almindelige Bondestand. Det var ganske vist som Regel Herremænd og Præster, der i Tiden efter Landboreformerne gik i Spidsen, men der var ogsaa Fremskridtsmænd blandt Bønderne, og det kgl. danske Landhusholdningsselskab (stiftet 1769) søgte at anspore og opmuntre Gaardmandsklassen til at komme bort fra gamle Vaner og ind i nye rationelle Metoder.

Som Eksempel paa, hvad der kunde udrettes af en Bondemand i de første Aartier af det 19. Aarhundrede, skal nævnes de Fortjenester, der blev belønnet,

Stuelænge fra en Gaard i Kløvested, Københavns Amt.
(Zangenberg fot.)

da Landhusholdningsselskabet 1820 gav Præmie til Gaardfæster Rasmus Hansen i Revbjærg, Simmerbølle Sogn paa Langeland.

Rasmus Hansen overtog 1808 en Gaard paa 40 Td. Land med aldeles forsømte Jorder, hvorfra han først maatte aflede skadeligt Vand. 1814 begyndte han den planmæssige Drift med omhyggelig Inddeling af Jorden. Han drev sin Besætning op til 6 Heste, 15 Stk. Kvæg og 9 Faar. Han lagde Vægt paa Sommerstaldfodring, hvad der var en stor Fortjeneste efter den raadende landøkonomiske Opfattelse, og forfærdigede selv flere Landbrugsredskaber, derimellem en Svingplov, og endelig samlede han paa Landbrugsskrifter og gav gennem et Læseselskab, han oprettede, de andre Bønder i Sognet Adgang til at benytte dem. Kort sagt virkede han som en udpræget Foregangsmand, og det var det, han fik Belønning for af Landhusholdningsselskabet.

Som Rasmus Hansen i Revbjærg var der i alle Landets Egne nogle Bønder, der var fremskridtsvenlige og oplyste, og som selv i Landbrugskrisens tunge Tid ikke ganske tabte Lysten til at gøre nye Forsøg. Det almindeligste var dog endnu paa denne Tid, at Bønderne hang fast ved, hvad der var gammelt og vel-

kendt, og kun med Tøven indlod sig paa, hvad der var nyt og blev dem anbefalet af Fæller indenfor deres Stand. En af de ivrigste til at prædike Nødvendigheden af Fremskridt var Johan Christian Drewsen (født 1777, død 1851), der ikke blot virkede som Papirfabrikant (paa Strandmøllen nær ved København), men ogsaa var en ivrig Landmand og Landbrugsskribent.

Drewsen drev en stor Landejendom ikke langt fra sin Papirfabrik, og han indførte her Vekseldrift og Sommerstaldfodring, dyrkede i større Omfang end sædvanligt Kartoffler, Roer, Kaal, Spergel og Boghvede, anlagde et stort Schäferi o. s. v. Han var radikal Fremskridtsmand, begejstret Tilhænger af de Læresætninger om Landbrugets Forbedring, der blev forkyndt i Datiden af den store nordtyske Landbrugsreformator Albrecht Thaer. Han var i mange Aar en af de ledende i Landhusholdningsselskabet og højst interesseret Deltager i Bestræbelsen for at vække Bondestanden til større Dygtighed og Maalbevidsthed. Med særligt Sigte paa Læsere i den almindelige Landbefolkning skrev han i Tidens Almanakker om Emner som: Ukrudt, Sædfølge, Markfred, Kartoffelavl, Markens Inddeling, det vil sige om de forskellige brændende Spørgsmaal, der maatte løses indenfor Landbruget, hvis der virkelig skulde blive Fremgang fra Fortidens primitive Vilkaar.

At der var et Spørgsmaal som »Markfreden«, vidner paa en særlig Maade om den Konservatisme, der var indgroet i Bondestanden. Det var Forestillingerne fra Fællesskabets Tid, man skulde bryde med, det var den fulde Konsekvens af Udskiftningen, man skulde drage, hvis det virkelig skulde blive Skik at respektere hinandens Markskel og undlade at slippe Kreaturerne efter Høsten i Flæng løse paa Landsbyens Jorder, saaledes »at opgive Ævred« var bl. a. til væsentlig Hindring for Udbredelsen af den Rodfrugtavl, som Tidens Foregangsmand var ivrig for. Drewsen fandt længe, at det gik alt for langsomt med at faa lært Bønderne bedre Skikke. 1822 holdt han et Foredrag i Landhusholdningsselskabet, hvor han meget kraftigt angreb de almindelige Gaardmænds Mangel paa Dygtighed og Lærvillighed; han opstillede den Slutning, at der ikke var andet for at gøre, end at faa Gaardmandsklassen i den gamle Form til at forsvinde, og foreslog, at der i den gældende Landbolovgivning blev indført de Ændringer, der vilde tillade, at Fæstevæsenet kunde blive afløst af frie Forpægtninger, og Bøndergaardene blive sammenlagt til store Bedrifter. Saa vilde, mente han, de rigtige Folk komme til Landbruget, Folk med den fornødne Dygtighed og Kapital, der helt anderledes vilde blive i Stand til at tage fat end de stakkels fattige og uvidende Bønder.

Drastisk skildrede Drewsen i sit Foredrag, hvordan der plejede at se ud paa en sjællandsk Fæstebondes Mark: »Ofte brakkes ikke engang, Sædfølgen er slet, og Kløveren saas ikke eller først, naar Jorden er uskikket til at bære den. I Egne med mange Sten ligger disse rolig paa den Plet, hvor Aarhundreder har set dem, ofte er Vandet end ikke afgravet, sjældent Jorderne indgærdede, for »Ævred« strides som for Bondestandens dyreste Ret, og til det forsultede og ofte forkvaklede Kvæg avles ikke tilstrækkeligt Foder.« Der var, hævdede Drewsen, ofte et uhyre spinkelt Grundlag for den enkelte Gaardmands Eksistens, een byggede sin Eksistens paa, at han hvert andet Aar kunde sælge en Hest, en anden var afhængig af en enkelt So, som hvert Aar fik et talrigt Af-

kom af Grise; hvis han ikke havde haft den So, vilde han være blevet nødt til at forlade sin Gaard.

Drewsen blev modsagt fra anden Side, hvor man ikke vilde erkende, at det var forkert af Bønderne at vise Tilbageholdenhed overfor nye Forsøg og bedre, men ogsaa mere bekostelige Metoder paa en Tid, da Konjunkturerne var sunket saa lavt. Der var ikke almindelig Tilslutning til Tanken om at søge Bondestanden som selvstændig Klasse ligefrem udryddet gennem en ændret Lovgivning, og Statsmyndighederne fastholdt de Retsregler til Værn for Bondestan-

Gaard fra Lundager, Odense Amt.

(Zangenberg fot.)

dens Bestaaen, der efter Landboreformerne udgjorde det væsentligste af Landbolovgivningen. Af ingen er det blevet bestridt, at der i den første Tredjedel af det 19. Aarhundrede endnu ikke var sket den Udvikling i Bøndernes Landbrug, det Fremskridt, man kunde have ventet sig som en mere umiddelbar Følge af det store Reformværk.

Hvor svært det var dengang at lære danske Bønder Brug af nye Redskaber, viser den lange Kamp for at faa Svingploven »den engelske Plov«, udbredt i Landet i Stedet for den gamle danske Hjulplov, der ikke egnede sig til mere kraftig Behandling af Jordsmonnet. Landhusholdningsselskabet virkede med største Energi for den nye Plovforms Udbredelse, men skønt det første Eksempel af Svingploven var kommet til Landet allerede i 1770, var Hjulploven endnu i 1820 den herskende Plovform, idet kun hver tiende Plov var en Svingplov. Netop i dette Aar begyndte Landhusholdningsselskabet Præmiepløjning med den engelske Plov, da det gjaldt ikke mindst at overvinde Tjenestefolkenes

Uvilje mod at bruge den. Endnu gik dog mange Aar med Kampen, og først efter Aarhundredets Midte kunde den engelske Plov virkelig siges at have overvundet den danske.

I visse Henseender har Landbrugsdriften i denne Tid staaet længst tilbage paa Sjælland, hvor Herremandsaaget i tidligere Tider havde lagt et særlig tungt Tryk paa alt Initiativ, og hvor maaske ogsaa Folketsindet havde lettest ved at slaa sig til Taals med det een Gang tilvante. Paa Fyn var Udviklingen noget længere fremme; her fandtes de bedst byggede Bøndergaarde og de mest veldrevne Bøndermarker. Navnlig i Jylland, hvor Studehandelen blomstrede, var Kvæget af en væsentlig bedre Kvalitet end paa Sjælland. Det betød et Fremskridt for Sjællænderne at indføre jysk og ogsaa fynsk Kvæg til Fornyelse af deres Besætninger. Den ældre sjællandske Kvægrace skildres som særlig slet, og man har fra 1830 en Skildring af Kvæget i Østre Flakkebjerg Herred som »snavset, ilde bygget, ikke synderlig mælkerigt eller triveligt«; det »udmærker sig« ved høje, skæve, spattede Ben, et smalt, højt hængende Bryst, en flad Ribbensbygning, et kort, smalt, afskydende, tilspidset, hoftet Kryds, kort sagt ved en Bygning, der tilfulde vidner om Udartning«. Som en Aarsag dertil nævnes en elendig Opfodring. I Sammenligning med det sjællandske Kvæg var det jyske stort og kraftigt bygget, og ogsaa mere ydedygtigt; Mors havde Ry for at eje de reneste Typer af det.

Jyderne synes, ejendommeligt nok, at have passet deres Kvæg bedre end baade Fynboerne og Sjællænderne, saa at man havde Ordsproget: »Jo bedre Jord des slettere Kvæg«. Paa Kvægavlen lagdes der af økonomiske Grunde ogsaa mest Vægt i Jylland. For Landet som Helhed traadte den tilbage for Kornavlens, og selv paa større sjællandske Bøndergaarde fandtes ofte kun faa Køer. Udnyttelsen af Køernes Mælk til Smør og Osteproduktion foregik efter mangelfulde Metoder, men der var Interesse for Forbedring. Paa Herregaardene havde man begyndt at faa mere System i disse Forhold ved Indkaldelse af holstensk Personale; paa Bøndergaardene forstod man kun at frembringe tarvelige Varer. Holsten var langt forud for Danmark i Mejerivæsen, og medens holstensk Smør var ved at vinde Anseelse paa det engelske Marked, havde dansk Smør en lav Plads i den almindelige Vurdering derovre.

Der var straks efter Norges Tab 1814 blevet peget paa offentlig (ligesom efter 1864), at det udad tabte skulde vindes indadtil ved omhyggelig Dyrkning af Landets frugtbare Jord. Dygtige Bestræbelser var ogsaa i Gang, men den store Landbrugskrise svækkede Mulighederne for, at de kunde bære Frugt, og det mest slaaende Træk i Forholdene, som de var saa kort efter Landboreformerne, bliver for den historiske Betragtning, at det var muligt paa denne Tid at tvivle om Bondestandens Evne til at blive bærende for en fremtidig Udvikling.

4. Vendepunktet omkring 1830 og dets nærmeste Følger.

Den store Landbrugskrise regnes altsaa for afsluttet før 1830, og ved denne Tid ligger et stort Vendepunkt for det danske Landbrug og dermed for hele det danske Samfund. Det var Kornpriserne, der atter steg, og det skyldtes selvfølgelig forøget Efterspørgsel paa det europæiske Marked, hvad der atter kan forklares ved, at der har fundet en Befolkningsforøgelse Sted, maaske i nogen For-

bindelse med, at der i den foregaaende for Landbruget saa daarlige Tid havde været lave Brødpriser, altsaa en forholdsvis billig Adgang til at mætte Børnene og skaffe Føde for Mennesker i det hele. I hvert Fald var der nu blevet en livligere Handel med Levnedsmidler i Europa, og England nedsatte desuden 1828 sin Korntold. Det var en Fordel for Danmark, der endnu gennem et halvt Aarhundrede skulde forblive et korneksporterende Land, medens andre Landbrugsprodukter handelsmæssigt havde mindre Betydning.

Stigningen i Konjunkturerne var støt, men ret langsom; hurtigere gik det med Ejendomspriserne, der naturligvis paavirkedes af den Forventning, som der var

til stadig fortsat Stigning. Danmarks Hovedformue, Jorden, voksede paany fra Aar til Aar i Værdi, og det følte som en kolossal Lettelse af Landmændene, at den Krise, der havde hvilet som en Mare paa Sindene og været en Hemske i alt Arbejde, nu endelig var overstaaet. Med en Blanding af Glæde og Forbavselse noteres det i Tidens Blade, at snart den ene, snart den anden Ejendom er blevet afsat til langt højere Pris end blot ganske kort Tid i Forvejen. Det var jo det store Tegn paa, at der atter var blevet noget ved at eje dansk Jord, at være dansk Landmand. Med Glæden kunde dog blande sig lidt Frygt, og man kan i 1840'erne, da Tempoet er blevet endnu stærkere end i 1830'erne, se det Spørgsmaal rejst, om nu virkelig ogsaa denne Stigning kunde blive ved, eller om man ikke overvurderede Holdbarheden af de gode Tider. De skulde dog vare frem

J. Chr. Drewsen (1777—1851).

til 1870erne, og Opgangen skulde tage voldsommere Fart.

Indtil 1848 var det ikke saa store Pristal, det drejede sig om, set med Nutidsøjne. En Td. Hartkorn af Selvejergods i de gode Egne paa Øerne kunde man omkring 1830 tillægge en Værdi af ca. 1000 Kr., men ved 1845 var Værdien steget til 2600 Kr. For Jyllands Vedkommende var Tallene mindre. Landbruget havde i det hele nu faaet saa meget økonomisk Rygstød, at det kunde betale sig at lægge baade Kapital og Arbejde i det. Og derfor kunde det nu blive til Alvor med det Fremskridt, som Landboreformerne skulde have brudt Bane for. Nu kom Bonden for Alvor med i Bestræbelsen for at rejse en mere rationel og intensiv Landbrugsdrift omend forsigtigere end ofte Folk udenfor Bondestanden. Den Gaard i Landsbyen, hvor de dristigste Forsøg fandt Sted, var endnu efter 1830 ofte Præstegaarden. Landbypræsterne, der jo delvis skulde leve af Præstegaardsavlingen, har i første Halvdel af det 19. Aarhundrede haft en stor Betydning ved at give Eksempel for Gaardmændene i godt Agerbrug.

Det sorte Syn paa Bondestandens Fremtidsmuligheder svandt under Indtryk af, hvad man nu efterhaanden fik at se af dygtigt Bondearbejde rundt omkring i Landet. J. Chr. Drewsen udgav 1834 et Skrift, hvori han erklærede, at den danske Bonde nu havde lært at tænke, og det var jo ikke nogen ringe Aner-

kendelse fra den Mands Side, der en halv Snes Aar i Forvejen havde udtalt sig saa nedsættende og mistvivlende om de Evner og Muligheder, der fandtes i Bondestanden.

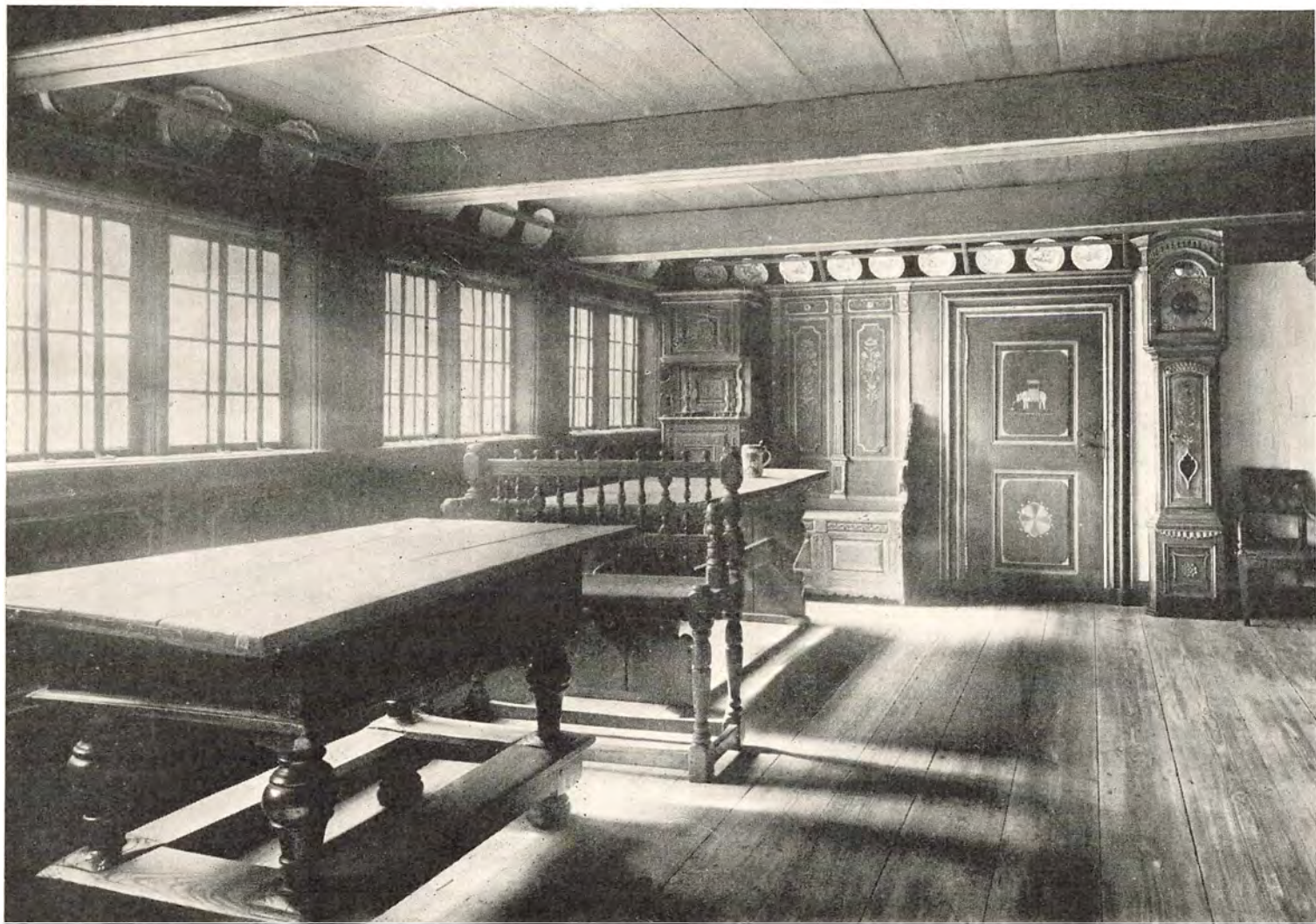
Efterhaanden rykkede jo ogsaa den Slægt af Bønder frem, der havde faaet den bedre Skolegang under Ordningen af 1814 og derfor var blevet mere modtagelige for Fremskridtets Lære. Der vedblev dog længe at være ikke blot Forskel paa Herregaardssmør og Bondesmør, men Forskel paa Herregaardsdrift og Bondegaardsdrift i det hele. Det skulde der vedblive at være, omend i aftagende Grad, lige til Andelsbevægelsens Tid.

Det er ikke let at skaffe sig et Overblik i det enkelte over Landbrugsdriftens Udvikling i Tiden mellem Landboreformerne og Midten af det 19. Aarhundrede. En systematisk og hensigtsmæssig Inddeling af Markerne, en mere intensiv Behandling af Jorden blev vundet. I 1840erne var Grundformen for Bondens Jordbrug nærmest blevet den fra Holsten stammende Kobbeldrift, hyppigst med otte Marker og med Brak, dog med mange Afvekslinger. Fremmede Kornsorter havde vundet Indpas, og Produktionen var tiltaget. Det blev efterhaanden Skik, at Købmændene indrettede Korntørringsovne og underkastede det Korn, de købte af Landmændene, en grundigere og omhyggeligere Behandling. Saaledes blev den Vare, der skulde forhandles videre og udføres til Udlandet, bedre og renere.

5. *Det ny politiske Liv og den begyndende Bondebevægelse (indtil 1848).*

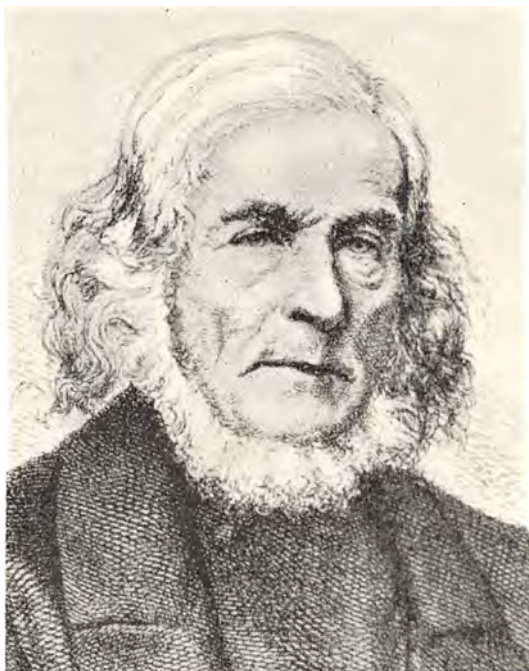
Ikke længe efter 1830 skete der en stor Forandring i Danmarks offentlige Forhold, idet Enevoldskongen, Frederik VI, ved nogle nye Forfatningslove, der udstedtes 1831 og 1834, indførte saakaldte *raadgivende Provinsialstænder* i Danmark. Hidtil havde Kongemagten, støttet til Griffenfeldts gamle Kongelov fra 1665, været i Ordets fuldeste Betydning enevældig; det vil sige: Kongen havde ganske vist været i Praksis meget afhængig af de Ministre, der omgav ham, og de Embedsmænd, der sad i Datidens Regeringskontorer (Kollegierne); men Folket havde ikke haft Mulighed for at gøre sig gældende ved nogensomhelst Ret til at tale med gennem en Repræsentation. Nu blev det anderledes; for de forskellige Landsdele skulde der vælges Forsamlinger med raadgivende Myn- dighed i alle de Lovgivningssager, der vedrørte de almindelige borgerlige Forhold, Sager, der skulde forelægges dem, inden der blev truffet endelig Beslutning om dem. Foruden at de to til Danmark knyttede Hertugdømmer, Slesvig og Holsten hver for sig fik en saadan Repræsentation, blev der en særlig Stænderforsamling for Nørrejylland (med Mødested i Viborg) og en anden for Østifterne (med Mødested i Roskilde). Naar der taltes om Stænderforsamlinger eller nøjagtigere »Provinsialstænder«, hang det sammen med, at Repræsentationerne valgtes standsvis efter Deling af Vælgere og valgbare mellem Godsejere, Købstadborgere og »mindre Landejendomsbesiddere«. Der krævedes Grundbesiddelse som Forudsætning for Valgret og Valgbarhed. For Bondestandens Vedkommende laa Kravene saaledes, at en Selvejer fik Valgret med 4, Valgbarhed med 8 Tdr. Hartkorn, medens de tilsvarende Grænser for Fæstere var 5 og 10 Tdr.

Paa den Maade fik en betydelig Del af Bondestanden fra første Færd en An-

Sjællandsk Bondestue opstillet i Dansk Folkemusæum.

ledning til at deltage i det folkelige politiske Liv, som hurtigt skulde blive fremkaldt ved Stænderforsamlingerne. Der havde ikke været noget saadant Røre i Landet før Indførelsen af denne Folkerepresentation, som egentlig blev skabt ud fra Hensynet til Hertugdømmerne; men allerede de første Valg, der fandt Sted i Slutningen af 1834 og i Begyndelsen af 1835, foranledigede, at der blev en Del Agitation og Bevægelse omkring politiske Spørgsmaal, men navnlig da i Hovedstaden; det, der særlig var fremme, drejede sig om at faa Regeringen til at spare paa de offentlige Udgifter og bringe bedre Orden i Statsfinanserne. Man tænkte sig dengang, at det første Maal for parlamentarisk Medvirken ved

Ole Kirk, født 1788, død 1876.

Statsstyrelsen maatte blive større Sparsommelighed. Fra alle Vælgerklassers Side var der livlig Deltagelse i Valgene, og ikke mindst Bønderne mødte talstærkt frem. Allerede nu viste de ogsaa den Tilbøjelighed til at foretrække Mændene af deres egen Midte, som altid senere skulde præge Valgene i danske Landkredse. Der valgtes til Stænderforsamlingen i Viborg 12—13, der kunde regnes for egentlige Bønder. Blandt de valgte var den ogsaa som Landmand meget dygtige Ole Kirk fra Ebbensgaard i Ulfborg Sogn i Ringkøbing Amt. Han vandt ved sin Optræden i Stænderne stor Respekt til alle Sider; de Taler, han holdt, og de Meninger, han fremsatte, vidnede om en Tankens Klarhed og en aandelig Modenhed, som man ikke havde ventet at finde hos en Bonde. Det var i Almindelighed ikke store Forventninger, man dengang stillede til en Bonde som Deltager i offentlige Forhandlinger. Vi faar et pudsigt Indtryk heraf, naar vi ser J. C. Drewsen, der var valgt til Stænderne i Roskilde af Københavns Amts Bønder, fremhæve i et privat Brev, at de Bønder, der sad i Forsamlingen, virkelig opførte sig smukt og pænt. »Jeg har ikke engang set nogen af dem drikke,« erklærede han.

Drewsen blev en af Bondestandens ivrigste Talsmænd i Stænderne. Der drøftedes i de første Stænderforsamlinger, som fandt Sted 1835 og 1836, meget vigtige Spørgsmaal vedrørende Bondestandens Forhold. Fra Regeringens Side blev fremlagt Udkastet til en Reform i Forholdet mellem Godsejer og Fæster, som til Fremme for ikke blot Godsejernes, men ogsaa Landbrugets Interesse vilde give Godsejerne et stærkere Hold paa mindre duelige og pligtopfyldende Fæstere, et Udkast, der blev godkendt af Stænderne, men med visse Ændringsforslag til større Sikkerhed for Bønderne. Ude fra de mange Bønder, der endnu ikke blot maatte nøjes med at have deres Gaarde i Fæste under Herremændene, men tilmed skulde forrette et ret trykkende Hoveri paa Herregaardene, indløb der en stor Mængde Andragender om, at denne Byrde skulde borttages mod rimelig Erstatning og ved Indgriben fra Statsmagts Side, og tillige drøftedes med Iver Spørgsmaalet om det offentlige Hoveri, der dengang krævedes af Bondestanden i Form af Frikørsler i offentligt Ærinde og Arbejde ved Anlæg af Landeveje. Der var i Stænderforsamlingerne stærke bondevenlige Stemninger, og endnu før 1848 lykkedes det at faa afskaffet Frikørslerne og det besværlige Vejarbejde. Derimod var der for store Betænkeligheder ved at gribe ind med noget Tvangsbud overfor Hoveriet, da man derved vilde ligesom angribe den private Ejendomsret. Derfor gennemførtes blot enkelte Lovbestemmelser, der betød en vis Opmuntring til Hoveriets Afskaffelse, og naar det alligevel gik godt fremad med denne Sag, saaledes at der 1848 kun var temmelig lidt Hoveri tilbage (medens i 1835 endnu $\frac{1}{5}$ af den danske Jord havde baaret i større eller mindre Udstrækning denne Byrde), skyldtes det de opadgaende Tider, der gjorde det let for Bønderne at skaffe de Penge, der krævedes til Afløsning af Hoveriet.

Opgangen i de økonomiske Konjunkturer gjorde imidlertid selve Spørgsmaalet om Fæstevæsenet meget mere brændende end før.

Fæstevæsenet i den Form, hvori det bestod endnu i Tiden efter de store Landboreformer, frembød meget betydelige Mangler, der var generende for Fæsterne og ogsaa hæmmende for Landbruget. Naar en Mand skulde tiltræde Besiddelsen af en Fæstegaard, krævedes der jo ikke som ved Overtagelsen af en Selvejergaard Udbetaling af nogen Købesum; men det var Skik, at Godsejeren, foruden at betinge sig visse aarlige Afgifter, der overvejende var i Naturalier, krævede udbetalt en kontant Sum een Gang for alle, den saakaldte Indfæstning, der for saa vidt kunde siges at være Fæsterens »Købesum«. I daarlige Tider blev denne Indfæstning naturligvis ikke ret stor; der var da ikke mange, der vilde betale ret meget for at blive sat ind i en Gaard; men naar Tiderne gik opad, fulgte der naturligvis en Stigning i Indfæstningen saavel som i Salgspriser. Det blev imidlertid den afgørende Forskel paa de to Forhold, at den Købesum, en Selvejer havde betalt, stod som en Værdi, der var anbragt i hans Ejendom, og derfor ikke var gaet tabt for ham og hans Familie, til hvem den kunde gaa i Arv; i Fæsteforholdet var Indfæstningen en Værdi, der aldrig mere kom tilbage og ikke skabte nogen Fordel for Fæsterens Arvinger, naar han selv faldt bort. Naturligvis blev Størrelsen af en Indfæstning bestemt ud fra en vis Forudsætning om, at Fæsteren vilde opnaa at faa en nogenlunde normal Levetid og dermed ogsaa Besiddelsestid. Regnede man paa den Maade med f. Eks. 30 Aar, glippede jo Regnestykket helt, hvis Fæsteren (og ogsaa hans Kone, der altid, saa

længe hun var Enke, havde Ret til at føre Bedriften videre, men jo ikke altid kunde være i Stand dertil) døde efter meget kortere Tids Forløb; i saa Fald fik Godsejeren en uventet Gevinst, fordi han blev i Stand til at bortfæste den paa-gældende Gaard for en ny og maaske meget større Indfæstning, men der kunde tilsvarende tales om et Tab for Fæsterens Bo og Arvinger, og det var ikke saa mærkeligt, at man under disse Vilkaar var tilbøjelig til at betegne Fæstevæsenet som et *Lotterispil*.

Det følte naturligvis altid, hvordan de nærmere Omstændigheder saa var, pinligt af en Søn, at han skulde betale noget ud til en fremmed Mand og akkor-

Kong Christian VIII.

dere med ham for at faa Lov til at overtage sin Faders Gaard. En Fæstegaardmand havde maaske gennem et langt Liv sat meget Arbejde og ogsaa Udgifter ind paa at bringe Gaardens Jord i bedre Skik og paa at forbedre dens Bygninger; men for, hvad han saaledes havde udrettet, tilkom der ham selv eller hans Arvinger ingen Erstatning fra Godsejerens Side, men det kunde tværtimod ske, at hans Søn kom til at betale for sin Faders Flid, fordi Godsejeren naturligvis var meget fristet til at forlange højere Indfæstning og Afgifter af den Gaard, som en tidligere Bruger havde forstaaet at bringe i god Stand, end af den, der var blevet mere forsømt. Der var ogsaa her noget, som voksede i Betydning, naar Tiderne gik fremad, og et mere intensivt Jordbrug derfor begyndte at betale sig bedre, medens det havde betydet mindre i de Tider, da Konjunkturerne havde været mindre gode og Metoderne mindre fremskredne. En Fæster fik ikke den samme Tilskyndelse som en Selvejer til at lægge Kræfterne i til Forbedring af sin Bedrift, — og det var naturligvis en ogsaa for selve Landbruget meget uheldig Omstændighed.

Fæsteforholdets Mangler skabte i de sidste Aar før 1848 det store brændende Spørgsmaal for Landets Gaardmandsklasses Vedkommende; men samtidig rejste sig det Spørgsmaal, om der ikke kunde gøres noget til Hjælp for Husmændene, der for en stor Del levede i meget trykkede Forhold. Der var baade Husmænd med Jord og jordløse Husmænd, men ogsaa de førstnævnte var nødte til for at leve at gaa paa Arbejde hos de større Landbrug, og det ansaa man for deres egentlige Bestemmelse i Samfundet. De Husmænd, der havde Huse i Leje eller Fæste fra de større Gaarde, maatte til Vederlag som Regel forrette et »Pligtarbejde«, der svarede til, hvad Hoveri havde været for Fæstegaardmændene, og ofte kunde være af et urimeligt Omfang. I den Grad opfattedes Husmændene som en blot tjenende Befolkning, at det ansaas for tilladeligt for Herremanden eller hans Forvalter at prygle en Husmand, hvis han forsaar sig under Forrettelsen af Pligtarbejde — medens noget saadant dog var udtrykkeligt forbudt overfor hoverigørende Fæstegaardmænd (om ikke overfor de Tjenestefolk, som disse sendte op til Hovmarken).

Foruden hvad der saaledes bundede i Ejendomsforholdene, var der andre Forhold, der var egnet til at vække Trang i Bondestanden til at gøre sig gældende under de nye politiske Forhold, som var kommet med Stænderforsamlingerne. Der var først og fremmest hele det Forhold, at Bønderne endnu paa mange Maader havde Anledning til at føle sig som den ringest stillede og mindst ansete af alle Samfundsklasser. Der raadede endnu ikke fuld retslig Ligestilling mellem Landets Borgere, og det fandt navnlig Udtryk i, at alene af alle var det Bøndernes Sønner, der var pligtige til Soldatertjeneste; Bondestanden var den eneste værnepligtige Stand — og naar det endnu var Tilfældet, skyldtes det bl. a. den Betragtning, at Folk fra andre Stænder egentlig var for gode til den Behandling, man gav Soldater. I det daglige Liv havde den ærekære Bonde ofte Lejlighed til at ærgre sig over det Syn paa hans Stand, der mødte ham. Den, der var Skriver paa et offentligt Kontor, ansaa det for sin Ret at tiltale selv en ældre Gaardmand med »du«, medens han selv som den »fine« Mand regnede med at faa et »De« igen. Intet kunde vel irritere saa meget som den Slags.

Efter Kong Christian VIII's Tronbestigelse i 1839 opstod der straks en kraftig Bevægelse i Hovedstaden og rundt om i Landet for at faa Stænderforfatningen omformet til en virkelig fri Forfatning, en Grundlov som den norske af 1814, som Kongen selv havde underskrevet dengang i sin Egenskab af Norges Regent. Overfor dette Forfatningskrav, der blev tilbagevist, var Bønderne meget tilbageholdende; det var helt andre Ting, der havde deres Interesse. 1841 kom en for Bondestandens Forhold til det offentlige Liv yderst betydningsfuld Foranstaltning, nemlig en ny Landkommunalordning, hvorved Gaardmændene i en Sognekommune — men ikke Husmændene — kom til at vælge et Sogneforstanderskab til at lede Kommunens Anliggender (Sognepræsten havde hidtil været den helt ledende i Fattig- og Skolesager). Ordningen betød Grundlæggelsen af et virkeligt Selvstyre i Landkommunerne, og den gav rundt om Anledning til Oprettelse af Foreninger, der ved deres Formaal vidner om Interessen for de Opgaver, der nu var stillet Befolkningen, Foreninger, der betegnede sig som Sogneforstanderforeninger, Landkommunalforeninger, Landboforeninger og betød et helt nyt Foreningsliv i den store Landbefolkning; der blev ved de Møder,

som blev holdt i disse Foreninger, drøftet meget andet end rent kommunale Spørgsmaal; det var Bondestandens almindelige Samfundsinteresser, der i stor Udstrækning kom for.

Fra 1842 udgaves ogsaa i København et nyt Blad for Bondestanden, »Almuevennen«, hvis Redaktør blev den tidligere Skomager J. A. Hansen, et skarpsindigt og dygtigt Hovede, der havde udmærket Greb paa at forklare sine Læsere, hvilke store Mangler der endnu knyttede sig til Bøndernes Stilling i Samfundet og da særlig for deres Vedkommende, der endnu var Fæstere. Snart kom der Agitatorer, som rejste rundt og fortalte Folk det samme mundtligt. Banebry-

Kong Frederik VII, Grundlovens Giver.

derne var her Skolelærer Rasmus Sørensen, der af den Grund 1843 opgav sit Kald i Venslev ved Fuglebjerg, og Fæstehusmanden Peder Hansen fra Lundby ved Præstø. Rasmus Sørensen var en meget idealistisk, religiøs og ogsaa lidt naiv Natur, utrættelig i det folkeoplysende og vækkende Arbejde, han ansaa for sit Livs store Opgave, god til at sætte noget i Gang, men noget mindre god til at holde noget Foretagende gaaende, baade fordi han var for rastløs og havde for svært ved at samarbejde i Længden med andre. I Føling med ham optraadte Peder Hansen, en meget begavet Mand, hvem trange Kaar ikke havde kunnet kue, men dristigt satte sig til Maal at bibringe saavel Gaardmænd som Husmænd Forstaaelse af, at der var meget, de burde kræve anderledes i deres Stilling og Forhold. Medens Rasmus Sørensen tog hele Landet til Virkefelt og bogstaveligt gik igennem det paa endeløse Fodture, drog Peder Hansen væsentlig omkring paa Sjælland; begge agiterede de for at indsende Adresser med landbopolitiske Ønsker til Stænderforsamlingerne.

Roskilde Stænder havde 1842 drøftet Husmændenes Sag, men optog 1844 det

hele Spørgsmaal om Bondestandens Samfundsstilling og tillige ganske særligt Spørgsmaalet om Fæstets Overgang til Selveje. Diskussionen fandt Sted paa Baggrund af den Agitation, der nu var i Gang ude i Landet, og det kom til et meget skarpt Opgør mellem Godsejere og Bonderepræsentanter. I forreste Række blandt de sidste stod J. C. Drøwsen, der under Forhandlingen citerede, hvad Gaardmand Jens Gregersen fra Kundby i Holbæk Amt havde sagt til ham, Ord, der lød paa denne jævne og truende Maade: »Ja, Hr. Kammerraad, gøres der ikke noget for Bondestanden, saa frygter jeg for, at Postelinet vil blive slaaet itu...«

Det var i Holbæk Amt og paa Langeland, der særlig var Jordbund for den gryende Bondebevægelse, hvilket atter hang sammen med, at der i disse Dele af Landet fandtes særlig meget af det Fæstevæsen, der i saa høj Grad var Aarsag til Bevægelsen.

Kort efter de nævnte Stænderforsamlings Afslutning udarbejdede Rs. Sørensen efter en Opfordring fra langelandske Bønder en stor Adresse til Kongen om almindelig Værnepligt, lige Hartkornsbeskatning (medens der hidtil havde været mindre Skat bl. a. paa Herregaardsjord), tvungen Afløsning af Fæstevæsenet for baade Husmænd og Gaardmænd, Tiendeafløsning. Han og Peder Hansen rejste rundt for at samle Underskrifter paa denne Adresse; men deres Færd, der kunde synes at rumme Angreb paa Ejendomsretten, vakte nu Regeringens Ængstelse, og saa udstedtes til Landets Amtmænd 8. November 1845 et i Samtid og Eftertid meget navnkundigt »Bondecirkulære«, hvorved det blev forbudt at afholde Møder om Bondestandens »Retsforhold« uden Politiets Tilladelse, et Forbud, der dog ikke standsede Agitationen, men snarest virkede imod sin Hensigt.

Den liberale Presse, der paa denne Tid var opstaaet i København, løb straks Storm imod dette Forsøg paa at undertrykke Ytringsfriheden, og der blev gjort stor Stads af en Bondedeputation fra Landets forskellige Egne, som i Slutningen af November, altsaa kort efter Cirkulærets Udstedelse, kom til København for at overbringe Kongen Adressen med de fire Punkter, som gennem Rs. Sørensens og Peder Hansens Agitation var blevet forsynet med over 9000 Underskrifter. Deputationens vigtigste Udbytte blev en Fest, der holdtes for den paa Skydebanen af Borgere fra Hovedstaden og Bønder fra Omegnen. Ved Festen talte de to Politikere Orla Lehmann og A. F. Tscherning for den almindelige Værnepligt, og Skolelærer Asmund Gleerup fra Tudse Næs i Holbæk Amt holdt en svulmende Tale, bygget over Slagordet: »Nu kommer Bonden«. Denne Tale, der straks blev berømt, gav i Virkeligheden Løsenet for, hvad Øjeblikket betød i Danmarks og den danske Bondestands Historie.

Det egentlige Indhold af den Bondebevægelse, der rejste sig i de sidste Aar før 1848, var, at nu kom ogsaa Bonden med i det offentlige Liv og stillede sine særlige Krav, som det ikke var muligt at slaa ned ved Hjælp af den ængstelige Enevældes Politi, der iøvrigt var alt for skikkeligt og tamt til at kunne lægge Bevægelsen alvorlige Hindringer i Vejen.

Allerede i Maj 1846 følte Regeringen sig foranlediget til at ophæve Bondecirkulæret, og i samme Maaned blev paa Foranledning af Holbæk Amts Landkommunalforening, hvis Formand var Gleerup, oprettet »Bondevennernes Selskab«, der satte sig som Maal at arbejde for Bondestandens fulde Frigørelse og

Ligestilling med andre Samfundsklasser. Formand i Selskabet blev A. F. Tschering, og lige fra først af var det nær knyttet til den almindelige liberale Bevægelse, hvis Maal det var at faa Enevælde og Stænderforfatning afløst med en fri Forfatning, hvor den af Folket valgte Rigsdag fik Skattebevillingsret og lovgivende Myndighed. Det var dette Maal, der blev naaet ved Grundloven af 5. Juni 1849.

6. Grundloven af 1849 og dens Betydning.

Allerede ved Valgene til den grundlovgivende Rigsforsamling 1848 opstod der et særligt Bondeparti, idet »Bondevennernes Selskab« kom i Modsætning til det liberale Parti — senere altid betegnet som »de Nationalliberale« —, der ved Enevældens Fald i Marts Maaned det nævnte Aar var kommet til Magten.

Anledningen til dette Modsætningsforhold var formelt, at Bondevenerne vendte sig fordømmende mod den Bestemmelse i Reglerne for Rigsforsamlingens Sammensætning, at en Fjerdedel af Medlemmerne ikke skulde vælges af Folket, men af Kongen. I Virkeligheden gik dog Modsætningen dybere end til disse »Kongevalg«. Det var mere umiddelbart en almindelig Modsætning mellem Landboer og Byboer, der brød frem, og det omstridte Spørgsmaal var ikke den egentlige Aarsag. Politikeren og Historikeren N. Nøergaard har i sit store Værk »Under Junigrundloven« skildret, hvad der foregik paa følgende Maade:

»Valgkampen bar i det hele meget mere Præget af at være en Klassekamp end en Kamp mellem politiske Anskuelser. Skønt langt over Fjerdedelen af Bondevennernes Kandidater var Akademikere og mere end Halvdelen Mænd udenfor Bondestanden, og skønt man i begge Lejre søgte at fralægge sig Beskyldningen for at ville hidse Bønder og Købstadfolk mod hinanden, er der dog slet ingen Tvivl om, at det blandt de mange paa begge Sider var Uviljen og Mistænksomheden mod den fremmede Klasse, der gav Kampen dens egentlige Lidenskab. Købstadfolkene, Embedsmændene og Godsfunktionærene mødtes i larmende Protester mod »Bonderegimentet«, og deres stadige Tema var det uforsvarlige i at foretrække en »umælende« eller »uvidende« Bonde for Folk med anerkendt Dygtighed og videnskabelig Indsigt. Fra den anden Side var man saa heller ikke langt fra at ville gøre det til en Regel, med kun faa hæderlige Undtagelser, at Embedsmænd, Godstjenere og andre »kjoleklædte« kun vilde »tage Bondestanden ved Næsen« og ikke mente det alvorligt med deres frihedsvenlige Ord. Paa Møderne søgte man ikke sjældent at stille de Bønder, der kom frem som Valgkandidater, i et ugunstigt eller latterligt Lys, men selv i de enkelte Tilfælde, hvor Kandidaten gik fra Koncepterne og intet kunde svare til de Spørgsmaal, der forelagdes ham, havde Interpellanterne kun liden Glæde deraf. Bønderne betragtede i Reglen deres Forsøg paa at bringe deres Standsfæller i Knibe som Krænkelser mod dem selv; de var helt og holdent paa deres Kandidats Side, naar han tav hellere end »at lade sig fange af de store«. Undertiden gav det gensidige Nag sig Luft i Brutalitet, som naar Købstadvælgerne i Næstved, Præstø og andre Byer ved Piben og Hujen forhindrede de bondevenlige Kandidater og deres Anbefalere fra at komme til Orde, eller naar Landboerne anvendte en lignende Fremgangsmaade overfor deres gamle Forkæmper J. C. Drewsen ved Valget i Holbæk.«

Vi faar gennem denne levende Skildring et stærkt Indtryk af Forholdene ved Grundlæggelsen af det Parti, der blev det danske Venstre, men gennem mange Aar skulde blive betegnet som »Bondevennerne«.

Den grundlovgivende Rigsforsamling havde i alt 152 Medlemmer, og deraf blev der 47, der kunde henregnes til Bondevennerne. Der valgtes ikke saa faa Gaardmænd til Forsamlingen, men kun 1 Husmand. Ved den Grundlov, der blev Resultatet af Forsamlingens Virksomhed, sikredes det, at Bondestanden ogsaa fremtidig blev en politisk meget betydningsfuld Samfundsklasse. Rigsdagen blev opbygget paa almindelig Valgret for baade Landstings og Folketings Vedkommende, hvilket under de daværende Samfundsforhold vilde sige, at i alle Valgkredse udenfor København blev der Mulighed for, at den brede Klasse af Landboere kunde komme til at bestemme, hvem der skulde vælges. Bondevennerne skulde dog kun blive et Mindretal i Landstinget og aldrig opnaa noget sikkert Flertal i Folketinget, men under Førerskab af A. F. Tscherning og J. A. Hansen gjorde de sig stærkt gældende. Deres Hovedinteresse var at gennemføre Reformers til Gavn for Bønderne, især Fæstevæsenets Afløsning; men desuden viste de en vis Tendens til at ville fremme Sparsommelighed i Statsstyrelsen mere end de Nationalliberale, og det vakte Forargelse, at de undertiden med skarpe Ord vendte sig mod Forslag om Forhøjelse af Embedsmandslønninger eller mod kulturelle Bevillinger. Den hele Klassemodsætning følte stærkt i det politiske Liv, hvad der atter hænger sammen med, at der i Dagliglivet stadig gjorde sig en stærk Modsætning gældende mellem Bønder og Byboere; de to Klasser stod paa Afstand fra hinanden ved Livsvaner og Livssyn, de havde i mange Forhold vanskeligt ved at finde den rette indbyrdes Forstaaelse, og Byernes Folk havde en gammel og indgroet Tilbøjelighed til at se Landalmuen over Hovedet.

De førende bondevenlige Politikere saa det som en Opgave ikke blot at repræsentere Bønderne paa Rigsdagen, men ogsaa i de forskellige Egne at føre Standen frem til større Selvstændighedsfølelse og Selvhævdelse. De grundlagde Brandforsikringselskaber, bestemt for de mindre Landejendomsbesiddere, og de skabte særlige Landbosparekasser, der gav Bønderne Lejlighed til at forvalte deres egne Pengemidler og til at blive uafhængige af de Pengeinstituter, hvor Byfolk havde Ledelsen. Den første store af de særlige Landbosparekasser, der paa den Maade blev oprettet, var »Den sjællandske Bondestands Sparekasse«, der grundedes 1856 med den bondevenlige Politiker C. C. Alberti som Leder. Alle denne Slags økonomiske Foretagender har ganske sikkert ogsaa faaet deres Betydning som en Forskole til den senere Andelsbevægelse.

Fra Modstandernes Side vilde man undertiden gerne opfatte Bondevennerne som Folk, der væsentlig levede af at ophidse Landbefolkningen og lefle for dens daarlige Instinkter. Der blev efterhaanden en vis Skræk for, at Bønderne skulde tilrive sig for megen Magt, og heri ligger en Forudsætning for den Grundlovsændring, der fandt Sted efter 1864. Ved Grundlovsændringen af 1866 ophævedes den lige almindelige Valgret til Rigsdagens Landsting; dette fik herefter 66 Medlemmer, og af disse valgtes 12 af Kongen, 54 af Valgmænd, af hvilke Halvdelen var dels store Landejendomsbesiddere som selvskevne, dels Repræsentanter for de mere velstillede Byborgere, medens kun den anden Halvdel var valgt ved almindelig Valgret. Det ejendommeligste ved denne Ordning var,

at medens saaledes baade større Landmænd og større Købstadborgere paa forskellige Maader fik Andel i Privilegiet, blev Gaardmandsklassen holdt udenfor Privilegiet Side om Side med Husmændene og Byernes Arbejdere. Ved en ny Landkommunalordning, der var gennemført 1855 og i det væsentlige stadfæstedes 1867, var det derimod indrømmet Gaardmændene som de »højest beskattede« at raade over Flertallet af Pladser i Sogneraadene, medens den »almindelige Vælgerklasse« maatte nøjes med et Mindretal. Gaardmændene fik her styrket deres Herredømme i Landkommunerne. Grundloven af 1866 bestod til 1915,

I. A. Hansen, født 1806, død 1877.

Landkommunalordningen af 1867 til 1908. Paa det Grundlag, der saaledes var givet, udvikledes Landbefolkningens Deltagelse i det politiske Liv, hvad der førte til Styrkelse af det Venstreparti, der 1870 dannedes ved Sammenslutning mellem de gamle Bondevenner og andre Grupper, og som fra 1872 raadede over et fast Flertal i Folketinget.

7. Nye Landboreformer (efter 1848).

Det gamle Styres Fald 1848 blev Indledningen til Genoprettelse af den Landboreformlovgivning, der var blevet i det væsentlige standset omkring 1810. Som Følge af Bondevennebevægelsen var Tankerne i »det mærkværdige Aar« 1848 ogsaa straks henvendt paa at forbedre Husmænds og Gaardmænds Kaar. 27. Maj 1848, endnu inden Sammenkaldelsen af den grundlovgivende Rigsforsamling, udstedtes en Forordning til Forbedring af Husmænds og Indsidderes Kaar. Ved den kom man det berygtede Husmandshoveri til Livs, idet det blev forbudt fremtidig at betinge sig Arbejde som Afgift af et Hus; al Afgift, som Husmanden gik

ind paa at yde, skulde være bestemt i Penge, Sæd eller Varer. Desuden paa-bødes forskellige Lempelser og Reguleringer ved den Maade, hvorpaa et tidligere betinget »Pligtarbejde« skulde forrettes, herunder at det blev udtrykkeligt forbudt at anvende Hustugt, d. v. s. Prygl, mod Husmanden og hans Hustru under Udførelsen af Arbejdet, og sendte de andre i deres Sted, hvad de fik Ret til, skulde det heller ikke være tilladt at prygle nogen saadan Arbejder, undtagen hvor det drejede sig om en Mandsperson under 20 eller en Kvinde under 16 Aar (der var dog Grænser for, hvor meget man under saadanne Arbejdsforhold vilde anse Prygl for uundværlige!). I Husmændenes hele Samfundsstilling betyder denne Forordning et Vendepunkt, der dog kan overvurderes. Det var stadig tilladt at leje Huse med Jord ud paa frie Vilkaar med Hensyn til Lejemalets Varighed, og der var intet til Hinder for, at Ejeren af et Hus praktisk talt kunde tvinge en Lejer til at være Arbejder for ham paa visse Betingelser, saafremt han ikke vilde risikere en Opsigelse.

Til Forberedelse af mere omfattende Reformen blev 1849 nedsat en Landbo-kommission, og Resultatet af Forhandlingerne i den blev nogle, i 1850 gennemførte, vigtige Love, for det første en Lov om Udjævning af Forskellen mellem privilegeret og uprivilegeret Hartkorn, hvorved der mod Erstatning een Gang for alle til det privilegerede Hartkorn fremtidig blev lige Skat paa al Jord efter Hartkornet, dernæst en Lov om Afløsning af det Hoveri, der hvilede paa Bøndergaardene. Der skulde gennemføres Afløsning af Hoveriet paa et Gods, naar enten en Tredjedel af Hovbønderne eller Godsejeren selv krævede det. Hvad der skulde betales i Afløsning, bestemtes, hvis Parterne ikke selv kunde blive enige, af offentlig udnævnte Voldgiftsmænd. Samtidig hermed gennemførtes en Lov, hvorefter alt Pligtarbejde for Husmænd paa tilsvarende Maade skulde kunne afløses mod et passende aarligt Vederlag, naar den arbejdspligtige forlangte det.

Paa den Maade blev der altsaa hurtigt efter Grundlovens Givelse gennem nye Statsforanstaltninger sørget for en Forbedring i saavel Gaardmænds som Husmænds Retsstilling og Samfundsvilkaar.

Imidlertid var der paa det Tidspunkt, da der saaledes banedes Vej for en fuldstændig Afskaffelse af Hoveriet, ikke ret meget tilbage af denne gamle Grundbyrde paa Bondejorden, og uløst stod endnu de væsentligste af de Spørgsmaal, der i den foregaaende Tid var rejst vedrørende Fæstevæsenet. Der var ikke blevet gennemført en Tilpasning af selve Fæsteinstitutionen til Tidens Forhold, og endnu mindre var der sket Skridt til at imødekomme det Krav, der havde rejst sig om Tvangsafløsning af det hele Fæsteforhold, et Krav, der atter og atter dukkede frem i den følgende Tid.

Tvangsafløsningen var det vigtigste Programpunkt for Bondevennernes Parti. Det var den Sag, som Bondestanden i Fæsteregnene satte over alle andre, og som for mangfoldige var Hovedgrunden til, at de vilde støtte den bondevenlige Politik. Dette Krav om Statsindgriben i Ejendomsforhold samlede i Aarene efter 1849 det gamle bondevenlige Venstre paa tilsvarende Maade, som det senere Venstre i Kampen mod Højre fik det parlamentariske Krav som sin Mærkesag og i det 20. Aarhundrede overfor Socialdemokratiet den socialøkonomiske Frihedstanke. I begge Rigsdagens Afdelinger, baade Landsting og Folketing, var der lige fra Begyndelsen Flertal for en moderat Tvangsafløsningslov,

fordi ikke blot Bondevennerne, men ogsaa Hovedmassen af de Nationalliberale, Tidens egentlig herskende Parti, var Tilhængere af Tvangsafløsningen, men atter og atter, naar Sagen var fremme, blev det dog vedtaget at lade den falde, og ingen Regering vovede at gøre Skridt til dens Gennemførelse, Godsejerne vedblev gennemgaaende at være imod en saadan ny Indgriben i Godsernes Forhold fra Statsmagtens Side; de saa i denne Sag simpelthen en Trusel mod deres lovligt bestemte Ejendomsret; men det var dog ikke Modstanden fra den Side, der blev mest afgørende. Langt mere virkede det, at man ængstedes for, at Dan-

D. G. Monrad, født 1811, død 1887.

mark ved en saadan Foranstaltning skulde faa et daarligt Rygte i Udlandet som et i Virkeligheden kommunistisk Samfund, der ikke respekterede lovligt erhvervede Rettigheder! Danmark kunde ikke være ligeglad med, hvad der tænktes ude i Europa, fordi man i saa høj Grad havde Brug for Stormagternes Velvilje under den møjsommelige Bestræbelse for at faa det slesvigske Spørgsmaal løst i Overensstemmelse med de danske Synspunkter. Det var imidlertid meget konservative Regeringer, der sad ved Roret, i baade St. Petersborg, Berlin og Wien, og man regnede med, at de ikke vilde sætte Pris paa at høre den Nyhed fra Danmark, at her tvang man Godsejerne til at afstaa deres Ejendom til Bønderne for fastsatte Priser. Man frygtede, at slikt kunde komme til at skade Landets Udenrigspolitik og nationalpolitiske Interesser alt for meget.

Det blev ikke til noget med Tvangsafløsningen; men de nye Forhandlinger om Sagen førte dog til et stort Resultat.

Ved en Lov af 19. Februar 1861 gennemførtes under Ledelse af den berømte Politiker og Præst D. G. Monrad som Indenrigsminister en vidtgaaende Om-

dannelse af Fæstevæsenet, en Omdannelse, der tillige betød et Kompromis mellem Godsejerne og Fæsterinteresser.

Godsejerne fik den Opmuntring til at sælge bort af Fæstegodset, at den, der efter Lovens Ikrafttræden afhændede mindst ni Gaarde til Brugerne eller et af deres Børn eller Svigerbørn, skulde have Ret til ved Fæsteledighed eller med Brugernes Samtykke at udtage saa meget som en Niendedel af det bortsolgte Hartkorn til fri Raadighed. I Tilfælde af Gaardfæsterens og hans Enkes Død inden Udløbet af 30 Aar, regnet fra Fæstekontraktens Indgaaelse, skulde Godsejeren betale til Boet lige saa mange Tredivtedele af den erlagte Indfæstningssum, som der manglede Aar i, at Fæstekontrakten havde varet i 30 Aar. Endvidere blev der fastslaaet Erstatningsret for alle hensigtsmæssige Forbedringer af Gaardens Bygninger og Inventar ligesom for alle større og mindre Grundforbedringer, hvoraf Fæsteren ikke paa Grund af Besiddelsens Afbrydelse kunde naa at faa det fulde Udbytte.

Der skete her en væsentlig Forbedring af Fæsteforholdets hele Karakter, betydningsfuld baade fra Landbrugets og Bondestandens Synspunkt. Det blev nu muligt at arbejde med en Fæstegaards Drift med langt større Sikkerhed for Udbyttet, og Fæsterne havde faaet omtrent den samme Tilskyndelse som Selvejere til at følge med i Landbrugets Fremskridt. Desuden blev Følgen, at Udviklingen bort fra Fæste og over til Selveje fik øget Fart.

Allerede før Fæsteloven af 1861 havde man ved flere Love søgt at fremme Bortsalget af Fæstegods fra offentlige Stiftelser og fra Len og Stamhuse. Derfor var meget Fæstegods i Aarene mellem 1850 og 1860 gaaget over til Selveje; men i den følgende Tid skulde Fæstevæsenets Omraade blive yderligere meget betydeligt formindsket. Der fandtes i 1860 ca. 15.000 Fæstegaarde med ca. 77.000 Tdr. Hartkorn, i 1909 kun ca. 3.000 med ca. 15.000 Tdr. Paa Grund af den Ret til Inddragelse af Fæstegods, der altsaa under Forudsætning af Bortsalg var tilstaaet Godsejerne, gik i Sammenhæng med hele denne Udvikling ogsaa nogle Tusinde Tønder Hartkorn fra Bøndernes Brug over til Herregaardsdrift, dog ikke saa mange, at der derved skete nogen væsentlig Forskydning af Jordfordelingen mellem de forskellige Størrelsesklasser af Landejendomme.

Ved en Lov af 9. Marts 1872 blev Retten til Inddragelse af Bøndergods udvidet til at gælde uden Hensyn til Antallet af bortsolgte Bøndergaarde, men iøvrigt blev Godsejernes Raadighed over Fæstegodset atter ved denne Lov indskrænket, idet det blev bestemt, at ingen Fæstegaard ved Omlægning af Fæstegodset maatte nedbringes til en mindre Størrelse end 20 Tdr. Land, og at der ikke skulde kunne gøres nogen Undtagelse fra Reglen ved Bevilling. Dermed havde for Bøndergaardernes Vedkommende Fæstelovgivning i Danmark faaet sin endelige Form.

Gennem hele Udviklingen paa disse Omraader efter 1848 var det naaet, at ingen Del af Gaardmandsklassen stod uden den ydre Selvstændighed, der krævedes som Forudsætning overfor de praktiske, politiske og aandelige Opgaver, der meldte sig for Danmarks Bønder i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede.

8. Landbrugets Fremgang 1850—1880.

Tiden efter den frie Forfatnings Gennemførelse blev ikke blot en Tid med stadig voksende Selvhævdelse fra Bondestandens Side, men ogsaa med Fremgang for Landbruget.

I første Halvdel af det 19. Aarhundrede var det, man kan kalde Grundforbedringsarbejder, i det væsentlige begrænset til Rydningsarbejder, det vil sige til Fjernelse af Sten, Bortledning af Vand fra Sumpe, Fyldning af Huller, Opførelse af Hegn; men fra 1850 begyndte Arbejdet paa Dræning, Mergling og Eng-

Mergelarbejde omkring 1850 (fra Værket »Det danske Landbrugs Historie«).

vanding at tage et betydeligt Omfang. Derved øgedes i høj Grad den danske Jords Ydeevne.

Det var omkring Aarhundredets Midte, at man begyndte at anvende brændte Lerrør til det Afløb, der tilsigtedes ved Dræningen. Det var efter Forbillede fra England, men snart begyndte hjemlige Teglværker at fabrikere Dræningsrør. I de nærmeste Aar efter 1850 blev der udført store Anlæg paa en Række Herregaarde, og der blev agiteret stærkt for Udbredelsen af dette Arbejde. Endnu i 1860 var dog kun et Par Procent af Agermarken drænet, og det var særlig paa Øerne, Arbejdet havde fundet Sted. I de to følgende Tiaar tog Dræningen stærkere Fart, og omkring 1880 omfattede de drænedes Arealer 20 pCt. af Landets Jord (hvorefter der indtraadte en Standsning, saaledes at man i Aarene herefter indtil 1907 blot naaede frem til 25 pCt.).

Jævnside med Dræningen foregik en omfattende Mergling. Fra omkring 1840 var Merglingen blevet almindelig ogsaa paa Bøndergaarde, og det synes, at denne Form for Grundforbedringsarbejde naaede sit Højdepunkt i 1850'erne og 1860'erne. Det aftog i 1870'erne og ophørte derefter næsten for længere Tid, hvad der meget hang sammen med den Opfattelse, at Mergling var af tvivlsom

Værdi eller endog ved sine Virkninger i det lange Løb skadelig (»Mergel gør rig Fader, men fattig Søn«). Mest afgørende var dog nok, at Interessen hos Landmændene nu vendte sig fra Markbruget til Kvægbrug og Mejeridrift.

Den stærke Interesse for Grundforbedringsarbejder i den nærmeste Tid efter 1850 hang naturligt sammen med, at det var Kornavlén, der blev lagt Vægt paa indenfor Landbruget i denne Tid. Det var en nem Form for Drift, og Bønderne viste længe Utilbøjelighed til at slaa ind paa de mere indviklede og rationelle Metoder, hvor det gjaldt Fremstillingen af dyriske Produkter. Der klages fra Tiden omkring 1860 stærkt over, at Bøndergaardene her stod tilbage for Herregaardene. I de følgende Aar begyndte de imidlertid at komme med; i Løbet af 60'erne og 70'erne skete der en Udvikling, der kom som Indledningen til den senere Tids store Udfoldelse i Andelsbevægelsen og ved Landbrugets systematiske Omlægning. Fra 1860 til 1880 skete der mange Forbedringer i Mejeridriftens Metoder, og ogsaa omkring paa Bøndergaarde blev der arbejdet langt mere og bedre end før med Fremstillingen af Smør og Ost. Paa Landbohøjskolen indførte Th. Segelcke og N. J. Fjord Forsøg indenfor Mejerivæsenet, og der begyndte allerede at komme den nære Forbindelse mellem Teori og Praksis, der skulde blive saa karakteristisk for Nutidens danske Landbrug. Blandt de fremmeligste paa Omraadet var en Bondekone, Fru Hanne Nielsen paa Hawarhigaard i Øverød ved Holte, der indlagde sig meget stor Fortjeneste som banebrydende indenfor Ostproduktionen, et Speciale, hun ogsaa studerede ved Rejser i Udlandet, og hvori hun fik mange baade kvindelige og mandlige Elever.

De almindelige Bønderkoner virkede i et meget mere beskedent Plan som Ledere af Hjemmenes smaa private Mejerier, men Fremgang var der for Landet som Helhed i Tilrettelæggelsen af det Arbejde, der blev gjort for den dyriske Produktion, hvis økonomiske Værdi bestandig gik frem. Vendepunktet i en højst betydningsfuld Udvikling var det, da 1872 Overskudsværdien ved Udførsel af Dyr og Fedevare for første Gang i Danmarks Historie oversteg det tilsvarende Overskud ved Udførsel af Korn og Kornvarer. 1875 blev atter en Milepæl, idet dette Aar for første Gang Værdien af Merudførslen af Smør alene udgjorde mere end Værdien af Merudførslen af Korn og Kornvarer. 1880 havde den sidstnævnte Merudførsel kun halvt saa stor Værdi som Merudførslen af Dyr og Fedevare. Saaledes var Situationen paa det Tidspunkt, da den stadige Nedgang i Kornpriser satte ind, den, der hurtigt førte til, at Landbruget lagde sin Drift om og meget snart fremkaldte det Forhold, at mere Korn blev indført end udført. Indtil 1880 kunde Landbruget, trods den stigende dyriske Produktion, siges at hvile paa Kornavlén; man fodrede Dyrene med det, der groede paa de hjemlige Marker, og alligevel blev der en hel Del til Udførsel.

Der har næppe nogensinde været en Periode, da det var saa let at være dansk Landmand som i Tiden fra omkring 1850 til omkring 1880. Indtægterne flød i stadig kraftigere Strøm, og der krævedes af Landbrugere ikke meget andet end Paapasselighe*d* i Bedriften og en vis begrænset Evne til at følge med i de væsentligste Fremskridt. Driftsudgifterne var smaa, og den hele Driftsøkonomi var meget overskuelig. Maskiner i større Udstrækning brugtes kun paa Herregaarde, ikke paa Bøndergaarde. Det var i alle Henseender ikke saa indviklet at være Landmand. Man skulde se at faa pløjet, saet og høstet rettidigt; saa gik Resten af sig selv. De gunstige Forhold afspejlede sig i Ejendomspriserne,

der voksede fra godt 2000 Kr. gennemsnitlig pr. Td. Hartkorn (uden Besætning og Inventar) omkring Aaret 1850 til ca. 6500 Kr. omkring 1880. Denne Prisstigning var stærkere, end det svarede til Produktprisernes Stigning, og skyldtes naturligvis for en stor Del Forventning om, at den sidstnævnte Stigning skulde blive stadig fortsat, og hvilede ikke blot paa en Beregning efter den daværende Tids Forhold, men paa en Forventning til Fremtiden. Det var ogsaa i de Tider, den Forestilling var særlig udbredt, at kunde en Mand ikke blive andet, maatte han i hvert Fald kunne klare sig som Landmand, hvis han da ellers havde Penge til at købe en større Gaard for. Der var sikkert adskillige ret udelige

E. Tesdorpf, født 1817, død 1889.

Personer, der paa den Maade kom til Landbruget — og væsentlig kom til det større Landbrug, ikke til Bøndergaardene, der med forholdsvis meget faa Undtagelser vedblev at være i de gamle Bondeslægters Besiddelse; men glemmes bør ikke den Indsats, der netop blev gjort af Landmænd, som var udgaaet fra andre Samfundsklasser og havde tilført Landbruget Kapital, der var samlet indenfor andre Erhverv. Den mest fremtrædende Mand indenfor dansk Landbrug i disse Aar var netop en rig Købmandssøn og tilmed en Udlænding.

Talen er om Edvard Tesdorpf, der var født i Hamborg 1817. Efter at have lært Landvæsen i Holsten kom han til Lolland, og 1840 købte han Ourupgaard paa Falster og senere meget andet Gods, saa at han ved sin Død 1889 raadede over omtrent 5500 Tønder Land. Fra 1842 overtog han selv Driften af Ourupgaard, som da var et meget forsømt Gods, baade hvad Hovedgaarden og det tilhørende Fæstegods angik. Ved Hjælp af et maalbevidst, planmæssigt Arbejde, Anvendelse af Præmier for Godsets Beboere, Hjælp til Forbedring af Bygninger og til Dræninger, fik han hurtigt Forholdene forbedret ogsaa omkring paa Fæste-

gaardene. Arbejdet paa sine egne Avlsgaarde begyndte han med at forbedre Mælkekvægbesætningerne og Mejeridriften. Han indkøbte i Sydslesvig Kvier (»Anglerkvier«), med hvilke han lagde Grunden for en ny Udvikling af Kvægavlen paa sine Ejendomme. Samtidig begyndte han Kraftfodring med Korn efter en Maalestok, som hidtil havde været ganske ukendt paa danske Gaarde; han byggede bedre Stalde, forbedrede Græsmarkerne o. s. v. Tesdorpf's Arbejde for Kvægavlen fik meget stor Betydning som Eksempel for Tiden; det gik ikke blot ud paa at højne Kvægbruget for dets egen Skyld, men ogsaa for derigennem, ved den Gødning, der skaffedes paa den Maade, at vedligeholde og forøge Jordens Frugtbarhed.

Tesdorpf, der kendte Landbruget i flere af Europas Lande fra Selvsyn paa Rejser, vilde til Danmark overføre alle de Metoder, han fandt passende for de hjemlige Forhold. Han hørte til de første her i Landet, der paabegyndte Dræning og brugte Mejermaskiner, han anvendte Kunstgødning i stor Maalestok, men gik aldrig overilet eller radikalt til Værks. Det Tesdorpf'ske Landbrug var bygget paa sund økonomisk Beregning skønt støttet ved Udøverens særlig gunstige Formueforhold. Det skabte derfor ogsaa en Læreplads for hele Landet. I sine senere Aar antog Tesdorpf aarlig omkring 30 unge Bondesønner, der prægedes af hans fremskredne Arbejdsmetoder og kunde udbrede dem videre ogsaa indenfor det mindre Landbrug. Tesdorpf, der ogsaa havde en fremskudt Plads i de daværende Landbrugsorganisationer og baade som Taler og Skribent søgte at udbrede sine Anskuelse, var sin Tids store Foregangsmand og Forbillede i dansk Landbrug.

Helt naturligt var det, at saaledes en Storgodsbesidder sad inde med dette Førerskab. Endnu var det Stordriften, der i det hele havde Forspringet for det mindre Brug. Det var den, der lige til Andelsbevægelsens Tid havde de bedste Betingelser for at udnytte gunstige Konjunkturer og anvende de fordelagtige tekniske Metoder.

9. Grundtvigianismen og Højskolebevægelsen.

De økonomiske Konjunkturer og de Forandringer, der var sket i Samfundsforholdene, er ikke de eneste Forudsætninger for det store Fremstød i Landbruget og de nyskabende Bedrifter fra den danske Bondestands Side i Tiden fra omkring 1880. Væsentlige og meget afgørende Betingelser er den bedre Oplysning og det nye aandelige Liv, der i Løbet af det 19. Aarhundredes sidste Halvdel bredte sig og slog Rod indenfor Bondestanden og navnlig fik Betydning for mange af dem, der blev førende saavel i Landbrugets Foretagender som i det almindelige offentlige Liv.

Saa stærkt plejer man at fremhæve den Paavirkning, der er udgaaet fra Folkehøjskolerne, at der bliver Anledning til her at fremhæve Frederik VI's Skoleordning af 1814 som det uundværlige Grundlag for den nyeste Tids Folkeoplysning i Danmark. Hvis vi ikke dengang havde faaet et virkelig ordnet Folkeskolevæsen med tilhørende Læreruddannelse paa Seminarier, vilde der ikke være blevet de samme Muligheder for alt det øvrige Oplysningsarbejde.

Der blev, trods smaa og trange Kaar, gjort et stort og betydningsfuldt Arbejde af den danske Landsbyskolelærer, og uden ham, der personligt som oftest stod

nær knyttet til den Befolkning, han virkede iblandt, kunde vi ikke have tænkt os den store Fremgang for Landbruget og Bonden gennem det 19. Aarhundrede. I første Halvdel af Aarhundredet var Præsten i Almindelighed i nogen Grad et Forsyn for sine Sognebeboere ogsaa i praktiske Livsforhold, i Aarhundredets sidste Halvdel traadte Skolelæreren i Forgrunden som den mere beskedne, men meget virksomme Medhjælper ved de Organisationer og Foretagender, gennem hvilke Bondestanden søgte at hævde og styrke sin Stilling i Samfundet. Den aandelige Paavirkning, Læreren gav sine Omgivelser, virkede ofte stærkere end Præstens; men frem for alt var det jo i Skolestuen, at der blev sørget for, at alle

N. F. S. Grundtvig, født 1783, død 1872.

kunde gaa ud i Livet med et vist Mindstemaal af Kundskaber, og for de velbevandede, der mere end almindeligt forstod at tage ved Lære, blev det ofte ikke noget lille Maal af Viden, der kunde tilegnes hos den pligtopfyldende Lærer trods den begrænsede Undervisningstid og de beskedne Læremidler. Der er ganske vist hørt mange Klager over Remseri og Brug af Tamp i de gammeldags Landbyskoler; men har mange særlig dygtige danske Landmænd haft Anledning til at mindes det Højskoleophold, der gav dem et afgørende aandeligt Stød fremad, er der dog maaske endnu flere, der har haft deres Barndoms Lærer at takke for en Undervisning og Paavirkning, der blev til uvurderlig Gavn for deres hele Livsarbejde.

Et Kendetegn for den aandelige Udvikling i dansk Landbefolkning gennem det 19. Aarhundrede blev det, at dog hverken Statskirke eller Statsskole i de givne Former, hverken den bestaltede Præst eller den bestaltede Lærer, i Længden kom til at tilfredsstille det Behov, der var for religiøs Forkyndelse og for Oplysning. I første Halvdel af Aarhundredet havde ganske vist førende Mænd i Aands-

livet allerede nu taget et andet Standpunkt, men Gejstligheden var overvejende »rationalistisk«; den anerkendte af Kristendommen væsentlig kun de Lærdomme, der syntes tilgængelige for Fornuften, og prædikede mest om Dyd og gode Sæder. Et Krav om fuldere Tilegnelse af den nedarvede Tro og om et Liv i kraftigere betonet Religiøsitet blev rejst af den saakaldte gudelige Bevægelse, der allerede fra Tyverne i Tilknytning til ældre Pietisme skabte en Art Opposition indenfor Menighederne i mange Sogne. Det er fra denne Bevægelse, at egentlig baade den senere Indremission og Grundtvigianismen som folkelig — og naturligvis især religiøs — Bevægelse kan siges at være udgaet. Begge disse Retninger

Kristen Kold, født 1816, død 1870.

fik deres meget væsentlige Indflydelse paa betydelige Kredse af den danske Landbostand, men det er dog navnlig Grundtvigianismen, vi maa fæstne os ved, naar vi vil finde en Forudsætning for Fremskridtsbevægelse og Fremskridtsarbejde i Landbruget.

N. F. S. Grundtvig levede sit lange Liv (fra 1783 til 1872) uden nogen direkte Tilknytning til Bondens Gerning; men tidlig modnedes hos ham ved Siden af hans religiøse Tanker en Tro paa Udviklingsmulighederne i det brede danske Folk og da særlig hos den danske Bonde. I genial Forstaaelse af den Magt, der kunde ligge i det levende Ord, gav han Anvisning paa det Oplysnings- og Opvækkelsesmiddel, der kunde bruges, hvor det trykte Ord ikke havde den samme Mulighed for at virke. Det var Grundtvig, der først formede Højskoletanken, men det var Kristen Kold, der først fik den virkeliggjort i Læremesterens Aand, da han 1851 aabnede en Højskole med 15 Elever i Ryslinge. Den første danske Folkehøjskole, den i Rødning i Sønderjylland, som oprettedes 1844 var ikke grundtvigsk, og lige saa lidt Hindholm Folkehøjskole, der oprettedes 1852 og

blev en meget nyttig Lærestalt for sjællandske Bondesønner. I bevidst Mod-sætning til de grundtvigske Skoletanker rejste Politikeren og Skolelæreren Lars Bjørnbak i Viby ved Aarhus en Højskole, hvor der blev lagt megen mere Vægt paa Læsning end paa Foredrag, og hvor Kursuset aarlig sluttede med Eksamen. Naar det blev de grundtvigske Højskolemænd, der i Længden bar Sejren hjem overfor Forsøgene i samme Retning, men paa væsentlig andet Grundlag, laa det ganske givet i, at de forstod bedre end de andre at gøre Undervisningen til en virkelig Oplevelse for den Ungdom, der søgte til dem. Tilsyneladende var det virkelighedsfjernt, naar de første grundtvigske Højskolemænd lagde saa over-

Lars Bjørnbak, født 1824, død 1878.

ordentligt Vægt paa Fremstilling af de gamle nordiske Gudesagn, der opfattedes som Udtryk for Folkets Væsen og derfor som noget, der ogsaa havde Bud til Nutidens Slægt. Det væsentligste var dog, at de ved Fortælling og Betragtninger forstod at fange Tilhørerne og sætte deres Fantasi i gavnlig Bevægelse; saa kunde der godt hos de unge Karle, naar de hørte om Thors Kamp med Jætterne, fæstne sig en Vilje til at bekæmpe det onde og lave, hvor i Livet de saa skulde komme til at møde det.

Det var et virkelig Vendepunkt, der skete i den danske Bondestands Historie ved Oprettelsen af Højskolerne. Ældre Bønder og ogsaa mange udenfor Bondestanden havde svært ved at forson sig med, at de ikke skulde være en Slags Landbrugsskoler allesammen. Man fandt det underligt, at der skulde tales saa meget til almindelige Karle og Piger fra Landet om, hvad de dog ikke vilde faa nogen Brug for i deres daglige Gerning. Det store og egentlig betydningsfulde ved Højskoleundervisningen var imidlertid netop, at den vilde opelske og opvække i Bondebefolkningen en Sans for det, der laa udenfor det daglige Liv og

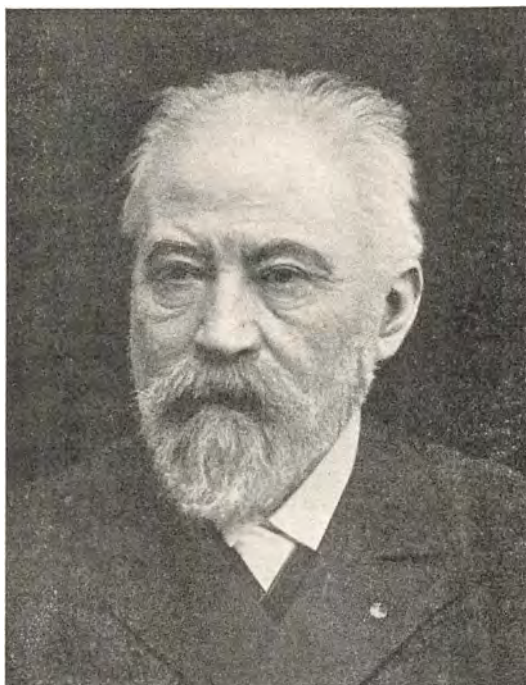
Arbejde — men dog saaledes, at de unge ikke derved droges bort fra Kaldet til at virke paa det jævne og i Fortsættelse af Fædrenes Gerning. Det vil altsaa sige, at Folkehøjskolen ved det Maal, de satte sig, fastslog, at ogsaa den store Landbefolkning havde Krav paa at blive delagtiggjort i aandelig Kultur og Dan-nelse ud over Barneskolens Trin, og saaledes at en kort Periode af Ungdommens Tid kunde blive viet helt hertil. Der kunde tvistes om Metoderne, og Kritik var langtfra uberettiget, men en Kendsgerning var det, at de af »fine« Folk ofte yderst foragtede Højskoler blev Centre for et kulturelt Liv i de forskellige Egne af Landet, hvor de kom til at ligge. Ikke blot deres Elever droges ind under Paavirkning, men i høj Grad den omboende Befolkning gennem Møder og Foredrag; der spredtes paa denne Maade en »historisk-poetisk« Oplysning, et Kendskab til Historie og Digtværker, udbredt gennem det levende Ord i Foredrag og Oplæsning til et Befolkningslag, der tidligere ikke havde haft Adgang til en saadan Form for aandelig Berigelse.

Den frie mundtlige Form, der brugtes i Højskolerne, overførtes af Kristen Kold selv til Børneundervisning, og derved opstod de grundtvigske Friskoler, der betød et stort Fremstød for Forældrenes Krav paa selv at sørge for deres Børns Oplæring og udtrykte en Frigørelse fra Bundetheden til de Autoriteter, der gav Forskrifterne for de offentlige Skoler. Der er overhovedet i den grundtvigske Bevægelse ikke blot en Udfoldelse af aandelig Trang, men i høj Grad ogsaa af folkelig Selvstændighed. Indenfor Kirkelivet ytrede det sig i Dannelsen af Valgmenigheder og Frimenigheder, hvor Ordet blev forkyndt i Grundtvigs Aand af Præster, som Menigheden selv valgte. I de Egne, hvor det grundtvigske folkelige Aandsliv udfoldede sig stærkest og mest alsidigt som f. Eks. Sydbyn (Ryslinge-egnen), var det som en Selvfølge for en grundtvigsk sindet Bondemand, at han med sin Familie tilhørte Valgmenigheden og sendte sine Børn først i Friskole, siden, naar de blev voksne, paa Højskole.

Det var i Aarene efter 1864, at Grundtvigianismen rigtig blomstrede frem som folkelig religiøs Retning og Kulturbevægelse. 1865 afskedigedes Præsten Vilhelm Birkedal i Ryslinge af politiske Grunde; 1868 gennemførtes i den Anledning Lov-en om Valgmenigheder, for at det kunde blive muligt for en stor Del af Birke-dals gamle Menighed at samle sig om ham som deres Præst. Omkring samme Tid grundlagdes en Række Højskoler, og de tre Mænd fremstod, som skulde vinde Anseelse som de førende i Folkehøjskolen efter Kold: Ludvig Schrøder, der grundlagde Askov Højskole, Ernst Trier, der grundlagde Vallekilde, Jens Nørregaard, der grundede Testrup. Hos Schrøder, der gjorde sin Højskole til en »udvidet« Højskole, fandtes meget udpræget den Tanke, at Højskolen for-uden den aandelige Oplivelse paa religiøs og national Grund skulde tjene det Formaal at højne Bondestandens praktiske Dygtighed, og han hørte altid med Stolthed om de Resultater, der kom til at foreligge af tidligere Højskoleelevers Virke rundt om i Landet.

Paa det nøjeste knyttede den grundtvigske Bevægelse og det grundtvigske Aandsliv sig til Opdriften og Fremgangen i den danske Bondestand og dermed til selve Landbrugets Fremgang. Det kan vist siges at være det største samfunds-mæssige Resultat af den folkelige Grundtvigianisme, at den bekræftede den dan-ske Bonde i hans Tro paa sig selv og derved styrkede hans Mod til at stille sig større Opgaver end nogensinde før i Standens Historie.

Det tør fastslaaes, at i Kraft af Grundtvigs og Højskolernes Paavirkning var i Tiden omkring 1880 et nyt aandeligt Liv blevet til Virkelighed rundt om i store Kredse af den almindelige Landbefolkning og frem for alt indenfor Ungdommen. Den ældre Slægt bar overvejende Præget af en Tid, da den gode, stræbsomme Bonde nok kunde være politisk interesseret, men iøvrig samlede sin Opmærksomhed om de allernærmeste Maal, sled den daglige jævne Kamp for Føden, Klæder, Bedriftens Forbedring og de Penge, det under de gode, stadig stigende Kornpriser kunde være muligt at samle som Overskud. Men der var i det yngre Slægtled allerede

Ludvig Schrøder, Forstander for Askov Højskole,
født 1836, død 1908.

mange, der var opvokset med andre og rigere Indtryk, havde været paa Højskole, følte Trang til at læse og til at høre Foredrag, interesserede sig ikke blot for Politik, men paa en friere og mere bevidst Maade, end det tidligere havde været Skik, for de religiøse Livsspørgsmaal, vilde tage selvstændig Stilling til Kirkens Forkyndelse og Skolernes Undervisning. For alle de bedst begavede i den Landboudom, der fandtes omkring 1880, var det en Selvfølge, at alt dette hørte med til det Liv, som ogsaa en Bonde havde Ret til at føre; de ængstedes ikke ved nogen Frygt for, at de derved skulde blive ringere, mindre praktiske Bønder. De har følt, at netop det modsatte vilde blive Tilfældet, og hvad de senere kom til at udrette, beviser, hvor rigtig denne Følelse var.

Der er talt og skrevet overordentlig meget om Folkehøjskolen og den grundtvigske Bevægelses Betydning for de danske Bønder. Man har dog næppe meget overvurderet, hvad der har været af nyskabende og vækkende Kraft i baade Højskole og Grundtvigianisme.

Nordmanden Andreas Austlid, der senere blev Højskolemand i sit eget Land, fik et næsten overvældende Indtryk heraf, da han omkring 1880 opholdt sig et Par Aar i Danmark, hvor han om Vinteren gæstede Folkehøjskoler og om Sommeren Bønder, Friskolelærere og grundtvigske Præster.

Han havde, fortæller han, aldrig før i sit Liv været sammen med en saa livlig og aabenhjertig Ungdom. Det var, som om disse Mennesker levede i et Luftlag, man kunde kalde for Vaaren; deres Glæde og Begejstring var saa stor, at det ligefrem lyste ud af dem. Vi ser af denne Nordmands Skildring, at det nok kunde være en Slags Fantaster og Drømmere, han mødte mellem den danske Højskoleungdom, men der laa frugtbare Tanker i de dristige Fantasier, og det, der drømtes om, var en betydningsfuld Gerning i Livet.

Der kunde saaledes være en ung Mand, der vilde skabe sin Fædrengaard om til en Mønsterbedrift og give Eksempel for Naboerne og hele Egnen. En anden havde store Planer om, at den Husmandslod, der var det, han maatte nøjes med, skulde oparbejdes under Kappelstrid med Gaardbrugene. En tredje vilde oprette et stort Mejeri, en fjerde et stort Slagteri. Saa var der naturligvis ogsaa dem, der stræbte bort fra Landbrug og praktisk Erhverv; der kunde være den Yngling, der fantaserede om at blive Digter, andre vilde være Friskole- eller Højskolelærere. Det mest slaaende er dog, at hvad der i de nærmest følgende Aartier blev den praktiske Daad for Danmarks Bønder, det har Manden fra Norge kunnet finde som en fuldtud bevidst Drøm hos unge danske Landboer i 1880. Om den religiøse Forudsætning for det mærkelige lyse Syn, der fandtes hos denne Ungdom, siger Austlid, at der ikke blev talt meget om Vorherre, men det var dog ham, man havde i Baggrunden, ham, man stolede paa, hans Hjælp, man byggede Fremtidsplanerne paa.

10. *Politisk Liv i Halvfjerdserne.*

Grundlovsændringen af 1866 skabte, som før berørt, en Forskel i politiske Rettigheder mellem Landbrugets forskellige Samfundsklasser. De store Landbrugere kom til at høre til den nye Grundlovs privilegerede Klasse ved Landstingsvalg, den almindelige Gaardmandsklasse saa vel som Husmændene blev staaende i den almindelige Vælgerklasse, der saa sin Ret til at raade blive indskrænket. Naar i den følgende Tid det politiske Liv tilspidsedes i en haardnakket, bitter Forfatningskamp, og vi der finder efterhaanden den allerstørste Del af Gaardmændene som Støtter for det demokratiske Krav om den almindelige Valgrets Herredømme og Gennemførelse, var det i og for sig naturligt nok, naar henses til Grundlovsændringens Tendens: at sætte Grænse for den videre Udvikling af Bondestandens politiske Indflydelse.

Imidlertid var der andre og dybere Aarsager til, at de danske Bønder, i skarp Modsætning til Bønderne i mange andre Lande, sluttede op i den liberale politiske Front og her endog blev de egentlige Kærnetropper.

»Det forenede Venstre«, der optog Kampen mod det danske »Højre« for at gennemføre Folketingsparlamentarismen og genindføre Junigrundlovens almindelige Valgret, dannedes 1870 ved Sammenslutning af de gamle »Bondevener« og en grundtvigsk betonet Venstreretning, der efterhaanden var kommet til at betyde en Del. Under den politiske Kamp, der var gaaet forud for Grundlovs-

ændringen af 1866, havde man set grundtvigske Præster og Lærere rundt om optræde som ivrige Forkæmpere for almindelig Valgret; Grundtvig selv havde ladet sig vælge ind i Landstinget for at tale og skrive mod Forfatningsforslaget. En Sammenslutning, den saakaldte »Oktoberforening«, der vilde virke for Samling mellem »store og smaa Bønder«, d. v. s. Godsejere og Gaardmænd, fik derimod ingen varig Betydning. I den følgende Tids politiske Liv var det langt mere seminarieuddannede Folkeskolelærere, baade grundtvigske og ikke-grundtvigske, der blev Talsmænd og Tillidsmænd for Bondestanden i de offentlige Forhold end Godsejere og Proprietærer.

Kong Christian IX.

Venstre som Landboparti fortsatte de ældre Bondevenners Stræben efter Bondestandens praktiske Selvstændiggørelse og knyttedes i omfattende Grad til Grundtvigianismens Bestræbelse for at skabe en ny Bondekultur og Bondeoplysning. Hvad der gjorde Bonden til »Venstremand«, var ikke politiske Teorier og Programmer, men hans Trang til at faa sin Plads i Samfundet bedre anerkendt. Det var efter Gennemførelsen af de før omtalte nye Landboreformer (særlig vedrørende Fæstevæsenet) ikke de økonomiske Forhold, der kunde øve nogen afgørende politisk Indflydelse paa Folk af Gaardmandsklassen. Halvfjerdserne var jo økonomisk en særlig god Tid for besiddende danske Landmænd; men at Bonden var blevet saa velstillet, gjorde det ikke lettere for ham at forson sig med den Følelse, der boede meget dybt i ham, at han ikke skulde være regnet for rigtig samfundsborgerlig Ligemand med Bymanden, Embedsmanden og mange andre »højere« stillede i Samfundet. Det bed i den ærekære Bondemands Sind, naar han ikke følte sig agtet for det, han efter sin nyttige Gerning var værd, og derfor følte han sig hjemme i et Parti, der vilde kæmpe for alles borgerlige

Lighed. Venstre blev et Udtryk for den danske Bondes Selvhævdelse, selvom megen Købstadbefolkning efterhaanden sluttede sig til Partiet, og da det ved Systemskiftet 1901 endelig afløste Højre som Regeringsparti, følte det som Sejr ikke blot for »Demokratiet« i al Almindelighed, men ganske særlig for Bondestanden.

I Halvfjerdserne var Venstre aldeles overvejende et Bondeparti og blev opfattet saaledes. Ved Rigsdagsvalgene saa man i mange Krese Landbovælgerne stemme som een Mand paa Venstrekandidaten, Byvælgerne tilsvarende paa Højrekandidaten. Præsten var ofte et Sogns eneste Højremand, medens Skolelærerne sluttede sig til Venstre. Det kan i Virkeligheden siges, at en vis Mistemning mod de bureaukratiske Præster, der vilde fastholde en gammeldags Formynderraadighed overfor deres Sognebørn, kom til at betyde ikke saa lidt for den Retning, de politiske Synspunkter tog adskillige Steder. Det var et af Venstres mest fremtrædende Programpunkter, at Præsterne skulde vælges af Menighederne og desuden sættes paa fast Løn. Højre søgte en Styrkelse af sin Stilling ved at føle sig som Forsvarer for en Kultur, der truedes af et Bonde-regimente, som formentlig vilde nedtrykke Embedsklassen og tage Grunden bort under Kunst og Videnskab; netop det stærke Bondepræg ved Partiets Sammensætning gjorde utvivlsomt, at der fra dets Politikeres Side var en Tilbøjelighed til at knibe paa Skillingen baade til Formaal, der syntes ikke rigtig at vedkomme den brede Befolkning, og overfor en Embedsklasse, hvis Fordringer til Livet syntes den jævne Betragtning at være for store. Stærkt møder vi ogsaa den for Bønderne saa naturlige Sparetanke i det Syn, Venstre anlagde paa Forsvarsspørgsmaalet, den, der til Dels kunde føre over i det rene Afrustningskrav.

Hvad der i det politiske Liv havde den afgørende og væsentlige Betydning for Bondestandens Udvikling og dermed ogsaa for Landbruget, var den Oplæring og Opøvelse, Befolkningen derigennem fik i sit hele Forhold til offentlige Anliggender. Politiken virkede ligesom Højskolen vækkende, ja, den blev en Slags »Skole« for de Mænd, der fik mere ledende Del i den, om det saa blot var som Deltager i det lokale Organisationsarbejde eller Forhandlinger paa Møder. Og ikke mindst voksede under det politiske Liv, skønt det under Forfatningskampen ikke drejede sig om økonomiske Spørgsmaal, men om, hvem der skulde have Magten, stadig mere Forstaaelsen af det betydningsfulde ved Selvhævdelse ogsaa rent erhvervsmæssigt og i alle praktiske Forhold.

I det forudgaaende er nævnt Højskoleforstanderen Lars Bjørnbak i Viby ved Aarhus. Paa en ganske særlig Maade virkede denne Mand for at samle Bønderne til enig Varetagelse af deres egne Interesser, og derfor blev han ogsaa paa sin Egn en politisk Fører, der kraftigt manede Gaardmændene til under godt Samarbejde med Husmændene at hævde Landboernes Sag mod alle, der vilde se dem over Hovedet og nægte dem menneskelig Ligeret. Ved sin noget voldsomme Form lagde Bjørnbak sig efterhaanden i den Grad ud med Aarhus' Borgere, at det blev umuligt for ham at faa noget Lokale til sine Møder i Byen. Da samlede han sine Tilhængere om den Tanke ved egen Kraft at rejse et frit Forsamlingshus midt i den By, der stillede sig saa fjendtligt, og paa den Maade rejstes 1875 »Den folkelige Forsamlingsbygning« paa Østergade i Aarhus, Samlingshuset for Landboerne den Dag i Dag. Ved en saadan Sag udfoldedes jo un-

De fem Venstreførere.

der en kraftig Mands Ledelse en lignende Selvstændighed og Beslutsomhed som den, der ikke længe efter satte Frugt i Andelsforetagenderne.

Førerne for Venstre som Landsparti, Afløsere af de ældre bondevenlige Førere som Tscherning og J. A. Hansen blev i Løbet af Halvfjerdserne fem Mænd, hvis Portrætter (paa eet Billede) snart var at finde i mange venstresindede Landbo-hjem: Christen Berg, V. Hørup, Frede Bojsen, Sophus Høgsbro, J. L. Holstein-Ledreborg. Ingen af dem var Bønder, og kun en af dem var Bondesøn, nemlig Berg; men denne Mand, der som mange af Venstres Politikere var Lærer af Uddannelse, blev ogsaa Folkefører mere end nogen af de andre, den, om hvis Taler-

stol Folk især samlede sig, naar han drog gennem Landet paa sin store Agitationstogter. Berg var en bredt favnende Personlighed med noget af Storbondens Væsen, en Veltalenhed, der virkelig kunde faa Tag i den jævne Mand, en Stemning i Ord og Fremtræden med tydelig Tone fra Grundtvig og det, han havde bragt ud i det danske Folk.

Berg og de andre Venstrepolitikere nøjedes ikke med mundtlig Agitation, men de blev Grundlæggere af folkelige Blade. Høgsbro udgav i mange Aar et Ugeblad, »Dansk Folketidende«, der blev nyttig Læsning i mange Landbohjem. 1866 havde Bjørnbak oprettet »Aarhus Amtstidende«, 1872 stiftede Berg »Kolding Folkeblad« og efterhaanden rundt omkring en Række andre Blade. Paa Sjælland gik »Sorø Amtstidende« i Slagelse 1871 over paa Venstrehænder, 1872 oprettedes i Odense »Fyns Tidende«. Næsten overalt fik Venstre sit Organ, som Højre havde eller fik sit. Det kan meget vanskeligt overvurderes, hvad Dagspressens Udvikling har betydet for den danske Befolkning. Ikke blot for den politiske Vækkelse, men ogsaa for den almindelige Oplysning udrettede Redaktørerne ganske sikkert endnu mere end Højskolernes Mænd; de byggede mere end andre paa den Læsefærdighed, der var grundlagt i Børneskolen, og hver eneste Dag kom »Avisen« til Hjemmene og gav Oplysninger om, hvad der laa udenfor Dagliglivet og dets Erfaringer.

Der er her talt om Venstrebevægelsen som den Retning, der skabte Liv og Samling blandt danske Landboer i Halvfjerdserne; men naar den kunde gøre det, skyldtes det først og fremmest dens Modsætning til Højre, der var det regerende Parti, Venstre vilde støde bort fra Magten. Højre havde ogsaa sine Tilhængere indenfor Landbruget, og det ikke blot blandt Godsejerne. »Højrebonden« var en Skikkelse, der i flere Egne bevarede en fremtrædende Betydning. Ikke blot ved Brydninger mellem Bonde og Embedsmand, mellem By og Land, men ogsaa mellem Bønder indbyrdes skabtes noget af det politiske Røre, der kunde have sine uheldige og frastødende Sider, men som dog først og fremmest har kaldt nyttige og frugtbare Kræfter frem i Folket.

11. Herremænd, Gaardmænd og Husmænd omkring 1880.

Fordelingen af den danske Jord var omkring 1880 ikke saa meget forskellig fra, hvad den havde været et halvt Aarhundrede før, og i Virkeligheden heller ikke fra, hvad den endnu skulde være et halvt Aarhundrede senere.

Der fandtes et Par Tusinde Landejendomme med mere end 12 Td. Hartkorn, omkring 70.000 Gaarde af et Tilliggende fra 1 til 12 Td. Htk., og endelig fandtes der saa mere end 100.000 Husmænd med Jord og et halvt Hundrede Tusinde uden Jord.

De forskellige Klasser af Landejendomsbesiddere og Landbrugere var højst ulige stillet i Kaar, var paa lang indbyrdes Afstand økonomisk, socialt og med Hensyn til Kulturpræg; rimeligvis har Afstanden aldrig været større end paa den Tid, hvorom der her er Tale.

Landejendomsbesidderne i Klassen over de 12 Td. Htk. udgjorde ikke nogen Enhed; der var mægtig Forskel mellem den store Lensgreve og den lille »Proprietær«, men der var ganske vist det fælles for dem, at de begge stod udenfor Bondestanden og derfor ikke blev henregnet til den egentlige Klasse af Landboer, hvortil baade Gaardmænd og Husmænd hørte. Ikke blot Lensgrever og

Vestsjællandsk Bondegaard, bygget i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede. Øverst en Længe, i det væsentlige uforandret. I Midten Stuehuset med den karakteristiske Udbygning, der senere i det 19. Aarhundrede blev føjet til mange Bøndergaardes Stuehuse. Nederst Staldlænge opført i 1914.

Lensbaroner, men ogsaa mange andre Godsejere tilhørte Adelen, medens »Proprietæren«, den lille Herremand, ofte var udgaaet fra Byernes borgerlige Slægter eller fra de gamle Embedsfamilier. Proprietæren følte sig i Klasse med de Forpagtere, der meget ofte drev de store Godsejeres Herregaarde, og hans Søn blev som en ganske naturlig Ting Forvalter paa disse Gaarde. Der var trods alt et vist Fællesskab i Tankegang og Metoder indenfor hele »det store Landbrug«, omend der var saa store Forskelligheder mellem de enkelte Grupper af Ejendomsbesiddere.

Der fandtes i Landet foruden forskellige Stiftelser (Vallø og andre »Klostre«, Sorø og Herlufsholm Skoler) 21 Grevskaber, 14 Baronier, 34 Stamhuse og 11 saakaldte Fideikommisgodser. Det var Besiddelser med en fastlagt Arvegang fra Indehaveren til den ældste Søn (eller anden enkelt nærmeststaaende Arving), saaledes at derved sikredes Opretholdelse i Velstand og bestemt Position af visse Slægter. Det var »Lensadelen«, der udgjorde Toppen ikke blot i Landbruget, men i Samfundet. En førende Industrimand som Brygger J. C. Jacobsen, der grundede Carlsbergfondet, var rig og anset, men kom ikke nær paa Højde med Lensgreven til Frijsenborg i Jylland, den største og rigeste blandt alle Landets Godsejere. De trange Tider i første Halvdel af Aarhundredet havde ogsaa voldt Godsejeradelen Vanskeligheder, men i Aarhundredets sidste Halvdel medførte Tidernes Fremgang saa gode Kaar for dem som aldrig tidligere. Der kunde i den her omhandlede Tid leves et virkeligt Herreliv omkring paa de store Herregaarde, og om Vinteren samledes Grever og Baronier i Hovedstaden for at deltage i Livet ved Kong Christian IX's Hof.

Flere af de store adelige Godsejere interesserede sig for at støtte Foregangs- virksomhed og Fremskridtsarbejde, men personligt stod de vel som Regel rent praktisk Indsats for fjernt til selv at gøre sig direkte gældende paa denne Maade. Det gjorde mere deres Forpagtere og Forvaltere, og den største Foregangsmand i Landbruget blev altsaa, som tidligere omtalt, E. Tesdorpf, der var Storgodsejer, men ikke Adelsmand, og som modsat dem, der var født til Herregaardsbesiddelse, tilhørte Landbruget af Interesse og Trang.

I en helt anden Verden, socialt og kulturelt, end de store Godsejere levede Landets Gaardmandsklasse, de egentlige »Bønder«, der siden Aarhundredets Midte havde gennemgaaet en betydningsfuld Udvikling, men dog havde bevaret meget af den gamle Almues Sæder og Vaner. Der var under Opgangen blevet rejst mange nye Bøndergaarde med grundmurede Stuehuse, men indenfor Murene levede meget af det gamle Bondeliv videre i Hverdagene som under Fester. Trods Fremgang og Fremskridt var jo selve Grundformerne for Landbrugsdriften ikke blevet forandret, og det gjorde atter, at Bøndernes daglige Liv og Arbejde havde bevaret meget af det »gammeldags«, som først den følgende Tids Industrialisering af Landbruget kom til at udrydde. De gode Tider havde skaffet Bonden gode Indtægter, men ikke vænnet ham af med at spare paa Udgifter — og ikke mindst derfor var det en velstillet Slægt af Bønder, der levede i Danmark omkring 1880.

Det kan her have Interesse at anføre et Regnskab, der netop stammer fra Aaret 1880, og som viser, hvordan det forholdt sig med Indtægter og Udgifter paa en østsjællandsk Bondegaard paa 49 Tdr. Land med 7 Tdr. Hartkorn. Gaarden var en Fæstegaard (der altsaa ikke skulde svare Prioritetsrente, men »Landgilde«).

Regnskabet ser saaledes ud:

I N D T Æ G T

a. Af Korn:	
Hvede: 96 Tdr., solgt 78, Udsæd 7, Resten fodret op..	Kr. 1.560,00
Rug: 15 Tdr., Udsæd 1 Td., Resten Fødekorn	»
Byg: 92 Tdr., Udsæd 8 Tdr., Malt og Husholdning 10 Tdr., Resten fodret op	»
Ærter og Blandsæd: 66 Tdr., Udsæd 9 Tdr., Resten fodret op	»
Havre: 90 Tdr., Udsæd 8 Tdr., Resten fodret op.....	»
b. Af Køer (11 Stkr.):	
Solgt Smør og Ost foruden Forbrug	» 924,00
Fedekalve	» 433,00
En Udsætterko	» 115,00
c. Af Svin:	
Fedesvin foruden Forbrug	» 960,00
Pattegrise	» 91,00
d. Af Faar (6 Stkr.):	
Uld til Forbrug, solgt 7 Lam	» 133,00
	Kr. 4.216,00

U D G I F T

Skatter og Afgifter	Kr. 203,60
Kommuneafgifter	» 181,41
Tiendevederlag	» 219,70
Landgilde	» 373,23
Følkeløn og Akkordarbejde	» 960,00
Foderstoffer (Rapskager og Klid)	» 150,00
Købmandsregning m. m.	» 321,00
Møllerregning	» 168,00
Skræderregning	» 80,00
Dyrlæge	» 25,00
Læge og Medicin (Manden brystsvag, derfor usædvanlig stor Udgift	» 105,00
Ildebrændsel	» 87,00
Bødkeren	» 11,00
Bageren for at bage Rugbrød og levere Hvedekage	» 85,00
Slagteren for Kød	» 25,00
Smederegning	» 77,00
Væverløn	» 25,00
Hjulmanden	» 23,00
Skomagere	» 5,00
Sadelmageren	» 17,00
Avisregning	» 19,00
Bygningers og Inventars Vedligeholdelse	» 315,00
Forskelligt, derunder Rejsudgifter	» 76,00
	Kr. 3.551,94

Der blev altsaa, naar alle Udgifter var klaret, tilbage en Sum paa 665 Kr., der kunde sættes i Sparekassen.

Vi faar ved Regnskabet et Indtryk af, hvad Kornsalget endnu betød, men Værdien af den dyriske Produktion er dog endnu større, og man har begyndt i et lille Omfang at indkøbe Foderstoffer. Familiens Forbrug af indkøbte Varer er meget beskedent, og hvad de egne Frembringelser har betydet, ser vi navnlig af, at der kun er betalt 25 Kr. for Kød.

Vi tør vist sige, at det økonomiske Spørgsmaal for Datidens dygtige og sparsommelige Gaardmænd var, hvor meget de kunde faa »at lægge op«, men for Husmændene var det derimod Spørgsmaalet, hvorledes de overhovedet skulde kunne faa det, de var i Stand til at fortjene, til at slaa til.

Husmændene kunde paa deres smaa Lodder slet ikke være med i Fremskridtet eller evne at høste nogen Fordel af de Konjunkturer, der havde givet den stærke Medvind for Gaardmænd og Herremænd. Paa de faa Tønder Land, der udgjorde Husmandens beskedne Lod, groede kun lidt Korn, og der blev aldrig noget stort Udbytte af at gøre det i Penge. Husmanden maatte være glad, hvis der af hans Jord kunde skaffes Føde til et Par Køer og nogle Faar; Hest kunde han ikke holde, og i Virkeligheden kunde han paa sin egen Lod ikke skaffe Føden til sig selv og sin Familie. Han maatte gaa paa Arbejde for andre, og derfor ser vi ogsaa gennem Halvfjerdserne Begrebet Husmand blive opfattet som ensbetydende med en Landarbejder, hvilket atter vil sige, at Husmandsspørgsmaalet for en væsentlig Del blev et Spørgsmaal om Arbejdsløshed og Arbejds lønninger.

Det var ikke let altid at skaffe tilstrækkeligt Arbejde til de unge Mennesker i Huse med og uden Jord, og de Lønninger, der blev betalt, svarede paa ingen Maade til de stærkt stigende Indtægter for de besiddende Landmænd. En Nationaløkonom regnede i 1872 ud, at en Landarbejderfamilie til sit Underhold skulde bruge mindst 500 Kr. om Aaret (Brødpriserne fulgte Kornpriserne og var derfor temmelig høje), men en flink Arbejder, der gik paa Arbejde hver Dag i Aaret, tjente kun mellem 300 og 400 Kr. Naar det overhovedet har kunnet gaa, maa det bl. a. hænge sammen med, at ogsaa Konerne gik paa Arbejde, og Børnene blev sendt ud at tjene fra Syvaarsalderen. Ikke mindst har det vistnok bødet paa Trangen, at Arbejdsgiverne ydede Arbejderne frivillige Tilskud, forærede dem Naturalier ved Siden af Pengelønnen. Der kom paa den Maade meget ofte noget smukt og patriarkalsk ind i Forholdet mellem en Gaardmand og den »faste« Husmand, der daglig stillede til Arbejde i hans Bedrift; men paa den anden Side understregede det jo stærkt en Mands Afhængighed, at han vanskeligt var i Stand til at faa Føden ved det, han kontraktmæssigt kunde tjene gennem sit Arbejde. Hertil kom, som antydet, at det ikke altid var saa nemt overhovedet at faa Arbejde. Endnu var der ikke skabt det fornødne Afløb gennem Indvandring til Byerne og Udvandring af Landet for den Befolkningsstilvækst, der foregik i Landdistrikterne. Derved blev der forholdsvis for mange, der søgte Beskæftigelse ved Landbruget, og Mulighederne blev da smaa og Lønnen ringe.

I Halvfjerdsernes livlige Diskussion om disse Spørgsmaal udkastedes ogsaa den Tanke, at de jordbesiddende Husmænd skulde kunne lære at dyrke deres Lodder bedre og saaledes faa mere ud af dem. Der vilde jo derved ske en vis

Aflastning af Arbejdsmarkedet med Hensyn til Tilbud, og der kunde blive mere at bestille for de jordløse Husmænd.

Først efter 1880 kom, som Følge af Konjunkturernes Svingning, de Forhold, der gav Betingelser for en selvstændig Husmandsstand. Omkring 1880 stod man

Dansk Landskab med Kirken.

ved Afslutningen af en Udvikling, den, der fra Landboreformerne, med et kornproducerende Landbrug som Forudsætning, havde ført frem til Stillingen ved dette Tidspunkt — altsaa: en rig Godsejerklasse, en velstillet Gaardmandsklasse, en talrig og fattig Husmands- og Landarbejderklasse. Derefter skulde begynde en ny Tid — med nye Vilkaar for alle med Tilknytning til Landbruget lige fra Lensgreven til Landarbejderen.

I. DE TRANGE, MEN UDVIKLINGSRIGE AAR 1880—1900.

1. *Overgangen til Nutidens intensive Landbrug.*

I det foregaaende er under Tilbageblikket til Landboreformernes Tid og det 19. Aarhundredes gennemgribende Ændringer i den danske Bondes Livsforhold ogsaa fortalt om Landbrugets Fremgang fra 1850—80, og det fremgik heraf, at den stærkeste Udvikling var indtil 1850'erne sket paa Planteavlens Omraade, medens i den følgende Tid Husdyrbruget kommer mere i Forgrunden. Efter 1880 fortsattes yderligere denne Bevægelse..

Opsvinget i den animalske Produktion var ikke ensbetydende med, at Markbruget og Korndyrkningen faldt tilbage; tværtimod steg det samlede Høstudbytte fra 38 Mill. Afgrødeenheder (à 100 kg Korn) i Gens. for 1875—79 til 42 Mill. A.-E. i 1885—89 og 50 i 1895—99 og var dermed naaet til Halvdelen af Nutidens Avl. Kornhøsten var i de nævnte Perioder 17,0 — 18,6 — 19,8 Mill. hkg mod nu det dobbelte, medens den omkring 1850 kun var 12 Mill. Tdr.

Det var Kornprisernes stærke Fald fra Midten af 1870'erne, der fremskyndede den Udvikling mod større Husdyrhold og kraftigere Fodring og dermed ogsaa stærkere Gødskning, som bevidst var indledet en 10—20 Aar forud. Overgangen fra Kornsalg til Mejeridrift og øget Export af Husdyrprodukter sporede i 1860'erne og tager Fart i Slutningen af 70'erne og Begyndelsen af 80'erne. Denne Systemændring fra Kornsalg til Fedevareproduktion, fra en Drift, der med et stærkt Udtryk maaske kan kaldes *Rovdrift* (idet Tilførslen af Plantenæringsstoffer var mindre end Bortførslen) til *Erstatningsdrift* (hvor der tilføres nogenlunde samme Mængde Plantenæring, som Afgrøderne og Udvaskningen har bortført, eller et Overskud, saaledes af Fosforsyre) var ikke uden Forbindelse med Markens Trang til Gødning. Rovdriftens Følger havde længe været mærkbare, saaledes at de enkelte Landbrug, hvor man tidligt havde lagt Vægt paa Husdyrhold med kraftig Fodring, klarede sig kendeligt bedre end Flertallet, der holdt fast ved Kornsalget som Indtægtskilde.

Men Prisforholdenes Udvikling fik den afgørende Indflydelse og bevirkede det Skifte i Produktionens Retning, der siden saa ofte er betegnet som *Omlægningen*, d. v. s. Udnyttelsen af den stigende Prisforskel mellem Korn og animalske Produkter gennem øget Fremstilling af sidstnævnte paa Grundlag af hjemmeavlet og efterhaanden tillige af indkøbt Foder, og hvorved dansk Landbrug reddede sig ud af den europæiske Agrarkrise, forårsaget af et stærkt forøget Udbud af billigt Korn fra Osteuropa, Amerika og Indien, hvis Forudsætninger igen var øget Kolonisation, lave Fragter og Forandringer i Pengevæsenet (Guldprisens Stigning).

Selve Omslaget henføres undertiden til Aaret 1880, i hvilket Aar der dog endnu var en Overskudsudførsel af Kornvarer paa 2 Mill. Tdr., og den havde aldrig været større end 3,7 Mill. Tdr. (1864 og 1871). I Høstaaret 1882 var Overskudsudførselen af Kornvarer svundet ind til 64.000 Tdr., og det følgende Aar — Oktober 1883—84 — blev der et *Indførselsoverskud* paa 1,3 Mill. Tdr., medens der i det foregaaende Tiaar havde været et *Udførselsoverskud* paa gennemsnitlig 1,2 Mill. Tdr.

Fra 1883—84 var da Danmark skiftet om til at være et kornindførende Land, og Merindførselen steg Aar for Aar, indtil Verdenskrigen 1914—18 stoppede Tilførslerne. I 1915 var Merindførselen naaet til 9,72 Mill. hkg Kornvarer og 8 Mill. hkg Oliekager og Klid, men i Krigens sidste Aar indførtes der af Korn kun 8 Mill. kg, Udførselen var 23 Mill. kg, og der indførtes af Oliekager—Klid saa lidt som 0,2 Mill. kg.

Overgangen til det intensive Forædlingslandbrug, muliggjort ved Indførsel af Korn og Foderstoffer og navnlig ved en udvidet Dyrkning af Foderafgrøder samt ved Centrifugens og Andelssammenslutningernes Fremkomst, finder altsaa Sted i Begyndelsen af Firserne, og Systemændringen fuldbyrdedes i Løbet af faa Aar. Nutidslandbruget var faktisk fuldt udformet inden Udgangen af Firserne. Fra nu af fulgtes den samme Linie, stedse udbyggede og forbedrede man Produktionen og Afsætningen, for hvert Aar øgedes Kreaturbestanden, Foldudbyt- tet voksede, og Udførselsoverskuddets Værdi steg, skønt Prisfaldet vedvarede omtrent til Aarhundredskiftet. Men Grundlaget, man byggede paa, skabtes i Firserne, og det er derfor berettiget at kalde Perioden for en udviklingsrig Tid.

At der tillige herskede trange Kaar for Landmændene, navnlig fra Midten af Firserne til Midten af Halvfemserne, da den fra 1876 indledede Prisnedgang for alle Landbrugsprodukter, men mest for Korn, naaede Bunden, er i frisk Minde hos de nulevende, ældre Landmænd. Og vor Tids Landmænd, der i de senere Aar har maattet lægge Ryg til en Konjunkturedgang og Prisfald paa Landbrugsprodukter endnu voldsommere end den forrige, savner ikke Forudsætninger for at bedømme Vanskelighederne og Virkningerne af en Nedgangsperiode varende 20 Aar.

Prisfaldet fra Halvfjerdserne til Halvfemserne vil fremgaa af følgende københavnske Noteringer (Aarsgennemsnit)

	Hvede Kr. pr. 100 kg	Smør Ore pr. kg	Flæsk Ore pr. kg	Æg Ore pr. kg	Engros-Prisal 1891—1900 = 100
1876.....	18,75	247	99	86	145
1886.....	12,65	193	70	75	101
1896.....	10,75	183	68	83	93

2. De ændrede Afsætningsvilkaar.

Tilstedeværelsen af et Marked og Afsætningsmuligheder for Salgsvarerne fra Husdyrholdet var naturligvis foruden Prisudviklingen en meget væsentlig Faktor for Overgangen til et industrialiseret Husdyrbrug og den storstilede Samhandel med Ulandet, som skulde blive Resultatet af Omlægningen. Det drejer sig jo her først og sidst om det Fødevaremarked i Storbritannien, hvor Danmark og dansk Landbrug i Konkurrence med en Række andre fremskredne

exporterende Landbrugslande erobrede sig en førende Stilling, det Marked, vi i Nutiden til det yderste maa og skal kæmpe for at bevare, fordi det er en Livsbetingelse for os at fastholde denne Handelsforbindelse.

England — det britiske Ørige — som vi for et Par Menneskealdre siden indledede det udbytterige Samarbejde med, er i Dag ikke noget Landbrugsland og var det heller ikke i 1880, skønt Frihandelsperiodens første 25 Aar med dens

Børsen i København.

stedse stigende Prisniveau bragte betydelige Fremskridt ogsaa indenfor Landbruget.

I 1846 havde England ophævet Korntolden, og fra 1861 var Frikonkurrence-systemet gennemført paa Varemarkedet af et Flertal af Stater; men det bør bemærkes, at med Ti-Timers-Loven af 1847 var Begyndelsen gjort til Indskrænkninger i Kontraktfriheden paa Arbejdsmarkedet; fuldstændig Frihed handelsmæssigt samt nærings- og arbejderretlig har der saaledes ikke været paa noget Tidspunkt i England.

Fabriksindustrien, der var opstaaet i England i Slutningen af det 18. Aarhundrede, havde allerede omkring 1825 skaffet England Navn af »Verdens Fabrik«, og den fortsatte Specialisering for Fremstilling af Industrivarer til Export maatte i det lange Løb ske paa Bekostning af Landbrugets Trivsel. Befolkningsforøgelsen i Storbritannien (derimod ikke i Irland) var ganske vist den store Drivkraft i Udviklingen til Englands Herredømme som Industri- og Handelsstat, og da Landbrugstekniken ingeni lunde stod tilbage i England ved Periodens Begyndelse, tværtimod, synes det maaske ikke at have været saa nødvendigt, at det hurtigt

voksende Fødevaremarked i den Grad skulde gaa over paa andre Hænder end de engelske Landmænds, som Tilfældet blev.

Forudsætningen for den kolossale Udvidelse af Industrien var imidlertid en tilsvarende Forøgelse i det internationale Varebytte og altsaa en Import til England, der fortrinsvis maatte bestaa af Fødemidler, og saadan blev det ogsaa. Ved Siden heraf bevirkede en vis Stigning af Levefoden i Pagt med den industrielle Udvikling en øget Eftersørgsel efter de danske Fødevarer.

At selve Agerbruget i England, der i mere end 100 Aar havde hævdet en mønstergyldig Stilling, ikke kunde holde Skridt med Fødevarerbehovets Stigning, er saa lige til. Befolkningstallet steg i England—Wales fra 22,7 Mill. i 1871 til 32,5 i 1901, altsaa $\frac{1}{2}$ Gang flere Folk i Løbet af 30 Aar, uden at der samtidig skete nogen statistisk paaviselig Forøgelse af Landbrugsarealet eller af Høstudbyttet, og i den følgende 30-Aarsperiode op til 1931 indskrænkedes Landbrugsarealet 11 pCt., og Høstudbyttet faldt 17 pCt. i England—Wales, medens der i Skotland ingen Forandringer skete. Heller ikke Husdyrholdet blev større, hvilket er det bemærkelsesværdige, thi rent teoretisk set synes der ingen alvorlige Hindringer at have bestaaet for, at Englænderne kunde have fulgt de danske Bønders Eksempel med at industrialisere Husdyrholdet, dengang det billige Korn ude fra tilbød sig.

Men det skulde jo ske i fri Konkurrence med Landbruget i andre Lande; en Beskyttelse herimod tillod Systemet ikke, og Virkningerne af Industrialisering, Frihandel og oversøisk Konkurrence blev da i det engelske Landbrug en *Indskrænkning af Intensiteten* i Stedet for Udvidelser og Tilpasning til de nye Afsetningsforhold. Den forholdsvis høje Løn og Knapheden paa egnet Arbejds-kraft, det gældende Forpagtningssystem samt endelig de naturlige Forhold — Klimaet og Jordbeskaffenhed — stillede heller ikke det engelske Landbrug gunstigt i Kappelstriden med t. Eks. dansk Landbrug. Men ganske bortset fra disse Betingelser maatte Englands Industriexport medføre en stor Import af Fødevarer, paa samme Maade som Danmark maatte indføre en stor Mængde Industri-varer fra England og andre Lande som Betaling for Fødevarerexporten.

De Tal, der kan fremskaffes vedrørende Landenes Export- og Importværdier, viser en Forøgelse paa kun 30—40 pCt., men Prisniveauet var faldende fra 1873 gennem 25 Aar, idet som tidligere nævnt de laveste Priser indtraf i 1896, hvor Priserne som Helhed kun var 61 pCt. af det i 1867—77 gældende Niveau. Det er Forklaringen paa den Stilstand, som præger navnlig Exportbeløbene for England og Tyskland indtil Midten af 90'erne; maalt i Kvantiteter var Samhandelen voksende i langt højere Grad, end Værditallene viser.

Tallene for Kul- og Jernproduktionens Omfang viser en voldsom Stigning, en Tredobling, og vedrørende Transportteknikens Udvikling, som i højeste Grad har været fremskridtsskabende, kan det nævnes, at Jernbanenettet i Europa voksede fra 105.000 km i 1870 til 285.000 km i 1900, medens det i U. S. A. og Kanada i samme Tid voksede fra 93.000 km til 402.000 km. Oceanfragternes Fald — f. Eks. var Fragtudgiften Chicago—Liverpool pr. 100 kg Hvede Kr. 4,82 i 1866—70, men kun 2,05 og 1,09 i henholdsvis 1881—85 og 1901—05 — er vel nok det mest betegnende for den Produktionsforøgelsens og Billiggørelsens Periode, som nu var inde.

Dernæst maa ved en Karakterisering af Markedsudvidelsen fremhæves Befolkningsforøgelsen. Fra 1870 til 1900 voksede Befolkningen i det forenede Kongerige fra 31 til 41 Mill. Mennesker, i Frankrig derimod kun fra 38 til 39, i Tyskland fra 39 til 56 og i U. S. A. fra 39 til 76 Mill. I 1870 var Europas Folkmængde 305 Mill., men 400 i 1900!

Der manglede saaledes ikke Munde, der skulde mættes, da Transporten af billigt Korn og siden ogsaa Kødvarer fra oversøiske Lande udfoldede sig. Vesteuropas Kornproduktion var nu ikke længer tilstrækkelig til Befolkningens Behov, og der tilførtes f. Eks. af Hvede i 1891—1900 gennemsnitlig ca. 10 Mill. Tons aarlig, medens Høsten i Vesteuropa paa det Tidspunkt angives at have været ca. 22 Mill. Tons aarlig.

Med den stigende Efterspørgsel for animalske Produkter, som det billige Korn i Forbindelse med Industriens Vækst og Bykoncentrationen skabte, blev der særlig i England og Tyskland Anvendelse for Kreaturerne og Kødet og tillige for Smør, Flæsk og Æg, der tilførtes fra Amerika, Australien og New Zealand m. fl. Lande, deriblandt Danmark.

England var langt den største Aftager, idet Tyskland først fra 1889 fik *Over-skudsindførsel* af Kreaturer og fra 1895 af Smør, hvorimod Tysklands *Over-skudsimpport* af Korn begyndte allerede i 50'erne. Fra Danmark udførtes der til Tyskland det nævnte Aar (1889) 35.000 Stk. Hornkvæg, men 78.000 Stk. til England foruden 10.000 Kalve, og til andre Lande udførte Danmark 1066 Stk. Hornkvæg og Kalve. Aaret efter vendte dog Forholdet, og Tyskland blev paany Hovedaftageren af vort Slagtekvæg, som det havde været fra gammel Tid lige op til 1875, da den siden 1865 begyndende danske Kvægudførsel til England var naaet at blive af samme Størrelse som Udførselen til Tyskland, og i 1876 blev der afsat 63.000 Stk. Kvæg til England mod kun 47.600 til Tyskland. Denne vor Udførsel af levende Kreaturer til England, der var paa sit højeste i 1883—84, blev imidlertid stoppet fra Februar 1892 under Paaskud af Frygt for Indslæbning af Mund- og Klovesyge. Baggrunden for dette Skridt var de engelske Kødproducenters Krav om Beskyttelse, og selv i det af Frihandel saa stærkt prægede England modstod man altsaa ikke mere i fuldt Omfang Fristelsen til at falde tilbage til Beskyttelsen.

Forlængst — nemlig 10—15 Aar forinden — havde andre Lande, Østrig saaledes i 1877, Tyskland i 1879, Rusland i 1882, o. s. v, lagt Kursen om fra Frihandel til, om ikke et Forbudssystem som under den gamle Merkantilisme, saa dog en aktiv Handelspolitik med Toldsatser ikke mindst gældende Landbrugsvarer, der i de følgende Aar forhøjedes gentagne Gange, men dog i det hele og store indenfor det betragtede Tidsafsnit maa betegnes som moderate, i hvert Fald naar man sammenligner med de nutidige Hindringer for Afsætningen.

England blev dog heldigvis ved Frihandelen, og der fandt vi vort Hovedmarked for de Salgsvarer, der efterhaanden blev den alt betydende Indtægtskilde for dansk Landbrug: Smørret, Flæsken og Æggene.

Den gode Stilling, de danske Produkter fik paa »Verdensmarkedet«, som det engelske Fødevarermarked efterhaanden betegnedes, vil fremgaa af følgende Tal for Det Forenede Kongeriges samlede Indførsel af Smør, Bacon (og Skinker) samt Æg, og Danmarks Andel heri, mængdemæssigt og efter Værdi.

Det Forenede Kongeriges Indførsel af Smør, Bacon og Æg.

		1880	1896	1908	
Smør	Ialt Indførsel 000 cwts.....	2.326	3.037	4.211	
	Heraf Dansk {	pCt. efter Mængde ...	13	40	43
		« « Værdi	15	41	44
	Ialt Indførsel 000 cwts.....	5.335	6.019	6.912	
Bacon og Skinker	Heraf Dansk {	pCt. efter Mængde ...	1	20	30
		« « Værdi	1	25	32
	Ialt Indførsel 1000 g. h. (120 Stk.)....	6.228	13.245	18.210	
Æg	Heraf Dansk {	pCt. efter Mængde....	7	12	21
		« « Værdi.....	5	13	25

Flæskeudførselen. Mest imponerende er Fremgangen for det danske Bacon. Fra en Udførsel paa kun gens. 7,9 Mill. kg i 1881—85 steg den til 24 Mill. kg i 1886—90 og naaede i 1900 op paa 62 Mill. kg. Vor Andel i Det Forenede Kongeriges samlede Bacon- og Skinkeindførsel var fra 1 pCt. i 1880 steget til 20 pCt. i 1896 og værdimæssigt til 25 pCt.

Tidligere — indtil 1887, da Tyskland den 29. November forbød Indførsel fra Danmark af levende Svin under Paaberaabelse af Frygt for Indslæbning af Svinedifteritis — havde vor Flæskeudførsel overvejende bestaaet af levende Svin til Tyskland; der afsattes op til 300.000 Stk. aarlig, og i 1883 da Udførselen var paa sit højeste, endog 375.000 Stk.

Nu maatte Interessen samle sig om det britiske Marked, som forlangte en anden Type end det tyske, mere kødfulde og mindre fede Svin, og da det midlertidige Forbud mod Indførsel af levende Svin og siden ogsaa fersk Flæsk til Tyskland, efter at være blevet hævet i 1890, genopstod som et varigt Forbud fra 1895, ophørte Udførselen af levende Svin helt fra dette Aar. I 1891—94 havde Udførselen gens. været 137.000 levende Svin og 40,9 Mill. kg Flæsk til en samlet Værdi af 43,6 Mill. Kr.

Med Omlægning af Exporten fra levende Svin til Bacon, fremstillet med det engelske Markeds Krav for Øje, fulgte en Omlægning af Avlen, og her maa nævnes de to Begivenheder, der kom til at spille en betydelig Rolle i den danske Baconudførsel til England, nemlig Oprettelsen af det første Andelsslagteri i Horsens i 1887 og Statskonsulent P. A. Mørkebergs i 1896 fremførte Plan om, indtil den danske Landrace var bedre udviklet, at fremstille Slagterisvinene ved *enkelt* Krydsning mellem Yorkshireorner og Landracesøer og samtidig at sikre Renavlen af disse to Racer gennem Oprettelse af Avlscentre henholdsvis for Yorkshiresvin og Landracesvin.

Smørudførselen tog fra Midten af 1880'erne stærk Fart, fra 14—15 Mill. kg gens. aarlig i 1881—85 steg den til det dobbelte i 1886—90 og var ved Aarhundredskiftet naaet til 61 Mill. kg. Storbritannien var Hovedaftageren, idet mellem 85 og 95 pCt. sendtes derover i 1880'erne, og i 1890—1900 var Procenten steget til 97. Vor Andel i den samlede britiske Smørindførsel var 13 pCt. i 1880, men 32 pCt. i 1887, og Danmark var dermed blevet den største Smørleverandør, hvilket Holland og Frankrig hidtil havde været. Til Tyskland var ved Periodens Begyndelse gaaet ca. 8 pCt. af hele det udførte Kvantum, senere aftog det til 2—4 pCt., hvortil dog fra 1903 kom en Flødeudførsel, som efterhaanden naaede til at modsvare en Smørmængde paa 10 Mill. kg (1913). Grunden hertil var, at

medens Flødeindførselen var toldfri, opkrævedes der af Smør en Told paa 20 Mk. pr. 100 kg.

Ægudførselen, som var helt ubetydelig forud for 1880, viser Stigning, navnlig fra Slutningen af 1890'erne. I 1880 udførtes knapt 2 Mill. Snese, stigende til 5 Mill. Snese i 1888 og 9,8 Mill. Snese i 1896, hvorpaa fulgte en betydelig Stigning, saa at der i 1900 var mere end 8 Gange saa stor Udførsel (17 Mill. Snese) som i 1880. Men i Modsætning til de andre Varer stagnerede nu *Ægudførselen*, idet den holdt sig paa godt 20 Mill. Snese aarlig gennem næsten 20 Aar. Først fra 1920 indlededes paany en stærk Stigning, der bragte *Ægudførselen* op til 80 Mill. Snese i 1937. — Ogsaa af *Æg* har England gennem Tiderne været den største og Tyskland den næststørste Aftager.

Hesteudførselen (13.000 Stk. aarlig gens. i 1881—90 og 17.000 Stk. i 1891—1900) er gaaet til Tyskland, der ligeledes, som før nævnt, var og fremdeles er Hovedmarkedet for vor Udførsel af Kvæg og Kød.

For at give et samlet Overblik over Landbrugsexportens Stigning fra 1880 op til 1913 skal sluttelig anføres nedenstaaende Oversigt over Udførselsmængder og -værdier, opgjort som Overskudsudførsel d. v. s. Indførselen af de paagældende Varer er fradraget (5 første Rubrikker) og tilføjjet Værdien af Indførselsoverskuddet af Korn og Foderstoffer samt hele Landbrugsexportens Værdi.

<i>Overskudsudførsel.</i>							
	<i>Oksekød</i> incl. levende Kvæg Mill. kg	<i>Smør</i> Mill. kg	<i>Flæsk</i> incl. levende Svin Mill. kg	<i>Æg</i> Mill. kg	Samlet Værdi af lev. Dyr og Husdyr- varer Mill. Kr.	Værdien af Indførsels- overskuddet af Korn og Foderstoffer Mill. Kr.	Værdien af hele Land- brugs- exporten Mill. Kr.
1880.....	20	9,6	19,2	2,2	76,8	÷ 30,3	149
1888.....	18	24,0	40,1	5,6	100,9	28,1	132
1896.....	23	44,4	70,9	10,0	159,1	44,9	219
1900.....	24	55,4	62,2	17,5	205,6	76,6	250
1913.....	53	98,6*)	125,5	26,8	493,7	183,0	559

*) incl. Fløde.

Som det ses, er det Varerne Smør, Flæsk og *Æg*, der dominerer i den stejlt og ubrudt stigende Udførselskurve, og midtvejs er man i denne 33-Aars Periode naaet til Halvdelen af det i 1913 præsterede. Saavel Kvantum'et taget under eet som den samlede Værdi af Udførselsoverskuddet af levende Dyr og Husdyrprodukter steg til det 6-foldige fra 1880 til 1913, medens i samme Tidsrum Danmarks Udenrigshandel af alle Varer voksede til det godt 3-foldige, Udførselen nemlig fra 197 Mill. Kr. til 637 Mill. Kr. og Indførselen fra 227 Mill. Kr. til 777 Mill. Kr.

3. *Driftsmæssige Forandringer.*

I det følgende behandles ikke blot Perioden fra 1880 til 1900, men ogsaa væsentlige Træk fra de følgende Tider.

I Brugen af den danske Jord er der sket væsentlige Forandringer gennem det sidste Halvthundredaar. For det første er der af Ødemarkerne: Heder, Moser, Klit m. v. kultiveret 300.000 ha og heraf de 250.000 ha i Jylland, og gaar man

tilbage til 1860'erne er der gennem Opdyrkningen af Heder og Moser samt ved Udtørring og Inddæmningsarbejder indtil 1929 indvundet ialt 437.000 ha, hvoraf de 417.000 i Jylland. Imidlertid er fra 1881 til 1929 Skov- og Plantagearealet vokset med 169.000 ha og Arealerne betegnet som Byggegrunde, Gaardsplads, Haver m. v. viser en Tilvæxt paa 70.000 ha, hvortil kommer yderligere Inddragelse af Landbrugsjord til Vej- og Baneanlæg, som man kun har usikre Angivelser for.

De gamle høster.

Landbrugsarealet (Agermarken, vedvarende Græs samt Eng, Kær og Fællede) er som Følge af denne Beplantning og Bebyggelse m. v. trods Udvidelsen gennem Opdyrkning, i de sidste 50 Aar kun forøget med 35.000 ha, og Tilvæksten er for Størsteparten sket før 1896, som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, hvor de sønderjydske Landsdele er medtaget ved

Landbrugsarealets Sammensætning.

Hele Landet. Sydlige Jylland medregnet alle Aarene. 1000 ha.

	1881	1896	1907	1919	1929	1936
Kornarealer	1249	1277	1238	1235	1339	1347
Rodfrugtarealer	69	147	329	452	510	524
Andre Høstarealer	20	16	15	46	33	49
Brak	271	265	190	146	67	41
Grøntfoder- og Græs i og udenfor Agermarken .	1604	1536	1477	1351	1299	1288
	<u>3213</u>	<u>3241</u>	<u>3249</u>	<u>3230</u>	<u>3248</u>	<u>3249</u>

alle Tællingerne, saaledes at de 321.000 ha Landbrugsjord, som i 1920 kom tilbage til Danmark, ikke bringer Forstyrrelse i Sammenligningen. I Sønderjylland viser Statistikken iøvrigt en Tilbagegang i Landbrugsarealet fra 1878—

1929 paa 32.000 ha, medens der i det øvrige Land fra 1881—1929 var en Fremgang paa 67.000 ha. Det er saaledes en meget beskeden Forøgelse af det samlede Landbrugsareal, der i Henhold til denne Statistik er sket i en Periode, hvor der som nævnt er lagt omkr. 10 pCt. til af ny Jord, men Afgangen har altsaa næsten holdt Trit med Tilvæksten.

Agermarken, hvortil ogsaa medregnes de varige Græsarealer paa Højbundsjord udenfor Omdriften, er formentlig opgjort mere nøjagtigt end det resterende af Landbrugsarealet (Eng, Kær og Fællede), og Tallene for Agermarken i Tusinde ha:

	1861	1871	1881	1896	1907	1912	1919	1929
Hovedlandet ...	2038	2206	2443	2584	2580	2584	2558	2571
Sdr. Jylland ...			274				254	261

oplyser om en meget betydelig Udvidelse af det dyrkede Areal indtil 1896, nemlig 27 pCt. regnet fra 1861; 17 pCt. regnet fra 1871 og 6 pCt. fra 1881. Men fra 1896 og til 1929 er Agermarken i Hovedlandet af næsten uforandret Størrelse, og den Tilbagegang i Agermarken i Sdr.-Jyll., der kan skønnes at have været indtil 1920, er atter omtrent indvundet.

Agermarken er i Tidsrummet 1881—1929 vokset med 115.000 ha, ved at Eng, Kær- og Fælledearealet er formindsket med (mindst) 80.000 ha fra 496.000 til 416.000 ha, hvortil saa kommer Nettotilgangen paa 35.000 ha fra Nyopdyrk-

Vender vi tilbage til Tabellen over Landbrugsarealets Sammensætning finder man, at det samlede Græs-Grøntfoderareal er aftaget med 305.000 ha fra 1881—1929, eller med 225.000 ha foruden ovennævnte 80.000 ha Eng-, Kær-Areal, og Nedgangen er jævnt fordelt over Aarene.

Dette er foregaaet ved at Sædskiftets Græsmarker er formindsket med godt 260.000 ha fra ca. 970.000 i 1881 til 704.000 i 1929, mens vedvarende Græs uden for Omdriften er forøget med ca. 35.000 ha (til 146.000 ha i 1929), og Grøntfoderarealet, i de senere Aar hertil medregnet Lucerne, er af temmelig uforandret Størrelse gennem Aarene: omkring 30.000 ha.

Den største og mest betydningsfulde Forandring er Rodfrugtarealernes Udvidelse, idet Roedyrkingen jo har været og er en absolut nødvendig Forudsætning for det stærkt forøgede Husdyrhold, hvorpaa den hele Produktion bygger.

Udvidelsen i Korn- og Rodfrugtarealerne og den næsten aldeles modsvarende Indskrænkning i Brak- og Græsningsarealerne har gennem de 50 Aar fra 1881—1929 andraget.

<i>Udvidelse</i>		<i>Indskrænkning</i>	
Kornarealerne	90.000 ha	Brakareal	204.000 ha
Rodfrugt	441.000 «	Græsningsareal	305.000 «
Andre Afgrøder	13.000 «	Fra raa Jord	35.000 «
Tilsammen...	544.000 ha	Tilsammen...	544.000 ha

Denne Arealforskydning fra Brak og Sædskiftegræsmarker (samt Moser) til Roer og Korn har ikke blot forøget Høstudbyttet med vel antagelig 20 Mill. Afgrødeenheder (hver 100 F.E.), eller $\frac{1}{3}$ af Udbyttets Stigning siden 1880, mens

Forædling og Gødskning m. v. maa tilskrives Resten, men den har paa afgørende Maade ændret Landbrugets Karakter og mere end nogen anden Faktor bidraget til at forme dets Særpræg.

Naar det erindres, at Roernes Udbytte (6000 F.E. pr. ha) er ca. det 3-foldige af Høudbyttet og det dobbelte af Kornarternes Udbytte, er det let at se, hvor meget Roedyrkingen har betydet for Driftens Intensivering og Op-

Hedelandskab.

naaelse af et samlet Høstudbytte, der ligger $2\frac{1}{2}$ -Gang over det, der var for 50 Aar siden: nu 110 Mill. Afgrødeenheder mod ca. 44 i 1880.

Af de i Tabellen opførte 69.000 ha ialt med Rodfrugt i 1881, var der 49.000 ha Kartoffler, 18.000 ha Foderroer og 2.000 ha Sukkerroer. De tilsvarende Tal for de 524.000 ha Rodfrugt i 1936 var 77.000 ha Kartoffler, 395.000 ha Foderroer og 52.000 ha Sukkerroer. Sdr.-Jyll. Andel var 5—6000 ha Rodfrugt ialt ved Periodens Begyndelse, i 1907 20.000 ha, og nu 32.000 ha. Den største Stigning i Rodfrugtarealet skete fra 1896 til 1907, nemlig med en 17—18.000 ha om Aaret, og derefter er Farten aftaget til nu ca. 2000 ha aarlig Forøgelse i Rodfrugtarealet.

Driftsomlægningen fortsættes saaledes stadig, og det er af Interesse at følge Forskydningerne i de seneste Aar saavel som den Ændring, der er sket f. Ex. i de 17 Aar fra Tællingen i 1919 til 1936, hvor Kornarealet voksede med 112.000 ha, Rodfrugtarealet med 72.000 og andre Afgrøder med 3.000 ha, ialt 187.000 ha, som er præsteret først af Brakarealet, der er gaaet ned med 105.000 ha, og nu snart vil forsvinde, endvidere af Græsarealerne, hvor Nedgangen er 63.000 ha, samt endelig ved en Nettotilgang af 19.000 ha fra Opdyrkingen.

Roernes Udbredelse paa de lette Jorder i Nord- og Vestjylland fremhæves ofte som det, der mest maa prises ved Udviklingen og samtidig nævnes den Rolle, som Merglingen har spillet ved Roedyrkningens Udbredelse. Og en kraftig Understregning heraf faas, naar man betænker, at i Jylland er der dobbelt saa meget Sandjord som Lerjord, og skønt Jylland har 69 pCt. af det samlede Landomraade, findes der over 100.000 ha mere Lerjord paa Øerne end i Jylland, nemlig i. H. t. Danmarks geologiske Undersøgelser følgende Fordeling af samtlige Arealer, ikke blot de landbrugsmæssigt benyttede:

1000 ha	Lerjord	Sandjord	Klit, Tørvemoser og Vandareal	Ialt
Øerne	1029	267	42	1338
Jylland	905	1844	206	2955

Med Hensyn til Jyllands henholdsvis Øernes Andel i det samlede Areal med Korn, Rodfrugt og Græs stiller det sig saaledes paa de tre Tidspunkter:

1000 ha	1936		1907		1881	
	Øerne	Jylland	Øerne	Jylland	Øerne	Jylland
Korn	483	864	491	747	526	723
Rodfrugt	173	351	105	225	26	43
Græs ialt	322	966	389	1088	394	1210
Brak og andre Afgroder	57	33	95	109	140	152
Ialt Landbrugs- areal	1035	2214	1080	2169	1086	2128

I Nutiden har Jylland altsaa 80 pCt. mere Kornareal end Øerne, det dobbelte af Øernes Rodfrugtareal og præcist det 3-foldige af Græsarealer; det samlede Høstudbytte i Jylland er 70 pCt. større end paa Øerne (70 Mill. Afgrødeenheder mod 41). Endvidere har det Interesse at se Fordelingen indenfor Kornarealerne m. H. t. Art og Udbredelsen i Jylland henholdsvis paa Øerne, samt Forandringen fra Periodens Begyndelse til nu.

Kornarealerne i 1000 ha. Hele Landet, samt Jylland for sig.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Blandsæd	Boghvede	Bælgæd	Ialt
1881	61	290	335	433	71	28	31	1249
1936	121	134	374	384	330	—	4	1347
do. heraf Jylland ...	50	110	169	271	263	—	1	864

Hvedearealet er fordoblet og Rugen er mere end halveret, Bygget har vundet 40.000 ha og Havren har tabt godt og vel det samme, medens Blandsædsarealet er næsten 5 Gange saa stort nu som for 50 Aar siden, dog er en Tibagegang indledet fra 1934. Det er først fra 1907, at Hvedearealet er steget, og for Byggets Vedkommende var der indtil 1918 en stærk Tilbagegang (ned til 240.000 ha), men fra da af er der en stærk Stigning. Havrearealet har paa Øerne været i Tilbagegang helt fra 1866 og i Jylland fra 1896.

Som Følge af Græsarealernes og Brakkens Omdannelse navnlig til Roemarker og i mindre Grad til Kornmarker er Sædskiftet ændret og Omdriften blevet kortere, hvilket med Henblik paa Plantesygdommes Optræden nok kan berede nogen Vanskelighed. Men bortset herfra maa Forandringen i Sæd-

skiftet fra Brak og 3-aarigt Græsleje til $1\frac{1}{2}$ —2 Roemarker og kun 2-aarige Græsmarker eller kortere, og den nu saa vidt gørligt praktiserede Vekslen mellem Korn og Rodfrugt eller Kløvergræs, afgjort stilles i Spidsen blandt de udbytteøgende Faktorer, hvorefter saa Gødskningen og Grundforbedringen maa fremhæves.

Grundforbedringsarbejder. Foruden den Indvinding af ny Jord gennem Hede- og Moseopdyrkning, som tidligere er nævnt, og hvorved »Det danske Hedeselskab«, stiftet 1866 af *E. M. Dalgas*, og senere ogsaa Selskabet »Hedebruget«, stiftet i 1906, m. fl. Institutioner og fremragende Mænd knyttet til disse har ydet en overordentlig nyttig Bistand i Beboernes Kamp for at fravriste Jorden et taaleligt Udbytte, er der lige fra Udskiftningstiden stedse arbejdet med Grundforbedring af den gamle Agerjord og Eng, med Mergling og i Nutiden tillige Kalkning, samt med Afvanding og i Hedeselskabets første Aartier ogsaa Engvanding. Merglingen før 1880 er der i et foregaaende Afsnit fortalt om, og efter en Stilstandsperiode i 1880'erne og 90'erne kom der fra Aarhundredskiftet paany Fart i Anvendelsen af Mergel og nu tillige Gødningskalk, og i Tiden 1896—1929 angives at være merglet eller kalket omkring 740.000 ha (Øernes heraf 103.000), medens der forud for 1896 var 1.280.000 ha merglet i Nørrejylland og paa Øerne.

De flyttelige Mergelspor (fra 1904) og Sammenslutningen i Mergelselskaber, som fandt Sted i Jylland i Modsætning til paa Øerne, hvor Mergling indtil de seneste Aar blev Enkeltmands Værk, har fremmet Mergelarbejdet i overordentlig Grad, og Staten har ved sit Tilskud til Mergeltransporten paa ialt ca. 20 Mill. Kr. indtil 1937 ogsaa fremmet Foranstaltningen. Ligeledes maa nævnes Forsøgsvirksomhedens og Jordbundskemiens Indsats for at klarlægge Afgrødens Kalkbehov og den rette Anvendelse af Kalk og Mergel til de forskellige Jorder.

Afvandingen. Fra 1860'erne drænedes aarligt ca. 17.000 ha og i 1870'erne endog 30.000 ha aarligt, men derefter indskrænkes Tilgangen af drænet Areal til 8000 ha aarligt i 1880'erne og Begyndelsen af 90'erne og derefter faldende til 5—6000 ha aarligt, saaledes at de ca. 520.000 ha drænet Areal i 1881 kun er vokset til 680.000 i 1907 og 805.000 i 1929. Men siden er drænet 10.000 ha om Aaret, ifølge Opgørelse af *N. Basse* (Tidsskrift for Landøkonomi 1939) og Anledningen til Udvidelsen er den særlige Grundforbedringslovgivning fra 1932, ved hvilken man har søgt baade at skaffe Arbejde og støtte Gennemførelsen af Grundforbedringsarbejdet. Hedeselskabet har fra 1880'erne, men dog særlig fra 1910 planlagt og forestaaet Gennemførelsen af Vandløbsreguleringer og Dræningsarbejder for et Omraade af omtrent 200.000 ha. I nogle Aar virkede tillige Statens Grundforbedringsvæsen, ledet af *Th. Claudi Westh*, og efter denne Institutions Nedlæggelse har en Del Landboforeninger histaaet Landmændene med Projektering af Afvandingsarbejder paa samme Maade som Hedeselskabet.

E. M. Dalgas.

Om den direkte økonomiske Fordel af Merglingen henholdsvis Dræning for de Ejendomme, der til de forskellige Tider har sat sig for Udgiften, er der næppe Grund til at tvivle, idet dog selvfølgelig Graden af den forud tilstedeværende Mangel i første Række er bestemmende for det opnaelige Merudbytte, ligesom Priserne paa Salgsvarerne naturligvis ogsaa maa tages med i Overslaget. I fornævnte Foredrag oplystes det, at i Hedeselskabets Drænings-

Mergelleje.

forsøg gennemført paa svær, ret stærkt vandlidende Jord, har der været et Merudbytte for Dræning paa 5,4 hkg Korn plus 9,7 hkg Halm, for Kaalrøer 126 hkg og for Runkelrøer 317 hkg pr. ha. Og i Landboforeningernes Kalkforsøg er der for 4—9 Tons Kalk paa Lerjord opnaaet et gens. Merudbytte paa 10 pCt. og paa Sandjord 20 pCt.

Grundforbedringsarbejdet, baade det forud for 1880 udførte, den efterfølgende Tids og Nutidens, har da saaledes sin store Andel i Fremskridtene og det stærkt forøgede Høstudbytte, og paa dette Omraade er der ogsaa forbeholdt Fremtiden Opgaver at løse, idet endnu en 600.000 ha af Landbrugsarealet skønnes at være mere eller mindre vandlidende.

Gødskning. Gødningstilførslen har til enhver Tid været den mest direkte og lettest synlige Aarsag til Udbytteforøgelsen, idet Tilførslen af Plantenæring oftest er »den korte Stav i Karret«, og Interessen for Gødningsspørgsmaal er naturligt nok ikke blevet mindre, efterhaanden som Udbyttet er drevet op og Kravet om Dyrkningssikkerhed og tillige økonomisk Brug af den indkøbte Gødning har skullet fyldestgøres.

Forsøgsarbejdet vedrørende Planteavlens har ikke mindst tilsigtet at klargøre Gødningsmidlernes Virkninger og rette Brug, og fra Midten af 1890'erne, da de lokale Gødningsforsøg iværksattes paa Initiativ af Professor *T. Westermann* og Statskonsulenterne *K. Hansen* og *Fr. Hansen*, har Forsøgenes Udbredelse og Stigning i Kunstgødningsforbruget fulgt hinanden saa nær, at der ikke kan være Tvivl om, at Forsøgenes Vejledning er Grundlaget for den stigende An-

Statskonsulent K. Hansen.
Født 1858.

Statskonsulent Fr. Hansen.
Født 1854, død 1921.

Professor A. M. T. Westermann.
Født 1852, død 1935.

vendelse. Forsøgene har dog ikke alene drejet sig om Kunstgødningens Virkning og Benyttelse under vekslende Betingelser, ogsaa Forholdene vedrørende Staldgødningens og Ajlens bedste Udnyttelse er der og særlig ved Statens Forsøgsstationer arbejdet ihærdigt paa at klarlægge, og nye for Praksis værdifulde Resultater fremkommer stadig. Paavisningen af den store Fordel ved hurtig

Kunstgødningen saas.

Nedpløjning af Staldgødningen og ved at nedfælde Ajlen for at mindske Fordampningstabet, maa nævnes blandt de betydningsfulde Resultater.

Antal Gødningsforsøg i Lbf. og Husmf.		Merindforsel af Kunstgødning Mill. kg	
1895.....	38	1881—90 gens.	18
1900.....	299	1891—1900 «	47
1905.....	1014	1901—10 «	107
1910.....	1808	1911—20 «	209
1920.....	1891	1921—30 «	477
1935.....	2300	1935 «	643
		1931—35 «	442

Værdien af den indførte Kunstgødning er fra 1—2 Mill. Kr. aarlig før 1900 steget til 10,5 Mill. Kr. i 1910, 18,6 Mill. Kr. i 1913 og gens. 59 Mill. Kr. 1921—30, men derefter faldet til gens. 42 Mill. Kr. i 1931—35. Priserne paa Kunstgødning er nu, i Modsætning til andre Raavarer og Hjælpestoffer til Landbruget, lavere end før Verdenskrigen.

Efter Opgørelser af Forstander *Karsten Iversen* er selve Mængden af Staldgødning til Raadighed, beregnet for hele Landet, dobbelt saa stor nu som i 1871, og fra Aarhundredskiftet til nu er der en 50 pCt. Stigning. Den samlede Mængde Plantenæring i Staldgødningen er endog steget til det $3\frac{1}{2}$ -foldige som Følge af rigeligere Fodring og bedre Opbevaring i Forbindelse med Mængde-

Ajlenedfældning.

forøgelsen. Medens der i Staldgødningen i 1871 er beregnet at have været 128 Mill. kg tilsammen af Kvælstof, Fosforsyre og Kali, var der 255 Mill. kg i 1903 og 455 Mill. kg i 1936.

Til Sammenligning tilløstes der med den anvendte Kunstgødning som Gens. for 1934—36 af de 3 Plantenæringsstoffer tilsammen 139 Mill. kg, altsaa kun $\frac{1}{4}$ af den samlede Mængde Plantenæring tilført med Staldgødning, Ajle og Kunstgødning. Sidstnævnte modsvarer saaledes den Staldgødningsmængde, der var til Raadighed for 60 Aar siden.

Samlet Tilførsel af Plantenæring 1934—36 gennemsnitlig.

	Kvælstof Mill. kg	Fosforsyre Mill. kg	Kali Mill. kg	Tilsammen
I Staldgødning og Ajle.....	171	91	193	455
I Kunstgødning.....	32	72	35	139
Tilsammen ...	203	163	228	

Staldgødningen er saaledes fremdeles langt det vigtigste Gødningsmiddel, omend Kunstgødningen maa betegnes som et nødvendigt Tilskud, saafremt

Jordens Ydeevne taget under ét skal holdes oppe. Merudbyttet opnaaet ved Anvendelse af de ordinære Mængder Kunstgødning ligger i Forsøgene for Kvælstofgødning til Korn sædvanligt omkr. $2\frac{1}{2}$ hkg pr. 100 kg Gødning, for Superfosfat kun $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ heraf, og for Kaligødning oftest endnu mindre. I Foderroemarkerne er ca. 30, 10 og 12 hkg Roer det alm. Merudbytte for 100 kg af henholdsvis Kvælstofgødning, Superfosfat og Kali, og for Sukkerroer og Kartofler et tilsvarende Merudbytte.

Høstudbyttet. Aarsagerne til Høstudbyttets Stigning siden 1880'erne er i det foregaaende i grove Træk antydet og bestaar i ændret Arealbenyttelse, Gødskning incl. Grundforbedring, og en lille Udvidelse af Landbrugsarealet, medens den meget betydningsfulde Sortsforbedring, som Planteforædlingen har præsteret, ikke er omtalt, men vil blive det i et senere Afsnit.

Det samlede Høstudbytte opgjort i Millioner Afgrøde-Enheder (1 A.E. = 100 kg Byg eller tilsvarende Foderværdi) har været for hele Danmark incl. Sdr.-Jylland:

	Ialt	heraf Græsning og Grøntfoder		Ialt	heraf Græsning og Grøntfoder
1880—84.....	44,0	12,1	1915—19.....	69,2	16,7
1885—89.....	45,4	11,9	1920—24.....	76,1	16,2
1890—94.....	50,6	13,6	1925—29.....	95,1	21,3
1895—99.....	54,2	13,6	1930—34.....	104,9	25,2
1900—04.....	60,0	13,9	1935.....	111,0	27,4
1905—09.....	60,5	16,2	1936.....	104,9	27,0
1910—14.....	75,1	16,5	1937.....	113,1	28,1

Stigningen udgør 143 pCt. fra 1880—84 til 1930—37 eller paa det nærmeste $2\frac{1}{2}$ Gange saa stort et Udbytte som ved Periodens Begyndelse. Medens der jo kun var en beskedent Stigning paa godt en Snes Procent i 20-Aaret indtil Aarhundredskiftet, har der i 10-Aaret 1920—30 været ca. $2\frac{1}{2}$ Gange saa stor procentisk Stigning. Fremskridts-Farten altsaa den 5-dobbelte; men det er ogsaa givet, at dette Tempo ikke kan holdes, endsige sættes yderligere op.

Vi staar m. a. O., naar vi betragter dette stærkt forøgede Udbytte af Danmarks Jord over for et Bevis paa en Kraftanstrengelse hos de danske Jordbrugere og deres Hjælpere i Værksted, Laboratorium og Oplysningsarbejde, som er egnet til at aftvinge Respekt og Beundring; og nogen Grund til Klage i saa Henseende har Landbruget næppe heller ikke, men desværre har Bedrifternes Afkastning ikke svaret til Anstrengelserne, naar man holder sig til den yderst knappe Arbejdsfortjeneste, der er levnet Landmændene og deres Paa-rørende i Aarene siden 1921.

Det skal bemærkes, at Udbyttet af Frøarealerne ikke er medtaget i ovennævnte Statistik. Ogsaa Frøavlens er imidlertid udvidet betydeligt, fra omkr. 3000 ha før 1900 til ca. 22.000 ha i Gens. for 1912—20 og nu 40.000 ha. I 1923 høstedes der af 19.300 ha med Frø ialt 131.000 hkg rensset Frø eller 700 kg pr. ha, ifølge Oplysninger af Dr. M. Iversen; Stat. Dept. (Bogen »Det danske Landbrug« 2. Udg. 1937), hvorfra mange af de i dette Afsnit nævnte Tal er taget.

Endnu skal til Belysning af Foldudbyttets Stigning gennem de sidste ca. 30 Aar følgende Tal anføres: hkg pr. ha og i sidste Linie samlet Avl i Mill. hkg i Gens. af 1929—33).

	Hvede	Rug	Byg	Blandsæd	Havre	Kartofler	Runkelr.	Kaalr.	Hø
1894—98 Gens.	21	17	18	17	16	107	453	421	31
1929—33 «	29	17	28	24	26	163	600	583	51
1929—33: Mill. hkg ialt..	3,0	2,4	10,1	7,7	10,0	11,1	91,5	124,0	20,7
	33,2								

Kornhøst.

Foruden Runkelroer og Kaalroer er der i den sidste Periode høstet 18,8 Mill. hkg Turnips og 1,5 Mill. hkg Gulerødder gens. aarlig, tilsammen af »Foderroer« 236 Mill. hkg eller $\frac{1}{4}$ af Landets samlede Høst, og Sukkerroerne har dertil givet 11,7 Mill. hkg (329 hkg pr. ha).

Kornhøsten udgør med sine 33 Mill. hkg sammen med Halmen (10 Mill. A.E.) knapt 40 pCt. af det samlede Høstudbytte, og Hø plus Græsning 33 pCt., mens Foderroerne leverer 25 pCt. og Sukkerroer og Kartofler Resten.

Til Billedet af de væsentligste Ændringer i Jordbruget, som tilsammen har betinget først den langt større og værdifuldere Høst og dernæst dennes fordelagtige Omsætning ved Husdyrhold, hører ogsaa en Omtale af Udviklingen i Maskinanvendelsen og Fremkomsten af bedre Redskabsformer, hvorved den flerdoblede Produktion er muligjort uden Forøgelse af Arbejdsstyrken.

Lad være, at Materiellet og Maskinerne paa de veldrevne Herregaarde allerede i 1860—70'erne var nogenlunde af samme Art (Binderen var dog ikke opfundet) som Nutidens, men effektive og arbejdsbesparende som deres Afløsere, var hine solide Indretninger jo da aldrig. Og paa Bøndergaardene var der før 1880 ikke meget Maskineri, bortset fra Tærskemaskiner (og Hakkelseskæ-

rere), som fandtes ogsaa fra 1860'erne paa mange Bøndergaarde, særlig paa Øerne og ogsaa Bredsaamaskinen var man fortrolig med at bruge.

I 90'erne toges af Høstmaskiner Aflæggeren og Slaamaskinen i Brug, og ved Aarhundredskiftet vinder Selvbinderen Indpas, samtidig kommer de selvren-

Stubjorden pløjes.

sende Tærskemaskiner til Hestekraft, Radsaamaskinerne udbredes, Radrensere, Kværne o. s. v. Fjedertandsharven, Howardsharven og Fraugdeploven var i Brug inden Aarhundredskiftet og lidt senere kom Ukrudtsharven.

Var det de store Gaarde, som forhen var ledende i Anskaffelsen af Redskaber og Maskiner, som paa de fleste andre Omraader, saa blev det i den følgende Tid Bøndergaardene og det mindre Landbrug, der gjorde Danmark til det førende Land ogsaa m. H. t. Maskinanvendelsen i Forhold til Landbrugsarealet.

Mekaniseringen og da særlig Elektrificeringen har udfoldet sig stærkt i dansk Landbrug, trods Jordens stærke Opdeling — af ialt 209.000 Bedrifter er 58.000 med ikke over 5 ha, 125.000 har 5—30 ha, og kun 26.000 har over 30 ha — og har betydet ikke mindre end en Omvæltning i Arbejdsmaaden og i Landboernes hele Tilværelse. For saa vidt kunde man jo godt samle hele Rækken af Fremskridt i det ene Ord: Teknik, som et Fællesudtryk for samtlige Forskelligheder mellem før og nu.

Decentraliseringen gennem fortsat Udstykning og Overgangen til større Husdyrhold, som dog ikke rummer mange Muligheder for Udnyttelse af Maskiner, har ikke begunstiget Maskinernes Indtrængen, men naar Landbruget ikke desto min-

Statskonsulent Anton Christensen
født 1869, død 1935.

dre har kunnet følge med og drage Nytte af de tekniske Hjælpemidler, er det jo Andelssystemet og den store Foretagsomhed hos et Flertal af Landmændene, der har muliggjort Anskaffelsen af det kostbare Inventar.

Fra 1885—89 til 1910—13 steg Taxationsværdien af Maskinerne paa sjæll. Bøndergaarde til det 3-dobbelte, og er siden da yderligere steget meget, hvilket vil

fremgaa af nedenstaaende Tal fra Tællingerne af alle Landbrugs-Ejendomme i hele Landet, der benyttede ompurgte Maskiner og Kraftanlæg.

Ejendomme, som benyttede	1936	1923	1907
Elektromotorer	73.614	38.684	392 ¹⁾
Forbrændingsmotorer	34.838	14.619	3.060 ¹⁾
Vindmøller	15.500	16.600	4.617
Damplokomobiler	1.273	7.227	?
Traktorer	6.650	1.967	?

¹⁾ Kun de til Tærskværker benyttede. Af samtlige Tærskværker i 1907 var $\frac{2}{3}$ til Hestekraft.

Ejendomme, som benyttede	1936	1923	1907
Radsaamaskiner	112.209	78.008	17.355
Slaamaskiner	115.926	88.595	44.686
Bindere	82.299	41.468	5.994
Tærskværker	142.186	111.584	65.743
Kværne	86.097	45.166	
Malkemaskiner	3.636	717	(70)

Udviklingen er, ikke mindst i det sidste Melleumrum, imponerende og er ikke tilendebragt, navnlig da ikke for en Ting som Malkemaskineanlæg, mens der

for flere af de andre Maskiner nok kan spores en Mætning. Da flere Ejendomme ofte er fælles om Markmaskiner og særlig om Tærskværker, er selve Antallet af Maskiner lavere end det ovenfor angivne Antal Ejendomme, som *benytter* de paagældende Maskiner. I 1923 havde 30 pCt. af Landbrugsejendommene faste Kraftanlæg (de 20 pCt. elektrisk), men i 1936 var disse Tal fordoblede: 60 pCt. af Ejendommene havde Kraftanlæg og 40 pCt. af alle Ejendomme havde elektrisk Kraft.

Der er her kun talt om Maskiner, men ogsaa de bedre Haandredskaber m. v. er det værd at have i Erindringen, naar man skal gøre op, hvor meget Arbejdet er lettet »teknologisk« — og billiggjort! For selvom Maskinerne og Elektricitets Goder ikke er erhvervet gratis — det være langt fra — saa koster »Strømmen« dog kun en Brøkdel af de ca. 50 Øre som Hestekraften koster pr. Arbejdstime i Henh. til Landbrugsregnskaberne.

4. Husdyrholdet.

Den store Udvidelse af Grovfoderproduktionen: Roer, Halm, Hø og Græs fra tilsammen 23 Mill. Afgrødeenheder i 1880—84 til det dobbelte i 1910—14 og nu mere end det tre-foldige (73 Mill. A.-E.) havde næsten udelukkende til Formaal at tjene Husdyrholdet og først og fremmest Kvægbruget knyttet til hver enkelt Bedrift, idet direkte Salg af Foderafgrøderne — »kvægløst Landbrug« — yderst sjældent forekommer.

Husdyrbestanden blev følgelig udvidet samtidig med Grovfoderavlens, men dog ikke i samme Forhold, thi Roerne, som udgør de $\frac{3}{4}$ af Merproduktionen af Grovfoder, bortset fra Græsningen, kunde med Fordel langt frem bruges til Mælkeproduktion paa de Køer, man allerede havde, vel at mærke naar der gennem Oliekagetilskud blev sørget for den fornødne Æggehvidemængde i det samlede Foder. Den Skygge er der jo desværre over det ellers straalende Billede af den opnaaede Produktionsforøgelse pr. Dyr og af hele Landbrugsvirksomheden gennem Roedyrkingen, at Roerne er fattige paa Æggehvide, og at vi for at udnytte denne Afgrøde maa indføre en Del Foderæggehvide.

Kvægbestanden er dog fordoblet i Antal fra 1881 til 1932, men er siden gaaet 150.000 eller 5 pCt. tilbage, og det aarlige Smørudbytte pr. Ko er i hele Perioden forøget fra ca. 54 kg til 140 kg, altsaa ganske den samme Stigning i Udbyttet pr. Ko som det samlede Høstudbytte er steget, af hvilket man ogsaa kan drage den Slutning, at Fremgangen i Markbruget henholdsvis i Kvægholdet er sket sideløbende, det ene har ikke vundet paa Bekostning af det andet, men der er arbejdet med lige stor Kraft paa Forbedringen af dem begge.

Fodermængden, hjemmeavlet plus importeret, til Raadighed for hele Husdyrholdet er nu 3 Gange saa stor som i 1881, men den samlede animalske Produktion er mere end 4 Gange saa stor og fremkommer som et Resultat af 1) ca. 80 pCt. større samlet Kreaturstyrke, 2) rigeligere og mere hensigtsmæssig Fodring og 3) stærkt forøget Produktionsevne hos Dyrene som Følge af den stedfundne Forædling til at yde mere for en given Fodermængde. Denne bedre Udnyttelse af Foderet, mere til Produktion og forholdsvis mindre til Vedligeholdelse repræsenterer et virkeligt og varigt Fremskridt paa samme Maade som det gennem

Planteforædlingen opnaaede, medens selve Udvidelsen: flere Dyr og stærkere Fodring (Gødskning) jo ogsaa medfører en Stigning i Driftsomkostningerne og saaledes ikke som Forædlingsgevinsten er ren Netto altsammen.

Sortbrogede Køer.

Korthornsko.

Den animalske Produktion er steget som vist nedenstaaende. Tallene gælder hele Landet ogsaa Sønderjylland, idet et Tillæg (9 pCt.) er givet for Aarene før 1920.

Mill. kg	1881	1903	1914	1924	1937
Mælk	1570	3052	3706	4000	5320
Kød af alle Slags	140,5	251,7	402,1	425,2	500,4
heraf Okse	64			122	165
« Svine	50			286	317
« Faare	24,0			5,1	3,6
« Fjerkræ	2,8			12,2	15,0
Æg	10,1	32,2	52,2	65,7	125,2

Fra omkring Aarhundredskiftet og til nu er Kødproduktionen — og heri altsaa ogsaa medregnet Flæsk m. v. — fordoblet og Æggproduktionen er steget til det 4-foldige, medens Mælkeproduktionen er steget 74 pCt.

Husdyrbestandens Størrelse og Sammensætning.

I hele Landet (Sønderjylland incl.) har der paa de angivne Tidspunkter været følgende Husdyrbestand i *Tusinde Stk.*

	Aar:	1881	1893	1903	1914	1918	1920	1933	1937
Malkekøer		983	1102	1177	1416	1102	1196	1800	1604
heraf Sdr. Jylland		84	91	88	106	82	83		
Kvæg ialt		1638	1885	2056	2717	2303	2504	3185	3134
Heste		375	440	519	605	578	602	520	571
Svin		567	875	1539	2715	669	1116	4476	3135
Faar		1612	1305	922	533	495	540	179	191
Høns og Kyllinger		4168	6006	11836	15495	—	14395	26625	27573

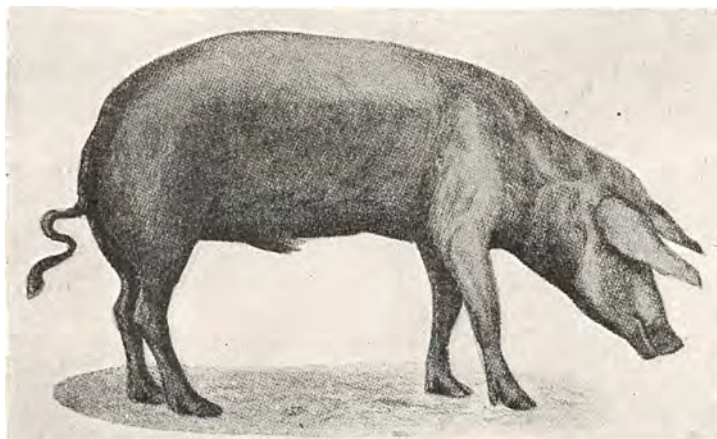
Udviklingen i Kvægbestanden, Hestenes Antal, Svin og mindre Husdyr fra 1880'erne til 1914, over Krigsperioden og frem til de seneste Aar har i grove Træk formet sig saaledes:

Kvægbestanden: En jævn Stigning i Malkekøernes Antal op til 1914, derefter en midlertidig Tilbagegang under de unormale Tilførsler til samme Antal i 1918 som i 1893 og først i 1926 passeredes 1914-Antallet og 7 Aar senere naedes det højeste Antal 1,8 Mill. Stk., som siden er gaaet 200.000 Stk. tilbage. Opdrættets Antal har fulgt samme Linie, og Studeantallet er gaaet ned fra 128.000 i 1896 til 78.000 i 1914 og 82.000 i 1937. Tyrenes Antal steg fra 48.000 i 1893 til 107.000 i 1914, men har siden været faldende til nu 65.000 Stk.

Hesteholdets Størrelse har vekslet noget efter Forholdene for Udførsel, som navnlig i de senere Aar har været ugunstige. Fra 1880 til 1914 var der en stærk Stigning i Antallet, derefter Nedgang som Følge af en mægtig Export i 1914, 16, 17 og 18, men i 1920 var Bestanden paany som i 1914, for derefter atter at falde jævnt til 1933, hvor en ny Opgang indledes. En Sjettedel af Bestanden er Smaaheste, hvoraf der i 1920'ernes sidste Halvdel indførtes en 12—14.000 gens. aarlig, ligesom i 1909—13, og i nogle Aar forud det dobbelte Antal, men fra 1932 har Indførselen kun været en 5—6000 Stk. aarlig. Udførselen var 20—28.000 Stk. aarlig op til 1913, i de første Efterkrigsaar en 18—20.000 Stk., men derefter kun 6—7—8.000 Stk. aarlig, eller mindre, fraregnet 1933 og 1937 (12.000 Stk.).

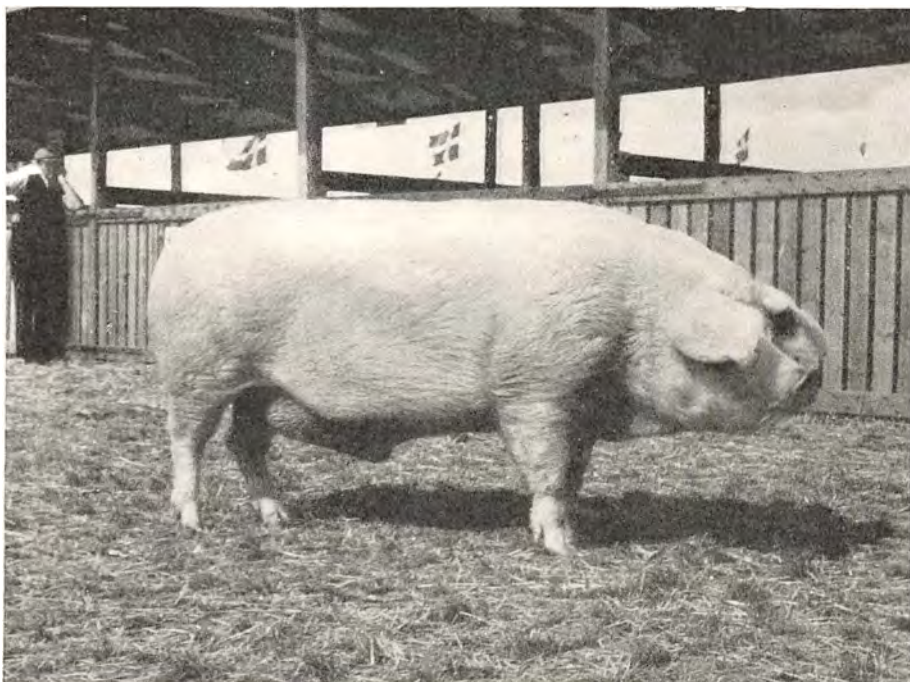
Svinebestanden voksede jævnt og stærkt, ikke mindst i 1890'erne og de følgende Aar, da Mængden af skummet Mælk m. v. blev stedse rigeligere og skulde udnyttes, og i 1914 var der omtrent 5 Gange saa mange Svin som i 1880. I den

samtidig stedfundne betydelige Raceforbedring, som indledes ved Overgangen til Export af Flæsk i Stedet for levende Svin, og som vel blev hæmmet ved Krigstidens voldsomme Nedskæring af Bestanden, men dog opretholdt og videre-

Landraceorne fra Midten af det 18. Aarh.

ført i disse Aar, er der fra 1923 gjort et stort Fremstød gennem Kontrolstationernes udvidede Arbejde og øget Tilslutning til de andre fortrinligt virkende Midler

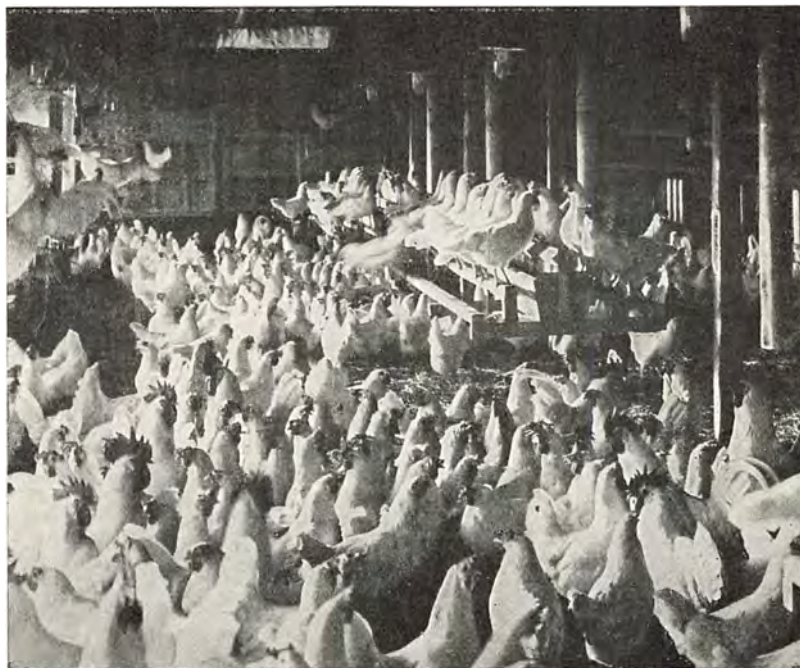

Ærespræmie-Ornen »Balle«. Bellahøj 1938.

ved Avlens Ledelse: Avlscentre, Dyrskuerne og Stambogsføringen samt Udstationering af Orner. Racen har herved opnaaet stor Ensartethed, Tidligmodenheden er fremmet og Foderforbruget nedsat samt Flæskekvaliteten meget forbedret. Antallet af Svin, der i 1931 naaede 5,5 Mill. Stk., men derefter paa Grund

af Englands Indførselsbegrænsning maatte reduceres til efterhaanden godt det halve, er som Følge af Raceforbedringen ikke et fuldgyldigt Udtryk for Fremgangen i denne Produktion; i 1931—32 var Slagtningerne paa Slagterierne saaledes oppe paa 7,3 Mill. Stk. henholdsvis 7,6 Mill. Stk., og i 1937 slagtedes 4,5 Mill. Stk. fra en Bestand paa 3,1 Mill. Stk.

Faareholdet er gaaet stærkt tilbage, fra 1,6 Mill. Stk. i 1881 (og nær ved 2 Mill. Stk. i 1871) til godt $\frac{1}{10}$ nu, men da den opnaaede bedre Afsætning af Faare- og

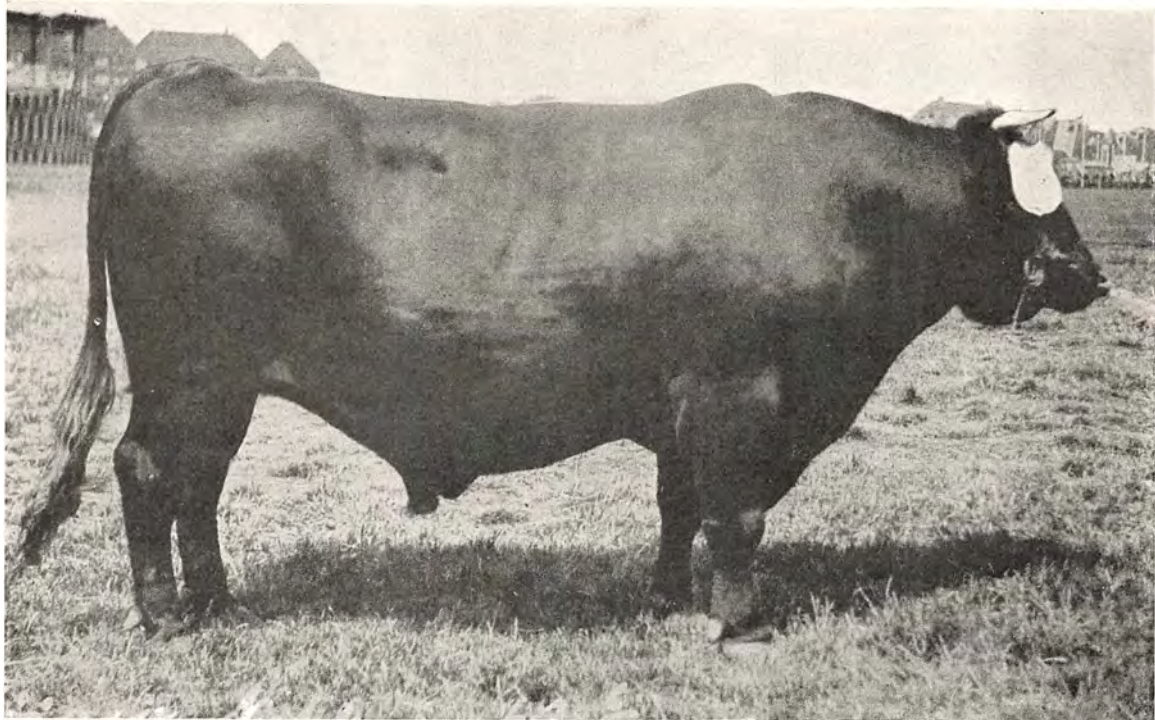
Hvide Italienerne.

Lammekød paa Hjemmemarkedet kan forventes at vedvare, vil Bestanden utvivlsomt blive forøget i den kommende Tid. Gedernes Antal var i Tiden 1898—1923 omkring 40 til 45.000 Stk., men Bestanden er nu kun 21.000 Stk.

Fjerkræholdet og Ægproduktionen tog et Opsving fra Midten af 1890'erne men iøvrigt var i de første 20 Aar af dette Aarhundrede Ægexporten nærmest stagnerende, omkring 21—22 Mill. Snese aarlig. Siden 1920 har der derimod været en mægtig Fremgang i alt vedrørende Hønsavl og Ægproduktion, tildels som Følge af Udviklingen paa Rugemaskinernes og Kyllingemødrenes Omraade, og i de seneste Aar har Interessen ogsaa omfattet Fjerkræ-Kødproduktionen. I Avlsarbejdet lægges Vægten paa Konkurrencerne mellem hele Hønseshold og Avlscenterinstitutionen samt Æglægningskontrollen. Af den samlede Hønsbestand paa 27,6 Mill. Stk. er ca. 60 pCt. Kyllinger, og herudover var der ved Tællingen i 1933 1,0 Mill. Stk. Ænder og $\frac{1}{2}$ Mill. Gæs samt godt 100.000 Kalkuner. Fjerkræholdet er ikke begrænset til Landbrugsbedrifterne, men findes lige saa hyppigt udenfor disse som det findes tilknyttet Jordbrug.

Raceforhold og Kvalitetsforbedring. De to nationale Kvægracer: Rød Dansk Malkerace og Sortbroget Jydsk Malkerace udgør nu henholdsvis $\frac{3}{5}$ og $\frac{1}{5}$ af

Landets samlede Bestand, medens *Korthornskvæget*, *Jersey* og *Hollandsk* tilsammen stiller med $\frac{1}{5}$ (Korthornet alene 17 pCt.). Paa Øerne er R. D. M. saa godt som eneraadende, mens der i Jylland er $\frac{1}{3}$ rødt, $\frac{1}{3}$ sortbroget og $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ Korthorn. Forskydningen fra sortbroget til rødt Kvæg i Jylland er særlig sket i dette Aarhundrede og foregaar stadig; i 1881 var der mere end 10 Gange saa mange sortbrogede Tyre som røde i Nørrejylland, i 1914 dobbelt saa mange

Kongepremietyren »Højager Nakke«. Stbg. 2400.

sortbrogede som røde og i 1933 lige mange af hver, eller endog flere røde end sortbrogede, naar Sdr. Jylland medregnes, nemlig godt 14.000 røde og 12.000 sortbrogede.

Det røde Kvæg er i Jylland mest udbredt i Vejle Amt (81 pCt. af Køer ialt), Aabenraa—Sønderborg (53 pCt.), Randers (51) og Aarhus (46 pCt.), hvorefter kommer Hjørring, Ribe og Haderslev, sidstnævnte med 29 pCt. rødt Kvæg; mindst er der i Tønder Amt (3 pCt.), hvor Korthornskvæget er næsten eneraadende, og i Thisted Amt (9 pCt. rødt). Sortbroget jydsk Kvæg er mest udbredt i Aalborg, Hjørring, Viborg og Randers Amter. Korthornskvæget findes foruden i Tønder og Thisted Amter tillige i Ringkøbing, Haderslev og Viborg Amter. Jerseykvæget (ialt kun 12.000 Køer incl. Krydsningerne) findes navnlig paa Vestfyn og i Hjørring Amt, men er iøvrigt at træffe i samtlige Amter. Kvæg af hollandsk Race (ca. 10.000 Køer ialt) findes særlig i Haderslev Amt og i Sydjylland iøvrigt, dog træffes det ogsaa i Østjylland og i Nordsjælland.

Jyllands henholdsvis Øernes Andel af den samlede Kobestand og den gnsn. Ydelse i Landsdelenes Kontrolforeninger 1937—38 stiller sig saaledes:

	Landbrugs- ejendomme	Koantal 1000 Stk. ialt	Heraf:		Gens. Ydelse pr. Ko			Antal Kontrol- foreninger
			kontrol- lerede %	i Antal Be- sætninger	Mælk kg	Fedt %	Smør kg	
Jylland	129.635	1042	41,6	34.338	3759	3,85	162	970
Sjælland	39.553	293	46,0	10.055	3783	3,99	169	316
Fyn	22.898	159	66,8	10.981	4149	4,05	188	291
Lolland-Falster	8.703	74	60,3	2.871	3586	3,99	160	87
Bornholm	3.561	28	52,4	1.046	3865	4,07	176	36
Hele Landet	204.350	1596	46,0	59.291	3813	3,92	167	1700

En racemæssig Opgørelse omfattende 84 pCt. af de kontrollerede Køer, foretaget i 1937—38 ved Kontrolforeningernes Landsudvalg (Konsulent *Tage Andersen*) viser følgende:

	Antal	Gens. pr. Ko		
		Mælk kg	Fedt %	Smør kg
Rød dansk Malke race ..	468.989	3891	3,97	173
Sortbroget jydsk	105.410	3631	3,83	155
Hollandsk Race	4.188	4277	3,49	166
Korthorsrace	32.527	3653	3,71	151
Jerseyrace	7.416	2931	5,63	187

I 7614 Besætninger med tilsammen 87.455 Køer holdes der mere end én Race, eller Køerne er Krydsninger, og for disse er Gens.-Ydelsestallene ikke udregnet.

Ydelsesfremgangen, siden Kontrolforeningerne i Slutningen af 1890'erne fik saa megen Udbredelse, at Gens.-Tal for hele Landet kan udregnes, har været saaledes:

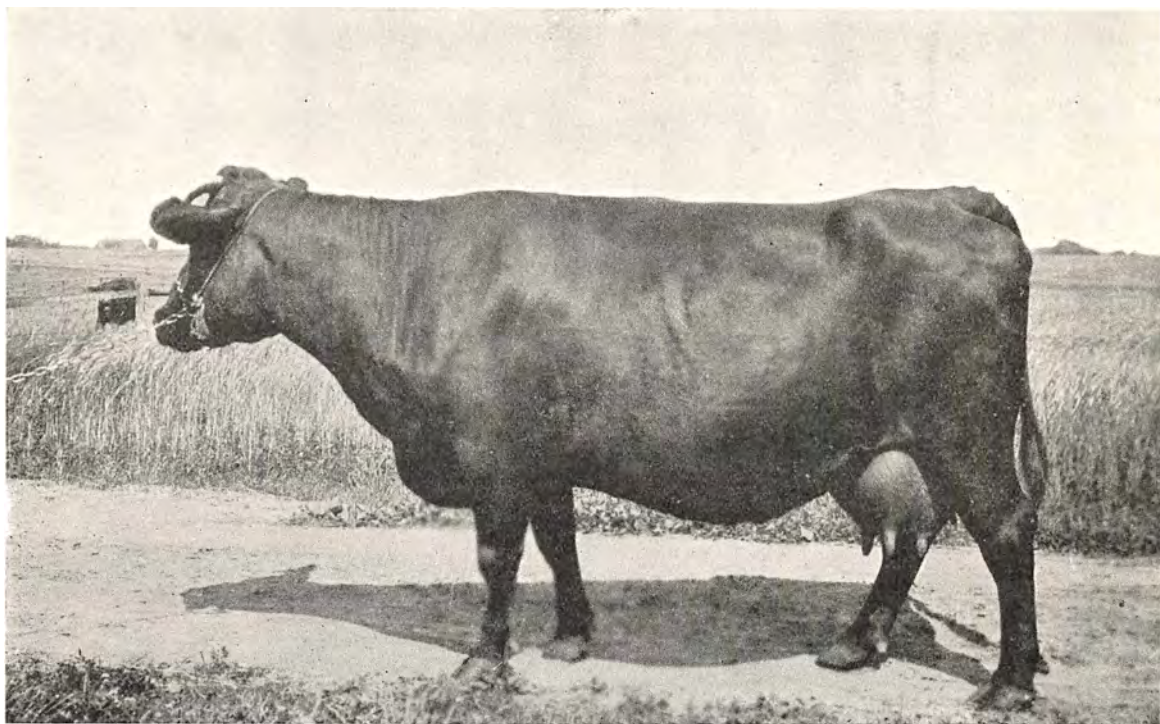
	Gens. Mælk kg	Ydelse pr. Ko Fedt pCt.	Smør kg	pCt. Køer under Kontrol
1898—1903	2983	3,39	112	6,0
1904—05	3092	3,42	118	14,6
1913—14	3256	3,52	128	15,9
1929—30	3643	3,80	155	36,7
1937—38	3813	3,92	167	46,0
Fremgang ...	830	0,53	55	

For samtlige Køer i hele Landet er den gensn. Aarsydelse beregnet at have været ca. 89 kg Smør omkring 1900, men 140 kg i 1937 (3260 kg Mælk med 3,74 pCt. Fedt), og der har saaledes været en Fremgang i Ydelsen for Bestanden som Helhed ganske svarende til den indenfor Kontrolforeningerne konstaterede.

Stambogskøernes Ydelse ligger ca. 100 kg Smør højere end Gensn. af samtlige kontrollerede Køer, nemlig for R. D. M. 5479 kg Mælk, 4,36 pCt. Fedt og 268 kg Smør, og for de sortbrogede 5006 — 4,18 — 236 (1938). Der optaltes sidste Aar 50 Besætninger med mindst 300 kg Smør i Gensn. pr. Ko, 4430 Køer havde en Aarsydelse paa 300—399 kg Smør, og 111 Køer havde over 400 kg.

I Eksteriøret, som i mange Aar alene var Genstand for Bedømmelse ved Dyrskuerne, men som fra 1906 maatte dele Points'ene med Ydelseskontrollen, er der ogsaa sket en betydelig Fremgang.

Tyrene saavel som Køerne er blevet større og kraftigere. Gensn.-Vægten af Køerne var i 90'erne »4—500 kg» og er nu i Brugsbesætninger 500 kg, men i Avlsbesætninger mindst 100 kg højere (altsaa »5—600 kg«). De er blevet dybere, bredere og mere velbyggede, hos Tyrene bedre Harmoni mellem Forpart og Bagpart, Lyskedybden større og Laarene kraftigere, hos Køerne et dybere Midtstykke og hos begge stærkere Overlinie og Krydset mere velformet og lige.

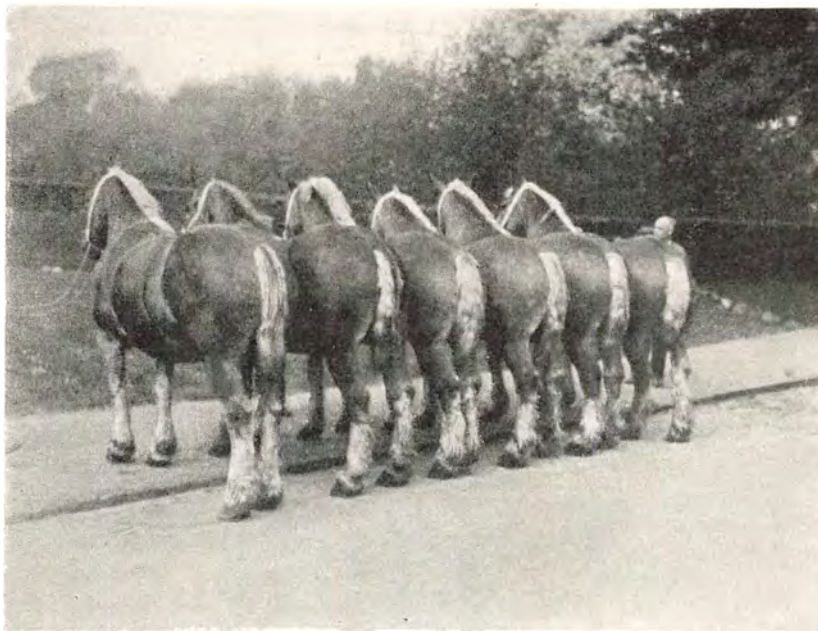

Ko af R. D. M.

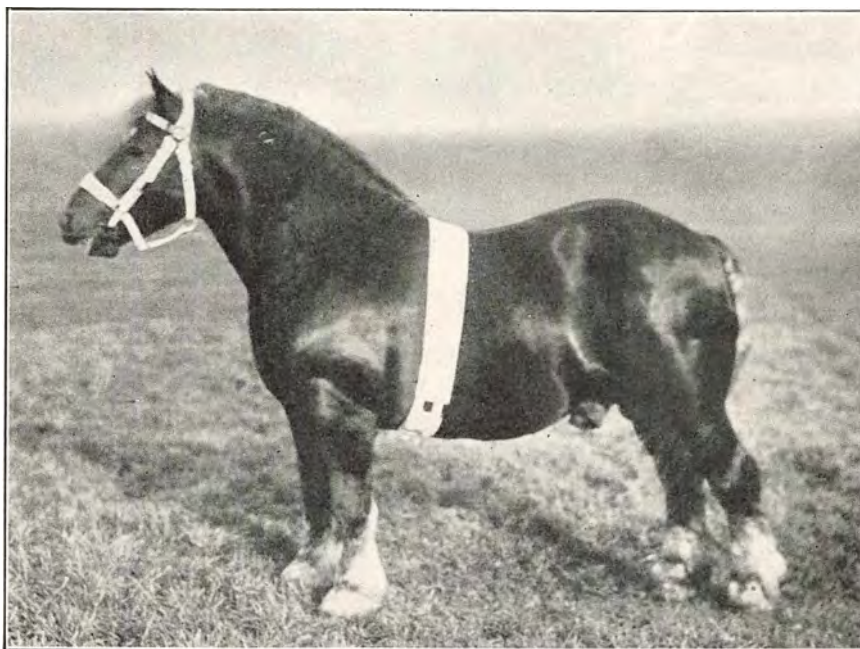
Denne kraftigere Bygning er en Forudsætning for de høje Ydelser, der skal præsteres, og skal der end 1—200 F. E. mere om Aaret til *Vedligeholdelse*, er Udgiften herved dog nærmest for intet at regne i Sammenligning med Fordele.

Indtil 1865 var den jyske Kvægrace værdsat højere end Økvæget, som imidlertid fra 1840'erne forbedredes gennem Opblandingen med nordslesvigsk Kvæg og just med det Slag, som bar Navnet, medens det gennem mange Aar særlig paa Lolland-Falster og Sjælland stærkt benyttede Anglerkvæg senere skulde vise sig som et mindre attraaværdigt Avlsmateriale. Fra 1870'erne og nærmere bestemt 1878, hvor Racenavnet: »Rødt Dansk Malkekvæg« knæsattes, har Renavlens været eneraadende og hævdet som det centrale og aldeles nødvendige Princip ikke blot i Malkekvægavlen eller som noget specielt for den røde danske Race, men gældende for hele Husdyravlen. Og de opnaaede Resultater gennem Renavlens er overmaade tilfredsstillende, selvom det naturligvis ikke maa glemmes, at Renavlens Sukces ikke er uden Forbindelse med den forudgaaende Krydsningsperiode og de af disse skabte Forudsætninger for Fremgang.

Indenfor den jyske Kvægrace er der i samme Tidsrum og sideløbende med Udvælgelsesarbejdet indenfor R. D. M. foregaaet en tilsvarende Specialisering

Jydske Hopper.

»Thybo«. Jydsk Hingst. E. Stbg. 1826.

og Udvikling af Malketypen paa Bekostning af »Kødslaget«, og det kan ikke undre, at den bevarede Del af Racen hævdet sig og værdsættes indenfor Avls-omraadet, hvor Interessen for denne Race er levende.

I Korthornsavlen, hvis Udbredelse begyndte i 1865, har Tendensen til at foretrække Malkekorthornet og lade Smørproduktionen blive det afgørende ogsaa gjort sig gældende, men først paa et langt senere Tidspunkt (omkring 1925), og med Rette henviser Fortalerne for denne Race til, at der stadig er Grund til i de vestjydske Egne at arbejde med et Kvægslag, der kan yde et værdifuldt Slagteprodukt foruden at give Mælk.

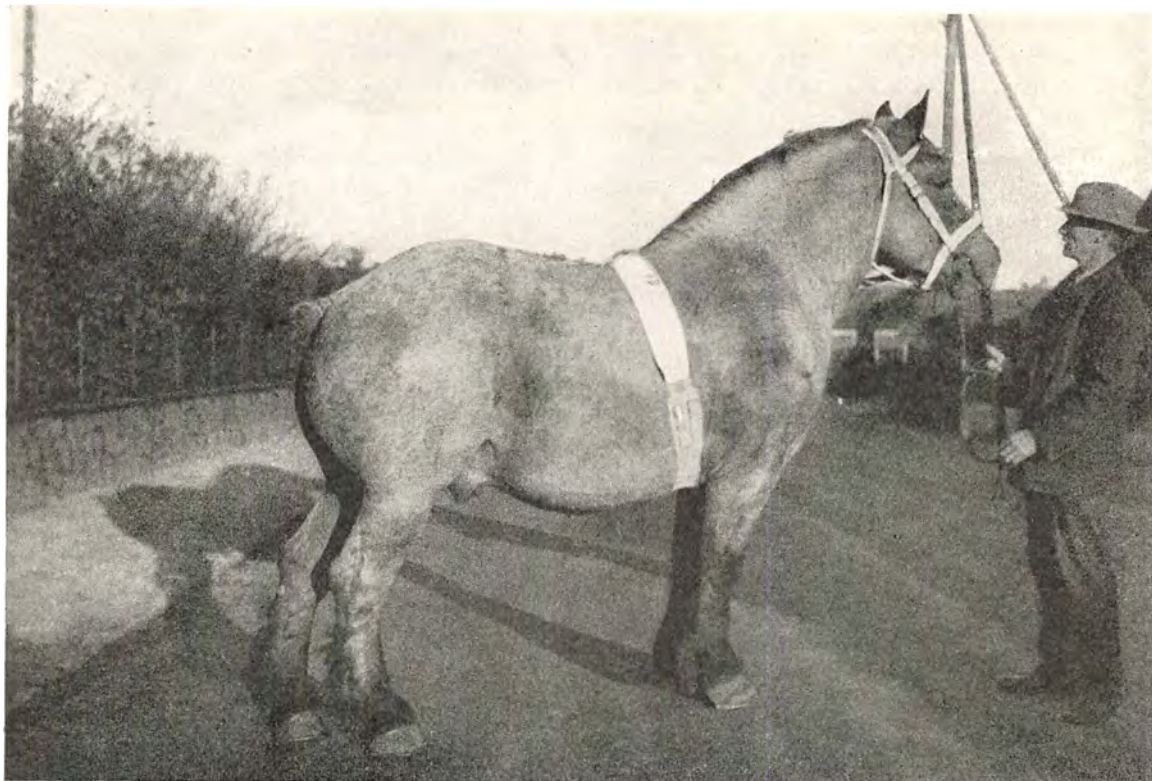
»Sydsjællands Kvik«. 4-aars Frdbg. Hingst. Bellahøj 1938.

Af Hesteracerne har den jyske og den belgiske nu omtrent lige stor Udbredelse, naar man ser paa Hingsteantallet (hver $\frac{1}{3}$ af samtlige Hingste), medens der af Hopper er omtrent 6 Gange saa mange af jysk Race som af belgisk, og til den jyske Race hører i det hele 56 pCt. af Landets Hoppebestand mod knapt 10 pCt., 7 pCt. og 3 pCt. af henholdsvis belgisk Race, Frederiksborgrace og fremmed Halvblod.

I den jyske Races Eksteriør er sket store Fremskridt i Retning af mere Masse og bedre Kvalitet. Omkring 1890 vejede i Henhold til Professor *J. Jespersen's* Angivelser Hingstene ved Dyrskuerne 725—750 kg, men nu 300—350 kg mere; de er blevet bredere, dybere og kortere, mere vel sluttede og egnede til det, de skal bruges til, Trækheste for Landbruget.

Det samme kan siges om den anden nationale Hesterace: Frederiksborgerne, oprindelig en Kørehest, men nu omdannet efter Tidens Krav til en mindre ædel, dybere, bredere og mere førlemmet Hest med god Bevægelse, egnet baade til Landbrugsarbejde og Kørsel.

Belgier-Avlen begyndte her i Landet først paa Sjælland i 1894 og paa Fyn i 1907, hvor Avlen nu staar vel funderet, og har siden vundet Terræn endog i Jylland, idet man ikke mindst paa mange større Ejendomme foretrækker denne

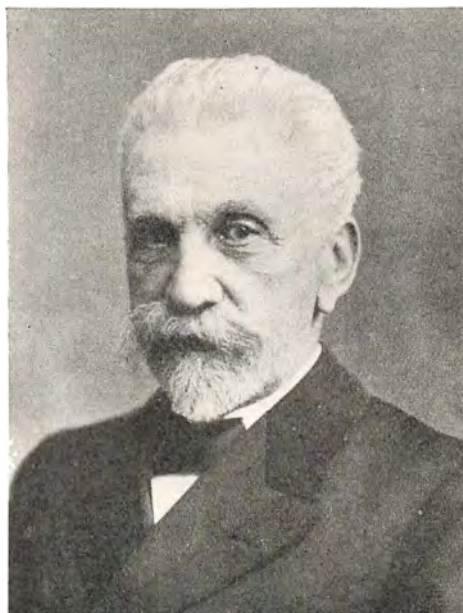

»Ideal af Logismose«. 3-aars belgisk Hingst. Nr. 197.

Afkomsbedømmelse.

Race. Det betydelige Antal dygtige Opdrættere, der har samlet sig om Belgieravlen i Danmark, vil antagelig kunne sikre Racens Stilling ogsaa uden den Tilførsel af Avlsdyr fra Hjemlandet, som hidtil har været et vigtigt Led i Racens Konsolidering.

Forpagter Fr. Hempel Syberg
født 1837, død 1929.

Foregangsmand i den fynske Husdyravl
gennem en meget lang Aarrække.

Avlen med den oldenborgske Hest saa vel som Fuldblodsavlen og Traveravlen har kun ringe Udbredelse og maa betegnes som Specialiteter, hvis økonomiske Betydning i Forbindelse med den sportslige dog ikke skal underkendes.

I Svineavlen blev det ogsaa Renavlen og med Landracesvin, der blev det alt dominerende og det, som bragte Fremgangen, idet Projektet om Benyttelse af 2 Racer, der skulde krydses, faktisk ikke blev realiseret i synderlig Udstrækning. I 1902 var der 95 Avlscentre med Svin af Landrace og 23 Avlscentre med Svin af Yorkshirerace, medens der i 1938 var 238 Landrace-Centre og 15 Yorkshirerace-Centre.

Blandt Avlsforanstaltningerne maa *Dyrskuerne* fremhæves som det første — begyndte 1810, og omkring 1850 afholdtes aarlig ca. 50 Dyrskuer og nu 150 — og fremdeles vigtigste Hjælpemiddel til at højne Husdyrbestandens Kvalitet og fastholde de indenfor Elitebestanden vundne Fremskridt. Avlsdyromsætningen støttes stærkt gennem Dyrskuevirksomheden, og den størst mulige Udbredelse af Afkom efter de fremragende Avlsdyr er og bliver Hovedformaalet for Avlsledelsen. I 1881—85 paabegyndtes 3 andre Foranstaltninger: *Tyreholdsforeninger*, *Stambogsføring* og *Konkurrencer mellem hele Kvæghold*. De to første trives usvækket til Dagen i Dag, og Stambogsføringen er for al vellykket Husdyravl et aldeles nødvendigt Led, ligesom Avlsforeningerne er det faste Punkt saavel i Hesteavlen som i Kvægavlen. Konkurrencerne har man derimod siden maattet ændre til »Tilsyn« og »Staldbedømmelse«, altsaa en lemfældigere Kon-

trol, i hvert Fald ved sidstnævnte, end den meget nøjagtige og udførlige Beskrivelse af Avlsbesætningernes Forhold, som de *Mørkeberg'ske* Konkurrencer var.

Kontrollforeningernes Fremkomst i 1892—95 og den hurtige Udbredelse, disse Sammenslutninger fik fra det Øjeblik, at *Gerber-Apparatet* stod til Raadighed, har dog saa afgjort mere end noget andet Middel fremmet Kvægholdet og dets Økonomi, og Kontrollforeningsarbejdets gavnlige, man tør sige opdragende Ind-

Statsdyrskuekommissionen 1893.

flydelse rækker videre, ikke blot rent bedriftsøkonomisk set, men landbokulturelt betegner disse Foreninger et Gode, som maa sættes højt.

Udnyttelsen af Kontrolltallene ved *Afkomsundersøgelserne* over Tyre, der paabegyndtes omkring 1900 og blev stærkt udvidet gennem en Bestemmelse i Husdyrloven af 1912, er efterhaanden blevet det, hvorom Interessen i særlig Grad samler sig, og saavel ved Forhaandsvurderingen af de helt unge Avlsdyr (Afstammingsbedømmelsen) som ved den Afkomsbedømmelse gældende Eks-teriøret, som de 4—6 Aar gl. Avlstyre bliver underkastet, spørges der først og sidst om Fædrenes Ydelsesværdi, konstateret gennem Afkomsundersøgelser.

I Svineavlen og i Hønsavlen gennemføres der ogsaa systematisk Afkomsundersøgelser paa Grundlag af de ved Forsøgsstationerne og Æglægningskontrollen indvundne Ydelsestal, og i Heste-Stambogsføringen foretages Opgørelserne over Nedarvningsevnen efter samme Princip.

Husdyrholdets dominerende Stilling i dansk Landbrug er angivet ved, at 80—90 pCt. af Bruttoudbyttet i de smaa og mellemstore Landbrug, og noget mindre i de store Landbrug, kommer fra Husdyrbruget. Og naar man videre betænker, at Landbrugseksporten, der næsten udelukkende bestaar af Husdyrprodukter, nu dækker 70 pCt. af Betalingen for Danmarks Vareimport (1600 Mill. Kr.)

efter at Befolkningens Behov for animalske Fødevarer forud er dækket, saa forstaar man, at det her drejer sig om en Virksomhed, hvis Opretholdelse og fortsatte Udvikling er af vital Interesse for det danske Samfund.

5. *Andelsbevægelsens Frembrud og Vækst.*

I Andelsbevægelsen fandt de danske Bønder det lykkelige organisatoriske Middel til at gennemføre den store tekniske Driftsomlægning, der var blevet nødvendiggjort ved de ændrede Pris- og Afsætningsforhold.

Den første Forudsætning herfor var ganske sikkert, at selve Fællesskabstanken bundede dybt i de danske Bønders Bevidsthed, fordi den havde inderlig Sammenhæng med det Sogne- og Landsbyliv, der altid havde udgjort det Samfund, som nærmest og fastest omsluttede hver enkelt Bondemand og knyttede ham med Bekendtskabets og Fortrolighedens Baand til hans Fæller. Gennem mange Aarhundreder, vel mere end et Aartusinde, lige fra den første Tid, om hvilken vi kan vide noget sikkert historisk, og til den store Omvæltning ved Slutningen af det 18. Aarhundrede, var selve Landbrugsdriften i Størstedelen af Landet foregaaet indenfor Rammerne af det Jordfællesskab, hvorunder de enkelte Bønder i en Landsby pløjede, saaede og høstede efter aftalt fælles Plan og i Takt med hinanden. Dette gamle Fællesskab maatte forsvinde, fordi det passede til en Tilstand, hvor Udviklingen stod stille og nye Metoder ikke blev taget op; men med sine Mangler i denne Henseende havde det forbundet det Fortrin, der laa i selve det samfundsmæssige: at det vænnede Slægtled paa Slægtled af danske Bønder til i selve deres daglige Færd og Arbejde at føle sig som Led i en Helhed, et Sogn, et Samfund. Det var det modsatte af Individualismen, af den snævre Selvhævdelse for Enkeltmand, som skabte Aanden i den gamle danske Landsby, og selv da denne Landsby var opløst, og hver Mand ved Udskiftningen havde faaet sin særskilte Lod, som han kunde dyrke uden det tidligere Hensyn til de andre i Byen, skulde det vise sig, at danske Bønder ikke var blevet saa individualitisk indstillede, at det ikke blev naturligt for dem at søge sammen til Løsning af fælles praktiske Opgaver til fælles Selvhævdelse. Vi kan i Virkeligheden ikke lade være at se det som en Arv fra Forfædrene, naar det 19. Aarhundredes danske Bønder, langt mere end Bønderne i andre Lande, havde saa let ved at skabe de Foretagender, der maatte bygge paa gensidig Tillid og Hjælp, Evne til Samling og Sammenhold, til frugtbart og nyttigt Fællesskab.

Det er i det foregaaende omtalt, hvorledes nye politiske og kulturelle Bevægelser efterhaanden greb store Kredse af Bønderne og fra Aarhundredets Midte ogsaa førte dem ind i heldige Forsøg paa at varetage deres egne økonomiske Interesser gennem selvstændige, alene for den brede Landbefolkning bestemte Institutioner som Landbosparekasser og Brandforsikringsselskaber. I disse Fællesforetagender opnaaede adskillige fremmelige Bønder i de forskellige Egne af Landet en værdifuld Øvelse i praktisk Administration og Organisation, og det var jo helt i Pagt med den demokratiske Tanke, der tidlig slog Rod i Bondestanden og senere skulde finde saa stærkt Udtryk i Andelsbevægelsen, naar det f. Eks. ved Oprettelse af en Landbosparekasse blev vedtaget, at ingen Aktionær kunde, selvom han ejede flere Aktier, have mere end een Stemme paa Generalforsamlingen.

Som en ved sine Principer direkte Forløber for den egentlige Andelsbevægelse maa fremhæves Kreditforeningerne, hvis Opgave det har været at samle Laantagere til gensidig Hjælp ved Optagelse af Laan. Formaålet med en Kreditforening er, at Medlemmerne kan skaffe sig den »Kredit«, de behøver for deres Ejendom, paa Grundlag af et kollektivt — fælles — Ansvar for, hvad de laaner. Kreditforeningerne har haft overordentlig Betydning for Landbruget under dets Udvikling ved at lette det Adgangen til at faa den fornødne Kapital paa billige Vilkaar. 1851 oprettedes dels Kreditforeningen af Grundejere i de danske Østifter, dels Kreditforeningen for jyske Landejendomsbesiddere. 1860 kom hertil Kreditforeningen af Grundejere i Fyens Stift og den vest- og sønderjyske Kreditforening af Landejendomsbesiddere, 1866 stiftedes Creditkassen for Landejendomme i Østifterne, og 1880 blev der saa under Omstændigheder, der i det følgende vil blive omtalt, oprettet to »Husmandskreditforeninger«, nemlig Kreditforeningen af mindre Ejendomme paa Landet i Østifterne og Kreditforeningen af Ejere af mindre Ejendomme paa Landet i Jylland. Dermed var alle de Kreditforeninger oprettet, som skulde faa størst Betydning for Landbruget, og denne meget vigtige Bevægelse havde altsaa slaaet Rod forlængst, da det, vi i snævrere Forstand forstaar ved »Andelsbevægelsen«, havde sit Frembrud.

Det første epokegørende, der her skete, fandt Sted paa Mejerivæsenets Omraade.

Det er i det foregaaende omtalt, hvorledes der i Tiden fra 1860 til 1880 var foregaaet en kraftig Vækst i Landbrugets dyriske Produktion og derunder ikke mindst Smørproduktionen. Det er ogsaa i denne Tid, vi finder de første Forsøg paa at komme bort fra at lade Smørfremstillingen foregaa rundt om i de enkelte Landbrugsbedrifter og i Stedet samle den i særlige Virksomheder med Udnyttelse af Mælken fra flere Bedrifter under eet. Der opstod nogle saakaldte Fællesmejerier, hvis Betegnelse for saa vidt var lidt misvisende, som den let kan give Indtryk af, at disse Mejerier var noget andet, end de i Virkeligheden var. Om Andelsvirksomhed er her endnu ikke Tale, kun om det Fællesskab i Produktion, der ligger i fælles Behandling af Mælk fra forskellige Leverandører. Fællesmejeriet ejedes imidlertid ikke af Leverandørerne, men af en enkelt Mand, som for egen Regning og Risiko havde indrettet en Virksomhed, hvor han skaffede sig Mælken ved Indkøb fra en Kreds af Sælgere. 1863 oprettedes det første Fællesmejeri i Marslev paa Fyn, senere kom flere til, og efterhaanden forbedredes Vilkaarene for deres Virksomhed meget væsentlig ved Anvendelse af Centrifugen, det Redskab, der gjorde det muligt at adskille Fløde og Mælk paa langt bedre og hurtigere Maade end hidtil kendt.

En tysk Professor havde 1859 konstrueret et Centrifugalapparat, og senere var der blevet eksperimenteret meget i denne Retning baade i Udlandet og ogsaa her i Landet. For at Centrifugerne kunde faa den fulde Betydning for Praksis, maatte de imidlertid være »kontinuerlige«, hvad der vil sige, at de maatte bygges saaledes, at der uafbrudt under deres Gang kunde strømme Sødmelek til, Fløde og Skummetmælk fra dem. En saadan Centrifuge blev 1878 bygget af den danske Husmandssøn Lars Christian Nielsen, som var født 1849 i Holmstrup ved Slagelse (han døde 1929). Ved Flid, Nøjsomhed og stor teknisk Begavelse havde denne Mand fra et lille, fattigt Hjem dygtiggjort sig til den Bedrift, han

kom til at udføre. Det var som Konstruktør ved Maglekilde Maskinfabrik ved Roskilde, han opfandt den kontinuerligt virkende Centrifuge, som han og andre senere udviklede videre. Patentet paa Nielsens Opfindelse blev 1881 købt af Burmeister & Wain, der skaffede det nye, ved al Mejerivirksomhed meget vigtige Hjælpemiddel stor Udbredelse. Der opfandtes snart andre Former for »kontinuerlig« Centrifuge end Nielsens, men hans var længe den mest anvendte her i Landet. Centrifugens Anvendelse, som ogsaa N. J. Fjord gjorde til Genstand for sine Forsøg, betød ikke mindst, at en Vanskelighed fjernedes, der særlig havde knyttet sig til Behandlingen af Mælk, som skrev sig fra flere Producenter, idet denne Mælk jo ofte havde været underkastet en langvarig Transport, hvorved det med de gamle Metoder blev mere besværligt at faa den til at afgive Fløden. Centrifugens Betydning for Andelsbevægelsens Sejr indenfor Mejerivæsenet maa altsaa vurderes meget højt.

Omkring 1880 var der, foruden Fællesmejerier, Herregaardsmejerier, der gennem lange Tider havde været inde i en rig Udvikling; og fremdeles var der paa nogle mindre Gaarde større Mejerier, som — ligesom det iøvrigt kunde være Tilfældet med Herregaardsmejerier — købte Mælk fra Folk i Omegnen til Behandling sammen med Gaardens egen Mælk. Endelig fandtes der saa en særlig Afart af Fællesmejerierne: Aktiemejerier, hvor Ejendomsretten ikke var hos en enkelt Mand, men var fordelt paa Aktier. Først 1882 oprettedes Danmarks første Andelsmejeri i Hjedding, Ølgod Sogn, ved Varde, og dermed skete der noget virkelig epokegørende i det danske Landbrugs, den danske Bondes, det hele Samfunds Historie.

I det følgende skal anføres noget af en Beretning, der er givet i Ribe Amtstidende for 30. Oktober og 1. November 1901 af den Mand, der var det første Andelsmejeris første Formand, Gaardejer Niels Kristensen i Petersborg. Han fortæller blandt andet:

»Det var i Vinteren 1881—82, at en omrejsende ung Mand kom til Ølgod gamle Kro og lod udgaa Bud til Omegnens Bønder, at enhver, som ønskede at lære at kærne godt Smør, indbødes til Møde i Kroen en nærmere fastsat Eftermiddag, hvor vedkommende da vilde undervise i Kærning samt Flødens Syrning og i det hele give Vejledning i at fremskaffe det mest og det bedst mulige Smør efter Datidens Forhold. Manden havde anskaffet (laant af en af de nærmest bosiddende Bønder) samt faaet ca. 100 Pd. Mælk, der Dagen i Forvejen var hensat til Syrning (man kærnedede nemlig flere Steder dengang al Mælk for ad den Vej at faa alt Smørret uddraget af Mælken). Den til Mødet fastsatte Dag — noget hen paa Eftermiddagen — indfandt der sig til Mødet en Del af Omegnens Bønder. Manden havde nemlig et Par Dage i Forvejen været omkring hos en Del Bønder og havde formaaet godt nok at vække Interesse for Sagen, saa der, som foran nævnt, var mødt en Del nysgerrige, baade Mænd og Kvinder. Undervisningen foregik i Kørestalden, hvor Kærnen var anbragt. Mælken, der da var passende syrnet, kom i Kærnen, og medens Kærningen foregik, udviklede Manden, hvor fordelagtigt det vilde være at danne en Forening med det Formaal i Fællesskab at antage en Fagmand, der dels i Hjemmene skulde give Undervisning i Kærning, eller rettere i at fremskaffe godt og ensartet Smør, og dels snarest muligt, efter at Smørret var kærnet i Hjemmene, hvilket skulde foregaa en bestemt Tid paa Dagen, paa et centralt beliggende Sted i Kredsen

skulde modtage de forskellige fra Hjemmene tilsendte Kærninger Smør, som straks derefter skulde vejes, klassificeres, underkastes kyndig Behandling, æltes i Fællesskab paa en stor Æltemaskine og derefter kommes i Smørtræer. Ved en saadan Fremgangsmaade kunde der, fremhævede Manden, opnaas to væsentlige Goder: et større Mærke, bedre og mere ensartet Behandling.

Foran omtalte Møde sattes Sindene saa meget i Bevægelse, at Spørgsmaalet om en saadan Forenings Oprettelse i nogen Tid derefter drøftedes Mand og Mand imellem, indtil endelig nogle Mænd fra Vestkjær og Hjedding indbød til

Hjedding Andelsmejeri.

et Møde om Sagen i Vestkjær Skole. Egnens Landboere havde nemlig en Følelse af, at man ikke producerede saa godt Smør, som ønskes kunde, idet man paa de mindre Ejendomme skulde være for længe om at fylde et Smørtræ, en Otting eller en Smørbøtte, som det dengang var blevet meget almindeligt for Bønderne at sende Smør til Købmanden i; men hvad man mente var den væsentligste Grund til, at Bønderne ikke kunde faa saa høj Pris for deres Smør, som Herremanden dengang fik, var denne, at Smørmærket var for lille, og at man derfor skulde sammenlægge for mange Kærninger og have for lang Tid til at fylde et Smørtræ eller en Bøtte. Endskønt man allerede dengang paa flere Bøndergaarde lavede meget godt Smør, var det alligevel umuligt at faa Smørtræet fyldt med en saa ensartet Vare, som den kyndige Købmand forlangte.

Disse væsentlige Mangler ved vor daværende Smørproduktion bevirkede formentlig, at Mødet i Skolen blev besøgt af Mænd ogsaa fra de omliggende Byer, og Stemningen var straks for at faa gjort noget til Forbedring af Smørproduktionen for, om muligt, at opnaa en højere Pris.

Paa det tidligere omtalte Møde var til Stede to unge, indenfor Foreningen velkendte Mænd, der i Forvejen havde uddannet sig paa Mejerivæsenets Omraade, nemlig Peder Kristensen, Heager, og Stilling Andersen, og i en af disse to mente man at have en Mand, der kunde paatage sig at lede Foreningen.

Efter at Mødet var aabnet, begyndte man at forhandle om den nye Forening,

og en Del Meningsforskel kom til Orde, idet nogle var for og andre imod. Den væsentligste Anke, der fremkom, var den, at Smørret fra de forskellige Hjem ikke nær var lige godt og derfor ikke nær lige meget værd. Nogle af de større Gaardmænd havde derfor Betænkelighed ved at gaa sammen med de mindre Husmænd i en saadan Forening, navnlig fordi Smørret vanskeligt vilde kunne lade sig klassificere retfærdigt, og en Kærning daarligt Smør kunde jo ved at sammenblandes med det gode ødelægge hele Fustagens Indhold.

Under Forhandlingens Gang gik Stemningen i Retning af, at man skulde samle Mælken i Stedet for Smørret, og de to foran omtalte unge Fagmænd var enige om at anbefale denne Tanke. De gjorde gældende, at skulde der virkelig laves godt Smør, maatte Mælken samles og behandles paa et Mejeri. Da man imidlertid for at kunne behandle Mælken paa ét Sted var nødt til at bygge et Mejeri, fremkom atter en Vanskelighed, idet nemlig nogle paa ingen Maade vilde gaa med til at bygge et Mejeri i Fællesskab, men derimod nok vilde sælge deres Mælk. Og uden rigtig at være klar over, hvad man tilsigtede med Forhandlingen, gled man henimod Virkeliggørelse af den senere saa vidt rækkende og storslaaede Andelstanke: at enhver, som gik ind i Mejeriet, skulde have Udbytte i Forhold til de Pund Mælk, han leverede. Da det viste sig, at Flertallet vilde med som Andelshavere, forhandlede videre paa det derved givne Grundlag, og man mente, at naar Andelshavere med tilsammen ca. 400 Køer kunde samles, vilde man i Fællesskab starte en Forening og bygge et Mejeri. Stilling Andersen, der i Forvejen havde været en kort Tid paa et Centrifuge-Fællesmejeri, havde Tro paa Sagen og tilbød derfor dem, som havde Betænkelighed ved at indgaa som Andelshavere, at købe deres Mælk og saa selv indgaa i Foreningen som Andelshaver med al af ham købt Mælk.

Resultatet af Mødet blev, at den overvejende Del var stemt for, at der skulde bygges et Mejeri. Nogle skulde selv være Andelshavere, og andre skulde sælge deres Mælk til Stilling Andersen. «

Efter at den betydningsfulde Sag saaledes var kommet i Gang — fortæller N. Kristensen videre — blev der hurtigt arbejdet videre paa dens Virkeliggørelse. Flere Omstændigheder tjente til at øge Interessen. Bl. a. arbejdedes der samtidig i en Del af Sognet paa at faa Mælken solgt til et Fællesmejeri; men ikke mindst virkede i den økonomisk forholdsvis velstillede Befolkning, der godt selv kunde bære Udgiften ved et Mejeris Anlæg, Lysten til at faa et Udbytte af Mælken, svarende til, hvad man havde omkring paa Herregaardene: »Man vidste, at Herregaardene gennemsnitlig fik indtil 25 Øre mere pr. Pund Smør end Bønderne, og man vidste ogsaa, at Osteproduktionen paa enkelte Herregaarde gav en stor Indtægt.«

Det næste Møde om Sagen, der blev holdt i Niels Kristensens Hjem, blev paa en Maade den konstituerende Generalforsamling for Danmarks første Andelsmejeri. »Det fandt Sted i Slutningen af Marts Maaned 1882, og Sagen havde da i den Grad vundet Tilslutning, at omtrent samtlige Beboere fra de nærliggende Byer var mødt.« Man mærkede ogsaa straks ved Mødets Begyndelse, at Stemningen for Sagen var vokset — »navnlig efter at det var blevet bestemt, at de Beboere, der straks kun vilde med som Sælgere, kunde sælge paa den Betingelse, at de med $\frac{1}{2}$ Aars forudgaaende Varsel kunde opsigte Salgsbetingelserne og indmelde sig som egentlige Andelshavere i Mejeriet . . . «

Andelstanken, denne helt nye Idé om en Produktion i Fællesskab, har altsaa i Løbet af meget kort Tid virkelig formaaet at gribe Sindene i det vestjyske Sogn, og selv den mere forsigtige vilde dog holde sig Bagdøren aaben for at slippe med ind i Foretagendet, saa snart det viste sig, at det kunde gaa. Dagen efter det sidst omtalte Møde gik Stilling Andersen og N. Kristensen rundt med Kontrakter for at faa dem underskrevet. De vilde smede, mens Jernet var varmt, og det lykkedes dem at faa flere Underskrifter, end de havde regnet med.

31. Marts holdtes det første Bestyrelsesmøde hos Niels Kristensen, hvor der bl. a. blev truffet Bestemmelse om Mejeriets Beliggenhed, og først paa Sommeren var man allerede naaet saa vidt, at Mejeriet kunde begynde sin Virksomhed. *Den 10. Juni 1882 skummedes den første Andelsmælk paa Hjedding Andelsmejeri.*

Andelshaverne har naturligvis set hen til den ny Virksomhed med store Forventninger, og Niels Kristensen fortæller i sin Beretning om, hvordan de meget hurtigt blev indfriet. »Det viste sig snart,« siger han, »at man ikke havde regnet fejl med Hensyn til at faa højere Pris for Smørret, idet Mejeriet straks fik Smørret solgt til meget høje Priser. Og endskønt man dengang ikke nær kunde lave saa god og ensartet Ost som nu, lønnede Ostproduktionen sig dog ogsaa meget godt. Andelshaverne fik saaledes kun god Grund til at være godt tilfredse, og Tilfredsheden mellem Størstedelen af Andelshaverne smittede da ogsaa i den Grad, at der ikke var gaet et halvt Aar, inden Tilrejsende rundt om fra Jylland kom til Hjedding Mejeri for at se paa Resultaterne af den ny Virksomhed, vi havde begyndt.«

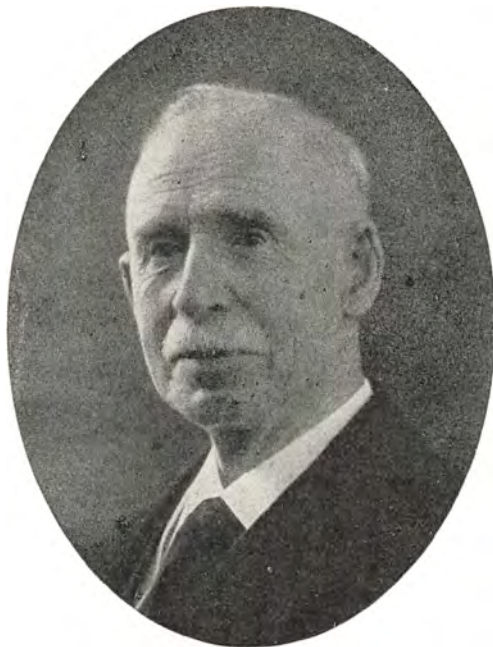
Der er fundet Anledning til her at gengive saa udførlige Uddrag af den førstehaands Beretning om Oprettelsen af Danmarks første Andelsmejeri, fordi denne gamle Avisartikel altsaa er Kildeskrift til historisk Oplysning om et uhyre vigtigt Vendepunkt indenfor Samfundsudviklingen i Danmark. Meget tydeligt maler det os den Situation frem, der forelaa, da Bønderne i Ølgod Sogn gjorde det dristige Spring ind i Andelsproduktionen.

Organisationen af Hjedding Mejeri havde fra første Færd alle de typiske Kendemærker for det, vi forstaa ved et Andelsforetagende. Som de Hovedtræk, der i denne Henseende er de afgørende og de betegnende for Forskellen fra et almindeligt privatøkonomisk Foretagende, ogsaa som det fremtræder i Aktieselskabets Form, maa nævnes, 1) i en Andelsorganisation fordeles Udbyttet, naar det drejer sig om Produktion som altsaa f. Eks. ved et Mejeri, i Forhold til de enkelte Andelshaveres Leverancer (i en Brugsforening efter deres Indkøb); 2) Ansvarer er personligt og som oftest (ved Mejerier og andre Produktionsforetagender indenfor Landbruget altid) solidarisk, saaledes at det bæres af »en for alle og alle for en«; 3) Styrelsen er bygget paa demokratisk Lige- ret, saaledes at (med faa Undtagelser, der enkelte Steder har været) hver Andelshaver har een og kun een Stemme (medens i et Aktieselskab Indflydelsen fordeler sig efter Kapitalindskudet); 4) der er almindelig Adgang til Optagelse, uden at der spørges om en Mands politiske eller religiøse Sindelag.

Det var noget virkelig stort, der skete, da en saa væsentlig Del af Landbrugsproduktionen som Fremstillingen af alle Mælkeprodukter blev ført over paa dette Grundlag, og det er ejendommeligt nok, at den epokegørende Begyndelse

foregik under Ledelse af en purung Mand, til hvem de ældre forsigtige Bønder har haft den tilstrækkelige Tillid.

Jacob Stilling Andersen var født 24. Juli 1852 paa Gammelgaard i Ølgod Sogn som Søn af den meget dygtige Bonde Jens Bollerup Andersen, der havde været Folketingsmand og senere blev Landstingsmand (indtil sin Død 1868). Bollerup Andersen var en anset og dygtig Mand paa Rigsdagen, men mest betød han i sin Hjemstavn; han var i Vestjylland »som en Høvding«, er der blevet sagt om ham, og her finder vi vel en Forklaring paa, at hans unge Søn mange Aar efter hans Død kunde blive mødt med saa megen Tillid af Sognefællerne,

J. Stilling Andersen.

da han traadte frem blandt dem med sine nye Ideer. Hjemmet paa Gammelgaard havde været stærkt grundtvigsk præget, og herom bar selve Stilling Andersens Navn Vidne. Der havde i Ølgod været en grundtvigsk Præst, J. H. M. Stilling, der paavirkede Bollerup Andersens meget dybt, og da Præsten lige var afgaaet ved Døden, dengang Bollerup Andersens Søn blev født, opkaldtes denne efter ham. Stilling Andersen var oplært ved Mejeribrug og havde været paa Landbrugsskole, inden han overtog Virksomheden i Hjedding, hvor han iøvrigt ikke blev ret længe. Allerede 1884 ledede han Syd for den daværende Grænse Oprettelsen af det første sønderjyske Andelsmejeri i Mejlby ved Rødding, var en kort Tid Bestyrer her, men drog saa atter til Kongeriget, hvor han først fik en ny Mejeribestyrerpost (i Nr. Nebel), men iøvrigt efter faa Aars Forløb gik over i Handelsvirksomhed. Som stor Smøreksporthør vedblev han at have nøje Føling med Andelsmejerierne, og han blev gennem Livet tro mod de bedste Idealer, der havde levet i den danske grundtvigske Landboudom i Tiden omkring 1880. Han døde 1933.

Forfatteren af det foreliggende husker, hvordan han saa og hørte Stilling Andersen som Taler ved et vestsjællandsk Andelsmejeris 40-Aars Jubilæum i

1927. Han kunde ikke andet end faa et stærkt Indtryk ved Tanken om at staa overfor en historisk Skikkelse, den Mand, der ved sin Person repræsenterede selve Ophavet til den landsomspændende Bevægelse, hvoraf ogsaa det ved den nævnte Lejlighed jubilerende Foretagende var et Led.

Det er ikke altid, Banebrydere saa hurtigt har fundet Efterlignere og Efterfølgere, som det skete for de Mænd, der oprettede det første danske Andels-

Generalforsamling i et Andelsmejeri i 1880'erne. (Efter H. Agersnaps Maleri).

mejeri. Eksemplet virkede næsten med det samme, og snart efter oprettedes der andre Andelsmejerier i Omegnen og videre ude — over hele Landet.

Med Hensyn til Mejeribevægelsens Vækst og Udbredelse slog det til, hvad der skal være blevet sagt af Forstander Niels Pedersen, Ladelund, ved et Møde om denne Sag. »Der har rejst sig en Bølge ved Vesterhavet, og den lader sig ikke standse, men vil overskylle det ganske Land.« Naar det kunde ske, var det naturligvis ikke blot, fordi Bevægelsen udløste en dybtliggende Trang hos Landmændene, men en Betingelse var selvfølgelig, at der overalt stod fremtrædende, dygtige Kræfter rede til at tage denne Sag op. En af de mest virksomme blev netop den nævnte Forstander paa Ladelund. Han virkede i videre Kredse saa ivrigt og med saa gode Resultater for Oprettelse af Andelsmejerier, at næppe nogen anden i den Henseende har faaet en tilsvarende Betydning, og han er derfor blevet betegnet som en »Apostel« for Mejeribevægelsen.

Niels Pedersen, der var født 1851 og døde 1911, stammede fra Tolstrup ved Horsens. Han fik den Uddannelse, hvortil der var blevet let Adgang for vel-

begavede, fremadstræbende Gaardmandssønner af hans Slægtled. Efter som Barn at have faaet Landsbyskoleundervisning kom han, 17 Aar gammel, paa Gedved Højskole, senere paa den udvidede Højskole i Askov og paa Tune Landboskole, og endelig studerede han ved Landbohøjskolen, hvor han tog Eksamen som Landbrugskandidat 1877. Han blev straks derefter Lærer paa Askov, samtidig med at han bestyrede Forstander Ludvig Schrøders Gaard; men 1879 blev han sin egen Mand ved at købe den forfaldne Gaard Ladelund i Malt Sogn, hvor han oprettede en Landbrugsskole, der ogsaa blev en Skole for Mejerister, idet Niels Pedersen i Tilknytning til sin Gaard oprettede et Mejeri, der modtog Elever, som uddannedes baade i Teori og Praxis. Ladelund blev Station for N. J. Fjords Mejeriforsøg. Det var Mejerivæsen, der havde Niels Pedersens Hjerte, og derfor blev han en førende Skikkelse paa dette Omraade.

I Andelsmejeriernes første Tid var Niels Pedersen utrættelig paa Færde som Raadgiver ved Mejeriernes Oprettelse, og skønt han levede i ret smaa Kaar, lagde han ikke Vægt paa at opnaa noget personligt økonomisk Udbytte derved; det var selve den store Sag, der fyldte ham og lod ham sætte Kræfterne ind paa med Raad og Daad at bistaa andre.

Ved Niels Pedersens Død gav »Mælkeritidende« følgende Beskrivelse af den Virksomhed, der i Firsernes Tid blev udfoldet af Niels Pedersen paa Ladelund ved Opførelsen af Mejerier:

»Han gav Tegning, leverede Overslag og monterede Andelsmejerier. Det begyndte vel allerede saa smaat i 1884 og var paa det højeste i 1886 og 1887, indtil det helt ophørte i 1889, da Niels Pedersen kun havde Anlæg af to Mejerier, i Gjesten og i Nordby paa Fanø. Siden blev dette Arbejde taget op og ført videre af Fabrikant H. P. Philipsen i Slagelse og Fabrikanterne Konstantin Hansen og Jens Schrøder i Kolding samt flere andre. Niels Pedersen maa dog nævnes som den, der mere end nogen anden Enkeltmand fik Centrifugerne til at snurre rundt paa Mejerierne. Og at Landet i ganske kort Tid blev forsynet med Mejerier og Mejerister, det skyldes i væsentlig Grad ham. Man kan vel paastaa, at Mejerierne var for smaa og tarvelige, og at Mejeristernes Uddannelse tit var for kort. Men det var dog efter Omstændighederne den eneste mulige Fremgangsmaade, naar Omvæltningen skulde ske i forholdsvis kort Tid. I Stedet for at tale om det Tab, Landmændene led ved at have for tarvelige Mejerier og Mejerister, maa man hellere fremhæve den Fordel, at man blev færdig i 10 Aar, medens det ellers godt kunde have taget 30 Aar.«

Senere, i Halvfemserne, er Niels Pedersen meget stærkt optaget af at føre Regnskab med Køerne og han blev derved Banebryder for Kontrolforeningerne. Paa Foredragsrejser gjorde han Agitation for denne Bevægelse ligesom tidligere for Mejeriernes Oprettelse. I hans Fodspor som ivrig Fremmer af den hele Mejerisag var meget hurtigt traadt en anden Landbrugsskoleforstander, Jørgen Petersen (født 1854, død 1908), en sjællandsk Gaardmandssøn (fra Baarse ved Præstø), der under sine Studier ved Landbohøjskolen var kommet i nær Forbindelse med N. J. Fjord, ved hvis Forsøgsvirksomhed han en Tid var Assistent. Den store Forsøgsmand beskæftigede sig i den Tid, da Mejerierne blev grundlagt, netop særlig med Mejerivæsen, og Jørgen Petersen fik altsaa paa det Omraade den bedste Uddannelse, der kunde tænkes. Oprindeligt var Jørgen Petersen tvivlende overfor den Ide, der laa til Grund for Andelsmejerierne, men

blev snart overbevist om dens Værdi og Betydning. Med Bistand af fynske Landmænd købte han i 1886 Kristen Kolds gamle Højskole paa Dalum Mark ved Odense for der at indrette en Landbrugsskole. Den kom til at gaa godt, og sammen med Hans Appel, der blev hans fremragende Medlærer, gjorde han særligt et stort Arbejde for at uddanne Mejerister. I Andelsbevægelsens Historie nævnes han med Ære som Banebryder ved Siden af Niels Pedersen.

Andelsmejeri, opført 1916.

H. Hertel, der har skrevet Hovedværket om »Andelsbevægelsen i Danmark« (1917), giver disse Mænd med de nær beslægtede Navne og med en Virksomhed, der var af samme Karakter og gik i samme Retning, følgende Eftermæle: »Naar mange af Andelsmælkerierne fra første Færd fik Bestyrere, der ikke blot var dygtige til deres Gerning, men ejede Vilje til i Fællesskab at arbejde vort Mælkeribrug op paa et saa solidt og godt Grundlag som vel muligt, da skyldtes det i væsentlig Grad de to fremragende og idealistisk sindede Skoleforstandere.«

Der var pludselig blevet Brug for mange Mejeribestyrere og Mejerister; det var en helt ny Stand, der paa denne Maade opstod; der skete en Arbejdsdeling indenfor Landbruget, hvorved en vigtig Del af det Arbejde, der hidtil var blevet udført i Hjemmene af Bønderkonerne og deres Medhjælpere, blev henlagt til særlige Virksomheder. Det var en Række Fabriker, der med Mejerierne skød frem i det danske Landskab, hvor deres Skorstene kom til at glide ind som nye karakteristiske Træk i Bebyggelsen. Forbavsende hurtigt fandt alt dette

Sted, og der er næppe nogen Gren af den danske Industri, der i en saadan Hast har gjort sit afgørende Fremstød.

Der henvises til hosstaaende Tabel angaaende Andelsmejeriernes Grundlæggelse omkring i Landet; den omfatter Mejerier oprettet i Tiden indtil 1910, og noterer, til hvilke forskellige Tider disse har indledet deres Virksomhed. Vi faar herigennem et i det væsentlige, omend ikke i alle Enkeltheder nøjagtigt Overblik over Gangen og Tempoet i denne Bevægelse.

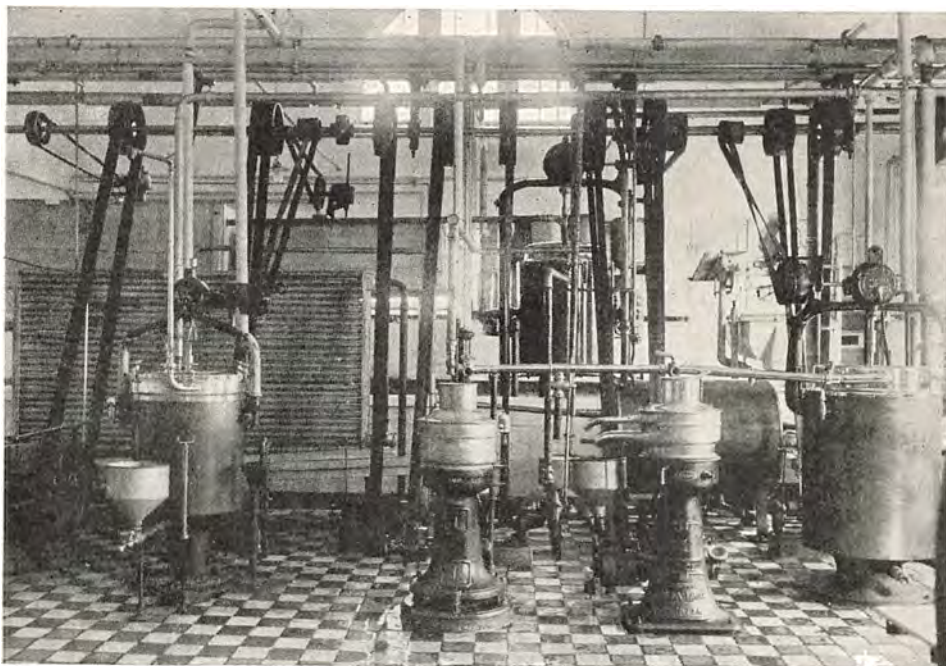
Andelsmælkerier oprettet i Aarene:

Aar	Sjælland, Møn og Samso	Lolland- Falster	Bornholm	Fyn med Smaaøer	Jylland	Hele Landet
1881.....	0	0	0	0	1	1
1882.....	1	0	0	0	3	4
1883.....	0	2	0	1	8	11
1884.....	2	1	0	5	18	26
1885.....	4	2	1	7	24	38
1886.....	7	3	1	11	40	62
1887.....	25	8	7	32	61	133
1888.....	67	4	5	35	106	217
1889.....	34	8	1	17	20	80
1890.....	20	0	0	7	26	53
1891.....	4	1	0	2	11	18
1892.....	11	0	0	3	20	34
1893.....	7	4	0	6	30	47
1894.....	5	0	1	4	12	22
1895.....	9	3	0	6	7	25
1896.....	1	2	0	3	11	17
1897.....	2	1	0	4	18	25
1898.....	4	0	0	1	28	33
1899.....	4	0	0	5	8	17
1900.....	2	0	0	1	11	14
1901.....	2	1	0	1	11	15
1902.....	2	0	0	0	8	10
1903.....	3	1	0	0	8	12
1904.....	1	0	0	2	8	11
1905.....	0	0	0	3	16	19
1906.....	2	1	0	1	17	21
1907.....	2	0	0	1	18	21
1908.....	4	0	0	0	20	24
1909.....	0	0	0	0	5	5
1910.....	0	0	0	1	1	2
Oprettelsesaar ukendt..	38	7	2	21	78	146

Aar 1900 fandtes der 1029 Andelsmejerier, 266 Fællesmejerier, 264 Herregaardsmejerier. Andelstanken beherskede altsaa ved Aarhundredskiftet Størstedelen af det danske Mejerivæsen, og den mest omfattende og betydningsfulde Produktion fandt Sted indenfor Andelsmejerierne.

Det kan ikke betvivles, at Andelsmejerierne meget hurtigt fik den største Betydning for Mejeribrugget og dermed for Landbruget. Rent økonomisk laa Betydningen først og fremmest i, at det danske Smørs Kvalitet blev i høj Grad forbedret, idet der blev naaet, hvad der var tilsigtet, nemlig Udligning af den hidtil bestaaende Kvalitetsforskel mellem »Herregaardsmør« og »Bøndersmør«.

De rationelt drevne Andelsmejerier behøvede kun nogle faa Aars Erfaring; saa viste det sig, at de kunde lave lige saa godt Smør som det, der blev produceret paa Herregaardene, og tildels endda bedre. Hermed bortfaldt jo saa enhver Anledning til, at »Herregaardssmør« som hidtil skulde betaales med 20—30 pCt. højere Pris end »Bøndersmørret«. Endnu ved den Udstilling, der blev holdt i København ved Hundreedaarsjubilæet for Stavnsbaandsløsningen 1888, fandt Smørret fra Herregaardene Anerkendelse som ubetinget det bedste, og de 62 Andelsmejerier, der udstillede, vandt kun en beskedent Plads ved den Prisbedømmelse, der fandt Sted. Det skal iøvrigt have vakt nogen Forundring paa dette

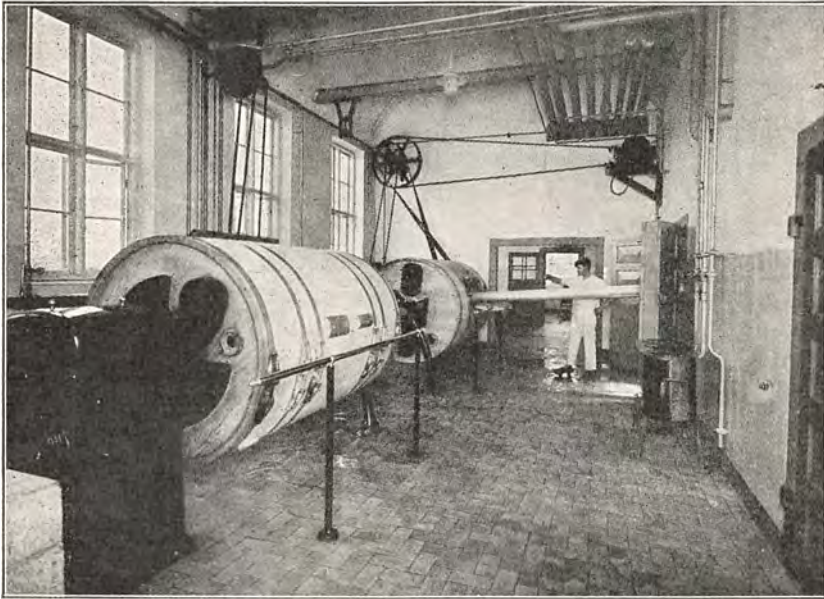
Skummesal.

Tidspunkt, at et Andelsmejeri — som det skete — dog vandt en af Sølvmedaljerne, da der endnu var Tvivl om, hvorvidt der kunde laves første Klasses Smør af sammenbragt Mælk. Selv de mest tvivlende har nødvendigvis maattet blive troende, da ved »Landmandsforsamlingen« (d. v. s. Landbrugsudstillingen) i Randers af 7 uddelte Sølvmedaljer kun een gik til Herregaardene og alle de 6 andre til Andelsmejerierne, der overhovedet fik deres meget rigelige Del i al den Anerkendelse, der faldt.

Ved Landmandsforsamlingen i Odense Aar 1900 var der ialt 718 Mejerier, der udstillede, og af dem var 670 Andelsmejerier med tilsammen 100.000 Andelshavere. Ved de Prisbelønninger og Bedømmelser, der her fandt Sted, viste det sig, at ikke mindre end 76 pCt. af det udstillede Smør var værdigt til Anerkendelse. Andelsmejerierne tog denne Gang alle Sølvmedaljerne, 202 af 210 Broncemedaljer, og det var dem, der overvejende fik tildelt den Anerkendelse, der blot laa i »Hædrende Omtale«. Andelsforetagenderne var i saa omfattende Grad repræsenteret, at Resultatet kunde betragtes som en Sejr for Andelsmejerierne i det hele. Tilmed lød Dommen over det Smør, der ikke fik nogen

særlig Anerkendelse, at dets Kvalitet for Størstedelen ikke lod meget tilbage at ønske. Samme Aar deltog »De samvirkende danske Mejeriforeninger« med 30 Smørprøver fra Andelsmejerier i den store Verdensudstilling i Paris, og her opnaaede dette Smør af Mælken fra Bøndergaardene Udstillingens højeste Pris, Æresdiplomet. Den danske Bonde stod ved Aarhundredets Slutning som Sejrherre i en Verdenskonkurrence.

Det skal her nævnes, at Danmark allerede 1879, altsaa før Andelsbevægelsen, som et Resultat af Arbejdet med Mejeribrug i den foregaaende Tid, havde hævdet sig meget smukt paa en international Landbrugsudstilling i London. Et

Kærneælternø arbejder.

dansk Herregaardsmejeri havde dengang vundet Udstillingens Førstepris. Det ny, der skete senere, blev, at det var det ved Bøndernes Samvirke rejste Mejeri-væsen, der kunde opnaa den store Anerkendelse.

Det var en overordentlig betydningsfuld Udvikling, der saaledes fuldbyrdes inden det 19. Aarhundredes Udgang. Paa et meget væsentligt Omraade, det, der nu var blevet langt mere livsvigtigt for Landbruget end nogensinde, havde Bondegaardsbdriften arbejdet sig ud over et tidligere Mindreværd, var ikke blot kommet paa Højde med Herregaardsbdriften, men havde nærmest naaet at overgaa denne. Bønderne viste gennem Andelsmejerierne Evnen til at tilvende sig Stordriftens Fortrin for deres mindre Bedrifter, og dermed stadfæstedes meget kraftigt og afgørende Bondegaardens Eksistensberettigelse som den centrale og væsentligste Bedriftstype indenfor dansk Landbrug. Vi kan her tænke paa, hvordan der under den forrige store Landbrugskrise i 1820-erne var blevet tvivlet, om de danske Bønder overhovedet nogensinde vilde blive istand til at hævde sig som Landmænd (se ovenfor S. 21 f). Der var ikke blot dengang, men ogsaa senere rejst Paastande om, at det i Virkeligheden var Herregaarden, der ved sin tekniske og økonomiske Overlegenhed var den absolut overlegne

Bedriftsform; men det var nu efter Andelsbevægelsens Sejr ikke mere muligt at anlægge et saadant Synspunkt. Et meget stort Maal var naaet!

Der kan imidlertid stilles det Spørgsmaal, om nu ogsaa selve Andelstanken har været en nødvendig Forudsætning for, at den mindre Landbrugsbedrift kunde komme saa vidt, og om der navnlig ikke kunde være naaet en tilsvarende Produktion af Mælkevarer alene ved Hjælp af de private Fællesmejerier, som dog kunde byde paa ganske de samme tekniske Fordele. Undersøger man Andelsbevægelsens Oprindelse ud fra en snæver økonomisk Vurdering, maa man vistnok se noget vist problematisk ved Betydningen af selve det andelsmæssige Grundlag for de nye Produktionsforetagender. Imidlertid kommer man paa den Maade til at overse, hvorledes Andelsbevægelsen, der havde saa iøjnefaldende økonomiske Forudsætninger og fik saa betydningsfulde økonomiske Virkninger, dog langt fra udelukkende var bestemt af materielle Bevæggrunde.

Ved Andelsbevægelsen udløstes ikke alene en Vilje til produktiv Fremdrift, men — som vi allerede har peget paa — en den danske Bonde dybt iboende Trang til fælles Virke fandt ikke mindst Udløsning. Hertil kommer som et ikke mindre væsentligt Træk, at Andelsbevægelsen tillige var et Udtryk for Selvhævdelse i Bondestanden, og det er klart, at hverken i denne Henseende eller som et Organ for Fællesskab kunde det privatkapitalistiske Mejeri være kommet til at betyde det samme som Andelsmejeriet. Der findes en historisk Opfattelse, den ogsaa indenfor det danske Socialdemokrati principielt anerkendte marxistiske, hvorefter alt Samfundsliv og alle samfundsmæssige Bevægelser skal kunne forklares helt ud fra deres økonomiske Forudsætninger. Netop naar vi betragter en saa økonomisk præget og begrundet Bevægelse som Andelsbevægelsen i Danmark, bliver det iøjnefaldende, hvor begrænset Gyldigheden af en saadan Teori i Virkeligheden er, for ikke engang i dette Tilfælde viser den sig tilstrækkelig. Den danske Bonde havde nok, da han stiftede sine Andelsforetagender, den Hensigt at ville gøre Forsøg paa at tjene flere Penge i en trang Tid, men bevidst og ubevidst stillede han sig ogsaa andre Maal — Maal af almindelig menneskelig, social og, kan man godt sige, politisk Karakter!

Et af de bedste Bidrag til Belysning af Andelsbevægelsens Frembrud er givet af den vestjyske Forfatter *Salomon J. Frifelt* i et Jubilæumsskrift for Esbjerg Andels-Svineslagteri 1938: »Fra Vildornen til Baconsvinet«. Heri fremhæves stærkt den Bondestandens Selvhævdelse, der ved Siden af Fællesskabsfølelsen laa til Grund for de første Andelsinstitutioner, og citeres bl. a. en Udtalelse af en af Andelssagens Veteraner med Henblik paa Andelsmejerierne:

»Det var en herlig Tid, dengang vi fik rejst de mange Skorstene ud over Landet. Det hele saa ellers i Førstningen ret uoverkommeligt ud. Men disse her høje Skorstene var ligesom et Tegn paa, at vi Bønder kunde gøre os gældende og gaa frem. Og det gav en vældig Løftelse —«.

Det tør ikke antages, at det vilde have givet den samme Løftelse, hvis de mange Skorstene var blevet rejst af private Forretningsmænd, der vilde skabe sig en ny Virksomhed i Forbindelse med den nye Situation for Landbruget, hvis med andre Ord Fællesmejeriet var blevet den sejrende Type paa et Mejeri. I saa Fald kunde næppe Iveren være blevet saa stor for den nye Sag; der vilde ikke være blevet saa brændende Interesse for at drive de nye Virksomheder frem som nu, da alle, der havde Mælk at levere, kunde faa Andel i dem. For

saa vidt havde det ogsaa en rent økonomisk Betydning for Mejeriproduktionens Udvikling, at der var ikke-økonomiske Bevæggrunde med i Spillet ved Andelsmejeriernes Oprettelse. Desuden blev der naturligvis den betydningsfulde Fordel ved Andelsforetagenderne, at Leverandørerne her selv fik Lejlighed til at kontrollere de Priser og Vilkaar, der blev budt dem.

Andelsbevægelsen i det hele maa ses som et vældigt Gennembrud for den danske Bondestands Vilje til at hævde sig selv i Samfundet og ordne sine egne Sager ved egen Kraft. Den knytter sig som et nyt væsentligt Led til den almindelige Bondebevægelse, der var opstaaet allerede før 1848, og som i de følgende Tiaar havde bredt sig ud over politiske, økonomiske og kulturelle Omraader. Andelsforetagenderne svarer i deres Karakter og Formaal til de Forsikringselskaber og Sparekasser, der var blevet oprettet af de gamle bondevenlige Politikere, og som blev ledet af Bøndernes egne Tillidsmænd. Et Sidestykke var ogsaa de Menighedsdannelser, Valg- og Frimenigheder, hvor religiøst interesserede, grundtvigske Landboere samlede sig om frit valgte Ordets Forkyndere, undertiden vel nærmest kun af Utilfredshed med den statsansatte Præst i Sognet, og de Skoleforeninger, hvori Forældre paa Landet ikke sjældent samlede sig for at give deres Børn en Undervisning i Kr. Kolds Friskoleaand. I alle Retninger, hvori den danske Bondebevægelse gennem det 19. Aarhundredes sidste Halvdel forgrenede sig, stræbte den paa en eller anden Maade at bane Vej for den brede Befolknings Selvstyre og Selvstændighed. For Højskolernes praktiske Betydning gives et stort og slaaende Bevis netop ved mange Højskoleelevers fremtrædende Deltagelse i Andelsbevægelsen.

Det kan heller ikke ses som tilfældigt, at Andelsbevægelsens Frembrud og frodigste Vækst faldt sammen med den højeste Spænding i den politiske Kamp mellem Højre og Venstre. I tidligere Kapitler af denne Bog er der talt om det politiske Livs Udvikling i Tiden til 1880. I Firserne kom den meget haarde Konflikt, der opstod ved Højreministeriet Estrups Forsøg paa i Længden at trodse Folkeflertallets Ønske om, at det skulde vige Pladsen for et Venstreministerium i Overensstemmelse med Folketingsparlamentarismens Grundsætninger. Det var fra 1885 til 1894, der Aar efter Aar udstedtes de »provisoriske« Finanslove, hvorved Regeringen selv skaffede sig de Bevillinger, som det af Venstre beherskede Folketing nægtede at give. Netop i to af de Provisorieaar, 1887 og 1888, da den partipolitiske Kamp var allerhedest, var det, der blev den allervoldsomste Fart i Grunlæggelsen af Andelsmejerier. Det kan ikke siges, at Ministeriet Estrup paa nogen Maade direkte eller haandgribeligt truede den store Landbefolknings Interesser, og i flere Egne af Landet bevarede det da ogsaa mange Tilhængere blandt Bønderne. Det store Flertal blandt Gaardmænd og ogsaa Husmænd følte sig imidlertid aldeles overbevist om, at denne Regering blot førte Godsejernes og Embedsmændenes Sag og ønskede at holde Bondestanden ude fra den Indflydelse og Stilling i Samfundet, som tilkom den. Det blev undertiden sagt mellem Bønder og af og til næsten troet, at Formaalet med den hele Højrepolitik var at drive Bønderne tilbage til Hoveriet og Træhesten! Der var i denne »storpolitiske« Kamp mange Mindelser fra lange Aarhundreders bitre Modsætning mellem Bønder og Godsejere (skønt de Spørgsmaal, der havde knyttet sig til Fæstevæsenet, nu i det væsentlige var løst), og en Fortsættelse af den umiddelbare Konflikt mellem Land og By, der i saa skarp Form havde

ytret sig allerede i 1848 (se ovenfor S. 33). Provisorietidens politiske Forhold gav aldeles sikkert mange Bønder en særlig Tilskyndelse til, at de vilde vise, hvad deres Stand formaaede ved Sammenhold og paa egen Haand uden at gøres afhængig af andre. Andelsbevægelsen blev en Gennemførelse indenfor Produktion og Handel af det Selvstyre, der var Venstres storpolitiske Krav overfor Statens og Kommunernes Forhold.

Vel endnu mere end ved Andelsmejeriernes Oprettelse ser vi ved Grundlæggelsen af Andelsslagterierne Trangen til en Landbrugets Selvhævdelse slaa sejr- rigt igennem.

Omkring 1880 er den Tid i det væsentlige forbi, da de jyske Svinedrivere førte store Flokke af Svin ad Landevejene ned til Tyskland. Jernbanerne havde givet Lejlighed til nemmere Transport, og der var Opkøbere, som afkøbte Bønderne deres Svin for at føre dem videre. Ikke altid var disse Opkøbere i deres Færd, som deres Leverandører kunde ønske det. *Salomon J. Frifelt* citerer i sin før nævnte Bog de Ord af en gammel jysk Bonde: »Men sie, saæn en Behandling a saæn en Kaael som ham, de vill a ett find mæ i. Og derfor gik a mej i de her Andels.....«

Som der forud for Andelsmejerierne gik Oprettelse af private Fællesmejerier, var der flere private Svineslagterier, før der blev oprettet noget Andelssvineslagteri. Allerede i Treserne var der oprettet et Par Privatslagterier i København. 1879 aabnedes i Holstebro Provinsens første Svineslagteri, 1881 det andet i Varde, og hertil kom efterhaanden en hel Række andre private Slagterier, saaledes at der 1887 var ialt 11 i Drift. Et Slagteri var jo en industriel Virksomhed i større Stil end et Mejeri, og derfor havde vagtsomme Bondøjne ogsaa her endnu mere Anledning til at skimte en Kapitalmagt, der paa dette Omraade rykkede frem for at tage Førerskabet i en af Landbrugets allervigtigste Produktionsgrene.

At der var Brug for store industrielle Virksomheder til at gennemføre en rationel og hensigtsmæssig Svineslagting, kunde der, som Afsætningsforholdene var ved at forandre sig, ikke være nogen som helst Tvivl om. Som det i et foregaaende Kapitel er berørt, forhøjede Tyskland 1. Juli 1885 Tolden paa Indførsel af levende Svin fra $2\frac{1}{2}$ til 6 Reichsmark, og naar »Fristaden« Hamburg fra Udgangen af 1887 var kommet ind under det almindelige tyske Toldomraade, vilde det betyde en følelig Vanskelighed for den danske Eksport af levende Svin. Tanken om at anlægge Produktionen paa Udførsel af Flæsk til England voksede dermed i Styrke, hvad der betød, at man maatte fremme Opdrætningen af de mindre, halvfede Svin (Sengsvin«), som Englænderne vilde have (modsat Tyskerne, der vilde have store, fede Svin), og desuden ikke mindst, at man maatte raade over de fornødne Slagterier. Tilmed skete det saa, at der i Sommeren 1887 udbrød Svinepest paa nogle Lossepladser i Nærheden af København, og i den Anledning forbød Tyskland 29. November Indførsel af Svin.

Spørgsmaalet var ikke længere, om der skulde være Slagterier, men paa hvilket Grundlag disse Virksomheder skulde rejses. Den Foregangsmand, der førte Andelstanken over paa Slagteriernes Omraade, efter at den i nogle Aar havde staaet sin Prøve i Mejerivæsenet, var Seminarieforstander P. Bojsen i Gedved ved Horsens.

Peter Bojsen blev født 15. April 1838 og døde 27. Maj 1922. Han var udgaaet

fra en — oprindelig sønderjyds — Slægt, der fik overordentlig Betydning for den danske Landbefolknings aandelige, politiske og materielle Rejsning. Faderen var den i sin Tid meget kendte Præst, F. E. Boisen, der havde sit første Kald som Sognepræst i Skørpinge ved Slagelse og senere virkede i Sønderjylland og til sidst i Stege paa Møn. Han var en af Grundtvigs første Lærlinge indenfor Præstestanden og udgav i mange Aar et Ugeskrift, »Budstikken«, der i ægte grundtvigsk Aand vilde virke baade til folkelig Oplysning og kristelig Opbyggelse. Nationalt virkede han for den danske Sag i Sønderjylland, politisk sluttede han sig helt til den bondevenlige Venstrebevægelse, og det passede derfor godt, at han havde tre Sønner, der alle blev fremtrædende Deltagere netop i Venstrepolitik.

Den mindst kendte af dem døde temmelig ung som Redaktør af »Horsens Folkeblad«. Ubetinget mest fremtrædende som egentlig Politiker blev Frede Boisen, Højskoleforstander og Landejendomsbesidder paa Møn; han blev Føreren for det moderate, saakaldte »forhandlende« Venstre og Hovedmanden for det politiske »Forlig« af 1894, der bragte Provisoriernes Tilstand til Ophør. Peter Boisen uddannedes i en vis Tilknytning til Landbruget, nemlig som Landmaaler; men straks efter at have taget Landinspektørexamen købte han 1859 Højskolen i Gedved, hvor han 1861 ogsaa oprettede et »Friseminarium«. Han var som Lærer den udpræget grundtvigske Højskolemand, og den levende Fortælling faldt ham lettere end den regelrette Undervisning. Som Repræsentant for Venstre tilhørte han i forskellige Perioder Landstinget og havde Lejlighed til baade at stemme mod den reviderede Grundlov af 1866 og for den nye Grundlovsændring af 1915. Langt mere end paa Rigsdagen kom han dog til at udrette indenfor Landbruget. Han havde jævnsides med sin Skolevirksomhed en betydelig Landbrugsbedrift, og det var dette, der gjorde, at han kunde faa en Stilling som Tillidsmand i landøkonomiske Foretagender.

J. Byskov, der blev Bojsens Efterfølger som Seminarieforstander, har givet denne vistnok yderst træffende Skildring af hans herskende Egenskab: »Paa alle de forskellige Virkefelter var Bojsens mest fremtrædende Evne den rige og levende *Fantasi*. Det var den, der gjorde ham til den dygtige Lærer, navnlig til den ypperlige Fortæller; han var derfor meget bedre paa sin Plads som Lærer ved Højskolen end ved Seminariet. Det var ogsaa den, der gjorde, at han var en ypperlig politisk Agitator, der i sjælden Grad formaaede at faa en Forsamling med, hvorimod hans Deltagelse i det daglige Arbejde i Rigsdagen kun satte ringere Spor. Det var ogsaa Fantasien, der gjorde ham til den idérige Foregangsmand paa praktiske og økonomiske Omraader. Og her, hvor han i de Bestyrelser, han sad i, altid ved sin Side havde Folk med nøgtern, kritisk Sans, der kunde vurdere, om Idéerne var solidt nok underbyggede, fik han derfor sin største Betydning.«

Paa Horsenseggen var der før 1887 intet Slagteri, og Afsætningen skete som de fleste Steder gennem Opkøbere. De fleste Svin maatte vejes, før Opkøberne tog imod dem, da Vægten naturligvis var af væsentlig Betydning for Afregningen, og Vejningen fandt Sted i en offentlig Vejerbod ved Horsens Jernbanestation. Landboerne var imidlertid efterhaanden blevet stærkt misfornøjede med Forholdene her, baade med den Pris, der maatte betales pr. Svin (35 Øre), og den Optræden, der blev udvist af de paagældende Tjenestemænd. 25. Januar

1887 indsendte da Horsensegnens Landbrugsforening, hvis Formand var P. Bojsen, et højtideligt Andragende til Indenrigsministeriet om Tilladelse til at hense tte en Kreaturvægt med tilhørende lille Bræddeskur paa Jernbanens Grund ved Horsens Station. Der henvistes bl. a. til, at Landbruget for Tiden arbejdede under et saa stærkt økonomisk Tryk, at selv smaa Lempelser i de med Omsætningen forbundne Udgifter havde ikke ringe Betydning. Ministeriets Svar blev et Afslag, og denne Konflikt mellem Bønder og Bureaukrati kom saa til at give Stødet til Oprettelsen af det første Andelsslakteri i Danmark.

30. Marts 1887 fremdrog P. Bojsen paa et Møde i Landbrugsforeningen Spørgsmaalet om en bedre Ordning af Svineeksporten. »Vi er,« sagde han, »her til Lands fremmelige med vort Mejerivæsen, men vi staar navnlig paa denne Egn langt tilbage med Svineholdet.« Han stillede Forsamlingen flere Forslag at vælge imellem: 1) at oprette et Svineslagteri for hele Egnen i Horsens, 2) at oprette smaa Slakterier, omtrent eet i hvert Sogn, 3) at hense tte en Vægt ved Jernbanen for at faa Medlemmernes Svin vej et til en rimelig Pris.

Forslagene blev modtaget med stor Interesse og Velvilje, og Bestyrelsen be myndigedes til at nedsætte et Udvalg om Sagen. I et Bestyrelsesmøde 5. Maj 1887 vedtoges det at virke for Oprettelsen af et stort Slakteri i Horsens, og der blev nedsat et Udvalg, der med P. Bojsen som Leder kom til at gennemføre det forberedende Arbejde. Efter et nyt Bestyrelsesmøde 26. Maj udgik gennem »Horsens Folkeblad« en offentlig Opfordring til at oprette et Andelssvineslagteri for Horsens og Omegn. Som Betingelse for, at Sagen kunde fremmes, fremhævedes i Opfordringen ikke blot, at der paa Egnen kunde tilvejebringes det fornødne Antal Svin (mindst 20.000 aarligt), men ogsaa, at Landbrugerne ved denne Lejlighed viste, at de baade vilde og kunde *samarbejde*; »navnlig,« føjedes der til, »vil dette være fornødent, hvis det skal lykkes her at gennemføre en ganske vist ny, men sikkert lige saa fordelagtig som sund Tanke: at grunde det ny Slakteri paa *Andelsprincipet*«. Om Fordelene ved dette Princip udvikledes det først, at man kunde spare den store Udgift, et Aktieslagteri havde til sine Opkøbere. Desuden blev der gjort opmærksom paa, at samtlige Andels-havere vilde blive interesserede i at skaffe Afsætning for Slakteriets Biprodukter, hvad der var vanskeligt for de nu bestaaende private Slakterier. »Endelig,« hed det videre, »bør det heller ikke overses, at den Fortjeneste, som nu gaar i Aktionærernes Lomme, ved Andelsprincipet bliver fordelt paa samtlige Producenter; vil man sige, at Aktionærerne ogsaa kan faa Tab (den store Rift, der er om Slakterierne, tyder dog ikke derpaa), men er Andelsprincipet gennemført, da vil der være saa mange til at bære Tabet, at det vil blive grumme lidet føleligt for den enkelte. Naar Producenterne faar alt, hvad der kan bringes ud af den leverede Vare, saa har de ingen Grund til at være misfornøjede.«

Endnu fremhæves det i Opfordringen, at det Flæsk, som Slakterierne producerer, har sin bedste Afsætning i London, og at der i Reglen ikke hengaar mere end 10 à 12 Dage fra Indleveringen af et Svin, før det udbydes til Salg i den engelske Hovedstad — en Oplysning, man finder nødvendig, fordi der formentlig er mange paa Egnen, som forestiller sig, at Flæsket skal gennemgaa den sædvanlige, langvarige Proces med Saltning og Røgning, hvilket altsaa ikke er Tilfældet.

Betragtningerne over alt det fordelagtige, der er ved et Svineslagteri, slutter saaledes:

»Det forekommer os, at der ikke kan være Tvivl om, at Andelsprincippet er det fordelagtigste Grundlag for vor Egns vordende Slagteri. Glipper Forsøget denne Gang, da vil det næppe vare længe, inden der bliver et Slagteri anlagt af Privatmænd.....«

Appellen til Horsensegnens Landbrugere om i Tide at hævde deres egen sande Interesse ved Sammenhold og fælles Vilje blev ikke forgæves. I Juni

Horsens Andelsslagteri. (Midt i Billedet ses P. Bojsen). (Efter Rasmus Christiansen).

Maaned blev af P. Bojsen sammen med en Konsulent A. Hansen (fra 1890 Slagteriets Direktør) holdt 18 Møder i Oplandet, og her blev der fremlagt Lister til Underskrift, hvor Andelshaverne forpligtede sig til indtil Udgangen af 1894 at levere de Svin, de kunde undvære til Salg mod at faa den Betaling, som Slagteriet kan skaffe, naar Driftsomkostninger, Forrentning og Afdrag paa Anlægget var fradraget. Ligeledes underskrevs af de fleste Garantibeviser, lydende paa Summer fra 100 til 1000 Kr., hvor man sognevis forpligtede sig til alle for een og een for alle at hæfte for den Gæld, Slagteriets Bestyrelse paadrog sig ved Optagelse af de fornødne Laan. Der var gennemgaaende paa Møder god Tilslutning til Bojsens Forslag, og Tegningen gik livligt. Et Argument, der siges at have gjort særlig Virkning, skal have været Henvisningen til, at de hidtil betalte Vejerpenge vilde være tilstrækkeligt til at forrente og afdrage hele Anlægget.

De, hvis Interesser vilde blive ramt ved det planlagte Foretagende, altsaa Opkøberne, og de, der stod bagved dem, søgte naturligvis at hindre dets Virkeliggørelse og agiterede bl. a. med, at man ikke skulde stole for meget paa det engelske Marked, hvor Danmark altid vilde have farlige Konkurrenter, og man benægtede, at der ikke mere skulde være et fordelagtigt Marked for danske

Svin i Hamborg. Modbevægelsen var forgæves; der var nu — med Striden om Jernbanevægten som det ejendommelige Udgangspunkt — hos Horsensegnens Landbefolkning skabt en Tro paa, at Tiden var inde til at gøre en selvstændig Indsats for Udnyttelse af det danske Landbrugs store Muligheder ovre i Vest. Den 1. Juli kunde Udvalget meddele, at ca. 1100 Garanter havde tegnet 170.000 Kr. (der var kun forlangt 150.000), 1200 Andelshavere 10.500 Svin. 14. Juli 1887 holdtes i Horsensegnens Landbrugsforenings Forsamlingsbygning »Hejmdal«, der var bygget Aaret i Forvejen, Slagteriets stiftende Generalforsamling. Bølgerne gik højt ved den Lejlighed, og der kunde bagefter med Rette skrives, at Slagteriet ikke var kommet til Verden uden de stærkeste Fødselsveer. Generalforsamlingen begyndte Kl. 1 og sluttede først Kl. 8. Men inden Afslutningen var Slagteriets Oprettelse fastslaaet. Der valgtes en Bestyrelse paa 7 Mand, der bagefter konstituerede sig med P. Bojsen som Formand.

Danmarks første Andelsslagteri havde i sine første Aar ikke faa indre og ydre Vanskeligheder at kæmpe imod; til de ydre hørte en vis Modstand og fjendtlig Stemning indenfor Horsens By, hvor adskillige af de gode konservative Borgere vistnok fandt, at Slagteriet var en slem Venstreinstitution, et Vidnesbyrd om den oprørske og samfundsomvæltende Aand, der havde bredt sig i den før saa skikkelige Bondestand! Det vigtigste var, at Slagteriets Virksomhed fik Fremgang og lykkedes trods alt. Som det var gaaet med det første Andelsmejeri, gik det ogsaa med det første Andelsslagteri. Meget snart fandt det Efterligning i flere andre lignende Foretagender.

Nr. 2 af de danske Andelsslagterier blev det i Esbjerg, der byggedes paa 70 Dage og kunde modtage de første Svineleverancer i September 1888.

Ligeledes 1888 oprettedes Andelsslagterierne i Faaborg, Kolding og Holbæk. 1889 kom der atter fire til, nemlig i Slagelse, Odder, Masnedsund, Nykøbing F. 1890 stod der Andelsslagterier færdige i Køge, Skanderborg og Randers, 1891 i Hjørring, Nørresundby og Rønne, 1894 i Roskilde og Frederikssund, 1896 i Ringsted, Haslev, Kallundborg, Maribo og Bogense, 1897 i Svendborg, Nakskov og Odense, og endelig Aar 1900 begyndte Andelsslagteriet i Løgstør sin Virksomhed. Altsaa var der inden det 19. Aarhundredes Afslutning 26 Andelsslagterier, deraf de 9 i Jylland og de 17 paa Øerne. En Del flere skulde komme til i det 20. Aarhundrede.

Efter Sagens Natur blev der Brug for betydelig færre Andelsslagterier end Andelsmejerier. Et Andelsslagteri var nødvendigvis en meget omfattende Fabrikvirksomhed og betjente et langt større Opland. Slagteriernes Skorstene fik aldrig en Plads i det danske Landskab saaledes som Mejeriernes.

Ved Oprettelsen af de andre Slagterier var Stifteren af det første, P. Bojsen, ofte eller vel som Regel virksom, den tilkaldte Taler ved et af de indledende Møder, og det gode Eksempel, der hurtigt kunde henvises til fra Horsens, gjorde naturligvis Indtryk. Iøvrigt vakte allerede Forberedelsen til det første Andelsslagteri stor Opmærksomhed, og efter et Besøg i Horsens 1887 rejste saaledes Redaktøren af »Sorø Amtstidende«, den kendte H. Jensen, med Kraft i dette Blad Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Andelsslagteri for Slagelseegnen. Ved et Møde om det paatænkte Andelsslagteri i Slagelse 13. April 1888, altsaa mindre end et Aar efter Fuldførelsen af Horsens Slagteri, udtalte Bojsen blandt andet:

»Jeg vil kun sige, at naar Andelshaverne i Horsens Svineslagteri i Begyndelsen var meget betænkelige ved Sagen, saa er de nu yderst vel tilfredse; nu er der mange, som fortryder, at de ikke kom med. Jeg vil raade Dem til her, ligesom vi bar os ad i Horsens, at sætte en bestemt Tidsfrist for Indtegningen, ellers vil vist for mange synge paa den Vise: »Jeg mig betænke vil.«

En frisk Beslutsomhed og Gaaen løs paa alle Vanskeligheder prægede de Mænds Optræden, der rejste de første Andelsforetagender — og ligeledes en klar Erkendelse af den foreliggende praktiske Situation. Gaardejer Hans Frandsen i Gudum, en førende Mand paa Slagelseegnen og ogsaa ved Rejsningen af dens Svineslagteri, advarede ved det nævnte Møde mod at stille Sagen i Bero: »Nu har det vist sig, at Hamborg godt kan undvære vore store Fedesvin. En Ting synes mig at staa klart, og det er, at Englænderne ikke spiser Svinene levende, og da de naturligvis ikke slagter dem gratis derovre, synes jeg, det maa kunne betale sig for os at slagte dem.« Bojsen fremhævede i sin Tale, at det bedste ved at slagte Svinene selv bestod i, at saa beholdt man Affaldet herhjemme. Bojsen og de andre Forkæmpere for Andelssagen var strengt saglige i deres Behandling af de rent økonomiske Spørgsmaal; den bredere Baggrund for Bevægelsen blev dog altid iøjnefaldende.

Den nære Forbindelse mellem Slagterierne og den hele demokratiske Bevægelse i Landbefolkningen fremtraadte overalt. Alle Steder ser vi Venstres Presse og Politikere med i Arbejdet for Sagen. Højres Presse kunde til Gengæld være noget tilbageholdende; men det maa fremhæves, at de højresindede Bønder lige saa godt som deres venstresindede Standsfæller sluttede sig til Andelsforetagenderne, saa snart de erkendte Fordelen ved dem. Slagterispørgsmaalet i Sydsjælland rejstes bl. a. paa et Møde i Vordingborgkresens »Grundlovsværneforening«, altsaa en Organisation af provisoriefjendtlige Venstremænd, 12. Januar 1888. Her talte Redaktør Vilhelm Lassen fra Aarhus, den senere Grundlægger af »Aalborg Amtstidende« og Finansminister; og formede da et Slagord for Slagterivæsenet, der skulde vinde Berømmelse; til Oprettelse af et Svineslagteri krævedes der, sagde han, tre Ting: nemlig Svin, Penge og en dygtig Ledelse. Svin manglede det i Almindelighed ikke paa, ogsaa Penge kunde der skaffes takket være ikke mindst Hjælpsomhed fra de Spareinstitutter, hvor Bønderne selv var de ledende. Det lønnede sig nu, at der i tidligere Tid var skabt et saadant Selvstyre overfor Bøndernes Sparemidler. Man kunde derved nu lettere skabe sig de nye vigtige Foretagender uden at skulle tage for meget Hensyn til den Klasse i Samfundet, der ikke alene i Arbejdernes, men ogsaa i Landboernes Sprog benævnedes »Kapitalisterne«.

De kapitalstærke Forretningskredse, der var interesseret i de private Slagterier, fulgte naturligvis Andelsslagteriernes Grundlæggelse og Virke med stor Opmærksomhed og ikke med nogen særlig Glæde. Philip W. Heyman, Grundlæggeren af Tuborg Bryggeri og ogsaa Medstifter af flere Privatslagterier, udgav i Maj 1890 et Skrift, hvori han foreslog, at Andelsslagterierne og de private Virksomheder til gensidig Fordel burde sammenslutte sig i et stort Aktieselskab med Navnet »De danske Svineslagterier«. P. Bojsen udgav straks et Modskrift, hvori han paaviste, at Andelsslagteriernes Oprettelse havde paa en for Landbruget gavnlig Maade reguleret Forholdene ved at føre til højere Svinepriser og bestemt gik mod Tanken om en Sammenslutning, »hvor Kapitalisterne altid

vilde blive de dominerende«. Dog blev der til Drøftelse af Heymans Forslag et stort Møde af de interesserede Parter paa Københavns Børs 7. og 8. Juli 1890.

A. Axelsen Drejer, der udførligt omtaler denne Forhandling i sin 1937 udgivne Bog om Andelsslagterierne i Danmark, mener med god Grund, at det vilde have været interessant, om en Lydfilm nu for os kunde have gengivet Minespil og Tonefald hos dem, der her var forsamlet — det var jo Bøndernes og Storfinansens Mænd, der i en afgørende Situation stod overfor hinanden. Det var selve Danmarks daværende store Handelsmand, den berømte C. F. Tietgen, der beklædte Dirigentstolen; men Landbrugets Repræsentanter bevarede Fatningen, det nøgterne Overlæg. Den raske Vestjyde, Folketingsmand Jens Busk, fandt ogsaa ved denne Lejlighed et ugenert Ord at sige. »Naar d'Herrer Kapitalister,« sagde han, »er kommet til os, er det naturligvis, fordi de tror, at det er en Fordel at komme i Kompagniskab med os«; iøvrigt vilde han personlig ikke afvise den Mulighed, at Fordelen kunde blive gensidig, fordi maaske »durkdrevne« Folk som Heyman kunde hjælpe til en bedre Salgspris i England. Derimod stod P. Bojsen temmelig fast paa sit Standpunkt mod Sammenslutningen, og han erklærede, at det kunde blive dyrt for Andelsslagterierne at tabe deres Frihed og Selvstyre overfor Kapitalens Magt. Der blev dog nedsat et Udvalg, hvor Bojsen fik Sæde, men der kom ikke noget ud af dets Forhandlinger, og heller ikke naaedes der noget ved senere Drøftelser af Sagen, der i nogle Aar vedblev at dukke op. Den stærkeste Modstand havde den fundet hos dem, der i Andelssagen saa noget andet og mere end en Sag vedrørende bedre Økonomi og Teknik. »Det hele,« skrev Vilhelm Lassen i sit Aalborg-Blad, »er et kraftigt Forsøg paa at knuse den eneste økonomiske Bevægelse i dette Land, i hvilken der er noget demokratisk.«

1897 stiftedes »De samvirkende danske Andelssvineslagterier«, der — som Navnet viser — udelukkende var en Sammenslutning af de Slagterier, der byggede paa Andelstanken.

I Tiden fra 1890 til 1895, den Periode, da Tyskland paany stod aabent for Indførsel af levende Svin, havde Slagterierne megen Vanskelighed overfor denne Konkurrence, men derefter, da der var blevet endelig lukket for den nævnte Udførsel, var deres Forhold lettere. 1890 slagtedes i Andelsslagterierne 147.000 Svin, Aar 1900 660.000. Der var 1890 ca. 15.000 Andelshavere, 1895 ca. 25.000, Aar 1900 ca. 60.000.

Der stiftedes ogsaa for Andelsmejeriernes Vedkommende Sammenslutninger, der dog i Tiden før 1900 kun blev for de forskellige Landsdele hver for sig, ikke for Landet som Helhed. En Smøreksporthforening stiftedes 1895, og dermed fremtraadte meget tydeligt en Tilbøjelighed til ikke blot at tage Produktionen, men ogsaa Handelen paa dette Omraade op. Om Viljen til at føre Andelstanken over i Omsætningen med Landbrugets Varer vidner ogsaa Oprettelsen af Dansk Andels-Ægeksporthforening samme Aar, og 1898 oprettedes »Jydsk Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer«. Der laa i saadanne Foretagender en klar Tendens hos Bønderne til at gøre sig til Herrer ikke blot over den Industri, der særlig vedkom Landbrugets Interesser, men ogsaa den vedkommende Handel, og de vendte ligesom en Brod mod Købmandsstanden, der i Forvejen kunde føle sig truet af Brugsforeningerne, som i denne Tid stadig vandt mere Udbredelse.

Det er jo meget naturligt, at Forretningsverdenen og »Kapitalen«, der ud fra

sine indgroede Synspunkter stillede sig uvilligt ogsaa overfor den Slags Andels-selskaber, der samlede sig om rent produktive Foretagender som Slagterier, endnu langt mere vendte Uviljen mod Bestræbelser, der efterhaanden fandt landsomspændende Betydning gennem Forbrugsforeningerne.

Brugsforeningerne er jo Konsumforeninger, ikke Produktionsforeninger; de kan ikke siges at have nogen særlig eller nødvendig Tilknytning til Landbruget som Erhverv, og deres Oprindelse er heller ikke som Andelsmejerier og Andels-slagterier af nationalt dansk Udspring, men de er en Gren af en international Bevægelse.

Som den første Brugsforening i Verden plejer man at nævne den, der 1844 aabnedes af 28 fattige Flonelsvævere i den lille engelske Fabriksby Rochdale i Nærheden af Manchester. Driftskapitalen var meget beskeden, 1 Pund Sterling for hvert Medlem, og det var kun en meget lille og uanselig Butik, man raadede over. Imidlertid lededes Foretagendet paa saa fornuftig Maade og efter saa sunde Principer, at det kom til at betale sig. Meget afgørende for Trivsel og Tilslutning blev det, at Udbyttet fordeltes mellem Medlemmerne i Forhold til deres Indkøb i Foreningen; det var dette, der i Forbindelse med demokratisk Styresæt, Lighed mellem Medlemmerne og Frihed for dem til at træde ind og ud af Selskabet, blev Kendetegn for den hele senere Brugsforeningsbevægelse, saaledes som vi kender den fra Danmark.

Foreningen i Rochdale blev Udgangspunktet for Oprettelsen af de andre Brugsforeninger i England som Hjedding for Oprettelsen af de danske Andelsmejerier, Horsens Slagteri for Oprettelsen af de danske Andelsslagterier. Den første, der med Held omplantede Brugsforeningstanken paa dansk Grund, var Provst H. Chr. Sonne (Fader til den kendte Forpagter Chr. Sonne), der 1866 stiftede en »Arbejderforening« i Thisted med det Formaal at foretage fælles billig Indkøb. En Arbejderforbrugsforening for Errindlev og Taagerup Pastorater paa Lolland blev stiftet 1867 og maa vistnok være den første af sin Slags paa Landet. Brugsforeningerne tog fra først af slet ikke Sigte paa den besiddende Landbefolkning, men deres Maal blev sat som det at være Selvhjælpsinstitutioner for Arbejderklassen i By og paa Land. Fremtrædende Mænd støttede Bevægelsen af rent social Interesse, deriblandt en saa førende Personlighed indenfor Landbruget som E. Tesdorpf. Han, Sonne og andre forsøgte allerede 1871 at skabe et Samvirke mellem »Danmarks Husholdningsforeninger«, som man dengang kaldte Brugsforeningerne, men Planen, man gik frem efter, var forfejlet, og Forsøget mislykkedes.

Brugsforeningernes Tid kom først rigtig for Alvor i den Periode, da Andelsmejerierne og Andelsslagterierne opstod; ogsaa Brugsforeningsbevægelsen var knyttet med stærke Traade til det politiske Røre, og det var navnlig efter 1885, den vandt frem. 3. Juni 1884 holdtes der et Møde for de sjællandske Brugsforeninger i Roskilde, og man lægger Mærke til, at det nu var Venstrepolitikere, der særlig førte Ordet ved en saadan Lejlighed; den ene af dem var Viggo Hørup. Der stiftedes en »Fællesforening for Danmarks Brugsforeninger«, der var tænkt, som Navret viser, at skulle omfatte alle Landets Brugsforeninger, men næsten udelukkende kom til at bestaa af de sjællandske Brugsforeninger. Nogle faa Aar efter, 16. April 1888, stiftedes en tilsvarende »Fællesforening for jyske Brugsforeninger«, hvor Severin Jørgensen blev Formand og Leder.

Det kan ikke siges, at Severin Jørgensen var Grundlæggeren af den danske Brugsforeningsbevægelse, men han blev dens Organisator og hjalp den paa meget afgørende Maade frem til større Betydning.

Jens Severin Jørgensen var født 31. Marts 1842 i Rostrup ved Hobro og døde 10. Januar 1926. Han voksede op i et religiøst præget Lærerhjem og bevarede gennem Livet nær Tilknytning til den grundtvigske Bevægelse (en Broder til ham udgav »Højskolebladet«, som en Søn af Severin Jørgensen i flere Aar redigerede). Han kom i Købmandslære, og efter selv at have virket nogle Aar som jysk Landkøbmand vilde han udvandre til Amerika med et Skib fra Hamborg, men hans Skæbne blev en Storm, der slog Skibet tilbage, før det havde naaet England; han foretrak derefter at vende hjem til Forældrene, som nu levede paa Falster. Atter virkede han som Købmand, men 1868 blev han efter Opfordring fra E. Tesdorpf Uddeler i en Brugsforening, der just da blev oprettet i den falsterske Landsby Idestrup, og nu havde han fundet det Felt, hvor hans Livskald laa. 1875 flyttede han fra Falster tilbage til Jylland, hvor han blev Uddeler i Vester Nebel Brugsforening paa Koldingegnen.

Severin Jørgensen havde udpræget Sans for Organisation, og han ønskede at faa det størst mulige Samarbejde mellem Brugsforeningerne. Da den jyske Fællesforening var blevet oprettet, satte han igennem, at det var den, der som førstehaands Køber kom til at fremskaffe Varerne til de enkelte Foreninger, og at den kom til at raade over selvstændige Lagre. Helt anderledes bar man sig ad indenfor den sjællandske Fællesforening, hvor man overlod til den enkelte Brugsforening at tage sine Varer direkte fra Grossister med blot en Kommissiønær som Mellemand. Den jyske Metode var den med Andelstanken bedst stemmende, og den blev sejrende for hele Landet, da det 1895 lykkedes at faa sammensluttet den jyske og den sjællandske Fællesforening i en Organisation, der med fuld Ret kunde antage det gamle Navn for den tidligere i Virkeligheden kun sjællandske Sæmmenslutning: »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger«. Gennem denne Organisations Stiftelse gjorde Brugsforeningerne i Danmark et meget stort Skridt fremad.

Brugsforeningerne havde endnu paa denne Tid aldeles overvejende Tilslutning og Betydning paa Landet. Der var endnu ikke i Byernes Arbejderbevægelse skabt Interesse for denne Sag, maaske fordi Socialdemokratiet som Parti nødvendig vilde støde de smaa Forretningsdrivende i Arbejderkvartererne fra sig. Hvordan derimod Venstrebevægelsen paa Landet var en mægtig Spore for Bevægelsen ude paa Landet, ses ved det Forhold, at netop i Provisorietiden efter 1885 kom der rigtig Fart i Oprettelsen af disse Foreninger. Den politiske Kamp var saa hed, at der baade hos højresindede Byboere og venstresindede Landboere let opstod en umiddelbar Trang til at have mindst mulig indbyrdes Forbindelse, selv rent praktisk og forretningsmæssigt.

Ikke uden Grund følte Landboerne, at de som Byernes uundværlige Kunder vilde være de overlegne i økonomisk Krig mellem Bonde og Borger. Venstrefolketingsmanden Dr. phil. V. Pingel var ikke bange for ved et Møde i Fuglebjerg at rette en poetisk formet Trusel mod sjællandske Købstæder: »Ve dig, Slagelse, som vover ved Pøbelagtighed at jage Landboerne ud, naar de kommer for at holde Møde. Vogt dig, Sorø, ved den lille Sø, bær ikke Hovedet alt for højt, I Næstvedboere! Det kunde være, at eders Taarer kunde komme til at

flyde i Susaaen«. Brugsforeningernes Oprettelse havde nok i mange Tilfælde blandt sine Bevæggrunde, at Venstregårdmændene ude i et Landsogn vilde vise de »reaktionære« Købmænd i Byen, hvad de var i Stand til at ordne paa egen Haand. Nævnes maa tillige et andet Forhold, der i høj Grad æggede Landbefolkningen til Daad paa dette Omraade. Som Rest af de gamle Købstadsprivilegier bestod ifølge Næringsloven af 1857 endnu den Ordning, at der ikke maatte være almindelige Købmandshandeler i en Afstand af 1½ Mil fra en Købstad, ikke det, man kaldte Høkerhandel, i en Afstand af 1 Mil. Det var det saakaldte »Læbælte«, og det er jo ikke underligt, at dette for en Landbobetragtning maatte tage sig ud som et temmelig urimeligt Indgreb i den naturlige Næringsfrihed, og i en Tid, da Selvstyre og Selvstændighed var blevet det store Maal for Landboerne, var det nærliggende, at man gennem Brugsforeningerne praktisk talt udslettede Læbæltet, idet disse Foreninger jo kun handlede med deres Medlemmer og derfor ikke blev berørt af de Forbud, der gjaldt for almindelige Handelsvirksomheder.

Der skete ved Brugsforeningernes Udbredelse i Danmark den Forskydning, at de fra oprindelig at være tænkt som en Slags social Foranstaltning for Arbejderklassen blev i Virkeligheden (i den Periode, hvorom der her er Tale) væsentligt et Hjælpemiddel i Bondestandens sociale og økonomiske Kamp, et Led i Landbrugets Organisation.

Der blev naturligvis altid en Væsensforskel mellem Brugsforeningerne, efter deres hele Karakter, og de Andelsselskaber, der i egentlig Forstand hørte Landbruget til, fordi deres Formaal vedrørte Landbrugsproduktionen og Landbrugs-handelen. Hertil hørte den Kæde af Avlsforeninger, der opstod og udvikledes i Tiden mellem 1880 og 1900: Hesteavlforeninger, Kvægavlforeninger, Svineavlforeninger foruden Faareavl- og Gedeavlforeninger, som der blev gjort de første Tilløb til. I nær Tilknytning til det ny Mejerivæsen opstod Kontrolforeningerne, der ved Hjælp af uddannede Kontrolassistenter fremskaffede Oplysninger om Mængden og Fedtindholdet af den Mælk, de enkelte Køer i en Besætning gav, ligeledes om Forholdet mellem Foder og Ydelse. Det var den 1895 oprettede »Vejen og Omegns Kontrolforening«, der gav Mønstret for andre Foreninger. Ogsaa Landbrugets Forsikringsvæsen var i Vækst. Fra ældre Tid var der ikke blot Brandforsikringselskaber, men ogsaa Kreaturforsikringer; fra 1870 bestod en Hagelskadeforsikring, og hertil kom 1896 en Stormskadeforsikring.

Den hele Andelsbevægelse, men naturligvis først og fremmest den, der fandt Udtryk i Mejerier, Slagterier og Brugsforeninger, var efterhaanden blevet saa omfattende og samtidig baaret af en saa ensartet Stræben i alle sine Grene, at der inden Aarhundredets Slutning følte Trang til et Fællesorgan, og et saadant skabtes da 1899 efter Forslag af Severin Jørgensen i *Andelsudvalget*, hvis første Formand blev den bornholmske Gaardejer og Folketingsmand M. P. Blem, om hvem det er blevet sagt, at Iaa som han har været inde i alle Andelsvæsenets forskellige Forgreninger. Blem havde udmærkede Kundskaber; han havde lært sig selv Engelsk og kunde derfor være Medlem for Danmark af Præsidiat for en Kongres, der blev holdt af »Den internationale kooperative Alliance« under Verdensudstillingen i Paris.

Det stod inden Aarhundredskiftet ganske klart, at der gennem Bøndernes An-

delsbevægelse var grundlagt noget af den allerstørste Betydning for det hele danske Samfund. Den 4. Februar 1899 holdt Redaktør Vilhelm Lassen i Studenterforeningen et Foredrag om »Bondestandens Indsats i vort Samfundsliv«, og her fastslog han i kraftige Sætninger, hvad der var Betydningen af den i Løbet af saa forholdsvis faa Aar rejste Andelsbevægelse. Som Betingelser for den fremhævede han først, at Tiden nu havde været inde til at bryde Herremændenes økonomiske Førerskab, og at der havde ytret sig en stærk demokratisk Følelse saa vel som en stærk Fællesskabsfølelse i Bondestanden. Som sine Sætninger eller »Theses« opstillede han følgende Paastande: 1) Den danske An-

M. P. Blom, født 1848, død 1915.

delsbevægelse har til Betingelse og Forudsætning den skarpe politiske Kampstilling, som Venstres Ledere indtog i Firserne (hertil kunde have været bemærket, at denne Kampstilling atter har haft som Forudsætning Højres skarpt udæskende Holdning, saaledes at for saa vidt Estrup kunde udnævnes til Ophav for Andelsbevægelsen!). 2) Ingen anden Stand i Danmark har i de sidste Aartier gjort saa stor Indsats i vort økonomiske Liv som Bondestanden. 3) Fællesskabsfølelsen og den demokratiske Følelse i Bondestanden er af stor økonomisk og national Værdi, som det gjaldt om at bevare.

Hvis man med denne Tale i Studenterforeningen 1899 sammenligner, hvad der under den forrige Landbrugskrise i 1822 var blevet sagt om de danske Bønder af en Mand som f. Eks. J. Chr. Drewsen i det kgl. danske Landhusholdningsselskab (se ovenfor S. 21 f.), da viser sig for os paa meget slaaende Maade en Udviklingslinje gennem det 19. Aarhundrede.

At Andelsbevægelsen betød en »demokratisk« Indsats, kunde der ikke tvivles om. Som Byernes Industri en halv Snes Aar før Andelsbevægelsens Frembrud havde fundet en for deres Forhold passende Organisationsform i Aktieselskabet, fandt Landbruget sin naturlige Form for Samvirke i Andelsselskabet, hvor

alle fik lige Ret og lige Stemme, og Begreber, der i Virkeligheden var fælles for baade »Højre« og »Venstre« i Bondestanden, slog hermed igennem. Om en »Demokratisering« af Landbrugets Forhold gennem Andelsbevægelsen kan der ligeledes tales i den Forstand, at Bønderne som Stand og Bondegaarden som Bedriftsform kom til at hævde sig bedre end før.

Andelsbevægelsen kan man kalde Bondestandens egen Landboreform, og den knyttede sig paa en Maade nær til de Landboreformer, der var blevet gennemført 100 Aar i Forvejen. Naar det kan siges, at Andelsbevægelsen ligesom bekræftede og stadfæstede Bondegaardens Eksistensberettigelse som Driftsform, da understregedes det altsaa ogsaa netop i Tiden omkring Hundredeaarsjubelæet for Stavnsbaandets Løsning, hvor rigtigt det havde været af de store Landboreformers Mænd at sikre Bondegaardens Bevarelse paa Bondehaand — og for saa vidt en »demokratisk« Jordfordeling i Danmark.

Der blev gennem Andelsbevægelsen skabt Mulighed for en yderligere Udvikling i samme Retning, fordi ogsaa Husmændene nu fik en Chance som samtidig selvstændige Landbrugere. Om Andelsvæsenets Betydning i denne Henseende vil der i et senere Afsnit af denne Fremstilling blive Tale.

6. *Statsforanstaltninger og almindeligt Organisationstiv. — Landbrugets Arbejderspørgsmaal.*

Een meget vigtig Betingelse for Andelsbevægelsen og iøvrigt for hele Landbrugets Driftsomlægning i Firserne og Halvfemserne omtaltes ikke af Vilh. Lassen i hans citerede Tale for Studenterne. Det var den, der bestod i, at den store Forandring fandt Sted under Frihandelens Vilkaar og næppe vilde være kommet helt i Stand paa samme Maade, hvis Landbrugskrisen havde medført Overgang til Toldbeskyttelse for Landbruget.

I senere Tid har Landbrugets og Landmændenes Talsmænd gerne dvælet ved Mindet om, hvilken Plads Frihandelen paa denne Maade fik i det danske Landbrugs Historie.

Et virkningsfuldt Hovedpunkt i den Agitation, som Th. Madsen-Mygdal i Tiden efter 1920 førte for Bevarelsen af Frihandelen i dansk Toldpolitik og mod Indførelse af mere Told og »aktiv Handelspolitik«, blev en Henviisning til det højt udviklede, moderne danske Landbrug som en Industri, der havde udviklet sig uden Toldbeskyttelse og Statsstøtte. Det danske Landbrug var, fremhævede Madsen-Mygdal altid, ikke blevet til, hvad det var, i Kraft af gunstigt Klima eller særlig fordelagtige Jordbundsforhold (»Danmark er i Virkeligheden ikke blot et lille, men ogsaa et fattigt Land«). Heller ikke skyldtes det nogen særlig Grad af Dygtighed hos de danske Landmænd; men hele den nye Landbrugsudvikling efter 1880 stod for Madsen-Mygdals Betragtning som først og fremmest betinget ved den Omstændighed, at det danske Landbrug lige siden denne Produktions Begyndelse havde fastholdt det Princip ikke at krybe i Ly bag kunstig Beskyttelse af nogen Art, men altid være rede til baade med Hensyn til Kvalitet og med Hensyn til Pris at tage de Vilkaar, som den frie Konkurrence bød. I høj Grad priste Madsen-Mygdal de gamle Bønder, der havde rejst Andelsbevægelsen, fordi de havde udfoldet denne Selvhjælp i Stedet for at søge Statens Hjælp; der havde, gjorde han opmærksom paa, under Firsernes og Halvfemsernes Vanske-

ligheder ikke manglet veltalende Mænd, som rejste Kravet om en Korntold, og havde de faaet deres Vilje, vilde det vel nok have kunnet bringe en øjeblikkelig Lindring, men ved Landbrugets Afvisning af Beskyttelse var der blevet banet Vej for det intensive Landbrug, som kunde give Danmark den store Eksport-indtægt, og Mulighederne var blevet skabt for de mange Tusinde nye smaa Brug.

Det var ganske givet et yderst vigtigt Træk i den danske politiske og økonomiske Historie, at det ikke under Landbrugskrisen i det 19. Aarhundredes sidste Tiaar, trods Forsøg, der blev gjort i den Retning, lykkedes at bryde den Frihandelslinje, der havde præget Udviklingen siden de store Landboreformer, og gennemføre en Landbrugsbeskyttelse. Det er ligeledes sikkert, at Landbruget ved selv at afvise Tanken om en saadan Beskyttelse øgede baade Nødvendigheden af og Muligheden for, at der til Afværgelse af Krisens værste Følger kunde gennemføres en saa omfattende Kraftanstrengelse og frugtbringende Indsats fra dets egen Side.

Der rejste sig allerede i Firserne Røster for, at Danmark ligesom Tyskland skulde indføre Korntold. Et af Landhusholdningsselskabet nedsat Udsalg udtalte sig 1887 bestemt mod denne Tanke ligesom mod Tanken om en Kreaturtold eller Smørtold. Man fandt, at om Beskyttelse af Landbrugets Produkter kunde der i et Land som Danmark, der aldeles overvejende var eksporterende, i Almindelighed ikke være Tale som en nyttig Foranstaltning, fordi Landbrugsprodukternes Pris nu engang vilde blive bestemt paa Verdensmarkedet. Med Hensyn til Tolden paa de Varer, Landbruget skulde købe, fremhævedes Nødvendigheden af, at Landbruget kunde producere saa billigt som muligt, og forlangtes derfor, at Tolden ikke baandlagde og beskattede alle de Nødvendigheds-genstande, som skulde bruges i Landbrugsbedriften; ligeledes krævedes det, for at Arbejdskraften ikke skulde blive for dyr, at Arbejdernes Livsvilkaar blev saa billige som muligt, hvad man ogsaa af humane og sociale Grunde maatte anse for ønskeligt. Under den Betænkning, der rummer disse Synspunkter, findes saadanne Navne som den meget ansete Nationaløkonom V. Falbe-Hansen og Landbrugets højt fortjente Førstemand E. Tesdorpf. I Virkeligheden var her anstillet hele den Betragtning, som overfor Toldsynspunktet skulde blive fastholdt af de afgørende Kredse indenfor Landbruget og i Venstrepatriet, og vi lægger Mærke til den meget nøgterne, saglige Begrundelse: Landbruget maa afvise Toldbeskyttelse, fordi det er et Erhverv, der skal have sine Indtægter udefra.

Derimod havde Beskyttelsestankerne Tilslutning indenfor Højrepartiet, og Regeringen forelagde i Rigsdagssamlingen 1888—89 et Toldforslag, der ikke blot rummede Toldforhøjelser med Industriens og Haandværkets Beskyttelse for Øje, men ogsaa vilde indføre en omfattende Landbrugsbeskyttelse. Det blev afvist af Folketingets Flertal, der dermed kunde vide sig i Overensstemmelse med de ledende liberale Principer og ogsaa med Stemningen ude i Venstres store Vælgerhær.

Under den Skærpelse af Landbrugskrisen, som Halvfemserne bragte, ytrede der sig en vis øget Styrke i Toldkravene, men samtidig forøgedes og styrkedes Modstanden. Paa de jyske Landboforeningers Delegeretmøde i Aarhus i Efteraaret 1892 vedtoges med næsten enstemmig Tilslutning en frihandelsvenlig Told-

resolution. Forpagter Chr. Sonne, en af Landets allerdygtigste Landmænd og senere Landstingsmand, foretog i den Anledning en toldpolitisk Agitationsrejse i Jylland, hvor han flere Steder fik vedtaget Resolutioner til Fordel for en Landbrugsbeskyttelse. Senere var han en Hovedagitator i samme Retning ogsaa i det øvrige Land, men han mødte Modstandere som den senere Statsminister N. Neergaard, P. Bojsen og flere andre ansete Venstrepolitikere, men ganske særlig den københavnske Grosserer A. Peschke Kædt, der gjorde Frihandelens Forsvar til sit Speciale og som Vidnesbyrd om Tilslutning fra Venstres Landbovælgere valgtes til Folketingsmand for Slagelsekresen 1895. Ret naturligt var der mest Ørenlyd for Toldkravet indenfor det store Landbrug, da i hvert Fald Korntold mest kunde tænkes at ville faa Betydning for Brug med mere udstrakte Arealer.

1899 blev nedsat en Landbrugstoldkommission, der overvejende prægedes af større Landmænd (bl. a. Sonne). Den afgav i 1900 en Betænkning, hvori Flerparten udtalte sig for bl. a. en temmelig omfattende Landbrugstold, medens Mindretallet nærmest stillede sig afvisende. Forslagene fik ingen Betydning, og i det nye Aarhundrede kom en Opgang i Landbrugets Konjunkturer, der ikke mere gjorde Tanken om en Krisehjælp i Form af Told aktuel (saaledes har jo altid Synspunkter og Spørgsmaal skiftet med Tiderne).

I Forbindelse med det toldpolitiske maa omtales den Bevægelse, der rejste sig, da efter Midten af Firserne Margarinen syntes at true Smørret med en alt for farlig Konkurrence. Der har i senere Tid været Tilbøjelighed til at se lidt for doktrinært dømmende paa det, der dengang fandt Sted. Om den daværende Situation maa huskes, at man lige var i Færd med at grundlægge og oparbejde Andelsmejerierne og da pludselig følte sig stillet overfor en livsfarlig Trusel mod hele dette Værk. Man frygtede, at Margarinen skulde blive en Udførselsartikel, der vilde bringe det danske Smør i Vanry og ødelægge dets Stilling paa det engelske Marked.

I Efteraaret 1887 vedtoges paa forskellige Landboforeningers Delegeretmøder Protester mod Fabrikationen af og Handelen med »Kunstmør«. Synspunktet var, at den nye Vare vilde blive ganske ruinerende for Landbruget ved at ødelægge Markedet for det danske Smør i England, da man ikke til dette Land kunde paa een Gang udføre Smør og Margarine, uden at alt dansk Smør derovre vilde blive betragtet som Margarine og kun opnaa de dertil svarende Priser. Ud fra denne Betragtning og i Tilknytning til Landboforeningernes Resolutioner skrev Hørup 21. November 1887 en Artikel i »Politiken«, hvori han fremhævede, at Smørudførslen til England var en Livssag ikke alene for Landmændene, men for Landet. Han erklærede det for ugørligt at føre tilstrækkelig Kontrol med, at der ikke blev udført Kunstmør i Stedet for Smør, og den bedste Reklame for det danske Smør i England vilde, skrev han, være helt at forbyde Kunstmørrets Fremstilling i Danmark, det, at man kunde sige til Engländerne: Danmark er et rent Land, der er intet Kunstmør i Danmark. »Det rene Land« blev Slagordet for Margarine-Modstanderne i den »Smørkrig«, som derefter en kort Tid kom til at rase.

Under Medvirken af den unge Redaktør Vilhelm Lassen stiftede de praktisk indstillede bjørnbakske Bønder paa Aarhusegnen en »Bondeorganisation«, hvis første Programpunkt var Fordringen om hurtige og virksomme Foranstaltning-

ger til at sikre Landbrugets Produkter deres Stilling paa Markedet, d. v. s. Udstedelse af en »Kunstmørlov«. Det var Tanken at samle alle Landets Bønder om dette Krav. I »Aarhus Amtstidende« udviklede Vilh. Lassen med stor Veltalenhed, hvorledes intet Land i Europa havde en saadan Interesse i Smørret som Danmark, og hvor urimeligt det var at risikere de store Kapitaler, der nylig var lagt i de kostbare Andelsmejerier.

»Bondeorganisationen« naaede ikke sit Maal, og den hele »Smørkrig« ebbede hurtigt ud. Den var udsprunget af en Panikstemning, der maa være forstaaelig, men var uden virkelig Grund. 1. April 1885 var der blevet udstedt en Lov, hvorefter al Margarine, der forhandlede, skulde anbringes i Beholdere, som havde en fra de sædvanlige Smørfustager væsentlig afvigende Form og var mærket med Ordet »Margarine«. 5. April 1888 gennemførtes en Lov med videregaaende Bestemmelser til Beskyttelse af Smørret mod uheldig Konkurrence fra »Kunstmørret«, bl. a. Forbud mod, at Margarine maatte være farvet som Smør. Det viste sig, at denne Beskyttelse for Smørret var tilstrækkelig, og at Margarinen i Virkeligheden kom til at forøge Smøreksperten, fordi den paa Hjemmemarkedet dækkede en Del af det Behov, der ellers vilde have været for Smør.

Alene en Forening som »Bondeorganisationen«s hurtige Stiftelse og dens følgende ret energiske omend kortvarige Virksomhed viser, hvor let og naturligt det nu var blevet at samle danske Bønder i et Foreningsliv omkring bestemte Opgaver; det er jo det samme, der paa saa betydningsfuld Maade fremtraadte gennem Andelsselskaberne. Alligevel finder vi i et Blad som »Sorø Amtstidende« for 14. Juli 1887 en Artikel, der gaar haardt i Rette med Egnens Landboforeninger for deres hele Virksomhed.

Der var, oplyses der i Artiklen, for Slagelseegnen to landøkonomiske Foreninger: »Sorø Amts landøkonomiske Selskab« og »De mindre Landbrugeres Landboforening«. Det første Selskab var det ældste, og det havde i Fortiden ogsaa haft Betydning for den egentlige Gaardmandsstand. Udvikling havde der imidlertid ikke været »i et saa konservativt Selskab«, og ved at holde de mindre Landbrugere ude fra alle vigtigere Tillidsposter havde det drevet Bønderne fra sig. Saa fandtes der altsaa til Gengæld en Forening udelukkende for »de mindre Landbrugere«, det vil naturligvis paa den Tid sige Gaardmændene; den fik imidlertid i den paagældende Avisartikel det Vidnesbyrd, at den hidtil havde været saa blottet for alt, »hvad der kan kaldes skabende organiserende, som nogen og noget kan være«; den havde dannet sig som middelmaadig Kopi efter sit gamle Forbillede og var i ingen Henseende naaet videre end Originalen; snarere maatte det, naar sandt skulde være, erkendes, at den ikke engang stod paa Siden af denne. Det skildredes, hvorledes dens Virksomhed for en Del bestod i at lade afholde nogle »teoretiske Prædikener« af Landbrugsskolelærere.

Maaske skød denne Kritik bevidst over Maalet for at »vække« Egnens Landbefolkning til landbrugsmæssig Daad (det var netop i denne Artikel, der for første Gang blev slaaet til Lyd for Rejsning af et Andelsslagteri i Slagelse). Den giver dog et betegnende Vidnesbyrd om den Situation, der paa dette Tidspunkt forelaa i Landbrugets almindelige Foreningsliv. De ældre Organisationer, der væsentlig byggede paa det store Landbrug, var ved at miste Fremgang i Forhold til Gaardmandsklassen; men endnu var der noget vist ligesom famlende over de Landboforeninger, som mere byggede paa Bondestanden i de enkelte Egne af

Landet. Dette Foreningsliv var dog allerede af temmelig gammel Dato. Endnu før 1848 var der stiftet flere af den Slags »Foreninger«, der saaledes repræsenterede noget vist »demokratisk« i Forhold til de ældre »Selskaber«. I Tiden fra 1850 til 1880 fik de voksende Tilslutning, og der var et stort Antal »Landboforeninger« rundt om i de forskellige Egne, i Tiden efter 1880 kom endnu flere — ca. 40 — til, saaledes at Antallet naaede op over 100. Nu gennemføres den betydningsfulde Sammenslutning af Foreningerne i de enkelte Landsdele og i hele Landet. Allerede 1872 var blevet stiftet »Foreningen af jyske Landboforeninger«, 1880 kom hertil »De samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift«, 1881 »De samvirkende Landboforeninger i Fyens Stift«, 1897 »De samvirkende lolland-falsterske Landboforeninger«. 1893 blev dannet »De samvirkende dan-

TIL MØDE I HORSENS DEN 30 NOVEMBER 1872

ske Landboforeningers Forretningsudvalg«, hvortil senere ogsaa den lolland-falsterske Sammenslutning knyttede sig, og dermed var der altsaa skabt en Samling paa det hele Landboforeningsarbejde. Idet saaledes det Foreningsliv rykkede i Forgrunden, der overvejende byggede paa den almindelige Landbo-stand, skete der socialt egentlig noget tilsvarende til, hvad der fandt Udtryk gennem Andelsbevægelsen, en vis »Demokratisering« af Forholdene, som slog fast, at nu var Bondens Tid for Alvor kommet.

Landboforeningerne, der hver for sig blot samlede Befolkningen i Oplandet omkring en enkelt By eller et lignende Omraade, virkede paa deres Maade i samme Aand som Det kgl. danske Landhusholdningsselskab og de ældre økonomiske Selskaber, der omfattede hele Stifter eller Amter, men indenfor disse videre Omraader til Gengæld mest samlede større Landbrugere. Landboforeningerne holdt Dyrskue, oprettede Konsulentvirksomhed og støttede Forsøg, virkede for Udbredelsen af den bedst mulige landbrugsmæssige Oplysning. Det blev deres store Indsats at skabe frugtbar Forbindelse mellem den teoretiske og eksperimenterende Landbrugsvidenskab paa den ene, det praktisk arbejdende Landbrug paa den anden Side.

Til Organisationsarbejdet i Landbruget havde der fra ældre Tid knyttet sig Afholdelse med Mellemlum af Landbrugsudstillinger for hele Landet, de saakaldte Landmandsforsamlinger. Den første var blevet holdt 1845 i Randers, den sidste blev holdt netop ved Udgangen af den her omhandlede Periode, nemlig i Odense Aar 1900. Ialt har der været 18 Landmandsforsamlinger (medregnet Landbrugets Deltagelse i den store Udstilling i København 1888).

Der var i den danske Landbostand en dyb Trang til Samling og Sammenkomster, og den tilfredsstilledes i den kritiske Tid ikke helt hverken af Landboforeningerne, Andelsselskaberne eller de partipolitiske Foreninger, hvor meget saa end alt dette Foreningsliv blomstrede og lagde Beslag paa Tanker og Kræfter. Den Idé opstod, at det maatte være muligt at samle alle danske Landmænd, store som smaa, uden Hensyn til de almindelige politiske Skillelinjer, i en landsomspændende Organisation, der kunde fremføre og forfægte de landbopolitiske Krav, der syntes naturlige for Landbruget i en saa haard Krisetid. Saaledes opstod »Agrarforeningen« der stiftedes 1893, og hvis egentlige Leder blev den fynske Proprietær J. Fr. Andersen-Rosendal. Agrarforeningen samlede den overvejende Del af Landets Godsejere, Proprietærer og Gaardmænd; af Partigrupperne paa Rigsdagen havde særlig Det forhandlende Venstre Berøring med den, og f. Eks. en Politiker som N. Neergaard stod den meget nær. Agrarforeningen ønskede, at en praktisk Erhvervspolitik skulde træde i Stedet for den hidtidige »storpolitiske« Kamp om Forfatningen.

Ifølge Agrarforeningens Vedtægter var det Foreningens Formaal »at støtte de danske Landboeres økonomiske og sociale Interesser for at bringe disse i Overensstemmelse med Tidens forandrede Forhold og Krav«. Til dette Formaalets Fremme kræves »Statens Støtte« til i saa fuld Udstrækning som muligt at fremme Landbrugets Produktion, til en tidssvarende Ordning af billige og hensigtsmæssige Omsætnings- og Eksportforhold, til den bedste og billigste Ordning af Landbrugets og Landkommunernes Kreditforhold, Statens størst mulige Medvirkning til ad international Vej at fjerne den stigende Fare for Landbruget ved Guldets Enehærdedømme som lovligt Betalingsmiddel, men først og fremmest »Hartkornskatternes Indskrænkning« og fremdeles bl. a. »Toldophævelse for Livsfornødenheder«, Toldforhøjelse efter en stærkt stigende Skala paa Overflødheds- og Luksusvarer og en saadan Ændring af de beskyttende Toldsatser under Hensyn til de forandrede Forhold, at Landbrugets og Industriens Erhvervsvilkaar derved bliver mere lige. Endvidere kræves »en heldig Udvikling af Landbrugets Arbejderforhold«, dels med Billiggørelse af Livsfornødenhederne, dels Ændringer i Lovgivningen om Jords Udstykning og Sammenlægning, saaledes at Antallet af smaa Jordbrug baade kan bevares og forøges. Man er klar over, at alle disse Reformers vil koste Penge, og om Udgifternes Dækning hedder det: »Den Forrykkelse af Statens Indtægter og Udgifter, som de nævnte Reformers vil medføre, søges udlignet dels ved Toldforhøjelse paa Overflødheds- og Luksusgenstande, dels ved gennem Sparsommelighed i Statsforvaltningen at indskrænke Udgifterne til uproduktive Øjemed og endelig ved en Indkomstskat.«

Agrarforeningen var altsaa ikke bange for at bede om Statens Støtte, men krævede ikke, at Støtten skulde ydes gennem nogen Form for Toldbeskyttelse; det er egentlig, hvad man i nyere Tid har kaldt »Tilpasning«, der kræves, og størst Betydning fik Foreningen ved at virke for den Beskatningsform, som efter det politiske Systemskifte 1901 skulde blive gennemført i det ny Aarhundrede. Derefter døde Foreningen hen; den var et Krisefænomen og havde mistet sin væsentligste Forudsætning, alene fordi bedre Tider nu var indtruffet.

Det stemte med et almindeligt Ønske i Landbokredse, naar Agrarforeningen forlangte direkte Statsstøtte til Fremme af Landbrugsproduktionen. Ønsket blev imødekommet saaledes, at Tilskudet til Landbruget øgedes meget stærkt i denne

Tid og da navnlig i Halvfemserne. Ved Love om Foranstaltninger til Fremme af Husdyrbrug af 1888 og 1893 stilledes ret betydelige offentlige Midler til Raadighed til Dyrskuer, Konsulentvirksomhed og Forsøg. Og til Planteavl blev der i stigende Grad ydet Bevillinger. 1896 oprettedes et særligt Landbrugsministerium; Landbrugets Sager havde hidtil sorteret under Indenrigsministeriet. Der var paa dette Ministeriums Budget omkring 1890 bevilget ca. 1 Million Kr. i Tilskud til Landvæsen og Industri; men Landbrugsministeriets samlede Budget var for Finansaaret 1900—01 ca. 2.867.000 Kr. Udviklingen paa dette Omraade har iøvrigt Sammenhæng med en almen Tidstendens; den ældre liberale Tanke om, at Erhvervene skulde staa paa egne Ben uden Støtte fra Staten, er trængt tilbage for Idéen om, at det kunde være berettiget at hjælpe Erhvervene om ikke just ved indirekte Beskyttelse saa dog ved direkte Tilskud.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Udlægning af Jord til mindre Brug fastholdt en Lov af 11. Maj 1897 om Jords Udstykning og Sammenlægning de gamle Forbud mod at udstykke Bøndergaarde mere end til en vis Grad, og saaledes bekræftes i Andelsbevægelsens Tidsalder, hvad der bestandig havde været Hovedformalet med dansk Jordpolitik: Bøndergaardenes Bevarelse. En vis Udstykningspolitik indledes ganske vist med Statshusmandsloven af 1899 (der vil blive omtalt i et senere Kapitel); Formalet var dog ikke i sig selv Udstykning, men at skaffe smaa Jordlodder til Støtte for Landarbejdere, et Formaal, der har Sammenhæng med Firsernes og Halvfemsernes hele sociale og socialpolitiske Situation indenfor Landbruget.

Der var i Landarbejderforholdene sket en dybtgaaende Forandring siden Halvfjerdsenerne. Dengang havde Forholdene været præget af, at der stadig havde fundet en Tilvækst Sted af Arbejdskraft, som det derfor var vanskeligt at faa beskæftiget, og som maatte tilbyde sig for yderst lav Betaling. Endnu fra 1870 til 1880 steg den ved Landbruget arbejdende og levende Befolkning i Antal fra 934.000 til 1.000.600, og i Procent af den samlede Befolkning sank den kun fra 52,3 til 51,1; men fra 1880 til 1890 skete saa den store Forskydning i danske Samfunds- og Erhvervsforhold, at Landbrugsbefolkningen gik tilbage, sank i Tal til 997.000 og forholdsmæssigt til kun at omfatte 45,9 pCt. af Landets samlede Befolkning. Det betyder, at nu har Udvandringen til oversøiske Lande, særlig Amerika, og navnlig Indvandringen til Byerne ført Folk bort fra Landdistrikterne i en saadan Udstrækning, at der her begynder at blive Mangel paa Arbejdskraft i Stedet for som tidligere en vis Overflod. Til Vandrigen bort fra Landet svarer en kraftig Vækst i Byernes Befolkning, ganske særlig for Hovedstadens Vedkommende. Medens Byernes Befolkning i 1870 omfattede en Fjerdedel af Landets Befolkning, var den i 1890 steget til en Trediedel; den var 1870 ca. 444.000, var 1880 vokset til 553.000, i 1890 til 722.000, og naturligvis hænger alt dette sammen med den Udvikling af Byernes industrielle Erhvervsliv, der nu endelig finder Sted som den egentlige »industrielle Revolution« i Danmark. Byerne drager nu Arbejderne fra Landet til sig, og derfor bliver det et stort Spørgsmaal for Landbruget, hvorledes det skal holde paa sin Arbejdskraft, et Forhold, der ganske utvivlsomt i Landbrugskredse fremmer Sansen for det nødvendige i sociale Reformer, saaledes som vi ser den komme til Udtryk i Agrarforeningens Program. Noget, der her ogsaa har spillet stærkt ind, var Frygten for, at Socialismen skulde udbrede sig blandt Landarbejderne. Selv i Forfat-

ningskampens hedeste Aar var det for dem, der tænkte ud mod Fremtiden, et stadig levende Problem, hvorledes det skulde gaa, saafremt det lykkedes Socialdemokratiet at vinde Landarbejderne og saaledes forrykke Grundlaget for de Forudsætninger, hvorpaa hele det sociale og politiske Liv hidtil havde kunnet bygge.

Vigtige Reforme til Gavn for Landets arbejdende Befolkning og derfor ogsaa for Landarbejderne var Loven om Alderdomsunderstøttelse af 1891 og Loven om Sygekasser af 1892. I al Almindelighed forbedredes Landarbejdernes Vilkaar baade ved Forøgelse i Lønninger og ved den Lettelse i deres Forhold, som Prisdaldet paa Livsfornødenheder bragte. I Landbrugets allertrangeste Aar steg Arbejdslønnen; ifølge en skønsmæssig Beregning skal den 1888 for en Daglejer paa egen Kost have været 404 Kr., 1894 445 Kr., 1897 486 Kr. Det var selv for Datidens Forhold smaa Beløb (man kan ogsaa se andre nævnt, men med tilsvarende Stigning), dog var der altsaa en Opgang, der naturligvis skyldtes, at der var blevet større Efterspørgsel efter Arbejdskraft. Landbruget fik ved Omlægningen og den intensive Drift Brug for flere Arbejdere; men Landarbejderen var blevet som en sjældnere Vare og maatte derfor betales dyrere. Naar Landbrugets Maskinkraft gaar stærkt frem i Tiden omkring 1890, skyldtes det utvivlsomt, at det var blevet saa vanskeligt at faa Arbejdere. Ogsaa i Arbejderspørgsmaalet indenfor Landbruget var der i Firserne og Halvfemserne en vis Krise; men dens Forudsætning var, at der netop ingen »Krise« var for Landarbejderne som Klasse betragtet.

7. Driftsudbyttet i Nedgangsarene.

Efter i det foregaaende at have fulgt Udviklingen i Driftssystemet og Specialiseringen i Husdyrbruget siden Overgangen i 1880'erne fra Kornsalget til Fedevareproduktionen som den nu foregaar, og i Indledningen paapeget Prisudviklingens Følger og Prisdaldets Kulmination i 1896, skal vi nu forsøge ud fra de sparsomt foreliggende Oplysninger om Driftsresultater at samle et kort Overblik over Landbrugets Arbejdsvilkaar, nærmere bestemt Indtjeningsforholdene i Tiden 1880—1900.

Saa ofte støder man i Beretningerne fra de Aar paa Ordene: »Trange Aar — rigtig daarlige Tider, Tvangsauktioner, Ruin«, at man ikke kan tvivle om, at det virkelig har været en haard Tid for Landbruget og at Nøden bankede paa i mange Landbohjem. At det kort forud, i 70'ernes første Halvdel, havde været nærmest gyldne Tider for Landmanden, gjorde ikke Prisdalgangen mindre følelig for dem, der havde indrettet deres Lefevod efter 60'ernes og 70'ernes Indtægter, eller mindre farlig for dem, der havde overtaget Ejendommen lige inden det blev erkendt, at nu var det Slut med den Opgangstid, der havde varet lige fra 1850. Og det skete faktisk først i 1882, idet Ejendomsprisernes Stigning først standsede det Aar.

Man kan maaske undre sig over, at der ikke var større Modstandskraft i Erhvervet efter saa mange gode Aar, end Helhedsindtrykket af Beretningerne lader formode var Tilfældet, men Forklaringen maa søges i, dels at Kornavlén kun for de store Gaarde havde været saa indbringende, at der kunde lægges noget til Side i de gode Aar, dels at der jævnt hen over det hele var blevet

bundet for megen Kapital i Bedrifterne. Ligheden mellem den Tids Kriseaar-sager og vor Tids er næsten komplet, hvad det finansielle angaar, derimod jo ikke med H. t. Produktionsforhold.

Hovedskavanken ved det alm. Bondebrug var for lille Produktion, og da Kornprisernes Fald fortsatte og efterhaanden (fra 1884) drog Priserne paa Husdyrbrugets Varer med nedad, skulde det blive galt. Tilmed skulde der foretages Udvidelser, som beslaglagde en god Del af det, der ellers kunde gøres i Penge, og just Pengemangelen var det der trykkede. Firsernes Begyndelse var nogenlunde — eller for at tale med *Harald Branth*: »Det var kun Forspillet til den Nød og Elendighed, som ventede Landbruget.« Om Modløshed, som den der tydeligt gav sig til Kende senere, i 90'erne, var der ikke Tale. Man var klar over Aarsagerne til Tilbagegangen for Landbruget, at den gammeldags Driftsform var en synkende Skude, og at Redningen laa i en Udvidelse af Besætningerne og større Foderafgrøder. Til denne Erkendelse knyttede man et Haab om, at det værste Prisfald dog vist snart var ovre, og det slog ogsaa til for Kornvarerne, idet den yderligere Prisnedgang fra 1881—85 til 1896—1900 kun var 15 pCt. (fra Kr. 11,18 til 9,49 pr. Td. gens. for de 4 Kornarter). Men Skuffelserne over, at det nye heller ikke kunde holde, at Priserne for Smør og Flæsk ogsaa synes at skulle falde til det helt urentable, ligesom ogsaa Fedningen svigtede, var næsten ved at kvæle den frejdigere Stemning, der ellers kom til Orde f. Ex. i »Vort Landbrug« i en Artikel om Stillingen i 1886. Aaret forud havde Bladets Ud giver og Medredaktør, Landbrugslærer *Chr. Christensen*, Tune, skrevet følgende om Udsigterne og Vejen, der skulde gaas:

»Vore Udsigter for Tiden er altsaa ikke lyse, og hvad skal vi gøre for at kunne ride Stormen af? Det er naturligvis mangt og meget at gøre. Først og fremmest bør vi bevare et godt Haab om, at bedre Tider vil komme, ikke tabe Tilliden til vor Gerning, men tvertimod omfatte den med Kærlighed, Dygtighed og Udholdenhed. Dernæst bør vi oplyse og styrke hverandre under Arbejdet, slutte os sammen om alt det, vi i Forening, men ikke enkeltvis kan magte, være mere økonomiske, mere sparsommelige, aflægge den Luksus, som har sneget sig ind iblandt os, arbejde mere og dovne mindre, sætte Stævne efter Evne, kort sagt vise os som Mænd,« — (»Vort Landbrug« 1885, Side 7).

Det er egentlig et ganske godt Program, der her lyder fra den da 40-aarige Landbrugslærer, og til alt Held har han ikke staaet ene med Synspunktet, mange har været af samme Mening og endnu mange flere har fulgt de gode Raad. Erhvervet stod Krisen igennem og de danske Landmænd klarede sig som Helhed betydelig bedre end Udlandets. Midlerne var Flid, Nøjsomhed og faglig Dygtiggørelse, og Andelssystemet blev den store Løftestang.

Men Tiderne var vanskelige. I 1887 toppede Tvangsauktionernes Antal (205 Gaarde over 1 Td. Hartkorn), hvilket Antal maaske ikke synes afskrækkende stort, men dog alligevel er mere end de 160—170 Tvangsauktioner aarlig, der har været i Kriseaarene dennegang.

Ejendomspriserne faldt ca. 25 pCt. fra 1885—1900, men dette taget som Gens., idet Prisreduktionen var dobbelt saa stor for de store Gaarde, som ogsaa var de højst prioriterede og oftere kom til Tvangsauktion end Bøndergaardene. Gaarde solgt i fri Handel kostede pr. Td. Hartkorn med Løsøre 7.799 Kr. i 1885, 6.640 10 Aar senere og 6.384 i 1900. Prioriteterne var 50 pCt. i 1885

og 55—56 pCt. af Salgsprisen i henholdsvis 1895 og 1900. De i 1887—96 foretagne Konverteringer af saavel Stats- som Kreditforeningsobligationer nedsatte Landbrugets Rentebetaling med nogle Mill. Kr. om Aaret, men Nedsættelsen af Rentefoden fra $4\frac{1}{2}$ pCt. til $3\frac{1}{2}$ pCt. har formentlig ikke omfattet hele Landbrugets Pantegæld, som regnes at have været 1275 Mill. Kr. i 1885 og 1150 Mill. Kr. i 1900 (uden Sdr. Jyll.).

I 1884—88 forstærkes Landbrugskrisen ved Smørprisernes Fald fra 95 Øre pr. Pd. til 84 Øre (Statistisk Bureaus beregnede Udførselspris), og med nogle faa Øres Forbedring i de nærmeste Aar derefter staar Smør i 1894 paany med Gens. kun 85 Øre pr. Pd., hvilket med det Udbytte, der dengang var af Kørne (ca. 75 kg pr. Ko) skulde bringe Tab. Værre var det endda med Flæskeprisen, som faldt fra godt 40 Øre pr. Pd. gennem 1880'erne til 31 Øre pr. Pd. i 1895 og 29,5 Øre pr. Pd. som Gens. for 1896; men saa var det ogsaa overstaet, fra 1897 gik det opad, Krisen var overvundet.

Selvfølgelig var der lidt store Tab fra Krisen slog igennem i Midten af 80'erne til den 11—12 Aar efter afløstes af en Opgang, som for Resten ikke var særlig mærkbar før omkring 1904—05, paa hvilket Tidspunkt der var nogenlunde det samme Prisniveau for Landbrugsvarerne taget under ét som i 1885. Og sammenlignes med Priserne i 1875 skal man frem til 1909—14 for at faa samme Prisniveau for Husdyrprodukter, medens 1875-Kornpriserne (Kr. 15,50 pr. 100 kg i Gens.) først blev naaet i 1914.

Nedgangsperioden mellem de to Pris-Bølgetoppe strakte sig saaledes over ikke mindre end 40 Aar, og det er ikke svært at forstaa, at den sidste Del af Prisfaldsperioden, de 11—12 Aars dybeste Pris-Bølgedal, var meget trang at komme igennem; mange bukkede under og maatte ufrivillig indtage Stillingen som »fhv. Landmand«; det fortjener i Virkeligheden almindelig Beundring, at Flertallet trods alt naaede frelst gennem de strenge Aar.

Landbrugets økonomiske Resultat angives i Nutiden sædvanligt ved *Forrentningsprocenten* d. v. s. Forrentningsudbyttet i Hundredele af Landbrugskapitalen, og fremkommer ved at man trækker Driftsomkostningerne undtagen Rente af Kapitalen fra Bruttoudbyttet. Et andet Maal er *Driftsudbyttet*, som bestaar af 1) Forrentningsudbyttet plus 2) Ejendomsskatter og 3) Familiens Arbejdsvederlag incl. en Driftslederløn; det fremkommer ved at man i Bruttoudbyttet fradrager alle *andre* Driftsudgifter, nemlig Løn og Kost til fremmed Arbejdskraft, Varekøb og Vedligeholdelsesudgifter samt Afskrivning paa Bygninger og Driftsmateriel og eventuelle Beholdningsformindskelser. Slaas Driftsudbyttet sammen med Fremmedarbejdskraft-Udgiften faas det *samfundsmæssige Udbytte*, som altsaa udgør alt hvad Bedriften har givet mere end den har faaet; det er Betalingen til Arbejdet og Kapitalen samt til Skat af Besiddelsen.

I Driftsudbyttet udtrykt i Kroner pr. ha som vi her følgende Prof. O. H. Larsen's Fremstilling vil benytte, er medregnet foruden de kontante Indtægter til lige Værdien af Husholdningsprodukter og Bolig etc. Og naar man saa stiller Spørgsmaalet: hvilket Driftsudbytte har der været i 1880'erne og 90'erne sammenlignet med nu, saa mangler desværre fra den Tid Regnskaberne, som nu i et Antal af ca. 7.000 staar til Raadighed hvert Aar og offentliggøres dels gennem Driftsbureauet dels gennem Regnskabsforeningerne Landet over.

Imidlertid findes beskrevet (af Prof. O. H. Larsen, Dr. E. Mackeprang, Kon-

sulenterne A. M. Frederiksen, I. Dokken og flere samt Dr. Einar Jensen) enkelte Regnskaber, som de nævnte har anset for typisk, repræsentativt Materiale, der sandsynligvis kan staa som Udtryk for hvad den gængse Landbrugsindtægt har været frem gennem Aarene, og herfra skal et Par Eks. refereres.

En fynsk Proprietærgaard paa 84 ha er fulgt over et længere Aaremaal, og paa den var Driftsudbyttet i 80'erne gens. 120 Kr. pr. ha, i 90'erne 106 Kr. og i 1900—03 127 Kr. (i 1902—03 150 Kr.).

I disse Beløb er inkluderet Renter, Skat og Afgifter hvilket tilsammen har beslaglagt, vil vi antage en 40—50—60 Kr. pr. ha, og der har saaledes til Familiens Arbejdsvederlag incl. Driftledelse været ca. 70—50—70 Kr. pr. ha i henholdsvis 80'erne og 90'erne og omkr. 1900, eller en 40—30 Kr. pr. Td. Ld.

En sjællandsk Bondegaard paa 28 ha menes at være typisk »Gennemsnitter« naar den har haft 96 Kr. — 99 Kr. — 109 Kr. pr. ha i Driftsudbytte i henholdsvis 1881, 1891 og 1901. Til disse af Dr. E. Jensen konstruerede Tal bør dog vist lægges i hvert Fald f. Ex. 5 Kr. pr. ha i Huslejeværdi, men vi lader dette henstaa og opstiller Tallene som de er givet:

Kr. pr. ha	Kapital- rente	Ejendoms- skat	Arbejds- fortjeneste	Ialt Driftsudbytte
1881.....	35	10	51	96
1891.....	43	11	45	99
1901.....	45	11	53	109
1929—30....	131	24	115	270

Tallene opført under Arbejdsfortjeneste er hos Dr. E. Jensen kaldt Netto-Pengeindtægt, og Tallene fra 1929—30, som vi her tillader os at knytte til de andre er Driftsbureauets Resultat for Gaarde 10—50 ha i 1929—30. I Gens. for 20 Aar (1916—17 til 1935—36 var Driftsudbyttet 271 Kr. pr. ha for denne Ejendomsstørrelse, men siden 1922 kun ca. 230 Kr., hvoraf de 130 til Arbejdsfortjeneste, i 1931—32 naaedes Bunden af denne Krise med 143 Kr. i Driftsudbytte som Gens. for alle Ejendomme og heraf skulde de 100 Kr. ud til Renter af laant Kapital og Skat, saa at der altsaa det Aar var mindre at leve af end i 90'erne. Disse nye Tal (det senest offentliggjort er 236 Kr. i Driftsudbytte pr. ha for 1937—38) skal ellers ikke omtales her, kun er det nødvendigt at anføre dem for at karakterisere Indtjeningen i Slutningen af det forrige Aarhundrede, og det bør saa ogsaa nævnes at omkr. 1911—13 var der et Driftsudbytte paa 160—170 Kr. pr. ha Gens. i de da fremkomne Regnskaber (Renter og Skat skulde heraf udredes med vel ca. 60—70 Kr.).

En Masse Forbehold maa tages over for de »Regnskabsresultater«, der skal belyse Stillingen før 1900, men umuligt er det ikke, at de rammer ganske godt og udtrykker Forholdene, tilnærmelsesvis som de var hos dem, der stod Krisen igennem. Men ét er helt nødvendigt: den Oplysning, at Pengenes Købeevne i henholdsvis 1881, 1891, 1901 og 1929 var højest forskellig. Det danske Engros-Pristal der har 100 som Gens. for Aarene 1891—1900 stod i 1881 med 129, i 1891 med 112, i 1901 med 106 og i 1929 med 194 (og ca. 150 i 1931—32), og dividerer vi det opstillede Udbytte (Arbejdsfortjenesten) med Pristallet for det paagældende Aar faar vi en interessant Talrække frem: *Real-Arbejdsfortjenesten Kr. pr. ha.*

1881	1891	1901	1913	1929	(1931—32)
40	40	50	78	100	29

Det vil heraf ses, at Arbejdsvederlaget: det Landmanden og hans Familie har erhvervet i Bedriften, har fulgt ganske samme Stigning som Høstudbyttet (150 pCt.) fra 1881 til Normalaaret 1929, naar Hensyn tages til Forandringerne i Pengenes Værdi. Og denne Overensstemmelse er i lige Grad naturlig som den er glædelig at kunne henvise til, naar man skal paapege Udviklingen i Landbrugets Anvendelse af Produktionsfaktorerne og det opnaaede Resultat. Dernæst maa siges, at var end 80'erne og 90'erne magre Aar, saa var det Udbytte, der levnedes Landmændene i 1930'ernes første Halvdel endnu ringere, og der er ingen Grund til at skjule, at endnu i 1937—38 var Udbyttet ikke retableret mere end til $\frac{2}{3}$ af det der med Rette kan betegnes som det normale: 1929-Status.

For Fuldstændigheds Skyld skal tilføjes, at Forrentningsprocenten i 80' og 90'erne antagelig *indtil* Slutningen af 90'erne har ligget omkring Diskontoens Niveau, som var 3,5 pCt. indtil 1896 (i 1887—88 dog kun 3,0), men fra 1897 var Diskontoen 4,5 stigende til 5,87 i 1900. Landbrugskapitalen var imidlertid kun ca. $\frac{1}{2}$ saa stor som den nuværende, hvis man betragter Landbruget under ét og sammenligner Totalbeløbene for Landbrugets Panteværdi.

Yderligere maa fremhæves, at Driftsudbyttet pr. ha absolut ikke er ens i Husmandsbrug, Bøndergaarde og store Gaarde, men forholder sig som 2 : 1 : 0,7, hvor Bøndergaardene (10—50 ha) er = 1, og dette som en naturlig Konsekvens af, at Familiens Arbejdsindsats pr. ha er langt større i Smaabrugene end i Ejendomme med større Tilliggende. I ovennævnte Eks. er det Bøndergaardenes Driftsudbytte, der er søgt jævnført over en længere Aarrække.

II. DE GODE AAR FRA 1900 TIL 1914

1. *Fremgangen for Landbruget.*

Ved Aar 1900 kan den Landbrugskrise, der havde præget Forholdene i de to sidste Tiaar af det 19. Aarhundrede, anses for afsluttet, og Konjunkturerne for Landbruget gik paany opad. Der kom en Række gode Aar, da Forholdene kunde udvikle sig under roligt fremadskridende Forudsætninger, en Periode, der varede til 1914, da Verdenskrigens Udbrud skabte en voldsom Afbrydelse ganske vist ikke i Konjunkturernes Opgang, men i deres rolige og solide Udvikling. Landbrugshistorisk er Perioden fra 1900 til 1914 en lys og lykkelig Tid, men den er ikke saa indholdsrig som den foregaaende Periode, da Krisen gav Anledning til Driftsomlægningen og Andelsbevægelsens store Organisationsværk. Dermed var Grundlaget givet, hvorpaa man arbejdede videre, blot nu med et bedre og stadig stigende Udbytte. Det hele nye Landbrugsapparat var indtil Aarhundredskiftet at betragte som et Middel til at imødegaa en Krises værste Følger, men blev derefter Midlet til at opnaa de bedst mulige Resultater af en Konjunkturernes Opgang.

Det gælder for det danske Samfundsliv som Helhed, at det 19. Aarhundredes sidste Tid havde været en grundlæggende Periode, og at man i de følgende Aar kom til at bygge paa det saaledes givne Grundlag. Ved Siden af den skete Udvikling indenfor Landbruget var gaaet den industrielle Udvikling, hvorved en meget større Del af Landets Befolkning end tidligere kunde faa Plads i Byerne; til Andelsbevægelsen som Udtryk for Bondestandens økonomiske og sociale Selvhævdelse svarer Fagforeningerne som Organisation for Byarbejderklassen. Ved Septemberforliget af 1899, der afsluttede en stor Arbejdskonflikt, anerkendtes udtrykkeligt Sammenslutningen af Fagforeninger, »De samvirkende Fagforbund«, som Arbejderklassens Repræsentation med Ret til ligesom Sammenslutningen af Arbejdsgivere at dekretere Arbejdsstandsninger og overfor den nævnte Organisation at staa som Repræsentation for Landets Arbejderklasse. Der var indenfor det samlede danske Erhvervsliv sket et stort Fremstød for praktiske demokratiske Bevægelser, før der i det politiske skete det »Systemskifte«, som betød Anerkendelse af den demokratiske Parlamentarisme — Regeringsdannelse paa Grundlag af Folketingets Flertal, — naturlig Følge af den gældende Statsforfatning.

24. Juli 1901 afskedigedes det sidste Højreministerium, hvis Chef bar det gamle Adelsnavn Hannibal Sehested, og den gamle Konge, Christian IX, udnævnte Landets første Venstreministerium; dets Chef var Professor Deuntzer, men dets ledende politiske Kraft var den vestjyske Bondesøn og Landsbyskolelærer J. C.

Christensen, Justitsminister var Lederen af Den sjællandske Bondestands Sparekasse (P. A. Alberti, der senere desværre afslørede sig som Bedrager mod denne Sparekasse), og Landbrugsminister — hvad der sidst, men ikke mindst skal nævnes — var den sjællandske Gaardmand Ole Hansen fra Bringstrup ved Ringsted, »den første Bonde i Kongens Raad«. Det ny Ministerium var i høj Grad et Ministerium knyttet til Bondestanden, men ganske særlig Opsigt vakte det, at virkelig en ganske almindelig Bonde, Indehaveren af en sjællandsk Bondegaard af Normalstørrelse, var blevet Minister for Landbruget. Det følte rundt om i Landbefolkningen, og det ikke blot blandt Venstremænd, men vel lige saa meget blandt Højremænd, som en mægtig Ære og Opbrejning for Bondestanden, der i tidligere Tider havde haft Grund til ikke at føle sig agtet efter sit Værd og sin

Ole Hansen.

Betydning. I Virkeligheden betegner Ophøjelsen af den første Bonde paa Ministertaburet, at der var foregaaet en afgørende Vending i den danske Samfundsudvikling, og dens Forudsætning maa vi se ikke blot i den lange politiske Bondebevægelse, der var indledet allerede før 1848, men ogsaa — og maaske ikke mindst — i den landbrugsmæssige Forandring, hvorved Bondesmørret var kommet op paa Siden af eller nærmest foran Herregaardsmørret. Bondestanden havde øvet sin tekniske og økonomiske Bedrift, hævdede sig som lige i Ydelse med det større Landbrug, før den naaede Toppen af sin politiske Indflydelse og Anerkendelse.

Ole Hansen var født 1855 (døde 1928 som Formand i Landstinget) og ved sin Personlighed og sine Forudsætninger meget typisk for sit Slægtsled af sjællandske Bønder. Han var ingen Grundtvigianer, men havde været paa Hindholm Højskole og desuden paa Tune Landboskole; tidlig blev han skolet i det kommunale Liv, blev Deltager i Andelsbevægelsen og var med til at oprette sin Egns Svineslagteri. I mange Aar var han Medlem af Bestyrelsen for Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Paa meget alsidig Maade tilhørte han det offentlige Liv indenfor Landbefolkningen, og hans Udnævnelse til Minister fulgte efter 11 Aars Virksomhed som Folketingsmand.

I Sommeren 1902, altsaa kort efter Systemskiftet, udtalte Ole Hansen ved et Dyrskue i Ringsted, at det jo ikke lod sig bestride, at Landbruget og da navnlig det mindre Landbrug i de senere Aar havde virket og ogsaa fremdeles virkede under ganske gode Kaar. Udtalelsen vakte megen Opsigt. Nu havde man i saa mange Aar gaaet og talt om »det betrængte Landbrug«, og saa stod selve den nye Landbrugsminister frem og hævdede, at der slet ikke mere var Grund dertil. Der var maaske i Virkeligheden Grund til nogen Forundring, da dog Opgangen endnu ikke havde vist sig paa nogen særlig mærkbar Maade. Det er derfor ogsaa senere blevet sagt, at Ole Hansens Ord snarere skyldtes en instinktiv og rigtig Følelse af, at Tiderne vilde blive bedre, end at de allerede paa dette Tidspunkt skulde være undergaaet nogen virkelig følelig Forandring. Det tør dog vist paastaas, at Landmanden allerede 1902 har følt en Lettelse i det tidligere haarde Tryk, og at der meget snart derefter har raadet en almindelig stærk

Følelse af, at nu gik det atter fremad, og nu gav atter Dyrkningen af dansk Jord et Udbytte, man kunde være tjent med.

Det største Vidnesbyrd herom er Ejendomsprisernes Udvikling, idet disse Priser jo angiver, i hvilken Grad der er Lyst og Evne til at sætte Penge i Jorden.

Gennemsnitssalgsprisen pr. Td. Gaardhartkorn for Jord og Bygninger alene var Aar 1900 naaet til et saadant Lavpunkt som 5000 Kr. (nøjagtig 5.054 Kr.), en Tilbagegang paa ca. 25 Procent fra Prisen omkring 1885 (6.643 Kr.), et naturligt Udtryk for, hvorledes de mellemliggende Aars Krise havde paavirket

Kong Frederik VIII (Konge 1906—12).

Ejendomspriserne (1890 var Prisen 5.781 og 1895 5.399 Kr.). Allerede 1905 er der sket en væsentlig Stigning til 5.596 Kr., 1909 er Gennemsnitsprisen 6.588 Kr., og 1914 er den steget saa højt som til 8.793 Kr. Ser vi paa, hvad Gennemsnitsprisen var pr. Td. Htk., naar Besætning og Inventar kom til, finder vi, at der 1900 gennemsnitlig betaltes 6.384 Kr. (mod 7.799 i 1885, 7.010 i 1890, 6.640 i 1895), men 1905 7.205 Kr., 1909 8.550 Kr., 1914 11.045 Kr. Alt dette er Udtryk for en stærkt stigende Vurdering af Landbrugets Værdier, af det Udbytte, der kunde fremskaffes ved Brugen af en Bondegaard, men det kan ikke undre, at Landbrugets Pantegæld samtidig steg meget betydeligt.

1885 havde Pantegælden pr. Td. Htk. gennemsnitlig været 3.920 Kr., 1890 3.729 Kr., 1895 3.612 Kr., — Aar 1900 var den 3.543 Kr., 1905 3.774 Kr., 1909 4.358 Kr., 1914 5.590 Kr. Det var, som det vil ses, forholdsvis meget betydelige Gældsbyrder, men det falder dog i Øjnene, at Gældsforøgelsen er forholdvis en Del mindre end Prisstigningen. Ved en Opgørelse 1909 blev det fastslaet, at Prioritetsbyrden i Forhold til den samlede Panteværdi for hele Landet beløb

sig til 47 pCt. (bortset fra Ejendomsgrupper med særlig smaa eller særlig store Prioriteter som Majorater og Statshuse). Den samlede Panteværdi for Landejendomme blev opgjort til 3310 Millioner Kroner, Prioritetsgælden til 1417 Mill. Højest prioriteret af Ejendomsgrupperne er Herregaarde med 51 pCt., lavest Huse (over 0,55 ha) med 45 pCt. (medens Bøndergaardene holder Midten med netop de 47 pCt., der er det almindelige Gennemsnit). Af Landsdelene er Jylland mindst gunstigt stillet med 48 pCt., medens Øerne har 46 pCt. Kun 9,3 pCt. af Ejendommene var uprioriterede, men i Almindelighed blev i Aarene fra 1900 til 1914 en ikke alt for stor Gældsbyrde baaret af den dygtige Landmand uden Følelse af noget knugende Tryk, da der virkelig stødse i disse Aar kunde arbejdes med stadig Udsigt til at opnaa bedre Priser og et større Driftsudbytte. Det var da ikke saa farligt, at som altid ved Prisstigninger en Del af denne og derved af den nye Prioritering, der fandt Sted ved Ejendomssalg, skyldtes en Beregning med Henblik paa Fremtiden mere end en Vurdering af det i Øjeblikket faktisk foreliggende.

Dog hørtes i de offentlige Diskussioner om Landbrugets Forhold ofte den Betragtning, at der var givet Erhvervet en alt for let Lejlighed til Gældsstiftelse. Ved Lov af 18. December 1897 var blevet oprettet de saakaldte Hypothekforeninger, der fik Ret til at belaaene Ejendommen med indtil 75 pCt. af Vurderingssummen, medens Kreditforeningerne ikke maatte gaa højere op end til $\frac{2}{3}$. 1906 oprettedes Kongeriget Danmarks Hypothekbank med det Formaal »gennem Optagelse af Laan i Udlandet at skaffe det danske Pengemarked de Fordele, der maatte kunne opnaas ved en saadan mere direkte Forbindelse med de udenlandske Pengemarkeder«. Herved skulde i første Række opnaas en Højnelse af Kursen for dansk Kreditforeningsobligationer. At man saa ivrig søgte at drage Udlandets Kapital ind i dansk Erhvervsliv, maatte medføre en delvis Pantsættelse af danske Værdier, derunder Jorden, til fremmede. Omkring 1890 havde der været flere udenlandske Værdipapirer i dansk Eje end danske i udenlandsk Eje. Ved Aarhundredskiftet var der et meget betydeligt »Underskud« for Danmark i dette Regnskab, og gennem hele Perioden indtil Verdenskrigen øgedes det betydeligt.

Forudsætningen for Stigningen i baade Ejendomspriser og Gæld var indenfor Landbruget først og fremmest Stigningen i Produktpriserne. I Aarene 1896—1900 var »Kapitelstaksten«, den officielt beregnede Standardpris, pr. 100 kg Rug gennemsnitlig 9,68 Kr., 1911—13 11,56 Kr. For Byg var de tilsvarende Tal 10,17 og 13,26, for Havre 9,89 og 11,73, for Hvede 10,86 og 12,45, for Smør 190 og 223, for Flæsk 88 og 127. Fra Aarhundredskiftet til Verdenskrigen regnes procentvis Kornvarer i Pris at være steget ca. 30 pCt., Kød og Flæsk ca. 40 pCt., Æg ca. 30 pCt., Smør ca. 20 pCt. Kornvarerne havde endnu ikke naaet de tilsvarende Priser som i Perioden fra 1860 til 1886, medens den dyriske Produktion gennemgaaende var i betydeligt højere Priser.

Der forelaa under disse Prisforhold ingen Anledning til at forlade det Spor, der var blevet fastlagt for Landbrugets Driftsforhold i Firserne og Halvfemserne, og de driftsmæssige Forandringer kunde føres videre i ganske samme Retning (hvorom kan henvises til det paagældende Kapitel i foregaaende Afsnit). Der skete en kraftig Udvidelse af den dyriske Produktion, og dette i Forening med Prisstigningen skabte en meget stærk Vækst i Værdien af Danmarks

Overskudsudførsel af Landbrugsprodukter (hvorved altsaa f. Eks. Indførsel af Foderstoffer er regnet fra), som der ovre i England, takket være en med stigende Nationalvelstand og Levefod voksende Efterspørgsel, var bedre Marked for end nogensinde.

Værdien af den paagældende Udførsel havde i Aarene fra 1895 til 1899 kun været 104,4 Mill. Kr., men var i Aarene fra 1910 til 1914 vokset til 296,1 Mill. Kr., altsaa mere end *fordoblet*, en Kendsgerning, der viser, ogsaa naar Hensyn tages til Pengenes noget mindre Købekraft, Gældsstiftelse og den øgede Befolkning, at Landbruget nu paa glimrende Maade løste sin Opgave som det store »bærende« og eksporterende Erhverv. Hvor meget af egentligt Driftsudbytte blev der imidlertid for den enkelte Landmand? Det ahang jo ogsaa i høj Grad af Udgifterne, og de var gennem Perioden stærkt stigende. Anvendelsen af Maskiner blev mere udbredt end nogensinde før og kom derfor ogsaa til at forøge Udgifterne; Arbejdslønnen steg fra 1897 til 1915 for Arbejdere paa egen Kost ca. 50 pCt., for Tyendet ikke saa lidt mere; de forøgede Stigninger betød jo imidlertid, at de besiddelsesløse paa Landet fik deres rigelige Part af Landbrugets øgede Indkomster, et socialt set naturligvis meget glædeligt Forhold. Stillingen var stadig den, at Landbruget maatte søge at hindre sine Folk i Bortvandring til Byerne og til oversøiske Lande, som endnu overvejende havde aabne Døre for Indvandring, og nu var Pengene der jo virkelig til at betale højere Lønninger. Ofte kunde høres Klager, især over de høje Karlelønninger og det Forhold, at der paa en Bondegaard næsten ingenting kunde blive »til »Manden selv«. Procentvis er Udgifterne steget stærkere end Indtægterne; men skønt en mere sikker og omfattende Statistik over dette Spørgsmaal savnes, bør det dog antages for ganske sikkert, at den enkelte selvstændige Landmand havde ikke blot en større Omsætning, men ogsaa et væsentlig bedre Driftsudbytte end før Aarhundredskiftet.

Aarene fra 1900 til 1914 bør ikke mindst af den Grund kaldes gode for Landbruget, fordi de var det for *alle* Klasser indenfor Landbruget sammenlignet med Tiden forud. Under bedre og lettere økonomiske Vilkaar hævdede Gaardmandsbruget smukt den Plads, det havde vundet i de foregaaende Aar, men skønt det store Landbrug ikke mere rent samfundsmæssigt kunde hævde den førende Plads, havde det dog sine særlige Betingelser for økonomisk at arbejde rationelt i Pagt med Konjunkturerne, og det gav de store Chancer for den kapitalstærke og dygtige Mand (som nu ikke mere saa ofte kom til Landbruget fra Byernes Borgerskab, hvorimod det oftere skete, at en Mand fra Bondestanden »rykkede op« i det større Landbrug). Fremdeles var der paa denne Tid, at Husmændene for Alvor begyndte at rykke frem som selvstændige Landbrugere under de Muligheder, der var skabt ved den store Driftsomlægning og Andelsbevægelsen; Tanken om Udstykning kunde nu rejses med større Virkning end tidligere, men herom vil der blive nærmere Tale i et senere Kapitel.

2. Den videre Udvikling af Andelselskaberne og det øvrige Organisationsliv.

Efter Aarhundredskiftet fortsatte Andelsbevægelsen sin Vækst, saaledes som det naturligt svarede til Forholdene, der vedblivende gav de Betingelser, hvorunder den hele Bevægelse fra først af havde kunnet udvikle sig. Der er ovenfor

(S. 101) meddelt en Tabel over Oprettelsen af Andelsmejerier til 1910. Ogsaa i de følgende Aar er der blevet oprettet Andelsmejerier; i Aarene fra 1911 til 1914 grundedes i Landet som Helhed 52 Andelsmejerier, deraf de 41 i Jylland. Der fandtes 1914 i hele Landet 1.168 Andelsmejerier og 196 Fællesmejerier. Her er kun Tale om det daværende danske Statsomraade, altsaa ikke ogsaa om Sønderjylland, hvor imidlertid Bevægelsen hurtigt havde slaaet Rod lige saa godt som Nord for Kongeaaen. Det er allerede ovenfor berørt, at *Stilling Andersen* 1884 oprettede det første nordslesvigske Andelsmejeri, og derefter fulgte hurtigt flere. Ved Afstaaelsen til Danmark i 1920 fandtes der i de sønderjyske Landsdele 130 Andelsmejerier og 15 Fællesmejerier; langt den overvejende Del af disse Foretagender var oprettet allerede sidst i Firserne og i Begyndelsen af Halvfemserne. Andelsbevægelsen var, ligesom Folkehøjskolen, et vigtigt Led i den fælles kulturelle Udvikling, der bidrog til at knytte det fraskilte Land folkeligt fast til Moderlandet; men naturligvis opstod der først ved Genforeningen et organisatorisk Fællesskab.

Der var efterhaanden opstaaet en Række Mejeriforeninger for de enkelte store Omraader i Landet og i alt tre Provins-Sammenslutninger for henholdsvis Jylland, Fyn og de øvrige Øer. Fra 1899 bestod en Samvirksomhed af disse Foreninger under Navn af »De samvirkende danske Mejeriforeninger«, et Slags Forretningsudvalg, der var sammensat af de 3 provinsielle Sammenslutningers 3 Formænd (hver fungerede skiftevis et Aar ad Gangen som Formand), og som bl. a. tog Initiativet til Oprettelsen af Mejeriernes Ulykkesforsikring og deres Fællesindkøb. De samvirkende Mejeriforeninger omorganiseredes 1912 under Navnet »De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation« med et Repræsentantskab, valgt af de enkelte Mejeriforeninger, og en Bestyrelse, delvis valgt af dette Repræsentantskab delvis bestaaende af Formændene for de provinsielle Sammenslutninger. Til Formand valgtes 1912 Gaardejer Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, 1914 Forpagter Niels Porse, Porskær.

Det blev Opgaven for Mejeriforeningernes Fællesorganisation at repræsentere de danske Mejerier indad- og udadtil ved Varetagelse af fælles Interesser, herunder Behandling og Besvarelse af Henvendelser fra Lovgivningsmagten eller Administrationen om gældende eller foreslaede Love vedrørende Mejeribrug og iøvrig beskæftige sig med Forhold som Statistik, Smørnotering o. s. v. Spørgsmaalet om Smørnotering giver iøvrig et Eksempel paa den Energi, hvormed Andelsselskaberne altid har varetaget deres Interesser indenfor Forretningslivet. Efter at Andelsmejerierne længe havde deltaget i Smørnoteringen paa Københavns Børs, indrettede de fra 1912 deres egen, fra Handelsstandens Notering adskilte Prisansættelse, hvorved det opnaaedes, at ogsaa Handelsstanden kom til at tage mere Hensyn til de Priser, der virkelig blev betalt paa Markedet.

I Tilknytning til Mejeriforeningerne dannedes Mælkebedømmelsesforeningerne med det Formaal at skaffe Mejerierne renere og bedre Mælk ved Vejledning af Leverandørerne gennem faste Dommere i Forening med Mejeribestyrelserne. Den første af disse Foreninger var Ringkøbing Amts Mælkebedømmelsesforening, der traadte i Virksomhed 1902 og gav Eksemplet til Dannelsen af lignende Sammenslutninger i andre Dele af Landet; det var dog langtfra alle Steder, man mente at have Brug for denne Form for Kontrol med Mælkeleve-

randørerne. »De samvirkende danske Mejeriforeninger« medvirkede dernæst ved Oprettelsen af »Danske Mejeriers Smørmærkeforening«, hvis Virksomhed blev af midlertidig Karakter, men satte et betydningsfuldt Resultat.

Allerede 1891 indbragte 6 Folketingsmænd et Lovforslag om Indførelse af et Nationalmærke for Smør, tilvirket i Kongeriget Danmark. Sagen blev ikke gennemført, men senere blev den saa taget op af »De samvirkende danske

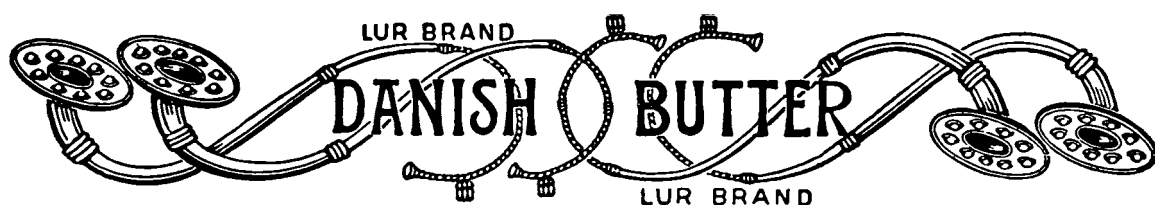

Fra Askov Højskole.

Mejeriforeninger«, og Aar 1900 stiftedes »Danske Mejeriers Smørmærkeforening«, der 1901 fik et Mærke med to sammenslyngede Lurer registreret i England. Smørmærkeforeningen satte sig som et Hovedformaal at faa alle danske Mejerier til at benytte dette Mærke, og under Ledelse af den energiske Formand, Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, lykkedes ogsaa dette i Løbet af ganske kort Tid. 1906 var af de da bestaaende 1328 Mejerier 1315 Medlemmer. Ovre i England blev Mærket hurtigt anerkendt, saaledes at Misbrug af det kunde straffes, og det viste sig straks, at det havde en gunstig Virkning paa det danske Smørs Afsætning.

Det var da kun naturligt, at der, væsentlig ogsaa som Følge af Smørmærkeforeningens Bestræbelser, i Danmark 30. Marts 1906 udstedtes en Lov til Sikring af, hvad der saaledes var vundet for den danske Smørekports Interesser.

I Loven blev det bestemt, at alt til Danmark indført Smør skulde være tydeligt mærket og betegnet som udenlandsk, og i Lovens § 5 gives følgende Regel: »Ved kongelig Anordning fastsættes et for hele Landet gældende fælles Mærke, der paa en i samme Anordning foreskrevet Maade skal anbringes paa al Emballage for Smør, der tilvirkes her i Landet af pasteuriseret Fløde. Emballagen paa alt dansk Smør, der udføres til Udlandet, skal være forsynet med dette Mærke; dog kommer denne Bestemmelse ikke til Anvendelse paa dansk Smør i hermetisk lukkedes Daaser, der udføres til Udlandet, naar disse Daaser er forsynede med et Mærke, der angiver, at Produktet er dansk. Det kan endvidere ved kongelig Anordning foreskrives, at det fælles Mærke skal anbringes paa selve Smørret efter Regler, der fastsættes i Anordningen. Udenlandsk Smør maa hverken indføres, udføres, transiteres eller forhandles i Emballage, der bærer det anordnede Fællesmærke eller et Mærke, der kan forveksles dermed«. I Henhold til

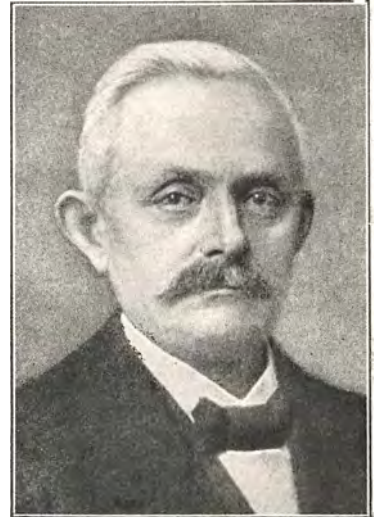
denne Lov blev det af Smørmærkeforeningen indførte Lurmærke fastslaaet som det lovbeftalede Mærke for alt dansk Smør, der tilvirkedes af pasteuriseret Fløde. Med god Grund er der om disse Bestemmelser blevet sagt, at de ikke havde noget med Beskyttelse at gøre, men med Begrebet »ærlig Handel« (fair play); de gav simpelthen de danske Landbrugsprodukter et Værn mod Bedragerier.

Den omtalte Lov af 1906 blev afløst af en meget udførlig Lov af 12. April 1911 »om Handel med Smør og fremmede Landbrugsprodukter«. Det blev herved forbudt fra Landet at udføre Smør, som indeholdt over 16 pCt. Vand, og Smør af den Art blev udelukket fra at kunne benytte »Lurmærket«, der iøvrig skulde være det for hele Landet gældende Fællesmærke, hvormed alt Smør, der tilvirkedes paa de til Kontrol antagne Mejerier af pasteuriseret Fløde eller Mælk, skal forsynes paa Tilvirkningsstedet. Smørmærkeforeningen kunde med god Samvittighed lade sig opløse i 1914. Den havde løst sin Opgave og sikret den danske Smørekspport mod en Konkurrence, der paa illoyal Maade vilde benytte sig af de danske Frembringelsers gode Ry. Det var en i bedste Forstand national Gerning, der saaledes blev udført, og Æren for den tilkommer først og fremmest Foreningens Leder Anders Nielsen.

Anders Nielsen var født i 1859 paa Jægergaarden i Ry ved Silkeborg, uddannedes i Landbruget, var paa Folkehøjskole og tog 1879 Eksamen som Landbrugskandidat fra Landbohøjskolen. Han var en Tid Højskolelærer og uddannede sig grundigt i Mejeribrug. 1882 overtog han Svejstrup Østergaard ved Alken og viste sig her straks som en Foregangsmand i intensivt Landbrug. Gaarden var en middelstor Bondegaard; men der blev holdt en meget stor Malkekvægbesætning, og der var fuldt op at gøre for fem mandlige og ligesaa mange kvindelige Elever. Tidlig viste han Evne for Førerskab, blev 1885 For-

mand for Skanderborg Landboforening og agiterede allerede fra 1887 for Oprettelsen af Andelslagterier. Bedre end de fleste af sine samtlige overskuede han de nye Muligheder for Landbruget, og idet han gjorde Andelsbevægelsens Udvikling med lige fra første Færd, kom han snart i Forgrunden indenfor dens Ledelse.

Der blev ved Anders Niensens Død skrevet om ham, at han ikke i særlig Grad havde været Ideernes Mand indenfor Andelsbevægelsen saaledes som f. Eks. Severin Jørgensen, men i udpræget Grad havde han haft de Evner, der skulde til for at føre Ideerne ud i Livet. Anders Nielsen var den praktisk anlagte, økonomisk, talentfulde, meget forretningsdygtige Landmand, der satte hele sin Kraft i Andelssagens Tjeneste. Han var ikke nogen betydelig Skribent, men som Taler forstod han at faa Folk til at lytte, og paa det Omraade, hvor han virkede, blev han en Fører og Organisator; ikke uden Grund betegnedes han som *Andelshøvdingen*. Det faldt i hans Lod først at føre store Foretagender heldigt igennem, senere at falde i Vanskeligheder, der sled paa hans Ry; men ved hans Bortgang kunde det, uden at det følte som nogen Overdrivelse, blive udtalt af Landstingsmand P. Jeppesen, Drusebjerg, ved Dansk Andels-Gødningsforrettningens Generalforsamling: »Engang, i sene Tider, naar meget andet er glemt, vil der komme til at staa Glans om Anders Niensens Navn, for ingen anden har gjort saa meget for den danske Andelsbevægelse som han.«

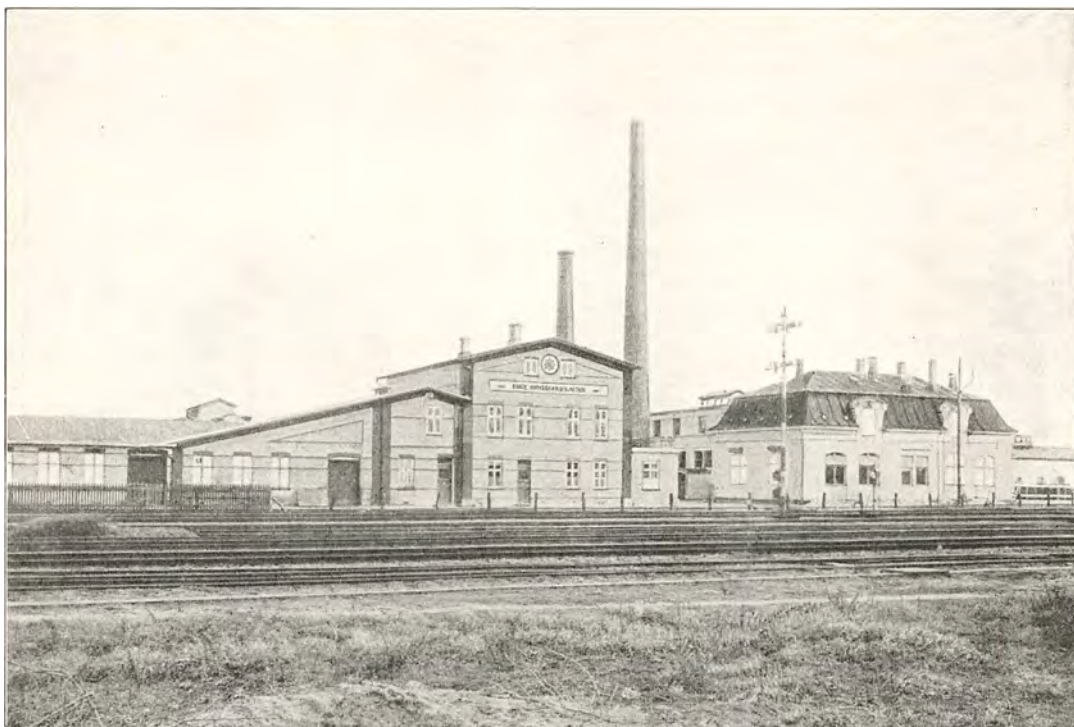

And. Nielsen, født 1859, død 1928.

Anders Nielsen beklædte i Aarenes Løb gennem kortere eller længere Perioder en lang Række Tillidshverv i Landbrugets og Andelssagens Tjeneste. Han var Næstformand i Foreningen af jyske Landboforeninger 1909—14, Formand for denne Sammenslutning 1916—18, Medlem af Bestyrelsen for det kgl. danske Landhusholdningsselskab 1894—1915 og af Statens Planteavljudvalg 1903—14, Medlem af Erhvervenes Fællesudvalg 1918, Formand for De samvirkende danske Landboforeninger 1917—19, Næstformand i det staaende Landbrugsudvalg 1918 og Præsident i Landbrugsraadet af 1919. En kort Tid var han ogsaa Folketingsmand af Venstre; men det var Andelsbevægelsen, der tog hans fleste Kræfter. Han var, som allerede nævnt, Formand for Smørmærkeforeningen, saa længe den bestod, for Mejeriforeningernes Fællesrepræsentation 1912—14, endvidere for De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik 1901—10, for Dansk Andels-Gødningsforretning 1901—18, Formand i Bestyrelsen for Den danske Andelsbank fra 1914 og Medlem af dennes Direktion indtil 1920, Medlem af Kontrolldirektionen for Andelsanstalten »Tryg« fra 1912, Formand for Jydsk Andels-Føderstofforretning fra 1898 og for Dansk Andels Cementfabrik fra 1911, Direktør for Genforsikringsselskabet »Nerva« fra 1919 og Formand for Andelsudvalget fra 1909, Medlem af Bestyrelsen for Det internationale Andelsforbund i London fra 1910 og (som Redaktør af »Andelsbla-

det») for Foreningen af danske landøkonomiske Tidsskrifter 1905—16, Udgiver af en »Lommebog for Landmænd« fra 1899.

Listen over Anders Nielsens Tillidshverv vidner om hans uhyre Foretagsomhed og Arbejdskraft, desuden om de Muligheder for at virke, der frembød sig for en begavet dansk Bonde af hans Slægtled. Saaledes kunde Andelsvæsenet i Forbindelse med Landbrugets almindelige Organisationsliv sætte en Mand i Arbejde! Vi faar alene ved at betragte, hvad det var, Anders Nielsen ofrede sine Kræfter, et Indtryk af, hvorledes Andelsbevægelsen paa denne Tid har for-

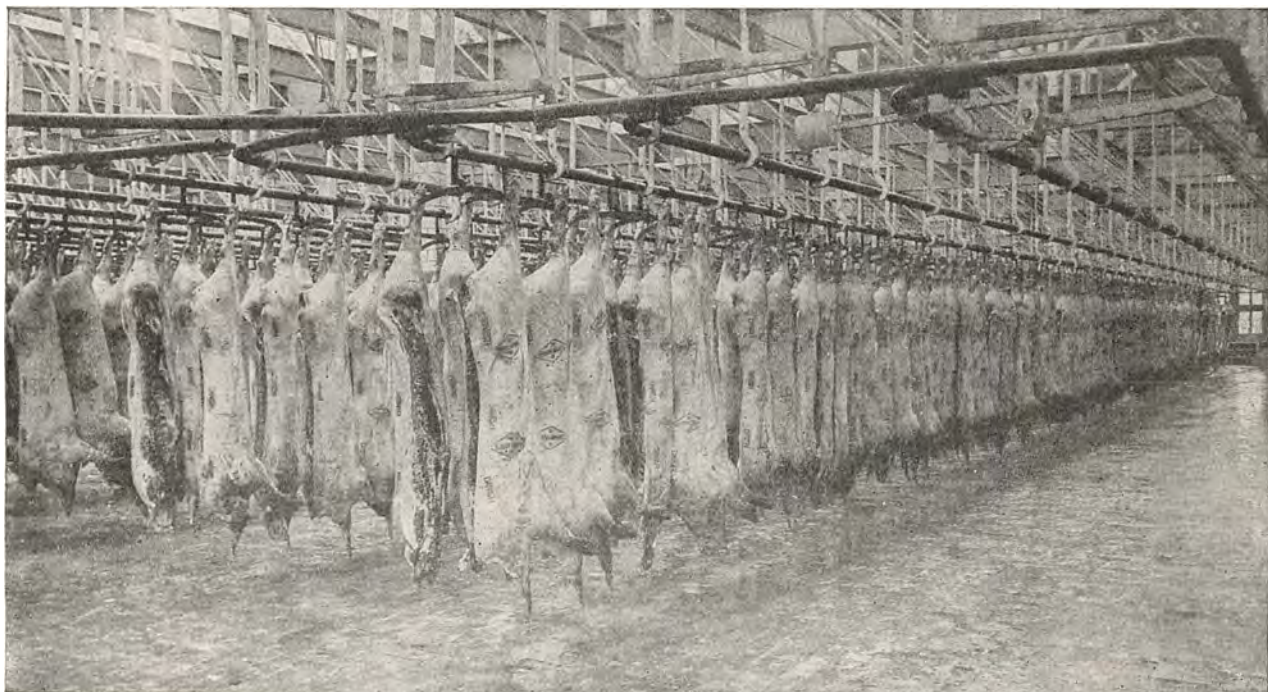
Andelsslagteri.

grenet sig og skabt mangeartede Former for Fællesvirke til Gavn for Landbrug og Landbefolkning. Forholdsvis mindst havde en Mand som Anders Nielsen direkte med Slagterierne at gøre.

Der oprettedes i Tiden efter 1900 og indtil 1914 ikke faa Andelssvineslagterier. 1903 byggedes der Slagteri i Ebeltoft, 1904 i Skive, Grenaa og Hobro, 1906 i Maribo og Hammel, 1908 i Silkeborg, 1909 i Aars og Sorø, 1910 i Vejle, 1911 i Brønderslev og Sæby, 1912 i Skelskør, Viborg, Bjerringbro og Hadsten, 1913 i Struer og Hillerød og 1914 i Nykøbing Sj. og Nykøbing M. 1915 var der ialt 46 Andelsslagterier med 146.000 Andelshavere; Antallet af slagtede Svin var aarligt 2.170.000 og Omsætningen 253,2 Mill. Kr. Senere steg Antallet af Slagterier (1928 49) og Andelshavere (1928 180.000) forholdsvis lidt, derimod Mængden af slagtede Svin og Pengeomsætningen meget betydeligt.

Fra 1902 var der enkelte Andelsslagterier, der solgte deres Flæsk til England gennem et særligt Aktieselskab »Danish Bacon Agency«, der fra 1912 under Navn af »Danish Bacon Company« virker organiseret som Aktieselskab i Lon-

don, som »Dansk Bacon Compagni« som Andelsselskab i København; denne Virksomhed fik Tilslutning fra ikke faa Andelsslagterier og har udrettet megel for Salget af dansk Flæsk i England. For Mejeriernes Vedkommende svarer hertil Smøreksporforeningerne, hvori Mejerier i de forskellige Egne af Landet kunde være sammensluttet til fælles Afsætning paa saa fordelagtige Vilkaar som muligt. Fra 1904 bestod Danske Mejeriers Andels-Smøreksporforening, der omfattede hele Landet og havde Hovedkontor i København, men Filialer i en Række Provinsbyer.

Slakteriets Kølehal.

Paa alle Omraader fremtraadte Tilbøjeligheden til at lade Andelsvæsenet omfatte ikke blot Produktion, men ogsaa Handel i Form af saavel Indkøb som Salg. »Jysk Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer« med Sæde i Aarhus var stiftet 1898 som Modtræk mod et af jyske Købmænd oprettet »Jysk Korn- og Foderstofkompagni«, hvori Landmændene saa en for deres Interesser farlig Ringdannelse. 1901 oprettedes efter det jyske Eksempel »Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer med Sæde i København, og Fyns Andels-Foderstofforretning med Sæde i Svendborg. Ligeledes 1901 stiftedes »Lollandske Mejeriers og Andelshaveres Fællesindkøb« med det Formaal at indkøbe ikke blot Foderstoffer, men ogsaa Kul, Frø m. m. og »De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik« med det Formaal at skaffe de enkelte Mejerier deres Forbrugsartikler, Redskaber, Maskiner o. s. v. saa godt og billigt som muligt. Ogsaa 1901 stiftedes »Dansk Andelsgødningsforretning«, der omfattede en Række lokale Foreninger og under Anders Niensens Ledelse 1916 blev omorganiseret, saaledes at der blev Købepligt og solidarisk Ansvar for de enkelte Andelshavere i Lokalforeningerne. Det skete for at modvirke den faktiske Mo-

nopolstilling, der efterhaanden i stor Udstrækning var vundet af det private Aktieselskab, Det danske Gødningskompagni. Landbrugets Behov for Kunstgødning var steget meget stærkt siden Aarhundredskiftet i Forbindelse med den mere intensive Jorddyrkning (der var indført i 1900 for 3¾ Mill. Kr., men 1914 var Indførsels Værdi 22,4 Mill. Kr. 1906 oprettedes »Danske Landboforeningers Frøforsyning«, der virkede i nær Tilknytning til »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger«, 1913 Jysk — fra 1915 »Dansk« — Andels-kulforretning, 1914 Fyens Andels-Kulindkøbsforening.

Der er med god Grund blevet sagt, at Indkøbsforeningerne særlig har gavnet Landmændene, hvad Handelen med Foderstoffer, Frø og Kunstgødning angaar, fordi disse tre Nødvendighedsartikler for Landbruget undertiden har været Spekulationsobjekter og er blevet Anledning til at udnytte Landmændene. Som Landmændene ved Indkøbsforeningerne søgte at værges sig mod Udbygning fra »Kapitalen«, søgte de gennem Salgsforeningerne at spare de Omkostninger, der fulgte af for mange Mellemmænd ved Eksporten. De vigtigste Foretagender vedblev her at være Smøreksporthoreningerne, Dansk Bacon Compagni og Dansk Andels-Ægeksporth, men Andelsselskaber til Afsætning af ogsaa andre Landbrugsprodukter dannedes dog i de sidste Aar før 1914.

Brugsforeningerne havde ogsaa i denne Tid stor Fremgang, og der oprettedes en stor Mængde nye Foreninger; først nu var det, at Brugsforeningerne begyndte at vinde Indpas i Hovedstaden og i noget større Omfang i Provinsbyerne, men da det foreliggende Værk kun omhandler Landbruget, skal her ses bort fra alle de Led af Andelsbevægelsen, der ikke vedrører dette Erhverv.

Indenfor Landbruget kom Andelsprincippet ogsaa til Anvendelse ved Tilvejebringelse af den fornødne Maskinkraft for mindre Bedrifter, idet der stiftedes Selskaber for Benyttelse af forskellige Slags »Andelsmaskiner« (Lærskewærker, selvbindende Mejemaskiner o. s. v.). Endvidere stiftedes Andels-Elektricitetsværker og Andelsmergelskaber. Ogsaa Andelsbagerier blev der nogle af paa Landet; men mere Betydning fik sikkert nogle »Andelsfrugterier« med det Formaal at behandle de af Andelshaverne leverede Frugter og Havesager samt fremme Frugtavlen ved Forsøg og Vejledning; 1905 stiftedes »De samvirkende Andelsfrugterier«.

1913 stod Dansk Andels-Cementfabrik færdig i Aalborg; som Medlemmer knyttedes til denne Brugsforeninger og Indkøbsforeninger; dens Oprettelse betragtedes af den private Industri som en Udæskning, og det kom i den Anledning endog til en Retssag mellem de ældre Cementfabriker og de Brugsforeninger, der havde været deres Kunder, og som mentes forpligtet til ikke at støtte en saadan Andelsvirksomhed.

Forfærdelse paa tilsvarende Maade i den gamle Bankverden opvakte det, da Andelsudvalget 1905 havde nedsat et »Underudvalg for Samvirken i Penge-sager« med det Formaal at faa oprettet en Andelsbank, et Udvalg, hvori der sad saa ledende Andelsfolk som M. P. Blem, Severin Jørgensen og Anders Nielsen. Trods Modstand og Protester blev »Andelsbanken« til Virkelighed og kunde begynde sine Forretninger i Aarhus i Oktober 1914. Da var Verdenskrigen allerede brudt ud og de Forhold indledet, der skabte saa megen

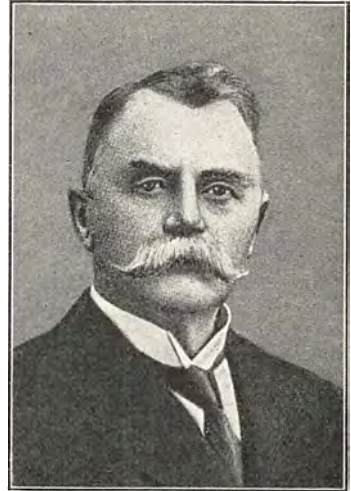
Forvirring og Usikkerhed i det danske Pengevæsen og Forretningsliv, at ogsaa Andelsbanken i det lange Løb kom til at støde paa uovervindelige Vanskeligheder (den maatte lukke 2. Juni 1925, og det lykkedes ikke at faa den genrejst, men dog nok, paa forsigtigere Basis, at skabe den en Slags Afløser i »Dansk Andels- og Folkebank«^{*)}). Bedre Held fulgte de smaa lokale Pengeinstituter, Andelssparekasserne, der senere rejstes paa Andelsgrundlaget; men deres Oprettelse falder først efter den her omhandlede Tid, altsaa efter 1914. Af anden Andelsvirksomhed uden direkte Tilknytning til Landbruget kan nævnes, at der fra 1904 paabegyndtes en Livsforsikring, som fra 1911 blev organiseret i »Andels-Anstalten Tryg«, og at der, ligeledes 1904, grundedes en »Andelsforeningernes Sanatorieforening, der indrettede Tuberkulosesanatoriet paa Krabbesholm ved Skive.

Under de opadgaaende Tider for Landbruget var der frodig Trivsel i det Foreningsliv, der skulde tjene til Forbedring af Husdyravlen. Det oplystes ved en Kreaturtælling 1909, at der var 1259 Kvægavlforeninger, der fik Statstilskud, og af dem var de allerfleste, de 938, oprettet efter Aarhundredskiftet. Endvidere var der 270 Hesteavlsforeninger, der støttedes af Staten, og af dem var 171 blevet oprettet siden 1900, og paa tilsvarende Maade 253 Svineavlforeninger, hvoraf 222 skrev sig fra den nævnte Tid.

Paa alle Felter af Landbrugets Foreningsliv gav de opadgaaende Konjunkturer et godt Rygstød for Fremgang og Udvikling. Der fandtes Aar 1900 102 Landboforeninger med i alt 60.000 Medlemmer, men 1910 115 med 85.000; i de følgende Aar skete der en yderligere Udvikling, og under Verdenskrigen (1917) skulde »De samvirkende danske Landboforeninger« faa deres fast organiserede Form, og de stod vel rustet til at møde de mange erhvervspolitiske Opgaver, der blev paalagt den i Krigstiden.

Det vigtigste og væsentligste, der skete i det almindelige Organisationsliv indenfor Landbruget efter Aarhundredskiftet, var dog, at Husmandsforeningerne nu rykkede frem og gjorde sig gældende Side om Side med de ældre Landboforeninger, hvis Medlemsstab overvejende tilhørte Gaardmandsklassen.

Der var i Sammenhæng med den almindelige Interesse for at styrke Udviklingen af selvstændige Husmandsbedrifter allerede fra Firsernes Begyndelse sket Forsøg paa at samle Husmænd til fælles Arbejde for Dygtiggørelse. En særlig Omtale fortjener her Højskoleforstander Anders Jørgensen i Høng (født 1839, død 1915), en fynsk Husmandssøn, der under sin Livsgerning paa Sjælland blev »Husmandsforeningernes Fader«; 1884 gav han Stødet til, at Husmænd i Flok og Følge paa flere Dages Rejse besøgte vel dyrkede Husmandsbedrifter; ligeledes holdt han paa sin Skole korte Kursus for mindre Landbrugere. Samtidig begyndte Fr. Oehlerich, der selv drev et lille Brug, Udgivelsen af et Husmands-

Direktor L. Broberg,
født 1859, død 1937.

^{*)} Om Andelsbankens stærke Vækst i de seneste Aar, se i et følgende Afsnit (Institutioner og Organisationer).

blad; han agiterede for Oprettelse af Foreninger til Fremme af Landbrugernes Sag, men opnaede dog ikke noget større eller mere varigt Resultat i denne Henseende. Først 1896 oprettede i Klim i Nordjylland den Forening, der gælder for at være Danmarks første egentlige Husmandsforening, men derefter udbredte »Husmandsbevægelsen« sig hurtigt i alle Egne af Landet. 1902 oprettedes allerede Sammenslutninger for de tre største Landsdele: »De samvirkende Husmandsforeninger i Fyens Stift«, »De samvirkende sjællandske Husmandsforeninger«, »De samvirkende jyske Husmandsforeninger«. Hertil kom 1903 »De sam-

Andelsfolkene til Kongres.

virkende bornholmske Husmandsforeninger« og 1907 »De samvirkende lolland-falsterske Husmandsforeninger«. Husmandsforeningerne opfattede sig i høj Grad som Sammenslutninger med ikke blot fagligt, men ogsaa socialt Maal. De vilde rejse en Stand, der hidtil ikke havde haft saa gode Udviklingsmuligheder, men nu fik det gennem de bedre Betingelser, der gennem Landbrugets Driftsomlægning og Andelsbevægelsen var skabt for det lille Brug. Husmændenes kraftige Selvhævdelse førte til visse Gnidninger med Landboforeningerne; navnlig var der i nogle Aar Uenighed om, hvorledes visse Statstilskud til Fordel for Husmandsklassen — til Husmandsrejser, Præmiering af vel dyrkede Husmandslodder og Præmielaan — skulde administreres. Landboforeningerne varetoget fra ældre Tid Anvendelsen af disse Bevillinger; men Husmandsforeningerne mente ret naturligt, at de henhørte under deres Omraade. Modstanden mod dette Krav bundede i en vis Frygt for Splittelse mellem Landbrugets Organisationer. 1907 blev Administrationen af de omstridte Penge delt mellem Landboforeningerne og Husmandsforeningerne, men gik derefter 1909 helt over til Husmandsforeningerne. 1906 var Husmandsbevægelsen saa vidt, at der kunde dannes en

Sammenslutning for hele Landet: »De samvirkende danske Husmandsforeninger«. Der fandtes i 1910 660 Foreninger med 34.500 Medlemmer (1904: 140 Foreninger med 9000 Medlemmer). I de følgende Aar skulde Forenings- og Medlemstal stige yderligere (1920 var der 1102 Foreninger med 81.400 Medlemmer, 1937 1275 Foreninger med 90.100 Medlemmer).

Den første Formand i Husmændenes Landsorganisation var de jydskes Husmænds Fører, Jørgen Nielsen, Viby, en smidig og besindig Mand, den fødte Taktiker med megen Sans for at gennemføre de rette Krav til den rette Tid, men forsigtigt tilbageholdende overfor de stærke politiske Bestræbelser, der tidligt knyttede sig til Husmandsbevægelsen. Han døde i November 1914. Ved Siden af Arbejdet for Planteavl, Husdyrbrug og andre økonomiske Opgaver, svarende til dem, der dyrkedes indenfor Landboforeningerne, blev paa det Husmandsbevægelsens Program, der vedtoges paa et Landsstævne i Odense 1913, stillet »sociale Opgaver«, herunder et Krav i georgeistisk Aand om Grundskyld, og det skete naturligvis ud fra det Synspunkt, at dermed fremmedes en retfærdigere Fordeling af Byrderne paa Jorden og Betingelsen for den Udstykning, der var en Forudsætning for, at der stadig kunde blive flere Husmandslodder og Husmænd. Allerede paa et Fællesmøde for de sjællandske Husmandsforeninger i Køge 1902 var vedtaget den senere berømte »Køgeresolution« om Indførelse af Grundskyld.

3. Udstykningsbevægelsen.

Der er i det foregaaende talt om Husmændenes Stilling omkring 1880 og om, hvordan der var Tanker fremme om at skabe en mere selvstændig Stilling for Husmanden med Jord. Man har paa denne Tid ment, at Landbruget havde mere end Arbejdskraft nok, og at det var i Stand til at betale højere Lønninger, saaledes at det kunde være godt at faa udskilt de Arbejdere, som muligvis kunde skaffe sig en Eksistens paa anden Maade. Som Frugt af denne Tankegang fremkom Loven af 28. Marts 1880 om Husmandskreditforeninger med Statsgaranti og under Statskontrol; det skulde være Formaalet med disse Foreninger at skaffe Husmændene Penge til bedre Dyrkning af deres Jord. De Metoder, man dengang tænkte sig som de mest anvendelige, var temmelig væsensforskellige fra dem, der senere skulde blive de bærende for Udviklingen af det lille Brug. Man forestillede sig, at Husmændene skulde lære dels at pløje med Hornkvæg, dels at behandle deres Jord med Spaden og lægge sig efter havemæssig Drift, noget, der dog ikke laa den praktiske Mulighed i, som man paa den Maade vilde antage.

At Vilkaarene for det ganske lille Jordbrug stadig blev agtet ringe, viser sig derigennem, at der i den nærmeste Tid efter 1880 kun fandt en yderst begrænset Udstykning Sted. Derimod foregik der i Firserne og Halvfemserne, paa Grund af de økonomiske Konjunkturer og andre Forhold, en stor Bortvandring fra det danske Landbrug til Byerne og til oversøiske Lande, og Ejendomsforholdene fik i Sammenhæng dermed en temmelig stillestaaende Karakter. Inden Aarhundredets Midte var Antallet af Husmandslodder steget meget betydeligt, men i Firserne standsede Stigningen, fordi det nu blev muligt for de unge at søge bort til Forhold, der lokkede mere; det blev ikke mere nødvendigt, at en stor Befolkningstilvækst blev tilbage, trods lidet tillokkende Vilkaar, i Landsognene. Sta-

tistiske Opgørelser fra henholdsvis 1885 og 1895 viser nogenlunde det samme Antal af Brug i baade Husmandsklassen og de andre Størrelsesklasser. Der er i det Tiaar, der laa imellem, ingen væsentlige Forandringer sket.

Sammenligner man Forholdene i 1895 med dem, der har foreligget i 1850, altsaa tager et Overblik over Udviklingen i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede, viser det sig for Gaardenes Vedkommende, at de store Gaarde, gennem anden Halvdel af det 19. Aarhundrede, er blevet lidt flere i Antal og har faaet et lidt større Omraade, og at Bøndergaardene ogsaa er blevet mere talrige, men dog har maattet afgive nogen Jord til andre Brugsformer. Den Forandring, der saa-

Gammelt Husmandssted.

ledes har fundet Sted, og som ligger i Fortsættelse af, hvad der i nogen Grad er sket i samme Retning allerede gennem første Halvdel af det 19. Aarhundrede, har dog ikke paa nogen dybtgaaende Maade ændret hverken Herregaardenes eller Bøndergaardenes Stilling indenfor Landbrugserhvervet. Overgangen fra Fæste til Selveje har lettet baade Udstykning og Sammenlægninger, men i det hele har Bondebedriften smukt hævdet sin centrale Plads; hvad der i denne Henseende var Maalet og Meningen med de store Landboreformer, er saaledes sket Fyldest, og ved Landbrugets store Driftsomlægning og Andelsbevægelsen er saa kommet den økonomiske Udviklings ligesom endelige og afgørende Bekræftelse af disse Forhold.

At der gennem Arvedelinger og paa andre Maader er sket en ikke ringe Udstykning af store Bøndergaarde til mindre, saaledes at der i 1895 har været ca. 21.000 ganske smaa Gaarde med fra 1 til 2 Tdr. Htk. mod kun ca. 14.000 i 1850, har ikke væsentlig ændret Bondestandens Vilkaar og Betingelser for at gøre sig økonomisk og socialt gældende. Det Udstykningsspørgsmaal, der tildrog sig Opmærksomheden og fremkaldte de store Drøftelser, har aldrig nær saa meget været Spørgsmaalet om Udstykning til mindre Gaardlodder som Spørgsmaalet

om Udlæggelse af Husmandslodder; men netop de Forhold, der angik det sidste Spørgsmaal var det, der mest afgørende ændrede sig gennem de nye Konjunkturer og Vilkaar for Landbruget i Tiden efter 1880. De nye intensive og ved Andelsforetagender støttede Produktionsformer gav »Luft under Vingerne« for Husmanden og hans Bedrift og skabte uanede Muligheder, saaledes at det efterhaanden ikke blev aktuelt at tale om Pløjning med Køer og om Spadekultur; men ikke blot varede det dog sin Tid, inden de nye Produktionsformer slog helt igennem, men det varede endnu længere, før Rækkevidden af deres Betydning for det ganske lille Landbrug blev fuldstændig erkendt.

Det er i Virkeligheden en Misforstaaelse, at den første Statshusmandslovgivning overvejende skulde være udsprunget af en saadan helt ny og »moderne«

Nyt Husmandssted.

Vurdering af Husmandsbedriftenes økonomiske Muligheder. Det skyldtes hovedsagelig den stadig stigende Bortvandring af Arbejdskraft fra Landbruget i Forbindelse med den nye socialpolitiske Opfattelse, der satte Frugt i Indførelsen 1891 af Alderdomsunderstøttelse og anden beslægtet Lovgivning, naar der fra 1890 blev rejst et Spørgsmaal om at skaffe de jordløse Husmænd smaa Jordlodder, ikke for at de kunde blive selvstændige Jordbrugere, men for at de skulde kunne leve i større Tryghed og Tilfredshed som Landarbejder — akkurat det samme Formaal, man havde stillet for Udlæggelse af Husmandslodder hundrede Aar før, paa de store Landboreformers Tid.

Statshusmandsloven af 24. Marts 1899, der blev Frugt af lange Forhandlinger og Overvejelser vedrørende denne Sag, var et Led i den Bevægelse for Socialreformer, der nu ogsaa var brudt igennem herhjemme; men den byggede paa de gamle Forestillinger om Husmanden som Landarbejder og den uundværlige Støtte for de store Landbrug. Statshusmandsloven af 1899 vilde kun fremme Udlægningen af ganske smaa Lodder paa normalt mellem $3\frac{1}{2}$ og 5 Tdr. Land; den var udtrykkelig en Lov om »Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere«, og man kunde egentlig godt, hvis man vilde, kalde den for saa vidt »reaktionær«, som dens Ophavsmand har vendt sig bort fra Halvfjersernes Interesse for at skabe selvstændige Husmænd og i Virkeligheden bevidst søgt tilbage til Landboreformernes Synspunkter. Aarsagen hertil var, som allerede nævnt,

at den store Bortvandring fra Landbruget af Folk, der søgte til andre Erhverv eller til andre Verdensdele, var ved at skabe en følelig Mangel paa Mennesker til Landbrugsarbejde. Der manglede ikke blot nu Anledning til at oprette nye Huse; det kunde ogsaa være svært nok for Godsejere og Gaardmænd at finde lysthavende, naar de gerne vilde have de Huse, de havde, bortlejet til paalidelige Arbejdsfolk. Paa denne Baggrund var det, at Folketingets Gaardmænd og Landstingets Godsejere havde ret let ved at finde hinanden i Tanken om, at der burde gøres noget for Landbrugets Arbejdere, bl. a. altsaa skaffe de jordløse iblandt dem Jord. Naturligvis taler det ikke Landbrugets Arbejdsgivere til Forklejnelse, at de saaledes tænkte paa deres egne Interesser ved Gennemførelsen af den første Statshusmandslov; de handlede dog ud fra virkelig social Forstaaelse.

Det er trods alt mærkeligt, at vi under de Forhandlinger, der gik forud for Statshusmandsloven af 1899, ikke paa nogen fremtrædende Maade møder den Betragtning, at der gennem Landbrugets Driftsomlægning og Andelsbevægelsen var skabt nye Vilkaar for Husmandsdriften. Det var dog disse nye Konjunkturer, der allerede ved det 19. Aarhundredes Slutning havde begyndt at sætte Præg paa Forholdene, og det var dem, der i det 20. Aarhundrede kom til at præge Udstykningsbevægelsen og den hele Husmandsklasses Udvikling i Retning af en selvstændigt arbejdende Landbrugerklasse. Var end den første Statshusmandslov givet i nogen anden Aand, blev den ganske sikkert rundt om i de interesserede Kredse paa Landet modtaget som et Vidnesbyrd om, at der var ved at gry en ny Tid for Arbejdet med de smaa Jordlodder, som altsaa selve Staten vilde støtte og opmuntre paa en saa særlig Maade.

Allerede fra Aarhundredskiftet er der ligesom gaet »Lyrik« i Udstykningen — maaske ikke just til Gavn for den nøgterne Vurdering af Vilkaar og Følger. »Husmændenes Digter«, Johan Skjoldborg, priste i Vers, der blev sunget rundt om ved Møder og Fester, Manden, der »med Hakke, Skovl og Spade« fik Bugt med den stridige Jord og rejste sig et smukt Hjem der, hvor andre vilde have opgivet Ævret. Nu som før var det som Regel langt fra den bedste Jord, der laa hen til Brug for Husmænd, men ofte kun lidet frugtbare Udlodder, og der kunde ikke altid være Feststemning over et Arbejde, der maatte gøres under Afsavn og haarde Vanskeligheder. Det var dog naturligt nok, at det danske Demokrati, der sejrede ved Systemskiftet 1901, skabte sig et Ideal og næsten en »Helt« i den Mand paa Landet, der ikke blot stred for at opnaa en bedre Stilling rent økonomisk, men navnlig ogsaa for at opnaa en samfundsmæssig Selvstændighed, der ikke havde været kendt af hans Fædre. Man forstaaer tillige, at det for de unge i Landbruget kunde synes et langt bedre Fremfidsmaal at knytte sig til Jorden i en saadan Stilling end at vandre ind til Fabrikerne for at opnaa en maaske sikrere, men mindre selvstændig og frisk Tilværelse.

Fra Tiden omkring Aarhundredskiftet var den saakaldte »Husmandsbevægelse« en Kendsgerning; der havde tidligere kun været svagere Tilløb til at samle Husmændene i særlige Organisationer, men 1902 var man saa vidt, at der stiftedes provinsielle Sammenslutninger af Husmandsforeninger baade i Fyn, Sjælland og Jylland. Det blev Husmandsbevægelsens Stræben, at ikke blot skulde Husmændene kunne leve selvstændigt af deres Lodder uden at behøve at gaa paa Arbejde hos andre, men de skulde paa Samfundslivets forskellige

Omraader være i Stand til at hævde sig som jævnbyrdige med Gaardmændene. I den rent politiske Udvikling blev dette betydningsfuldt ved mange Husmænds Tilslutning til det radikale Parti, der 1905 brød med det af Gaardmandsklassen saa stærkt prægede Venstre. Husmændenes Løsen var helt igennem: »Vi vil være selvstændige«.

Hermed stemte den oprindelige Lovgivning om »Statshuse« ikke helt ved Aand og Formaal. De Jordlodder, til hvis Erhvervelse der kunde ydes Statsstøtte, skulde have en Middelstørrelse af $3\frac{1}{2}$ —5 Tdr. Land og højst være paa 8 Tdr. Land, og Værdien, med passende Bygning og Besætning, maatte ikke overstige 4000 Kr. Landarbejderen skulde selv være i Besiddelse af 1 Tiendedel af den fornødne Kapital, medens hele Resten skulde skaffes til Veje ved Statslaan til lav Rente (3 pCt.) og paa lempelige Afdragsvilkaar. De Landarbejdere, der opnaaede Husmandslodder i Henhold til denne Lov, vedblev for saa vidt at være Arbejdere, som de maatte tjene gennemsnitlig Halvdelen af deres Livsophold uden for deres egen Bedrift. Da der 1904 gennemførtes en Fornyelse af Loven af 1899, blev der den mindre væsentlige Ændring, at Laaneværdien forhøjedes til at kunne udgøre indtil 5000 Kr., og det aarlige Beløb, der stilledes til Raadighed fra Statskassen, forhøjedes fra 2 til 3 Mill. Kr. (Forhøjelser, der næsten kun svarede til de forhøjede Priser paa Jord og Bygninger). Ved den anden Revision af Loven i 1909 blev det ved selve Lovens Titel udtrykkeligt fastslaaet, at Maalet var »Oprettelse af Husmandsbrug«; men den højeste Laaneværdi blev dog kun sat til 6.500 Kr., undtagelsesvis 8.000 Kr. — og der var stadig en Minimumsgrænse for Arealet paa kun 2 Tdr. (ingen Maksimumsgrænse her, men den var jo indirekte sat ved Grænsen for Laaneværdi); ved en Bestemmelse om Tillægslaan til Brug, der var oprettet efter de tidligere Love, var der skabt Mulighed for, at disse Brug kunde supplere deres Areal saaledes, at de kunde komme til at svare i Størrelse til de nyoprettede Brug — en Bestemmelse, der gentoges ved de følgende Love; det aarlige Beløb, der stilledes til Raadighed, forhøjedes til 4 Mill. Kr.

Endnu en Lovrevision af 1914 bragte ikke saa væsentlige Forandringer, men efter Verdenskrigen ved den helt selvstændige Lov af 4. Oktober 1919, gennemført af den radikale Landbrugsminister Kr. Petersen under Indflydelse af georgesistiske Tanker som Rettesnor ved Bortsalg af Jord i offentligt Eje til en Form for Arvefæste, betonedes det, at der skulde skabes Husmandsbrug af en saadan Størrelse, at Brugerne kunde ernære en Familie ved Arbejde i egen Bedrift. Den samme Tanke laa til Grund, naar ved en Tillægslov af 6. Maj 1921, gennemført af Landbrugsminister Th. Madsen-Mygdal, den ældre Husmandslov ændredes saaledes, at det blev muligt at yde den enkelte Bruger et noget større Laan, end det tidligere havde været muligt at give. Det blev altsaa nu muligt at blive »Statshusmand« paa to Maader, enten som Statsfæster i Henhold til Principet af 1919 eller som Selvejer i Henhold til Principet af 1899. Der var frit Valg mellem de to Principer, og det vedblev der ogsaa at være, efter at de forskellige Regler er blevet samarbejdet i en Lov af 14. Maj 1934 om Oprettelse af mindre Landbrug, Gartnerier og Havebrug.

I Henhold til de Bestemmelser, der knytter sig til Loven af 1899, bestod der den 15. Juli 1937 ialt ca. 12.102 Husmandsbrug (en Del flere har i Aarenes Løb været oprettet). I Henhold til Loven af 1919 bestod der samtidig ca. 4.922 Brug.

Det var ialt ca. $\frac{1}{12}$ af danske Landbrug, der saaledes var bygget paa Statens Støtte — og dog kun en forholdsvis lille Del af samtlige bestaaende Husmandsbedrifter.

Den almindelige Udviklingslinje blev siden Aarhundredskiftet en Udvidelse af de smaa Brugs Antal og Omraade. Det karakteristiske er imidlertid, at der navnlig er blevet flere af den Slags Ejendomme, der staar paa Grænsen af Husmandsbedriften og nok ogsaa til daglig regnes for Husmandssteder, men statistisk altid rubriceres som »Gaarde«, fordi de har mere end 1 Td. Htk. Af egentlige Husmænd, Folk med Jordlodder over 1 ha, men med mindre Hartkorn end 1 Td., var der (naar bortses fra Sønderjylland) 97.552 i 1904 mod 104.909 i 1932. Antallet af smaa Huse mellem 1 og 3,3 ha var derimod gaaet ned fra 41.407 til 28.133, altsaa er Antallet af større Huse steget stærkt, men den gennemsnitlige Størrelse af et Husmandssted steg dog i den omhandlede Periode, der var Husmandsbevægelsens Glansperiode, kun fra 7,3 ha med 0,37 Tdr. Htk. til 8,5 ha med 0,43 Td. Htk. — et Forhold, der peger i en bestemt Retning: at den store Hovedforandring, der har fundet Sted for Husmandsklassen og Husmandsbedrifterne, egentlig ikke bestaar i Udstykning — i Udlæggelse af saa meget mere Jord til dette Brug, men i Indførelse af mere intensive Driftsmetoder, hvorved Arealerne faar en helt ny Betydning.

Husenes samlede Andel i Landbrugets Hartkornsmængde var i 1904 35.914 Tdr. eller omtrent $\frac{1}{10}$ af hele Landets Hartkornsmængde, i 1932 (bortset fra Sønderjylland) 45.254 Tdr. Da Husmandsjord gennemgaaende er den daarligste og mindst boniterede, bliver den en større Andel af selve Landbrugsarealet, nemlig i 1904 ca. 22, i 1932 ca. 25 pCt. Ser vi paa Ejendomme i Klasse mellem 1 og 2 Tdr. Htk., hvor man vistnok finder Hovedparten af de »Husmandsbrug«, der er oprettet i Henhold til Ordningen af 1919, viser det sig, at de i det samme Tidsrum, bortset fra Sønderjylland, er gaaet frem i Antal fra 21.784 til 34.138, og deres Hartkornsmængde steg fra 30.858 til 47.457. Den overvejende Del af Landets Jord, mere end 60 pCt. af Hartkornsmængden, findes dog ved 53—54.000 Bøndergaarde med fra 2 til 12 Tdr. Htk. Meget vidtgaaende har Udstykningen i Virkeligheden ikke været.

Det ny, der skete i denne Bevægelse under de Vilkaar, der skabtes ved Driftsomlægningen i Firserne og Halvfemserne og den dermed følgende Andelsbevægelse, var først og fremmest, at man dristigt satte sig som Maal at opbygge selvstændige Jordbrug paa saa smaa Arealer, at de ikke tidligere havde kunnet frembyde nogen Mulighed derfor. Fra Aarhundredskiftet tog Bevægelsen klart denne Retning og stod som en sejrende Linje i den danske Samfundsudvikling. Husmanden var blevet en helt forvandet Type, ikke længere mere eller mindre afhængig af andre, men selvstændig Mand paa sin Lod — for saa vidt lige saa godt »Bonde« som Gaardmanden. Troen paa Husmandsbedriftens og dermed paa Udstykningens Værdi kunde holde sig efter den følgende Krigstids Omvæltninger og gav sig nu, som vi har set, de mest kraftige Udtryk gennem Lovgivningen.

Det kan i denne Forbindelse være af Interesse at anføre, hvad en politisk og landbrugsfagligt saa førende Mand som den tidligere Stats- og Landbrugsminister Th. Madsen-Mygdal har bemærket om Udstykningen i et Foredrag, han 1930 holdt ved et Konsulentmøde i København.

Madsen-Mygdal fremhævede her, at Udstykningen ikke kunde mindske Arbejdsløsheden eller hindre Bortvandring til Byerne (nogen Betydning i denne Henseende maa man dog nødvendigvis kunne tillægge den); men han fandt den nationaløkonomisk heldig og forsvarlig, fordi det gennem Fremstillingen af de forædlede Husdyrprodukter, der var blevet det danske Landbrugs Specialitet, var muligt for den lille Bedrift at hævde en forholdsvis gunstig Stilling, sammenlignet med den større, en Mulighed, der var ubetinget knyttet til Andelsbevægelsen.

»Andelsbevægelsen«, udtalte Madsen-Mygdal, »aabner de store Muligheder for det mindre Landbrug. Det kooperative Samarbejde har muliggjort det store Under indenfor dansk Landbrug, at samtidig med, at vi har udstykket Jorden og dermed Produktionen i flere og flere smaa selvstændige Virksomheder, saa har vi alligevel kunnet samle det hele sammen igen i en Storproduktion, der netop har sin mest fremtrædende Særegenskab i de færdige Produkters Ensartethed og Fasthed med Hensyn til Kvaliteten. Andelsbevægelsen er en Grundbetingelse for hele det mindre Landbrugs Rentabilitet. Uden dette Samarbejde vilde det hele falde fra hinanden i Stumper og Stykker, og Udstykningen vilde betyde en Foringelse af vort Lands samlede Erhvervs muligheder. Men omvendt: med dette Samarbejde har Udstykningen økonomiske Muligheder her i Landet som intet andet Sted.«

Om den sociale Betydning af Udstykningen fremhævede Madsen-Mygdal, at jo flere selvstændige Landbrugsbedrifter der blev, desto sikrere og fastere Grund byggede Samfundet paa: »Jeg tænker ikke her paa, om det store Tal af mindre Jordbrugere vil slutte sig til det ene eller det andet af de politiske Partier. Men jeg tror, at en talrig jordejende, selvstændig Landbostand altid vil betyde en vis Sikkerhed for en rolig fremadskridende Udvikling, et Bolværk mod pludselige og nedbrydende Omvæltninger.«

Madsen-Mygdal udtrykte ogsaa i denne Tale sin Tro paa, at de økonomiske Betingelser, der havde baaret Udstykningen og den lille Bedrifts Fremgang, vilde holde i Fremtiden. Han var her i Overensstemmelse med den almindelige Tankegang, for hvilken det blev en stor Overraskelse, at der med den Krise, der satte ind ved 1930, udviklede sig en Tilstand, der kom til at betyde en delvis Lukning af det for det danske Landbrug hidtil frie og aabne Afsætningsmarked

i England. Derved svækkedes ganske særlig Vilkaarene for det helt lille Landbrug, der byggede paa den store Afsætning af forædlede Landbrugsprodukter, og i særlig Grad blev Husmændene økonomisk afhængige af de »Ordninger«, hvormed Regeringen greb ind til Afværgelse af den værste Skade. Spørgsmaalet om det forsvarlige i Udstykning rejser sig da ved Tredivernes Slutning paa helt ny Maade, og man er kommet langt bort fra det ubetingede Lyssyn paa disse Forhold, som længe satte Præg paa den almindelige Opfattelse og stadig mere ogsaa paa Politik og Lovgivning. Nu spørges det, om det kan være forsvarligt at fremme en Udstykning i Brug af saa lille Størrelse, som tidligere fandtes tilstrækkelig. Et Vidnesbyrd herom findes i en Lov af 13. April 1938, hvorved det er blevet tilladt at yde Statsstøtte til Oprettelse af Brug paa over 15 ha, hvilket før var forbudt¹⁾.

4. Landbrugets Skatter forud for Krigen.

Da 80'ernes Krise brød ind over det danske Landbrug havde Skatterne i en lang Aarrække ligget i alt væsentligt uændret. Der svaredes dels Statsskatter og dels kommunale Skatter til Amt og Sogn.

Den direkte Statsskat var for Landbrugets Vedkommende Hartkornsskat og for de øvrige Erhverv Bygningsafgift.

Til Kommunerne svaredes Ejendomsskat og Personskat foruden visse mindre Naturalydelse.

Hartkornsskatten stammede fra Tiden omkring Enevældens Indførelse i 1660. Det første Skattegrundlag blev tilvejebragt ved, at Godserne indsendte deres Jordebøger, hvori Fæsteafgifterne var optegnet. Selvejrbønder var jo en Sjældenhed dengang. Afgifterne, som svaredes i forskellige Slags Korn, Smør og Fjerkræ o. s. v., blev saa omregnet til en Generalnævner »hart Korn« (Hvede, Rug). Man gik her ud fra, at Ejendommenes Størrelse maatte være afgørende for Skatteevnen, og at Fæsteafgiften saaledes var et Udtryk for denne. Selv om det maaske til en vis Grad holdt Stik, naar man sammenlignede Bønder under samme Gods, var der imidlertid stor Forskel paa Fæsteafgifterne til forskellige Godser, og det blev derfor klart, at man maatte skabe et for hele Landet mere ensartet Grundlag. Der blev i den Hensigt foretaget en Opmaaling af Jorderne, som sattes i Klasse efter deres Bonitet, og et større eller mindre Areal efter Boniteten kom saa til at udgøre den beskatningsmæssige Enhed, en Tønde Hartkorn. Herved tilvejebragtes *den gamle Matrikel* af 1688.

Hartkornsskatten omfattede foruden Landbrug, Tienderrettigheder samt Skovbrug ogsaa Mølleri, Fiskeri, Færgedrift, Brohold og i visse Egne tillige Teglværker og Stampemøller m. m. Det var praktisk talt alle de Næringer og Indtægtskilder af Betydning, som fandtes i Landdistrikterne dengang. At beskatte Folk efter deres Indtægt var upraktisk, bl. a. fordi den for Størsteparten bestod i Varer, der fremstilledes til eget Forbrug og vanskeligt kunde fastslaaes. I Stedet for tog man Grundlaget for selve Virksomheden til Udgangspunkt: Gaarde af samme Areal og Bonitet beskattedes indbyrdes lige og atter lige med f. Eks. et Mølleri, der kunde afgive et tilsvarende Levebrød.

¹⁾ M. H. t. den nye økonomiske Situation i 1930'erne og dens Konsekvenser ogsaa for Udstykningen og Husmandslovgivningen maa iøvrigt henvises til Kjeld Bjerkes nedenfor følgende Afsnit.

Byerne beskattedes i ældre Tid med forskellige indirekte Skatter, især den saakaldte Konsumtion, en Afgift af Varer, der indførtes til Forbrug i Byerne.

Omkring 1800 indtraadte der en Finanskrise, bl. a. som Følge af, at vort Pengevæsen var kommet i en meget slet Tilstand, der resulterede i Statsbankerotten i 1813. Statskassen maatte have Penge, Spørgsmaalet var blot, hvordan man skulde paaligne de nye Skatter.

Matriklen af 1688 ansaas ikke længere for anvendelig som Skattegrundlag for nye Udskrivninger. Mangler, som den havde været behæftet med fra første Færd, var kommet for Dagens Lys, og der var sket adskillige Forskydninger i Arealernes relative Dyrkningsværdi. Det blev derfor besluttet at udarbejde en ny Matrikel, men indtil dette kunde ske, klarede man sig med en hastig foretaget Værdiansættelse, den saakaldte Taksering af 1802. Taksationsskatten var ligesom Hartkornsskatten en Slags Indkomstkildeskat. Hvor en Ejendom var fæstet eller forpagtet ud, betalte Fæster eller Forpagter en Del af Skatten, Ejeren en anden Del, d. v. s. Taksationsskatten beskattede Indtægt saavel fra Brug som fra Eje af Jord. I Stedet for Taksationsskat fik Byerne en Bygningsafgift, som dels var en Forbrugs- og dels en Næringssskat, nemlig en Skat paa Bolig (Forbrug) og Skat paa Bygning til erhvervsmæssig Anvendelse. I sidstnævnte Henseende ramte den de forskellige Erhverv meget ulige, idet der jo til Udøvelsen i meget forskelligt Omfang lægges Beslag paa Husrum.

I de følgende bevægede Aar skete der en Del Ændringer i Skatteforholdene, men efterhaanden faldt det i Lave igen. I 1844 blev den ny Matrikel færdig; den omfattede kun Ager- og Enghartkornet, idet det var Hensigten at beskatte Mølleri, Fiskeri o. s. v. gennem indirekte Afgifter. Medens den gamle Hartkornsskat blev liggende paa Matriklen af 1688 under Navn af Gammelskat, samledes forskelligt, herunder Taksationsskatten af 1802, paa den ny Matrikel som Land- og Ligningsskat. Ligningsskatten var forskellige ældre Særskatter bl. a. til militære og retslige Formaal, der nu blev slaaet sammen, og som Byerne ogsaa maatte udrede. Ligheden i Skattebyrden mellem By og Land synes stort set godt opretholdt op til denne Tid.

Konsumtionen var imidlertid i flere Henseender en uheldig Afgift, og navnlig var Optræningen uforholdsmæssig kostbar; i Provinsbyerne slutte den saaledes to Femtedele af, hvad Afgiften indbragte. I 1850 blev Konsumtionen derfor ophævet, den udgjorde 60 pCt. af Byernes Statsskat. Efter at Byerne saaledes var blevet fri for deres Del af det gamle Skattesystem, mens Landbrugets bestod, følte det kun uretfærdigt, at Landdistrikterne som Helhed var 2 à 2½ Gange saa højt beskattet som Byerne i Forhold til Indtægten, og indenfor Landdistrikterne ansaas særlig Landbruget for overbeskattet. Ganske vist var Landbrugets Skatter faste, mens de øvrige Erhvervs i hvert Fald voksede med Befolkningstilvæksten og i nogen Grad med højere Boligstandard, men Landbrugets svigtende Indtægt under Krisen i 80erne bragte Sagen paa Bane, og da der saa tilmed skulde skaffes øgede Skatteindtægter til Statskassen, var det klart, at der maatte en Ændring til i Udskrivningsmaaden.

Ejendomsskatterne til Staten. I 1896 fremkom det første Forslag, men Forhandlingerne trak ud; Spørgsmaalet blev kædet sammen med Toldlovsreformen, og der fremkom en Række Forslag, der hver havde sin Løsning paa Sagen. I 1900 nedsattes da en Kommission, som afsluttede sit Arbejde paa et halvt Aar,

og hvis Beretning fik Linierne trukket op og Partiernes Stilling klaret, saa den kom til at afgive Grundlag for Skattelovene af 1903.

For Statsfinansernes Vedkommende betød denne Skattereform fuldstændig Afskaffelse af alle de bestaaende direkte Skatter. Til Erstatning indførtes Ejendomsskyld og Indkomst- og Formueskat.

Ejendomsskyld svarede med 1,1 ‰ af faste Ejendommers (Grund og Bygningers) Handelsværdi, saadan som den fastsattes ved periodiske Ejendomsskyldvurderinger. Der var dog visse Lempelser for mindre Ejendomme og Ejendomme med smaa Lejligheder.

Fra visse Sider er Ophævelsen af Landbrugets gamle Skatter blevet kritiseret, idet man har sagt, at de udgjorde en Særbeskatning, som var saa gammel, at den maatte have bundfældet sig som en Prioritet, der havde sænket Ejendommens Handelsværdi, og naar den ophævedes, vilde Priserne stige, saaledes at Ejerne fik en ufortjent Kapitalforæring. Tanken blev i sin Tid bestemt imødegaaet af Mænd som f. Eks. Nationaløkonomen, Professor Falbe-Hansen og Landbrugsstatistikeren, Amtsforvalter og mangeaarig Folketingsmand N. P. Jensen.

Hartkornsskatterne var, hævdede man fra den Side, for det første ingen ren Særbeskatning. De direkte Statsskatter i Landdistrikterne udgjorde ca. 5 Kr. pro persona og af Landbrug alene mellem 6 og 7 Kr. pro persona, mens de i Provinskøbstæderne gennemsnitligt var ca. 3 Kr. 40 Øre pro persona, men iøvrigt var meget forskellige mellem Byerne indbyrdes, nemlig fra ca. 1 Kr. op til 4 Kr. pro persona. Der var følgelig ingen, der kunde sige, hvad der var »normal« Beskatning, og hvad der var Særbeskatning. Forøvrigt bestod jo stadig Muligheden for en hel eller delvis Omlægning af Hartkornsskatten. Desuden var Omsætningen af Landejendomme i almindelig Handel med kontant Pris nærmest en Undtagelse; allerede af den Grund vilde en Kapitalisering og Bundfældning af Hartkornsskatten vanskeligt kunne finde Sted. N. P. Jensen søgte da ogsaa at klargøre, at Hartkornsskat (og Tiende) ikke synes at have givet paaviselige Udslag i Ejendomspriserne, lige saa lidt som Ophævelsen kunde se at gøre det. Stigningen i Ejendomspriserne efter 1903 mente han ikke var voldsomere eller pludseligere, end at den fandt sin fulde Forklaring i de stigende Priser paa Landbrugsvarer og den voksende Produktion, som i Forening skabte større Nettoudbytte og bedre Rentabilitet. Medvirkende var utvivlsomt den Faktor, at der i Bygninger og Jordforbedringer m. m. stod en meget betydelig og i det hele stadig voksende Realkapital, som naturligt øvede sin Indflydelse paa Handelspriserne.

I Forhold til Indtægten faldt Ejendomsskatterne efter Skattereformen — ligesom forøvrigt den Dag i Dag — i dobbelt saa stort Omfang paa Landdistrikterne som paa Byerne. Fordelen for Landbruget var derfor næsten alene den, at Ejendomsbeskatningen blev nedsat til under det halve, nemlig til ca. 5 Mill. Kr. mod ca. 11 Mill. I Begyndelsen af Aarhundredet som o. 1880 svarede Landbruget 5 Mill. Kr. i Gammelskat og godt 1,7 Mill. Kr. i Land- og Ligningsskat. Af Ejendomsskylden faldt i de første Aar ca. 2,3 Mill. Kr. paa Landbruget, og før Verdenskrigen var det steget til 2,75 Mill. Kr.

De nye Skatter indbragte ialt ca. 14 Mill. Kr., heraf Indkomstskat 6,3 Mill. og Formueskat 2,6 Mill. Trods den større samlede Udskrivning var Landbrugets Beskatning til Staten formindsket med et Par Millioner, nemlig til ca. 4,7 Mill.

Kr., idet Personbeskatningen udgjorde knap 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. omtrent lige fordelt mellem Indkomst- og Formueskat. Indkomst- og Formueskatten bødede saaledes noget paa Ejendomsskattens Ulighed uden dog helt at kunne opveje den.

Indkomst- og Formueskat til Staten. Indkomstskatten var fra første Færd svagt progressiv med Satser fra 1,3 til 2,5 pCt., medens Formueskatten var en proportional Skat paa $\frac{3}{8}$ Promille. Da der nogle Aar efter krævedes større Midler bl. a. til Udgifterne ved Forsvarslovene, Lønnings- og sociale Love, blev Indkomstskattens Progression i 1909 lidt forøget og Formueskatten ogsaa gjort svagt progressiv. Krigsaarene bragte derefter voldsomme Skatteforhøjelser, Tillægs-skatte, Merindkomstskatte o. s. v., og først da man endelig i Aarene nærmest efter Krigen kunde gøre Status op, fik Indkomst- og Formueskatteerne den Udformning, hvorved vi i Hovedsagen er blevet staaende.

Amtsskatterne. Efter Landkommunalloven af 1867 udrededes Skat til Amtene først og fremmest af Hartkornet, og her som overalt i den kommunale Skatteudskrivning var Skattegrundlaget den nye Matrikel. Amtsraadet kunde dog udskrive indtil $\frac{1}{3}$ af det paa Hartkornet lignede Beløb — altsaa indtil en Fjerdelel af det samlede Behov — paa de under Amtet hørende Kommuner efter nærmere fastsatte Fordelingsregler. De Beløb, som saaledes udskreves paa Sognene, betaltes af Kommunekasserne og blev altsaa tilvejebragt gennem den sognekommunale Beskatning, saaledes at en stor Part heraf igen fordeltes efter Hartkorn. Tilmed benyttede Amtsraadet Adgangen til Udskrivning paa Kommunerne ret sparsomt, og selv om det efterhaanden anvendtes mere og mere, naaede man aldrig op paa fuld Udnyttelse af Muligheden for at overføre en Del af Amternes Skatter paa personlig Skat. Det var altsaa Hartkornet og dermed Landbruget, som betalte den altovervejende Del af Amtets Udgifter.

I 1903 skete der ogsaa en Reform af Amtsskatten, idet man gradvis i Løbet af 20 Aar skulde gaa over fra Hartkorn til Ejendomsskyld. Knap var denne Overgang fuldført, før man i 1926 ændrede Ejendomsskylden til Grundskyld og Ejendomsskyld i Lighed med, hvad der allerede var sket for Statsejendomsskattens Vedkommende i 1922.

Saa længe Landdistrikternes Befolkning saa godt som udelukkende bestod af Landbrugere, var der ikke meget at indvende mod Hartkornets Anvendelse som hovedsageligt Skattegrundlag — udover at Matriklen af 1844 jo hen mod Aarhundredets Slutning var ved at blive noget forældet; men da der i Tidens Løb ogsaa kom andre Erhverv, som baade talmæssigt og med Hensyn til Indtægt spillede en voksende Rolle, var Hartkornsskatten ikke i det lange Løb anvendelig. Overgang til Ejendomsskyld i Stedet for Hartkornsskat betød, at Ejendomsskatten ikke mere betaltes alene af Landbruget, men at ogsaa andre Erhverv deltog, selv om Ejendomsskyld (og Grundskyld) langt fra rammer disse i Forhold til deres Skatteevne.

Den sognekommunale Beskatning. Sognene har dels Ejendoms- og dels Personbeskatning. Sogneraadet bestemmer under Amtsraadets Godkendelse for fireaarige Perioder, hvorledes Forholdet mellem de to Skatteformer skal være.

Ejendomsskatterne, der var Hartkornsskat efter Matriklen af 1844, udgjorde i forrige Aarhundrede Hovedparten, men Landdistrikternes erhvervsmæssigt forandrede Karakter og bl. a. Stationsbyernes Opkomst har medført, at man har taget Personbeskatningen noget mere i Brug. Soggenes Ejendomsskat er

iøvrigt undergaaet tilsvarende Ændringer som Statens og Amternes. Fra 1903 fulgte gradvis Overgang fra Hartkorn til Ejendomsskyld og i 1926 til Grundskyld og Ejendomsskyld.

Personlig Skat retter sig principielt efter Skatteevnen. Den kommunale Personskat gaar under Navnet Formue- og Lejlighedsskat, en Betegnelse, der er af saa gammel Dato, at Ordenes Betydning er en anden end den, hvormed vi forbinder dem. Ved Formue skal forstaas Formaaen eller Evne, og med Lejlighed menes Kaar eller Omstændigheder, altsaa en Skat efter Skatteevne og økonomiske Omstændigheder. I ældre Tid havde Ligningsmyndighederne vidt Spille- rum til at paaligne Kommunens Beboere Formue- og Lejlighedsskat ud fra et ret vilkaarligt Skøn over Evne og Kaar. Ændringen ved Skattelovene af 1903, som iøvrigt ikke berørte Formue- og Lejlighedsskatten særlig indgribende — og en senere Lov om personlig Skat til Kommunen af 1937 foruden enkelte spredte Lovændringer — har nærmet denne Skat stærkt til det, man ellers kalder Indkomstskat. Den til Statsskat ansatte Indkomst er nemlig Udgangspunkt for Ligningen, men en Række Enkeltheder kan Kommunerne selv bestemme ved deres Skattevedtægt.

Som Helhed er Udviklingen gaaet fra den skønsmæssige Ligning, der maatte bygge paa indgaaende personligt Kendskab, over mod mere skematiske Regler, der kan anvendes rent mekanisk og kontormæssigt, saadan som det stemmer bedst med Byernes, derimod ikke Landets Forhold.

De indirekte Skatter.

Af *indirekte Skatter* var Toldafgifterne langt de vigtigste; derudover fandtes ikke stort andet end Stempelafgift, Brændevinsafgift og Afgift af Spillekort samt den ny Sukkerafgift, som var indført i 70erne for at hindre, at den høje Indførselstold paa Sukker, der var en ren Finanstold, skulde omformes til en Toldbeskyttelse for den indenlandske Roesukkerproduktion, som da tog sin Begyndelse, og Staten derved gaa Glip af en betydelig Indtægt. Hele det øvrige Kobbelt af indirekte Afgifter er af nyere Dato; Ølskatten indførtes 1891, Cigaretafgiften 1912, de øvrige Tobaksafgifter 1917; omtrent samtidig skete der — efter et forsigtigt Forsøg i 1908 — drastiske Forhøjelser af Spiritusbeskatningen. Motorbeskatningen, der havde taget sin Begyndelse i 1910, blev flere Gange omlagt i 1920erne og i 1931—33 ligesom næsten alle de indirekte Skatter kraftigt forhøjet.

Toldloven af 1863 gav en jævnt høj Beskyttelse for de fleste Industrier, men lagde ogsaa Afgift paa en Række Raastoffer. Ved Toldreformen af 1908 formindskedes Beskyttelsen, og Toldbyrden paa Raastoffer og almindelige Forbrugsartikler lettedes. Da Prisniveauet i Krigsaarene steg voldsomt, medens Toldsatserne blev staaende uforandret, blev deres forholdsmæssige Betydning stærkt formindsket, og Toldindtægterne blev relativt ubetydelige. Toldskatterne var 1906 7 pCt. af Statens Indtægter, 1911 kun 5. I 1924 gennemførtes en ny Toldlov, der vel ikke blev den Nyorientering, som Finansminister Neergaard havde ønsket, men som dog i det store og hele fulgte Linierne i Toldloven af 1908, idet den — samtidig med at der skete en Tilpasning af Toldsatserne til de ændrede Pris- og Produktionsforhold — formindskede Toldbeskyttelsen og

nedsatte Beskatningen af almindelige Forbrugsvarer, men til Gengæld forhøjede Luksusafgifterne.

Om Toldbyrdens Betydning i Retning af Fordyrelse af Forbruget er der foretaget flere Undersøgelser paa forskellige Tidspunkter. I 1890erne viste en Undersøgelse af Arbejder- og Haandværkerbudgetter, at de finansielle Toldsatser gennemgaaende betød en Beskatning paa ca. 3 pCt. af Indtægten; for Landbrugets Vedkommende har det antagelig været nogen lignende. For 1914 har Statistisk Departement beregnet Toldbyrden paa et Normalbudget paa 2000 Kr. til 35 Kr. eller $1\frac{3}{4}$ pCt. (paa et tilsvarende Forbrug var Toldbyrden i 1924 omtrent det samme Kronebeløb, men paa Grund af Prisstigningen var det kun 0,9 pCt. af Budgettets Beløb).

III. FORSØGSVIRKSOMHED, UNDERVISNING OG KONSULENTVIRKSOMHED

I. *Forsøgsvirksomhed.*

Den danske landøkonomiske Forsøgsvirksomhed har haft en meget væsentlig Betydning for Landbrugets store faglige Fremgang i de sidste 50 Aar. Dette skyldes ikke mindst, at saavel Forsøgsvirksomhedens Grundlæggere som dens senere Ledere altid har bestræbt sig for at anstille Forsøgene saaledes, at de gav Svar paa Spørgsmaal, som det praktiske Liv stiller, og paa en saadan Maade, at Svarene fik den størst mulige Rækkevidde. Medvirkende til den gode Start var tillige, at Ønsket om at faa udført Forsøg kom fra selve Landbruget; først fra en Række dygtige og interesserede større Jordbrugere, blandt hvilke Godsejer, senere Gehejmekonferensraad *E. Tesdorpf*, Ourupgaard, maa nævnes i første Række.

A. Husdyrbrugs- og Mejeribrugsforsøg.

I 1860 blev *Th. R. Segelcke* knyttet til Landhusholdningsselskabet, om ikke straks af Navn saa dog af Gavn, som Selskabets Konsulent i Mejeribrug. Om end Segelcke ikke udførte egentlige sammenlignende Forsøg, blev hans Arbejde dog af den største Betydning dels som Grundlag for Forsøgsvirksomheden, dels for dennes Resultaters Udnyttelse i Praksis. Segelcke lærte Mejeribrugets Udøvere at anvende rationelle Metoder i deres Arbejde: Maaling af Varmegraden i Mælk og Fløde i Stedet for skønsmæssig Vurdering, Vejning i Stedet for Maaling og Opnotering af de ved Arbejdet gjorte Iagttagelser til Støtte for Udarbejdelse af Metoder til Forbedring af Produkternes Kvalitet.

De første egentlige *Mejeriforsøg* indlededes i Begyndelsen af 1870'erne, da Doctent *N. J. Fjord* begyndte sine Forsøg med Vanddampe som Opvarmningsmiddel i Mejerier til Opvask, Ostelavning m. m. Dernæst kom Fjord i 1874 foranlediget af en Henvendelse fra *E. Tesdorpf* og med Støtte af Landhusholdningsselskabet til at beskæftige sig med Opbevaring af Is til Mælkekøling. Paa Finansloven 1875—76 blev bevilget 2000 Kr. til Gennemførelse af Forsøg hermed.

Derefter iværksattes Forsøg med forskellige Mælkerisystemer: Ismejeri og Bøttemejeri, og til Sammenligning med disse, Skumning af Mælken med Centrifuge. Først prøvedes den tyske Lefeldts *ikke kontinuerlige* Centrifuge, og da den danske Konstruktor *L. C. Nielsen* i 1878 havde den af ham opfundne Centrifuge med *kontinuerlig* Drift færdig, toges denne med i Forsøgene. Disses Resul-

tater blev en Sejr for Centrifugesystemet og viste den danske Centrifuges Overlegenhed, renere Skumning og dermed højere Smørudbytte, end der opnaaedes ved de andre Systemer.

Der rejstes imidlertid Tvivl om Centrifugemælkens Næringsværdi, hvilket foranledigede Fjord til 1883—84 at udføre *Fodringsforsøg* med Skummelmælk til Grise og Kalve. Fjord fandt ved disse Forsøg, at Centrifugemælkens Næringsværdi ganske vist laa lidt under den haandskummede Mælks, men kun saa meget som dens mindre Fedtindhold (0,14 mod 0,60 pCt.) betingede.

Docent N. J. Fjord, født 1825, død 1891.

Som nævnt bevilgedes i 1875—76 et Statstilskud paa 2000 Kr. til Gennemførelse af Forsøgene. Dette genbevilgedes og forøgedes i de følgende Aar, og i 1880 var Statstilskudet steget til 22.000 Kr. Fjord mente det nu nødvendigt at faa en *Centralstation* for de landøkonomiske Forsøg, og i 1881 indgav han et Forslag herom til Regering og Rigsdag. Dette Forslag vandt udelt Tilslutning, og førte til Oprettelsen af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkonomiske Forsøg (Forsøgslaboratoriet), der var færdig til at tages i Brug 1883. Her har den officielle danske Husdyrbrugsforsøgsvirksomhed haft sit Hjemsted siden. Her varetages Forsøgenes Ledelse, Resultaternes Bearbejdelse samt Udførelsen af særlige Undersøgelser til Støtte for Forsøgsarbejdet, herunder ogsaa dyrefysiologiske Undersøgelser. Selve Forsøgsarbejdet foregaar iøvrigt ude i det praktiske Landbrug, mest paa større Gaarde, hvis Brugere altid med stor Beredvilighed har stillet deres Besætninger til Raadighed for Forsøgene. Efter at Statens Gaarde ved Hillerød, Favrholt og Trollesminde i 1917 var kommen under direkte Statsdrift — planlagdes at disse Gaarde skulde stilles til Raadighed for Forsøgsvirksomheden, og her udføres nu et betydningsfuldt Forsøgsarbejde paa flere Omraader.

Docent Fjord varetog *Ledelsen* af Forsøgsvirksomheden til sin Død i 1891. Derefter udnævntes Hofjægermester *Fr. Friis*, Duelund, til Leder, hvilket han med Bistand af Inspektør og Beregner *P. V. F. Petersen-Langemack* var indtil 1908, da han afløstes af Forstander *N. O. Hofman-Bang*, som indtil 1919 havde baade den faglige og den administrative Ledelse. Fra 1919 fik det da nedsatte *Statens Husdyrbrugsudvalg* den faglige Ledelse af Forsøgsvirksomheden, medens Forstander Hofman-Bang fremdeles havde Administrationen. Efter hans Fra-

Professor Lars Frederiksen
født 1883, død 1933.

træden i 1934 sorterer baade den faglige og den administrative Ledelse under Statens Husdyrbrugsudvalg.

Skønt Forsøgslaboratoriets officielle Navn kunde give en Formodning om nær Tilknytning til Landbohøjskolen, og dets første Leder var Lærer ved Skolen, var Forbindelsen mellem disse to Institutioner gennem mange Aar af meget formel Natur; ja, mellem Læreren i Husdyrbrug ved Landbohøjskolen fra 1889, Professor *Harald Goldschmidt* og Forsøgslaboratoriets Ledelse var der endog store principielle Meningsforskelle (hvorum senere), der udartede til uforsonlig Strid, og resulterede i det meget beklagelige, at Forsøgslaboratoriet ikke fandt sig foranlediget til forsøgsmæssigt at undersøge de Fodringsprincipper Goldschmidt forfægtede, og det lige saa uheldige, at Undervisningen i Husdyrbrug ved Landbohøjskolen foregik under Former, der kun ved glimtvisse polemiske Bemærkninger lod de studerende ane Forsøgslaboratoriets Eksistens. Først for Professor Goldschmidts Efterfølgere lykkedes det at skabe den ønskelige nære faglige Forbindelse mellem Forsøgslaboratoriet og Landbohøjskolen.

I 1922 blev Konsulent *Lars Frederiksen* Forstander for Kvægforsøgene

under Forsøgslaboratoriet, og efter Professor Goldschmidts Fratræden blev han fra 1923 Professor i Husdyrbrug (Kvægbrug) ved Landbohøjskolen. — Efter Professor Lars Frederiksens Død 1933 blev Konsulent *L. Hansen Larsen* i 1934 overdraget baade Professor- og Forstanderhvervet. — Professoratet i Husdyrbrug blev i 1923 delt, saaledes at daværende Lektor *Johs. Jespersen* ogsaa blev udnævnt til Professor (Hesteavl, Svineavl og Fjerkræavl). Senere blev Professor Jespersen tillige ansat som Forstander for Forsøgslaboratoriets Svine-, Heste- og Fjerkræforsøg. — Endvidere er Læreren i Dyrefysiologi ved Landbohøjskolen, Professor *H. Møllgaard*, Forstander for Forsøgslaboratoriets dyrefysiologiske Afdeling. Heraf vil fremgaa, at der nu er knyttet en meget nær faglig Forbindelse mellem Husdyrbrugsforsøgsvirksomheden og Husdyrbrugsundervisningen.

Efter Forsøgslaboratoriets Oprettelse udvidedes Forsøgsvirksomheden og kom i de nærmest følgende Aar til at beskæftige sig med en Sammenligning af Foderværdien af Skummetmælk og Valle med andre Fodermidler, derefter undersøgte Foderværdien af Roer sammenlignet med Korn. Man kom ind paa ved Fodringsforsøgene med Svin og Kvæg at bestemme de forskellige Fodermidlers indbyrdes Erstatningsværdi. 1 Pd. Korn benyttedes som Maaleenhed, og gennem Forsøgene fandt man den Mængde der skulde gives af hver enkelt af de andre prøvede Fodermidler til Erstatning for 1 Pd. Korn. Herved opnaedes en nøjere Udformning af Begrebet Foderenhed (F. E.), saa denne Enhed blev en velegnet Størrelse at regne med ved Fodermidlernes Værdsættelse og ved Foderets Sammensætning.

Foderenhedsbetegnelsen fik efterhaanden en meget stor praktisk Betydning, og med visse mindre Ændringer bruges den fremdeles ved Foderberegning.

Da de forskellige Fodermidler ikke har samme kemiske Sammensætning eller samme fysiologiske Værdi, maa Erstatningsbegrebet dog ikke tages helt bogstaveligt. Forsøgslaboratoriets Ledelse tog da ogsaa det Forbehold, at Erstatningstallene kun gjaldt inden for visse Grænser.

Erstatningstallene og andre Forhold ved Forsøgslaboratoriets Forsøg blev desuagtet Genstand for en meget skarp Kritik. Bl. a. hævdede Professor Goldschmidt, at selv med det af Forsøgslaboratoriet tagne Forbehold, var F. E. ganske uegnet som Maalestok ved Fodersammensætningen til Malkekvæg. Denne maatte foretages paa Basis af Foderets Indhold af fordøjelig Æggehvide og »fordøjelig beregnet Kulhydrat« ($\text{Fedt} \times 2,4 + \text{Kulhydrat}$), og Foderet maatte staa i Forhold til Køernes Legemsvægt og Mælkeydelse.

Uafhængig af Forsøgslaboratoriet og sammen med Godsejerne *C. Moegaard-Kjeldsen* og *J. A. Lemming* m. fl. gennemførte Goldschmidt i Aarene 1902—04 de saakaldte Rentabilitetsfodringsforsøg, og paa Grundlag af disses Resultater angav han, at Køernes Vedligeholdelsesfoder pr. 1000 Pd. Legemsvægt skulde indeholde 350 Gram fordøjelig Æggehvide og 3500 Gram »fordøjelig beregnet Kulhydrat«, og Produktionsfoderet skulde pr. 10 Pd. Mælk indeholde 250—275 Gram fordøjelig Æggehvide og 650 Gram »fordøjelig beregnet Kulhydrat«.

Disse Resultater vandt ikke Godkendelse hos Forsøgslaboratoriets Ledelse; og de blev stærkt kritiseret af fodringskyndige Folk. Den væsentligste Kritik var nok den, der hævdede, at Resultaterne hvilede paa et for spinkelt Grundlag. Men alligevel fandt man sig fra Forsøgslaboratoriets Side ikke foranlediget til at

efterprøve Resultaterne. Først efter Professor *Lars Frederiksens* Overtagelse af Ledelsen af Kvægforsøgene blev der af Forsøgslaboratoriet udført Forsøg efter tilsvarende Principper. Ved disse Forsøg ansattes *Vedligeholdelsesfoderet* for en 500 kgs Ko til 4 F. E. med 250 Gram fordøjeligt Renprotein, og Professor Frederiksen angav paa Grundlag af Forsøgsresultaterne, at *Produktionsfoderet* pr. kg 4 pCt. Maalemælk (= 1 kg Mælk med 4 pCt. Fedt) skulde bestaa af 0,40—0,45 F. E. med et Indhold af 50—70 Gram fordøjeligt Renprotein.

De af Professor Frederiksen udformede Fodringsprincipper er i Realiteten en Kombination og Videreførelse af de Goldschmidtske og Forsøgslaboratoriets ældre Standpunkter. Berettigelsen af Kravet om Fodring efter Legemsvægt og Ydelse er fastslaaet; Foderenhedsbegrebet er bevaret, men den tidligere vage Begrænsning af de forskellige F. E.s Erstatningsværdi har faaet en nærmere Definition i Kravet om et bestemt Proteinindhold i de saavel til Vedligeholdelses- som til Produktionsfoder normerede F. E. Hermed er tillige den af Goldschmidt krævede Hensyntagen til Fodermidlernes kemiske Indhold sket Fyldest, dog i forenklet Form.

Af de talrige andre Forsøg til Vejledning for Kvægbruget kan nævnes: Forsøg med tørstofrige Roer, Roemængder, Roetop, Sukkerroeaffald, Græs, Hø, Ensilage, kunsttørret Grønfoder, samt talrige enkelte Fodermidler, Undersøgelser over forskellige Fodermidlers Indflydelse paa Smørrets Konsistens, Forsøg med Malkning med Haand og Maskine samt med forskellige Malkmaskiner o. m. a.

I Aarene 1905—07 foretoges Forsøg til Bestemmelse af Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder, og senere er der under den *dyrefysiologiske Afdeling* udført talrige videnskabelige Undersøgelser og Forsøg med Kvæg og Svin til Bestemmelse af Næringsværdien i forskellige Fodermidler, Fordøjelighedsforsøg, Stofskifteforsøg, Forsøg med Mineralstoffer, Undersøgelser over Kalk-, Fosfor- og Energiomsætningen hos voksende Svin, Vedligeholdelsesstofskiftet hos disse samt Undersøgelser vedrørende Svinets Avitaminose A.

Det er foran nævnt, at de første Fodringsforsøg (med Skummetmælk) udførtes med Grise og Kalve, og i de første Aar efter Forsøgslaboratoriets Oprettelse indtil 1899 udførtes talrige *Fodringsforsøg med Svin*: Skummetmælk og Valle sammenlignet med Korn, Sammenligning af en Række forskellige Kraftfodermidler og forskellige af de da gængse Roesorter med Korn til Bestemmelse af Fodermidlernes Erstatningsværdi.

I 1927 indledes et Samarbejde mellem Forsøgslaboratoriet og De samvirkende danske Andelssvineslagterier om Genoptagelse af Fodringsforsøg med Svin under Ledelse af Professor *Johs. Jespersen*. Resultaterne af disse Forsøg giver en fortrinlig tidssvarende Oversigt over Foderværdien af Skummetmælk, forskellige Rodfrugter, raa og kogte Kartoffler samt Ensilage, naar disse Fodermidler gives i større eller mindre Mængde. Endvidere er udført adskillige andre Forsøg og Undersøgelser til Støtte for det rationelle Svinehold.

Fra 1899 har Forsøgslaboratoriet udført sammenlignende Forsøg med *Svin af forskellig Afstamning*, d. v. s. Afkom efter Stamdyrene i Svineavlscentrene. De første Aar var Forsøgene anbragt paa forskellige Gaarde, men fra 1907 paa faste Forsøgsstationer, hvoraf der nu findes 5: Elsesminde ved Odense, Brengtved ved Haslev, Over Løjstrup ved Laurberg (Østjylland), Skæruplund ved Vejle og Vestsjællands Landbrugsskole ved Høng.

Ved Samarbejde mellem Landboforeninger, Husmandsforeninger og Slagterier er oprettet ialt 17 lokale Forsøgsstationer, som undersøger Afkommet efter gode Avlsdyr i Svinebesætninger indenfor den enkelte Stations Virkeomraade. Den første af disse Stationer oprettedes 1915 ved Svendborg, den næste ved Roskilde 1921, men iøvrigt er Stationerne fremkommen i den sidste halve Snes Aar.

Paa Tavlebakkegaard ved Glostrup oprettede De samv. danske Andels-Svine-slagterier 1929 en Forsøgsstation, som er stillet til Raadighed for Statens veterinære Serumlaboratorium til Forsøg og Undersøgelser vedrørende *Svinesygdomme* og smitsom Kastning.

Fodringsforsøg med Heste blev af Forsøgslaboratoriet udført i mindre Omfang i 1901—04, 1909—10 og 1914—15. I de senere Aar er saadanne Forsøg genoptaget under Ledelse af Professor *Johs. Jespersen*. Forsøgene har givet flere meget værdifulde Oplysninger vedrørende Hestens Foderbehov og bl. a. om Anvendelse af Roer til Heste.

Forsøg med Høns er ligeledes udført i noget Omfang under Forsøgslaboratoriet, særlig vedrørende Fodring, Raceforsøg, Forsøg med kunstigt Lys i Høsehuse, med Rugemaskiner; endvidere foretages Afkomsundersøgelser. Forsøgene lededes af Forstander *N. O. Hofman-Bang*, og efter dennes Fratræden i 1934 ledes de af Professor *Johs. Jespersen*. For Statsmidler oprettedes 1929 en Kontrolstation for Høns paa Favrholt. Denne Station drives af Statens Fjerkræudvalg, Danmarks Fjerkræavlerforening og Fællesudvalget for Fjerkræavl, Kontrollen varetages af Forsøgslaboratoriet.

Endvidere er der af Forsøgslaboratoriet foretaget en Del Forsøg med specielle Formaal bl. a.: Raceforsøg til Sammenligning af rødt dansk Malkekvæg med Jerseykvæg og med Krydsninger mellem disse to Racer, Ventilationsforsøg, Undersøgelser vedrørende Stuefluens og Stikfluens Levevis og Bekæmpelse og fl. a.

Som nævnt var det *Mejeriforsøg* Fjord begyndte med, og disse Forsøg var indtil 1923 et vigtigt Led i Forsøgslaboratoriets Arbejde. Der foretoges Sammenligning af Centrifugetyper, undersøgtes Forhold vedrørende Smør- og Ostefremstilling, Pasteurisering, foretoges Prøver med Apparater til Bestemmelse af Mælkenes Fløeindhold, og paa Grundlag af Resultaterne udarbejdedes Forslag til Afregningsmaader for den til Mejerierne leverede Mælk.

I 1919 nedsattes *Statens Mejeriudvalg*. Dette tog straks fat paa Planlægning af en Nyordning af Mejeriforsøgsvirksomheden, hvilket førte til Oprettelse af *Statens Forsøgsmejeri* ved Hillerød, der toges i Brug 1923. Her fortsattes Mejeriforsøgene, først under Ledelse af Forstander *A. P. Hansen*, og efter hans Død 1935 udnævntes Professor i Mejeribrug ved Landbohøjskolen, *N. Kjærgaard-Jensen* til Forstander for Forsøgsmejeriet.

Forsøgsmejeriet har bl. a. foretaget Undersøgelser af Apparater og Metoder til Fedtbestemmelse i Mælk, Prøver med Køleapparater, Kærningsmetoder, Varmebehandling af Mælk, Desinfektionsmetoder for Mælketransportspande, Hygiejniske Undersøgelser vedrørende Haandmalkning og Maskinmalkning.

Professor i Mælkeribrug
Bernhard Bøggild
født 1858, død 1928.

Resultaterne af Fjords første Forsøg offentliggjordes i Landhusholdningsselskabets Organ »Tidsskrift for Landøkonomi«, men efter Forsøgslaboratoriets Oprettelse, udsendes herfra Beretninger om Forsøgsresultaterne. De to første Beretninger udsendtes 1883, og der er indtil Foraaret 1939 udsendt ialt 183 Beretninger. Ogsaa Mejeriforsøgenes Resultater blev indtil Nyordningen offentliggjort i Forsøgslaboratoriets Beretninger. Nu sker Offentliggørelsen i Beretninger fra Statens Forsøgsmejeri.

B. Planteavlsvorsøg.

Ved Landbohøjskolens Oprettelse 1858 blev der til Skolen knyttet et Jordareal paa godt 20 Tdr. Ld., som det var Tanken dels at bruge til Demonstration af andet Steds udførte Forsøg og dels til egentlige Forsøg. Under Professor *B. S. Jørgensens* Ledelse blev her udført en Del Forsøg af orienterende Art vedrørende Radsaaning, Saadybder, Saatider, Høsttider m. m. Paa ca. 10 Tdr. Ld. anlagdes Gødnings- og Sædkiftforsøg. Det her udførte Forsøgsarbejde — herunder talrige Karforsøg — har særlig været til Støtte for Undervisningen paa Landbohøjskolen, hvorimod Forsøgene, navnlig grundet paa Forsøgsarealets særlige Beliggenhed, efterhaanden midt i en Storby, ikke gav Resultater af mere almindelig Betydning. Desuden blev Størstedelen af Arealet efterhaanden inddraget til andre Formaal, saaledes at *Undervisningsmarken* nu kun omfatter 2,4 ha.

Egentlige *Planteavlsvorsøg* paabegyndtes først i 1870'erne af Lærer *P. Nielsen* paa den til hans Embede i Ørslev ved Skelskør hørende Skolelod. I 1876 foretog *P. Nielsen* efter Opfordring af *E. Tesdorpf* en analytisk Undersøgelse af Plantebestanden paa et større Antal Græsmarker paa større Gaarde. Resultaterne af denne, suppleret med Forsøg i de efterfølgende Aar gav en tiltrængt Vejledning for Sammensætning af Frøblandinger til Græsmark, som har været stærkt benyttet gennem Aarene, indtil nyere Undersøgelser delvis ændrede Synspunkterne vedrørende Frøblandingsspørgsmaalet.

Fra 1877 ydede Landhusholdningsselskabet pekuniær Støtte til Forsøgsarbejdet. 1882 blev *P. Nielsen* ansat som Konsulent og Forsøgsleder ved Selskabet, hans Løn 2000 Kr. samt 1000 Kr. til Lønning af en Medhjælper blev godtgjort Selskabet af Indenrigsministeriet, som den Gang varetog Landbrugets Interesser, og var saaledes — bortset fra Udgifterne til Forsøgene ved Landbohøjskolen — Statens første Bidrag til Planteavlsvorsøgsvirksomheden. 1885 fritoges *P. Nielsen* for Lærergerningen for helt at kunne ofre sig for Forsøgsarbejdet. Statsbevillingen forhøjedes til 10,000 Kr. Samme Aar oprettedes en Filialstation i Askov med senere Statskonsulent *Fr. Hansen* som stedlig Leder. Arealet var til at begynde med 1,6 ha Lermuld og 0,3 ha let Sandjord, Samtidig planlagdes Tystofte Forsøgsstation, hvortil Forsøgsarbejdet, der hidtil var udført paa Skoleloden ved Ørslev overførtes. Denne Station toges i Brug 1886.

Fra denne beskedne Begyndelse er Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur gennem Aarene vokset til sit nuværende betydelige Omfang: Stationen ved Tystofte 30 ha, nuværende Forstander *Josef Hansen*, herunder sorterer Forsøgsarealet ved Abed, Lolland, 7 ha Lermuld. Stationen ved Askov er udvidet til 28,8 ha let lermuldet Jord (Lermarken), 7,7 ha Sandmark (Askov) og 52,5 ha meget let og tør Sandjord (Lundgaard), Forstander *Karsten Iversen*. Nye Forsøgsstationer er oprettet: Lyngby 1890, af Foreningen til Kulturplanternes For-

bedring, overgaaet til Staten 1893, 43 ha let lermuldet Jord, Forstander *J. C. Lunden*, herunder sorterer endvidere et Forsøgsareal ved Aakirkeby, 2,2 ha lermuldet Jord. Stationen ved Tylstrup (oprettet ved Vester Hassing 1894, flyttet til Tylstrup 1906) 39,5 ha sandmuldet Jord, Forstander *Ejnar Knudsen*, herunder Moseforsøgene ved Tylstrup 37 ha Lavmose og 52 ha Højmose. Stationen ved Aarslev, oprettet 1905, nedlagt 1927 og genoprettet 1939, 33 ha god Lermuld, Forstander *H. Bagge*. Forsøgsarealet ved Studsgaard, anlagt som Forsøgstation 1906,

Forsøgsleder P. Nielsen, født 1829, død 1897.

nedlagt som saadan 1927, 45,2 ha mager Sandjord. Forsøgsarealet med Borris, anlagt 1907, 15 ha god sandmuldet Jord. Endvidere oprettes 1939 en ny Forsøgsstation i Burkal Sogn i Sønderjylland. De nævnte Stationer beskæftiger sig med egentlige Landbrugsforsøg. Desuden er der 3 Havebrugsforsøgsstationer: Blangsted (Fyn), oprettet 1915, 63 ha god Lermuld, Forstander *Niels Esbjerg*, Hornum (Himmerland), oprettet 1916, 33 ha god Sandmuld, Forstander *Hakon Sørensen*, Spangsbjerg (ved Esbjerg) oprettet 1908, overgaaet til Staten 1915, 21,5 ha god Sandmuld, Forstander *Edv. Christiansen*; endvidere Statens Væksthusforsøg ved Lyngby, der udfører Havebrugsforsøg i Væksthuse og paa Friland, Forstander *T. Bacher*.

Under Statsforsøgsvirksomheden hører endvidere Statens Marskforsøg, begyndt 1923, der udfører dels stationære, dels bevægelige Forsøg paa Marskarealer paa Vestkysten, Forstander *C. J. Tind-Christensen*, Statens plantepatologiske Forsøg, begyndt 1905, overgaaet til Staten 1913, Forstander *Ernst Gram*

samt Statens Planteavls-Laboratorium, oprettet 1909, Forstander *K. A. Bondorff*.

Landbrugsforsøg paa Færøerne anlagdes 1920, og fra 1922 til 1938 varetog Statens Planteavlsudvalg Administrationen af disse. Fra 1938 administreres disse Forsøg af Landbrugsraadet paa Færøerne.

Ledelsen af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur varetoges af *P. Nielsen*, indtil han i 1897 afgik ved Døden. Foraaret 1898 nedsattes et Planteavlsudvalg, senere kaldet *Statens Planteavlsudvalg*, som paa Landbrugsministeriets Vegne administrerer Forsøgsvirksomheden. Til Varetagelse af Udvalgets Funktioner er oprettet Statens Planteavlskontor, hvis Leder fra 1903 til 1938 var Kontorchef *H. C. Larsen*. Den nuværende Leder er Kontorchef *K. Skovgaard*.

Forstanderen for en Forsøgsstation er overfor Statens Planteavlsudvalg ansvarlig for Forsøgsarbejdets Gennemførelse og for Administrationen af den ham underlagte Forsøgsstation med Filialer.

Forsøgsvirksomheden har altid været i nær Kontakt med det praktiske Landbrug og har fortrinsvis beskæftiget sig med Forsøgsopgaver, hvis Resultater med fornøden Tilpasning direkte har kunnet udnyttes og i stor Udstrækning er udnyttet af det praktiske Landbrug.

Forhold vedrørende Græsmerkernes Besaaing var som nævnt blandt de første Forsøgsopgaver. Den ved Forsøgsvirksomhedens Oprettelse nye og ret ukendte Rodfrugtdyrkning trængte stærkt til forsøgmæssig Belysning, og Foreningen til Kulturplanternes Forbedring, stiftet af *E. Møller-Holst* 1876, begyndte allerede 1880 Dyrkningsforsøg og fra 1886 Forsøg med Rodfrugter paa Gaarde omkring i Landet under Ledelse af *L. Helweg*; fra 1893 overtoges Foreningens Arbejde af Statens Forsøgsvirksomhed, der ogsaa videreførte Roeforsøgene som Statens bevægelige Rodfrugtforsøg med *L. Helweg* som Leder. Ved Aarhundredskiftet paabegyndtes Forsøg med indenlandske Roestammer, som blev af stor Betydning for Roedyrkningen. Ogsaa Forsøg vedrørende Korndyrkning beskæftigede Foreningen til Kulturplanternes Forbedring sig med, nemlig paa et lejet Areal paa 2,2 ha ved Lyngby fra 1890, under Ledelse af senere Statskonsulent *K. Hansen*; ogsaa disse Forsøg kom i 1893 ind under Statens Forsøgsvirksomhed. Iøvrigt var der ogsaa paabegyndt Kornforsøg af de i 1882—83 af Landhusholdningsselskabet nedsatte *Hvede- og Maltbygudvalg*. Disse Forsøg lededes af senere Forp. *Chr. Sonne* og gav værdifulde Resultater til Støtte for Hvede- og Maltbygdyrkningen. I 1903 ophævedes Udvalgene, og deres Ejendele og Materiale overgik til Statens Forsøgsvirksomhed. Kunstgødningens anvendelse var ogsaa i sin Vorden ved Forsøgsvirksomhedens Oprettelse, og i Forsøgene søgte man at udrede Kunstgødningens Værdi i Sammenligning med den »kendte« Staldgødning. Senere blev Kunstgødningen brugt som den kendte Værdimaaler, mod hvilken man prøvede Værdien af Staldgødning. Et meget stort Arbejde har Forsøgsvirksomheden sat ind paa Løsning af Gødningsspørgsmaal, og har dette end bragt talrige værdifulde Resultater gennem Aarene, saa er der dog stadig uløste Problemer, som vil beskæftige Forsøgsvirksomheden i lang Fremtid. I det hele har Forsøgsvirksomheden gennem Aarene arbejdet med næsten ethvert betydende Planteavlsspørgsmaal, og Resultaterne har bidraget stærkt til at øge Høstudbyttet og til at fremme Arbejdssikkerheden indenfor Landbrugets Plantedyrkning.

Resultaterne af Statens Planteavlsforsøg offentliggøres i Forsøgsvirksomhedens Organ, nu kaldet »Tidsskrift for Planteavl«. Der er indtil Foraaret 1939 udsendt ialt 323 Beretninger, hvoraf de fleste tillige er udsendt i Særtryk, som faas i Boghandelen til meget billig Pris. Endvidere udsendes foreløbige Resultater m. v. i korte Meddelelser, som bl. a. sendes til Landbrugsblade og Dagblade og uddeles i stort Omfang paa Skoler, ved Møder, Udstillinger, Kursus m. m.

Ogsaa af *Hedeselskabet* og *Hedebruget* udføres der et ret omfattende Forsøgsarbejde til Underbygning af Virksomhedernes Vejledning i Grundforbedrings-spørgsmaal og Assistance ved Kultiveringsarbejders Gennemførelse.

Prof. i Planteavl, Erik Lindhard
født 1873, død 1928.

Dir. f. Frøkontrollen, K. Dorph-Petersen
født 1872, død 1937.

Af *Statsfrøkontrollen* er gennem Aarene udført Forsøgsarbejde i Tilknytning til denne Institutions Arbejde, bl. a. Spiringsforsøg, Forholdet mellem Frøets Spireevne i Laboratoriet og i Marken, Høsttidsforsøg i Frøafgrøder m. fl.

Den lokale Forsøgsvirksomhed var allerede under beskedne Former begyndt, før Statens Forsøgsvirksomhed endnu var oprettet, saaledes af Stifteren af Markfrøkontoret, *Chr. P. Jacobsen*, og af hans Medarbejder, *J. L. Jensen*. Men de egentlige Stiftere af den lokale Forsøgsvirksomhed er dog Professor *T. Westermann* og Statskonsulenterne *K. Hansen* og *Fr. Hansen*.

I 1890 begyndtes under Westermanns Ledelse et Forsøgsarbejde i Københavns Amts Landboforening, som snart efterfulgtes af et lignende i andre Landboforeninger, paa Sjælland ledet af *K. Hansen* og i Jylland af *Fr. Hansen*.

Dette Forsøgsarbejde voksede hurtigt; der ansattes Assistenten, senere Konsulenter omkring i Landboforeningerne med Hovedopgave at udføre lokale Markforsøg. Provinsielle Planteavlskonsulenter, som bl. a. havde til Opgave at samle og bearbejde Forsøgsresultaterne, blev ansat: *Aage Madsen-Mygdal* (der dog ogsaa ledede selve Forsøgsarbejdet) paa Fyn 1900, *Th. Madsen-Mygdal* i Jylland 1902 og *O. H. Larsen* paa Sjælland 1906. Efterhaanden som Husmands-

foreningerne kom frem, tog ogsaa disse et lokalt Forsøgsarbejde op efter de samme Linjer som i Landboforeningerne.

Forsøg med Kunstgødning var blandt de første Opgaver og er fremdeles et vigtigt Led i det lokale Forsøgsarbejde. Gennem disses Resultater, og ikke mindst den gennem de Tusinder af Forsøg rundt i Landet foretagne Demonstration af de forskellige Gødningers *synlige* Virkning, skabtes der blandt praktiske Landmænd en Tillid til Kunstgødningen, som næppe vilde være opnaaet uden Forsøgenes Hjælp.

Tidligt tog man i det lokale Forsøgsarbejde fat paa sammenlignende Forsøg med forskellige Gødninger af samme Art og med Blandingsgødninger. Disse sidste var ved Aarhundredskiftet paa Markedet i stort Antal og med fine Navne. Forsøgene satte dem dog snart paa Plads langt under de enkle Gødninger. Men ogsaa af disse falbødes flere Sorter, f. Eks. Superfosfat af forskellig Koncentration; Forsøgene udpegede 18 pCt. Superfosfat som fordelagtigere at bruge end Superfosfat med et lavere Procentindhold. I jydsk Forsøg 1905—10 foretoges en Sammenligning og Værdsættelse af Superfosfat, Thomasfosfat og Raafosfat. Da Norgesalpeter kom frem, begyndtes Forsøg til Sammenligning af dens Virkning med Virkningen af Chilesalpeter (1907). Andre Kvælstofgødninger toges med i Forsøgene, efterhaanden de kom paa Markedet; i det hele har Værdsættelsen af Kvælstofgødningerne været et vigtigt Led i det lokale Forsøgsarbejde.

En anden meget stor Opgave har været en foreløbig Afprøvning af de mange nye Sorter af Korn, i de senere Aar ogsaa af Rodfrugter, særlig de nye tørstofrige Roeformer, samt af Frøblandinger til Græsmark. Af Forædlingsvirksomheder og Forhandlere søges de nye Kulturformer udbredt hurtigst muligt, hvorfor det er af stor Betydning, at der til Vejledning for saavel Købere som Sælgere snarest foretages en forsøgsmæssig Vurdering. Paa dette Omraade har den lokale Forsøgsvirksomheds værdifulde Indsats været Forsøgsresultaternes hurtige (aarlige) Publikation. Statens Forsøgsvirksomhed foretager ogsaa Sortsforsøg, men Resultaterne offentliggøres først, naar Forsøgene er gennemført i flere Aar, naar der menes opnaaet fuld Sikkerhed. Resultaterne er da som Regel en solidt underbygget Bekræftelse af den lokale Forsøgsvirksomheds.

Talrige andre Forhold vedrørende Jord og Afgrøder har været Genstand for Undersøgelse i Lokalforsøgene.

Hver af de provinsielle Samvirksomheder udsender aarligt en Planteavlberetning indeholdende Resultaterne af Aarets Forsøg samt en Bearbejdelse af disse med Kommentarer. Beretningen fremlægges og drøftes ved et aarligt Planteavls møde med Repræsentanter for de lokale Foreninger samt Konsulenterne.

Den lokale Forsøgsvirksomheds Organisation giver de enkelte Forsøgsledere (Konsulenter) en vidtgaaende Handlefrihed. For at opnaa Statstilskud til Arbejdet skal visse ret minimale Krav m. H. t. Forsøgsplaner m. m. være opfyldte, men iøvrigt er der Plads for den enkelte Konsulents personlige Initiativ, for Hensyntagen til lokale Forhold og til Ønsker fra Landmændenes Side. Dette i Forbindelse med de danske Konsulenters udpræget praktiske Indstilling har skabt en meget intim Kontakt mellem Forsøgsvirksomheden og det praktiske Landbrug, som den skal tjene.

C. Planteforædling.

Planteforædlingens Opgave er at frembringe nye Kulturformer, bedre egnede til deres Formaal end de tidligere benyttede. Allerede i 1883 begyndte *Markfrøkontoret* (nu *Trifolium*) et Arbejde med Forædling af Rodfrugter. Det fremgaar af Navnet »Foreningen til Kulturplanternes Forbedring«, at denne Forenings Stiftere har haft Forædlingsformaal for Øje, og da Forsøgsleder *L. Helweg*

Forsøgsleder L. Helweg, født 1851, død 1920.

weg i 1886 ansattes ved Foreningen, var en af hans Opgaver at foretage Forædlingsundersøgelser; ogsaa disse fortsatte Helweg, efter at Foreningens Virksomhed i 1893 var overtaget af Statens Planteavlfsforsøg. Skønt Helweg ikke personlig har frembragt Forædlingsresultater, er han dog at betragte som Indlederen af den rationelle Roeforædling her i Landet, idet det faktisk var paa hans Initiativ og under hans Vejledning, en Række Frøfirmaer og Frøavlere begyndte et praktisk Forædlingsarbejde til Frembringelse af Roestammer, først ved Masseudvalg af de mest *typiske* Roer kombineret med en simpel Fremgangsmaade til Udvalg efter *Tørstofindhold* (Saltopløsningsmetoden, bl. a. nærmere udformet af Helweg i »Vort Landbrug« 1892, S. 279). Senere gik man, ligeledes oftest paa Initiativ og under Vejledning af L. Helweg, over til *Familieavl* ved Høstning af Frø af Enkeltroer, Udsaaning af Frøet af hver Plante for sig, Bedømmelse af Afkommet efter Udseende og *Tørstofindhold*, Udplantning af

de bedste *Familier* til fortsat Frøavl og forsøgsmæssig Afprøvning af Afkommet i næste Generation o. s. v.

De første Roeforædlere havde gennemgaaende kun ringe eller ingen videnskabelig Indsigt i Forædlingsproblemerne, men Helweg fulgte den Udvikling, der fandt Sted, og lod sin Viden gaa videre til Forædlerne; i stort Omfang bistod han Forædlerne ved Bedømmelsen, ligesom han ledede Stammeforsøgene med Rodfrugter, som udtalte den endelige Dom over Forædlingsarbejdets Frugter.

Blandt de Virksomheder, der tidligst var med i dette Samarbejde og derigennem opnaaede et større Antal værdifulde Resultater, skal her nævnes: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger fra 1899, Forsøgsleder *Karl A. Jør-*

Planteforædleren H. A. B. Westergaard, f. 1872.

gensen. Frøavler *Jens Hvidberg*, Pajbjerg og Hunsballe, fra 1893. Markfrøkontoret (*Trifolium*) havde som nævnt begyndt Forædlingsarbejdet 1883, og efter at Forsøgsleder *Knud Larsen* i 1905 var blevet ansat ved Selskabet, opnaaedes talrige gode Resultater. Endvidere var *L. Dæhnjeldt*, Odense, *R. Wiboltt*, Nakskov, *Jens Nielsen*, Klank (senere *Borris*), *Ferritslev Frøavlerforening*, *Kr. Rasmussen*, *Olsgaard*, m. fl. med i dette praktiske Forædlingsarbejde fra Aarhundredets Begyndelse.

Af *Planteforædlere*, som selvstændigt har arbejdet efter *videnskabelige Metoder*, *Linieavl* og *Krydsning* m. m., er det Forsøgsleder *H. A. B. Vestergaard*, der har arbejdet længst, og han har opnaaet fortrinlige Arbejdsresultater. Han begyndte sit Forædlingsarbejde 1899 paa *Næsgaard Agerbrugsskole*, flyttede det 1903 til *Abed Planteavlsstation*, der ejes af De samv. *lolland-falsterske Landboforeninger*, og her virker han fremdeles. Det første Resultat af *Vestergaards* Forædlingsarbejde var *Gul Næsgaard Havre*, som gennem mange Aar var en af Landets førende Havresorter, og gennem Aarene er der udsendt et betydeligt Antal andre Sorter, hvoraf navnlig en Række *Bygsorter* hver for sig har givet værdifulde Fremskridt: *Abed Prentice Byg*, *Abed Binderbyg*; i de senere Aar har *Abed Kenia Byg* og *Abed Maja Byg* erhvervet en dominerende Stilling i *Bygdyrkingen* her i Landet.

Ved *Statens Forsøgsstationer* er ligeledes udført et omfattende Forædlingsarbejde af *K. Hansen*: Lyngby Prentice Byg (1898), -Vintervikke, -Vinterbyg A og B og -Hedehavre; af *N. P. Nielsen* og *E. Lindhard*: Tystofte Prentice Byg (1902) samt bl. a. Tystofte Smaahvede (1909), Ital. Rajgræs, Tystofte 152 (1913), Barres Tystofte (1917). I de senere Aar er Forædlingsarbejdet paa Tystofte fortsat under Ledelse af *Josef Hansen* og har bl. a. givet Tystofte Sukkerfoderroe VII, Hvid Tystofte Fodersukkerroe, Typro og Halvsildig Tystofte Rødkløver. Fra andre af Forsøgsstationerne er udsendt enkelte nye Stammer, saaledes Studsgaard Bangholm, Herning Bangholm, Kartoffelsorten Tylstrup Odin samt Højer Havre.

Krydsning af Rødkløver i Drivhus.

I 1916 paabegyndte Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning i Fællesskab et Forædlingsarbejde paa Øtoftegaard ved Taastrup under Forsøgsleder *H. N. Frandsen's* Ledelse (Fortsettelse og Videreførelse af det af *Karl A. Jørgensen* ledede). I 1934 erhvervede de to Virksomheder en Gaard, Toftø, ved Taastrup, hvor der foretages Forædling af Havevækster.

Fra Øtoftegaard, der er den med tekniske og videnskabelige Hjælpemidler bedst udrustede Forædlingsstation her i Landet, er der i den sidste Snes Aar udsendt et betydeligt Antal meget værdifulde Stammer af Kaalroer, Runkelroer, tørstofrige Fodersukkerroe og Sukkerfoderroe, Kløverformer, Græsser m. m.

Flere andre Virksomheder har ligeledes indledet et Forædlingsarbejde efter videnskabelige Metoder, saaledes *Pajbjergfonden* (stiftet 1918) under Forsøgsleder *J. S. Fruergaard*; Resultater bl. a. et Par yderige og vinterfaste Hvedesorter og Stammer af Fodersukkerroe og Sukkerfoderroe. *A/S De danske Sukkerfabrikker* har en Forædlingsvirksomhed for Fabrikssukkerroe, Forsøgsleder *Viggo Lund*.

D. Redskabsprøver.

Blandt de første Opgaver, *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab* (oprettet 1769) beskæftigede sig med, var Prøver med forskellige Plovtyper. Saadanne Prøver samt Præmiepløjninger har Selskabet fortsat til op mod den nyere Tid; de var dog nærmest at betragte som Demonstrationer af mere formaalstjenlige Typer end egentlige Prøver.

I 1870erne og 80erne tiltog Anvendelsen af Redskaber og Maskiner stærkt i det danske Landbrug, først paa de større Gaarde. Trangen til en vejledende Værdsættelse af nye Typer meldte sig, og i Forbindelse med de til Landmandsforsamlingerne knyttede Udstillinger begyndtes i 1860erne egentlige *Redskabsprøver*; fra 1872 fik disse Prøver en mere fast Karakter; det bestemtes, at en enkelt Maskin- eller Redskabsgruppe skulde underkastes en praktisk Arbejdsprøve forud for hver Landmandsforsamling. I 1874 lod Selskabet afholde den første sammenlignende Prøve med 17 Mejemaskiner. Forud for Landmandsforsamlingen 1892 afholdtes en Arbejdsprøve, ogsaa med Mejemaskiner. Paa Finansloven 1893—94 bevilgedes Landhusholdningsselskabet 5000 Kr. til Afholdelse af Redskabs- og Maskinprøver under Ledelse af et af Selskabet nedsat Udvalg; samme Bevilling (dog i nogle Aar nedsat til 3000 Kr.) blev givet Selskabet indtil 1914, da Ledelsen overgik til Statens Redskabsudvalg.

Statens Redskabsudvalg bestod fra Begyndelsen af 1 Repræsentant for hver af følgende Organisationer: Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, De samv. danske Landboforeninger og De samv. danske Husmandsforeninger. Nu er Udvalget udvidet til at omfatte 8 Medlemmer: 1 for Landhusholdningsselskabet, 2 for De samv. danske Landboforeninger, 2 for De samv. danske Husmandsforeninger, 1 for Landbohøjskolen, 1 for Teknologisk Institut og 1 for Industriraadet. Redskabsudvalgets nuværende Formand er Konsulent *H. K. Olsen*, Odense. Som Leder af Prøverne fungerede Statskonsulent *Anton Christensen* fra 1914 til sin Død 1935, og siden da har Forsøgsleder *Knud Hansen* varetaget denne Opgave.

Talrige Redskaber og Redskabsgrupper er ved Redskabsprøverne underkastet indgaaende Undersøgelser og sammenlignende Vurderinger. Resultaterne er offentliggjort i Beretninger fra Statens Redskabsprøver, hvori de enkelte Redskabers Fortrin og Mangler beskrives, men nogen Klassificering foretages ikke. Gennem disse Beretninger kan Landmanden orientere sig, før han køber et Redskab eller en Maskine, som i en ikke alt for fjern Fortid er undersøgt. Dette er selvsagt af stor Betydning, men af endnu større Værdi er det, at Fabrikanten gennem Prøverne oplyses om eventuelle Mangler ved det af ham fremstillede Redskab, saaledes at han kan afhjælpe disse ved den fremtidige Fabrikation. Dette har utvivlsomt været i høj Grad medvirkende til, at danske Fabrikater af Landbrugsredskaber og Maskiner som oftest er af fremragende Kvalitet.

II. Den landbrugsfaglige Undervisning.

A. Den højere Landbrugsundervisning.

Saa tidligt som i 1759 var det planlagt at begynde en Landbrugsundervisning, idet *J. T. Holm* dette Aar ansattes som Professor i Økonomi ved Naturalkabinettet paa Charlottenborg, efter at han et Par Aar havde holdt botaniske Fore-

læsninger sammesteds. Holm døde imidlertid faa Dage efter Udnævnelsen, og der gik en lang Aarrække, inden denne Opgave atter toges op.

Ogsaa *Holberg* (død 1754) havde Planer om en skolemæssig Landbrugsuddannelse. Han testamenterede sine Godser til Sorø Akademi for at skabe Muligheder for Oprettelse af et Landbrugsakademi. *Holberg* skrev i denne Forbindelse: »Hvis Agerdyrkningskundskab blev et akademisk Studium, vilde i mine

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Øjne de 9 Muser ingen Fortrydelse bære herover.« Han mente ogsaa, at man lige saa vel kan »give en Magister- eller Doctorhat til en Agermand som til en Grammaticus.«

Holbergs Tanke om et Landbrugsakademi blev dog ikke virkeliggjort. Derimod blev der i 1831 paa en af Akademiets Gaarde, Mørup ved Sorø, gjort Forsøg med en praktisk Landbrugsskole, hvis Elever skulde have teoretisk Undervisning paa Akademiet af dettes Lærere. Skolen standsedes imidlertid efter faa Aars Forløb paa Grund af manglende Tilgang af Elever.

1798 begyndte *G. Begtrup* som Privatdocent at holde Forelæsninger i Landøkonomi ved Københavns Universitet, og i 1801 udnævntes han til Professor i nævnte Fag. Det var særlig teologiske og juridiske Studenter, der ventede at faa deres Virksomhed paa Landet med dertil knyttet Embeds-Jordbrug, der hørte *Begtrups* Forelæsninger, og fra 1810 bestemtes det, at der ved Besættelse

af Embeder paa Landet skulde tages Hensyn til Attest fra Begtrup om Ansøgerens Fremskridt i Landøkonomi.

Den Classenske Agerbrugsskole paa Næsgaard (hvorom senere) oprettedes 1799 og skulde være traadt i Virksomhed 1801 med *Chr. Olufsen* som Forstander. Der kom imidlertid kun 1 Elev, og Skolen blev foreløbig opgivet. Olufsen rejste til København, hvor han først ved det Classenske Agerbrugsinstitut og Bibliotek og senere ved Universitetet, ved hvilket han 1815 var udnævnt til Professor i Statsøkonomi, holdt landøkonomiske Forelæsninger i en Aarrække (død 1827).

Efter Professor Begtrups Død 1841 gik der nogle Aar, før der atter toges fat paa landøkonomisk Undervisning, idet der dog paa Veterinærskolen holdtes private, populære Foredrag for Landmænd.

En mere omfattende højere Landbrugsundervisning begyndtes 1849 paa Den polytekniske Lærestalt efter en af senere Professor ved Landbohøjskolen, *B. S. Jørgensen* udarbejdet Plan. Eksamen i Forbindelse med denne Undervisning indførtes dog først i 1856, da den første Landbrugskandidat, den senere meget kendte Landøkonom *N. P. Jensen Buus*, dimitteredes fra Lærestalten. I alt dimitteredes kun 5 Landbrugskandidater fra dette Kursus.

Fra Landbrugets Side var der gentagne Gange fremsat Onsker om en bedre Ordning af Landbrugsundervisningen; bl. a. kom disse frem ved Drøftelser ved Landmandsforsamlingerne 1846 og 1852. Der blev nedsat et Udvalg, og et af dette udarbejdet Forslag drøftedes ved Landmandsforsamlingen 1854. En Udtalelse herfra samt et 1853 af Professor *H. C. B. Bendz*, Veterinærskolen, fremsat Forslag om Oprettelse af en højere Dannelsesanstalt for Veterinærer, Landmænd, Forstmænd, Gartnere og Landmaalere blev overvejet i en Kommission, som i en 1855 afgivet Betænkning indstillede »Veterinærskolens Udvidelse til en Lærestalt for de Landbruget vedrørende Fag«. Ved Lov af 8. Marts 1856 besluttedes at anvende 170.000 Rdl. af Statskassen og af Sorø Akademis Overskud til Køb af Ejendommen »Rolighed« umiddelbart vest for København og til Opførelse paa dennes Jorder af Lærestaltens Bygninger. I alt anvendtes 37 Tdr. Ld. til Byggegrunde, Have og Forsøgsmark. Byggearbejdet paabegyndtes straks, og 25. August 1858 toges »Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole« i Brug som Lærestalt for Landbrugere, Dyr læger og Landmaalere, 1863 tillige for Havebrugere og Forstmænd; samtidig oprettedes et Kursus for Beslagsmede. Mejeribrugsstudiet oprettedes 1920.

Landbohøjskolens Bygningskompleks er gentagne Gange udvidet; særlig store Udvidelser fandt Sted 1892 og 1918.

Landbrugsstudiet var oprindelig $1\frac{1}{2}$ Aar, senere $1\frac{2}{3}$ Aar, og i 1920 forlængedes Studietiden til $2\frac{2}{3}$ Aar.

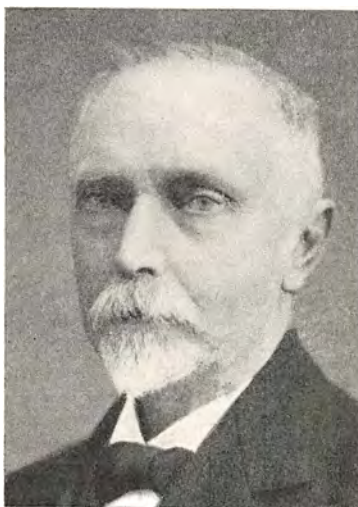
Saa vel ved Kursuset paa Den polytekniske Lærestalt som særlig i de første Aar ved Landbohøjskolen fulgtes Undervisningen af adskilligt flere end dem, der havde til Hensigt at tage Landbrugseksamen. Der var saaledes 1858—59 48 Studerende, men Aaret efter dimitteredes kun 7 Kandidater, og i de to følgende Aar var Tallene 79 og 5, 71 og 9, og saaledes fortsattes i en Aarrække.

Flertallet af de første Landbrugskandidater vendte tilbage til praktisk Landbrug som Ejere, Forpagtere eller ledende Funktionærer paa større Gaarde. Senere, da Forsøgsvirksomheden, Landbrugsskolerne og Konsulentvirksom-

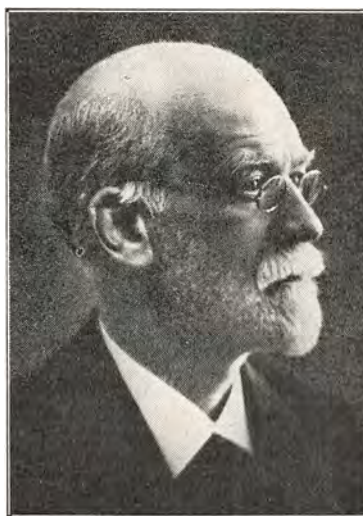
heden oprettedes, fik adskillige Kandidater Beskæftigelse ved disse, og Antallet af Kandidater ved disse Virksomheder er steget stærkt gennem Aarene. Ifølge Fortegnelse over Danske Landbrugskandidater var af 1339 i 1928 endnu levende

Veterinærfysikus C. O. Jensen, født 1865, død 1935

Veterinærfysikus B. Bang
født 1848, død 1932.

Professor J. E. V. Boas
født 1855, død 1935.

Landbrugskandidater 444 beskæftiget ved Skoler, Forenings-, Forsøgs- og Konsulentvirksomhed og lige saa mange, eller 455, ved praktisk Landbrug, og af Resten, eller 440, var 223 beskæftiget ved forskellige Virksomheder, hvor Uddannelsen som Landbrugskandidat maa antages at være af Betydning.

Et Særkende ved Studiet ved Landbohøjskolen i Sammenligning med Studiet ved lignende Lærestalter i Udlandet er, at der aldrig har været fastsat Krav

om nogen forberedende Eksamen som Adgangsbetingelse. Nogle anser det for uheldigt, at et saadant Krav ikke stilles, og der har gentagne Gange været foresat Forslag om at indføre dette, men hidtil dog uden Held. Modstanderne har frygtet, at Gennemførelsen af et saadant Krav vilde gaa ud over den gode praktiske Uddannelse, de fleste Studerende nu møder med. Der er da heller ikke Tvivl om, at det indgaaende Kendskab til og Forstaaelse af Landbrugets Praksis, som danske Landbrugskandidater har været og er i Besiddelse af, har været i høj Grad medvirkende til at skabe det bestaaende gode Forhold mellem Landbrugskandidaterne og det arbejdende Landbrug.

Landbohøjskolen ledes af en Direktør, der udnævnes af Kongen efter Landbrugsministeriets Indstilling. Til Skolen er nu knyttet 28 Professorer, 3 Docenter, 12 Lektorer, 4 Amanuenser og 30 Assistenten. Antallet af Studerende i alle Fag har i de senere Aar været omkring 800, hvoraf ca. 230 Landbrugere. Antallet af de aarlig dimitterede Kandidater er ca. 150—160, hvoraf 50—70 Landbrugere.

Ved en Betragtning af Landbrugets Udvikling siden Landbohøjskolens Oprettelse er det umiddelbart indlysende, at Højskolens Andel i Fremgangen har været meget stor. Talrige af Skolens Lærere har direkte gjort en betydningsfuld Indsats til Landbrugets Fremme, og som Uddannelsessted for Landbrugets Vejledere har Landbohøjskolen været og er af den allerstørste Betydning.

B. Landbrugsskolerne.

En særlig Bestemmelse i Statutterne for det af Generalmajor *Johan Fr. Classen* 1789 stiftede »Det Classenske Fideikommiss« gjaldt Oprettelsen af et »Seminarium eller Agerdyrkningssskole«, og ifølge denne oprettedes 1799 »Den Classenske Agerbrugsskole paa Næsgaard« paa Falster. Skolen skulde begynde 1801 og give unge Mænd af Landbostanden en kombineret praktisk og teoretisk Uddannelse. Der meldte sig, som før nævnt, kun 1 Elev, og Skolen blev foreløbig opgivet. Den genoprettedes 1849 og virker fremdeles som den eneste danske Landbrugsskole med baade praktisk og teoretisk Undervisning.

Skolen paa Mørupgaard under Sorø Akademi er foran omtalt; den oprettedes 1831 og standsede efter faa Aars Forløb.

En Skolevirksomhed af noget længere Varighed, ganske vist ved gentagne Flytninger, begyndtes af *N. B. Krarup* paa Frijsendal ved Hammel 1837, senere flyttet til Haraldslund og fra 1855 fortsat af *J. B. Krarup* (Fætter til *N. B. Krarup*) paa Skaarupgaard og fra 1859 til 1874 paa Daugaard ved Vejle.

De Krarupske Skoler og enkelte andre med kortvarigt Virke havde til Forbillede det af *Albrecht Thaer* paa Godset Möglin i Brandenburg oprettede Landbrugsinstitut. Ogsaa paa disse Skoler blev givet baade teoretisk og praktisk Undervisning, idet der dog lagdes særlig Vægt paa den praktiske Uddannelse og paa Elevernes ydre Afslibning.

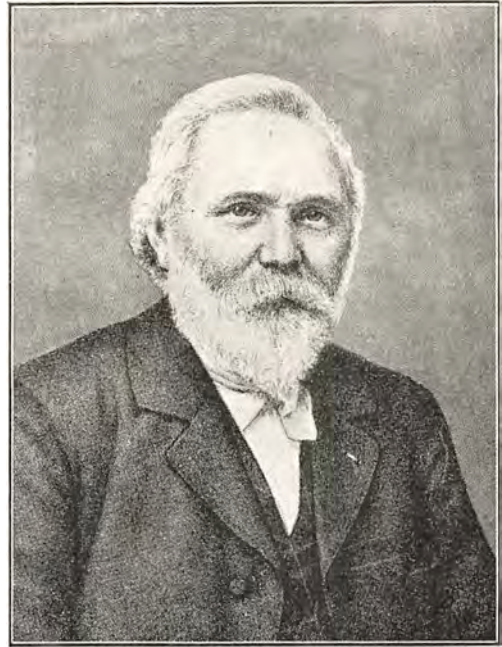
Som en Skole af særlig Art skal nævnes det af Fyns Stifts patriotiske Selskab 1855 oprettede »Det teoretiske Landvæsensinstitut« i Odense, der virkede indtil 1900 og gav 2 Vintres teoretisk Undervisning.

Med Lyngby Landboskoles Oprettelse 1867 indlededes en Landbrugsundervisning paa nyt Grundlag og efter nye Retningslinjer, der skulde faa blivende Betydning, idet den fulgtes af alle senere oprettede endnu virkende Landbrugsskoler, og med visse mindre Ændringer, som Erfaringer og Udviklingen har

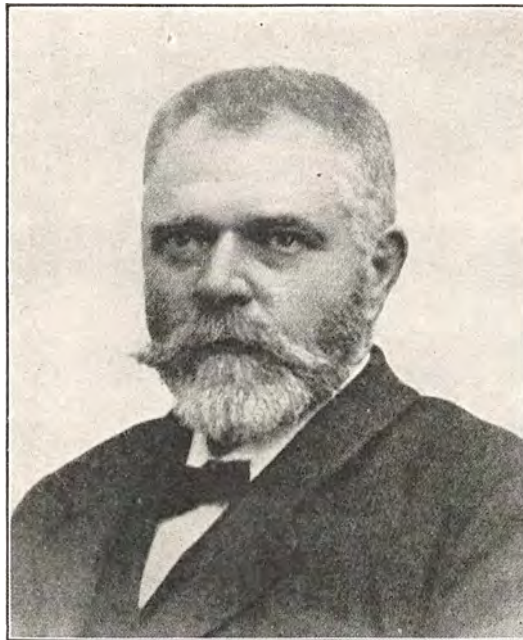
medført, arbejder disse efter de samme Retningslinjer den Dag i Dag. Sammenknytningen af den teoretiske og praktiske Undervisning blev forladt (undtagen

Kaptajn J. C. la Cour, f. 1838, død 1898.

Forst. A. Svendsen, født 1843, død 1912.

Forst. Niels Pedersen, født 1851, død 1911.

paa Næsgaard, hvor den, som nævnt, fremdeles opretholdes), idet Undervisningen blev udelukkende af teoretisk Art. Landbohøjskolen og senere tillige Forsøgsvirksomheden gav og giver Ledere og Lærere det faglige Grundlag for Un-

dervisningen. Folkehøjskolen har sat sit Præg paa den danske Landbrugsskole. Dels har den givet de af de unge, som efter et Højskoleophold blev Elever paa Landbrugsskolen, den Sindets Opladthed, som er i høj Grad medvirkende til, at ogsaa den faglige Undervisning frugter. Om end ikke selve Undervisningen er højskolepræget, saa har Folkehøjskolen dog givet Forbilledet for Livet paa Landbrugsskolen, og udenfor den egentlige Undervisning er der ofte Foredrag om almenmenneskelige Emner med Højskolens Mænd som Ordførere. Den danske Sang lyder lige saa fuldttonende i Landbrugsskolens som i Højskolens Høresale.

Forst. Jørgen Petersen
født 1854, død 1908.

Stifterne af de første 4 af de endnu virkende almindelige Landbrugsskoler havde hver sit Motto. Supplerende hinanden giver disse Motto i kort og knap Form den danske Landbrugsskoles Program.

J. C. la Cour, der oprettede Lyngby Landboskole 1867, betonedes Samhørigheden med Folkehøjskolen: »Den danske Landboskole er et Barn af den danske Folkehøjskole og maa som denne bygges paa Troens og Folkelivets Grund.« *A. Svendsen*, som sammen med *Chr. Christensen* oprettede Tune Landboskole 1871, indskærper Nødvendigheden af, at man dygtiggør sig til sin Gerning: »Skal godt det gaa, sin Byrde maa til Gavns man voksen være«; dette er efterlevet af den danske Landbrugsskole, som stedse har haft som Maal at gøre sine

Elever Byrden voksen. — *Niels Pedersen* oprettede Ladelund Landbrugsskole 1879. Han vender sig til Landbrugsskolens Lærere med følgende manende Verslinjer, som han satte paa Væggen i Skolens Høresal: »Og I, som Lys vil tænde i Borgerstuen her, I lade Lyset brænde, saa det er Ilden værd.« — Og endelig *Jørgen Petersen*, som sammen med *Hans Appel* oprettede Dalum Landbrugsskole 1886, giver i den korte og fyndige Sætning: »Aldrig færdig, altid paa Vej«, det dybe Perspektiv for saavel det enkelte Menneskes som for Landbrugsskolens Gerning under Udviklingens Lov.

Faurbogaard Landbrugsskole oprettedes 1879 og virkede indtil 1888. Snart kom flere Landbrugsskoler til. Malling Landbrugsskole oprettedes 1889, Ødum Landbrugsskole 1896 (ophørt 1913), Skaarup Landbrugsskole 1900 (ophørt som Landbrugsskole 1938, fortsættes som Husholdningsskole), Vesthimmerlands Landbrugsskole 1900 (ophørt), Kærehave Landbrugsskole 1903, Høng (nu Vestsjællands) Landbrugsskole 1903, Haslev Landbrugsskole 1904, Borris Landbrugsskole 1907, Korinth Landbrugsskole 1907, Asmildkloster Landbrugsskole 1908, Fyns Stifts Husmandsskole 1908, Orsted Landbrugsskole 1908 (ophørt 1916), Slangerup Landbrugsskole 1913, St. Restrup Husmandsskole 1915, Sydsjællands Landbrugsskole 1915, Vejlbjby Landbrugsskole 1921, Graasten Landbrugsskole 1924, Høng Husmandsskole 1925 og Hammerum Landbrugsskole 1938. Enkelte andre Landbrugsskoler har virket en kortere Tid. I alt fandtes 1939 20 Land-

brugsskoler. Endvidere er der 1939 i alt 35 Højskoler, som meddeler Landbrugsundervisning i mindre Omfang.

Undervisningstiden var til at begynde med noget forskellig paa de forskellige Skoler, men efterhaanden fandt den sin Form i et 5—6 Mdr.s Vinterkursus, der paa nogle Skoler for en Del af Eleverne fortsættes med et Sommerkursus til 1. August. I dette Sommerkursus deltager ogsaa Elever, som det følgende Efteraar agter at begynde Landbrugsstudiet ved Landbohøjskolen; disse faar en særskilt Undervisning i en Del af Fagene. Ved 2 af Landbrugsskolerne afholdes 8 Mdr.s Kursus for Mejerister.

Undervisning.

Antallet af Elever paa Landbrugsskolerne ligger nu omkring 2400 om Aaret. Af Havebrugsskoler findes der 4 her i Landet.

En skolemæssig Husholdningsundervisning, der blev Forbilledet for Husholdningsskolerne i deres nuværende Form, indledes af *Magdalene Lauridsen* og *Eline Eriksen*, der i 1895 oprettede Sorø Husholdningsskole. Der findes nu 23 Husholdningsskoler; af disse er 3 Seminarier for Uddannelse af Husholdningslærere. Endvidere afholdes Husholdningskursus i Sommermaanederne ved en Del af Landbrugsskolerne.

C. Korte Landbrugskursus.

Blandt de tidligste Opgaver, Landboforeningerne tog op, var — næst Dyrskuerne — Afholdelse af *Foredragsmøder*; navnlig i 1880erne og 90erne afholdtes mange saadanne Møder. Egentlige Landbrugskursus for bosiddende Landmænd begyndtes 1898 af daværende Forstander for Malling Landbrugsskole *S. C. A. Tuxen*. Efter at Tuxen i 1902 var fratraadt Forstanderposten, tog han fat paa at organisere disse Kursus, og i Aarene 1902—07 afholdtes under hans

Ledelse adskillige Kursus omkring i Landboforeningerne. Mange af de lokale Konsulenter m. fl. tog ogsaa Kursusopgaven op. Ved Lov af 8. Maj 1908 bestemtes, at der kan ydes Statstilskud til ubemidlede Deltagere i Landbrugskursus, dels korte Kursus paa Skoler (Landbrugsskoler — Højskoler) og dels til Kursus, som afholdes af landøkonomiske Foreninger.

Medens det tidligere i overvejende Grad var bosiddende Landbrugere, som søgte de korte Kursus, er der i de senere Aar og navnlig i de allersidste Aar sket den Ændring, at det nu overvejende er Kursus for unge Landmænd, der afholdes. Enkelte Landboforeninger har oprettet Skoler med egen Bygning til Afholdelse af saadanne Kursus. Den første oprettedes af Grenaa Landboforening 1925, Leder: Konsulent *Arne Larsen-Ledet*. I 1935 fik Brønderslev Landboforening og i 1936 Det thylandske landøkonomiske Selskab lignende Skolebygninger. Men iøvrigt afholdes Kursus i alle Egne af Landet i lejede Lokaler: Forsamlingshuse, Kommuneskoler, tekniske Skoler el. a. Kursus afholdes oftest om Aftenen, men dog i adskillige Tilfælde om Eftermiddagen.

III. Konsulentvirksomheden.

Medens det er Skolernes Opgave at oplyse og dygtiggøre *Ungdommen*, er det i særlig Grad Konsulenternes at vejlede *den arbejdende Praktiker*. Vejledningen sker ved Samtaler under Landmandens Besøg hos Konsulenten eller omvendt, hyppigst vel nok pr. Telefon, i mindre Omfang ved Brevveksling, dels endvidere ved Foredrag og Kursus, ved Fremvisning af Demonstrationsmateriale i Udstillinger, Forevisningsmarker og Forevisningsstalde, paa Dyrskuer o. s. v. Konsulenten maa for at kunne røgte sin Opgave være i Besiddelse af grundig Indsigt og Erfaring paa de Omraader, hvor han skal vejlede, erhvervet gennem skolemæssig og praktisk Uddannelse og vedligeholdt og øget gennem fortsat Studium af Forskningens og Forsøgsvirksomhedens Resultater, ved selv at foretage Forsøg og Undersøgelser og endelig ved at gøre Iagttagelser i det praktiske Liv. Den saaledes indsamlede Viden maa dernæst altid underkastes en omhyggelig Vurdering og Sortering, før den i det givne Tilfælde kan bruges som Vejledning for Praksis. Men det har ogsaa stedse været danske Landbrugskonsulenters Styrke, at de har haft og har en udpræget praktisk Indstilling, hvilket tillige har været af afgørende Betydning for Opbygningen af det enestaaende Tillidsforhold, der hersker mellem Landbrugets Udøvere og Konsulenterne.

Mejerikonsulenter.

Den første egentlige Landbrugskonsulent her i Landet var cand. polyt. *Th. R. Segelcke*, som navnlig under Medvirkning af Professor *B. S. Jørgensen* og Gods-ejer *E. Tesdorpf* i 1860 blev knyttet til Landhusholdningsselskabet med den Opgave at skaffe sig praktisk Kendskab til Mælkens Behandling og Benyttelse paa Mælkerigaarde. De Erfaringer, han saaledes erhvervede, gjorde han frugtbringende ved at vejlede Producenterne i Benyttelse af mere rationelle Metoder for Mælkens Behandling. Segelcke betegnedes vel ikke straks som Konsulent, men lejlighedsvis blev det i Omtalen af hans Virksomhed nævnt, at han var »en sagkyndig Consulent for Mange«. I Landhusholdningsselskabets Beretning for 1869 betegnes han som Selskabets Mejerikonsulent.

Segelcke forstod at faa Landmændene i Tale og at vække deres Interesse; paa hans Initiativ iværksattes Smørudstillingerne; han gav ca. 600 unge Landmænd Uddannelse i Mælkeribrug, og han uddannede Mejeriassistenter, der forskellige Steder i Landet kom til at virke som lokale Mejerikonsulenter. De første var *E. Hartmann*, som 1869 blev Mejeriassistent under Maribo Amts økonomiske Selskab (for hvilket *E. Tesdorpf* var Formand). 1870 ansattes *L. Møller* i Horsens Landbrugsforening, 1871 *H. Buus* i Randers Amts økonomiske Selskab.

Statskons. Harald Faber, født 1856.

Statskons. S. Sørensen, født 1879.

Ogsaa de første Statskonsulenter i Mejeribrug var uddannet af Segelcke: *S. Chr. Buhl* blev 1888 Statskonsulent for Sjælland, Lolland-Falster, Møn, Bornholm og Samsø. — *Ivar Nissen Dall* blev 1889 Statskonsulent for Fyn samt for Ribe og Vejle Amter; i 1898 blev Affattelsen af Mejeri-Statistikken overdraget ham. — Ogsaa *P. B. Segelcke* (Broder til Th. R. Segelcke) blev ansat som Statskonsulent (1889) for Jylland undtagen Ribe og Vejle Amter.

Indtil 1880 var der ansat 8 Mejerikonsulenter. Ved Overgangen til Behandling af Mælken paa Andels- og Fællesmælkerier overflødiggjordes de Mejerikonsulenter (Assistenten), der havde til Opgave at vejlede Landmændene i Mælkens Behandling paa Produktionsstedet. Til Gengæld blev der Brug for Konsulentvejledning til de nyoprettede Mejeriers Ledere, hvilket det blev de forannævnte Statskonsulenters Opgave at give.

Med disse Statskonsulent-Ansættelser var Rammerne lagt for den fremtidige Mejerikonsulentvirksomhed. Antallet har ændret sig lidt op og ned i Aarenes Løb; der virker nu kun 4 Statskonsulenter i Mejeribrug foruden 4 af Mejeri- og Mejeriorganisationer ansatte Konsulenter.

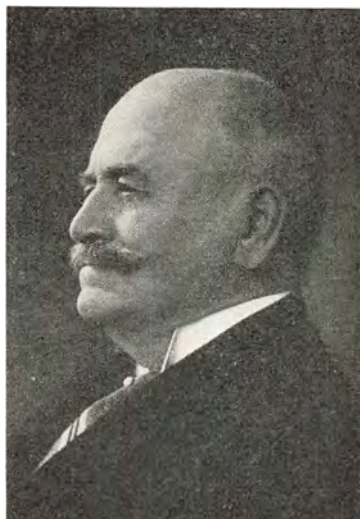
Mejerikonsulenternes Arbejde var begyndt under de Former, der blev typiske for dansk Landbrugskonsulentvirke, Vejledning direkte til Landmændene. Senere medførte Udviklingen, at disse Konsulenter fik et andet Klientel, men

ogsaa under den nye Form kom Mejerikonsulenterne til at yde en overordentlig værdifuld Indsats til Fremme af Mejeribruget og ikke mindst til Forbedring af Produkternes Kvalitet.

Som Danmarks *Landbrugskonsulenter i Udlandet* har virket først *Harald Faber* i London gennem 43 Aar (1888—1931); han afløstes af *S. Sørensen*, der fra 1919 havde været udsendt til Nordamerika, og da Statskonsulent Sørensen fornyligt har ønsket at flytte til Danmark, er *P. A. Moltesen*, tidl. Kontorchef i Landbrugsraadet, udset til at overtage Posten fra 1940. — I Tyskland var *Johs. Arup* Danmarks Veterinærkonsulent fra 1895 til sin Død 1911, og siden 1919 har

Statskons. A. P. Jacobsen
født 1879.

Statskons., Statsraad C. Koefoed
født 1855.

Statskonsulent *A. P. Jacobsen* varetager de danske Landbrugsinteresser i Tyskland, og til Rusland (og Randstaterne) var i 1921—31 Statsraad *C. Koefoed* udsendt og forud herfor (1914—19) *N. O. Nielsen*, der omkom Nov. 1919 under et Bombardement af Byen Riga. *Rudolf Schou* var fra 1898 til sin Død 1915 Landbrugsministeriets Tilsynsførende (ogsaa kaldet Regeringskonsulent) med Landbrugets Udførselsforhold. — Enkelte Konsulenter er ansat under Landbrugsministeriet som Raadgivere indenfor specielle Fagomraader.

Husdyrbrugskonsulenter.

I 1876 blev *P. Jessen* ansat som Landhusholdningsselskabets første Konsulent i *Husdyrbrug*, men fik desværre kun en kort Virketid, idet han døde i 1885. I 1886 blev Dyr læge *J. Jensen* Selskabets Konsulent i Hesteavl, og i 1889 blev han Statskonsulent. Samme Aar ansattes af Staten *P. A. Mørkeberg* og Aaret efter *Axel Appel* som Husdyrbrugskonsulenter henholdsvis for Øerne og Jylland. Disse 3 Statskonsulenter i Husdyrbrug fik Lejlighed til at yde en fremragende Indsats i Arbejdet for at forbedre Danmarks Husdyrbestand.

Husdyrloven af 1887 indeholdt en Bestemmelse om, at der til Lønning af Husdyrkonsulenter kunde faas et Statstilskud udgørende Halvdelen af de paa-

gældende Organisationers Udgift hertil. Denne Opmuntring til Ansættelse af Konsulenter bevirkede, at der i 1890 var 14 specielle Husdyrbrugskonsulenter og 1, der arbejdede baade med Husdyrbrug og Planteavl¹⁾. Tilgangen fortsattes, saaledes at der i 1905 var ansat 37 specielle Husdyrbrugskonsulenter. Derefter er Antallet praktisk taget uændret til efter Verdenskrigen. I 1920 var der 44 specielle Husdyrbrugskonsulenter, og i 1936 virkede 52. Af Konsulenter med baade Planteavl og Husdyrbrug var der 13 saavel i 1910 som i 1915, men i 1920 naaede Antallet 23 og har siden holdt sig der omkring.

De tre Statskonsulenter:
P. A. Mørkeberg, A. Appel og J. Jensen (staaende)
(1861-1927) (1858-1926) (1845-1935)

Det er væsentligst de mindre Landboforeninger samt Husmandskrese, der beskæftiger Konsulenter med flersidigt Virkeomraade, medens de specielle Husdyrbrugskonsulenter er ansat under de større Landboforeninger eller af Fællesledelser af Hesteavls-, Kvægavls- og Kontrollforeninger. I mange Tilfælde er der Samarbejde mellem Landboforeninger og Fællesledelser om Ansættelse af Konsulenter.

De fire først omtalte Husdyrbrugskonsulenter var alle Dyrlæger, Axel Appel tillige Landbrugskandidat. Ogsaa nogle af de af Landbrugsorganisationerne først ansatte Husdyrbrugskonsulenter var Dyrlæger, kun enkelte var Landbrugskandidater. Men en meget stor Part af de i 1880erne og 90erne ansatte Kvægavlskonsulenter havde ingen egentlig teoretisk Faguddannelse. Det var dygtige Praktikere, ofte med eget Landbrug, ved hvilket de havde vist deres Evner som Opdrætttere, der ansattes som Husdyrbrugskonsulenter. Deres Opgave var særlig at vejlede Foreningernes Medlemmer ved Valg af Avlsdyr; paa dette Tidspunkt var det udelukkende Dyrenes ydre Fremtoning, deres Type og Præg,

¹⁾ De angivne Tal er efter den af Foreningen af danske Landbrugskonsulenter udgivne Fortegnelse over danske Konsulenter.

der var afgørende ved Udvælgelsen, og for det rent eksteriørmæssige — navnlig Helhedsindtrykket — havde de gamle Konsulenter et meget skarpt Blik. Konsulenterne medvirkede ved Bedømmelsen paa Dyrskuerne og ved Kaaring af de i Kvægavlsforeningerne indmeldte Køer. Af særlig Betydning var og er Husdyrbrugskonsulenternes Medvirkning ved Indkøb af Tyre til Avlsforeningerne.

Skriveeksperter var disse gamle Konsulenter som Regel ikke, Beskrivelser, Beretninger og Optegnelser i det hele taget gjorde de ikke meget ud af. Og da Udviklingen krævede, at Konsulenterne maatte til at arbejde med Kontrolforeningsresultater samt have Indsigt i Avls- og Fodringspørgsmaal m. m., blev det efterhaanden som der skete Konsulentskifte, Landbrugskandidater der rykkede ind i Stillingerne. Der er dog endnu enkelte Konsulenter, som uden at være Landbrugskandidater har erhvervet sig den nødvendige Indsigt paa anden Maade, saa de har kunnet fortsætte under den skete Udvikling.

Paa et ret tidligt Tidspunkt ansatte nogle af de provinsielle Fælleslandboforeninger Konsulenter i Husdyrbrug med et samlende Fællesarbejde som Opgave: Indsamling og Bearbejdning af Kontrolregnskaber, Medvirkning ved Landsdelens Fællesdyrskuer, Bistand og Vejledning for Lokalkonsulenterne i disses Arbejde o. s. v. Saaledes ansattes allerede i 1888 Konsulent *S. P. Petersen* under Foreningen af jyske Landboforeninger; ogsaa paa Fyn ansattes Konsulenter for Landboforeningernes og Avlsforeningernes Samvirksomheder, senere tillige paa Sjælland.

Under Omtalen af Forsøgsvirksomheden er det nævnt, at *P. Nielsen* 1882 blev ansat som Landhusholdningsselskabets Konsulent i *Planteavl*, og han var i en Aarrække den eneste Planteavlskonsulent. I 1893 blev Forsøgslederne *Fr. Hansen* og *K. Hansen* udnævnt til Statskonsulenter i Planteavl henholdsvis for Jylland og Øerne. Disse to Mænds Arbejde blev retningsgivende for Konsulentvirket til Planteavlens Fremme.

Om end der stedvis under beskedne Former var Lokalkonsulenter i Planteavl før Aarhundredskiftet, saa er dog *Aage Madsen-Mygdal* som 1900 ansattes ved De samv. Landboforeninger i Fyns Stift at betragte som den første Planteavlskonsulent, der fik sat System i Planteavlsarbejdet i en enkelt Landsdel. Arbejdet paa Fyn kom dog til at forme sig paa en noget anden Maade end i de andre Landsdele, paa nær Lolland-Falster. *Aage Madsen-Mygdal* og hans Medhjælpere varetog nemlig Planteavlsarbejdet ogsaa for de lokale Landboforeninger. Efterhaanden er der dog en Del af de lokale Foreninger paa Fyn som selv har ansat Planteavlskonsulenter, saaledes at Samvirksomhedskonsulentens Arbejde ligesom paa Sjælland og i Jylland i højere Grad koncentrerer om Samling og Bearbejdning af Arbejdsresultaterne, idet der dog stadig udføres et forholdsvis stort Forsøgs- og Undersøgelsesarbejde under selve Samvirksomheden.

I Jylland var der i 1890'erne begyndt et lokalt Forsøgsarbejde under Ledelse af Statskonsulent *Fr. Hansen* med stedlige Assistenten til Varetagelse af det med Forsøgenes Anlæg og Høstning forbundne Arbejde. De første Beretninger om Planteavlsarbejdet i Jylland blev ligeledes samlet og bearbejdet af *Fr. Hansen*. Men da Foreningen af jyske Landboforeninger i 1902 ansatte *Th. Madsen-Mygdal* som Planteavlskonsulent overtog han Beretningsarbejdet.

Ogsaa paa Sjælland var Planteavlsarbejdet begyndt i 1890'erne, foreløbig ledet

af Professor *T. Westermann* og Statskonsulent *K. Hansen*. Forsøgsarbejdet blev udført af lokale Assisterter, og Arbejdsresultaterne offentliggjordes i Fagpressen. I 1900 ansatte De samv. sjællandske Landboforeninger en Assistent til Varetagelse af det under selve Samvirksomheden sorterende Planteavlssarbejde. Fra 1902 offentliggjordes Resultaterne af Forsøgsarbejdet i en særlig Beretning; indtil 1905 dog kun af Samvirksomhedens egne Forsøg, og derefter tillige ogsaa de af de lokale Landboforeninger indvundne Forsøgsresultater. I 1906 ansattes nuværende Professor i Landøkonomi *O. H. Larsen* som Konsulent i Planteavl for Samvirksomheden.

Fra 1900 bevilgedes mindre Beløb som Statstilskud til Planteavlssarbejdet, og der ansattes enkelte lokale Planteavlsskonsulenter. Efterhaanden øgedes disses Antal, ligesom ogsaa Statstilskudet blev større. I 1905 var ansat ialt 22 Planteavlsskonsulenter foruden de 8, der som nævnt havde baade Planteavl og Husdyrbrug. 1910 var Antallet af specielle Planteavlsskonsulenter steget til 38; Stigningen fortsattes gennem Aarene og var i 1936 naaet 70, foruden 22, der havde baade Planteavl og Husdyrbrug.

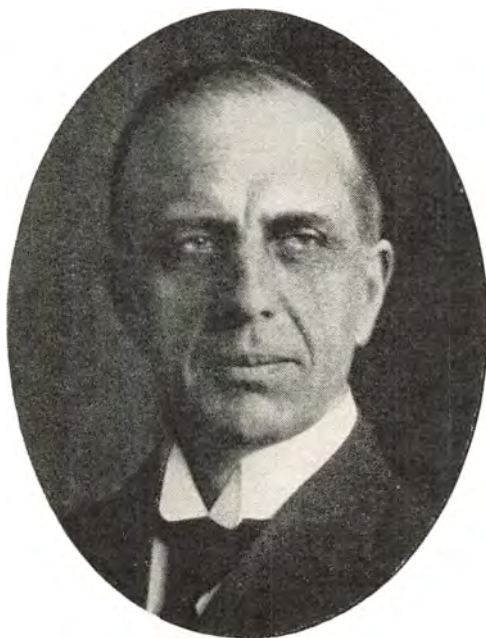
Planteavlsskonsulenternes første Opgave blev Gennemførelse af Lokale Markforsøg, og det er fremdeles Hovedopgaven. De første lokale Forsøgsmedhjælpere var ofte unge dygtige praktiske Landmænd, som under Statskonsulenternes Instruktion gjorde et fortrinligt Arbejde. Adskillige af dem blev senere ansat som stedlige Konsulenter. Som det var Tilfældet med Husdyrbrugsskonsulenterne, var der ligeledes en Del af de første Planteavlsskonsulenter, som ikke havde nogen skolemæssig Uddannelse ud over et Landbrugsskoleophold. Men ogsaa her skete en Udvikling, som gjorde det ønskeligt, at Konsulenterne havde en videregaaende Uddannelse. Det blev ogsaa her Reglen, at Landbrugskandidater overtog nyoprettede Konsulentstillinger og afløste Praktikerne, efterhaanden som disse traadte tilbage.

Forsøgsarbejdet omfattede til at begynde med næsten udelukkende Gødningsforsøg. Konsulenternes Opgave var og er dog ikke blot at tilvejebringe Forsøgsresultater, men ogsaa at drage den rette Lære af disse til Vejledning for Forsøgsværten, saavel som for de mange, der ikke selv faar udført Forsøg. Dette kræver en indgaaende Viden om Reglerne for Gødningernes almindelige Virkning suppleret med Kendskab til stedlige Forhold. Konsulenten maa derfor nøje følge det samlede Forsøgs- og Forskningsarbejdes Resultater, og benytte de Erfaringer, han saaledes forskafter sig i sin Vejledergerning.

Snart blev nye Opgaver draget ind i det lokale Forsøgsarbejde: Vurdering af forskellige Gødninger, af nye Sorter og Stammer, af Frøblandinger til Græsmarken, af Saatider og Saamængder, af Foranstaltninger til Bekæmpelse af Ukrudt og Plantesygdomme o. m. a. Ogsaa for disse gælder det som nævnt for Gødningsforsøgene, at der maa foretages en Vurdering og Sortering af Resultaterne, før de kan udnyttes i Praksis.

Foruden Forsøgsarbejdet varetager Planteavlsskonsulenterne talrige andre Opgaver: Undersøgelser, dels selvstændige, dels i Samarbejde med forskellige Organisationer og Institutioner, Ledelse og Pasning af Forevisningsmarker, hvor Forsøgsresultater demonstreres (denne Opgave har dog tidligere været mere omfattende end Tilfældet er nu), Arrangering af Planteavlssudstillinger o. s. v.

Foruden de nævnte oprindelige Hovedomraader for Konsulentvirksomhed er der i Aarenes Løb kommen flere til. Af disse er *Regnskabsføring* den mest omfattende. Allerede i 1890erne begyndte ganske enkelte Konsulenter, ved Siden af deres øvrige Arbejde at føre Landbrugsregnskab for en Del Landmænd, og nogle flere optog efterhaanden dette Arbejde. Men det var dog først henimod 1920, der kom rigtig Gang i Regnskabsføringen som Konsulentarbejde. — Nævnte Aar var ansat 28 specielle Regnskabskonsulenter, foruden 7 som havde Regnskabsføring ved Siden af anden Konsulentgerning. Antallet steg stærkt i det

Redaktør K. Raunkjær, født 1880, død 1937.

følgende Femaar, senere mere jævnt, og i 1936 var der 71 specielle Regnskabskonsulenter, samt 20 som foruden Regnskabsføring havde anden Konsulentvirksomhed.

Endvidere ansattes omkring og efter 1920 Konsulenter paa en Række andre Omraader. Af Konsulenter i *Grundforbedring* var der 1936 ialt 6, hvoraf 2 forbandt Arbejdet med anden Konsulentvirksomhed. Af *Græsmarkskonsulenter* virkede 4 i 1936, af *Havebrugskonsulenter* 36, af *Fjerkrækonsulenter* 11 og af *Konsulenter i Husholdning* 38.

Det samlede Antal Konsulenter tilknyttet dansk Landbrug og dets Bivirksomheder var 1860: 1, 1880: 12, 1900: 69, 1910: 121, 1920: 209, 1930: 328 og i 1938: ca. 360.

Et Led i Landbo-Oplysningsvirksomheden er ogsaa *Landbrugspressen*. En historisk Redegørelse for dennes Udvikling skal dog ikke gives her, blot skal det nævnes, at Opgaven ligesom for Konsulenterne fortrinsvis er at vejlede den bosiddende Landmand. Forskningens og Forsøgsvæsenets Resultater danner ogsaa Grundlaget for Landbrugspressens Oplysningsarbejde. Som Medarbejdere

har Landbrugspresen: Konsulenter, Forsøgsledere, Landbrugslærere og praktiske Landmænd, foruden de til de enkelte Blade knyttede Fagjournalister.

Radioen i Landbrugets Tjeneste er det nyeste Led; dog allerede i 1926 organiseredes »Landbrugets Radioudvalg«, som i Samarbejde med Statsradiofonien planlægger Landbrugsudsendelserne, og troligt nok vil dette fortrinlige Middel til at bringe Oplysning og nyttige Kundskaber ud til alle og enhver blive en Faktor af vidtrækkende Betydning ogsaa for Landbrugserhvervet.

Af denne kortfattede Oversigt over Forsøgs-, Undervisnings- og Konsulentvirksomhed vil det ses, at paa alle disse Omraader arbejdes der i nær Tilknytning til det praktiske Landbrug. Som Helhed taget har det danske Landbrugs Vejledere kunnet forme Vejledningen efter det praktiske Livs Behov, og saaledes at den jævne Landmand forstaar den. Dette er utvivlsomt den væsentligste Grund til, at Forskningens og Forsøgsvæsenets Resultater er naaet videre ud i Landbrugets Praksis end Tilfældet har været i andre Lande.

IV. KRIGSAARENE OG INFLATIONSTIDEN.

1. PRODUKTION OG UDENRIGSOMSÆTNING.

Danmarks Stilling under Verdenskrigen maatte udenrigspolitisk blive meget vanskelig. Vor Beliggenhed maatte i sig selv vanskeliggøre det for Landets ledende Mænd at holde os uden for Krigen og bevare vor Neutralitet.

Vanskelighederne var saa meget større, som det økonomiske Liv netop paa Grund af vor Beliggenhed var lagt an paa en omfattende Samhandel med Udlandet og her først og fremmest med England og Tyskland. Vi var derfor ogsaa under Krigen afhængige af en Samhandel med disse Lande, dels for at finde Afsetning for vore Produkter, dels for at faa de Raastoffer og Hjelpestoffer, som var nødvendige for Opretholdelsen af vor Produktion.

Danmarks Omsætning med Udlandet havde i Aarene op mod Krigen været stigende. Indførselen udgjorde i 1913 777 Mill. Kr., medens Udførselen her fra Landet beløb sig til 637 Mill. Kr. Af Indførselen hidrørte alene ca. 300 Mill. Kr. eller 39 pCt. fra Tyskland, ca. 125 Mill. eller 16 pCt. fra England, medens omvendt England alene aftog 398 Mill. Kr. eller 62 pCt., Tyskland 159 Mill. eller 25 pCt. af vor Udførsel.

Af Indførselen udgjorde Værdien af Landbrugsvarer de 261 Mill. Kr. eller 33 pCt. Heraf var langt den overvejende Del Korn og Oliekager, men ogsaa Importen af Gødningsstoffer var tiltaget stærkt, og kun ved Hjælp af Indførsel af disse Varer var det muligt for Landbruget at yde en saa betydelig Produktion og Eksport, som Tilfældet var, idet Landbrugets Andel af den ovenfor nævnte Eksport paa 637 Mill. Kr. udgjorde 554 Mill. Kr. eller 87 pCt.

Det vil derfor ses, at en væsentlig Del af de Problemer, der opstod i Forbindelse med Udenrigsomsætningen maatte vedrøre Landbruget direkte og øve endnu større Indflydelse paa dette Erhvervs Forhold end paa andre.

Planteavl.

Indførselens Betydning for Landbrugsproduktionen fremgaar af følgende Tabel, hvor den Mængde Korn og Foderstoffer (Rodfrugter og Græsning incl.), der er til Raadighed her i Landet, er beregnet og den indførte Mængde udregnet i Procent heraf.

Korn og Foderstoffer til Raadighed (Mill. hkg).

	1912	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Hjemmeavlet.....	71,3	63,1	68,3	67,8	56,0	59,5	64,3	65,9
Indført.....	14,2	11,4	17,7	12,4	4,9	÷ 0,1	5,3	6,7
Ialt.....	85,5	74,5	86,0	80,2	60,9	59,4	69,6	72,6
heraf indført i %.....	16,6	15,3	20,6	15,4	8,0	—	7,6	9,2

Indførselen af Korn og Foderstoffer, som før Krigen havde udgjort henved $\frac{1}{6}$ af det samlede Forbrug mindskedes allerede i 1914, idet den for sidste Halvdel af dette Aar faldt til under Halvdelen af, hvad den havde været i 1913. Store Majstilførsler i 1915 fra U. S. A. bragte Indførselen op over det normale, men fra dette Tidspunkt til Krigens Slutning svandt Indførselen ind, især da De forenede Stater i 1917 gennemførte Udførselsforbud bl. a. for Korn og Foderstoffer for at hindre Tilførsler til Centralmagterne. I 1918 standsede Tilførslerne helt, og efterhaanden standsede ogsaa Tilførslerne af andre Varer fra England og

Kong Christian X.

U. S. A. For at fremme disse maatte vi give meget vidtgaende Indrømmelser. I Handelsoverenskomsten med U. S. A., som først kom i Stand i September 1918, maatte vi saaledes foruden at afgive en stor Del af vor Handelsflaade til U. S. A. og England forpligte os til kun at udføre nærmere bestemte Mængder af Landbrugsvarer, og disse kunde ydermere først leveres, naar Sverige og Norge havde faaet 30 pCt. af de til Udførsel disponible Mængder, af Kvæg og Æg dog henholdsvis 35 og 25 pCt. Endvidere skulde vi afgive Korn til Norge for at faa Ret til at indføre Kunstgødning herfra. Naar der i Overenskomsten med U. S. A. indgik Bestemmelser om den interskandinaviske Handel, skyldes dette utvivlsomt de allieredes Bestræbelser for at begrænse vor Eksport af Landbrugsvarer til Tyskland.

Trods Mangel paa Foderstoffer her i Landet ser man derfor i 1918 det Sær-syn, at der var Udførselsoverskud af Korn. Denne Eksport kom i Stand, ved at Staten afgav Korn fra de opsamlede Statslagre, og ved at Indenrigsministeren blev bemyndiget til at opkøbe et Parti Korn hos Landmændene.

Samtidig udvikledes ogsaa Produktionen i uheldig Retning. Høstudbyttet blev i 1914 mere end 10 pCt. lavere, end det havde været i de foregaaende Aar. Tørke

i Forsommeren samt i det hele vanskelige klimatiske Forhold bevirkede, at denne Nedgang omfattede næsten alle Afgrøder, omend Rodfrugtafgrøderne stod forholdsvis bedst. Der vilde derfor under normale Forhold have været en Stigning i Indførselen, men Krigens Udbrud forhindrede denne.

Transportvanskeligheder, Overflytning af Købene fra Tyskland og Rusland til andre Lande og Englands Standsning af Ladninger bestemt for Danmark, bevirkede, at den Mængde Korn- og Foderstoffer, der blev til Raadighed, blev saa stærkt nedsat, at der skabtes betydelige Vanskeligheder ved at skaffe Befolkningen tilstrækkeligt Brødkorn og samtidig Foder nok til Landets Besætninger.

Paa Grund heraf og paa Grund af den samtidig indtrufne stærke Prisstigning blev der allerede i August udstedt Udførselsforbud for Foderstoffer, Korn, Kartofler, Mel og Gryn, ligesom Staten ved Ekspropriation mod fuld Erstatning af de Hvedebeholdninger, der fandtes i København, søgte at sikre Befolkningens Forbrug. Endelig medførte det, at man allerede paa dette Tidspunkt overvejede de Reguleringer for Kornproduktion og Kornforbrug, som vi senere skal omtale i Afsnittet om Reguleringerne, og at vi allerede i September gennemførte saadanne.

Omend Høstudbyttet steg i 1915 og 1916 naaede det dog ikke op paa Højde med, hvad det havde været før Krigens. Til Trods for, at Tilførslerne fra Udlandet ogsaa forøgedes, maatte der stadig økonomiseres med Kornet, og der gennemførtes derfor hvert Aar Kornordninger for at begrænse Forbruget til Fodring og fremskaffe tilstrækkeligt til Befolkningens Forsyning.

De klimatiske Forhold var igen i 1917 meget ugunstige. Dette bevirkede, at Høsten for Landet som Helhed blev 25 pCt. under Gennemsnittet af det sidste Femaar før Krigens og den ringeste i 25 Aar. Men ogsaa i 1918 var der en daarlig Høst. Skønt Besætningerne og dermed Foderforbruget stadig mindskedes, var de til Raadighed staaende Mængder i 1917 og 1918 derfor alligevel saa ringe, at mere indgribende Foranstaltninger end hidtil anvendt maatte tages i Brug. Kornordninger gennemførtes derfor ved Lov, og det lykkedes stort set at fremskaffe Korn til Befolkningens Forsyning omend kun ved en stadig stærkere Indskrænkning i Benyttelsen af Landbrugets Afgrøder til Foder.

Vil man paavise Aarsagen til den foran skildrede Nedgang i Høstudbyttets Størrelse, maa man først og fremmest tage de uheldige Vejrforhold i Betragtning, men dertil kommer, at Jorden efterhaanden paa Grund af Mangel paa Gødning blev mere og mere udpint, hvilket utvivlsomt har forstærket Virkningerne af Vejrforholdene.

Den Produktion, som Markbruget før Krigens havde præsteret, var afhængig af, at der tilførtes Jorden ret betydelige Mængder af Kunstgødning. Tilførslerne heraf kunde imidlertid ikke opretholdes. Allerede i 1915 og 1916 svandt Indførselen af Fosforsyregødning stærkt ind for efterhaanden helt at ophøre, men ogsaa den øvrige Gødningsimport voldte Vanskeligheder. Det blev saaledes i Marts 1917 forbudt at udstrø Chilesalpeter, og der fandt en Fordeling af Lagrene Sted ved Hjælp af et »Chilesalpeternævn«. Dette Nævn overtog i 1918 Fordelingen af Ammoniak og Superfosfat, ligesom ogsaa den i Norge indkøbte Norgesalpeter, for hvilken Staten havde betalt ikke mindre end 55 Kr. pr. 100 kg, fordeltes paa Forhandlere til Videreforhandling i Forhold til tidligere Forbrug. Prisen blev fastsat til 35 Kr. pr. 100 kg, saaledes at Staten herved i

Virkeligheden betalte et Tilskud paa op mod 5 Mill. Kr. Da der samtidig med Nedgangen i Kunstgødningsanvendelsen var en betydelig Nedgang i Besætningernes Størrelse, blev Resultatet, at ogsaa Mængden af den anvendte Naturgødning maatte gaa ned, og et ringere Foldudbytte maatte derfor være en naturlig Følge.

Endelig skal nævnes, at Reguleringerne af Kornpriserne utvivlsomt har indvirket paa Produktionens Størrelse gennem Forskydninger i Landbrugsarealerne Anvendelse.

Roearealerne var nogenlunde konstante under hele Perioden. Kartoffelarealerne ligeledes indtil 1917, i hvilket Aar de aftog for saa i 1918 og 1919 at tiltage stærkt grundet paa bedre Priser. Kornarealerne var derimod meget skiftende.

I 1915, 16 og 17 var Rugarealerne stadig aftagende paa Grund af Utilfredshed med Maksimalprisen paa Rug. Da Prisen forhøjedes, naaede Rugarealerne atter op paa deres normale Højde.

Kornarealer (1000 ha).

	1912	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Hvede	54	67	61	53	57	52	66
Rug	246	211	195	177	220	236	210
Havre	428	414	422	397	379	403	405
Byg	241	260	256	240	223	237	237
Blandsæd.....	180	180	185	195	194	202	189
Kornareal ialt...	1149	1132	1119	1062	1073	1130	1107

I 1916 begyndte Hvedearealerne ogsaa at aftage, ligesom Havrearealerne saavel i 1917 som 1918 laa betydeligt under det normale. Alene de Arealer, der benyttedes til Blandsæd, udviste en Stigning, men som Helhed var det dyrkede Areal i Tilbagegang.

I de første Krigsaar var Tilførslerne af Frø omtrent som før Krigen. I 1917 og 1918 sank de til henved Halvdelen af, hvad de før havde været, bl. a. som Følge af de allieredes Bestræbelser for at begrænse vor Produktion. Priserne paa Frø steg som Følge heraf meget betydeligt, men ogsaa i Udlandet var Priserne stærkt stigende. Store Arealer blev derfor udlagt til Frøavl, og der oparbejdedes en betydelig Eksport, som i 1918 indbragte henved 40 Mill. Kr. I 1917 blev der fra Landbrugets Side klaget over de urimeligt høje Priser paa Frø, hvorfor Priserne underkastedes Regulering. Det blev forbudt at handle med Runkelroefrø og Gulerodsfrø, men disse Forbud hævedes i Marts 1918, og der fastsattes Maksimalpris. I Juni 1917 udstedtes derefter Udførselsforbud mod Frø. Herfra kunde dog dispenseret, men der paalagdes i saa Fald Eksportøren en Afgift. De herved indkomne Beløb fordeltes forholdsmæssigt paa Avlerne. I 1919 ophævedes disse Foranstaltninger, fordi de tilstedeværende Beholdninger viste sig tilstrækkeligt store og for Eksportordningens Vedkommende, fordi man hævdede, at Ordningen var til Gene for Afsætningen.

Den animalske Produktion.

Den Knaphed paa Korn- og Foderstoffer, der, som foran omtalt, opstod allerede i Efteraaret 1914, og som efter 1915 stadig blev alvorligere, kunde ikke være uden Indflydelse paa Besætningernes Størrelse. Det er ofte blevet nævnt,

at store Kreaturhold og først og fremmest Svinehold maa betragtes som Udtryk for Rigelighed paa Næringsmidler, idet der ved Omsætningen af vegetabiliske Foderstoffer til animalske Produkter gaar en meget væsentlig Del af Foderets Kalorier tabt. Under vanskelige Forhold vil man derfor forstaa, at der vil blive Konkurrence om de vegetabiliske Produkter, idet denne dog kun direkte vil dreje sig om Korn, Kartofler og lignende (i Tyskland under Krigen hørte ogsaa Roer til denne Kategori).

Vanskeligheder ved Befolkningens Forsyning med Føde vil derfor først og fremmest gaa ud over Svinebesætningerne.

Kreaturholdet var ved Kreaturtællingen i Juli 1914 højere end nogensinde tidligere. Antallet af Faar var ganske vist i Tilbagegang, men Svineholdet var tiltaget meget stærkt, og baade Hestebestanden og Bestanden af Hornkvæg var betydelig.

I nedenstaaende Tabel er anført i 1000 Stk. Antallet af Kreaturer i disse Aar.

<i>Kreaturholdet (1000 Stk.)</i>				
	Heste	Hornkvæg	Svin	Faar
1909.....	535	2254	1468	727
1914.....	567	2463	2497	515
1915.....	526	2416	1919	533
1916.....	515	2290	1983	254
1917.....	572	2458	1651	480
1918.....	545	2123	621	470
1919.....	548	2188	716	509
1920.....	563	2286	1116	504

Tallene, der er anført i denne Tabel, angiver det talte Antal ved Tællinger, der normalt er afholdt omkring d. 15. Juli. Tallene for 1916 angiver dog Antallet d. 29. Februar. Det ringe Antal Faar og Hornkvæg, Tællingen for dette Aar opviser, sammenlignet med de omkringliggende, skyldes derfor utvivlsomt Aarstiden.

Løvrigt viser Tællingerne først og fremmest en stærk Nedgang i Antal Svin. Sættes Antallet af Svin i 1914 = 100, er Antallet ved Tællingerne i 1915 sunket til 77, i 1917 til 66, og i 1918 var Antallet i Begyndelsen af Aaret nede paa 17 pCt. for derefter ved Sommertællingen at stige til 25 pCt. Derefter var Antallet i fortsat Stigning.

De Priser, der opnaaedes ved Eksport i 1914, var lave. Alligevel viser Tallene, at der har været meget store Slagtninger. Slagtningerne paa Andelsslagterierne steg fra 1.970.000 Svin i 1913 til 2.426.000 i 1914 for derefter at gaa ned til 2.150.000 i 1915. Ogsaa Tallene for Eksport udviser kraftig Stigning. Da Aarsagen til de store Slagtninger ikke er at finde i høje Priser, maa de utvivlsomt skyldes den i det foregaaende Afsnit omtalte Knaphed paa Korn- og Foderstoffer. Imidlertid var det af stor udenrigspolitisk Betydning at opretholde Flæskeproduktionen og Eksporten. Man kom da ud for den Vanskelighed, at man for at sikre Befolkningens Forsyning med Brød og Kartofler maatte indføre Fodringsforbud for Brødkorn allerede fra 1914, for Kartofler fra 1916. Derved blev det vanskeligt at skaffe Foder til Svinene, men man søgte at afhjælpe Mangelen ved at indkøbe Majs.

Vor Eksport af Flæsk var før Krigen hovedsageligt gaet til England, og For-

øgelsen af Eksporten i 1914 gik da ogsaa for Størsteparten til dette Land, omend Tyskland i højere Grad end tidligere kom ind paa at efterspørge Svineprodukter og herunder især Svinefedt.

I Begyndelsen af 1915 steg imidlertid Flæskeprisen i Tyskland stærkere end i England, hvorfor Udførselen i højere Grad vendte sig mod det første Land. Da det af Hensyn til vor Neutralitet og af Hensyn til, at der kun kunde tilføres os Foderstoffer med Englands Billigelse, maatte anses for nødvendigt, at England stadig fik tilført Flæsk i samme Forhold som før Krigen, maatte Regeringen derfor skride ind og regulere Eksporten, selv om Fortjenstmulighederne for Landbruget derved blev reduceret.

I første Halvdel af 1916 regnes denne Ordning at have medført et Tab for det danske Landbrug paa omkring 100 Mill. Kr. Alligevel var den naturligvis absolut nødvendig, men den kan sikkert have medvirket til at gøre Flæskeproduktionen mindre tilløkkende. 25. Marts 1915 forbød Indenrigsministeriet Nedslagtning af drægtige Søer og af Svin, der vejede under 65 kg. Endvidere søgte man ved Tilskud til Majsimport og fra September 1916 Tilskud til Svineproducenter at fremme Produktionen.

Den daarlige Høst i 1917 i Forbindelse med, at Tilførslerne af Foderstoffer næsten ophørte, maatte imidlertid føre til store Nedslagtinger, ja, det drejede sig vel endog om bevidste Bestræbelser fra Statsmagts Side for at reducere Svinebestanden og saaledes afværge Brødmangel. Ganske vist søgte Svineslagterierne ved at sætte en Vægtgrænse at hindre for kraftige Nedslagtinger, men Mangelen paa Foder tvang dem til at nedsætte denne, og Resultatet blev, at Besætningerne overalt reduceredes meget kraftigt.

Svinekød og Flæsk (Mill. kg).

	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Svinebestand 1000 Stk..	2497	1919	1983	1651	621	716	1116
Produktion Mill. kg. . . .	229,4	211,5	208,0	203,8	58,2	67,1	99,1
Indførsel « «	2,2	1,3	0,1	—	—	5,1	0,8
Udførsel « «	157,8	141,3	105,0	83,0	2,8	0,9	43,3
Forbrug « «	73,8	71,5	103,1	120,8	55,4	71,3	56,6

I Tabellen er sammenholdt Oplysninger om Svinebestandens Størrelse i 1000 Stk., Produktion, Indførsel og Udførsel samt Forbrug i Mill. kg. Det ses heraf, at Produktionen i Aarene 1914—17 holder sig nogenlunde som Følge af, at Reduktionerne i Besætningerne sker over øgede Slagtninger. Til Gengæld gaar Slagtningerne i 1918 uforholdsmæssigt ned, idet Bestanden nu var sunket saa stærkt, at en forholdsvis stor Del var Avlssvin.

De største Svingninger udviser dog Tallene for den udførte Mængde, idet Udførselen i 1918—1919 mistede al Betydning. Som Følge af den stærke Nedgang i Udførselen kom den nedsatte Produktion kun til at paavirke Hjemmemarkedet ret svagt, i flere Aar laa Forbruget endog betydeligt højere end normalt.

Iøvrigt var der ikke nogen klar Linie i Regeringens Politik med Hensyn til Flæsket. Udenrigspolitiske Grunde talte for at opretholde Produktionen, Hensynet til Befolkningens Forsyning med Brød maatte gaa i modsat Retning. Resultatet blev, at man paa een Gang støttede og modvirkede Produktionen.

I 1911—13 havde vi gennemgaaende haft en Udførsel af *Heste* paa ca. 27.000

Stk., som hovedsagelig gik til Tyskland. Denne Eksport voksede i 1914 til 96.000 Stk., samtidig med at Priserne steg betydeligt, saaledes at der herigenem tilflød Landbruget betydelige Indtægter. Alligevel var denne Udførsel betænkkelig af flere Grunde, hvorfor den ogsaa trods Landbrugets Protest blev standset ved et almindeligt Udførselsforbud i November 1914. Allerede paa dette Tidspunkt havde Udførselen imidlertid været saa betydelig, at man nærede Ængstelse for, at den danske Hestebestand skulde blive væsentlig forringet. Dette var Motiveringen for Udførselsforbudets Gennemførelse. Den egentlige Aarsag til Forbudet maa dog snarere søges i, at England utvivlsomt var meget misfornøjet med, at denne Eksport til Centralmagterne antog et saadant Omfang. Alligevel blev der senere dispenseret fra Forbudet. I November 1915 blev der saaledes givet Udførselstilladelse for 10.000 Heste og fra Efteraaret 1916 for ca. 1500 Heste pr. Maaned. Denne Eksport skulde dels give Tyskland Erstatning for en forøget Eksportandel af andre Landbrugsprodukter til England, dels var den nødvendig for at skaffe os visse uundværlige Raastoffer fra Tyskland. I 1917 forøgedes Eksporten yderligere, saaledes at Hesteksporten gennem det meste af Krigstiden var en betydelig Indtægtskilde for Landbruget. Alligevel viser Tællingerne, at Hestebestanden stort set blev opretholdt, idet der fra 1914 til 1918 kun er en Nedgang paa 4 pCt.

Udførselen af Landbrugsvarer udgjorde som nævnt i 1913 ca. 554 Mill. Kr. Heraf hidrørte 200 Mill. alene fra Udførselen af Smør, 48 Mill. Kr. fra Udførsel af levende Kreaturer, 23 Mill. Kr. fra Mælke- og Flødeeksport, og yderligere var der en Kødeksport og Hudeeksport paa hver ca. 14 Mill. Kr. Det vil saaledes ses, at langt over Halvdelen af den danske Landbrugseksport stammede fra Hornkvægbestanden. Udførselen var fordelt saaledes, at England alene aftog ca. 83 pCt. af vor Smøreksport, Tyskland ca. 12 pCt. Til Gengæld var Tyskland næsten den eneste Aftager af levende Kvæg og ligeledes af Okse- og Kalvekød, hvoraf endvidere Danmark indførte en Del fra U. S. A. og Sverige, som blev videresolgt til Tyskland. Eksporten af Kvægavlprodukter var i god Fremgang i Aarene før Krigen, svarende til, at der i de samme Aar var en stadig Vækst i Besætningerne. I de første Maaneder af 1914 fortsattes Stigningen i Smør- og Flødeeksporten, men med Krigens Udbrud ændredes dette. Udførselen af Fløde til Tyskland, som her var vor Hovedaftager, standsede næsten fuldstændigt, og de Vanskeligheder, som Krigen medførte for Søtransporten, medførte ogsaa en Nedgang i vor Smøreksport, ligesom Vanskelighederne i Vinteren 1914—15 med at fremskaffe tilstrækkeligt Foder maatte nedsætte Produktionen og derved indvirke paa Eksportens Størrelse. Tyskland begyndte imidlertid at efterspørge Smør i betydeligt større Omfang end før Krigen. Resultatet blev, at Priserne steg stærkere i Tyskland end i England, og som Følge heraf gik større Smørmængder sydpaa, medens Englands Andel var aftagende. Dette var imidlertid af Hensyn til vort Forhold til England meget uheldigt, hvorfor der den 11. Oktober 1915 udstedtes en Bekendtgørelse om, at »Udførselen af Smør, Fløde og Sødsmælk kun kunde ske gennem de af Landbrugsministeriet godkendte Eksportvirksomheder paa de for Udførselen nærmere foreskrevne Vilkaar, saaledes at Hjemmeforbrugets Tarv behørigt iagttages.«

Fra 1915 og fremefter bragte Nedgang i Kobestanden og Vanskelighederne ved at skaffe Foder imidlertid Mælkeproduktionen til at falde stærkt, og Eks-

porten svandt i samme Periode stærkt ind. I nedenstaaende Tabel er anført en Række Oplysninger om Produktionen, Udenrigsomsætningen og Forbruget af Smør.

	1912	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Malkekøer (Mill. Stk.)	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1
Mælkemængde pr. Ko (100 kg) . .	25,2	26,4	25,7	25,9	24,1	18,3	16,6	21,4
Mælkeproduktion (Mill. Tons) . .	3,4	3,5	3,2	3,0	2,6	1,8	1,7	2,6
Smørproduktion (Mill. kg.)	110,0	117,0	111,0	105,0	91,0	58,3	62,0	85,0
Smørudførsel (Mill. kg.)	85,1	95,3	101,6	95,8	61,5	14,7	36,6	74,8
Smørindførsel «	2,7	1,4	0,3	0,1	—	—	0,2	—
Smørforbrug «	27,6	23,1	9,7	9,3	29,5	43,6	25,6	10,2

Det ses heraf, hvorledes Formindskelsen i Kobestanden i Forbindelse med en stadig formindsket Mælkemængde pr. Ko medfører, at Produktionen halveres fra 1914 til 1918. Den udførte Mængde formindskes dog endnu stærkere og kommer i 1918 ned paa mindre end $\frac{1}{6}$ af Udførselen før Krigen. Naar Udførselen faldt saa meget stærkere end Produktionen, skyldes dette, at vort Forbrug af Smør, som i Krigen første Aar var ringe, efterhaanden voksede. De allierede søgte nemlig ved at hindre Tilførsler af Olie til Margarinefremstilling her i Landet at indskrænke Forbruget af Margarine, for at Befolkningen derigennem skulde efterspørge mere Smør, saa at der som Følge heraf maatte ske Indskrænkning i Tilførslerne til Tyskland. Denne Politik maatte naturligvis ogsaa ramme England selv, men Englands Politik lykkedes. Margarinefabrikkerne maatte i Perioder af 1917 og 1918 standse paa Grund af Mangel paa Raastoffer. Af den stadig faldende Produktion af Smør maatte Hjemmemarkedet da beslaglægge en stadig voksende Andel, og i Slutningen af 1918 standsede Eksporten. I 1919 blev der igen større Rigelighed paa Foder, men Mælkeudbyttet kunde ikke derfor straks sættes i Vejret. De foregaaende Aars Sultefodring havde forringet Bestanden, og først efter flere Aars Forløb lykkedes det at bringe Mælkeydelsen pr. Ko op paa Højde med, hvad den havde været før Krigen. Af stor Betydning var det imidlertid, at man dog nogenlunde havde opretholdt Besætningerne, et Forhold, som i de følgende Aar gav Danmark store økonomiske Fordele.

Udførselen af *levende Hornkvæg* udgjorde i 1914 188.900 Stk. mod 153.000 Stk. i 1913. Samtidig steg Udførselen af *Kød* fra 15,08 til 17,28 Mill. kg. Det vil saaledes ses, at Udførselen udviste en Opgang paa 35.900 Stk. Kvæg og 2,3 Mill. kg Kød. Omregnet til levende Kvæg svarer Udførselen i 1914 til ca. 260.000 Stk. mod ca. 215.000 i 1913. Samtidig øgedes ganske vist Indførselen af Kvæg her til Landet betydeligt, saaledes at Indførselen af Kvæg, omregnet paa samme Maade, svarede til en Indførsel paa ca. 30.000 Stk. mod i 1913 ca. 8.000 Stk. Alligevel udgør Eksporten altsaa ca. 10 pCt. af den samlede Bestand af Hornkvæg.

Stigningen i Udførselen falder først i Aarets 3 sidste Maaneder. Som vi senere nærmere skal omtale, var Priserne nemlig ret lave, saaledes at der ikke heri laa nogen Tilskyndelse til Salg. Saa længe Kvæget kunde holdes paa Græs, holdt Landmændene derfor Salget tilbage, og først da Staldfodringen begyndte og Mangelen paa Foder gjorde sig gældende, steg Salget stærkt. Som nævnt gik næsten hele Eksporten til Tyskland, og Forøgelsen i Salget i disse Maaneder

kom paa samme Maade det tyske Marked til Gode. I 1915 steg Priserne, og stadig større Mængder af Hornkvæg og Kød udførtes til Tyskland. Omregnet til levende Kreaturer udgjorde Eksporten i denne Periode i 1000 Stk.:

1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
230	215	260	370	380	370	170	65	135

Medens det, som nævnt, lykkedes at hindre, at Flæskeeksporten i større Omfang end før Krigen gik til Tyskland, maatte den store Forøgelse af Kødeksporten til dette Land møde Modvilje i England, en Modvilje, der bl. a. gav sig Ud-

Godsejer Madsen-Mygdal,
født 1876.

Forp. Chr. Sonne,
født 1859.

tryk i, at England rejste Spørgsmaalet om Rationering i Tilførslerne af Foderstoffer her til Landet; thi selv om det var muligt at gøre England forstaaeligt, at Tyskland nødvendigvis maatte have en vis Andel i den danske Udførsel, da det vilde være i Stand til at standse Udførselen til England, mødte vore Repræsentanter dog en stadig større Utilfredshed i Forhandlinger om disse Spørgsmaal. Man kom derfor i 1916 ind paa Reguleringer, som havde til Formaal at fremme det indenlandske Forbrug, og omend Udførselen i hele Aaret 1916 oversteg 1915's Udførsel, var den aftagende i Aarets sidste Halvdel, samtidig med at en større Del af Udførselen nu gik til Sverige og Norge. Ogsaa i 1917 holdt Udførselen sig paa samme Højde som i de foregaaende Aar, men de skandinaviske Lande aftog nu stadig mere, og da Danmark i 1918 afsluttede Handelstraktat med U. S. A., blev Tysklands Andel ansat til ca. 4400 Stk. i Gennemsnit pr. Uge med den yderligere Begrænsning, at denne Udførsel højst kunde udgøre 65 pCt. af den samlede Udførsel af Kvæg, idet 35 pCt. skulde udføres til Norge og Sverige. Samtidig medførte de gennemførte Ordninger, at Hjemmeforbruget var stigende. Selv om de ovenfor nævnte Begrænsninger ikke var strammere, end der alligevel var Mulighed for en betydelig Eksport, aftog denne stærkt, antagelig som Følge af Tysklands svækkede Økonomi.

Af andre animalske Produkter er der især Grund til at nævne *Æg*. Ved de

Tællinger, der i disse Aar blev holdt over Bestanden af Høns, var Antallet i Tusinder:

1909	1914	1917	1918	1919	1920
11.816	15.140	12.288	9.784	12.134	13.997

Det ses heraf, at Bestanden af Høns har varieret paa samme Maade som de øvrige Husdyr. Dog maa det nærmest undre, at Nedgangen ikke blev større.

Udførselen af Æg var i 1913 og 1914 af omtrent samme Størrelse, nemlig henved 23 Mill. Snese. Udførselen gik næsten udelukkende til England, medens Tyskland og de skandinaviske Lande tilsammen kun aftog 4 pCt. I 1916 udviklede der sig imidlertid en Prisdifference mellem England og Tyskland, som medførte, at næsten hele Eksporten gik til sidstnævnte Land. Ogsaa her maatte Staten derfor gribe ind, omend der herved paaførtes Landbruget Tab, saa England fik en passende Andel. Udførselen maatte kun finde Sted gennem autoriserede Virksomheder, og England og Tyskland fik hver en lige stor Del af Eksporten. Set i Forhold til Stillingen før Krigen, hvor England som nævnt aftog næsten hele vor Eksport, blev Tyskland gunstigere stillet end før, men Tyskland fordrede Ligestilling. Dette Forhold bibeholdtes i de følgende Aar, og Tyskland motiverede sit Krav med, at England, da de allierede havde standset Tilførslerne af Korn- og Foderstoffer, kun kunde gøre Krav paa Ligestilling.

Efter en Beregning i »Statistiske Efterretninger« Nr. 12, 1937, kan opstilles følgende Tabel:

Mill. kg	1909	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Ægproduktion.....	30.7	47.9	46.7	45.4	44.1	32.4	34.6	42.2
Indførsel	2.0	1.3	0.8	0.2	—	—	—	0.1
Udførsel	23.0	27.4	28.9	28.9	26.6	19.7	20.3	32.8
Ægforbrug	9.7	21.8	18.6	16.7	17.5	12.7	14.3	9.5

Produktionen af Æg holdt sig paa et ret konstant Niveau helt til 1918. Dette Aars Fodervanskeligheder medførte den foran paaviste Nedgang i Bestanden af Høns, og Produktionen maatte som Følge heraf falde. Stigningen fra 1919 til 1920 viser, hvor hurtigt Produktionen igen kan bringes op, idet man i Løbet af 1 Aar er i Stand til at forøge Bestanden endog meget stærkt, hvis det er ønskeligt.

Produktionens Størrelse og de opnaaede Priser var for de foran nævnte Produkter især afhængige af Udlandets Forhold, idet det udenlandske Marked aftog langt den væsentligste Del. Efterhaanden som der blev lagt Hindringer i Vejen for den normale Eksport, maatte Hjemmemarkedets Betingelser naturligvis blive mere og mere afgørende, ligesom Hjemmemarkedet for en Række andre Landbrugsvarer var af overvejende Betydning. Vi skal derfor i det følgende Afsnit gennemgaa Reguleringerne og deres Indvirkning paa Landbrugets Forhold.

2. REGULERINGERNE UNDER KRIGEN.

Det vil allerede af det foregaaende Afsnit være fremgaaet, at Statsmagten, efterhaanden som Krigens Virkninger bredte sig, paa stadig flere Omraader og med stadig mere vidtgaaende Forholdsregler greb ind i Produktion og Afsætning. Denne Udvikling var ikke speciel dansk, men foregik omtrent efter de

samme Linier i alle Lande, der paa een eller anden Maade blev berørt af Krigen, selv om de ikke var Deltagere. Krigens Virkninger blev naturligvis især følelige i disse Stater, men en saa omfattende Krig, som Verdenskrigen var, kunde ikke undgaa at give sig Udslag i Vareknaphed og dermed stigende Priser, hvis Virkninger ogsaa maatte brede sig til de ikke-krigsførende Lande. Hertil kom, at Krigen medførte langt større Risiko ved Transport, hvilket ogsaa indvirkede føleligt paa Priserne, og yderligere kunde disse Forhold i Forbindelse med udenrigspolitiske Hensyn medføre, at Handelen maatte lægges om til andre Lande end under fredelige Forhold og til andre Varer, end man i Fredstid vilde efterspørge. Den frie Konkurrence afløstes af Statsregulering, den frie Prisdannelse af statskontrollerede Priser for flere og flere Varer. Overalt maatte den enkeltes Interesser træde tilbage for Nationens. »Privatkapitalisme« afløstes af mere eller mindre »Statssocialisme eller Statskapitalisme«. I de krigsførende Lande maatte de gennemførte Reguleringer først og fremmest tjene til at sikre Hærene og deres Forsyning med Ammunition, Næringsmidler og alle Krigsfornødenheder, men desuden maatte man sørge for, at de mindskede Varemængder, der kunde blive til Civilbefolkningens Disposition, blev fordelt saa ligeligt som muligt, hvilket under fri Prisdannelse ikke havde været muligt, da Prisstigningerne vilde have afskaaret de mindre bemidlede fra en meget væsentlig Del af deres Forbrug, medens de velstaaende havde kunnet faa alle Behov dækket.

De samme Forhold gjorde sig nu til Dels gældende ogsaa her i Landet. Ogsaa her stod man overfor en Vareknaphed, hvis uheldige Virkninger man saa vidt muligt maatte afhjælpe. For at sikre alle en vis Andel i Forbruget greb man derfor ogsaa her til Rationering. For vort Vedkommende gør der sig imidlertid yderligere det Forhold gældende, at vi for enhver Pris ønskede at bevare vor Neutralitet. Vor Beliggenhed og vor nære Tilknytning til to mod hinanden krigsførende Lande gjorde dette til et nerveslidende Balancekunststykke, hvor selv et lille Fejltrin kunde faa meget ulykkelige Følger for vort Land.

Den Lov, hvorpaa de fleste Reguleringer byggede, var en almindelig Bemyndigelseslov af 7. August 1914, kun bestaaende af een Paragraf, som lød: »Indenrigsministeren bemyndiges til indtil videre at træffe Foranstaltninger til Regulering af Prisen paa Levnedsmidler og Varer, derunder mod fuld Erstatning at lade Staten overtage saadanne Levnedsmidler og Varer, som det er af Betydning for Samfundet at have Raadighed over.

Købesummen for Varer, som Staten maatte overtage, fastsættes af Kommissioner, hvis Virksomhedsomraade og S sammensætning bestemmes ved kgl. Anordning.«

En almindelig anvendt Motivering ved Gennemførelse af Udførselsforbud og andre Foranstaltninger var Hensynet til Hjemmeforbrugets Opretholdelse. I den Erklæring, Regeringen ved Krigens Begyndelse afgav, fremhævedes det, »at Danmarks eneste Politik under de allerede indtraadte Forhold og under enhver Eventualitet, som kan indtræde, er Iagttagelse af den strengeste Neutralitet ligelig til alle Sider.« Det vilde være i Strid med Neutralitetspolitikken, saafremt man hindrede Udførselen af Varer, som ikke var Krigskontrabande, naar dette skete ud fra andre Motiveringer end Hensynet til Hjemmemarkedets Forsyning. Imidlertid har denne Motivering utvivlsomt i mange Tilfælde været anvendt, naar

den virkelige Aarsag har været Hensynet til at bevare det gode Forhold til de krigsførende Magter. Ved en Gennemgang af Reguleringerne maa Hovedsynspunktet derfor være, om de har været af Betydning for Bevarelsen af vor Neutralitet, og først i anden Række kommer Spørgsmaalet om deres Indvirken paa Landets indre Forhold.

Allerede i de første Dage af August 1914 udstedtes en Række Udførselsforbud for at hindre, at der her fra Landet skulde udføres Varer, som vi derved selv vilde faa Mangel paa. Det viste sig imidlertid hurtigt, at det af Hensyn til Forbindelsen med England blev nødvendigt at udvide Udførselsforbudene, idet England søgte at hindre, at Centralmagterne skulde faa Forsyninger over de neutrale Lande. Det opnaaede da ogsaa, at Listen over Varer, der var at betragte som Krigskontrabande, stadig udvidedes.

Trods stadige Indrømmelser fra Danmarks Side overvejede England mere drastiske Foranstaltninger, men det lykkedes i Januar 1915 at naa til Enighed om en Overenskomst, hvorved Danmark indgik paa at forbyde Udførselen af en Række Varer, idet disse Udførselsforbud stadig kun gjaldt fremmede Varer, medens England til Gengæld forpligtede sig til ikke at lægge den danske Skibsfart Hindringer i Vejen.

I Mellemtiden havde imidlertid de Hindringer, Krigen medførte for vor Skibsfart i Forbindelse med de Udførselsforbud, som andre Lande gennemførte, bevirket, at Tilførslerne af en Række for Landet vigtige Varer faldt meget betydeligt.

Korn og Foderstoffer.

Til Trods for, at Landbruget paa Grund af 1914's daarlige Høst havde Brug for en øget Indførsel af Korn og Foderstoffer, medførte de nævnte Forhold, at Indførselen af disse Varer i Maanederne August—December 1914 faldt til under Halvdelen af, hvad Indførselen af de tilsvarende Varer havde udgjort i 1913.

Indførsel af Foderstoffer (1000 kg).

	Aug.-Dec. 1914	Aug.-Dec. 1913
Havre og Byg ..	19.000	57.000
Majs	75.000	145.000
Hvedekliid.....	8.000	23.000
Oliekager	132.000	254.000
Ialt....	234.000	479.000

Samtidig var Priserne stærkt stigende, saaledes at den tilsvarende Importværdi kun faldt fra 56 Mill. Kr. til 40 Mill. For Brødkornet var Forholdet ikke bedre. Importen af Hvede og Hvedemel faldt fra 102,1 Mill. kg i Maanederne Aug.—Dec. 1913 til 49,9 Mill. kg i de tilsvarende Maaneder af 1914 og Importen af Rug og Rugmel fra 122,0 Mill. kg i det samme Tidsrum af 1913 til 23,0 i 1914.

Allerede ved Udførselsforbudene af 6. August 1914 blev det forbudt her fra Landet at udføre Foderstoffer og Korn, Mel og Gryn samt Kartofler. I samme Maaned fulgte Forslag om Opkøb af Hvede i U. S. A. og Opfordring til Landmændene til at fremskynde Tærskningen, for at der kunde komme tilstrækkeligt Brødkorn frem. Endelig fulgte den 28. August den foran omtalte Bekendtgørelse om Statens Overtagelse af de i Hovedstaden værende Lagre af Hvede.

Paa dette Tidspunkt var der Tanker fremme om Fastsættelse af Maksimalpris paa Rug og Hvede. Landbrugets Repræsentanter var dog imod Gennemførelsen af saadanne Bestemmelser. Under den følgende Tids stadig stigende Priser blev Spørgsmaalet dog stadig mere aktuelt, og i December 1914 fastsattes en Maksimalpris for dansk Rug paa 19,50 Kr. pr. 100 kg, i Januar 1915 for dansk Hvede paa 21,50 Kr. pr. 100 kg. I Mellemtiden var der ved Forhandling med Landbrugsorganisationerne opnaaet Enighed om en Ordning, hvorved det blev forbudt at anvende aftærsket Rug og Hvede, egnet til Brødkorn, til Fodring, ligesom disse Kornsorter heller ikke maatte anvendes til Spiritusfabrikation. Maksimalprisfastsættelsen paa Hvede og Rug i Forbindelse med Fodringsforbudet maatte imidlertid bringe Dele af Landbruget alvorlige Tab. Landmænd, som havde dyrket meget Rug, især gjaldt dette for mindre Landbrug i Jylland, blev forhindret i at benytte Avlen til Opfodring og maatte i Stedet skaffe sig dyrere Foderkorn til Erstatning.

For at afhjælpe de mest uheldige Virkninger heraf skaffede Staten Majs, som blev anvendt til Ombytning i saadanne Tilfælde, men Mulighederne herfor var dog begrænsede. Som omtalt steg Tilførslerne af Foderstoffer betydeligt i 1915. Priserne paa Foderkorn sank, og det blev fordelagtigt at indkøbe Foderstoffer og sælge det avlede Brødkorn. Hensigten med Fastsættelsen af en Maksimalpris for Brødkorn var at sikre Befolkningen Brød til overkommelig Pris. Man maatte derfor ogsaa sørge for, at Bagerne ikke forhøjede Priserne. Der kunde derfor, hvis det blev nødvendigt, fastsættes Maksimalpris paa Brød og Mel. I nedenstaaende Tabel er anført Priserne paa de vigtigste Arter Korn og Foderstoffer i disse Aar.

Priser paa Korn og Foderstoffer (Kr. pr. 100 kg).

	Hvede	Rug	Havre	Byg	Majs	Bomuldfrokager
1913	13.33	11.79	11.51	12.94	10.63	14.80
1914	15.20	16.25	15.11	16.09	11.64	17.02
1915	21.05	19.30	25.27	23.21	19.46	22.49
1916	19.73	19.81	23.63	23.98	22.13	27.55
1917	22.67	23.64	24.00	24.18	23.54	36.16
1918	26.33	26.33	23.33	23.33	—	46.55
1919	28.00	28.24	28.92	26.12	—	51.57
1920	35.40	35.40	42.41	43.49	38.46	54.42

Som omtalt steg Priserne allerede i August 1914. For Hvede og Rug standse Prisstigningen i December ved Fastsættelsen af Maksimalpris. For de frie Priser, Priserne paa Foderkorn, fortsattes Prisstigningen ind i 1915 for derefter at standse, da de frigivne Ladninger fra England naaede frem. Prisstigningen ophørte da omkring Februar og afløstes af Prisfald, som fortsattes til hen paa Efteraaret, hvorefter der igen kom Stigning. Paa dette Tidspunkt, nemlig d. 15. Oktober, afgav Den overordentlige Kommission Forslag til en Kornplan til Indenrigsministeren, hvorefter det skulde paalægges Landbruget at afgive saa meget Brødkorn, som var nødvendigt til Befolkningens Forsyning, hvorefter det skulde have Ret til at anvende Resten til Opfodring. Ligningen skulde finde Sted under Hensyntagen til Landsdelenes forskellige Forhold. I Overensstemmelse med det Fald, der havde været i den forudgaaende Tid i Kornpriserne, blev Maksimalpriserne nedsat til 18,50 Kr. pr. 100 kg Rug og

19 Kr. pr. 100 kg Hvede. Da man fastlagde den ovenfor nævnte Kornplan, var det ud fra den Bedømmelse af Høsten, at den havde været tilstrækkelig stor til, at der ogsaa kunde blive Korn til Opfodring. Det viste sig imidlertid ved Korn-tællingen i Februar 1916, at denne Antagelse ikke slog til, og at der meget let kunde indtræde Mangel paa Brødkorn inden Fremkomsten af den nye Høst. Man ophævede derfor Kornligningen og genoptog Forbudet mod Anvendelsen af Rug og Hvede til Foderbrug.

I August 1916 fastsattes nye Maksimalpriser. De stadig stigende Priser paa Foderkorn medførte, at Landbruget stillede Krav om Forhøjelser. Hvedepriisen forhøjedes da med 2 Kr. pr. 100 kg, Rugprisen holdtes uforandret, men til Gengæld ydede Staten en »Præmie« paa 3 Kr. pr. 100 kg Rug, der solgtes til Anvendelse som Brødkorn, hvilken Præmie snart efter yderligere forhøjedes med 1 Kr. til 4 Kr. pr. 100 kg.

Den 31. Januar 1917 indledte Tyskland den uindskrænkede U-Baads Krig, idet det erklærede, at ethvert Skib, hvad enten det var fjendtligt eller neutralt, som befandt sig i Farvandene omkring Frankrig, Italien og England, vilde blive forhindret i at sejle »med alle til Raadighed staaende Midler«. Der foretoges i Tiden derefter her i Landet en Opgørelse over Beholdningerne af de vigtigste Varer. Høsten i 1916 havde, som nævnt, været ret ringe. Staten havde ganske vist for at afværge Mangel i Efteraaret foretaget Køb i Udlandet. Alligevel viste Optællingen, at der meget let kunde blive Mangel paa Brødkorn, hvis ikke streng Økonomisering gennemførtes. I Marts overtog Staten derfor al fremmed Hvede her i Landet, og i April ogsaa Landbrugets Beholdninger af indenlandsk Korn. Af Brødkorn kunde det tillades Landbrugere at beholde 65 kg pr. Person, men de fik saa til Gengæld ingen Andel i de Brødkort, som man fra dette Tidspunkt kom ind paa at udstede, idet der fra 1. April 1917 gennemførtes Rationering af Brød og Mel. Af Foderkorn, som ligeledes overtoges, gaves der Landbruget Ret til at beholde saa store Mængder, som var nødvendige til Saasæd, samt 200 kg pr. Svin over 4 Uger og Foder til Heste og Høns. Formaålet med Statens Overtagelse af Foderkornet var dels at skaffe Byg til at blande i Rugmelet for saaledes at »strække« Beholdningerne, dels vilde man derved skaffe de Landbrug, der manglede Korn, Del i de tilstedeværende Beholdninger, idet man ellers kunde befrygte, at Kornarealerne skulde blive indskrænket paa Grund af Mangel paa Sædekorn. Alligevel blev Kornarealerne, som tidligere paavist, noget formindskede, hvilket medvirkede til 1917's daarlige Høstudbytte.

De Reguleringer, som hvert Aar var blevet gennemført for Korn, hvilede paa den foran omtalte Bemyndigelseslov af 1914. Der var imidlertid fra forskellig Side Utilfredshed med, at saa vidtgaende Indgreb, som der her var Tale om, ikke gennemførtes ved Lov. For at imødegaa den Kritik, som saaledes var rejst, blev Ordningen vedrørende Høsten 1917 gennemført ved Lov. De Indgreb, der i dette Aar gennemførtes, var da ogsaa mere vidtgaende end de tidligere gennemførte. Al Rug og Hvede skulde nu afleveres. Prisen, der betaltes herfor, var 26 Kr. pr. 100 kg. Hermed var Brødkornsprisen forhøjet saa meget, at den oversteg Prisen paa Foderkorn, hvilket under hele Krigen havde været især de rugdyrkende Landbrugs Krav, idet disse maatte købe Foderkorn til Erstatning for den Rug, de maatte afgive, og herfor maatte betale en højere Pris, end de fik for Rugen. De Landmænd, der ikke ved Aflevering af Rug og Hvede naaede

op paa 450 kg Korn pr. 1000 Kr.s Grundværdi, maatte til Gengæld aflevere andet Korn, saa de naaede denne Mængde. I Almindelighed skulde Afleveringen af dette dog først finde Sted, efter at Avleren selv havde frataget 450 kg pr. 1000 Kr.s Grundværdi til Anvendelse i sin Bedrift. Prisen for Byg og Havre blev ansat til 23 Kr.

De 450 kg Foderkorn pr. 1000 Kr.s Grundværdi, som Avleren selv kunde forbeholde sig Ret til, blev for mange Landmænd Maksimum, og især for mindre Brug med relativt store Besætninger var det ikke muligt at opretholde Besætningerne ved Hjælp af en saa begrænset Fodermængde. En Nedgang i Svinebestanden maatte derfor blive Følgen.

Ved Kornloven af 1918 blev der i nogen Grad taget Hensyn til dette Forhold derved, at man helt fritog Ejendomme med indtil 3000 Kr.s Grundværdi, medens Ejendomme med indtil 4000 Kr.s Grundværdi skulde afgive 550 kg, Ejendomme indtil 30.000 Kr. 550 kg pr. 1000 Kr., Ejendomme indtil 100.000 Kr. 650 kg pr. 1000 Kr. og Ejendomme over denne Størrelse 700 kg pr. 1000 Kr.s Grundværdi. Heri gaves dog visse Lempelser for Ejendomme, der dyrkede Sukkerroer, Kartofler m. v. paa en nærmere bestemt Del af Arealet, ligesom Staten ydede en Efterbetaling paa 1 Kr. pr. 100 kg leveret Korn.

I 1919 og 1920 gennemførtes igen Kornlove. Afleveringspligten gjaldt dog nu kun Rug og Hvede, og som Følge af de stadig stigende Kornpriser forhøjedes Priserne, der betaltes ved Aflevering, til 30 Kr. i 1919 og 43 Kr. i 1920. Det fremgaar af Tabellen S. 198, at Priserne paa Byg og Havre herved igen steg, saa at de i 1920 endog laa væsentligt højere end de regulerede. Allerede de 2 sidste Kornlove betegner imidlertid en begyndende Afvikling af hele denne Side af Lovgivningen, og fra 1. Aug. 1920 ophørte Kornlovene.

Sukker.

I næsten 2 Aar efter Krigens Udbrud holdt Sukkerfabrikkerne uforandret Sukkerpris. Da denne imidlertid samtidig var stigende i Udlandet, maatte man befrygte en Forøgelse i Eksporten til Skade for Hjemmemarkedets Forsyning. I 1915 gennemførtes derfor et Udførselsforbud. Fra et Forbrugersynspunkt var den lave Sukkerpris meget tiltalende. For Dyrkerne medførte den derimod, at det var mere rentabelt at dyrke andre Afgrøder, for hvilke Priserne var steget. Vilde man fastholde den lave Pris, maatte en Nedgang i Produktionen blive Følgen. I 1916 forhøjedes derfor Sukkerprisen, og da det yderligere viste sig, at Høsten i 1916 ikke var tilstrækkelig til Dækning af Landets Sukkerforbrug, men at der maatte indføres Sukker til højere Pris, maatte der ske en Prisforhøjelse. Denne gennemførtes paa den Maade, at der til hver Person blev stillet Mærker til Raadighed til Køb af 2 kg Sukker om Maaneden til den lave Pris, medens Forbrug derudover ligesom Haandværks- og Industrivirksomheders Forbrug maatte betales med en betydelig Overpris.

I 1917 efter Blokadens Ikrafttræden blev dette Mærkesystem erstattet af et Rationeringssystem, idet der nu ikke kunde købes mere Sukker, end Mærkerne gav Ret til.

De Priser, som Dyrkerne opnaaede, blev stadig forhøjede. I Kr. pr. 100 kg udgjorde den Pris, Sukkerfabrikkerne garanterede Dyrkerne for Høsten:

1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
1.78	2.23	2.16	2.86	3.30	4.95	5.23	6.00

I samme Periode steg Sukkerprisen i Detailhandelen fra ca. 32 Øre pr. kg til i 1920 58 Øre pr. kg. Det vil ses, at denne Stigning ikke var nær tilstrækkelig til Dækning af den højere Roepris, men Sukker anvendt til industriel Brug maatte da ogsaa betales med 1,40 Kr. pr. kg.

Kartofler.

Som nævnt kom ogsaa Kartofler ind under Udførselsforbudet i August 1914, ligesom det i 1915 blev forbudt at anvende Kartofler til Spiritusfremstilling. Den daarlige Kartoffelhøst i 1916 (Høsten blev opgjort til 670.000 Tons mod 1 Million Tons i de foregaaende Aar) skabte nye vanskelige Problemer. Høsten af Foderkorn var nemlig dette Aar temmelig ringe og Majstilførslerne var stærkt i Tilbagegang. Der var saaledes en betydelig Fare for, at Kartoflerne skulde blive anvendt til Fodring af Svinene og, at der som Følge heraf vilde blive Mangel paa Spisekartofler. Man beregnede nemlig, at der til Menneskeføde vilde blive Brug for ca. 320.000 Tons, til Læggekartofler ca. 210.000 Tons, og at der yderligere vilde være et Svind paa henved 140.000 Tons, eller med andre Ord saa store Mængder, at Anvendelse af Kartofler til Foder maatte betyde, at Forbruget af Spisekartofler ikke kunde dækkes.

Man stod da overfor den Situation, at man, dersom man vilde sikre Befolkningens Forsyning, maatte forbyde Anvendelse af Kartofler til Foderbrug, hvilket paa den anden Side vilde betyde en alvorlig Fare for Opretholdelsen af vor Svineproduktion, der i denne Situation i høj Grad var afhængig af Fodringen med Kartofler. Man valgte i Januar 1917 at udstede Forbud mod at anvende Kartofler til Foder, og der fastsattes en Maksimalpris for Kartofler paa 8 Kr. pr. 100 kg. Denne Foranstaltning maatte naturligt møde en vis Modstand fra de Landmænd, som herigennem blev nødt til at sælge Svin, fordi de ikke var i Stand til at skaffe Foder. Da det desuden paa Grund af den strenge Vinter var vanskeligt at komme til de nedkulede Kartofler og faa dem transporteret til Byerne, blev Følgen, at det var meget begrænsede Mængder, der tilførtes, ja, for Hovedstaden var Vanskelighederne endog saa alvorlige, at der blev givet Magistraten Tilladelse til at foretage Ekspropriation af Kartofler egnet til Spisebrug. Det lykkedes derved at skaffe Kartofler til Byens Hospitaler og lignende Institutioner, men den almindelige Befolkning var faktisk i flere Maaneder ude af Stand til at købe Kartofler.

Under disse Forhold kunde Maksimalprisen ikke holde, skønt den efterhaanden blev forhøjet. Man omgik saaledes bl. a. Maksimalprisbestemmelsen ved at købe og sælge Kartofler som Læggekartofler, for hvilke der maatte betales en højere Pris.

Prisen paa Kartofler var i København i disse Aar pr. 100 kg.

1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
4.58	6.42	7.33	7.90	10.77	12.34	12.21	16.72

Der var saaledes Tale om en stadig Prisstigning. Høsten i 1917 var ligesom det foregaaende Aars Høst utilstrækkelig, idet Kartoffelarealerne var formindsket stærkt i Forhold til tidligere Aar. Der blev derfor ogsaa for dette Aars Høst

gennemført Fodringsforbud, idet der dog heri var gjort en Del Lempelser. For at sikre Befolkningens Forsyning blev det dernæst paalagt Købstadskommunerne at foretage Indkøb, men denne Opgave blev forsømt, og Resultatet blev, at der ogsaa i Foraaret 1918 var Kartoffelmangel i Byerne.

Kartoffelhøsten i 1918 var meget stor. Der var derfor heller ikke større Vanskeligheder i den følgende Tid, Priserne blev endog lidt lavere end i det foregaaende Aar. I det følgende Aar var der ingen Reguleringer, udover at Udførselsforbudet formelt stadig var i Kraft. Faktisk blev der alligevel tilladt en ret stor Eksport. I 1920 naaede Kartoffelprisen Maksimum med 16,72 Kr. pr. 100 kg, skønt Høsten i 1919 havde været den hidtil største, men Stigningen var en naturlig Følge af den fortsatte Stigning paa andre Foderstoffer, da Kartoffler nu uden Begrænsning kunde anvendes som Foder.

Vi har her gennemgaaet de vigtigste Ordninger for Planteavlsproduktionen (om Frø se S. 189). Imidlertid kom disse efterhaanden til at omfatte næsten hele Produktionen. Saaledes skal f. Eks. nævnes, at der gjaldt Maksimalpriser paa Klid, Hø og Halm, særlige Regler om olieholdige Planter, Cikorierødder, Hvidkaal og Ukrudtfrø.

Smør.

I Tabellen S. 193 er anført Tal for saavel Smørproduktionen som Smøreksportens Størrelse, ligesom der er redegjort for de Vanskeligheder, der opstod ved den forskellige Prisudvikling i Tyskland og England. Af omtalte Tabel fremgaar det, hvorledes efterhaanden Hjemmemarkedet beslaglagde mere og mere af Produktionen som Følge af de allieredes Bestræbelser for at standse Forsyningerne til Centralmagterne, hvilket blandt andet søgtes gennemført ved at standse Tilførslerne af Margarinerastoffer her til Landet. Den danske Befolkning var saaledes henvist til i større Omfang at skaffe sig sit Fedtstofforbrug dækket ved Smør. Prisen paa Smør var imidlertid som det fremgaar af nedenstaende Tabel stærkt stigende (Københavns Smørnotering)

	1912	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Smørpris (Kr. pr. kg)	2.16	2.18	2.80	3.07	3.58	4.85	5.63	6.39
Smørforbrug (Mill. kg) . . .	27.6	23.1	9.7	9.3	29.5	43.6	25.6	10.2

For trods de stigende Priser at opretholde et vist Forbrug udstedtes den 12. December 1917 en Bekendtgørelse om en Smørrationeringsordning, der skulde træde i Kraft 1. Januar 1918. Allerede i Oktober 1917 var dog gennemført en Ordning, efter hvilken Statskassen betalte Smørproducenterne 84 Øre pr. kg for det Smør, der leveredes til Hjemmemarkedet, saaledes at Smørret kunde sælges tilsvarende billigere paa Hjemmemarkedet. Befolkningen opfordredes samtidig til at indskrænke sit Forbrug. Ved Rationeringsordningen tildeltes der enhver et Mærke pr. Uge, som gav Ret til Køb af 250 g Smør til en Pris af 3,20 Kr. pr. kg. Ogsaa til Næringsdrivende, der anvendte Smør i deres Virksomhed, udstedtes Smørmærker, men disse maatte betales med en Overpris svarende til Forskellen mellem 3,20 Kr. og Eksportprisen. I Ordningen indgik yderligere Bestemmelser om Statstilskud, nemlig dels Dækning af Forskellen mellem den Pris, der opnaedes ved Salg paa Hjemmemarkedet og 3,80 Kr. pr. kg dels

et Tilskud, som bragte Gennemsnitsprisen for hele Smørproduktionen op paa 4,60 Kr. pr. kg.

Denne Garantipris forhøjedes fra 1. November 1918 til 5,50 Kr. pr. kg, medens Smørprisen i Detailhandelen fra 1. September var nedsat til 3 Kr. pr. kg. For at opbølge Produktionen blev der yderligere givet Producenterne Tilsagn om Udlevering af Korn og Klid i Forhold til den leverede Mælk. Det lykkedes dog ikke at skaffe saa store Mængder Foderstoffer til Veje, som man havde lovet, og Produktionen aftog stærkt. Endelig i Februar 1919 begyndte denne Side af Ordningen at virke tilfredsstillende, og fra dette Tidspunkt steg Produktionen, og da efterhaanden Margarineproduktionen ogsaa begyndte at komme i Gang, blev Rationeringen ophævet fra 5. Maj, idet der dog indtil 31. August gjaldt Overgangsbestemmelser, hvorefter der tildeltes Forbrugerne Rabatmærker til Køb af 400 g Smør pr. Maaned til den lave Pris.

Mælk.

I nær Tilknytning til Smørordningen var naturligvis Befolkningens Forsyning med Mælk. Herom førtes en Del Forhandlinger i 1916, idet det dog endnu kun drejede sig om Hovedstadens Forsyning. Forhandlingerne førte til en Aftale med Mejeriorganisationerne om, at disse skulde tilføre Byen Mælk til Dækning af det Forbrug, de københavnske Mælkekompagnier ikke var i Stand til at dække, til en Pris af 13 Øre pr. Liter plus $\frac{1}{12}$ Øre for hver 2 Øre, Smørprisen oversteg 2 Kr. pr. kg. Med de efterhaanden stigende Smørpriser maatte Mælkeprisen ogsaa stige, og den aftagende Produktion vanskeliggjorde selv til den højere Pris Byernes Forsyning. I Slutningen af 1917 blev det derfor ved Lov paalagt Byernes Mælkeleverandører daglig at levere $\frac{2}{5}$ Liter pr. Person i Husstande, der ikke selv havde Mælkeproduktion. Prisen blev fastsat til højst 28 Øre, idet Leverandørerne, hvis denne Pris ikke kunde opnaas, skulde have Del i Overskuddet ved Eksport af Smør. Efter samme Lov blev der givet Statstilskud til Nedbringelse af Mælkeprisen. I 1918 suppleredes Loven med en Række Bestemmelser om Kontrol med Byernes Tilførsler, baade hvad angaar de leverede Mængder, Fordelingen deraf og Mælkens Kvalitet, idet det indskærpedes, at Prisen paa Skummetmælk skulde holdes lavest muligt.

Sammen med Smørprisens Forhøjelse 1. Nov. 1918 til 5,50 Kr. pr. kg gennemførtes en Forhøjelse i Mælkeprisen, som nu naaede 33 Øre pr. kg. Ogsaa denne Lov indeholdt Bestemmelser om Statstilskud til Nedsættelse af Mælkepriserne, ligesom den tilstræbte en effektiv Udnyttelse af Skummetmælk ved for Hovedstadens Vedkommende at tillade Iblanding af Skummetmælk i Sødsmælk indtil Fedtprocenten 3, for derved at undgaa Rationering. Efter en Række Overgangsbestemmelser ophævedes Maksimalprisen paa Mælk ved Lov af 31. Oktober 1919, men i Stedet fastsatte de danske Mejeriforeningers Fællesorganisation en Noteringspris, som i den følgende Tid blev Maksimalpris. I 1920 fandt derfor først den endelige Ophævelse Sted.

Flæsk og Oksekød.

Dagen efter Afslutningen af Overenskomsten med England af 9. Januar 1915 og foranlediget heraf udstedtes Forbud mod Udførsel af Svinefedt her fra Lan-

det, og der fastsattes Maksimalpris, idet som det siges i »Danmark under den store Krig«: »Foranstaltningen fremtraadte saaledes som foranlediget af Hensyn til Hjemmemarkedets Forsyning med den paagældende Vare til rimelig Pris.« Med Hensyn til dansk Fedt skulde en vis Udførsel dog være tilladt. Den 9. Marts gennemførtes dernæst et Udførselsforbud for levende Svin foranlediget af en stærk Nedgang i Sobestanden bl. a. en Følge af Opkøb, og den 27. Marts fastsattes Maksimalpris paa Flæsk i Engroshandel, i Maj desuden Maksimalpris i Detailhandelen paa de enkelte Dele af Svinet.

Noteringer¹⁾ for Flæsk og Oksekød (Kr. pr. kg).

	Flæsk	Oksekød
1912	0,95	1,17
1914	1,01	1,08
1915	1,45	1,77
1916	1,70	2,64
1917	1,69	2,42
1918	2,15	3,71
1919	2,65	4,05
1920	3,57	3,66

¹⁾ Priserne er Andelsslagteriernes Landsnotering og Københavns Kvægtorvs Notering for Kvier og Stude.

De Priser, som blev fastsat, laa væsentligt under det frie Markeds Priser, hvorfor Landbruget var utilfreds med Ordningen. I Løbet af Sommeren førtes stærke Diskussioner mellem Landbrugets Repræsentanter og Regeringen om Flæskeprisen. Regeringen ønskede nemlig en yderligere Nedsættelse af Flæskeprisen, hvilket gennemførtes i August, saaledes at Maksimalprisen paa Svin i hele og halve Kroppe blev fastsat til 1,40 Kr. pr. kg uden og 1,32 Kr. med Hoved og Ben. Disse Priser betød en Nedgang paa 10 pCt. i Forhold til de forud gældende. Regeringens Motivering for Prisnedsættelsen var dels, at Kødpriserne var saa høje, at Eksporten bragte Landbruget betydelige Indtægter, hvori der ikke var foretaget Indgreb, dels at Hjemmemarkedet beslaglagde en forholdsvis ringe Del af Produktionen, saaledes at Reduktionen i Prisen ved Maksimalpristfastsættelsen ikke ændrede det samlede Udbytte med en ret stor Procent. Det blev i Diskussionen anført, at Tabet udgjorde ca. 170.000 Kr. om Ugen paa en Produktionsværdi paa 4½ Mill. Kr. ugentlig. Endelig hævdedes, at de faldende Foderpriser bevirkede, at Produktionen selv til de reducerede Priser var rentabel.

Landbrugets væsentligste Argument maatte naturligt være en Henvisning til den store Prisforskel mellem Hjemmemarkeds- og Eksportprisen, som paaførte det et Tab, men man henviste ogsaa til, at Nedsættelsen bl. a. ogsaa kom Mennesker til Gode, der var økonomisk bedre stillede end Landbruget selv.

Slagterierne anmodede i Slutningen af 1915 om en Prisforhøjelse paa 10 Øre pr. kg, idet der henvistes til, at Foderpriserne nu var stigende, samtidig med at Flæskeprisen i Udlandet faldt. Hertil kom yderligere, at Hjemmemarkedet beslaglagde en stadig større Del af Produktionen, et Forhold som vi nærmere skal undersøge, men Regeringen valgte at søge Flæskeproduktionen fremmet ved Billiggørelse af Foderet. Imidlertid maatte Spørgsmaalet om Flæskeprisen tages op til Overvejelse. Paa Grund af de stigende Priser paa Oksekød og de reducerede Priser paa Flæsk maatte Efterspørgslen nemlig tendere mod at forlade

Oksekød og gaa over til Flæsk, et Forhold som Slagterne længe beklagede sig over. Som det ses af følgende Tabel over Forbruget af Flæsk samt Okse- og Kalvekød i disse Aar, fremgaar Forholdet klart heraf.

Forbruget af Flæsk, Okse- og Kalvekød (Mill. kg).

	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Flæsk	73,8	71,5	103,1	120,8	55,4	71,3	56,6
Okse- og Kalvekød....	67,1	60,7	18,2	47,9	89,9	83,6	73,7
Ialt	140,9	132,2	121,3	168,7	145,3	154,9	130,3

Forbruget af Okse- og Kalvekød var allerede aftaget stærkt fra 1914 til 1915, men Nedgangen fra 1915 til 1916 var ganske overordentlig stor, samtidig med at Udførselen saavel i 1915 som 1916 var henved det dobbelte af, hvad den havde været før Krigen. Resultatet af den førte Politik var altsaa blevet en mindsket Eksport af Flæsk og en forøget Kødeksport eller med andre Ord, at England fik tilført forholdsvis mindre, Tyskland forholdsvis mere af disse Produkter. Resultatet maatte derfor blive, at der gennemførtes en Kødordning for at rette paa Forholdet. Denne gennemførtes i Juli Maaned og gik ud paa, at Udførsel af Hornkvæg, Faar og Geder kun kunde ske ved Udstedelse af en Udførselsattest, for hvilken Eksportøren skulde betale en Afgift. De indkomne Beløb skulde anvendes til Nedsættelse af Indlandsprisen og derved til Fremme af Oksekødforbruget og Formindskelse af Flæskeforbruget. Samtidig søgtes Flæskeproduktionen fremmet, dels ved at fremskaffe Majs, dels ved Betaling af et Tilskud paa 10 Øre pr. kg for de første 5000 Svin, 14 Øre pr. kg for det overskydende Antal, der tilførtes Hjemmemarkedet.

Det varede noget, inden Kødordningens Virkninger mærkedes, men paa Slutningen af Aaret mindskedes Eksporten. Hertil medvirkede dog ogsaa en aftagende Efterspørgsel fra Tysklands Side paa Grund af dette Lands stigende økonomiske Vanskeligheder. I 1917 kom saa de omtalte store Vanskeligheder med Fodertilførsler fremkaldt af Blokaden. Resultatet blev en stærk Forøgelse i Udbuddet af saavel Flæsk som Kød, under hvilken Kommunerne opfordredes til Opkøb og Nedsaltning af de købte Mængder til Imødegaelse af fremtidige Mangler. Det foran omtalte Tilskud til Flæskeproducenterne forhøjedes ved Kornloven af 1917 til 32,5 Øre pr. kg, idet Kornprisen var steget og man ønskede at fastholde den gældende Maksimalpris. Alligevel var Svinebestanden stadig aftagende. Tilskuddet forhøjedes efterhaanden til 90 Øre pr. kg, men Produktionen var nu reduceret saa stærkt, at den ikke engang var tilstrækkelig til Hjemmemarkedets Forsyning, og i December 1917 greb man til Rationering. Herefter maatte Køb og Salg af Flæsk kun finde Sted mod Afgivelse af Mærker, saaledes at der tilkom enhver 280 g Flæsk pr. Uge. Denne Tildeling betød paa Gennemførelsestidspunktet en Nedsættelse af Forbruget til henved Halvdelen. Alligevel var det ikke muligt selv ved Hjælp af det nedsaltede Flæsk at skaffe tilstrækkeligt. Fra 1. Maj 1918 nedsattes Rationen da til 240 g og fra 1. Juni til 120 g.

Til Erstatning for denne Formindskelse fik de Mærker, der var blevet erklæret for ugyldige, Gyldighed som Rabatkort til Køb af 200 g Kød, for hvilket der blev fastsat Maksimalpris. Da Maksimalprisbestemmelsen saaledes kun omfattede det Kød, der solgtes mod Flæskekortene, steg Priserne paa den Del, der solgtes her-

udover, som en naturlig Følge af den forøgede Efterspørgsel efter Oksekød, Ordningen maatte medføre. Der blev indbragt et Lovforslag om Maksimalpris paa levende Kreaturer for at afværge dette, men en saadan Ordning maatte møde den største Modstand fra Landbruget, og Ordningen gennemførtes ikke, idet dens Værdi ogsaa af praktiske Grunde maatte betvivles. Derimod fastsattes Maksimalpris paa slagtede Kreaturer, der solgtes i hele og halve Kroppe, ligesom der nu ogsaa fastsattes Maksimalpris paa alt Kød, der solgtes i Detailhandelen. Vanskelighederne med Flæskeforsyningen blev nu i Slutningen af 1918 saa store, at det end ikke var muligt at skaffe den Ration paa 120 g, som var tilsikret ved Ordningen. Der blev derfor givet Adgang til at ombytte Flæskekort med Sukkerkort. I Januar 1919 nedsattes Rationerne paa de tidligere udstedte Kort til 70 g, men Tilførslerne af Svin blev nu rigeligere, og de nye Kort fik Gyldighed til Køb af 120 g.

15. Marts ophævedes Bestemmelserne om Maksimalpris paa Kød sammen med Eksportafgifts- og Tilskudsordningen, thi det maa erindres, at disse Ordninger først og fremmest var fremkaldt af den katastrofale Flæskemangel. Som tidligere omtalt var Kornloven af 1917 saa streng i sine Bestemmelser om, hvor meget Korn, der maatte tilbageholdes til Foder, at den maatte føre til Formindskelse i Svinebestanden. Kornloven af 1918 var mere smidig paa dette Punkt og var derved medvirkende til at bringe Besætningerne i Vejret igen og dermed Slagtingerne, ligesom ogsaa Bestemmelsen i denne Lov om, at Leveringen af de 550 kg Korn for det fjerde Tusinde Kroners Grundværdi kunde erstattes med Aflevering af 2 Svin à 70 kg til et anerkendt Slagteri, maatte virke i denne Retning. Yderligere skete der en Forhøjelse i Statstilskuddet til 90 Øre, hvorved den Pris, Producenterne fik, blev 2.30 Kr. pr. kg. Denne blev i et vist Omfang forhøjet ved en Lov af 1. November samme Aar, idet Landbruget ifl. denne Lov for Svin, som det kontraktmæssigt paatog sig at levere, modtog en Betaling paa 2,80 Kr. pr. kg.

Indtil September 1919 vedvarede Rationeringen, men Rationen var nu bragt op, saaledes at den i flere Maaneder var oppe paa samme Mængde, 280 g, som den oprindeligt havde udgjort. Fra dette Tidspunkt gik Flæskekortene over til at blive Rabatkort, som berettigede til Køb af 200 g pr. Uge til Maksimalprisen, medens der iøvrigt frit kunde købes Flæsk ud over denne Mængde.

Producentprisen var nu naaet op paa 3,15 Kr. pr. kg, Statstilskuddet til 95 Øre, men der var efterhaanden fra alle Sider Utilfredshed med Ordningen, ligesom Omgaaelse af denne i mange Tilfælde fandt Sted, og i 1920 blev Ordningen ophævet.

Andre animalske Produkter.

Af andre Reguleringer, der direkte vedrørte Landbrugets animalske Produktion, skal nævnes Ordningerne vedrørende Huder, Talg og Uld (Reguleringen af Ægeksperten er omtalt S. 195). Yderligere skal kun nævnes, at en Rationering af præservede Æg i 1919 havde saa lidt Interesse for Forbrugerne, at de end ikke aftog de Kvanta, der blev tildelt.

Eksperten af Huder til de krigsførende Lande tog et meget kraftigt Opsving. Samtidig var der ogsaa fra de danske Garvere en stærkt stigende Efterspørgsel, som Følge af en Standsning i Importen. I Oktober 1914 gennemførtes derfor

Udførselsforbud for Faare- og Lammeskind samt raa Kvæghuder. Derved faldt Prisen paa disse Skind til Skade for Landbruget. Da Priserne paa garvede Skind, Lædervarer og Fodtøj samtidig var stigende, var der fra Landbrugets Side megen Utilfredshed med Ordningen. Udførselsforbudet for Huder fulgtes derfor af Udførselsforbud for Læder, og siden gennemførtes ogsaa en vidtgaaende Regulering af Skotøjsindustrien. Denne blev dog først gennemført i 1918, og indtil dette Tidspunkt har Reguleringerne i Forbindelse med det store Udbud af Huder som Følge af Stigningen i Slagtingerne utvivlsomt medført, at de Industrier, der brugte Huder som Raastof, tjente store Penge paa Landbrugets Bekostning.

I 1918 gennemførtes en Hudeordning, hvorved der ved Dispensation fra Udførselsforbudet paalagdes Eksportøren at betale en Afgift. Det herved indkomne Beløb tildeltes i 1921 Landbrugets Organisationer. Hudeordningen ophævedes i 1920.

Mangelen paa Fedtstoffer bevirkede, at der maatte tilstræbes en meget effektiv Udnyttelse af de danske Fedtstoffer. Man ser derfor, at Landbrugsministeriet paabød Eksportslagterierne at fjerne Talgen af de Kreaturer, der eksporteredes. I 1917 paabødes det af aflevere al Talg til et autoriseret Smelteri, hvorfra den forarbejdede Talg skulde fordeles efter Ordre fra Landbrugsministeriet. Der fastsattes endvidere Maksimalpris paa Talg, Klaret og Talglys. Talgordningen ophævedes 1919. Lignende Regler gjaldt for Destruktionsfedt.

Endelig skal nævnes, at der ogsaa for Uld gennemførtes Paabud om Aflevering, idet hver uldproducerende Husstand dog fik Ret til at tilbageholde en vis Del. For den afleverede Uld gjaldt Maksimalpriser, men ogsaa for Uld var der de samme Vanskeligheder som for Huder, at Landbruget leverede et Raastof til Industrien og derfor var daarlig tjent med, at Uldprisen blev reguleret, naar det var vanskeligt at regulere de Priser, Industrien fik for det forarbejdede Produkt. Kort Tid efter Gennemførelsen af Maksimalprisbestemmelsen og Bekendtgørelsen om Afleveringspligt for Uld blev hele Uldspørgsmaalet ordnet ved Lov af 30. Juli 1918, og der fastsattes Maksimalpris paa Uldgarn og Varer fremstillet heraf.

Der er her i store Træk søgt givet en Fremstilling af en Del af de vigtigste Bestemmelser i den Række af Reguleringsforanstaltninger, der direkte angaar Landbrugets Produktion.¹⁾

Det vil dog allerede heraf fremgaa, hvor vanskeligt hele Reguleringsspørgsmaalet maatte være, thi klarere end nogensinde før saa man, hvorledes der i Virkeligheden var Tale om eet Prissystem, hvor ethvert Indgreb medførte Konsekvenser paa mange andre Omraader, end de, der direkte berørtes. Tager man f. Eks. en Maksimalprisfastsættelse paa en Kornsort, maatte Følgen heraf blive, at man søgte over til Dyrkning af Afgrøder, for hvilke der ikke var Prisregulering. For at undgaa denne uønskede Virkning maatte disse Afgrøder derfor ogsaa inddrages. Men Virkningerne vil ikke standse derved, thi saafremt en Maksimalprisfastsættelse ikke følges af Fodringsforbud, vil der være en almindelig Tendens til, at Avleren søger at skaffe sig en højere Pris for Kornet ved at

¹⁾ En langt mere omfattende Gennemgang af disse findes i en Bog af Einar Cohn »Danmark under den store Krig« og i en Række Artikler skrevet af samme Forfatter i Nationaløkonomisk Tidsskrift 1914—1923.

anvende det til Foder og sælge animalske Produkter i Stedet. Det næste Skridt vil derfor være at gennemføre et saadant Forbud eller foretage Prisregulering for de animalske Produkter, og Priserne paa disse vil igen være indbyrdes afhængige. Enhver Reguleringsforanstaltning har derfor i Virkeligheden Kimen til nye Foranstaltninger i sig, hvorfor der vil være en naturlig Tendens til, at flere og flere Omraader maa inddrages. Krigstidens Reguleringer er et Eksempel paa dette.

3. LANDBRUGETS ØKONOMISKE OG SOCIALE STILLING.

De foran omtalte Omvæltninger i Landbrugets Produktionsvilkaar og de dermed følgende kraftige Prisstigninger medførte, at Landbrugets Driftsudbytte bragtes til at stige kraftigt. Fra og med 1916—17 har Det landøkonomiske Driftsbureau beregnet dette, og O. H. Larsen meddeler i Bogen: »Det danske Landbrug« tilsvarende Tal fra nogle Regnskabskredse for Aarene før. I nedenstaaende Tabel er disse Tal anført, idet der desuden er beregnet Indexstal baade for Driftsudbyttet og for Priserne paa Landbrugsvarer, med 1914 lig 100.

Regnskabsaar	Driftsudbytte	Driftudbytte	Prisindeks for	Detailpristal
	Kr. pr. ha	naar 1914=100	Landbrugsvarer naar 1914=100	naar 1914=100
1914—15.....	242	100	100	100
1915—16.....	316	131	138	116
1916—17.....	331	137	162	136
1917—18.....	341	141	172	155
1918—19.....	457	189	223	182
1919—20.....	455	188	252	211
1920—21.....	453	187	278	262
1921—22.....	214	88	196	237
1922—23.....	307	127	177	199

Allerede 1914—15 var et godt Aar for Landbruget. Høsten indbragte trods dens ringe Størrelse betydelige Beløb, idet Kornprisen steg stærkt. Ogsaa paa Heste var der gode Priser, men den øvrige animalske Produktion gav kun et forholdsvis lille Udbytte. I det følgende Regnskabsaar steg saavel Priser som Driftsudbytte med mere end 30 pCt., men i de to følgende Regnskabsaar udviste Driftsudbyttet en ret svag Stigning til Trods for, at Prisstigningen fortsattes, idet Driftsomkostningerne nu tog et kraftigt Opsving, medens Produktionen af flere af Landbrugets Varer indskrænkedes. I Regnskabsaaret 1918—19 fulgte igen en kraftig Stigning saavel i Driftsudbytte som i Priserne, men derefter bevirker de stadig stigende Driftsomkostninger og den efterhaanden meget kraftige Produktionsindskrænkning, at Driftsudbyttet ikke mere kan følge Trop, men tværtimod antager en svagt faldende Tendens, som i 1921—22 ændres til et katastrofalt Fald paa Grund af Prisfaldet.

Det vil nu være af Interesse at undersøge, hvorledes Landbrugets økonomiske Kaar var sammenlignet med de andre Samfundsklasser. En nøjagtig Opgørelse herover lader sig ikke gennemføre, men gør man sig paa Forhaand klart, at Indtægtsangivelserne til Skattevæsenet i nogen Grad maa være behæftet med

Unøjagtighed, vil en Anvendelse af disse til Sammenligning af Erhvervenes Indtægter dog give et Indtryk af Stillingen.

I nedenstaaende Tabel er Indkomstansættelserne til Statsskat fordelt efter Erhverv i nogle faa store Grupper, og paa Basis heraf er da beregnet den gennemsnitlige Indtægt, idet det bemærkes at Indkomstansættelser under 800 Kr. ikke er taget med.

Den gennemsnitlige Indkomst.								
	Godsejere, Proprietærer m. m.	Gaardmænd	Husmænd	Fiskere	Haandværk og Industri	Handel	Andre Erhverv	Til- sammen
1908....	6303	1629	967	1064	1517	2614	2200	1904
1915....	14011	2602	1142	1646	1986	4547	2792	2595
1916....	14919	3197	1292	3535	2352	6594	3272	3360
1917....	13306		2653	—	2501	6265	3023	3142
1918....	16375	4403	1649	2200	2905	6599	3427	3531
1919....	15463	4631	1876	2497	3768	6613	3483	3673
1920....	28193	5316	2083	2167	4230	6282	3659	3846
1921....	20787	4286	1947	2027	3544	4587	3477	3360
1922....	13769	3770	1785	1706	2988	4172	3055	2935

Den gennemsnitlige Indtægt naar sin Kulmination i 1920, i hvilket Aar de fleste Erhverv har den største gennemsnitlige Indtægt. Som foran vist var det ogsaa i dette Aar, at Priseniveauet kulminerede. Det var især de selvstændige i Hovederhvervene Landbrug, Haandværk og Industri samt Handel, der havde de store Indtægtsstigninger. Dog skal man ikke lægge for megen Vægt paa den Stigning, som Indtægterne i det store Landbrug (Godsejere, Proprietærer m. v.) udviser, idet Afgrænsningen af denne Gruppe er vanskelig, men alligevel giver Tabellen Udtryk for, at de større Landbrug (den foran nævnte Gruppe og Gaardmændene) allerede i Krigens første Aar havde en meget stærk Indtægtsfremgang. Derimod er Husmændenes Indtægter i Forhold til de øvrige Grupper kun svagt stigende. Den stærke Prisstigning paa Korn og Foderstoffer og den stærke Nedgang i den animalske Produktion rammer især de mindre Brug og forringer Rentabiliteten i disse. Til Gengæld bliver Faldet, da Bølgen vender, mindre stærk end i de store Brug. Stigningen i Indtægten kommer først i Landbrug og Handel. For Gruppen Haandværk og Industri, hvor Lønindtægter udgør en betydelig Del, sætter Stigningen sig derimod langsommere igennem, idet Arbejdslønnen ikke formaaede at følge Prisstigningen. Den Gruppe, hvis Indtægter steg forholdsvis mindst, var »Andre Erhverv«; thi ligesom Gruppen »Haandværk og Industri« indeholder den mange Lønninger og lønlignende Indtægter, først og fremmest Tjenestemandslønninger, Pensioner, Renteindtægter o. s. v., som er langt mindre bevægelige baade i gode og daarlige Tider end de frie Erhvervs Indtægter.

Tabellen synes da at vise, at Landbrugets Indtægter i disse Aar nogenlunde fulgte Indtægtsbevægelserne i de øvrige Erhverv taget under eet. Dog var Stigningen i de første Krigsaar nærmest lidt stærkere end i de øvrige Erhverv som Følge af de gode Eksportmuligheder, medens den til Gengæld i den sidste Periode kun vanskeligt kunde følge den almindelige Stigning, idet Produktionen mindskedes stærkt. I disse Aar virkede Statens Tilskudspolitik gennem Reguleringerne til Gunst for Landbruget, men som nævnt dog ikke fuldt tilstrækkeligt til,

at Indtægterne kunde følge med. Hertil kommer, at Landbruget kun opnaaede Indtægtsstigningen gennem en Kapitalforringelse, idet det ved Udløbet af denne Periode stod med mindre Besætninger og ringere Jord end ved Periodens Begyndelse.

De Indtægtsstigninger, som i Erhvervene saaledes i større eller mindre Grad opnaaedes i disse Aar, var dog langt fra Udtryk for en tilsvarende Stigning i Velstanden, thi Pengene fik paa Grund af Prisstigningen en stadig mindre Købekraft, indtil Priserne i 1920 kulminerede. Vil man derfor have et Udtryk for, hvor meget der kunde købes for de stigende Indtægter, maa disse sammenholdes med Detailpristallet. Det vil da vise sig, at Prisstigningen i de 3 første Krigsaar ikke opvejer Indtægtsstigningen, men at Erhvervene i disse Aar reelt har haft stigende Indtægter. Fra 1917 er Prisstigningen imidlertid kraftigere end Indtægtsstigningen, hvilket er ensbetydende med faldende Realindtægter.

Under de stigende Priser maatte ogsaa Ejendomsprisen forøges. Ved Ejendomsskyldvurderingerne i disse Aar blev den samlede Værdi af Landejendomme opgjort til:

1909.....	2494 Mill. Kr.
1916.....	3398 « «
1920.....	4305 « «
Med Sønderjylland	.
1920.....	4698 « «

Den Stigning, som Tallene fra Vurderingerne udviser, afspejler dog ikke nær de faktiske Prisstigninger, idet Vurderingerne kun langsomt tilpasser sig til Ændringer i Prisniveau, eftersom de faktisk betalte Ejendomspriser først stiger, efterhaanden som man faar Tillid til, at Prisudviklingen er af mere varig Karakter og Vurderingerne desuden er præget af Forsigtighed, saaledes at disse yderligere kommer bagefter Ejendomspriserne. I nedenstaaende Tabel er anført Salspriserne pr. Td. Hartkorn for den her behandlede Aarrække.

Værdien af en Td. Hartkorn uden Besætning og Inventar i almindelig Handel.

	Gaarde		Huse	
	Kr.	Værdien, naar 1913=100	Kr.	Værdien, naar 1913=100
1913.....	8511	100	14640	100
1914.....	8793	103	15543	106
1915.....	8958	105	15779	108
1916.....	9635	113	16578	113
1917.....	10757	126	18165	124
1918.....	12858	151	21868	149
1919.....	14825	174	24964	171
1920.....	13807	162	25203	172
1921.....	13701	161	25121	172
1922.....	12870	151	23687	162

Det ses heraf, at Krigstiden og Inflationen medførte en betydelig Stigning i Ejendomspriserne, selv om Stigningen langt fra var saa stærk som den almindelige Prisstigning. Trægheden i Ejendomspriserne viser sig ogsaa derved, at de heller ikke steg saa stærkt som Driftsudbyttet. Man bemærker imidlertid den

Ejendommelighed, at Ejendomspriserne kulminerede allerede i 1919—20, medens Pristallet først naaede Maksimum i 1920, men dette kan forklares ved manglende Tillid til, at de høje Priser skulde fortsætte og ved, at Driftsudgifterne steg stærkt.

Efter at der i Aarene 1911—13 og i første Halvdel af 1914 havde været meget livligt paa Landejendomsmarkedet, førte den følgende Tids usikre Forhold til en midlertidig Standsning. Denne Nedgang vedvarede til Midten af 1915, men derefter fulgte en kraftig Stigning, som bragte Antallet af solgte Ejendomme og det solgte Hartkorn op paa omtrent det dobbelte af Førkrigstidens Tal. Antallet af solgte Landejendomme og det solgte Hartkorn var i disse Aar:

	Antal	Td. Hartkorn
1913.....	10.981	21.200
1914.....	9.411	17.800
1915.....	9.539	18.100
1916.....	12.621	24.200
1917.....	12.732	22.800
1918.....	18.489	34.600
1919.....	13.273	24.157
1920.....	10.233	19.497
1921.....	8.214	14.831

Den stærke Forøgelse i Omsætningshyppigheden i Forbindelse med den paaviste Stigning i Salgspriserne maatte medføre en betydelig Forøgelse i Gælden. Fra 1916 til 1920 udgjorde Stigningen i Prioritetsgælden da ogsaa mere end 40 pCt., men vedrørende dette Spørgsmaal skal henvises til Afsnittet om Landbrugets Gæld S. 289 ff.

Landbrugets Udgifter.

Det er allerede flere Gange nævnt, at Prisstigningen medførte en betydelig Stigning ikke blot i Landbrugets Indtægter, men ogsaa i dets Udgifter. Dette mærkedes først i Priserne paa de indkøbte Fodermidler, men efterhaanden paa alt hvad der skulde købes. Dertil kom de efterhaanden stærkt stigende Lønningudgifter og endelig Skattestigningen. Fra 1914 til 1920, hvor Pengelønnen naaede Maksimum, steg den henved 200 pCt. Det Forhold mellem By- og Landløn, som bestod før Krigen bedredes i disse Aar forholdsmæssigt for Landarbejderne, for saa i Tiden efter 1920 at svinge tilbage til Førkrigstidens Forhold igen, og i anden Halvdel af 20'erne laa Landarbejdernes Lønninger forholdsvis lavere end Byarbejdernes.

I Aarene fra 1900 til 1913 havde der været en Stigning i de samlede *Skattebeløb* til Stat og Kommune paa ca. 75 pCt., pr. Individ dog kun paa 50 pCt., idet Resten af Skattestigningen skyldes Befolkningstilvækst. Imidlertid maa der ogsaa tages Hensyn til den almindelige Prisstigning. K. J. Kristensen kommer derfor i en Artikel i »Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1927« til det Resultat, at den reelle Skattestigning i denne Periode har været paa ca. 23 pCt. Denne Stigning hidrørte for Størstedelens Vedkommende fra 1911—12, i hvilke Aar Staten gennemførte visse Takst- og Skatteforhøjelser for at skaffe Dækning for stigende Udgifter til Lønninger, Anlæg og Militær. I 1914 var der en Nedgang, idet Skatterne

ikke fulgte den almindelige Prisstigning i disse Aar, men derefter virker Prisstigningen og det offentlige forøgede Udgifter i Forening til at bringe Skatterne i Vejret. Med den bestaaende Skattelovgivning maatte en Stigning automatisk følge af de stigende Indtægter, navnlig som Følge af Indkomstskattens Evne til at stige stærkere end Prisniveauet, hvilket skyldes Indkomstskattens progressive Skala, som medfører, at større Indtægter rammes med en højere Skattesats, og fra 1913 til 1919, hvor den reelle Skattebyrde naaede Maksimum, var der en Stigning paa henved 100 pCt. Hertil medvirkede dog ogsaa en Række nye Skatter, blandt hvilke især Merindkomstskatten indbragte betydelige Beløb. Lovene om Merindkomstskat gjaldt til og med 1919—20 og blev lagt paa Indtægt ud over samme Persons Indtægt i nogle tidligere Aar. Denne Skat indbragte mere end selve Indkomstskatten.

Den direkte Beskatning byggede paa Skattereformen af 1903, hvor Hartkornskatten for Landbruget og Bygningsskatten for de øvrige Erhverv, som hidtil var de eneste direkte Skatter til Staten, erstattedes af Ejendomsskyld og Indkomst- og Formueskat. Ejendomsskatterne blev herved reduceret til under Halvdelen til Fordel for de større Landbrug, medens de smaa Brug og først og fremmest Byerhvervene fik forøget Skattebyrde. I 1912 ændredes Indkomst- og Formueskatten ved at Skatten blev gjort langt mere progressiv end efter Loven af 1903. Denne Udvikling fortsattes ved Skatteloven af 1922.

I nedenstaaende Tabel¹⁾ er givet en Oversigt over Skattesatserne efter de 3 Love, med Angivelse af, paa hvilket Trin af Skalaen Stigningen i Skattesatsen standsede.

Indkomstskatten:

Skattepligtig Indtægt	1903	1912	1922
Kr.	pCt.	pCt.	pCt.
1.000.....	0,52	0,60	0,00
2.000.....	0,98	1,12	0,25
5.000.....	1,40	2,11	1,84
10.000.....	1,79	2,91	4,12
20.000.....	2,04	3,49	6,31
50.000.....	2,37	4,45	9,82
100.000.....	2,49	4,87	13,16
200.000.....	2,49	4,99	16,58
1.000.000.....	2,49	4,99	21,92
over 1.000.000.....	2,49	4,99	25,00

Formueskatten:

Skattepligtig Formue	1903	1912	1922
Kr.	Promille	Promille	Promille
under 15.000.....	0,6	0,65	0,65
20.000.....	0,6	0,90	0,75
100.000.....	0,6	1,20	3,45
200.000.....	0,6	1,25	5,225
500.000.....	0,6	1,25	8,09
1.000.000.....	0,6	1,25	10,545
over 1.000.000.....	0,6	1,25	16,00

¹⁾ Efter K. J. Kristensens Artikel i Nationaløkonomisk Tidsskrift 1929.

Vi skal ikke her komme nærmere ind paa de Fradragsregler, der gælder for Bestemmelsen af den skattepligtige Indtægt. De vigtigste er som bekendt Forsikringspræmier og betalte direkte Skatter, som maa fradrages paa Selvangivelsen og Forsørger- og Børnefradrag. Den skattepligtige Indtægt kan som Følge af disse Bestemmelser ligge væsentligt under den virkelige Indtægt. De Procentsatser, som er anført i Tabellen angiver for en Række forskellige Indtægts- og Formuestørrelser for Indtægtens Vedkommende den Procent, for Formuen den Promille, hvormed skattepligtige Indtægter og Formuer af nøjagtig de anførte Størrelser blev ramt. For at faa en jævn Stigning indførte Loven af 1922 Rateskalaen, d. v. s. at Procentens Stigning ved en vis Grænse gælder kun den Del af Indtægten, som ligger over denne Grænse, men ikke den øvrige Indtægt. For en skattepligtig Indtægt paa over 1 Mill. Kr. betales saaledes 219.162 Kr. af den første Million og 25 pCt. af Resten, for en Indtægt paa mellem 1000 og 2000 Kr. efter Reduktion for Forsørgerfradrag, betales 7 Kr. af de 1000 Kr. og 2 pCt. af Resten.

Da de Sats, der anvendtes ved Ejendomsbeskatningen i samme Periode blev staaende, bortset fra en midlertidig Forhøjelse for 1919 og 1920, ja, paa Grund af Ændringer i Bestemmelsen om de skattefrie Fradrag endog reelt formindskedes, maatte Ejendomsskatterne komme til at spille en stadig mindre Rolle. Denne Udvikling blev yderligere fremmet, ved at Ejendomsskyldvurderingerne langt fra fulgte den almindelige Prisstigning. Da Ejendomsskatterne blev omlagt ved Loven af 1922 (Loven traadte i Kraft i 1924) saaledes at Grundværdien blev beskattet særskilt med en højere Sats paa 1,5 p. m., medens Forskellen mellem den samlede Vurdering og Grundværdien (Bygningsværdien, en eventuel Overpris m. m.) fortsat blev beskattet med 1,1 p. m., blev der ikke herved Tale om en Forøgelse i Ejendomsbeskatningen, idet man formindskede Skatten paa den øvrige Værdi ved at der herpaa gaves et skattefrit Fradrag paa 10.000 Kr.

Ogsaa Kommuneskatterne reformeredes i 1903, idet Hartkornsskatterne gradvis skulde afløses af Ejendomsskyld saavel til Sogne- som til Amtskommune. Til Amtskommunen svaredes kun Ejendomsskatter, men til Sognekommunen desuden Personskat, »*Formue- og Lejlighedsskat.*« Denne Skat fik efterhaanden større og større Betydning og indbragte allerede før Krigen større Beløb end Ejendomsskatterne. For Provinsbyerne gjaldt særlige Regler, som vi ikke her skal behandle. I 1926, da man stod ved Slutningen af den gradvise Overgang til Ejendomsskyld, gennemførtes en Nyordning af Ejendomsskatterne efter tilsvarende Principper som de, der laa til Grund for Ændringerne i Ejendomsbeskatningen til Staten i 1922 Loven. Der gennemførtes den fælles Regel for alle Kommuner, at Promillen for Skatten paa Bygningsværdien (»den øvrige Værdi«) skulde udgøre $\frac{3}{4}$ af Promillen for Skatten paa Grundværdien. Endvidere var der et Fradrag i Bygningsværdien paa 3—10.000 Kr. samt 1000 Kr. pr. Lejlighed udover 1, saaledes at Bygningsværdien yderligere skaanedes. Baade denne Lov og Loven af 1922 betød en Fordel for Ikke-Landejendomme, idet Jordværdien blev ramt haardest. Der skabtes derfor i de blandede Kommuner, hvor der fandtes forholdsvis mange Ikke-Landbrugsejendomme, en Række af de samme Problemer som forelaa før Skattereformen af 1903, men paa Grund af Personskatternes langt større Andel af den samlede Beskatning havde Spørgsmaalet ikke den samme økonomiske Rækkevidde som 25 Aar tidligere.¹⁾

¹⁾ Om Landbrugets Skattebyrde i de sidste 10 Aar se S. 303 ff.

Med Hensyn til Skattens Fordeling blev Resultatet af den nævnte Udvikling imidlertid, at en Skattebyrde blev flyttet fra Landbruget over paa andre Erhverv. K. J. Kristensen beregner i den nævnte Artikel, at Landbrugets direkte Skatter fra 1901 til 1924 steg 44 pCt. mere end selve Prisstigningen skulde medføre, men for Landdistrikterne som Helhed var den tilsvarende Procent 81, saaledes at Stigningen for Ikke-Landbrugere maa have været flere Hundrede Procent, men det maa i denne Forbindelse erindres, at Skatteomlægningen i 1903 netop havde til Formaal at faa en retfærdigere Fordeling af Skatterne mellem Landbrugere og Ikke-Landbrugere i Landdistrikterne. Stigningen i Byernes direkte Skatter beregnes i samme Periode at have været 178 pCt. mere, end Prisstigningen skulde medføre.

Det samme Forhold belyses ved følgende Tal for Landbrugets og de øvrige Erhvervs Skatter i Mill. Kr. (K. J. Kristensen i »Det danske Landbrug«).

Selvstændige Landmænd:

	Ejendomsskatter Mill. Kr.	Personlige Skatter Mill. Kr.	Direkte Skatter ialt Mill. Kr.
1909—10.....	17,7	7,6	25,3
1922—23.....	69,5	39,3	108,8
1923—24.....	64,9	35,1	100,0
1924—25.....	62,5	36,6	99,1
1925—26.....	66,4	39,9	106,3
1926—27.....	61,5	38,3	99,8

Andre:

	Ejendomsskatter Mill. Kr.	Personlige Skatter Mill. Kr.	Direkte Skatter ialt Mill. Kr.
1909—10.....	14,9	29,4	44,3
1922—23.....	38,0	312,7	350,7
1923—24.....	36,4	264,8	301,2
1924—25.....	42,4	270,7	313,1
1925—26.....	45,8	297,4	343,2
1926—27.....	53,8	267,3	321,1

Tabellen viser, at Ejendomsskatterne før Krigen udgjorde ca. 47 pCt. af samtlige direkte Skatter, men i Begyndelsen af Tyverne kun ca. 25 pCt. De selvstændige Landbrugeres Skatter, som før Krigen var 36 pCt. af samtlige direkte Skatter, aftog i Løbet af den her beskrevne Periode saa stærkt, at de ved Periodens Slutning udgjorde under 25 pCt. af de direkte Skatter til Stat og Kommuner. Denne Nedgang er dog ikke alene Resultatet af Skattereformerne, men skyldes ogsaa, at Landbruget beskæftigede en mindre Del af Landets Befolkning, ligesom den forøgede Gældsbyrde havde bevirket en Flytning af Formue og Indtægt til andre Erhverv. Den følgende Periodes skattepolitiske Uretfærdigheder maa da først og fremmest betragtes som et Resultat af den uheldige økonomiske Udvikling, men herom skal henvise til de efterfølgende Afsnit.

Jordlovgivningen.

I Aarene før Krigen havde der gennemgaaende været en Stigning i Antallet af Landejendomme paa ca. 1000 aarlig fremkommet ved at Herregaarde og især de største Bøndergaarde gik noget tilbage, medens der til Gengæld var en Tilgang

af Huse og smaa Gaarde. Dog var der ogsaa en ret betydelig Tilbagegang i Antallet af de helt smaa Huse. Denne Udvikling blev bragt til en midlertidig Standsning i Krigsaarene, men fortsatte derefter igen i nogenlunde samme Omfang. Antallet af Landejendomme i de forskellige Størrelsesgrupper fremgaar af følgende Tabel, som er opstillet paa Grundlag af Ejendomsskyldvurderingerne (Alle Tallene er uden Sønderjylland).

	1909	1916	1920	1924
Mindst 12 Td. Hrtk.	2004	1957	1970	1903
4—12 « «	25658	24449	23962	23613
2—4 « «	24441	25515	25605	25970
1—2 « «	23394	26528	27338	29932
Ialt Gaarde	75497	78449	78875	81418
Under 1 Tdr. Hrtk.:				
Mindst 10 ha	21137	23365	23824	24818
3,3—10 ha	40480	45464	44515	46333
0,55—3,3 ha	40944	37169	35085	33524
Ialt Huse	102561	105898	103424	104675
Ialt Landejendomme	178058	184347	182299	186093

I Perioden fra 1909 til 1924 var der saaledes alt i alt en samlet Stigning i Antallet af Ejendomme paa godt 8000, hvilket Tal fremkommer ved, at der har været en Tilbagegang i Antallet af Gaarde over 4 Td. Hartkorn paa godt 2000 og i Antallet af de mindste Huse paa godt 7000, men til Gengæld en Forøgelse i Antallet af mindre Gaarde paa ca. 8000 og af Huse over 3,3 ha paa ca. 9000. Da Staten kun undtagelsesvis har medvirket til Oprettelse af Gaarde maa denne Udvikling saaledes tages som Udtryk for, at der ad privat Vej er foregaaet en Del Udstykning. Statens Medvirken hvilede indtil 1919 paa Loven om Statshuse af 1899 og de senere Fornyelser af denne Lov, ifølge hvilke der indtil 1920 var oprettet henved 10.000 Husmandsbrug. Som foran paavist var Krigstidens Konjunkturer mindre gunstige for Husmændene end for de større Brug. Samtidig førte Pengerigeligheden i nogen Grad til Opkøb af Jord. Disse Forhold i Forening bevirkede, at der blev nedlagt en Del Huse, hvis Jord indtoges under Gaardene. For at standse denne Bevægelse gennemførtes i 1918 Love om Forbud mod Nedlægning af bestaaende Landbrug og om Indskrænkninger i Retten til Udstykning. Ved disse Indgreb standsede Statsmagten Inddragningen af mindre Brug, idet denne betragtedes som Udslag af en midlertidig Konjunktur og i Modstrid med Statens Interesser. Staten søgte derimod at fremme Oprettelsen af selvstændige Brug dels ved en Lov om Fæstegodsets Overgang til Selveje, af 30. Juni 1919, men især ved Lovene om Afhændelse af Præstegaardsjord til Oprettelse af Husmandsbrug af 4. Oktober 1919, Loven om Bortsalg af Jord i offentlig Eje og Loven om Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom af samme Dato. I den første af disse Love bestemtes det, at de til Præsteembederne hørende Jordtilliggender snarest skulde afhændes til Oprettelse af Husmandsbrug. Statskassen yder Laan til Opførelse af passende Bygninger. Tilsvarende Bestemmelser gjaldt for anden Jord i offentlig Eje.

Med Hensyn til Len og Stamhuse fastsætter den nævnte Lov, at disse kan overgaa til fri Ejendom, naar Ejeren indbetaler 25 pCt. af Ejendommens Værdi til

Statskassen og stiller en Trediedel af Jorden til Statens Raadighed mod Erstatning. Saafremt Henvendelse om Overtagelse ikke fandt Sted inden Udgangen af 1920, var der Adgang til Overtagelse i det følgende Aar mod Betaling af 30 pCt. af Besiddelsernes Værdi. Af de Besiddelser, som ikke maatte være overtaget efter denne Tidsfrist skal der svares en aarlig Afgift paa $1\frac{1}{5}$ pCt. af Værdien. De i Loven nævnte Afgifter henlægges til en særlig Fond (Jordfond), hvis Midler skal anvendes til Jorderhvervelse eller til Udlaan til mindre Jordbrugere.

Denne Lovs Grundlovmæssighed blev bestridt, men Højesteret erklærede i sin Dom, at Lovgivningsmagten ikke havde krænket Grundlovens Bestemmelser, og Truslerne om den høje Afgift bevirkede, at der fremkom et betydeligt Udbud af Jord til Udstykning. I de følgende Aar oprettedes mange Brug i Henhold til Jordlovene af 1919, fra 1920 til 1924 saaledes 2251 selvstændige Brug med et samlet Areal paa 15.674 ha. Desuden afgaves til Supplering af bestaaende Husmandsbrug 1259 Parceller med et samlet Areal paa 3044 ha.

Princippet i den nye Husmandslovgivning var, at Staten stillede Jord til Disposition mod Betaling af en aarlig Afgift, der periodisk forandres efter Jordprisen og Rentefoden. Desuden udlaante Staten til Bygningerne $\frac{9}{10}$ af Opførelsesomkostningerne, som forrentes med $4\frac{1}{2}$ pCt. og afdrages over et langt Aaremaal. De udstykkede Lodder er af en saadan Størrelse, at en Familie kan ernære sig alene ved Ejendommen. Som Fordele ved denne Lov er især blevet fremhævet, at Husmændene fik mere Jord, billigere Jord og Fritagelse for Risikoen ved Svingninger i Jordværdien. Det blev da ogsaa nødvendigt at tillempe 1899 Lovens Principper i nogen Grad efter denne Lov. Lovens Modstandere angreb især, at det blev gjort for let at blive Husmand, og at Oprettelsen af et stort Antal Husmandsbrug vilde føre til Overproduktion især af Flæsk og Æg. Endvidere angreb man Bestemmelsen om, at Brugeren skulde betale en vis aarlig Afgift for Benyttelse af Jorden, saaledes at Staten i Virkeligheden stod som Ejer.

Landbrugets Organisationer.

Landbrugets store Betydning for Krigstidens Økonomi gjorde det naturligt, at Landbrugets Mænd gjordes delagtige i de store administrative Opgaver, som Indgrebene i det økonomiske Liv medførte. Først og fremmest var dette nødvendigt indenfor de Udvalg, som havde til Opgave at organisere særlige Landbrugsordninger, saavel som Landbruget var repræsenteret i Den overordentlige Kommission, men desuden kom man i den første Krigstid ind paa at indkalde Repræsentanter for Landbruget til Forhandling.

I Februar 1915 blev der nedsat et Udvalg: »Det tekniske Landbrugsudvalg«, som havde til Opgave at vejlede Landbruget under de nye Produktions- og Afsetningsforhold. Samme Aar nedsatte Indenrigsministeriet desuden »Landbrugsraadet«, bestaaende af 8 Medlemmer, 2 repræsenterende »De samvirkende danske Landboforeninger«, 2 »De samvirkende danske Husmandsforeninger«, 2 Repræsentanter for Andelsselskaberne og 2 for »Det kgl. danske Landhusholdningsselskab«. Andelsudvalgets Formand blev valgt til Formand for dette Landbrugsraad, men udenrigspolitiske Forhold førte til, at Regeringen trods Landbrugets Protest stillede Krav om en Ændring i Raadets Sammensætning. Da en fredelig Ordning ikke kunde bringes i Stand, traadte Husmændenes Repræsentanter ud

af Raadet, og i Begyndelsen af 1916 fik det Meddelelse fra Indenrigsministeriet om, at man betragtede dets Hverv for bortfaldet. Derimod ønskede man gerne fortsat at forhandle med Landbrugets Repræsentanter, og i den følgende Tid kom man igen ind paa at indkalde Forsamlinger af landbrugskyndige, naar der skulde forhandles om Forhold vedrørende Landbruget. Denne Ordning, som delvis gik udenom Landbrugsorganisationerne, var imidlertid meget uheldig og kritiseredes stærkt af Landbruget. Der oprettedes derfor igen i 1917 et Udvalg, »Det staaende Landbrugsudvalg«, sammensat af Repræsentanter for Landboforeningerne, Husmandsforeningerne og Den overordentlige Kommissions Landbrugsrepræsentanter. Det staaende Landbrugsudvalg fik betydelig Indflydelse paa Lovgivningen i den følgende Tid, men der var stadig fra Landbrugets Side Utilfredshed med Udvalgets Sammensætning, og Spændingen mellem Regering og Udvalg saavel som mellem Landbrugets Repræsentanter indbyrdes blev efterhaanden større og større. I Begyndelsen af 1919 dannede Landboforeningerne, Landhusholdningsselskabet og Andelsselskaberne en selvstændig Organisation, »Landbrugsraadet«, og under Forhandlingerne om Kornloven i 1919 udmeldte Landboforeningernes Repræsentanter sig af Det staaende Landbrugsudvalg, som hermed var sprængt.

Med Oprettelsen af Landbrugsraadet var det endelig lykkedes for Landbruget at faa gennemført en længe planlagt Fællesrepræsentation til Varetagelse af Erhvervets Interesser saavel i Forholdet til Statsmagten som i Forhandlinger med Udlandet. I Landbrugsraadets Formalsparagraf siges det derfor, at Raadet skal fremme Samarbejdet mellem Landbrugets faglige og økonomiske Organisationer, stille sig til Raadighed for Regering og Rigsdag i Spørgsmaal, der vedrører Landbruget, og repræsentere Landbruget overfor Udlandet. Endelig skal det ogsaa varetage Landbrugets Interesser overfor andre Erhverv og økonomiske Magtgrupper her i Landet. Foreløbig var Husmændene imidlertid udenfor, og først i 1932 tiltraadte disse Landbrugsraadet, medens Det kgl. danske Landhusholdningsselskab omvendt var med i Begyndelsen og udtraadte i 1933.

I Krigsaarene fremkom ogsaa en anden meget vigtig Nydannelse, idet Tanken om et Kontor til Behandling af Landbrugsregnskaber førtes ud i Livet. Allerede før Krigen havde Det kgl. danske Landhusholdningsselskab arbejdet med denne Tanke, og et Udvalg forelagde Sagen for Landbrugsorganisationerne, som viste stor Interesse for Gennemførelsen. I 1918 oprettedes da Det landøkonomiske Driftsbureau. Fra og med 1916—17 har Driftsbureauet behandlet et stigende Antal Landbrugsregnskaber og har paa Grundlag heraf foretaget aarlige Undersøgelser af en Række vigtige driftsøkonomiske Spørgsmaal. Fra 1919 har Staten ydet Tilskud til Driftsbureauets Arbejde, og dets Undersøgelser over Regnskabsresultaterne i Landbruget har vundet saa megen Anerkendelse, at flere Love støtter sig til de foretagne Opgørelser af Landbrugets Forrentningsprocent.

Endelig skal nævnes, at denne Periode, som indenfor alle økonomiske Omraader var saa rig paa nye Foreningsdannelser, ogsaa bragte en stærk Fremgang i Antallet af *Tolvmandsforeninger*. Allerede før Krigen fandtes enkelte saadanne Foreninger med det Formaal at fremme Sammenhold og Dygtighed blandt Foreningernes Medlemmer, som overvejende repræsenterede de største Landbrug. I 1923 oprettedes »Centralforeningen af Tolvmandsforeninger og større Landbrugere i Danmark«. Krigstidens Begivenheder havde vist Nyttens af Orga-

nisation og Sammenhold. Landbrugsorganisationerne var derfor i denne Periode præget af en Fremgang i Styrke og Indflydelse, der stod i stærk Modsætning til den økonomiske Svækkelse, som Efterkrigstiden bragte.

4. SØNDERJYLLANDS LANDBRUG.

De Vanskeligheder i Form af tvangsmæssige Statsindgreb i Produktion og Prisfastsættelse og i Mangelen paa Foder- og Gødningsstoffer, som det danske Landbrug i Krigsperioden havde haft at kæmpe imod, møder vi ogsaa, naar vi vender Blikket mod Sønderjyllands Landbrug i disse Aar. Kun bevirkede den langt alvorligere Stilling, som fulgte af, at Sønderjylland hørte under Tyskland

og dermed maatte følge dette Lands fortsatte økonomiske Svækkelse, at de fleste Vanskeligheder genspejler sig i mere krads og koncentreret Form. Dertil kommer naturligvis, at Pengesystemets Ødelæggelse og Overgangen til et andet Land maatte skabe specielle Problemer, som det øvrige Lands Landbrug havde været forskaanet for.

Nordslesvigs Landbrug havde i Aarene før Krigen været begunstiget af stadig stigende Priser. Den store Landbrugskrise i 80'erne ramte ikke Landbruget nær saa haardt her som Nord for Grænsen. Forskellige Forhold bevirkede dette, men først og fremmest skyldtes det, at Tyskland søgte Krisen løst ved en Korn-told, som skulde hindre Prisfaldet i at sætte sig igennem. Dertil kom, at Kornproduktionen, for hvilken Prisfaldet var alvorligst, gennemgaaende betød mindre for Nordslesvig end for Landbruget Nord for. Helt hindre et Prisfald kunde Tolden ikke, og Priserne paa saavel Korn som animalske Produkter var svage indtil Halvfemserne; men for Danmark, som var Eksportland m. H. t. Landbrugsvarer, var denne Vej ikke farbar, hvorfor dansk Landbrug omlagde Produktionen til Udnyttelse af de lave Foderpriser ved Forædling til animalsk Produktion. Endelig skal nævnes, at der i disse Aar var en betydelig Udvandring dels til Danmark, men især dog til De forenede Stater, hvilket bevirkede, at der ogsaa var en Udvandring af Kapital. Omkring 1890 naaede Ejendomspriserne deres Lavpunkt, hvorfra en fortsat kraftig Stigning gjorde sig gældende. De stigende Priser paa Landbrugets Produkter maatte naturligt medføre en saadan Stigning, men dertil kom, at der i Opgangsperioden investeredes store Beløb i

Bygninger og Jord. Endelig maatte Konkurrencen om Jord fra tysk og dansk Side ogsaa virke til en Forøgelse af Ejendomspriserne. Den tyske Jordpolitik indledes med Dannelsen af en Nybyggerforening i 1891, som indkaldte Landmænd sydfra til at overtage Ejendomme, til hvilke der paa Grund af Udvandringen ellers ikke var Købere. I de følgende Aar oprettedes Ejendomme efter den preussiske Lov om Rentegaarde. Til Oprettelse af saadanne Brug stillede Staten billige Laan til Disposition, hvoraf 1 Mark var uopsigelig. Gennem dette uopsigelige Laan betingede den preussiske Stat sig endvidere Forkøbsret og Tilsyn med Ejendommen. Ogsaa paa anden Maade søgte offentlig og privat Virksomhed at fremme tysk »Kolonisation« i Sønderjylland, og da Danskerne i Sønderjylland, støttet af Moderlandet, tog Kampen op, bl. a. ved Dannelsen af »Nordslesvigs Kreditforening«, udviklede der sig i Aarene lige før Verdenskrigen en kraftig Kappelstrid om Jordbesiddelsen. Udvandringen af Kapital, Investeringerne i Bygninger og Jord og de som Følge af Jordkampen opskruede Ejendomspriser førte til en stærk Forøgelse i Landbrugets Gældsbyrde. Trods denne maa man dog utvivlsomt betegne det sønderjyske Landbrugs Stilling i 1914 som meget gunstig.

Under Krigens unormale Forhold var det naturligvis ikke muligt at opretholde Produktionen. Indkaldelserne maatte bevirke, at der blev Mangel paa Arbejds-kraft, og for de mindste Brug, hvor Ejeren var den eneste mandlige Arbejds-kraft, betød det endog en delvis Afbrydelse af Driften. Denne Mangel kunde kun delvis afhjælpes, ved at Kvinderne overtog Mandens Arbejde og ved Benyttelsen af Krigsfanger som Arbejds-kraft. Dertil kom, at Tilførslerne af Kunstgødning og Kraftfoder standsede, ligesom Nedgangen i Besætningerne havde til Følge, at ogsaa Anvendelsen af Naturgødning maatte blive formindsket. Fastsættelsen af Maksimalpriser paa de almindeligste Landbrugsprodukter og de strenge Afleveringsbestemmelser førte til, at de Landmænd, som søgte at fortsætte Produktionen efter Førkrigstidens Mønster, ikke var i Stand til at forøge Udbyttet i samme Grad som Omkostningerne, saaledes at Driften blev urentabel. Derimod skabtes der ved de stigende Ernæringsvanskeligheder gode Muligheder for Fortjeneste paa Dyrkning af Roer, Kaal og Bælgplanter, ligesom en stadig mere udbredt Smughandel med Levnedsmidler, efterhaanden som Forbudenes Mængde voksede, og Øvrighedens Haandhævelse af disse blev mindre effektive, gav store Indtægter til det stigende Antal Landmænd, der i denne fortvivlede Situation deltog heri. Det var saaledes almindeligt, at Landbruget undlod at afgive de Mængder af Mælk til Mejerierne, som de efter Loven var pligtige til for i Stedet at forøge deres eget Forbrug, hjælpe Venner, som manglede, eller sælge hjemmekærnet Smør til høje Priser. Bestikkelser til Øvrigheden i Form af Fødevarer var almindelige, for at dens Eftersyn til Gengæld skulde blive mindre grundigt, men som Kreditforeningsdirektør P. A. Callø i en Artikel i »National-økonomisk Tidsskrift« 1922 bemærker om disse Foreteelser

»maa man være varsom med at anlægge den almindelige borgerlige Morals Maalestok paa de sørgelige Foreteelser, som affødtes af de abnorme Forhold.«

De Omlægninger i Nordslesvigs Landbrug, som fandt Sted i Krigsaarene, belyses gennem følgende Tabeller, som angiver Arealanvendelsen og Kreaturholdet i 1913 og 1920.

Landbrugsarealets Fordeling:

	1913	1919	1913		1919	
			Nordslesvig		Danmark	
			ha	ha	pCt.	pCt.
Kornarealer	99684	90722	30,4	40,0	28,3	39,3
Rodfrugtsarealer	20780	23382	6,3	12,3	7,3	14,8
Andre Høstarealer	331	396	0,1	0,8	0,1	1,5
Brakarealer	7042	8277	2,2	5,5	2,6	4,7
Grøntfoder og Græsarealer....	200259	198093	61,0	41,4	61,7	39,7
Tilsammen Landbrugsareal...	328096	320870	100,0	100,0	100,0	100,0

Det fremgaar af Tabellen, at Landbrugsarealet indskrænkedes lidt under Kri- gen, en Tendens, som ogsaa kunde konstateres for Danmarks Vedkommende. Ogsaa her fremkom Nedgangen som Resultat af indskrænkede Kornarealer, me- dens Rodfrugtarealerne var voksende. Skønt den samme Udvikling, saaledes som det fremgaar ved en Sammenligning af Tabellens relative Tal, stort set kan konstateres for begge Omraader, var de enkelte Afgrøders Andel i Landbrugs- arealet meget forskellig.

Agerbruget i Nordslesvig stod paa et langt mere ekstensivt Stade end Ager- bruget i Danmark. Nordslesvigs Natur i Forbindelse med, at Afsætningsforhol- dene ikke var de samme som Nord for Grænsen, bevirkede, at Landbruget havde langt større Græsarealer saavel i som udenfor Omdrift. Til Gengæld var Korn- og Rodfrugtarealerne af mindre Betydning. Forholdene var dog ikke ens i hele Nordslesvig, idet Østkysten havde en stor Kornproduktion, Vestlandet derimod overvejende Græsarealer. Svarende hertil var ogsaa den animalske Produktion forskellig i de to Omraader. Det korndyrkende Omraade havde samtidig Mejeribrug og Svinehold, Græslandets Hovedproduktion var derimod Stude. I Tabellen over Kreaturholdet i Nordslesvig er anført Antallet af de for- skellige Arter i 1913 og 1920.

Kreaturholdet i Nordslesvig.

	1913	1920	1913 pr. 100 ha		1920 pr. 100 ha	
			Nordslesvig	Danmark	Nordslesvig	ovr. Danmark
Heste	37975	38310	11,6	19,6	11,9	19,4
Hornkvæg.	254244	218068	77,5	85,3	67,6	78,7
Svin	218083	108131	66,5	86,5	33,7	34,7
Faar	18071	35699	5,5	17,8	11,1	17,0
Høns	355000	408000	108	524	127	482

For at muliggøre en Sammenligning med Tallene for Danmark er dernæst for begge Aar beregnet Antallet pr. 100 ha saavel for Nordslesvig som for Danmark. Det ses heraf, at Danmark i 1913 stod med langt større Besætninger end Nord- slesvig. Mindst var Forskellen for Hornkvæg, størst for Høns, og skønt Nord- slesvig i Aarene 1900—1914 havde forøget sin Hestebestand stærkt, var Antallet dog stadig forholdsvis ringe. Antallet af Svin pr. 100 ha var ca. 25 pCt. mindre end i Danmark.

Den mindre Kreaturstyrke er ligesom Arealfordelingen Udtryk for, at Inten- siteten i Landbruget var langt mindre end for Danmark som Helhed. Det var da heller ikke nødvendigt at indkøbe nær saa meget Kraftfoder der som her. Man ser derfor den Ejendommelighed, at Kreaturbestanden ikke aftog nær saa

stærkt som Nord for Grænsen i Tiden fra 1913 til 1920, skønt man under Hensyntagten til Tysklands langt vanskeligere Stilling kunde have forventet en meget stærk Nedgang. Ganske vist var der en lidt større Nedgang i Hornkvægbestanden, men for Svin var Nedgangen væsentligt mindre end her, og for de øvrige Arter var der endog Fremgang. Dette Forhold kan vanskeligt forklares paa anden Maade, end ved at Nordslesvigs Landbrug var mindre afhængigt af Tilførsler udefra end det intensive danske Landbrug.¹⁾

Med Hensyn til Opbygningen af Besætningerne var det sønderjydske Landbrugs Vanskeligheder saaledes ikke større end det øvrige Lands. Derimod skabte Genforeningen og de pengepolitiske Forhold, der laa forud, en Række særlige Problemer, som gjorde, at Genrejsningen af Sønderjyllands Landbrug blev langt vanskeligere end det øvrige Lands.

Markkursens Fald betød i Virkeligheden, at der flyttedes Værdier fra Kreditor til Debitor, idet en Obligation lydende paa et vist Beløb i Mark blev lige saa meget mindre værd, som Markens Købekraft mindskedes, medens Pantesikkerheden havde en stigende Værdi udtrykt i Mark. Det vilde derfor have været naturligt, om en Regulering havde fundet Sted af Forholdet mellem Debitorer og Kreditorer. Da det imidlertid var en udbredt Opfattelse, at Markkursen vilde stige igen, tog mange Debitorer Laan i Kroner og udbetalte Prioritetsgælden lydende paa Mark. Ved denne Laantagning maatte der paa Grund af de usikre Forhold betales en ofte meget høj Rente, og Optagelse af Kreditforeningslaan var forbundet med store Kurstab, saaledes at Fordelen ved denne »Konvertering« i høj Grad formindskedes. Ydermere fandt Konverteringen Sted til meget forskellige Markkurser, hvorved Fordelen blev meget forskellig. De, der ventede længst, opnaaede, at Salget af nogle Heste eller Kreaturer indbragte tilstrækkeligt til Indfrielse af Ejendommens Gæld. Den faldende Markkurs blev paa den anden Side katastrofal for de Mennesker, som havde Formue i Mark.

Der blev derfor ved Overtagelsen to Spørgsmaal, som skulde løses, nemlig Formueregulering og en Ordning af Realkrediten. Den første Opgave søgtes løst ved, at Staten gav et Tilskud, som muliggjorde en Ombytning af Mark til Kroner til en efter Forholdene ret gunstig Kurs. Selv denne Ordning gav dog naturligvis store Tab for Ejerne af Mark-Kapital. Til Ordning af Realkrediten oprettedes en Kreditforening for Sønderjylland efter dansk Mønster, ligesom det i et vist Omfang tillodes andre Kreditforeninger at yde Laan i Sønderjylland.

Ved Genforeningen maa det saaledes antages, at Landbrugets Gæld som Helhed var ret ringe, omend meget forskellig fra Ejendom til Ejendom. Omlægningen af Driften og det Forhold, at den ny Laantagning fandt Sted paa et Tidspunkt, hvor Priserne var høje, medførte imidlertid en hurtig Stigning, og i 1926 var Gældsprocenten i Sønderjylland større end i det øvrige Land, nemlig 52 mod 50 pCt. i det øvrige Land.

Den Omlægning, som skulde finde Sted, var Overgangen til mere intensiv Drift, herunder Overgang til Mejeridrift og Flæskeproduktion til Erstatning af Studeproduktion og Produktion af de fede Svin, som tidligere solgtes levende til Markedet i Hamburg; Andelsvæsenet, som tidligere kun var lidet udbredt indenfor

¹⁾ Om Sønderjyllands Landbrug før Verdenskrigen skal henvises til Mads Iversen: »Den økonomiske Udvikling« i »Sønderjyllands Historie«. Endvidere samme Forfatters Afsnit i Fr. v. Jessen: Haandbog i det slesvigske Spørgsmaals Historie 1900—1937.

Sønderjyllands Landbrug, skulde opbygges, Mejerier og Slagterier oprettes, ligesom ogsaa de andre Former for Andelsvirksomhed, Kvægavlsforeninger, Indkøbsforeninger m. m., som sammen med Andelsslagterier og -mejerier udgjorde en Grundpille i dansk Landbrug, ogsaa i Sønderjylland maatte anses for nødvendige under de Produktionsforhold, man nu gik ind til.

Det var saaledes en vanskelig Periode for sønderjydsk Landbrug. Den Driftsform, som dansk Landbrug var naaet frem til gennem lang Tids Udvikling, skulde Landbruget i Sønderjylland, tvunget af de økonomiske Forhold, gennemføre hurtigst muligt i en Periode med faldende Priser og med et Produktionsapparat, som kun ved en betydelig Indsats af Arbejde og Kapital kunde bringes paa Fode igen. Dette er Baggrunden for den Særlovgivning, som siden er gennemført til Støtte af Landbruget i Sønderjylland. I 1920 gennemførtes en Lov om Oprettelse af en Laanekasse i Sønderjylland, som ændredes i 1927. Laanekassens Virksomhed bestaar i, at der af Midler, som Staten stiller til Raadighed, kan ydes Laan af begrænset Størrelse bl. a. til Opretholdelse af selvstændig Virksomhed og til Fremme af en mere hensigtsmæssig Jordfordeling.

Under Krisens videre Udvikling stod mange Landbrug i det øvrige Land overfor de samme Problemer som de sønderjydske. Det var derfor den almindelige Kriselovgivnings Bestemmelser, der anvendtes til Hjælp for Sønderjyllands Landbrug, men om denne Lovgivning skal henvises til Afsnittene om Landbrugets Gæld og om Kriselovgivningen.

Efter Krigen.

Der er allerede i det foregaaende delvis gjort Rede for Landbrugets Forhold i Aarene lige efter Krigen. Vi skal derfor kun kort gennemgaa enkelte Spørgsmaal vedrørende denne Overgangstid.

Da Landbruget i 1920 efter Blokadens Ophør igen skulde til at eksportere af den forøgede Produktion, som nu blev muliggjort, var Forholdene herfor yderst ugunstige. Det tyske Marked var foreløbig omtrent værdiløst paa Grund af de daarlige økonomiske Forhold. Udførselen til England, som i denne Situation skulde være vor Hovedaftager, var lidet lønnende, idet Englands Import endnu var centraliseret under statslig Ledelse, saaledes at der blev fastsat en meget lav Pris. Til U. S. A. var der i 1920 afsat en Del Smør, men ogsaa denne Eksport standsede, da Indførselstolden blev forhøjet. Samtidig var Foderstofprisen fortsat høj, saaledes at Eksporten i Virkeligheden foregik med Tab, ligesom Flæskeproduktionen af samme Grund kun steg svagt. I Foraaret 1920 kom der til disse Vanskeligheder en Situation, som yderligere vanskeliggjorde Eksport, idet der udbrød en Strejke i de danske Havne og blandt Søfolkene, hvorved de letfordærlige danske Landbrugsvarer truedes med Ødelæggelse, som kun afværgedes ved, at Landbruget selv greb ind og skaffede Arbejdsmandskab til Havne og Skibe.

Den internationale Situation var dog yderst ugunstig. Den Inflation, som begyndte i Krigsaarene, var fortsat med forøget Styrke efter Fredsslutningen, men kom til Standsning i 1920 og resulterede i en alvorlig Krise med Prisfald og Arbejdsløshed. Krisen begyndte i U. S. A. og bredte sig derfra hurtigt til andre Lande, hvoriblandt især England blev haardt ramt, men ogsaa de skandinaviske

Lande fik den tidligt at føle. Krisen i England viste sig især i Kulmine- og Tekstilindustrien, som ikke kunde finde Afsætning for Produktionen, og med Standsningen fulgte Arbejdsløshed og manglende Købeevne. Prisfaldet forstærkedes her i Landet ved en stigende Kronekurs. Dette Prisfald fortsatte ind i 1922, men afløstes saa igen af stigende Priser under det ny Fald i Kronens Værdi. Prisfaldet havde imidlertid været meget kraftigt. Det første Aar faldt Priserne saaledes ca. 40 pCt. Landbrugsvarerne fulgte det almindelige Prisfald, men Omkostningerne, som fra 1918 var fulgt med i Stigningen, faldt ikke tilsvarende. Resultatet blev derfor, at Rentabiliteten i Landbruget forringedes. Nedenstaaende Tabel, som angiver de af Det landøkonomiske Driftsbureau beregnede Forrentningsprocenter, viser Krisens Alvor.

Forrentningsprocent.

	Af bogført Værdi	Af Handelsværdi
1916—17.....	9,2	7,3
1917—18.....	9,2	6,8
1918—19.....	12,7	8,3
1919—20.....	11,7	7,4
1920—21.....	8,2	5,8
1921—22.....	1,2	0,9
1922—23.....	5,6	4,5

Forrentningsprocenten beregnet af den bogførte Værdi var for de første 5 Aar 10,1 i Gennemsnit. Herfra faldt den brat til 1,2 pCt. fremkaldt af Misforholdet mellem de opnaaede Priser og Omkostningerne.

Det følgende Aars Prisstigning bragte igen Udbyttet op. Produktion og Udførsel forøgedes baade som Følge af større Besætninger og forbedret Bestand. Forøgelsen i Smørudførselen maa saaledes i det væsentlige betragtes som Resultat af øget Mælkemængde pr. Ko. Det blev imidlertid mere og mere det pengepolitiske Spørgsmaal, der blev afgørende for Rentabiliteten i Landbruget. Dette Spørgsmaal vil blive belyst i det følgende Afsnit.

V. KRISEAAR OG TILBAGEGANG.

1. DEFLATIONEN.

Penge- og Valutapolitikken.

Lige efter Krigen var Pengevæsenet i adskillige Lande mere eller mindre alvorligt ødelagt og dette var medvirkende Aarsag til mange af de Vanskeligheder, der er karakteristiske for Efterkrigsperioden, ligesom omvendt Krigen og Efterkrigstidens abnorme Forhold havde ydet sit Bidrag til at ødelægge Pengevæsenet.

I 1920—21 udsattes flere Lande, der havde bundet deres Pengevæsen til Dollars, for et betydeligt Prisfald, som tog sin Begyndelse i Japan, medens de øvrige Lande fortsatte Inflationen; iøvrigt var Bevægelserne i samtlige Landes Valutaer i Forhold til Dollars betydelige helt op til omkring 1925.

Allerede i 1922 havde man dog stabiliseret Østrigs Pengevæsen paa Initiativ af Folkenes Forbund, og Ungarns Pengevæsen stabiliseredes i 1924. Med Dawes-Planens Gennemførelse i 1924 blev Tysklands Økonomi væsentlig bragt paa Fode. Aaret 1925 bliver dog Vendepunktet i Stabiliseringsbestræbelserne, idet England vender tilbage til Guldmøntfoden, og efterhaanden følger flere andre Lande efter. Frankrig, Belgien og Polen fortsætter dog Inflationen, der var paa-begyndt efter Prisfaldet, men i 1926—27 gik disse Lande ogsaa over til Guldmøntfoden, idet de stabiliserede deres deprecierede Valuta.

De forskellige Maader, paa hvilken de enkelte Lande igen bandt deres Valuta til Guldet, kunde ikke undgaa at faa afgørende Betydning for den økonomiske Udvikling i de følgende Aar.

Ændringen i den hidtil førte Valuta- og Kreditpolitik her i Landet skete ved et af Nationalbanken udstedt Cirkulære af 6. Marts 1924. Efter Regeringens Ønske skred man nemlig endelig til en Kreditindskrænkning. Dette fremgaar klart af Cirkulærets Ordlyd, idet der staar anført følgende: »Idet Nationalbanken vil tilstræbe at begrænse Seddeludstedelsen i saa vid Udstrækning, som Forholdene muliggør det, maa de normale Regler for Adgangen til at opnaa Lombardering og Rediskontering i Nationalbanken i Fremtiden væsentlig begrænses . . .«. Videre anføres det: »Banker og Sparekasser bør derfor indskrænke deres Kredit i det Omfang, dette er foreneligt med en Deflations-Politik, der tager et rimeligt Hensyn til det ønskelige i ikke at lægge større Hindringer i Vejen for det sunde Erhvervsliv, end Forholdene nødvendigt kræver«. Virkningerne af disse Forholdsregler udeblev ikke, idet Kronen i Perioden Juli til December 1924 steg fra 59,7 Guldøre til 65,6. Der var allerede ad denne Vej lagt et Grundlag for

Kronens Stigning, og dens videre Opgang fremmedes ved Lov om Valutaforanstaltninger af 20. December 1924.

Forud for Loven nedsatte Regeringen et Valutaraad i Juli Maaned til Overvejelse af den foreliggende Valutasituation. Raadet, som bestod af 19 Medlemmer¹⁾ med Statsministeren i Spidsen, afgav den 5. November en Beretning, hvori *enstemmigt* blev udtalt: »Valutaraadet er enigt med Ministeriet i, at der ikke nu bør planlægges eller træffes Beslutning om en Nedsættelse af Kronens Guldverdi, men at alle Bestræbelser bør rettes paa at standse Kronens Fald og *fremme en Bevægelse opad.*«

Med dette Formaal for Øje blev det foreslaaet, at Nationalbanken skulde forpligte sig til at opretholde en vis Kronekurs i Forhold til Dollar.

De nærmere Regler, saaledes som de blev endeligt formuleret i Loven, var følgende:

»Nationalbanken . . . (skal) opretholde en saadan Kurs for U. S. A. Dollars, at Kursen paa Københavns Børs ikke overstiger i Tiden indtil 1. Juli 1925 5,74, i Halvaaret indtil 1. Januar 1926 5,60, i Halvaaret indtil 1. Juli 1926 5,46 og i Halvaaret indtil 1. Januar 1927 5,32.«

Man vilde, saafremt Kurserne blev fastholdt, faa en Stigning i Kronens Guldverdi fra ca. 65 Øre indtil 70 Øre, altsaa en meget ringe Stigning i Løbet af to Aar.

Til Støtte for en heldig Gennemførelse af Ordningen bemyndigedes Finansministeren til paa Statens Vegne at medvirke ved Tilvejebringelse af en Kredit for Nationalbanken paa indtil 40 Mill. U. S. A. Dollars og til at yde Statsgaranti for dette Beløb i det Omfang, det blev brugt som Valutareserve ved de i Loven omhandlede Foranstaltninger.

Ved den gennemførte Ordning gik man over fra en Papirvaluta til et Penge-system, der nærmest lignede Guldveksselfod, idet Nationalbanken paatog sig Pligt til at holde en Højestekurs overfor Dollar. Fra Nationalbankens Side stillede man sig paa dette Tidspunkt meget køligt over for den paatænkte Ordning, idet man mente, at det kunde være vanskeligt at holde Kurserne. Erfaringerne viste, at Nationalbanken ikke fik Ret i sine Betragtninger. Det fremhæves i Valutaraadets Beretning, at naar man ikke ønskede en Nedsækering af Kronen, skyldes det, at en Kronenedskæring vilde betyde en Akkordering med Hensyn til vore udenlandske Forpligtelser i dansk Mønt, hvilket man ikke burde udsætte Landet for. Denne Udtalelse i Forbindelse med, hvad foran er anført, tyder paa, at man ønskede en Tilbagevenden til Guldet. Da som nævnt Valutaraadets Indstilling var enstemmig, binder den altsaa ogsaa Landbrugets Repræsentanter. Mere generelt er det blevet anført, at da vi formentlig ogsaa i Fremtiden maatte være laansøgende, vilde en Nedskrivning let kunne hæmme vore Laanemuligheder, ligesom hertil kommer, at en almindelig *Velanstændighedsfølelse* kunde tale for, at vi burde vende tilbage til Guldmøntfoden. Som neutral Stat under Krigen havde vi vel i alle Tilfælde en vis moralsk Pligt til at bringe vort Pengevæsen paa Fode igen. Disse Betragtninger er paa et noget senere Tidspunkt

¹⁾ Landbruget var repræsenteret ved Folketingsmand P. P. Pinstrup (Landbrugsraadet), Folketingsmand Niels Frederiksen (De samvirkende danske Husmandsforeninger) og Landstingsmand Th. Madsen-Mygdal (Venstre).

blevet fremhævet af Professor Axel Nielsen i en Redegørelse om en Nedskæring af Kronens Værdi til 91 Guldøre¹).

I denne Redegørelse fremhæver Professoren nemlig, at selv en Stabilisering af Kronen svarende til 91 Guldøre maa nøje gennemtænkes under Hensyn til, at Danmark ogsaa i kommende Aar maa fortsætte sin Laantagning i Udlandet. Han tilføjer derfor ogsaa, at to Hensyn maa afvejes mod hinanden, nemlig det anførte Moment, og hvad Næringslivet vil lide under en fortsat Deflation.

Man kan stille sig det Spørgsmaal, hvad en Tilbagevenden til Guldmøntfoden egentlig vilde betyde, hvis man sammenligner med 1914. Fik vi saa den »gamle« 1914-Krone igen? I denne Forbindelse er det værd at fremhæve et Par Kendsgerninger til Belysning af Spørgsmaalet.

Drager man en Sammenligning mellem Engrosprisniveauet paa daværende Tidspunkt og i 1914 i saadanne Lande som U. S. A. og Sverige, der var vendt tilbage til Guldmøntfoden, vil man se, at Engrospriserne i disse Lande laa ca. 50 pCt. højere end i 1914. Dette vil med andre Ord sige, at de, der havde Krav f. Eks. paa Førkrigsdollars (Førkrigsfordringer), havde faaet disse Fordringers Værdi reduceret med ca. $\frac{1}{3}$.

Dette maatte man altsaa gøre sig klart, at selv om man gik tilbage til den gamle Guldparitet, kunde man ikke undgaa, at Fordringer i 1914-Kroner kun blev ca. 66 pCt. værd. Men gik man ikke tilbage og nedskrev Kronen i Stedet, vilde altsaa Fordringer i 1914-Kroner være endnu mindre værd. En Tilbagevenden til Guldmøntfoden kunde derfor ikke alene forsvares paa Grund af vor Stilling overfor Udlandet, men ogsaa, mente man, under Henvisning til visse Billighedshensyn overfor saadanne Klasser, der besad Fordringer fra før Krigen, idet disse formentlig ikke havde regnet med et saa stærkt Fald i Guldets Værdi²).

Hvis man nemlig gik tilbage til Guldmøntfoden, vilde nævnte Fordringers Værdi altsaa dog ikke blive nedskaaret slet saa meget, som hvis Kronen blev nedskrevet.

Omvendt maa man gøre sig det klart, at saadanne Fordringer, der var stiftet under de forskellige Inflationsperioder, hvor Kronens Guldværdi var lav, faktisk steg i Værdi ved en Tilbagevenden til Guldmøntfoden. Da dette formentlig ikke var ganske faa Fordringer³), talte dette Forhold egentlig ikke for en Tilbagevenden til Guldmøntfoden. Mange Debitorer vilde blive ramt meget haardt. Specielt for Landbruget blev dette Spørgsmaal meget aktuelt, idet et meget betydeligt Antal Ejendomme (ca. $\frac{2}{15}$) var blevet omsat i Aarene efter 1916—17. Paa den anden Side kan man ikke se helt bort fra, at saadanne Folk, der har optaget Laan under meget urolige Valutaforhold, ogsaa maatte være klar over, at dette kunde indebære en vis Risiko.

¹) Redegørelse for de retslige, finansielle og økonomiske Spørgsmaal, der knytter sig til en Indførelse af Guldindløsighed af Kronen ved en definitiv Guldværdi lig den engelske Shilling og for den Form, hvorunder en Beslutning herom vil være at tage afgiven af Prof. Dr. polit. Axel Nielsen og Prof. Dr. jur. Henry Ussing d. 11. Januar 1926.

²) Betegnende for denne Opfattelse er følgende Udtalelse af Departementschef E. Cohn: ». . . og er vi engang naaet saa vidt (Guldmøntfodens Tilbagevenden), saa har vi dog berøvet alle dem, der her i Landet har Krav paa 1914-Kroner, 40 pCt. af deres Tilgodehavende.«

³) jvf. at Dr. polit. F. Pio i en Bog om Valutaspørgsmaalet har skønnet, at der kun skulde være mellem 10 og 20 pCt. 1914-Kronefordringer tilbage i 1924.

Man kan vist kort sige, at en Tilbagevenden til Guldmøntfoden var en udpræget Løsning ad Kompromissernes Vej, en Slags Gennemsnits-Retfærdighed, hvis man overhovedet tør benytte Ordet Retfærdighed i Forbindelse med økonomisk Politik.

Foruden disse Forhold var der ogsaa et andet Spørgsmaal, som lettest kunde løses ved en Tilbagevenden til Guldmøntfoden. Dette gælder de saakaldte Guld-klausuler. I Obligationer findes ikke sjældent den Bestemmelse, at Betaling skal erlægges i Guld. Saafremt man vilde have depreciert Valutaen, mente man dengang, at man formentlig maatte have opskrevet Obligationerne tilsvarende¹⁾.

Som det fremgaar af Valutaloven af Dec. 1924, var det en meget moderat Stigning i den danske Krone, man havde tænkt sig at ville gennemføre. Dels fordi Nationalbanken stillede sig skeptisk over for, at man kunde holde Kursen, dels fordi man ansaa en langsom Deflation for mest smertefri. Det er almindelig kendt, at Udviklingen formede sig helt anderledes. Vi fik en meget hurtig Krone-stigning og en dermed følgende voldsom og hurtig Deflation. Dette kan formentlig ikke forundre, naar man erindrer den Udformning, Valutaloven fik. I det hele taget maa man vel stille sig noget skeptisk overfor Mulighederne af en langsom Deflation, saafremt man, som det blev gjort i disse Aar, tydelig viste Ønskeligheden af en Tilbagevenden til Guldmøntfoden. Venstres Beklagelse over den stærke Deflation kan derfor kun forstaas, saafremt man kan gaa ud fra, at dette Parti heller ikke var klar over Virkningerne af Valutaloven. I Januar 1925 var den danske Kronens Guldværdi 66,2 Øre. I Løbet af Foraaret steg den lidt for at ligge paa 71,2 Øre i Juni. Fra dette Øjeblik tog Udviklingen en helt anden Vending, idet Kronen kom et godt Stykke op imod Pari i Løbet af sidste Kvartal af 1925. I December 1925 var Kronens Guldværdi nemlig over 90 Øre.

Som Hovedaarsag til denne stærke Stigning maa sikkert peges paa, at Udlandet, som man maatte have forudset, særlig i Juli og August Maaned 1925 opkøbte danske Kroner. Herved blev udbudt fremmed Valuta, og disse Transaktioner medførte Kronens raske Værdiforøgelse. Det er anslaaet, at Udlandets Spekulation i den danske Krone dog kun medførte et Tab paa ca. 20 Mill. Kr. Virkningerne af Kronestigningen viste sig, som man maatte vente, i et betydeligt Fald i Engrospriserne. Det samlede Engrospristal faldt fra 243 i Januar 1925 (1913 = 100) til 157 i April 1926. I de følgende Maaneder og specielt hen paa Efteraaret steg Engrospriserne dog noget igen for derefter atter at falde; men i Løbet af 1927 fandt Engrospriserne som Helhed et nyt Leje, der laa paa noget over 150 (1913 = 100). Der var dog en ikke ringe Forskel i Prisudviklingen for de enkelte Varegrupper, hvilket fik Betydning i den kommende Tid. Ser vi paa Prisudviklingen i 1925 og indtil April 1926, faldt Importvarernes Priser stærkest og Hjemmemarkedsvareernes Priser mindst, medens Priserne for Eksportvarerne indtog en Mellemstilling. Den anførte Udvikling ramte Byerhvervene i det Omfang, de importerede Varer var Færdigvarer, ved at paaføre Byerhvervene en haardere Konkurrence, medens derimod en stærk Nedgang i Priserne paa Raavarer og Halvfabrikata var en Fordel. Landbruget nød godt af, at Eksportvarernes Priser ikke faldt i samme Grad som Importvarerne, men blev til Gengæld skadet ved, at Hjemmemarkedets Pris ikke faldt saa stærkt.

¹⁾ En nærmere Analyse af dette Spørgsmaal findes anført i den foran omtalte Redegørelse af Professor Ussing.

Sammenholder vi Prisudviklingen mellem Raavarer samt Halvfabrikata og Færdigvarer, ser vi, at som Helhed, og det gælder altsaa ikke alene til April 1926, faldt Raavarer og Halvfabrikata langt stærkere i Pris end Færdigvarerne, et Forhold der bidrog til at lette Vanskelighederne ved Deflationen.

I Perioden efter 1926 steg Priserne paa Importvarerne hen paa Efteraaret for derefter atter at falde, medens Eksportvarerne fortsatte deres Prisfald, saaledes at disse under Deflationsperioden faldt stærkere end Importvarerne, hvilket modvirkede den foran omtalte gavnlige Prisudvikling.

Kreditindskrænkningerne og den anførte Prisudvikling bevirkede, at Udenrigshandelen gik tilbage. Nedgangen ramte saavel Indførslen som Udførslen, saaledes som det ses af nedenstaaende Oversigt.

	Samlet Indførsel Mill. Kr.	Udførsel af		Merind- førsel Mill. Kr.
		Indenland- ske Varer Mill. Kr.	Fremmede Varer Mill. Kr.	
1924	2366	1976	178	212
1925	2082	1789	171	122
1926	1620	1406	111	103
1927	1662	1447	104	111

Som nævnt faldt Engrospriserne for Hjemmemarkedsvarene mindst. Ser vi paa Lønningerne og Leveomkostningerne, var Faldet endnu mindre, hvilket indebar store Vanskeligheder for Erhvervene, idet der derved fremkom en Spænding mellem de ringere Indtægter, som Producenterne oppebar, og de i forskellig Form faststaaende eller kun langsomt nedadgaaende Udgifter.

Naar Lønningerne ikke blev særlig stærkt nedbragt, skyldes dette blandt andet, at man siden Krigens Dage havde bundet dem til Leveomkostningsindekset, der som nævnt ikke var nær saa let bevægeligt som Engrospriserne.

Som Følge af den manglende Tilpasning af Lønningerne og paa Grund af hele den førte Kredit- og Valutapolitik gik den industrielle Produktion tilbage i 1925—26, og Arbejdsløsheden steg stærkt i 1926—27. Naar Hensyn tages til Tab ved Ledighed, Arbejdsstandsninger og Sygdom, gik Værdien af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste ogsaa ned i disse Aar.

Da Kronestigningen, som nævnt, blev saa stærk, ændredes Valutaloven den 15. December 1925.

Det blev fastsat ved Ændringen, at indtil Udløbet af den for Valutaordningen gældende Tidsfrist (d. v. s. indtil 1. Januar 1927) skulde Højstekursen for U. S. A.-Dollars være 4,20, svarende til en Guldverdi for den danske Krone af $88\frac{3}{4}$ Øre. 1. Januar 1927 genoptoges Guldindløseligheden i Form af en Guldbarrefod. Ved Guldindløseligheden var naaet en vis Prisstabilitet, saaledes at Engrosprisniveauet og Leveomkostningerne i 1928 laa paa ca. 135 og 175.

Til Slut kan man stille det Spørgsmaal, om en Nedskrivning ikke havde været klogere. Hvis man kan regne med, at kun højst 20 pCt. af Førkrigsfordringer laa paa de samme Hænder, er det noget vanskeligt at forsvare en Tilbagevenden til Førkrigsguldfoden af den Grund.

Nok saa afgørende bliver det af Professor Axel Nielsen anførte Moment, at da vi ogsaa i Fremtiden maatte være Laantager, vilde en Tilbagevenden skabe den fornødne Tillid til den danske Økonomi. Paa den anden Side kan man ikke

være blind for at en Nedskrivning vilde have forhindret en saa alvorlig Belastningsprøve, som Deflationen blev for Erhvervene.

Naar Deflationspolitikken sejrede, var det nok ud fra til dels gale Forudsætninger, idet man troede, at det havde været muligt at gennemføre en langsom Deflation, og at man derigennem successivt kunde tilpasse Omkostningsniveauet til de faldende Salgspriser.

Landbruget under Deflationen.

I det følgende skal vi komme nærmere ind paa Deflationens Virkninger paa Landbrugets Økonomi. Vi skal dog fremhæve et Forhold af mere generel Art, som har Betydning for de følgende Betragtninger, nemlig at naar Deflationen følte saa stærkt, skyldtes det ikke alene, at det var en meget pinefuld Proces, som Landbruget maatte gennemgaa, men ogsaa at Deflationsaarene kom til at staa i en skærende Kontrast til de foregaaende overmaade gode Aar. Dette Forhold belyser nedenstaaende Oversigt:

Nettoudbyttet i pCt. af Landbrugskapitalens Handelsværdi:

	pCt.		pCt.
1922—23	4,5	1925—26	1,2
1923—24	6,1	1926—27	1,1
1924—25	6,4	1927—28	1,5

Som vi senere nærmere skal komme ind paa, var Nedgangen i Prisen paa animalske Levnedsmidler baade i 1925 og 1926 mindre end Nedgangen i Priserne paa Foder- og Gødningsstoffer, hvilket altsaa maatte siges at være en for Landbruget gunstig Prisudvikling, der altsaa ikke forklarer den lave Forrentningsprocent.

I 1927 skete der dog en Ændring i denne Udvikling, idet de animalske Levnedsmidlers Priser fortsatte med at gaa ned, medens derimod Foderstofpriserne steg. I de to første Deflationsaar kan det altsaa ikke være de nævnte Forhold, der gjorde Landbrugets Vilkaar saa vanskelige.

Naar Forholdene for Landbrugserhvervet alligevel stillede sig saa ugunstigt, skyldes det først og fremmest, at det kraftige Fald i Priserne paa Landbrugets Salgsvarer ikke blev efterfulgt af en lignende Nedgang i Lønninger, Skatter, Renteudgifter m. v. Bedre end Ord viser nedenstaaende Tabel, der er hentet fra Det landøkonomiske Driftsbureaus »Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold«, de anførte Forhold¹⁾.

Medens Produktpriserne og Driftsomkostningerne ligger paa nogenlunde det samme Niveau i Aarene 1922—23 til 1924—25 svarende til godt 2 Gange Priserne, i 1909—14, sker der herefter en skæv Prisudvikling. Sammenholder vi Prisudviklingen under Deflationen med 1924—25, som ganske vist var Landbrugets bedste Aar i den foregaaende Periode, ser vi, at allerede i det følgende Aar er Produktionspriserne faldet med ca. 20 pCt., medens Driftsomkostnin-

¹⁾ Indextallene er udregnet paa Grundlag af Finansaarets Prisnoteringer og efter Bruttoudbyttets og Driftsomkostningernes Sammensætning i Aarene 1922—23 til 1924—25. For Eksempel bliver Ialt Produktpriser meget lidt afvigende fra Husdyrproduktpriser, fordi Bruttoudbyttet fra Husdyrholdet andrager 10 Gange saa stort et Beløb som fra Planteavl.

gerne kun er faldet med ca. 3 pCt. Denne skæve Prisudvikling fortsættes, saaledes at Produktprisernes Indeks i 1927—28 ligger 42 pCt. under 1924—25. medens Driftsomkostningerne kun ligger ca. 30 pCt. under. Naar denne »Prissaks« fremkommer, skyldes det, som nævnt, den manglende Bevægelighed i Lønningerne og »Andre Omkostninger«. Lønningerne gik, som det fremgaar af Oversigten, kun meget langsomt ned.

Indeks for Produktpriser og Omkostninger.

(1909—14 i Gennemsnit = 100):

	1922—23	1923—24	1924—25	1925—26	1926—27	1927—28
Planteproduktpriser	202	222	261	169	145	157
Husdyrproduktpriser	197	208	230	187	143	131
Ialt Produktpriser	198	210	233	185	143	134
Lønninger	223	230	246	236	206	191
Fodermidler	191	219	245	179	130	142
Kunstgødning	159	163	170	138	114	111
Andre Omkostninger ¹⁾	225	227	239	233	198	185
Ialt Driftsomkostninger	207	221	239	207	169	166

¹⁾ Hjælpestoffer, Bygningsmateriale, Maskiner og Redskaber.

Fra 1924—25 til 1925—26 falder de 4 pCt., og indtil 1927—28 er de kun gaaet ned med ca. 22 pCt.

Det langsomme Fald i Lønningerne fremgaar ogsaa af de overenskomstmæssige Nedsættelser, der fandt Sted. 1. December 1925 sattes Lønningerne 10 pCt. ned. De følgende Nedsættelser skete 1. Maj 1926 (8 pCt.) og 15. November 1926 (7 pCt.), d. v. s. ialt 23 pCt. Ligesom Lønnen faldt »Andre Omkostninger« heller ikke stærkt, idet de Varer, der indgaar herunder, i høj Grad var bestemte af det indenlandske Prisniveau. Nedgangen var fra 1924—25 til 1927—28 ca. 22 pCt.

Ved Siden af disse Poster var der to andre Poster, der ikke er anført i Oversigten, som ikke gik ned under Deflationen, nemlig henholdsvis Renteudgifter og Ejendomsskatter. Det kan nævnes, at i 1924—25 androg Netto-Renteudgiften (Renteudgift ÷ Renteindtægt) pr. ha efter »Det landøkonomiske Driftsbureau«s Materiale 49 Kr. mod 55 Kr. i 1927—28. For de tilsvarende Aar androg Ejendomsskatterne 30 og 28 Kr. pr. ha.

Vi skal senere vende tilbage til disse Forhold og foreløbig betragte Prisudviklingen for de enkelte Landbrugsvarer noget nærmere.

I de første Maaneder, efter at Valutaloven var traadt i Kraft, steg Priserne paa Korn og kulminerede i Februar 1925. Derefter indtraadte Prisfaldet, først langsomt, men hen paa Efteraaret med tiltagende Styrke, saaledes at da Bunden var naaet i Oktober 1925, var Priserne faldet til det halve.

Det er indlysende, at det anførte Prisfald specielt maatte ramme de korn-sælgende Brug, jfr. Oversigten Side 239. Ganske vist var Kornhøsten i 1925 betydelig større end i 1924, men selv under Hensyn hertil, maatte man alligevel regne med, at Pengeudbyttet ved Kornsalget fra 1924 til 1925 var gaaet ned med ca. 40 pCt.

I de følgende Maaneder steg Kornpriserne noget, men var iøvrigt som Helhed vigende i 1926. I 1927 steg Priserne dog atter, bortset fra Prisen paa Hvede.

Med Hensyn til de importerede Foderstoffer kulminerede Majsprisen i Januar 1925 for derefter ogsaa at falde meget betydeligt.

Bundprisen blev naaet i Oktober—November 1925. I de følgende Maaneder steg Prisen, men faldt dog atter indtil August 1926. I Resten af 1926 og i Løbet af 1927 laa Majsprisen relativt fast for derefter at stige i 1928. Ogsaa Prisen paa Oliekager faldt stærkt i Løbet af 1925, men her begyndte Prisfaldet dog allerede i Efteraaret 1924. Det anførte Prisfald var ikke saa stærkt som for Korn, men fortsattes i Løbet af 1926, først i 1927 sætter en Prisstigning ind.

Ser vi paa Deflationens Indvirkning paa Prisudviklingen for animalske Produkter, skal følgende Forhold fremhæves.

I December 1924 laa Smørpriserne paa 5,86 Kr. pr. kg. I Løbet af Sommeren og Efteraaret skete der et ret betydeligt Fald i Prisen, saa at den i December 1925 var kommet ned paa 3,35 Kr. pr. kg. Faldet fortsattes indtil Maj 1926, hvor Prisen androg 2,93 Kr. pr. kg. Derefter holdt den sig ret uforandret i den resterende Del af 1926. I 1927 faldt Prisen dog yderligere for derefter at stige i Løbet af 1928.

Eksportpriserne var følgende: 1924 5,34 Kr. pr. kg, 1925 4,77 Kr. pr. kg, 1926 3,22 Kr. pr. kg, 1927 3,11 Kr. pr. kg.

For Flæskeprisens Vedkommende var Udviklingen en anden, et Forhold der til dels skyldes en forskellig Prisudvikling i England. Medens Smørprisen laa uforandret i England i 1924 og 1925 for derefter at falde i 1926 og 1927, steg Flæskeprisen fra 1924 til 1925 med 20 pCt., laa paa det nærmeste uforandret fra 1925 til 1926 for derefter at falde ret stærkt i 1927. Hvad angaar Flæskeprisen her i Landet, skal følgende anføres. I December 1924 var Prisen 2,31 Kr. pr. kg og i Juni 1925 2,50 Kr. pr. kg. Først fra dette Tidspunkt faldt Prisen til ca. 2 Kr. pr. kg ved Udgangen af 1925. Nedgangen havde altsaa været meget moderat paa Grund af den omtalte Prisstigning i England. Som Helhed laa Flæskeprisen ogsaa her i Landet højere i 1925 end i 1924. I den følgende Periode faldt Flæskeprisen, saaledes at den ved Udgangen af 1926 var ca. 1,50 Kr. pr. kg og i Dec. 1927 næsten nede paa en Krone (1,15 Kr.). Eksportpriserne gik ned fra 2,73 Kr. pr. kg i 1925 til 1,71 Kr. pr. kg i 1927.

Ogsaa Priserne for Æg og Okse- og Kalvekød var nedadgaende i 1925. Nedgangen fortsattes i 1926 og 1927. For Okse- og Kalvekød var denne Prisnedgang ikke et lokalt Fænomen, men Udtryk for en almindelig Prisnedgang. Man kan godt sige det første Tegn paa den senere Verdenskrises Komme.

Som nævnt i Indledningen til dette Afsnit, var Prisudviklingen gunstig for Landbruget i Aarene 1925 og 1926, idet Priserne paa animalske Produkter ikke faldt saa meget som Priserne paa Foder- og Gødningsstoffer.

For vore to vigtigste Eksportvarer Smør og Flæsk, skal vi komme lidt nærmere ind paa dette Spørgsmaal. Virkningerne af de anførte Prisforskydninger kan vi bedst maale ved at sammenstille Smørprisen med Prisen paa Oliekager, og Flæskeprisen med Majsprisen, idet vi derigennem faar et vist Maal for Smør- og Flæskeproduktionens Rentabilitet. At en saadan Analyse ikke er udtømmende, skyldes at den ikke tager Hensyn til Bevægelserne i de mere faste Om-

kostninger. Beregner man de omtalte Forhold, faas følgende indenfor den Periode, der her behandles:

		Smørprisen, naar Prisen paa Bomuldsfrøkager = 100	Flæskeprisen, naar Prisen paa la Plata Majs = 100
1924	{ 1. Halvaar	1497	779
	{ 2. Halvaar	1608	882
1925	{ 1. Halvaar	1704	863
	{ 2. Halvaar	1719	1040
1926	{ 1. Halvaar	1740	1243
	{ 2. Halvaar	1737	1165
1927	{ 1. Halvaar	1628	1000
	{ 2. Halvaar	1525	882
1928	{ 1. Halvaar	1343	692
	{ 2. Halvaar	1514	851

De anførte Tal er overordentlig interessante, idet de viser, hvad allerede er omtalt, at under den begyndende Deflation og helt hen til 1ste Halvaar 1926, blev Prisrelationerne forskudt i gunstig Retning for Smør og Flæsk. Det er først fra 2. Halvaar 1926 og helt hen til 1. Halvaar 1928, at de anførte Forholdstal gaar ned.

Man maa sikkert ikke underkende Betydningen af denne gunstige Prisudvikling i Begyndelsen af Deflationen, ligesom man omvendt maa fremhæve, at den ugunstige Prisudvikling i 2. Halvaar 1927 og 1. Halvaar 1928 gjorde Landbrugets Vanskeligheder større.

Særligt for Flæskets Vedkommende er Forskydningen meget stærk og skyldes det foran omtalte Prissald paa Flæsk og Stigningen i Majsprisen i Begyndelsen af 1928.

Gør vi et Spring frem i Tiden til Landbrugskrisen, skete der som bekendt ogsaa et Prissald paa Landbrugsprodukter. Men medens Deflationen i 1926 var en lokal dansk Foreteelse, var Prissaldet under Landbrugskrisen internationalt. Dette Forhold er vigtigt at holde sig for Øje, til Forstaaelse af Landbrugsproduktionens Udvikling under Deflationen. Thi medens det almindelige Prissald under den senere Krise delvis skyldes en forøget Produktion og omvendt bevirkede en yderligere Produktionsforøgelse, saa skete der ikke en lignende Produktionsudvidelse under de første Aar af Deflationen, som jo var fremkaldt af en lokal monetær Foranstaltning. Vi skal gaa lidt nærmere ind paa Produktionsudviklingen for de enkelte animalske Produkter. Ser vi først paa Mælkeproduktionen, var den paa det nærmeste uændret fra 1924 til 1925 og androg godt 4000 Mill kg. Først derefter steg den til 4300 Mill. kg i 1926 og til 4600 Mill. kg i 1927. Denne Stigning skyldtes en Forøgelse i Kobestanden. Under selve Deflationen hærgedes Landbruget iøvrigt af en meget omfattende Mund- og Klovesyge, der nedsatte Mælkeydelsen pr. Ko og i det hele taget bragte Landbruget store Tab. En anden Virkning af Mund- og Klovesygen blev, at vi mistede vore Markeder i Czekoslovakiet og Svejts paa Grund af Importforbud. Som Følge af det derved fremkomne Prissald aftog Tyskland, som vor eneste Køber, et større Antal levende Dyr. Paa Grund af en forskellig Toldforhøjelse for levende Dyr og Kød forøgedes Eksporten af levende Dyr i de følgende Aar, jfr. nærmere herom under Afsnittet Handelspolitiken Side 254—55.

Bevægelserne i Smørproduktionen svarer nogenlunde til Bevægelserne i Mælkeproduktionen. Fra 1924 til 1925 er Produktionen paa det nærmeste uforandret, derefter stiger den i de to følgende Aar med ca. 10 Mill. kg aarligt, som blev afsat i Udlandet.

Produktionen af Svinekød og Flæsk gaar ikke ubetydeligt tilbage fra 1924 til 1925, nemlig med ca. 15 Mill. kg. Fra 1925 til 1926 finder der en meget moderat Stigning Sted (ca. 6 Mill. kg), men i det følgende Aar udvides Produktionen efter en hidtil uanet Maalestok. I 1926 androg Produktionen nemlig 278 Mill. kg mod i 1927 360 Mill. kg.

Ligesom for Smørrets Vedkommende svarer Bevægelserne i Produktionen nogenlunde til Bevægelserne i Eksporten, saaledes at Eksporten af Svinekød samt Flæsk fra at andrage ca. 200 Mill. kg i 1926 kom op paa næsten 270 Mill. kg i 1927.

Der er ingen Tvivl om, at den stærke Eksportforøgelse var medvirkende Aarsag til de foran omtalte faldende Flæskepriser i denne Periode.

Med Hensyn til Produktionen og Eksporten af Æg var den paa det nærmeste uændret i Aarene 1925—27. Eksporten gik dog noget ned fra 1924 til 1925 for derefter atter at stige.

Produktionen af Okse- og Kalvekød steg jævnt under Deflationen, nemlig fra 121 Mill. kg i 1924 til 135 Mill. kg i 1927. Bevægelserne i Eksporten var dog ikke helt de samme, idet Eksporten i 1924 og 1925 forblev uændret, for derefter at stige med ca. 10 Mill. kg aarlig de to følgende Aar.

Af det anførte kan man altsaa uddrage følgende mere almindelige Betragtninger med Hensyn til Produktionen og Eksporten under Deflationen. I Kronestigningsaaret 1925 hæmmes Produktionen og Eksporten, men i 1926 er der dog en almindelig Tendens til en moderat Forøgelse og i 1927 kommer der en stærk Stigning i Svineproduktionen (Eksporten) som Følge af en stigende Købeevne i England. Af afgørende Betydning for Landbrugets Økonomi i den betragtede Periode er Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Landbrugsproduktionen er fremskaffet ved Opfodring af hjemmeavlede Produkter og i hvilket Omfang der maatte importeres Foderstoffer.

Da som nævnt Produktionen fra 1924 til 1926 kun udviste en ret moderat Stigning, maa Ændringer i Høstudbyttet i denne Periode give sig ret store Udslag i Importen af Foderstoffer. I samme Grad Høsten er stor kan man nedskære sin Import af Foderstoffer. Hvad en stor Høst maa betyde for Landbrugets Økonomi, er ret indlysende, naar man erindrer, at Udgifter til Foderstoffer udgør ca. $\frac{1}{3}$ af Landbrugets Driftsomkostninger. Høsten i 1924 var ikke særlig stor, hvilket medførte en betydelig Import af Korn i 1925. Fra 1924 til 1925 steg det samlede Høstudbytte maalt i Afgrødeenheder med næsten 13 Mill. hkg, idet Høsten 1925 blev meget stor. Denne Stigning faldt først og fremmest paa Kornafgrøder, Hø og Græsning. Vi ser da ogsaa, at der finder en betydelig Nedgang Sted baade i Korn- og Oliekageimporten. Denne Besparelse kom Landbruget til Gode og betød overordentlig meget netop i et af de vanskelige Deflationsaar. I 1926 blev Høsten endnu større maalt i Afgrødeenheder, men da Kærneudbyttet var væsentlig mindre end det foregaaende Aar, steg Importen af Korn. Stigningen var dog langt større end Nedgangen i Kornhøsten og skyldtes den tidligere omtalte meget kraftige Stigning i Flæskeproduktionen. Vi ser

da ogsaa, at det særlig er Importen af Majs, der stiger, nemlig fra 385 Mill. kg i 1926 til 835 Mill. kg i 1927. Der fandt kun en moderat Stigning Sted i Importen af Oliekager, svarende til at Smørproduktionen var stigende. Ogsaa i 1927 var Høsten god omend mindre end i 1926. Kærneafgrøderne og Græsningen var større, medens Høhøsten var mindre. Alligevel udvidedes Importen af Korn i Overensstemmelse med en stadig stigende Flæskeproduktion. Ogsaa Importen af Oliekager steg, men Stigningen var meget moderat.

For at belyse den samlede Virkning af de anførte Pris- og Mængdeforskydningers Indflydelse paa Landbrugets Im- og Eksportforhold anføres nedenstaaende Oversigt.

Landbrugets Ind- og Udførsel.¹⁾

	Udførsel af Landbrugs- produkter Mill. Kr.	Indførsel af Foderstoffer, Gød- ningsstoffer m. v.*) Mill. Kr.	Udførsels- overskud Mill. Kr.
1922	1000	362	638
1923	1312	551	761
1924	1635	708	927
1925	1460	640	820
1926	1131	386	745
1927	1174	483	691
1928	1242	529	713

*) Herunder er medregnet Værdien af indførte Landbrugsredskaber og -maskiner.

Naar man husker paa, at Kronen steg fra ca. 62 Guldøre til Pari i den anførte Periode, maa Nedgangen i Eksportoverskuddet siges at være relativ lille. Specielt i 1926 nød Landbruget godt af den store Kornhøst i 1925, hvorved Indførslen af Foderstoffer blev saa ringe. Omvendt medførte derimod den store Svineproduktion i 1927 en meget stærk Forøgelse i Importen af Korn, hvilket førte til en stærk Stigning i Indførslen af Raastoffer til Landbruget. Da Eksporten ikke steg tilsvarende, fordi Prisen paa animalske Produkter, specielt Flæsk, var faldende i denne Periode, gav 1927 det mindste Udførselsoverskud under Deflationen.

For de vigtigste Landbrugsprodukter anføres i nedenstaaende Oversigt Værdien af Eksporten i den heromhandlede Periode.

	1927 Mill. Kr.	1926 Mill. Kr.	1925 Mill. Kr.	1924 Mill. Kr.
Smør	447,8	430,6	577,0	660,6
Flæsk m. v.	440,4	434,0	523,0	539,5
Okse- og Kalvekød ..	82,4	70,4	77,3	96,7
Æg	87,8	90,6	123,4	150,8

Vi begyndte dette Afsnit med at paavise, at »Prissaksen« var det afgørende Moment, der voldte Vanskelighederne under Deflationen. Vi skal nu se, i hvilket Omfang de andre Momenter, der har været anført, god Høst, forøget Eksport o. s. v. modificerer Virkningerne af Prisfaldet.

For at belyse dette, benytter vi »Det landøkonomiske Driftsbureau«s Regnskabsresultater, jvf. omstaaende Oversigt.

*Landbrugets driftsøkonomiske Forhold 1922—23 til 1927—28.**Bruttoudbytte i Kr. pr. ha.*

	1927-28	1926-27	1925-26	1924-25	1923-24	1922-23
Fra Planteavlen	66	70	82	126	111	101
Fra Husdyrholdet:						
Mælk	304	288	344	470	403	315
Andet Udbytte af Kvæg	66	68	72	110	103	76
Svin	254	254	293	404	304	260
Fjerkræ	44	45	45	69	53	40
Heste og andre Husdyr	6	5	7	11	13	11
Ialt	674	660	761	1064	876	702
Andre Kilder (Husleje m. v.)	35	37	37	45	36	34
Bruttoudbytte ialt	775	767	880	1235	1023	837

Driftsomkostninger i Kr. pr. ha.

Arbejdsomkostninger:						
Folkehold	121	131	157	168	157	154
Familiens Arbejde	81	88	89	97	78	60
Driftslederløn	69	75	78	76	74	73
Ialt	271	294	324	341	309	287
Vareforbrug:						
Kraftfoder	234	187	215	333	234	159
Skummetmælk	49	48	58	69	64	46
Andre Fødemidler	5	4	6	7	6	5
Ialt Fødemidler	288	239	279	409	304	210
Udsæd	15	15	19	21	19	19
Gødning (Kunstgødning)	30	35	46	44	38	36
Vareforbrug ialt	333	289	344	474	361	265
Vedligeholdelse	59	67	81	92	73	67
Andre Omkostninger (Ejendomsskatter, Forsikringer, Elektricitet m. v.) ...	68	82	87	82	70	73
Ialt Driftsomkostninger	731	732	836	989	813	692
Nettoudbytte i Kr. pr. ha	44	35	44	246	210	145

Nedgangen i Tallene for Bruttoudbyttet er naturligvis som Helhed Udtryk for Kronestigningen.

Naar Bruttoudbyttet stiger lidt fra 1926—27 til 1927—28, skyldes det først og fremmest en Stigning i Udbyttet fra Kvægholdet, grundet paa en mindre Stigning saavel i Besætningsstørrelse som i Mælkeydelse og Smørpris. Den stærke Forøgelse af Flæskeproduktionen blev derimod fuldkommen slugt af Prisedgangen, saaledes at der ikke fandt nogen Stigning Sted i Bruttoudbyttet.

Sammenligner vi Bruttoudbyttet med Driftsomkostningerne, fremtræder den manglende Tilpasning med al ønskelig Tydelighed.

Medens nemlig Bruttoudbyttet fra 1924—25 til 1927—28 gaar ned med næsten 40 pCt., falder Driftsomkostningerne i den samme Periode kun ca. 25 pCt. Sammenholder vi Deflationsaarene med et mere normalt Aar, f. Eks. 1922—23, ser man en lignende Forskel. Medens Bruttoudbyttet i 1927—28 er ca. 7 pCt. lavere end i 1922—23, er Driftsomkostningerne ca. 6 pCt. højere. Ser vi indenfor Driftsomkostningerne først paa Posterne under Vareforbruget, der er mest paavirkede af Kronestigningen, har vi allerede gjort Rede for de Faktorer, der har influeret

paa Forbruget af Kraftfoder, nemlig Prisfaldet og Ændringer i Høsten. Med Hensyn til Udgiften til Gødning ses det, at den er uforandret fra 1924—25 til 1925—26 for derefter at falde. Fra 1924 til 1926 stiger Forbruget af Kunstgødning, hvorefter der finder en Nedgang Sted i de følgende to Aar.

Arbejdsomkostningerne viser særlig i det første Deflationsaar en moderat Nedgang, fordi Lønningerne ikke faldt saa stærkt som Priserne. For de enkelte Grupper er Bevægelserne ret ejendommelige, idet Udgiften til Folkehold gaar jævnt og ret stærkt ned i hele Deflationsperioden, medens derimod Familiens Arbejde efter at være faldet en Del fra 1924—25 til 1925—26 i de følgende Aar kun viser en svag Nedgang. For Driftslederlønnen finder der først en Nedgang Sted saa sent som fra 1926—27 til 1927—28, idet dennes Bevægelser er afhængig af Ændringer i Kapitalværdien, et Forhold, der altsaa ogsaa bidrager til, at Nettoudbyttet falder under Deflationen.

Nedgangen i Udgiften til Folkehold er i de første Deflationsaar større end Nedgangen i Lønnen; man maa derfor regne med, at der i disse Aar fandt nogen Nedgang Sted i Beskæftigelsen af fremmed Arbejdskraft. Til Gengæld tyder Tallene for Familiens Arbejde paa, at Familiemedlemmerne maa have taget haardere fat.

Nedgangen i Vedligeholdelsesudgifterne er ret betydelige og langt større end Nedgangen i »Andre Omkostninger«. Under »Andre Omkostninger« andrager Ejendomsskatterne godt en Trediedel, og netop disse Omkostninger faldt, som ogsaa tidligere anført, næsten ikke noget under selve Deflationen, men først efter den nye Vurdering i 1927.

Som Følge af den manglende Bevægelighed specielt i Udgiften til Familiens Arbejde og Driftslederlønnen samt »Andre Omkostninger« faldt Nettoudbyttet meget betydeligt, nemlig fra 246 Kr. pr. ha i 1924—25 til 44 Kr. pr. ha i 1925—26. I 1926—27 gik Nettoudbyttet pr. ha yderligere ned til 35 Kr. for derefter i det følgende Aar at stige til 44 Kr. pr. ha.

Sammenholder man dette Beløb, som altsaa bliver tilovers til Forrentning af Kapitalen¹⁾, med de faktiske Renteudgifter til den fremmede Kapital, faas de i nedenstaaende Tabel anførte Tal.

	Nettoudbytte pr. ha Kr.	Netto-Renteudgift pr. ha Kr.
1922—23	145	47
1923—24	210	47
1924—25	246	49
1925—26	44	48
1926—27	35	52
1927—28	44	55

Vi ser heraf, at medens Nettoudbyttet gaar meget betydeligt ned under Deflationen, stiger Renteudgiften.

I Aarene 1925—26 til 1927—28 ligger Netto-Renteudgiften højere end Nettoudbyttet, saaledes at for det første Egenkapitalen i Landbruget ikke er blevet forrentet i disse Aar, men yderligere har man maattet afholde nogle af Rente-

¹⁾ Det maa erindres, at Aflønningen af Brugeren og Familiens Arbejdsindsats sammen med de øvrige Driftsomkostninger er fradraget Bruttoudbyttet ved Beregningen af Nettoudbyttet, jvf. Tabellen Side 235.

udgifterne af Arbejdsindtægten. De anførte Tal tyder paa, at dansk Landbrug allerede i 1926 havde en relativ betydelig Gældsbyrde, som naturligvis maatte blive særlig tyngende under Deflationen.

I 1909 androg Landbrugets Prioritetsgæld 1417 Mill. Kr., medens den i 1926 var vokset til 2783 Mill. Kr. I Løbet af denne ret korte Periode var Gælden altsaa forøget med 1,4 Milliard Kroner, d. v. s. fordoblet.

Den stærkeste Gældsstiftelse fandt Sted i de seneste Krigsaar og i Efterkrigs-aarene i Forbindelse med de stigende Salgspriser og en betydelig forøget Salgshyppighed. Alene i Perioden fra 1916 til 1921 kan man regne med en Gældsforøgelse paa ca. 900 Mill. Kr. Den omtalte Stigning i Ejendomspriserne og den forøgede Salgshyppighed skyldes de gode Konjunkturer, som Landbruget arbejdede under i disse Aar, der i nogen Grad var fremkaldt af den førte Valuta- og Kreditpolitik.

De samme Forhold gentager sig, omend i mindre udpræget Grad, i Aarene 1923—25, hvor Inflationen skaber gunstige økonomiske Forhold for Landbruget. Et andet Forhold, som mere almindeligt forklarer, hvorfor Gælden er vokset saa stærkt, er den Politik, man har ført fra Kreditforeningernes Side, et Spørgsmaal, vi senere skal komme nærmere ind paa. Nu er det jo ikke saadan at forstaa, at en vis Gældsstiftelse efter Krigen paa nogen Maade kunde være undgaaet, idet en Reorganisation af vore Besætninger naturligvis maatte føre en betydelig Gældsstiftelse med sig.

Det er vist ikke udelukket, at saafremt man havde gennemført Guldmøntfoden med de til Raadighed staaende Midler lige efter Krigen, vilde man have kunnet forhindre noget af den stærke Gældsstiftelse i Landbruget og i det hele taget have undgaaet den pinefulde Deflationsproces, som man i 1924 af mange Grunde maatte anse for nødvendig.

De anførte Betragtninger turde derfor vise, at man antagelig ikke kan anføre Deflationen som den væsentligste Aarsag til Landbrugets relativt ringe Modstandskraft senere, idet Aarsagerne til Landbrugets Vanskeligheder vel først og fremmest bunder i den Valuta- og Kreditpolitik, der paa et tidligere Tidspunkt var blevet ført.

Fra Statens Side forsøgte man i nogen Grad at lette Vanskelighederne for Landbruget under Deflationen, idet man ved en Lov af 31. Marts 1928 om Udlaan af Statsmidler til Ejere og Brugere af Landbrugsejendomme til Opnaaelse af Akkord stillede 10 Mill. Kr. af Erhvervenes Laanefonds Midler til Raadighed. Nævnte Midler udlaantes til Banker og Sparekasser til videre Udlaan til Ejere og Brugere af Landbrugsejendomme til Støtte for disse til at opnaa Tvangsakkord eller frivillig Akkord.

Loven kom formentlig for sent og fik derfor ingen praktisk Betydning.

Vi har anført, at Nettoudbyttet gik betydeligt ned i Deflationsaarene, og fremhævet, hvad denne Nedgang betød for Landbrugets Økonomi. Specielt har vi hæftet os ved en Sammenligning mellem Nettoudbyttet og Nettorenteudgiften, idet dette Forhold giver Nøglen til Forstaaelsen af nogle af de største Vanskeligheder, som Landbruget var udsat for under Deflationen.

Der rejser sig nu naturligt dette Spørgsmaal: Var Landbrugets Kaar nu helt saa vanskelige, som Nettoudbyttets Nedgang maatte lade formode, idet man maa erindre, at Nettoudbyttet som bekendt kun er en ringe Del af Indkomsten? For

at besvare dette Spørgsmaal vilde det derfor være naturligt at spørge, hvorledes Landbrugets Indtægter laa under Krisen.

Professor, Dr. polit. Jørgen Pedersen har foretaget en Undersøgelse heraf, som vi skal komme lidt nærmere ind paa¹⁾. Paa Grundlag af Det landøkonomiske Driftsbureau's Regnskabsmateriale har han beregnet Indtægten for de enkelte Driftsaar. Ved Indtægten forstaaes: Familiens samlede Arbejdsvederlag, Driftslederløn, Nettoudbytte (og Nettoindtægten fra andre Erhverv) ÷ Nettoudgiften til Forrentning af Gæld. Fra 1922—23 til 1924—25 stiger Indtægten fra 656 Mill.

Gdr. P. P. Pinstrup, født 1861, død 1934.
Ledende Præsident i Landbrugsraadet
1920—33.

Kr. indtil 925 Mill. Kr., saaledes at vi, som allerede omtalt, i dette Aar har Afslutningen paa Inflationen. Fra 1924—25 til 1925—26 gaar Indtægten ned fra de anførte 925 Mill. Kr. til 432 Mill. Kr. for i de følgende Aar yderligere at falde, saaledes at Indtægten i 1927—28 andrager ca. 383 Mill. Selv naar Hensyn tages til det ændrede Prisniveau, maa Indtægtsnedgangen siges at være overordentlig alvorlig.

Naar som Helhed Forholdene ikke blev helt fortvivlede, skyldes dette i nogen Grad dansk Landbrugs specielle Struktur. Af samtlige Landejendomme paa godt 200,000 Brug blev i 1934 af de smaa og mellemstore Brug 78,000 drevet uden Hjælp af Slægtninge og Børn over 15 Aar eller af fast Medhjælp (Karle og Piger), og 40,000 blev drevet uden fast Medhjælp. Dette Forhold forklarer, at det var muligt at blive siddende paa Ejendommene, idet Familiens Indkomst udgør en stor Andel af Bruttoudbyttet. De faste Udgifter (Renter, Skatter og Folkeholdsudgifter) kan derfor under en Deflationsperiode afholdes gennem Nedsættelse af Familieindtægten. Man bliver paa Gaarden, men paa en lavere Levefod.

¹⁾ Studier fra Aarhus Universitets økonomiske Institut, Nr. 2, »En Undersøgelse af Indtægtsvingningerne i Landbruget i Perioden 1922—36 og deres Indflydelse paa andre Erhverv« af Jørgen Pedersen.

Som Følge af disse Forhold har Deflationens Indvirkning ogsaa været højst uensartet for de forskellige Brugsstørrelser. Da Indkomsten efter det anførte maa udgøre en faldende Andel af Bruttoindtægten ved voksende Brugsstørrelse, maatte Prisfaldet paa Landbrugsprodukter føre til en langt større Nedgang i Indtægten for de større end for de smaa Brug. Dette fremgaar ogsaa tydeligt af de Beregninger, som Professor Jørgen Pedersen har foretaget.

Landbrugernes Indtægt.

	- 10 ha. Mill. Kr.	10-20 ha. Mill. Kr.	20-30 ha. Mill. Kr.	30-50 ha. Mill. Kr.	50-100 ha. Mill. Kr.	100 ha.- Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.	Pristallet for Januar (Juli 1914=100)
1922—23	275,1	129,2	94,0	87,0	51,7	19,1	656,1	212
1923—24	359,5	160,8	115,2	107,2	71,2	37,6	851,5	198
1924—25	375,0	179,6	128,9	124,5	78,8	38,5	925,3	209
1925—26	231,1	92,8	52,5	42,7	14,5	÷ 1,8	431,8	221
1926—27	226,1	79,5	42,2	36,1	16,1	2,5	402,5	194
1927—28	199,0	76,0	45,1	35,4	21,2	5,9	382,6	181

Paa den anden Side kan det fremhæves, at de store Brug har væsentlig større Reserver at tære paa under en Krise.

Man kan tilsidst spørge, om der ikke fra Landbrugets Side blev taget til Orde mod Virkningerne af den skete Udvikling. I denne Forbindelse kan henvises til en Udtalelse afgivet af Landbrugsraadet til Erhvervsministeriet d. 3. September 1925, i hvilken følgende Forhold blev fremhævet:

1) En yderligere Nedsættelse af Diskontoen mentes paakrævet under Hensyn til Landbrugets Interesse i »billige Penge«.

2) Med den stigende Krone stilles Krav om, at Skatter og Afgifter skulde nedsættes mindst i samme Forhold, som Kronens Købeevne steg.

2. LANDBRUGETS GODE AAR (PERIODEN 1928—30).

Under Verdenskrigen og i de første Efterkrigsaar var Kapaciteten i de europæiske Landes Landbrug betydeligt nedsat. Til Gengæld var Landbruget i de oversøiske Lande blevet stærkt udviklet i denne Periode, bl. a. fordi disse Landes Landbrug i stor Stil havde været Leverandører af Landbrugsvarer til det krigshærgede Europa.

Omkring 1925 finder et Vendepunkt Sted, idet Europas Landbrug er blevet nogenlunde restaureret, og da man føler Konkurrencen fra de oversøiske Lande, begynder man allerede paa dette Tidspunkt at omgærde Landene med Toldskranker for derigennem at beskytte den indenlandske Produktion.

I de følgende Aar sker der særlig i U. S. A. og Kanada en betydelig teknisk Udvikling indenfor Landbruget. Den kombinerede Meje- og Tærskemaskine anvendes i stigende Grad, lige som Traktoren vinder Indpas paa de større Landejendomme. De tekniske Fremskridt medfører en ret betydelig Nedsættelse af Produktionsomkostninger for Kornproduktionen, saaledes at der herigennem er skabt Muligheder for et Prisfald. I samme Retning virkede bedre Sortsvarieteter og en større Anvendelse af Kunstgødning. De anførte Forhold indebærer Muligheden for manglende Stabilitet i Udbudsforholdene for Korn. Samtidig ser vi

en noget lignende Udvikling for Oksekødproduktionens Vedkommende. Men her skyldes den manglende Stabilitet sikkert først og fremmest et faldende Forbrug, idet der i Aarene før Verdenskrisen var en Tendens til at gaa bort fra Oksekødet og over til andre Kødsorter, formentlig paa Grund af en stigende Levofod.

De anførte Forhold medførte til at begynde med en for dansk Landbrug gunstig økonomisk Udvikling, idet den manglende Stabilitet dog først fra Efteraaret 1928 gav sig Udtryk i et ret betydeligt Prisfald paa Korn. Som bekendt blev dette Prisfald i de følgende Aar nærmest katastrofalt, idet Kornpriserne fra Høsten 1928 til Efteraaret 1931 blev mere end halveret.

Det falder udenfor denne Redegørelses Rammer i Detailler at ville gaa ind paa Aarsagerne til dette Prisfald. Vi har dog allerede anført visse Momenter, der kan have medvirket til, at et Prisfald før eller senere maatte indtræffe, og skal iøvrigt henvise til, at i Bogen »Det danske Landbrug«¹⁾ har Professor Jørgen Pedersen som Helhed gjort Spørgsmaalet om Prisfaldet paa Korn fra Høsten 1928 til Genstand for en nærmere Analyse.

Han diskuterer de foran anførte Forhold som medvirkende Aarsag til Priset; men naar Priserne faldt saa stærkt og ikke rettede sig igen, mener han, at det først og fremmest skyldes den særlige Opkøbspolitik, som Kanada og U. S. A. gennemførte i disse Aar for at hindre Priset. Naar selve Priset satte ind, skyldes det den meget betydelige Høst i 1928. Da Forbruget af Korn nemlig er meget uelastisk, maatte en stor Høst medføre et Priset. Saa fremt man havde taget dette Priset uden at forsøge en Opkøbspolitik, mener Jørgen Pedersen, at man kunde have undgaaet et fortsat Priset, men saadan blev Udviklingen ikke, idet særlig Forventningen om, at man »kunstigt« vilde opretholde Priserne, medførte en Forøgelse i Produktionen.

I Kanada skete Opkøbene gennem en Hvede-Pool, som allerede var organiseret i 1920—22, medens Opkøbene i U. S. A. blev foretaget af Staten gennem et Raad »Federal Farm Board«. Foruden den anførte Opkøbspolitik forklarer sikkert ogsaa Ruslands betydelige Korneksport i et enkelt Aar nemlig Høstaaret 1930—31, at Priserne ikke rettede sig, men tværtimod yderligere faldt.

Medens den Opkøbspolitik, der fandt Sted i Aarene indtil 1931, kan forklare, hvorfor Priset fortsatte i denne Periode, var det andre Forhold, der i den følgende Tid holdt Priserne nede.

Det er en kendt Sag, at ikke alene Landbruget kom ud for en Krise i Aarene efter 1929, men ogsaa Industrien. Medens Krisen i Landbruget først og fremmest giver sig Udtryk i faldende Priser og ofte en stigende Produktion, fører en Krise i store Dele af Industrien ikke i samme Grad til et Priset, fordi Priserne er bundne (ved Kartelaftaler, Monopoler m. v.). Resultatet bliver i Stedet en stærkt stigende Arbejdsløshed. Denne Arbejdsløshed og den dermed svigtende Købeevne forklarer, hvorfor bl. a. ogsaa Kornpriserne stadig holdes nede i de følgende Aar. Foruden dette Forhold kan ogsaa peges paa, at Foderforbruget til Heste har været nedadgaaende, idet Hestebestanden i Byerne i højere og højere Grad er blevet erstattet med Biler. Endelig kan ogsaa fremhæves et sidste vigtigt Moment, nemlig Staternes regulerende Foranstaltninger. Det kan nævnes, at baade

¹⁾ Det danske Landbrug ved K. J. Kristensen m. fl. Forfattere; Afsnittet: »Pris- og Markedsforhold for Landbrugsproduktionen i Tiden efter Krigen«.

i Tyskland og Frankrig og forøvrigt ogsaa i mange andre Lande medførte Prisdaldet, at man yderligere søgte at spærre Udlandet ude og begunstige den indenlandske Kornproduktion. I Tyskland har man, saaledes som det nærmere skal blive omtalt, siden 1933 ophævet den almindelige Prisdannelse for Korn og de fleste animalske Landbrugsprodukter, saaledes at Prisen i Indlandet er fuldstændig uafhængig af Verdensmarkedsprisen. Virkningerne af nævnte Foranstaltninger blev en forøget indenlandsk Produktion og som Følge deraf en Nedsættelse af Importen, lejlighedsvis endog saaledes, at Produktionsudvidelsen bevirkede, at der fremkom et Eksportoverskud.

Virkningerne af Prisdaldet paa Korn, og iøvrigt ogsaa Oliekager, som ikke de første Aar blev ledsaget af et lignende Prisdald paa animalske Produkter, maatte medføre en for dansk Landbrug gavnlig Udvikling. I disse Aar oplevede Landbruget en gunstig »Prissaks«, selvom man nok kunde have sine bange Anelser med Hensyn til, hvad Fremtiden maatte indebære, idet der som bekendt under en fri Økonomi findes en Afhængighed mellem Kornpriserne og Priserne paa animalske Produkter. I det følgende Afsnit om Krisen skal vi komme nærmere ind paa dette Forhold. Tager vi Engrospristallene for vegetabiliske og animalske Levnedsmidler (1913 = 100), ses Prisudviklingen af nedenstaaende Oversigt:

	Vegetabiliske Levnedsmidler	Animalske Levnedsmidler
1927	140	139
1928	132	141
1929	117	149
1930	97	126

Det fremgaar heraf, at først i 1930 ophører den for os gunstige Prisudvikling.

For alle vore tre vigtigste Eksportartikler sker der nemlig et meget betydeligt Prisdald i Løbet af Sommeren og Efteraaret 1930. Forinden havde Smørprisen dog allerede vist en Tendens til Prisdald, idet Prisen kulminerede saa tidligt som i 1928. I Modsætning hertil steg Flæskeprisen stærkt fra 1928 til 1929, medens Ægprisen var uforandret i disse Aar.

Samtidig med den gunstige Prisudvikling holder den animalske Produktion sig paa det nærmeste uændret eller stiger svagt, en Udvikling, der dog afløses af en stærk Stigning i Prisdaldsaaret 1930, særlig for Svineproduktionens Vedkommende.

	Smør Mill. kg	Svinekød samt		Okse- og Kalvekød Mill. kg
		Flæsk Mill. kg	Æg Mill. kg	
1927	162,0	360,4	69,2	135,0
1928	166,0	377,4	69,9	139,6
1929	179,0	352,3	69,6	146,0
1930	190,0	422,1	74,6	145,2

Den anførte gunstige Prisudvikling medførte et stigende Eksportoverskud for Landbruget i disse Aar, idet Eksportoverskuddet fra 1927 til 1930 steg fra knapt 700 Mill. Kr. til ca. 830 Mill. Kr. Disse Forhold bevirkede, at Nettoudbyttet steg i Landbruget, idet paa den ene Side Bruttoudbyttet som Helhed blev forøget, medens paa den anden Side Driftsomkostningerne blev reduceret, jvf. nedenstaaende Oversigt.

<i>Bruttoudbytte:</i>	1929—30	1928—29	1927—28
	Kr. pr. ha	Kr. pr. ha	Kr. pr. ha
Fra Planteavlen	55	77	66
Fra Kreaturholdet	731	741	674
Andre Kilder	31	33	35
Ialt.....	817	851	775
<i>Driftsomkostninger:</i>			
Arbejdsomkostninger	260	261	271
Vareforbrug	288	313	333
Vedligeholdelse	73	63	59
Andre Omkostninger	61	63	68
Ialt	682	700	731
Nettoudbytte	135	151	44

Stigningen i Bruttoudbyttet skyldes først og fremmest Svineproduktionen, idet Udbyttet af denne fra 1927—28 til 1928—29 steg fra 254 Kr. pr. ha til 313 Kr. pr. ha baade paa Grund af Prisstigning og en større Produktion. Naar Driftsomkostningerne var nedadgaaende, var Aarsagen hertil først og fremmest Nedgangen i Vareforbruget, som dels skyldtes Prisudviklingen, dels den store Høst.

Som det ses, gik Arbejdsomkostningerne ned fra 1927—28 til 1928—29, hvilket skyldes en Nedgang i Udgiften saavel til Folkehold som Familiens Arbejde. I det følgende Aar stiger Udgiften til Folkehold, medens Udgiften til Familiens Arbejde yderligere gik ned. I den anførte Periode gik Lønnen som Helhed ned, derimod steg Anvendelsen af fremmed Arbejdskraft, saaledes at man kan regne med, at der fandt en Kulmination Sted i 1929—30, hvor det maa antages, at Landbruget beskæftigede ca. 230.000 fremmede Helaarsarbejdere mod ca. 200.000 nu.

I Forbindelse med de gode Konjunkturer fandt der en ret betydelig Gældsstiftelse Sted. Vi kan regne med, at Nettotilgangen i den samlede Gæld alene i Aarene 1929 og 1930 androg ca. 465 Mill. Kr. mod ca. 170 Mill. Kr. de foregaaende to Aar.

Til Slut skal det fremhæves, at Landbrugets gode Aar, som gav sig Udtryk i, at Indtægten steg fra 383 Mill. Kr. i 1927—28 til 605 Mill. Kr. i 1928—29, fik overordentlig stor Betydning for det danske Samfund som Helhed, idet Landbrugernes stigende Købeevne kom Byerhvervene til Gode. Dette ytrede sig særligt ved Landbrugets større Efterspørgsel efter Arbejde og Tjenesteydelse fra Haandværkere o. l. i Landkommunerne.

3. LANDBRUGET UNDER KRISEN OG I AARENE DEREFTER (Perioden 1931—38).

I det foregaaende Afsnit omtalte vi, at i Efteraaret 1930 skete der et betydeligt Prisfald for animalske Produkter, medens Kornpriserne allerede fra Høsten 1928 var faldet stærkt. Naar Priserne paa Korn udviste en saa betydelig Nedgang, var det at vente, at der ogsaa maatte komme et Prisfald paa animalske Produkter, idet Korn og Oliekager som bekendt udgør Raavarerne for den animalske Produktion. Nu kan man ikke regne med en øjeblikkelig Tilpasning, idet der altid vil gaa nogen Tid, fordi Produktionsperioden for animalske Produkter er længere end for Kornvarer.

Prisfaldet paa Korn betød altsaa en Nedsættelse af Omkostningerne ved Produktionen af animalske Produkter, hvilket maatte medføre en vis Tendens til Produktionsudvidelse og en Tendens til Prisfald.

Allerede dette Moment kan forklare, hvorfor der maatte finde et Prisfald Sted; men det forklarer formentlig ikke, hvorfor Priserne ikke steg igen. Ser vi paa de enkelte animalske Produkter, fandt der en betydelig Produktionsudvidelse Sted i den anførte Periode. Medens Verdens samlede Smørproduktion i 1927 androg ca. 2,8 Mill. Tons, var den i 1931 steget til næsten 3,4 Mill. Tons og steg yderligere i de følgende Aar. I Aarene fra omkring 1928 til 1932 skete der ogsaa en betydelig Stigning i Svineproduktionen i de forskellige Lande. Eksempelvis kan det anføres, at i U. S. A. androg Svinebestanden i 1929 55,3 Mill. Stk. mod 62,1 Mill. Stk. i 1932. I Danmark, som bekendt det vigtigste eksporterende Land for Bacon, steg Svinebestanden fra 3,4 Mill. Stk. i 1928 til 5,4 Mill. Stk. i 1931. For Kødproduktionen stiller Forholdene sig, som allerede omtalt, noget anderledes, idet Produktionen allerede før Krisen var stagnerende; men før den Tid havde der fundet en Stigning Sted, saaledes at Kødprisen allerede havde haft en faldende Tendens paa et tidligere Tidspunkt. For Æggproduktionen tyder Produktionsoplysningerne ogsaa paa, at der baade under og efter Krisen har fundet en Produktionsforøgelse Sted.

Produktionsforøgelsen fremkaldt af de lavere Omkostninger forklarer formentlig i nogen Grad, at Prisfaldet satte ind, og omvendt forklarer Prisfaldet, at der fremkom en Tendens til en yderligere Forøgelse af Produktionen, idet man nemlig derigennem søgte at opretholde Indtægten. Naar Prisfaldet blev vedvarende, skyldes dette, at der samtidig med Landbrugskrisen som bekendt indtraadte en Krise i Industrien. Denne gav sig bl. a. Udslag i en stærkt stigende Arbejdsløshed, og den derved formindskede Købeevne har bidraget til, at Priserne ikke kunde stige. Forskellige Undersøgelser har nemlig vist, at særlig for Smør og Æg er Forbruget ret elastisk. Ikke ubetydelige Køberklasser, maa man antage, er gaaet ud af Forbruget under Depressionen, hvilket har bidraget til at holde Prisen nede.

Der var dog ogsaa andre Forhold, der medførte en Tendens til, at Priserne ikke kunde rette sig, nemlig de regulerende Foranstaltninger, som Landene gennemførte. Herved hindredes Importen til Fordel for den hjemlige Produktion, og dette bidrog ogsaa til, at Priserne i Eksportlandene faldt. Dette Forhold medførte iøvrigt et forskelligt Prisniveau i de eksporterende og importerende Lande. Eksempelvis kan anføres følgende Smørpriser.

*Smørpris i Guldfrancs pr. kg.
Decbr. 1935.*

Eksporterende		Importerende	
Polen	1,83	Schweiz	4,20
Letland	1,75	Frankrig	3,74
Kanada	1,75	Tyskland	3,14
Finland	1,71	Italien	2,76
Sverige	1,69	U. S. A.	2,25
Australien	1,69	Belgien	2,04
Danmark	1,54	England	1,86
Lithauen	1,48		

Vi skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal i denne Forbindelse, men henviser til Afsnittet om vor Handelspolitik.

Som den væsentligste Aarsag til, at Priserne dog til sidst begyndte at rette sig igen, kan peges paa de betydeligt bedre økonomiske Forhold i Byerhvervene, som efterhaanden satte igennem, hvilket medførte en forøget Købeevne.

Vi skal nu gaa over til en nærmere Analyse af Prisudviklingen for vore vigtigste Eksportvarer: Smør, Æg, Bacon og Okse- og Kalvekød. Vi har allerede anført, at Smørprisen steg fra 1927 til 1928 for derefter at begynde at falde. Nedgangen var dog meget moderat i 1929 og Begyndelsen af 1930; men allerede fra Marts Maaned begynder Prisfaldet at sætte ind. Priserne falder nu uafbrudt indtil 1934, hvor vi i November Maaned kommer ned paa en Notering paa 109 Ore pr. kg. Den stærkeste Nedgang finder Sted i de første Aar indtil Udgangen af 1932, medens Prisfaldet i de følgende to Aar derimod bliver meget moderat.

Fra Lavpunktet finder en Stigning Sted, som er fortsat i de følgende Aar, jvf. nedenstaaende Oversigt:

<i>Smørnoteringen.</i>			
	Kr. pr. 100 kg		Kr. pr. 100 kg
1927	301	1933	171
1928	313	1934	161
1929	302	1935	192
1930	245	1936	207
1931	210	1937	225
1932	178	1938	231

Som tidligere nævnt faar man et vist Indtryk af Smørbrugets Rentabilitet ved at sammenholde Smørprisen med Prisen paa Oliekager; gør man det, faar man de i nedenstaaende Oversigt anførte Forholdstal.

Smørprisen, naar Prisen paa Bomuldsfrøkager = 100.

	1932	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929	1928
1. Kvartal	1406	1120	1526	1241	1027	1191	1556	1666	} 1411	1345	1322
2. » ¹⁾	1451	1105	1293	1157	1061	1065	1268	1488			
3. »	1488	1310	1364	1394	1173	1263	1340	1744			
4. »	1607	1574	1139	1466	1318	1382	1354	1624	} 1627	1514	1419
Hele Aaret	1487	1274	1320	1317	1153	1225	1381	1628			

Det ses, at Forholdstallet var stigende fra 1928 til 1932, men derefter falder det meget stærkt indtil 1934. Der finder nogen Opgang Sted i 1935 og 1936, idet Oliekagepriserne ikke stiger saa stærkt som Smørprisen, men i Slutningen af 1936 og Begyndelsen af 1937 gaar Forholdstallet ned, idet Prisen paa Oliekager stiger stærkt, medens det i 1938 atter har været stigende.

Med Hensyn til Flæskeprisen var Prisfaldet meget betydeligt i Løbet af Sommeren og Efteraaret 1930. I Foraarsmaanederne laa Noteringen endnu paa næsten 1,60 Kr. pr. kg for at falde til 90 Ore ved Aarets Udgang. Prisfaldet blev fortsat i Løbet af 1931, saaledes at Noteringen i December androg 62 Ore pr. kg. I det følgende Aar holdt Prisen sig paa ca. 80 Ore svarende til Gennemsnitsprisen i 1931; men derefter sker der en betydelig Prisstigning, jvf. omstaaende Over-

¹⁾ Naar Forholdstallet i 2. Kvartal som Helhed ligger forholdsvis lavt, skyldes det den lave Smørpris i Foraarsmaanederne.

sigt, paa Grund af Englands Begrænsning af Flæskeimporten (Kontingenteringen); et Spørgsmaal vi nærmere skal komme ind paa.

Flæskenoteringen.

	Kr. pr. kg		Kr. pr. kg
1927	1,35	1933	1,24
1928	1,39	1934	1,57
1929	1,63	1935	1,62
1930	1,35	1936	1,70
1931	0,87	1937	1,71
1932	0,82	1938	1,75

Sammenholder vi Flæskeprisen med Majsprisen, faar vi et vist Udtryk for Svineholdets Rentabilitet, jvf. nedenstaaende Oversigt.

Flæskeprisen, naar Prisen paa la Plata Majs = 100.

	1932	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929	1928
1. Kvartal	1013	1155	1299	1276	1171	1023	693	1040	} 1216	901	692
2. »	1052	1185	1217	1456	1120	1248	729	1046			
3. »	1112	1216	1208	1343	1228	1234	893	1162			
4. »	1047	1046	1182	1273	1293	1079	836	792	} 1020	1011	851
Hele Aaret	1055	1148	1225	1335	1201	1146	788	1001			

Det ses heraf, at Forholdstallet steg meget stærkt fra 1928 indtil 1931, derefter gaar det i Løbet af 1931 noget ned, idet Flæskeprisen falder stærkere end Majsprisen. I 1932 gaar Forholdstallet meget stærkt ned, dels fordi Flæskeprisen falder lidt, men først og fremmest, fordi der sker en Stigning i Majsprisen. Denne Stigning satte ind i Efteraaret 1931, da England gik bort fra Guldmøntfoden. Majsprisen bestemmes nemlig af Dollarkursen, men vi fulgte som bekendt Sterlingkursen, et Forhold, der ogsaa gjorde sig gældende for Oliekagepriserne.

I de følgende Aar stiger Forholdstallet indtil 1935; men fra 1936 har Forholdstallet været nedadgaende paa Grund af Prisstigningen paa Majs.

Ægprisen udviste ogsaa et betydeligt Prislefald i Løbet af 1930 og 1931. Men i Modsætning til Smør og Flæsk har Priserne kun langsomt bedret sig, jvf. nedenstaaende Oversigt.

Ægnoteringen.

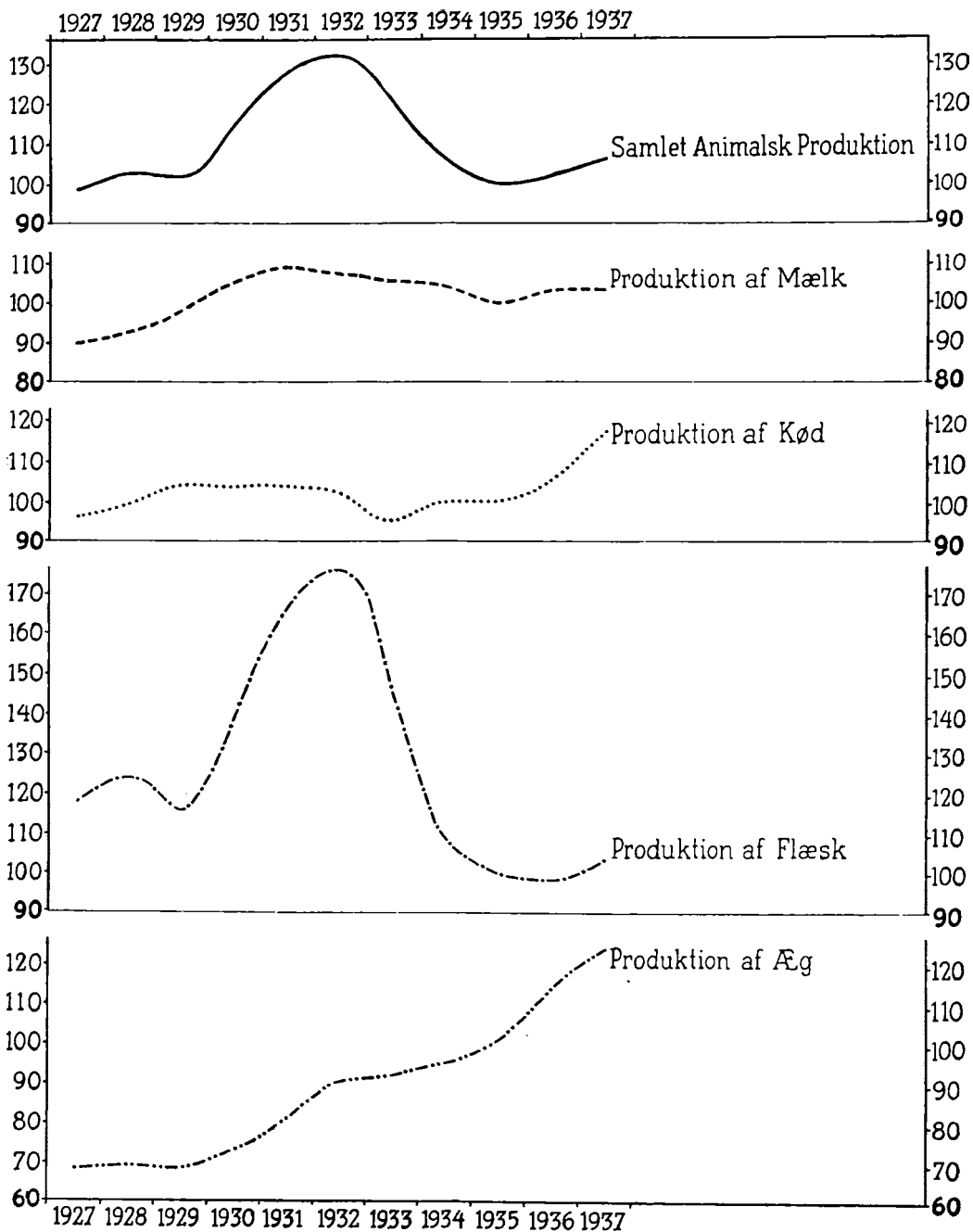
	Kr. pr. kg		Kr. pr. kg
1927	1,62	1933	1,06
1928	1,59	1934	1,03
1929	1,60	1935	1,07
1930	1,33	1936	1,08
1931	1,10	1937	1,11
1932	1,01	1938	1,17

Kødprisen gik ligeledes meget betydeligt ned under Krisen, særlig fordi Eksporten til Tyskland blev mere end halveret, jvf. nedenstaaende Oversigt og Tabellen Side 254.

Indeks for Landbrugets animalske Produktion.

Mængdeangivelse.

1935 = 100.

Notering for unge Køer, 1. Kvalitet.

	Kr. pr. 100 kg		Kr. pr. 100 kg
1927	57,30	1933	25,57
1928	56,94	1934	29,79
1929	56,20	1935	41,48
1930	53,46	1936	44,98
1931	36,84	1937	45,08
1932	22,85	1938	48,35

Vi har anført, at naar Prisfaldet satte igennem, skyldtes det en Produktionsudvidelse paa Grund af de lave Produktionsomkostninger (Kornprisfaldet). For danske Forhold fremgaar Produktionsudviklingen af foranstaaende grafiske Oversigt. Det ses, hvorledes den samlede animalske Produktion kulminerer i 1932, derefter gaar Produktionen meget stærkt ned paa Grund af Nedgangen i Flæskeproduktionen for i de seneste Aar atter at udvise en Stigning, idet særlig Kød- og Ægproduktionen er steget stærkt. Bevægelserne i Produktionen for de enkelte Varer er meget forskellig.

Produktionen af Mælk udviste en moderat Stigning indtil 1931. Derefter skete der et Fald i Aarene 1931—35. Fra 1935 stiger Produktionen dog atter. Bevægelserne i Produktionen af Kød svarer nogenlunde til Bevægelserne i Mælkeproduktionen, dog er Stigningen i Produktionen for de senere Aar allerede begyndt i 1933, og Produktionsstigningen har været stærkere end for Mælk, et Forhold der staar i Forbindelse med den Lovgivning, der har været gennemført paa dette Omraade og vor forøgede Eksport til Tyskland, jvf. nærmere herom i Afsnittene om vor Handelspolitik og om de prishævende og prisregulerende Foranstaltninger. Bevægelserne i Flæskeproduktionen viser den kendte meget stærke Stigning fra 1929 til 1932. Derefter falder Produktionen paa Grund af Kontingenteringen for dog i de allerseneste Aar atter at stige. Produktionen af Æg har været stigende under hele den omhandlede Periode, svarende til, at vor Eksport har været i stadig Stigning siden 1929.

Prisfaldets Virkninger kunde naturligvis ikke undgaa at ramme dansk Landbrug meget haardt. Paa Grundlag af Det landøkonomiske Driftsbureaus Regnskabsresultater kan vi nærmere se Indflydelsen paa Landbrugets Økonomi, og til en foreløbig Orientering anføres nedenstaaende Oversigt over Bruttoudbyttet, Driftsomkostningerne, Nettoudbyttet og Forretningsprocenten.

Landbrugets Rentabilitetsforhold.

	Brutto- udbytte Kr. pr. ha	Driftsomkost- ninger Kr. pr. ha	Netto- udbytte Kr. pr. ha	Nettoudbytte i pCt. af Landbrugskapitalen til	
				Handels- værdi	Bogført Værdi
1937—38 ¹⁾	685	594	91	3,3	4,2
1936—37	616	564	52	1,9	2,5
1935—36	609	521	88	3,3	4,4
1934—35	557	478	79	3,1	4,0
1933—34	532	461	71	2,9	3,6
1932—33	562	502	60	2,3	2,9
1931—32	560	571	÷11	÷0,4	÷0,5
1930—31	651	637	14	0,5	0,6
1929—30	817	682	135	4,3	5,6
1928—29	851	700	151	4,9	6,2

¹⁾ Foreløbige Tal.

Det ses heraf, at medens som tidligere anført Landbrugets Rentabilitetsforhold var særdeles gode i 1928—29 og 1929—30, ændres Billedet fuldstændigt i de to følgende Aar paa Grund af Prisfaldet. Nettoudbyttet gaar derfor ned fra 135 Kr. pr. ha i 1929—30 til 14 Kr. i 1930—31 og ÷11 Kr. i 1931—32.

Aarsagerne til denne stærke Forskydning ligger i manglende Tilpasning mellem Bruttoudbyttet og Driftsomkostningerne. Medens nemlig Bruttoudbyttet fra 1929—30 til 1931—32 gaar ned med ca. 250 Kr. pr. ha, reduceres Omkostningerne kun med ca. 100 Kr. pr. ha i den anførte Periode.

Naar Driftsomkostningerne ikke falder nær saa meget som Bruttoudbyttet, skyldes det, som ogsaa paavist tidligere under Omtalen af Deflationen 1925—26, at Lønninger, Skatter og Byggeomkostninger ikke falder i samme Grad som Priserne paa Landbrugets Salgsvarer. Nedenstaaende Oversigt, der angiver Prisindekstal for henholdsvis Salgsvarer og Omkostninger, viser tydeligt den forskellige Udvikling. Medens Prisindekset for Fodermidler falder nok saa meget som Produktpriserne, er Bevægelserne i Lønningerne og Andre Omkostninger ret træge, ligesom ogsaa Kunstgødningsprisen holdes oppe under Krisen.

Prisindekstal, naar 1909—14 sættes = 100.

	1932—33	1931—32	1930—31	1929—30	1928—29
Planteprodukter	87	99	95	129	139
Husdyrprodukter	80	77	99	140	137
Ialt Produktpriser	81	79	99	139	137
Lønninger	163	168	181	188	185
Fodermidler	96	89	96	139	160
Kunstgødning	87	81	93	95	99
Andre Omkostninger	144	163	169	170	182
Ialt Driftsomkostninger .	129	131	140	160	169

Spørger vi om, paa hvilken Maade man fra Landbrugets Side reagerede overfor Prisfaldet, og om Staten søgte at bøde paa de værste Følger af Krisen, kan det for det første fremhæves, at den stigende Produktion i de første Kriseaar bevirkede, at Bruttoudbyttet ikke faldt saa stærkt som Priserne.

Hvad angaar Driftsomkostningerne, bevirkede Prisfaldet paa Korn og Oliekager, at Udgiften til Vareforbruget gik ned i Lighed med Bruttoudbyttet. Nedgangen blev dog større, fordi der samtidig med Prisnedgangen skete en Indskrænkning i Forbruget af Oliekager og Kunstgødning. Eksempelvis kan det anføres, at i 1929 androg Forbruget af Oliekager ca. 10,2 Mill. hkg mod i 1932 6,4 Mill. hkg.

Forbruget af Kunstgødning.

	Fosforsyre- gødning Mill. kg	Kvælstof- gødning Mill. kg	Kali- gødning Mill. kg
1930	542	217	79
1931	347	131	45
1932	254	170	40
1933	294	171	50
1934	406	194	95

Med Hensyn til Kunstgødningsforbruget, der fremgaar af ovenstaaende Oversigt, ses det, at Forbruget af Fosforsyregødning gik betydeligt ned under Krisen.

I de første Aar af Krisen faldt Lønningerne ikke særligt stærkt, saa Arbejdsomkostningerne kunde ikke blive reduceret nævneværdigt af den Grund.

Lønningerne falder først i Løbet af 1932—33 og 1933—34 for derefter atter at stige, saaledes at Karlelønnen nu ligger ca. 40 pCt. over Lønningerne i 1929—30.

Arbejdsløn i Landbruget.
1929—30 = 100.

	Karle	Piger	Løse Daglejere paa Gaardens Kost
1929—30	100	100	100
1930—31	103	100	102
1931—32	97	95	95
1932—33	87	88	84
1933—34	87	88	89
1934—35	93	92	97
1935—36	103	100	107
1936—37	116	107	115
1937—38	130	115	123
1938—39	142	121	132

Særlig for de senere Aar har Stigningen været meget stærk. Naar Udgiften til Folkehold alligevel gaar betydeligt ned under Krisen, skyldes det, at Landbruget skød Arbejdskraft fra sig i denne Periode. Medens den fremmede Arbejdskraft som tidligere nævnt formentlig androg ca. 230.000 Helaarsarbejdere i 1929—30, faldt den i de følgende Aar til godt 200.000 i 1931—32. Under de begyndende bedre Konjunkturer i 1932—33 og 1933—34 steg Arbejdskraften igen for derefter atter at falde i de seneste Aar, væsentligt paa Grund af Afgangen til Byerne, hvor Industrien har haft gode Konjunkturer.

En Post paa Udgiftssiden, som det kan have en vis Interesse nærmere at analysere i den betragtede Periode, er Ejendomsskatterne. Efter Det landøkonomiske Driftsbureaus Opgørelse faldt disse fra 1928—29 til 1932—33 fra 26 Kr. pr. ha til 19 Kr. pr. ha. Derefter steg de i de følgende Aar for nu at ligge paa det samme Niveau som før Krisen. Naar Ejendomsskatterne gaar ned under Krisen, skyldes det forskellige Lettelser, der fra Statens Side blev ydet Landbruget, jvf. nærmere herom i Afsnittet om Landbrugets Skatter.

I 1932—33 og 1933—34 begynder Rentabilitetsforholdene at bedre sig, ikke fordi Bruttoudbyttet stiger, men fordi Driftsomkostninger gaar ned, idet som nævnt Lønningerne gaar ned, og Forbruget af Oliekager og Kunstgødning er særlig lavt i disse Aar. Bruttoudbyttet naar Lavpunktet i 1933—34 samtidig med Driftsomkostningerne. Fra dette Lavpunkt er der sket en fortsat Stigning paa Grund af Prisstigningen paa Smør, Flæsk og Kød og for de senere Aar paa Grund af den større Produktion. Driftsomkostningerne er dog ogsaa steget blandt andet paa Grund af stigende Priser, jvf. nedenstaaende Oversigt, saa Nettoudbyt-

Prisindekstal, 1909—14 = 100.

	1937-38	1936-37	1935-36	1934-35	1933-34	1932-33
Husdyrprodukter	129	118	117	117	101	84
Planteprodukter	116	127	101	114	101	85
Foderstoffer	131	131	106	107	101	96
Kunstgødning	97	93	91	90	90	86
Bygningsomkostninger ...	200	185	176	172	166	163
Inventar	184	176	168	164	159	152

tet i pCt. af Handelsværdien har ligget ret lavt, nemlig omkring 3 pCt. I 1936—37 var den paa Grund af den daarlige Høst helt nede paa 1,9 pCt.

Vi har tidligere antydnet, at Prisstigningen paa Landbrugets Salgsvarer skyldes de bedre økonomiske Forhold Verden over, særlig Industriens større Købeevne paa Grund af den mindre Arbejdsløshed. Men ogsaa visse danske Forhold har bidraget til en delvis Lettelse af Landbrugets økonomiske Forhold. Her skal fremhæves Kronedeprecieringen 1933 og vore prishævende og prisregulerende Foranstaltninger, nogle Spørgsmaal, vi skal vende tilbage til.

Bruttoudbyttets Variationer i de senere Aar for de animalske Produkter fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Bruttoudbytte i Kr. pr. ha.

	1936-37	1935-36	1934-35	1933-34
Mælk	227	217	186	182
Andet Udbytte af Kvæg	54	53	41	27
Svin	176	184	199	199
Fjerkræ	53	49	42	39

Det fremgaar af Oversigten, at den omtalte Stigning falder paa alle Grupper

undtagen Svineholdet. Trods den meget stærke Stigning i Flæskeprisen er Bruttoudbyttet gaaet noget ned for Svineholdet, idet Nedgangen i Produktion har været større end Prisstigningen. For Smør og Kød skyldes Stigningen saavel en Prisstigning som en større Produktion (Eksport), for Æggene næsten udelukkende en større Produktion (Eksport).

Ogsaa Driftsomkostningerne har som nævnt været stadig stigende. Dels er Udgiften til Vareforbruget steget paa Grund af stigende Priser og større Forbrug, dels Arbejdsmkostningerne, fordi Lønningerne er steget stærkt.

Som Helhed er Driftsomkostningerne dog ikke steget saa stærkt som Bruttoudbyttet, saaledes at Nettoudbyttet har været noget stigende, nemlig fra 60 Kr. pr. ha i 1932—33 til 90 Kr. pr. ha i 1937—38. Forrentningsprocenten har som nævnt ligget paa omkring 3. I 1936—37 faldt Forrentningsprocenten meget stærkt, idet særlig Korn-

Professor O. H. Larsen, født 1875.
Leder og Grundlægger 'af »Det land-
økonomiske Driftsbureau»,
oprettet 1918.

høsten var overordentlig ringe. Følgen blev en Stigning i Vareforbruget fra 175 Kr. pr. ha i 1935—36 til 204 Kr. pr. ha i 1936—37.

Virkningerne af de anførte Pris- og Mængdeforskydninger fik naturligvis afgørende Indflydelse paa vore Eksportvilkkaar. Da vi i et senere Afsnit skal komme nærmere ind herpaa, skal kun nogle Hovedtal anføres.

Værdien af Landbrugets Vareomsætning med Udlandet.¹⁾

	Udførsel af	Indførsel af	Udførsels-
	Landbrugsprodukter	Foderstoffer, Gødningst. m. v.	overskud
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1928	1241,9	529,4	712,5
1929	1281,8	473,0	808,8
1930	1216,7	387,7	829,0
1931	1022,0	327,3	694,7
1932	884,3	295,3	589,0
1933	935,1	262,3	672,8
1934	904,7	246,8	657,9
1935	911,9	253,9	658,0
1936	997,6	296,0	701,6
1937	1134,2	357,7	776,5

Det ses heraf, at Landbrugets Udførselsoverskud faldt meget betydeligt fra 1930 til 1932. Derefter har der fundet en Stigning Sted, saaledes at Udførselsoverskudet i 1937 næsten er lige saa stort som før Krisen.

For vore tre vigtigste Eksportartikler er i efterfølgende grafiske Oversigt anført Eksporten, angivet saavel i Mængde som i Værdi. Heraf fremgaar det, at trods den stærke Stigning i Eksporten af Bacon i de første Kriseaar gaar Udførselsværdien betydeligt ned. Efter at Kontingenteringen er blevet gennemført, gaar Eksporten af Bacon stærkt tilbage. Eksportværdien er dog stigende i Løbet af 1932 og i 1933 for derefter i de følgende Aar at falde; først i de to seneste Aar er Eksportværdien steget igen. For Smørrets Vedkommende er Bevægelserne ikke nær saa udprægede. Det er værd at understrege, at helt fra 1930 og indtil Begyndelsen af 1935 har Eksportværdien for Smørret været faldende. For Æggene Vedkommende gik Eksportmængden ikke ned under Krisen, og i de senere Aar er Mængden steget meget betydeligt. Paa Grund af Prisfaldet faldt dog Eksportværdien for Æggene under Krisen for i de senere Aar atter at stige stærkt, dels paa Grund af en lille Prisstigning, men særlig paa Grund af den omtalte Stigning i den eksporterede Mængde.

Der rejser sig naturligt det Spørgsmaal, hvilken Indflydelse Krisen fik paa de enkelte Brugsstørrelsers Økonomi. Til en nærmere Belysning heraf anføres de tidligere omtalte af Professor *Jørgen Pedersen* foretagne Beregninger af Landbrugernes Indtægt.

Landbrugernes Indtægt.

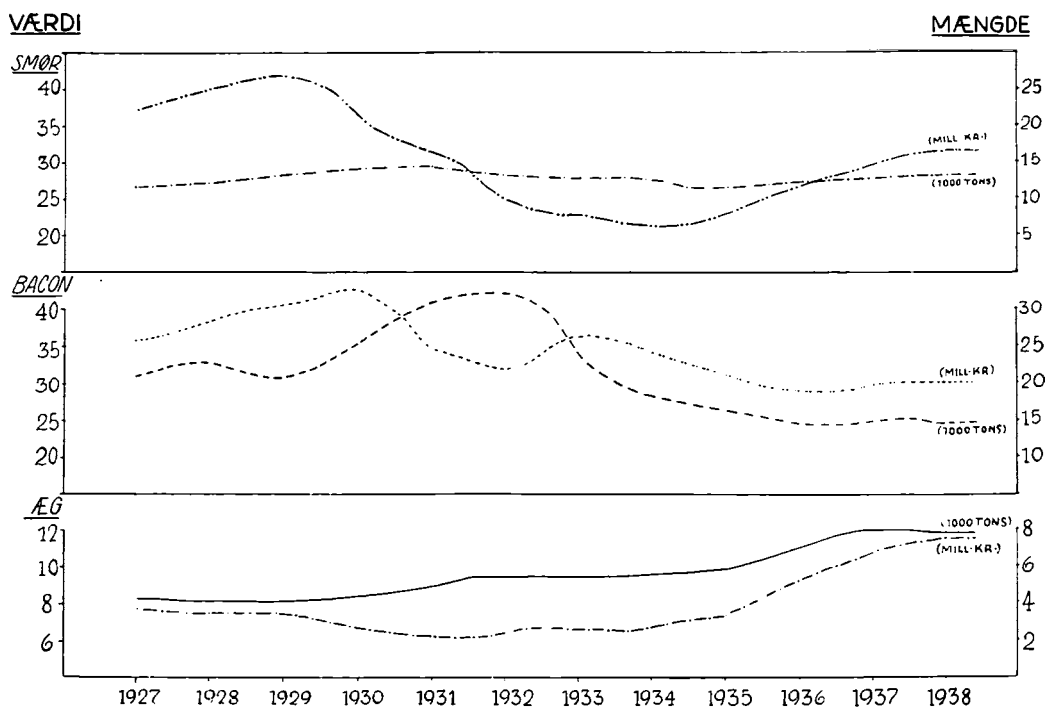
	under 10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	100 ha o. dero.	Ialt
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1928—29	240,7	116,2	87,6	79,8	52,8	27,5	604,6
1929—30	225,0	114,7	83,6	71,3	42,3	17,0	553,9
1930—31	153,3	56,2	34,1	23,8	6,0	÷ 2,1	271,3
1931—32	112,7	30,7	24,3	15,6	3,2	÷ 2,2	184,3
1932—33	129,7	71,6	51,3	46,0	23,1	7,4	329,1
1933—34	153,6	75,4	51,4	50,6	30,5	13,0	374,5
1934—35	153,1	83,7	56,1	53,8	32,5	16,3	395,5
1935—36	162,6	91,5	62,7	55,5	36,8	20,3	429,4
1936—37*)	129,6	79,8	51,5	50,3	29,3	19,9	360,4

*) Beregnet af Forfatteren til denne Redegørelse.

¹⁾ Kilde: »Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold«.

En procentvis Fordeling af disse Tal viser, at de smaa Brugs Andel af Indtægten steg under Krisen, saaledes som ogsaa paavist under Deflationen, jfr. Side 239.

For de senere Aar er de smaa Brugs Andel faldet stærkt og ligger lavere end i de gode Aar før Krisen. Omvendt ser de største Brugs Andel ud til at være større end før Krisen, medens derimod deres Andel blev meget stærkt reduceret i de værste Kriseaar. For det daarlige Kornhøstaar 1936—37 ses det, at Indtægten for de smaa Brug er gaaet meget betydeligt ned, medens Indtægten for de

største Brug praktisk talt er uforandret. For de senere Aar er Fordelingen af Indtægten mellem de forskellige Brugsstørrelser i høj Grad paavirket af de forskellige Statsforanstaltninger (Svine-, Korn-, Smør- og Kødordning). Et Spørgsmaal, der skal blive taget op til nærmere Behandling.

Efter denne Analyse af Krisens Virkninger paa Landbrugets økonomiske Forhold skal vi i det følgende nærmere gaa ind paa de handelspolitiske Forhold, der var medvirkende Aarsag til den anførte Udvikling, ligesom vi ogsaa skal gøre Rede for de forskellige Indgreb, man fra Statens Side har gjort for at mildne Krisens Virkninger. Endelig vil vi ogsaa tage Spørgsmaalet om Landbrugets Stilling til Byerhvervene op, Gældsproblemet, Landbrugets Skatter og Arbejdskraftens Stilling for til Slut at ende med nogle Betragtninger over Fremtidsudsigterne for dansk Landbrug.

4. SAMHANDELEN MED UDLANDET.

Indledning¹⁾.

Før Krisen har vi set, at Landbrugsprodukterne solgtes i det frie Marked, og dette medførte, at der ved Krisens Indtræden i Forbindelse med Prisfaldet fandt

¹⁾ Dette Afsnit bygger paa nogle Betragtninger af Professor Thorkil Kristensen: »Nutidens Markedsformer og dansk Landbrug«, Fyns Stifts Landbrugstidende Nr. 49 — 1938.

en Produktionsforøgelse Sted, idet Landmanden derigennem søgte at forøge Bruttoudbyttet.

I Modsætning til Landbruget var store Dele af Industriens Markeder allerede før Krisen regulerede enten ved Karteller, Monopoler o. l. eller blot ved, at man havde indarbejdet et ganske bestemt Mærke. Krisen medførte, at de regulerede Markedsformer efterhaanden ogsaa har bredt sig indenfor Landbruget, idet man gennem saadanne Reguleringer har søgt at holde Priserne forholdsvis konstante.

Naar de markedsregulerende Foranstaltninger først relativt sent har vundet Indpas i Landbruget, skyldes det vel først og fremmest Landbrugets internationale Karakter og maaske ogsaa i nogen Grad, at de faste Omkostninger for visse Former af Landbrug (f. Eks. Kvægbrug i de oversøiske Lande) har været relativt smaa. Derimod er det ikke sandsynligt, at de mange smaa Bedrifter har hæmmet en saadan Udvikling, thi Kooperationstanken er jo ikke Landbruget fremmed. I Forbindelse med Krisen er der sket en stykvis Udvikling med Hensyn til Gennemførelsen af forskellige Markedsreguleringer.

Vi skal i det følgende se, hvorledes Importlandene forøvrigt allerede før Krisen har søgt at begrænse Importen, hvilket kan siges at være den første Fase i Udviklingen. Naar man har søgt at begrænse Importen, har dette ofte staaet i Forbindelse med en bevidst Selvforsyningspolitik, bl. a. med Henblik paa en eventuel Krigsøkonomi. De importbegrænsende Foranstaltninger har derfor medført indenlandske Ordninger til Støtte af Hjemmeproduktionen. Som Følge af denne importbegrænsende Virksomhed har Eksportlandene set sig nødsaget til at vende Blikket mod Hjemmemarkedet. Dettets Betydning maa jo nemlig vokse, naar der lægges Hindringer i Vejen for Eksporten; vi faar da saadanne pris-hævende og prisregulerende Foranstaltninger, som vi ogsaa kender her i Landet.

Stort set staaer Udviklingen endnu i denne Fase, men man kan pege paa, at Forsøg er gjort paa en Regulering af Eksporten gennem Overenskomst mellem Im- og Eksportlandene.

Vi kan henvise til Hvedekonferencen i 1933, hvor man søgte at gennemføre en Regulering af Hvedeeksporten. Dette mislykkedes dog, fordi Importlandene ikke vilde gaa med.

Det ser ud til, at man nu her i Foraaret 1939 atter optager Tanken om en Stabilisering af Prisen paa Hvede, idet den engelske, amerikanske og australske Regering efter et Møde i Den internationale Hvede-Komité har henstillet til Komitéen, at den skulde træde sammen til en Konference med det Formaal at regulere Hvedeproduktionen. Komitéen har besluttet at ville efterkomme Opfordringen. Vi kan ogsaa pege paa de Aftaler, der i Foraaret 1938 blev indgaaet i Sydney paa en Imperie-Producent-Konference, hvor det bl. a. blev fremhævet, at en regelmæssig Tilførsel til det britiske Marked var nødvendig for at undgaa store Prissvingninger og Spekulation i Eksportvarerne. Man skal dog sikkert ikke overvurdere Konferencens Betydning, idet der, som vi senere skal se, ikke var udelt Tilfredshed med Resultatet.

Man kan til sidst i denne Forbindelse rejse Spørgsmaalet, om det er tænkeligt, at vi kan vente at komme tilbage til Førkrisetidsøkonomien, i dette specielle Tilfælde til Frihandel. Man maa nok anse det for udelukket, at en saadan Tilbagevenden vil finde Sted, og det bliver derfor nødvendigt at indrette sig paa Fremtidens Opgaver, der antagelig vil gaa ud paa en Etablering af et større inter-

Danmarks Udførsel af forskellige animalske

	1937	1936	1935	1934	1933	1932
Smør.	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
England	115 772	109 742	109 400	124 302	126 439	128 977
Tyskland	34 618	34 288	25 022	20 069	16 164	13 230
Belgien-Luxemburg	938	619	1 364	2 832	5 836	10 296
Frankrig	198	510	353	1 221	1 554	2 046
Schweiz	264	237	43	221	41	2 041
Andre Lande	1 120	808	2 174	1 181	680	1 208
Ialt...	152 910	146 204	138 356	149 826	150 714	157 798
Svin og Grise.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.
Frankrig	»	»	537	12 585	11 348	10 080
Tyskland	157 339	162 464	44 050	30 819	32 178	1 986
Italien	99	»	»	1 525	»	9
Belgien-Luxemburg	»	»	»	»	6 296	161
Schweiz	4 164	17 251	»	»	909	»
Østrig	5 627	3 999	8 223	10 470	15 454	5 937
Czekoslovakiet	»	139	493	1 516	6 577	5 811
Andre Lande	96	54	54	130	203	261
Ialt...	167 325	183 907	53 337	57 045	72 965	24 245
Stort Hornkvæg.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.
Czekoslovakiet	»	»	»	»	»	54
Tyskland	140 697	148 662	81 176	49 990	16 781	74 692
Europæisk Rusland	»	»	»	3 286	»	»
Belgien-Luxemburg	16 440	14 048	13 706	7 039	15 213	36 998
Frankrig	»	»	»	2 524	6 938	3 128
Italien	3 924	498	491	4 612	3 349	—
Schweiz	11 072	3 004	—	—	39	—
Marokko	»	»	761	2 397	2 932	»
Andre Lande	261	23	602	593	1 037	15
Ialt...	172 394	166 235	96 736	70 441	46 289	114 887
Okse- og Kalvekød, (ferskt og ferskt frossent).	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
England	»	»	—	»	—	1
Tyskland	2 991	2 436	4 116	4 611	3 073	2 020
Holland	15 490	558	2 230	3 177	5 085	5 656
Belgien-Luxemburg	191	934	1 742	2 711	1 031	4 148
Italien	1 157	69	85	1 287	1 923	1 152
Schweiz	1 908	924	—	—	34	43
Frankrig	1	—	—	—	—	260
Andre Lande	228	343	357	745	301	97
Ialt...	21 966	5 264	8 530	12 531	11 447	13 377
Æg, friske.	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese
England	52 646	41 543	33 873	32 382	32 957	33 765
Tyskland	17 673	16 808	12 956	12 576	11 407	15 144
Schweiz	1 658	3 576	4 691	3 633	1 957	283
Sverige	565	542	—	3	34	90
Spanien	7	536	1 405	1 859	1 121	—
Czekoslovakiet	108	225	397	113	190	58
Andre Lande	17	78	134	344	387	43
Ialt...	72 674	63 308	53 456	50 910	48 053	49 383
Æg, præservede.	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese
England	7 780	6 641	4 830	5 228	4 526	4 173
Tyskland	33	7	18	26	886	1 588
Schweiz	48	112	9	35	12	1
Spanien	»	»	267	66	12	—
Czekoslovakiet	95	16	23	—	12	62
Andre Lande	16	4	10	14	16	29
Ialt...	7 972	6 780	5 157	5 369	5 464	5 853

Landbrugsvarer fordelt paa Lande.

1931	1930	1929	1928	1927	1926	1925	1924
Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
123 253	115 525	108 038	101 089	101 066	94 324	83 312	86 225
30 302	41 599	43 041	39 959	35 113	32 201	33 567	25 730
6 805	3 979	933	58	5	»	372	336
4 930	2 338	1 244	314	507	62	85	222
5 473	4 061	3 952	4 476	4 423	3 654	2 998	4 912
889	1 487	1 830	1 845	2 097	2 261	2 443	5 968
171 652	168 989	159 038	147 741	143 211	132 502	122 777	123 393
Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.
19	»	»	»	»	»	»	242
30 324	51 771	44 588	31 185	34 420	18 097	12 557	60 960
1 960	4 584	5 139	13 191	2 568	»	»	34 092
52	45	»	»	»	»	»	»
25	3 336	442	256	295	»	»	31 429
538	845	28	178	»	»	»	17 116
1 043	1 079	760	86	»	»	»	61 706
14	95	101	57	20	50	40	162
33 975	61 755	51 058	44 953	37 303	18 147	12 597	205 707
Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.
275	954	5 403	489	»	»	»	69 479
89 081	149 621	252 836	246 477	254 626	155 874	80 690	61 521
»	»	»	43	18	»	»	»
32 760	14 614	»	»	»	»	»	909
»	56	»	»	»	»	»	709
103	615	3 849	—	596	»	»	549
—	—	—	—	»	»	»	36 713
»	»	»	»	»	»	»	»
9	68	206	34	44	6	24	1 052
122 228	165 928	262 294	247 043	255 284	155 880	80 714	170 932
Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
»	»	»	»	»	1 516	1 825	1 259
5 592	6 219	4 455	2 557	1 746	14 265	23 977	1 013
12 939	9 864	207	73	»	360	28	1 438
9 741	3 079	29	—	»	»	1	19
104	—	20	—	5	»	»	»
—	—	—	—	»	»	»	6
3 040	80	—	—	»	»	»	»
8	11	12	4	9	2	8	78
31 424	19 253	4 723	2 634	1 760	16 143	25 839	3 813
1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese
33 818	28 754	22 790	21 182	24 780	25 153	25 637	27 421
5 104	4 855	7 780	9 843	9 418	7 658	7 014	7 439
4	—	—	—	»	»	»	»
613	37	122	148	72	766	217	1 031
—	—	—	—	»	»	»	»
1	—	—	—	»	»	»	»
65	52	29	22	26	30	32	24
39 605	33 698	30 721	31 195	34 296	33 607	32 900	35 915
1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese	1000 Snese
7 633	8 001	7 730	7 454	7 406	7 308	7 101	5 391
1 419	1 337	759	749	485	648	324	250
—	—	—	—	—	»	»	»
—	—	—	—	—	»	»	»
—	—	14	—	—	»	»	»
59	76	61	53	56	48	9	68
9 111	9 414	8 564	8 256	7 947	8 004	7 434	5 709

nationalt Samarbejde med det Formaal for Oje at regulere Samhandelen med Landbrugsprodukter.

Vore Aftagerlande.

Virkningerne af den foran skitserede Politik kan aflæses af vor Eksport af animalske Landbrugsvarer fra før Krisen og til nu, jfr. foranstaaende Oversigt over Eksporten af nogle væsentlige Landbrugsprodukter.

Englands og Tysklands dominerende Stilling som Aftagerlande fremgaar af Oversigten. Oversigten indeholder ingen Oplysninger for Bacon, idet næsten hele Eksporten gaar til England, jfr. nærmere under Afsnittet om England.

Selv om det er rigtigt, at England og Tyskland er vore Hovedaftagere, viser Tabellen dog, at der specielt under Krisen for kortere eller længere Tid har fundet en ikke ringe Eksport Sted til andre Lande. Vi ser, at en Overgang var Eksporten af Smør og Stort Hornkvæg meget betydelig til Belgien, ligesom Holland i Aarene 1930—34 har været en meget betydelig Aftager af Okse- og Kalvekød. Disse stærke Forskydninger i vor Eksport skyldes først og fremmest Tysklands Toldpolitik, idet der, som det omtales senere, i Aarene fra 1925 til 1932 fandt en stadig Forøgelse af Toldsatserne Sted. Dette bevirkede, at vi søgte Erstatning ved en forøget Eksport til andre Lande. Men denne Eksportforøgelse førte til stigende Toldtariffer, Kontingenteringer eller Importforbud fra disse Landes Side, saaledes at der efterhaanden dannedes en Mur omkring os, gennem hvilken vi ikke kunde faa afsat visse af vore Landbrugsprodukter, særligt vort Kød og Kvæg. Først ved Nyordningen af vort Handelsforhold med Tyskland fra 1934 kom vi tilbage til noget mere stabile Forhold med Hensyn til Vilkaarene for Eksporten. Med disse indledende Bemærkninger in mente skal vi i det følgende væsentligt beskæftige os med Forholdene overfor England og Tyskland.

England.

Ser vi paa Udviklingen i England, vort vigtigste Aftagerland for Landbrugs-eksporten, øvede Krisen en afgørende Indflydelse paa dette Lands Handelspolitik.

Normalt er Englands Import væsentlig større end Eksporten; men Underskuddet er blevet dækket ved en Række saakaldte usynlige Indtægter (Renteindtægter, Fragtindtægter m. v.). I Aarene før Krisen blev der derfor et Overskud, naar disse usynlige Indtægter blev tillagt. I 1927 til 1929 androg dette f. Eks. 103 Mill. £ i Gennemsnit pr. Aar. Allerede i 1930 blev Overskuddet væsentligt reduceret, nemlig til ca. 28 Mill. £, og i 1931 fremkom et Underskud paa ca. 100 Mill. £. Der var forskellige Forhold, der førte til denne Udvikling. Den foran omtalte begyndende Selvforsyningspolitik i Forbindelse med Prisfaldet bevirkede en betydelig Nedgang i Englands Eksport, uden at Importen faldt tilsvarende. De usynlige Indtægter gik ned, bl. a. fordi saavel Østrig som Tyskland paa Grund af nogle Bankkrak i Sommeren 1931 ikke var i Stand til at efterkomme deres Forpligtelser. Dette bevirkede, at man mistede Tilliden til det engelske Pengemarked og begyndte at trække Penge derfra. For at efterkomme sine Forpligtelser overfor U. S. A. og Frankrig saa England sig nødsaget til at optage betydelige Laan hos disse Lande, hvilket i høj Grad var nødvendigt, idet der alene i Maanederne Juli—August og Begyndelsen af September

blev trukket 200 Mill. £ fra England. Resultatet blev, at England den 21. September 1931 saa sig foranlediget til at suspendere Guldindløseligheden. Diskontoen blev sat op til 6 pCt., og Børsen blev lukket i to Dage. Følgen af Englands Opgivelse af Guldmøntfoden blev, at saadanne Lande, der var stærkt afhængige af England, ogsaa maatte gaa bort fra Guldet. Dette gjaldt som bekendt ogsaa Danmark.

Ved Englands Opgivelse af Guldmøntfoden blev Verden, kan man sige, ind delt i tre Økonomikredse:

- 1) Sterlingblokken.
- 2) Lande med stærkt kontrolleret Guldvaluta (f. Eks. Tyskland).
- 3) Egentlige Guldlande (Frankrig, Holland, Schweiz).

Denne Deling medførte, at Restriktionerne blev forøget, idet man til Beskyttelsen af Valutaen indførte Valutaordninger¹⁾. Man ønskede nemlig til Beskyttelse af sin Valuta at nedskære Importen og eventuelt forøge Eksporten. Da en saadan Udvikling naturligvis ikke kunde anses for holdbar i det lange Løb, kom man efterhaanden ind paa, at Landene to og to traf Aftale om gensidig Samhandel efter nærmere aftalte Bytteforhold. Da man samtidig, bl. a. som Følge af Eksportvanskelighederne, ønskede større Selvforsyning, udbygges i disse Aar et autarkisk System, hvor ogsaa Hensyn til en kommende Krig har spillet en betydende Rolle.

For at faa Haand i Hanke med Importen brød England med sit hidtidige Frihandelsprincip, idet der fra Begyndelsen af 1932 blev indført en almindelig 10 pCt.s Værditold²⁾. Der var dog en Del Landbrugsvarer undtagen, bl. a. Hvede, Majs, Oksekød, Faare- og Lammekød, Svineprodukter og Uld; men det var en Forudsætning, at Importen af de vigtigste toldfri Varer snarest skulde reguleres.

Varer fra de britiske Lande blev midlertidig fritaget for Toldafgiften, saaledes at der derved var lagt Grundlaget for Præferencepolitikken indenfor Imperiet.

Den 20. August samme Aar blev Ottawa-Overenskomsten underskrevet, og fra dette Tidspunkt kan vi fastslaa, at en ny Epoke var indtraadt i Englands Handelspolitik og dermed ogsaa i dansk Landbrugs Eksportvilkaar.

Ved Ottawa-Aftalerne blev det bestemt, at der skulde paalægges Told paa følgende Landbrugsvarer fra ikke-britiske Lande:

Hvede: 2 sh pr. quarter.

Smør: 15 sh pr. cwt.

Ost: 15 pCt. Værditold.

Æg (tre Satser efter Æggenes Størrelse): 1 sh — 1 sh og 6 d — 1 sh og 9 d pr. great hundred.

Ligeledes blev der truffet Aftale om en Regulering af Importen af Kød og Bacon, dels for at støtte den hjemlige Produktion, dels for at give Landene indenfor Imperiet en Fordel. Allerede i 1931 var man i England kommet ind

¹⁾ jvf. bl. a. Forskydningen i de internationale Handelsforhold og dens Indflydelse paa Landbruget af P. A. Moltesen: Landbrugsraadets Meddelelser Nr. 38 — 1938.

²⁾ De følgende Betragtninger hviler væsentlig paa følgende Artikler: Den tidligere omtalte Redegørelse af Professor Jørgen Pedersen i Det danske Landbrug og »Om britisk Landbrugspolitik« af Sekretær J. Rottensten samt »Det forenede Kongeriges Samhandel med britiske og fremmede Lande under Ottawa-Overenskomsten og Beskyttelsespolitikken« af Statskonsulent S. Sørensen. Begge de sidste Artikler i Tidsskrift for Landøkonomi 1937.

paa visse Reguleringer for derigennem at forøge den indenlandske Produktion. Som Følge af Ottawa-Aftalerne udbygges dette System yderligere i 1933. Med 1931-Loven bestemtes det nemlig, at Afsætningen af den indenlandske Produktion kan organiseres efter en nærmere bestemt Plan for derigennem at støtte Produktion og Pris i Indlandet. Forudsætningerne var, at mindst $\frac{2}{3}$ af Producenterne gaar ind for en Ordning; men disse kan altsaa tvinge den resterende Trediedel med.

Ved 1933-Loven blev Systemet som nævnt udbygget nærmere, idet denne Lov bemyndiger Handelsministeren til at regulere Importen af et hvilket som helst Landbrugsprodukt under Forudsætning af, at der gennemføres en planmæssig Organisation af den indenlandske Produktion og Afsætning.

Med Hensyn til den hjemlige Produktions Størrelse i Forhold til Importen skal det anføres, at Smørproduktionen er ubetydelig og andrager ca. 10 pCt. af Forbruget. Produktionen af Svineprodukter udgør nu næsten Halvdelen af Forbruget, og Ægproduktionen andrager ca. $\frac{2}{3}$.

Resultaterne af den førte Politik kan aflæses af nedenstaaende Oversigt over Indførselen af Smør, Bacon og Skinker samt Æg. Tabellen viser, hvorledes Danmarks Andel i Smøreksperten gik tilbage indtil 1936 for derefter atter at stige. For Bacon og Skinker er Andelen stadig gaaet noget ned, medens derimod vor Andel for Æggene har haft en Tendens til Stigning.

Vi skal gaa lidt nærmere ind paa de enkelte Varer.

Englands Indførsel af Smør, Bacon og Skinker samt Æg 1931—38.

	Smør				Bacon og Skinker				Æg			
	Ialt	Dan- mark	Andre	Brit. Lande	Ialt	Dan- mark	Andre	Brit. Lande	Ialt	Dan- mark	Andre	Brit. Lande
			ikke- brit. Lande				ikke- brit. Lande				ikke- brit. Lande	
	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 gr. hundr.	1000 gr. hundr.	1000 gr. hundr.	1000 gr. hundr.
1938	9509	2365	2340	4804	7532	3390	2080	2062	27697	9511	14512	3674
1937	9418	2258	2250	4910	7600	3430	1944	2226	24732	9993	11118	3621
1936	9741	2172	2441	5128	7241	3373	1969	1899	24607	7987	11912	4708
1935	9608	2186	1987	5435	7602	3826	2187	1589	19767	6563	8388	4816
1934	9695	2486	1926	5283	8327	4288	2582	1457	18734	6384	6547	5803
1933	8832	2519	1659	4654	9953	5523	3518	912	18373	6234	6127	6012
1932	8364	2584	1445	4335	12192	7676	3975	541	19995	6393	7587	6015
1931	8060	2466	1603	3991	11965	7342	4185	438	25925	7549	12235	6141
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1938	100,0	24,9	24,6	50,5	100,0	45,0	27,6	27,4	100,0	34,3	52,4	13,3
1937	100,0	24,0	23,9	52,1	100,0	45,1	25,6	29,3	100,0	40,4	45,0	14,6
1936	100,0	22,3	25,1	52,6	100,0	46,6	27,2	26,2	100,0	32,5	48,4	19,1
1935	100,0	22,7	20,7	56,6	100,0	50,3	28,8	20,9	100,0	33,2	42,4	24,4
1934	100,0	25,6	19,9	54,5	100,0	51,5	31,0	17,5	100,0	34,1	34,9	31,0
1933	100,0	28,5	18,8	52,7	100,0	55,5	35,3	9,2	100,0	33,9	33,4	32,7
1932	100,0	30,9	17,3	51,8	100,0	63,0	32,6	4,4	100,0	32,0	37,9	30,1
1931	100,0	30,6	19,9	49,5	100,0	61,3	35,0	3,7	100,0	29,1	47,2	23,7

Smørret blev paalagt en Told af 15 sh. pr. cwt., medens vore Konkurrenter paa den sydlige Halvkugle kunde faa Smørret toldfrit ind. I England blev gennemført en Mælkeordning i Henhold til de anførte Love; men da Smørproduktionen i England, som anført, er ganske uvæsentlig, fik den ingen afgørende Betydning for vore Eksportforhold.

Ordningen gik iøvrigt ud paa at stimulere Mælkeproduktionen gennem Fast-sættelse af en ret høj Pris paa Konsummælken, der spiller den afgørende Rolle for Englands Mælkeproduktion. Den samle Smørproduktion er gaaet noget ned under Ordningen og da tilmed Produktionen, som anført, kun udgør ca. 10 pCt. af Forbruget, kan denne ikke i væsentlig Grad konkurrere med de danske Tilførsler.

Den ændrede Handelspolitik for Smørret har medført, at New Zealands og Australiens Stilling er blevet væsentlig bedre paa Bekostning særlig af vor Stilling, jfr. Oversigten.

Fra 1931 til 1938 er den samlede Smørimport steget fra 8 Mill. cwt. til 9,5 Mill. cwt. Af denne Stigning falder næsten 1 Mill. cwt. paa britiske Lande og godt en halv Mill. cwt. paa fremmede Lande bortset fra Danmark. For Danmark var Eksporten mindre i 1938 end i 1931.

Ser vi nærmere paa Englands Import fra de enkelte Lande, fremgaar det af nedenstaaende Oversigt, at den samlede Import har været stigende i Aarene indtil 1937, og at, som nævnt, Australiens og New Zealands Andel i Importen i Aarene efter Ottawa har været voksende.

Englands Indførsel af Smør 1931—38.

	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931
	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
	cwts.	cwts.	cwts.	cwts.	cwts.	cwts.	cwts.	cwts.
Danmark	2365	2258	2172	2186	2486	2519	2584	2466
Sovjetunionen	—	273	412	503	491	563	323	404
Finland	210	158	160	116	151	134	217	254
Estland	184	160	116	119	123	83	83	125
Sverige	300	205	149	184	302	227	176	212
Holland	712	717	745	465	301	146	47	96
Argentina	90	130	143	69	112	202	391	374
Andre ikke-brit. Lande	844	607	716	531	446	304	208	138
Den irske Fristat	327	320	468	488	468	379	315	381
Australien	1798	1492	1694	2114	2104	1692	1795	1558
New Zealand	2583	2951	2792	2638	2677	2512	2140	1926
Andre britiske Lande	96	147	174	195	34	71	85	126
Ialt	9509	9418	9741	9608	9695	8832	8364	8060

For Australiens Vedkommende kulminerede Eksporten til England dog allerede i 1935, og i de senere Aar er Eksporten gaaet meget betydeligt tilbage, idet Vejrforholdene øver en stor Indflydelse paa Smørproduktionens Størrelse og dermed paa Eksporten. Eksporten fra New Zealand har været stadig og stærkt stigende fra 1931 til 1937, saaledes at den fra 1934 overstiger den danske Eksport. I 1938 viser Eksporten dog en Nedgang. Det ses, at Eksporten fra Holland ogsaa har været stærkt stigende i den anførte Periode. Danmarks Eksport til England sank jævnt fra 1932 til 1936, men denne Nedgang er dog blevet afløst af en Stigning i de to sidste Aar.

Man skal dog ikke se alt for lyst paa Situationen, idet som bekendt New Zealand til Støtte for Smørproduktionen har gennemført Ordninger, som garanterer faste Priser, medens til Gengæld Staten sørger for Afsætningen af Produktionen og Eksporten. I Sæsonen 1936—37 laa den faktisk opnaaede Pris i London lidt under den garanterede Pris. I 1937—38 laa Prisen i London over den

garanterede, saaledes at der blev Raad til en mindre Ekstrabetaling, og endelig i de første 6 Maaneder af 1938—39 har Prisen i London ligget en Del under den garanterede Pris.

I Australien¹⁾ holdes en højere Pris paa Hjemmemarkedet, og der finder en Udligning Sted mellem Hjemmemarkedspris og Eksportpris. Da Hjemmeforbruget andrager ca. 50—60 pCt. af Produktionen, og da Hjemmemarkedsprisen er høj, betyder denne Ordning en stærk Støtte for Eksporten. Oprindeligt var Ordningen i Australien frivillig (Paterson-Planen); men i 1934 gennemførtes en Statsordning. Denne er dog senere blevet underkendt af Domstolene, saaledes at man siden Februar 1937 er vendt tilbage til en frivillig Ordning.

Allerede i 1930 blev der fra det engelske Svineavlsraad ytret Ønsker om, at der burde træffes Foranstaltninger til Regulering af Baconimporten for derigennem at fremme den indenlandske Produktion. Først i 1931 blev Spørgsmaalet dog rigtig aktuelt, idet Tilførslerne steg stærkt fra 1930 til 1931. Medens den samlede Produktion af Svineavlsprodukter i England før Krigen udgjorde 35—40 pCt. af Forbruget, faldt den i 1931 til ca. 31 pCt.²⁾

I Foraaret 1932 nedsattes derfor et Udvalg til Undersøgelse af, hvorledes man kunde ophjælpe den engelske Baconproduktion. Man fik det Indtryk fra dansk Side, at der kunde ventes en betydelig Reduktion af Eksporten, men først fra 1. Juli 1933 at regne. Det kom derfor, kan man næsten sige, som en Bombe, da man fra engelsk Side allerede i November Maaned 1932 henstillede til den danske Regering, at man skulde indgaa en Gentleman-Overenskomst, der gik ud paa følgende: I to Maaneder fra Natten mellem den 22. og 23. November skulde de udenlandske Tilførsler begrænses til ialt 810.000 cwts. pr. Maaned, hvilket svarede til en Reduktion paa ca. 15,3 pCt. af Englands gennemsnitlige maanedlige Indførsel i Maanederne November—December 1931 og Januar 1932.

Ved Fordelingen paa Lande, der var baseret paa Gennemsnitsimporten i Maanederne August, September og Oktober 1932, blev der tildelt Danmark 506.000 cwts. pr. Maaned.

Først i Efteraaret 1933 afgav det nævnte Udvalg en Betænkning, og den 9. September 1933 gik man over til den Ordning, som allerede frivilligt havde været administreret siden Efteraaret 1932.

De nærmere Regler var iøvrigt følgende: De samlede Markedstilførsler sattes til 10,67 Mill. cwt.s (542 Mill. kg) aarligt, hvilket svarede til Gennemsnitstilførslerne i Aarene 1925—30. Fra disse Tilførsler gaar den indenlandske Produktion og Tilførslerne fra Dominions. Resten fordeles mellem de fremmede Lande, saaledes at Danmark skulde have godt 60 pCt. af Kontingentet.

For at støtte den indenlandske Produktion af Bacon, der var Forudsætningen for denne Ordning, gennemførtes et Kontraktsystem mellem Producenterne og Slagterierne, saaledes at Producenterne forpligtede sig til at levere et nærmere bestemt Antal Svin til en Pris, der svarer til 8—9 Gange Foderstofprisen. Senere er denne Ordning blevet udvidet, saaledes at Staten stadig garanterer Landmændene en vis Pris i Forhold til Foderstofprisen, men yderligere Slagterierne en vis Pris paa Bacon. Hidtil har Priserne dog ligget saaledes, at Landmændene har maattet indbetale.

¹⁾ Imperial Economic Committee: »Dairy Produce Supplies 1937«.

²⁾ Imperial Economic Committee: »Meat«, London 1939.

Gennem den anførte Ordning er Produktionen steget i Indlandet; men som Helhed kan man vistnok sige, at Ordningen har været noget af en Skuffelse, idet Antal leverede Svin ikke er kommet op paa de kontraherede. Ved den sidste Ordning der løber fra 1. December 1938, er der hidtil tegnet 1,5 Mill. Svin til Levering, medens man i Henhold til Ordningen skulde op paa godt 2 Mill. Stk. Dette Forhold staar formentlig ogsaa i Forbindelse med, at Produktionen af fersk Flæsk konkurrerer med Produktionen af Bacon. Som Helhed er den indenlandske Produktion steget og udgjorde i 1937 mellem 45 og 50 pCt. af det samlede Forbrug af Svineavlprodukter.

Englands Indførsel af Bacon og Skinker 1931—38.

	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931
	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.	1000 cwts.
Danmark	3390	3430	3373	3826	4288	5523	7676	7342
Litauen	190	188	194	165	252	416	512	362
Sverige	251	250	242	257	297	403	424	577
Polen	457	445	421	452	496	858	1253	1179
Holland	514	481	485	509	608	873	976	1000
U. S. A.	438	319	350	439	517	627	529	790
Andre ikke-brit. Lande	230	261	277	365	412	341	281	277
Den irske Firstat	553	526	528	479	381	225	215	314
Canada	1509	1700	1370	1109	1075	687	324	122
Andre britiske Lande	—	—	1	1	1	—	2	2
Ialt ...	7532	7600	7241	7602	8327	9953	12192	11965

Virkningerne af den førte Politik fremgaar af den foran anførte Tabel, jfr. Side 258.

Dels har Kontingenteringen medført en betydelig Nedsækering af Importen, dels er de britiske Landes Andel vokset.

Til en yderligere Belysning anføres ovenstaaende Oversigt over Englands Indførsel af Bacon og Skinker fra de enkelte Lande. Tabellen viser den store Nedgang i den danske Eksport fra 1932 til 1936 og den Stigning, der har fundet Sted i Eksporten fra Canada og den irske Fristat.

For Æggenes Vedkommende ligger Forholdet noget anderledes, idet Produktionen i England, som nævnt, andrager ca. $\frac{2}{3}$ af Forbruget. I de sidste 10 Aar har England fordoblet sin Produktion af Æg, men i de senere Aar har der dog været nogen Stagnation. Ved Ottawa-Aftalerne fastsattes, som nævnt, en Vægttold paa Æg. Denne Told har dog ikke hæmmet vore Eksportmuligheder i nævneværdig Grad, og Tendensen i de senere Aar har været en stigende Eksport fra Danmark jfr. den foregaaende Oversigt Side 258. Eksportforøgelsen har dog været betydelig større for Hollands Vedkommende, jfr. efterfølgende Oversigt. Hidtil har Ægmarkedet altsaa ikke været reguleret; men i April 1939 har Landbrugsminister *Dorman-Smith* forelagt Parlamentet et Lovforslag, der bemyndiger Regeringen til at gribe ind, hvis Ægmarkedet skulde overfyldes. Det er altsaa ikke Hensigten at gennemføre en permanent Regulering.

Englands Indførsel af Æg 1931—38.

	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931
	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred	1000 great hundred
Danmark	9511	9993	7987	6563	6384	6234	6393	7549
Finland	518	502	372	642	889	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Sverige	485	333	186	273	258	202	362	339
Polen	2621	2257	2564	2015	1942	1681	1874	2687
Holland	5933	4310	3799	2678	944	1003	1403	3839
Belgien	107	436	540	256	49	449	1584	2073
Kina	298	1090	1329	1220	1415	1397	850	1497
Andre ikke-brit. Lande	4550	2190	3122	1304	1050	1395	1514	1800
Den irske Fristat	2218	1949	2563	2395	3194	3437	3948	4575
Sydafrikanske Union	271	257	372	361	300	455	526	589
Australien	1010	1263	1635	1921	2099	1899	1516	918
Andre brit. Lande	175	152	138	139	210	221	25	59
Ialt ...	27697	24732	24607	19767	18734	18373	19995	25925

¹⁾ Indbefattet i »Andre ikke-brit. Lande«.

Som allerede tidligere berørt, blev der i Dagene 28. Marts—7. April 1938 afholdt en Imperie-Producent-Konference i Australien mellem de betydeligste Landbrugsorganisationer i England, Skotland, Canada, Rhodesia, New Zealand og Australien. Ved denne Konference blev følgende Resolution vedtaget:

1. Ottawa-Overenskomstens Bestemmelser vedrørende de britiske Producenters Forret til det hjemlige Marked respekteres.
2. Eksporten af Landbrugsprodukter fra Dominions øges saa meget, som det er økonomisk forsvarligt.
3. En regelmæssig Tilførsel til det britiske Marked er nødvendig for at undgaa store Prissvingninger og Spekulation i Eksportvarerne.
4. Der etableres Producent-Komitéer (commodity councils), der ligesom den internationale Kødkomité træffer Afgørelse om det britiske Markeds Forsyning.
5. Producent-Komitéerne skal desuden indsamle Markedsoplysninger og undersøge Muligheden for at placere et eventuelt Overskud, som ikke kan finde fordelagtig Afsætning paa det britiske Marked.

Denne Resolution gaar altsaa ud paa at fastholde Ottawa-Aftalernes Politik.

Det synes dog ikke, at Forslaget fra Konferencen har vundet udelt Bifald hos Dominions Landbrug. Det er særlig Spørgsmaalet om en eventuel Begrænsning af Eksporten til England, man er Modstander af¹⁾. I Modsætning hertil kan det nævnes, at den nye Landbrugsminister Dormann-Smith ogsaa før sin Tiltræden har været interesseret i Tanken om Nedsættelse af Producentkomitéer og i det hele taget af en større Selvforsyning.

Nu er det dog ikke saadan at forstaa, at der vil blive taget ensidigt Hensyn til Produktionen i Indlandet, idet England som bekendt har store Eksportinteresser, der ikke tillader, at Aftagerlandenes Købeevne bliver ødelagt.

Premierminister Chamberlain gav i en Udtalelse ved et Møde i Kettering (Efteraaret 1938) klart Udtryk for dette Modsætningsforhold:

»Det er blevet sagt, at vi burde producere hele vort Behov af Fødevarer. Denne Opfattelse er efter min Mening ikke rigtig. Selv om vi kunde producere

¹⁾ jvf. »Vor Smørekseport« af Kontorchef P. A. Moltesen, Andelsbladet 1939, Nr. 6.

vort Behov, vilde det blive et dyrt Eksperiment. Vi vilde ruinere de Lande inden- og udenfor Imperiet, hvis økonomiske Eksistens er afhængig af vort Marked. Købeevnen for vore industrielle Varer vilde gaa tilbage, og stigende Arbejdsløshed vilde blive Følgen.«

Tyskland.

I Modsætning til England har vort andet betydende Aftagerland, Tyskland, en meget stor indenlandsk Landbrugsproduktion¹).

Omregnet til Varmeenheder (Kalorier) kan man regne med, at Tyskland dækker sit Forbrug af Levnedsmidler paa følgende Maade:

78 pCt. af Forbruget stammer fra indenlandske Raastoffer.

8 pCt. af Forbruget stammer fra udenlandske Raastoffer.

14 pCt. af Forbruget stammer fra Indførsel af Levnedsmidler.

Selvforsyningen spiller altsaa en meget betydelig Rolle.

Under Nationalsocialismen har iøvrigt Spørgsmaalet om Selvforsyning i al Almindelighed antaget en speciel Udformning, idet man i den økonomiske Politik bestræber sig for Selvforsyning med de Varer, som man ikke kan tilbytte sig mod tyske Varer. (Man har ingen frie Deviser til Raadighed). Ser vi paa vor Samhandel med Tyskland, er den naturligvis intimt forbundet med den Handels- og Toldpolitik, der har været ført i den forløbne Periode. I Efterkrigs-aarene var Indførselen af Levnedsmidler ret minimal, først efter at Tyskland i 1924 havde faaet genrejst sin Valuta, blev Importen af Levnedsmidler forøget.

Ved Versailles-Traktaten var det blevet bestemt, at Tyskland i 5 Aar indtil den 10. Januar 1925 skulde yde de Allierede en énsidig Mestbegunstigelse paa de vigtigste handelspolitiske Omraader. Da denne Klausul udløb i 1925, og da som nævnt Genrejsningen af Valutaen havde medført en stigende Import, besluttede man i August 1925 at indføre Toldsatser paa Landbrugsvarer, som stort set svarede til de Satser, man havde før Krigen — Satser, der var blevet ophævet under denne.

Den følgende Periode indtil 1933 kendetegnes ved, at man fra tysk Side forøger Satserne meget betydeligt. Dette gælder for alle vigtige animalske Produkter. Dog kom f. Eks. fedt Flæsk først med saa sent som i 1932, idet man ønskede at sikre den mindrebemidlede Del af Befolkningen billig Kød.

De stigende Toldsatser medførte dog ikke en Nedgang i Importen, tværtimod, indtil 1929 stiger denne, jfr. Oversigten Side 265. I de følgende Aar gaar Importen stærkt tilbage indtil Systemskiftet i 1933. Nedgangen skyldes dels forøgede Toldsatser, dels formindsket Købeevne.

Vi har foran nævnt, at den anførte Toldpolitik bevirkede, at vi særlig for Kød og Kvæg søgte andre Aftagerlande som Holland og Belgien.

Som tidligere nævnt, indtraadte der i Sommeren 1931 et betydeligt Bankkrak i Tyskland, som medførte store valutariske Vanskeligheder for Landet. Som Følge heraf saa man sig fra tysk Side nødsaget til at opgive den hidtidige normale Handel, hvor Betalingen ydes i fri Valuta, og gaa over til et rent Varebytte. Betalingen foregaar paa den Maade, at danske Tilgodehavender i Tyskland ikke

¹) Dette Afsnit bygger væsentlig paa Indberetninger og Foredrag af Statskonsulent A. P. Jacobsen og en Artikel af Kontorchef P. A. Moltesen i »Dansk Udsyn«, Hæfte 5, 17. Aargang: »Udviklingen i det handelspolitiske Forhold mellem Danmark og Tyskland.«

udbetales, men indsættes paa en Spærrekonto, og af denne Spærrekonto udbetales der til den tyske Eksportør. Ordningen forudsætter, at vor Eksport til Tyskland normalt ikke maa blive større end vor Import fra Tyskland.

Ved Omvæltningen i 1933 gik som bekendt det tredje Rige ind for en aktiv Støttepolitik til Forbedring af Landbrugets Økonomi, hvilket formentlig først og fremmest skyldtes, at man ønskede at være nogenlunde selvforsynende under en Krig. Staten var derfor interesseret i at forbedre Landbrugets Rentabilitet for derigennem at forøge Produktionen .

Man begyndte med at ophæve alle Handelsaftaler, og derefter forhøjedes Toldsatserne. Dernæst gennemførtes fra 1. Januar 1934 en fuldstændig Monopolisering af Handelen med Mælkeprodukter og Æg, en Ordning, der, som tidligere nævnt, ogsaa gælder for Korn og andre vegetabiliske Levnedsmidler. Senere blev en lignende Monopolisering gennemført for levende Kvæg og Svin, Svinefedt, Spæk og Tarme. Handelen med nævnte Produkter, saavel indenlandske som udenlandske, sker gennem særlige Rigskontorer, som bestemmer saavel Om sætningens Størrelse som Prisen paa Varerne.

Følgen af den skitserede Ordning blev, at Prisniveauet for Levnedsmidler ligger betydeligt højere end her i Landet, og at man fik en centraliseret Indførsel, saaledes at den hidtidige Regulering ved Toldtariffer derigennem er blevet afløst af en Kontingentering.

Til at begynde med søgte man fra Udlandets Side at indkassere Prisforskellen mellem Indlandsprisen i Tyskland og Eksportprisen ved Eksportafgifter. Vi havde her i Landet i 1933 en Eksportafgift paa Smør for ikke at stille Eksportører til Tyskland gunstigere end andre. I 1934 og 1935 delte vi Forskelsbeløbet med Tyskland, men fra 1. Januar 1936 tilfalder hele Forskelsbeløbet Tyskland, saaledes at tyske Importører ikke betaler mere til Udlandet end normale Markedspriser. Forskellen mellem disse Priser og Indlandsprisen minus Tolden bliver altsaa det saakaldte »Forskelsbeløb«, som i Realiteten er en Indførselsafgift.

Da Forskellen mellem Priserne i Tyskland og her i Landet normalt er større end Toldsatserne, er disse blevet ret illusoriske under det nye System.

Systemet medførte, at der mellem den danske og tyske Regering blev indledet Forhandlinger om Mulighederne for en Vareudveksling, idet det naturligvis blev nødvendigt nærmere at forhandle sig tilrette om en Kontingentering for de enkelte Varer. Den første Overenskomst blev afsluttet den 1. Marts 1934. Hvad angaar Aftalernes nærmere Bestemmelser, er disse ikke blevet offentliggjort.

De nye Betingelser for Eksport til Tyskland medførte, at man kom til at arbejde med et Kontingenteringssystem af ret indviklet Art, idet det var nødvendigt at skelne mellem Kontingenter af forskellig Sikkerhedsgrad. De sikre Kontingenter kaldes Grundkontingenter, medens de usikre kaldes Tillægskontingenter. Betingelserne for, at Tillægskontingenterne kunde blive effektive, var at der fandtes tilstrækkeligt store Indbetalinger paa Clearingkontoen for tyske Varer, der var solgt hertil. Da dette f. Eks. ikke var Tilfældet i 1936, købte den danske Stat tyske Kul for 11 Mill. Kr., saaledes at Tillægskontingenterne derved kunde udnyttes.

Den svigtende Efterspørgsel efter tyske Varer medførte, at der opstod en saakaldet »Valutapukkel«. Dette Forhold har sikkert været medvirkende Aarsag til, at man fra 1. Januar 1937 har ændret Systemet for Samhandelen med Tyskland.

Tysklands Indførsel af animalske Levnedsmidler 1924—38.

	Heste	Oksekød incl. lev. Kvæg	Svinekød incl. lev. Svin	Smør	Æg i Skal	Svinefedt
<i>Samlet Indførsel:</i>	Stkr.	t	t	t	t	t
1924	17900	20500	87500	53500	79300	133018
1925	44100	71000	92600	96600	143300	101988
1926	18900	76000	74200	97800	141400	108570
1927	34920	92600	46900	108300	162750	96745
1928	21533	87600	27802	126553	178841	87524
1929	19521	84600	41600	135544	168067	96516
1930	12910	55200	43900	133157	160218	80368
1931	6293	26305	43007	100221	143132	83214
1932	11832	23500	40187	69519	113306	107711
1933	24603	14561	30606	59144	83884	74145
1934	22323	24145	29339	61764	75967	41364
1935	14988	35365	43207	71000	64649	30330
1936	20976	58021	93656	75407	70676	29863
1937	19012	56591	99821	86835	90172	34024
1938 ¹⁾	19673	—	—	92291	90718	42684

Danmarks Andel:

(absolut)

1924	6300	14000	14000	26700	10300	8566
1925	10800	41900	9600	34600	10300	7965
1926	2800	50300	10300	30600	11110	8090
1927	9475	60400	13800	34000	13270	9731
1928	5833	60800	10800	40364	14078	10844
1929	3740	61500	14700	44240	11755	10517
1930	923	40150	15800	43961	8400	14955
1931	638	57983	15646	30636	9523	20822
1932	3657	17125	12539	13243	20862	23259
1933	7791	5994	10666	16637	14513	14926
1934	6340	15081	9029	19474	15127	10420
1935	4829	22161	10210	25533	14878	11861
1936	5671	39806	24950	33340	18982	11954
1937	5857	37634	23948	34273	20409	13253
1938 ¹⁾	7585	—	—	36531	21835	14184

Danmarks Andel:

(relativt)

	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1924	35,5	68,3	16,0	50,0	12,9	6,4
1925	24,4	59,0	10,3	35,8	7,2	7,8
1926	14,8	66,2	13,9	31,3	7,9	7,5
1927	27,1	65,2	29,4	31,4	8,2	9,9
1928	27,1	69,4	38,9	31,9	7,9	12,4
1929	19,2	72,7	35,3	32,6	7,0	10,9
1930	7,1	72,7	36,0	33,0	5,2	18,6
1931	10,1	68,4	36,4	30,6	6,6	25,0
1932	30,9	72,9	31,2	19,1	14,6	21,6
1933	31,7	41,2	34,8	28,1	17,3	20,1
1934	28,3	62,5	30,8	31,5	19,9	25,2
1935	32,2	62,7	23,6	36,0	23,0	39,1
1936	27,0	68,6	26,6	44,2	26,2	40,0
1937	30,8	66,5	24,0	39,5	22,6	39,0
1938 ¹⁾	38,6	—	—	39,6	24,1	33,2

1) incl. Østrig.

Det er nemlig herefter blevet fastsat, at Størrelsen af vort Salg til Tyskland i eet Kvartal afhænger af vore Indkøb fra Tyskland i det foregaaende Kvartal. Medens vort Køb i Tyskland i de tidligere Aar var betinget af, hvad vi havde solgt til Tyskland, er det altsaa nu blevet omvendt, at vort Køb i en tidligere Periode betinger vort Salg.

Den anførte Nyordning af vor Samhandel med Tyskland har medført, at vor Eksport til Tyskland har været stigende. Stigningen falder paa alle vigtige Landbrugsprodukter, jvf. foranstaaende Oversigt. Som Helhed er vor Andel af den samlede Eksport større end før Krisen. Særlig for Oksekød (heri medregnet levende Kreaturer) har Stigningen været meget betydelig, efter at Eksporten under Krisen næsten var gaaet i Staa.

Ved den skitserede Ordning rejser sig det Spørgsmaal, hvor langt man skal gaa med Hensyn til en Forøgelse af Eksporten, idet det vel ikke er udelukket at regne med en fortsat Eksportforøgelse til Tyskland. Spørger man, om det set fra et samfundsmæssigt Synspunkt er forsvarligt at udnytte denne Mulighed, afhænger Svaret i ikke ringe Grad af de økonomiske Forudsætninger her i Landet. Forudsættes det, at vi som Helhed maa regne med en vis Valutaknaphed, og at dette i Forbindelse med de øvrige økonomiske Forhold indebærer en Tendens til en vedvarende Arbejdsløshed, kan følgende Momenter fremhæves med Hensyn til Betimeligheden af en Eksportforøgelse til Tyskland.

Gaar vi ud fra, at Eksportforøgelsen kun kan komme i Stand mod, at vi tager Færdigvarer hjem, som ikke erstatter indenlandske Varer, men dækker et nyt Behov, vil dette lægge Beslag paa forøget fremmed Valuta.

Paa Grund af de bundne Betalingsforhold til Tyskland giver nemlig selve Handelstransaktionen med Tyskland ingen Valutaforøgelse, og hvis vi f. Eks. eksporterer flere Tysklandssvin, skal disse opfodres med udenlandsk Korn (d. v. s. udenlandsk Valuta). Vi kan regne med, at ved en Merproduktion af Tysklands-svin vil over 40 pCt. af Svinets Værdi være udenlandsk Valuta (d. v. s., at det, man kalder Valutaprocenten, er over 40). Nu vil en saadan Merproduktion formentlig føre til nogen Beskæftigelsesforøgelse, fordi der i Øjeblikket nærmest er Knaphed paa Arbejdskraft i Landbruget; men saafremt den anførte Valuta var anvendt til Indkøb af Raastoffer til Industrien, kan man i mange Tilfælde (maaske i de fleste) regne med en større Beskæftigelsesforøgelse, idet Valutaprocenten ofte er mindre for Industriprodukter end for Tysklandssvin.

Tænker vi os, at det ikke er et nyt Behov, der skabes ved Mereeksporten, men at en indenlandsk Produktion til Hjemmemarkedet erstattes med Import af Færdigvarer, stiller Forholdet sig paa tilsvarende Maade. Hvis Valutaprocenten for Industriprodukterne er mindre end for Tysklandssvin, er det samfundsmæssigt uheldigt at erstatte Hjemmeproduktionen med importerede Færdigvarer. Faar vi derimod Raastoffer i Stedet for, stiller Forholdet sig helt anderledes, idet den anførte Transaktion indirekte vil betyde en Valutaforøgelse, saafremt vi kan spare Indkøb af Raastoffer andet Steds fra, uden at dette medfører ændrede Eksportvilkaar. Valutaforøgelsen vil nærmest svare til Værditilvæksten i Tysklands-svinene. Til de anførte Betragtninger kan tilføjes et andet afgørende Moment, at de senere Aars Mangler eller Vanskeligheder med at faa Arbejdskraft paa Landet ikke kan opfordre til en Produktionsudvidelse. Gaar man imidlertid ud fra, at Arbejdskraften kunde faas, vilde det maaske slet ikke blive rentabelt for Land-

bruget, dels fordi en yderligere Efterspørgsel efter Arbejdskraft kunde stimulere til en yderligere Lønstigning, dels fordi en forøget Produktion maaske vilde forudsætte en ekstra Karl (Arbejdskraftens manglende Delelighed), som man ellers vilde have kunnet undvære.

Det kan til Slut tilføjes, at naturligvis maa de rent konkrete Forhold være afgørende for, om en Forøgelse af Eksporten bør finde Sted, og her maa man ikke glemme, at en Merforøgelse til Tyskland kan betyde en meget kærkommen Markedsaflastning. Denne Spredning af Afsætningen, vil kunne medføre en Prisforhøjelse; et Spørgsmaal der vel særligt kan være aktuelt for Smørret. Saafremt det kun drejer sig om en mindre Eksportforøgelse (Produktionsudvidelse), er det meget muligt, at denne vil kunne gennemføres med den forhaandenværende Arbejdskraft. Landmandens egen Arbejdsindsats kan vel yderligere sættes lidt i Vejret, hvis det virkelig er nødvendigt, selvom den allerede er udnyttet stærkt. Det kan ogsaa fremhæves, at smaa Eksportudvidelser maaske ikke vil lægge Beslag paa væsentlig mere fremmed Valuta, fordi man i højere Grad kan økonomisere med Korn og Oliekager.

5. VALUTAFORHOLDENE OG STATENS PRISHÆVENDE OG PRISREGULERENDE FORANSTALTNINGER

Valutaforholdene.

Vi har i det foregaaende Afsnit set, hvorledes der paa forskellig Maade blev lagt Hindringer i Vejen for vor Landbrugseksport. Dette medførte, som vi ogsaa har omtalt, en Begrænsning i vor Udførsel af Landbrugsvarer. Herved blev altsaa Tilgangen i fremmed Valuta mindre, saaledes at medens vi i Aarene 1927—1930 næsten havde ca. 100 Mill. Kr. i Valutatilgodehavender i Gennemsnit, var vort Valutatilgodehavende i 1931 blevet halveret, og i 1932 var det kun ca. 5 Mill. Kr.

Som Følge heraf blev det anset for nødvendigt at gaa over til indførselsregulerende Foranstaltninger ved Loven af 30. Januar 1932, idet det ikke var muligt at opnaa Laan paa det internationale Pengemarked¹⁾.

Den ydre Foranledning til Lovens Gennemførelse var Tysklands Forhøjelse af Smørtolden. Venstres Ordfører, Th. Madsen-Mygdal, har nærmere kommenteret Baggrunden for Lovens Gennemførelse saaledes:

»De haardhændede Foranstaltninger, der i den senere Tid i de forskellige Lande er truffet mod Eksporten her fra Landet, vil ganske utvivlsomt medføre en yderligere Indskrænkning af vort Lands Betalingsmidler i fremmed Valuta, og det bliver derved endnu mere paakrævet, at der sikres de absolut nødvendige Indkøb i Udlandet en ubetinget Fortrinsstilling lige overfor de Indkøb, som i en vanskelig Tid som den nærværende maa anses for at være mere eller mindre overflødige.«

Selve Loven bemyndigede Handelsministeren til efter Forhandling med Rigsdagens Valutaudvalg at foreskrive, at Indførsel fra Udlandet af Varer og Værdi-

¹⁾ De følgende Betragtninger hviler paa et Foredrag af Departementschef Einar Cohn: jfr. Nationaløkonomisk Tidsskrift 1935, 73. Bind, 1.—2. Hefte.

papirer kun kan finde Sted, naar der fra Nationalbanken foreligger Attest om, at der af valutamæssige Grunde intet er til Hinder for denne Indførsel.

Formaalet var at gennemføre en Begrænsning af vor Import; men bag Lovens Ord laa ogsaa den Forudsætning, at man vilde fordele den forhaandenværende fremmede Valuta paa en saadan Maade, at der i det mindste altid var Valuta til Landbruget og vor Eksportindustri og den øvrige produktive Virksomhed.

Da de enkelte Lande i forskellig Grad havde lagt os Hindringer i Vejen for vor Eksport, fik Loven ikke alene valutapolitiske Opgaver at varetage, men ogsaa handelspolitiske.

Det er nævnt, at den til Raadighed værende Valuta fortrinsvis skulde komme den produktive Virksomhed tilgode. Dette kunde ske ved en lettere Kreditpolitik, naar man samtidig ved en Omlægning af Indførslen kunde lade Krediten komme den nævnte produktive Virksomhed tilgode. Af de anførte Grunde maatte den gennemførte Ordning derfor faa tre Hovedformaal, nemlig valuta-, handels- og beskæftigelsespolitiske.

Det er klart, at de tre Formaal ofte vanskeligt kunde gaa i Spænd sammen. Af handelspolitiske Grunde blev vi jo nemlig ofte nødt til for vore Eksportvarer at tage Færdigvarer, og set fra et saavel valutapolitisk som beskæftigelsesmæssigt Synspunkt var det ikke givet, dette kunde siges at være en Fordel, jvf. nærmere herom i det foregaaende Afsnit.

Den gennemførte Ordning gjorde det os dog ikke muligt at holde Sterlingkursen, og ved det saakaldte Kanslergade-Forlig i Foraaret 1933 blev Kronen deprecieret fra ca. 19 til 22,40 overfor Sterling, og samtidig blev det fremhævet, at man ønskede, at Kursen skulde forblive der.

Dette Forlig blev indgaaet mellem Regeringspartierne og Venstre, og Hovedindholdet var følgende:

1) Der skulde fastsættes en saadan Kurs paa den danske Krone, at Priserne paa Landbrugets Eksport, omregnet i danske Penge, kunde forventes at hidføre en Forbedring i Landbrugets Fortjenstmuligheder. I Overensstemmelse hermed sattes en Kronekurs paa 22,40 overfor Sterling.

2) Tidspunktet blev anset for belejligt til at gennemføre en Konverteringspolitik.

3) Naar en Depreciering var ønskelig, skyldtes det ogsaa, at man ikke ansaa det for muligt at genskabe Landbrugets Rentabilitet alene ved Fastsættelse af indenlandske Minimalpriser paa Landbrugets Salgsvarer, fordi det indenlandske Forbrug kun androg godt $\frac{1}{5}$ af Produktionen.

Resultatet af Forliget blev foruden Deprecieringen bl. a. ogsaa Loven om Kriseforanstaltninger af 13. Decbr. 1933, som betød en bevidst Gaaen ind for prishævende og prisregulerende Foranstaltninger.

Ved den anførte Depreciering kom Vekselkursen til at ligge i Niveau med Vekselkursen for vore to Konkurrenter paa den sydlige Halvkugle, saaledes at den Fordel, disse Lande havde haft derved, blev ophævet.

Deprecieringen betød naturligvis meget for Landbruget gennem de højere Eksportpriser, man derigennem opnaaede. Man anslaaer Virkningen for et Aar til ca. 100 Mill. Kr.

Siden den anførte Depreciering har Spørgsmaalet atter været rejst om en yderligere Depreciering. Under det nuværende System maatte en saadan Depreciering utvivlsomt blive en Fordel for Landbruget. Det er ikke sandsynligt, at Løn-

niveauet vilde følge tilsvarende med op, ligesom det heller ikke er givet, at Importvarernes Priser vilde stige nævneværdigt, fordi den hidtidige Regulering sikkert har muliggjort ret store Monopolgevinster for Importørerne. Da Landbrugets Foderstoffer og Gødningsstoffer vilde stige tilsvarende i Pris som Eksportvarerne, ligger heri et Incitament til en større hjemmeavlet Produktion af Landbrugets Raastoffer, hvilket saavel af valutapolitiske som af beskæftigelsesmæssige Grunde vilde være en Fordel. Endelig vil en Depreciering naturligvis

Landbrugsminister Kr. Bording, født 1876.
Minister 1924—26 og fra 1929.

bevirke, at Rentebyrden og Ejendomsskatterne vil føles noget lettere, idet disse Udgifter ikke vil stige.

Den største Vanskelighed ved Gennemførelsen af en yderligere Nedskæring af Kronen staar nok i Forbindelse med vore handelspolitiske Forhold. Som allerede anført er Vekselkursen i Danmark, Australien og New-Zealand den samme overfor Sterling. Saafremt vi vilde foretage en yderligere Depreciering af Kronen, vilde dette muligvis blive opfattet som Valutadumping.

Statens prishævende og prisregulerende Foranstaltninger¹⁾.

Forskellige Grunde har gjort det vanskeligt at gennemføre prishævende og prisregulerende Foranstaltninger her i Landet. Det kan fremhæves, at det store Forbrug saavel af hjemmeavlede som af indførte Kornvarer til Foderbrug maatte gøre en Prisforhøjelse paa Korn vanskelig, fordi Eksportvirksomheden derved vilde blive besværliggjort. Tilsvarende Hensyn gælder kun i mindre Omfang i mange andre Lande. For Husdyrprodukternes Vedkommende skal det anføres, at 70—80 pCt. af de danske Husdyrprodukter eksporteres, og at følgelig

¹⁾ Nærværende Afsnit har i et noget mindre Omfang været offentliggjort i »Kommunal Aarvog 1937«.

maa en Prispolitik, der alene gennemføres overfor Hjemmemarkedet, svarende f. Eks. til de øvrige nordiske Landes, være af mindre Betydning. I disse Lande spiller derimod Eksporten ingen afgørende Rolle, hvorfor man ogsaa der ved de forskellige Statsforanstaltninger har kunnet opretholde Priserne og dermed Bruttoudbyttet.

Hovedhensynet ved Indførelsen af de prisregulerende og prishævende Foranstaltninger har naturligvis været at skabe større Fortjenstmuligheder for Landbruget. Ved Siden heraf har dog ogsaa valutapolitiske og beskæftigelsesmæssige Betragtninger spillet en Rolle.

Svinereguleringen.

Vi har i Afsnittet om Handelspolitikken anført de Grunde, der førte til Englands Indførelse af en Kontingentering af Bacontilførslerne. Som et Resultat af denne Politik gik man her i Landet over til en Regulering af Produktion.

Ved Reguleringen er Flæskehandelen nærmest blevet monopoliseret (faktisk Monopol) og normalt tilføres Hjemmemarkedet ikke mere Flæsk, end at Prisen her i Landet i det mindste svarer til den Pris, Flæsket kan afsættes til i England. Konsekvensen af denne Politik i Forbindelse med Mund- og Klovesygen i 1938 har været, at man f. Eks. her i Efteraaret 1939 ikke har været i Stand til at efterkomme en forøget Efterspørgsel fra England, der skyldes den engelske Hjemmeproduktions delvise Svigten.

Paa De samvirkende Andelsslagteriers Delegeretmøde den 10. Januar 1933, som tillige overværedes af Repræsentanter for de private Slagterier, blev man enige om midlertidig at regulere Svineproduktionen efter følgende Regler: »Paa Basis af Slagtningerne i 1932 fastlagdes Leveringerne af Svin fra Producenterne til Slagterierne i 4 Ugers Perioder for Maanederne Januar, Februar, Marts og April. Leveringerne fastsattes saaledes, at hver Producent maatte levere 80 pCt. af Antallet i Aaret forud.«

Allerede den 9. Januar 1933 henstillede De samvirkende danske Andels-Svineslagterier og Privatslagteriernes Organisation, at Landbrugsministeren skulde søge Lovhjemmel til: »at Landbrugsministeriet bemyndigedes til efter *Indstilling* fra Landbrugsraadet at træffe Foranstaltninger, der tager Sigte paa at regulere Størrelsen af Svineslagtingerne m. v.«

Resultatet blev Loven af 21. Februar 1933 om Regulering af Svineproduktionen. Denne Lov bemyndigede Landbrugsministeren til med Landbrugsraadets *Tilslutning* at regulere Størrelsen af Svineslagtingerne samt at begrænse Svineproduktionen, blandt andet ved at fastsætte forskellige Noteringer, hvorved Leverandørerne kunde afregne med een Pris for et bestemt Antal Svin, svarende til tildelte Antal Kort, og en lavere Pris for Svin, leveret til Slagtning udover »Kortsvinene«. Yderligere omfattede Bemyndigelsen Ret til at paabyde Kontrol med Slagtninger til Forhandling og til at opkræve en Afgift pr. slagtet Svin til Fremme af Afsætningen af Flæsk m. v. Da Loven var en udpræget Bemyndigelseslov, fastsattes de nærmere Regler i Lbm.s Bekendtgørelser af 28. Februar og 19. April 1933.

Indtil selve Ordningen traadte i Kraft d. 1. Juni, var det nødvendigt at have en midlertidig Regulering; denne løb fra d. 21. April. I de 6 Uger, denne Regu-

lering varede, tildeltes der hver enkelt Leverandør Kort til Svin svarende til $\frac{1}{10}$ af foregaaende Aars Levering.

Fordelingen af Englands-Kontingentet paa de enkelte Ejendomme blev foretaget af Landbrugsministeriets Svinereguleringsudvalg efter følgende Fordelingsgrundlag: Forlods 5 Svin pr. landbrugsmæssigt drevet Ejendom. Resten af Leveringerne skulde fastsættes saaledes: 1 Svin pr. 1000 Kr. Grundværdi (af hele Grundværdien), 1 Svin pr. 2000 kg modtaget Skummetmælk og $\frac{1}{7}$ af sidste Aars Svinelevering. Yderligere tog man Hensyn til Soholdets Størrelse, og normalt maatte man ikke ved de anførte Beregninger komme op over det tidligere Aars Svinelevering. Det skal udtrykkelig pointeres, at det kun var Svineproducenter, der var medtaget i Fordelingen, idet der f. Eks. i Vejledningen til de kommunale Svinereguleringsnævn af 21. Marts 1933 udtrykkelig staar: . . . skal Nævnene opføre 5 Svin for de paa den hos Kommunalbestyrelsen beroende Fortegnelse opførte Landbrugsejendomme og kun saadanne, som enten har haft Produktion af »Slagtesvin eller Sohold«.

Det skitserede System kom hurtigt ud for en stærk Kritik. Særlig var man utilfreds med, at de tidligere Producenter havde en privilegeret Stilling.

Landbokommisionen tog Spørgsmaalet op til Debat og motiverede blandt andet sin Indstilling af 12. Juni 1933 med, at den gældende Regulering ikke var tilfredsstillende under det bestaaende Forhold mellem Korn- og Flæskeprisen (lav Kornpris og høj Flæskepris). Man vilde altsaa ved en Ændring i Ordningen hjælpe de Landmænd, der i den foregaaende Periode havde lagt ensidig Vægt paa Kornproduktion o. l.

Samtidig ønskede man fra Kommissionens Side at sætte en Tilpasning af Svinekortfordelingen i Relation til Planteproduktionen. Man mente nemlig, at en saadan Tilpasning vilde have stor nationaløkonomisk Betydning (valutabesparende), idet den formentlig maatte støtte Tendenser i Retning af en forøget Anvendelse af hjemmeavlet Foder. Under Henvisning hertil foreslog man følgende Fordelingsgrundlag:

- 1) Forlods tildeles der hver Landbrugsejendom 7 Kort regnet for et Aar.
- 2) 55 pCt. efter Jordværdi og
- 3) 45 pCt. efter modtaget Skummetmælk.

Som det saa ofte gaar med Kommissionsforslag, blev Landbokommisionens Forslag ikke gennemført i sin Renhed; men man fandt et Kompromis. Det var særlig Svineslagterierne, der gik mod den anførte Ordning, idet disse mente, at tidligere Leveringer stadig burde spille en Rolle.

I Henhold til dette Kompromis fik ikke alene tidligere Producenter, men ogsaa andre Landmænd Ret til at faa tildelt Svinekort. De 5 Forlodskort blev bibeholdt, $\frac{1}{7}$ af tidligere Leveringer blev ogsaa fastholdt; men Beregningsgrundlaget blev forskudt fra Kalenderaaret 1932 til 1. Oktober 1932—30. September 1933. Dernæst blev Mælkemængden pr. Svin nedsat fra 2000 kg til 1500 kg. Endelig faldt Reglerne om Soholdet bort, og der indførtes nogle specielle Regler vedrørende Grundværdiberegningen, saaledes at de Landbrugere, der tidligere havde leveret relativt faa Svin, ikke helt fik det samme Antal Kort som normale Leverandører.

Som omtalt i Indledningen enedes Regeringspartierne og Venstre om et Kriseforlig den 30. Januar 1933. Dette gav sig blandt andet Udslag i Loven om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933. Denne Lov er jo overmaade interessant,

idet den maa siges at være Udtryk for »det muliges Statskunst«, d. v. s. den gennemførlige Politik. Ogsaa specielt med Hensyn til Svinereguleringen ser man tydeligt Kompromis'et, idet Forlodskortene nedsattes fra 5 til 4 og yderligere aftrappedes saaledes, at de mindste Ejendomme fik færre Kort end tidligere, jfr. Bekendtgørelse af 14. December 1933 om Regulering af Svineproduktionen. At der yderligere gennemførtes en Korn- og Smørordning, skal vi berøre senere.

I det store og hele bibeholdtes dette Fordelingsgrundlag ogsaa ved den følgende Lov af 10. Novbr. 1934, hvis Gyldighed senere forlængedes ved Love af 3. Aug. 1935, 7. April 1936 og 7. Maj 1937, sidst til Udgangen af December Maa- ned 1937. Dog forhøjede man Forlodskortenes Antal til 5, Aftrapningen bibe-

Andelslagteriernes Fællesbestyrelse 1937-

holdtes; men de specielle Regler vedrørende Grundværdiberegningen bortfaldt.

Imidlertid medførte de stærkt stigende Kornpriser Krav fra Husmandsorganisationerne om en Omlægning af Svinereguleringen. Disse Krav kom i Efteraaret 1937 officielt til Udtryk under Forhandlinger i Landbrugsraadet mellem Repræsentanter for Landboforeningerne og Husmandsforeningerne, og der opnaaedes efterhaanden Enighed om Forslag til en ny Ordning. Loven vedtoges den 22. December 1937, og ved Bekendtgørelse af 30. December 1937 fastsattes et nyt Reguleringsgrundlag efter de Principper, man under Forhandlingerne i Landbrugsraadet var enedes om.

1) Antallet af Forlodskort forhøjedes til 6, og dette Antal var upaavirkeligt af de eventuelle Nedskæringer, der maatte finde Sted som Følge af Ændringer i Afsætningsforholdene.

2) Kortene efter Grundværdi, der ligesom tidligere principalt tildeltes efter Forholdet 1 Kort pr. 1000 Kr. Grundværdi, kunde dog ikke tildeles med et større Antal end 25 i første Halvdel af 1938 og 20 i sidste Halvdel.

3) Fremtidig beregnedes 1 Kort pr. 1400 kg skummet Mælk mod tidligere 1500 kg.

4) Endelig bibeholdt man Princippet med Kort svarende til $\frac{1}{7}$ af tidligere

Leveringer. Tilsvarende Regler er i det væsentligste fastholdt i Bekendtgørelsen af 24. Oktober 1938, der regulerer Produktionen for 1939.

Virkningerne af de ændrede Fordelingsgrundlag er blevet, at de 8000 største Brug mistede ca. 100.000 Svinekort. Fra Tolvmandsforeningernes Side rejstes Spørgsmaalet om Lovligheden af den gennemførte Ændring. Den foreløbige Afgørelse gik Tolvmandsforeningerne imod.

Ordningens Betydning for de smaa Brug formindskedes dog noget ved en Bestemmelse, der som Hovedregel fastslog, at saafremt Kortantallet, beregnet efter foranstaaende Regler, maatte overstige vedkommende Brugers Leveringer i 1936 eller 1937, kan der kun beregnes 1 Kort pr. 2000 Kr. Grundværdi indtil en Grundværdi af 10.000 Kr., dog saaledes, at man ikke derved maatte komme under Leveringstillene i 1936 eller 1937.

Ved den faktiske Beregning for 1938 blev Kortantallet efter Grundværdi, skummet Mælk og tidligere Leveringer nedskaaet med 50 pCt. efter Markedsforholdene, medens Forlodskortene som nævnt ikke kunde rammes af nogen Nedsættelse. Loven af 22. December 1937 har Gyldighed til Udgangen af 1939.

Virkningerne af Kontingenteringen førte som bekendt til en Prisstigning paa Flæsket, medens Reguleringen blev det Instrument gennem hvilket Merindtægten blev fordelt.

K o r n o r d n i n g e n .

I Landbokommissionens Indstilling af 12. Juli 1933 fremhæves det, at da Spændvidden mellem Kornprisen og Flæskeprisen var blevet overordentlig stor, maatte man gennem en anden Fordeling af Svinekortene end tidligere søge at bøde paa det Misforhold, at det større kornsælgende Landbrug ikke fik en tilstrækkelig stor Andel af Svinereguleringens Provenue. Man mente, at en Ændring i denne Retning i og for sig maatte være tilstrækkelig til at hjælpe det store Landbrug, idet dog det konservative Mindretal gjorde sig til Talsmand for en Kornordning.

Indstillingen var altsaa i nogen Grad baseret paa, at man kunde vente en Stigning i de internationale Kornpriser. Nu viste Udviklingen sig at blive en anden, idet der i Løbet af Efteraaret blev udbudt udenlandsk Korn til overordentlig lave Priser, saaledes at Kornproduktionens Rentabilitet kom i alvorlig Fare. Blandt andet ud fra disse Synspunkter motiverede Landbokommissionen i en enstemmig Indstilling af 2. September 1933 om en nærmere Regulering af den landbrugsræssige Produktion Indførelsen af en Kornordning.

Det konkrete Forslag gik ud paa, at der skulde paalægges indført Korn en Afgift, fastsat saadan, at cif-Prisen i danske Havne for nedenaanførte Kornsorter kom til at svare til:

Hvede og Maltbyg	14	Kr. pr. 100 kg
Foderbyg, Havre, Blandsæd	12	- - -
Rug og Majs	11	- - -

De indkommende Afgiftsbeløb skulde indgaa i et Fond, der af Landbrugsministeriet med Tilslutning af Landbrugsraadet skulde fordeles paa samtlige Landejendomme med en Grundværdi indtil 10,000 Kr. med særlig Hensyntagen til det

kornkøbende Landbrug. Resultatet af Kommissionsindstillingen blev Kapitel I i den noksom bekendte Lov af 13. December 1933 om Kriseforanstaltninger. Skønt Landbokommissionen paa dette Tidspunkt var blevet vel politisk præget, omformedes Kommissionens Indstilling en Del, inden den blev ophøjet til Lov. Det skal f. Eks. nævnes, at samtlige Landejendomme indtil 55,000 Kr. Jordværdi deltog i Fordelingen af Kornfondens Midler, medens Landbokommissionen havde foreslaaet indtil 10,000 Kr. Grundværdi, samt at den af Landbrugsministeren godkendte Pris for de enkelte Kornsorter med et Tillæg af Afgiften højst kunde gaa op til 13 Kr., medens Kommissionen havde foreslaaet 14 Kr. for Hvede og Maltbyg.

Lovens § 4 omhandler nærmere Fordelingen af Kornfondens Midler. Bortset fra 2 Mill. Kr., der skulde udredes til Fordeling af Oksekød til trængende Personer, fordeltes Resten af Landbrugsministeren efter en Skala, saaledes at de Brug, der købte mest Korn, fik det største Tilskud.

Ved Landbrugsejendomme skulde kun forstaas Ejendomme i Henhold til Lov af 3. April 1925 (d. v. s. Ejendomme over 1 ha og 1000 Kr. Jordværdi).

I Henhold til Loven fordeltes der ialt ca. 7 Mill. Kr. til Ejendommene. Beløbet pr. Andel blev 5,78 Kr. Paa den Maade, Fordelingsgrundlaget var formuleret i Henhold til Loven, var det ikke alene de kornkøbende Brug, som fik udbetalt Andelsbeløb, hvilket havde været Landbokommissionens Mening. Da Lovens Kapitel I udløb med Ugangen af August 1934, blev den ikke forlænget, og Kornordningen var altsaa ophørt. Naar man ikke forlængede Loven, skyldes det den Prisstigning, der fandt Sted hen paa Efteraaret 1934, som gjorde en Ordning overflødig.

Men atter i Foraaret 1935 faldt Kornpriserne paa Verdensmarkedet, og efter Landbrugsministeriets Anmodning tog Landbokommissionen Spørgsmaalet op om en Regulering af Kornimporten. Som Motivering for Indstillingen anførtes Prisfaldet og en Kornlovs valutabesparende Indvirkning. Særlig det sidste Synspunkt kommer frem i sin Renhed i denne Indstilling i Modsætning til den tidligere, hvor det ikke sagdes lige rent ud.

Det blev stærkt understreget, at de fleste smaa Landbrugere var kornkøbende, saaledes at en Fordeling af Kornfonden i første Række vilde holde det lille Landbrug skadesløs, hvilket jo ikke blev fuldt Tilfældet ved den forrige Lov. Kommissionen foreslog derfor, at Kornfondens Midler alene skulde fordeles til Landbrugsejendomme med en Grundværdi indtil 15,000 Kr., og at der skulde garanteres det lille Landbrug 16 Mill. Kr., uanset om Kornfonden ikke kom til at beløbe sig til saa meget. Det Beløb, der eventuelt kom til at mangle, skulde Finansministeren tilvejebringe ved en Forhøjelse af den ordinære Indkomstskat.

Indstillingen omhandlede ogsaa en Svineordning, samt Løfte om at tage sig af en Smørordning og af Foranstaltninger til Lettelse af Landbrugets Renter og Gæld. Det, der i denne Forbindelse er interessant, er den Erkendelse, Kommissionen er kommet til, at en Korn- og en Svineordning hører naturligt sammen. Ligeledes er det interessant at se, at foruden de 16 Mill. Kr., der garanteres Husmændene, pointeres det udtrykkeligt, at Reglerne for Svinereguleringen maatte ikke ændres paa en saadan Maade, at de vilde medføre en ugunstigere Stilling for de mindre Jordbrugere.

Denne overmaade Hensyntagen til det lille Landbrug maa tilskrives dette Land-

brugs relativt ugunstige Stilling, selv efter at Krisens værste Følger var overstaaet, hvilket blandt andet kan ses af nedenstaaende Tabel over Forrentningsprocenten. Det maa ogsaa erindres, at det lille Landbrug har den største Gældsbyrde.

Forrentningsprocenten.

	Husmandsbrug under 10 ha.	Bønderbrug 10—50 ha	Større Gaarde over 50 ha
1931—32.....	0,7	0,4	0,3
1932—33.....	1,9	3,4	2,9
1933—34.....	3,2	3,6	4,0
1934—35.....	3,7	4,2	4,1

Vi vender tilbage til selve Indstillingen.

Den fri Import skulde opretholdes, d. v. s., at forlods skulde der udstedes et vist Antal Valutaattester svarende til, hvad man skønnede vilde være fornødent for den paagældende Periode til Dækning af normalt Forbrug. Tildelingen af Valutaattester paa Korn skulde administreres saaledes, at der ikke blev nogen Pris paa Attesterne, samt paa den anden Side at Importen af billigt fremmed Korn ikke tvang Prisen paa dansk Korn ned under de i Indstillingen angivne Priser. For de forskellige Kornsorter skulde der fastsættes en Afgift, saaledes at Priserne cif danske Havne kom til at ligge mellem 11½ Kr. og 13 Kr., dog med visse Tillæg i Foraarsmaanederne 1936. Det er nævnt, at Kornfonden skulde fordeles til Landejendomme med en Jordværdi indtil 15,000 Kr., og der var garanteret det lille Landbrug 16 Mill. Kr. at udbetale henholdsvis den 1. Febr. og den 1. Septbr. 1936. For ikke at faa Loven uklart affattet, blev det fastslaaet, at man ved Landbrugsejendomme skulde forstaa landbrugsmæssigt drevne Ejendomme med et Areal af mindst 0,5 ha og en Grundværdi af mindst 500 Kr.¹⁾ For de ca. 4000 Ejendomme mellem 0,5 ha og 1 ha, der derved kom med i Fordelingen, betød det overordentlig meget, idet disse i overvejende Grad holder Høns og altsaa er kornkøbende. For heller ikke at faa nogen Uklarhed ind med Hensyn til Fordelingsskalaen, blev det nøjagtig præciseret, hvor mange Andele hver enkelt Grundværdigruppe skulde have²⁾. Endelig kan det tilføjes, at Indstillingen i Modsætning til den tidligere Indstilling foreslog en generel Efterbeskatning af forhaandenværende Lagre af udenlandsk Korn.

¹⁾ Svarende til Reglerne fra Svinereguleringen.

²⁾ Fordelingen skulde foretages efter følgende Skale, jfr. ogsaa Lov af 3. August 1935, § 5.

1000 Kr. Jordværdi og derunder	5 Andele pr. Ejendom.
1001—2000 Kr. Jordværdi	6 Andele pr. Ejendom.
2001—3000	- — 7 — - —
3001—4000	- — 8 — - —
4001—5000	- — 9 — - —
5001—8000	- — 10 — - —
8001—9000	- — 8 — - —
9001—10000	- — 6 — - —
10001—12000	- — 4 — - —
12001—15000	- — 2 — - —

Endelig sørgede Indstillingen paa anden Maade for, at det lille Landbrug fik en Indrømmelse, nemlig ved at indføre en Bestemmelse om, »at saafremt Forholdet mellem Priserne paa Flæsk og Majs i 4 paa hinanden følgende Uger gennemsnitlig er under 10, nedsættes Afgiften i samme Forhold.

Den 3. August 1935 blev Loven gennemført næsten Punkt for Punkt i Overensstemmelse med Landbokommissionens Indstilling. Det skal lige nævnes, at saafremt Kornfonden indbragte mere end 16 Mill. Kr., skulde det overskydende Beløb udbetales snarest muligt efter den 1. September 1936. Da Kornfonden ikke indbragte saa meget, blev der ialt udbetalt de garanterede 16 Mill. Kr. Loven havde Gyldighed til Udgangen af August 1936. En Vending i den økonomiske Politik var indtraadt, hvilket ogsaa fremgaar af, at allerede den 7. April 1936 gennemførtes en ny Lov om en Kornordning med Gyldighed fra den 24. Februar 1936 til Udgangen af August 1937.

Indtil Udgangen af August 1936 gjaldt Reglerne om Fordelingen af Kornfondens Midler efter den gamle Lov af 3. August 1935. Fra 1. September 1936 gjaldt noget afvigende Regler: Kornfonden skulde mindst være 12 Mill. Kr., og Staten skulde tilskyde det resterende Beløb, dog saaledes at Statens Tilskud for saa vidt angaar dette Beløb ikke kunde overstige Halvdelen af det indkomne Afgiftsbeløb. Hvis det indkommende Afgiftsbeløb f. Eks. blev 6 Mill. Kr., skulde Staten tilskyde 3 Mill. Kr.

Da der imidlertid i Løbet af Efteraaret 1936 indtraadte en kraftig Stigning i Verdensmarkedets Kornpriser, og Afgifterne som Følge heraf faldt tilsvarende, var der den 1. Februar 1937 kun 2,2 Mill. Kr. til Uddeling. Yderligere maatte det forudses, at der overhovedet intet vilde blive til Uddeling den 1. September.

Der vedtoges derfor et Tillæg til Loven af 7. April 1936. Tillægget stadfæstedes som Lov af 30. Januar 1937, og det fastsattes heri, at Kornfondens Fordeling den 1. Februar og 1. September (senere ændret til 15. Juni) 1937 skulde finde Sted saaledes, at der udbetaltes 6,50 Kr. pr. Andel. Beløbet, der manglede, skulde fremskaffes ved Landbrugsministerens Foranstaltning. Ejendomme med en Grundværdi over 10.000 Kr. og Ejendomme, der faldt uden for Svineordningen, kom ikke i Betragtning.

Ved Begyndelsen af Maanederne Januar, Februar, Marts og April 1937 forhøjedes Minimalsatserne efter Loven med henholdsvis 10, 20, 30 og 40 Ore.

Oprindeligt havde Loven Gyldighed indtil Udgangen af August 1937; men en Forlængelse til Udgangen af December fandt Sted ved Lovtillæg af 7. Maj. Der indførtes samtidig enkelte Ændringer og en ny Bemyndigelse for Landbrugsministeren til, saafremt det skønnedes formaalstjenligt, i Samraad med Ministeren for Handel, Industri og Søfart at træffe Bestemmelse om Forbud mod Udførsel af Korn og Kornprodukter samt Foderstoffer.

Den følgende Lov om en Kordordning af 22. December 1937 bestemte, at Afgifterne fremtidig skulde fastsættes saaledes, at Priserne cif danske Havne med Tillæg af Afgiften maatte blive:

for Byg og Hvede	14,00	Kr. pr. 100 kg		
- Rug og Majs	13,50	-	-	—
- Havre og Blandsæd	13,00	-	-	—

De samv. danske Landboforeningers Bestyrelse 1938.

I Forhold til den tidligere Lov betød de nye Satser en Forhøjelse, for Rug paa 2 Kr. pr. 100 kg, for de øvrige Kornsorter paa 1 Kr. pr. 100 kg.

Fordelingen af Afgiftsfonden skulde finde Sted paa det tidligere, siden 1. September 1936, anvendte Grundlag, og saaledes, at vedblivende Ejendomme, der faldt uden for Svineordningen, ikke kom i Betragtning.

Paa Grund af de høje Kornpriser var Ordningen dog uden Virkninger i det første Halvaar af 1938; men da Prisfaldet derefter satte ind som Følge af det store Høstudbytte, blev den effektiv igen. Der blev imidlertid efterhaanden udbudt saa store Mængder af indenlandsk Korn, at Priserne herpaa sank ned under Kornordningens Satser, hvorfor der indførtes Forbud mod Import af Korn, bortset fra Byg.

I Tillæg af 28. Oktober 1938 til Loven af 22. Dec. 1937 indeholdes Bestemmelserne om Indmalingstvang. Loven fastsætter, at enhver Møller i al den Hvede, han formaler til Menneskeføde, skal indmale dansk Hvede med mindst 40 pCt. i November 1938 og derefter med 50 pCt. I Henhold til Bemyndigelse i Loven har Landbrugsministeren endvidere i Bekendtgørelse af 5. November 1938 paa-budt Indmaling med mindst 30 pCt. dansk Rug i al Rug, der formales til Menneskeføde. Procenten er senere forhøjet.

Loven om Indmalingstvang vil utvivlsomt stimulere Kornproduktionen. De fastsatte Indmalingsprocenter vil medføre en forøget Anvendelse af Hvede paa ca. 67,500 t, og af Rug paa ca. 33,600 t, begge Tal i Forhold til de Mængder af dansk Korn, der i 1937 anvendtes til Menneskeføde.

Smørordningen.

Dansk Mejeribrug kom ligesom Svineproduktionen ud for en Krise gennem et føleligt Prisfald paa Smør. Dette skyldtes som tidligere nævnt dels visse Importbegrænsninger, dels en Produktionsforøgelse i New Zealand og Australien. I den tidligere nævnte Indstilling af 2. September 1933 tog Landbokommissionen Spørgsmaalet om Smørrets Stilling op. Det blev anført i Betænkningen hertil, at da man formentlig ikke kunde influere paa Eksportprisen ved en Produktionsindskrænkning, var det alene Indlandet, man kunde paavirke¹⁾. Herfor talte, at der ikke var nogen Grund til at Forbrugerne skulde faa deres Fødevarer til under normal Fremstillingspris, særlig da Prisen var trykket gennem den særlige Toldbyrde, som England havde lagt paa dansk Smør. Ud fra disse Synspunkter foreslog derfor Kommissionen indført en Afgift paa dansk Smør, saaledes at Prisen blev bragt op til 2,15 Kr. Samtidig maatte det paases, at Priserne paa Margarine ikke maatte stige som Følge deraf.

Afgiftsbeløbet skulde indgaa i en Fond og fordeles af Landbrugsministeriet med Tilslutning af Landbrugsraadet paa samtlige Ejendomme efter deres Produktion af Grovfoder. Principperne i denne Indstilling gennemførtes i Loven om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933, jfr. Kapitel II. Fra Kommissionens Indstilling afveg Loven først og fremmest ved, at der gennemførtes en Afgift paa Margarine paa 30 Øre pr. kg. De nærmere Regler vedrørende Smørafgiften var iøvrigt følgende: »Landbrugsministeren bemyndiges til med Tilslut-

¹⁾ jfr. senere, hvorledes en Løsning af Kødspørgsmaalet var meget lettere, da det indenlandske Forbrug her spiller en meget større Rolle.

ning af Landbrugsraadet at lade opkræve en Afgift af 35 Øre pr. kg Smør, der sælges paa Hjemmemarkedet. I de Uger, hvor Københavns Smørnotering er under 1,75 Kr. pr. kg, forhøjes Afgiften med det Beløb, hvormed Noteringen er under 1,75 Kr. I de Uger, hvor Noteringen er over 2,15 Kr. pr. kg, nedsættes Afgiften med det Beløb, hvormed Noteringen er over 2,15 Kr. pr. kg.« De indkomne Smørafgiftsbeløb skulde som tidligere nævnt fordeles paa samtlige Landbrugsejendomme paa Grundlag af Grovfoderproduktionen.

Bestemmende for Fordelingen var dels Antal Heste over 2 Aar, der anvendes i landbrugsmæssigt Øjemed, samt Mælkemængdens Størrelse, jfr. Landbrugsministeriets Cirkulære af 17. Juni 1934²⁾.

Kapitel II i Loven af 13. December 1933 om en Smør- og Margarineordning forlængedes ved Lov af 31. Oktober 1934, saaledes at Smørordningen varede fra

Mejeriernes Fællesorganisations Bestyrelse.

13. December 1933 indtil Udgangen af November 1934, altsaa næsten et Aar. Derefter bortfaldt Loven, da Rigsdagen ikke kunde blive enig om en ny Forlængelse. Ialt gav Smørordningen 15,8 Mill. Kr. til Producenterne, eller en forhøjet Pris paa gennemsnitlig 9 Øre pr. kg produceret Smør.

Det maa erindres, at ogsaa Smørproducenterne ved Køb af Smør maatte betale Afgiften, saaledes at Landbrugets virkelige Fortjeneste kan anslaaes til 11 Mill. Kr.

Gang paa Gang stillede de danske Mejeriforeningers Fællesorganisation Krav om en Smørordning efter den omtalte Lovs Ophør, ligesom Landbokommissionen i sin Indstilling af 24. Juli 1935 vedtog at ville forberede en Smørordning.

Et Underudvalg forberedte en saadan Ordning; men Kommissionen kunde ikke blive enig om en Indstilling.

Først efter Landstingsvalget i Foraaret 1937 lykkedes det at faa gennemført en ny Ordning ved Loven af 6. Maj 1937. Som Følge af den generelle Prisstigning der havde fundet Sted siden den tidligere Lovs Bortfald, fastsattes Afgifterne nu saaledes, at Prisen i Løbet af 3 Maaneder hævedes til 2,50 Kr. pr. kg. Og ud over Afgifterne ydede Staten et Tilskud paa 25 Øre pr. kg Smør og beregnet

²⁾ Naar Hestene blev medtaget, var det formentlig af handelspolitiske Grunde.

Smør af Mælk og andre Mejeriprodukter, der solgtes paa Hjemmemarkedet. For at undgaa en Formindskelse af Forbruget af Sødsmælk stillede Staten endvidere 3 Mill. Kr. til Raadighed til trængende Personers Mælkeforbrug.

Ved Lovens Fornyelse 22. December 1937 bortfaldt Statens Tilskud, medens Minimalprisen fremtidig sattes til 2,60 Kr. pr. kg.

Ordningen indbragte i 1937 ca. 10 Mill. Kr.; men iøvrigt vil dens Betydning jo være betinget af de Priser, der til enhver Tid vil kunne opnaas paa Eksportmarkedet.

K ø d o r d n i n g e n .

Efterhaanden som Krisen blev forværret, faldt ogsaa Eksporten, som tidligere anført, stærkt for saavel slagtet som levende Hornkvæg paa Grund af skærpede Restriktioner paa Afsætningsmarkederne. En Følge heraf blev som bekendt et Fald i Prisen. Da et saadant Prislefald skabte overmaade daarlige Forhold for Kødproduktionen, tog Landbrugsraadet Spørgsmaalet op, og den 3. Oktbr. 1932 gennemførtes en midlertidig Destruktionsordning. Efter forudgaaende Anmeldelse kunde Landmændene levere deres Udsætterkøer paa Andels-Svineslagterierne og de private Slagterier til Destruktion for en Pris af 18 Øre pr. kg slagtet Vægt. Landbrugsraadet stillede 250.000 Kr. til Raadighed for Formaalet, og efter Anmodning stillede Landbrugsministeriet et tilsvarende Beløb til Raadighed. I Henhold til Ordningen blev der ialt destrueret 22.000 Køer.

Fra Landbrugsministeriets Side blev der i Foraaret 1933 udarbejdet et Lovforslag vedrørende en Kødordning i Form af en Bemyndigelseslov for Landbrugsministeren til at træffe egnede Foranstaltninger til Fremme af Afsætningen af Kvæg og Oksekød. I Henhold til Loven, der blev vedtaget d. 24. Februar, og som skulde gælde til Udgangen af April Maaned, »bemyndigedes Landbrugsministeren til med *Tilslutning* af Landbrugsraadet til Fremme af Afsætningen af Kvæg og Oksekød at træffe hertil egnede Foranstaltninger, bl. a. ved Destruktion af Udsætterkøer og eventuelt andre Kreaturer.«

Til Dækning af Udgifterne stillede Statskassen 250.000 Kr. til Raadighed, og Landbrugsministeren blev bemyndiget til at lade opkræve en Afgift af 10 Kr. pr. Stk. Kvæg, der ved Slagtning til Forhandling blev godkendt til Menneskeføde. Den nærmere Administration af Loven fremgaa af Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1933.

Der nedsattes et Udvalg til Administration af Loven, »Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødreguleringsudvalg«. Da Loven allerede udløb med Udgangen af April Maaned, foreslog Udvalget med Landbrugsraadets Billigelse, at Loven blev forlænget. Dette skete ved Lov af 30. April, saaledes at Kødordningen først udløb med Udgangen af Oktober Maaned.

Der blev destrueret ca. 3000 Kreaturer om Ugen. Indtil 29. Maj var Prisen 18 Øre pr. kg, derefter indførtes en Klassificering, 28 Øre pr. kg for 1ste Klasse, 20 Øre pr. kg for 2den Klasse og 14 Øre pr. kg for kasserede Dyr. Satserne blev senere sat op. Hen paa Sommeren ansaa Udvalget det for heldigt, at man uvidede Destruktionerne til henimod det dobbelte. Det lykkedes ikke at faa vedtaget en ny Kødlov, og den gamle blev derfor forlænget til Udgangen af November Maaned, jfr. Lov af 31. Oktober 1933.

Først ved Lov af 13. December 1933 om Kriseforanstaltninger kom en ny Lov om Afsætningen af Kvæg og Oksekød jfr. Lovens Kapitel III.

I Henhold til denne Lov blev der ydet et Tilskud paa 10 Øre pr. kg for Stude paa mindst 750 kg, som sælges i Jylland paa Eksportmarkederne eller i Andels-Kreatureksportforeningernes Samlestalde til Slagtning eller til Eksport. Man forhøjede Slagteafgiften fra 10 til 20 Kr. pr. Stk. voksent Kreatur og satte Afgiften indtil 15 Kr. pr. Stk. Fedekalv. Endelig blev det understreget, at der ved Destruktionen ogsaa skulde destrueres specielt tuberkuløse Dyr. Slagteafgifterne skulde anvendes til Fremme af Afsætningen af Kvæg og Oksekød, blandt andet ogsaa til det omtalte Tilskud paa 10 Øre pr. kg for Stude.

Loven gjaldt til Udgangen af Oktober Maaned 1934.

Som nævnt fastsattes det i Loven, at der ved Destruktionerne ogsaa skulde destrueres tuberkuløse Dyr. Landbrugsministeriet lagde stor Vægt paa at støtte Bekæmpelsen af Kvægtuberkulosen, og i et Cirkulære af 8. Marts blev derfor angivet de nærmere Regler for Tilskud til Destruktion af specielt tuberkuløst Kvæg. Der indgik ialt under denne Ordning 3615 Kreaturer, for hvilke Landbrugsministeriet betalte et særligt Tilskud.

Da man fra Landbrugets Side vilde anse det for uheldigt, i Lighed med hvad tidligere var sket, at man ved den nugældende Lovs Udløb den 31. Oktober stod uden Kødlov, henstillede Landbrugets Repræsentanter i en Skrivelse af 2. Oktober til Landbrugsministeriet: »at der, saa snart Rigsdagen maatte træde sammen, blev fremsat et Forslag til Forlængelse af Lov om Foranstaltninger til Fremme af Afsætningen af Kvæg og Oksekød«.

Efter lange Overvejelser gennemførtes endelig den 31. Oktober 1934 en ny Lov om en Kødordning. -

Studetillægget nedsattes til 6 Øre pr. kg, Slagteafgiften for Fedekalve sattes til 12 Kr., og af Slagteafgiftsfonden blev baandlagt 5 Mill. Kr. til Nedslagning af tuberkuløse Kreaturer og 2 Mill. Kr. til Fordeling af Oksekød til trængende Personer. Loven gjaldt til Udgangen af Oktober 1935.

I Henhold til denne Lov gennemførtes en nærmere Ordning vedrørende Nedslagning af tuberkuløse Kreaturer. Afregningen skulde foregaa saaledes, at Dyr, hvis Kød blev henført til 1. og 2. Kl., skulde afregnes med 70 Øre pr. kg slagtet Vægt og kasserede Dyr med 40 Øre.

Fra Udvalgets Side blev det ogsaa understreget, at man sikkert kunde sælge Reagenterne til Menneskeføde paa fordelagtige Vilkaar, samt at Udvalget i det hele taget, for at Prisen ikke skulde trykkes paa Hjemmemarkedet, maatte bestemme, hvor mange Kroppe der kunde tilføres dette.

Heroverfor bestemte Ministeriet, at Udvalget skulde medvirke ved Gennemførelsen af en nærmere skitseret Ordning, og det blev ogsaa understreget, at Udvalget i gørligt Omfang skulde afsætte Reagenterne til Menneskeføde. Der gennemførtes ingen Garanti for, at Hjemmemarkedet blev overfyldt, udover, at det Antal tuberkuløse Kreaturer, der maatte leveres fra en Besætning til Nedslagning, normalt ikke maatte overstige 2 Dyr fra Besætninger under 10 Kreaturer og fra store Besætninger 20 pCt. af Dyrene, dog ikke udover 15 Dyr pr. Besætning, jfr. Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 18. Januar 1935. De tuberkuløse Dyr skulde betales med 70 Øre pr. kg slagtet Vægt, naar Kødet henførtes til 1. eller 2. Kl., 40 Øre pr. kg slagtet Vægt, naar Kødet blev kasseret.

I Aaret 1934 blev der destrueret ialt 149.000 Kreaturer og 28.000 Forfjerdinger. Af 149.000 Kreaturer er 11.000 tilført Ordningen om Reagenter, altsaa kun en ringe Del. Der blev udbetalt Studetilskud til 35.000 Stude.

Hen paa Efteraaret 1935 stod man overfor Udløbet af den gældende Lov.

Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødreguleringsudvalg henvendte sig ved en Skrivelse af 25. Oktbr. til Landbrugsministeriet. Man fremhævede Nødvendigheden af Lovens Forlængelse af Hensyn til de Resultater til Fordel for Kvæg- og Kødproduktionen, som var opnaaet under den hidtidige Lovgivning, og endvidere at Slagteafgiftens Bortfald hverken vilde komme Producenter eller Konsumenter til Gode, men Melleghandlerne¹).

Resultatet af denne Henstilling blev en Forlængelse af den gældende Lov til Udgangen af November Maaned, jfr. Lov af 28. Oktbr. 1935 om Forlængelse af Gyldigheden af Lov Nr. 293 af 31. Oktober 1934.

Den 30. November stadfæstede Kongen en ny Lov, Lov Nr. 320 om Foranstaltninger til Fremme af Afsætningen af Kvæg og Oksekød. Denne Lov traadte i Kraft d. 1. December og havde Gyldighed til Udgangen af 1936. Den nye Lov adskilte sig paa enkelte Punkter fra den gamle. Denne Lov blev afløst af Lov af 22. December 1936. Loven nedsatte Studetillægget til 3 Øre. Afgifterne ændredes ikke. Afgiftsfonden skulde udrede 4 Mill. Kr. til Nedslagtning af tuberkuløse Kreaturer mod tidligere 5 Mill., og til Fordeling af Oksekød til trængende Personer skulde anvendes 2,5 Mill. Kr. mod tidligere 3 Mill. Endelig indsattes en ny Bestemmelse, der bemyndigede Landbrugsministeren til inden for et Beløb af 100.000 Kr. at afholde Udgifter til Bekæmpelse af smitsom Kalvekastning.

Den nugældende Lov er af 22. December 1937 og er gældende indtil Udgangen af 1939. Studetillægget er bortfaldet og Afgifterne nedsat, for voksne Kreaturer til 18 Kr. som Maksimum, for Kalve med slagtet Vægt 65—90 kg og 90—115 kg til henholdsvis 3 og 8 Kr.. Faldet i Afgifterne fremhæves saavel af de absolutte Nedsættelser som af de forskudte Vægtgrænser, indenfor hvilke de nedsatte Afgifter virker. I Fortsættelse af de tidligere Loves Bestræbelser for at rense Besætningerne for Tuberkulose indeholder denne Lov Bemyndigelse til Anvendelse af indtil 200.000 Kr. som Tilskud til Indkøb af tuberkulosefri Kreaturer til Landbrug, oprettet i H. t. Jordlovgivningen. Beløbet gaar dog fra den samlede Sum paa 4 Mill. Kr., der afsættes til Bekæmpelse af Tuberkulose.

Virkningerne af hele dette Lovkompleks viste sig i en betydelig Prisstigning; medens Prisen paa Slagtekvæg, levende Vægt, i 1932 var 17,4 Øre pr. kg, laa Prisen i 1935 paa 35 Øre. Naar Ordningen har været saa effektiv, skyldes det i første Række, at Forbruget i Indlandet er meget betydeligt, idet man af en samlet Produktion paa 165 Mill. kg i 1937 har konsumeret 100 Mill. kg her i Landet. Alene af den Grund har det altsaa været muligt at gennemføre en Ordning, hvor en Prisstigning vilde komme til at betyde noget effektivt for Landbruget i Mod-sætning til den tidligere omtalte Smørordning.

For Æg foreligger der ingen Lovgivning om prishævende og prisregulerende Foranstaltninger, hvilket antagelig staar i Forbindelse med, at Ægproduktionen ikke udelukkende er tilknyttet Landbrugserhvervet.

¹) Afgørende for, om dette Synspunkt er rigtigt, maa være Spørgsmaalet om Slagteafgiften kan overvælttes eller ej. Det maa antages, at Slagteafgiftens Bortfald fortrinsvis vilde komme Konsumenterne til Gode.

Sukker- og Kartoffelordningen.

Som bekendt faldt Verdensmarkedsprisen paa Sukker ogsaa under Krisen, hvorved Sukkerroedyrkerne blev ramt føleligt. Ministeriet for Handel og Industri anmodede derfor Landbokommissionen i Skrivelse af 20. Januar 1933 om en Udtalelse vedrørende Indførelse af en Sukkerordning til Støtte for Sukkerroedyrkerne m. v.

Landbokommissionen tog meget hurtigt Stilling til Sagen, og den 26. Januar vedtog et Flertal i Kommissionen en Udtalelse, der væsentlig gik ud paa, at Kommissionen tilraadede Ministeriet at træffe en Ordning, hvorved Sukkerroedyrkingen her i Landet i størst muligt Omfang blev sikret under Hensyntagen til det indenlandske Sukkerforbrugs Størrelse.

Resultatet blev, at der gennemførtes en Ordning ved Lov af 23. Marts 1933.

Efter denne Lov skulde Fremstilling og Raffinering af Sukker her i Landet kun kunne finde Sted i Henhold til dertil af Ministeren for Handel og Industri meddelt Tilladelse, saaledes at en saadan Tilladelse kun meddeltes bestaaende Fæbriker og Raffinaderier. Der kræves ligeledes Ministerens Samtykke til Ind- og Udførsel af Sukker og Sirup.

Den Pris, som Fabrikkerne skulde yde Roedyrkerne pr. leveret Dobbeltcentner (hkg) Roer, fastsattes til 180 Øre. Det bestemtes, at Ministeren om fornødent kunde fastsætte Detailprisen paa Sukker. I en ny Lov blev den Pris, Fabrikkerne skulde sælge til, sat til 33 Øre pr. kg Melis. Der blev i denne nye Lov yderligere givet Ministeren en Bemyndigelse til eventuelt at reducere Sukkerroearealerne og forhøje Prisen paa Sukker indtil 38 Øre pr. kg Melis. Der indførtes ogsaa en Bestemmelse om, at hvis Verdensmarkedets Prisnoteringer maatte betinge en højere Pris pr. kg Melis, end hvad der var fastsat i Henhold til Loven, kunde Ministeren bestemme, at Lovens Forskrifter paa dette Punkt ikke skulde finde Anvendelse i det Tidsrum, den højere Pris blev noteret. Loven af 31. Marts 1933 er blevet forlænget ved Lov af 27. Marts 1934, som blev afløst af Lov af 12. April 1935. Paa enkelte Punkter er disse Love ændret sammenlignet med de tidligere.

Lov af 16. April 1937, der traadte i Kraft den 1. December 1937 og delvis gjaldt til Udgangen af 1938, fastsatte Prisen pr. kg Melis til 33 Øre og bemyndigede Landbrugsministeren til under visse Betingelser at forhøje Prisen til 40 Øre. Roerne skulde afregnes med 210 Øre pr. Dobbeltcentner. Den tidligere Bemyndigelse for Landbrugsministeren til Reduktion af Roearealerne bibeholdtes.

Den sidste Lov om en Sukkerordning er af 9. April 1938; den forhøjer den almindelige Pris paa Melis til 36 Øre og Maksimumsgrænsen for eventuelle senere nødvendiggjorte Forhøjelser til 41 Øre. Prisen pr. Dobbeltcentner Roer er 220 Øre. Iøvrigt er Reglerne uforandret.

I Lighed med Sukkerordningen er der ved Lovene af 15. Maj 1933 og 15. Marts 1934 garanteret Dyrkerne af Kartoffler til industrielt Brug en vis Minimumsbetaling, nemlig efter den gældende Lov 3 Kr. pr. 100 kg Kartoffler med et Stivelseindhold af 17 pCt., saaledes at Prisen forhøjes eller nedsættes i samme Forhold, som Stivelseindholdet forøges eller formindskes.

Prisen er sat saaledes, at den nogenlunde sikrer Dyrkningens Rentabilitet.

Af en samlet Kartoffelavl i 1933 paa 1.350.000 kg kan man regne, at 80.000 kg er anvendt til industrielt Brug, altsaa ikke saa forfærdelig meget.

Lovene om Grundforbedringslaan.

Af en anden Art end den hidtil omtalte Lovgivning er Lovene om Grundforbedringslaan. Staten er her som Kreditor ikke begrænset af Hensyn, som naturligt gør sig gældende, naar der er Tale om at gribe regulerende ind, f. Eks. i Gældsforhold, der som saadanne er den uvedkommende.

Naar Lovene om Grundforbedringslaan i det hele taget har Krav paa Omtale i Forbindelse med Kriselovgivningen, skyldes det ikke, at de i Almindelighed — saaledes som den øvrige Lovgivning — forudsætter en unormal Situation, eller at deres Fremkomst faktisk falder sammen med Landbrugskrisen, men derimod, at der med Krisen som Baggrund tillægges dem Funktioner, som ikke tidligere har været tilsigtet: beskæftigelsesmæssige og valutariske. Man ønskede under de spændte økonomiske Forhold ved billig Kredit at sætte Landbruget i Stand til selv at producere en Del af de Foderstoffer, der ellers maa importeres, for derved igennem i højere Grad at imødekomme Industriens Valutabehov til Gavn for Beskæftigelsen, ligesom ogsaa den direkte foranledigede Stigning i Beskæftigelsen maatte betyde en Del.

Den første Lov om Grundforbedringslaan under Krisen er af 23. Marts 1932.

Loven stillede 1 Million Kroner til Raadighed til Udlaan i Portioner paa højst 4000 Kr. Rentefoden var 5 pCt., men kunde ændres, saafremt Statens egen Renteudydelse maatte blive højere eller mindre end 5 pCt. Laanene udbetaltes først, naar det paa Forhaand godkendte Grundforbedringsarbejde godtgjordes at være udført. Den normale Afdragstid var 10 Aar; men Landbrugsministeren kunde indrømme 5 Aars Afdragsfrihed, saaledes at Løbetiden i saa Fald var 15 Aar.

Ved Lov af 2. November 1932 blev yderligere stillet 1 Mill. Kr. til Raadighed paa lidt andre Vilkaar.

Langt videregaaende i sine Bemyndigelser var Lov om Laan og Tilskud til Grundforbedringer af 31. Marts 1933. Til Lovens Formaal stillede indtil 10 Mill. Kr. til Raadighed. Laan kunde, i Modsætning til tidligere, ydes til saavel Enkeltmænd som til Konsortier, der udførte Grundforbedringsarbejder i Forening. I første Tilfælde var Laanets højeste Grænse 5000 Kr., i sidste Tilfælde 100.000 Kr. Reglen om 5 Aars Afdragsfrihed fik ubetinget Gyldighed, saaledes at Laanenes Løbetid uden Undtagelse var 15 Aar. Rentefoden var $4\frac{1}{2}$ pCt., dog var der Rentefrihed i de første 2 Aar. Saafremt der til Arbejdets Udførelse antoges Arbejdere, der oppebar Understøttelse som Arbejdsløse, kunde der ydes et Tilskud paa $\frac{1}{3}$ af den til disse udbetalte Løn. Desuden kunde der ydes Tilskud til $\frac{1}{3}$ af Udgifterne til Indkøb af Drænrør og andre Rør. Det egentlige Laan reduceredes i saa Fald med Tilskudsbeløbet. Loven havde oprindelig Gyldighed indtil 1. April 1935, men forlængedes senere ved Lov af 22. December 1934 til 1. April 1937, samtidig med at Lovens Beløb forhøjedes til 25 Mill. Kr. En yderligere Forhøjelse til 35 Mill. Kr. skete ved Lov af 21. Decbr. 1935.

De nugældende Bestemmelser indeholdes i Lov om Grundforbedring af 26. Februar 1937. Det er fra nu af ikke Staten, der tilvejebringer Laanene, hvorfor Lovens væsentligste Betydning ligger dels i Reglerne om, under hvilke Betingelser Laan kan optages, dels i Bestemmelserne vedrørende Statstilskud. Der fastsattes ikke nogen absolut Begrænsning i Beløbenes Størrelse, men Laan maa

ikke ydes, medmindre de skønnes at ville medføre en Værdiforøgelse, der væsentlig overstiger de med Grundforbedringen forbundne Udgifter.

Laanene er afdragsfri i 3 Aar og afdrages derefter som Hovedregel i Løbet af 10 Aar. Ligesom tidligere yder Staten et Tilskud paa $\frac{1}{3}$ af den Løn, der udbetales til Arbejdere, som ellers vilde være henvist til Understøttelse. Til dette Formaal bevilgedes for Finansaarene 1936—37 og 1937—38 4 Mill. Kr. For Fremtiden fastsættes Tilskuddet ved Finanslovene eller ved særlig Lov. Fra Loven af 1933 blev Laanene sikret ved Pantebrev med Pant og Fortrinsret som for kommunale Skatter i de grundforbedrede Ejendomme.

Til Slut skal i denne Forbindelse nævnes Lov af 15. Marts 1939 om Laan til Foranstaltninger vedrørende Staldhygiejne og Opbevaring af Gødning. Ved denne Lov bemyndiges Landbrugsministeren til at anvende indtil 10 Mill. Kr. til Udlaan til Landbrugere til Ombygning eller Nyopførelse af Ajlebeholdere og Møddingsteder samt Istandsættelse af de med Ajlebeholderne forbundne Afløb fra Staldene.

Indgrebenes Betydning.

De forskellige Ordninger har haft Betydning for de enkelte Brugsstørrelses Økonomi, for Forholdet mellem den selvstændige Landbruger og den fremmede Arbejdskraft samt for Konsumenterne.

Da en dyberegaende Analyse af Indgrebenes socialpolitiske Betydning er vanskelig at foretage, giver de følgende Betragtninger kun nogle faa Retningslinjer.

Gennemførelsen af Svinereguleringen blev formentlig til mest Fordel for de større Brug fra det Tidspunkt, hvor tidligere Leveringer ophørte med at spille den dominerende Rolle. Først ved Reguleringen 1938 er der sket en stærk Nedsækering af Kortantallet for de største Brug.

Til Støtte for de anførte Betragtninger kan nævnes, at Gaardejer Tvedegaard paa De samvirkende Landboforeningers Møde den 19. Juli 1938¹⁾ oplyste, »at medens Husmandsbrugene og de mellemstore Landbrug har faaet Svineproduktionen nedskaaret med 35 og 40 pCt. i Forhold til Produktionen før Reguleringen, saa har de største Ejendomme indtil i Aar haft den samme Svineproduktion som tidligere«²⁾. Reguleringen skulde herefter indtil 1938 have medført en betydelig Nedsækering for Husmands- og Bønderbrugene, men altsaa ikke for de største Brug. I denne Forbindelse maa det dog erindres, at de store Brug før Reguleringen havde forholdsvis faa Svin.

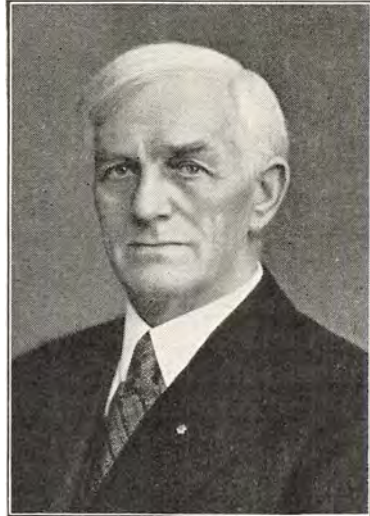
Som en Motivering for og en Forklaring paa, at Regeringen endelig er gaet ind for en Nedsækering i Svinekortenes Antal for de større Brug, kan peges paa Gennemførelsen af vore Kornordninger. Med Kornordningen stabiliseredes Prisen paa Korn, hvilket utvivlsomt har været en Fordel for de store Brug; samtidig sørgede man, som nævnt, for at give de smaa Brug en vis Kompensation gennem de Beløb, der indkom i Kornpuljen. Konsumenterne har altsaa først og fremmest maattet holde for.

Ser man paa Forholdet overfor Konsumenterne, har vi her i Landet været

¹⁾ Jvf. Den fynske Husmand 1. August 1938.

²⁾ Dette svarer ogsaa til Resultaterne af en Beregning, som Forfatteren til nærværende Afhandling har foretaget paa et noget tidligere Tidspunkt.

noget ængstelige overfor prisregulerende Foranstaltninger, idet man har erkendt, at disse som bekendt »vender den tunge Ende nedad.« Et af Argumenterne for, at man ikke oprindelig vilde gennemføre en Kornlov, var bl. a. dette, at den vilde virke prisfordyrende paa Brødkornet. Paa et andet Punkt har man vedblivende varetaget Konsumenternes Interesse her i Landet; det er Spørgsmaalet om Margarineafgiften. Ved den første Smørlov i Efteraaret 1933 gennemførtes ganske vist en Afgift paa Margarine; men ved den nuværende Lov har man undladt at indføre en saadan Afgift ud fra den Betragtning, at en Margarineafgift særlig rammer de daarligst stillede Køberklasser.

Husmandsføreren Jens Holdgaard,
født 1874, død 1936.

Endelig kan det fremhæves, at for i nogen Grad at hjælpe de daarligere stillede er der i Forbindelse med Kriselovgivning, som tidligere omtalt, stillet Beløb til Raadighed til Rabatkort.

Medens der her i Landet ikke har rejst sig nogen principiel Kritik af Ordningerne, kan henvises til, at Professor Myrdal har gjort de svenske Ordninger til Genstand for en indgaaende kritisk Behandling. Hans Kritik munder ud i, at den hidtidige Prisreguleringspolitik ikke har været rigtig. Faste, relativt høje Priser fører nemlig ikke til en forøget Konsum, hvad man af socialpolitiske Grunde maa stræbe efter, og de faste Priser »vender den tunge Ende nedad«¹⁾.

Vi har fremhævet, at Kanslergadeforliget maa ses som et afgørende Vendepunkt i den førte Landbrugspolitik, og dermed, kan vi ogsaa sige, i Landbrugets Indstilling overfor Staten.

Endnu under Deflationen blev det fra Landbrugets Side fremhævet, at kun paa et liberalistisk Grundlag kunde Landbruget frit udvikle sig. Denne liberalistiske Livsanskuelse har ikke kunnet undgaa at faa et Knæk paa Grund af hele den Handelspolitik og Selvforsyningspolitik, der er typisk for de sidste 10 Aar. Den har medført en ændret Mentalitet, der blandt andet har givet sig Udtryk

¹⁾ Gunnar Myrdal: »Jordbrugspolitikken under omlægning«. Et dansk Referat af Kjeld Bjerke: »Landbruget i Norden under en ny Krise« i Samfundets Krav Nr. 3, 1938.

i Kanslergadeforliget. Denne Mentalitet, som, omend nødtvungent, erkender, at Staten maa træde hjælpende til overfor Landbruget, har ogsaa affødt en vis Splittelse indenfor Landbrugernes Rækker, idet en Bevægelse som Landbrugernes Sammenslutning har faaet Vind i Sejlene.

L. S.s Hovedprogram er jo nemlig Erhvervenes Ligeberettigelse i økonomisk Henseende, selv om dette eventuelt kun lader sig gøre ved en planmæssig Ordning. Som Eksempel paa L. S.s Indstilling skal vi anføre følgende Udtalelse om Landbrugets konkrete Krav¹⁾.

Landbruget kræver økonomisk Ligeret med andre Erhverv. For at opnaa dette maa følgende gennemføres:

1. Produktionsprisen sikres for alle betydende Produktionsgrene.
Under nuværende Pris- og Afsætningsforhold:
 - a) Smørrets Produktionspris sikres enten ved en Valutapolitik, hvorefter den udenlandske Valuta afregnes Landmændene til en Kronkurs, der udligner Tabet paa Produktionen, eller ved en Afgift paa Valutaattester, hvis Udbytte fordeles til Smørproducenterne.
 - b) Kødets Produktionspris sikres ved, at man giver Landbruget Ret til Kompensationshandel med Udlandet og paa Hjemmemarkedet sikrer ubegrænset Afsætning af de ikke sælgelige Kreaturer til en Mindstepris af 40 Øre pr. kg slagtet Vægt.
 - c) Landbruget sikres mod Indførsel af Korn fra Udlandet til Priser, der ikke dækker de danske Produktionsomkostninger, og mod Indførsel af alle animalske Fødevarer.
2. Den Skatteprioritet paa Landbrugsejendomme, som er indført siden 1914, fjernes.

Et andet Moment er ogsaa værd at notere. Vi ser, hvorledes det i de seneste Aar er blevet noget vanskeligere for den egentlige Gaardmandsklasse (Landboforeningerne) og Husmandsklassen (Husmandsforeningerne) at finde hinanden. Der var ellers i 1932 sket en betydelig Tilnærmelse mellem Landbo- og Husmandsforeningerne, ved at Husmandsforeningerne var blevet Medlemmer af Landbrugsraadet, ud fra den Betragtning, at der ikke var nogen Uoverensstemmelse mellem Landbo- og Husmandsforeningernes Syn paa de handelspolitiske Spørgsmaal. Denne Tilnærmelse synes dog som anført nu at være noget svækket; i alt Fald har Gælds spørgsmaalet voldt visse Vanskeligheder, hvilket fremgaar af, at et Forsøg i Foraaret 1938 paa at gennemføre en konjunkturbestemt Rente for Gælds ydelsen mislykkedes. Her var Husmændene faktisk indstillet paa at faa gennemført Foranstaltninger af den Art, medens derimod Landboforeningernes Repræsentanter stillede sig køligt overfor Tanken.

¹⁾ jvf. Erhvervsudvalgets Oplysningsskrifter »Landbruget kræver økonomisk Ligeret med andre Erhverv«, Landbo-Værnets Forlag 1935.

6. LANDBRUGET OG DE ANDRE ERHVERV OG SAMFUNDKLAGER.

I n d l e d n i n g.

Vi har tidligere nævnt, at en nærmere Undersøgelse af Landbrugets Stilling til Byerhvervene og af Gælds- og Skattespørgsmaalet m. v. vilde blive taget op til en selvstændig Behandling.

Indledningsvis anfører vi i nedenstaaende Oversigt Landmændenes Indkomst, Folkehøldsudgifter, de øvrige Erhvervs og Samfundsklassers Indkomster (d. v. s. eksklusive Landmændenes Indkomst og Folkehøldsudgiften i Landbruget) samt Nettoudgiften til Forrentning af Gæld. I Modsætning til de tidligere anførte Indkomstbeløb er i denne Opgørelse her medtaget Ejendomsskatter, jvf. nærmere herom under Afsnittet om Landbrugets Skatter.

Pristal for Leve- kostninger (1935=100)	Land- mændenes Indkomst Mill. Kr.	Udgift til Folkehøld Mill. Kr.	De øvrige Erhvervs og Samfunds- klassers Indkomst Mill. Kr.	Landbrugets Nettoudgift til Forrentning af Gæld Mill. Kr.
1927..... 103	454	292	2794	126
1928..... 102	551	275	2825	132
1929..... 101	633	276	2930	137
1930..... 96	466	271	3078	143
1931..... 91	282	247	3125	145
1932..... 90	305	229	2919	146
1933..... 93	393	225	3033	143
1934..... 97	430	229	3289	133
1935..... 100	468	242	3474	130
1936..... 102	460	255	3581	133
1936—37. —	360	261	—	135

De anførte Tal er overordentlig interessante. De viser for det første, at den selvstændige Landbruger som enhver anden Driftsherre først og fremmest har maattet bære Krisens Byrder; men dernæst viser de, at efter at den egentlige Krise er overstaaet, er Landmandens Vilkaar langt fra tilfredsstillende. Tager vi, for at være paa den sikre Side, det sidste Deflationsaar tillige med de følgende to gode Aar før Krisen og det første Kriseaar, d. v. s. Perioden 1927—1930, laa den gennemsnitlige Indtægt paa ca. 520 Mill. Kr., medens Gennemsnitsindtægten i Perioden 1933—1936 andrager ca. 440 Mill. Kr. Der mangler altsaa ca. 80 Mill. Kr., for at Landbrugerne har de samme Indkomster som i Aarene før Krisen.

I Modsætning hertil har Byerhvervene fra 1934 haft en ret betydelig Konjunkturoppgang, hvilket ogsaa fremgaar af den Indtægtsstigning, der har fundet Sted, jvf. Tabellen. Det er derfor utvivlsomt, at sammenholdt med Aarene før Krisen er der sket en væsentlig Forskydning i de selvstændige Landbrugerers Levevilkaar i Forhold til de tilsvarende Klasser i Byerne, saaledes at man vist uden at overdrive kan tale om en begyndende Forarmelse. Dette Forhold forklarer ogsaa, hvorfor der i de senere Aar atter er sket en Afgang i Arbejdskraften trods den stærkt stigende Løn; man erkender nemlig, at Fremtidsudsigterne er alt andet end lyse for dansk Landbrug.

Med Hensyn til Arbejdskraften er tidligere gjort Rede for Bevægelserne i Løn-

nen og Beskæftigelsen. Spørger vi, om Lønnedgangen under Krisen var saa stærk, at Reallønnen gik ned, maa dette vist besvares benægtende¹⁾, og for de senere Aar maa den meget stærke Stigning i Nominallønnen have medført en ikke ringe Stigning i Reallønnen. Derimod har Krisen og senere de gode Konjunkturer i Byerne været en medvirkende Aarsag til en Nedgang i Beskæftigelsen paa ca. 30.000 Helaarsarbejdere i Landbruget, bl. a. fordi Lønvilkaarene m. v. i Byerne vel stadig er bedre end paa Landet.

Som det ses af Tabellen, har Udgiften til Folkehold været stigende i de senere Aar paa Grund af Lønstigningen. Det er indlysende, at denne Udvikling maa indebære Tendenser i Retning af en større Maskinanvendelse i Landbruget. Det er ogsaa givet, at der i de senere Aar har fundet en stærk Udvidelse Sted f. Eks. i Anvendelsen af Malkemaskinanlæg. Saafremt man, hvilket jo langt fra er udelukket, kunde tænke sig at ville gennemføre en Arbejdstidsnedsættelse, vil dette formentlig yderligere kunne fremskynde den anførte Udvikling.

Hvad angaar Nettorenteudgiften, ses det, at denne var stigende i de første Aar under Krisen, og først fra 1933—34 begynder der en Nedgang paa Grund af Konverteringsbestræbelserne og Tvangsnedsættelsen af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser. Det er klart, at den meget betydelige faste Renteudgift maa være en alvorlig Belastning for dansk Landbrug ogsaa i Fremtiden, saafremt Rentabilitetsforholdene ikke maatte blive forbedret. En nærmere Redegørelse for Gældsspørgsmaalet maa derfor anses for at være paa sin Plads.

Landbrugets Gældsforhold²⁾.

I Sommeren 1937 blev der foretaget en indgaaende Undersøgelse af Landbrugets Gældsforhold. Da Gældens Størrelse og Fordeling har stor Betydning til Forstaaelse af Gældsproblemet af i Dag, skal først anføres Hovedresultaterne af Tællingen³⁾.

For de ca. 202.000 Ejendomme, der faldt ind under Tællingen, andrager den samlede Gæld godt 4,4 Milliard Kr. eller ca. 80 pCt. af Panteværdien. Af de 4,4 Milliard Kr. var 4,1 Milliard Kr. Prioritetsgæld. Den pantsikrede Gæld udgjorde følgelig 76 pCt. af Panteværdien. Saaledes som man ansaa det for nødvendigt at stille Spørgsmaalene ved Gældsoptællingen, var det ikke muligt at faa oplyst, hvor meget Kapital iøvrigt der fandtes udover Panteværdien i Landbruget. For at faa dette betydningsfulde Problem belyst har man paa Grundlag af Skattemisterne for et mindre Udsnit af Landkommunerne foretaget en Beregning af Kapitalen udenfor Panteværdien. Medens Panteværdien efter Gældstællingen androg 5,4 Milliard Kr., viser denne Opgørelse en Kapital iøvrigt paa ca. 700 Mill. Kr. Sammenholder man derfor den samlede Gæld, ikke med Panteværdien, men med Panteværdien plus Kapital iøvrigt, d. v. s. Aktiver ialt, faar man, at Gælden udgør 72 pCt. af samtlige Aktiver, altsaa knapt tre Fjerdedele.

¹⁾ Jvf. »En statistisk Redegørelse for Landbrugets økonomiske Forhold i de nordiske Lande af Kjeld Bjerke« i Statistiske Meddelelser, 4. Række, 102. Bind, 1. Hefte.

²⁾ Afsnittet om Gældsforholdene er i Hovedforholdene offentliggjort i Tidsskrift for Landøkonomi 1938, Hefte 10.

³⁾ Tællingsresultaterne findes offentliggjort i Statistiske Meddelelser, 4. Række, 105. Bind, 4. Hefte »Landbrugets Gældsforhold 1937«.

Det fremgik iøvrigt af denne Undersøgelse af Landbrugets Kapitalforhold, at for de højtforældede Ejendomme androg Kapital iøvrigt ikke noget særligt stort Beløb, saaledes at Gælden, maalt med Panteværdien for disse Ejendomme, gav et paalideligt Billede af Gældens Betydning.

Disse summariske Tal over den samlede Gæld vil formentlig give et Indtryk af Gældens Tynge, men først en ganske kort Analyse af Gældens Fordeling vil vise, hvor alvorlig Gældsproblemet er i Dag. Hvis vi inddeler de godt 200.000 Landejendomme efter Gældsprocent, d. v. s. samlet Gæld i Procent af Panteværdien, saa viser det sig, at af de 200.000 Ejendomme var der 57.000, der havde en Gæld, som var over 110 pCt. af Panteværdien, 53.000 med en Gæld mellem 85—110 pCt. af Panteværdien, og endelig var der ca. 90.000, hvor Gælden var under 85 pCt. af Panteværdien. Med andre Ord: *mere end Halvdelen af samtlige Landbrug har en Gæld, der er højere end 85 pCt. af Panteværdien.* For de smaa Brug, d. v. s. Ejendomme under 10.000 Kr. Grundværdi, er Gælden særlig stor, idet der af ca. 130.000 var 77.000, som havde en Gæld over 85 pCt. af Panteværdien. Naar nu Gælden rager saa højt op, vil det næste Spørgsmaal være, hvor meget Gæld der ligger over de anførte 85 pCt. af Panteværdien. Det har Departementet ogsaa foretaget en Opgørelse af, og det viser sig da, at godt 700 Mill. Kr. af den samlede Gæld ligger over 85 pCt. af Panteværdien, heraf 300 Mill. Kr. paa de smaa Brug.

Den betydelige Gæld, som fremgaar af Gældstællingen, er tildels af relativ ny Dato. Der skal indledningsvis anføres tre Tal — Prioritetsgældens Størrelse i 1909, 1926 og 1937. I 1909 var Prioritetsgælden 1,4 Milliard Kr., i 1926 2,8 Milliard Kr., og i 1937 var den vokset til 3,7 Milliard Kr. I disse Tal er ikke medregnet Sønderjylland. Tallene viser altsaa, at i Perioden 1909—26 bliver Gælden næsten fordoblet, og fra 1926 til 1937 er Gælden yderligere vokset med næsten 1 Milliard Kr., d. v. s. med en Trediedel. I samme Periode er Landejendommenes Værdi anslaaet til følgende¹⁾:

	Fast Ejendom Mill. Kr.	Løse Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
1913.....	3600	900	4500
1920.....	5200	3000	8200
1932.....	4200	1200	5400
1936.....	4400	1800	6200

Værdien af Ejendommene er altsaa ikke steget saa stærkt som Gælden.

Det er altsaa givet, at i begge disse Perioder har der fundet en betydelig Gældsstiftelse Sted. Det Spørgsmaal, der rejser sig, er, paa hvilket Tidspunkt Gældsforøgelsen har været særlig betydelig.

Det fremgaar af Departementets Undersøgelse, jvf. efterfølgende Oversigt, at indtil 1917 har Gældsstiftelsen været ret moderat. Det er først med de stærkt stigende Ejendomspriser under og efter Krigen, at Gældsforøgelsen finder Sted. Særlig i Landbrugets gode Aar, 1917—21, stiger Prioritetsgælden stærkt.

¹⁾ Jvf. »Det danske Landbrug« anden Udgave Side 317.

Prioritetsgælden.

(Hele Landet uden Sønderjylland).

	Mill. Kr.		Mill. Kr.
1909.....	1417	1918.....	2079
1910.....	1419	1919.....	2354
1911.....	1458	1920.....	2543
1912.....	1601	1921.....	2661
1913.....	1687	1922.....	2664
1914.....	1715	1923.....	2717
1915.....	1793	1924.....	2755
1916.....	1793	1925.....	2837
1917.....	1988	1926.....	2782

For Aarene fra 1926 til 1937 fremgaar Gældsudviklingen af nedenstaaende Tabel. Ialt er Gælden steget godt en Milliard Kr. i den anførte Periode.

Gældsudviklingen i Aarene 1926—37.

(Hele Landet med Sønderjylland)

	Kredit- forenings- gæld (Restgæld)	Anden Prioritets- gæld (Restgæld)	Prioritets- gæld ialt (Restgæld)	Løs Gæld (ikke ting- lyst Gæld)	Gæld ialt
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1937.....	1989	2136	4125	307	4432
1936.....	1997	2129	4126	199	4325
1935.....	1988	2125	4113	227	4340
1934.....	1977	2133	4110	260	4370
1933.....	1912	1922	3834	445	4279
1932.....	1927	1815	3742	498	4240
1931.....	1880	1854	3734	490	4224
1930.....	1752	1850	3602	338	3940
1929.....	1679	1784	3463	280	3743
1928.....	1594	1640	3234	452	3686
1927.....	1549	1602	3151	407	3558
1926.....	1495	1537	3032	296	3328

Det ses af Tabellen, at den løse Gæld steg stærkt fra 1926 til 1927 paa Grund af Deflationen. I de følgende gode Aar stiger Gælden atter, men her er det særlig Prioritetsgælden, der forøges. Under Krisen stiger den løse Gæld stærkt og ombyttes til Prioritetsgæld, da Konjunkturf forholdene bedres. For de seneste Aar er Gælden ikke forøget ret meget.

Med Hensyn til Forøgelsen i Prioritetsgælden findes der en typisk Forskel i de to Perioder 1909—26 og 1926—37, jvf. nedenstaaende Oversigt:

	Optagne Prioritetslaan 1909—26 (u. Sønderjylland) Mill. Kr.	1926—37 (m. Sønderjylland) Mill. Kr.
Ved Ejendomsoverdragelse	1422	615
Udenfor Ejendomsoverdragelse	905	1171
Tilsammen ...	2327	1786

Medens ca. 60 pCt. af Laanene i Perioden 1909—26 er optaget i Forbindelse med Ejendomssalgene, er det kun ca. 1/3 i den følgende Periode. Til Forklaring

af denne Forskel kan henvises til, at Kronens Forringelse og gode Konjunkturer i Landbruget i Perioden 1909—26 har forøget Salgshyppigheden og Salgspriserne, medens Deflationen og Krisen i den følgende Periode har virket modsat.

Med Hensyn til Aarsagerne til Gældsstiftelsen er det klart, at denne i høj Grad er fremmet gennem den Rationalisering og Forbedring, der har fundet Sted indenfor Landbruget. Departementet har foretaget en Undersøgelse over Aarsagerne til Gældsstiftelsen efter sidste Overdragelse. Denne Undersøgelse viser, at de væsentligste Aarsager til Optagelse af Laan efter Overdragelsen er for det første Nybygninger, dernæst Grundforbedring og endelig Tilkøb af Jord. Særlig for de senere Aar har Grundforbedringerne været af Betydning. I Forhold til disse 3 Hovedaarsager spiller andre Aarsager en væsentlig mindre Rolle. Dog kan peges paa, at Afløsning af løs Gæld har betydet en Del ligesom Afløsning af Arvefæste samt Kurstab.

Naar Gældsforøgelsen saa let har fundet Sted her i Landet, staar det sikkert i Forbindelse med vort Realkreditsystem. Der er visse Svagheder ved Realkreditsystemet. For det første styrer Laantagerne Foreningen, og dette fører til store Laan, idet Laanevurderingen sættes for højt. Dernæst vælges Direktionen paa Aaremaal, og dette medfører, at Direktionen staar ret svagt overfor Laantagerne. Stiller vi det Spørgsmaal, hvorfor Gældsproblemet er saa brændende nu, saa er det indlysende, at dette staar i Forbindelse med den Ændring af Landbrugets Forrentningsmuligheder, som Krisen har medført; medens de stigende Salgspriser i de forskellige Perioder har medført en stigende Gæld, bl. a. fordi vort Realkreditsystem giver Mulighed for stor Gældsstiftelse, saa sker der ikke under en Depression det tilsvarende, at Gælden gaar ned, fordi Salgsprisen gaar ned. Gælden bliver staaende uanset Landbrugets Forrentningsmuligheder.

Fra Statsmagtens Side indsaa man ret hurtigt, at man paa forskellig Maade maatte yde en Hjælp til de daarligst stillede Landbrugere i Anledning af Gældskrisen. Man kan inddele Gældslovgivningen¹⁾ i 5 Afsnit, nemlig Akkordlovene, Henstandslovene, Konverteringslovene og Gældssaneringslovene samt den specielle sønderjydske Lovgivning.

Akkordlovgivningen.

Akkordlovgivningen omfatter tre Hovedlove, nemlig to Love fra 1931 og en Lov af 1933.

Ved den første af Lovene af 28. April 1931 blev der stillet 10 Mill. Kr. til Raa-dighed til Udlaan til Landbrugere, for at de kunde opnaa frivillig Akkord eller Tvangsakkord. Ved Akkorden maatte der højst gives de deltagende Kreditorer 30 pCt. af deres Tilgodehavende, og samtlige Gældsforpligtelser skulde mindst nedbringes til Ejendomsskyldværdien plus Værdien af Besætning og Inventar.

Allerede hen paa Efteraadet skete der dog en Ændring i Loven, og ved Lov af 2. November 1931 gennemførtes følgende nye Bestemmelse:

Kreditorerne kan yderligere faa 35 pCt. af deres Tilgodehavende i Form af en indestaaende Prioritet efter Erhvervenes Laanefond; den forrentes ikke, men udbetales efter 5 Aar. Hvis Gennemsnittet af de ugentlige Noteringer paa Smør

¹⁾ Afsnittet om Gældslovgivningen er udarbejdet i Samarbejde med cand. polit. P. Kirstein.

og Flæsk i 5-Aars Perioden ligger mindst 35 pCt. over Gennemsnittet af Noteringen i 2. Halvaar 1931, udbetales der fuldt ud, ellers forholdsvis nedsat.

Denne Bestemmelse er overordentlig interessant, idet den jo er Udtryk for, at man ved Tilbagebetalingen eventuelt er indstillet paa, at den Gæld, der falder ind under Ordningen, kan nedskæres under Hensyn til Konjunkturerne.

Nu gik der godt et Aar, og først ved Lov af 13. Marts 1933 tog man den fulde Konsekvens af Udviklingen, idet man gjorde det muligt for Debitor ved Siden af den frivillige Akkord ogsaa at faa Moratorium.

Lovens Hovedregler var følgende:

- 1) De i Henhold til de nævnte Love bevilgede 10 Mill. Kr. udvides til 20 Mill. Kr.
- 2) Naar man i Henhold til de nævnte Love ikke har kunnet opnaa frivillig Akkord, kan Debitor, »naar han godtgør, at han trods rimelige Bestræbelser ikke har kunnet tilvejebringe Midler til Fyldestgørelse af sine Kreditorer, anmode om Moratorium for et Tidsrum af 3 Aar, saavel med Hensyn til den *Pantegæld*, der overstiger Ejendomsskyldværdien med Tillæg af Værdien af Besætning og Inventar, som med Hensyn til den ham blot *personlig paahvilende Gæld*.«
- 3) I 3-Aars-Perioden bortfalder Afdragspligten, og Forrentningspligten indtræder kun, hvis Gennemsnitsnoteringen paa Smør og Flæsk halvårlig stiger ud over Aarsgennemsnittet for 1932, og der skal da betales $4\frac{1}{2}$ pCt. p. A. efter Prioritetsrangen af

20 pCt. af Moratoriegælden, hvis Priserne stiger 20 pCt.						
40 " " " " " " " "						
70 " " " " " " " "						
100 " " " " " " " "						

Efter 3-Aars-Perioden genindtræder Kreditor i sine Rettigheder.

Det er værd at notere sig følgende i denne Forbindelse:

Den forrige Lov indførte en Bestemmelse om, at *naar Parterne kunde komme overens*, kunde en Del af Gælden indefrysnes i 5 Aar. I denne Periode blev den ikke forrentet, og ved Periodens Ophør var det ikke givet, at man skulde vedgaa hele Gælden -- det kom an paa Konjunkturudviklingen.

I Modsætning hertil giver den nye Lov *Ret* til Moratorium, men Betingelserne er delvis Forrentning, og at Kreditor efter 3 Aars Forløb fuldtud indtræder i sine Rettigheder. Man er blevet staaende ved disse Regler.

Ved Lov af 10. December 1933 skete der en Kodifikation af de tidligere Love, som medførte, at man ophævede Lov af 28. April 1931 og Lov af 13. Marts 1933, der indtil da havde været sideløbende.

Overfor Akkord- og Moratori Lovgivning har der været anført en Del Indvendinger. Det er gennem Aarene blevet hævdet, at der ved denne Lovgivning blev ydet Støtte til Folk, som ikke burde støttes, men fjernes fra Bedriften. Man har ment, at denne Lovgivning især har hindret den saakaldte naturlige Udskillelse af uegnede Kræfter indenfor Landbruget; særlig fordi Akkord- og Moratori Lovgivning kan siges at være det sidste Middel til at hjælpe en Mand, hvis han skal bevare sin Ejendom. Det har ogsaa været hævdet, at Akkord- og Moratori Lovgivning mest har varetaget Debtors Interesse, saaledes at det i alt for høj Grad er gaaet ud over Kreditor.

Overfor denne Anskuelse har været anført, at de ydre Prioriteter skal og maa bære en stor Del af Risikoen — hvilket de jo ogsaa faar Betaling for — hvorfor en Akkord- og Moratorielovgivning i udstrakt Grad bør varetage Debtors Interesser.

Det har været kritiseret, at Handelsværdien ikke har været lagt til Grund ved Opgørelsen, men Ejendomsskyldværdien, og man har ogsaa anført, at Akkordlovgivningen har opretholdt Salgspriserne ved at hæmme Udbuddet af Ejendomme.

Det maa dog antages, at Akkordlovgivningen som Helhed har været og stadig er paa sin Plads, fordi man derigennem skærer noget af den ydre Gæld bort.

Man skal dog pege paa, at Tallet for Tvangsauktioner for Ejendomme med Akkordlaan synes relativt stort, hvilket kunde tyde paa, at det i nogen Grad er berettiget, naar det har været anført, at Akkordlovgivningen redder Personer, som alligevel i det lange Løb ikke vilde kunne klare sig.

Henstandslovgivningen.

Ved Siden af Akkordlovgivningen gennemførtes en Henstandslovgivning allerede for Sommeren 1932.

Der er ingen Grund til at gaa alt for langt ind paa Henstandslovgivningen; men det skal blot understreges, at den tjente to Hovedformaal.

Dels skulde den forhindre, at Pantegæld, der blev behørigt forrentet eller afdraget, kunde opsiges før efter en vis Frist, og dels blev der i vidt Omfang gennem en fortsat Lovgivning givet Henstand med Terminsydelser. Lovgivningen bestemte, at Henstand normalt kunde gives for den Del af Gælden, der laa under Panteværdien, og ved de senere Love indførtes den Regel, at man kunde vælge mellem Udbetaling af Henstandsbeløbene efter visse Terminer eller lade dem tilskrive Hovedstolen.

Medens den første Lovgivning om Afvikling af Henstandsydelser ikke vedrørte Kreditforeningerne, gik man ved Lov af 16. Maj 1934 over til en speciel Afvikling af Henstandsydelserne i Kreditforeninger og i al Almindelighed til en Lempelse i Rentebetalingerne.

Aaret efter denne Lov gennemførtes en ny Lov af 11. Maj 1935 om Laan til Dækning af Henstandsydelser i Kreditforeninger samt Afdrags- og Rentelempelser m. v.

Konverteringslovgivningen.

Vendepunktet i Indstillingen overfor den »passive Kapital« skete ved det saakaldte Kanslergade-Forlig i Foraaret 1933.

Som tidligere omtalt, ansaa man Tidspunktet belejligt for Gennemførelsen af en Konvertering.

I Løbet af Foraaret 1933 samlede Regeringens Bestræbelser sig derfor om Nedsættelse af Rentefoden for derigennem at lette Landbrugets Rentebetaling.

Det første væsentlige Fremstød i denne Retning var Loven af 1. Maj 1933 om Oprettelse af en Krisefond og om Nedsættelse af Renten for Bank- og Sparekasseindskud.

Der blev oprettet en Krisefond, ved at Staten stillede Skatkammerveksler til

Raadighed for Fonden, paa hvilke Fonden kunde optage Laan af tilsvarende Størrelse i Nationalbanken.

Fondens Formaal var til Støtte for Erhvervslivet at skabe Betingelser for øget Likviditet, normal Kreditgivning og et lavere Renteniveau.

Fondens Midler skulde gaa til:

- a) Laan til Kredit- og Hypotekforeninger i det Omfang, disse giver Henstand.
- b) Laan til eller Indlaan i Banker og Sparekasser.
- c) Laan til Erhvervsdrivende, som er i Likviditetsvanskeligheder paa Grund af Henstands- og Moratorielovgivningen.
- d) Garanti mod Tab paa Laan ydet af Banker og Sparekasser til bestaaende Erhvervsvirksomheder eller Igangsættelse af ny Virksomhed.
- e) Laan til Byggevirksomheder under Bygnings Opførelse, indtil normal Prioritering kan ske.
- f) Indkøb af Obligationer med Pant i fast Ejendom.

De væsentligste Opgaver var sikkert, at Fonden skulde yde Laan til Byggevirksomheder under Bygnings Opførelse, indtil normal Prioritering kunde finde Sted, og Indkøb af Obligationer mod Pant i fast Ejendom, det Spørgsmaal, der har speciel Interesse i denne Forbindelse.

Foruden denne Krisefond blev der gennemført følgende Bestemmelser vedrørende Indlaansrenten:

For Indskud i Banker, Sparekasser o. lign. paa højst 3 Maaneder maa Renten højst være 3 pCt., for længere Opsigelse højst 3½ pCt. Til Gengæld skal Udlaansrenten nedsættes i mindst samme Omfang.

Foruden denne Lov om Indlaansrenten blev det senere hen paa Aaret bestemt, at Udlaansrenten ved Udlaan mod Sikkerhed i fast Ejendom normalt skulde være 4 pCt., dog kunde den ved særlig Hjemmel forhøjes til 5 pCt.

Ved Siden af disse Bestræbelser i Retning af en Nedpresning af Renteniveauet, gik man ogsaa Konverteringens Vej, nemlig ved Loven af 16. December 1933 om Rentelettelse ved Konvertering m. v. af Kreditforeningslaan i fast Ejendom. De vigtigste Bestemmelser i denne Lov var følgende:

- a) Udlaan i Landejendomme af Kreditforeninger i 5 og 4½ pCt. Serier standses.
- b) Ved Overførelse til Serie med lavere Rente kan et Laan omskrives til et nyt Laan til Rente 4 pCt., men med Hovedstol forhøjet saaledes, at den nye Terminsydelse højst bliver som Ydelsen af det gamle Laans Restgæld omskrevet til ny Hovedstol.
- c) Der betales Konverteringsafgift til Statskassen af Ikke-Landbrugsejendomme, der ydes med 1¼ pCt. indtil 1. April 1935, og herefter 1¾ pCt. af det gamle højere forrentede Laans Restgæld ved Overførelsen. Landbrugsejendomme betaler altsaa ikke Konverteringsafgift.
- d) Udlaan i fast Ejendom af umyndiges Midler o. lign. maa ikke ske til højere effektiv Rente end 4 pCt.

Spørgsmaalet om Konverteringspolitikken og dens Stranding har været gjort til Genstand for megen Diskussion. Her skal blot anføres et Par mere generelle Betragtninger over Mulighederne for at holde en lav Rentefod i vort Samfund. Det er fremhævet af Professor, Dr. polit. Carl Iversen,¹⁾ at saafremt man bl. a.

¹⁾ »Nogle Renteproblemer«, Fyns Stifts Landbrugstidende, Nr. 51—1938.

gennem en Rentenedsættelse sætter Fart i det økonomiske Liv, vil den lave Rente før eller senere føre til Inflation, hvis man ikke gaar over til en Rationering af Kapitalen. En Ekspansion under disse Vilkaar kan ogsaa for et Land som Danmark gøre det vanskeligt at opretholde vor Valuta.

I Konverteringsaarene 1933—35 forsøgte man en Politik af den Art, idet man gik ud fra, at naar man gennem Valutacentralen kunde begrænse Importen og dermed Efterspørgslen efter fremmed Valuta, hvorved man følgelig kunde opretholde en fast Sterlingkurs, kunde man ogsaa roligt sætte Renten ned.

Derved kunde man lette Landmændenes Rentebyrde, og stimulere Bygge-

Gdr. J. Tvedegaard, født 1872,
Fmd. f. De sjæll. (og de danske)
Landboforeninger.

Landstingsmand H. Hauch, født 1876,
Ledende Præsident i Landbrugsraadet,
Fmd. f. De jyske (og de danske)
Landboforeninger.

riet for derigennem at bekæmpe Byernes Arbejdsløshed. Man tog ikke i Betragtning, at den forøgede Købekraft, der blev skabt, betød en større Efterspørgsel ikke alene efter indenlandske, men ogsaa efter udenlandske Varer. Selv til Boligbyggeri medgaar en Del udenlandske Raastoffer. Der skabtes derved et forøget Behov efter udenlandsk Valuta, hvilket naturligvis maatte gøre det vanskeligt at holde Sterlingkursen.

Gældssaneringslovgivningen.

Som hidtil sidste Etape i Gældslovgivningen staar Gældssaneringslovene. Det er nødvendigt at komme lidt nærmere ind paa disse Love, fordi de i nogen Grad er en Forudsætning for det Lovgivningsarbejde, man beskæftigede sig med i Foraaret 1938.

Den første af Lovene om Gældssanering er Lov af 9. April 1936. Denne Lov bestemte i Hovedtrækkene følgende:

Der blev stillet 100 Mill. Kr. til Raadighed samt 10 Mill. Kr. af Jordfonden.

Naar en Landbruger har en Gæld, der er større end 110 pCt. af Panteværdien, kan han inden 1. April 1938 ansøge Akkordudvalget om Saneringslaan. Dette kan højst andrage 25 pCt. af Panteværdien, og det skal placeres indenfor 110

pCt. af Panteværdien m. m. Der dispenseres herfra, hvor Handelsværdien er stor og 1. Prioriteten stor. Ved Gælden forstaas hans samlede Gæld med Fradrag af den Del af hans Aktiver, som er større end 110 pCt. af Panteværdien.

Saneringslaanet forrentes de første 2 Aar med 1,5 pCt. p. A., og derefter med 4,5 pCt. p. A., naar Forrentningsprocenten er 4,5 pCt., og saaledes, at Renten ændres med 2 ‰ for hver 1 ‰, Forrentningsprocenten afviger herfra — Ydergrænserne 1,5—6 pCt. p. A.

Gælden er afdragsfri indtil 1. Januar 1942, og derefter 2 pCt. p. A. Afdrag.

Akkordudvalget skal ved Forhandling med Debitor og Kreditorerne søge *Gælden eller Forretningspligten nedbragt det mest mulige*; der er dog ingen Tvang.

Husmand P. Nielsen, Tvis, født 1881,
Fmd. f. De jydsk Husmands-
foreninger.

Parc. N. P. Andreasen, født 1881,
Fmd. f. De danske Husmands-
foreninger.

Laanet forfalder til Udbetaling i Tilfælde af Ejerskifte eller Retsforfølgning undtagen ved Afhændelse til Slægtninge, hvor den nye Ejer har overtaget det paa samme Vilkaar, og i andre Tilfælde eventuelt uden konjunkturbestemt Rente.

Saa længe Saneringslaan indestaar, maa Ejeren ikke optage nye Laan med Sikkerhed ud over 110 pCt. af Panteværdien, bortset fra *Grundforbedringslaan o. lign. samt Henstandslaan.*

Laanet udbetales Kreditorerne i 4½ pCt. Statsobligationer, Beløb under 50 Kr. kontant.

Ved Lov af 31. Marts 1937 blev Loven paa visse Punkter ændret og suppleret, nemlig:

1. Ejendomme med Grundværdi 100.000 Kr. og derover kan ikke faa Laan paa over 100.000 Kr., og de skal altid placeres inden for Panteværdien.
2. Laan kan ydes til Ejer, der har erhvervet Ejendommen før 1. Oktober 1935.
3. Det er kun en Forudsætning, at Ejeren ikke har opnaaet *konjunkturbestemt Rente af den ved Laanet indfrieede Gæld.*

4. *Rentetilskud*. Landbrugere, hvis Grundværdi er under 30.000 Kr., og hvis Gæld er over 85 pCt. af Panteværdien, kan for Aaret 1937 opnaa Rentetilskud af Staten paa 3 pCt. p. A. af den Gæld, som ligger mellem 85 pCt. og 110 pCt. af Panteværdien.

Som et foreløbigt Resultat af Landbrugsministeriets Gældsudvalgs Arbejde blev den 15. Marts 1939 vedtaget en Lov, hvorved der skete en Udvidelse af Gældssaneringsloven. Der stilles nemlig yderligere 40 Mill. Kr. til Raadighed for saadanne Ejendomme, hvor den effektive Gæld overstiger Ejendomsskyldværdien. Reglerne er iøvrigt stort set de samme som ved de foregaaende Love, dog forrentes Saneringslaanet med 2,5 pCt. p. A. i det første Aar i Modsætning til tidligere 1,5 pCt. p. a.

Blandt Gældssaneringslovens gode Sider kan man først og fremmest pege paa, at forfalden Gæld i en Del Tilfælde er blevet udløst, og særlig trykkende Gæld (f. Eks. Vekselgæld) er blevet omsat til en Statsprioritet. Der er blevet indvendt mod Gældssaneringen, at det ikke har været nogen virkelig Sanering, idet vel en ret ringe Procentdel af det under Saneringen faldende Gældsbeløb er bragt ud af Verden.

Den sønderjydske Gældslovgivning.

For Sønderjylland, hvor Gældsproblemet har været særligt brændende, har man allerede fra 1934 indført en Særlovgivning.

For de forskellige Statslaan eller Laan med Statsgaranti, der i stor Udstrækning er placeret her, blev følgende bestemt:

1. For den Del af Gælden, der ligger under 85 pCt. af Panteværdien, nedsættes Renten fra 1. Januar 1934 til 3 pCt. for 2 Aar.
2. For Gælden mellem 85 og 100 pCt. af Panteværdien svares ingen Rente i de 2 Aar, og Afdraget for denne Del af Gælden fastsættes til højst 1 pCt. p. A.
3. For Gælden over Panteværdien svares fra 1. Januar 1934 i 5 Aar ingen Rente, og Afdraget fastsættes til højst $\frac{1}{2}$ pCt. p. A.

Yderligere bestemmes der, at for andre Laan end Statslaanene kan der i den anførte 2-Aars Periode gives Rentetilskud paa 3 pCt. p. A. for den Del af Gælden, der ligger mellem 85 og 100 pCt. af Panteværdien; dog saaledes, at ingen Laangiver herved maa opnaa et større Renteudbytte end $3\frac{1}{2}$ pCt. af Gælden indenfor den anførte Laanegrænse. Loven er ændret den 7. April 1936.

De anførte 2-aarige Lempelser for Statslaanene er forlænget fra 2 til 5 Aar. Og Reglerne for de øvrige Laans Vedkommende er forlænget med 3 Aar. Reglen om, at Laangiveren ikke maa opnaa et større Renteudbytte end $3\frac{1}{2}$ pCt., er blevet noget lempet.

L o v e n e o m S t a t s h u s m æ n d s R e n t e b e t a l i n g.

I særlig Grad følsomme over for Prisfald er Stathusmandsbrugene med den abnormt høje Gæld, der paahviler dem i Overensstemmelse med den Maade, hvorpaa de er oprettet. Der meldte sig da ved Krisens Indtræden en særlig Op-gave for Lovgivningsmagten i Problemet om, hvorledes de stigende økonomiske Vanskeligheder for Statshusmandsbrugene kunde overvindes. Det første Resultat af Regeringens og Lovgivningsmagtens Overvejelser i saa Henseende fore-ligger i Lov af 25. Marts 1933 om Statshusmænds Rentebetalinger.

I Forbindelse med den øjeblikkelige Foranstaltning, at der gaves Adgang til at tilskrive Hovedstolen indtil 2 Terminers Restancer forud for 11. Juni Termin 1933, fastsattes der Regler for de fremtidige Ydelser til Renter og Afdrag. Der gaves enhver Ejer af Brug oprettet i H. t. Lov af 24. Marts 1899 og senere Love eller i H. t. Lov af 4. Oktober 1919 med Tillægslove Adgang til at vælge, om han vilde betale sine Renter til Staten efter de hidtidige Bestemmelser eller med en varig Afgift, fastsat i H. t. Lovens § 5. Efter dennes Regler udregnedes, hvor mange kg Smør og Flæsk og hkg Byg, der svarede til den samlede Rente og Jordrente, som den paagældende Landbruger skulde have svaret i 11. Juni Termin 1933, naar det samlede Afgiftsbeløb fordeltes med en Tredjedel paa hver Varesort. Med de til enhver Tid eksisterende Værdier paa de saaledes udfundne Kvanta skulde de fremtidige Terminsydelser erlægges, dog saaledes at Afgiften ikke derved kunde stige mere end 50 pCt. over eller falde mere end 50 pCt. under den oprindelige Afgift den 11. Juni 1933. For at forhindre, at Brugerne gjorde sig fri af Gældsforholdet til Staten, naar Loven ikke længere var til deres Fordel, bestemtes det, at Afdrag ikke kunde erlægges med større Beløb end oprindelig fastsat.

Grundlaget for Beregningen af det Indeks, hvorefter Rentebetalingerne skulde ydes, var noget ejendommeligt, naar man erindrer, at Bygprisen indgaar paa de smaa Brugs Omkostningsside. Manglerne ved Systemet kom derfor ogsaa klart frem i 1937, hvor Kornpriserne steg stærkt paa Grund af den ringe Høst. Med de stigende Kornpriser skulde der betales en højere Rente, samtidig med at Nettoudbyttet gik ned. Disse Forhold medførte, at man ansaa det anførte Beregningsgrundlag for uholdbart; man var dog allerede paa et noget tidligere Tidspunkt klar herover, nemlig nogle Aar efter Indførelsen af Kornlovgivningen. Det blev nemlig ved Lov om Statshusmænds Rentebetalinger af 8. Januar 1936 bestemt, at Afgiften paa Byg i Henhold til Kornloven skulde fradrages i Bygprisen ved Beregningen af Statshusmændenes Rentebetaling.

Disse Forhold skabte Nødvendighed for Indførelse af nye Regler, og dette skete da ved Lov af 13. April 1938. Efter dennes Bestemmelser kan enhver Ejer af Statshusmands- eller Jordrentebrug, uanset, om han tidligere havde foretrukket den konjunkturbestemte Renteydelse, vælge, om han fremtidig vil betale sine Renter efter de hidtidige Regler eller i Overensstemmelse med Lovens § 3. Efter denne Bestemmelse varierer Rentefoden med Landbrugets Forrentningsprocent, d. v. s. Nettoudbyttet i Forhold til Landbrugskapitalens bogførte Værdi, saaledes som disse er udregnet af Det landøkonomiske Driftsbureau. Den saaledes bestemte Rente kan dog ikke til nogen af Siderne afvige med mere end 50 pCt. fra den oprindelig fastsatte normale Rente.

Love om Fortrinsret i Høsten¹⁾.

Selv om Landbruget som Helhed paa Grund af sin relativt kontinuerlige Produktion er mindre afhængigt af Adgangen til Driftskredit end de fleste andre Erhverv, undgaas det dog ikke, navnlig i Tider med hurtigt svigtende Rentabilitet, hvor Landbruget i Forvejen har været indstillet paa at udnytte en gunstig Prissituation ved forceret Produktion, at den enkelte Landmand kan blive stillet over for Valget mellem Produktionsindskrænkning eller Opretholdelse af den hidtidige Produktion ved Hjælp af fremmede Midler.

¹⁾ Udarbejdet i Samarbejde med stud. jur. Peter Døssing.

I Særdeleshed var dette Tilfældet efter det voldsomme Fald i Landbrugsvarernes Priser i 1930. Som Forrentningsvilkårene forværredes, blev det for mange simpelthen umuligt, selv i det forholdsvis begrænsede Omfang, hvori det som omtalt er paakrævet, at tilvejebringe Midler til Fastgørelse i Produktionen.

Det er vel tvivlsomt, hvormeget det vilde betyde for Landbrugets Produktion og Forrentningsevne, om det i en kortere Tid maatte blive nødt til at nedsætte sit Forbrug af Kunstgødning. Givet er det, at Prisudviklingen ikke opfordrede til yderligere Produktionsforøgelse, og at selv en mindre Indskrænkning af den hittidige Produktion maaske vilde have vist sig ikke at være ubetinget i Landbrugets Disfavør. Paa den anden Side kunde jo ingen forudse Depressionens Varighed, og skulde Landbruget i en længere Aarrække være henvist til delvis Rovdrift, vilde det være forbundet med saa meget større Omkostninger at bringe Jorden op til normal Ydeevne, naar de gode Tider en Gang kom igen. Og hvad Udsæden angaar, kunde ingen jo være i Tvivl om Nødvendigheden af, at der tilvejebragtes Midler til Fremskaffelse af denne, uanset, hvorledes dette nærmere maatte finde Sted. Situationen forværredes ved, at mange Landbrugere, der ellers var helt eller delvis selvforsynende med Udsæd, for at spare paa Forbruget af fremmede Foderstoffer i højere Grad end normalt baserede den animalske Produktion paa egen Kornavl.

Landbokommissionen tog hele Problemet op til Overvejelse og udarbejdede Forslag til en Lov, der tilsigtede at skabe Muligheder for, at enhver Landbruger kunde skaffe de til Forsyning af hans Ejendom nødvendige Kvanta af Frø, Udsæd og Kunstgødning. Forslaget fremsendtes til Landbrugsministeren, der med enkelte mindre væsentlige Ændringer fremsatte det til Behandling i Folketinget den 5. Februar 1932. 16. Februar stadfæstedes Landbrugsministerens Forslag som Lov om Fortrinsret i Høsten 1932 for Gæld, der stiftes af Ejere og Brugere af Landejendomme til Anskaffelse af Saasæd, Frø og Kunstgødning.

Det blev under Forhandlingerne udtrykkeligt fremhævet, at Loven ikke var at opfatte som en Krisehjælp til Landbruget, men som en Foranstaltning, der var truffet i hele Samfundets Interesse for at undgaa, at Dele af Landets Jord skulde ligge ubesaet hen med det Resultat, at den følgende Høst vilde blive komplet utilstrækkelig til Landets Forsyning.

Særligt fremhævedes ogsaa Kreditorernes Interesse i, at Landbrugerne sattes i Stand til at fortsætte Ejendommenes normale Drift.

Det er da ogsaa først og fremmest i Kraft af sin Anledning, at Loven naturligt bør nævnes i Forbindelse med en Redegørelse for Statens Kriseforanstaltninger.

Der hjemles ingen Adgang til Opnaelse af nogen Art af Tilskud eller Statslaan, men alene til Oprettelse af visse fortrinlige Panterettigheder, der ikke vilde kunne stiftes i Henhold til allerede gældende Lovgivning.

Lovens § 1 siger herom:

»Til Sikkerhed for Betaling af Gæld, der i Foraaret 1932 stiftes til Anskaffelse af Saasæd, Frø og Kunstgødning, er Ejere og Brugere af Landbrugsejendomme, jvf. Lov Nr. 106 af 3. April 1925, berettigede til at indrømme Kreditor Fortrinsret i Høsten for Aaret 1932 efter de i denne Lov indeholdte Regler.«

Faktisk har det i meget vidt Omfang været Leverandørerne af de paagældende Varer, der har ydet Henstand med Betalingen til den følgende Høst saavel efter

denne som de senere Love; men naar det i enkelte Tilfælde har været en Tredjemand, der har stillet Midler til Raadighed, er det naturligvis ham, der som Kreditor har opnaaet den fortrinlige Panteret.

Det maa her erindres, at Underpanterrettigheder i Landbrugsejendomme i Henhold til Tingslysningsloven af 31. Marts 1926, § 37 ogsaa omfatter »de til Ejendommen hørende Afgrøder«. Der var saaledes ingen Hjemmel til uden særlig Lovgivning at meddele Panteret i Høsten forud for de almindelige Kreditorer.

Det, som da i Virkeligheden opnaas ved Bestemmelserne om Fortrinsret i Høsten, er, at Risikoen fjernes for den Kreditor, der ellers maatte nære Betæneligheder ved at stille Midler til Raadighed mod en Sikkerhed, der i en i Forvejen højt prioriteret Ejendom vilde være af højst tvivlsom Værdi. Og man kan næppe engang i Realiteten paastaa, at den bedre Sikkerhed er opnaaet paa de øvrige Kreditors Bekostning, idet disse, som nævnt, selvsagt maa være interesseret i, at deres Rettigheder ikke forringes ved, at Ejendommen bringes ud af sin normale Drift.¹⁾

Medens en almindelig Vurdering af Lovens Bestemmelser om Fortrinsret ud fra juridiske Synspunkter naturligvis falder uden for denne Redegørelses Rammer, har det dog formentlig Interesse kort at berøre Lovens Forhold til Grundforbedringslovene, der som tidligere nævnt giver Pant og Fortrinsret som for kommunale Skatter.

Naar saaledes saavel Høstpanteretten som Grundforbedringslaangiverens Panteret har Fortrinsret frem for almindelige Underpanterrettigheder, opstaar der tilsyneladende en Kollision. Fra sagkyndig Side er det dog fastslaaet, at Høstpanteretten som værende af mere speciel og intensiv Natur formentlig ogsaa vil gaa forud for Grundforbedringslaanets Sikkerhed.²⁾

Fortrinsretten kan dog iflg. § 2 kun indrømmes, saafremt Kommunalraadet afgiver Erklæring om:

1) at det er nødvendigt for den paagældende Ejendoms Forsyning med tilstrækkelig Saasæd, Frø og Kunstgødning.

2) at den af vedkommende Landbruger bestilte Mængde af Saasæd m. v. staar i passende Forhold til Ejendommens Størrelse og den anvendte Driftsmaade,

3) at den af Sælgeren forlangte Pris maa anses for rimelig.

Endvidere skal vedkommende Landbruger erklære paa Tro og Love, at den bestilte Mængde Saasæd m. v. vil blive tillført Ejendommen og udelukkende anvendt paa dens Jorder.

De skyldige Beløb forfaldt til Betaling den 1. Oktober 1932. Fortrinsretten bortfaldt, saafremt eventuel Udpantningsbegæring ikke var indgivet til Fogeden inden 1. December, og efter Udgangen af 1932 skulde Tinglysningsdommeren ex officio udslette de tinglyste Pantebreve. Naar Fortrinsretten bestod saa længe som til 1. December, hvilket ikke skulde være Tilfældet efter Landbokommissionens Indstilling, var Grunden den, at man vilde undgaa Fald i Kornpriserne som Følge af et alt for voldsomt Udbud, fremtvunget gennem Nødvendigheden af at skaffe Dækning for den ydede Kredit.

¹⁾ jvf. (Side 325) Direktør Calloes mere almindelige Betragtninger over det skadelige ved at indskyde for mange Hæftelser forud for Realkreditlen.

²⁾ Egmont Andersen i »Ugeskrift for Retsvæsen« 1939, B, S. 125 f. f.

Loven havde alene Gyldighed for Aaret 1932; men for hvert af de følgende Aar er vedtaget Love med ganske tilsvarende Indhold. Dog har hver af Lovene siden 1933 indeholdt Bestemmelser om, at Sukkerroer, hvorom der er kontraheret med en Sukkerfabrik, uanset Fortrinsretten skal leveres til Fabrikken, og at Fortrinsretten først kan gøres gældende, efter at Sukkerfabrikken er dækket for sine Udlæg til Frø, Gødning, Forskud og Fragt. Endvidere har Lovene siden 1935 fastslaaet Kreditors Ret til at skaffe sig Fyldestgørelse i Høsten, uanset om Debtors Gods som Følge af Akkord- eller Moratorieforhandlinger m. v. maatte være unddraget Retsfølgning.

Hvor stor en Rolle Høstpantebrevene har spillet, belyses for Aaret 1937 i den

Propr. S. Overgaard, født 1886,
Fmd. f. Mejerierne.

Gdr. M. Byriel, født 1882.
Fmd. for Slagterierne.

af Det statistiske Departement foretagne Undersøgelse af Landbrugets Gældsforhold. Høstpantebrevenes Beløb udgjorde da 7,8 Mill. Kr., fordelt med 1,8 Mill. Kr. paa Øerne og 6,0 Mill. Kr. i Jylland.

Medens de omhandlede Love som nævnt alene har haft til Hensigt at skabe Betingelser for Tilvejebringelsen af den for Lovens reale Formaal nødvendige Kredit, er der i særlig Anledning to Gange givet Regler om direkte Statstilskud til Saasæd m. v., første Gang ved Lov af 23. Marts 1937 i Anledning af det unormalt lave Høstudbytte i 1936, senere ved Lov af 13. April 1938 i Anledning af Omsaaning som Følge af Sandflugt. Disse Love kan imidlertid næppe betragtes som Kriseforanstaltninger, idet deres Fremkomst er betinget af Omstændigheder, der er af ikke-økonomisk Natur, men snarere som Udtryk for en almindelig Opfattelse af, at det maa være Samfundets Opgave at træde hjælpende til, naar en begrænset Kreds af Producenter uden egen Skyld udsættes for uforudsete Risici i Bedriften.

LANDBRUGETS SKATTER.

(Af *Viggo Kampmann*).

Det er praktisk talt umuligt at foretage en nøjagtig Opgørelse af den samlede Skattebyrde, som hviler paa de selvstændige Landmænd. Dette skyldes ikke alene det foreliggende Talmateriales Ufuldstændighed, men ogsaa de store Vanskeligheder, der er forbundne med at bestemme hvor stor en Del af de af saavel Landmændene selv som af andre Erhverv udredede Skatter, der faktisk bæres af Landmændene.

Den foreliggende Skattestatistik giver ingen Oplysning om, hvor stor en Del af de direkte Skatter, der paalignes de forskellige Erhverv, men kun om de indenfor forskellige administrative Omraader paalignede Beløb, idet der dog for Ejendomsskatterne til Staten foreligger Oplysninger om den Andel af disse, der hviler paa Landejendomme; medens de kommunale Ejendomsskatter, der udgør betydeligt større Beløb ikke er saaledes opgjort. Det er imidlertid muligt at beregne Landmændenes Andel af Ejendoms- og Personskatten med tilnærmelsesvis Rigtighed, dels paa Grundlag af den nævnte Deling af Statsejendoms-skatten og dels ved Hjælp af de foreliggende Oplysninger om de ansatte Indkomster til Statsskat for forskellige Erhverv. Ligningschef K. J. Kristensen har i den tidligere omtalte Bog »Det danske Landbrug«, foretaget saadanne Beregninger, der er benyttet i det følgende, idet de er ført à jour og suppleret paa forskellig Maade.

De indirekte Skatter, hvorved i denne Forbindelse forstaas Skatter, der udredes gennem Køb af Varer og Tjenester og ikke direkte af den endelige Forbruger indbetales til Skattemyndighederne, er det derimod umuligt at fordele paa Erhverv. Det er dog sandsynligt at antage, at der ikke er saa stor Forskel mellem de forskellige Erhverv med Hensyn til denne Skattebyrde, hvorimod det ofte antages, at disse Skatter hviler tungere paa lave end høje Indkomster. Undersøgelser herover synes dog at vise, at den Andel af Udgiften til Forbrug, der gaar til indirekte Skatter, ikke er saa varierende fra de forskellige Indkomstgrupper som hidtil antaget. Dette beror paa, at saa faa Nødvendighedsvarer er paalagt Told eller Forbrugsafgifter; medens til Gengæld Luksusvarer er meget højt beskattede. Derimod vil der jo altid være store individuelle Forskelligheder til Stede efter Arten af den enkeltes Forbrug. Det maa dog erindres, at talmæssig ensartet Beskatning for smaa og store Indkomster føles som større Byrde for den lille end den store Indkomst, hvilket ogsaa er anerkendt ved Paaligningen af den personlige Indkomstskat saavel til Stat og Kommune gennem Anvendelsen af progressive Skalaer.

Selv om vi imidlertid begrænser Undersøgelsen til de direkte Person- og Ejendomsskatter til Stat og Kommune, opstaar der store Vanskeligheder ved at bestemme Landmændenes endelige Andel af disse Skatter. Dette gælder først og fremmest med Hensyn til Ejendomsskatterne, der som fast paa Jord og Ejendom hvilende Byrde maa antages gennem Tiderne at have nedpresset Prisen paa Ejendommen med et til Skatten svarende kapitaliseret Beløb. Prisen paa Landbrugets Produkter bestemmes nemlig paa Verdensmarkedet, saaledes at det ikke er muligt at overvælte Byrden paa Forbrugerne gennem højere Priser. I det

Omfang man er gaaet over til prishævende Foranstaltninger, vilde en Overvæltning formentlig kunde gennemføres i en vis Udstrækning.

Det er formodentlig som Følge af dette Synspunkt, at Det landøkonomiske Driftsbureau betragter Ejendomsskatten som Driftsudgift, der fradrages Bruttoindtægten før Nettoindtægten konstateres, medens Personskatten konteres som udredet af Nettoindtægten. Herefter er de paa Landejendomme hvilende Skatter ikke at betragte som Skat for den nuværende Ejer af Ejendommen under Forudsætning af, at Ejendomsskatterne har haft samme Størrelse siden Ejendommen blev erhvervet og at nødvendigt Hensyn til Ejendomsskatternes Størrelse er taget ved Købet af Ejendommen.

Disse Forudsætninger holder imidlertid ikke altid Stik; som det vil fremgaa af det følgende, har Ejendomsskatterne selv i saa kort Tidsrum som et Tiaar været underkastet store Ændringer, og betragter man Tidsrummet siden Aarhundredskiftet har der været en betydelig Stigning i Ejendomsskatternes absolute Beløb, hvilken dog delvis beror paa højere Ejendomsværdier. Samtidig maa Forskydningerne for de forskellige Brugsstørrelser tages i Betragtning, hvilket kan medføre Ændringer i Fordelingen af Skattebyrden Landmændene imellem. Det maa derfor fastholdes, at i samme Grad som allerede eksisterende Ejendomsskatter ikke er at betragte som nogen egentlig Skattebyrde, maa en Forøgelse af de paa en Ejendom hvilende Ejendomsskatter opfattes som en Formuekonfiskation af et Beløb svarende til Forøgelsens kapitaliserede Værdi. Paa den anden Side betyder en Lettelse af Ejendomsskatterne en tilsvarende Gevinst for Ejendomsbesidderne, der vil blive indkasseret ved Salget af Ejendommen og ikke komme fremtidige Ejere til Gode.

Endelig maa det paapeges, at Ejendomsskatterne maaske ikke altid ligesom forøvrigt andre Forpligtelser paa rationel Vis indgaar i Ejendomskøbernes Kalkulationer, saaledes at den skitserede Virkning af Skatterne og Ændringerne i disse ikke fremkommer i fuldt saa stort Omfang. Iøvrigt var det jo ikke alene til de nuværende Skatter, men ogsaa til den sandsynlige Udvikling af disse, at der burde tages Hensyn ved Købet af en Ejendom. Dette vanskeliggøres i betydelig Grad af den forkellige Skatteudskrivning fra Kommune til Kommune, hvilket dog delvis skulde være afhjulpet ved Indførelsen af den fælleskommunale Skattelovgivning; men til Gengæld vil en Fortsættelse af denne Vej bevirke nye Ændringer i Skatterne indenfor den enkelte Kommune. Herved maa den særlige Karakter som de egenkommunale Ejendomsskatter har tages i Betragtning, idet en Del af disse egentlig svarer til kommunale Personskatter, da det i rene Landkommuner har næsten samme Virkning om der paalignes Ejendoms- eller Personskatter indenfor den kommunale Beskatning.

Medens der saaledes kan være stor Tvivl om, hvor stor en Del af Ejendomsskatten der endeligt bæres af de nuværende Ejendomsbesiddere, antages det almindeligvis for givet, at de personlige Skatter endeligt hviler paa Landmanden, idet Overvæltning gennem Varepriserne er umulig og paa Ejendomsværdierne ligeledes, da Personskatterne er ens for alle Erhverv. Derimod hævdes det ofte, at Landmændene gennem Overvæltning paa Priserne af de Goder, der produceres i Byerne bærer en Del af Indkomstskatterne paa de store Indkomster. Det er vanskeligt at afgøre om dette er Tilfældet i særligt Omfang, men i hvert Fald maa det samme da ogsaa finde Sted med Hensyn til andre Forbrugere, som

ej heller gennem Salg af deres Arbejde eller Produkter kan virke prisbestemende herpaa.

De foranstaaende Bemærkninger maa erindres ved Vurderingen af de i det følgende meddelte Beløb udredet i direkte Skat af saavel Landmænd som af de øvrige Erhverv.

De samlede Person- og Ejendomsskatter udredet af Landmændene og af Landets øvrige Skatteydere i Aarene 1927—28 til 1937—38, ses af nedenstaaende Oversigt:

	Landmænd			Øvrige Skatteydere			Hele Landet
	Ejendoms- skatter	Person- skatter	Ialt	Ejendoms- skatter	Person- skatter	Ialt	Ialt
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1927—28.....	59	30	89	54	221	275	364
1928—29.....	55	23	78	51	214	265	343
1929—30.....	53	24	77	51	216	267	344
1930—31.....	54	28	82	55	224	279	361
1931—32.....	55	30	85	56	227	283	368
1932—33.....	43	20	63	55	259	314	377
1933—34.....	38	17	55	57	242	299	354
1934—35.....	52	22	74	63	249	312	386
1935—36.....	58	28	86	68	279	347	433
1936—37.....	66	30	96	69	303	372	468
1937—38.....	69	32	101	74	356	430	531

For nærmere at anskueliggøre Bevægelserne i Beløbene er endvidere udregnet et Indeks for Skattebeløbets samlede Størrelse med 1927/28 som Basisaar, samt Ejendomsskatternes procentvise Andel af de samlede Skatter for henholdsvis Landmændene, de øvrige Skatteydere og samtlige Skatteydere; Resultatet heraf ses nedenfor.

	Landmænd		Øvrige Skatteydere		Hele Landet	
	Indeks	Ejendomsskatter i Procent af samtlige Skatter	Indeks	Ejendomsskatter i Procent af samtlige Skatter	Indeks	Ejendomsskatter i Procent af samtlige Skatter
1927—28...	100	66,3	100	19,6	100	31,0
1928—29...	88	70,5	96	19,2	94	30,9
1929—30...	87	68,8	97	19,1	95	30,2
1930—31...	92	65,9	101	17,7	99	30,2
1931—32...	96	64,7	103	19,8	101	30,2
1932—33...	71	68,3	114	17,5	104	26,0
1933—34...	62	69,1	109	19,1	97	26,8
1934—35...	83	70,3	113	20,2	106	29,8
1935—36...	97	67,4	126	19,6	119	29,1
1936—37...	108	68,8	135	18,5	129	28,8
1937—38...	118	68,3	156	17,2	146	26,9

Skatterne, der er paalignet Landmændene, har trods den store Andel Ejendomsskatterne udgør af det samlede Beløb, været stærkt paavirket af de økonomiske Kaar Landbruget har arbejdet under i det forløbne Tidsrum. Bevægelserne har næsten været ens for baade Person- og Ejendomsskatterne, hvilket kommer til Udtryk ved, at Ejendomsskatternes Andel af det samlede Skattebeløb for alle Aarene har ligget paa omkring to Tredjedele. For Landets øvrige Skatteydere

viser Skatterne større Stabilitet, idet der dog for de senere Aar har været en stærk absolut Stigning, der ogsaa blot betydeligt svagere kan konstateres for Landmændene. Ejendomsskatternes Andel har ogsaa for de andre Skatteydere været konstant, idet den har været ca. 20 pCt. for hele Perioden.

Medens Personskatterne automatisk bevæger sig i Overensstemmelse med Ændringerne i de for Skatterne til Grund liggende Indkomster, er Ejendomsskatterne mere stabile, idet Vurderingerne kun ændres hvert femte Aar. Begge Forhold er naturligvis kun gældende under Forudsætning af uændrede Lovbestemmelser. Naar der alligevel for Landmændene har været Ændringer i saavel Person- som Ejendomsskatterne, skyldes dette da ogsaa Lempelser i Bestemmelserne om Paaligningen af Ejendomsskatter under Kriseaarene for Landbruget.

Den første Lov herom er af 19. Oktober 1931, ifølge hvilken der til Landmænd med særlig høj Gæld ydedes Kriselaan, der principielt skulde anvendes til Betaling af Skatter til Kommune, Amt og Stat, og eventuelt overskydende Beløb skulde anvendes til Betaling af Renter paa Ejendommens 1. Prioritet. Samtidig bevilgedes et Beløb til Amterne til Nedsættelse af Sygehusudgifterne, hvilket indirekte kom Landmændene til Gode, da disse betaler Hovedparten af Amtsskatterne. I Henhold til den nævnte Lov og en Tillægslov af 13. Juni 1932 ydedes der ialt godt 40 Mill. Kr. i Laan til Landmændene.

Dette Beløb er aldrig tilbagebetalt Staten, da Betingelsen herfor var et særligt højt Prisniveau for Smør og Flæsk i Aarene 1932—36, hvilket ikke blev naaet. Provenuet af et samtidig udskrevet Tillæg til Statsindkomstskatten paa 19 Mill. Kr. blev da ogsaa straks henlagt til Afskrivning af det ydede Laanebeløb, og Resten af Beløbet blev endelig afskrevet paa Statsregnskabet for 1937—38 ved Hjælp af opsamlet Driftoverskud for de foregaaende to Regnskabsaar. Det er ikke opgjort, hvor stor en Del af de ydede Laan der blev anvendt til Skattebetalinger, og hvor stor en Del til Renter; men det maa antages, at en væsentlig Del af Beløbene er anvendt til Skat, og Andelen kan anslaaes til at udgøre 30 Mill. Kr., som i de to Skatteaar 1931—32 og 1932—33 er betalt med ca. 15 Mill. Kr. i hvert af Aarene, og som i Virkeligheden ikke er udredet ud af Landmændenes egne Indtægter uden for saa vidt, at de har betalt en ringe Del af Statens Indtægter; men som er medtaget i den anførte Oversigt, der vedrører de til det offentlige indgaaede Skatter. Fradrager vi 15 Mill. Kr. i hvert af de to Aar, bliver det anførte Indeks henholdsvis 79 og 54; medens Ejendomsskatternes Andel formentlig ikke ændres særligt, da Laanene anvendtes til Betaling af saavel Person- som Ejendomsskatter.

Den store Nedgang, der iøvrigt er i Ejendomsskatterne for 1932—33 skyldes en i ovennævnte Lov fra 1932 fastsat Bestemmelse om, at Amtsfondene for anden Halvdel af Aaret 1932 ikke skulde opkræve Amtsskatter af Ejere af Landbrug, og at Staten skulde refundere Amterne den derved fremkomne Indtægtsnedgang, en Bestemmelse, der betød en Skattelettelse paa godt 7 Mill. Kr. for Landbruget. Samtidig ydedes der et Tilskud paa 400.000 Kr. til de sønderjydske Amtsfonde til Nedsættelse af de sognekommunale Bidrag.

Disse midlertidige Lempelser fik i 1933 en mere fast Karakter ved Indførelsen af konjunkturbestemt Tilskud til Amtskommunerne i Loven af 20. Maj 1933 om kommunale Ejendomsskatter. I Henhold hertil skal der aarlig til delvis Dækning af den amtskommunale Grundskyld ydes et Statstilskud, som skal udgøre

465.000 Kr. for hver fulde Promille, som Landbrugets Forrentningsprocent af Handelsværdien har været mindre end 4,3. Tilskuddet kan højst udgøre 20 Mill. Kr.; men for 1933—34 blev dette Beløb fastsat uden Hensyntagen til Forrentningsprocenten. I de følgende Aar har Tilskuddet udgjort mellem 5 og 8 Mill. Kr. Da Tilskuddet kun kan anvendes til Nedsættelsen af Grundskylden, hvoraf Landejendommene er paalignet fire Femtedele, er det af væsentlig Betydning for Landbruget som et første Forsøg paa at variere Ejendomsskatterne efter Indtjeningsevnen, dog burde vel egentlig kun Landejendomme drage Nytte af Tilskuddet, idet det er urimeligt, at Ejendomsskatterne ogsaa for andre Ejendomme i Landkommunerne nedsættes efter Landbrugets Konjunkturer.

Ved Vurderingen af Tilskuddet som varig Foranstaltning opstaar imidlertid, Spørgsmaalet om, hvilken Anskuelse over Ejendomsskatternes Karakter der ligger bagved den paagældende Bestemmelse. Naar det fastsættes, at Ejendomsskatterne skal variere med Konjunkturerne, maa dette vel tages som Udtryk for, at Ejendomsskatterne betragtes som en Skat, der bæres af Ejeren af Landejendommen og altsaa ikke er afkapitaliseret i Købsprisen, og som derfor maa betragtes som en Driftsudgift. Herimod kan indvendes, at dette Spørgsmaal er ligeegyldigt, naar Landmanden praktisk talt ingen Indtægt har, som f. Eks. i Kriseaaret 1931—32, men saadanne ekstraordinære Situationer synes ikke at kunne danne Grundlag for en mere varig Lovgivning. En saadan medfører iøvrigt, at den Nedgang i Ejendomspriserne, som burde være Følgen af lavere Forrentningsprocenter for Landbruget, ikke sker eller i hvert Fald hæmmes; et Forhold, der som nævnt ogsaa gør sig gældende ved andre af de foretagne Kriseforanstaltninger.

Dette paavirker atter Forrentningsprocenten, der fastsat paa Grundlag af de højere Handelsværdier vil være lav, saaledes at Tilskuddet i sig selv medvirker til Bevarelsen af den lave Forrentningsprocent. Omvendt fradrages Ejendomsskatterne som Driftsomkostninger, før Nettoudbyttet — der benyttes ved Forrentningsprocentens Udregning — konstateres, hvilket medfører en noget højere Forrentningsprocent i Aar med store Tilskud. Det synes iøvrigt ganske urimeligt paa den ene Side at give Tilskud til Dækning af Ejendomsskatterne, men paa den anden Side ved Beregning af den Forrentningsprocent, Tilskuddet ydes efter, at regne de samme Skatter for Driftsomkostninger, hvilket vil sige, at man giver Tilskud til Dækning af nogle Skatter efter en Beregningsmaade, der indebærer, at Tilskudsmodtageren slet ikke bærer disse Skatter. Ejendomsskatternes Beløb udgør henimod een Procent af Handelsværdien, saaledes at man faktisk under Forudsætning af, at Landmændene selv bærer samtlige Ejendomsskatter, yder Tilskud til Dækning heraf, naar Forrentningsprocenten blot er under 5,3.

Den væsentligste Ændring i Ejendomsskatternes Paaligning i det forløbne Tidsrum er iøvrigt sket ved de andre Bestemmelser i Loven om kommunale Ejendomsskatter af 20. Maj 1933 og ved Indførelsen af den fælleskommunale Udligningsfond og de deraf følgende Ændringer i Statsejendomsbeskatningen ved Lovene Nr. 100 og 102 af 14. April 1937. Amtskatterne blev radikalt ændret i 1933 ved Indførelsen af en ny skattepligtig Ejendomsskyldværdi, der fremkommer ved at fradrage den dobbelte Grundværdi i Vurderingssummen og dernæst 5000 Kr. pr. Ejendom samt 1000 Kr. pr. Lejlighed udover een.

Dette skattetekniske konstruerede Bygningsbegreb paalignes da med tre Femtedele af Grundskyldpromillen. Bestemmelsen medførte, at Bygningsskatterne til Amterne gik betydeligt ned, idet de praktisk talt bortfaldt for Landejendommenes Vedkommende; hvorledes dette virkede for de forskellige Brugsstørrelser vil senere blive paavist.

Loven om den fælleskommunale Udligningsfond vil først fuldtud virke for Skatteaaret 1938—39; i sig selv betyder Loven ingen Skatteforhøjelse, men den vil bevirke en Ændring i Forholdet mellem Ejendoms- og Personskatter, der for den enkelte Kommunes Vedkommende hovedsagelig vil afhænge af, om det anvendte Ligningsforhold er større eller mindre end det, der fremgaar af Forholdet mellem de fælleskommunale Ejendomsskatter og disse med Tillæg af Personskatterne. Det større Fradrag pr. Ejendom betyder en mindre Lettelse i Bygningsskatterne for de Ejendomme, der er saa store, at Fradraget benyttes fuldt ud.

Et stadigt brændende Spørgsmaal er Forholdet mellem Landbrugets og de øvrige Erhvervs Skattebyrde. Diskussionen herom synes det praktisk talt at være umuligt at tilendebringe, og dette er meget naturligt, naar de tidligere omtalte Vanskeligheder ved Opgørelsen af, hvad Landmændene egentlig betaler i Skat, tages i Betragtning. Dette er imidlertid kun den ene Side af Sagen, idet Spørgsmaalet om Konstateringen af den Indkomst, hvoraf Skatterne udredes, er akkurat lige saa vanskeligt at naa til Bunds i. Dette synes maaske ejendommeligt i Betragtning af, at der aarligt offentliggøres en paa Erhverv foretagen Fordeling af Indkomstansættelserne til Statsskat. Imidlertid vedrører disse Ansættelser kun Indkomster over 800 Kr., og betalte Skatter og Forsikringsbidrag er fradraget; Beløb, der dog kan beregnes og tillægges. Resultatet heraf er dog paa Grund af den store Forskel i Ligningsmetoderne mellem By og Land ikke særlig egnet til Belysning af Indkomstforholdene. Det er især for Landmændenes Vedkommende, at Indkomstansættelsernes Rigtighed bestrides, og det maa sikkert ogsaa indrømmes, at Vanskelighederne ved Opgørelsen af en Landmands faktiske Indkomst er saa store, medmindre der føres et meget detailleret Regnskab, at der maa være stor Usikkerhed i selve Ansættelserne. Undersøgelser, foretaget af Professor Jørgen Pedersen, synes at gaa ud paa, at denne Usikkerhed medfører en Stivhed og Stabilitet i Indkomstansættelserne, som har til Følge, at disse er for lave i de gode Aar, men til Gengæld noget for høje i de daarlige Aar. Helhedsresultatet bliver, at der alt i alt lignes lidt for lavt; men dette er formentlig ogsaa Tilfældet for andre Erhvervs Vedkommende.

Ved Bedømmelsen af Forholdet mellem Landmændenes og de andre Skatteyderes Skattebyrde er i det følgende regnet med, at Landmændene selv bærer Ejendomsskatterne, saaledes at Resultatet bliver det mest ugunstige, der kan opstilles, især da det ikke paa tilsvarende Maade er muligt at medregne den indirekte Beskatning som Byboere udreder igennem Elektricitets- og Gaspriser. Ud fra førstnævnte Forudsætning maa Indkomsten ogsaa forøges med Ejendomsskatternes Beløb, idet disse jo er fratrukket som Driftsomkostninger. I det følgende er som Landmændenes Indkomster anvendt de af Professor Jørgen Pedersen beregnede med Tillæg af Ejendomsskatterne, og som de øvrige Skatteyderes Indkomster den ansatte Statsskatteindkomst med Tillæg af betalte Skatter, Forsikringsbidrag m. v.

Disse Indkomstbeløb samt Person- og Ejendomsskatternes procenvis Andel af Indkomsten i det Aar, Skatterne er udredet, er anført i følgende Oversigt:

	Landmænd		Øvrige Skatteydere	
	Indkomst Mill. Kr.	Skat i pCt. heraf	Indkomst Mill. Kr.	Skat i pCt. heraf
1927.....	465	21,5	3086	9,0
1928.....	442	20,1	3100	8,7
1929.....	659	11,8	3206	8,3
1930.....	607	12,7	3349	8,3
1931.....	325	20,6	3372	8,5
1932.....	239	29,3	3148	10,0
1933.....	372	16,9	3258	9,2
1934.....	413	13,3	3518	8,9
1935.....	448	16,5	3716	9,3
1936.....	487	17,7	3836	9,8
1937.....	423	22,0	3979	10,9

For Aaret 1927 er for Landmændene anført Indkomsten i Regnskabsaaret 1926—27, der almindeligvis ligger til Grund for Indkomstansættelsen i dette Aar, og derefter indkomstbeskattes i 1928—29, og de i Skatteaaret 1926—27 udredede Skatter er sat i Forhold til denne Indkomst. For de øvrige Skatteydere er anført Indkomsten for 1927, saaledes som den fremgaar af Ansættelserne, der beskattes i Skatteaaret 1928—29, og Skatterne, udredet i Skatteaaret 1927—28, er sat i Forhold hertil.

Af Oversigten ses straks, at Skatterne udgør en langt større Del af Landmændenes Indkomst end af Indkomsten for de øvrige Skatteydere og endvidere, at Andelen varierer meget mere for Landmændene end for de andre Erhverv.

Dette sidste beror paa, at Landmændene som Hovedregel betaler Skat af en Indkomstansættelse, der ligger to Aar forud, at den faktiske Indkomst som nævnt varierer mere end Indkomstansættelsen, og endelig, at den faktiske Indkomst har været underkastet usædvanlige store Ændringer i det betragtede Tidsrum.

Indkomstskatternes Forfald to Aar efter Indkomstens Indtjening giver i sig selv ikke højere Skattetryk, bortset fra at det vejer mere til for Skatteyderen, at han i et daarligt Aar skal betale store Skatter af en høj Indkomst, indtjent to Aar i Forvejen, end det modsatte, at han skal betale en lille Indkomstskat i et godt Aar, hvor der iøvrigt er god Likviditet. Skattelovgivningen kan formentlig kun lette dette Forhold ved ikke at tage et enkelt Aars Indkomst, men et Gennemsnit af flere Aars Indkomster til Grund for Beskatningen. Dette synes imidlertid mindre væsentligt, saa længe der ved Indkomstansættelserne i Virkeligheden foretages en Art Indkomstudjævning, og det kan maaske netop til Forsvar for disse anføres, at derved bliver Ulemperne ved den forskudte Skatteligning ikke saa store. Imidlertid synes vægtigere Forhold at tale for en Forbedring af Skatteligningen paa Landet, idet derved det nøjagtigere Grundlag, der er nødvendigt for en Skatteudligning mellem By og Land, tilvejebringes og derved gør det muligt at gennemføre en mere fuldstændig Indkomstbeskatning.

For nærmere at kunne bedømme selve Skatteformernes Betydning for Landmændenes og de øvrige Skatteyderes direkte Skattebyrde er endvidere beregnet

det samlede Skattebeløbs Størrelse i Forhold til den ansatte Indkomst, som Personbeskatningen er beregnet paa Grundlag af. Endvidere er Forholdet mellem de saaledes korrigerede Andele udregnet samt et Beløb, der angiver, hvor meget Landmændene i det enkelte Aar har betalt mere i Skatter end de øvrige Skatteydere under Forudsætning af, at de kun skulde udrede samme Andel af Indkomsten som disse og stadig ud fra den Betragtning, at Landmændene selv bærer de paa Ejendommen paalignede Skatter. Beregningerne fremgaar af følgende Oversigt:

	Skattens Andel af Indkomsten korrigeret for:		Landmændene i Forhold til øvrige Erhverv	Beregnet »for meget« Skat Mill. Kr.
	Landmændene pCt.	Øvrige Erhverv pCt.		
1927....	16,6	8,7	1,91	47
1928....	16,5	8,6	1,92	43
1929....	15,0	8,6	1,75	43
1930....	16,5	8,4	1,97	38
1931....	15,3	9,6	1,59	24
1932....	16,8	9,4	1,79	31
1933....	17,7	9,4	1,88	27
1934....	16,3	9,7	1,68	22
1935....	18,8	10,0	1,88	35
1936....	19,8	11,2	1,77	37
1937....	20,0	11,3	1,77	40

Saa vel i denne som den foregaaende Oversigt er der regnet med, at Landmændene i Aarene 1931 og 32 har faaet en Lempelse paa de tidligere nævnte 30 Mill. Kr. som den Andel af de ydede Kriselaan, der er anvendt til Skattebetalingen.

Oversigten viser, at i Forhold til den ansatte Indkomst for Landmændene, hvilken jo ogsaa har været Genstand for store Variationer i det forløbne Tidsrum, har Skatterne været meget konstante, dog med en Stigning for de sidste Aar, der ogsaa kan spores for de øvrige Skatteydere Vedkommende, saaledes at de gennemførte Skattelempelser faktisk har medført, at Skatteudskrivningen har været normal for Landmændene. Vedrørende Forholdet til de øvrige Skatteydere synes disses Skat nærmest at være steget mere end Landmændenes, og de beregnede Beløb for, hvor meget Landmændene forholdsvis har betalt mere end de øvrige Skatteydere har ikke været stigende.

Allerede omkring Aarhundredskiftet udgjorde Landmændenes Ejendomsskatter henvend 20 Mil. Kr., et Beløb, der maa antages at være afkapitaliseret i Ejendomspriserne. Herudover ligger der mellem 10 og 20 Mill. Kr. eller indtil 5 pCt. af Landmændenes Gennemsnitsindkomst som Maksimumsbeløb for »for meget betalt Skat«. Dette Beløb er absolut ringe; i Forhold til de øvrige Skatteydere Indkomst betyder det kun henvend en halv Procent af denne; men for Landmændene er det forholdsvis stort Beløb, saaledes at den Lettelse, Landmændene vilde faa ved Overførslen af denne Skattebyrde til de øvrige Skatteydere, synes meget større end Ulemperne for disse herved.

De hidtil anførte Betragtninger og Beregninger har alle vedrørt samtlige Landmænd, medens selve Spørgsmaalet om, hvor store den enkelte Landmands Skatter har været, ikke er nærmere undersøgt. Til Klarlægning heraf er foretaget en Beregning af samtlige Skatters Størrelse i hvert af de omhandlede Aar for tre

typiske Brugsstørrelser. Beregningerne er foretaget under Forudsætning af, at Ejendommene er beliggende i en Kommune og i et Amt, der anvender den for hvert Aar udfundne gennemsnitlige kommunale Grund- og Ejendomsskyldpromille samt Skatteprocent, og at Beskatningsgrundlaget, hvorved forstaas Vurderingssum og Indkomst samt Formue, har været ens fra Aar til Aar. Herved fremkommer Beløb, der kan anvendes til Vurdering af Beskatningens Omfang, Størrelse og Sammensætning for de forskellige Brugsstørrelser under de til ethvert Tidspunkt gældende Love og paa samme Tidspunkt tilstedeværende Skattebehov, medens selve de økonomiske Kaar ikke nærmere belyses.

De tre anvendte Brugsstørrelser har været: I) et Husmandsbrug, vurderet til ialt 12.000 Kr., heraf Grundværdi 5.400 Kr. med en ansat Indkomst paa 1500 Kr. og en Netteformue paa 5000 Kr., II) en mindre Gaard, vurderet til 34.000 Kr., heraf Grundværdi 20.000 Kr. og en ansat Indkomst og Formue paa henholdsvis 2500 Kr. og 15.000 Kr., og endelig III) en større Gaard, vurderet til 90.000 Kr., heraf Grundværdi 60.000 Kr. og en ansat Indkomst paa 7000 Kr. og en Formue paa 40.000 Kr. Det samlede Skattebeløb samt Ejendomsskatternes procentvise Andel heraf for disse tre Brugsstørrelser er anført i følgende Oversigt:

	I		II		III	
	Skatter ialt	Ejendomsskat i pCt. heraf	Skatter ialt	Ejendomsskat i pCt. heraf	Skatter ialt	Ejendomsskat i pCt. heraf
	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
1926—27	172	67,8	544	80,8	1845	70,3
1927—28	176	65,1	544	79,0	1850	68,7
1928—29	171	63,4	524	77,8	1816	66,4
1929—30	164	62,9	501	77,4	1747	65,7
1930—31	168	63,8	518	78,1	1793	66,6
1931—32	170	63,2	522	77,4	1847	64,7
1932—33	171	60,5	519	75,4	1892	61,0
1933—34	160	53,9	466	70,3	1745	55,2
1934—35	193	61,0	582	76,3	2024	64,8
1935—36	216	61,9	652	77,1	2235	66,4
1936—37	227	63,3	693	78,0	2372	67,3
1937—38	214	65,6	685	77,9	2487	63,9
1938—39	227	66,3	733	79,1	2629	66,2

I Perioden fra 1926/27 til 1932/33 har der for Husmandsbruget og den lille Gaard været nærmest uforandret Skattebeløb, for Gaarden har der endog været en mindre Nedgang, hvilken skyldes Nedgang i Amtsskatterne. For den store Gaard har der ogsaa været en lignende Nedgang i Skattebeløbet, der dog for de sidste to Aar i Perioden er afløst af en Stigning, der er foraarsaget af de store Tillæg til Statsindkomsts-katten, hvilke kun betyder noget for de lidt større Indtægter. For Aaret 1933—34 er der for alle tre Brugsstørrelser en mindre Skatteydelse, foraarsaget af det tidligere nævnte store Tilskud paa 20 Mill. Kr. til Nedsættelse af Amtsgrundskylden. I de følgende to Aar stiger Skatterne atter stærkt paa Grund af den store Stigning i de kommunale Budgetter, en Stigning, der fortsættes i 1937—38 og 1938—39, men kun for Gaardenes Vedkommende, idet Omlægningen af de kommunale Skatter ved Indførelsen af den fælleskommunale Udligningsfond for Husenes Vedkommende har modvirket den almindelige Stigning i Skatterne.

Med Hensyn til Ejendomsskatternes Andel af det samlede Skattebeløb er der en væsentlig Forskel mellem Husene og det mindre Gaardmandsbrug, medens Forholdene for de større Gaardes Vedkommende svarer til Husenes. Det maa dog erindres, at disse Forhold delvis er bestemt gennem de valgte Indkomster og disses Størrelse i Forhold til Vurderingssummen. Imidlertid er det rimeligt at antage, at Personskatterne betyder mest for Husmandsbruget, der har en ret stor Indkomst pr. 1000 Kr. Grundværdi, og at Personskatterne ligeledes betyder mere for den store end den lille Gaard, ikke paa Grund af større Indkomst pr. 1000 Kr. Grundværdi, men fordi Indkomstskatterne er progressive i Forhold til Indkomstens Størrelse og derfor faar en forholdsvis større Vægt for de store Gaardes Vedkommende.

Disse Forhold er belyst i nedenstaaende Oversigt, hvor Ejendomsskatternes Størrelse pr. 1000 Kr. Grundværdi og Personskatternes Størrelse pr. 1000 Kr. ansat Indkomst er anført for de tre Brugsstørrelser.

	Ejendomsskatter pr. 1000 Kr. Grundværdi			Personskatter pr. 1000 Kr. Indkomst		
	I Kr.	II Kr.	III Kr.	I Kr.	II Kr.	III Kr.
1926—27.....	22	22	22	37	42	78
1927—28.....	21	22	21	41	46	83
1928—29.....	20	20	20	42	47	87
1929—30.....	19	19	19	40	45	86
1930—31.....	20	20	20	41	45	85
1931—32.....	20	20	20	42	47	93
1932—33.....	19	20	19	45	51	105
1933—34.....	16	16	16	49	55	112
1934—35.....	22	22	22	50	55	102
1935—36.....	25	25	25	55	60	107
1936—37.....	27	27	27	56	61	111
1937—38.....	26	27	26	49	61	128
1938—39.....	28	29	29	51	61	127

Ejendomsskatterne pr. 1000 Kr. Grundværdi er næsten ens for alle tre Brugsstørrelser, og Stigningen i det forløbne Tidsrum har ogsaa været den samme, nemlig henved 30 pCt. Bygningsfradraget betyder ganske vist mest for de smaa Brug, men til Gengæld har disse større Bygningsværdi pr. 1000 Kr. Grundværdi, hvilket altsaa opvejer det førstnævnte Forhold. Derimod er der stor Forskel mellem Brugene med Hensyn til Personskatterne, hvilket Resultat svarer til, hvad en Undersøgelse over den øvrige Befolknings Personskatter vilde give som Resultat. Personskatterne vokser som nævnt progressivt med Indkomsten, og Udviklingen indenfor Skattelovgivningen er stadig gaaet i denne Retning. Dette fremgaar ogsaa af den skete Stigning i Beløbene, der andrager henholdsvis 40, 50 og 60 pCt. for de tre nævnte Eksempler.

Den foretagne Gennemgang af Landbrugets Skattebyrde synes at vise, at denne er særdeles stor saavel maalt i Forhold til Indkomsten som i Forhold til de af Landets øvrige Skatteydere udredede Skatter. Imidlertid maa det erindres, at naar samtlige Ejendomsskatter medtages, faar man et Maksimumsudtryk for Skatternes Størrelse. Det kan ogsaa anføres, at den tilstedeværende Forskel nærmest er blevet mindre i det forløbne Tidsrum, idet Stigningen i Skatterne, maalt i Forhold til de ansatte Indkomster, har været større for de øvrige Er-

hverv end for Landmændene. De gennemførte Foranstaltninger under Kriseaarene har endvidere formaaet at holde Landmændenes Skatter nede paa det sædvanlige Niveau, men synes at have faaet en for en mere varig Forbedring af Landbrugets Kaar mindre heldig Udformning.

En Forbedring af Landbrugets Kaar kan sikkert gennemføres ved en Overførsel af en Del af Skattebyrden til andre Erhverv; men det synes tvivlsomt, om en saadan Overførsel vil faa en varig gavnlig Virkning for Landbruget, hvis den gennemføres som en Nedsættelse af Ejendomsskatterne, der snarere bør holdes uforandrede og helst gøres mere ensartede i de forskellige Kommuner. Personskatterne kan under de nuværende Skattelove bedst lettes ved en Nedsækning af de Landkommunerne paahvilende Udgifter; men endvidere vil en lavere Formueskat eventuelt specielt for den i Landejendommen anbragte Egen-Kapital ogsaa formindske Personskattebeløbene og maaske samtidig hindre unødige Gældsstiftelse.

Det skal dog til Slut fremhæves, at alene en Lettelse af Landbrugets Skatter ikke vil medføre nævneværdige Forbedringer af de økonomiske Forhold, Landbruget arbejder under, hvis der ikke samtidig gennemføres Foranstaltninger af omfattende Karakter til Forbedring af Landbrugets Indtjeningssevne, hvilket maa anses for det principale i enhver Diskussion om en Sikring af taalelige Levevilkaar for det danske Landbrug.

Som Afslutning paa de tre sidste Afsnit om Statens prishævende og prisregulerende Foranstaltninger og om Landbrugets Gæld og Skatter hidsættes en Oversigt over de Beløb, der paa forskellig Maade er ydet Landbruget under Krisen. Ialt er der altsaa i direkte Tilskud ydet ca. 135 Mill. Kr. og i Laan ca. 200 Mill. Kr. i Perioden 1931—39.

I. Direkte Tilskud 1931—39.

I Henhold til Kriseloven af 1931.....	42,0	Mill. Kr.
Tilskud til Lettelser i Amtsskatterne 1932—38.....	49,1	- -
Rentetilskud til sønderjydske Landbrugere.....	6,0	- -
Rentetilskud i Henhold til Gældssaneringsloven af 31. Marts 1937.....	6,0	- -
Tilskud til Indkøb af Saasæd (Marts 1937).....	2,0	- -
Dækning af Udgifter ved Halmtransport.....	0,2	- -
Tilskud i Henhold til Grundforbedringsloven.....	13,0	- -
Statstilskud til Kornfonden.....	12,9	- -
- - Smørordningen (Maj-Dec. 1937)....	5,0	- -
- - Destruktion (Loven af 1933).....	0,25	- -
Ialt direkte Tilskud.....	136,45	Mill. Kr.
Hertil kommer ekstraordinært Tilskud til Amterne 1938—39.....	5,0	- -

II. Indirekte Tilskud.

Statstilskud til Stimulering af Forbrug (Mælk, Flæsk, Kød) 1933—38.....	14,5	Mill. Kr.
- 1938—40.....	25,0	- -
Ialt 1933—40.....	39,5	- -

III. Afgifter til Fordel for Landbruget.

Udbetalt af Kornfonden (Statstilskud fraregnet)....	23,2	Mill.	Kr.
- - Smørfonden	17,8	-	-
Kvæg- og Kodafigter	22,0	-	-
Ialt Afgifter	63,0	Mill.	-

IV. Laan.

Laan i Henhold til Akkord- og Moratorielovgivningen	18,5	Mill.	Kr.
- ifl. Grundforbedringsloven (Tilskud fraregnet)	28,0	-	-
- i Henhold til Gældssaneringslovene (Renten konjunkturbestemt)	140,0	-	-
- til Anlæg og Drift af Kølehuse (Renten 2%)	6,0	-	-
- til Markedsregulering for Smør (Renten 2%)	6,0	-	-
- til Ombygning ell. Nyopførelse af Ajlebeholdere og Møddingsteder	10,0	-	-
Ialt Laan ydet eller bevilget...	208,5	-	-

8. LANDBRUGETS FREMTID.

Afsætningsvilkaarene.

Vi har i det foregaaende Afsnit fremhævet, at den selvstændige Landbrugers Indtægter selv i Aarene efter Krisen langt fra kan siges at have været tilfredsstillende, og at Forholdene stadig ikke er væsentlig forbedret. Der rejser sig derfor til Slut det Spørgsmaal: Kan der siges noget om Landbrugets Vilkaar i Fremtiden?

Hertil skal det fremhæves, at et Udsagn af den Art naturligvis maa blive meget problematisk paa Grund af de urolige politiske Forhold, der hersker for Tiden, idet disse kan kuldaste enhver fremtidig Vurdering. Et andet Forhold, som vi ogsaa maa gøre os klart, naar vi vil diskutere Landbrugets Fremtid, er Spørgsmaalet, om vi ønsker at diskutere, hvad der var ønskeligt at gennemføre, eller hvad der kan anses for muligt, under Hensyn til at det er en Arbejderregering, der har Magten her i Landet. Da denne Redegørelse væsentligt har beskæftiget sig med den faktiske Udvikling og mindre med teoretiske Betragtninger over, om en anden politisk Konstellation her i Landet kunde have ført til en anden Udvikling, skal de følgende Betragtninger ogsaa i Hovedtrækkene blive begrænset til, hvad der kan anses for muligt at gennemføre under Forudsætning af, at den nuværende Regering beholder Magten.

Opstiller man denne Forudsætning, kan man ogsaa lige saa godt med det samme understrege, at en Nedsættelse af Arbejdernes Nominalløn maa anses for ugennemførlig. Heraf følger, at Landbrugets Byrder altsaa ikke kan blive lettet gennem en Nedpresning af Priserne paa de Varer, Landbruget skal købe. Det er derfor naturligt at stille det Spørgsmaal, om det kan anses for sandsynligt, at Landbrugets Salgsvarer kan stige i Pris, saaledes at der derigennem sker en vis Tilpasning. Ser vi først paa vore Eksportmuligheder skal følgende fremhæves.

Under Afsnittet om vor Sæmhandel med Udlandet har vi paavist, hvorledes vi i Aarene efter Ottawa har mistet Terrain paa det engelske Marked. Vi har ogsaa set, hvorledes Tanken om en større Selvforsyning med Fødevarer stadig har Magt over Sindene i England. Særlig naar de politiske Forhold er saa urolige som i Øjeblikket, maa Selvforsyningstanken have Muligheder for en yderligere

Vækst, saa meget mere som den nye Landbrugsminister Dorman-Smith som anført maa siges at være Tilhænger af en større Selvforsyning. Følgende Udtalelser af Statskonsulent S. Sørensen i et Foredrag holdt i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab i 1937 giver derfor ganske godt Udtryk for Situationen paa det engelske Marked for dansk Landbrug i Øjeblikket og den nærmeste Fremtid.

»Selv om der er Grund til at være optimistisk med Hensyn til Samhandelen i Øjeblikket, vil det sikkert være klogt at regne med, at det økonomiske Samarbejde inden for Imperiet i Forbindelse med Bestræbelserne for at øge den indenlandske Landbrugsproduktion i det lange Løb vil medføre en mindre Handelsomsætning med fremmede Lande. Den eventyrlige Fremgang i Fødevarerimporten siden 80'erne i forrige Aarhundrede kan ikke ventes fortsat. Befolkningstilvæksten er standset, og de usikre internationale Forhold har skabt en Mentalitet i alle Samfundsklasser, som kræver — koste, hvad det skal — at Produktionen af de nødvendige Fødevarer øges. Tiden vil vise, om Imperiepolitikken i Forbindelse med Landbrugsbeskyttelsen formaar at gøre Imperiet, og særlig Det Forenede Kongerige, mere uafhængigt af Samhandelen med den øvrige Verden.«

I Berlingske Tidende af 9. Maj 1939 omtales en Indberetning til Landbrugsministeriet fra Statskonsulent Sørensen, hvori han blandt andet henleder Opmærksomheden paa følgende Meddelelse i den sidste Beretning fra det new-zealandske Salgsdepartement.

»Bestræbelserne for en regelmæssig Afsætning af Smør og Ost over hele »Det Forenede Kongerige« er i høj Grad blevet støttet ved en udvidet Avertering og Propaganda. De new zealandske Mejeriprodukter udbydes nu i Butikkerne hele Aaret rundt, og dette medfører, at der kan opretholdes et rimeligt Prisniveau, selv naar der er billigere Varer paa Markedet.

Fordelen ved de mere aktive Salgsmetoder viser sig ogsaa derved, at Overprisen for dansk Smør i Forhold til new zealandsk Smør er nedadgaaende. I Sæsonen 1935—36 var Overprisen 20 sh. 6 d., 1936—37 15 sh 6 d. og 1937—38 11 sh. 7 d. pr. cwt.«

Statskonsulent Sørensen slutter derfor (efter Referatet fra Berlingske Tidende) sin Beretning med de samme Bemærkninger som i en Beretning i 1925: »Det danske Mejeribrug maa i den kommende Tid anstrenge sig til det yderste for at bevare den gunstige Stilling, vi hidtil har haft paa Verdensmarkedet for Smør.«

Over for Tyskland har Statskonsulent Jacobsen bedømt Forholdene noget lysere i et Foredrag ved Landhusholdningsselskabets Sommermøde paa Hinds-gavl i 1937:

»Imidlertid er det sandsynligt, at Tyskland ogsaa i Fremtiden og endda i stigende Grad vil have Brug for Levnedsmidler fra Udlandet. Befolkningen tiltager, Landbrugsarealet kan næppe forøges, da Nykultiveringer opvejes af Beslaglæggelse til Bygninger, Veje, Øvelsespladser, Sportspladser m. m., og Forbruget kan blive betydeligt større, end det er for Tiden.«

I al Almindelighed er det dog nødvendigt at understrege endnu et Punkt, der staar i Forbindelse med Spørgsmaalet om vore Afsætningsmuligheder paa længere Sigt. Det er en kendt Sag, at saavel i Tyskland som i England og iøvrigt ogsaa i andre Lande er der sket en Ændring i Forbruget, idet man er gaaet fra vegetabiliske til animalske Levnedsmidler. Hvis denne Bevægelse i Retning af

større Forbrug af Mejeriprodukter m. v. tænkes at fortsætte, ligger her visse Muligheder for en forøget Afsætning af netop de Produkter, som dansk Landbrug eksporterer. Da Spørgsmaalet er intimt knyttet sammen med hele den socialpolitiske Indstilling, som ønsker bedre Levevilkaar for de daarligst stillede i Samfundet, maa man ikke underkende dets Betydning.

Det maa formentlig være fremgaaet af, hvad der er anført om Afsætningsvilkaarene, at vi maa være overordentlig lydhøre overfor ethvert Forslag, der beskæftiger sig med Landbrugspolitikken i Fremtiden

I et Radioforedrag i Foraaret (1939) har Professor Jørgen Pedersen slaet til Lyd for en yderligere Depreciering af Kronen, idet man derigennem vilde forøge Landbrugets Bruttoudbytte. Vi har nærmere berørt dette Spørgsmaal og fremhævet, at det vilde være en effektiv Hjælp for Landbruget; men at en yderligere Nedskrivning maaske af handelspolitiske Grunde ikke kan anses for mulig at gennemføre. Der rejser sig derfor Spørgsmaalet: Hvad kan vi gøre paa Hjemmemarkedet, og hvorledes skal vi stille os til Gælden.

Statens prishævende og prisregulerende Foranstaltninger.

For svensk Landbrugs Vedkommende har Professor G. Myrdal taget Spørgsmaalet op om den Landbrugspolitik, der skal føres i Fremtiden,¹⁾ og peger paa tre Udveje. Man kan forsøge at gennemføre en Produktionsbegrænsning, man kan »dumpe« Overskudet til Udlandet, eller man kan forøge Hjemmeforbruget. Myrdal stiller sig meget skeptisk overfor Muligheden af at gennemføre en Produktionsbegrænsning. Han henviser bl. a. til, at med den individualistiske Indstilling, som Landbrugere har, vil det være overordentlig vanskeligt at gennemføre en saadan Begrænsning. En Produktionsbegrænsning har ogsaa de Ulemper, at Beskæftigelsen bliver mindre i Landbruget. Hertil kan tilføjes, at principielt maa det ogsaa siges, at en Produktionsbegrænsning ikke er rigtig, hvis man samtidig i et Land har store Køberklasser, som ikke faar tilstrækkeligt med Levnedmidler.

Myrdals Forslag Nr. 2 gaar ud paa, at den forøgede Produktion eventuelt skulde afsættes til Udlandet. Han fremhæver, at dette, naar Hensyn tages til Vilkaarene i Fremtiden, maatte ske i Form af en Dumping. Saafremt Produktionen steg i Fremtiden, vilde de Omkostninger, en Dumping vilde føre med sig, være stigende. Alene af den Grund vil en Dumping-Politik ikke være tilraadelig.

Som sidste Alternativ staar derfor et udvidet Hjemmeforbrug.

I denne Forbindelse kan man straks understrege, at naar der er Tale om Afsætning af en Vare, saa skal man ikke alene se paa Prisen, men ogsaa paa den Mængde af Varen, man kan faa afsat til en given Pris. Ved den hidtidige Regulering har man været tilbøjelig til fra Landbrugets Side ensidigt at hæfte sig ved en Prisregulering (med en relativ høj Pris). Det er muligt, at man skulde fastsætte Prisen væsentlig lavere, idet en lavere Pris Gange en forholdsvis større omsat Mængde vil forøge Rentabiliteten i Landbruget samtidig med, at Overskudsproduktionen bliver afsat. Afgørende for en saadan Politiks Formaaltjenlighed er Kendskab til, hvorledes en Prisnedsættelse paavirker Forbruget. I Sverige har »Kooperativa Förbundet« gjort dette Spørgsmaal om Landbrugs-

¹⁾ jfr. »Jordbrukspolitikken under omlægning« 1939.

varernes Elasticitet til Genstand for nærmere Undersøgelse,¹⁾ og Hovedresultatet synes at være dette, at Efterspørgslen paa animalske Landbrugsvarer er meget mere følsom overfor Ændringer i Prisen, end man normalt har været tilbøjelig til at tro. I denne Forbindelse skal det fremhæves, at Myrdal peger paa, at netop af animalske Produkter samt Frugt og Grøntsager kan Forbruget specielt blandt de daarligere stillede i Samfundet udvides. Han fremhæver, at inden for de børnerige Familier er Forbruget af den Slags Varer relativt for lille. Myrdal kommer ogsaa ind paa nogle Betragtninger over det, han kalder optimal tilstrækkelig Kost. Han understreger, at i og for sig er der formentlig ikke Tale om Underernæring i egentlig Forstand indenfor de daarligst stillede i Samfundet. Der er Tale om en »Fejlnæring«. Han bemærker ogsaa paradoksalt, at den fattige Del af Befolkningen giver for lidt ud til (den rigtige) Føde, men det er en for stor Andel af deres Indtægt.

Naar nu Forholdene ligger saadan, at der for store Kredse af Befolkningen faktisk finder en gal Ernæring Sted, saa maatte det være muligt at forene to Synspunkter, nemlig det landbrugspolitiske med det socialpolitiske. Fra Landbrugets Side gælder det om at faa afsat en stigende Mængde animalske Produkter, fra et socialpolitisk Synspunkt drejer det sig om at sørge for en bedre Folkeernæring netop af disse Produkter, med andre Ord, en konsekvent gennemført Landbrugspolitik og en konsekvent Socialpolitik er i og for sig to Sider af samme Sag.

Hvis man vil drage Konsekvensen af de anførte Betragtninger, maa det blive, at den hidtidige Prisreguleringspolitik ikke har været rigtig. Faste, relativt høje Priser fører nemlig ikke til forøget Konsum, og samtidig »vender de den tunge Ende nedad« og rammer altsaa de daarligst stillede. Paa den anden Side er det et Spørgsmaal, om en Prisnedsættelse vilde forøge Landbrugets Rentabilitet tilstrækkeligt. Ganske vist er det antydnet, at en Nedsættelse af Prisen paa visse Landbrugsvarer formentlig skulde udvide Forbruget stærkt; men paa nærværende Tidspunkt kan man vel ikke endnu tage endelig Stilling til, om en saadan Prisnedsættelse vilde virke paa den anførte Maade. Man synes derfor at være stillet over for det Dilemma, at de relativt høje Priser, man hidtil har haft, ikke kan forsvares af socialpolitiske Grunde, medens omvendt en Nedsættelse af Priserne maaske ikke kan gennemføres af landbrugspolitiske, saafremt man ikke foretager andre Indgreb. Hvilke Veje skal man saa gaa for at udvide Forbruget? Hertil kan understreges, at Priserne maatte kunne nedsættes, uden at Landbrugets Rentabilitet blev truet, saafremt Omkostningerne i Landbruget kunde nedsættes.

Man kunde for det første tænke sig at nedsætte Omkostningerne gennem en Rationalisering. Myrdal peger paa, at en Rationalisering, der forudsætter forøgede Kapitalinvesteringer, ikke kan sætte Priserne lige saa meget ned, som Produktionen udvides, hvis man forudsætter uforandrede Arbejdsindkomster i Landbruget og stigende Kapitalomkostninger. Han underkender ikke Rationaliseringens Betydning, men mener, at den Mulighed for Prisfald, der kunde ske ad den Vej, ikke er saa forfærdelig stor.

Derimod peger han paa et andet meget væsentligt Spørgsmaal, nemlig om Mu-

¹⁾ Om fortsatt prisregulering på jordbrukets område. 1938.

lighederne for en Nedsættelse af Distributionsomkostningerne. Det er ogsaa et Problem, som har været rejst her i Landet i de senere Aar, idet man specielt for Mælkens Vedkommende har stillet sig uforstaaende overfor den betydelige Forskel, der findes mellem, hvad Landmændene faar for Mælken, og hvad Bybefolkningen skal betale for den. Det er muligt, at et Mælkemonopol, f. Eks. administreret af Landbruget selv og under Statskontrol, i Virkeligheden vilde kunne nedbringe Omkostningerne, specielt ved at den betydelige Mængde Returnmælk vilde kunne undgaas, saaledes at Prisen for Mælk kunde nedsættes. Dette vilde være en Fordel saavel for Landbrugerne som for Konsumenterne, idet Konsumenterne vilde faa Mælken til en lavere Pris, og Landbrugerne ved en større Omsætning og eventuelt lidt højere Pris vilde faa forøget deres Rentabilitet.

Myrdal peger paa andre Maader, paa hvilke Omkostningerne kan tænkes nedsat. Han fremhæver med Rette Betydningen af Forædlingsarbejdet i Landbruget, hvorved f. Eks. Høstudbyttet forøges. Han understreger Betydningen af de Bestræbelser, der fra Landbrugets Side er sket i Retning af en forøget Mælkeydelse pr. Ko o. s. v.; men han er klar over, at for svenske Forhold maa man, hvis man vil føre en konsekvent Politik, gaa over til at yde et Tilskud til Produktionen. For danske Forhold skal det fremhæves, at det maaske vilde være økonomisk fordelagtigt at nedsætte Kobestanden noget, idet man udskød de daarligst ydende Køer og i Stedet indtog nogle, omend færre, højtydende. Man vilde formentlig ad denne Vej ogsaa hjælpe lidt paa de fremtidige Vanskeligheder med Hensyn til at faa den fornødne Arbejdskraft.

Myrdal understreger de heldige Virkninger ved, at man yder Tilskud til Produktionen, fordi man ved Tilskud kan tage Hensyn til de forskellige Samfundsklasser i Landbruget, og man kan ogsaa tage Hensyn til de enkelte Dele af Landet. Tilskudet medfører et Prisfald, alt efter Tilskudets Størrelse, og derigennem udvides Forbruget automatisk. Han understreger, at netop Udvidelsen af Forbruget bevirker, at et Tilskud af samme Størrelse som det Pristillæg, man har i Øjeblikket, vil medføre stigende Rentabilitet for Landbruget. Ogsaa paa et andet Punkt vilde et Tilskud til Produktionen være at foretrække frem for den hidtidige Prisregulering, nemlig derved, at et Tilskud til Produktionen er noget, der kan finansieres over Skatterne, d. v. s., at man kan lægge Byrden paa de Samfundsklasser, man mener kan bære den; dette sker ikke ved en Prisregulering, idet denne, som allerede adskillige Gange nævnt, rammer de daarligst stillede forholdsvis stærkt. Ogsaa paa anden Maade har et Tilskud til Produktionen store Fordele; man ved nemlig, naar man gennemfører Tilskud til Produktionen, hvor store Beløb der ofres paa Landbruget; dette vil man normalt ikke kunne se over Prisreguleringen, idet den Støtte, som de andre Samfundsklasser har ydet Landbruget, skjules. Med Hensyn til, hvor store Tilskud der skulde ydes, er det naturligvis vanskeligt at have nogle nøjagtige Tal derfor; men Myrdal anslaaer rent skønsmæssigt, at der skulde ydes et Par Hundrede Millioner Kr. om Aaret, medens Prisreguleringen i Øjeblikket koster Konsumenterne ca. 300 Millioner. Her i Danmark kan man pege paa, at hvis Staten finansierede en Sammenlægning af Mejerierne, vilde det formentlig betyde en Nedsættelse af Produktionsomkostninger.

Myrdal rejser det Spørgsmaal, hvordan Landbruget vilde stille sig til et saa-

dant Tilskud, og understreger, at Landbruget sikkert vilde opfatte en Landbrugspolitik af denne Art som Almisse, medens Landbruget derimod har betragtet den hidtil førte Prisreguleringspolitik som værende rigtig, fordi man har skaffet Erhvervet »retfærdige« Priser. Man kan sikkert være enig med Myrdal i, at det er et Spørgsmaal, om det er mere retfærdigt at lægge en fast Pris paa Konsumvarerne fremfor at yde Tilskud til Producenterne.

Mere periferisk understreger Myrdal ogsaa, at foruden Tilskud til Produktionen kunde man nedsætte Landbrugets Rentebyrde; dette Spørgsmaal, som har saa aktuel Interesse her i Landet, skal vi komme nærmere ind paa senere.

Det System, som Myrdal gaar ind for, er jo en overmaade omfattende Ændring, og han er ogsaa klar over, at det sikkert af politiske Grunde, bl. a. fordi det lille Landbrugs politiske Indflydelse er ret ringe i Sverige, vilde være overmaade vanskeligt at opgive Prisreguleringsystemet til Fordel for et System, der hviler paa Tilskud til Produktionen, og som et delvis Kompromis peger han derfor paa en anden Udvej, nemlig det, han kalder indenlandsk Dumping.

Tankegangen er den, at man ved Hjælp af Prisrabatter paa for Eksempel Mejeriprodukter, Kød, Flæsk, Æg, Frugt, Grøntsager o. s. v. skulde udvide Forbruget af disse Varer; man skulde altsaa indføre et Slags Rabatkortsystem for de daarligst stillede i Samfundet; hvorvidt et saadant System i større Omfang var teknisk gennemførligt, skal vi ikke komme ind paa, men dog fremhæve, at nogle svenske Økonomer er ret optimistiske med Hensyn til Mulighederne for at gennemføre Systemet. Man mener bl. a., at man skal være varsom med at gaa ud fra, at de daarlige Erfaringer, man har fra Krigens Tid, kan overføres paa Forholdene nu. Det er indlysende, at Systemet i nogen Grad vil have samme Virkninger som et Tilskud til Produktionen; der vilde ske en Udvidelse af Forbruget og en Forbedring af Landbrugets Rentabilitet. Uanset om man gaar Tilskudsvejen, eller om man vil gribe til indenlandsk Dumping, fremhæver Myrdal, at de Omkostninger, som Landbruget paafører Samfundet ad denne Vej, har en nogen anden Karakter end Omkostninger i al Almindelighed; thi i det Øjeblik, man vilde forøge Konsumet for de daarligst stillede i Samfundet ved Tilskud til Produktionen eller indenlandsk Dumping, vilde man i Virkeligheden foretage en Kapitalinvestering i Menneskemateriale til Fordel for de kommende Generationer.

Det vil formentlig fremgaa af de anførte Hovedlinjer i Myrdals Forslag til en Ændring i Landbrugspolitikken, at disse Problemer ogsaa maa have aktuel Interesse for os. Rejser vi derfor Spørgsmaalet, om det var muligt at ændre den Landbrugspolitik, man hidtil har ført her i Landet, til Fordel for det Myrdalske Forslag, skal det straks understreges, at en direkte Overførelse af hans Program sikkert er udelukket. Et generelt Tilskud til Produktionen vilde antagelig være meget vanskeligt at gennemføre her i Landet, fordi Udlandet vilde betragte en saadan Tilskudspolitik som en Dumping og tage sine Forholdsregler derimod. Maaske var det muligt indenfor visse specielle Omraader at yde Tilskud til Produktionen. Der tænkes her paa, at man kunde søge at forøge Produktionen af Foderkartofler, tørstofholdige Roer eller Ensilage. Dette Spørgsmaal om Landbrugets større Selvforsyning med Foderstoffer har jo som bekendt været diskuteret indgaaende her i Landet, idet en forøget Produktion af Foderkartofler, tørstofholdige Roer eller Ensilage vilde muliggøre en mindre Import af Foder-

stoffer. Herigennem vilde man spare udenlandsk Valuta, som kunde benyttes til Indkøb af Raastoffer til Industrien, og ad den Vej vilde man kunne forøge Beskæftigelsen. Hidtil har man fra Landbrugets Side stillet sig noget skeptisk overfor en altfor omfattende Omlægning. Paa den anden Side er Udviklingen i de senere Aar gaaet i denne Retning. Den stigende Overgang til Fodersukkerroer og Sukkerroer til Foderbrug, d. v. s. Overgangen til mere tørstofholdige Roer, er et Led i den anførte Udvikling. Vi kan ogsaa pege paa Loven i Efteraaret 1938 om Indmalingstvang, der ligger paa Linje med de anførte Betragtninger.

Af de anførte Grunde maa man altsaa stille sig skeptisk overfor et generelt Tilskud til Produktionen; men dette udelukker ikke, at man maaske kunde gaa den anden Vej, som Myrdal antyder, nemlig at gennemføre et Rabatsystem, altsaa en Slags indenlandsk Dumping. Det er muligt, at man, saafremt et Rabatsystem blev gennemført, samtidig kunde sætte Prisen i Indlandet noget ned og derved forhindre nogle af de værste Ulemper ved den hidtidige Prisregulering. Et Rabatsystem er dog af mange Grunde vanskeligt gennemførligt, specielt her i Landet.

Tænker man paa Smørret, er der forskellige Momenter, som maa tages i Betragtning. Det kan for det første understreges, at som bekendt er Margarineforbruget her i Landet meget betydeligt; det er derfor et Spørgsmaal, om man burde udvide Forbruget af Smør paa Bekostning af Margarine; hvis nemlig Smørret og den vitaminiserede Margarine ernæringsfysiologisk paa det nærmeste erstatter hinanden, saa vil det sikkert samfundsøkonomisk ikke være tilraadeligt at udvide Smørforbruget, saa længe der findes en saa stor Prisforskel mellem Smør og Margarine. Hvis Smørret derimod har specielle Fordele frem for Margarine, hvad bl. a. er fremhævet af Dr. Ejnar Nyrop¹⁾, saa kunde dette tale for en Udvidelse af Smørforbruget. I dette Tilfælde kunde man eventuelt tænke sig at gennemføre saadanne Foranstaltninger, at Smørforbruget blev en Del forøget indenfor de daarligst stillede i Samfundet. Det skal fremhæves, at i Sverige ligger Forholdene anderledes, fordi Margارينen dér i langt højere Grad er en sekunda Vare. I Norge har man som bekendt iblandet Smør i Margارينen. Det vil sikkert ikke her i Landet være tilraadeligt at gaa denne Vej, idet en Iblanding af Smør i Margارينen kunde være overordentlig farlig for vore Eksportinteresser. Dansk Lovgivning paa disse Omraader har da ogsaa stadig bestræbt sig for en skarp Adskillelse af Begrebet Smør og Begrebet Margarine.

Det er altsaa tvivlsomt, saa længe man ikke har faaet nogen endelig Dom om Smørrets og Margارينens ernæringsfysiologiske Egenskaber, om en Udvidelse af Smørforbruget vil være tilraadelig; derimod vilde det sikkert være rigtigt, at udvide Forbruget af Mælk; specielt for Mødre og Børn vilde et større Mælkeforbrug være gavnligt. Et større Forbrug af Mælk og eventuelt som nævnt af Smør vilde ogsaa paa anden Maade faa Betydning, idet man derved i nogen Grad vilde afspænde vore Eksportvanskeligheder, specielt overfor Tyskland. Bortset fra disse særlige Vanskeligheder for Smørret indebærer et Rabatsystem ogsaa visse generelle Vanskeligheder. Det er vanskeligt at administrere et saadant System, og man har ingen Garanti for, at de udleverede Kort benyttes af de Personer, der er trængende; det er muligt, at Rabatkortene sælges videre.

¹⁾ Har Danmark Raad til at spise Margarine? Gads danske Magasin, Januar 1937.

Det er vel heller ikke udelukket, at de handlende vilde levere andre Varer paa Rabatkortene, end disse gav Ret til¹⁾. Derimod kunde det tænkes, at man ikke ved Hjælp af et Rabatsystem, men gennem en udvidet Skolebespisning og en speciel Mødrehjælp vilde kunne gennemføre en større Afsætning af Landbrugsprodukter. Man skal dog vist ikke overvurdere dette Spørgsmaals Betydning. Endelig skal det fremhæves, at det er muligt, at Staten og Kommunerne gennem sine Kostreglementer paa Hospitaler vil kunne gøre Propaganda for den rigtige Ernæring.

Fremtidens Gældslovgivning.

De anførte Betragtninger turde vise, at det maa anses for noget problematisk at ville gennemføre de Myrdalske Forslag her i Landet. Skulde man hjælpe dansk Landbrug i Fremtiden, maatte man sikkert gaa en anden Vej. Myrdal har ogsaa peget paa den Vej, idet han omtaler — omend flygtigt — at man skulde lette Landbrugets Gældsbyrde.

Til Forstaaelse af de følgende Betragtninger skal fremhæves et Par Forhold af Betydning:

I Perioden 1916—17 til 1935—36 har Landbrugets Forrentningsprocent i Gennemsnit været ca. 4. Da Fremmedkapitalen i Gennemsnittet er forrentet med knapt 5 pCt., har Egenkapitalen kun kunnet opnaa en Rente paa godt 2 pCt. Hvis man yderligere forudsætter, at Nettoudbyttet i Fremtiden og dermed Forrentningsprocenten skulde komme til at ligge endnu lavere, vil det gøre Gælds-spørgsmaalet endnu mere brændende. Specielt under en Depressionsperiode vil man efter det anførte kunne forstaa, at det vilde være overordentlig vanskeligt at kunne forrente Gælden. Med Hensyn til en Løsning af Gældsspørgsmaalet er der tre interesserede Parter, nemlig: Debitor, Kreditor og Samfundet (Staten). Hvis Landbrugets Vilkaar bliver daarligere i Fremtiden, maa Kreditor formentlig i nogen Grad tage Konsekvenserne af de ændrede Forrentningsmuligheder; men samtidig bør Staten i nogen Grad søge at forhindre et for stærkt Fald i Landbrugets Indtægter, først og fremmest af samfundsmæssige Hensyn.

Ud fra de anførte Forudsætninger kan man derfor rejse Spørgsmaalet: Hvorledes burde en fremtidig Gældsordning være. Man kunde pege paa tre Ting, der eventuelt burde gøres. For det første kunde man tænke sig en Gældsnedskrivning, specielt for den yderste Del af Gælden; dernæst kunde man tænke sig en Konvertering af selve Realkreditten, og efter at disse Foranstaltninger var gennemført, var det et Spørgsmaal, om man ikke skulde indføre en eller anden Form for konjunkturbestemt Rente for Gælden indenfor Grundværdien.

Ved de hidtidige Gældsordninger har man ikke forsøgt en Nedskrivning i større Omfang. Dette staar formentlig i Forbindelse med, at en saadan har været politisk ugørlig.

Ser vi paa de sidste Aars Gældssanerings-Lovgivning, er det kun i mindre Omfang, at man derigennem har forsøgt at nedskrive Gælden. Ialt er der indtil Udgangen af Januar 1939 anvendt 87 Mill. Kr., hvorved der er opnaaet en samlet Udløsning paa 111 Mill. Kr.

Nu skal det fremhæves, at en Nedskrivning af mange Grunde kan være

¹⁾ Jvf. at der i 1938 i Pressen er fremdraget Forhold af den Art her i Landet. En Indehaver af et Mejeri havde i adskillige Tilfælde for Kortene leveret Øl, Brød og Margarine.

vanskelig, idet en Del af den øverste Gæld er Købmandsgæld, Haandværkergæld og lignende, og en Nedskrivning af disse Fordringer vilde antagelig ramme Folk, som vanskeligt vilde kunne taale det. Paa den anden Side, naar man ikke i højere Grad har forsøgt en Nedskrivning af Gælden ved den hidtidige Lovgivning, bliver det ikke nemmere nu at gøre det, dels fordi de senere Aars Gælds-saneringslove jo har medført, at man har indskudt en Statsprioritet for en Del af den øverste Gæld paa konjunkturbestemte Rentevilkaar, dels fordi Talen i Foraaret 1938 om en Rentegaranti for Prioritetsgælden mellem Ejendomsskyldværdien og 110 pCt. af Panteværdien heller ikke gør det lettere at gennemføre en Nedskrivning.

Foruden Spørgsmaalet om en Nedskrivning kan man pege paa, at en Konvertering vilde lette Rentebyrden for Landbruget. Medens en Nedskrivning først og fremmest vilde lette de daarligst stillede Landbrugere, vilde en Konvertering i højere Grad lette Landbrugserhvervets Rentebyrder som Helhed. Professor Jørgen Pedersen har tidligere undersøgt Forudsætningerne for en Gennemførelse af en Konvertering og fremhæver, at det er teknisk muligt at gennemføre en Konvertering her i Landet, naar vi har et lukket Pengemarked. Det er et Spørgsmaal, om man ikke før eller senere vil tage Konverteringsproblemerne op igen og undersøge Forudsætningerne og Mulighederne for en Gennemførelse.

Ser man Gældsproblemet paa noget længere Sigt, rejser der sig det Spørgsmaal, om man ikke fra Statens Side burde overtage Risikoen for Svingninger i en Del af Landbrugets Kapitalværdier. Ligningschef K. J. Kristensen har foreslaaet,¹⁾ at man skulde lade den nederste Del af Kapitalen, svarende til Grundværdien, svinge med Konjunkturerne. Denne svingende Grundværdi kunde enten forrentes med en fast Rentefod, eller man kunde ogsaa lade Rentefoden svinge, saaledes at Svingningerne i Grundværdien skulde afspejle Ændringerne i Konjunkturerne paa længere Sigt; Svingningerne i Rentefoden Ændringerne i Konjunkturerne fra Aar til Aar. K. J. Kristensen fremhæver, at ved en saadan Ordning vilde man hæmme en Indtægtsnedgang i Landbruget under en Depression. Hans Argument for Gennemførelse af Systemet er iøvrigt det, at Svingninger i Kapitalen (Gælden) svarende til Grundværdien skal Landbruget ikke bære Risikoen for, fordi Grundværdiens Størrelse og Ændringer først og fremmest skyldes Samfundsudviklingen. I Modsætning hertil fremhæver han, at for Bygninger og for Besætning og Inventar maa Kreditor og Debitor bære Risikoen for Værdisvingninger. Debitor maa bære Risikoen som Driftsleder og delvis Kapitalbesidder, og Kreditor maa bære Risikoen som Kapitalbesidder.

Den Rente, som K. J. Kristensen tænker sig, den svingende Grundværdi skal forrentes med, skulde svare til normal Forrentning, efter at Bruger og Familie havde faaet et passende Arbejdsvederlag, og Værdien af Bygninger m. v. er blevet forrentet.

Efter hvad foran er anført, maatte Konsekvensen blive en ret lav Forrentning af Grundværdien, selv naar Hensyn tages til, at Egenkapitalen har været meget lavt forrentet og vel ogsaa maa være det i Fremtiden. Det maa derfor anses for meget vanskeligt at gaa over til det af K. J. Kristensen anførte System, med mindre Staten indgaar som Mellemand mellem Debitor og Kreditor, hvad

¹⁾ Jvf. ogsaa Jens Toftegaard »Konjunkturbestemt Rente«, Nationaløkonomisk Tidsskrift 1937.

K. J. Kristensen ogsaa antyder. Man kunde derfor tænke sig, at Staten ydede et Rentetilskud. Under disse Forudsætninger skulde Debitor ved Renteberegningerne betale en fast (eller konjunkturbestemt) Rente af en svingende Hovedstol til Staten, medens derimod Debtors Afdrag til Kreditor beregnes paa Grundlag af en fast Hovedstol. Samtidig skulde Staten betale en fast, men i Gennemsnit højere Rente til Kreditor af en Hovedstol, som ikke skulde svinge.

Det er dog muligt, at man skulde indføre en Modifikation. Det kunde tænkes, at man skulde lade Hovedstolen ved Renteberegningerne overfor Kreditor svinge med et Leveomkostningsindeks. Man vilde ved det skitserede System opnaa, at Debitor vilde komme til at betale en Del af sine Rentebyrder under Hensyn til Svingningerne i Landbrugets Konjunkturer. Samtidig vilde Kreditor modtage et Rentebeløb, som vilde svinge med Pengenes Købeevne. Da Leveomkostningsindekset i nogen Grad svinger med et Indeks for Landbrugets Konjunkturer, vilde det Rentetilskud, som Staten kom til at yde, blive noget udjævnet over de enkelte Aar ved det foreslaaede System.

Rejser man Spørgsmaalet, hvad man vilde opnaa ved den skitserede Ordning, har vi allerede nævnt, at man vilde give Landbrugeren en vis Sikkerhed for en relativ konstant Indtægt, idet han kun skulde bære Risikoen for Værdi-svingninger af Bygninger m. v., medens Samfundet (Staten) overtog Risikoen for Svingningerne i Jordværdien. Svingningerne vilde formentlig ogsaa medføre nogen Hæmning i Gældsstiftelsen, fordi en stigende Rentabilitet samtidig vilde medføre stigende Rentebyrder.

Endelig vilde man ved det anførte System ikke forhindre, at der kunde finde en Afgang Sted fra Landbrugserhvervet af de udelige; Risikoen for Driftsmidlernes Forrentning vilde jo nemlig paahvile Debitor. Det skal fremhæves, at selv om Systemet har mange tiltalende Sider i teoretisk Henseende, vilde det være overordentlig vanskeligt at gennemføre.

For det første vilde det administrative Apparat, der skulde sættes i Gang, være meget betydeligt, for det andet vilde Spørgsmaalet om en Ansættelse af Grundværdien under Hensyntagen til Landbrugets Konjunkturer være vanskelig. Staten vilde ved Grundværdiens Ansættelse have det i sin Haand at kunne bestemme Rentetilskuddets Størrelse. Man maatte formentlig derfor binde Grundværdiens Ansættelse til et eller andet Indeks for Landbrugets Konjunkturer. — Det vilde formentlig være galt at lade Grundværdien svinge med Forrentningsprocenten, fordi Grundværdien indgaar i Forrentningsprocentens Nævner.

Man kunde da rejse Spørgsmaalet, om man skal lade Grundværdien svinge med Nettoudbyttet (det vil sige Forskellen mellem Bruttoudbyttet og Driftsomkostningerne, efter at Bruger og Familie har faaet passende Vederlag for Arbejdet) eller med et andet Udtryk for Landbrugets Konjunkturer. Det er et Spørgsmaal, om Nettoudbyttet er det bedste Konjunkturindeks, i alt Fald for de smaa Brug.

Der er nemlig forskellige Forhold, der taler for, at man i Stedet for skulde tage Forskellen mellem Bruttoudbyttet og Driftsomkostningerne (men heri *ikke* medregnet Aflønning til Brugeren og hans Familie), d. v. s. Indkomsten.

Ved at benytte Nettoudbyttet ved Indeksberegningerne lader man Brugeren og hans Families Aflønning bestemme af Lønudviklingen for den fremmede Ar-

bejdskraft; ved den anden Indeksberægning sikrer man Brugeren en fast Indkomst som Betaling for hans og hans Families Arbejde og til Afholdelse af Kapitalens Forrentning.

Særlig for de smaa Brug er det formentlig noget af en Fiktion at ville skille Indkomsten ud paa Arbejdsløn og Renteindkomst, men hertil kommer, at hvis man benytter Nettoudbyttet ved Tilskudsberegningerne, sammenkobler man som nævnt den selvstændige Landbrugers og den fremmede Arbejdskrafts Levevilkaar. Heraf følger bl. a., at en Lønforbedring kan blive vanskelig at gennemføre, fordi den, alt andet lige, vil medføre faldende Nettoudbytte og følgelig større Tilskud fra Staten.

Da Konjunkturernes Udvikling for Brug af forskellig Størrelse ikke er den samme, maatte man formentlig ogsaa have forskellige Indeks for Brug af forskellig Størrelse.

Overfor de anførte Betragtninger om konjunkturbestemte Renteydelser har Direktør P. A. Callø taget til Orde¹⁾, idet han fremhæver, at selv om man lader Staten indgaa som Stødpude og Udligningsfaktor, vil en saadan Ordning indebære mange Ulemper.

Statens Finanser vilde kunne komme i Fare, og hvorledes vil det gaa, naar Debitorerne under gunstige økonomiske Forhold skal betale en høj Rente? Vil man saa ikke søge at ophæve Systemet? Under disse Forudsætninger vilde Systemet formentlig ende i en ren og skær Tilskudsordning. Direktør Callø fremhæver ogsaa, at det kan være meget betænkeligt at benytte Driftsbureauets Regnskabsmateriale som Maalestok for den konjunkturbestemte Renteydelse, idet han er bange for, at Opgivelserne fra de regnskabsførende Brug under de Forudsætninger maaske ikke bliver helt rigtige. Callø skriver nemlig følgende: »Men naar man tillige vil gøre Regnskabsresultaterne til Norm for Rentebetalingen, saa er jeg bange for, at det vil være en for haard Belastningsprøve at udsætte de regnskabsførende Landmænd for.«

Hertil skal det nu bemærkes, at man formentlig nok uafhængigt af Det landøkonomiske Driftsbureau kan beregne et brugeligt Udtryk (Indeks) for Landbrugets Konjunkturer, nemlig paa Grundlag af den officielle Statistiks Oplysninger.

Hvad angaar udelukkende at holde sig til Prisbevægelser og se bort fra Mængdeforskydninger, som Callø anfører, vil et saadant Indeks kunne blive af problematisk Værdi.

Medens Kreditforeningsmanden stiller sig køligt overfor den konjunkturbestemte Rente i al Almindelighed, saa giver han den dog en lille Plads i den fremtidige Gældsordning, idet han anfører, at han nok ligesom Generaldirektør Korst og Direktør Toftegaard kunde tænke sig, at Arve- og Sælgerprioriteter blev gjort konjunkturbestemte. En saadan Foranstaltning kan begrundes med, at det vel ikke er urimeligt at lade Sælgeren og Medarvingerne tage Del i Risikoen ved Ejendommens Drift; det kan ogsaa tilføjes, at en saadan Ordning vel i nogen Grad vilde lægge en Dæmper paa Stiftelsen af betydelige Sælgerprioriteter, hvilket som nævnt tidligere har fundet Sted under Inflationsperioder o. l.

Det har været diskuteret, om man ikke ved Gennemførelse af en Arvegaards-

¹⁾ »Kreditforeningerne og Landbrugets Gældsproblem« i Tidsskrift for Landøkonomi 1939, Hæfte 4

lovgivning kunde forhindre en for stærk fremtidig Gældsstiftelse. Heroverfor anfører Callø, at en saadan Baandlæggelse af Omsætningsfriheden og Begrænsning af Gældsstiftelsen let kunde hævne sig paa Driften.

Til Slut skal endnu nogle Forhold fremhæves, som har stor Interesse.

Kreditforeningsdirektøren bryder Staven over Landhypotekforeningerne. Herom udtales følgende: »De Erfaringer, vi har haft Lejlighed til at gøre under den sidste Landbrugskrise, har vist, at der ikke er tilstrækkelig Basis for en Landhypotekforening i Panteretten efter Kreditforeningslaanet. Derfor er det uforsvarligt at oprette eller opretholde Landhypotekforeninger, hvis Medlemmer er solidarisk ansvarlige for Foreningens Forpligtelser«.

Et andet Spørgsmaal, vi skal fremhæve, er Calløs Kritik af de senere Aars Landbrugslovgivnings Tendens til at skyde forskellige Hæftelser foran Realkredit. Saadanne Foranstaltninger, mener Callø, var maaske ikke uberettigede under selve Krisen; men naar man stadig fortsætter med denne Praksis, og dette sker ved, at der indskydes Henstandslaan, Ydelseslempelse, Tyendeløn, Høstpantebreve, Mergel- og Grundforbedringslaan samt Ajlelaan, kan dette kun skade Realkredit.

Til Slut skal fremhæves, at Callø klart og tydeligt hylder den Opfattelse, at Kreditforeningernes historiske Mission ikke er afsluttet, og at det nuværende Kreditforeningssystem ikke bør ændres. Den Gældspolitik, vi skal føre i Fremtiden, er derfor ogsaa bundet af dette System, hvilket fremgaar klart af følgende Udtalelse: »Højforrentede Laan med Mulighed for Omprioritering og Konvertering til en lavere effektiv Rente er den Vej, der bør gaas¹⁾, hvis man uden at udsætte Debitorerne for Fare saa vidt muligt vil undgaa de ved den hidtil fulgte Laanepolitik klæbende Mangler.«

¹⁾ jvf. hvad der er anført herom Side 322.

LANDBRUGETS INSTITUTIONER OG ORGANISATIONER.

Landbrugets Foreningsvæsen i Danmark omfatter alle Grene af Landbrugsvirksomheden og langt det overvejende Antal af Landbrugerne. Dets mest karakteristiske Træk er, at det er frivillige Sammenslutninger, der har udviklet sig »nedenfra«, er begyndt i det smaa, udformet og vokset uden Paavirkning eller Tvang fra Statens Side — her bortset fra det selvfølgelig Indseende gennem Regnskabsaflæggelse for Anvendelsen af de direkte Pengebevillinger, som siden 1880—90'erne er givet til Forsøgsvirksomhed og Avlsforanstaltninger.

Et andet bemærkelsesværdigt Træk er Enkeltforeningernes bevarede Selvbestemmelsesret og Selvansvarlighed, saaledes at det overalt gennemførte Samarbejde først og fremmest gælder *Sager af fælles Interessc*. Endvidere har Princippet stedse været, at der for hver ny Opgave i Reglen er dannet en speciel Forening til at arbejde med det nye og varetage dets Interesser, og dermed er Baggrunden givet for det paa talrige Enkeltforeningers, mange Fællesledelsers og en Række landsomfattende Sammenslutningers Arbejde opbyggede *Landbrugs-Samvirke*, der saa ofte er omtalt og beundret af Udlændinge, og visselig ogsaa har været og er af mægtig Betydning for hver eneste Landbruger og for det danske Samfund.

Men det maa tilføjes, at naar det om Landbruget hedder, at det er *stærkt organiseret*, saa følger af den skitserede Opbygning, at Styrken mere ligger i Omfanget og i Udbredelsen, i Nyttens af de iværksatte Foranstaltninger, end i Centralisation og Indgriben med fast Ledelse fra oven. Faktisk har det hele over sig Præget af en vis Decentralisering, men Selvstyret, Selvansvarligheden og det friske Initiativ i Behold hos Enhederne og de respektive Produktionsgrene har vist sig at være saa store Goder, at ethvert Forsøg paa at binde og lægge Tvang over de enkelte Foreningers Gøremaal hidtil er strandet.

Landbrugsministeriet,

der er det centrale Organ til Støtte for Erhvervet og dannende Mellemlidde mellem Regering og Rigsdag paa den ene Side og Landbrugsinstitutionerne og Foreningerne paa den anden Side, tager dog direkte Del i Ledelsen af visse Led i den mangeartede og meget sammensatte Indretning, som den samlede *Landbrugsorganisation* er. Det gælder de teknisk-videnskabelige Foranstaltninger f. Ex. Forsøgsvirksomheden sorterende under Statens Planteavlsudvalg, Husdyrbrugsudvalget, Mejeriudvalget, Fjerkræudvalget og Redskabsudvalget, hvortil Landbrugsforeningerne udpeger Repræsentanter og saaledes har Indflydelse paa hvilke Opgaver, der arbejdes med i respektive Institutioner knyttet til Ud-

valgene. Ogsaa den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole er underlagt Landbrugsministeriet, der iøvrigt fra 1935 betegnes som Ministeriet for Landbrug og Fiskeri.

En Del Foranstaltninger som Oprettelse af Husmandsbrug samt specielle landboretlige Opgavers Varetagelse gennemfører Ministeriet under Medvirkning af Kommissioner eller Udvalg (Jordlovsudvalget, Husmandsbrugskommissionerne, Landvæsens-Kommissioner, Grundforbedringsudvalgene og Udvalg angaaende Driftslaan o. s. v., hvortil Landbrugsforeningerne (Landbo- og Husmandsforeningerne) i Reglen udpeger Hovedparten af Medlemmerne eller dog nogle af dem.

Endelig har i de senere Aar Exportrestriktionerne og Nødvendigheden af en Regulering af Svineproduktionen samt Fastlæggelse af Smørprisen paa Hjemmemarkedet medført Nedsættelse af en Række ministerielle Udvalg til at bistaa Ministeriet ved Exportens og Reguleringens Gennemførelse. Medlemmerne af disse Udvalg er indstillet fra Landbrugsforeningerne, Andelsforeningerne og Exportforeninger. Udvalgenes Sekretariat er i Landbrugsraadet for Kreaturexportudvalgets, Hesteexportudvalgets samt Fjerkræ- og Ægekseportudvalgets Vedkommende, medens Slagteriernes Fælleskontor udfører Sekretariatsforretningerne for Svinereguleringsudvalget samt for Bacon- og Fedtexportudvalget, og for Smør- og Fedtexportudvalget, Osteexportudvalget og Smørordningsudvalget fungerer Mejeriernes Fællesorganisation som Sekretariat.

Visse Foranstaltninger som den direkte *Bekæmpelse af Husdyrsygdomme* og den veterinære Kontrol ved indenrigsk Omsætning og Exporten af levende Dyr og Husdyrprodukter varetager Staten alene uden nogen Indflydelse eller Paa-virkning fra Landbrugsforeningernes Side, og det samme gælder *Kvalitetskontrollen* med de for Export bestemte Husdyrvarer.

Landbrugsraadet

(oprettet 1919) er Fællesrepræsentationen for det danske Landbrugs Hovedorganisationer og dannes af De samvirkende danske Andelsselskaber (10 Medlemmer), De samvirkende danske Landboforeninger (8 Medlemmer, og De samvirkende danske Husmandsforeninger (8 Medlemmer). Dets Ledelse forestaas af et Præsidium paa 8 Medlemmer, hvoraf Andelsselskaberne vælger de fire og Landboforeningerne og Husmandsforeningerne hver to. Raadet vælger blandt Præsidiets Medlemmer en ledende Præsident og en Stedfortræder for denne.

Et vigtigt Led i Landbrugsraadets Arbejde er Medvirkning ved de fornævnte Foranstaltninger til Exportens og Produktionens Regulering, idet Landbrugs- og Smørexportens bedst mulige Fremme siden Raadets Oprettelse har været en Hovedopgave for dette. Iøvrigt varetages det samlede danske Landbrugs Interesser saavel overfor Regering og Rigsdag som ved Forhandlinger med Myndigheder i Udlandet. I Landbrugsraadets Sekretariat gennemføres et omfattende Oplysningsarbejde vedrørende Markeds- og Afsætningsforhold samt Prisudviklingen for Landbrugsprodukter. Materialet offentliggøres i det ugentligt udkommende »Landbrugsraadets Meddelelser« samt i »Præsidiemeddelelser« til Raadets Medlemmer og de deltagende Organisationer, endvidere i specielle Publikationer, hvoraf en Del fremmedsproglige, som tilstilles Handelssammenslutninger i Ud-

landet. Landbrugsraadets Bibliotek og dets Samlinger af Landbrugsfilm m. v. samt Mødesalen staar til Raadighed for Organisationerne og deres Enkeltforeninger og benyttes stærkt af disse. Udgifterne ved Virksomheden paahviler det de deltagende Organisationer at udrede, og Andelsforeningerne har hidtil paataget sig Hovedparten, idet dog Administrationsarbejdet i Forbindelse med de landbrugsministerielle Udvalg honoreres gennem Ydelser fra Regulerings- og Kontingenteringsfond.

Foruden de 3 nævnte Hovedorganisationer, hvis Underafdelinger vil blive nævnt i det følgende, er der af Landsomfattende og centrale Foreninger eller Selskaber til Fremme af Landbruget bl. a. følgende:

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab

(oprettet 1769) er Danmarks første landøkonomiske Sammenslutning og var gennem mere end hundrede Aar Erhvervets centrale Forening og Talerør. Dets Betydning for Landbrugets Udvikling har været overmaade stor og fremdeles har Selskabet meget vigtige Funktioner at udøve, bl. a. Administrationen af en Række Legater til Uddannelse, Forsøg og Personunderstøttelser, hvortil Selskabet eksempelvis i 1938 ydede tilsammen 105.000 Kr. Hovedopgaven er dernæst efterhaanden blevet at være Hjemsted eller Støtteinstitution for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde, idet en Samvirksomhed for dette er oprettet 1932 og tilknyttet Selskabet, hvis almindelige Virksomhed til Landbrugets Fremme iøvrigt er fortsat ad de hævdvundne Baner, og som forhen omfatter Medlemskredsen Flertallet af de større Landejendomsbesiddere. Selskabet udgiver »Tidsskrift for Landøkonomi« (beg. 1814).

Tolvmandsforeningerne

(Centralforeningen af Tolvmandsforeninger« og større Landbrugere i Danmark) er organiseret i 1923 og virker til Fremme af det større Landbrugs Interesser, idet Pleje af politiske Opgaver falder udenfor Formaalet. Medlemskredsen udgøres af 45 lokale »Tolvmandsforeninger« med tilsammen ca. 1500 Medlemmer incl. personlige Medlemmer under Centralforeningen. Et Handelskontor (A/S) er tilknyttet Foreningerne med Formaal at foranstalte Fællesindkøb og Fællesalg. Der udgives et Medlemsblad og afholdes et aarligt Fællesmøde, og ved Nedsættelse af Fællesudvalg paa Regeringsinitiativ eller ved privat Initiativ, specielt naar det drejer sig om Arbejdskraftspørgsmaal, repræsenterer Foreningerne det større Landbrug.

Landbrugernes Sammenslutning

(oprettet 1931) er en Landsforening eller landsomfattende Fagorganisation med Formaal at skaffe Landbruget økonomisk Ligestilling med de øvrige Erhverv; den er opstaaet sammen med Landbrugskrisen og staar jfr. Stifterens (Gdr. Knud Bach, Rønge) Ord som et Udtryk for Landmændenes Vilje til Selvhævdelse og Selvforsvar. Sammenslutningen har hyppigt, særlig i Aarene 1933—35, fremsat vidtgaende Krav til Lovgivningsmagten om Støtteforanstaltninger til Landbrugserhvervet, og Tilslutningen har saaledes ved Fremmødet paa Amalienborg Slotsplads den 29. Juli 1935 og ved de senere afholdte Bondestævner, været be-

tydelig. Udgaet fra Sammenslutningen er »Erhvervsudvalget« (nedsat November 1932) med Repræsentanter for Andelsmejerier og Andelsslagterier foruden fra L. S., og ogsaa denne Organisation har faaet stor Tilslutning, idet et Flertal baade af Mejerierne og af Slagterierne er tilmeldt Udvalget, hvis Formaal er at sætte Andelsorganisationerne i Stand til at gennemføre Prishævningsforanstaltninger.

I Forbindelse hermed maa nævnes Kreatursalgforeningen »Danske Landbrugeres Kødforsyning« (oprettet 1933), som har til Formaal at søge Priserne paa Slagtekreaturer hævet ved en Centralisation af Handelen, og hvis 36 Afdelinger omfattende et større Antal lokale Kredse i 1937 har omsat ca. 90.000 Kreaturer til en Værdi af 19,7 Mill. Kr. eller omtrent samme Omsætning, som De samv. danske Andels-Kreaturexportforeninger (oprettet 1916) havde i 1937.

Af landsomfattende Sammenslutninger og Institutioner virkende til Fremme af Landbruget indenfor et afgrænset Omraade skal følgende fremhæves:

Dansk Mejeriforening

(oprettet 1887) virker for Mælkeribrugets Udvikling i Alm. og særlig for Dygtiggørelse af og Sammenhold mellem alle Mælkeribrugets Arbejdere. Foreningen er delt i 32 Amtskredse, dens Medlemsantal er godt 2500, og den har forskellige Forsikringer (Ulykkes- og Livrente m. v.) for Medlemmerne. Foreningen udgiver »Mælkeritidende«, ligesom den ogsaa medvirker ved Udstillingernes Gennemførelse.

Nordisk Jordbrugsforskeres Forenings danske Afdeling

(oprettet 1918) virker som de tilsvarende Afdelinger i Sverige, Norge, Finland og Island for at fremme Samarbejdet mellem Nordens Jordbrugsforskere, bl. a. gennem Afholdelse af Kongresser og Udgivelse af et Fagskrift med udførlige Kongres-Beretninger samt ved Dannelsen af specielle Fag-Sektioner og Udveksling af Foredragsholdere etc. Den danske Afdeling har ca. 300 Medlemmer, og det fælles Sekretariat for alle Afdelingerne er i København og ledes af Direktør *E. Lunding*.

De samv. danske Frøavlereforeninger

(oprettet 1918) varetager Frøavlernes fælles Interesser og giver Vejledning med Hensyn til Dyrkning og Afsætning af Frø. Samvirksomheden omfatter 19 Foreninger med tilsammen 1100 Medlemmer. Tidsskriftet »Dansk Frøavl« udgives af Foreningerne.

De samv. Sukkerroedyrkerforeninger

(oprettet 1902) varetager Dyrkernes fælles Interesser overfor Fabrikkerne og omfatter 9 Enkeltforeninger.

De samv. danske Husholdningsforeninger

(oprettet 1921) virker til Støtte for de lokale Husholdningsforeninger (182 med til sammen 12.000 Medlemmer) og til Fremme af faglig Dygtighed blandt Hus-

mødrene og den kvindelige Ungdom, særlig gennem Ansættelse af Konsulenter og Afholdelse af Møder m. v. Medlemsblad er »Tidsskrift for Husholdning«. Foreningerne er repræsenteret i:

Statens Husholdningsraad (oprettet 1935), hvori endvidere deltager Landbo- og Husmandsforeningernes Husholdningsvirksomhed samt Arbejdernes Oplysningsforbund og Husmoderforeningerne m. fl.

*

Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde (nedsat 1926) histaar Foreninger, der gennemfører landøkonomisk Ungdomsarbejde og administrerer en Statsbevilling hertil (Kr. 18.000).

*

Landbrugets Radioudvalg (nedsat 1926) fremmer Radioens Udnyttelse i Landbruget ved i Samarbejde med Statsradiofonien at planlægge Landbrugsudsendelserne. I Udvalget er siden 1930 Landbrugets Hovedorganisationer, Landbohøjskolen, Konsulentforeningen, Dyrlægeforeningen og Landbrugsbladene samt Landbrugskandidatforeningen repræsenterede.

*

Dansk Landbrugsmuseum (Grundlagt 1888, overgaaet til Staten 1906) har til Formaal gennem Samlinger af Redskaber, Modeller, Kort, Billeder og Dokumenter m. v. at belyse vort Landbrugs Udvikling. Hovedmuseet er beliggende i Lyngby ved Frilandsmuseet og Filialmuseer og oprettet ved Dalum, Ladelund, Malling og Sydsjællands Landbrugsskoler. Institutionens Leder er fhv. Statskonsulent *K. Hansen*.

*

Det landøkonomiske Driftsbureau (oprettet 1918) fremskaffer, bearbejder og offentliggør Regnskabsresultater fra dansk Landbrug af forskellig Størrelse, Godhed, Beliggenhed og Driftstype, og har ved dette Samarbejde med ca. 80 Regnskabsforeninger Landet over. Bureauet er oprettet paa Foranledning af Landhusholdningsselskabet og sorterer under et Udvalg, hvori foruden Selskabet er repræsenteret Landbo- og Husmandsforeningerne samt Andelsselskaberne og Statistisk Departement; det ledes af Professor *O. H. Larsen*.

*

Statsfrøkontrollen (oprettet 1871, overgaaet til Staten 1891) undersøger Beskaffenheden af Sædefrø og fører Tilsyn med Overholdelsen af ydet Garanti for Frøets Ægthed, Renhed, Spireevne og Sundhed m. v. Anstalten ledes af Frøkontrolkommissionen, i hvilken saavel Frøhandelen som Landbruget og Fagkundskaben er repræsenteret. Driftsleder er Direktør *Chr. Stahl*.

*

Kontrolundersøgelser af Foder- og Gødningsstoffer samt Grundforbedringsmidler (Lov af 1898, revideret 1938).

Et Antal *analytiske Laboratorier*, der foretager kemiske Undersøgelser af Foder- og Gødningsstoffer efter Landbrugsministeriets Forskrifter og for Takster fastsatte af Ministeriet, har Tilladelse til at føre Betegnelsen »Statsautoriseret«. Købere af de paagældende Varer kan til saadanne Laboratorier indsende Prøver til Undersøgelse af, om Indholdet svarer til det ved Handelen opgivne, og Ud-

gifterne ved Undersøgelsen paahviler Sælgeren, saafremt Varen er af en ringere Kvalitet end angivet, medens Køberen i modsat Fald selv skal betale for Undersøgelsen. —

Forskellige andre offentlige eller statsunderstøttede Institutioner end de ovenfor som Eksempel nævnte, foretager Undersøgelser af Interesse og Betydning for Landbruget og yder dette Vejledning i Spørgsmaal af praktisk eller teoretisk Karakter, saaledes *Statistisk Departement, Danmarks geologiske Undersøgelse, Meteorologisk Institut, Teknologisk Institut* (herunder Maskinkursus for Landmænd) og flere andre.

Det overordentlig store Antal Avlsforeninger, landsomfattende, provinsielle og lokale, der virker over hele Landet og i Reglen er tilknyttet Landbrugsforeningerne eller samarbejder med disse, vil blive nævnt gruppevis i Slutningen af denne Oversigt.

Andelsforeningerne.

I Landbrugsraadet er som nævnt »De samvirkende danske Andelsselskaber« repræsenteret, og indenfor disse indtager Mejerierne og Slagterierne en fremskudt Stilling, men foruden disse omfatter *Andelsudvalget* (nedsat 1899 og udvidet til D. s. d. A. 1917) følgende Sammenslutninger: Andels-Foderstofforretningerne (Jydsk Andel, Øernes Andel, Fyens Andel); Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening og R. A. Foderstof-Indkøbsforening; Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger; Dansk Andels-Ægexport; Dansk Andels-Gødningsforretning; Dansk Andels-Cementfabrik; Dansk Andels-Kulforretning; Andels-Kreatur-exportforeningerne; Andels-Smøreexportforeningerne; Andels-Landbrugs-Forsikringsselskaberne; D. L. F. (Frøforsyningen); Andels-Sanatorieforeningen; Fyns Kulindkøbsforening; Danske Andelskasser; Andels-Fjerkræslagterierne; Mejeriernes Fællesindkøb og Andelsbanken. Sidstnævnte havde i 1938 en Omsætning paa 9,5 Milliard Kroner, en Balance paa 101 Million Kr., og Banken har nu 17 Afdelinger og 27 Kontorsteder. — Fællesforeningens Omsætning i 1938 var 215 Mill. Kr., og tilsammen havde Forbruger-Andelsselskaberne 564 Mill. Kr. Omsætning; Producent-Andelsselskaberne 1426 Mill. Kr. Omsætning, Indkøbsforeningerne 195 Mill. Kr. og Andels-Forsikringsselskaberne m. v. 15 Mill. Kr. Tilsammen 2200 Mill. Kr. i Omsætning bortset fra Andelsbanken.

Tallene giver en Forestilling om Andelsvirksomhedernes Omfang. Omtrent Halvdelen af Danmarks Nationalindtægt — den samlede Aarsindtægt for alle Borgere i Landet, ca. 4700 Mill. Kr. i 1937 — er gaaet gennem Andelsforeningerne. Et hastigt Blik over Statistiken, der tilvejebringes hvert Aar ved Andelsudvalgets Sekretær, Red. A. *Åxelsen-Drejer*, gør det klart, at der vel er visse Dobbeltegninger i Beløbene (Virksomheder, der arbejder i Forlængelse af hinanden), men selv efter en saadan Nedskrivning er Andelsforeningerne og deres Handelsvirksomheder mægtige Foretagender, naar de betragtes under ét og Omsætningen sættes i Forhold til den samlede økonomiske Virksomhed i vort Land.

Samtlige *Andelsmejerier* (1410 i 1938) er næsten uden Undtagelse tilknyttet Mejeriernes Fællesorganisation (oprettet 1899, omordnet 1912) gennem henholdsvis De samv. jydsk Mejeriforeninger, Fyens Mejeriforening og De østlige Øers Mejeriforeninger, der atter indenfor hver sit Omraade, Fyns undtaget, er opbygget af tilsammen 22 lokale Foreninger. Fællesorganisationen har desuden

Samarbejde med et stort Antal af Mejerierne i Privateje (af hvilke der er ca. 350) gennem deres Organisation: Bymejeriernes Fællesorganisation (oprettet 1910). Hovedopgaverne er at tilgodese Afsætningen og medvirke ved Lovforanstaltningers Gennemførelse til Støtte for denne, desuden at medvirke ved eller forestaa Noteringsansættelser og indsamle Driftsstatistik samt yde Vejledning til Mejerierne, bl. a. ogsaa angaaende Arbejds- og Lønspørgsmaal, til hvilken Opgave der dog i 1937 er oprettet en speciel Mejeriernes Arbejdsgiverforening.

Siden 1925 har Proprietær S. Overgaard, Ormslev, været Formand for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og er fra 1937 tillige Formand for Andelsudvalget.

Andelsslagterierne (62) er sammensluttet i De samvirkende danske Andels-Svineslagterier (oprettet 1897), idet dog »Fælleskontoret« startede i 1890. Foruden Slagterierne er der 10 særlige (afledede) Virksomheder med i Samarbejdet, og med Privatslagterierne (22) er der ogsaa gennem Hovedledelserne et vist Samarbejde. Det ordinære eller man kunde sige det gamle Arbejdsprogram for Samvirksomheden og dets Fælleskontor er et tilsvarende som for Mejerierne: at varetage Fællesinteresser i Lovgivningsspørgsmaal og overvaage Transport- og Afsætningsforhold for Slagteriprodukter, desuden at fremme Kvalitetsforbedring gennem teknisk-videnskabelig Assistance samt medvirke ved Svineavlens Ledelse. Det ekstraordinære, nye Arbejdsomraade, fremkommet ved Regulering af Svineproduktionen, har imidlertid givet Sammenslutningen og Fælleskontoret en saa mægtig Forøgelse i Organisationsarbejdet, Administration og Forretningsvirksomhed, at Betegnelsen Kæmpeforetagende synes berettiget, men det maa dog erindres, at har end Exportforholdene nødvendiggjort en stærk Centralisering og Indgreb i Enkeltvirksomhedernes Drift, saa er disse dog fremdeles selvstændige og hver især ved Bestyrelsen ansvarlige overfor deres Kreds af Andelshavere.

Gdr. M. Byriel, Lyngby ved Hammel, er siden 1936 Formand for Slagteriernes Fællesbestyrelse.

De øvrige meget store Andelssammenslutninger, som er nævnt under Andelsudvalget, kan ikke her blive omtalt. Kun skal om Brugsforeningerne oplyses, at der i 1937 af Overskudet udbetaltes 22,2 Mill. Kr. til Medlemmerne i 1880 Brugsforeninger. Gennem Andels-Foderstofforeningerne (1476) omsattes $\frac{2}{3}$ af Danmarks samlede Netto-Indførsel af Foderstoffer, og gennem Andels-Gødningsforretningen (1458 Lokalforeninger) dækkedes 36 pCt. af det samlede Forbrug af Handelsgødning, medens Andels-Kreaturexportforeningerne havde 40 pCt. af Kvæg- og Kødudførselen, og 25 pCt. af Ægudførselen foregik gennem Andels-Ægexporten og Slagterierne. Andels-Smørexportforeningerne havde ca. Halvdelen af den samlede danske Smørudførsel, og paa Andelsslagterierne foretoges 84 pCt. af samtlige Slagtninger paa Exportslagterierne; paa Andelsmejerierne behandlede 90 pCt. af ialt indvejet Mælk paa samtlige Mejerier.

Andelsudvalget udgiver »Andelsbladet«, Fællesorgan for danske Andelsforetagender, medens Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, hvis Formand er Gdr. N. C. Poulsen, Kavslunde, udgiver »Brugsforenings-Bladet«, der udkommer hver 14. Dag i 302.000 Eksemplarer.

Landbo- og Husmandsforeningerne.

Landboforeningernes og Husmandsforeningernes Hovedformaal er Fremme af landøkonomisk Oplysning og Gennemførelse af Foranstaltninger til Støtte for Landbrugserhvervet som Helhed. De produktionstekniske og -økonomiske Spørgsmaal kommer i første Række, idet dog særlig Fællesforeningerne og Samvirksomhederne ved Siden af at varetage de rent faglige (tekniske) Opgaver og saa beskæftiger sig med de erhvervsøkonomiske Forhold af lokal eller almen Karakter; desuden er Foreningerne raadgivende ved Landbrugslovenes Forberedelse og Udnyttelse, ligesom de er betroet Forvaltningen af de Statsbidrag, der ydes til en Del af Foranstaltningerne.

Arbejdet kan henføres til tre Grupper: Udvalgsarbejde, Konsulentvirksomhed og Udgivelse af Blade og specielle Beretninger. Et meget væsentligt Led i det omfattende Arbejdsfelt, Foreningerne har, er Husdyravls- og Husdyrbrugsforanstaltningernes Tilrettelægning og Gennemførelse, som ifølge Lov er tildelt Landbo- og Husmandsforeningerne samt Avlsforeningerne. Sideordnet hermed gennemføres Planteavlsarbejdet, Regnskabsvirksomheden, Husholdningsarbejdet og Ungdomsundervisningen o. s. v. Foredragsmøder, Kursus, Udstillinger og ikke mindst den direkte Vejledning, der ydes Medlemmerne, er de faste Punkter og Bindemidlet i det hele Foreningsliv og det Samarbejde paa tværs mellem de egentlige Landbrugsforeninger og andre landøkonomiske Foreninger og Institutioner, som er Hovedkendemærket for Landbrugssamvirket.

Organisationsformen og Tilslutningen vil fremgaa af følgende Oversigt:

De samvirkende danske Landboforeninger.

Medlemmer	Lokalforeninger	Medlemstal 1938
Foreningen af jyske Landboforeninger.....	91	71041
De samvirkende sjællandske Landboforeninger.....	23	17029
De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift.....	15	12973
De samvirkende lolland-falsterske Landboforeninger.....	4	5354
Bornholms landøkonomiske Forening.....	1	3464
	<hr/>	<hr/>
	134	109761

De samvirkende danske Husmandsforeninger.

dannes af:	Lokalforeninger	Medlemstal 1938
De samvirkende jyske Husmandsforeninger.....	723	44946
De samvirkende sønderjyske Husmandsforeninger.....	58	3236
De samvirkende sjællandske Husmandforeninger.....	254	23863
De samvirkende fynske Husmandsforeninger.....	179	13449
De samvirkende lolland-falsterske Husmandsforeninger.....	57	6727
De samvirkende bornholmske Husmandsforeninger.....	16	1997
	<hr/>	<hr/>
	1287	94218

Avlsforeningerne er tildels paa tilsvarende Maade sammensluttede i landsomfattende og provinsielle Foreninger eller Fællesledelser, men det store Antal af Specialforeninger og den ret forskellige Organisationsform i de respektive Landsdele vanskeliggør en oversigtlig Opstilling som den ovenstaaende for Landbo- og Husmandsforeninger.

Hesteavlsforeninger findes i et Antal af ca. 270 med 20.800 Medlemmer og godt 300 Hingste. Af disse omfattes 135 Foreninger, 12.000 Medlemmer og 140 Hing-

ste af De samvirkende jydsk Hesteavlforeninger (oprettet 1888), medens den sjællandske Sammenslutning for Avl af jydsk Heste tæller 8 Foreninger med ca. 300 Medlemmer, den tilsvarende fynske Sammenslutning 13 Foreninger med 550 Medlemmer og den lolland-falsterske 7 Foreninger med 260 Medlemmer. Tilsammen altsaa 163 Foreninger virkende for Avlen af jydsk Race.

Den sammensluttede Dansk-Belgiske Hesteavl (oprettet 1926) er Hovedforening for Belgisk Hesteopdrætterforening paa Sjælland (11 Foreninger); Lolland-Falsters belgiske Hesteopdrætterforening (3 Foreninger); Fyns belgiske Hesteavl (31 Foreninger) og Foreningen for belgisk Hesteavl i Jylland. Tilsammen 46 Foreninger virkende for Avlen af Heste af den dansk-belgiske Race.

De samvirkende sjællandske Frederiksborg-Hesteavlforeninger omfatter 21 Enkeltforeninger og 40 private Hingsteejere, og De samvirkende sjællandske Hesteavlforeninger for svært Halvblod 4 Foreninger. Af andre Foreninger for Avl af lettere Heste er der »Fyns lette Hesteavl«; Foreningen til Fremme af Køre- og Ridehesteavl i Fyns Stift samt Foreningen til Fremme af Frederiksborg- og Oldenborgavl i Jylland. Landsorganisationen for lettere Hesteavl i Danmark (oprettet 1929) virker for Hesteavlens Fremme i Almindelighed og den lettere Avl i Særdeleshed. Endelig findes under De samvirkende jydsk Husmandsforeninger en Sammenslutning af Hesteavlforeninger omfattende 30 Enkeltforeninger.

Kvægavlforeninger findes i et Antal af 1435 med ca. 35.000 Medlemmer og godt 2000 Tyre, og af *Kontrollforeninger* fandtes i Slutningen af 1938: 1747 Foreninger med ca. 61.500 Medlemmer og ca. 751.000 Køer. De to Grupper er i Reglen sammensluttede i *Fællesledelser* af Kvægavl- og Kontrollforeninger, saaledes i Jylland med tilsammen 886 Kvægavlforeninger og 1018 Kontrollforeninger, og paa Fyn med 170 Kvægavlforeninger og 291 Kontrollforeninger. Paa Sjælland er der 258 Kvægavlforeninger (Tyreholdsforeninger) og 317 Kontrollforeninger, men her saavel som paa Lolland-Falster og Bornholm er der ingen Fællesledelser, idet de provinsielle Sammenslutninger af henholdsvis Kvægavlforeninger og Kontrollforeninger har hver sin Bestyrelse. I 1933 har Kontrollforeningerne dannet et Landsudvalg til Styrkelse af Samarbejdet mellem Landsdelenes Kontrollforeninger.

Svineavlens Ledelse er fra 1933 samlet i et Landsudvalg, hvori Landbo- og Husmandsforeningerne samt Andelsslagterierne er repræsenterede. Fra dette centrale Organ ledes og støttes det omfattende Avlsarbejde, som foregaar med Centrene og Forsøgsstationer etc. som de faste Led, og en kort Omtale heraf er givet andetsteds i Bogen.

Fjerkræavl er organiseret dels i Fjerkræavlerforeninger, som er samlet i en i Amtskredse inddelt Landsforening, der afholder Udstillinger og ved andre Midler fremmer Fjerkræavl og Ægproduktionen, dels har Landbrugsministeriet i 1931 nedsat to Udvalg, et Fjerkræudvalg og et Ægudvalg, som ved Oplysnings- og Agitationsarbejde støtter en rationel Avlsledning og Forbedring af Æggenes Kvalitet. Landbo- og Husmandsforeningerne deltager i Samarbejdet med »Danmarks Fjerkræavlerforening« og med Statsudvalgene bl. a. gennem »Fællesudvalget for Fjerkræavl« (nedsat 1914).

I 1935 er der dannet en Landsforening for *Faareavlens* Fremme. Foreningen har ansat en Konsulent og udgiver »Tidsskrift for Faareavl«.

Angaaende de mere specielle Avlsforeninger, Opdrættersammenslutninger og Foreninger med afgrænsede Arbejdsfelter indenfor Husdyravlen og Husdyrbruget maa henvises til Landøkonomisk Aarbog, som Landhusholdningsselskabet paa Landbrugsministeriets Foranstaltning udsender en ny Udgave af hvert Aar, og hvorpaa den her meddelte Oversigt i Hovedsagen ogsaa bygger.

I Aarbogen findes en udtømmende Fortegnelse over samtlige Landbrugsinstitutioner og Organisationer med Adresser etc. samt en kort Beskrivelse af Foreningernes Formaal. Den blotte Oprensning af de eksisterende Selskaber og Foreninger samt Institutioner med Tilknytning til Landbruget, af handelsmæssig, social og kulturel Art, vilde være af Interesse, men maa af Pladshensyn udelades. Den fuldstændige Fortegnelse giver selvsagt et stærkere Indtryk, end de her fremdragne Eksempler har kunnet gøre det, af hvilken overordentlig alsidig, omfattende og betydningsfuld Landbrugsorganisation Danmark raader over, naar hele Foreningsvæsenet og alle dets Hjælpekilder betragtes under eet. Det er indlysende, at Nyttens af dette Samarbejde ikke tilfalder Landbrugserhvervet alene, men breder sig ud over hele det samlede danske Erhverv og til alt, hvad der afhænger deraf.

Axelborg.

Tillæg II.

STATISTISKE TABELLER.

(Ved Karl Madsen).

Danmarks Befolknings procentvise Fordeling paa Erhverv: 1834—1901.

	Landbrug m. m.	Fiskeri Søfart	Haandværk Industri	Handel og Om- sætning	Imma- terielle Erhv. ¹⁾	Alle andre Erhverv	Ialt
1834	57,5	2,8	21,3	4,2	6,6	7,6	100
1840	56,1	2,8	23,5	4,3	6,4	6,9	100
1845	55,2	2,7	24,7	4,4	6,2	6,8	100
1855	54,4	2,7	25,9	5,2	5,7	6,1	100
1860	53,3	2,8	26,4	5,9	5,8	5,8	100
1870	52,3	2,6	25,8	6,8	5,9	6,6	100
1880	51,1	2,7	26,0	7,7	6,7	5,8	100
1890	45,9	2,7	27,9	9,9	7,3	6,3	100
1901	41,4	3,0	29,5	11,3	7,9	6,9	100

¹⁾ Omfatter ogsaa Embedsmænd og Funktionærer ved Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet. Alle Tjenestefolk er henført til Husbondens Erhverv. Uspecificerede Arbejds mænd er fordelt efter Skøn.

Danmarks Befolknings procentvise Fordeling paa Erhverv: 1901—1921.

	Egentlig Land- brug	Fiskeri Søfart	Haand- værk Industri	Handel og Om- sætning	Trafik, Kommissi- ons- virks.	Imma- teriel Virksom- hed	For- skelligt
1901	37,5	2,5	29,7	9,4	4,1	4,7	12,1
1911	34,4	2,6	27,8	10,9	4,9	5,2	14,2
1921	29,7	2,7	29,3	10,0	5,3	5,7	17,3
1930	27,7	2,4	29,0	10,8	5,6	5,8	18,7

Forsørgede (Kvinder og Børn) er medregnet under vedkommende Erhverv, og Tjenestefolk er henført til vedkommende Erhverv (Trafiketaterne er her henført til Trafik og Kommissionsvirksomhed).

Danmarks Befolkning fordelt paa By og Land.

	Absolutte Tal 1000		Procent	
	By	Land	By	Land
	1880	552	1417	28
1890	722	1450	33	67
1901	959	1491	39	61
1906	1023	1566	40	60
1911	1110	1647	40	60
1916	1210	1711	41	59
1921	1419	1849	43	57
1925	1482	1952	43	57
1930	1559	1992	44	56
1935	1708	1998	46	54

Antal Ejendomme efter Hartkornsstatistikken og Ejendomsskyldvurderingerne.

	Hartkornsstatistikken				Ejendomsskyldstatistikken									
	1873	1885	1895	1905	1904	1909	1916	1920		1924	1927	1932	1936	
								Hele Landet	Heraf S.jyll.					
Gaarde over 12 Td. Hartk.	1 961	2 041	2 117	2 093	2 068	2 011	1 963	2 334	364	2 291	2 238	2 138	2 050	Gaarde over 12 Td. Hartk.
— fra 4—12 . —	29 942	28 589	27 946	27 092	26 615	25 708	24 484	26 268	2 306	25 945	25 540	25 025	24 731	— fra 4—12 . —
— . 2—4 . —	22 558	23 397	23 672	24 365	23 617	24 496	25 554	27 509	1 904	27 897	28 204	28 765	28 912	— . 2—4 . —
— . 1—2 . —	19 694	20 979	21 585	23 060	21 842	23 452	26 569	29 496	2 158	32 132	34 406	36 925	37 897	— . 1—2 . —
Gaarde tilsammen	74 155	75 006	75 320	76 610	74 142	75 667	78 570	85 607	6 732	88 265	90 388	92 853	93 590	Gaarde tilsammen
Huse fra 2 Skp.—1 Td.Hartk.	66 535	68 733	67 656	69 131	19 838	21 190	23 394	25 837	2 013	26 897	27 065	29 118	30 493	Huse med 10 ha og derover
— . 1 Fdk.—2 Skp. —	39 415	46 364	47 605	51 927	36 417	40 631	45 497	46 597	2 082	48 434	48 684	52 518	51 690	— . 3,3—10 ha
— u. 1 Fdk. —	59 314	73 329	80 337	91 462	41 583	41 073	37 262	36 790	1 705	35 197	35 493	29 514	28 577	— . 0,55—3,3 ha
Huse tilsammen	165 264	188 426	195 598	212 520	97 838	102 894	106 153	109 224	5 800	110 528	111 242	111 150	110 760	Landbrugshuse tilsammen

Ejendomspriser for Landeejendomme i Danmark.

Pris pr. Td. Hartk. uden Besætning og Inventar for Gaarde 1 Td. Hartk. og derover solgt i almindelig Handel, d. v. s. eksklusive Tvangssalg, Familiesalg m. v.

Aar	Kr.	Aar	Kr.	Aar	Kr.	Aar	Kr.
1845—49	2 041	1905—09	6 154	1920	13 807	1929	11 877
1860—64	3 937	1913—17	9 382	1921	13 701	1930	12 102
1865—69	4 259	1913	8 511	1922	12 870	1931	11 392
1870—74	5 260	1914	8 793	1923	12 879	1932	9 773
1875—79	6 533	1915	8 958	1924	13 901	1933	9 836
1880—84	6 563	1916	9 635	1925	14 480	1934	10 546
1885—89	5 944	1917	10 757	1926	12 664	1935	10 716
1890—94	5 581	1918	12 858	1927	11 301	1936	10 741
1895—99	5 230	1919	14 825	1928	11 124	1937	10 646
1900—04	5 238						

Husmandsbrug, oprettet i. H. t. Lovene af 4. Oktober 1919 m. fl.

	1937			1934—36			1926—1933			1919—1925		
	Præste- gaards- jord	Jord i offentligt Eje	Til- sammen	Præste- gaards- jord	Jord i offentligt Eje	Til- sammen	Præste- gaards- jord	Jord i offentligt Eje	Til- sammen	Præste- gaards- jord	Jord i offentligt Eje	Til- sammen
Oprettelse af selvstændige Husmandsbrug:												
Antal Ejendomme ..	4	251	255	25	580	605	504	1 540	2 044	870	1 979	2 849
Areal ha	42,4	2 570,0	2 612,4	194,3	6 225,7	6 420,0	3 670,6	11 252,7	14 923,3	6 327,6	13 332,7	19 660,3
Byggelaan. 1000 Kr.	—	—	—	207	5 867	6 074	4 744	14 579	19 323	11 749	24 430	36 179
Supplering af bestaaende Husmandsbrug:												
Antal Ejendomme ..	3	83	86	19	88	107	195	407	602	611	777	1 388
Areal ha	7,1	293,0	300,1	42,7	263,2	305,9	518,0	1 097,1	1 615,1	1 567,1	1 773,5	3 340,6
Byggelaan. 1000 Kr.	—	—	—	11	56	67	175	338	513	287	593	880

338

Statshusmandsbrug, oprettet i. H. t. Lov af 22. Marts 1899 m. fl.

	1936/37	1933/34—1935/36	1920/21—1932/33	1910/11—1919/20	1900/01—1909/10
Øerne:					
Antal Ejendomme	13	70	1 229	1 601	1 845
Statskassens Udlaan 1000 Kr.	177	788	15 286	11 000	8 002
Jylland:					
Antal Ejendomme	261	531	5 060	2 571	3 247
Statskassens Udlaan 1000 Kr.	4 098	7 658	75 518	18 020	13 347
Helo Landet:					
Antal Ejendomme	274	601	6 289	4 172	5 092
Statskassens Udlaan 1000 Kr.	4 275	8 446	90 804	29 020	21 349

Landbrugsarealets Sammensætning 1881—1938.

	1881	1888	1896	1901	1907	1912	1919		1923	1929	1938
							Hele	Heraf Sønderjylland			
							Landet				
	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha
Kornarealer	1 156	1 187	1 185	1 166	1 138	1 156	1 234	90	1 271	1 339	1 377
Hvede	56	49	34	41	41	54	58	6	83	105	134
Rug	268	281	291	273	276	246	252	16	232	154	147
Byg	317	298	280	266	234	241	253	16	279	371	404
Havre	402	426	439	428	403	428	440	37	454	396	381
Blandsæd	65	93	120	138	170	180	214	12	207	308	307
Bælgsæd m. v.	49	40	21	20	15	6	17	3	16	5	4
Rodfrugtarealer	64	105	140	212	309	356	452	23	465	510	532
Kartofler	45	52	52	54	54	61	101	4	83	64	81
Runkelroer	7	18	30	49	84	84	118	4	86	140	150
Kaalrabi	2	2	6	27	76	103	122	12	194	213	191
Turnips	—	—	31	—	69	68	62	2	65	48	14
Gulerødder	3	6	6	7	9	8	6	1	4	4	4
Sukkerroer	2	7	13	14	16	32	42	—	32	33	61
Frøarealer	3	3	3	—	4	16	36	—	19	23	34
Andre Høstarealer	15	18	10	11	8	6	6	—	9	10	9
Brak	259	259	247	216	177	156	146	8	106	67	33
Grønfoder og Græsarealer i Omdriften	946 ¹⁾	959 ¹⁾	999 ¹⁾	982 ¹⁾	799	743	812	76	782	738	732
heraf { Kløver og Græsmarker	918	917	899	928	766	709	777	76	725	704	705
{ Lucerne	—	0,1	0,3	—	7	10	11	—	30	15	19
Ialt Areal i Omdriften	2 443	2 531	2 584	2 587	2 435	2 433	2 686	197	2 652	2 687	2 717
Græsarealer udenfor Omdriften ...	416	382	322	408	431	411	539	122	—	562	550
heraf udlagt til varigt Græs	—	—	—	—	93	104	125	55	81	254	212
Eng	242	229	228	237	223	221	258	38	172	213	221
Fællede, Strand	174	152	94	171	115	86	156	29	—	95	117
Samlet Landbrugsareal	2 859	2 913	2 906	2 995	2 866	2 844	3 225	319	—	3 249	3 267

¹⁾ I Aarene fra 1881—1901 er Arealer udlagt til varigt Græs medtaget under Grønfoder- og Græsarealer i Omdriften.

Anvendelsen af Landbrugsmaskiner.

	1907			1923			1936			
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet	
Samtlige Ejendomme.....	129 340	144 950	274 290	77 451	123 224	200 675	75 184	128 316	203 500	
Heraf med Oplysninger	128 207	140 614	268 821	75 049	118 527	193 576	73 324	124 725	198 049	
Antal Ejendomme, der benyttede nedenævnte Maskiner, i pCt. af samtlige Ejendomme med Oplysninger										
Kraftmaskiner:										
Elektromotorer	pCt.	—	—	—	25,0	17,6	20,5	43,8	33,2	37,1
Dampmaskiner (faste Anlæg)	—	—	—	—	0,6	0,2	0,3	—	—	—
Damplokomobiler	—	—	—	—	7,7	1,4	3,8	1,3	0,3	0,6
Petroleums- og andre Eksplosionsmotorer	—	—	—	—	10,2	6,0	7,6	10,9	21,5	17,6
Traktorer	—	—	—	—	1,9	0,5	1,0	7,0	1,2	3,4
Vindmøller til Landbrugsarbejder .	—	} 0,8 }	} 2,5 }	} 1,7 }	} 4,1 }	} 11,4 }	} 8,6 }	} 1,3 }	} 9,3 }	} 6,4 }
Vindmøller til Vandløftning.....	—									
Arbejdsmaskiner:										
Mask. til Anvendelse i Stald og Lade:										
Store selvrensende Tærskværker med Sortertromle	pCt.	} 33,0 }	} 16,7 }	} 24,5 }	14,2	5,7	9,0	13,2	3,4	7,0
Dobbeltrensende Tærskværker uden Sortertromle	—				26,0	13,0	18,0	23,5	10,0	15,0
Mindre enkeltrensende Tærskemask.	—				27,3	35,1	32,1	20,3	40,5	33,0
Tærskemaskiner uden Renseri ...	—				—	—	—	11,5	19,8	16,7
Halmpresser med Binding	—	—	—	—	—	—	29,8	6,0	14,8	
Halmpresser uden Binding.....	—	—	—	—	—	—	10,4	5,5	7,3	
Kværne	—	—	—	} 23,2 }	} 23,9 }	} 23,6 }	} 38,5 }	} 46,4 }	} 43,5 }	
Valseværker	—	—	—							
Hakkelsemaskiner	—	—	—	67,7	77,1	73,5	61,1	76,1	70,6	
Roevaskemaskiner	—	—	—	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1	1,1	
Roetørrensere	—	—	—	1,1	1,2	1,2	1,9	1,6	1,7	
Malkemaskineanlæg	—	—	—	0,2	0,5	0,4	1,9	1,8	1,8	
Markmaskiner:										
Radsaamaskiner (til Korn)	—	9,1	4,1	6,5	53,5	33,1	41,0	68,4	49,8	56,7
Bredsaamaskiner	—	8,9	6,0	7,4	11,4	8,3	9,5	9,8	6,9	8,0
Kartoffellæggemaskiner	—	—	—	1,5	2,2	1,9	1,2	1,4	1,3	
Kunstgødningsspredere	—	—	—	2,4	2,4	2,4	5,4	4,0	4,5	
Vitriol- og Bordeauxvædskespredere (til Hestekraft)	—	—	—	1,6	1,4	1,5	2,3	1,1	1,5	
Ajlendefeldere (ikke Spredere) ...	—	—	—	—	—	—	2,7	2,8	2,8	
Slaamaskiner	—	16,4	16,9	16,6	42,3	49,2	46,5	53,7	61,4	58,5
Aflæggerapparater til Slaamaskiner	—	—	—	9,7	25,0	19,1	4,8	20,8	14,9	
Selvaflæggende Mejemaskiner	—	12,4	5,6	8,8	16,1	10,5	12,7	5,8	5,1	5,4
Selvbindere	—	3,4	1,2	2,2	31,0	15,9	21,7	51,4	35,8	41,6
Kartoffeloptagningsmaskiner	—	—	—	2,6	3,7	3,3	3,4	3,7	3,6	
Roeoptagningsmaskiner	—	—	—	—	—	—	8,0	11,3	10,1	
Ajlebeholdere	—	22,6	38,5	30,9	67,7	82,6	76,8	79,6	93,0	88,1
Møddinghuse	—	3,9	8,6	6,3	7,0	8,6	8,0	—	—	—
Ensilagebeholdere	—	—	—	—	—	—	0,9	0,5	0,6	

Anvendelse af Landbrugsmaskiner i 1936 efter Ejendomsstørrelse.

	Ejendomme med et Landbrugsareal									Samtlige Land- ejendomme
	fra 0,55	3—5	5—10	10—15	15—30	30—60	60—	120—	240 ha	
	—3 ha	ha	ha	ha	ha	ha	120 ha	240 ha	og over	
Samtlige Ejendomme.....	{ Antal 25 817	23 616	51 385	30 562	45 139	22 145	3 848	718	270	203,500
	{ pCt.. 12,7	11,6	25,2	15,0	22,2	10,9	1,9	0,4	0,1	100,0
Heraf med Oplysning	{ Antal 24 538	22 687	49 370	29 899	44 721	22 013	3 848	703	270	198 049
	{ pCt.. 12,4	11,5	24,9	15,1	22,6	11,1	1,9	0,4	0,1	100,0
Antal Ejendomme, der benyttede neden-										
nævnte Maskiner, i pCt. af samtlige										
Ejendomme med Oplysninger										
Kraftmaskiner:										
Elektromotorer	pCt. 10,6	20,6	26,7	38,8	53,3	65,0	69,2	60,5	71,9	37,1
Damplokomobiler	— 0,3	0,3	0,5	0,6	0,7	0,7	1,8	8,7	28,2	0,6
Petroleums- og andre Eksplosionsm. —	4,8	8,4	18,4	21,9	22,8	21,7	21,5	33,9	40,0	17,6
Traktorer	— 2,4	3,6	3,0	1,2	1,7	5,4	22,6	58,3	78,5	3,4
Vindmøller til Landbrugsarbejder .. —	0,4	1,2	3,9	8,3	9,9	12,3	14,7	12,9	5,9	6,4
Vindmøller til Vandløftning	— 0,1	0,4	0,7	1,4	1,9	3,8	5,4	12,1	24,8	1,5
Arbejdsmaskiner:										
Mask. til Anvendelse i Stald og Lade:										
Store selvrensende Tærskværker m.										
Sortertromle	pCt. 4,7	6,5	5,4	4,3	6,7	10,7	30,1	72,4	90,0	7,0
Dobbeltrensende Tærskværker uden										
Sortertromle	— 3,1	4,8	7,3	12,2	24,4	36,8	38,0	18,8	6,3	15,0
Mindre enkeltrensende Tærskemask. —	4,3	14,6	31,7	44,8	48,6	42,0	24,4	7,7	1,5	33,0
Tærskemaskiner uden Renseri —	14,5	26,9	24,5	18,7	10,3	4,8	2,9	2,3	0,7	16,7
Halmpresser med Binding	— 6,8	8,4	8,1	10,7	19,8	32,9	45,5	69,8	75,6	14,8
Halmpresser uden Binding	— 0,8	2,1	4,0	8,3	12,4	13,8	15,6	19,5	20,4	7,3
Kværne	— 5,3	13,3	30,2	50,7	68,2	78,4	81,0	81,7	84,4	43,5
Hakkelsemaskiner	— 20,2	56,0	73,3	80,8	85,2	87,7	88,4	92,5	92,6	70,6
Roevaskemaskiner	— 0,3	0,5	0,9	0,8	1,3	2,4	3,5	5,1	10,0	1,1
Roetørrensere	— —	—	0,3	1,1	2,3	5,5	11,2	15,4	23,3	1,7
Malkemaskineanlæg	— —	—	0,1	0,6	3,0	6,6	11,2	13,8	21,1	1,8
Markmaskiner:										
Radsaamaskiner (til Korn)	— 13,8	35,4	51,3	60,5	75,0	87,7	94,9	95,6	95,6	56,7
Bredsaamaskiner	— 0,3	0,6	1,1	3,3	12,9	28,2	38,8	63,4	70,7	8,0
Kartoffellæggemaskiner	— —	—	—	0,2	1,5	5,0	13,4	24,3	28,1	1,3
Kunstgødningsspredere	— —	0,1	0,3	1,3	6,4	15,5	35,6	67,9	84,8	4,5
Vitriol- og Bordeauxvædskespredere										
(til Hestekraft)	— —	0,2	0,4	1,0	1,6	4,2	13,5	30,4	45,2	1,5
Ajlenedfældere (ikke Spredere) —	0,1	0,5	0,9	2,7	4,3	7,4	11,4	16,5	17,8	2,8
Slaamaskiner	— 5,4	17,7	46,9	73,6	88,5	96,2	98,7	94,5	95,9	58,5
Aflæggeapparater til Slaamaskiner .. —	0,7	6,2	19,2	26,2	18,6	8,6	6,5	7,0	4,1	14,9
Selvaflæggende Mejemaskiner	— 0,7	4,1	8,2	5,5	5,9	3,4	5,3	18,4	36,3	5,4
Selvbindere	— 4,3	8,1	21,3	43,7	70,0	90,4	96,4	95,0	95,6	41,6
Kartoffeloptagningsmaskiner	— 0,1	0,2	0,4	1,0	4,4	13,9	27,4	44,0	53,7	3,6
Roeoptagningsmaskiner	— 0,3	0,8	2,7	6,4	15,6	31,6	47,5	67,0	78,1	10,1
Ajlebeholdere	— 56,7	82,7	91,8	93,6	95,2	96,4	98,0	92,3	83,7	88,1
Ensilagebeholdere	— 0,2	0,1	0,3	0,5	0,7	1,6	3,1	8,4	9,6	0,6

Husdyrbestanden.

	Heste	Hornkvæg ialt	Malkekøer	Svin	Faar	Haner, Høner og Kyllinger
	1000 Stk.	1000 Stk.	1000 Stk.	1000 Stk.	1000 Stk.	1000 Stk.
1881.....	348	1 470	899	527	1 549	(4 070)
1888.....	376	1 460	954	771	1 225	4 592
1893.....	411	1 696	1 011	829	1 247	5 856
1898.....	449	1 745	1 067	1 168	1 074	8 767
1903.....	487	1 840	1 089	1 457	877	11 555
1909.....	535	2 254	1 282	1 468	727	11 816
1914.....	567	2 463	1 310	2 497	515	15 140
1915.....	526	2 416	1 281	1 919	533	—
1916.....	515	2 290	1 141	1 983	254	—
1917.....	572	2 458	1 147	1 651	480	12 288
1918.....	545	2 124	1 024	621	470	9 884
1919.....	558	2 188	1 042	716	509	12 134
1920.....	563	2 286	1 113	1 008	504	13 997
1920 ¹⁾	602	2 504	1 196	1 116	540	14 395
1921.....	598	2 591	1 272	1 430	522	17 830
1922.....	576	2 525	1 311	1 899	442	19 184
1923.....	562	2 523	1 339	2 855	374	20 029
1924.....	548	2 667	1 369	2 868	302	20 284
1925.....	536	2 758	1 391	2 517	261	20 093
1926.....	548	2 838	1 480	3 122	233	18 524
1927.....	525	2 913	1 514	3 731	—	—
1928.....	519	3 016	1 541	3 363	—	—
1929.....	521	3 036	1 583	3 618	193	22 075
1930.....	516	3 104	1 634	4 923	—	—
1931.....	521	3 255	1 702	5 504	—	—
1932.....	518	3 284	1 765	4 937	—	—
1933.....	520	3 185	1 800	4 476	179	26 625
1934 ²⁾	525	3 113	1 748	3 130	—	—
1935 ²⁾	540	3 123	1 677	3 105	—	29 643
1936 ²⁾	555	3 158	1 641	3 566	—	—
1937 ²⁾	571	3 134	1 604	3 135	191	27 573
1938 ²⁾	583	3 236	1 629	2 888	—	28 724

1) Incl. Sdr. Jylland.

2) Tallene for Landdistrikterne med Tillæg af Tallene for Byerne 1933.

Andelsselskaber i Danmark.

	Selskaber og Foreninger					Antal Medlemmer					Samlet Omsætning				
	1900	1914	1933	1937	1938	1900	1914	1933	1937	1938	1900	1914	1933	1937	1938
Landbrugets Produktions- og Salgsforeninger:											Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Andelsmejerierne.....	1 032	1 168	1 402	1 405	—	140 000	175 000	190 000	190 000	—	135,0	310,0	445,0	580,0	650,0
Smørekøbsforeningerne.....	3	6	11	11	—	103	268	641	691	—	12,7	39,7	134,3	175,4	201,8
Andelsslagterierne.....	26	46	60	61	—	60 000	135 000	179 873	192 180	—	35,2	179,4	470,8	457,1	481,1
Andelsslagteriernes Ægekøbsport ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,0	8,9
Dansk Andels Ægekøbsport	370	550	700	800	—	25 000	45 000	45 000	45 000	—	2,2	9,3	21,0	26,2	28,0
Fjærkræslagterierne	—	—	—	4	—	—	—	—	32 400	—	—	—	—	3,9	3,7
Kreaturekøbsforeningerne	—	8	15	18	—	—	5 400	12 227	16 682	—	—	3,9	4,8	17,4	17,0
Danske Ldbf.s Frøforsyning	—	1	1	1	—	—	1 570	3 400	4 335	—	—	1,5	3,7	6,8	7,5
Ialt	1 431	1 779	2 189	2 300	—	225 103	362 238	431 141	481 288	—	185,1	543,8	1 079,6	1 275,8	1 398,0
Landbrugets Indkøbsforen.:															
Foderstofforeningerne.....	110	1 141	1 387	1 476	—	6 250	59 334	89 473	93 275	—	3,7	71,8	90,1	133,6	141,2
Dansk Andels-Gødningsforretn. ..	—	763	1 450	1 458	—	—	15 642	55 000	55 757	—	—	5,3	16,1	25,1	28,9
Mejeriernes Fællesindkøb	—	1	1	1	—	—	961	1 680	1 630	—	—	2,1	6,6	9,6	10,5
Dansk Andels-Cementfabrik	—	1	1	1	—	—	837	1 097	1 145	—	—	1,1	3,0	3,7	4,7
Andels-Kulforretninger	—	1	2	2	—	—	465	625	1 198	—	—	1,1	6,8	10,9	8,0
Ialt	110	1 907	2 841	2 938	—	6 250	77 239	147 875	153 005	—	3,7	81,4	122,6	182,9	193,3
Brugsforeningerne	837	1 562	1 824	1 882	—	130 131	243 855	335 900	376 100	—	38,4	175,8	402,6	541,4	563,8
Andels-Forsikringsforeninger	1	3	6	5	—	1 115	464 476	749 946	806 909	—	—	4,2	10,8	13,8	15,3
Tilsammen ..	2 379	5 251	6 860	7 125	—	362 599	1 147 808	1 664 862	1 817 302	—	227,2	805,2	1 615,6	2 013,9	2 170,4

Produktion af nogle Landbrugsprodukter m. v.

Aar	Mælk	Smør	Okse- og Kalve- kød	Svine- kød samt Flæsk	Svine- fedt til Spise- brug	Æg	Ost	Sukker	Marga- rine
	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg
1881	1 391,0	49,0	58,8	45,8	—	9,3	—	—	—
1888	1 705,0	65,0	58,4	67,1	—	10,7	—	20,0	1,8
1893	1 945,0	75,0	67,8	72,1	—	14,8	—	40,0	8,2
1898	2 156,0	84,0	69,8	101,6	—	22,7	—	—	11,9
1903	2 613,0	107,0	92,0	126,8	—	29,5	16,3	—	19,7
1909	3 390,0	140,0	112,7	127,7	—	30,7	—	—	29,0
1914	3 500,0	117,0	120,3	229,4	10,0	47,9	15,5	152,2	43,6
1915	3 255,0	111,0	146,2	211,5	9,2	46,7	—	130,2	52,8
1916	3 010,0	105,0	106,6	208,0	9,0	45,4	—	112,2	56,5
1917	2 625,0	91,0	134,3	203,8	8,9	44,1	—	133,9	33,2
1918	1 800,0	58,3	130,0	58,2	2,5	32,4	—	141,3	1,1
1919	1 700,0	62,0	98,8	67,1	2,8	34,6	—	135,2	39,6
1920	2 600,0	85,0	104,3	99,1	4,3	42,2	—	152,7	55,8
1921	3 200,0	105,0	125,4	148,4	6,0	49,5	—	141,3	55,5
1922	3 400,0	120,0	131,5	173,3	7,6	60,0	25,8	89,8	55,5
1923	3 700,0	132,0	121,5	225,0	11,1	64,3	—	104,0	65,2
1924	4 000,0	140,0	121,5	286,4	12,8	65,7	—	135,8	69,4
1925	4 070,0	141,0	127,4	271,8	12,7	67,6	—	173,4	70,2
1926	4 300,0	152,0	130,2	277,8	12,3	68,4	—	151,1	69,6
1927	4 600,0	162,0	135,0	360,4	16,2	69,2	—	136,7	71,9
1928	4 750,0	166,0	139,6	377,4	17,0	69,9	—	162,0	76,5
1929	5 030,0	179,0	146,0	352,3	15,8	69,6	26,5	128,3	78,9
1930	5 385,0	190,0	145,2	422,1	19,2	74,6	26,6	159,4	82,6
1931	5 565,0	195,0	145,6	511,2	22,8	82,0	25,4	115,7	79,3
1932	5 485,0	188,0	145,9	544,5	25,7	91,0	26,1	181,2	73,3
1933	5 390,0	185,0	126,0	447,8	24,0	88,7	31,2	243,8	74,3
1934	5 320,0	183,0	131,8	341,5	17,5	92,0	27,5	86,8	71,8
1935	5 120,0	173,0	139,7	302,5	15,2	94,8	29,0	233,2	78,0
1936	5 275,0	179,9	147,2	284,1	15,2	115,6	31,7	216,2	78,2
1937	5 300,0	183,4	164,7	300,4	14,9	125,2	32,9	238,5	77,7

Samlet Værdi af Danmarks Handelsomsætning med Udlandet.

(Fra 1897 Indførsel til Forbrug og Udførsel af indenl. Varer).

Aar	Indførselens Værdi		Udførselens Værdi		Merindførsel (Indf. + Udf.)	Overskuds Udførsel af Landbrugsvarer	Det danske Engrospristal 1891—1900 = 100	Aar	Indførselens Værdi		Udførselens Værdi		Merindførsel (Indf. + Udf.)	Overskuds Udførsel af Landbrugsvarer	Det danske Engrospristal 1891—1900 = 100	Aar	Indførselens Værdi		Udførselens Værdi		Merindførsel (Indf. + Udf.)	Overskuds Udførsel af Landbrugsvarer	Det danske Engrospristal 1891—1900 = 100						
	Ialt	Heraf Landbrugsvarer	Ialt	Heraf Landbrugsvarer					Ialt	Heraf Landbrugsvarer	Ialt	Heraf Landbrugsvarer					Ialt	Heraf Landbrugsvarer	Ialt	Heraf Landbrugsvarer				Ialt	Heraf Landbrugsvarer	Ialt	Heraf Landbrugsvarer	Ialt	Heraf Landbrugsvarer
1880..	227	41	197	149	30	108	128	1900..	416	132	281	250	135	118	110	1920..	2 943	457	1 591	1 202	1 352	725	503						
1881..	245	40	184	132	61	92	129	1901..	397	140	291	261	106	121	106	1921..	1 549	426	1 410	1 199	139	773	288						
1882..	253	38	188	133	65	95	127	1902..	434	164	318	286	116	122	108	1922..	1 456	362	1 176	1 000	280	638	220						
1883..	289	53	200	142	89	89	126	1903..	444	154	352	317	92	163	105	1923..	1 907	551	1 539	1 312	368	761	240						
1884..	274	49	178	126	96	77	120	1904..	466	165	359	328	107	163	107	1924..	2 219	708	1 976	1 635	243	927	291						
1885..	249	44	159	110	90	66	109	1905..	483	179	391	351	92	172	110	1925..	1 937	640	1 789	1 460	148	820	272						
1886..	212	36	163	118	49	82	101	1906..	559	212	394	356	165	144	114	1926..	1 528	386	1 406	1 131	122	745	210						
1887..	251	43	183	131	68	88	99	1907..	601	212	417	372	184	160	118	1927..	1 578	483	1 447	1 174	131	691	198						
1888..	274	50	187	132	87	82	105	1908..	551	208	440	398	111	190	113	1928..	1 647	529	1 545	1 242	102	713	198						
1889..	304	56	209	149	95	93	109	1909..	567	220	444	404	123	184	115	1929..	1 715	473	1 616	1 282	99	809	194						
1890..	307	60	234	171	73	111	109	1910..	577	198	490	438	87	240	120	1930..	1 656	388	1 524	1 217	132	829	169						
1891..	335	77	249	186	86	109	112	1911..	623	217	537	473	86	256	123	1931..	1 410	327	1 260	1 022	150	695	148						
1892..	325	67	252	192	73	125	101	1912..	739	259	597	512	142	253	131	1932..	1 104	295	1 086	884	18	589	151						
1893..	320	62	235	175	85	113	100	1913..	777	279	637	559	140	280	129	1933..	1 225	262	1 163	935	62	673	162						
1894..	349	125	264	213	85	88	94	1914..	718	243	780	703	62	460	145	1934..	1 307	247	1 176	905	131	658	170						
1895..	364	120	269	214	95	94	92	1915..	1 029	396	979	825	50	429	184	1935..	1 287	254	1 213	912	74	658	172						
1896..	384	111	284	219	100	108	93	1916..	1 050	347	1 177	962	73	615	244	1936..	1 442	296	1 327	998	115	702	181						
1897..	326 ¹⁾	105	244	211	82	106	95	1917..	1 024	186	970	817	54	631	322	1937..	1 649	357	1 541	1 134	108	777	205						
1898..	367	113	239	217	128	104	99	1918..	910	39	711	528	199	489	392	1938..	1 641	319	1 551	1 096	90	777	193						
1899..	400	130	270	242	130	112	105	1919..	2 394	380	740	514	1 654	134	421														

¹⁾ Herefter kun Specialhandel.

Danmarks Udførsel og Indførsel af Husdyr og Produkter heraf 1880—1920.

Aar	Heste og Føl		Stort Hornkvæg		Kalve		Faar og Lam		Svin og Grise		Flæsk og Skinker		Smør		Æg		Oksekød, dansk
	Indførsel	Udførsel	Indførsel	Udførsel	Indførsel	Udførsel	Indførsel	Udførsel	Indførsel	Udførsel	Indf.	Udf.	Indf.	Udf.	Indf.	Udf.	Udførsel
	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. Sn.	Mill. Sn.	Mill. kg
1880.....	4 788	14 539	23 583	43 930	—	5 901	23 651	87 328	14 821	251 459	3,3	5,8	2,9	12,5	0,08	1,99	—
1881.....	5 458	11 877	2 126	79 607	—	4 977	16 988	72 487	17 438	253 304	2,9	5,1	3,2	12,3	0,08	1,86	—
1882.....	6 830	10 002	2 928	103 112	—	3 569	22 493	97 210	19 207	276 796	1,2	5,8	3,4	14,3	0,1	2,39	—
1883.....	6 673	9 749	21 560	128 277	—	8 755	23 869	118 605	23 190	374 465	3,2	10,3	3,7	17,2	0,2	2,81	—
1884.....	4 108	11 068	20 285	107 199	—	9 970	24 827	93 265	41 384	334 126	1,3	15,3	4,1	16,6	0,3	3,64	—
1885.....	3 718	10 975	15 448	91 491	—	7 316	21 716	52 597	24 064	197 211	3,2	15,8	4,6	17,8	0,1	3,62	—
1886.....	3 009	13 138	12 755	90 777	—	6 112	29 082	91 909	26 531	252 489	2,1	18,1	4,2	20,2	0,1	4,65	—
1887.....	3 125	17 332	15 146	97 277	—	6 648	25 012	65 680	29 529	271 424	2,0	24,5	5,1	24,1	0,2	5,55	—
1888.....	6 250	17 753	19 505	84 844	—	4 560	30 254	59 155	59	16 926	2,7	41,8	6,2	30,2	0,4	5,04	—
1889.....	5 883	15 974	19 548	113 003	—	11 637	27 544	94 583	120	25 084	3,4	34,8	6,9	34,4	0,6	5,84	—
1890.....	6 468	16 217	23 109	122 807	—	16 715	24 289	72 171	291	111 028	2,3	29,6	9,3	44,6	1,0	6,69	—
1891.....	9 435	14 900	21 474	111 666	—	7 381	22 258	44 010	2 387	200 068	2,5	34,8	11,0	45,7	1,1	7,17	—
1892.....	7 119	11 508	13 764	106 474	—	2 514	15 125	9 998	4 120	185 844	4,3	39,9	11,2	45,3	1,0	7,94	—
1893.....	5 343	11 306	208	78 737	—	1 958	7	1 932	17	44 234	2,8	43,2	12,9	49,0	0,9	7,03	—
1894.....	4 326	13 264	368	106 157	—	2 033	7	8 036	832	118 298	4,2	46,2	18,9	59,0	0,9	7,95	—
1895.....	5 498	17 857	4 352	111 480	158	1 543	515	8 218	2 322	130 117	5,1	65,9	15,3	59,0	1,3	7,91	—
1896.....	6 189	16 922	7 802	90 820	1 844	915	8 881	4 366	6 923	11	3,7	74,6	16,2	60,0	1,4	9,82	—
1897.....	5 868	20 800	3 664	80 067	1 510	1 093	6 531	6 250	2 054	186	4,0	62,7	17,4	66,0	1,5	12,5	—
1898.....	6 768	20 000	101	35 772	34	294	9	2 644	23	17	4,1	61,3	16,9	72,6	1,3	13,4	12,4
1899.....	7 049	19 882	941	37 549	189	187	1 484	2 469	54	146	3,9	74,7	17,0	71,8	1,3	15,2	16,6
1900.....	5 982	20 452	1 546	40 407	341	171	1 747	2 095	115	10	5,3	67,6	21,2	76,6	1,9	16,7	14,1
1901.....	6 284	17 791	975	41 138	206	180	808	76	74	54	6,2	64,7	24,3	85,2	2,2	19,2	12,2
1902.....	5 607	23 016	1 888	46 440	370	568	1 598	392	1 081	43	5,2	75,4	23,9	86,6	2,8	21,8	14,8
1903.....	6 282	25 248	3 974	61 919	946	1 010	1 613	924	677	102	5,9	85,4	22,3	99,0	4,5	23,9	11,7
1904.....	6 388	26 137	4 625	90 844	1 306	1 214	2 019	936	329	55	4,3	96,1	22,0	97,9	4,5	22,3	12,6
1905.....	9 718	29 421	10 541	122 696	2 110	983	2 464	1 736	524	36	6,0	84,4	19,0	93,2	5,2	22,5	15,4
1906.....	23 970	25 411	8 314	104 145	2 341	957	1 293	1 139	65	57	6,4	84,3	18,8	92,2	5,1	21,8	11,7
1907.....	24 169	19 716	2 424	97 698	1 696	942	219	756	142	86	8,1	103,8	18,4	100,3	3,8	21,9	8,8
1908.....	16 926	18 631	770	120 376	884	1 259	324	711	129	42	8,2	117,2	14,9	101,8	2,9	22,9	10,7
1909.....	10 856	22 653	1 173	123 928	1 713	975	336	511	823	67	3,2	97,8	16,0	102,2	2,8	20,2	15,6
1910.....	13 099	26 106	15 370	139 785	3 984	1 040	393	717	2 838	43	0,3	96,8	13,9	99,5	1,9	21,1	16,5
1911.....	14 675	28 494	23 964	152 936	5 626	576	662	497	17 306	61	0,7	114,4	17,1	103,9	2,1	21,9	12,6
1912.....	15 169	24 890	5 363	123 913	3 481	767	700	235	7 180	—	0,9	127,5	14,6	97,1	1,8	18,4	26,3
1913.....	17 778	27 913	5 980	152 364	4 876	605	905	805	19 580	78	0,9	126,4	14,1	102,3	2,1	22,7	15,1
1914.....	19 440	95 710	25 713	187 484	5 519	1 374	1 597	1 399	26 865	48	2,6	147,6	9,7	103,6	1,9	23,4	17,4
1915.....	7 858	264	4 957	250 843	1 357	314	161	2 256	3 717	27	5,5	136,1	3,7	105,0	1,1	24,5	29,9
1916.....	3 925	16 101	20	305 031	—	355	1	3 558	2	28	0,3	104,7	0,2	95,9	0,3	24,2	18,2
1917.....	45	34 278	14	300 343	30	—	3	7	—	25	—	81,9	—	61,5	—	22,2	17,3
1918.....	3 941	29 182	11	113 840	17	—	—	5	4	2	—	2,7	—	14,6	—	16,4	13,9
1919.....	4 357	1 445	421	32 301	21	—	107	27	3	444	7,4	0,9	0,3	36,6	—	16,9	8,3
1920.....	5 680	24 147	7 912	61 085	297	133	247	1 133	5 431	53 633	2,9	44,2	—	74,8	0,2	27,3	17,6

Danmarks Udførsel (og Indførsel) af Husdyr og Produkter heraf 1921—38.

Aar	Heste og Føl		Udførsel af indenlandske Varer									
	Indførsel	Udførsel	Lev. Hornkvæg	Lev. Svin	Oksekød	Flæsk	Svinefedt	Slagteri- affald	Smør	Behandl. Mælk og Fløde	Ost	Æg
	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. Snese
1921.....	11 729	19 567	133 817	8 694	7,5	85,3	2,7	9,6	92,1	17,3	12,5	32,4
1922.....	4 689	19 683	82 481	9 954	20,5	111,4	2,5	13,5	95,5	23,4	8,9	36,8
1923.....	3 391	11 018	128 585	163 661	12,8	173,6	6,0	22,6	111,7	31,4	5,5	40,0
1924.....	9 138	12 558	172 873	205 707	3,8	197,2	8,7	24,7	123,4	43,1	8,8	41,6
1925.....	12 974	11 391	81 681	12 597	25,9	191,5	9,2	22,1	122,8	26,9	8,5	40,3
1926.....	15 146	2 645	158 309	18 147	16,2	190,2	9,5	23,2	132,5	25,8	7,0	41,6
1927.....	10 276	8 687	262 697	37 303	1,8	256,3	13,3	27,7	143,2	25,2	5,3	42,2
1928.....	9 559	5 940	255 187	44 953	2,7	272,2	14,0	25,9	147,7	24,3	6,1	39,5
1929.....	12 871	3 277	270 210	51 058	4,7	248,9	12,9	27,6	159,0	25,3	6,6	39,3
1930.....	16 192	1 201	169 034	61 755	19,3	306,4	17,3	34,4	169,0	23,8	5,7	43,1
1931.....	8 795	5 444	123 919	33 975	31,4	376,1	23,0	34,4	171,7	22,6	4,3	48,7
1932.....	2 205	9 445	115 538	25 515	13,5	389,8	24,2	30,8	157,8	25,9	6,6	55,2
1933.....	5 813	11 890	47 624	72 965	11,8	294,1	19,5	27,6	150,7	24,6	10,1	53,5
1934.....	7 492	8 722	70 606	57 045	12,6	223,3	10,7	22,9	149,8	22,1	6,3	56,3
1935.....	7 694	5 248	96 797	53 337	8,6	199,7	12,3	21,2	138,4	18,5	6,7	58,6
1936.....	6 270	6 797	166 293	183 907	5,3	176,3	12,2	20,0	146,2	17,1	9,5	70,1
1937.....	3 764	11 980	172 410	167 325	22,0	181,7	13,0	24,1	152,9	17,0	9,4	80,6
1938.....	2 833	14 322	134 058	113 905	15,2	178,6	10,5	20,7	158,0	14,9	9,1	78,9

Ind- og Udførsel af Kornvarer og Foderstoffer samt Høstudbyttet 1880—1938.

Aar	Ind-førsel	Ud-førsel	Merindførsel af				Høstudbyttet		Aar	Ind-førsel	Ud-førsel	Merindførsel af				Høstudbyttet	
	Uformalet Korn og Bælg-sæd		uformalet og formalet Korn m. v.	Klid	Oliekager o. lign. (Forbrug)	Korn og Foderstoffer til-sammen	Kærne	Samlet Ud-bytte		Uformalet Korn og Bælg-sæd		uformalet og formalet Korn u. v.	Klid	Oliekager o. lign. (Forbrug)	Korn og Foderstoffer til-sammen	Kærne	Samlet Ud-bytte
	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill.hkg	Mill. Afgrøde-eheder		Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill.hkg
1880..	147,6	240,1	÷ 182,8	26,7	18,4	÷ 138	20,2	32,3	1910...	642,6	75,4	668,4	44,3	455,5	1 136	22,6	52,9
1881..	142,8	189,1	÷ 116,9	38,7	23,5	÷ 55	17,4	29,0	1911...	682,7	87,2	694,9	46,7	547,2	1 261	22,5	66,1) ¹
1882..	135,4	117,3	÷ 49,2	33,8	16,1	0	19,2	31,9	1912...	809,6	95,1	814,3	59,5	574,2	1 419	22,9	71,4
1883..	210,6	89,6	42,7	37,9	25,3	106	18,2	31,5	1913...	868,8	90,9	893,3	47,9	658,2	1 567	24,4	72,2
1884..	212,7	61,7	93,9	76,9	33,3	204	17,8	31,1	1914...	582,1	94,8	545,6	38,1	551,8	1 135	19,5	64,3
1885..	192,7	97,5	34,3	73,9	31,8	140	18,9	33,6	1915...	940,2	3,0	971,9	44,3	754,4	1 771	23,0	68,4
1886..	160,9	112,9	÷ 5,9	62,6	25,1	82	19,4	33,4	1916...	593,0	11,1	610,3	11,8	630,2	1 252	20,8	67,8
1887..	230,0	85,2	97,9	98,9	51,8	249	18,9	33,6	1917...	299,2	0,8	297,5	1,5	199,1	498	15,6	56,0
1888..	286,6	78,9	170,0	95,1	69,0	334	18,7	33,1	1918...	4,6	16,7	÷ 15,0	÷ 0,1	0,3	÷ 15	19,1	59,5
1889..	282,9	60,5	198,7	127,0	68,9	395	17,1	33,0	1919...	276,9	14,9	268,9	20,6	225,4	515	21,6	64,3
1890..	281,8	71,0	194,6	95,4	65,2	355	19,8	35,0	1920...	272,3	26,1	246,7	7,8	434,3	689	20,9 ²⁾	65,9 ²⁾
1891..	248,9	76,7	162,0	79,9	86,2	328	19,9	33,9	1920...	—	—	—	—	—	—	22,2 ³⁾	68,7 ³⁾
1892..	238,2	92,3	138,3	95,1	82,1	316	21,9	39,5	1921...	550,8	57,4	514,6	14,5	496,1	1 025	23,7	71,9
1893..	254,6	75,5	180,0	90,7	75,8	347	17,0	31,8	1922...	651,1	53,1	622,4	46,6	523,3	1 212	25,4	76,2
1894..	457,3	57,1	423,2	105,0	94,9	623	19,4	38,2	1923...	956,6	25,3	980,8	85,8	788,0	1 855	27,2	84,0
1895..	457,9	24,7	467,7	94,6	113,3	676	20,5	41,4	1924...	1 070,1	72,8	1 028,3	136,7	919,0	2 084	25,8	79,6
1896..	444,8	53,5	423,1	73,5	104,1	601	20,5	40,6	1925...	915,6	61,7	885,6	110,4	922,9	1 919	28,9	92,3
1897..	626,7	51,9	606,8	73,8	136,5	817	18,6	35,0	1926...	734,6	104,0	887,8	65,3	839,9	1 593	26,6	91,7
1898..	641,8	60,4	617,6	52,2	151,8	822	19,9	39,0	1927...	1 281,5	65,8	1 283,5	106,5	902,8	2 293	27,5	89,9
1899..	655,9	63,6	643,9	55,9	188,4	888	19,7	36,0	1928...	1 134,4	78,8	1 134,5	226,8	931,0	2 292	35,1	103,4
1900..	600,0	62,6	575,1	46,8	212,6	835	21,1	40,3	1929...	804,2	79,3	793,7	136,7	1 020,0	1 950	35,1	100,6
1901..	553,5	55,2	554,5	39,8	252,9	832	19,2	40,4	1930...	1 394,3	46,6	1 428,0	51,2	907,2	2 386	34,0	106,8
1902..	627,9	45,8	647,9	75,9	322,1	1 025	21,6	43,0	1931...	1 869,2	46,1	1 896,2	53,4	901,2	2 851	31,8	104,4
1903..	571,3	52,9	594,5	50,7	371,8	992	21,9	45,5	1932...	1 607,1	22,8	1 629,2	76,4	637,0	2 343	34,4	111,6
1904..	708,7	52,8	732,4	46,5	365,3	1 118	20,2	42,8	1933...	1 198,2	33,0	1 211,9	21,6	658,8	1 882	33,8	109,6
1905..	638,8	58,8	646,6	67,4	398,5	1 091	19,3	43,8	1934...	836,7	100,8	757,9	11,4	689,4	1 459	34,4	100,9
1906..	814,5	48,7	835,0	65,2	407,0	1 285	20,9	49,5	1935...	818,7	76,4	750,0	13,2	763,6	1 527	37,5	111,0
1907..	687,8	54,9	707,0	59,1	454,6	1 198	21,6	51,9	1936...	843,2	82,8	756,4	46,0	861,7	1 664	29,4	104,7
1908..	572,6	61,9	589,6	48,3	494,4	1 108	21,7	51,8	1937...	990,5	178,3	804,4	49,6	815,8	1 670	35,6	113,1
1909..	658,4	39,1	718,0	66,7	495,6	1 250	22,4	52,3	1938...	684,5	135,2	554,6	16,5	980,0	1 551	40,6	118,4

¹⁾ fra 1911 er indbefattet Forbrug af Græs og Grønfoder, der i 1911 udgør 14,3 Mill. Afgrødeenheder.

²⁾ uden Sønderjylland.

³⁾ med Sønderjylland.

Det Forenede Kongeriges Indførsel.
(England, Wales, Skotland og Irland)

Aar	Smør			Bacon og Skinker			Æg			Aar	Smør			Bacon og Skinker			Æg		
	Ialt	Heraf dansk		Ialt	Heraf dansk		Ialt	Heraf danske			Ialt	Heraf dansk		Heraf dansk		Ialt	Heraf danske		
		Mængde	Værdi		Mængde	Værdi		Mængde	Værdi			Mængde	Værdi	Mængde	Værdi		Mængde	Værdi	
	1000			1000			1000 g.h.				1000			1000			1000 g.h.		
	cwts.	pCt.	pCt.	cwts.	pCt.	pCt.	(120 Stk.)	pCt.	pCt.		cwts.	pCt.	pCt.	cwts.	pCt.	pCt.	(120 Stk.)	pCt.	pCt.
1880.....	2 326	13	15	5 335	1	1	6,228	7	5	1921.....	3 524	36	36	6 805	27	33	10 558	45	48
1888.....	1 671	36	37	3 594	15	17	9 390	8	7	1922.....	4 269	33	37	7 365	32	38	13 662	42	49
1896.....	3 037	40	41	6 019	20	25	13 245	12	13	1923 ¹⁾	5 096	36	38	9 540	37	42	20 046	34	40
1900.....	3 379	44	46	7 444	15	19	16 882	15	17	1924.....	5 293	33	36	7 866	51	54	20 318	30	35
1905.....	4 148	39	41	6 818	22	25	18 814	21	24	1925.....	5 855	28	32	9 003	42	44	21 865	27	33
1906.....	4 337	38	40	6 847	21	24	18 874	20	24	1926.....	5 820	33	36	8 666	42	43	22 125	25	30
1907.....	4 210	42	45	6 500	28	30	18 568	20	24	1927.....	5 827	34	37	9 372	54	54	24 348	23	29
1908.....	4 211	43	44	6 912	30	32	18 210	21	25	1928.....	6 113	33	36	9 795	55	56	26 466	20	25
1909.....	4 063	43	46	5 754	32	34	17 770	19	23	1929.....	6 397	34	36	9 307	53	55	24 964	22	26
1910.....	4 325	40	42	4 587	39	40	18 344	20	24	1930.....	6 828	34	36	10 195	60	60	26 561	25	29
1911.....	4 302	40	43	5 825	37	38	19 057	21	25	1931.....	8 060	31	34	11 965	61	62	25 925	29	32
1912.....	4 005	40	43	5 533	42	45	19 085	19	23	1932.....	8 364	31	33	12 192	63	64	19 995	32	33
1913.....	4 139	41	44	5 714	41	44	21 580	20	24	1933.....	8 832	29	31	9 953	56	58	18 373	34	35
1914.....	3 984	44	46	5 939	46	47	17 905	24	29	1934.....	9 703	26	29	8 327	51	53	18 785	34	34
1915.....	3 853	34	38	8 004	26	29	10 246	26	30	1935.....	9 609	23	25	7 602	50	52	19 767	33	35
1916.....	2 175	52	55	8 991	18	22	6 606	21	28	1936.....	9 752	22	24	7 241	47	49	24 607	32	36
1917.....	1 807	34	39	7 748	15	16	1 922	34	45	1937.....	9 416	24	25	7 600	45	47	24 732	40	42
1918.....	1 579	3	4	12 029	—	—	2 656	44	56	1938.....	9 509	25	26	7 532	45	47	27 697	34	38
1919.....	1 560	19	20	10 094	—	—	5 644	29	32										
1920.....	1 702	48	48	5 936	12	14	7 061	56	61										

¹⁾ Efter $\frac{1}{4}$ 1923 er Fristat Irland regnet som Udland.

Kapitelstakster for Korn samt københavnske Markedspriser for Korn, Havrehalm og Hø.

Aar	Kapitelstakster i Kr. pr. gl. dansk Tønde i de enkelte Høstaar (beregnet Gennemsnit for hele Landet)				Københavnske Markedspriser (højeste Pris) pr. 100 kg					
	Hvede	Rug	Byg	Havre	Hvede	Rug	2-radet Byg	Havre	Havre- halm	Hø
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1881—85.....	14,85	11,86	10,56	7,52	16,90	13,42	12,85	12,91	—	—
1886—90.....	12,63	9,88	9,56	6,88	12,97	10,05	10,69	10,79	—	—
1891—95.....	11,37	10,11	9,30	7,11	12,22	10,67	10,62	11,49	—	—
1896—1900.....	11,67	9,92	9,41	6,92	11,94	9,72	10,25	10,59	—	—
1901.....	11,92	10,08	9,53	7,18	11,90	10,13	10,75	11,65	4,29	6,88
1902.....	10,69	9,88	9,40	7,25	11,90	10,75	10,99	12,88	4,74	6,42
1903.....	11,05	9,68	9,40	6,85	11,46	9,88	10,77	10,96	4,11	6,68
1904.....	12,99	10,37	10,11	7,41	12,47	10,27	11,13	10,79	4,97	7,14
1905.....	12,71	11,41	10,54	7,77	12,52	11,24	11,76	11,44	5,47	7,59
1906.....	11,44	10,51	10,30	7,29	12,09	11,39	12,00	12,14	5,78	7,54
1907.....	15,07	13,29	11,59	7,94	13,59	13,36	12,42	12,44	4,28	5,99
1908.....	13,60	11,56	11,36	7,36	14,33	12,88	13,11	11,19	3,06	5,47
1909.....	13,83	10,85	10,30	7,31	15,92	12,63	12,98	12,61	3,91	6,01
1910.....	12,94	10,07	10,26	7,19	13,66	10,80	11,20	10,87	4,40	6,77
1911.....	14,16	12,58	13,06	8,83	13,51	11,77	13,58	12,10	5,29	6,83
1912.....	13,39	11,99	12,58	8,29	14,60	13,48	14,97	14,02	4,70	6,98
1913.....	12,58	10,99	11,17	7,51	13,33	11,79	12,94	11,51	4,23	6,79
1914.....	19,44	19,55	18,10	14,05	15,20	16,25	16,09	15,11	5,35	8,61
1915.....	19,01	18,35	18,60	14,77	21,05	19,30	23,21	25,27	8,57	12,41
1916.....	20,88	22,07	21,66	15,80	19,73	19,81	23,98	23,63	7,19	11,84
1917.....	25,99	25,87	20,93	14,92	22,67	23,64	24,18	24,00	13,11	23,39
1918.....	26,00	24,70	20,12	14,95	26,33	26,33	23,33	23,33	24,60	33,33
1919.....	30,00	28,50	29,00	22,50	28,00	28,24	26,12	28,92	13,79	27,06
1920.....	46,06	41,32	31,50	20,55	35,40	35,40	43,49	42,41	13,26	26,61
1921.....	23,96	22,88	20,62	13,28	35,77	36,54	30,55	28,32	8,71	19,53
1922.....	20,24	18,28	16,54	11,95	24,73	24,55	22,09	22,76	11,12	20,45
1923.....	23,00	18,64	19,30	13,93	25,26	23,51	23,56	24,57	10,44	16,93
1924.....	34,79	28,75	28,69	17,87	31,04	29,91	31,37	26,58	8,61	16,80
1925.....	20,99	15,28	17,15	10,83	30,69	24,93	28,27	25,95	8,77	14,33
1926.....	18,49	15,66	15,45	9,04	22,01	16,70	17,82	16,67	4,59	9,71
1927.....	18,17	16,26	16,11	10,37	20,66	19,87	20,11	18,40	3,28	7,19
1928.....	16,38	15,30	14,86	10,56	18,92	18,38	19,77	20,29	4,05	9,88
1929.....	15,84	12,00	13,00	8,31	16,86	15,75	16,22	15,66	4,40	9,51
1930.....	10,95	7,65	8,98	6,65	14,27	(11,22)	12,45	11,71	3,31	6,22
1931.....	9,17	8,91	9,36	6,89	10,93	(9,02)	11,90	12,31	3,88	6,81
1932.....	10,01	8,61	9,46	6,60	11,81	10,49	13,08	12,24	3,73	6,31
1933.....	10,91	9,07	10,21	7,23	12,14	—	12,19	11,96	3,02	6,55
1934.....	11,57	10,92	12,11	8,26	12,44	—	13,46	13,10	3,63	7,77
1935.....	12,91	10,79	10,60	7,56	12,11	—	12,65	13,01	3,00	6,68
1936.....	18,22	12,98	13,72	9,03	16,15	13,35	14,10	14,36	3,14	6,16
1937.....	17,44	16,96	15,53	9,84	19,64	19,81	17,40	17,02	3,51	6,75
1938.....	13,07	12,78	10,67	7,31	—	—	—	—	—	—

Gennemsnitspriser for Foderstoffer og Kunstgødning pr. 100 kg.

Aar	Foderstoffer (højeste Pris)						Kunstgødning			
	Bom- uldsfrø- kager	Sol- sikke- kager	Palme- kager	Hvede- klid	Melasse- foder	Majs	Chile- salpeter	Norge- salpeter	18 % Super- fosfat	37-40 % Kali- gødning
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1881—85.....	14,00	12,52	12,12	10,28	—	12,60	—	—	—	—
1886—90.....	11,42	9,64	9,96	8,92	—	9,77	—	—	—	—
1891—95.....	11,71	10,76	10,43	9,44	—	10,30	—	—	—	—
1896—1900.....	10,61	10,70	10,32	9,43	—	7,77	—	—	—	—
1901.....	11,39	11,51	11,20	9,78	7,92	9,49	17,00	—	5,80	11,30
1902.....	12,27	11,96	10,61	10,23	7,90	10,66	18,00	—	5,80	11,30
1903.....	12,03	10,89	10,24	9,39	7,31	9,74	17,55	—	5,30	11,30
1904.....	12,02	10,72	10,11	9,92	7,61	9,53	19,18	—	5,20	11,30
1905.....	12,03	12,11	10,83	10,05	9,53	10,05	20,06	—	5,50	11,30
1906.....	13,87	13,15	—	10,38	9,53	9,44	20,70	—	5,60	11,30
1907.....	13,19	12,67	11,60	11,04	8,88	10,85	20,50	—	6,30	11,35
1908.....	13,46	11,68	11,23	11,14	9,51	11,93	20,50	—	6,10	11,70
1909.....	14,06	12,98	11,38	11,41	9,95	11,63	18,28	13,60	5,50	11,70
1910.....	14,73	13,38	11,61	10,44	8,94	10,67	18,18	—	6,10	11,70
1911.....	14,05	12,06	10,69	11,34	8,97	11,38	18,68	—	6,21	12,00
1912.....	(14,30)	13,35	—	12,30	10,28	12,52	20,00	16,50	6,00	12,05
1913.....	14,80	12,71	—	10,30	8,91	10,63	22,78	18,50	5,94	12,05
1914.....	17,02	14,20	13,89	13,13	10,20	11,64	19,68	16,20	5,60	12,05
1915.....	22,49	—	17,33	19,19	18,74	19,46	(22,50)	18,50	(10,00)	12,75
1916.....	27,55	—	21,91	17,17	18,68	22,13	(26,00)	—	11,25	14,90
1917.....	36,16	—	—	18,67	22,42	23,54	36,00	35,00	(13,25)	15,90
1918.....	46,55	—	43,33	23,00	—	—	(37,00)	34,00	(21,60)	17,85
1919.....	51,57	—	40,47	26,83	(28,75)	—	(55,00)	45,00	24,35	28,55
1920.....	54,42	—	30,43	36,80	29,23	38,46	(60,25)	49,34	26,45	28,55
1921.....	32,49	—	20,58	23,16	20,40	24,22	47,91	38,97	17,12	25,43
1922.....	29,34	26,00	18,04	19,62	16,63	19,99	29,08	26,24	9,91	18,23
1923.....	31,87	24,76	16,46	19,08	15,90	22,06	33,44	28,44	8,97	17,38
1924.....	34,40	28,16	23,38	23,22	22,26	26,62	36,11	30,92	9,47	16,35
1925.....	26,63	23,29	20,70	20,60	19,33	23,90	32,05	28,75	8,55	16,10
1926.....	17,77	14,53	13,22	13,71	10,56	14,87	23,53	19,47	6,55	14,44
1927.....	19,10	17,55	16,54	15,47	12,55	14,38	23,72	17,34	6,08	13,90
1928.....	22,88	21,35	18,72	15,92	15,44	17,76	20,12	16,78	5,98	13,69
1929.....	21,14	19,98	18,11	14,87	13,86	16,72	17,36	15,50	6,04	13,04
1930.....	16,49	13,42	11,33	10,19	9,32	11,45	17,34	—	6,08	12,91
1931.....	13,17	12,03	11,25	9,93	7,84	8,24	17,73	—	5,64	12,48
1932.....	13,16	12,27	12,83	10,63	9,16	9,58	16,43	—	5,72	13,52
1933.....	14,03	14,39	13,70	10,24	9,01	10,82	16,51	—	6,22	13,39
1934.....	14,03	13,36	11,17	11,21	9,61	13,00	16,18	—	6,28	12,85
1935.....	14,63	15,02	12,20	11,33	11,64	12,12	16,46	—	6,24	12,40
1936.....	15,74	14,30	12,89	12,52	11,14	13,89	16,50	—	6,25	13,49
1937.....	17,61	18,41	15,34	15,52	13,62	14,91	16,73	—	6,46	13,49

Gennemsnitspriser for Husdyrprodukter.

Aar	Pris pr. kg					Pris pr. Stk.		
	Smør ¹⁾	Flæsk ²⁾	Æg ³⁾	Slagtekvæg, slagtet Vægt, København		Kælvekøer (højeste Pris), Odense		Gode, unge Heste (højeste Pris)
				Bedste Stude og Kvier	Bedste unge Køer	1. Klasse	2. Klasse	
1881—85.....	2,30	0,83	0,79	1,10	0,97	—	—	—
1886—90.....	1,93	0,73	0,79	0,96	0,81	—	—	—
1891—95.....	1,93	0,75	0,88	0,99	0,89	—	—	—
1896—1900.....	1,85	0,70	0,91	0,87	0,74	—	—	—
1901.....	1,94	0,83	0,99	0,91	0,78	227	162	563
1902.....	1,90	0,86	0,99	0,96	0,80	235	169	573
1903.....	1,84	0,81	1,01	1,03	0,84	259	172	570
1904.....	1,78	0,67	1,05	0,99	0,86	242	169	609
1905.....	1,90	0,85	1,05	1,00	0,91	253	172	551
1906.....	1,97	0,91	1,08	1,04	0,97	277	182	685
1907.....	1,94	0,82	1,10	1,04	0,94	281	209	745
1908.....	2,04	0,75	1,10	0,96	0,85	246	194	760
1909.....	1,98	0,90	1,11	0,95	0,84	241	196	675
1910.....	2,00	0,98	1,13	1,00	0,88	258	201	648
1911.....	2,09	0,87	1,17	1,08	0,99	270	200	692
1912.....	2,16	0,95	1,22	1,17	1,09	297	229	792
1913.....	2,14	1,07	1,20	1,22	1,16	352	272	817
1914.....	2,18	1,01	1,32	1,08	1,07	339	286	1 201
1915.....	2,80	1,45	1,70	1,77	1,75	491	434	1 409
1916.....	3,07	1,70	2,12	2,64	2,63	821	700	1 676
1917.....	3,58	1,69	2,28	2,42	2,34	609	502	1 650
1918.....	4,85	2,15	3,33	3,71	3,59	881	688	2 960
1919.....	5,63	2,65	4,68	4,05	3,73	930	708	2 983
1920.....	6,39	3,57	5,25	3,66	3,11	726	623	2 258
1921.....	4,71	2,92	3,52	(2,40)	(2,05)	599	516	1 478
1922.....	3,85	2,31	2,48	1,57	1,24	458	366	891
1923.....	4,40	2,09	2,64	1,86	1,53	609	491	847
1924.....	5,22	2,20	2,98	2,00	1,68	700	584	1 082
1925.....	4,47	2,25	2,39	1,82	1,53	573	482	1 020
1926.....	3,07	1,78	1,69	1,26	1,04	389	322	692
1927.....	3,01	1,34	1,62	1,24	1,04	399	341	687
1928.....	3,13	1,37	1,59	1,17	0,92	358	286	701
1929.....	3,02	1,59	1,62	1,20	1,00	379	298	719
1930.....	2,45	1,29	1,32	1,20	0,99	366	306	694
1931.....	2,09	0,84	1,08	0,88	0,69	—	—	679
1932.....	1,79	0,76	1,02	0,57	0,41	—	—	638
1933.....	1,71	1,22 ⁴⁾	1,06	0,61	0,43	176	131	733
1934.....	1,61	1,56 ⁴⁾	1,03	0,76	0,58	186	154	803
1935.....	1,92	1,62 ⁴⁾	1,07	1,00	0,80	226	153	900
1936.....	2,07	1,70 ⁴⁾	1,08	0,98	0,81	258	180	958
1937.....	2,25	1,71 ⁴⁾	1,11	0,98	0,84	238	162	1 040
1938.....	2,31	1,75 ⁴⁾	1,17	1,06	—	—	—	—

¹⁾ Københavns Smørnotering.

²⁾ I Perioder, hvor Noteringen ikke har været fælles for hele Landet, er der regnet med den Notering, der gælder for den største Del af Produktionen.

³⁾ Indtil 1896 Københavns Torvepris, derefter Dansk Andels Ægeksperts Gennemsnitspris.

⁴⁾ For Svin med Kort.

Index for Priser paa Landbrugsprodukter.

(Gennemsnittet for 1909/10—1913/14 = 100).

Aar	Husdyrprodukter					Planteprodukter			Landbrugsprodukter ialt	Foderstoffer	Kunstgødning
	Mejeriprodukter	Flæsk	Oksekød, bedste unge Køer	Æg	Ialt	Korn	Frø	Ialt			
1881—85..	110	86	96	67	(96)	111	—	—	—	103	—
1886—90..	92	75	80	67	(82)	88	—	—	—	81	—
1891—95..	92	77	88	75	(85)	88	—	—	—	86	—
1896—1900	89	72	73	77	(79)	84	—	—	—	77	—
1901.....	93	86	77	84	87	87	—	(81)	87	85	91
1902.....	91	89	79	84	88	90	—	(86)	88	90	94
1903.....	88	84	83	86	85	84	—	(82)	85	85	89
1904.....	85	69	85	89	79	88	—	(99)	81	85	93
1905.....	91	88	90	89	89	92	—	(90)	89	89	98
1906.....	94	94	96	92	94	93	—	(93)	94	94	100
1907.....	93	85	93	93	90	101	—	(101)	91	96	104
1908.....	98	77	84	93	88	102	109	104	89	97	103
1909.....	95	93	83	94	92	107	131	111	94	101	91
1910.....	96	101	87	96	97	92	97	94	96	99	94
1911.....	100	90	98	99	96	101	113	107	97	97	97
1912.....	103	98	108	103	102	112	84	102	102	105	103
1913.....	102	110	115	102	107	98	75	91	106	98	110
1914.....	104	104	106	112	106	121	85	112	106	113	99
1915.....	135	149	173	144	148	172	136	153	148	162	135
1916.....	149	175	260	180	178	169	172	165	177	187	154
1917.....	173	174	232	193	184	183	359	230	189	227	209
1918.....	236	222	355	282	252	192	260	240	251	271	260
1919.....	273	273	369	397	296	214	187	228	289	294	326
1920.....	308	368	308	445	340	304	219	287	335	343	355
1921.....	227	301	(203)	298	256	255	173	215	252	221	259
1922.....	184	238	123	210	198	182	187	207	199	190	163
1923.....	211	215	151	224	206	188	206	215	207	197	167
1924.....	250	227	166	253	230	234	213	243	232	229	175
1925.....	214	232	151	203	211	218	129	189	209	194	158
1926.....	147	184	103	143	153	146	126	141	152	125	111
1927.....	144	138	103	137	135	155	139	150	136	136	105
1928.....	150	141	91	135	138	150	116	143	138	158	100
1929.....	144	164	99	137	145	126	153	133	144	146	95
1930.....	117	133	98	112	120	99	98	97	118	105	93
1931.....	101	87	68	92	90	87	70	87	89	87	85
1932.....	86	78	41	86	77	94	50	94	79	92	83
1933.....	83	124 ²⁾	43	90	94	92	102	98	95	100	89
1934.....	82 ¹⁾	159 ²⁾	57	87	109	98	135	110	109	103	90
1935.....	94	167 ²⁾	79	91	120	95	78	99	118	105	91
1936.....	101	173 ²⁾	80	92	126	114	85	111	125	115	92
1937.....	111	174 ²⁾	83	93	131	147	82	129	131	134	94
1938.....	116	180 ²⁾	88	99	136	118	97 ³⁾	115 ³⁾	134 ³⁾	126	96

Indenfor Grupperne er Priserne beregnet efter de respektive Varers indbyrdes Mængdeforhold i den ydre Omsetning i H. t. Regnskaberne 1925/26—1929/30.

¹⁾ Ved Beregningen er taget Hensyn til Prisen paa Hjemmemarkedet.

²⁾ Beregnet efter Forholdet mellem Svin med og uden Kort.

³⁾ Foreløbige Tal.

Mejeridriftstatistikens Hovedresultater.

Aar	Aarlig ind- vejet Mælke- mængde pr. Ko	Forbrug af Mælk pr. kg Smør	Indvejet Mælke- mængde pr. Mejeri	Driftsudgift pr. 1000 kg Mælk	Gennem- snitlig Smør- pris pr. kg	Aarsudbytte pr. kg ind- vejet Sød- mælk
	kg	kg	kg	Øre	Øre	Øre
1909.....	2 638	25,3	2 527 204	—	196,6	8,9
1910.....	2 566	25,6	2 560 969	—	205,4	9,1
1911.....	2 627	25,3	2 556 071	—	205,4	9,3
1912.....	2 520	25,5	2 409 120	889	221,8	9,8
1913.....	2 641	25,3	2 530 078	888	213,4	9,5
1914.....	2 644	25,4	2 728 728	902	212,9	9,5
1915.....	2 570	25,2	2 533 715	1 078	271,9	11,8
1916.....	2 593	24,7	2 339 145	1 294	305,2	15,1
1917.....	2 412	25,0	2 035 153	1 681	345,9	17,2
1918.....	1 834	25,2	1 391 033	2 563	475,5	26,7
1919.....	1 658	24,9	1 295 230	3 096	564,8	31,4
1920.....	2 142	24,8	1 798 218	3 023	634,5	31,4
1921.....	2 503	25,0	2 218 265	2 756	520,9	24,9
1922.....	2 550	24,5	2 255 337	2 193	393,7	17,4
1923.....	2 720	24,4	2 463 090	1 862	432,6	20,4
1924.....	2 848	24,4	2 661 120	1 918	517,8	24,4
1925.....	2 846	24,7	2 711 229	1 893	482,4	22,5
1926.....	2 904	24,3	2 849 670	1 710	322,9	14,5
1927.....	2 926	24,1	3 018 036	1 483	301,9	14,4
1928.....	2 940	24,0	3 057 286	1 345	316,9	15,0
1929.....	3 019	23,6	3 319 656	1 291	312,7	15,0
1930.....	3 151	23,7	3 485 605	1 234	265,2	12,6
1931.....	3 128	23,5	3 549 364	1 165	217,7	10,6
1932.....	3 042	23,6	3 495 097	1 102	190,5	9,3
1933.....	2 982	23,8	3 486 323	1 061	175,1	8,6
1934.....	2 985	23,5	3 478 350	1 089	172,8	9,1
1935.....	2 889	23,8	3 325 986	1 145	202,6	10,6
1936.....	2 991	23,6	3 401 881	1 168	220,8 ¹⁾	11,2
1937.....	3 006	23,0	3 422 433	1 269	224,5 ¹⁾	11,4
1938.....	—	23,1	—	1 276	247,0 ¹⁾	12,7

¹⁾ De københavnske Gennemsnitspriser var: 212,0, 209,0 og 237,0.

Arbejdslønninger i Landbruget.

Aar	Kost og Logis paa Gaarden samt nedenstaaende aarlige Pengeløn			Dagløn for faste Daglejere					Gennem- snit pr. Mands- arbejdsdag iflg. Landbrugs- regnska- berne
	Forkarle	Andre Karle	Piger, der deltager i Landbrugs- arbejdet	paa egen Kost				Paa Gaar- dens Kost	
				Foraar og Sommer	Høst	Vinter	Gennem- snit for hele Aaret		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1897—98.....	254	200	122	1,74	2,26	1,36	1,62	1,05	—
1904—05.....	320	217	149	1,99	2,53	1,46	1,80	1,24	—
1909—10.....	406	294	193	2,34	2,85	1,79	2,19	1,55	—
1914—15.....	475	341	229	3,03	3,46	2,30	2,77	1,93	2,65
1917—18.....	698	490	293	5,14	6,02	3,75	4,66	3,11	4,18
1920—21.....	1 185	864	603	7,65	9,08	7,23	7,64	4,29	7,25
1922—23.....	919	662	568	5,60	5,91	4,70	5,41	3,78	5,25
1923—24.....	872	622	529	5,19	5,91	4,94	5,19	3,74	5,41
1924—25.....	981	713	567	5,67	6,56	5,29	5,65	4,34	5,81
1925—26.....	1 042	742	567	6,06	6,91	5,07	5,89	4,66	5,55
1926—27.....	896	633	523	5,12	5,82	4,30	4,99	3,75	4,83
1927—28.....	783	550	460	4,91	5,50	4,31	4,82	3,64	4,45
1928—29.....	735	519	436	4,58	5,35	4,13	4,55	3,34	4,34
1929—30.....	749	538	437	4,70	5,38	4,20	4,65	3,45	4,50
1930—31.....	759	552	436	4,78	5,51	4,28	4,69	3,51	4,26
1931—32.....	711	516	420	4,52	5,25	3,94	4,43	3,30	3,96
1932—33.....	644	469	382	4,27	4,81	3,74	4,17	2,87	3,82
1933—34.....	640	467	377	4,40	4,96	3,89	4,31	3,01	3,85
1934—35.....	678	499	395	4,42	5,07	4,02	4,37	3,14	3,98
1935—36.....	740	555	428	4,68	5,42	4,35	4,66	3,56	4,37
1936—37.....	834	628	463	4,95	5,65	4,46	4,88	3,74	4,66
1937—38 ¹⁾	941	702	488	5,22	6,04	4,81	5,35	4,28	...

Til og med 1921 er Tallene fra Det statistiske Departement, derefter fra Det landøkonomiske Driftsbureau. For »Andre Karle« og »Piger« er Lønnen beregnet efter Vægt i Forhold til Antal Op-
givelser. For faste Daglejere er Daglønnen ligeledes beregnet.

²⁾ Foreløbige Tal.

Landbrugets Driftsresultat 1914/15—1937/38.

Aar	Antal Regnskaber	Gennemsnitligt Areal	Kr. pr. ha					Nettoudbytte i pCt. af Landbrugs-kapitalen til	
			Landbrugskapital		Brutto-udbytte	Drifts-omkostninger	Netto-udbytte	Bogført Værdi	Handels-værdi
			Bogført Værdi	Handels-værdi					
		ha	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	pCt.	pCt.
1914—15.....	42	52,8	1 674	1 955	561	399	162	9,7	8,3
1915—16.....	93	55,2	1 969	2 380	715	481	234	11,9	9,8
1916—17.....	75	36,8	2 395	3 016	824	604	220	9,2	7,3
1917—18.....	235	39,8	2 351	3 197	699	482	217	9,2	6,8
1918—19.....	305	42,4	2 405	3 686	857	551	306	12,7	8,3
Gennemsnitligt .	150	45,4	2 159	2 847	731	503	228	10,6	8,0
1919—20.....	371	44,6	2 394	3 819	1 024	743	281	11,7	7,4
1920—21.....	466	43,4	2 887	4 038	1 185	949	236	8,2	5,8
1921—22.....	500	46,0	2 808	3 607	831	798	33	1,2	0,9
1922—23.....	534	50,2	2 568	3 233	837	692	145	5,6	4,5
1923—24.....	586	46,2	2 594	3 463	1 023	813	210	8,1	6,1
Gennemsnitligt .	491	46,1	2 650	3 632	980	799	181	6,8	5,0
1924—25.....	671	43,5	2 691	3 819	1 235	989	246	9,1	6,4
1925—26.....	705	45,3	2 777	3 755	880	836	44	1,6	1,2
1926—27.....	690	44,0	2 666	3 305	767	732	35	1,3	1,1
1927—28.....	726	43,7	2 453	3 033	775	731	44	1,8	1,5
1928—29.....	754	42,9	2 423	3 085	851	700	151	6,2	4,9
Gennemsnitligt .	709	43,9	2 602	3 399	902	798	104	4,0	3,1
1929—30.....	785	43,2	2 409	3 107	817	682	135	5,6	4,3
1930—31.....	794	42,6	2 408	3 021	651	637	14	0,6	0,5
1931—32.....	602	42,2	2 377	2 825	560	571	÷ 11	÷ 0,5	÷ 0,4
1932—33.....	613	41,9	2 054	2 570	562	502	60	2,9	2,3
1933—34.....	743	40,5	1 947	2 455	530	460	70	3,6	2,9
Gennemsnitligt .	707	42,1	2 239	2 796	624	570	54	2,4	1,9
1934—35.....	772	40,3	1 955	2 575	557	478	79	4,0	3,1
1935—36.....	813	38,6	2 025	2 697	609	521	88	4,4	3,3
1936—37.....	811	37,9	2 076	2 700	616	564	52	2,5	1,9
1937—38 ¹⁾	200	37,5	2 192	2 771	685	594	91	4,2	3,3

Med Undtagelse af de 2 første Aar er Tallene fra Det landøkonomiske Driftsbureau.

¹⁾ Foreløbig Opgørelse paa Grundlag af et mindre Materiale.

Rettelser:

Side 244, 11. Linie, læs: April Maaned.... 120 Øre.

Side 336, midt for, læs: 1901—1930.

Biografiske Noter og Portrætter

af

Iedende Mænd og Kvinder i det danske Landbrugs Organisationer og Institutioner.

Aagaard, Erik J., Gaardejer; f. 19. Maj 1886 i Stenum; Søn af Gdr. Anton Aagaard og Hustru Karen Marie, f. Jensen; gift (17. Marts 1916) m. Kirstine Marie Nielsen. Elev paa Vraa Højskole 1907—08 og Høng Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Hjørring Amts landøkonomiske Selskabs og Hjørring Amts Hmdfr.s fælles Ungdomsudvalg, for Selskabet Vraa Højskole, for Forældre kredsen for Løkken Realskole, og for Kvægavls- og Kontrollforeningen for Skøttrup og Omegn. I Best. f. Hjørring Amts Aftenskoleforening og f. Løkken Lokalforening af Jysk Andelsmejeri.

Adresse: Skøttrup, Løkken.

Aagaard, Frode, Forstander; f. 20. Marts 1896 i Sall v. Hammel; Søn af Gdr. Peder Aagaard og Hustru Mine, f. Hansen; gift (23. Sept. 1919) m. Marie Schøler Christensen. Elev paa Askov Højskole 1914—17. Lærer paa Vinding Højskole fra 1917—23. Fra 1923—34 Forstander paa Bornholms Højskole. Fra 1934 Ejer og Forstander af Vestbirk Højskole. Har skrevet »C. Berg«, »Venstres Historie« samt et Afsnit i »Venstres Historie i Danmark gennem 100 Aar.« Talrige Artikler i Venstrepressen.

Adresse: Vestbirk Højskole, Vestbirk.

Aarup, Thomas, Proprietær; f. 7. Sept. 1896 i Kallestrup, Hvam; Søn af Propr. Jens Aarup og Hustru Marie, f. Schmidt. Elev paa Askov Højskole og paa Asmildkloster Landbrugsskole. Fmd. f. Foreningen for sortbroget dansk Malkekveg.

Adresse: Kallestrup pr. Hvam.

Adersen, Vald, Professor; f. 3. Juni 1886 i Kbhvn.; Søn af Karetm. L. S. Adersen og Hustru Sophia, f. Müller; gift (12. Aug. 1916) m. Marie Bruun. Farmaceutisk Kandidat 1907, Veterinæreksamen 1912. Ass. v. Statens veterinære Serumlaboratorium 1912—23. Forsøgsleder ved samme 1923—34; tillige Ass. v. Vetr.- & Landbohøjskolens Klinik for mindre Husdyr 1914—19. Professor i Farmakologi og Forstander for nævnte Klinik fra 1934. Redaktør af Medlemsblad for Den danske Dyrlægeforening 1920—38. Skrevet en Række Afhandlinger, navnlig vedr. Sygdomme hos Føl, Svin og Fjerkræ. Udgiver af: Serumterapi og Serodiagnostik. Uppsala 1916. 2. Udg. Kbhvn. 1919. — Bernhard Bang: Selected Works, København-London 1936.

Adresse: Dr. Abildgaards Allé 14.

Ahm, Axel, Proprietær, R.; f. 3. Juni 1875 i Kappel; Søn af Gdr., Dbm. Jens Ahm og Hustru

Bolette, f. Hansen; gift (15. Jan. 1899) m. Laurine Carstensen. Elev paa Hindholm Højskole. Fmd. f. Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt fra 1928; for Grundforbedringsudvalget i Maribo Amt fra 1933 og for Mejeriernes Arbejdsgiverforening fra 1937. Medl. af Best. for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og for Maribo Amts økonomiske Selskab.

Adresse: Mosegaard pr. Gloslunde.

Albrechtsen, J. C., Konsulent; f. 24. Aug. 1893 i Hundtofte, Stenstrup; Søn af Hmd. Joh. Albrechtsen og Hustru Maren Kirstine, f. Hansen; gift (1. Juni 1923) m. Elna Margrethe Elmholt. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1913—14, Sydsjællands Landbrugsskole 1918 og Landbrugskandidat 1920. Husdyrbrugskonsulent for De samv. jydsk Hmdfr.

Adresse: Sdr. Ringgade 39, Aarhus.

Als, Janus, Gaardejer; f. 24. Juni 1892 i »Vester Heden«, Hals; Søn af Gdr. Ferdinand Als og Hustru Mette Marie Pedersen. Fmd. f. Hals Andelsmejeri fra 1937 og for Tilsynsraadet i Hals Sparekasse fra 1937.

Adresse: »Vester Heden«, Hals.

Ammelund, Hans, Gaardejer; f. 15. Sept. 1882 i Grene; Søn af Chr. Jensen Hansen og Hustru Kirstine, f. Hansen; gift (14. Dec. 1906) m. Kirstine Tangsgaard. Fmd. f. Aast Andelsmejeri fra 1936 og har været Fmd. en Gang før. Sogneraadsmnd. fra 1929. Taksationsmand til Brandkassen.

Adresse: Ammelund pr. Vandel.

Andersen, Alfred, Gaardejer; f. 26. Marts 1903 i Terp; Søn af Gdr. Jacob Andersen og Hustru Kirsten Marie, f. Jensen; gift (17. Okt. 1929) m. Marie Laursen. Elev paa Askov Højskole 1924—25 og 1926—27 og Tune Landboskole 1925—26. Fmd. f. Andelsmejeriet »Enighed«, Niel-

strup. Medl. af Tilsynsraadet for Voldum-Rud Sparekasse. Studieophold v. Landbruget i Tyskland og Holland.

Adresse: Voldum pr. Randers.

Andersen, Anders Andreas, Gaardejer; f. 17. Dec. 1888 i Aastrup; Søn af Gdr. Søren Andersen og Hustru Maren Sofie, f. Rasmussen; gift (23. Juni 1917) m. Ane Sofie Knudsen. Elev paa Ollerup Højskole 1907—08. Fmd. f. Aastrup Andelsmejeri fra 1931. Medl. af Best. f. Sydfyns Sparekasse, Faaborg.

Adresse: Aastrup, Pejrup.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 20. Maj 1874 i Hellested; Søn af Gdr. Rasmus Andersen og Hustru Anne Marie f. Jensen; gift (30. Maj 1900) m. Kirstine Larsen. Elev paa Brøderup Højskole 1892—93. Siden 1933 Fmd. f. Forsikringen af Stamtyre i Sjællands Stift. Sogneraadsmnd. fra 1924—29.

Adresse: Langekær, Hellested, Haarlev.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 20. Maj 1884 i Fleming; Søn af Gdr. Peter Andersen og Hustru Johanne, f. Damsbo; gift (22. Dec. 1913) m. Margrethe Jørgensen. Elev paa Ryslinge Højskole 1901—02, Lyngby Landbrugsskole 1910. Fmd. f. Korinth Andelsmejeri fra 1929. Fmd. f. Brahetrolleborg belg. Hesteavlforening. Medl.

og Næstfmd. af Sogneraad og Menighedsraadet og har forsk. lokale Tillidshverv.
Adresse: Fleming, Korinth.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 23. Aug. 1877 paa Ulvedahlsgaard pr. Thorsager; Søn af Gdr. Lars Andersen og Hustru Caroline, f. Rasmussen; gift (18. Okt. 1908) m. Martine Sofie Jensen. Elev paa Askov Højskole m. fl. og Dalum Landbrugsskole 1896. Fmd. f. Kalø Knebelvig Landboforening og Medl. af Best. f. Kalø Vig Andelsmejeri.

Adresse: Juelsminde pr. Rønde.

delsmejeri og for Værsløv Brugsforening.
Adresse: Langmosegaard pr. Værsløv.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 12. Sept. 1893 i Skovbølling; Søn af Gdr. Jørgen Andersen og Hustru Ane, f. Aamand; gift (14. Okt. 1938) m. Valborg Antonsen. Elev paa Vinding Højskole 1911—12, Askov Højskole 1918—19 og Dalum Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Elbodal Andelsmejeri fra 1931 og for Foderstofforeningen. Medl. af Best. for Landboforeningen 1932—38. Sogneraadsm. fra 1937.

Adresse: Skovbølling, Pjedsted.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 10. Juli 1879 i Stenstrup; Søn af Gdr. Niels Andersen og Hustru Maren, f. Stampe; gift (7. Aug. 1907) m. Gudrun Hessellund Petersen. Elev paa Vallekilde Højskole og Ladelund Landbrugsskole 1901—04; Askov Højskole 1904—05 og 1905—06. Fmd. f. Ellingbjerg Andelsmejeri.

Adresse: Søgaard, Højby Sj.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 21. April 1881 i Ginnerup pr. Hurup; Søn af Gdr. Poul Andersen og Hustru Melite, f. Hedegaard; gift (28. Dec. 1910) m. Johanne Kristine Nyboe. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1902—03. Landbrugskandidat 1905. Landbrugslærer 1905—15. Fmd. f. Andelsmejeriet »Aaholm«, Odder. Næstfmd. f. Hads Herreds Ldbf. Medl. af Best. f. Hads Herreds Kvægavlsforening. Revisor i Hads Herreds Spare- og Laanekasse.

Adresse: Knudsminde, Odder.

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 9. Jan. 1884 i Værsløv; Søn af Gdr. Jens Peter Andersen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift m. Maren Kirstine Nielsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1902—03 og Høng Landbrugsskole 1905—06. Næstfmd. f. Kalundborg og Omegns og L. H. Landboforening, i Best. f. Holbæk Amts Mejeriforening. Fmd. f. Stensbjerg-Kærby An-

Andersen, Anders, Gaardejer; f. 6. Febr. 1888 i Meilby; Søn af Gdr. Anders Andersen og Hustru Ane Katrine, f. Jespersen; gift m. Cecilie

Marie Petersen. Tidl. Fmd. f. Andelsmejeriet »Landmandshaab«, Arden. Dommer v. Hesteskuer m. v.

Adresse: Mejlby, Arden.

Andersen, Anders Harboe, Gaardejer, Direktør; f. 11. Sept. 1883 i Nors, Thisted Amt; Søn af Gdr. Christian Harboe Andersen og Hustru Kristine, f. Thomsen; gift (2. Marts 1907) m. Maren Fuglsang Pedersen. Elev paa Vesterdal Højskole 1903—04. Direktør for Kreatureksportforeningen »Nordthy«. Fmd. f. Andelsmejeriet i Nors. I Tilsynsraadet for Sparekassen for Thisted Amt.

Adresse: Døjholtgaard pr. Nors.

Andersen, And. L., Gaardejer, R.; f. 28. Dec. 1868 i V. Linderup; Søn af Gdr. Niels Andersen og Hustru Else Marie, f. Madsen; gift (30. Okt. 1893) m. Malene Christensen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Haabet« i 25 Aar til 1937, for Sogneraadet i 7 Aar og Medl. i 14 Aar og Fmd. i Repræsentantskabet i Brønderslev Bank fra 1930. Amtsraadsmedlem.

Adresse: V. Linderup, Brønderslev.

Andersen, Anders Sophus, Gaardejer; f. 24. Dec. 1892 i Søholm; Søn af Gdr. Niels Peter Andersen og Hustru Kristine, f. Pedersen; gift (24. Maj 1922) m. Marie Johannessen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1916—17. Fmd. f. Andelsmejeriet fra 1931—37. Medl. af Asminderød-Grønholt Sogneraad.

Adresse: Nellerupgaard, Søholm pr. Fredensborg.

Andersen, Anton, Gaardejer; f. 4. Okt. 1880 i Dragstrup, Søborg Sogn; Søn af Gdr. Anders Andersen og Hustru Nille Svendsdatter; gift (5. Juni 1908) m. Olga Nicoline Olsen. Fmd. f. An-

delsmejeriet »Søborg«. Medl. af Best. f. Frederikssunds Andels-Svineslagteri.

Adresse: Bregnerød pr. Gilleleje.

Andersen, A. P., Gaardejer; f. 7. Dec. 1886 i Tranum; Søn af Gdr. Niels Peder Andersen og Hustru Jacobi Christine, f. Chirstoffersdatter; gift (28. Dec. 1907) m. Mette Kirstine Kronborg. Elev paa Vraa Højskole 1904—05. Fmd. f. Tranum Andelsmejeri fra 1932. Medl. af Repræsentantskabet for Aalborg Amts Ldbf. og Kasserer for Tranum Sparekasse.

Adresse: Allégaarden, Tranum pr. Brovst.

Andersen, Carl, Husmand; f. 20. April 1892 i Skørping Sogn; Søn af Skovfoged P. Andersen og Hustru Nicoline, f. Christensen; gift (20. Juni 1923) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Realskolen i Bælum. Fmd. f. Hellum Herreds Husmandskreds fra 1928. Medl. af Amtsbestyrelsen for Hmdfr. i Aalborg Amt. Repræsentant i Husmandskreditforeningen fra 1934. Sogneraadsm. fra 1937 i Kongerslev Komdrup. Fmd. og Regnskabsfører i Kongerslev Brugsforening.

Adresse: Kongerslev.

Andersen, C. C., Redaktør, R. af Dbg.; f. 13. Nov. 1887 i Roskilde; Søn af Lokomotivf. Gotlieb Andersen og Hustru Johanne, f. Larsen; gift (13. April 1913) m. Kirsten Ingeborg Hansen. Elev paa Borgerskoler, Kursus, Aftenskoler. Fmd. f

Landsjagtforeningen af 1923. Medl. af Jagtraadet, Reservatraadet og Statsskovenes Reservatudvalg. Medl. af Conseil international de la Casse, Paris.

Adresse: Puggaardsgade 14², Kbhvn. V.

Andersen, Christian, Konsulent; f. 17. Maj 1892 i Sevel; Søn af Gdr. A. P. Andersen og Hustru Ane M., f. Nielsen; gift (8. Nov. 1921) m. Mathilde Børsting. Elev paa Skamlingsbanke Højskole 1912—13 og Asmildkloster Landbrugsskole 1913—14. Landbrugskandidat 1917. Regnskabskonsulent i Nordfynske Landboforening.

Adresse: Særslev pr. Jullerup.

Andersen, C. W., Veterinærinspektør for Øerne og Sønderjylland, R. af Dbg.; f. 16. Maj 1883 i Kbhvn.; Søn af Melhldr. Jens Andersen og Hustru Emilie, f. Wilmann; gift (7. Juli 1910) m. Karen Paustian. Privatist til 4. Kl. Hovedeksamen. Dimitteret som Dyrlæge 31. Jan. 1905. Fra 1908—27 Laborator ved Forsøgslaboratoriet, senere Forsøgsleder v. Statens veterinære Serumlaboratorium, Veterinærinspektør 1928 for Nørrejylland, 1930 for Øerne og Sønderjylland. Medl. af det ministerielle lægelig-veterinære Hygiejneudvalg.

Adresse: Lindegaardsvej 43, Charlottenlund.

Andersen, Ellen Villemoes, Fru; f. 27. April 1895 i Billum; Datter af Gdr. Thomas Thomsen

og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (20. Sept. 1917) m. Peder Villemoes Andersen. Elev paa Vallekilde Højskole 1913, Askov udv. Højskole 1915—16 og Ankerhus Husholdningsskole 1917. Fmd. f. De samv. danske Husholdningsforeninger og for De sjæll. Landboforeningers Husholdningsudvalg. Medl. af Statens Husholdningsraad, Statens Husholdningskommission og af Egebjerg Skolekommission. I Bestyrelsen for Tidsskrift f. Husholdning og for Tommerup Hørfabrik.

Adresse: Skovgaard pr. Braade, Sjælland.

Andersen, Emil, Gaardejer; f. 8. Dec. 1888 i Fodby Sogn; Søn af Gdr. August Andersen og Hustru Betty, f. Hansen; gift (10. Febr. 1918) m. Thora Frederiksen. Fmd. f. Ringstedegnens Ldbf. 1934.

Adresse: Skaaningegaarden, Valsømagle pr. Ringsted.

Andersen, Frederik, Gaardejer; f. 22. Jan. 1878 i Kvistlemark; Søn af Gdr. Niels Rasmus Andersen og Hustru Magdalene, f. Nielsen. 1910—17 Fmd. f. Stenstrup Brugsforening. 1917—25 Medl. af Sogneraadet. Siden 1923 Fmd. f. Siperup Andelsmejeri.

Adresse: Stenstrup, Næstved.

Andersen, Gebhard, Proprietær; f. 2. Maj 1887 i Møllebjerggaard, Snøde; Søn af Propr. Rasmus Andersen og Hustru Hanne, f. Jeppesen; gift 2. Maj 1913) m. Emilie Hansen. Elev paa Rødkilde Højskole 1905—06, Vejstrup Højskole 1906—07 og Høng Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Bøstrup Andelsmejeri fra 1936. Medl. af Best. f. Landbostandens Sparekasse i Rudkøbing fra 1935.

Adresse: Møllebjerggaard pr. Snøde.

Andersen, Georg, Gaardejer; f. 21. Sept. 1873 i Holme Olstrup; Søn af Møller Hans Andersen og Hustru Katrine, f. Nielsen; gift (5. Maj 1905) m. Grethe Larsen. Elev paa Haslev Højskole.

Fmd. f. Kalby Andelsmejeri. Sogneraadsmfd. 1924—36.

Adresse: Kalby, Holme-Olstrup.

Andersen, Gunnar Juul, Gaardejer; f. 24. Dec. 1903 i Salby; Søn af Rentier Niels Peder Andersen og Hustru Marie, f. Knudsen; gift (5. Maj 1927) m. Karen Marie Andersen. Elev paa Høng udv. Højskole 1921, Korinth Landbrugsskole og Dalum Landbrugsskole 1926. Fmd. f. Andelsmejeriet »Rødsbæk«, Viby.

Adresse: Salby pr. Mesinge.

Andersen, Gustav, Gaardejer; f. 17. Okt. 1889 i Hillested pr. Maribo; Søn af Gdr. Christian Andersen og Hustru Kirsten, f. Hansen; gift (20. April 1918) m. Dora Malvine Hansen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1906—07 og paa Emdrupborg. Fmd. f. Loll.-Falsters Frøavlerforening, Abed Brugsforening og L. S., Stokkemarke. Næstfmd. i Stokkemarke Andelsmejeri og i Maribo Roedyrkerforening. Medl. af Overbestyrelsen f. Roedyrkerforeningerne, m. v.

Adresse: Lergaarden, Abed pr. Søllested.

Andersen, Hans Christian, Direktør, R., D.M.; f. 28. Sept. 1878 i Roskilde; Søn af Snedkerm. O. V. Andersen og Hustru Vilhelmine; gift (14. Juni 1901) m. Elna Fahrner-Olsen. Elev paa Roskilde Latinskole. 1898 Fuldmægtig paa Sjællands Stiftsskriverkontor og ved Siden heraf 1899 Assurancefirma. 1906 Direktør for Tyveriforsikrings-Akts. »Danmark«, Roskilde. 1925 Branddirektør for Roskilde (Købstædernes alm. Brandforsikring). 1937 Værge og Godsforvalter for Roskilde Domkirke. Fmd. f. Dansk Forsikringsfor. mod Stormskade. Medl. af Best. f. Østift. Brandforsikr. f. Landbygn.

Adresse: Ringstedgade 14, Roskilde. Egholm Skovgaard pr. Kr. Hyllinge St.

Andersen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 1. Nov. 1878 i Kettinge; Søn af Gdr. Hans Andersen og Hustru Kirsten, f. Simonsen; gift (25. Marts

1904) m. Anna Høegh. Elev paa Tune Landbo-skole 1901—02. Fmd. for Horreby Andelsmejeri fra 1912 og for Andelsbanken i Nykøbing F. Næstfmd. i Sogneraadet.

Adresse: Luenhøj pr. Egebjerg. F.

Andersen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 13. April 1876 i Falsled; Søn af Fiskehldr. Jens Andersen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (16. Dec. 1904) m. Kirstine Hansen. Fmd. f. Falsled Andelsmejeri fra 1931. Har haft forsk. Tillidshverv, f. Eks. Medl. af Sogneraadet i 8 Aar.

Adresse: Rønmoselund, Falsled.

Andersen, Houmark N., Gaardejer; f. 13. Juni 1890 i Borbjerg Sogn; Søn af Gdr. Søren Chr. Andersen og Hustru Petrine, f. Jensen; gift (8. Nov. 1919) m. Jensine Mosgaard. Elev paa Ryslinge Højskole 1910—11 og Asmildkloster Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. Mejeriet »Holmgaard«. Næstfmd. i Ringkøbing Amts Eksportforening. Repræsentant i Vest- og Sønderjyds Kreditforening. Medl. af Best. for Ringkøbing Amts Mejeriforening, for Vareindkøbsforeningen og for Holstebro og Omegns Mergelselskab.

Adresse: Siir, Holstebro.

Andersen, Jens, Gaardejer; f. 11. Sept. 1880 i Himmelev; Søn af Gdr. Anders Christoffersen og Hustru Ane, f. Larsen; gift (12. Maj 1912) m. Valborg Petersen. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1899—1901. Landbrugskandidat 1905. Fmd. f. Thureby-Køge Landboforening og den lokale Foderstofforening samt Medl. af Best. f. D. L. F. 1921—33 Sogneraadsmfd.

Adresse: Lundemarksgaard pr. Herfølge.

Andersen, Jens, Husmand; f. 25. Marts 1871 i Demstrup; Søn af Hmd. Anders Jensen og Hustru Ane Kirstine, f. Christensen; gift (6. April 1900) m. Helene Madsen. Fmd. f. Demstrup An-

delsmejeri, Brugsforening, Sogneraadet, Tilsynsraadet for Sjørlev Sparekasse og Demstrup lokale Gødningsforening.

Adresse: Demstrup, Sjørlev.

Astrid Greve. Elev paa Voldby Højskole 1895 og Ødum Landbrugsskole 1906. Fmd. f. Grenaa Landbrugsforenings Planteavljudvalg og Medl. af Best. for Ldbf.

Adresse: Benzonslyst, Voldby.

Andersen, Jens, Gaardejer; f. 25. Febr. 1877 i Heden; Søn af Grd. And. Jørg. Andersen og Hustru Maren, f. Christoffersen; gift (25. Maj 1907) m. Thora Petersen. Elev paa Vejstrup Højskole 1895—96. Fmd. f. Vantinge Andelsmejeri fra 1931. Sogneraadsmidl.

Adresse: Heden pr. Allested.

Andersen, Jens Brix, Gaardejer; f. 28. April 1889 i Ø. Dammen; Søn af Propr. Otto Chr. Andersen og Hustru Ane Kirstine, f. Bonnerup; gift (19. Dec. 1911) m. Blanka Elfrida Larsen. Elev paa Gistrup Højskole 1909—10. Fmd. f. Hundeleve Andelsmejeri, Gjelstrup fra 1937.

Adresse: Hundeleve, Gjelstrup St.

Andersen, Jens, Gaardejer; f. 25. Marts 1878 i Bislev; Søn af Gdr. Just Andersen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (6. Okt. 1906) m. Sørine Nielsen. Elev paa Ry Højskole 1901—02. Tidl. Fmd. i Fællesledelsen for Himmerlands samv. Ldbf. Fmd. f. Transformatorforeningen og for Svinereguleringsnævnet, (fhv. Sogneraadsmidl.). Vurderingsmand til Ejendomsskyld m. v.

Adresse: Pisselhøj, Aars.

Andersen, Jens Chr., Proprietær; f. 29. Nov. 1884 i Skæve Sogn, Hjørring Amt; Søn af Gdr. Thomas Chr. Andersen og Hustru Marie, f. Ottesen; gift (2. Aug. 1930) m. Kirstine Kollerup. Elev paa Mellerup Højskole 1908—09 og 10 og Tune Landboskole 1910—11. Fmd. f. Andelsmejeriet »Nordsalling» siden 1938.

Adresse: Aagaardsholm pr. Roslev St.

Andersen, Jens, Gaardejer; f. 15. Aug. 1880 i Voldby Sogn; Søn af Gdr. Anders Andersen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (5. Marts 1909) m.

Andersen, Jens Christian, Slagteridirektør; f. 11. Marts 1901 i Horsens; Søn af Møller Christen Andersen og Hustru Anne Marie, f. Søren-

sen; gift (14. Feb. 1926) m. Nina K. Olesen. Dir. for Andelsslakteriet i Rønne.

Adresse: Haslevej 19, Rønne.

Andersen, Jens Jensen, Gaardejer; f. 4. Jan. 1879 i Aalsgaardsodde, Skæve; Søn af Gdr. Anders Jensen og Hustru Jensine, f. Christensen; gift (12. Nov. 1901) m. Vilhelmine Christensen. Elev paa Vraa Højskole 1900—01. Fmd. f. Taars Andelsmejeri fra 1931 og for Kontrolforeningen.

Adresse: Heiselholt pr. Taars.

Andersen, J. Møller, Gaardejer, R.; f. 16. Juli 1864 i Blushøjgaard; Søn af Gdr. Anders Jensen og Hustru Bergitte, f. Jensdatter; gift (14. April 1899) m. Anna Svendsen. Elev paa Møllerup Højskole 1887—88 og Tune Landbrugsskole 1890—91. Fmd. f. Hobro Ldbf. fra 1906—14. Statsdyrskuekommissær. Fmd. f. 6. og 8. Skuekreds 1913—26. Medl. af Foren. af jydsk Ldbfr.s Best. 1931—34 og af Husdyrbrugsudvalget 1929—38. Fmd. f. Sogneraadet i 4 Aar. I Tilsynsraadet f. Hobro Sparekasse.

Adresse: Blushøjgaard, Døstrup.

Andersen, Johan, Gaardejer, R.; f. 15. Aug. 1868 i Karlebo; Søn af Gdr. Niels Peter Andersen og Hustru Johane, f. Møller; gift (16. Maj 1899) m. Trine Elisabeth Nielsen. Fmd. f. Hørsholm Distrikts økonomiske Selsk., Hillerød An-

dels-Svineslagteri og Kødfoderfabrikken »Sjælland«. Medl. af Best. f. Andelsanstalten Tryg og Hillerød og Omegns Bank. Kasserer for Toft Andelsmejeri.

Adresse: Avlsholmgaard, Kokkedal.

Andersen, Johannes, Gaardejer; f. 3. Marts 1891 i Midskovgaard; Søn af Gdr. Anders Andersen og Hustru Ane, f. Knudsen; gift (22. Sept. 1922) m. Karen Lange. Elev paa Frederiksborg Højskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1918. Fmd. f. Mesinge Andelsmejeri fra 1932 og Midskov Brugsforening fra 1927. Medl. af Best. f. Odense Eksportslagteri fra 1934.

Adresse: Midskovgaard pr. Mesinge.

Andersen, Johannes, Gaardejer; f. 19. Febr. 1882 i Lou; Søn af Gdr. Poul Andersen og Hustru Maren Kirstine, f. Rasmussen; gift (12. Juli 1912) m. Anna Dorthea Olsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1902—03 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Siden 1932 Fmd. f. De sjællandske Kontrolforeninger, Kontrolforeningernes Landsudvalg, Præstø Amts Kvægavlforeninger og for Husdyrbrugsudvalget i Næstved Landboforening.

Adresse: Lou.

Andersen, Julius, Direktør; f. 26. Jan. 1889 i Sandvig, Mern; Søn af Gdr. Ole Andersen og Hustru Ane Marie, f. Andersen; gift (18. Aug.

1922) m. Anna Rasmussen. Medl. af Fællesbestyrelsen for Andelsslagterierne i Danmark. Adresse: Masnedund Andelsslagteri.

Andersen, Juul Ingefred, Husholdningslærerinde, Gaardejer; f. 26. Dec. 1899 paa Mosegaard, Ejby; Datter af Gdr., Sognefoged A. J. Andersen og Hustru Johanne, f. Christiansen. Elev paa Ubberup og Askov Højskoler, Husholdningslærerindeksam. fra »Ankerhus«. Fmd. f. Foreningen af danske Husholdningslærerinder. Medl. af den af Statsministeriet i 1938 nedsatte Husholdningskommision. Medl. af Udvalgt. f. Oprettelse af Undervisningskøkkener p. Landet. Adresse: Mosegaard pr. Ejby.

Andersen, Jørgen, Gaardejer; f. 27. Nov. 1883 i Overbroen; Søn af Gdr. Johannes Andersen og Hustru Inger, f. Hermann; gift (10. Maj 1913) m. Antonie Andersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. Ulstrup Andelsmejeri pr. Stenvad. Medl. af Best. for Sparekassen for Ørum Sogn. Adresse: Brovang pr. Stenvad.

Andersen, Jørgen Marinus, Gaardejer; f. 18. Dec. 1888 i Simested; Søn af Gdr. Andreas Andersen og Hustru Karen Kirstine, f. Mortensen; gift (20. Nov. 1928) m. Bertha Vestergaard. Elev paa Askov Højskole 1913—14 og Malling Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Simested Andelsmejeri. Fmd. f. Simested Sogneraad. Adresse: Grandgaard, Simested.

Andersen, Kirstine Marie, Konsulent; f. 23. Juni 1898 i Vejlbj, Fredericia; Datter af Gdr. Lorentz Andersen og Hustru Nielsine, f. Basse. Elev paa Gedved Seminarium 1916—20 og Ankerhus Husholdningsseminarium 1927—28. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugskonsulenter og D.L.U.F. Husholdningskonsulent for Kolding Herreds Landbrugsforening og Malt Herreds Husholdningsforening. Adresse: Husholdningshuset, Vejen.

Andersen, Knud, Gaardejer; f. 15. Aug. 1873 i Kærby, Skovby Sogn; Søn af Gdr. Rasmus Andersen og Hustru Marie, f. Christiansen; gift (9. Nov. 1901) m. Marie Kjærhus. Elev paa Særslev Højskole 1894—95 og Dalum Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Koldingkredsens Fællesledelse, Koldingkredsens Kvægavlforening til kunstig Sædooverføring, og for Kolding Herreds Landbrugsforening 1928—37. Medl. af Best. for Avlstystreforsikringen for det sydlige Jylland. Tidl. forsk. komm. Tillidshverv. Adresse: Hejlsgaard, Hejls.

Andersen, L. E., Grosserer, Direktør, R. af Dbg.; f. 21. Nov. 1872 i Odense; Søn af Købmand Lauritz Andersen og Hustru Emma, f. Hansen; gift (3. Sept. 1904) m. Dagny Meyer. Elev paa Gjersings Realskole, Odense, og Handelsskolen, Odense. Fmd. f. Foreningen af danske Æg-Exportører. Næstfmd. i Landbrugsministeriets Æg-Export-Udvalg. Medl. af Best. og Direktør f. Robinson, Andersen & Co., Akts., Hellerup, og The Danish Egg Export Company, Ltd., Hellerup. Medl. af Grosserer-Societetets Repræsentantskab. Adresse: Hesselvangen 2, Hellerup.

Andersen-Lyngvad, Jens Christian, Konsulent; f. 20. April 1890 i Hvorup Sogn; Søn af Gdr. Lars P. Andersen og Hustru Ane Marie, f. Jensen; gift 15. Febr. 1922 m. Karen Nielsen.

Elev paa Aaby Højskole 1910—11 (Lærer samme Sted 1915—16) og Borris Landbrugsskole 1911—12. Landbrugskandidat 1915. Forsøgsassistent. Fra 1919 Planteavlskonsulent for Aalborg Amts Ldbf.

Adresse: Nordvestvej, Hasseris, Aalborg.

Andersen, Marius Andreas, Uddeler; f. 16. Juni 1884 i Allesled; Søn af Købmand og Gdr. Jørgen Andersen og Hustru Jacobine, f. Sørensen; gift (28. Nov. 1908) m. Gerda Frederiksen. Deltaget i Uddelerkursus paa Fyns Stifts Husmandsskole. Medstifter af og Medl. af Best. f. Andelsbanken. Fmd. f. Andelsbankens Afdeling i Odense.

Adresse: Nr. Lyndelse, Aarslev.

Andersen, Marius, Gaardejer, Sognefoged; f. 9. Okt. 1892 i Skamby; Søn af Gdr., Sognef. Hans Andersen og Hustru Bodil Marie, f. Christensen; gift (21. Maj 1937) m. Margrethe Hansen. Elev paa Sørslev Højskole 1912—13 og Dalum Landbrugsskole 1917—18. Medl. af Best. f. Skamby og Omegns Kvægavlforening og Kontrolforeningen. Sekretær i Nordfynske Landboforening fra 1935. Dommer v. Fællesskuet f. Tyre.

Adresse: Skamby.

Andersen, Marinus, Gaardejer; f. 6. Sept. 1884 i Nr. Saltum; Søn af Hmd. Christen Andersen og Hustru Maren, f. Petersdatter; gift (18. Juni 1907) m. Maren Kirstine Jensen. Fmd. f. Hosedal Andelsmejeri, Sdr. Saltum fra 1935. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Har desuden haft forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: »Kærvang« pr. Sdr. Saltum.

Andersen, Marinus, Gaardejer; f. 16. Marts 1896 i Hjerm Sogn; Søn af Gdr. Anders Peder Andersen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (14. Juli 1917) m. Ida Marie Knudsen. Elev paa Krabbesholm Højskole 1914—15 og Sydsjællands Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Andels-

mejeriet »Dybbækdal« siden 1928 og for Foderstofforeningen i Bream. Medl. af Best. for Brugsforeningen og Medl. af Menighedsraadet i 8 Aar.

Adresse: Nordgaarden, Vejsmark, Jebjerg.

Andersen, Martin, Gaardejer; f. 27. Sept. 1897 i Grønninge; Søn af Gdr. N. H. Andersen og Hustru Jensigne, f. Petersen; gift (30. Aug. 1925) m. Dorteia Madsen. Elev paa Grejsdalens Højskole 1919—20. Fmd. f. Krogkilde Andelsmejeri fra 1939.

Adresse: Grønnemose, Vindeballe.

Andersen, Martin, Gaardejer; f. 9. Mars 1879 i Raagelund, Aasum Sogn; Søn af Gdr. Morten Andersen og Hustru Maren Kirstine, f. Sørensen; gift (4. Maj 1906) m. Astrid Andersen. Elev paa Testrup Højskole 1904—05. Fmd. f. Skanderborg Ldbf. og for Fællesledelsen, Svineforsøgsstationen paa »Godthaab« og for Firgaarde Børnehjem. Medl. af Landsudvalget for de lokale Svineforsøgsstationer. Medl. af Best. for Skanderborg Amts Avis, og for Handels- og Landbrugsbanken i Skanderborg.

Adresse: Hemstok, Skanderborg.

Andersen, Niels, Proprietær; f. 12. April 1870 i Horne, Asdal Sogn; Søn af Propr. A. Nielsen, St. Tranget; og Hustru Karen Marie, f. Jensen Blach; gift (12. April 1901) m. Ingeborg Bøge-

skov. Elev paa Fjellerad Højskole 1888—89. Fmd. f. Hjørring Amts Jerseyforening fra dens Oprettelse i 1931. Medl. af Best. f. Sindahl Bank fra 1916. Fast Dommer i en lang Aarrække ved Hjørring Amts Ldbf. Har gennem Aarene haft forsk. andre Tillidshverv.

Adresse: Skaarupgaard, Tolne.

Andersen, Niels, Proprietær; f. 11. Juli 1877 i Guldbjerg; Søn af Propr. Jeppe Andersen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (1907) m. Anna Nielsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1895—96 og 1902—03. Sek. Løjtn. Randers 1900. Landbrugskandidat 1905. Medl. af Forretningsudv. f. De samv. fynske Landboforeninger. Fmd. f. Aarup og Omegns Landboforening og lokale Tillidshverv.

Adresse: Bred, Fyn.

Andersen, Niels, Gaardejer, Sognefoged; f. 7. April 1873 i Martofte; Søn af Gdr. Anders Andersen og Hustru Karen, f. Madsen; gift (29. Marts 1901) m. Hansigne Marie Petersen. Elev paa Ollerup Højskole 1897—98. Fmd. f. Staalbæk Andelsmejeri fra 1914 og Kerteminde Vurderingskreds fra 1916 samt Odense Amts Skyldkreds fra 1935. Medl. af Bestyrelsen for Kerteminde Bank fra 1935. Sognefoged fra 1914.

Adresse: Martofte.

Andersen, Niels, Gaardejer; f. 6. Aug. 1898 i Korning; Søn af Gdr. P. Andersen og Hustru Kirstine, f. Sørensen; gift (16. Nov. 1926) m. Anna Sørensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1920—21 og Malling Landbrugsskole 1925—26. Fmd. f. Krongaard Andelsmejeri fra 1938.

Adresse: Stobberup pr. Løsning.

Andersen Niels Vesti, Gaardejer; f. 4. Febr. 1898 i Jerne v. Esbjerg; Søn af Karetm. H. P. Andersen og Hustru Sørine, f. Jensen; gift (19. Maj 1927) m. Estrid Jensen. Elev paa Frederiksberg Højskole 1916—17 og Høng Landbrugs-

skole 1919—20. Fmd. f. Planteavludvalget i Holbæk Amts Landboforening.

Adresse: »Bakkegaarden«, Soderup, Tølløse.

Andersen, Peder, Gaardejer; f. 12. April 1872 i Flakkebjerg; Søn af Gdr. Frederik Andersen og Hustru Sofie, f. Jensen; gift (19. Sept. 1897) m. Karoline Henriksen. Elev paa Brøderup Højskole 1891—92. Fmd. f. Konradsminde Andelsmejeri 1914—24 og 1930—37.

Adresse: Sandby, Vrangstrup.

Andersen Peder Villemoes, Gaardejer; f. 9. April 1884 i Stenstrup, Højby Sogn; Søn af Gdr. Niels Andersen og Hustru Maren, f. Stampe; gift 20. Sept. 1917 m. Ellen, f. Thomsen. Elev paa Ollerup Højskole 1903—04, Askov Højskole 1909—10 og 1910—11, Ladelund Landbrugsskole 1905—06 og Malling Landbrugsskole 1911. Medl. af Best. f. Odsherreds Landboforening. Medejer og Udstiller 1938 af Kongepremietyren »Dan Højager«.

Adresse: Skovgaard pr. Braade.

Andersen, Peder Christensen, Gaardejer; f. 29. Juni 1868 i Abildskov pr. Nr. Broby; Søn af Gdr. Rasmus Andersen og Hustru Maren, f. Petersen; gift (2. April 1897) m. Maren Petersen. Elev paa Høng Højskole 1890—91 og Dalum Landbrugsskole 1889—90. Fmd. f. Nr. Broby

Andelsmejeri 1929—38 og for Nr. Broby Brugsforening.

Adresse: Abildskov, Nr. Broby.

Andersen, P., Gaardejer; f. 24. Juli 1878 i Rødding Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Søren Andersen og Hustru Jacobine, f. Andersen; gift (10. Maj 1904) m. Henriette Bach. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Viborg Andels Kreatureksportforening siden 1930, for Kvægavlforeningen i Batum gennem en Aarrække og for Rødding Mejeri siden 1915. I Best. for Viborg Amts landøkonomiske Forening gennem 8 Aar. Vurderingsmand for Landkreditforeningen i Viborg siden Foraaret 1939. I Best. for Andelsbanken i Viborg. Medl. af Sogneraadet i Rødding-Løvel-Pederstrup-Kommune gennem 8 Aar. Kasserer i samme. Medl. af Menighedsraadet og Kirkeværge.

Adresse: Batum, Viborg.

Andersen, Poul Christian, Konsulent; f. 6. Nov. 1886 i Sønder-Harritslev; Søn af Sognefoged, Gdr. Niels Peter Andersen og Hustru Kirsten Marie, f. Petersen; gift (19. Sept. 1924) m. Frederikke Fruensgaard. Siden 1920 Konsulent i Havebrug og Plantning for Hjørring Amts landøkon. Selskab og Hmdf. Har skrevet i 1922 »Læplantningsbogen« og i 1928 »Landøkonomisk Køkkenhavedrift«.

Adresse: Svanelundsvej, Hjørring.

Andersen, Rasmus, Gaardejer; f. 4. Sept. 1880 i Smanen; Søn af Gdr. Lars P. Andersen og Hustru Karoline, f. Rasmussen; gift (11. Maj 1915) m. Petra Valborg Pedersen. Elev paa Ollerup Højskole 1899, Askov Højskole 1902 og Ødum Landbrugsskole 1906. Fmd. f. Thorsager-Bregnet Sogneraad og for Haglskadeforeningen for Randers Amt.

Adresse: Ulvedalsgaard pr. Thorsager.

Andersen, Rasmus, Gaardejer; f. 24. Dec. 1897 i Vridsløse, Næstved; Søn af Gdr. Anders Christian Andersen og Hustru Christine, f. Jacobsen; gift (4. April 1922) m. Helga Dynesen. Elev paa Roskilde Højskole 1916—17. Næstfmd. f. De samvirkende sjællandske Hesteavlforeninger for svært Halvblod.

Adresse: Vridsløse pr. Næstved.

Andersen, Rasmus, Gaardejer; f. 6. Marts 1892 i Mørdrup; Søn af Gdr. N. J. Andersen og Hustru Kirstine, f. Larsen; gift (6. April 1921) m. Marie Hansen. Elev paa Ollerup Højskole 1910—11 og Dalum Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Skibby Andelsmejeri og Sogneraadsfmd.

Adresse: Bonderup pr. Skibby.

Andersen, Søren, Gaardejer; f. 23. April 1879 i Guldager v. Hjørring; Søn af Gdr. Anton Christian Andersen og Hustru Karen Marie, f. Mathiasdatter; gift (24. Febr. 1900) m. Anna Kirstine Madsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1898—99. Fmd. f. Kildevang Andelsmejeri.

Adresse: Valsømagle, Ortved.

Andersen, Søren, Gaardejer; f. 24. Jan. 1895 i Selkær; Søn af Gdr. Christian Andersen og Hustru Marie, f. Glerup; gift (9. Nov. 1924) m. Bodil Jensen. Elev paa Ask Højskole 1913—14 og Malling Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Ny-

haab Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Grenaa Ldbf.

Adresse: Laen pr. Glæsborg St.

mandskreds. Sekretær i Viborg Amts Husmandsforening. Medl. af Best. f. De Samvirkende jydsk Husmandsforeninger.

Adresse: Mollerup, Ørum, Sdr. Lyng.

Andersen, Tage, Konsulent; f. 26. Okt. 1909 i Stenum; Søn af Mejeribest. N. O. Andersen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (23. April 1938) m. Esther Holmen Christensen. Elev paa Vraa Højskole 1926—27 og Ladelund Landbrugsskole 1932—33. Landbrugskandidat 1936. Forsøgsassistent og Landbrugslærer. Fra 1938 Konsulent ved Planteavlkontoret i Skanderborg.

Adresse: Nørregade 10, Skanderborg.

Andreasen, Marius, Husmand; f. 2. Maj 1888 i Krstrup Sogn; Søn af Hmd. Mads Anton Andreasen og Hustru Marie, f. Andersen; gift (18. Maj 1915) m. Kristine Andersen. Fmd. f. Rougsø-Sønderhald Herreders Kredsforening af Hmdfr. Medl. af Best. for Rougsø-Sønderhald Herreders Driftslaaneforening og Medl. af Sogneraadet 1937.

Adresse: Holbæk pr. Ørsted.

Andreasen, Arthur, Konsulent; f. 19. Maj 1899 i Sæby; Søn af Husmd. Jens J. Andreasen og Hustru Jensine, f. Mikkelsen; gift (29. April 1934) m. Karen Olesen. Elev paa Horne Højskole 1918—19 og 1920—21 og Korinth Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1925. Landbrugslærer og Ass. Fra 1927 Regnskabskonsulent for Aarhus Amts landøk. Selskab og Ny Solbjerg Ldbf.

Adresse: Viby, Jyll.

Andreasen, N. P., Folketingsmand; f. 25. Juli 1881 i Fuirendal Sogn; Søn af Hmd. Jørgen Andreasen og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (15. Maj 1909) m. Karen Petersen. Elev paa Høng Højskole 1901—02 og Høng Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. De samv. sjællandske Husmandsforeninger 1929 og De samv. danske Husmandsforeninger 1937. Næstfmd. i Landbrugsraadet. Fmd. f. Landbrugslotteriet og Medl. af Repræsentantskabet i Kongeriget Danmarks Hypotekbank. Medl. af Forretningsudv. for Østifternes Brandforsikring.

Adresse: Jyderup.

Andreasen, Jens Christian, Husmand; f. 25. Marts 1887 i Mollerup; Søn af Hmd. Niels Peter Andreasen og Hustru Rasmine Dorthea, f. Petersen; gift (26. April 1912) m. Nielsine Charlotte Schaksen. Fmd. f. Sdr. Lyng Herreds Hus-

Arentsen, A. O., Direktør; f. 5. Nov. 1905 i Esbjerg; Søn af Agent Jacob Arentsen og Hustru

Theresa, f. Jensen; gift (21. Okt. 1928) m. Martha Pedersen. Uddannet paa Esbjerg Andels-Svineslagteri 1921—27. Bogholder paa Graasten Andelssvineslagteri 1928—30. Direktør ved Thisted Andels-Svineslagteri fra 1931.

Adresse: Andelssvineslagteriet, Thisted.

først i Amerika og fra 1910 her. Medl. af Hovedbest. f. Landsforen. »Dansk Cementvareindustri« og Red. af Tidsskr. »Cementindustrien«. Medl. af Best. for Dansk Andels Cementfabriker, Nr. Sundby fra 1934 og har haft flere lokale Tillidsposter i Aarenes Løb.

Adresse: Brovst.

Arnfred, Jens Therkelsen, Forstander; f. 19. Dec. 1882 i Sønderbøl, Oxbøl; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Margrethe, f. Christensen; gift (1. Aug. 1911) m. Karen Helweg. Student 1904. Cand. polyt. 1910. Fmd. f. Repræsentantskabet for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Medl. af Andelsudvalget. Lærer ved Askov Højskole 1910, Forstander 1929.

Adresse: Askov pr. Vejen.

Bach, Chr., Mejeribestyrer; f. 5. Aug. 1883 i Tvis v. Holstebro; Søn af Bolsmd. Peter Chr. Bach og Hustru Johanne, f. Møller Petersen; gift m. Martha Margrethe Jacobsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1905—06 og Dalum Mælkerskole 1907—08. Mejeribestyrer paa Ellenge Mejeri pr. Ullerslev 1. Maj 1908—1. Nov. 1910, paa Silkeborg Andelsmejeri 1. Nov. 1910—15. Juli 1927, derefter paa Mundelstrup Mejeri til Dato. Fmd. f. De danske Bymejeriers Fællesorganisation 1921—39. Dommer ved Forsøgslaboratoriets Smørudstillinger 1914—27. Næst fmd. i Mejeriernes Propagandaudvalg.

Adresse: Mundelstrup St.

Askou, Christen, Gaardejer; f. 29. Dec. 1898 i Brørup Sogn; Søn af Gdr. Jens Askou og Hustru Susanne, f. Sommerlund; gift 24. Nov. 1922 m. Dorthea Madsen. Fmd. f. Tobøl Andelsmejeri. Medl. af Best. for Bobøl og Omegns Kvægavlsforening.

Adresse: Astofte pr. Føvling.

Bach, Carl, Fabrikant; f. 26. Nov. 1880 i Tolstrup; Søn af Gdr. Kristen Pedersen og Hustru Ane Kirstine, f. Bach; gift (3. Feb. 1911) m. Karen Katrine Jensen. Præliminæreksamen og Handelsskoleeksamen. Udd. v. Handelen til 1903, men begyndte da Cementvarefabrikation,

Bach, Ole, Gaardejer; f. 25. Jan. 1885 i Østerild Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Jens Lukassen Bach og Hustru Petrine, f. Thomsen; gift (30. Marts 1910) m. Ingeborg Oddershede. Elev paa Vesterdals Højskole 1903—04 og Ladelund Landbrugsskole 1906—06. Fmd. f. Fællesledelsen af Kvægavlen i Thy og Hanherred. Sogneraadmedl. 1918—29.

Adresse: Esdal, Faartoft pr. Thisted.

Bach, Søren Jensen, Revisor; f. 21. Dec. 1892 i Faarup; Søn af Gdr. Peder Bach og Hustru Marie, f. Jensen; gift (31. Dec. 1925) m. Dhjønne Jennet, f. i Oslo. Elev paa Vejlbys Højskole, Malling Landbrugsskole og Den jydsk Handels-højskole, Aarhus, 1912—13. Ansat i Den danske Andelsbanks Revisionsafdeling 1916—22. Selvstændig Revisionsvirksomhed fra 1924. Konsulent for »Danske Andelskasser« siden 1925.

Adresse: Stationsgade 17, Risskov, Aarhus.

Bacher, Tønnes, Forstander for Statens Væksthusforsøg, Virum, Lyngby; f. 21. April 1895 i St. Magleby, Amager; Søn af Gdr. Peder Olsen Bacher og Hustru Ane Tønnes, f. Petersen; gift (5. Juni 1919) m. Anna Katrine Esbensen. Elev paa Aarslev Havebrugsskole 1913—14. Havebrugskand. Studieophold i England og i U. S. A. (Rockefeller-Foundation). M. S. Cornell Univers. Fmd. f. N. J. F.'s Havebrugssektion. Medl. af Best. f. Østifternes Haveselskab, Kbhvns. Amts Afd., og Alm. d. Gartnerforenings Lyngby Kreds. Censor v. Landbohøjskolen.

Adresse: Statens Væksthusforsøg, Virum, Lyngby.

Bachmann, Laur., Husmand; f. 5. Okt. 1890 i Paarup, Ellinge Sogn; Søn af Smed Hans Peter Larsen og Hustru Maren Kirstine, f. Rasmussen; gift (10. Aug. 1924) m. Valborg Rasmussen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole 1918

—19. Fmd. f. Nyborg Hovedkreds af De fynske Husmandsforeninger og for Skellerup Brugsforening samt Kvægavlsforeningen.

Adresse: Skellerup, Ullerslev.

Bagge Hansen, Anders Larsen, Hønseriejer og Gaardejer; f. 24. Febr. 1902 i Lind, Damsholte Sogn; Søn af Gdr. Anders Peter Hansen og Hustru Kristine, f. Nielsen; gift (28. Juli 1924) m. Ellen Franciska Petersen. Elev paa Karise Højskole 1916—17 og »Kornmod«, Silkeborg, 1917—18. Præliminæreks. Elev paa Lyngby Landboskole 1922—23. Fmd. f. Stedbedømmelsen af hele Hønseshold i Præstø Amt. Medl. af Best. f. Præstø Amtskreds af Danmarks Fjerkræavlforening, Ringsted Andelfjerkræslagteri, og Danske Erhvervshønsierier.

Adresse: Lind, Stege.

Bagge, Marinus, Konsulent; f. 10. April 1886 i Aadum pr. Tarm; Søn af Gdr. Søren Bagge og Hustru Ane, f. Hansen; gift (4. Aug. 1923) m. Mary Nielsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1908—09 og Borris Landbrugsskole 1914—15. Revisor i Hammel Slagteri, Aarhus Eksportslagteri og Mejeriet Videmark. Konsulent i Regnskabsføring for de 4 midtjydske Ldbf.

Adresse: Svenstrup pr. Hammel.

Bagge, Marius, Konsulent og Gaardejer; f. 18. Nov. 1896 i Serritslev; Søn af Gdr. Søren Bagge og Hustru Hanne, f. Petersen; gift (11. Febr.

1923) m. Marie Kjeldsen Paulsen. Elev paa Landbrugsskole 1914—15. Medl. af Best. for Ny Soelbjerg Ldbf. og Skanderborg Andelssvine-slakteri. Revisor i Banken for Skanderborg og Omegn. Sekretær i Skovdyrkerforeningen for Aarhus og Skanderborg Amtsrads kredse. Regnskabskonsulent for Skanderborg Ldbf. siden 1920.

Adresse: »Pilgaard« pr. Skanderborg.

Bagger, Christen, Gaardejer; f. i Gangsted; Søn af Gdr. Chr. Bagger og Hustru Ane Marie, f. Rasmussen; gift (31. Maj 1905) m. Bolette Jensen. Elev paa Testrup Folkehøjskole 1883—84. Fmd. f. Sogneraadet og Hesteavlforeningen. Medl. af Best. f. Horsens Landbrugsforening.

Adresse: Stenbjerggaard, Hovedgaard.

Bak, Krej Jensen, Gaardejer, Landbrugs-kandidat; f. 6. Juni 1869 i Udbyneder; Søn af Gdr. Jens Bak og Hustru Rasmine, f. Erikstrup; gift (28. Juni 1903) m. Marie Jensen. Møllerup Højskole 1888—89. Malling Landbrugsskole 1894—95. Landbrugskandidat 1898. Fmd. f. Hads Herreds Landboforening. Medl. af Landhus-holdningselskabs Bestyrelsesraad.

Adresse: Snærrildgaard, Odder.

Bakman, Marinus, Direktør; f. 3. Nov. 1892 i Malt; Søn af Gartner Ernst A. P. K. Bakman og Hustru Ane Kirstine, f. Nielsen; gift (7. Jan. 1917) m. Valborg Marie Olesen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole 1910—11 og Asmildkloster Landbrugsskole 1913—14. Landbrugskandi-dat 1917. 1917 Konsulent for De samv. jydsk Hmdf. 1919 Konsulent i Planteavl for de to sydsjæll. Ldbf. samt fra 1924 tillige for Hmdf. Fra 1. Okt. 1933 Direktør for Landbo- og Hus-mandsforeningernes Frøsalg, Roskilde.

Adresse: Roskilde.

Balle, Kristen, Forstander; f. 14. Febr. 1876 i Vester Nebel, Kolding; Søn af Gdr. Hans Kristensen Balle og Hustru Karen, f. Nielsdatter; gift (25. Jan. 1901) m. Christine Wandschneider.

Elev paa Brøderup Højskole 1895—96 og Rosenborg Gartnerskole. Fmd. f. De samv. jydsk Hmdf.s Mønsterbrugsbedømmelse og for Havebrugsudvalget. Forstander for St. Restrup Husmandsskole.

Adresse: St. Restrup Husmandsskole pr. Sønderholm.

Balle, Niels, Statskonsulent, Docent; f. 14. Dec. 1877 i Vester Nebel, ved Kolding; Søn af Gdr. Hans Balle og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (19. Aug. 1911) m. Emmy Melchior. Maskinistuddannelse, cand. polyt. 1910. Fra 1918 Statskonsulent i Kraftmaskiner og Docent ved Landbohøjskolen. Leder af Maskinkursus for Landmænd. Medl. af Statens Redskabsudvalg.

Adresse: Sct. Kjeldsgade 4, Kbhvn. Ø.

Ballisager, Aksel, fhv. Gaardejer, Sparekasse-direktør, R. af Dbg.; f. 8. Febr. 1874 i Aaes ved Horsens; Søn af Gdr. A. K. P. Ballisager og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (27. Maj 1898) m. Marie Laursen. Elev paa Elbæk Efterskole og Vestbirk Højskole 1897—98. I Bestyrelsen for Landbrugsforen. fra 1912, Fmd. fra 1915—37. I Best. f. Foreningen af jydsk Ldbf. og De samv. danske Ldbf. 1917—37. I Direktionen for Landbosparekassen i Horsens fra 1922, Fmd. fra 1936, adm. Direktør fra 1938. Sognefoged og Lægdsmand i Væhr Sogn siden 1912.

Adresse: Stensballe pr. Horsens.

Balmann, Chresten, Gaardejer; f. 11. Juni 1886 i Oure; Søn af Gdr. Jørgen Christensen og Hustru Kirsten, f. Rasmussen; gift (14. Okt. 1911) m. Signe Nielsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1904—05 og Skaarup Landbrugsskole 1907—08. Har været Fmd. f. Mejeriet og Medl. af Sogneraadet fra 1921—34, deraf 5 Aar som Fmd. Skatteraadsmidl. fra 1. Jan. 1934.

Adresse: Oure pr. Oure.

Bang, Ejler, Gaardejer; f. 3. Dec. 1902 i Munkgaard, Rørup Sogn; Søn af Gdr. Jørgen Bang Jensen og Hustru Ane Katrine, f. Ejlersten. Elev paa Ollerup Højskole 1921—22, Askov Højskole 1931—32 og Ladelund Landbrugsskole 1926—27. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Aarup og Omegns Ldbf. fra 1935. Næstfmd. i samme Ldbf. fra 1937.

Adresse: Hjorte Nymarksgaard pr. Gelsted.

Bangsgaard, Peder Ginnerup, Gaardejer; f. 11. Marts 1875 i Villerslev Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Jens Peder Bangsgaard og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (10. Nov. 1903) m. Maren Katrine Østergaard. Fmd. f. Hassing-Villerslev Sparekasse. I 20 Aar Fmd. f. Mejeriet »Enighed« i Villerslev indtil 1938. Vurderingsmand i den alm. Brandforsikring for Landbygninger. Kredsforstander for Thy Have- og Plantningsforening. I Repræsentantskabet for Thylands Bank. Menighedsraadsmedl. og Voldgiftsdommer i Handel med Husdyr.

Adresse: Vibberstoft pr. Hørdum St.

Bank, Karl, Planteavlskonsulent; f. 14. Dec. 1906 i Lønborg Sogn; Søn af Gdr. Jørgen Bank og Hustru Sidsel, f. Jørgensen; gift (29. Dec. 1936) m. Kaja Pedersen. Elev paa Luthersk Missionsforenings Højskole Vinteren 1926—27. Præliminæreksamen fra Rønde Gymnasium. Landbrugskandidat 1934. Ass. paa Blangstedgaard Sommeren 1934. Lærer ved Kærehave Landbrugsskole fra Efteraaret 1934 om Sommeren Assistent ved Ringstedegnens Ldbf. Fra November 1936 Konsulent i Planteavl ved Ulfborg og Omegns Ldbf. og ved Brejning-Hover-Nr. Omme Ldbf. og Videbæk og Omegns Ldbf. Adresse: Ulfborg.

Basse, Niels, Afdelingsleder; f. 7. Nov. 1888 i Blegind; Søn af Gdr. M. N. Basse og Hustru, f. Krarup; gift (7. Nov. 1917) m. Sigrid Schram. Elev paa Lyngby Landboskole 1907—08. Landbrugskandidat 1910. Samme Aar Assist. v. Hedeselskabet og 1916 Distriktsbestyrer; fra 1918 Afdelingsleder for Hedeselskabets Mose- og Engafdeling, Medredaktør af Hede Selskabets Tids-

skrift. Fmd. f. Foreningen af Hedeselskabets Tjenestemænd 1928—34. Direktør for A/S. Jydsk Landvinding fra 1936. Medl. af Best. for Viborg Amts landøkonom. Forening. Leder af Selskabet »Hedebruget«s faglige Arbejde og Medl. af Selskabets Best. og Forr.-Udvalg. Leder af Landbruget paa Grove Hedegaards Ungdomsskole (under Kirkens Korshær) fra 1938.

Adresse: Villa »Tatoi«, Viborg.

Bay, Hans Jacob, Gaardejer; f. 21. Juni 1880 i Tullebølle; Søn af Gdr. Rasmus Bay og Hustru Ane, f. Bay; gift 30. Maj 1909 m. Anna Hansen. Elev paa Vejstrup Højskole 1902—03. Fmd. f. Longelse-Fuglsbølle Andelsmejeri fra 1936. Brugsforeningen fra 1935 og Langelands Hesteforsikring 1936. Tidl. forskell. komm. Hverv.

Adresse: Bremlebjerg pr. Longelse.

Beck, Alfred Stephan, Gaardejer; f. 28. Dec. 1875 i Halager Skole; Søn af Skolelærer I. S. Beck og Hustru Erikka, f. Christensen; gift (3. Maj 1913) m. Jensine Kathrine Jensen. Elev paa Aaby-»Aabybro« Højskole 1893—95. Fmd. f. Vithen Andelsmejeri 1924—1936 og for Vithen Hesteforsikringsf. 1920—28. Medl. af Repræsentantskabet f. Hammel Anders Svineslagteri og i Best. f. Hammel & Omegns Hesteforsikringsforening.

Adresse: Ruholm, Hinnerup.

Bech, August, Forpagter, R. af Dbg.; f. 16. Aug. 1879 paa Engelsholm, Vejle; Søn af Khr., Hfjm. Carl Bech og Hustru Josepha del Carmen, f. Prom (Adoptivd. af Etatsraad, Gross. Georg Petersen); gift (19. Okt. 1906) m. Margrethe Reisz. Elev paa Fredericia Latin- og Realskole. Landbrugskandidat 1902, Tillægseks. i Planteavl 1904. Forp. af Vallø Hovedgaard fra 1917. Fmd. f. Centralforeningen af Tolvmandsforeninger i Danmark. Medl. af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad. Medl. af Statens Redskabsudvalg.

Adresse: Vallø Hovedgaard, Vallø.

Beck, Harald, Gaardejer; f. 27. April 1884 i Vester Haugaard, Odder; Søn af Gdr. P. Beck og Hustru Mathilde, f. Breinholm; gift (19. Dec. 1908) m. Elisabeth Ladegaard. Elev paa Ryslinge Højskole 1901—02 og Malling Landbrugsskole 1904—05. Fmd. for Brønderslev og Omegns Ldbf. fra 1925, for Hjørring Amt og Kjær Herreds Brandforsikring fra 1933 og for A/S Nordjydsk Tidende fra Starten. Medl. af Best. f. L. S. i Hjørring Amt og af L. S.'s Repræsentantskab. Forskellige andre Tillidshverv.

Adresse: Thise Ladegaard pr. Manna.

Beck, Sigurd, Direktør; f. 15. Juni 1882 i Saksild pr. Odder; Søn af Gmd. P. Beck og Hustru Mathilde, f. Breinholm; gift (16. Nov. 1915) m. Ellinor Marie Jensen. Handelsuddannet, senere Ophold i England fra 1905 til 1908. Dir. for Bjerringbro Andelsslakteri.

Adresse: Bjerringbro Andelsslakteri.

Bekker, Terkild, Togfører; f. 23. Maj 1878 i Oxenvad; Søn af Gdr. Frederik Bekker og Hustru Christine, f. Petersen; gift (7. Maj 1904) m. Johanne Nissen Anderskov. Sekretær for Sønderjyllands Fjerkræslagteri. Næstfmd. f. Haderslev Amtskreds Fjerkræavlerforening. Medl. af Fællesudvalget for Stedbedømmelse i Sønderjylland.

Adresse: Moltrupvej 20, Haderslev.

Bendixen, Eli, Konsulent; f. 1. Juni 1902 i Odder; Søn af Hingstekommissionær Ole Bendixen og Hustru Petra, f. Pedersen; ugift. Elev paa Als Husholdningsskole. Husholdningskonsulent i Aalborg Amts Ldbf.

Adresse: Kastanievej 6, Hasseris.

Bendixen, Hans Christian, Professor, R., f. 12. Juli 1897 i Bredsten pr. Vejle; Søn af Snedkerm. Hans A. Bendixen og Hustru Sofie Hedvig, f. Kristensen; gift (6. Juni 1925) m. Bertha Emilie Eleonora Eggensen. Dyrlegeeksamen 1921. Pro-

fesor i Veterinær Bakteriologi, Kød- og Mælkekontrol samt veterinær Parasitologi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1935—37. I 1937 udnævnt til Professor i speciel Patologi samt Forstænder for den stationære Klinik for store Husdyr, medicinsk Afdeling, ved samme Højskole. Fmd. f. Danske Hygiejnikeres Fællesrepræsentation.

Adresse: Magnoliavej 53, Valby.

Bendixen, Valdemar, Gaardejer; f. 25. Maj 1882 i Rosildegaard, Vindinge Sogn; Søn af Sognef., Gdr. P. C. Bendixen og Hustru Karen Marie, f. Pedersen; gift (8. Nov. 1913) m. Marie Bischoff. Landbrugskursus paa forsk. Læresteder (Herregaarde). Fmd. f. Vindinge Andelsmejeri fra 1923. Har haft forskell. lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsmidl., Skolekommissionsmedl. m. m. Medl. af og Kasserer for Menighedsraadet fra 1934.

Adresse: Rosildegaard, Lamdrup.

Bendtsen, Chr., Sekretær; f. 9. Sept. 1881 i Naur Sogn; Søn af Gaardejer Niels Bendtsen og Hustru Severine, f. Kristensen; gift (17. April 1911) m. Anna Meta Marie Pedersen. Uddannet ved Handelen. Sekretær for Andelsforeningernes Sanatorieforening og Inspektør ved Krabbesholm Sanatorium. Har tidligere haft flere kommunale Hverv.

Adresse: Krabbesholm Sanatorium, Skive.

Bendtsen, Hans, Gaardejer; f. 13. April 1884 i Næsbyhoved-Broby; Søn af Gdr. Lars Bendtsen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen; gift (26. April 1912) m. Anna Rasmussen. Elev paa Vejstrup Højskole, Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Bubbel Andelsmejeri fra 1925. Medl. af Fællesledelsen af Kvægavls- og Kontrolforeninger. Repræs. i Smørekseportforeningen Danish Dairies.

Adresse: Kærbyholm, Nr. Aaby.

Bennedsen, Bende, fhv. Førstelærer; f. 22. Juli 1871 i Aarslev; Søn af Bager og Landmd. Jeppe Bennedsen og Hustru Christine, f. Lausten; gift (28. Okt. 1922) m. Christine Petersen. Lærereksamen fra Statseminariet i Tønder 1893. Fmd. f. Sydjydsk Andels Fjerkræslagteri og for Danmarks Sussexklub. Tidl. Fmd. f. Aabenraa Fjerkræavlerforening. Kursusleder.

Adresse: Nr. Hostrup, Røde Kro.

Benner, Lars Peter, Gaardejer; f. 2. Maj 1882 i Levring v. Kjellerup; Søn af Gdr. Chr. Benner og Hustru Laura, f. Petersen; gift (21. Maj 1912) m. Karen Jensen. Fmd. f. Rydal Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Sdr. Skjortholt pr. Kvissel.

Bernsen, Peter, Mejeribestyrer; f. 7. April 1883 i Varnæs; Søn af Gdr. Henrik Bernsen og Hu-

stru Marie Christine, f. Ohlsen; gift (26. Sept. 1910) m. Anne Kjestine Petersen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Gram og Omegns Brugsforening.

Adresse: Gramgaard pr. Gram.

Berntsen, Thomas, Gaardejer; f. 20. Aug. 1879 i Jestmark; Søn af Hmd. Lars Berntsen og Hustru Johanne Katrine, f. Christensen; gift (16. Marts 1906) m. Anna Marie Mortensen. Fmd. for Kaas Andelsmejeri fra 1937 efter i flere Aar at have været i Best. Medl. af Best. for L. S. og for Jagtforeningen.

Adresse: Nygaard pr. Pandrup.

Bertelsen, Anton Chr., Husmand; f. 14. Dec. 1889 i Lilballe, Eltang Sogn; Søn af Hmd. Hans Bertelsen og Hustru Maren Marie, f. Gregersen; gift (29. Okt. 1915) m. Cæcilie Andersen. Fmd. f. Kolding Herreds nordre Kredsforening af Hmdfr. fra 1932, for Viuf Hmdfr. fra 1926 og Viuf Kreaturforsikringsforening fra 1925. Gennem mange Aar Rejsfører.

Adresse: Viuf.

Bertelsen, Bernhardt, Landbrugskandidat; f. 23. Jan. 1886 i Lihme; Søn af Gdr. Bertel Christensen og Hustru Dorthe, f. Nielsen; gift 8. Juli 1924 m. Katrine Møller. Elev paa Frederiksborg Højskole 1910—11, Askov Højskole 1911—12 og Asmildkloster Landbrugsskole 1908—09. Landbrugskandidat 1916. Lærer paa Skamlingsbankens Højskole 1916 og paa Vestbirk Højskole fra 1918. Fmd. f. Østbirk Andelsmejeri fra 1937 og for Svinereguleringsudvalget. Medl. af Sogneraadet fra 1929.

Adresse: Vestbirk.

Bertelsen, Bertel Peter, Kontorbestyrer, Hedebruget; f. 28. Febr. 1882 i Voerladegaard; S. af Sognef., Gdr. Peter Bertelsen og Hustru Marie Katrine, f. Petersen; ugift. Elev paa Hedeselskabets Skole i Birkebæk 1902—04 og Vestbirk Højskole Vinteren 1898—99 og 1900.

Adresse: Hedebruget, Viborg.

Bertelsen, Kristian, Konsulent; f. 12. Aug. 1910 i Junget pr. Roslev; Søn af Hmd. Niels Bertelsen og Hustru Anna Marie, f. Hinnerup. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1932—33. Landbrugskandidat 1936. Assistent v. Tystofte Forsøgsstation, Lærer v. den fynske Husmandsskole, Fra 1938 Konsulent f. Assens og Middelfart Hovedkredse i de fynske Hmdfr.

Adresse: Aarup.

Berthelsen, N. P., Gaardejer; f. 26. Okt. 1882 i Lihme Sogn; Søn af Gdr. Berthel Christensen og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift (10. Okt. 1911) m. Mathilde Nielsine Møller. Elev paa Elbæk Højskole 1906 og Asmildkloster Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Andelsmejeriet »Brodal« siden 1936 og for Lihme Foderstofforening. Medl. af Best. f Salling Ldbf., for Lihme Sogns Kvægavlsforening og for Vestsallings Jernbane.

Adresse: Øster Hærup, Lihme.

Bidstrup, Hans Bohn, Avlsbruger; f. 14. Juli 1883 i Klemensker; Søn af Hmd. Hans Bidstrup og Hustru Laura Kristine, f. Schau; gift (1. Marts 1918) m. Hulda Jørgendine Kofoed. Fmd. f. Fællesudvalget for Svineavlén paa Bornholm. Medl. af Best. f. Andels-Svineslagteriet, Bornholms Kvægavlsforening, Svineavlforening og Drifts-laane forening for mindre Jordbrugere samt af Nyker Brugsforening og Foderstofforening. Til-

idsmand for Husmændenes Brand- og Ulykkesforsikring. Formd. f. Nyker Hmdf. i 8 Aar.

Adresse: Yppernelund, Nyker.

Bille Brahe, Oluf, Baron, Hofjægermester, R. af Dbg.; f. 13. Febr. 1888 paa Fraugdegaard; Søn af Hofjægerm., Baron Preben Bille-Brahe og Hustru Elisabeth, f. Cederfeldt de Simonsen; gift (25. Maj 1912) m. Agnes Hansen, Mullerup. Student 1907. Landbrugskand. 1911. Amtsraads-medlem fra 1928. Landvæsenskommisær fra 1929. Fmd. f. Jagtrettens Afløsning for Odense og Assens Amter fra 1929. Fmd. f. Kreaturforsikringsselskabet »Kustos«. Næstfmd. i Fyns Stifts patriotiske Selskab fra 1933. Ejer af Fraugdegaard og af Risinge v. Middelfart. Har desuden mange andre Tillidshverv.

Adresse: Fraugdegaard, Marslev.

Bille, Frede, Gaardejer; f. 15. Juli 1891 i Bidsinge; Søn af Gdr. Hans Peter Bille og Hustru Ellen Margrethe, f. Jensen; gift (23. Sept. 1921) m. Margrethe Kathrine Petersen. Elev paa Rødkilde Højskole 1908—09 og Tune Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Planteavlsudvalget f. Møens Ldbf.

Adresse: Bidsinge, Stege.

Bille, Jutta Wiberg, Forstanderinde; f. 1. Febr. 1889; Datter af Stationsforst. Albert Wiberg og Hustru Laura, f. Svane; gift (30. Decbr. 1922) m. Jens Alfred Bille. Elev paa Frederiksborg Højskole. Lærerindeeksamen fra den »Suhrske Husmoderskole«.

Adresse: Holte Husholdningsskole Holte.

Binderup, Anders, Gaardejer; f. 11. Sept. 1876 i Holmager; Søn af Gdr. Just Andersen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (6. April 1900) m. Bertine Kirstine Villadsen. Fmd. for Bislev Andelsmejeri fra Stiftelsen i 1931 og Nibe Andelsmejeri i 2 Aar. Medl. af Best. for Nibe Andelsmejeri i 10 Aar, og Medl. af Amtsraadet. Har været Sogneraadsmnd. i 7 Aar.

Adresse: Holmager, Halkær.

Bindesballe, Peter, Gaardejer; f. 27. April 1873 i Jels; Søn af Gdr. Kresten Bindesballe og Hustru Sara, f. Andersen; gift (29. Nov. 1905) m. Karen Margrethe Schultz. Elev paa Grejsdalens Landbrugsskole 1893 og Tune Landboskole 1898. Fmd. f. Jels Grønnebæk Andelsmejeri, Jels og Jels Bank i Jels.

Adresse: Ravnsgaard, Jels.

Birch, Karl, Konsulent og Redaktør; f. 18. Juli 1905 i Ø. Alling, Auning; Søn af Landmd. Jens Martin Birch og Hustru Marie, f. Thomsen; gift m. Anna Dagny Rasmussen. Elev paa Ry Højskole 1924—25, senere Lærer paa samme 1928—33. Landbrugskandidat 1928. Kons. for Hjørring Amts Hmdf. 1933—39. Fra 1. Jan. 1939 Husdyrbrugskonsulent og Sekretær f. Hjørring Amts landøkonomiske Selskab samt Redaktør af »Nordjydsk Landbrug«.

Adresse: Mellemgade 8, Hjørring.

Birk, Holger, Gaardmand; f. 23. Febr. 1901 i (Gjellerup) Birk; Søn af Gdr. Jens Birk og Hustru Ellen Marie, f. Andersen; gift (8. Sept. 1927) m. Anna Porse. Elev paa Ollerup Højskole 1920—21 og Ladelund Landbrugsskole 1923—24. Fmd. f. Marienlund Andelsmejeri, Galten Sogns Tilsynsraad for Sparekassen og for Høver-Galten Lokalforening. Medl. af Best. for Andelsbankens Kredsledelse, Aarhus Afdeling, og Skanderborg Andels-Slagteri.

Adresse: Porskjær pr. Galten.

Birkmose, Axel Andersen, Direktør for Ulykkesforsikringen, R. af Dbg. D.M.; f. 15. Sept. 1885 i Herning; Søn af Forretningsfører v. Vejle Amts Folkeblad Anders Andersen og Hustru Maren, f. Clemmensen; gift (23. Marts 1921) m. cand. polit. Harriet Hansen. Student 1903 fra Vejle. Cand. polit. 1911. Chef for Direkto-

ratet for Ulykkesforsikringen og Fmd. f. Ulykkesforsikrings-Raadet.

Adresse: C. L. Ibsensvej 46, Gentofte.

Bisgaard, Niels Chr., Proprietær; f. 4. Aug. 1880 i Torslev; Søn af Gdr. Chr. Bisgaard og Hustru Johanne Petrine, f. Jacobsen; gift (23. Juni 1911) m. Johanne Nielsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Elitekvægavlsforeningen i Hjørring Amt fra dens Oprettelse 1937 og for Repræsentantskabet for Handels- og Landbrugsbanken i Hjørring. Medl. af Best. for Hjørring Amts landøkon. Selskab. Har været Sogneraadmedlem i 8 Aar.

Adresse: Ulstrup pr. Hjørring.

Bitsch, Johs., Direktør; f. 17. Juni 1894; Søn af Slagteriær. Michael Bitsch og Hustru Else Marie, f. Nielsen. Elev paa Handelshøjskolen i Aarhus 1909—10. Ved Skanderborg Andelsslagteri i 19 Aar og Dybvad Svineslagteri A/S. i 2½ Aar.

Adresse: Fjerritslev Andelssvineslagteri.

Bjerg, Jens, Gaardejer, Sognefoged; f. 27. Jan. 1877 i Hygum Sogn; Søn af Gdr. Berthel Bjerg og Hustru Ane Marie, f. Sidelmann; gift (6. April 1906) m. Laura Katrine Knudsen. Elev paa Haslev Højskole 1896—97. Fmd. for Andelsmejeriet »Hov« gennem en Aarrække. Sog-

neraadsm. for Hygum-Hov Kommunes Raad i 12 Aar. Medl. af Skolekommissionen og Kirkevæрге for Hygum Kirke.

Adresse: Hygum, Klinkby.

Bjerg, Jens Chr., Gaardejer; f. 2. Marts 1885 i Stadil Sogn; Søn af Gdr. Jens Nielsen Bjerg og Hustru Ane Johanne, f. Jensen; gift (8. Juli 1915) m. Maren Kamp. I Hovedbest. for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening siden 1936 og i Best. for Staby Andelsmejeri i en Periode. Medl. af Sogneraadet i Vedersø Kommune i 8 Aar. Kasserer for Raadet i 5 Aar. Medl. af Menighedsraadet i 2 Perioder.

Adresse: Vedersø, Ulfborg.

Bjerke, Kjeld Haakon, Fuldmægtig i Det statistiske Departement; f. 29. Aug. 1904 i Kbhvn.; Søn af Kontorchef under Kbhvn.s Kommune O. H. Bjerke; gift (17. April 1935) m. Aase A. Rømer. Student 1923; statsvidenskabelig Kandidat fra Kbhvn.s Universitet 1929. Sekretær i det af Socialministeriet d. 5. Dec. 1932 nedsatte »Arbejdsloshedsraad«. Sekretær i »Institut international d'Agriculture — Bureau de Danemark«. Medl. af den af Statsministeriet nedsatte Landarbejderkommission af 1938. Økonomisk-statistisk Konsulent for Ugebladet »Hjemmet«. Lærer v. Den handelsvidenskabelige Lærestanstalt. Har skrevet Afhandlinger i Tidsskrifter. Medredaktør af Værket »Dansk Landbrug 1880—1938«.

Adresse: Maglemosevej 13, Hellerup.

Bjerre, Bertel Madsen, Gaardejer; f. 2. Aug. 1884 i Sir; Søn af Gdr. Mads Bertelsen Bjerre og Hustru Maren, f. Hyltgaard; gift (25. Okt. 1904—05 og 1909—10 og Tune Landbrugsskole 1907—08. Fmd. for Grundforbedringsudvalget i Hjørring Amt. Medl. af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad og Belønningsudvalg. Medl. af »Hedebruget«s Best. Har desuden i

Aarenes Løb beklædt en Del Tillidshverv indenfor Landbruget.

Adresse: Guldager pr. Hæstrup.

Bjerre, Hans, Gaardejer; f. 20. Juli 1877 i Fabjerg Sogn; Søn af Gdr. Niels Bjerre og Hustru Ane Sophie, f. Kristensen; gift (26. Marts 1903) m. Kirstine Smedegaard. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1897—98. Fmd. for Skodborg-Vandfuld Herreders og Lemvig Ldbf. siden 1937. Næstfmd. i de samv. landøkonomiske Foreninger i Ringkøbing Amt. Fmd. for Plan-teavlsudvalget i Ldbf. gennem en Aarrække. Medl. af Nr. Nissum Sogneraad i 8 Aar og Medl. af Skolekommissionen i nogle Aar. I Best. for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforenings Foderstofafdeling og Næstfmd. i Struer Andelsvineslagteri.

Adresse: Kongensgaard, Nr. Nissum, Lemvig.

Bjerre, Jakob, Gaardejer; f. 13. Marts 1875 i Vejrum Sogn; Søn af Gdr. Jens Stockholm Bjerre og Hustru Maren, f. Christensen; gift (16. Nov. 1910) m. Kristine Lund-Henriksen. Elev paa Vestbirk Højskole 1897—98. Fmd. f. Mejeriet »Fuglsang« 1915—21 og 1933—37 og for Holstebro kredsen af D. A. G. fra 1921. Sogneraadsm. fra 1922—29. Medl. af Best. for Vareindkøbsforeningen for Holstebro Kreds og i Ho-

vedbestyrelsen for samme og af Hjern-Ginding Herreds Ldbf. i 3 Perioder.

Adresse: Idomlund pr. Holstebro.

Bjerre, Kr. M., Gaardejer; f. 1. April 1888 i Sir Sogn; Søn af Gdr. Mads B. Bjerre og Hustru Maren, f. Kristensen Hyldgaard; gift (1. April 1913) m. Margrethe Henriksen. Elev paa Skibelund Efterskole og paa Vallekilde Højskole. Fmd. f. Hjern-Ginding Herreders Ldbf. og i Best. for samme; i 8 Aar i Planteavludvalget. Medl. af Frimenighedens Menighedsraad.

Adresse: Sir pr. Holstebro.

Bjerre, Markus, Direktør for A/S Skive Markfrøkontor; f. 23. Marts 1884 i Nr. Nissum, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Gravers Jakobsen Bjerre og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (17. Maj 1918) m. Ingeborg Katrine Kjellerup. Elev paa Salling Højskole, Jebjerg, 1902—03. Landbrugskandidat 1905, Eksamen fra udvidet Kursus i Planteavl 1910. Assistent paa Statens Forsøgsstation »Studsgaard« fra 1906—08 og 1910—13. Medhjælper og senere Fuldmægtig ved danske Ldbfr.s Frøforsyning og ved F. D. B. Frøafd. Direktør for Frøkompagniet i Maribo fra 1917—22. I Anton Nielsens Frøavl og Frøeksport, Alminde, 1923—31. Direktør for A/S Skive Markfrøkontor fra 1931.

Adresse: Skive.

Bjerre, Silliam, Forstander; f. 9. April 1901 i Lomborg v. Lemvig; Søn af Gdr. Mads Fiskbæk

Bjerre og Hustru Marthine, f. Engsnap Christensen; gift (2. Maj 1931) m. Ingeborg Marie Rasmussen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Ass. paa Øtoftegaard Planteafødelingsstation. Assistent ved De samv. sjæll. Landforeningers Sekretariat. Lærer paa Lollands og Stevns Højskoler. Fra 1928—37 Lærer ved Dalum Landbrugsskole. Fra 1937 Forstander for Høng Husmandsskole. Redigeret »Dalum Landbrugsskoles Jubilæumsskrift 1886—1936« og udgivet fl. a. Skrifter.

Adresse: Høng Husmandsskole pr. Høng.

Bjerregaard, Jakob, Sogneraadformand; f. 22. Okt. 1886 i Vedersø Sogn; Søn af Gdr. Jens Jakobsen Bjerregaard og Hustru Mette Marie, f. Jensen; gift (8. Nov. 1917) m. Inger Knudsen Vestergaard. Elev paa Faarevejle Højskole 1911—12. Fmd. for Vedersø Andelsmejeri siden 1933. Sogneraadsmnd. for Vedersø Kommune i 6 Aar. Medl. af Raadet i 11 Aar. Kasserer i Menighedsraadet. Medl. af Præstegaardsudvalget for Vedersø Præstegaard. Ejendomsskyldsvurderingsmand gennem en Aarrække.

Adresse: Ulfborg, Vedersø.

Bjerregaard, Otto, Gaardejer; f. 4. Nov. 1887 i Hjortdal Sogn; Søn af Gdr. Søren Bjerregaard og Hustru Ane Marie, f. Andersen; gift (4. Jan. 1916) m. Inger Marie Klemmensen. Elev paa Mellerup Højskole 1906—07 og Høng Landbrugsskole 1908—09. Fmd. for Mejeriet Aggersund fra 1934.

Adresse: Nørregaard, Bejstrup pr. Bonderup.

Bjerregaard, Søren Sørensen, Kredsyrlæge; f. 10. April 1879 i Skals; Søn af Gdr. Anders S. Bjerregaard og Hustru Petrea, f. Jakobsen; gift (22. Aug. 1906) m. Olga Helene Holst-Jensen. Dyr lægeeksamen 1905. Kredsyrlæge 1928. Praktiserende Dyr læge i Grindsted 1905—28. Fra 1925 kontroll. Dyr læge v. Grindsted off. Slagtehus.

Adresse: Grindsted.

Bjerrum, Knud Peder, Gaardejer; f. 25. Jan. 1881 i Indre Bjerrum; Søn af Gdr. Søren Hansen og Hustru Jensine Marie, f. Petersen; gift (17. Okt. 1902) m. Kathrine Puggaard. Fmd. f. Riberhus Andelsmejeri.

Adresse: Bjerrumgaard pr. Ribe.

Bjerrum, Niels, Prof. v. og Direktør for Landbohøjskolen, R., D.M.; f. 11. Marts 1879 i Kbhvn.; Søn af Prof. Jannik Bjerrum og Hustru Anna, f. Johansen; gift (28. Marts 1907) m. Ellen Emilie Dreyer. Student 1897; mag. scient. 1902; Dr. phil. 1908. Docent i Kemi v. Universitetet 1912—14. Professor i Kemi v. Landbohøjskolen 1914,

Direktør 1938. Medl. af Det kgl. danske Videnskaberne Selskab, af Carlsbergfondets Direktion m. v. og tillige Medlem (Æresmedl.) af en Række udenlandske videnskabelige Selskaber.
Adresse: Rolighedsvej 21, Kbhvn. V.

Frederikke Biering. Elev paa Lyngby Landboscule 1899. Landbrugskandidat 1905. Medl. af Best. f. Danske Landboforeningers Frøforsyning.
Adresse: Hegnet, Hedehusene.

Bjørnsgaard, Kresten Pedersen, Gaardejer; f. 30. Aug. 88 i Mollerup, Mors; Søn af Hmd. Anders Chr. Pedersen og Hustru Ane Marie Bjørnsgaard; gift (10. Sept. 1921) m. Augusta Lange-lund. Elev paa Galtrup Højskole 1909, Asmild-kloster Landbrugsskole 1910 og Askov Højskole 1915—16. Kvægavlskonsulent for Fællesledelsen for Thisted Amt 1916—36.
Adresse: Aggershus, Otterup.

Boe, Lars, Kgl. Operasanger, R.; f. 7. April 1884 i Turup, Odense Amt; Søn af Gdr. Peder Boe og Hustru Mette Kirstine, f. Hansen; gift (31. Maj 1912) m. Ella Ertberg. Elev paa Ask Højskole, Malling, 1901—02. Skolelærereksamen 1906 fra Odense Seminarium. Medl. af Best. f. Samv. jydsk Hesteavlforeninger paa Sjælland 1925—33. Æresmedl. af samme 1933. Tog i 1928 Initiativ til Samarbejde mellem Carlsberg Bryggerierne og samv. jydsk Hesteavlforeninger. Leder af Det kgl. Teaters Gæstespil under de jydsk Ungskuer.
Adresse: Islands Brygge 1, Kbhvn. S.

Blomgren, Josef, Højskoleforstander; f. 13. Sept. 1890 i Kbhvn.; Søn af Klaviaturm. Niels Johansen Blomgren og Hustru Maren Kirstine, f. Pedersen; gift (21. Sept. 1928) m. Oda Gudrun Nielsen, Forstander f. Faarevejle Højskole. Fmd. f. K. F. U. M. og K. F. U. K.s Kredsbestyrelse og Medl. af Best. f. Indre Missions Højskolesammenslutning.
Adresse: Faarevejle Højskole pr. Faarevejle.

Boesen, Anton, Regnskabskonsulent; f. 21. April 1885 i Tostrup pr. Ulstrup; Søn af Lærer Anton P. Boesen og Hustru Ane Marie, f. Christensen; gift (25. Nov. 1908) m. Isabella Cordelia Bodil Christensen. Sergentskole Kbhvn. 1912. Regnskabskonsulent for Hasle m. fl. Herreders Regnskabskreds under Aarhus Amts landøkonomiske Selskab.
Adresse: Kasted pr. Mundelstrup.

Boberg Borke, Søren, Proprietær, Landbrugskandidat; f. 27. April 1879 i Uggeløse Sogn, Frederiksborg Amt; Søn af Vævermester Jens Sørensens og Hustru Kirstine Marie Nielsdatter, f. Boberg; gift (7. Nov. 1906) m. Johanne Marie

Boesen, Hans Marker, Gaardejer; f. 28. April 1893 i Hillested, Lolland; Søn af Gdr. Jørgen

Boesen og Hustru Margrethe, f. Christensen; gift (10. April 1927) m. Kirstine Marthedal. Elev paa Tune Landboskole 1910—11. Formd. f. Flemløse Andelsmejeri fra 1934 og Flemløse Sogneraad fra 1937. Medl. af Best. f. Flemløse Sparekasse fra 1933.

Adresse: Mosebo pr. Flemløse.

Bojsen, Ejvind Peter, fhv. Proprietær, DM., R.; f. 20. Marts 1873 i Gedved; Søn af Landstingsmd., Forst. Peter Bojsen og Hustru Ingeborg, f. Crone; gift (29. Juli 1903) m. Kirsten Holst Mos, (f. i Norge). Prælimnæreks. fra Gedved Seminarium, Elev paa Askov Højskole 1889—90. Fmd. f. Horsens Andels-Svineslagteri i 7 Aar, for Repræsentantskabet i Dansk Andels Kulforretning siden Stiftelsen 1913, for Repræsentantskabet i Østjydsk Smøreksporforening og for »Axelborg« (fra 1937). Har været Næstfmd. i Skanderborg Ldbf. i 24 Aar og Næstfmd. i Andelsmejeriet Gedsing-Skovly i i 36 Aar. Medl. af Andelsudvalget fra 1923. Medl. af Best. for Horsens Folkeblad og Odder Dagblad.

Adresse: Villa »Bakkehuset«, Hovedgaard.

Boldsen, Aage, Gaardejer; f. 24. April 1897 i Møborg Sogn; Søn af Gdr. Marius Boldsen og Hustru Hanne, f. Aaberg; gift (29. Aug. 1923) m. Anna Kristina Odden. Elev paa Vestbirk Højskole 1917—18 og Tune Landboskole 1921—22. I Best. for Skodborg-Vandfuld Herreders og Lemvig Ldbf. i 3 Aar. Fmd. for Regnskabsudvalget i samme. Fmd. for Kvægavlsforeningen for Møborg Sogn. I Best. for Plantningsforeningen for Lemvig og Omegn. Fmd. for Bækmarksbro Elektricitetsværk. Medl. af den sønderjydske Forening for Lemvig og Omegn.

Adresse: Aaberggaard, Bækmarksbro.

Bomholt, Anders, Gaardejer; f. 18. Juli 1880 i Lystrup; Søn af Gdr. Niels Bomholt Andersen og Hustru Mette, f. Laursdatter Petersen; gift (12. Juni 1930) m. Petra Brus Rasmussen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f.

Aarhus Amts landøkonomiske Selskab fra 1932, for Tilsynsraadet i Landbosparekassen i Aarhus og for Egaa Efterskole. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Landboforeninger og af Samv. danske Ldbf. Sogneraadsmnd. i Hjortshøj-Egaa Komm. i 11 Aar til April 1937.

Adresse: Egaa pr. Hjortshøj.

Bonde, Magnus, Gaardejer; f. 26. Juni 1880 i Værum; Søn af Chr. Mikkelsen Bonde og Hustru Else Marie, f. Thomsen; gift 1. Marts 1907 m. Margrethe Back. Elev paa Testrup Højskole 1898—99 og Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. for Mejeriet i Vissing 1909—15 og fra 1926—35. Medl. af Best. for Hadsten Ldbf. Revisor. Kasserer i Vissing Brugsforening.

Adresse: Kærvang, Vissing, Lerbjerg.

Bonde, Nicolaj Mikkelsen, Konsulent; f. 31. Marts 1885 i Værum ved Randers; Søn af Gdr. C. M. Bonde og Hustru Else Marie, f. Thomsen; gift (27. Juni 1920) m. Anna Ragnhild Jensen. Elev paa Vejstrup Højskole 1899—1900 og Dalbyneder Højskole 1905. Ødum Landbrugsskole 1907—08. Landbrugskandidat 1910. Husdyrbrugskonsulent for Foreningen af jydsk Ldbf. fra 1918.

Adresse: Frodesgade, Kongsvang, Aarhus.

Bording, Kristen, Landbrugsminister; f. 11. April 1876 i Kragelund, Øster Snede Sogn; Søn

af Gdr. Laurs Peder Bording og Hustru Maren, f. Jespersen; gift (14. Okt. 1905) m. Helga Elkjær. Elev paa Odder Efterskole Vinteren 1890—91 og Frederiksborg Højskole Vinteren 1896—97. Gaardejer i Bøghalle 1903. Medl. af Folketinget (Ringkøbing Amt) fra Sept. 1920. Landbrugsminister 1924—26 og igen fra 1929.

Adresse: Klitrose Allé 30, Kastруп, Amager.

Borre, Chr., Parcelist; f. 24. Marts 1871 i Volerup; Søn af Parcel. Jens Borre og Hustru Margrethe, f. Hansen; gift (26. Maj 1916) m. Anne Stine Jørgensen. Elev paa Kærrehave Landbrugsskole 1906. Fmd. f. Vollerup Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Fanefjord Sparekasse.

Adresse: Vollerup, Askeby.

Borum, K. J., Sognefoged; f. 17. Feb. 1877 i Fabjerg Sogn; Søn af Gdr. J. J. Borum og Hustru Johanne, f. Madsen; gift (17. Nov. 1906) m. Jensine Sønderkov. Elev paa Haslev Højskole 1898—99. Fmd. for Andelsmejeriet i Fabjerg siden 1921, for Nr. Nissum og Omegns Elektricitetsværk og for Repræsentantskabet i Lemvig Folkebank. Revisor i Ringkøbing Amts Vareindkøbsforenings Foderstofafdeling. Fmd. for Lemvig og Omegns Biavlerforening i over 25 Aar. Sogneraadsmidl., Menighedsraadsfmd. og Kirkeværge. I Best. for Fabjerg Vareindkøbsforening gennem en Aarrække.

Adresse: Sdr. Lund, Lemvig.

Borup, Hans, Højskoleforstander; f. 10. Marts 1893 i Kbhvn.; Søn af Højskolef. Johan Borup og Hustru Eline, f. Schousboe.

Adresse: Frederiksholms Kanal 24.

Boserup, Poul, Proprietær; f. 14. Nov. 1886 i Jungshoved pr. Præstø; Søn af Forp. Adam Boserup og Hustru Wilhelmine, f. Grønvold; gift (29. Okt. 1918) m. Kaja Kruuse. Elev paa Sorø Akademi 1899—1903 og Lyngby Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. A/S Dansk Tørlucerne, Tissøgaardens Kontrollforening, Holbæk Amts Grundforbedringsudvalg (1929—34) og Holbæk Amts økonomiske Selskabs Planteavljudvalg.

Adresse: Saltofte pr. Svebølle.

Bovien, Prosper, Afdelingsbestyrer, Lektor; f. 27. 10. 1894 i Kbhvn.; Søn af Lektor Eduard Bovien og Hustru Caroline, f. Trane; gift (19. Okt. 1929) m. Rigmor Elben. Studentereksamen 1913. Magisterkonferens 1919. Dr. phil. 1937. Var fra 1918—20 honorarl. Assistent paa Universitetets Zool. Museum. Fra 1920—24 incl. ansat i holl. Tjeneste ved Forsøgsvirksomhed paa Java. Fra 1925—27 Underbibliotekar ved Den kgl. Veter. og Landbohøjskoles Bibliotek. Udnævntes 1928 til Afdelingsbestyrer v. Statens Plantepatologiske Forsøg (Zoologisk Afd.) og 1936 til Lektor i Zoologi ved Landbohøjskolen. Forfatter til en Række Afhandlinger særl. om dyriske Parasiter

samt Skadedyr paa Land- og Havebrugsplanter. Har i Samarbejde med M. Thomsen udgivet »Haveplanternes Skadedyr« (1933).

Adresse: Ved Klosteret Nr. 8, København Ø.

Braad, Martin, Gaardejer; f. 7. Sept. 1884 i Elkærgaard pr. Laurbjerg; Søn af Gdr. Søren Braad og Hustru Sidsel, f. Nielsen; gift (24. April 1912) m. Katrine Jensen. Elev paa Nr. Nisum Højskole 1905—06. Tidl. Fmd. f. Mejeriet Katrineholm og for den lokale Foderstof-forening. Medl. af Sogneraadet og Best. f. Elektricitetsforsyningen samt i Menighedsraadet.

Adresse: Lofthøjsgaard, St. Brøndum, Skørping.

Braae, Karen, Formand for Statens Husholdningsraad samt Kommunalrevisor; f. 18. Febr. 1882 i Aalborg; Datter af Købm. og Propr. Martin Tygstrup og Hustru Ottilie, f. Lundbye; gift (3. Juni 1911) m. Tandlæge Niels Braae. Elev paa Aalborg højere Pigeskole. Faglærerindeeksamen. Fmd. f. Statens Husholdningsraad. Medl. af Hovedbestyrelsen f. Dansk Arbejde, for Reumatiske Sygdommes Bekæmpelse og for Kunstindustrimuseet.

Adresse: Aaboulevarden 86, Kbhvn. N.

Bramsen, Laurits, Bestyrer; f. 27. Marts 1913 i Glostrup pr. Købelev; Søn af Propr. Chr. Bramsen og Hustru Johanne, f. Galsgaard; gift (19. Okt. 1938) m. Frida Andersen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1931—32. Bestyrer af Idagaard.

Adresse: Idagaard pr. Slagelse.

Branth, W., Forpagter, R. af D.; f. 8. Maj 1874 paa Sdr. Elkjær; Søn af Godsejer, Etatsraad Harald Branth og Hustru Augusta, f. Lunn; gift (4. Juni 1907) m. Louise Baumann. Elev paa Malling Landbrugsskole. Fmd. f. Belgisk Hesteopdrættforening paa Sjælland. Medl. af Best. f. Landhusholdningsselskabet og De samv. danske Ldbfr.

Adresse: Juellinge, Karise.

Bredahl, Ludvig, Redaktør; f. 25. Marts 1882 i Mørke Sogn; Søn af Gartner L. Bredahl og Hustru Marie Cathrine, f. Jacobsen; gift (11. Marts 1915) m. Astrid Jørgensen. Elev i Teknisk Skole i Randers i 5 Aar. Fmd. f. Rønde tekniske Skole. Redaktør af Medlemsbladet for Kalø-Knebelvig Ldbf.

Adresse: Rønde.

Bredahl, Salmon, Gaardejer; f. 4. Dec. 1878 i Hundborg pr. Sjerring; Søn af Hmd. Jens Bredahl og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (18. April 1905) m. Kathrine Kirk. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1901—02. Fmd. f. Andelsmejeriet Fredensborg pr. Spentrup. Næstfmd. f. Menighedsraadet samt Kirkeværge.

Adresse: Hvedsten pr. Spentrup.

Bredkjær, Niels, Forstander for Tune Landbrugsskole, R.; f. 6. Juni 1888 i Randlev ved Odder; Søn af Gdr. Rasmus Bredkjær og Hustru Marie, f. Hansen; gift (6. Aug. 1915) m. Julie Sams. Elev paa Testrup Folkehøjskole 1905—06 og Tune Landboskole 1908—09. Fmd. f. Foreningen af Landbrugslærere, Landbrugets Radiovalg og Landsudvalget for landøk. Ungdomsarbejde. Medl. af Best. f. De samv. sjællandske Ldbfr., Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler samt Sjællands Stifts Kvægopdrættforening.

Adresse: Tune Landboskole, Taastrup.

Brems, Julius Oktavius, Konsulent; f. 15. Maj 1897 i Gentofte (Lundegaard); Søn af Direktør Guillermo Brems og Hustru Theodora, f. Frederiksen; gift (8. Dec. 1922) m. Marie Reisenberg. Fmd. f. Landsforeningen Danske Kaninavlernes Eksportforening. Medl. af Kaninbrugsudvalget under Statens Husdyrbrugsudvalg. Forfatter af flere Fagbøger. Dommer ved inden- og udenlandske Kaninskuer.

Adresse: Hollandsvej 14, Kongens Lyngby.

Brendstrup, Ejnar Theodor, Proprietær; f. 20. Jan. 1888 i Thorslev Sogn; Søn af Propr. Jens Lassen Brendstrup og Hustru Anna Theodora, f. Beisenhertz; gift (14. Nov. 1915) m. Dagmar Sørensen. Elev paa Askov Sløjdscole 1902—03 og Lyngby Landboscole 1909—10. Fmd. f. Ebeltoft og Omegns Ldbf. og for Mergelselskabet i Ebeltoft og Omegn. Medl. af Best. for Kartoffelmelsfabrikken »Djursland«, D. L. K., Aarhus Afd. og Ebeltoft Kontrollforening.

Adresse: Mariendal pr. Ebeltoft.

Brink-Jensen, Aage, adm. Kreditforeningsdirektør, Landsretssagfører; f. 23. Aug. 1892 i Slagelse; Søn af tidl. Direktør i Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse Chr. Jensen og Hustru Elisabeth, f. Ingwersen; gift (3. Dec. 1920) m. Hulda Sofie Rasmussen. Adm. Dir. i Kreditforeningen af Ejere af mindre Ejendomme paa Landet i Jylland, Aalborg (Jydsk Husmandskreditforening).

Adresse: Aalborg.

Brixtofte, Niels Peter, Mejeribestyrer; f. 5. Sept. 1886 i Køge; Søn af Hmd. Carl Frederik Christensen og Hustru Kristine, f. Nielsen; gift (28. Maj 1915) m. Anna Kristine Hansen. Elev paa Ladelund Mælkerskole 1911—12. Bestyrer paa Herrested Andelsmejeri fra 1917. Fmd. f. Svendborg Amts Osteudvalg fra 1920. Medl. af Best. f. Sydfynske Landmænds Smøreksporfforening i Odense fra 1930. I Forr.-Udv. for Fyns Kulindkøb fra 1937. Sogneraadsmidl. 1929—37.

Adresse: Herrested.

Bruhn, Mads Nissen, Konsulent; f. 25. Jan. 1895 i Nørre Jarup; Søn af Gdr. Asmus Bruhn og Hustru Johanne, f. Bruhn; gift (13. Febr. 1924) m. Henni Henriksen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat

1923. Siden 1924 Planteavlskonsulent i Den nordlesvigske Ldbf.

Adresse: Rødding.

Brun, Thorvald, Husmand; f. 30. Sept. 1895 i Jelling; Søn af Møllebygger Rasmus Brun og Hustru Johanne, f. Andersen; gift (1916) m. Ane Dorthea Kristensen. Fmd. f. Planteavludvalget for Slaugs Herreds Ldbf. og Medl. af Best. for Kartoffelsektionen.

Adresse: Klink pr. Hejnsvig.

Bruun, Jens Th. L., Gaardejer; f. 14. Marts 1890 i Hammershøj; Søn af Gdr. Laust N. Bruun og Hustru Ane, f. Christensen; gift (26. Sept. 1924) m. Anna Husum. Elev paa Ollerup Højskole 1911—12. Fmd. f. Hammershøj Andelsmejeri.

Adresse: Hammershøj.

Brøndsted, Sigurd Hansen, Forstander; f. 20. Maj 1896 i Gravvænge, Svendborg Amt; Søn af Skolebest. Niels Knudsen Hansen Brøndsted og Hustru Marie, f. Møllerhøj; gift (10. Sept. 1920) m. Karen Rasmussen. Elev paa Ryslinge Højskoles Gymnastikkursus 1913, Fircroft Højskole, Birmingham, England, 1914. Seminarist 1918. Leder af Langtved Fri- og Efterskole (1918—25). Lærer v. Forlev Friskole (1925—29). Lærer

v. Rødding Højskole (1929—35). Forstander for Lollands Højskole, Sølsted, fra 1935.
Adresse: Lollands Højskole pr. Sølsted.

egnens Kvægavlsforening 1937 og i Best. f. Horsens Landbrugsforening fra 1935.
Adresse: Ronsholtkrog pr. Vejlefjord, Vejle.

Buchbjerg, Simon, Husmand; f. 20. Nov. 1881 i Bøvling Sogn; Søn af Fisker Simon Buchbjerg Nielsen og Hustru Marie, f. Klausen; gift (16. Okt. 1908) m. Karen Margrethe Nielsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06. Fmd. for vestjydsk Kredsförening gennem en Aarrække, for Andelsmejeriet i Fjaltring, for Hesteavlforeningen, for Husmandskredsen og for Kvægavlsforeningen i Fjaltring Sogn. Medl. af Amtsbestyrelsen for Ringkøbing Amts Husmandsforeninger. I Best. for Ldbfr. og Hmdfr. Plantningsforening. Fmd. for Elektricitetsværket i Fjaltring gennem en Periode. Fmd. for D. A. G.s Lokalafd. gennem en Aarrække. Medl. af Sogneraadet i 6 Aar. Fmd. for Fjaltring Frikole i en Aarrække.

Adresse: Fjaltring.

Buchwald, Hans, Gaardejer; f. 27. Maj 1888 i Estemosegaard pr. Fuglebjerg; Søn af Gdr., Dannebrogsmænd Søren Buchwald og Hustru Kristine Augusta, f. Sørensen; gift (8. Maj 1914) m. Maren Kristine Nielsen. Elev paa Hindholm Højskole 1903—04 og paa Dalum Landbrugs-skole 1907—08. Siden 1929 Fmd. for Aarslev Andelsmejeri.

Adresse: Kragebroggaard, Aarslev, Slagelse.

Buch, Hans Christian, Gaardejer; f. 3. Jan. 1885 i Assendrup; Søn af Gdr. Laur. Christensen Buch og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (8. April 1908) m. Annæ Rasmussen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06. Fmd. f. Bredal Andelsmejeri fra 1937. Tidl. Medl. af Sogneraadet og har haft forskell. lokale Tillidshverv.

Adresse: Assendrup pr. Daugaard.

Buchwald, Niels Fabritius, Amanuensis ved Landbohøjskolens plantepatologiske Afdeling; f. 10. Aug. 1898 i Aalborg; Søn af Stationsforstander N. Bredahl Buchwald og Hustru Astrid, f. Fabritius; gift (22. Maj 1928) m. Karen Mikkelsen. Cand. mag. 1924 (Bolanik). Assistent ved Landbohøjskolens plantepatologiske Afdeling 1925, Amanuensis 1935. Konsulent i Hussvamp ved Københavns Grundejerforening fra 1930, Sekretær i Foreningen til Svampekundskabens Fremme fra 1926. Medredaktør af »Friesia, Nordisk mykologisk Tidsskrift«.

Adresse: Peter Bangsvej 59, København.

Buch Jepsen, Niels, Gaardejer; f. 20. Sept. 1897 i Horsens; Søn af Fabr. P. Jepsen og Hustru Bodil, f. Buch; gift (8. Juli 1930) m. Sigrid Nyborg Andersen. Realeksam. fra Horsens Statsskole 1914. Elev paa Askov Højskole 1916—18 og paa Tune Landboskole 1922—23. Fmd. f. Horsenskredsens Fællesledelse 1936, Horsens-

Buhl, Søren P., Gaardejer; f. 17. Aug. 1887 i Gaarslev; Søn af Gdr. P. Buhl og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (23. Maj 1913) m. Karen Schaun-

borg. Elev paa Børkop Højskole 1911—12. Fmd. f. Fælleslykke Andelsmejeri fra 1938. Har haft forskell. lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsmidl.

Adresse: Mørkholt, Børkop.

Buhl, Th., Gaardejer; f. 4. Marts 1893 i Smidstrup; Søn af Gdr. P. Buhl og Hustru Ane Johanne, f. Daugaard; gift (24. Okt. 1919) m. Esther Andersen. Elev paa Vinding Højskole 1911—12 og Høng Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. Højen Andelsmejeri fra 1931 og for Repræsentantskabet for Vejle Smøreksporforening fra 1938. Medl. af Best. for Vejle Ldbf. fra 1933. Næstfmd. i Skovgaard Mergelselskab fra Stiftelsen i 1931. Forskell. lokale Tillidshverv, bl. a. Fmd. for Driftslaaneferien fra 1929. Tillidsmd. i Vejle By og Amts Sparekasse.

Adresse Daugaardsminde, Stubdrup pr. Vejle.

Bundgaard, Christen Moth, Konsulent og Landbrugslærer; f. 4. April 1905 i Guldager pr. Simested; Søn af Gdr. Kr. Bundgaard og Hustru Bolette, f. Moth; gift (1933) m. Margrethe Assmussen. Elev paa Vestbirk Højskole 1924 og Tune Landbrugsskole 1925. Landbrugskandidat 1928. Lærer ved Tune Lbsk. 1928—34. Siden 1934 Planlevkonsulent for Ringstedegnens Ldbf. og Lærer v. Kærehave Landbrugsskole.

Adresse: Østerbo, Kærehave, Ringsted.

Bundgaard, Kristen Anker, Gaardejer; f. 24. Febr. 1888 i Gjesten; Søn af Gdr. Niels Andersen Bundgaard og Hustru Marie, f. Olsen; gift (19. Sept. 1914) m. Johanne Bønløkke Andersen. Elev paa Vinding Højskole 1908—09 og Askov Højskole 1913—14 samt Tune Landboskole 1910—11. Fmd. f. Gjesten Andelsmejeri, Gjesten Sparekasse og Plantningsselskabet »Stauskede«. Medl. af Best. f. Kolding og Omegns Ldbf. og Dansk Andels Smøreksporforening, Esbjerg.

Adresse: Toftegaard, Gjesten.

Bunk, Chr. Larsen, Husmand; f. 12. Juni 1890 i Rær Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Poul

Skaarup Larsen Bunk og Hustru Maren, f. Tinggaard Madsen; gift (5. Maj 1916) m. Ane Kirstine Mikkelsen. Fmd. f. Nordthy Husmandskreds og for Thisted Landsogns Hmdf. Fører for Husmandsrejser gennem mange Aar.

Adresse: Chr. Bunk, Tingstrup pr. Thisted.

Busk, Karen, Frue; f. 10. Febr. 1885 i Beder; Datter af Gdr. Jacob M. Fogh og Hustru Mine, f. Mikkelsen; gift (1. Sept. 1907) m. Svend Busk. Elev paa Testrup Højskole 1906 og Ankerhus Husholdningsskole 1916. Fmd. f. Odense og Omegns Landboforenings Husholdningsudvalg fra 1921 og for De samv. fynske Ldbfr.s Husholdningsudvalg fra 1925. Medl. af De samv. danske Ldbfr.s Husholdningsudvalg.

Adresse: Aarslev.

Busse Andersen, Carl, Gaardejer, Sognefoged; f. 4. Juli 1881 i Nørre Sandager; Søn af Gdr. Jørgen Andersen og Hustru Hansigne, f. Jensen; gift (12. April 1907) m. Anna Kirstine Nielsen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1903—04. Landbrugskandidat 1906. Fmd. f. Repræsentantskabet i Fyns Andels Foderstofforretning. Fmd. f. Sognefogedforeningen i Assens Amt. Medl. af Repræsentantskabet for Dansk Andels Cementfabrik. Revisor i F. D. B. fra 1932.

Adresse: »Vestervang«, Gelsted.

Buus, Søren Sigurd, Konsulent; f. 9. Juni 1898 i Gassum; Søn af Gdr. Jens Buus og Hustru Marie Magdalene, f. Larsen; gift (9. Okt. 1928) m. Anna Marie Kathrine Madsen. Elev paa Ollerup Højskoles Gymnastikafdeling 1918—19 og Syd-sjællands Landbrugsskole 1923—24. Landbrugs-kandidat 1927. Lærer paa Kærehave Landbrugs-skole 1927—35. Konsulent i Fjerkræavl for De sjællandske Ldbf. og Hmdf. m. fl. Foreninger fra 1935.

Adresse: Valdemarsgade 18, Ringsted.

Bygvraa, Hans Hansen, Gaardejer; f. 2. Marts 1889 i Bramdrup; Søn af Gdr. Niels Hansen Bygvraa og Hustru Marie Bygvraa; gift (28. Marts 1924) m. Käthe Godbersen. Elev paa Ollerup Højskole 1908—09. Fmd. f. Bramdrupdam Andelsmejeri fra 1929 og Bramdrupdam Brugsforening 1936. Medl. af Sogneraadet og Kasserer og har desuden forskell. andre lokale Tillidshverv.

Adresse: Bramdrupdam, Kolding.

Byriel, Jens Marius, Gaardejer, R. af Dbg. og Dbm.; f. 26. Okt. 1882 i Lyngby, Sporup Sogn; Søn af Gdr. Anders Byriel-Jensen og Hustru Birthe Marie, f. Jensen; gift (24. Juni 1909) m. Elisabeth Dein. Elev paa Frederiksborg Højskole 1901—02. Fmd. f. »Skytsbjerg« Andelsmejeri 1915—36, for Hammel Andelsslagteri fra 1921. Amdsraadsmedl. fra 1922. Fmd. f.

Frijsenborg-Faurskov Birks Ldbf. fra 1924, for Landsudvalget for Svineavlens Ledelse fra 1932 og for Andelsslagterierne fra 1936, Medl. af Dansk Andels Kulforretnings Best., Næstfmd. i Schaub & Co. og i Danish Bacon Company, Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg. Medl. af Landbrugsraadets Præsidium fra 1935 og af Andelsudvalget fra 1936.

Adresse: Lyngby pr. Sporup.

Bækkel, Søren Emil, Gaardejer; f. 21. Marts 1880 paa Sjelstoftegaard; Søn af Gdr. Hans Peder Bækkel og Hustru Karoline, f. Hansen; gift (13. Aug. 1909) m. Sigrid Petersen. Elev paa Nysted Højskole 1897—98 og Næsgaard Agerbrugsskole 1898—1900. Fmd. f. Loll.-Falsters Græsmarksforening, for Errindlev Sparekasse, for Sydlollands Sukkerroedyrkerforening 1933 og for Landmandsforeningen for Rødby og Omegn. Medl. af Planteavlsludvalget i De samvirk. loll.-falsterske Ldbfr.

Adresse: Sjelstoftegaard, Rødby.

Bækhøj, Lars, Højskoleforstander; f. 19. Nov. 1876 i Torup, Mors; Søn af Hmd. Kristen Andersen og Hustru Mette, f. Thorsdatter; gift (9. Febr. 1906) m. Kirstine Bukh. Udvandrede sammen med Forældrene til Argentina i 1889. Lærer v. den danske Skole i Tandil, Argentina, og ved Ollerup Højskole; Forstander for denne 1914—37. Fmd. for Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler og for Dansk-Argentinsk Forening.

Adresse: Ollerup.

Bæk-Nielsen, Jens, Konsulent; f. 15. Juli 1891 i Stauning v. Skjern; Søn af Gdr. Chr. Nielsen og Hustru Marie, f. Bæk; gift (22. April 1928) m. Kirsten Hansen. Elev paa Ryslinge Højskole 1912—13 og Askov Højskole 1915—17. Landbrugskandidat 1919. Konsulent for De samv. sjæll. Hmdfr. 1919—23, for Ringsted- og Sorø-egnens Ldbfr. 1923—31 og siden Konsulent for

Sjøllands Stifts Opdrætterforening og Leder af dens Salgskontor.

Adresse: Ringsted.

Bødker, Anders, Konsulent; f. 11. Juni 1898 i V. Velling, Skern Sogn; Søn af Smed Anders Bødker og Hustru Ellen Marie, f. Frederiksen; gift (23. Aug. 1928) m. Britta Aamot. Elev paa Hadsten Højskole 1917—18, Frederiksborg Højskole 1920—21, Bedder Gartnerskole 1922—23 og Aagaards Havebrugsskole 1923—24. Fra 1931 Havebrugskonsulent for Aalborg Amts Ldbf.

Adresse: Dannor, Ny Hasseriis, Aalborg.

Bøge, Morten Andersen, Gaardejer; f. 16. Marts 1879 i Ryde Sogn; Søn af Gdr. Anders Mortensen Bøge og Hustru Ane Margrethe, f. Laugesen; gift (6. Aug. 1909) m. Emma Kjeldsmark Jensen. Elev paa Haslev Højskole 1901. Fmd. f. Andelsmejeriet Ryde-Hanbjerg i 4 Perioder, for Vinderup og Omegns Brugsforening i 3 Perioder, for Præstelønningskassen og Vurderingsfmd. for Ryde Kommune. Medl. af Sogneraadet i Ryde Kommune (Sogneraadsmnd. i 5 Aar). Medl. af Skolekommissionen i en Aarrække og af Menighedsraadet.

Adresse: Ryde, Vinderup.

Bøgeholt, Chr. Riis, Direktør; f. 10. Febr. 1907 i Kvissel; Søn af Stationsmester Bøgeholt og Hustru Amintha, f. Petersen. Lært paa Brønderslev

Slagteri. 1. Jan. 1931 Bogholder paa Frederikshavn Andelsslagteri. Juni 1935 Direktør.
Adresse: Frederikshavn Andelsslagteri.

Bølling, Marius Petersen, Gaardejer; f. 16. Aug. 1876 i Føvling; Søn af Gdr. Jens Chr. Petersen Bølling og Hustru Peterrikke, f. Poulsen; gift (12. Maj 1905) m. Jensine Kirstine Mogenssen. Elev paa Haslev Højskole 1896—97. Fmd. f. Sparekassen i Ring-Føvling Sogne fra 1930 og for Tyrsting-Vrads Herreds Fællesledelse fra 1920. Medl. af Repræsentantskabet i Dansk Andels Gødningsforretning fra 1924.

Adresse: Føvling, Brødstrup.

Børresen, Christian, Konsulent; f. 7. Juli 1902 i Lille Hedinge; Søn af Gdr. Søren Børresen og Hustru Sophie, f. Nielsen; gift (30. Sept. 1925) m. Ingeborg Elna Petersen. Elev paa Stevns Landbrugsskole. Husdyrbrugskonsulent for Møens Ldbf. 1925—29, derefter for Hmdf. i Hjørring Amt og fra 1933 for Fællesledelsen i Hjørring Amt samt Ass. i Svineavl.

Adresse: Gasværksvej 5, Sæby.

Børresen, Chr. Mortensen, Gaardejer, Sognefoged; f. 26. Juli 1879 i Gunslevmagle; Søn af Gdr. L. M. Børresen og Hustru Johanne, f. Christensen; gift (16. Okt. 1903) m. Gertrud Johanne Nielsen. Fmd. f. Tingsted Andelsmejeri siden 1912. Medl. af Best. for D. L. K. i Maribo Amt.

Revisor i Loll.-Falsters Andelssvineslagteri siden 1919. Distriktsvurderingsmd. i Østifternes Creditkasse.

Adresse: Øverup pr. Tingsted. Falster.

Børresen, William, Gaardejer; f. 17. Maj 1883 i Hou Sogn; Søn af Gdr. Herløv Børresen og Hustru Karoline, f. Nielsen; gift (29. April 1910) m. Johanne Andersen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1902—03 og Høng Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Snøde-Stoense Andelsmejeri fra 1926. Medl. af Best. f. Landøkonomisk Forening fra 1923. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Har desuden lokale Tillidshverv, har bl. a. været Sogneraadsmidl. i 2 Perioder.

Adresse: Lille Snøde.

Caludan, Carl, Proprietær; f. 24. Aug. 1892 i Sæby; Søn af Branddir. P. Caludan og Hustru Marthe, f. Harel; gift (17. Maj 1918) m. Alma Jensen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Rydal Andelsmejeri 1934—38. Medl. af Best. for D. L. K., Frederikshavn Afd. fra 1939.

Adresse: Slustrup pr. Frederikshavn.

Carlsen, Christian, Proprietær; f. 27. Aug. 1888 paa Højstrupgaard, Torslev; Søn af Propr. Jens Peter Carlsen og Hustru Marie, f. Jensen. Elev paa Meltrup 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Præstbro Andelsmejeri fra 1936 og for Transformatorforeningen. Har haft

forskell. komm. Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsmidl. og var her komm. Revisor.

Adresse: Dousted pr. Præstbro.

Christensen, Alfred, Redaktør; f. 21. Aug. 1866 i Aalborg; Søn af Husejer Søren Chr. Christensen og Hustru Ane Kristine, f. Olsen; gift (21. Okt. 1892) m. Laura Nielsen. Redaktør af Østvendssysels Avis, Medlemsblad for Dronninglund Herreds Ldbf. og Husmandskreds, samt Medl. af Best. f. Østvendssysel Svineslagteri.

Adresse: Dronninglund.

Christensen, Anders Chr., Husmand; f. 10. Sept. 1886 i Rubjerg; Søn af Hmd. Hans Peter Christensen og Hustru Johanne Marie, f. Akselsen; gift (16. Juli 1915) m. Johanne Marie Petersen. Fmd. f. Vittrup Andelsmejeri fra 1932. Kasserer i Børglum-Furreby Sygekasse.

Adresse: Skøttrup, Løkken.

Christensen, Anders Christian, Konsulent; f. 1. Okt. 1890 i Varde; Søn af Stationsforst. S. L. Christensen og Hustru Maren, f. Nielsen; Elev paa Roskilde Højskole 1908—09, Frederiksborg Højskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1910—11. Landbrugskandidat 1913. Husdyrbrugskonsulent for Ribe Amts vestre Ldbf. og Fællesledelsen af Kv. Siden 1919 Konsulent i Hesteavl for De samv. jyske Hesteavlforeninger og Foreningen af jyske Ldbf.; desuden Stambogsfører for Korthorn. Næstfmd. i Hasle-Skeby-Lisbjerg Sogneraad 1929—37.

Adresse: Hasle, Aarhus.

Christensen, Andreas, Gaardejer; f. 11. Marts 1884 i Refshøj; Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Ellen, f. Andersen; gift (28. Aug. 1908) m. Ane Marie Hansen. Fmd. f. Vesterhede Andelsmejeri. Medl. af Best. for Grindsted Andels-Svineslagteri. Medl. af Amtsraadet 1928—35 og af Sogneraadet.

Adresse: Refshøj, Hejnsvig.

Christensen, Anna Emilie, Redaktør; f. 20. Jan. 1874 i Viborg; Datter af Købmand Julius Christensen og Hustru Hansine, f. Støttrup. Redaktør af »Landmændenes eget Blad« og »Sjællands Stifts-Tidende«.

Adresse: Overgaden oven Vandet 106, Kbhvn.

Cristensen, Anton Chr., Sognefoged; f. 31. Okt. 1872 i Hedensted; Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Marie, f. Jacobsen-Due; gift (23. April 1905) m. Boline Marie Rasmussen. Elev paa Ladelund Mælkeriskole 1891—92. Fmd. f. Egedal Andelsmejeri fra 1911—34 og for Midtjydske Mejeriforening 1929—35. Medl. af Best. for Dansk Andels-Kulforretning fra 1930. Har haft forsk. komm. Tillidshverv gennem Aarene. Revisor i Landbosparekassen fra 1913.

Adresse: Egebjerg, Horsens.

Christensen, Bertel, Husejer; f. 6. Juni 1875 i Jetsmark; Søn af Landmd. Hans Christensen og Hustru Maren, f. Bertelsen; gift (30. Dec. 1900) m. Kirstine Marie Hansen. Fmd. f. Pandrup Andelsmejeri, Voldkær Husmdsf., Brugsforeningen og Den alm. Brandforsikring i Voldkær.

Adresse: Voldkær, Pandrup.

Christensen, Carl, Direktør; f. 30. Jan. 1889 i Thisted; Søn af Købmd. Jens Christensen og Hustru Sidsel, f. Karstrup; gift (21. Nov. 1919) m. Anna Kjersgaard. 1912—18 Bogholder paa Odder og Bjerringbro Slagteri. 1. Juli 1918 Direktør for Skelskør Andelsslagteri.

Adresse: Skelskør Andelsslagteri.

Christensen, Carl, Gaardejer, Sognefoged; f. 10. Dec. 1882 i Vium Sogn; Søn af Gdr., Sognef. Søren Christensen og Hustru Marie Kirstine, f. Voigt; gift (27. Sept. 1912) m. Sofie Vium. Præliminæreksamen. Repræsentant i F. D. B. Næstfmd. for Voldgiften for Lysgaard m. fl. Herreder. Medl. af Best. for Kellerup Ldbf. Revisor i Kellerup Bank. Sogneraadsm. for Vium Kommune i 18 Aar. Sognefoged siden 1930.

Adresse: Lindagergaard pr. Sjørsløv St.

Christensen, Chresten, Proprietær; f. 3. April 1867 i Flauenskjold; Søn af Gdr. Chresten Christensen, Flauenskjoldgaard, og Hustru Caroline, f. Jensen; gift (11. Maj 1895) m. Emilie Johanne Bolette Sørensen. Elev paa Brønderslev Højskole 1885 og paa Sergentskole, Aalborg, 1887—88. I 25 Aar Inspektør, senere Forp. paa »Voergaard«. Fmd. f. Præstbo Andelsmejeri fra 1918—38 og for Vendsyssel Mejeriforening fra 1937. Medl. af Best. f. Mejeriernes Arbejdsgiverforening. Medl. af Mejeriernes Rationaliseringsudvalg. Repræsentant i Jydsk Landhypotekforening fra 1931. Medl. af Erhvervsudvalget fra dets Stiftelse til 1937. Har desuden haft flere andre Tillidshverv gennem Aarene indenfor Landbruget.

Adresse: Østmark, Præstbro.

Christensen, Christian, Gaardejer; f. 25. Febr. 1890 i Grurup pr. Bedsted; Søn af Gdr. Niels Christensen og Hustru Kirsten, f. Vestergaard; gift (12. Febr. 1924) m. Anna Sørensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1908—09, Askov Højskole 1910—11, Dalum Landbrugsskole 1911—12, Ladelund Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Kalundborg og Omegns og Løve Herreds Kvægavlsforening fra 1929. Medl. af Ldbf.s Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: »Tømmerupholm«, Tømmerup Holme pr. Kalundborg.

Christensen, Christian, Gaardejer; f. 1. Dec. 1881 i Kundby; Søn af Gdr. Lars Peter Christensen og Hustru Margrethe, f. Olsen; gift (11. Maj 1907) m. Kathrine Hansen. Elev paa Gymnastikskolen, Vallekilde. En Aarrække Gymnastiklærer. Fmd. f. Kundby Andelsmejeri fra 1933.

Adresse: Hørttegaard, Kundby pr. Sandby.

Christensen, Christian Peter, Gaardejer; f. 14. April 1879 i Lunderup, Aabenraa Amt; Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Anne Cathrine, f. Dam; gift (15. Juni 1903) m. Andrea J. Lorenzen. Fmd. f. Røde Kro Andelsmejeri og for Svinereguleringsnævnet i Rise Sogn.

Medl. af Akkordudvalget for Aabenraa Amt og af Rise Sogneraad 1920—35.

Adresse: Nørre Ørslev pr. Røde Kro.

Christensen, Christen Hansen, Husmand; f. 3. Juli 1896 i Søby; Søn af Hmd. Albert Nissen Christensen og Hustru Sissel, f. Lauritsen; gift (15. Dec. 1929) m. Kirstine Hansen. Fmd. f. Søby Andelsmejeri, Ærø, fra 1935. Medl. af Best. for Kvægavlsforeningen.

Adresse: Søby, Ærø.

Christensen, Chr., Gaardejer; f. 24. Dec. 1881 i Vejrum Sogn; Søn af Gdr. Thomas Christensen og Hustru Jensine, f. Jørgensen; gift (28. Juni 1907) m. Marie Tromholt. Elev paa Thestrup Højskole 1901—02. Fmd. f. Spentrup Andelsmejeri. Medl. af Best. for Hesteavlforeningen for Spentrup og Omegn. Dommer ved Kaaringsudvalget. Tidl. Medl. af Best. for Vejstrup Mejeri, Vognsild Sogn, og i Bestyrelsen for Randers Amts Mejeriforening.

Adresse: Dyssehøjgaard pr. Spentrup.

Christensen, Chr., Gaardejer; f. 7. Juli 1873 i Vang, Nørregaard; Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Mariane, f. Knudsen; gift (20 Okt. 1899) m. Karoline Pedersen. Fmd. f. Torshøj Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Best. f. Torslev Sparekasse fra 1920. Vurderingsfmd. til den alm. Brandkasse fra 1930. Tidl. Sogneraadmedlem m. v.

Adresse: Øster Horshave pr. Torshøj.

Christensen, Chr., Gaardejer; f. 13. Sept. 1883 i Lysgaard Sogn; Søn af Gdr. Niels Christensen og Hustru Marie Katrine, f. Pedersen; gift (14. Juni 1910) m. Else Kirstine Wisbeck Pedersen. Elev paa Vesterdal Højskole 1904—05. Elev hos Godsejer H. Branth, Sdr. Elkjær. Medstifter og Fmd. for Mostmølle lokale Forstofforening. Medl. af Husdyrbrugsudvalget i Viborg Amts landøkonomiske Forening i en Aarrække. Fmd. for Hesteavlforeningen for Skjelhøje,

for Kvægavlsforeningen for Lysgaard Sogn gennem en Aarrække. Fmd. gennem 8 Aar for »Foreningen for jydsk sortbroget Kvæg« og Næstfmd. i de jydsk Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg siden 1937. Sogneraadsfmd. for Lysgaard Kommune i 5 Aar. I Menighedsraadet for Lysgaard og Vium Pastorat gennem en Aarrække.

Adresse: Katballe, Skjelhøje.

Christensen, Chr., Rentier; f. 18. Jan. 1861 i Lille Kraghede, Ørum Sogn; Søn af Gdr. Johan Jørgen Kristensen og Hustru Mette Katrine, f. Petersdatter; gift (11. Nov. 1891) m. Karen Marie Jensen. Elev paa Brønderslev Højskole 1880—81. Medstifter af og Fmd. for Ravnstrup Andelsmejeri i ca. 20 Aar. Var i mange Aar Medl. af Sogneraadet og af Ldbfr.s Bestyrelse. Har desuden haft mange kommunale Tillidshverv.

Adresse: Villa »Pax«, Hjallerup.

Christensen, Chr., Gaardejer; f. 18. Jan. 1885 i Stauning Sogn; Søn af Gdr. Mads Christensen og Hustru Johanne, f. Hansen; gift (7. Nov. 1912) m. Karen Vestergaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905 og Ladelund Landbrugsskole 1910. I Best. for Skodborg-Vandfuld og Lemvig Herreders Landboforening i 2 Perioder og i Andelsmejeriet »Ørvad« i 2 Perioder. I Tilsynsraadet for Spare- og Laanekassen for Lemvig Købstad og Omegn. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Fmd. for Gødningsforeningen og for den lokale Foderstofforening under Ringkøbing Amts Vareindkøbsforenings Foderstofafdeling. Medl. af Hovedbestyrelsen for samme. Sogneraadsfmd. i 4 Aar. Medl. af Menighedsraadet.

Adresse: Stampvej, Bonnet.

Christensen, Chr. J., Husmand; f. 18. Juli 1892 i Vrejlev Sogn; Søn af Husmd. Anders Chr. Christensen og Hustru Dorthea Marie, f. Christensen; gift (23. Sept. 1920) m. Klara Marie Nielsen. Elev paa Vallekilde 1916—17. Fmd. f. Brønderslev Husmandskreds og for Jerslev Husmandsforening samt for Hesteforsikringsforening.

f. smaa Heste. Medl. af Best. f. Brugsforen. samt forsk. andre lokale Tillidshverv.
Adresse: Risholm pr. Jerslev.

Christensen, Chr. Jensen, Gaardejer; f. 17. Juni 1886 i Jerslev; Søn af Gdr. Carl Christensen og Hustru Ane Kirstine, f. Jespersen; gift (28. Marts 1911) m. Inger Marie Larsen. Fmd. f. Asdal Andelsmejeri i forsk. Perioder, sidst fra Novbr. 1938 og for Svinereguleringsnævnet. Forretningsfører i Brugsforeningen siden 1921.

Adresse: »Graverhøll«, Allingdam pr. Hjørring.

Christensen, Chr. P., Gaardejer; f. 15. Maj 1875 paa Hyldekærsgaard, Ørby; Søn af Gdr. P. Christensen og Hustru Maren Larsine Pedersdatter; gift (8. Dec. 1900) m. Ane Kirstine Larsen. Elev paa Karise Højskole 1894—95. Fmd. f. Frederiksborg Amts Kvægavlerforening og for Helsingør-Ørby Kontrolforening. Landbrugskyndig Direktør i Nordsjællands Bank i Helsingør.

Adresse: Hyldekærsgaarden, Ørby, Helsingør.

Christensen, Ejnar Kristian, Husmand; f. 20. April 1900 i Bislev; Søn af Gdr. Christoffer Christensen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (21. Nov. 1924) m. Meta Laursen. Elev paa Teknisk Skole i Nibe 1914—15 og St. Restrup Husmandsskole 1920—21. Fmd. f. Bislev Hmdf., for Nordvest Himmerlands Husmandsforenings-Kreds og for Ungdomsudvalget for Aalborg Amts Hmdf.

Fmd. f. Nibe Andelsslagteri og Medl. af Best. for Aftenskoleforeningen f. Aalborg Amt.

Adresse: Bislev, Sebbesund.

Christensen, Hans, Gaardejer; f. 27. Juni 1882 i Kousted; Søn af Lærer Ole Christensen og Hustru Emilie, f. Rosborg; gift (21. April 1910) m. Mariane Stenz. Elev paa Ryslinge Højskole 1900—01 og Dalum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. Raastedbro Andelsmejeri og for Kongsted-Raasted Sogneraad.

Adresse: Kousted pr. Bjerregrav.

Christensen, Hans Peder, Gaardejer; f. 27. Sept. 1881 i Haldagerlille Sogn; Søn af Smed Anders Christensen og Hustru Anne Marie, f. Rasmussen; gift (25. Okt. 1912) m. Mathilde Sørensen. Fmd. f. Spangkilde Andelsmejeri fra 1933. Medl. af Repræsentantskabet for Jydsk Andel 1936. Medl. af Best. for D. L. K. i Horsens og af L. S.s Amtsbestyrelse i Vejle Amt, og Kasserer og Fmd. for L. S.s lokale Afd.

Adresse: Evasminde pr. Braaskov.

Christensen, Henrik, Direktør; f. 22. Feb. 1889 i Vejsmark; Søn af Ldmd. Niels Christensen og Hustru Ane Margrethe, f. Henriksen; gift (14. Sept. 1918) m. Ingeborg Jensen. Elev paa Jebjerg Højskole 1906—07, »Kornmod«, Silkeborg. Uddannet paa Skive Andelsslagteri og derefter Bogholder ved Morsø Andelsslagteri. Siden 1929 Direktør for Nibe Andelsslagteri.

Adresse: Nibe.

Christensen, Herman, Gaardejer; f. 25. Marts 1878 i Alsted Sogn; Søn af Smedem. Ole Christensen og Hustru Sofie, f. Pedersen; gift (3. Juni 1905) m. 1905 m. Olivia Hansen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Andelsmejeriet i Fjenneslev. Bankraadsmedl. i Sorø og Omegns Bank.

Adresse: Kr. Fjenneslev.

Christensen, Jens, Mejeribestyrer; f. 24. Nov. 1885 i Aalestrup; Søn af Hmd. Niels Christensen og Hustru Anna, f. Jensdatter; gift (21. April 1914) m. Edel Vindun. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Østvendssyl Mejeristforening fra 1930. Dommer ved Statens Smørbedømmelse. Mejeribestyrer i Krarup fra 1914.

Adresse: Karup pr. Sæby.

Christensen, Johan, Gaardejer; f. 27. Sept. 1873 i Ordrup; Søn af Gdr. Niels Christensen og Hustru Ane Marie, f. Johansen; ugift. Elev paa Tune Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. St. Merløse Andelsmejeri siden 1931.

Adresse: Ordrup, Merløse.

Christensen, Johanne Kirstine, Husholdningskonsulent; f. 1. Juli 1908 i Kirke Stellinge, Slagelse; Datter af Gdr., Landbrugskand. Jens Christensen og Hustru Katrine, f. Nielsen. Elev paa Rønshoved Højskole 1926 og afsluttet 2-aarig Uddannelse paa »Ankerhus« 1935. Husholdningslærerinde. Fra 1936 Konsulent v. De samv. jydsk Ldbf., Ringkøbing Amt.

Adresse: Lågaardsvej 36, Holstebro.

Christensen, Johannes Dons, Konsulent og Landbrugslærer; f. 22. Okt. 1907 i Vinding; Søn af Sognepr. Hans Christian Christensen og Hustru Kirstine Elisabeth, f. Larsen; gift (2. Sept.

1936) m. Signe Gundorph Jørgensen. Art. 1925. Elev paa Askov Højskole 1927—28. Landbrugskandidat 1932. Planteavlskonsulent for Kolding Omegns og Vesteregns Ldbf. samt tilsluttede Hmdfr. Lærer ved Ladelund Landbrugsskole.

Adresse: Ladelund pr. Brørup.

Christensen, Jørgen, Konsulent; f. 27. Juni 1893 i Tune pr. Taastrup; Søn af Landbrugslærer Otto Christensen og Hustru Johanne A. N., f. Nielsen; gift (4. Jan. 1921) m. Anne Marie Nielsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1911—12 og Tune Landboskole 1912—14. Landbrugseksam. 1917. Assistent ved Statens Forsøgsvirksomhed 1917—18. Landbrugslærer ved Malling Landbrugsskole 1918—19. Konsulent i Planteavl og Husdyrbrug for Skanderborg Ldbf. 1919—20. Planteavlskonsulent og Fremavisleder for Foreningen af jydsk Ldbfr. fra 1920.

Adresse: Villavej 14, Skanderborg.

Christensen, Knud, Gaardejer; f. 24. Maj 1885 i Bejstrup, Hjørring Amt; Søn af Gdr. Just Christensen og Hustru Ane Marie, f. Larsen; gift (4. Nov. 1910) m. Henriette Kristine Nielsen. Elev paa Vraa Højskole 1904—05. Fmd. f. Hanherreds Ldbf. og for Hanherreds Kartoffelsektion. Medl. af Best. for Fjerritslev Bank. Medl. af Sogneraadet og Vurderingsmd. til Kreditforeningen i Viborg.

Adresse: Tanderupgaard pr. Bonderup St.

Christensen, Laur., Gaardejer; f. 2. Juli 1886 i Haring Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Mikkel Christensen og Hustru Ane Marie, f. Larsen; gift (6. Maj 1924) m. Dorthea Houmark. Elev paa Malling Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Sydthy Andelssvineslagteri i Hurup siden 1934, for Andelsmejeriet »Enighed« i Villerslev siden 1938 og for Hørdum Brugsforening i 7 Aar. Medl. af Sogneraadet for Hassing-Villerslev Kommune i 6 Aar og af Menighedsraadet i 8 Aar.

Adresse: Hougaard pr. Hørdum St.

Christensen, Laurids, Forstander; f. 16. Febr. 1897 i Aal Sogn; Søn af Gdr. Jens H. Christensen, Kidholm, og Hustru Jensine Margrethe Dorthea, f. Rosenberg Hansen; gift (12. Aug. 1923) m. Anna Simonia Hansen. Elev paa Børkop Højskole 1918—19 og Korinth Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1921. Lærer paa Børkop Højskole fra 1921—39. Konsulent i Regnskabsføring for Vejle Amts Hmdfr. 1926—39. Medl. af Best. for Landssammenslutningen af Indre Missions Højskoler fra 1932—39. Medl. af Sogneraadet 1929—37. Forstander f. Østjyllands Husmandsskole, Vinding, Vejle, fra 1939.
Adresse: Vinding, Vejle.

Christensen, M., Direktør; f. 14. Juni 1878 i Ulstrup Sogn, Aalborg Amt; Søn af Kroejer Niels Christensen og Hustru Christiane, f. Thomsen; gift (4. April 1905) m. Thyra Hansen. Direktør for A/S Søvang siden 1931, Inspektør ved samme fra 1905 til 1931. I Bestyrelsen for Salling Ldbf. gennem en Aarrække, ligeledes Revisor for samme. Medstifter af Skive Diskontobank og i Repræsentantskabet for denne. A/S Søvangs Arealer er ca. 920 Tdr. Land, deraf er ca. 800 Tdr. Land under Kultur, 130 Tdr. Land udlagt m. Rapgræs.
Adresse: Søvang, Højslev St.

Christensen, Marius, Gaardejer; f. 26. Nov. 1878, i Uggerslev; Søn af Gdr. Knud Peter Chri-

stensen og Hustru Marie, f. Jørgensen; gift (24. April 1903) m. Marie Fribo. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Skole 1895—96. Fmd. f. Bredstrup Andelsmejeri. Kasserer for Rorslev Elektricitetsværk fra 1913.
Adresse: Ringe pr. Skamby.

Christensen, Martin, Gaardejer; f. 22. Juli 1885 i Ørsø; Søn af Hmd. Hans Peder Christensen og Hustru Jensine, f. Jensen; gift (18. Juli 1918) m. Kristine Mortensen. Elev paa Vraa Højskole 1909—10. Fmd. for Ørsø Andelsmejeri fra 1934. Næstformd. for Brugsforeningen. Har haft forskellige lokale Tillidshverv.
Adresse: »Klemmen«, Ørsø.

Christensen, Niels C., Snedkermester; f. 30. April 1880 i Sdr. Hostrup Sogn; Søn af Landmd. Chr. Christensen og Hustru Katrine, f. Schrøder; ugift. Fmd. f. Tønder Amtskreds' Fjerkræavlerforening i ca. 10 Aar. Medl. af Best. for Fjerkræslagriet i Vamdrup ved dets Oprettelse.
Adresse: Løgumkloster.

Christensen, Niels, Husmand; f. 2. Febr. 1900 i Dollerup Sogn; Søn af Hmd. Jens Christensen og Hustru Anne, f. Nielsen; gift (8. Okt. 1925) m. Agnes Sørensen. Elev paa Store Restrup Højskole. Fmd. f. Houlbjerg og Granslev Hmdf.
Adresse: Haxholm pr. Laurbjerg.

Christensen, Oscar, Gaardejer; f. 8. Nov. 1888 i Tørslev; Søn af Hmd. Jens Chr. Christensen og Hustru Marie, f. Johansen; gift (1. Juni 1928) m. Helga Larsen. Fmd. for Lokalforeningen under Jydsk Andel, og for Hørby Andelsmejeri i 4 Aar til 1935, en Aarrække Medl. af Bestyrelsen. Medstifter af Østvendssysel Mergelskab og i Bestyrelsen for dette.
Adresse: Gerndrup, Højby.

Christensen, Peter, Husmand; f. 18. Aug. 1881 i Fuldby; Søn af Hmd. Jakob Christensen og Hustru Dorthea, f. Petersen; gift (19. Nov. 1904)

m. Kristine Olsen. Elev paa Høng Højskole. Fmd. f. Farum Hmdf. og Hillerødkredsens Hmdf. Medl. af Hovedbest. f. De samv. sjæll. Hmdf.

Adresse: Gydevej, Farum.

Christensen, Peter, Gaardejer; f. 10. Nov. 1889 i Paarupgaard; Søn af Gdr. Hans Christensen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (11. Maj 1920) m. Anna Rasmussen. Elev paa Høng Højskole 1909. Fmd. f. Ellinge Andelsmejeri.

Adresse: Paarupgaard, Ellinge, Ullerslev.

Christensen, Peder, Gaardejer; f. 29. Maj 1900 i Bejstrup Sogn; Søn af Gdr. Jacob Jensen Christensen og Hustru Margrethe Kristine, f. Svendsen; gift (29. April 1928) m. Ingefred Christensen. Elev paa Kerteminde Højskole 1919—20 og Tune Landboskole 1920—21. Landbrugs-kandidat 1925. Lærer ved Støvring Højskole. Konsulent for Roskilde Amts Hmdf. 1926—27. Tidl. Fmd. for Andelsmejeriet i Skørping.

Adresse: Søndergaard, Ræbild pr. Skørping.

Christensen, Peder, Parcellist; f. 4. Dec. 1877 i Kartoffle; Søn af Skomager Jens Christensen og Hustru Karen, f. Mortensen; gift (27. Juli 1902) m. Marie Hansen Fmd. f. Halsted-Aunede Hmdf. fra 1914. Sogneraadsm. (1921—25) og (1929—33). Medl. af Best. for De samv. loll-falst. Hmdf. fra 1932. Distriktsforstander for Husmandsbrandkassen for Danmark fra 1935.

Adresse: Hellinge, Søllested.

Christensen, Poul, Gaardejer; f. 25. April 1893 i Gimsing Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Murrer. og Frøavler Chr. Christensen og Hustru Karen, f. Poulsen; gift (18. Okt. 1928) m. Anna Jørgensen. Elev paa Tommerup Højskole 1911—12. Fmd. for Andelsmejeriet i Humlum siden 1933 og for Lokaforeningen af Jydsk Andels Foderstofforening for Humlum. Kasserer for Humlum og Omegns Mergelselskab. Voldgiftsdommer for Resen-Humlum Kommune. Medl.

af Resen-Humlum Kommunes Sogneraad i en Periode. Medlem af Menighedsraadet og Skolekommissionen.

Adresse: Mellem Toftum, Humlum.

Christensen, Rasmus, Gaardejer; f. 10. Marts 1872 i Balslev; Søn af Gdr. Peter Christensen og Hustru Katrine Marie, f. Rasmussen; gift (12. Nov. 1909) m. Christiane Davidsen. Elev paa Ollerup 1889—90 og Ladelund Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Andelsmejeriet Fælleslykke fra 1926.

Adresse: Mosebo, Ejby.

Christensen, S. Chr., Husmand; f. 16. Jan. 1886 i Brøndum Hede, Randers Amt; Søn af Arbmd. Anton Christensen og Hustru Kristine, f. Sørensen; gift (8. Nov. 1910) m. Ane Marie Christensen. Elev paa Kærehave Husmandsskole. Fmd. for Viborg og Omegns Husmandskreds siden 1932 og for Asmild-Tapdrup Hmdf. i 5 Aar. Kredsdommer for Viborg og Omegns Husmandskreds i 6 Aar. Medl. af Sogneraadet i 4 Aar. Medl. af den sønderjydske Forening for Tapdrup Sogn. Tillidsmand i Husmandsbrandkassen siden 1927. I 1931 modtaget Hedselskabets Anerkendelse for Opdyrkning af Hedejord.

Adresse: Skovgaard Mark, Viborg.

Christensen, Sigurd, Gaardejer; f. 23. Marts 1889 i Honum; Søn af Gdr. Hans Christensen og Hustru Markusine, f. Jensen; gift (30. Okt. 1913) m. Vibeke Petersen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09. Fmd. f. Flemming Andelsmejeri fra 1937, for De samv. jydsk Svineavlscentre fra 1929, for De samv. danske Svineavlscentre fra 1934 og for Kontroludvalget for de lokale Forsøgsstationer 1937. Medl. af Foreningen af Jydsk Ldbf.s Husdyrbrugudvalg 1928 og Medl. af Landsudvalget for Svineavlens Ledelse fra 1937.

Adresse: Mariendal, Flemming.

Christensen, Svend, Kredsdyrlæge; f. 28. Aug. 1886; Søn af Gdr. Knud Christensen og Hustru Kirstine Marie, f. Svendsen; gift m. Anna Marie Jensen. Elev paa Vraa Højskole og derefter uddannet til Dyrlæge. Fmd. f. Hjørring og Omegns Hesteavlsforening og siden 1930 for Dyrlægeforeningen. Medl. af Overepidemikomm. f. Hjørring Amt. Medl. af Hjørring Byraad 1933—37.

Adresse: Brink Seidelinsgade 16, Hjørring.

Christensen, Søren, Gaardejer; f. 2. Dec. 1879 i Rebstrup Mølle; Søn af Gdr. Chresten Petersen og Hustru Ane, f. Petersen; gift (8 April 1908) m. Karoline Mortensen. Elev paa Støvring Højskole 1903—04. Fmd. f. Mejeriet Stens-

høj og for Stenderup Lokalforening. Medl. af Best. for Kvægavlsforeningen.

Adresse: Rebstrup Møllegaard, Støvring.

Christensen, Thorvald, Boelsmand; f. 18. Nov. 1887 i Brylle Sogn (»Fredensborg«); Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Petrine, f. Petersen; gift (15. Jan. 1921) m. Olga Nielsen. Fmd. f. Bred-Andelsmejeri og Vurderingsmand til Grundskyld.

Adresse: »Frølund« Ladegaard Mark, Bred.

Christiansen, Carl Peder Ostensfeldt, Højskoleforstander, cand. mag.; f. 16. Marts 1887 paa Frederiksberg; Søn af Professor i Fysik Chr. Christiansen og Hustru Hansine, f. Ostensfeldt; gift (28. Dec. 1919) m. Margrethe Appel. Elev paa Metropolitanskolen. Universitetet. Cand. mag. 1911. Forstander for Grundtvigs Højskole, Frederiksberg, Hillerød. Amtsfmd. for »Det unge Grænseværn«, Frederiksberg Amt. Medl. af Best. for »Folkeoplysningens Fremme« og af Askov Højskoles Bestyrelse til 1934. Medredaktør af »Dansk Udsyn« til 1936.

Adresse: Grundtvigs Højskole, Hillerød.

Christiansen, Chr. Anton, Mejeribestyrer; f. 9. Dec. 1879 i Fanefjord, Møen; Søn af Gdr. Niels Christiansen og Hustru Mette Marie, f. Hansen; gift (6. Dec. 1908) m. Line Madsen. Elev paa Dalum Mælkeriskole 1903. Bestyrer paa Hallelev Andelsmejeri 1904 og paa Serdrup Andelsmejeri 1906. Fmd. f. Sorø Amts Mejeristforening fra 1936. Direktør for Lundforlund og Gerlev Sogns Sparekasse fra 1934.

Adresse: Serdrup pr. Slagelse.

Christiansen, Chr. Georg, Proprietær; f. 2. April 1886 i Kværkeby; Søn af Parc. Lars Christiansen og Hustru Emma Birgitte Laurentius, f. Olsen; gift (18. Juli 1922) m. Herdis Byrjalsen. Elev paa Kærehave Husmandsskole 1904—05. Fmd. for Planteavlsudvalget i Brønderslev og Omegns Ldbf. fra 1928 og for Planteavlsudvalget og Kartoffelsektionen i Hjørring.

Amt fra 1936. Medl. af de jydsk Ldbfr.s Planteavlssudvalg 1935 og flere forskellige Tilleshvervs indenfor Landbruget.

Adresse: Nr. Kornum, Brønderslev.

Christiansen, Edvard, Forstander; f. 27. Maj 1883 i Aars; Søn af Gdr. Anders Christiansen og Hustru Johanne, f. Kristensen; gift (17. April 1916) m. Kathrine Stenbæk. Elev paa Aars Landbrugsskole 1904—06 og Beder Havebrugsskole 1906—07. Havebrugskandidat 1909. Forstander for Forsøgsstationen Spangsbjerg pr. Esbjerg. Medl. af Best. f. Jydsk Haveselskab og af Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter.

Adresse: Forsøgsstationen Spangsbjerg, Esbjerg.

Christiansen, Hans, Husejer; f. 15. Maj 1888 i Tarup; Søn af Hmd. Niels Christiansen og Hustru Johanne, f. Madsen; gift (3. Marts 1930) m. Gertrud Marie Andersen. Elev paa Teknisk Skole. Var i 18 Aar Fmd. f. Sdr. Næraa Hmdf. Medstifter af Laaneforeningen for Ringe Hovedkreds. Tidl. Fmd. f. Planteavlssudv. og Medl. af S. Næraa Sogneraad.

Adresse: Tarup, Aarslev.

Christiansen, Hans, Husmand; f. 30. Marts 1891 i Krarup Nordegn; Søn af Hmd. Rasm. Christiansen og Hustru Karen Marie, f. Mortensen. Fmd.

f. Krarup Andelsmejeri fra 1937. Vurderingsfmd. i Den alm. Brandforsikring for Landbygninger fra 1934. Repræsentant i Andelskassen.

Adresse: Krarup Nordegn pr. Espe.

Christiansen, Hans Peter Martin, Konsulent; f. 2. Febr. 1896 i Varde; Søn af Slagterm. Emil Theodor Christiansen og Hustru Maren, f. Kjær; gift (13. Maj 1925) m. Mary Hansen. Elev paa Roskilde Højskole 1918—19, Borris Landbrugsskole 1919—20, Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskandidat 1923. Konsulent for Randers Amts samv. Hmdfr. fra 1924.

Adresse: Slynborgstræde 9, Randers.

Christiansen, Laurits, Gaardejer; f. 5. Sept. 1879 i Stubberup Sogn; Søn af Gdr. Chr. Hansen og Hustru Abelone, f. Jensen; gift (31. Marts 1903) m. Karen Hansen. Fmd. f. Ladby Andelsmejeri fra 1918 og for Kerlinge Brugsforening fra 1920. Repr. i Mejeriernes Fællesorganisation.

Adresse: Kertinge pr. Kølstrup.

Christiansen, M. J., Veterinærinspektør; f. 12. Marts 1896 i Felsted; Søn af Gdr. Nis Christiansen og Hustru Margrethe, f. Schrøder; gift (17. April 1926) m. Botilla Frees. Tysk Realeksamen. Elev paa Aabenraa Landbrugsskole. Dyrslæge 1925. I Praksis og Specialudd. i Patologisk Anatomi og fra 1935 Kredsyrlæge i Aarhus. Fra 1938 Veterinærinspektør. Leder af Husdyrtuber-

kulosens Bekæmpelse i Jylland. Studieophold i Tyskland og Forf. til veterinære Afhandl. især vedr. Husdyrtuberkulosen.

Adresse: Sct. Pauls Plads 7, 3. Aarhus.

Christiansen, Niels, Gaardejer; f. 7. Marts 1867 i Laastrup Sogn; Søn af Gdr. og Sognefoged Christian Mikkelsen og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (3. Dec. 1897) m. Mette Nielsen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Engvejle« i 32 Aar og Medl. af Sogneraadet i 20 Aar, deraf 17 Aar som Fmd. Medl. af Menighedsraadet i ca. 18 Aar.

Adresse: Laastrup pr. Skals St.

Christiansen, Peder, Gaardejer; f. 15. Aug. 1889 i Munkebo; Søn af Gdr. Jørgen Christiansen og Hustru Dorthea, f. Petersen; gift (9. Sept. 1919) m. Ane Larsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1909—10. Fmd. f. Munkebo Drigstrup Andelsmejeri.

Adresse: Munkebo, Dræby.

Christiansen, Peter Christian, Konsulent; f. 23. Juli 1902 i Sortsø v. Stubbekøbing; Søn af fhv. Gdr. R. P. Christiansen og Hustru Signe, f. Pedersen; gift (25. Okt. 1936) m. Ingeborg Svendsen. Elev paa Askov Højskole 1920—21 og Korinth Landbrugsskole 1921. Landbrugskandidat 1924. Lærerkursus 1925. Studieophold i Frankrig. Landbrugslærer og Studierejser i Udlandet. Fra 1929 Planteavlskonsulent for Bogense Hovedkreds af de fynske Hmdfr. samt Lærer ved Særsløv Højskole.

Adresse: Særsløv pr. Jullerup, Fyn.

Christiansen, Peter, Gaardejer; f. 19. Juli 1871 i Herlufsmagle; Søn af Hmd. Hans Christiansen og Hustru Line, f. Larsen; gift (25. Okt. 1894) m. Oline Andersen. Elev paa Ladelund Mælkerskole 1892—93. Fmd. f. Roedyrkerforeningen for Maribo Amt fra 1912. Medl. af Forretningsudvalget i De samv. Roedyrkerforeninger. Næst-

fmd. i D. L. K., Maribo Amt, og Medl. af Erhvervsudvalget.

Adresse: Thomasminde, Saltvig pr. Bandholm.

Christoffersen, Ej., Forpagter; f. 23. Febr. 1894 i Vester Aaby; Søn af Gdr. Chr. P. Christoffersen og Hustru Dorthea Marie, f. Jensen; gift (27. Dec. 1925) m. Rigmor Rasmussen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1914—15, Høng Landbrugsskole 1917—18 og Korinth Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1921. Fmd. f. Vester Aaby Andelsmejeri fra 1933, for Vester Aaby Foderstofforening fra 1931 og Vester Aaby Brugsforening fra 1937.

Adresse: Skovridergaarden, Korinth.

Christophersen, Christopher, Møller og Gaardejer; f. 24. Maj 1878 i Stenlille; Søn af Gdr. Rasmus Christophersen og Hustru Martha Margrethe, f. Jensen; gift (27. Maj 1922) m. Amalie Christiansen. Elev paa Askov Højskole 1900. Fmd. f. Vedde Andelsmejeri (1907—36).

Adresse: Vedde.

Clausen, Andreas, Gaardejer; f. 17. Jan. 1883 i Kaastrup; Søn af Gdr. Christian Clausen og Hustru Maren, f. Andersen; gift (11. Juni 1911) m. Margrethe Jensen. Elev paa Ollerup Højskole 1901—02 og Forsinge Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Kalundborg Omegns og Løve Herreds Ldbf. 1929—37, for Kalundborg Andelslagteri fra 1929 og for De sjællandske Slagteriernes Konservesfabrik 1935. Medl. af Andelslagteriernes Fællesbestyrelse fra 1937.

Adresse: Kaastrup pr. Kalundborg.

Clausen, Anders Laurits, Proprietær; f. 6. Aug. 1871 i Marslevgaard; Søn af Gdr. Hans Erik Clausen og Hustru Anne, f. Andersen; gift (10. Maj 1902) m. Anna Larsen Ellebæk. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Skole 1888—90. Fmd. f. Baag Herreds Ldbf. til 1938. Var i 13 Aar Fmd. f. Assens Andelsmejeri. Medl. af Ak-

kordudvalget og Grundforbedringsudvalget for Assens Amt.

Adresse: Kærumgaard pr. Assens.

Clausen, Jørgen Anders, Husmand; f. 23. Febr. 1883 i Dyrehøje; Søn af Boelsmand Peder Clausen og Hustru Johanne, f. Larsen; gift (7. Nov. 1913) m. Anna Rasmussen. Fmd. f. Havebrugsudvalget i De samv. fynske Hmdfr. Medl. af Husdyrbrugs- og Hesteudvalget. Repræs. i Hmdfr. for Assens Hovedkreds. Medl. af Grundforbedringsudvalget.

Adresse: Rørmosehus, Dyrehøje.

Clausen, Anna, eksam. Husholdningslærerinde, Frue, Leder af Skaarup Husholdningsskole; gift (13. Okt. 1911) m. Havebrugskandidat, Forst. Cl. Clausen. Husholdningslærerinde ved forskell. Kursus og Skoler, og fra 1915 Leder af Skaarup Husholdningsskole.

Adresse: Skaarup Husholdningsskole, Skaarup.

Clausen, Søren Claus, Forstander; f. 19. Sept. 1879 i Hvidbjerg v. Aa; Søn af Møllebygger, Hmd. Jens Clausen og Hustru Kirstine, f. Madsen; gift (31. Okt. 1911) m. Anna Karoline Marie Ibsen. Elev paa Beder Havebrugsskole 1897—99 og paa Landbohøjskolen 1905—07. Konsulent i Norge 1902—05. Derefter Studierejser i Udlandet, særlig England og Tyskland. 1907 Lærer ved Borris Landbrugsskole og 1909 ved Husholdningsseminariet »Ankerhus«. 1909—14 Lærer v. Høng Landbrugsskole. Fra 1914 Forstander for Skaarup Landbrugs- og Husholdningsskole. Fmd. f. De samv. danske Spareforeninger »Egne Hjem« paa Øerne fra 1924 efter at have været Næstfmd. til 1920. Forf. af Fagbøger vedr. Havebrug og Frøavl, og i 1936 debuteret som Roman- og Skuespilforfatter, bl. a. »Paa det jævne«, opført paa Odense Teater i 1938 og mange andre Steder i Provinzen; af Romaner udgivet bl. a. »Poul Foss«, »Familien paa Engborg« og »Lyngens Banemænd«.

Adresse: Skaarup Husholdningsskole, Skaarup.

Clausen, Hjalmar, Forsøgsleder, Dr. phil.; f. 29. Aug. 1905 i Aarhus; Søn af Rektor C. P. Clausen og Hustru Amalie, f. Olsen; gift (11. Maj 1933) m. Ruth Alstrøm. Realeksamen fra Viborg Katedralskole 1921. 4 Aars praktisk Landbrugsuddannelse. Landbrugskandidat 1928. Assistent v. Forsøgslaboratoriets Svinefodringsforsøg. Studieophold i Tyskland 1928—31. Tysk Artium Berlin 1930. Dr. phil. Göttingen 1931. Fællesdommer for de lokale Svineforsøgsstationer 1933. Forsøgsleder ved Forsøgslaboratoriet siden 1934. Medl. af Det sjællandske Forsøgsraad, Det fynske Forsøgsraad og Det jydsk Forsøgsraad. Medl. af Kontroludvalget for de lokale Svineforsøgsstationer.

Adresse: Ingemannsvej 9, Odense.

Cohn, Einar, Departementschef i Det statistiske Departement, R. af Dbg., DM.; f. 25. Juli 1885 i Nakskov; Søn af Buntmager M. Cohn og Hustru Augusta, f. Rubin; gift (17. Aug. 1910) m. Jeannette Steenberg. Student 1903. Cand. polit. 1907. Samme Aar ansat i Det statistiske Departement og fra 1936 Chef for dette. Leder af Det intern. Landbrugsinstituts Kontor for Danmark. Medl. af Udvalget for Landøkonomisk Driftsbureau 1924—37. Redaktør af National-

økonomisk Tidsskrift 1914—29. Medl. af en Række udenlandske Komitéer for økonomisk-statistiske og finansielle Spørgsmaal og Regeringens Raadgiver under internationale Konferencer vedr. saadanne. Leder af Nationalbankens Valutakontor 1932—35.

Adresse: Sommervej 2, Charlottenlund.

Conradsen, Helge, Fuldmægtig v. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.; f. 31. Juli 1876 i Ljungby, Sverige; Søn af Landmand Frands Conradsen og Hustru Anna Margrethe, f. Dall; gift (13. Aug. 1915) m. Marie Cathrine Elisabeth Olsen. Uddannet paa Handelskontor. 1. April 1894 ansat paa Landbohøjskolens Kontor.

Adresse: Havehuset, Rolighedsvej 23. Kbhvn.

la Cour, Dan, Direktør for Meteorologisk Institut, K., DM.; f. 12. Sept. 1876 i Kbhvn.; Søn af Højskolelærer, Professor Poul la Cour og Hustru Hulda, f. Barfod; gift (13. Febr. 1903) m. Anna Momsen. Læste privat til Studentereksamen i Askov indtil 1895. Magisterkonferens 1902. Medl. af Det kgl. Danske Videnskabernes Selskab, Det kgl. Danske Landhusholdnings-selskab og dettes Klimatologiske Udvalg.

Adresse: Viggo Rothesvej 10, Charlottenlund.

la Cour-Madsen, Rebekka, Husmoder; f. 20. Nov. 1878 i Næsgaard, Stubbekøbing; Datter af Forstander Albert la Cour og Hustru Henriette, f. Blicher; gift (23. Okt. 1904) m. Jens Kristian Madsen. Elev paa Vældegaard Kvindeskole 1894—95 og Landbohøjskolen 1898—1900. Fmd. f. Foreningen af jyske Landboforeningers og for De samv. danske Landboforeningers Husholdningsudvalg. Medl. af Statens Husholdningsraad. Har været Fmd. f. Landets første Husholdningsfor-

ening 1908—35. Har sammen med sin Mand oprettet Baungaard Landhusholdningsskole 1906. Adresse: Baungaard, Vejen.

Dahl, J. Marinus, Sognefoged, Gaardejer; f. 2. Sept. 1886 i Oue Sogn; Søn af Gdr. Jens Dahl og Hustru Mariane, f. Pallesen; gift (1. Dec. 1908) m. Jensine Jensen. Elev paa Hadsten Højskole 1902—03 og Vejstrup Højskole 1904—05. Fmd. f. Hadsund Andelsmejeri fra 1933. Næstfmd. i Voldgiften for Handel med Husdyr. Medl. af Tilsynsraadet f. Hadsund og Omegns Sparekasse. Sognefoged fra 1923.

Adresse: Ø. Snoggaard, Vive, Hadsund.

Dahl, Peter Nissen, Husmand; f. 10. Aug. 1881 i Tyrstrup pr Christiansfeld; Søn af Hmd. Paul Thomsen-Dahl og Hustru Karoline, f. Juul; gift (20. Maj 1894) m. Ane Petersen. Fmd. f. Haderslev Østeramts Hmdf. siden 1929. Medl. af Best. for De sønderjydske Hmdfr. Sogneraadsmidl. i 14 Aar.

Adresse: Aller, Christiansfeld.

Dahlerup-Petersen, Bendt Skat, Konsulent; f. 11. Febr. 1898 i Aagerup pr. Hedehusene; Søn af Sognepr. P. N. Petersen og Hustru Nanna, f. Dahlerup; gift (8. April 1927) m. Margrethe Jensen-Nybjerg. Realeksam. 1914. Landbrugskandidat 1924. Konsulent i Planteavl, Husdyrbrug og

Regnskabsføring for Faaborgegnens Ldbf. fra 1926.

Adresse: Villa Nest, Faaborg.

Dahlsen, Dahl, Gaardejer, DM.; f. 1. Juni 1878 i Østerbølle; Søn af Gdr. Chr. Dahlsen og Hustru Petrine, f. Larsen; gift (21. April 1910) m. Karen Poulsen. Elev paa Haslev Højskole 1898—99. Fmd. f. Vesterbølle Sogneraad, Aars og Omegns Andelssvineslagteri og Østerbølle Andelsmejeri (1922—38). Revisor i Aalestrup Bank. Adresse: Glerup, Gedsted.

Dal, Johannes Gregersen, Konsulent; f. 16. Nov. 1898 i Øster Jølby; Søn af Gdr. Frøde A. Dal og Hustru Anna, f. Gregersen; gift (14. April 1925) m. Anna Pedersen. Elev paa Galtrup Højskole 1918—19 og Korinth Landbrugsskole 1920—21. Landbrugskandidat 1924. Konsulent for Brande-Tyregod Ldbf. 1930—32, for Himmerlands samv. Ldbf. 1932—36, og siden 1936 Konsulent i Husdyrbrug og Planteavl for Morsø Ldbf.

Adresse: Erslev, Mors.

Dalgaard, Chr., Gaardejer; f. 23. Aug. 1895 i Ørsbjerg; Søn af Propr. Jens Chr. Dalgaard og Hustru Laura, f. Larsen; gift (9. Dec. 1922) m. Agnes Borne. Realeksamen 1911. Elev paa

Lyngby Landboskole 1917—18. Fmd. f. Skydebjerg og Omegns Andelsmejeri fra 1934. Adresse: Ørsbjerg, Aarup.

Dalgaard, Klaus, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 23. Nov. 1864 i Galtrup Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Kresten Dalgaard og Hustru Ane Maria, f. Klausen; gift (7. Okt. 1892) m. Maren Mikkelsen. Elev paa Galtrup Højskole og Faurbygaard Landbrugsskole 1883—84. Fmd. f. Morsø Andels-Svineslagteri 1913—39, for Andelsmejeriet i Jølby fra 1900, for Morsø Ldbf. 1909—35, for Kreatureksportforeningen »Morsø« fra 1914 og for Morsø Folkebank fra 1925. Medl. af Thisted Amdsraad fra 1917.

Adresse: Galtrup pr. Erslev, Mors.

Dalgaard, Kr., Gaardejer; f. 13. Jan. 1895 i Galtrup Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Klaus Dalgaard og Hustru Maren, f. Mikkelsen; gift (20. Maj 1921) m. Herdis Jensen. Elev paa Galtrup Højskole 1914—15 og Asmildkloster Landbrugsskole 1916—17. Fmd. f. Morsø Ldbf. siden 1935 og for Nørre Herreders Kvægavlsforening.

Adresse: Tødsø pr. Nykøbing Mors.

Dall, Christen Hansen, Gaardejer; f. 30. Jan. 1889 i Københoved pr. Skodborg J.; Søn af Gdr. Hans Chr. Dall og Hustru Inger Marie, f. Riis; gift (19. Maj 1926) m. Klara Jensen. Elev paa Skibelund Efterskole 1904—05 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Skrave Andelsmejeri.

Adresse: Københoved pr. Skodborg J.

Dalgaard, Jens, Gaardejer; f. 10. April 1882 i Harre Sogn, Viborg Amt; Søn af Landstingsmand, Nationalbankdirektør I. P. Dalgaard og Hustru Kirstine, f. Tang; gift (2. Nov. 1909) m. Katrine Espersen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1904—05. Fmd. f. Andelsmejeriet Gamstrup i 3 Aar. Kontorbestyrer for Den danske Landmandsbank's Filial i Roslev gennem en

Aarrække til Filialens Nedlæggelse i 1923; siden 1929 Kontorbestyrer for Salling Landbobanks Filial i Roslev. Sogneraadsmnd. i 4 Aar. Vurderingsmand for Harre m. fl. Herreders Vurderingskreds siden 1923. Medl. af Viborg Amtsråd siden 1922 og Fmd. for Amtsrådsforeningen i Danmark. Landvæsenskommissær siden 1927. Medl. af Trafikkommissionen og af Skattekommissionen.

Adresse: Roslev St.

Dalsgaard, Jens Peter, Konsulent; f. 14. Okt. 1910 i Roslev; Søn af Gdr. Jens Dalsgaard og Hustru Katrine, f. Espersen; gift (29. Okt. 1937) m. Ingrid Nielsen. Elev paa Tune Landboskole 1930—31. Landbrugskandidat 1934. Studieophold i England og 1 Aar Assistent hos Statskons. Sørensen, London. Regnskabskons. for Viborg Amts landøkon. Forening i 1½ Aar og derefter Konsulent i Husdyrbrug for Salling Ldbf.

Adresse: Jyllandsgade, Skive.

Dalskov, A., Statskonsulent i Havebrug; R.; f. 14. Sept. 1871 i Bederslev Dale, Nordfyn; Søn af Skovfoged Fr. Petersen og Hustru Dorothea, f. Thorup; gift (21. Aug. 1898) m. Mimi Jensen. Præl. 1888. Gartnerelev og 1893 Havebrugs-eksamen, derefter Handelsgartner og Konsulent samt Redaktør af »Dansk Havetidende« og »Frugtavl« m. v. Udnævnt 1919 til Statskonsulent i Havebrug.

Adresse: C. L. Ibsensvej 6, Gentofte.

Dam, Anders Sørensen, Forstander og Gaardejer; f. 31. Maj 1880 i Agri, Mols; Søn af Gdr. Søren Sørensen Dam og Hustru Karen Marie, f. Andersen; gift (15. Aug. 1906) m. Else Marie Thomsen. Elev paa Rønde og Nr. Nissum Højskoler. Dimittend fra Nr. Nissum Sem. 1904. Lærer i Folkeskolen i Tyregod og Sdr. Bjert i 10 Aar. Forstander fra 1917. Kredsfmd. for K. F. U. M. og K. i Vejlekredsen i en Aarrække; desuden forskell. lokale Tillidshverv.

Adresse: Børkop Højskole pr. Børkop.

Dam, Chr., Gaardejer; f. 12. Juni 1889 i Ejsing Sogn; Søn af Hmd. Chr. Dam og Hustru Kristine, f. Pedersen. Elev paa Galtrup Højskole, Mors, 1913—14. Fmd. f. Andelsmejeriet i Ejsing siden 1932 og for Ejsing-Hasselholdt Kvægavlsforening. Medl. af Best. for Ejsing Hmdf. og for Ejsing Foderstofforening.

Adresse: Raast pr. Vinderup St.

Dam, Folmer Blicher, Seminarielærer v. Ankerhus Husholdningsskole; f. 18. Sept. 1895 i Rønne; Søn af Seminarieforstander Hans Peter Dam og Hustru Minna, f. Blicher; gift (13. April 1922) m. Nikoline Nielsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1915. Ophold i England 1916—19. Landbrugskandidat 1921. Lærer v. Den intern. Højskole 1921—22 og ved Husholdningsseminariet Ankerhus fra 1923. Redaktør af »Tidsskrift for danske Husholdningslærere« fra 1930. Medl. af Statens Husholdningsråd fra 1935.

Adresse: Sorø.

Dam, J. P., Gaardejer; f. 21. Dec. 1881 i Haderup Sogn; Søn af Gdr. Kristen Dam og Hustru Noline, f. Nielsen; gift (11. Okt. 1910) m. Kirstine Mølgaard. Fmd. for Andelsmejeriet i Feldborg i en Periode, for Hedeldbf. for Feldborg og Omegn i 7 Aar, for Feldborg Brugsforening gennem en Aarrække og for Sygekassen i Feldborg.

Adresse: Feldborg pr. Skive.

Dam, Mathias Peter, Husmand; f. 3. Sept. 1895 i Tirslund Sogn; Søn af Hmd. Andreas Dam og Hustru Maren, f. Rirsbøll; gift (30. April 1920) m. Ingeborg Callesen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole og Slingerup Landbrugsskole. Medl. af Best. for Fjerkræslageriet og Amtsrepræsentant i Dansk Andels Ægekspert samt i Husdyrbrugudvalget for De sønderjydske Hmdfr. Medl. af Fællesudvalget for Fjerkræ-

avlens i Sønderjylland og Tillidsmand for Plantningsforeningen.

Adresse: Gøtterup, Toflund.

Damgaard, F. K., Konsulent; f. 28. Jan. 1898 i Aulum; Søn af Gdr. Hans Damgaard og Hustru Ane, f. Justesen; gift (15. April 1924) m. Inga Kristine Knudsen. Elev paa Faarevejle Højskole 1916—17 og Næsgaard Agerbrugsskole 1917—19. Landbrugskandidat 1921. Siden 1923 Konsulent i Planteavl for Holbæk- og Odsherredkredsens Hmdfr. 1921—34 Landbrugslærer paa Faarevejle Højskole. Fmd. f. Faarevejle Sogns Menighedsraad.

Adresse: Faarevejle.

Damgaard-Nielsen, Gunnar, Forstander; f. 28. Sept. 1898 i Aaby Sogn; Søn af Højskoleforst. Carl Nielsen og Hustru Mette, f. Christensen; gift (3. Juli 1926) m. Ella Elisabeth Nielsen. Cand. mag. Lærer ved Ask Højskole 1926—28. Lærer ved Ryslinge Folkehøjskole 1928—29 og Forstander fra 1929. Fmd. f. Fynske Folkekor fra 1937.

Adresse: Ryslinge Folkehøjskole pr. Ryslinge.

Damgaard-Sørensen, Anders Peter, Gaardejer; f. 29. Juni 1876 i Solgaard, Mørke; Søn af Gdr. N. P. Sørensen og Hustru Ane Birgitte, f. Damgaard Pedersen; gift (5. Jan. 1906) m. Johanne

Olsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1893—95. Landbrugskandidat 1900. Forsøgsass. og Landbrugslærer indtil 1906. Gdr. fra 1905. Medl. af Best. for Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab fra 1914.

Adresse: Hareskovgaard, Værløse.

Danielsen, Christoffer, Gaardejer, Landbrugskandidat; f. 20. Sept. 1879 i Nakke, Nykøbing Sj.; Søn af Gdr. Daniel Danielsen og Hustru Marie, f. Larsen; gift (5. Juni 1908) m. Boline Nielsen. Elev paa Høng Højskole 1898—99 og Høng Landbrugsskole 1903—04. Landbrugskandidat 1906. Fmd. for Rørvig Sogneraad og for Skyldraadet for Holbæk Amtsraads-kreds. Medl. af Best. for Holbæk Amts Sygehus, Nykøbing Sj., for Danske Andelsslagteriers Konserver-fabrik, Roskilde, og for Kødfoderfabrikken »Sjælland/, Ortved, samt for Andelsslagteriernes Tarmsalg.

Adresse: Nakke pr. Nykøbing Sj.

Danielsen, Daniel, Rentier, fhv. Gaardejer, DM.; f. 11. Jan. 1869 i Levring; Søn af Gdr. Jens Danielsen og Hustru Else Marie, f. Andersen; gift (20. Juni 1900) m. Kirstine Andersen. Elev paa Levring Højskole 1893—94. Fmd. for Levring Andelsmejeri og for Sogneraadet i Levring.

Adresse: Levring pr. Kjellerup.

Danielsen, Kristen Jørgen, Gaardejer; f. 7. Juni 1890 i Herredskirke Sogn; Søn af Parcell.

Niels Peter Danielsen og Hustru Hanne, f. Mortensen; gift (4. Juli 1926) m. Astrid Kristine Hansen. Fmd. for Kragemose Andelsmejeri fra 1926. Medl. af Best. for De samv. loll.-falster-ske Mejerier fra 1934 og for Vestlollands Ldbf. fra 1934.

Adresse: Righøstgaard, Nakskov.

Danielsen, Peder, Gaardejer; f. 31. Aug. 1891 i Agersborg Sogn; Søn af Gdr. Niels Jørgen Danielsen og Hustru Kirstine, f. Præstmark; gift (30. Nov. 1919) m. Johanne Langgaard. Elev paa Grundtvigs Højskole, Lyngby, 1911—12. Fmd. f. Halvrimmen Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Sdr. Økse pr. Halvrimmen.

Danielsen, Peder Herman, Gaardejer; f. 22. Febr. 1887 paa Femø; Søn af Gdr. Jens Danielsen og Hustru Anna, f. Frandsen; gift (2. Nov. 1928) m. Marie Kragh. Elev paa Hjør-lunde Højskole 1905—06 og Dalum Landbrugs-skole 1909—10. Fmd. f. Ullerslev Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Sogneraadet (1933—37).

Adresse: Ullerslev pr. Kastager, Lolland.

Danneskiold-Samsøe, Aage Conrad, Lensgreve, R. af Dbg.; f. 4. Nov. 1886 i Gissfeldt Kloster; Søn af Lensgreve Chr. Fr. Danneskiold-Samsøe og Hustru E. H., f. Krag-Juel-Vind-Frijs; gift (3. Okt. 1922) m. Fanny Evers. Elev i Øster-søgades Latin- og Realskole, Kbhvn. Student. Kaptajn (Reserven) ved Livgarden. Overdirektør for Gissfeldt Kloster.

Adresse: Gissfeldt Kloster pr. Haslev.

Danvig, A. M., Kontorchef i Alm. dansk Gartnerforening; f. 28. Marts 1887 i Langtved pr. Ullerslev; Søn af Friskolelærer Peder Mortensen og Hustru Anna Kathrine Margrethe, f. Asmusen; gift m. Iris Marie Dysted. Elev paa Lyngby Landboskole. Havebrugseksamen 1910. Sekretær for Erhvervsraadet for Gartneri og Erhvervshavebrug. Forretningsfører for Gartner-

nes Forsikringsselskab. Redaktør af Gartner-tidende og Aarbog for Gartneri. Sekretær for Dansk Chrysanthemum-Selskab.

Adresse: Frølichsvej 51, Charlottenlund.

Daugaard, Anders, Proprietær; f. 27. Nov. 1876 paa Vilstrupgaard; Søn af Propr. Anton Daugaard og Hustru Else Marie, f. Jørgensen; Børkop Højskole 1896—97. Fmd. f. Fredericia-kredsens Fællesledelse fra 1933. Var en Aar-række Fmd. for Mejeriet Lillebælt og ligeledes Medl. af Best. for Sydjydsk Mejeriforening; desuden haft lokale Tillidshverv. Medl. af Menig-hedsraadet.

Adresse: Sdr. Vilstrup, Eltang.

Daugaard, Jens, Gaardejer; f. 15. Febr. 1872 i Nørager pr. Vivild; Søn af Gdr. Anthon Jen-sen Daugaard og Hustru Else Marie, f. Søren-sen; gift (4. April 1898) m. Karen Kristensen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Kongstrup«. Sogne-foged i Houbjerg Sogn.

Adresse: Houbjerg pr. Laurbjerg.

Dauidsen, Anders Christensen, Gaardejer; f. 1. Dec. 1889 i Skelund; Søn af Gdr. Christen Sørensen og Hustru Mariane Katrine, f. Ander-sen; gift (15. Okt. 1910) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Bælum Højskole 1908—09. Fmd. for Andelsmejeriet »Vestervang«, Skelund.

Adresse: »Skovlundgaard«, Skelund.

Dauidsen, Børge, Konsulent; f. 14. Juli 1896 i Kbhvn.; Søn af Arbejdsmd. Børge Dauidsen og Hustru Martine, f. Henriksen; gift (8. Nev. 1922) m. Marie Larsen. Elev paa Korinth Landbrugs-skole 1913—14 og 1916. Landbrugskandidat 1918. Ass. og Landbrugslærer. Fra 1920 Hus-dyrbrugskonsulent for Aalborg Amts Ldbf. Medl. af Best. for Foreningen af danske Land-brugskonsulenter og Medl. af Udvalget for Kon-sulentmødernes Tilrettelæggelse.

Adresse: »Hvide Hus«, Østervangsvej, Vej-gaard, Aalborg.

Dauidsen, David, Konsulent; f. 7. Jan. 1902 i Kbhvn.; Søn af Arbm. Børge Dauidsen og Hu-stru Martine, f. Henriksen; gift (28. Marts 1929) m. Erna Mortensen. Elev paa Elbæk Efterskole og paa Korinth Landbrugsskole 1919—20. Land-

brugskandidat 1925. Konsulent under Statens Ægudvalg fra 1932 og Sekr. for samme.
Adresse: Glahnsallé 1, Kbhvn. F.

Davidson, Henrik Bendt, Konsulent for Selskabet Hedebruget; f. 21. Febr. 1895 i Balslev; Søn af Gaardfæster Thomas Davidson og Hustru Henriette, f. Madsen. Elev paa Askov Folkehøjskole 1915—16 og 1918—19 og paa Dalum Landbrugsskole 1916—17. Landbrugskandidat 1921, derefter Assistent ved Hedeselskabets Moseundersøgelser og Hedeselskabets Mergelvæsen. Fra 1922 Assistent og senere Konsulent ved Hedebruget, Viborg.

Adresse: Hedebruget, Viborg.

Davidson, Johan, Gaardejer; f. 17. Dec. 1872 i Varnæs; Søn af Hmd. Jens Davidson og Hustru Katrine Margrete, f. Hansen; gift (5. April 1906) m. Katrine Marie Andresen. Fmd. f. Andelsmejeriet i Genner 1923—1938. Medl. af Skolekommissionen i 8 Aar, deraf 4 Aar som Fmd. Medl. af Svinereguleringsnævnet.

Adresse: »Blæsvang« pr. Genner.

Detlefsen, C., cand. polyt.; f. 17. Aug. 1860 i Bogense; Søn af Købmd. Andreas Detlefsen og Hustru Johanne Louise, f. Nelleman; gift (5. Juni 1888) m. Astrid Fejlberg. Cand. polyt. 1884.

Laboratorium sammen med Prof. Carl Meyer gennem ca. 50 Aar.

Adresse: Gentoftegade 6, Gentofte.

Didriksen, Bjerre, Niels, Gaardejer; f. 15. Febr. 1881 i Vester Grønbæk; Søn af Gdr. Svenning Didriksen og Hustru Else Katrine, f. Bjerre; gift (9. Aug. 1927) m. Bodil Katrine Iversen. Elev paa Krabbesholm Højskole 1907. Fmd. f. Tvis Mejeri indtil Foraaret 1939.

Adresse: Grønbæk pr. Tvis.

Didriksen, Didrik, Gaardejer; f. 2. Juli 1879 i Hevring; Søn af Gdr. I. P. Didriksen og Hustru Rasmine, f. Brock; gift (30. Maj 1906) m. Ane Kirstine Petersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1898—99. Fmd. f. Holbæk Andelsmejeri ved Ørsted. Medl. af Menighedsraadet.

Adresse: Ingerslev pr. Ørsted.

Diederich, Andreas M., Konsulent; f. 24. Febr. 1909 i Ølgod Sogn; Søn af Gdr. Konrad Diederich og Hustru Maren, f. Mortensen; gift (30. Jan. 1938) m. Asta Frederikke Brøndsgaard. Elev paa Rødding Højskole 1932—33 og Ladelund Landbrugsskole 1933—34. Landbrugskandidat 1937. Konsulent i Planteavl og Regnskab for Nr. Rangstrup Herreds Ldbf.

Adresse: Toftlund.

Diemer, Harald, Slagteridirektør; f. 5. Okt. 1906 i Nykøbing Mors; Søn af Lærer Aksel

Th. Diemer og Hustru Ellen, f. Varming; gift (2. Okt. 1936) m. Sinna Hansen. Direktør for Ansager Andels-Slagteri.
Adresse: Ansager.

Dinesen, Bengt Sophus, Kontorchef i Ministeriet for Landbrug og Fiskeri, R. af Dbg.; f. 19. Juli 1894 paa Frederiksberg; Søn af Løjtnant af Gendarmeriet Carl Dinesen og Hustru Ebba, f. Schøller; gift (24. Aug. 1920) m. Rigmor Dalgaard. Art. 1913. Cand. jur. 1919. Sekretær i Landbrugsministeriet 1923, Fuldmægtig 1929, Kontorchef 1935.

Adresse: Ingeborgvej 17, Charlottenlund.

Dinesen, Mads Hansen, Gaardejer; f. 28. Okt. 1886 i Bevtoft Sogn; Søn af Gdr. Hans Dinesen og Hustru Mathilde, f. Gammelgaard; ugift. Elev paa Vinding Højskole 1910—11 og Borris Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Bevtoft Mejeri fra 1922 og Kredsfmd. i Ldbf. i Nr. Rangstrup Herred.

Adresse: Hjartbro, Bevtoft.

Dinesen, Marius Christian, Gaardejer, Konsulent, R. af Dbg.; f. 22. Juni 1879 i Køng pr. Glamsbjerg; Søn af Gdr. Hans Jørgen Dinesen og Hustru Anna Elisabeth, f. Drejer; gift (4. Maj 1912) m. Margrethe Jacobsen. Elev i Fyns Stifts patriotiske Selskabs Landbrugsskole 1897—98. Landbrugskandidat 1907. Konsulent for Baag Her-

reds og Bondestandens Ldbf. 1911—36. Fmd. f. Østifternes Brandforsikring fra 1935.
Adresse: Lindegaard, Haarby.

Dirchsen, P. B., Gaardejer; f. 3. Febr. 1879 i Taarnby, Nordre Gaard; Søn af Gdr. Peter Dirchsen og Hustru Karen, f. Dirchsen; gift (26. Febr. 1902) m. Gertrud Hansen. Elev paa Sorø Landbrugs- og Højskole 1897—98. Fmd. f. Salt-holmsbestyrelsen 1925—33 og Medl. af Bestyrelsen for samme siden 1917. Fmd. f. Vandsyns-kommissionen 1925—33 og for Grundforbedringsudvalget for Kbhvns. Amsraadskreds.

Adresse: Maglegaard, Ullerup pr. St. Magleby.

Dokken, Ivar, Konsulent ved Det landøkonomiske Driftsbureau; f. 26. Jan. 1891 i Follebu pr. Faaberg, Norge; Søn af Landmd. Anton Dokken og Hustru Anne Hansdatter; gift (23. Nov. 1922) m. Martha Jensen Gyrupe. Elev paa Aale Efterskole 1906—07 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Landbrugskandidat 1915. Indtil 1918 Regnskabskonsulent for Odense Omegns Ldbf., derefter Konsulent ved Det landøkonomiske Driftsbureau. Forf. af landbrugsstatistiske Afhandlinger og (sammen med Prof. O. H. Larsen) Publikationer fra Driftsbureauet.

Adresse: Gustav Johannsensvej 17, Kbhvn. F.

Drejer, A. Axelsen, Redaktør, cand. polit., R. af Dbg.; f. 7. Juni 1889 i Jøbjerg; Søn af Højskoleforst. Axel Axelsen og Hustru Bertha, f. Drejer; gift (5. Aug. 1920) m. Liv Gulbransson. Student 1907, cand. polit. 1913. Chef for Kontoret for Mejeri-Statistik 1917, tillige Sekretær for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation 1918—27. Siden da Redaktør af Brugsforenings-Bladet og Sekretær for Andelsudvalget. Forfatter af en Række Bøger om den danske Andelsbevægelse og de enkelte Andelsvirksomheder, saaledes Mejeribrugets Historie (1932), Andels-Slagteriernes Jubilæumsskrift (1937) og s. A. Mejeriforeningernes Jubilæumsskrift.

Adresse: Søltoften 6, Gentofte.

Drewes, Ebba, Forstanderinde; f. 2. April 1900 i Hellerup; Datter af Grosserer Odin Dre-Student fra Aurehøj Gymnasium, cand. phil., Faglærerinde fra Zahles Seminarium. Lærerinde ved Husholdningsseminariet »Ankerhus«. Derefter Leder af Graasten Husholdningsskole.
Adresse: Graasten Husholdningsskole.

Dræby, Svend, Forstander; f. 30. Juni 1904 paa Frederiksberg; Søn af Kaptajn Vilhelm Dræby og Hustru Ellen, f. Hjorth-Nielsen; gift (16. April 1933) m. Edith Fiil. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1923—24. Landbrugskandidat 1927. Lærer paa Ryslinge Højskole 1928—34 og paa Ry Højskole 1934—37. Forstander paa Ubberup Højskole fra 1937. Medl. af Best. f. Foreningen af Landbrugsskoler og Højskoler fra 1936.
Adresse: Ubberup Højskole pr. Værsløv.

Dreyer, Erik, Direktør for Arbejds- og Fabriktilsynet, R. af Dbg., DM.; f. 25. Marts 1892 i Haslev; Søn af Postmester Fr. Vilh. Dreyer og Hustru Caroline Marie, f. Østergaard; gift (27. Febr. 1925) m. Ingrid Merete Dines Andersen. Student Herlufsholm Skole 1910, cand. jur. 1915. Ansat først i Indenrigsministeriet, derefter i Socialministeriet. Kontorchef 1931. Direktør for Arbejds- og Fabriktilsynet 1932. Medl. af Socialministeriets Arbejdsudvalg. Fmd. f. Forligsinstitutionen.
Adresse: Ved Hegnet 3, Rungsted Kyst.

Due, Evald, Gaardejer; f. 25. Dec. 1873; Søn af Gdr. Jens Rasmussen og Hustru Karen, f. Knudsen; gift (1. Sept. 1920) m. Helena Katrine Brorsen. Elev paa Elbæk Fortsættelsesskole 1890, Vestbirk Højskole 1894—95 og Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. Aarhuskredsens Fællesledelse, Den jydsk Græsmarksektion ved dens Oprettelse 1919, Det jydsk Stambogsudvalg. Medl. af Best. f. Aarhus Amts landøkonomiske Selskab 1914—20, Næstfmd. for samme 1928—31. Foretaget Studierejser i Skotland 1904 og i U. S. A. 1920.
Adresse: Stauslet pr. Ormslev.

Dreyer, Johan Christian Andreas, Proprietær; f. 24. Marts 1881 i Bejstrup Sogn; Søn af Gdr. Jens Dreyer og Hustru Karen Marie, f. Christensen; gift (25. Dec. 1906) m. Marie Jensen. Elev paa Testrup Højskole 1900. Fmd. for Fjerritslev Andelsmejeri og for Repræsentantskabet i Nørresundby Andelssvineslagteri. Medl. af Best. for Banken i Fjerritslev og i Repræsentantskabet for Andelsanstalten »Tryk«. Vurderingsfmd. for Kreditforeningen i Viborg.
Adresse: Aagaard pr. Fjerritslev.

Due, Martin, Gaardejer; f. 16. Marts 1880 i Aale; Søn af Gdr. Knud Rasmussen og Hustru Maren, f. Jensen. Elev paa Klank Højskole 1897—98, Frederiksborg Højskole 1900—01 og Dalum Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Høver og Omegns Ldbf. og Skovby lokale Foderstof- og Gødningsforening.
Adresse: Skovby.

Drivsholm, Christian, Gaardejer; f. 28. Aug. 1892 i Vrensted; Søn af Gdr. Andreas Drivsholm og Hustru Annine, f. Christoffersen; gift (26. Okt. 1928) m. Asta Pilgaard. Elev paa Vraa Højskole 1910—11, Askov Højskole 1916—17 og Dalum Landbrugsskole 1914—19. Landbrugskandidat 1921. Fmd. f. Vraa Andelssvineslagteri og Hjørring Amts landøkonomiske Selskab samt Vraa Valgmenighed. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Ldbfr. og af De samv. danske Ldbfr.
Adresse: Stenvad pr. Vraa.

Duusgaard, Niels, Redaktør; f. 22. Juli 1888 i Tørring ved Lemvig; Søn af Gdr. A. P. Duusgaard og Hustru Else, f. Nielsen; gift (15. Okt.) m. Signe Lørup. Elev paa Tune Landbrugsskole 1912—13. Landbrugskandidat 1916. Konsulent f. Ringstedegnens Ldbf. 1919—23. Redaktør og Udgiver af »Dansk Husdyravl« 1923

—30. Redaktør 1924 og siden 1926 tillige Udgiver af Tidsskriftet »Landmanden«.
Adresse: Vigerslev Allé 70, Kbhvn. Valby.

Dybkjær, O. Chr. Jensen, Redaktør; f. 11. Jan. 1867 i Stadil, Ringk. Amt.; Søn af Gdr. Jens Olesen Toft og Hustru Maren Kirk, f. Christensen; gift (27. Maj 1895) m. Maren Andersen. Seminarist 1889. Lærer i Beder 1892—1936. Fra 1917 Redaktør af »Husmandshjemmet«, udg. af De samv. jydsk Hmdfr.
Adresse: Beder.

Dyrbye, Niels Kristian, Konsulent; f. 1. Marts 1895 i Faarup; Søn af Gdr. Anders Dyrbye og Hustru Maren, f. Christensen; gift (17. April 1924) m. Alma Pedersen. Elev paa Ryslinge Højskole 1914—15 og Lyngby Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskandidat 1921. Lærer v. Korith Landbrugsskole 1922—31, siden Lærer v. Sydsjællands Landbrugsskole. Fra 1930 Konsulent og Stambogsfører for Danmarks Jerseyforening.
Adresse: Lundby St.

Ebbe, Johannes, adm. Direktør i Østifternes Husmandskreditforening; f. 10. Okt. 1873 i Krungerup, Radsted Sogn; Søn af Gdr. Christen Rasmussen Ebbe og Hustru Karen Kerstine, f. Jørgensen; gift (22. Juni 1910) m. Astrid Mar-

grelthe Petersen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1890 og Magleby Realskole 1890—91. Ansat hos Overretssagf., Kreditforeningsdirektør Holg. Paludan 1894—1907. Siden 1907 ansat i Østifternes Husmandskreditforening, fra 1929 adm. Direktør. Medl. af Kreditforeningernes staaende Fællesudvalg og Den handelsvidenskabelige Læreanstalts Bankudvalg.
Adresse: Danasplads 11, Kbhvn.

Ebbesen, Johannes, Gaardejer; f. 17. Okt. 1895 i Folding Sogn; Søn af Møller Ebbe Ebbesen og Hustru Maren, f. Momsen; gift (3. Aug. 1928) m. Gudrun Sørensen. Elev paa Roskilde Højskole 1915—16, Askov Sløjdscole og Dalum Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. Planteavljudvalget i Hindsholm Ldbf. fra 1934, Kontrollforeningen m. v.

Adresse: Munkebo pr. Dræby.

Edvardsen, Nis Nissen, Gaardejer; f. 29. Sept. 1893 i Løgumkloster Sogn; Søn af Gdr. Ludolf H. Edvardsen og Hustru Lene, f. Hansen; gift (9. Nov. 1923) m. Eline Iversen. Elev paa Bramminge Efterskole 1912—13. Fmd. f. Løgumkloster og Omegns Ldbf. i 3 Aar fra 1936, Medl. af Best. for Kontrollforeningen fra Starten og for Hesteavlforeningen.

Adresse: Løgumkloster.

Egedal, Johannes, Statsmeteorolog; f. 29. Jan. 1891 i Svanninge Sogn; Søn af Mejeribest. Anders Jørgen Larsen Egedal og Hustru Sofie, f. Jørgensen; gift (30. Okt. 1925) m. Karen Sondrup. Skolelærereksamen 1912. Højskolelærer (Møllerup) 1912—13. Student 1914. Lærer v. Høng udvidede Højskole 1916—17. Cand. mag. (Matematik) 1921. Medarbejder ved Meteorologisk Institut 1921. Statsmeteorolog og Chef for Geofysisk Afdeling (Jordmagnetiske Undersøgelser, Vandstandsmaalinger) 1932. Har offentliggjort forskellige Arbejder især angaaende specielle Tidevandsfænomener, endvidere interes-

seret sig for de videnskabelige Undersøgelses praktiske Anvendelse (Undergrundsundersøgelser, Forudsigelser af Stormfloder etc.).

Adresse: Kajerødvej 59, Birkerød.

Egsgaard, Julius, Gaardejer; f. 15. Okt. 1884 i Thyregod; Søn af Gdr. Jacob Sørensen Egsgaard og Hustru Karoline, f. Schnedler; gift (1. Juni 1911) m. Kirstine Christensen. Fmd. f. Kartoffelmelsfabrikken i Brande fra 1932, for Foderstofforeningen i Thyregod fra 1916, for Brande og Thyregod Kartoffelsektion fra dens Oprettelse i 1936 og for L. S. i Vejle Amt. Medl. af Repræsentantskabet for Jydsk Andel fra 1923 og af Bestyrelsen og i Forretningsudvalget i Vejle og Omegns Svineslagteri fra 1933. Kredsforstander for Vejle Amts Brandkasse.

Adresse: Thyregod.

Egsgaard, Vilhelm, Gaardejer; f. 13. Juni 1882 i Egsgaard; Søn af Gdr. Jacob Sørensen Egsgaard og Hustru Karoline, f. Schnedler; gift (23. Okt. 1923) m. Sofie Katrine Jensen. Elev paa Undløse Højskole 1911. Fmd. f. Thyregod Andelsmejeri fra 1930 og for Horsens Vestbaners Mergelselskab 1933. Medl. af Best. for Vejle og Omegns Mejeriforening fra 1935 og af Hovedbestyrelsen for Foreningen De danske Mergelselskaber fra 1936. Vurderingsmd. for Viborg

Krediforening 1937 og i Repræsentantskabet for »Tryk« 1933.

Adresse: Thyregod.

Ejskjær, N. J., Direktør; f. 25. Sept. 1888 i Nautrup Sogn; Søn af Gdr. Knud Ejskjær og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (30. Juni 1920) m. Bodil Jensen. Elev paa Ryslinge Højskole 1907—08 og Ladelund Landbrugsskole 1911—12. Direktør for Ringkøbing Amts Kreatureksportforening siden 1933. Fmd. for Hjerm-Ginding Herreders Landboforening i 2 Aar. I Tilsynsraadet for Struer Sparekasse i ca. 3 Aar. Fmd. for Hanbjerg Brugsforening. Dommer ved Amts-Fællesskuer gennem en Aarrække. Fmd. for Struer og Omegns Belgiske Hesteavlforening. Medl. af Hanbjerg Kommunes Sogneraad og Medl. af Skolekommissionen gennem en Aarrække.

Adresse.: Hanbjerg Hovgaard pr. Hanbjerg St.

Elbæk, Kaj, Gaardejer; f. 7. Maj 1899 i Aalborg; Søn af Bogtrykker Marius Elbæk og Hustru Betty, f. Larsen; gift (4. Marts 1923) m. Alma Johansen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Juno Andelsmejeri, Mou, fra 1933 og for Mou og Omegns Mergelselskab.

Adresse: Elbæksminde, Mou.

Elgaard, N. A., Mejeribestyrer; f. 2. Febr. 1881 i Gessing; Søn af Landmd. Johs. Elgaard og Hustru Birthe Marie, f. Sørensen; gift (10. April 1910) m. Birthe Sofie Madsen. Elev paa Karise Højskole 1904—05 og Ladelund Mejeriskole 1907—08. Fmd. f. Møens Mejeristforening.

Adresse: Fanefjord pr. Askeby.

Elgstrom, Agnes, Forstanderinde for Den Suhrske Husmoderskole og Det Suhrske Husholdningsseminarium; f. 23. Nov. 1886 i Kbhvn.; Datter af Ingeniør Nicolai Fr. Elgstrom og Hustru Augusta, f. Neble. Uddannet paa Birgitte Berg Nielsens Husholdningsseminarium og Landbo-

højskolen. Husholdningslærerindeeksamen 1909. Student 1915, cand. phil. 1916. 1911—30 Assistent paa Universitetets hygiejniske Institut. 1921—25 Lærerinde paa Det Suhrske Husholdningsseminarium. Forstanderinde for Den Suhrske Husmoderskole og Det Suhrske Husholdningsseminarium fra 1930. Medl. af det af Indenrigsministeriet nedsatte Husholdningsudvalg (1932—33). Medl. af Landsudvalget til Forberedelse af et Husholdningsfakultet ved Aarhus Universitet (1933). Medl. af den af Statsministeriet nedsatte Husholdningskommission (1938). Medl. af Best. f. Foreningen af Husholdningsskoler fra 1931. Udgivet forsk. Skrifter ang. Ernæring og Husførelse.

Adresse: Den Suhrske Husmoderskole, Pustervig 8, Kbhvn.

Eliassen, Niels Peter, Gaardejer; f. 7. Juli 1872 i Døjringe; Søn af Gdr. Lars Eliassen og Hustru Anna Margrethe, f. Sørensen; gift (19. April 1907) m. Sofie Jørgensen. Elev paa Sorø Højskole og Dalum Landbrugsskole. Repræsentant for Kreditkassen siden 1931. Medl. af Best. f. Sorøegnens Ldbf. Næstfmd. i De samv. sjæll. Kontrolforeninger.

Adresse: Langevadgaard, Døjringe.

Ellehøj, J., Proprietær; f. 9. April 1889 i Torøjegaard, Smerup Sogn, Stevns; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru Marie, f. Pedersen; gift (5. April 1918) m. Mary Kirstine Hansen. Præliminæreks. 1904. Elev paa Vallekilde Højskole 1906—07 og Ladelund Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Stedstrup Andelsmejeri.

Adresse: Hammershus pr. Store Mørløse.

Ellbrecht, Gerhard, v., Cand. polyt., Inspektør; f. 2. Juni 1872 i Diernisse Sogn (Solbjerggaard); Søn af Ritmester Eberhard van Deurs v. Ellbrecht og Hustru Emilie, f. Grothusen. Cand. polyt. 1897. Leder af Mælkekontrollen ved Kbhvn.s Mælkeforsyning 1899—1903. Landhus-

holdningsselskabets Konsulent i Mælkeribrug 1903—21; siden Inspektør ved Statskontrollen med Smør Æg m. m. Forf. af mejeritekniske Afhandlinger og Redaktør af de statistisk-biografiske Værker »Danske Mejerier« (1915—18) og »Dansk Mejeristat« (1931—32).

Adresse: Gl. Kongevej 154, Kbhvn. V.

Elm, Eyvind, Lærer; f. 30. Juni 1884 i Vestenskov pr. Nakskov; Søn af Lærer J. P. Elm og Hustru Hansigne, f. Madsen; gift (27. Dec. 1911) m. Hilda Margrethe Christensen. Nysted Realskole (Præliminæreks.). Vordingborg Seminarium (Lærereksam.). Fmd. f. Københavns Amtskreds af Danm. Fjerkræavlerforen. og for Fællesudvalget for Fjerkræavl i Kbhvn.s Amt. Medl. af Best. f. Ringsted Andelsfjerkræslagteri. Redaktør af »Tidsskrift f. Fjerkræavl«.

Adresse: Ishøj pr. Taastrup.

Elmer, Hans Verner, Højskoleforstander; f. 8. Marts 1904 i Aaby, Hjørring Amt; Søn af Højskoleforstander Lars Peter Elmer og Hustru Anna Elisabeth, f. Berthelsen; gift (29. April 1932) m. Karen Margrethe Jakobsen. Elev paa Brøderup Højskole 1924—25. Lærereksamen Gjedved. Forstander for Klank Højskole. Medl. af Amtsnævnet for det unge Grænseværn i Aarhus Amt.

Adresse: Klank Højskole, Galten St.

Elting, Max Evald, Konsulent; f. 1. Aug. 1894 i Hjeimsømagle; Søn af Sognefoged Jens Christian Jensen og Hustru Bertine Christine, f. Jørgensen; gift (28. Jan. 1934) m. Kirstine Olsen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1918—19 og Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskandidat 1923. Landbrugslærer og Planteavlskonsulent, fra 1926 Konsulent i Planteavl og Havebrug for De sjæll. Ldbf. og Leder af Forsøgsgaarden, Næstved.

Adresse: Forsøgsgaarden, Næstved.

Emanuelsen, Villiam, Gaardejer; f. 17. Jan. 1897 i Vittrup; Søn af fhv. Smedem. Johan August Emanuelson og Hustru Augusta Kristine Emanuelson. Udd. som Maskinmester og har sejlet en Del Aar; derefter købt sin Gaard. Fmd. f. Andelsmejeriet »Linderum«, Linderum, fra 1937.

Adresse: »Ugiltgaard«, Ugilt pr. Lørslev.

Emmersen, Lauritz Kristian, Konsulent; f. 25. Sept. 1900 i Tversted; Søn af Gdr. Chresten Emmersen og Hustru Elisabeth, f. Sørensen; gift (6. Okt. 1931) m. Margrethe Thøgersen. Elev paa Horne Højskole 1919—20 og Korinth Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1925. Konsulent for Hmdf. i Roskilde, Lejre og Køge fra 1927—34. Derefter Planteavlskonsulent for Dronninglund Herreds Ldbf. og Hmdf.

Adresse: Dybvad.

Engbæk, Niels, Gaardejer; f. 20. Maj 1887 i Langesminde, Oure; Søn af Gdr. Hans Peder Nielsen og Hustru Gundhild, f. Knudsen; gift (3. Okt. 1911) m. Anna Damgaard. Elev paa Vejstrup Højskole 1904—05 og Korinth Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Svendborg og Omegns Ldbf. Medl. af Best. f. Frøforsyningen i Roskilde og for Landbosparekassen for Fyn. Revisor i Svendborg Andelsslagteri.

Adresse: Langesminde pr. Oure.

Engel, Jørgen Adolf Georg, Konsulent; f. 3. Jan. 1882 i Nakskov; Søn af Gdr. Frantz Georg T. D. Engel og Hustru Johanne, f. Jørgensen; gift (6. Dec. 1913) m. Helga Rasmussen. Student fra Herlufsholm 1900. Landbrugskandidat 1909. Ass. ved Landbohøjsk. 1909—12. Planteavlskonsulent 1912—18. Inspektør paa »Holtegaard« Bursø 1918—25; siden Græsmarkskonsulent for Loll.-Falst. Stifts Græsmarkforening.

Fmd. f. Østlollands Ldbf. 1919—23. Fra 1932 Sekretær for De samv. loll.-falsterske Ldbf.

Adresse: Nørresøgade 20, Maribo.

Eriksen, Bach Jens, Gaardejer; f. 14. Jan. 1893 i V. Hjermitzlev; Søn af Gdr. Anton Eriksen og Hustru Karen, f. Jensen; gift (25. Nov. 1921) m. Kristine Dam. Elev paa Roskilde Højskole 1911—12 og Asmildkloster Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Hjørring Amts landøkonomiske Selskab fra 1937.

Adresse: Aasendrup, Løkken.

Eriksen, Hans, Gaardejer; f. 15. Okt. 1876 i Barløse; Søn af Gdr. Erik Jacobsen og Hustru Karen, f. Knudsen; gift (15. Okt. 1909) m. Anna Pedersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Hundslev Andelsmejeri fra 1935.

Adresse: Skovagergaard, Ladby.

Eriksen, Hans Rasmussen, Gaardejer; f. 17. Sept. 1889 i Lunde v. Stenstrup; Søn af Gdr. Hans Rasmussen Eriksen og Hustru Rasmine Marie, f. Hansen; gift (30. Okt. 1919) m. Nielsine Marie Nielsen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Søbjerg Andelsmejeri fra 1924 og for Sogneraadet fra 1932.

Adresse: Tellerup, Gelsted.

Eriksen, Jens Peter, Gaardejer; f. 19. Nov. 1877 i Grevinge, Sjælland; Søn af Hmd. Jens Eriksen og Hustru Karen, f. Sørensdatter; gift (26. Maj 1905) m. Anne Pors. Elev paa Vallekilde Højskole 1898 og Tune Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Brørup Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Brørup Bank, Brørup Elektricitetsværk og Vejen og Omegns Hesteavlsforening.

Adresse: Hulvad pr. Brørup.

Eriksen, Jens Winther, Konsulent; f. 29. Nov. 1892 i Søvind; Søn af Gdr. Erik Eriksen og Hustru Maren, f. Winther; gift (16. Juni 1923) m.

Martha Due. Elev paa Elbæk Højskole 1913. Ollerup Højskole 1917 og Høng Landbrugsskole 1918. Landbrugskandidat 1920. Lærer v. Kerteminde Højskole 1920—31 og v. Rødkilde Højskole 1931—36. Fmd. f. Møens Kaninavlforening. Siden 1936 Konsulent for Møens Hmdf. og f. Foreningen af unge Landmænd paa Møen.
Adresse: Bidsinge, Stege.

Eriksen, Lars, Gaardejer, Sognefoged; f. 5. Maj 1877 i Søby; Søn af Gdr. Erik Larsen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (24. Nov. 1905) m. Marie Hansigne Hansen. Fmd. f. Søllested Andelsmejeri fra 1927 og for Elektricitetsforbrugerne under Assensværket. Medl. af Sogneraadet. Voldgiftsdommer ved Husdyrhandler. Medl. af Provstiudvalget for Baag Herred samt forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: Søby pr. Flemløse.

Eriksen, Marius, Gaardejer; f. 26. Dec. 1891 i Vrensted; Søn af Gdr. Erik Eriksen og Hustru Helene f. Sørensen; gift (12. Febr. 1930) m. Astrid Risgaard. Elev paa Malling Landbrugsskole 1916—17 og 1921—22. Fmd. f. Kvægavlforeningen og for Landbrugernes Sammenslutning. Medl. af Best. f. Østvendssysels Andelslagteri siden 1934, af Andelsmejeriet og af Dronninglund Herreds Ldbf. 1932—34.

Adresse: St. Birket pr. Dybvad.

Eriksen, Niels, Gaardejer; f. 20. Jan. 1886 i Hasmark, Norup Sogn; Søn af Rasmus Eriksen, Otterup, og Hustru Maren Kirstine, f. Andersen; gift (11. Nov. 1913) m. Karen Marie Madsen. Fmd. f. Sogneraadet i 1923 og for Hasmark Andelsmejeri fra 1936.

Adresse: Hasmark, Otterup.

Eriksen, N. Sodborg, Gaardejer; f. 14. Okt. 1879 i Hørdum Sogn; Søn af Gdr. Niels Skriver Eriksen og Hustru Margrethe, f. Sodborg; gift (18. Okt. 1910) m. Birgitte Katrine Christensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1900. Fmd. f. Mejeriet Ny-Haab, Hørdum, for Kontrolforeningen, for Brugsforeningen og for Andelskassen for Skyum-Hørdum Sogne. Medl. af Best. for Smøreksporforeningen og i Repræsentantskabet for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Adresse: Tøttrup Østergaard, Hørdum St.

Eriksen, Rich. J., Direktør; f. 20. Marts 1897 i Odense; Søn af Blikkenslagerm. C. M. Eriksen og Hustru Therese, f. Christensen; gift (15. Juni 1922) m. Paula Madsen. Realeksamen og uddannet i forskell. Banker. Direktør i Andelsbanken.

Adresse: Sct. Nicolaj Vej 15, Kbhvn. V.

Eriksen, Valdemar Christian Jacob, Landbrugslærer; f. 8. Aug. 1894 i Kbhvn.; Søn af Grovsmed Karl Eriksen og Hustru Marie, f. Brøgger; gift (10. Okt. 1925) m. Sofie Marie Petersen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1918—19 og Askov Lærerkursus 1923. Landbrugskandidat 1923. Lærer ved Ladelund Landbrugsskole fra 1923. Regnskabskonsulent i Kolding og Omegns Ldbf. 1924—37. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugskandidater.

Adresse: Ladelund Landbrugsskole pr. Brørup.

Ernstsen, Jens, Gaardejer; f. 18. Marts 1866 i Vinderslev Sogn; Søn af Gdr. Ernst Jensen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (11. Juli 1899) m. Ane Severine Kirstine Jensen. Elev paa Te-

strup Højskole 1885—86 og Ladelund Mejeri-skole 1892. Fmd. f. Skanderborg Andels-Svine-slagteri. Medl. af Best. f. Forsamlingsbygningen i Skanderborg. Tidl. Mejeribestyrer i ca. 20 Aar og Medl. af Venge Sogneraad 1917—25, de sidste 4 Aar som Fmd.

Adresse: Haarby pr. Skanderborg.

Eskedal, H. Wenzel, Forsøgsleder; f. 22. Febr. 1897 i Aarre; Søn af Gdr. Hans Lorenzen Wenzelsen og Hustru Kirstine, f. Mortensen; gift (28. Juli 1932) m. Agnele Larsen. Elev paa Bramminge Efterskole, St. Restrup Højskole og Ladelund Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1920. Til-Eks. Husdyrbrug 1922. Studeret v. Universitetet i Leipzig s. A. Lærer v. Ladelund Landbrugsskole 1924—25. Forsøgsleder 1925. Studieophold i England, Tyskland og U. S. A.

Adresse: Forsøgslaboratoriet, Rolighedsvej 25, Kbhvn. V. og Skovlunde.

Estrup, Niels Rudolph, Expeditionsskretær i Ministeriet for Landbrug og Fiskeri; f. 6. Febr. 1899 i Sahl Sogn, Viborg Amt; Søn af Kammerherre, Godsejer, cand. jur. Hector Estrup og Hustru Mathilde Louise Elisabeth, f. Juel; gift (6. Dec. 1932) m. Baronesse Thalia Wedell-Wedellsborg. Art. 1917; cand. jur. 1923. Fuldmægtig ved Færø Amt 1924—26. Sekretær i Landbrugsministeriet 1928, Fuldmægtig sammesteds 1934. Ex-

peditionssekretær sammesteds 1936. 1937 Tilla-delse til at staa uden for Nr. Siden 1934 Ejer af Fjeld Gods.

Adresse: Fjeld pr. Pindstrup.

Espersen, Esper, Gaardejer; f. 13. Okt. 1874 i Ramsing Sogn; Søn af Gdr. Thomas Espersen og Hustru Karen, f. Larsen; gift (22. April 1903) m. Maren Andersen, Vestergaard. Elev paa Sorø Højskole 1897—98. Fmd. f. Andelsmejeriet i Ramsing i 6 Aar. Revisor i Andelsmejeriet gennem en Aarrække og i Foderstofforeningen og Revisor og i Bestyrelsen for Haasum Andelsbageri gennem 27 Aar.

Adresse: Ramsing.

Fabricius, Carsten, Husmand; f. 16. Maj 1899 i Visby; Søn af Økonom Peter Fabricius og Hustru Katrine, f. Rahr; gift (4. Juni 1921) m. Ingeborg Fey. Fmd. f. Løgumkloster Hmdf. Næst-fmd. i Brede Kreds Hmdf. Regnskabsfører for Syd-Tønder Amts Heste- og Kreaturforsikring. Medl. af Husdyrudvalget i De samv. sønderjyd-ske Hdmfr.

Adresse: Østermark pr. Løgumkloster.

Fabricius, Harald Vilhelm, Proprietær; f. 24. Maj 1894 i Skagen; Søn af Konsul Chr. Ibsen Fabricius og Hustru Anna Frederikke, f. Petersen; gift (15. April 1919) m. Julie Marie Flauen-skjold Christensen. Realeksamen. Købmands-skolekursus. Fmd. f. Andelsslakteriet »Østvend-syssel«, Sæby, fra 1937, efter at have været Fmd. for Repræsentationskabet i 10 Aar. Medl. af Best. for Kartoffelmelsfabrikken »Vendssyssel« fra Starten 1934.

Adresse: »Pulsgaarden« pr. Præstbro.

Falk-Jensen, Mogens, Proprietær; f. 26. Aug. 1902 paa Frederiksberg; Søn af Overretssagfører Ejnar Falk-Jensen og Hustru Nathalia, f. Rime-stad; ugift. Student Frberg Gymnasium 1920. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1926—27. Her-redsfmd. i Hagelskadeforsikringen f. de danske Østifter. Fmd. f. Tolvmandsforeningen for Hil-lerød og Omegn.

Adresse: Egetoftegaard pr. Helsingø.

Fastrup, Jens, Forstander; f. 7. Juli 1893 i Gellerup; Søn af Gdr. Jeppe Møller Fastrup og Hustru Ane Maria, f. Hansen; gift (18. Nov. 1924) m. Augusta Pinholt. Elev paa Asmild-kloster Landbrugsskole Vinteren 1913—14 og

Sommeren 1917. Medl. af Best. f. Viborg Amts landøk. Forening.

Adresse: Asmildkloster Landbrugsskole, Viborg.

Favrholt, Anders, Gaardejer; f. 22. April 1886 i Bording; Søn af Gdr. J. A. Favrholt og Hustru Kristine, f. Jensen; gift (27. Okt. 1912) m. Anna Buch. Elev paa Askov Højskole 1904—05 og 1905—06 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Landbrugskandidat 1912. Fmd. f. Trelde Andelsmejeri fra 1935—38 og Sogneraadsm. fra 1937. Medl. af Ldbf.s Planteavlsudvalg og har desuden en Del lokale Tillidshverv.

Adresse: Treldegaard, Trelde.

Feilberg, Aage Johannes, Lektor ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Distriktsbestyrer ved Det danske Hedeseelskab; f. 24. Marts 1873 i Søborg (Nordsjælland); Søn af Inspektør Peter Feilberg og Hustru Charlotte, f. v. Nutzhorn; gift (14. Juni 1913) m. Valborg Gudrun Dreyer. Præliminæreks. 1889. Landbrugskandidat 1895. Landinspektør 1904. Distriktsbestyrer ved Hedeseelskabet fra 1908 og Lektor i Kulturteknik ved Landbohøjskolen fra 1918.

Adresse: Falkonergaardsvej 7, Kbhvn. V.

Fenger, P. A., Proprietær; f. 12. Aug. 1883 i Bregning Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Landmand. Johan August Fenger og Hustru Marie

Elisabeth, f. Hauch; gift (31. Okt. 1909) m. Karoline Margrethe Pedersen. Elev paa Testrup Højskole 1900—01, Malling Landbrugsskole 1901—02—03 og Askov udvidede Folkehøjskole 1907—08. En Aarrække Formand f. Haarby Andelsmejeri og Næstfmd. i Fyns Mejeriforening samt Medl. af Mejeriernes Fællesbestyrelse, desuden med i Ledelsen af andet lokalt Landbrugsforingsarbejde.

Adresse: Tommerupgaard, Haarby.

Fenger, Poul Hauch, Forstander; f. 28. Dec. 1877 i Bilring; Søn af Propr. August Fenger og Hustru Marie Elisabeth, f. Hauch; gift (21. Aug. 1905) m. Anna Asla Mathilde Hauch Carlsen. Elev paa Askov Højskole og Ødum Landbrugsskole. Demitteret fra Landbohøjskolen i 1902. Lærer paa Malling Landbrugsskole 1902—04. Konsulent og Kursusleder i Horsens Landbrugsforening 1904—07. Fra 1907 Forstander for og Ejer af Korinth Landbrugsskole. Medl. af Best. f. Langelands landøkonomiske Forening, for Fællesledelsen af Kvægavl og Kontrolforeninger i Fyns Stift og for Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring. Har desuden i Aarenes Løb beklædt en Række Tillidshverv. Har skrevet mange Landbrugsartikler og Udgiver af enkelte Lærebøger til Landbrugsskoler.

Adresse: Charlottenlund, Lohals.

Ferdinandson, Carl Christian Frederik, Professor, Statens Tilsynsførende m. Plantesygdomme, R.; f. 18. Febr. 1879 i Valsøllille; Søn af Lærer L. V. Ferdinandson og Hustru Laura, f. Jespersen Hansen; gift (10. Juni 1916) m. Anna Borelli Møller. Student fra Sorø 1896; mag. sc. 1909; Dr. phil. 1919. Fmd. f. Foreningen til Svampekundskabens Fremme. Professor i Plantepatologi v. Landbohøjskolen og Leder af Tilsynet med Plantesygdomme fra 1920.

Adresse: Frederikkevej 1, Hellerup.

Fich, Chr. Johannes Brorsen, Konsulent; f. 27. Juli 1895 i Simested; Søn af Provst Johannes Fich og Hustru Margrethe, f. Glahn; gift (21. Juli 1921) m. Johanne Kristensen. Elev paa Askov Højskole 1915 og Aarslev Havebrugsskole 1917. Havebrugskandidat 1920. Lærer ved Aagaard Havebrugsskole 1922—28. Konsulent for Gartnernes Planteavlsforening fra 1931. Planteavlskonsulent for Alm. dansk Gartnerforening fra 1935.

Adresse: Tarup, Odense.

Filipsen, Jens, Konsulent; f. 14. Marts 1906 i Bregninge (Ærø); Søn af Gdr. Filip Peder Filip-

sen og Hustru Ane Marie, f. Knutzen; gift (8. Jan. 1932) m. Hansine Høj. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1927—28. Landbrugskandidat 1931. Ass. v. De samv. fynske Ldbf. Konsulent for Aarup-Vends Herreds Ldbf. 1932—36 og derefter Konsulent for Fællesledelsen af Kvægavls- og Kontrolforeninger i Fyns Stift.

Adresse: Odensevej 98, Hjallesø.

Fink, Markus, Gaardejer; f. 20. Marts 1884 i Læborg Sogn; Søn af Gdr. Iver Madsen Jeppesen Fink og Hustru Kristiane, f. Johnsen; gift (1. Okt. 1907) m. Kirstine Hansen Flintholm. Medl. af Best. for Kolding Oplands Højspændingsforsyning og for Amtsrådsforeningen i Danmark. Amtsrevisor for Ribe Amt.

Adresse: Edelsborg pr. Vejen.

Fisker, Chr., Gaardejer; f. 3. Maj 1892 i Ødis, Kolding; Søn af Gdr. Frits L. Fisker og Hustru Bodil Kristine, f. Ravn; gift (6. Dec. 1922) m. Anne Sofie Rasmussen. Elev paa Vindinge Højskole 1915—16. Næstfmd. f. Sorøegnens Ldbf. 1929 og Fmd. f. den lokale Gødningsforening.

Adresse: Gammelagergaard, Vedde.

Fisker, J., Bestyrer af »Kollekollen«; f. 4. Dec. 1868 i Grensten, Stevnstrup; Søn af Gdr. Peder Fisker og Hustru Dorthea, f. Jensdatter; gift (9. Sept. 1902) m. Thora Christensen Bjørn. Landbrugskandidat 1898. Konsulent for Ldbf. i Københavns Amt 1899 og 1914—22 Konsulent i Kvægavl for De samv. sjæll. Ldbf.; derefter Konsulent for Opdrætterforeningen og Bestyrer af dennes Ejendom »Kollekollen«.

Adresse: Kollekollen pr. Værløse.

Florentsen, Hans, Gaardejer; f. 5. Juni 1890 i Stødstrup, Ørslev; Søn af Rentier Rs. Florentsen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen; gift (26. April 1914) m. Olga Jenny Rasmine Jensen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1906—07 og Ladelund Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Thoreby An-

delsmejeri 1920—33. Medl. af Best. for Østlollands Ldbf. og Sekretær for Foreningen.

Adresse: Haldagergaard pr. Nykøbing F.

Foged, Christen, Landmand; f. 29. Okt. 1887 i Nebraska, U. S. A.; Søn af Landmd. Niels Foged og Hustru Else Maren, f. Hansen. Elev paa Ollerup Højskole og Ladelund Mejeriskole. Fmd. f. Assens Andelsmejeri pr. Mariager.

Adresse: Falsbogaard, Norup St.

Foged, Jens, Gaardejer; f. 11. Okt. 1872 i Grønning Sogn; Søn af Gdr. Jens Chr. Pedersen Tækker og Hustru Helvig, f. Jensen Foged; gift (22. Maj 1896) m. Eline Jakobsen. Elev paa Oddense Højskole 1892 og 1893—94. Fmd. f. Andelsmejeriet »Breum« i 9 Aar. Sogneraad-fmd. i 4 Aar og Medl. af Raadet i 3 Perioder. Medl. af Menighedsraadet for Grinderslev-Grønning Sogne i 3 Perioder.

Adresse: Ø. Grønning pr. Jebjerg.

Foged, Johs., Gaardejer; f. 11. Aug. 1900 i Kirkeby; Søn af Gdr. Lars Foged og Hustru Sørine, f. Jørgensen; gift (16. Sept. 1921) m. Gertrud Pedersen. Elev paa Ryslinge Højskole 1919—20. Fmd. f. Høje Andelsmejeri fra 1938.

Adresse: Høje Dong pr. Stenstrup.

Fog-Petersen, Gunnar, Redaktør, Gaardejer, M.L.; f. 5. Jan. 1881 i Alslev ved Varde; Søn af

Sognepræst P. N. Petersen og Hustru Anna Susanne Catrine, f. Fog; gift m. AUSA Fraenckel. Elev paa Tune Landbrugsskole 1898—99. Landbrugskandidat 1903. Udvidet Eksamen 1905. Planteavlskonsulent i Holbæk 1907—11. Dagbladsredaktør i Aalborg 1911—24. Folketingsmand 1913—20, derefter Landstingsmand. Forf. af »Vor Regering og Rigsdag«, »Det rad. Venstres Historie« og flere andre Skrifter og Haandbøger.

Adresse: Vester Skalborg pr. Skalborg.

Foget, Johannes Selchau, Gaardejer, Sekretær; f. 8. Juli 1900 i Vorup Sogn, Randers Amt; Søn af Gdr. M. Foget, fh. Drastrup, og Hustru Emilie, f. Selchau; gift (20. Marts 1926) m. Karen Margrethe Husted Christensen. Realeksamen fra Statsskolen i Randers 1916 og Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1918—19. Uddannelse ved Landbrug og Skovdrift i Norge 1920—21, ved Landbrug, Gartneri m. m. i Tyskland 1922. Forvalter og 1926 købt Kastrupsminde. Sekretær i L. S. 1931—34, i Erhvervsudvalget 1932—35 og i D. L. K. fra 1933. Medl. af Folketinget 1935—39 og af Landstinget 1939.

Adresse: Kastrupsminde, Randers.

Fogh, Aage, Konsulent; f. 6. Maj 1896 i Beder; Søn af Gdr. og Sognef. Jacob Fogh og Hustru Rasmine, f. Mikkelsen; gift (1. Juni 1923) m. Agnes Grønning. Elev paa Ollerup Gymnastikhøjskole og Malling Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1920. Lærer paa Næsgaard. Fra 1923 Konsulent i Husdyrbrug for De sjællandske Hdml. og fra 1927 Fmd. f. Københavns Amts Driftslaane forening for mindre Jordbrugere. Medl. af Rigsdagen fra 1934 og af Himmelev Sogneraad. Medl. af Landsudvalget for Svineavlens Ledelse. Fra 1939 Sekr. for De samv. danske Husmandsforeninger.

Adresse: Frederiksborgvej, Himmelev pr. Roskilde.

Fogt, Frode, Forstander; f. 9. Marts 1878 i Tryk; Søn af Forstander Jens Hansen Fogt og Hustru

Marie, f. Thomsen; gift (19. Okt. 1909) m. Meta Sanden. Elev paa Askov Højskole 1896—97. Forstander for Tryk Højskole. Fmd. f. Sønderjydsk Forening for Dronninglund og Omegn siden 1928. Medl. af Best. f. Historisk Samfund, Hjørring Amt og af Dronninglund Menighedsraad.

Adresse: Tryk Folkehøjskole pr. Dronninglund.

Frandsen, Christian, Gaardejer, Sognefoged; f. 27. Febr. 1891 i Frisevænge; Søn af Gdr. Jens Frandsen og Hustru Jørgine, f. Svendsen; gift (20. April 1918) m. Elna Andersen. Elev paa Lyngby Landboskole 1911—12. Fmd. f. Birket Andelsmejeri fra 1930 og Næstfmd. i De samv. lolland-falsterske Ldbfr.s Planteavljudvalg fra 1934.

Adresse: Holmegaard, Lindet.

Frandsen, Frands Christian, Konsulent; f. 12. Sept. 1897 i Træden, Brædstrup; Søn af Rentier Anders Frandsen og Hustru Marie Kirstine, f. Markussen; gift (15. Febr. 1935) m. Inge Sørensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1918 og 20 og Korinth Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1928. Landbrugslærer og Assistent, derefter Konsulent i Regnskabsføring for Tyrsting-Vrads Herreders Ldbf. og siden 1934 Konsulent i Planteavl og Regnskabsføring ved Landboforeningen »Nordthy« og Konsulent i Planteavl i Nordthy Husmandskreds. Leder af »Nordthy« Landboskole.

Adresse: Vestergade 60, Thisted.

Frandsen, Hans Nielsen, Forsøgsleder; f. 27. Juni 1881 i Traust; Søn af Gdr. Laurs Frandsen og Hustru Mariane, f. Hansdatter; gift (14. Maj 1911) m. Olga Kirsten Olsen. Elev paa Haslev Højskole 1899—1900, Nr. Nissum Højskole 1903—04 og Tune Landboskole 1905. Landbrugskandidat 1907. Fortsættelseskursus i Planteavl, dim. 1910. Fmd. f. N. J. F.s Sektion for Avlsbiologi, for Udvalget for Udveksling af Sorter og Stammer med Tyskland og for Planteavl-

udvalget i Kbhvn.s Amts Ldbf. Medl. af Akademiet for de tekniske Videnskaber,
Adresse: Øtoftegaard pr. Taastrup.

Frandsen, Hans, Gaardejer; f. 7. Sept. 1874 i Smørumnedre; Søn af Gdr. Niels Frandsen og Hustru Sofie, f. Boberg; gift (24. Juli 1906) m. Bertha Cortsen. Elev paa Tune og Malling Landbrugsskoler. Landbrugskandidat 1904. Fmd. f. Akkordudvalget f. Københavns Amtsrads-kreds.
Adresse: Bosagergaard pr. Maaløv.

Frandsen, Hans Daniel, Gaardejer; f. 6. April 1885 i Klippinge; Søn af Gdr. Jørgen Daniel Frandsen og Hustru Inge Marie, f. Andersen; gift (6. April 1923) m. Johanne Espensen. Elev paa Lollands Højskole 1907—08 og Høng Landbrugsskole. Fmd. f. Lindencrone Andelsmejeri. Medl. af Sogneraadet.
Adresse: Klippinge.

Frandsen, Jacob, Gaardejer, Sognefoged; f. 15. Marts 1887 i Dauding Vestergaard; Søn af Gdr. Jens Frandsen og Hustru Kirsten, f. Jacobsen; gift (10. April 1913) m. Ingeborg Dalgaard Jensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Tyrsting og Vrads Herreds Ldbf. fra 1928 og for Brædstrup Andelsmejeri fra 1928. Medl. af Best. for Midtjyds Smørekseportforening fra 1933 og for Horsens Andels-Svineslagteri fra 1930.
Adresse, Dauding Vestergaard, Brædstrup.

Frandsen, Kristen, Gaardejer; f. 22. Okt. 1876 i Tørring; Søn af Gdr. Jens Kr. Frandsen og Hustru Kirsten, f. Møller; gift (5. Juni 1905) m. Kirsten Bukkehøve. Elev paa Tørring-Vejstrup Højskole 1897—98. Fmd. f. Øster Tørslev Andelsmejeri.
Adresse: Tørring, Øster Tørslev.

Frandsen, Lars Vilhelm, Gaardejer; f. 27. Jan. 1866 i Aarslev, Fyn; Søn af Gdr. Hans Frandsen og Hustru Johanne, f. Hansdatter; gift (22. Juli 1893) m. Johanne Petersen. Elev paa Vejstrup Højskole og Tune Landbrugsskole. Fmd. f. Gudum Andelsmejeri.
Adresse: Gudum, Slagelse.

Frandsen, Niels Chr., Gaardejer; f. 15. Okt. 1881 i Legind, Mors; Søn af Gdr. Frands Christoffer Bülow Laursen og Hustru Kirsten, f. Andersen; gift (26. Dec. 1912) m. Maren Kirstine Nielsen. Elev paa Jebjerg Højskole 1904—05 og Vestbirk Højskole 1907—08. Fmd. f. Thyrsting Andelsmejeri fra 1930 efter at have været Kas-

serer i 12 Aar, og for Thyrsting og Omegns Frugtavlforening (har selv en Plantage paa ca. 10 Tdr.). Desuden forskell. lokale Tillidshverv.

Adresse: Thyrsting, Brædstrup.

Frandsen, Peder, Gaardejer; f. 31. Jan. 1887 i Nr. Nisum, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Anders Frandsen og Hustru Kirstine, f. Knude; gift (31. Jan. 1917) m. Kristiane Gadegaard. Elev paa Haslev Højskole 1907—08 og Haslev Landbrugsskole 1910—11. Fmd. for Andelsmejeriet »Elmely« i 2 Perioder. Medlem af Planteavlsudvalget og Fmd. for Malkeudvalget i Skodborg-Vandfuld og Lemvig Omegns Ldbf. Fmd. for Hesteavlsforeningen »Hardsyssel« gennem en Aarrække og for Brugsforeningen i Nr. Nisum. Sogneraadsmnd.

Adresse: Nr. Nisum pr. Lemvig.

Frandsen, Sigfred, Forpagter; f. 28. Sept. 1910 i Slagelse; Søn af Gdr. Lars Frandsen og Hustru Johanne, f. Petersen; ugift. Elev paa Rød-dinge Højskole 1929—30 og Tune Landbrugsskole 1932—33.

Adresse: Gudum, Slagelse.

Fransen, Anton Møller, Gaardejer; f. 20. Okt. 1889 i Kollerup Sogn; Søn af Gdr. Søren Chr. Fransen og Hustru Ane Marie, f. Jensen; gift

(22. Okt. 1918) m. Maren Jensen. Elev paa Antvorskov Højskole 1910—11. Fmd. f. Fjerritslev Svineslagteri og for Hanherreds Elektricitetsforsyning, Dalhøj Lokalforening. Kasserer for Andelsmejeriet. Vurderingsmd. til Ejendoms-skyld. Husdyrvoldgiftsmand og Medl. af Sogneraadet i 12 Aar.

Adresse: Aarupgaard pr. Fjerritslev.

Fredenslund, Anders Peder, Gaardejer; f. 29. Jan. 1879 i Solbjerg pr. Aarhus; Søn af Gdr. Søren Andersen og Hustru Anna Katrine, f. Petersen; gift (23. Juli 1903) m. Sofie Sørensen. Elev paa Ask Højskole 1899. Fmd. f. Ny Solbjerg Andelsmejeri.

Adresse: Solbjerg pr. Aarhus.

Frederiksen, Anders Peter, Gaardejer; f. 1. Febr. 1877 i Boulstrup; Søn af Gdr. Anders Frederiksen og Hustru Kirsten, f. Rasmusdatter; gift (3. Juni 1904) m. Nikoline Maltha Nielsen. Elev paa Askov Højskole 1900 og Malling Landbrugsskole 1902. Fmd. f. Boulstrup Andelsmejeri og f. Hads Herreds Mergelselskab. Amdsraads-medl. 1916—22. Fmd. f. Hou Havn 1916—35. Medl. af Best. f. Danske Andelsmejeriers Smøreksporforening.

Adresse: Boulstrup pr. Boulstrup.

Frederiksen, Arndt, Gaardejer; f. 17. Okt. 1878 paa Gjøel; Søn af Gdr. Peder Frederiksen og Hustru Anne Kirstine, f. Andersen; gift (9. Okt. 1903) m. Jensine Kristine Jensen. Udd. paa forskellige store Gaarde. Fmd. for Gjøel Andelsmejeri fra 1935 og for Digelauguet for Gjøel, Brovst og Øland Sogne. Sogneraadsmnd. 1917—37.

Adresse: »Bjergagergaard«, Gjøel pr. Aabybro.

Frederiksen, Astrid, Konsulent; Datter af Gdr. Julius Frederiksen, Kyndeløse pr. Kirkehylinge, og Hustru Anna, f. Mortensen. Elev paa Askov Højskole 1928—29 og Den Suhrske Husmoderskole 1932—34. Assistent paa Samsø. Fra

1935—37 Lærerinde paa Silkeborg Husholdningsskole og fra 1938 Husholdningskonsulent for Hjørring og Omegns Landbohusholdningsforening.

Adresse: Løkkensvej 24, Hjørring.

Frederiksen, Axel, Gaardejer; f. 19. April 1899 i Hostrup; Søn af Sognefoged Peder Frederiksen og Hustru Margrethe, f. Nielsen; gift (31. Jan. 1934) m. Lise Villumsen. Elev paa Uldum Højskole 1918—19 og Ladelund Landbrugsskole 1926—27. Fmd. f. Gammelby Andelsmejeri fra 1938, desuden Husdyrvoldgiftsmand.

Adresse: Hostrup pr. Daugaard.

Frederiksen, Henry, Konsulent; f. 1. April 1912 i Kjeldbjerg ved Skive; Søn af Gdr. Ole Frederiksen og Hustru Mariane, f. Madsen; gift (27. Dec. 1936) m. Camilla Vodsgaard. Elev paa Ry Højskole 1931 og Lyngby Landboskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Specialkursus med Hovedfag Plantekultur. Planteavlskonsulent i Frederikshavn og Omegns Ldbf. fra 1938 og samtidig Sekretær og Kasserer for Foreningen.

Adresse: Danmarksgade 23², Frederikshavn.

Frederiksen, Lars Peter, Kontorchef, R. af Dbg.; f. 14. Okt. 1894 i Maglemer pr. Maribo; Søn af Gaardfæster Chr. Frederiksen og Hustru Karen, f. Ruus; gift (27. Maj 1926) m. In-

ger True. Realeksamen 1910. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1913—14 og Korinth Landbrugsskole 1918. Landbrugskandidat 1920. Fuldmægtig i Landbrugsraadet 1923—28. Sekretær for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og Leder af Kontoret for Mejeristatistik fra 1928. Fmd. f. Foreningen af danske Landbrugskandidater 1930—35 og for Landbrugets Radioudvalg 1926—32.

Adresse: Helgesgade 18, Kongsvang, Aarhus.

Frederiksen, Niels, Fmd. f. Statens Jordlovsudvalg; f. 23. Febr. 1874 i Lille Karleby; Søn af Gdr. Jens Frederiksen og Hustru Inger Marie, f. Hansen; gift (24. Nov. 1903) m. Karen Marie Rasmussen. Elev paa Køng Højskole 1892—93. Parc. i Ll. Karleby. Sogneraadsmidl. 1909—13, Amtsradsmedl. 1911—22, i Best. f. De sam. sjæll. Hmdfr. 1908 og Fmd. 1911—29. Medl. af Landbokomm. af 1911. Medl. af Prisreguleringskomm., af Erhvervenes Fællesudvalg og af Ernæringsraadet m. v. under Krigen. Folketingsmand 1913—35. Fmd. for Statens Jordlovsudvalg fra 1919.

Adresse: Birkeallé 2, Roskilde.

Frederiksen, Niels, Gaardejer; f. 17. Jan. 1869 i Hellested Sogn; Søn af Hmd. Jørgen Frederiksen og Hustru Karen Marie, f. Nielsen; gift (10. Maj 1900) m. Maren Katrine Rasmussen. Elev paa Karise Højskole. Fmd. f. Andelsmejeriet i 4 Aar og for den lokale Ægssalgskreds i 30 Aar samt Medl. af Hovedbest. for Dansk Andels Ægekspor.

Adresse: Trøstrup pr. Korup.

Frederiksen, Svend, Gaardejer; f. 10. Nov. 1892 i Stourup; Søn af Rentier Hans Frederiksen, Raarup, og Hustru Dorthea, f. Sørensen; gift (30. Nov. 1916) m. Marie Christiansen. Elev paa Ollerup Højskole 1910—11. Fmd. f. Andelsmejeriet »Godthaab«, Glud. Sogneraadsmidl. fra 1929.

Adresse: Snaptun, Glud pr. Horsens.

Frederiksen, Svend, Gaardejer; f. 8. Febr. 1897 i Lundsgaard, Aasum; Søn af Gdr. H. P. Frederiksen og Hustru Karen, f. Mosegaard; gift (24. Okt. 1929) m. Ellen Øbro. Elev paa Frederiksborg Højskole 1914—15. Fmd. for Aasum Andelsmejeri fra 1931 og for Marslev og Omegns Ægssalgskreds fra 1930. Medl. af Best. f. De odenseanske Bymejerier fra 1936.

Adresse: Lundsgaard, Aasum, Seden.

Fredslund, Ebba Gudrun, Konsulent; f. 4. Dec. 1908 i Seest Sogn; Datter af Gdr. Johannes Fredslund og Hustru Christine, f. Christoffersen; ugift. Elev paa Vallekilde Højskole 1930 og Husholdningsseminariet »Ankerhus« 1936—38. Lærerinde v. Ubby Fortsættelsesskole. Konsulent for De samv. sønderjydske Husmandsforen. fra Aug. 1938.

Adresse: Røde Kro.

Frellesvig, Ejnar, Redaktør af Dansk Jagttidende; f. 4. Okt. 1875 i Holstebro; Søn af Amtsvevinspektør, Justitsraad Fr. Frellesvig og Hustru Helga, f. Müller; gift m. Antoniette Welsh. Præliminæreks. 1. Del af Skovbrugseksamen. Vejassist. under Ringkøbing Amtsråd fra 1898—1930. Redaktør af »Dansk Jagttidende« siden 1921.

Adresse: Holstebro.

Freltofte, Hans Jensen, Gaardejer; f. 7. Dec. 1874 i Freltofte; Søn af Gdr. Chresten Jensen og Hustru Anne Marie, f. Nielsen; gift (24. Okt. 1903) m. Ane Margrethe Rasmussen. Fmd. f. Stubshoved Andelsmejeri fra 1929. Næstfmd. f. Transformatorforen. Medl. af Best. f. Oure Andelskasse.

Adresse: Højagergaard pr. Vejstrup.

Friis, Kaj Georg, Forstander; f. 12. Febr. 1900 i Frederiksværk; Søn af Manufakturhdr. Vilh. Friis og Hustru Laura, f. Frandrup; gift (12. Maj 1933) m. Marna Faurholdt. Cand. polyt. Laboratoriefors. for »Jydsk Laboratorium«.

Adresse: Jydsk Laboratorium, Jyllandsgade 5, Aarhus.

Frstrup, Albert, Gaardejer; f. 4. Febr. 1887 i Vokslev, Binderup; Søn af Gdr. Niels Frstrup og Hustru Karoline, f. Poulsen; gift (2. April 1912) m. Kristine Poulsen. Fmd. f. Andelsmejeriet i Barmer, Næstfmd. for Nibe Andelsslakteri, for Foderstofforeningen og fl. lokale Hverv.

Adresse: Barmer, Sebbersund.

Fritz, Peter, Gaardejer; f. 19. April 1880 i Serup; Søn af Gdr. Niels Fritz og Hustru Ane Kirstine, f. Knudsen Overby; gift (17. Sept. 1903) m. Ellen Thomsen. Fmd. f. Serup Andelsmejeri. Medl. af Serup Sogneraad.

Adresse: Lemming, Serup.

From, Jørgen Jessen, Gaardejer; f. 23. Dec. 1885 i Sdr. Vilstrup Sogn; Søn af Gdr. Jes From og Hustru Helene, f. Thede; gift (30. Okt. 1912) m. Meta Lorentzen. Fmd. f. Vilstrup Andelsmejeri siden 1914. Sogneraadsmidl. siden 1920. Medl. af Repr.sk. for Mejeriernes og Landbrugsgets Ulykkesforsikring.

Adresse: Sdr. Vilstrup.

Frost, Jens, Gaardejer; f. 27. Juni 1890 i Ska-gen; Søn af Gdr. Niels Frost og Hustru Johanne, f. Petersen; gift (18. Okt. 1927) m. Margrethe Jensen. Elev paa Kvissel Højskole 1912—13, Malling Landbrugsskole 1914—15 og Askov Højskole 1918—19 og 1922—23. Højskolelærer i Amerika. Fmd. f. L. S. i Hjørring Amt. Medl. af Best. for Andelsslakteriet i Sæby og for Landbo-Sparekassen, Flauenskjold-Filial.

Adresse: Lausig pr. Flauenskjold.

Fuglsang, Kr., Gaardejer, R.; f. 29. Jan. 1878 i Linåa Sogn; Søn af Forp. Jens Fuglsang og Hustru Andrietta, f. Thomsen; gift (26. Sept. 1918) m. Elna Leegaard. Elev paa Vinding Højskole 1899 og Askov Højskole 1904—05. Fmd. f. Det Thylandske landøkon. Selskab siden 1921. Medl. af Folketinget 1926—35. Tog Initiativ til »Sydthy Ungdomsskole« i 1936, som byggedes paa Grundlag af frivillige Bidrag. Medstifter af Sydthy Andelssvineslakteri. Tilsynsførende ved Andelsbanken i Bedsted. Fmd. f. Thy Højspændingsværk i Bedsted. Medl. af Best. for Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Adresse: Hurup.

Færch, Bertel, Gaardejer; f. 1. Aug. 1885 i Tømmerby; Søn af Fattiggaardsbest. L. J. Færch og Hustru Ane Sofie, f. Bertelsen; gift (16. Juli 1912) m. Agnes Badskjær. Elev paa Støvring

Højskole 1903—04. Fmd. f. Brugsforeningen og for Gødningsforeningen. Medl. af Best. for Danske Andelskasser. Bøgerholder for Mejlbj og Omegns Andelskasse. Medl. af Løgstør Skatteraad. Adresse: Mejlbj pr. Arden.

Gaardmand, N. P. N., Forstander; f. 4. Maj 1891 i Østbirk; Søn af Gdr. A. P. Gaardmand og Hustru Ane, f. Sørensen; gift (19. Maj 1923) m. Milli Nielsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1911—12 og Askov udvidede Folkehøjskole 1915—17 samt Korinth Landbrugsskole 1917—18 og Landbohøjskolen 1918—20. Fmd. f. De samv. loll.-falsterske Ldbfrs. Planteavlsudvalg. Medl. af Best. f. Foreningen af Danske Landbrugs-kandidater og Statens Planteavlsudvalg.

Adresse: Næsgaard Agerbrugsskole pr. Stubbe-købing.

Gaarde, Richard, Højskoleforstander; f. 19. Okt. 1900 i Udby Sogn; Søn af Højskoleforst. Christoffer Gaarde og Hustru Kirstine, f. Sørensen; gift (22. April 1928) m. Kirstine Hansen. Elev paa Vesterdal Højskole og Askov Højskole. Fmd. f. Det unge Grænseværn i Assens Amt. Studierejser i Tyskland, Frankrig, Belgien og Rusland.

Adresse: Vesterdal Højskole, Nr. Aaby.

Gade Christen, Direktør for Køge Andelsslagteri; f. 31. Dec. 1903 i Sevel; Søn af Johannes Gade og Hustru Kirsten Marie, f. Kristensen; gift (24. Okt. 1930) m. Ellen Stephania Heiberg Hansen. Direktør for Køge Andelssvineslagteri. Adresse: Køge Andelsslagteri.

Gade, Peder, Gaardejer; f. 7. Aug. 1885 i Fruerlund, Als Sogn; Søn af Gdr. Th. Gade og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (8. Nov. 1911) m. Dorthe Jensen. Elev paa Møllerup Højskole 1906—07. Fmd. for Amtsskuekommissionen i Aalborg og Hjørring Amter, for Husdyrbrugsudvalget i Aalborg Amt og for Det landøkon-

omiske Ungdomsarbejde i Aalborg Amt. Medl. af Best. for Aalborg Amts Ldbf.

Adresse: Buddum Nørrekær pr. Skelund.

Galmstrup, Peter, Husejer; f. 24. Marts 1870 i Møborg Sogn; Søn af Boelsmd. N. Chr. Galmstrup og Hustru Kirstine, f. Petersen; gift (19. April 1905) m. Nikoline Jespersen. Elev paa Salling Højskole 1898 og Ødum Landbrugsskole 1904. Fmd. f. Andelsforeningernes Sanatorieforening. Medl. af Andelsudvalget.

Adresse: Hadsten.

Gammelgaard, Hjalmar, Højskoleforstander; f. 15. Febr. 1880 i Gislev-Holme; Søn af Friskolelærer Ludvig Jørgensen Gammelgaard og Hustru Berntine, f. Hansen; gift (11. Maj 1935) m. Karen Margrethe Astorp. Elev paa Blaagaards Seminarium og Kbhvns. Universitet (cand. polit.). Fmd. f. Udvalget for social Litteratur. Landsfmd. f. De Unges Idræt. Medl. af Best. f. Dansk Forening for social Oplysning. Forstander for Roskilde Højskole siden 1930. Medl. af Arbejdernes Erhvervsraad.

Adresse: Roskilde Højskole pr. Roskilde.

Gejl, Emil, Plantør; f. 9. Juni 1893 i Ansager; Søn af Plantør Jens Gejl og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (8. April 1920) m. Kirstine Lauridsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1917—18.

Fmd. for Vorbasse Andelsmejeri 1934—38 og Næstfmd. for Vorbasse Brugsforening 1933—37.
Adresse: Fromsejer Plantage pr. Vorbasse.

Ginnerup, Villum, Gaardejer og Sognefoged; f. 24. Juni 1886 i Gjedsted Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. og Sognef. Peder Hansen Ginnerup og Hustru Kirsten, f. Villumsen; gift (12. Sept. 1919) m. Ane Sørine Jensine Sørensen. Fmd. f. Andelsmejeriet i Gedsted, for Gedsted Sogns Kvægavlsforening og for Gedsted og Omegns Kontrolforening. Medl. af Best. for Vesthimmerlands Ldbf. og Sekretær for samme. Sognefoged. Fmd. f. Tilsynsraadet f. Gedsted Spare- og Laanekasse.

Adresse: Gedsted Vestergaard pr. Gedsted.

Giversen, Anders, Gaardejer; f. 26. Okt. 1888 i Skals Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Peder A. Giversen og Hustru Ane Marie, f. Jacobsen-Hahn; gift (6. Maj 1923) m. Marie Møller. Elev paa Skals Højskole gennem 3 Vintre og Asmildkloster Landbrugsskole 1910—11. Medl. af Best. for Viborg Amts landøkonomiske Forening siden 1929, for Skals Andelsmejeri samt for Skals Kvægavlsforening gennem en Aarrække. Medl. af Landøkonom. Forenings Husdyrbrugsudvalg. Dommer ved Ungskuerne Fællesskue samt Amtsskuerne.

Adresse: Skalsnæsgaarden, Skals St.

Gjerrild, Henry, Forstander; f. 11. Okt. 1897 i Esbjerg; Søn af Murerm. A. P. Gjerrild og Hu-

stru Ane Marie, f. Krogh Christiansen; gift (25. April 1924) m. Valborg Marie Nielsen. Elev paa Gistrup Højskole 1915—17. Landmand til 1919. 1922—28 Lærer v. forskellige Kursus i Kbhvn. 1928 Forstander paa Baptisternes Højskole, Tølløse.

Adresse: Baptisternes Højskole pr. Tølløse.

Glud, Christian, Husmand; f. 22. Febr. 1885 i Sminge; Søn af Hmd. Johan Glud Christiansen og Hustru Anna Margrethe, f. Johansen; gift (11. April 1916) m. Marie Bull Hansen. Fmd. f. Herskind og Omegns Hmdf. og Galtens Husmandskreds samt f. Aarhus Amts sammensluttede Hmdf. Medl. af Best. for Brugsforeningen »Fremad«. Medl. af Skivholme-Skovby Sogneraad.

Adresse: Herskind pr. Skovby, Østjylland.

Godiksen, K., Gaardejer, Sognefoged; f. 2. Sept. 1882 i Gøttrup Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. N. P. Godiksen og Hustru Else Kirstine, f. Mouritsen; gift (4. Nov. 1914) m. Anna Marie Jens Knudsen. Elev paa Testrup Højskole 1901 og Dalum Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Hillerslev Andelsmejeri. Medl. af Best. for Ldbf. »Nordthy«; i Menighedsraadet og Kirkeværg.

Adresse: »Bisgaard« pr. Hillerslev.

Godsk, L. A., Forstander; f. 15. Febr. 1885 i Vejby i Salling; Søn af Skrædder Anton Godsk og Hustru Johanne, f. Ludvigsen; gift (27. Okt.

1908) m. Agnes Mikkelsen. Seminarist 1908. Lærer i Gudminderup Friskole 1908—12. Førstelærer i Aale 1912—24. Bestyrer ved Nørregades Friskole, Odense, 1924—32. Forstander for Den danske Andelsskole fra 1932.

Adresse: Den danske Andelsskole pr. Middelfart.

Goth, Hans, Rentier; f. 14. Okt. 1875 i Ulstrup Sogn; Søn af Landmd. Lauritz Goth og Hustru Marie, f. Lorentsen; gift m. Marie Kristine Andersen. Fmd. f. Hmdf. i Fjelstrup fra 1933 og for Hmdf. i Tyrstrup fra 1920—22. Medl. af Skolekommissionen i Tyrstrup Sogn.

Adresse: Fjelstrup pr. Fjelstrup.

Goul, J. Lønberg, Direktør; f. 31. Juli 1887 i Brøndum Sogn; Søn af Gdr. Jens Goul og Hustru Trine, f. Lønberg; gift (13. April 1918) m. Else Marie Espersen. Elev paa Oddense Landbrugsskole 1907—08 og Askov Højskole 1910. Direktør for Skive Andels-Kreatureksportforening siden 1926.

Adresse: Skive.

Goul, P., Gaardejer; f. 14. Maj 1878 i Brøndum Sogn; Søn af Gdr. Peder Goul og Hustru Maren, f. Jensen Goul; gift (28. Okt. 1909) m. Bodil Damgaard. Elev paa Testrup Højskole 1897—98 og Oddense Landbrugsskole (Salling) 1899. Fmd. f. Salling Ldbf. i 4 Aar. Voldgiftsdommer i Hindborg Herred. Medl. af Sogneraadet i Skive Landsogn. Medl. af Best. for Andelsmejeriet »Skive« og for Skive Svineslagteri. Medl. af Menighedsraadet i 4 Aar.

Adresse: Vinde Vestergaard, Skive.

Gram, Ernst, Forstander; f. 21. Maj 1891 i Lyngby; Søn af Konsulent, Planteskoleejer Hans Gram og Hustru Caroline, f. Christensen; gift m. Agnete Schjøth. Cand. mag. (Botanik). Forstander for Statens plantepatologiske Forsøg,

Lyngby. Fmd. f. Patoteknisk Udvalg. Medl. af Best. f. N. J. F.s danske Afd.

Adresse: Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby.

Gram, Jørgen, Gaardejer, M.F.; f. 19. Nov. 1887 i Nustrup; S. af Gdr. Hans Gram og Hustru Marie, f. Hybschmann; gift (26. Sept. 1913) m. Nanna Zachariassen. Elev paa Skamlingsbanke Højskole 1902—03 og Tune Landboskole 1909. Fmd. f. Midtsønderjyll. Elektricitetsforsyning (Andels) og for Landbrugsministeriets Hesteeksportudvalg. Medl. af Best. f. Graasten Landbrugsskole, for Dagbladet »Dannevirke«, for de jydsk Ldbfr. og for De samv. danske Ldbfr. samt Medl. af Landbrugsraadet. Folketingsmand siden 1935.

Adresse: Ankergaard, Gabøl.

Gram, Mads Kryhlman, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 10. April 1876 i Gastrupgaard, Hjerting Sogn; Søn af Dyrlæge Jes Julius Gram og Hustru Maren, f. Kryhlman; gift (15. Nov. 1929) m. Anna Cathrine Christiansen. Elev paa Skibelund Efterskole 1890—91, Ryslinge Højskole 1895—96 og Tune Landboskole 1900—01. Fmd. f. Sønderjyds Fællesledelse af Kvægavl. Medl. af Best. f. Opdrætningscentralen Sandet. Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: Københoved pr. Skodborg.

Gram, Niels Jørgen, Konsulent; f. 21. Okt. 1885 i Lyngby ved Sorø; Søn af Havebrugskonsulent Hans Gram og Hustru Caroline, f. Christensen; gift (19. Jan. 1912) m. Johanne Marie Haraldsen. Præliminæreks. 1901. Rosenborg kongelige Haver 1906—07. Flere faglige Kursus. Havebrugskonsulent for De samv. jydsk Hmdf. fra 1920. Fmd. f. Gartnerforeningen for Sorø & Omegn til 1920. Medl. af Best. og Forretningsfører for

Aarhuskredsens Driftsaaenforening fra dens Oprettelse i 1925.

Adresse: Frejasvej 4, Aabyhøj.

Gregersen, Gregers Brønnum, Direktør; f. 9. Jan. 1906 i Randers; Søn af Portner Chresten Gregersen og Hustru Sofie Nielsine, f. Brønnum. Realeksamen. Direktør for Randers, Skærbæk, Bylderup Bov, Esbjerg, Dybvad, Give og Hadsund Svineslagterier. Medl. af Best. f. A/S Randers Svineslagteri, A/S Varde Svineslagteri, A/S Esbjerg Svineslagteri og A/S Hadsund Svineslagteri. Medl. af Landbrugsministeriets Svine-reguleringsudvalg.

Adresse: Houmeden 12, Randers.

Gredsted Andersen, J., Inspektør ved Statens Foderstofkontrol; f. 3. Maj 1899 i Frederiksborg Slotssogn; Søn af Lektor Andreas Hansen Andersen og Hustru Marie, f. Clausen. Art. 1917, cand. polyt. 1922, derefter Kemiker. Fra Juli 1922 Ass. v. Forsøgslaboratoriets kemiske Afd. (1929 fast videnskabelig Ass.); fra 1926 ledet Foderstofkontrolarbejdet. Inspektør ved Statens Foderstofkontrol fra 1938.

Adresse: Rolighedsvej 25, Kbhvn.

Gregersen, Gunnar, Direktør for Teknologisk Institut, K., DM.; f. 14. Aug. 1875 i Kbhvn.; Søn af Skolebestyrer Hans Gregersen og Hustru Elisabeth Margrethe, f. Jensen; gift m. Anna-Marie Jensen. Student 1894. Cand. polyt. 1900. Direktør for Teknologisk Institut 1906. Medl. af

Industriraadet, af Best. f. Foreningen Norden, Dansk Samvirke m. m. Næstfmd. i Udvalget for Maskinkursus for Landmænd.

Adresse: Lindehave, Rungsted Kyst.

Gren, Hans Chr. Edv. Oscar, Ingeniør, cand. polyt.; f. 21. Maj 1896 i Aarhus; Søn af Baneformand v. D. S. B. F. O. P. Gren og Hustru Kersti, f. Jeppsdotter; gift (16. Okt. 1921) m. Anna Caroline Pedersen. Cand. polyt. 1921. Laboratorieforst. ved H. Struers chem. Laboratoriums analytiske Afdeling.

Adresse: Erdalsvej 14, Glostrup.

Greve, Marius Jørgensen, Konsulent; f. 10. Maj 1885 i Svanninge Mark; Søn af Hmd. N. J. Greve og Hustru Ane, f. Hansen; gift (27. Juni 1919) m. Karen Kirstine Christoffersen. Elev paa Ollerup Højskole 1906—07 og Korinth Landbrugsskole 1909—10. Landbrugskandidat 1912. Lærer v. Skaarup Landbrugsskole. Konsulent f. Møens Ldbf. 1913—17. Planteavlskonsulent for de tre Ldbfr. i Kbhvns Amt 1917—33 og for Gl. Roskilde Amts og Ramsø-Tune Herreders Ldbf. fra 1933.

Adresse: Lindenberg, Roskilde.

Grosen, Anders, Gaardejer; f. 13. Juni 1886 i Skjæring; Søn af Gdr. Hans Grosen og Hustru Bertha Marie, f. Andersen; gift (30. Marts 1915) m. Eleonora Marie Nielsen. Elev paa Vallékilde Højskole 1906—07, Malling Landbrugsskole 1907—08 og Askov Folkehøjskole 1912—13. Fmd. f. Hadsten og Omegns Ldbf. 1920—32, Randers Amts Husholdningsselskab 1939, Hadsbjerg Kvægavlsforening i 8 Aar og Aarhus Eksport-Slagteri fra 1935. Sekretær i Hadsten Svineslagteri til 1936. Medl. af Repræsentantsk. for Danske Grundejeres Brandforsikr. Medl. af Stambogsudvalget for sortbroget Kvæg. Medl. af Best. f. Elektricitetsforbrugerne i Randers Opland og for De samv. danske Kreatureksportforeninger. Landvæsenkommisær fra 1932. Sognefoged fra 1935.

Adresse: Hadsbjerg pr. Hadsten.

Grosen, Johannes, Gaardejer; f. 15. Marts 1892 i Skæring; Søn af Gdr. Hans Grosen og Hustru Bertha Marie, f. Andersen; gift (23. Sept. 1920) m. Gerda Bomholt. Elev paa Vallekilde Højskole 1911—12, Askov Højskole 1917—18 og 1919—20 og Ladelund Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Regnskabsforeningen i Aarhus Amt, Skæring Kvægavlsforening og Hjortshøj Gødningsforening. Medl. af Best. f. Aarhus Amts landøkon. Selskab og Jydske Ldbfrs. Regnskabsudvalg. Medl. af Hjortshøj-Egaa Sogneraad.

Adresse: Skæring, Vestervang.

Grosen, Maren, Forstanderinde; f. 16. Nov. 1882 i Egaa; Datter af Gdr. Jens Grosen og Hustru Ane, f. Christensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1904. Sygeplejeuddannelse. Forstanderinde for Testrup Højskole fra 1930.

Adresse: Testrup Højskole, Maarslet St.

Grosen, Uffe, Forstander; f. 29. Nov. 1894 i Egaa; Søn af Gdr. Jens Grosen og Hustru Anne, f. Christensen; gift (21. Okt. 1923) m. Anna Thomsen. Elev paa Askov Højskole 1912—15. Lærereks. 1917. Lærer v. Frederiksborg Højskole og Fyns Stifts Husmandsskole (1917—19). Studieophold i England 1920—21. Forstander for Vallekilde Højskole fra 1923. Medl. af Best. f. Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler 1927—35 og Dansk Forening for social Oplysning. Medredaktør af »Danske Digte« (1930) og Folkehøjskolens Sangbog, 12. og 13. Udg.

Adresse: Vallekilde Folkehøjskole pr. Vallekilde.

Groth, Kr., Gaardejer; f. 3. Sept. 1879 i Nr. Vilstrup; Søn af Gdr. Mathias Groth og Hustru Ane Katrine, f. Bjerregaard; gift (27. April 1910) m. Anne Mette Andersen. Elev paa Ollerup Højskole 1907—08. Fmd. f. Planteavlsvudvalget i Tørring og Omegns Ldbf. fra 1929.

Adresse: Vonge.

Grue-Sørensen, Svend, Konsulent; f. 11. Sept. 1902 i Aarhus Købstad; Søn af Gdr. N. M. Sørensen og Hustru Mette Kirstine, f. Ebbesdatter Grue; gift (28. Feb. 1926) m. Magdalene Didriksen. Elev paa Askov Højskole 1920—21 og Ladelund Landbrugsskole, Sommeren 1921. Landbrugskandidat 1924. Fmd. for Hjerm-Vejrum og Omegns Mergelselskab. Assistent i Svineavlens 6. Distrikt. Sekretær for Foreningen til Husdyrtuberkulosisens Bekæmpelse i Ringkøbing Amt. Konsulent i Husdyrbrug for Ringkøbing Amts Fællesledelse og de samv. landøkonomiske Foreninger i Ringkøbing Amt.

Adresse: Sdr. Hjermgaard pr. Hjerm St.

Grummesgaard, Mads, Husmand; f. 5. April 1889; Søn af Gdr. Mads Madsen og Hustru Kirsten, f. Jensen; gift (7. Maj 1909) m. Noline Christjansen. Fmd. f. Ringive-Sdr. Omme Hmdf.

Adresse: Sdr. Omme.

Grunth, Poul Jakob Cornelius, Professor v. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af

Dbg., DM.; f. 11. Dec. 1878 i Rødby; Søn af Dyr-læge Leopold Grunth og Hustru Karen, f. Clau-sen; gift (11. Nov. 1904) m. Cornelia Grunth. Dyr-lægeeksamen 1900. Docent i Beslaglære og Forstander for Højskolens Beslagsmedie 1906. Professor fra 1922. Fmd. f. Kreatur-Forsikrings-Foreningen af 1859 for Kongeriget Danmark, for Den danske Dyr-lægeforenings faste Vold-giftsret. Har skrevet Lærebøger i Beslaglære og Sygdomslære.

Adresse: Amicisvej 17, Kbhvn.

Grøftehaug, Knud, Gaardejer; f. 20. April 1874 i Grøftehaugegaard; Søn af Gdr. Chresten Petersen og Hustru Kirsten, f. Sørensen; gift (28. Maj 1902) m. Marie Mortensen. Elev paa Fjellerad Højskole 1892—93 og Dalum Land-brugskole 1896—97. Fmd. f. Kværndrup Andels-mejeri 1913—30 og siden 1937. Fmd. f. Trans-formatorforen. siden 1923. Medl. af Best. f. Svendborg Svineslagteri siden 1939. Har haft forsk. lokale Tillidshverv og har bl. a. været Medl. af Sogneraadet i 22 Aar.

Adresse: Ellerup, Gudme.

Grønager, H. P., Gaardejer; f. 1. Maj 1876 i Raabylille; Søn af Gdr. Jens Poulsen og Hustru Maren Kirstine, f. Olsen; gift (30. Marts 1900) m. Kristine Johansen. Elev paa Rødkilde Høj-skole 1895. Fmd. f. Møns Andelsmejeri, Møns Mejeriforening og Møns Vurderingskreds. Medl. af Præstø Amts Skyldraad og af Best. f. De øst-lige Øers Mejeriforening.

Adresse: Pollerup pr. Stege.

Grønbeck, Bjørn, Gaardejer; f. 24. Jan. 1883 i Aasted; Søn af Gdr. Niels Grønbeck og Hu-stru Vilhelmine, f. Schreiber; gift (15. Dec. 1908) m. Mine Nielsen. Fmd. f. Stenhøj Andelsmejeri fra 1926 og for Stenhøj Foderstof- og Gødnings-

forening. Medl. af Best. for Transformatorfor-eningen m. v.

Adresse: Højstrupgaard pr. Torsbjerg.

Grønbæk, Chr., Sogneraadformand; f. 18. Dec. 1876 i Aulum Sogn; Søn af Gdr. Peder Chr. Grønbæk og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (25. Okt. 1917) m. Mariane Mortensen. Medstifter af Aulum Hmdf., Fmd. for samme i 6 Aar. Kasserer for Ljørring Andelsmejeri i 20 Aar. Sogneraadsmnd. for Aulum-Hodsager Kommune siden 1917. Medl. af Best. for Aulum Handels- og Landbrugsbank.

Adresse: Ljørring pr. Aulum St.

Grønbæk, Didrik, Gaardejer; f. 12. Dec. 1882 i Grønbæk, Tvis Sogn; Søn af Gdr. Kjeld Grøn-bæk og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (14. Okt. 1910) m. Karen Halgaard. Elev paa Borris Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f Tvis Sogne-raad siden 1914, for Ringkøbing Amts Sogne-raadsforening, for Hjerm-Ginding Herreders Kommunalforening og for Holstebro og Omegns Højskoleforening. Medl. af Best. f. De samv. danske Sogneraadforeninger og for Holstebro Frimenighed. Amtsregnskabskonsulent for Ring-købing Amt og Revisor i flere Foreninger.

Adresse: Tvis.

Grønbæk-Jensen, Jens, Konsulent; f. 17. Dec. 1884 i Trollebjerggaard pr. Nykøbing Sj.; Søn

af Gdr. Anders Jensen; gift (5. Aug. 1910) m. Mina Sofie Joensen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1905—06. Landbrugskandidat 1909. Kvægavlskonsulent for Holbæk Amts Ldbf., Odsherreds Ldbf. og Holbæk Amts Kvægavlsforening fra 1918. Fmd. for Holbæk Amts Kvægavlsforening og Voldgiften for Handel med Husdyr i Holbæk Amt. Medl. af Best. for Sjæll. St. Kvægopdrætterforening samt Holbæk Amts og Odsherreds Ldbf.s Salgsforening. Medl. af Holbæk Menighedsraad.

Adresse: Holbæk.

Grønsund, Emil, Redaktør; f. 29. Juli 1902 i Kbhvn.; Søn af Bogbinderm. Ernst Grønsund og Hustru Cecilie, f. Hansen; gift (5. Marts 1928) m. Edith Hansen. Redaktør af »Dansk Mejeritidende«.

Adresse: Kattesundet 10, Kbhvn.

Grøntved, Laurits Peter, Konsulent; f. 18. Okt. 1900 i Mygdal; Søn af Sognefoged Christian Grøntved og Hustru Ingeborg, f. Christensen; gift (6. Nov. 1926) m. Anna Marie Vestergaard. Prlm. 1920. Landbrugskandidat 1923. Konsulent for Ruds Vedby og Kalundborgegnens Hmdf. 1925—33. Planteavlskonsulent for de syd-sjæll. Ldbfr. og Hmdfr. fra 1933. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugskandater 1937 og Dansk Pile dyrkning 1937.

Adresse: Farimagsvej 8, Næstved.

Gudiksen, Gudik, Proprietær; f. 5. Febr. 1881 i Krejbjerg Sogn; Søn af Gdr. Niels Gudiksen og Hustru Anna Marie, f. Mehlsen; gift (31. Okt. 1905) m. Kirsten Marie Dahlgaard. Elev paa Ollerup Højskole 1900—01, Askov Højskole 1903—04—05 og Oddense Landbrugsskole (Salling) 1897. Fmd. f. Salling Ldbf. i 4 Aar, for Skive Svineslagteri i 13 Aar, for Rødding Mejeri i 6 Aar, for Sogneraadet i Rødding Kommune fra 1912—16 og fra 1933, for Vestsallings Jernbane fra 1931 og for Skive Folkeblad. Medl. af Trafikkommissionen 1937, af Amtsraadet fra 1916—29 og fra 1938 og af Statens Ligningsraad. Landvæsenskommissær fra 1917. Landstingsmand fra 1939.

Adresse: Hesthave, Spøttrup.

Gudiksen, Jens, Gaardejer; f. 23. Juli 1879 i Oddense Sogn; Søn af Gdr. Guddike Jensen og Hustru Ane Katrine, f. Pedersen; gift (9. Okt. 1908) m. Anna Goul. Elev paa Oddense Højskole 1897—98 og Testrup Højskole 1896—97. Fmd. f. Husdyrbrugsudvalget i Salling Ldbf. og for Indkøbsudvalget i Oddense-Otting Kvægavlsforening. Revisor i Saugstrup Mejerikreds Spa-

rekasse. Hegns- og Vandsynsmd. Medl. af Best. for Andelsmejeriet i Saugstrup gennem en Aar række. Kirkeværge for Oddense Kirke.

Adresse: Vestergaard pr. Balling.

Gudiksen, Povl Dahlgaard, Direktør; f. 8. Okt. 1910 i Rødding, Spøttrup; Søn af Propr. Gudik Gudiksen; gift (26. Maj 1939) m. Else Nielsen. Elev i Roslev Realskole og paa Ollerup Gymnastikhøjskole. Ved Baconhandelen i England (1927—29) og i Antwerpen 1934—35. Direktør for Nordjydsk Andels-Fjerkraeslagteri, Randers.

Adresse: Vesterport 11, Randers.

Gundersen, Anders Nielsen, Gaardejer; f. 1. Aug. 1878 i Grynderup, Nørager; Søn af Gdr., Sognef. Niels Gundersen og Hustru Ane, f. Jacobsen; gift (1. Febr. 1908) m. Petrine Justesen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1901—02. Fmd. f. Brugsforeningen for Aalestrup og Kirkesamfundets Hovedkreds Vesthimmerland. Medl. af Best. f. Ldbf. og D. L. K.

Adresse: Østerbølle pr. Aalestrup.

Gundersen, Gunde, Bestyrer; f. 1. Jan. 1878 i Billum; Søn af Gdr. Gunde Thuesen Gundersen og Hustru Anna, f. Carstensen; gift (27. Juni 1906) m. Anine Rasmussen. Elev paa Janderup Højskole 1898—99, Vallekilde Højskole 1899—1900 og Jyllands Handelsakademi 1904. Bestyrer for Askov Brugsforening. Fmd. f. Repræsen-

tantskabet for Andelsbanken. Medl. af Best. f. Malt Sogns Andelskasse.

Adresse: Askov pr. Vejen.

Gøterup-Tang, Hans Madsen, Gaardejer, Sognefoged; f. 26. Marts 1877 paa Vihavgaard, Karleby; Søn af Gdr. Andreas Olufsen Gøtterup-Tang og Hustru Johanne, f. Hansdatter; gift (25. Okt. 1901) m. Anna Marie Kristine Olsen. Elev paa Haslev Højskole 1893—94 og Lyngby Landboskole 1896—97. Fmd. f. Hjortebjerg Andelsmejeri fra 1905. Medl. af Best. f. Andelsbanken i Nykøbing F. og for Falsters Ldbf. 1921—27. Sogneraadmedlem 1921—29. I Best. f. Maribo Amts økon. Selskab og for Kreaturforsikringen for L.-F.

Adresse: Vihavgaard, Karleby, F.

Haftas, Niels Peter Nielsen, Direktør; f. 31. Marts 1872 i Nyborg; Søn af Overportør Jens Peter Nielsen og Hustru Petrea, f. Corfitsen. Prlm. 1888. Direktør for De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik.

Adresse: Sørup pr. Fredensborg.

Hald, Kristen Peder Christensen, Husmand; f. 25. April 1893 i Skaresø Sogn; Søn af Gdr. Chr. Hald og Hustru Petrine, f. Sørensen; gift (31. Marts 1939) m. Kirsten Marie Jensen Søndergaard. Fmd. f. Grundforbedringsudvalget i Randers Amt. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: »Marienhoff«, Ryomgaard.

Hald, Otto, Gaardejer; f. 17. Marts 1899 i Vrigsted; Søn af Gdr. Rasmus Ole Petersen og Hustru Johanne Marie, f. Lauesen; gift (19. Aug. 1924) m. Ingrid Katrine Nielsen. Elev paa Vrigsted Højskole 1917—18, Askov Højskole 1918—19 og Tune Landboskole 1921—22. Fmd. f. Bjerre Herreds sydl. Mergelskab fra Oprett. i 1934, for Hyrup Kvægavlsforening fra 1936, for Horsens Landbrugsforenings Planteavlsudvalget fra 1935—39 og for Regnskabsudvalget fra 1935. Sogneraadmedl. fra 1937.

Adresse: Hyrup, Stouby.

Hall, Gunnar, Direktør, R. af Dbg.; f. 6. Nov. 1884 paa Frederiksberg; Søn af Revisionschef Andreas Hall og Hustru Camilla, f. Hansen; gift (29. Sept. 1910) m. Karen Margrethe Aksel-Hansen. Cand. jur. 1910. Elev paa Lyngby Landboskole 1911—12. Ejer af Toftgaard og Onsvedgaard (1913—21). Forpagter af Juellund (1921—26). Landbrugskyndig Direktør i Østifternes Krediforening fra 1927.

Adresse: Louisehøj, Bagsværd.

Halsted, Poul Peter Sixtus Madsen, Direktør, R. af Dbg.; f. 24. Juli 1887 i Nyborg; Søn af Statsrevisor, Kapt. Peter Martin Madsen Halsted og Hustru Anna Doris, f. Krüger; gift (2. Aug. 1914) m. Anna Margrethe Götse. I Handelslære 1903—07. Uddannelse i Holland, Tyskland og U. S. A. 1907—11. Fmd. f. Skandinavisk Embal-

lage A/S, Lyngby, og Hartmann Emballage K/S, Lyngby. Medl. af Best. f. Odense Ægforretning A/S, Foreningen af Danske Ægexportører, Dansk Tøræg Fabrik, Frumentaria Aktieselskab og A/S Dansk Russisk Produkt Kompagni. Medl. af Landbrugsministeriets Ægexportudvalg.

Adresse: Vingaards Allé 43, Hellerup.

Hansborg, Axel, Landsretssagfører; f. 30. Maj 1899 i Odense; Søn af Oversergent og Berider i Rytteriet Poul Hansborg og Hustru Bodil, f. Hansen. Landsretssagf. 1933. Medl. af Best. f. A/S Tolvmandsforeningernes Handelskontor og af Københavns Rideklub m. fl.

Adresse: Kompagnistræde 34, Kbhvn.

Hansen, Andreas, Gaardejer; f. 21. Okt. 1893 i Draaby, Ebeltoft; Søn af Gdr. Jens Peter Hansen og Hustru Marie, f. Andersen; gift (11. Maj 1920) m. Marie Andersen. Elev paa Møllerup Højskole 1913—14. Fmd. f. Draaby Brugsforening. Vurderingsformd. for den alm. Brandforsikring for Landbygninger. Medl. af Best. f. Ebeltoft og Omegns Ldbf.

Adresse: Draaby Bakkegaard, Ebeltoft.

Hansen, Anna, Konsulent; Datter af Smedem. Nis Hansen, Asbøl, og Hustru Kristine, f. Nielsen. Elev paa Roskilde Højskole, Vollerup Husholdningsskole 1924 og paa »Ankerhus«, demitteret 1931. Konsulent i Aabenraa Amt til 1936 og derefter Konsulent for Skanderborg Amts og Bjerre Herreds Hmdfr.

Adresse: Allégade 19, Horsens.

Hansen, Bendix, Jordbruger; f. 14. Okt. 1875 i Selde Sogn, Jylland; Søn af Gdr. Lorentz Hansen og Hustru Charlotte, f. Hast; gift (15. Dec. 1923) m. Marie Corneliussen. Fmd. f. Helsingør og Omegns og Helsingør-Kredsens Hmdfr. Fmd. f. Amtskommissionen til Oprettelse af Husmandsbrug i Frederiksborg Amt. Medl. af Skatteraadet. Vurderingsmand for umyndiges Midler. Fmd. f. Akkord- og Gældsaneringsudvalget i Frederiksborg Amt.

Adresse: »Moselund« pr. Helsingør.

Hansen, Carl, Gaardejer; f. 27. Sept. 1886 i Remkolde; Søn af Gdr. Hans Henrik Hansen og Hustru Elisabeth, f. Pedersen; gift (18. April 1913) m. Johanne Jacobsen. Elev paa Brøderup Højskole 1902—03, Høng Højskole 1904—05 og Lyngby Landboskole 1909—10. Fmd. f. Remkolde Andelsmejeri 1929. Medl. af Best. f. Sydsjællands Ldbf. fra 1927 og Præstø Amts Mejeriforening. Salgsleder for Remkolde Tuberkulinforening.

Adresse: Raaskovgaard, Klarskov.

Hansen, Carl Herman, Professor, Direktør; f. 18. Sept. 1868 i Odense; Søn af Snedkerm. Holger Hansen og Hustru Lauretine Amalie, f. Nielsen; gift (11. Marts 1909) m. Johanne Wesche. Cand. pharm. 1890. Dyr lægeeksamen 1897. Ass. i Dyrefysiologi og i Bakteriologi. Docent i Farmakologi og Forstander for Kliniken for mindre Husdyr (1901). Professor 1906—34. Direktør for Den kgl. Vetr.- & Landbohøjskole 1933—39.

Adresse: Nyvej 3, Kbhvn.

Hansen, Carl Laurits, Sognefoged; f. 10. April 1889 i Gudbjerg; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Marthe, f. Hansen; gift (30. Okt. 1926) m. Helga Kammer. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Gudbjerg Andelsmejeri, Gudbjerg lokale Foderstofforening og for Andelskassen i Gudbjerg.

Adresse: Gudbjerg, Gudme.

Hansen, Cesilie, Konsulent; f. 13. April 1895 i Sdr. Næraa Sogn; Datter af Gdr. Lars Hansen og Hustru Signe, f. Larsen. Elev paa Skaarup Husholdningsskole og Askov Højskole. Husholdningslærerinde fra Ankerhus« 1920; derefter Lærerinde paa Højskoler og Landbrugsskoler. Husholdningskonsulent for De samv. loll.-falsterske Hmdfr. fra 1928.

Adresse: Engberggaarden, Saksøbing.

Hansen, Chr., Gaardejer; f. 1. Dec. 1887 i V. Soltrup Sogn; Søn af Smed Ivar Hansen og Hustru Margrete Marie, f. Markussen; gift (27. Jan. 1920) m. Katrine Marie Petersen. Elev paa

Korinth Landbrugsskole 1913—14. Tidl. Fmd. for Kontrolforeningen og Lokalforeningen af Jydsk Andels-Foderstofforening. Medl. af Best. for Haderslev Amts Ldbf. og Regnskabsforeningen.

Adresse: Lavesgaard pr. S. Vilstrup.

Hansen, Chr., Gaardejer; f. 17. April 1895 i Ø. Nykirke; Søn af Gdr. Andreas J. Hansen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (8. Dec. 1922) m. Mette Marie Jensen. Elev paa Askov Højskole 1912—13 og 1913—14. Fmd. f. Vested Andelsmejeri fra 1936 samt for Kontrol- og Kvægavlsforeningen.

Adresse: Engmarksgaard, Vesterlund.

Hansen, Chr., Husmand; f. 24. Juli 1898 i Plougslund; Søn af Hmd. Hans Thomsen Hansen og Hustru Ane Mette, f. Hansdatter; gift (12. Maj 1926) m. Karen Grene Nielsen. Elev paa Tommerup Højskole 1919—20. Fmd. f. Grene Sogns Hmdf. og Ansager Husmandsforeningskreds. Medl. af Best. for Billund Brugsforening og Grene Sogns Sygekasse.

Adresse: »Lillevang«, Plougslund, Billund.

Hansen, Chresten. Gaardejer; f. 7. Aug. 1894 i Fyrkilde; Søn af Gdr. Chresten Hansen og Hustru Anna, f. Baade; gift (28. Maj 1917) m. Mette Caroline Christensen. Elev paa Hadsten Højskole 1912—13 og Asmildkloster Landbrugs-

skole 1916—17. Fmd. f. Ravnkilde Brugsforening og tidl. Fmd. f. Ravnkilde Andelsmejeri.

Adresse: Hesselhøjgaard, Skaarup, Arden.

Hansen, Christen, Gaardejer; f. 20. Juni 1884 i Nørreballe, Tryggelev Sogn; Søn af Gdr. Chr. Larsen Hansen og Hustru Julie, f. Petersen; gift (4. Febr. 1912) m. Ingeborg Havemann. Elev paa Skaarup Højskole 1902—03 og Lyngby Landboskole 1907—08. Fmd. f. Humble Andelsmejeri fra 1936. Medl. og Stifter af Sydlangelands belgiske Hesteavlforening.

Adresse: Katrinebjerg pr. Humble.

Hansen, Christen Frederik, Gaardejer; f. 22. Juni 1871 i Brangstrup pr. Ringe; Søn af Gdr. Rasmus Hansen og Hustru Johanne, f. Rasmusen; gift (18. Maj 1900) m. Maren Kirstine Hansen. Elev paa Vallekilde Højskole 1891—92. Fmd. f. Danske Optrætters Salgsforening for Avlsdyr af rød dansk Malkekøvg fra 1919 og for Bestyrelsesudvalget for Banken for Ringe og Omegn fra 1934. Desuden en Række lokale Tillidshverv.

Adresse: Dyrelund, Ringe.

Hansen, Christian Albert, Laboratorie-Direktør og cand. pharm.; f. 18. Okt. 1888 i Odense; Søn af Bagerm. Rasmus Hansen og Hustru Marie, f. Andersen; gift (18. Okt. 1917) m. Alfride Fanny Nebelong. Elev paa Landbohøjskolen. Laboratorieførstander for Alf. Jørgensens Laboratorium. Medl. af Best. f. Foreningen af statsautoriserede Laboratorieførstandere i Danmark. Forfatter af analytisk-kemiske Afhandlinger.

Adresse: Frydendalsvej 30, Kbhvn.

Hansen, Christian, Gaardejer; f. 10. Dec. 1888 i Skals; Søn af Hmd. Thomas Hansen og Hustru Petrine, f. Kristensen; gift (3. Juni 1918) m. Else Marie Pedersen. Elev paa Janderup

Højskole 1908—09 og Asmildkloster 1912—13.
Fmd. f. Møldrup Andelsmejeri.
Adresse: Tostrup, Møldrup.

Hansen, Christian, Gaardejer; f. 9. Dec. 1881 i Holm v. Nordborg; Søn af Gdr. Markus Hansen og Hustru Marie Kirstine, f. Jakobsen; gift (7. April 1909) m. Inger Kathrine Schultz. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Den nordslesvigske Heste- og Kreaturforsikring.
Adresse: Rødding Østmark pr. Rødding.

Hansen, Christian, Forpagter, R. af Dbg.; f. 30. Marts 1866 i Tullebølle; Søn af Gaardmd. Chr. Madsen og Hustru Kirstine, f. Christensen; gift (17. Maj 1901) m. Henriette Thomsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1888. Fmd. f. Tolvmandsforen.s lok. Afdeling og for Fyns Stifts patriotiske Selskabs Planteavludvalg. Medl. af Best. f. Bogense Bank, Slagteriet og Understøttelsesforeningen for trængende Landmænd i Østifterne.
Adresse: Christianslund, Bogense.

Hansen, Chr. Niels, Gaardejer; f. 13. Febr. 1881 paa Østergaard; Søn af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Maren, f. Madsen; gift (12. Okt. 1913) m. Marie Nielsen. Fmd. f. Skørping Andelsmejeri fra 1926. Medl. af Best. f. Skørping Brugsforening. Vurderingsmand for Østifternes Brandforsikring.
Adresse: Østergaard, Skørpinge.

Hansen, Chr. P., Husmand; f. 17. Febr. 1881 i Tullebølle; gift (7. Maj 1905) m. Anna Hansen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1900. Fmd. f. Hmdfrs. Hovedkreds paa Langeland. Har haft forsk. Tillidshverv, bl. a. som Medl. af Best. f. Mejeriet, Andelsbageriet m. m.
Adresse: Stengade pr. Tullebølle.

Hansen, Claus Christian, Husmand; f. 5. April 1871 i Roerslev; Søn af Smed Anders Hansen

og Hustru Bertha Kristine, f. Clausen; gift (24. April 1894) m. Dorthea Kristine Rasmussen. Elev paa Kærhave Landbrugsskole 1913. Fmd. f. Akkordudvalget for Odense Amt; tidl. en Række lokale Hverv.
Adresse: Ringe pr. Skamby.

Hansen, Else, Forstanderinde; f. 21. Aug. 1908 i Vejen Sogn; Datter af Gdr. J. Kr. Madsen og Hustru Rebekka, f. la Cour; gift (28. April 1934) m. Johannes Hansen. Elev paa Askov Højskole 1926—27 og 1931 og Landbohøjskolen 1928—29. Forstanderinde for Bloksborg Husholdningskole.
Adresse: »Bloksborg«, Vejen.

Hansen, Emil, Gaardejer; f. 3. Marts 1896 i Østervelling Sogn, Viborg Amt; Søn af Folketingsmd. Poul Emil Hansen og Hustru Inger, f. Bjerregaard; gift (29. April 1926) m. Johanne Madsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1918—19 og 1922. Fmd. f. Husdyrbrugsudvalget i Viborg Amts landøkonomiske Forening. I Bestyrelsen for Viborg Andelsmejeri i en Aarrække. Fmd. for Hesteavlforeningen »Nørlyng« gennem en Aarrække. Dyrskuedommer.
Adresse: Batum, Viborg.

Hansen, Erhard, Gaardejer; f. 5. Maj 1881 i Viithen; Søn af Gdr. Chr. Hansen og Hustru Bo-

dil Kirstine, f. Erhardsen; gift (25. Sept. 1906) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1900. Fmd. f. Brolund Andelsmejeri, for Hadsten og Omegns Andels-Svineslagteri og for Hadsten Bank A/S. Medl. af Best. for Aarhus & Omegns Mejeriforening.

Adresse: Lyngaa pr. Hadsten.

Hansen, Erik Johs. Gaardejer; f. 16. Dec. 1890 i Bogø Sogn; Søn af Gdr. Johan Hansen og Hustru Marie, f. Andersen; gift (18. Maj 1923) m. Hansine Svan. Fmd. f. Bogø Ldbf. og for det komm. Svinereguleringsnævn. Medl. af Best. f. Bogø Sparekase.

Adresse: Stormgaarden, Bogø By.

Hansen, Erik Vilhelm, Husmand; f. 29. Febr. 1888 i Køge Landsogn; Søn af Savskærer Kristen Hansen og Hustru Karen Marie, f. Eriksen; gift (22. Dec. 1911) m. Anna Marie Christensen. Elev paa Køge tekniske Skole. Fmd. f. Hmdf. fra 1917 og for Præstø Amts Akkordudv. fra 1931.

Adresse: Karise.

Hansen, Ferdinand, Gaardejer; f. 16. Juni 1879 i Liseleje, Melby Sogn; Søn af Hjulmd. Ole Hansen og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (26. April 1907) m. Sofie Larsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1897—98. Fmd. f. Nakke Andelsmejeri og Vurderingsfmd. for Den alm. Brandforsikr. for Landbyggn. Forskellige lokale Tilidshverv.

Adresse: Nakke pr. Nykøbing S.

Hansen, Gjerløv, Konsulent; f. 28. Aug. 1897 i Guldager Sogn, Ribe Amt; Søn af Gdr. Mads Hansen og Hustru Maren, f. Madsen; gift (22. Dec. 1933) m. Ellen Marie Nielsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1918—19, Askov Højskole 1919—20 og Ladelund Landbrugsskole 1920—21. Landbrugskandidat 1928. Konsulent for Morsø Ldbf. fra 1929—33. Assistent ved Hedeselska-

bet fra 1933. Sagkyndigt Medlem af Grundforbedringsudvalget i Thisted Amt.

Adresse: Øster Jølby pr. Erslev, Morsø.

Hansen, Gunnar, Gaardejer; f. 13. April 1899 i Mullerup; Søn af Gdr. Peter Hansen og Hustru Johanne, f. Jørgensen; gift (26. Okt. 1928) m. Kristine Jacobsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1918—19, Askov Højskole 1922—23 og Ladelund Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Planteavlssudvalget i Faaborgegnens Ldbf. fra 1937. Medl. af Best. f. Fyns Aspargesdyrkerforening. Studierejse i England og Tyskland.

Adresse: Arnholm, Bøjden, Fyn.

Hansen, Hans, Gaardejer; f. 31. Jan. 1885 i Ryslinge; Søn af Gdr. Erik Hansen og Hustru Jutta, f. Nielsen; gift (26. Okt. 1911) m. Kirsten Mægaard. Elev paa Vallekilde Højskole 1903, Ryslinge Højskole 1904—05 og Tune Landbo-skole 1909. Fmd. f. Ryslinge Andelsmejeri fra 1937 og for Elektricitetsværket. Medl. af Best. f. Svendborg Amts landøkonomiske Selskab og Næstfmd. i Fællesledelsen for Fyns Kvægavls- og Kontrollforeninger.

Adresse: Ryslinge.

Hansen, Hans, Gaardejer; f. 18. Nov. 1886 i Thorup, Sandager; Søn af Gdr. Hans Peder Hansen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (6. Aug. 1920) m. Henriette Clausen. Elev paa Roskilde

Højskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Sandager Brugsforening fra 1928 og for Bregnehøj Andelsmejeri fra 1929. Repræsentant i F. D. B. fra 1931.

Adresse: Sandager-Thorup pr. Assens.

Hansen, Hans, Forstander, R.; f. 8. Jan. 1892 i Lejrskov Sogn; Søn af Gdr. Jes Hansen og Hustru Maria, f. Petersen; gift (27. Nov. 1920) m. Johanne Müller Hansen. Elev paa Askov Sløjdskole 1906—07, Særlev Højskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Landbrugskandidat 1916. Lærer ved Dalum og ved Sydsjællands Landbrugsskoler. Græsmarks konsulent i De jyske Ldbf. 1919—24 og siden Forstander. Fmd. for Den sundevedske Ldbf. Medl. af Best. for Sønderborg Amts Ldbf.

Adresse: Graasten Landbrugsskole, Graasten St.

Hansen, Hans, Proprietær; f. 6. April 1890 i Frøslev; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (18. Maj 1909) m. Maria Jensen. Elev paa Stevns Højskole 1907—08. Fmd. f. D. L. K., Horsens Afdeling. Medl. af Best. for Horsens Landbrugsforening og for Gartnernes Frugtsalgssammenslutning.

Adresse: Klejsgaard pr. Horsens.

Hansen, Hans Anton, Gaardejer; f. 19. Nov. 1876 i Fønsskov Ellegaard; Søn af Gaardbest. Carl Fr. Kr. Hansen og Hustru Ane Elise, f. Jespersen; gift (12. Maj 1905) m. Maren Jørgine Jørgensen. Elev paa Testrup Højskole 1894—95 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. De samv. fynske Hesteavlforeninger for jydsk Avl. Sogneraadsmnd. i 5½ Aar. Medl. af Best. f. Fyns Forsamlingshus og Danmarks Jerseyforening m. m.

Adresse: Kærbyholm pr. Nr. Aaby.

Hansen, Hans Chr., Gaardejer; f. 1. Juni 1882 i Lamdrup, Svinninge Sogn; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (8. Nov.

1909) m. Thyra Hansen. Elev paa Grejsdalens Landbrugsskole 1906. Fmd. f. Torup Andelsmejeri fra 1932 og Rolfsted Elektricitetsværk.

Adresse: Hudevad, Pederstrup.

Hansen, Hans Gjerløff, Gaardejer; f. 20. Juni 1888 i Korup; Søn af Gdr., Sognef. Anders Hansen og Hustru Maren, f. Sørensen; gift (3. Maj 1917) m. Kirstine Jensen. Elev paa Grejsdalens Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. »Jægersminde« Andelsmejeri. Sekretær i Aarup og Omegns Ldbf.

Adresse: Fjelsted pr. Harndrup.

Hansen, Hans Henrik, Gaardejer; f. 21. Maj 1880 i Næblerød By; Søn af Gaardfæster Henrik Hansen og Hustru Marie, f. Rasmussen; gift (9. Sept. 1905) m. Julie Hansen. Elev paa Haslev Højskole 1900—01. Sogneraadsmnd. fra 1917. Fmd. for Langebjerg Andelsmejeri fra 1926 og for Haldagerlille Brugsforening fra 1909. Bogholder i Sparekassen »Den lille Bikube«.

Adresse: Næblerød, Fuglebjerger.

Hansen, Hans Henrik Holme, Konsulent; f. 11. Juli 1889 i Fensmark; Søn af Lærer Niels Hansen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (29. Okt. 1920) m. Karen Elisabeth Melchior. Elev paa Lyngby Landboskole. Landbrugskandidat 1911. Lærer v. Lyngby Landboskole 1912—18. Planteavlskonsulent for De samv. loll.-falsterske

Ldbfr. fra 1919. Redaktør af Loll. Falst. Stifts Landbrugstidende.

Adresse: Rørbæk, Saksøbing.

Hansen, Hans Jakob, Husmand; f. 27. Febr. 1879 i Bredstrup; Søn af Arbejdsmd. Elis Hansen og Hustru Johanne, f. Jørgensen; gift (8. Novbr. 1900) m. Margrethe Sørensen. Forskellige Kursus paa Borris Husmandsskole. Fmd. f. Taulov Hmdf. fra 1919, Fredericia Kredsförening fra 1922 og Vejle Amts Hmdf. fra 1924. Medl. af Best. for De samv. Hmdfr. fra 1927. Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg fra 1933, af Vejle Amtsraad fra 1936 og af Gældssaneringsudvalget for Vejle Amt.

Adresse: »Elborg«, Taulov.

Hansen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 11. Febr. 1893 i Gestelev pr. Ringe; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Anna Marie, f. Knudsen; gift (26. Okt. 1918) m. Bodil Kirstine Pedersen. Elev paa Høng Højskole 1912—13 og 1916—17 og paa Korinth Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Gestelev Kontrolforening fra 1925 og for Gestelev Andelsmejeri fra 1934. Sogneraadsm. fra 1937.

Adresse: Kildeagergaard, Gestelev pr. Ringe.

Hansen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 14. April 1864 i Elkærgaard pr. Stege; Søn af Gdr. Hans

Christian Andersen og Hustru Bodil, f. Johansen; gift (30. Marts 1917) m. Mette Kærulf Hansen. Elev paa Rødkilde Højskole 1883. Fmd. f. Lindemarks Andelsmejeri 1912—36 og Møens Sukkerroedyrkerforening 1922—36. Medl. af Best. f. Dansk Stormskadeforening fra 1904. Avlscenter for danske Landsvin 1898—1932.

Adresse: Syvhøjgaard, Stege.

Hansen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 15. April 1869 paa Lillemosegaard; Søn af Gdr. Jørgen Hansen og Hustru Karen, f. Jørgensen; gift (1902) m. Amalie Jørgensen. Elev paa Ollerup Højskole 1888—89, Ladelund Mælkeriskole 1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Kontrolforeningen siden 1906. Medl. af Plan-teavlsudvalget i Nordfyns Ldbf. fra 1909 og Fmd. siden 1919. Forsøgsvært for Laboratoriet (Grovfoder til Svin).

Adresse: Lillemosegaard pr. Jullerup.

Hansen, Hans Karl, Husmand; f. 19. Maj 1882 i Ryslinge; Søn af Hmd. Hans Søren Hansen og Hustru Maren, f. Thomsen; gift (5. Juli 1910) m. Karen Nielsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1903—04 og deltaget i forskellige Kursus paa Husmandsskolen. Fmd. f. Hmdf., Ringe Hovedkreds, fra den Oprettelse i 1917. Vurderingsmd. til Ejendoms- og Grundskyld i Gudme Herred fra 1932. Medl. af Best. f. Eksportslagteriet i Odense fra 1933 og Ryslinge Mejeri fra 1938 samt Husmandsskolen. Har desuden en Del lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsm. fra 1921, og er her Fmd. for det sociale Udvalg.

Adresse: Ryslinge.

Hansen, Hans Kristian, Gaardejer; f. 18. Febr. 1885 i Hyldelund; Søn af Gdr. Hans Mortensen og Hustru Maren, f. Hansen; gift (30. Nov. 1930)

m. Karen Hansen. Fmd. f. Lindknud Andelsmejeri og Lindknud Sogns Hesteforsikring.
Adresse: Dalvang, Hyldelund pr. Holsted.

raa Slagteri i 9 Aar. Medl. af Best. for Sønderjydsk Mejeriforening siden 1924.
Adresse: Snelskær, Sdr. Hostrup.

Hansen, Hans Laurits, Gaardejer; f. 2. Febr. 1882 i Øster Hæsinge; Søn af Gaardfæster Lars Hansen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen; gift (15. Okt. 1920) m. Martha Nielsigne Nielsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1901—02 og Dalum Landbrugsskole 1906—07. Fmd. for Andelsmejeriet Sinai, Sandholt-Lyndelse, fra 1920 og for Menighedsraadet fra 1922. Forsk. lokale Tillids-hverv, bl. a. Medl. af Sogneraadet 1917—21.
Adresse: Bakkegaarden pr. Højrup.

Hansen, Hans Peter, Gaardejer; f. 7. Maj 1876 i Lundby; Søn af Gdr. Peter Hansen og Hustru Johanne, f. Larsen; gift (29. Sept. 1929) m. Sofie Pedersen. Elev paa Vallekilde Højskole 1895—96 og Forsinge Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. Lou Andelsmejeri 1918—35. Medl. af Best. for Næstved Ldbf. og Masnedsund Andels-slagteri.
Adresse: Bygaard, Lou.

Hansen, Hans Marius Christian, Statshusmand; f. 18. Maj 1883 i Kbhvn.; Søn af Skrædder Christen Hansen og Hustru Marie Sofie, f. Nordkvist; gift (17. April 1914) m. Else Marie Poulsen. Fmd. f. Bjerringbro Hmdf. og f. Kredsforeningen. Medl. af Best. f. Hvorslev Andelsmejeri.
Adresse: Hesselbjerg, Bjerringbro.

Hansen, Hans Peter, Gaardejer; f. 4. April 1885 i Ulslev, Sdr. Ørslev; Søn af Gdr. Mads Hansen og Hustru Hanne Katrine, f. Møller; gift (22. Maj 1914) m. Anna Cecilie West. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1904—05 og Høng Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Idestrup Andelsmejeri fra 1935, for Sydfalsters Forsikrings-selskab for Heste fra 1932, for Ulslev og Omegns Kontrollforening og for Ulslev-Hillestrup Kvægavlsforening.
Adresse Ulslev pr. Sdr. Ørslev.

Hansen, Hans Peter, Gaardejer; f. 22. Maj 1877 i Gundsømagle; Søn af Gdr. Ebbe Hansen og Hustru Ane, f. Pedersen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1897. Fmd. for Brokilde Andelsmejeri. Medl. af Tilsynsraadet for Roskilde og Omegns Sparekasse.
Adresse: Søgaard, Kirkerup.

Hansen, Hans Michael, Gaardejer; f. 7. Juni 1888 i Ensted Sogn; Søn af Gdr. J. P. Hansen og Hustru Botilla, f. Petersen; gift (28. Marts 1914) m. Anne Lise Andresen. Elev paa Tune Landboskole 1905—06. Fmd. f. Ensted Sogns Andelsmejeri fra 1922 og tidl. Fmd. for Aaben-

Hansen, Hans Peter, Gaardejer; f. 16. Aug. 1877 i Taarnemark; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Kristine, f. Petersen; gift (27. Maj 1904) m. Ane Elisabeth Jeppesen. Elev paa Sorø

Højskole 1893—94 og Brøderup Højskole 1895—96. Fmd. f. Kongsted Andelsmejeri fra 1932 og Kasserer for Kongsted Sogneraad 1933. Medl. af Tilsynsraadet i Kongsted Sparekasse.

Adresse: Kongsted, Rønnede.

Hansen, Hans Peter, Gaardejer; f. 9. Maj 1882 i Jungshoved Sogn; Søn af Parcellist Hemming Hansen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (4. Sept. 1908) m. Karen Marie Pedersen. Fmd. f. Ørslev Andelsmejeri fra 1934. Tilsynsraadet i Ørslev Sparekasse og Masned Sund Foderstof-forening. Næstfmd. f. Masned Sund Andelsslageri fra 1935 og Medl. af Best. f. Sydsjællands Ldbf. fra 1938.

Adresse: Korsgaard, Ørslev pr. Vordingborg.

Hansen, Hans Peter, Gaardejer, R. af D.; f. 27. Maj 1867 i Mullerup; Søn af Gdr. Rasmus Hansen og Hustru Anna, f. Pedersen; gift (7. Juli 1929) m. Laura Jørgensen. Elev paa Vejstrup Højskole 1888—89. Fmd. f. Fællesledelsen af Kvægavls- og Kontrolforeninger i Fyns Stift 1919, for Landbosparekassen for Fyn fra 1937 og for Stambogsudvalget for rødt dansk Malkekæg fra 1921. Medl. af Best. f. De samv. Ldbfr. for Fyns Stift fra 1919 og af De samv. danske Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg, Fmd. f. samme 1931—35. Medl. af Best. f. Fyns Forsamlingshus fra 1934.

Adresse: Mullerup, Ullerslev.

Hansen, Hans Peter, Parcellist, f. 16. Marts 1887 i Gundestrup; Søn af Postkører Chr. Hansen og Hustru Karen Sofie, f. Jensen; gift (12. April 1907) m. Ingeborg Hansen. Elev paa Borris Landbrugsskole 1911, Lyngby Landboskole 1912, Fyns Stifts Husmandsskole 1915 og Høng Husmandsskole 1933. Fmd. f. Holbæk Amts og Odsherred Hmdfr., De samv. sjæll. Hmdfrs. Planteavlsvudv. og for Kjeldstrup Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Odsherred Andelssvineslagteri. Medl. af Best. og Forretningsudv. for De sjællandske Hmdfr.

Adresse: Engholm, Vig.

Hansen, Hans Rasmus, Konsulent; f. 25. Jan. 1894 i Damsholte; Søn af Gdr. P. Hansen og Hustru Kristine, f. Nielsen; gift (2. Sept. 1921) m. Helga Nielsen-Hannerup. Alm. Forberedelseseksamen 1910. Landbrugskandidat 1915. Landbrugslærer. Studieophold England og Holland 1927. Assistent v. Statens plante patologiske Forsøg. Konsulent for Dansk Piledyrkerforening.

Adresse: Ellegaardsvej 25, Gentofte.

Hansen, Hans Søren, Gaardejer; f. 5. Dec. 1882 i Avnslev; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Karen Marie, f. Sørensen; gift (8. Okt. 1925) m. Louise Katrine Møller. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Avnslev Andelsmejeri. Medl. af Best. og Kasserer for Nyborg og Omegns Ldbf.

Adresse: Alfhøjgaard, Avnslev pr. Hjulby.

Hansen, Hans Thomas, Gaardejer; f. 1. Dec. 1893 i Hjerting, Sønderjyll.; Søn af Gdr. Hans Peter Hansen og Hustru Marie, f. Lassen; gift (3. Okt. 1919) m. Marie Hansen. Elev paa Ryslinge Højskole 1912—13 og Korinth Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Mern Andelsmejeri fra 1924. Medl. af Sogneraadet fra 1932.

Adresse: Tøgeby, Mern.

Hansen, Hans Torp, Gaardejer; f. 25. Okt. 1859 i Bognæs; Søn af Dyrølge Hans Chr. Hansen og Hustru Sofie, f. Henriksen; gift (20. Juli 1894) m. Christine Nielsen. Fmd. f. Holbæk Amts Planteavlsvoren. Medl. af Best. f. Belgisk Heste-

avlsforening, for Odsherreds Indkøbsforening og for Vig-Asminderup Sparekasse.
Adresse: Bognæs, Vig.

Hansen, H. G., Kartoffel- og Frugthandler; f. 26. Juni 1887 i Asminderød; Søn af Skomager Karl Hansen og Hustru Karen, f. Mortensen; gift (2. Jan. 1916) m. Marie Petersen. Elev paa Gartnerteknisk Skole i Helsingør 1903—04. Fmd. f. Kartoffelhandlerforeningen for Kbhvn. og Omegn fra 1928. Næstfmd. i Kommissionærforeningen fra 1930.

Adresse: Ny Carlsbergvej 12, Kbhvn.

Hansen, Holger, Konsulent; f. 3. Sept. 1894 i Gentofte; Søn af Arkitekt Niels Hansen og Hustru Birthe Betine, f. Michaelsen; gift (4. Juli 1925) m. Albine Lauritsen. Elev paa Galtrup Højskole 1910—11, Frederiksborg Højskole 1912—13 og Korinth Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskandidat 1920. Lærer ved Korinth Landbrugsskole 1920—23, Konsulent i Faaborgegnens Ldbf. 1921—22. Husdyrbrugskonsulent i De samv. fynske Ldbfr. 1923—31. Landskonsulent for Dansk-Belgisk Hesteavl fra 1931. Udgiver og Redaktør af Bladet »Belgisk Hesteavl«.

Adresse: Læssøgade 86, Odense.

Hansen, Holger, Gaardejer; f. 15. Marts 1900 i Vejle pr. Alsted; Søn af Gdr. Hans Henrik Hansen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (14. Maj 1925) m. Kirstine Andersen. Elev paa Testrup Højskole 1923—24 og Skaarup Landbrugsskole 1924—25. Fmd. f. Helnæs Andelsmejeri fra 1937 og for Kontrolforeningen.

Adresse: Bøgeskovgaard, Helnæs pr. Ebberup.

Hansen, Ingvar, Proprietær; f. 12. Dec. 1885 paa Vesterbygaard; Søn af Propr. Hansen Krogenlund, Stenstrup, og Hustru Sophie, f. Hansen; gift (1. April 1910) m. Marie Hansen. Elev paa Lyngby Landboskole 1904—05. Fmd. f. Lindelse Andelsmejeri fra 1928. Medl. af Best. for Langelands Andelssvineslagteri fra 1935 og Repræsentant for Fyns Kreditforening fra 1918.

Adresse: Bjerggaarden, Illebølle.

Hansen, Jacob, Redaktør; f. 5. Aug. 1891 i Udstrup; Søn af Kbmd. Jacob Hansen og Hu-

stru Kirstine, f. Nielsen. Fmd. f. Midtsjællands Kaninavlforening fra 1915 og for den stedlige Fjerkræklub fra 1926. Landsdommer ved Kaninudstillinger.

Adresse: Udstrup pr. St. Merløse.

Hansen, Jacob, Konsulent; f. 14. Jan. 1911 i Hersnap; Søn af Uddeler Hans Peder Hansen og Hustru Gerda, f. Jørgensen; gift (25. Marts 1937) m. Edith Madsen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1929—30. Landbrugskandidat 1933. Lærerkursus paa Askov 1933. Lærer paa Husmandsskolen ved Odense. Planteavlskonsulent for De samv. fynske Hmdfr. fra 1938.

Adresse: Ruggaardsvej 139, Tarup v. Odense.

Hansen, Jens, Husmand; f. 14. Okt. 1884 i Fredsted, Starup; Søn af Husmd. Peder Augustinus Hansen og Hustru Marie Kirstine, f. Hansen; gift (21. Juni 1912) m. Kirstine Jensen. Elev paa Børkop Højskole 1904. Fmd. f. Vejle Omegns Kredtsforening fra 1932 og Vejle Amts Hmdfr. fra 1931.

Adresse: Jerlev pr. Vejle.

Hansen, Jens Buch, Gaardejer; f. 29. Okt. 1893 i Højen Sogn; Søn af Gdr. Smith Hansen og Hustru Anne Marie, f. Buch; gift (10. April 1921) m. Anne Kirstine Østergaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1909—10 og Korinth Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Lindved Andelsmejeri fra 1936. Medl. af Best. for Foderstofforeningen fra 1937.

Adresse Laage pr. Vejle.

Hansen, Jens Christian, Gaardejer; f. 23. Juli 1877 i Hørve; Søn af Avlskarl Jens Chr. Hansen og Hustru Karen Sofie, f. Nielsen; gift (21. Marts 1903) m. Caroline Andersen. Fmd. f. Grundforbedringsudvalget i Holbæk Amt, Lammefjordens Lodsejerlaug og Plantningsforeningen. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Aavang, Asnæs.

Hansen, Jens Johannes Holme, Konsulent; f. 29. Sept. 1892 i Fensmark; Søn af Lærer Niels Hansen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (23. April 1921) m. Vilhelmine Laursen. Elev paa Lyngby Landboskole 1913—14. Landbrugskandidat 1916. Assistent ved Statens Grundforbedringsvæsen 1919 og siden Grundforbedringskonsulent. Medl. af Best. f. Fyns Entreprenørförning.

Adresse: Smejrup, Assens.

Hansen, Jens Kristian, Konsulent, Hønseriejer; f. 29. Marts 1906 i St. Taarnby Sogn, Præste Amt; Søn af Hmd. Søren Hansen og Hustru Anna Marie, f. Hansen; gift (26. Marts 1932) m. Karla Marie Haag-Jacobsen. Præl. 1922. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole 1925—26. Landbrugskandidat 1929. Konsulent i Fjerkræavl for De samv. fynske Hmdfr. fra 1932.

Adresse: »Fiona«, Ravnebjerg pr. Holmstrup.

Hansen Jens Libak, Husmand; f. 26. Nov. 1875 i Rakkeby; Søn af Hmd. og Slagter Jens Hansen og Hustru Maren, f. Jensen Libak; gift (3. Dec. 1901) m. Karoline Marie Jensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1899—1900. Fmd. f. Akkordudvalget for Hjørring Amt, for Hjørring Amts Kredsfören. og Sammenslutning af Hmdfr., for De samv. jydsk og danske Hmdfr.s Regnskabsudvalg og for Hjørring Amts Havebrugsudvalg. Medl. af Best. for De samv. jydsk og danske Hmdfr. og ligeledes for De samv. danske Hmdfr. Revisor for Hjørring Amts Andelsslagteri fra 1914. Medl. af Hedeselskabets Repræsentantskab og af Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødudvalg.

Adresse: Agdrup, Taars.

Hansen, Jens Peter, Forpagter; f. 8. Aug. 1877 i Jydstrup; Søn af Hmd. Hans Hansen og Hustru Ane Marie, f. Christensen; gift (12. Febr. 1904) m. Anna Oline Møller. Fmd. f. Jydstrup Andelsmejeri fra 1938 og for Brugsforeningen fra 1921.

Adresse: Jydstrup pr. Jydstrup.

Hansen, Jens Peter Markver, Gaardejer; f. 4. Juni 1875 paa Dalgaard, Løve pr. Høng; Søn af Gdr. Hans Chr. Hansen og Hustru Bodil Kristine, f. Jensen; gift 4. Juni 1912 m. Maren Sofie Jen-

sen. Elev paa Høng Højskole 1893—94. Fmd. f. Løve Andelsmejeri fra 1910.

Adresse: »Dalgaard«, Løve, Høng.

Hansen, Johannes, Konsulent; f. 24. Jan. 1903 i Randlev, Hads Herred; Søn af Gdr. M. P. Hansen og Hustru Johanne, f. Petersen; gift (28. April 1934) m. Else la Cour Madsen. Elev paa Askov Højskole og Korinth Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1930. Fmd. f. Dansk Andels-Ægexport, Vejen. Konsulent for Fællesudvalget til Fjerkræavlens Fremme paa Koldingegnen.

Adresse: »Blokborg«, Vejen.

Hansen, Johs., Gaardejer; f. 18. Aug. 1886 i Tryggelev; Søn af Gdr. Chr. Hansen, Nørreballe, og Hustru Julie Marie, f. Petersen; gift (29. Juli 1911) m. Margrethe Hansen. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1904 og Dalum Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Tryggelev Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Sogneraadet i 12 Aar.

Adresse: Nørreballe, Tryggelev.

Hansen, Johs., Gaardejer; f. 28. Sept. 1894 i Ørslev pr. Slagelse; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Marie, f. Christensen; gift (30. Maj 1919) m. Marie Bruun. Elev paa Frederiksborg Højskole 1911—12 og Høng Landbrugsskole 1916—17. Fmd. f. Hallelev Andelsmejeri 1934.

Adresse: Hallelev, Slagelse.

Hansen, Johs., Husmand; f. 8. Nov. 1886 i Kirkerup Sogn; Søn af Arbmd. Lars Hansen og Hustru Anna Sofie, f. Mortensen; gift (5. Nov. 1910) m. Petrea Pedersen. Fmd. for Terpet Andelsmejeri fra 1935 efter at have været i Bestyrelsen fra Mejeriets Oprettelse. Medl. af Best. for Mejeriforeningen Vendsyssel fra 1938. Medl. af Kursusudvalget for Jylland. Medl. af Husmandsbrugskommissionen 1927—35. Fmd. for Taars Sogneraad og for Hjørring Amts Sogneraadforening og desuden forskellige lokale Tillidshverv. Rigsdagsmand 1929—1935.

Adresse: Aas Mark, Taars.

Hansen, Josef, Forstander; f. 11. Marts 1888 i Maltbæk; Søn af Snedker Rasmus Chr. Hansen og Hustru Johanne, f. Larsen; gift (3. Jan. 1917) m. Gudrun Rasmussen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1906—07 og Tune Landbrugsskole 1907—08. Landbrugskandidat 1910. Lærer paa Næsgaard 1912—16. Bestyrer ved Sandjordsforsøgene under Askov Forsøgsstation (1916—23). Forst. v. Tystofte Forsøgsstation fra 1923. Fmd. f. Skelskøregnens Ldbf. fra 1932 og f. De samv.

sjællandske Ldbfr.s Planteavlsudvalg og Dansk Piledyrkerforening.

Adresse: Tystofte, Skelskør.

Hansen, Jørgen Axel, Proprietær; f. 30. Sept. 1897 i Avnslev Sogn; Søn af Gdr. Peder Hansen og Hustru Ane Kristine, f. Poulsen; gift (2. Juli 1921) m. Gudrun Henriksen. Elev paa Høng Højskole 1914—15. Landbrugskandidat 1918. Medl. af Best. f. D. L. K.s Landsforening, Odense Eksportslagteri og Nyborg og Omegns Ldbf. Fmd. f. D. L. K., Odense-Assenss Afd., samt for Erhvervsudvalget for Mejerier, Slagterier, L. S. og D. L. K.

Adresse: Kogsbøllegaard, Nyborg.

Hansen, Jørgen Sofus, Husmand; f. 6. Aug. 1893 i Vejlbyskov; Søn af Hmd. Søren Hansen og Hustru Dorthea, f. Hansen; gift (21. Maj 1919) m. Karen Marie Petrine Hansen. Elev paa Fyns Husmandsskole 1912—13. Fmd. f. Vestfyns Hmdf. fra 1931, Vejlbysogns Kvægavlsforening og Vejlbysognebibliotek. Medl. af Sogneraadet fra 1937 og Husmandsskolens Bestyrelse.

Adresse: Vejlbyskov pr. Strib.

Hansen, Jørgen Tyge Schmidt, Sekretær; f. 29. Sept. 1903 i Hørsholm; Søn af Sparekassebogholder Anders Schmidt Hansen og Hustru Rigmor, f. Tygesen; gift (26. Dec. 1928) m. Karen

Agnethe Birch. Student 1921. Sekretær i Dansk Andels Ægexport. Redaktør af D. A. Æ.s Medlemsblad »Vor Ægexport«.

Adresse: Mindevej 20, Søborg.

Hansen, Karl Kristian, Regnskabskonsulent v. Ldbf. f. Svendborg og Omegn; f. 17. Febr. 1908 i Strammelse, Taasinge; Søn af Forp. Rasmus Hansen og Hustru Ane Kirstine, f. Poulsen. Præliminærcks. 1925. Elev fra Haahrs Skole, Svendborg. Leder af Taasinge landbrugsfaglige Ungdomsskole (Eftermiddagskursus).

Adresse: Skovballe, Landet pr. Svendborg.

Hansen, K Levin, Konsulent; f. 27. Marts 1900 i Næstved; Søn af Hmd. Hans Hansen og Hustru Karoline, f. Hansen; gift (4. Maj 1930) m. Karen Hansen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1925. Landbrugskandidat 1928. Regnskabskonsulent for Næstved og Omegn og Sydsjæll. Ldbf. fra 1930.

Adresse: Vordingborgvej 7, Næstved.

Hansen, Kristen, Gaardejer; f. 14. Nov. 1891 i Gudbjerg; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Martha, f. Hansen; gift (26. April 1921) m. Kristine Christensen. Elev paa Hadsten Højskole 1915—16 og Korinth Landbrugsskole 1916—17. Landbrugskandidat 1919. Assistent i Planteavl i De samv. fynske Ldbfr. Lærer paa Haslev Landbrugsskole 1919—20. 1920—35 Konsulent i

Planteavl og Husdyrbrug for Langelands Ldbf. og desuden 1930—35 for de langelandske Husmandskredse. Fmd. f. Langelands landøkonomiske Forening fra 1935, Langelands Andelslagteri fra 1933 og Kredsbestyrelsen i Andelsbankens Rudkøbingafd. fra 1936. I Repræsentantskabet for Den danske Andelsbank og i Best. for Fællesledelsen for Fyns Stift m. m.

Adresse: Lystbjerggaard pr. Tullebølle, Langeland.

Hansen, Kristian, Gaardejer; f. 26. Juni 1870 i Magleby; Søn af Gaardbest. Niels Hansen; gift (1. Juni 1900) m. Jorbine Marie Jørgensen. Elev paa Sorø Højskole 1894—95. Fmd. f. Skelskør Andelslagteri.

Adresse: Tystofte pr. Skelskør.

Hansen, Kristian, Statskonsulent, K. DM.; f. 2. Nov. 1858 i Tarm; Søn af Hmd. Hans Pedersen og Hustru Kirsten Marie, f. Christensdatter; gift (28. Dec. 1890) m. Anne Katrine Laurine Arnesen. Eksamen fr. Staby Vinterlærerhøjskole 1875. Landbrugskandidat 1888. Statskonsulent i Planteavl 1893. Leder af Forsøgsstationen i Lyngby 1893—1914. Inspektør ved Dansk Landbrugsmuseum fra 1898. Fmd. f. Det tekniske Landbrugsudvalg 1917—23. Medl. af talrige Kommissioner og Udvalg. Medl. af Det kgl. svenske Landbrugsakademi og af Akademiet for de tekniske Videnskaber. Udg. af »Det danske Landbrugs Historie«, m. m.

Adresse: Kgs. Lyngby.

Hansen, Lars, Konsulent i Gartneri og Havebrug; f. 7. Januar 1897 i Havnelev pr. Rødvig, Søn af Frøhldr. Jens Hansen og Hustru Kirstine, f. Korsholm; gift (29. April 1923 m. Ellen Rasmussen. Elev paa Stevns Højskole 1914—15 og Beder Gartnerskole 1915—16. Havebrugskandidat 1920. Lærerpladser paa Aarslev Havebrugsskole, Beder Gartnerskole, Stevns Landbrugsskole og Aagaard Højskole, hvor der blev drevet privat Havebrugsskole i 5 Aar. Fra 1928 Konsulent i Alm. dansk Gartnerforening for

Jylland samt Forsøgsleder for Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter. Fmd. f. Aagaard Friskole. Medl. af Best. for Gartneres Salgsforening i Kolding fra Oprettelsen i 1928. Skrevet forskell. Lærebøger og Vejledninger for Gartneri og Havebrug.

Adresse: Aagaard pr. Aagaard.

Hansen, Lars Peder, Gaardejer; f. 8. Jan. 1876 i Adrup Skov, Lyndby; Søn af Murer Frederik Hansen og Hustru Anna Magdalene, f. Lærskov; gift (24. Juni 1932) m. Sigrid Birkelse Hansen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1922—23. Fmd. f. Nordrup Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Birkelund, Nordrup, Slagelse.

Hansen, Laurits, Proprietær; f. 17. April 1870 i Skovsgaard, Espe; Søn af Propr. Albert Hansen og Hustru Kirstine Marie, f. Christensen; gift (2. Nov. 1898) m. Johanne Mathilde Hansen. Elev paa Lyngby Landboskole 1891—92. Næstfmd. f. Svendborg Amts landøk. Selskab fra 1931 og Fmd. f. Ungdomsudvalget. Landvæsenskommissær for Svendborg Amt fra 1917.

Adresse: Lammehauge, Ringe.

Hansen, Laurits Alfred, Gaardejer, Landbrugskandidat; f. 19. Okt. 1882 i Tornemark; Søn af Hmd. Hans Hansen og Hustru Anna, f. Jørgen-

sen; gift (19. Okt. 1910) m. Ida Marie Fogh. Elev paa Rødkilde Højskole 1904—05, Testrup Højskole 1905—06, Askov Højskole 1906—08, Højskolelærerkursus 1908 og Høng Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskandidat 1917. Lærer v. Ollerup Højskole 1908—10 og Lollands Højskole 1910—12. Forstander f. Høng Landbrugsskole 1917—26. Fmd. f. D. L. K. Sorø Amt, D. L. K. paa Sjælland, Vestsjællands Roedyrkerforening og De samv. Roedyrkerforeninger. Medl. af Best. f. Slagelseegnens Ldbf., Slagelse Andelssvineslagteri og Frøavlforeningen Sydvestsjælland.

Adresse: Broagergaard, Bildsø pr. Slagelse.

Hansen, Mads Kristian, Gaardejer; f. 14. Jan. 1894 i Binderup; Søn af Gdr. Just Hansen og Hustru Elisabeth Marie, f. Mortensen; gift (30. Sept. 1921) m. Else Marie Villadsen. Elev paa Dalbynder Højskole 1911—12 og Malling Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. Havndal Andelsmejeri, for Sogneraadet, for Dalbynder Brugsforening og for Skolekommissionen. Medl. af Best. for Randers-Hadsund Jernbane.

Adresse: Binderup pr. Dalbyover.

Hansen, Marie, Fru, Forstanderinde; f. 4. Sept. 1891 i Gylling Sogn; Datter af Gdr. Jacob Jensen, Øverbæk, og Hustru Ingeborg, f. Sørensen; gift (18. Maj 1909) m. Propr. Hans Hansen, »Klejsgaard«. Forskellige Kursus. Begyndte Skolearbejdet under private Former med Kursus i 1924 for Medlemmer under Horsens Hmd.s- og Ldbf.s Husholdningsforening. Skolen kom under Statens Tilsyn 1934. Fmd. f. Klejsgaards Husholdningsforening. Medl. af Best. for Husmoderforeningen for Horsens og Omegn fra 1935.

Adresse: Landbokvindernes Fagskole »Klejsgaard«, Horsens.

Hansen, Marie, Frue, Formand for De danske Husmandsforeningers Husholdningsudvalg;

f. 9. April 1893 i Froslev; Datter af Hmd. Martin Ennarson og Hustru Sofie, f. Jørgensen; gift (31. Juli 1915) m. Peter Hansen. Fmd. f. De samv. danske Hmdfr.s Husholdningsudv. Medl. af Statens Husholdningskommission 1938 og af Udvalget under Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Adresse: Gevnø Mark pr. Storehedinge.

Hansen, Marius, Gaardejer; f. 29. Marts 1892 i Eskebjerg, Hundstrup Sogn; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Petra, f. Hansen; gift (2. Maj 1912) m. Anna Andersen. Elev paa Korinth Landbrugsskole. Fmd. f. Gundestrup Andelsmejeri fra 1932. Har og har haft forsk. lokale Tillidshverv, bl. a. Medl. af Sogneraadet, Menighedsraadet m. m.

Adresse: Sterreby, Ulbølle.

Hansen, Martin Karl, Gaardejer; f. 25. Juni 1887; Søn af Gdr. Mogens Hansen og Hustru Nielsine, f. Danielsen; gift (26. Maj 1911) m. Marie Petersen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1909—11. Fmd. f. Vindum Andelsmejeri.

Adresse: Vindum pr. Tange.

Hansen, Michael Østergaard, Gaardejer; f. 24. Juli 1904 paa Brørup Mark; Søn af Gdr. Hans Hansen og Hustru Andrea, f. Nielsen; gift (3. Nov. 1929) m. Marie Hansen. Fmd. f. Hylke Andelsmejeri fra 1937. Har desuden forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Kvægavlforeningen og Hesteavlforeningen.

Adresse: Brørup Østergaard pr. Hylke.

Hansen, Niels. Forpagter; f. 24. Sept. 1890 i Tvede-Linde Sogn; Søn af Gdr. P. Nielsen Hansen og Hustru Anna Kirstine, f. Juul; ugift. Elev paa Møllerup Højskole 1910—11 og Ladelund Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Andelsmejeriet »Kronjyden«, Støvring, og for Tvede Gød-

ningsforening. Medl. af Best. for Foderstofforeningen »Kronjyden«.

Adresse: Tvede pr. Randers.

Hansen, Niels, Gaardejer; f. 11. Maj 1897 i Randbøl; Søn af Gdr. Jens Peter Hansen og Hustru Lisbeth Kirstine, f. Christensen; gift (4. Okt. 1922) m. Martine Kristine Thomsen. Fmd. f. Langkjær Andelsmejeri fra 1936. Medl. af Menighedsraadet.

Adresse: Langkjær, Brande.

Hansen, Niels, Gaardejer; f. 2. Maj 1876 i Grindløse; Søn af Gdr. Anders Hansen og Hustru Karen, f. Madsen. Elev paa Sørslev Højskole. Fmd. f. Grindløse Andelsmejeri fra 1922. Revisor i Grindløse Brugsforening. Medl. af Best. f. Elektricitetsforeningen.

Adresse: Grindløse pr. Jullerup.

Hansen, Niels, Gaardejer; f. 16. Sept. 1881 i Jyllinge; Søn af Gdr. Ebbe Hansen og Hustru Ane, f. Pedersdatter; gift (25. April 1906) m. Oline Kristine Larsen. Elev paa Sorø Højskole 1903 og Høng Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Hvedstrup-Fløng Sogneraad 1920—25, f. Andelsmejeriet Hedelykke 1925—35 og Gl. Roskilde Amts Ldbf. fra 1934. Medl. af Best. f. Roskilde

Andelssvineslagteri fra 1933. I Akkordudvalget for Roskilde Amt. Amdsraadsmedl. fra 1935.

Adresse: Marbjerggaard pr. Hedehusene.

Hansen, Niels, Proprietær; f. 15. Marts 1874 i Solbjerg; Søn af Sognef., Gdr. Ole Chr. Hansen og Hustru Kirstine, f. Thomsen; gift (12. Maj 1899) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Bælum Højskole 1893—94. Fmd. for Østhimmerlands Tolvmandsforening, for Andelsmejeriet Katrineholm fra 1938 og for Hellum-Hindsted Herreds Sparekasse. I Best. f. Hagelskadeforsikringsselskabet af 1910, Aarhus, samt Repr. f. Dansk Forsikringsfor. mod Stormskade, Aarhus. Sogneraadsm., Sognefoged i 25 Aar.

Adresse: Skibsted, Vestergaard, Kongerslev.

Hansen, Niels Chr., Gaardejer; f. 6. April 1888 i Hunderup Sogn; Søn af Portør H. C. Hansen og Hustru Dorthea, f. Olsen; gift (17. Nov. 1914) m. Karen Mikkelsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1907. Fmd. f. L. S. i Assens Amt.

Adresse: Hesle pr. Turup.

Hansen, Niels Jørgen, Gaardejer; f. 9. Aug. 1867 i Fruenshave Søn af Gdr. Hans Sørensen og Hustru Dorthea, f. Nielsdatter; gift (2. April 1897) m. Ingeborg Kjær. Fmd. f. Tvingstrup Andelsmejeri 1912—37. Medl. af Repræsentantskabet for Jydsk Andel fra 1934. Har haft forskellige lokale Tillidshverv og i Bestyrelsen for Midtjydsk Mejeriforening.

Adresse: Fruenshave, Hovedgaard.

Hansen, Niels Kristian, Gaardejer; f. 16. Sept. 1895 i Stege Landsogn; Søn af Gdr. Hans Peter Hansen og Hustru Bodil Kirstine, f. Poulsen; gift (27. Maj 1917) m. Mary Nielsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1912—13—14. Fmd. f. Buk-

kerup Andelsmejeri fra 1925. Medl. af Sogneraadet (1929—37).

Adresse: Bukkerup pr. Tølløse.

Hansen, Niels Møller, Gaardejer og Sognefoged; f. 24. Dec. 1889 i Skjoldedelev; Søn af Gdr. Anton Hansen og Hustru Johanne, f. Møller; gift (20. Nov. 1920) m. Martine Sørensen. Præl. 1906. Elev paa Malling Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Lading Andelsmejeri (1925—35). Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Skjoldedelev pr. Hinnerup.

Hansen, Niels Peder, Konsulent; f. 12. Aug. 1880 i Uggerløse; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Maren, f. Jensdatter; gift (3. Aug. 1909) m. Laura Kristine Andersen. Elev paa Dalum Mælkeriskole 1907. Mejerikonsulent for Dansk Mejeristforening og De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation fra 1919.

Adresse: Pilevej 17, Odense.

Hansen, Niels Peter Marius, Husmand; f. 10. Juli 1891 i Orte Sogn; Søn af Tømrer Hans Hansen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (17. Maj 1913) m. Marie Pedersen. Kursus paa Husmandsskole ved Odense. Fmd. f. Odense og Omegns Hovedkreds af de fynske Hmdfr. fra 1919, Husmandskommissionen for Odense Amtsrads-kreds og De fynske Hmdfr.s Fjerkraevd. Medl. af Best. f. De samv. fynske Hmdfr. Medl. af Grundforbedringsudvalget i Odense Amt. Vurderingsmand til Grundskyld.

Adresse: Andebølle Storskov, Bred, Fyn.

Hansen, Niels Robert Vilfred, Mejerikonsulent og Redaktør; f. 13. Marts 1906 i Kbhvn.; Søn af Sporvejsfunkt. N. P. Hansen og Hustru Ingeborg, f. Christiansen; gift (4. Juni 1933) m. Jenny Hansen. Præl. 1923. Mejeribrugskandidat 1931. Mejerikonsulent ved Alfred Jørgensens gærings-fysiologiske Laboratorium (1933—34). Udg. og Redaktør af Nordisk Mejeri-Tidsskrift

fra 1935. Konsulent for De danske Bymejeriers Fællesorganisation fra 1937.

Adresse: Gudenaavej 1, Kbhvn. F.

Hansen, Oluf Christian, Købmand; f. 22. Juli 1884 i Skuderløse; Søn af Kbm. Carl Hansen og Hustru Sophie, f. Nielsen; gift (10. Nov. 1910) m. Augusta Bie. Repræsentant for Hødeselskabet. Fmd. f. Provinshandelens Understøttelsesforen. Medl. af Tureby-Køge og Omegns Ldbf.

Adresse: Brogade 5-7, Køge.

Hansen, Oswald, Husmand; f. 9. Aug. 1905 i Tjæreborg; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Else, f. Jensen; gift (18. Juni 1929) m. Karen Sørensen. Fmd. f. Esbjerg Omegns Husmandskredsforening. Medl. af Best. f. Vester Nebel Driftslaaneforening.

Adresse: Vester Nebel pr. Esbjerg.

Hansen, Peder, Gaardejer, R.; f. 6. Jan. 1873 i Højby; Søn af Gdr. Peder Hansen; gift (4. Juli 1908) m. Karen Christensen. Elev paa Ollerup Højskole 1891 og Dalum Landbrugsskole 1892. Fmd. f. Fællesledelsen til Svineavlens Fremme i Fyns Stift. Medl. af Best. f. De samv. Ldbf. i Fyns Stift. Amtsraadsmedl. siden 1920.

Adresse: Vestergaard, Højby, Fyn.

Hansen, Peder, Gaardejer; f. 29. April 1892 i Gudmindrup; Søn af Gdr. Laurits Hansen og Hu-

stru Kathrine, f. Nielsen; gift (7. Maj 1920) m. Ella Eriksen. Elev paa Roskilde Højskole 1910—11, Ryslinge Højskole 1912—13 og Høng Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Odsherreds Landbrugsforen.s Planteavludvalg fra 1928.

Adresse: Næsvanggaard, Asnæs.

Hansen, Peder Helt Haahr, Gaardejer; f. 24. Marts 1892 i Ølgod Sogn; Søn af Gdr. Andreas Hansen og Hustru Karen, f. Haahr; gift (24. Maj 1921) m. Thora Jensen. Elev paa Staby Højskole 1909—10 og Askov Højskole 1913—14. Fmd. f. Skovlund Andelsmejeri. Medl. af Best. for Ribe Amts Mejeriforening.

Adresse: Lund pr. Mølby.

Hansen, Peter, Gaardejer; f. 10. Okt. 1880 i Aale; Søn af Gdr. Martin Hansen og Hustru Anne Marie, f. Pedersen; gift (12. Juni 1906) m. Kirsten Thulesen. Elev paa Vallekilde Højskole 1900—01 og Dalum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. Aale Andelsmejeri fra 1925. Medl. af Best. for Midtjydsk Mejeriforening fra 1936. Har tidl. været Sogneraadsformd. og er nu fra 1937 Kommunekasserer og Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Højvang, Aale.

Hansen, Peter Chr., Gaardejer; f. 3. Sept. 1889 i V. Vedsted; Søn af Kroejer Anton Hansen; gift (13. Okt. 1913) m. Bodil Okholm. Elev paa

Ryslinge Højskole 1908—09 og Tune Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Gørding og Omegns Hesteavlforening og f. Aastrup m. fl. Sognes Ldbf.

Adresse: Gørdinglund pr. Gørding St.

Hansen, Peter Hemming, Gaardejer; f. 11. Sept. 1880 i Kostræde; Søn af Gdr. Lars Hansen og Hustru Magdalene, f. Hemmingsen; gift (12. Maj 1909) m. Anna Hansigne Rasmussen. Elev paa Vallekilde Højskole 1903—04. Fmd. f. Masnedsund Andels-Svineslagteri fra 1932. Repræsentant i Bondestandens Sparekasse fra 1926 og Tilsynsraad i Kongs Sparekasse fra 1920.

Adresse: Sallerup pr. Klarskov.

Hansen, Peter Jens, Gaardejer; f. 1. Jan. 1876 i Skjøtrup; Søn af Gdr. Niels Hansen og Hustru Kristine Marie, f. Nielsen; gift anden Gang (10. Jan. 1928) m. Petrea Hjermitsev. Fmd. for Tovbro Andelsmejeri 1919—38 og Bestyrelsesmedlem i 25 Aar. Vurderingsmand til Ejendomsmynd. fra 1910. Medl. af Sogneraadet i 2 Perioder og har haft forskellige andre Tillidshverv.

Adresse: Rubjerg, Vittrup.

Hansen, Peter Petersen, Husmand; f. 19. Aug. 1895 i Møgeltonder; Søn af Hmd. Anton Hansen og Hustru Magdalene, f. Knudsen; gift (2. Maj 1924) m. Dorotea Clausen. Elev i Vester Vedsted Efterskole 1912—13. Fmd. for Tønder Amts Hmdf. og for Højer-Kredsens Hmdfr. Medl. af Husmandsudvalget for Sønderjylland. Distriktsforstander for Husmandsbrandforsikringen. Rejsefører ved Husmandsrejserne.

Adresse: Tved, Tønder.

Hansen, P. H., Konsulent; f. 30. Marts 1890 i Torslev; Søn af Gdr. Ole Hansen og Hustru Karen Sofie, f. Jensen; gift (3. Juni 1921) m. Erna Mathilde Michaels. Elev paa Hindholm Højskole 1908—09 og Tune Landbrugsskole 1911—12. Landbrugskandidat 1914. Konsulent f. Møens

Ldbf. 1917, A/S Erhard Frederiksen 1918, og for Skelskøregnets Ldbf. fra 1922.

Adresse: Skelskør.

Hansen, Poul, Højskoleforstander; f. 7. Sept. 1897 i Herstedvester Sogn; Søn af Bogbinderm. Wilh. Hansen og Hustru Maria, f. Nordblad; gift (28. April 1939) m. Sally Hansson. Elev paa Askov, tre Aars Studieophold i England. Forstander for Esbjerg Arbejderhøjskole. Fmd. f. Esbjerg og Omegns Brugsforening. Medl. af Esbjerg Byraad. Medl. af Best. f. Centralbiblioteket for Sydvestjylland og for De samv. Brugsforeninger.

Adresse: Arbejderhøjskolen, Vardevej, Esbjerg.

Hansen, Rasmus, Gaardejer; f. 29. Maj 1869 i Flemløse; Søn af Gdr. Mads Hansen og Hustru Marie, f. Christensen; gift (3. Juli 1895) m. Nielsine Larsen. Elev paa Aarup Landbrugsskole 1887—88. Fmd. f. Planteavludvalget i Bondestandens Ldbf. i ca. 25 Aar og for Kvægavlforeningen. Medl. af Best. f. Forsikringsforeningen for Avlstyre. Forligsformand i Tyendesager. Næstformd. i Voldgiftsretten.

Adresse: Flemløse.

Hansen, Rs., Gaardejer; f. 13. Nov. 1899 i Søby; Søn af Gdr. Peder Hansen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen. Fmd. f. Kragekær Andelsmejeri fra 1930. Sogneraadsmidl. fra 1937.

Adresse: Søby, Svendborg.

Hansen, Simon, Konsulent; f. 14. Aug. 1901 i Tune; Søn af Gdr. Jens Hansen og Hustru Karen Kristine, f. Pedersen; gift (12. Maj 1928) m. Gerda Henriette Andersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1919—20 og Tune Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1925. Husdyrbrugskonsulent for Præstø Amts Ldbf. fra 1928.

Adresse: Fixvej 20, Næstved.

Hansen, Søren, Husmand; f. 5. Jan. 1878 i Stolpehusene; Søn af Hmd. Jens Hansen og Hu-

stru Ane Margrethe, f. Hansdatter; gift (24. April 1903) m. Anna Marie Hansen. Fmd. f. Valløby-Taarnby Hmdf. (1908—1935), St. Hedingekredsens Hmdf. (1917—1924) og for Driftslaaneferieningen for mindre Jordbrugere i St. Hedingekredsen. Medl. af Præstø Amtsraad fra 1922. Fmd. f. dets Vejjudvalg fra 1935. Medl. og Næstfmd. f. St. Hedinge Skatteraad fra 1925.

Adresse: Stolpehusene pr. Haarlev.

Hansen, Theodor, Gaardejer; f. 13. Jan. 1874 i Stubbekøbing; Søn af Vægter Rasmus Hansen og Hustru Kirsten, f. Madsen; gift (3. Juni 1898) m. Anna Rasmine Marie Andersen. Kursus paa Kærehave 1902—03 og Høng Landbrugsskole 1918. Fmd. f. Bogø Ldbf. 1920—26, for Bogø Andelsmejeri 1932—36 og for Bogø Foderstofforening fra 1925. Medl. af Bogø Menighedsraad fra 1922 og Medl. af Best. for Bogø Skov 1927—36.

Adresse: Gunnernæs, Bogø.

Hansen, Vilhelm, Proprietær; f. 9. Dec. 1874 i Sigersted; Søn af Gdr. Peter Hansen og Hustru Trine, f. Nielsen; gift (9. Maj 1900) m. Johanne Olsen. Elev paa Askov Højskole 1893—94 og 1894—95. Fmd. f. Andelsmejeriet Pilevang. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbf., A/S. Banken for Ringsted og Omegn, A/S. Ringsted Jernstøberi & Maskinfabrik, Ringsted Dampmølle A/S, Ringsted Cementvarefabrik & Tøm-

merhandel A/S., A/S. Kærehave Landbrugsskole. Regeringsvalgt Medl. af Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionen ved Jernbaneanlæg.

Adresse: Englerupgaard pr. Ringsted.

Hansen, Peter Christian, Gaardejer; f. 25. Nov. 1892 i Sønderborg; Søn af Redaktør H. P. Hansen og Hustru Helene, f. Iversen; gift (25. Maj 1918) m. Margrethe Marie Hansen. Elev paa Roskilde Højskole 1910—11 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Aabenraa Amts Ldbf. Vurderingsformd. for Aabenraa Amts nordre Vurderingskreds. Deltog som tysk Officer i Krigen 1914—1918.

Adresse: Nygaard pr. Bolderslev.

Hardy-Hansen, E. V., Plantageejer, R.; f. 11. Febr. 1891 i Egebjerg, Odsherred; Søn af Telefonbestyrer Emil Hansen og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (18. Okt. 1912) m. Gerda Charlotte Matthison-Hansen. Elev paa Vilvorde Havebrugsskole. Fmd. og Sekretær for Landsforeningen Dansk Frugtavl (9000 Medl.). Redaktør af Dansk Frugtavl, samt Fmd. f. Danske Æble-Mosterier (30 Fabriker).

Adresse: Fredensborg.

Hasselbalch, K. A., Godsejer, Dr. med.; f. 1. Nov. 1874 i Aastrup, Hjørring; Søn af Propr. H. R. J. Hasselbalch; gift 1. Gang (26. Juli 1904) m. Elisabeth Heerfordt (død 1904), 2. Gang (5. Dec. 1906) m. Antonie Sophie Hagemann. Dr. med. 1899. Forst. for Lab. v. Finsens Lysinstitut 1905—17. Landbrugskandidat 1918. Ejer af Borupgaard m. fl. Ejendomme. Fmd. f. Landsforeningen Faareavlens Fremme. Præsident i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Adresse: Borupgaard, Snekkersten.

Hastrup, Anders Gaardejer; f. 3. Juni 1878 paa Østergaard pr. Hjortshøj; Søn af Propr. Ole Faurskov Hastrup og Hustru Kirstine, f. Sørensen; gift (22. Sept. 1905) m. K. J. R. Pedersen. Elev paa Hesselballe Højskole 1895—96 og Ødum

Landbrugsskole 1896—97. Fmd. f. Andelsmejeriet »Veruplund«, Hjortshøj fra 1921; Medl. af Best. for Aarhus og Omegns Mejeriforening og Østjydsk Smørekspportforening.

Adresse: Østergaard pr. Hjortshøj.

Hauch, Henrik, fh. Forstander, Gaardejer, K. D.M. p.p.; f. 6. Sept. 1876 i S.-Nissum; Søn af Gdr. Olaf Hauch og Hustru Laurence, f. Christensen; gift (29. Aug. 1902) m. Ellen Rosendal. Forst- og Jagtlærebrev 1897. Elev paa Lyngby Landboskole 1897—98 og Askov 1898—1900. Landbrugskandidat 1902. Lærer ved Lyngby Landboskole. Forstander for Asmildkloster Landbrugsskole 1908—34. Landstingsmand fra 1918. Fmd. f. Foreningen af jydsk Ldbf. fra 1930, for Planteavlsudvalget 1916—30 og for De samv. danske Ldbf. fra 1932. Medl. af Landbrugsraadet fra 1920, ledende Præsident fra 1933. Medl. af Landbohøjskolens Tilsynsraad fra 1929, af Repræsentantskabet f. Danmarks Nationalbank fra 1936, af Tilsynsraadet f. Viborg Bys og Om. Sparekasse fra 1927, af Rigsretten og af Landsskatteretten, m. m.

Adresse: Sølund, Viborg.

Haue, Søren Petersen, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 2. April 1880 i Frørup, Haderslev Amt; Søn af Gdr. Christian Haue og Hustru Elisabeth, f. Snede; gift (19. Jan. 1902) m. Ane Margrethe

Thomsen. Efterskolen i Hejls 1896. Elev paa Hohenwedsted i Holsten 1899 og Dalum Landbrugsskole 1901. Fmd. f. Andels-Svineslagteriet i Kolding. Medl. af Andels-Svineslagteriernes Fællesbestyrelse og af Landbrugsraadets Præsidium, af Baconudvalget og af Svinereguleringsudvalget. Repræsentant i Andelsbanken og i Landbygningernes Brandforsikring.

Adresse: Wissensminde, Lunderskov.

Hauerslev, Hans Chr. Henry, Direktør; f. 18. Okt. 1879 i Skæve, Dronninglund Sogn, Sæby. Direktør for Roskilde Andelslagteri.

Adresse: Køgevej 3, Roskilde.

Haugaard, Erik, Gaardejer; f. 24. Maj 1876 i Lindum Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Laust Haugaard og Hustru Anna, f. Eriksen; gift (3. Aug. 1909) m. Johanne Svendsen. Elev paa Askov Højskole 1896—97. Landbrugskandidat 1903, Medhjælper paa Tystofte Forsøgsstation 1903, Landbrugslærer ved Jøbjerg Højskole 1903—07 og derefter Lærer ved Krabbesholm Højskole indtil 1927. Fmd. for Skive Andelssvineslagteri siden 1929 og for Planteavlsudvalget i Salling Ldbf. gennem en Aarrække. I Repræsentantskabet for Salling Landbobank i 5 Aar. Sogneraadsm. siden 1921. Medl. af Menighedsraadet i Resen Pastorat gennem en Aarrække. Fmd. for Krabbesholm Højskoles Bestyrelse.

Adresse: Skovshoved pr. Skive.

Haugaard, Jens, Rentier; f. 28. Okt. 1868 i Løjt Kirkeby; Søn af Arbm. Anders Haugaard og Hustru Magdalene, f. Laage; gift (3. Nov. 1891) m. Marie Hansen. Fmd. f. Hmdf. i Øster Løgum siden 1921 og for De sønderjydske Husmandsforeningers Planteavlsudvalg siden 1920. Medl. af Hovedbest. for Sammenslutningen af Hmdfr. og af Grundforbedringsudvalget.

Adresse: Hovlund St.

Hougaard, Jens Jacob Jensen, Branddirektør; f. 2. Dec. 1876 i Ring Lundby; Søn af Gdr. Jacob Jensen og Hustru Karen Marie, f. Hemmingsen; gift (27. Juni 1902) m. Maren Larsen. Elev paa Sorø Højskole 1892—93. Fmd. f. Hammer Andelsmejeri fra 1919. Branddirektør f. Østifternes Brandforsikring siden 1915. Medl. af Sogneraadet (1921—29). Fmd. f. f. den lokale Afd. af Dansk Andelsgødningsf. (1916—38).

Adresse: Ring Lundby.

Haugaard, Jens Kristian, Redaktør og Sekretær, R.; f. 19. Aug. 1887 i Bostrup v. Jebjerg St.; Søn af Gdr. Niels Haugaard og Hustru Mette Katrine, f. Jensen; gift (18. Okt. 1916) m. Edel Frederiksen. Elev paa Salling Højskole 1905—06 og Tune Landboskole 1908—09. Lærerkursus paa Askov Højskole 1912. Landbrugskandidat 1911. Lærer paa Næsgaard 1911—15. Konsulent for De samv. fynske Ldbf. 1915—16 og for Viborg Amts landøkon. Forening 1916—19. Sekretær for Foreningen af jydsk Ldbf. og Red. af Medlemsbladet fra 1919. Næstfmd. f. Foreningen af danske Landbrugsblade.

Adresse: Kongsvang, Aarhus.

Haugaard, Viggo Kornelius, Gaardejer, Landbrugslærer; f. 19. Aug. 1892 i Bramminge; Søn af Husejer Chr. Haugaard og Hustru Johanne, f. Høj; gift (20. Okt. 1923) m. Asta Hansen. Elev paa Askov Højskole 1915—16 og 1916—17 og Korinth Landbrugsskole 1917—18. Landbrugskandidat 1920. Fmd. f. Rosenkilde Andelsmejeri fra 1933 og for L. S. i Skaarup fra 1931. Medl. af Best. f. Kvægavlforen., Foderstofforen., Fyns Mejeriforening, By- og Handelsmejerier i Fyns Stift.

Adresse: Skaarup.

Havskov, Jens, Gaardejer; f. 25. Nov. 1891 i Gudum Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Kr. Tovborg Jensen og Hustru Anna Marie, f. Bjerre; gift 30. Okt. 1919 m. Ingeborg Madsen.

Elev paa Aagaard Højskole 1911—12 og Ladelund Landbrugsskole 1915—16. Fmd. for Ulfborg og Omegns Ldbf.s Planteavludvalg gennem ca. 15 Aar. I Bestyrelsen for Ringkøbing Amts Frøavlforening gennem en Aarrække og for Ulfborg og Omegns Kartoffelsektion. Medl. af Skolekommissionen for Ulfborg Sogn.

Adresse: »Nr. Vium«, Ulfborg, Vemb.

Hedegaard, Anders Sørensen, fhv. Landstingsmand; f. 8. Marts 1871 i Jetsmark; Søn af Landstingsmd. Søren Pedersen og Hustru Maren, f. Christensdatter; gift (29. Nov. 1895) m. Anna Mathilde Thomsen. Elev paa Vraa Højskole 1890—91 og Askov Højskole 1893. Fmd. for Andelskartoffelmelsfabr. »Vendsyssel«, Dybvad, fra 1934. Tidl. Slagterifmd. Fmd. f. Bestyrelsen af Holtbjerg Drengehjem. Medl. af Amtsraadet 1916—35. Sogneraadfmd. 1909—19. Medl. af Folketinget 1909—10 og af Landstinget 1927—28.

Adresse: »Højsted« pr. Præstbro.

Hedegaard, Kresten, Gaardejer; f. 14. Marts 1886 i Hedegaard, Bislev; Søn af Grd. Morten Christensen og Hustru Ane, f. Larsen; gift (8. Dec. 1911) m. Ane Søndergaard. Tidl. Fmd. f. Blære Andelsmejeri. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Revisor i Brugsforeningen. Kreds-fmd. f. Aars Landboforening.

Adresse: Blære.

Hedegaard, Th., Gaardejer; f. 12. Juli 1877 i Ikast Sogn; Søn af Grd. Jens Sørensen Hedegaard og Hustru Birgitte, f. Andersen; gift (2. Okt. 1900) m. Lorensen Rasmussen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Egelund« siden 1926. Medl. af Repræsentantskabet i Silkeborg Bank siden 1927. Medl. af Engesvang Sogneraad i 12 Aar deraf Sogneraadfmd. i 4 Aar, Medl. af Menigheds-

raadet i 3 Perioder. Medl. af Skolekommissionen i 16 Aar.

Adresse: Paarup, Engesvang St.

Heiede, Charles, Forsikrings-Direktør, R af Dbg., Dbmd.; f. 8. Sept. 1872 i Vordingborg; Søn af Konduktør v. Statsb. H. J. Heiede. Juridisk Fællesprøve 1895. Direktør f. Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring f. 1901. Medl. af Andelsanstalten »Tryg«s Kontrolkomité og af Assurandørsocietetets Komité. Medl. af Best. f. Fællesrepræsentationen for danske gensidige Forsikringsselskaber. Medl. af Andelsudvalget m. m.

Adresse: Reventlowsgade 14, Kbhvn. V.

Hejbøl, Jeppe, pens. Lærer; f. 12. Marts 1867 i Højlund, Ølgod Sogn. Søn af Husmd. Niels Jensen og Hustru Johanne Kristine Hermansen; gift (13. Okt. 1892) m. Kristine Fransine Larsen. Hoven Højskole 1885—87. Fmd. f. Kærbæk Mejeri 1917—36.

Adresse: Kærbæk Skole pr. Ansager.

Hellerup, N., Gaardejer; f. 18. Aug. 1879 i Haderup Sogn; Søn af Grd. Anders Peder Hellerup og Hustru Juliane Marie, f. Pedersen; gift (3. Maj 1910) m. Ane Katrine Poulsen. Ryslinge Højskole 1901—02. Fmd. f. Haderup og Omegns Landboforening i 4 Aar, i Bestyrelsen

Dansk Landbrug.

for samme 8 Aar, Fmd. f. Andelsmejeriet »Faarbæk« og Kass. for samme. Fmd. f. Værgeraadet, i Menighedsraadet for Haderup Sogn i 8 Aar, Regnskabsfører for Brugsforeningen i 9 Aar, Revisor i Andelskassen i en Aarrække. Fmd. f. Kvægavls- og Kontrollforeningen.

Adresse: Høstrup, Haderup pr. Skive.

Helleskov, Alfred, Gaardejer og Sognefoged; f. 16. Nov. 1885 i Skaarup; Søn af Gdr. Anders Hansen og Hustru Ane Kirstine; gift (5. Okt. 1914) m. Ane Kirstine Larsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1905—06 og Korinth Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Oure Andelsmejeri fra 1919—27 og fra 1936 og for Oure Vejstrup Sogneraad fra 1933. Sognefoged fra 1938. Har haft forsk. Tillidshverv i Kommunen.

Adresse: Albjerg Mark, Oure.

Henningsen, Hans Peter, Mejeriejer; f. 12. Sept. 1904 i Løjt Kirkeby; Søn af Købmd. Jens Jørgensen Henningsen og Hustru Anna Katrine, f. Madsen; gift (2. Nov. 1930) m. Gudrun Arpe. Tillidsmand for Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring. Oprettet Barsø Mejeri 1. Jan. 1933 og drevet dette siden. Fmd. f. Skolekommissionen.

Adresse: Barsø, Løjt Kirkeby.

Henningsen, Henning, Proprietær; f. 3. Marts 1887 i Allindemaglegaard; Søn af Forp. Carl Heinrich Henningsen og Hustru Helga, f. Koldbye Olsen; gift (18. Maj 1916) m. Olga Lisborg. Art. 1905. Fmd. f. Tolvmandsforeningernes lokale Afdeling.

Adresse: Falkenhøj pr. Ruds Vedby.

Henrichsen, Axel, Direktør; f. 14. Juli 1898 i Femø; Søn af Købmd. Carl Henrichsen og Hustru Johanne, f. Jensen. Udd. hos A. Nielsen & Co. Studeret i Amerika 1919—22; Prokurist i A. Nielsen & Co., Nykøbing F. 1922 og Direktør 1934. Medl. af Best. f. Arbejdsgiverforeningen og Handelsstandsforeningen.

Adresse: Nykøbing F.

Henrichsen, M., Direktør, R., D. M.; f. 8. Juli 1877 paa Samsø; Søn af Garlner J. Henrichsen og Hustru, f. Madsen; gift 1910 m. Marie Møller. Varemæglereksamen 1906. Direktør for Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer fra 1906. Næstfmd. i Københavns Bedømmelses- og Voldgiftsudvalg for Korn- og Foderstofhandelen fra 1916 m. m.

Adresse: Øernes Andelsselskab, Axelborg, København V.

Henriksen, Henrik, Parcellist; f. 16. Juli 1890 i Østermark; Søn af Parcellist Hemming Henriksen og Hustru Bodil Margrethe, f. Larsen; gift (16. Maj 1919) m. Petra Johanne Iversen.

Elev paa Høng Husmandsskole 1912. Fmd. f. Møens Hmdf. fra 1933 og for Sogneraadet fra 1938.

Adresse: Østermark, Stege.

Henriksen, Jens Hestbjerg, Gaardejer; f. 14. Jan. 1872 i Idom Sogn; Søn af Grd. Bertel Henriksen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (19. Sept. 1905) m. Katrine Husted. Jøbhjærg Højskole 1896. Ladelund Landbrugsskole 1897. Fmd. f. Andelsmejeriet »Enighed« i 4 Aar. 1 Best. f. Brugsforeningen.

Adresse: Hestbjerg pr. Holstebro.

Henriksen, Jens Mossin, Sekretær; f. 13. Febr. 1871 i Ibsker; Søn af Avlsbruger Mads Henriksen og Hustru Ane Marie, f. Mossin; gift (8. Nov. 1898) m. Karen Marie Eriksen. Elev paa Høng Højskole 1894. Husmand. Medstifter af De samv. bornholmske Hmdf. 1903. Fmd. 1909—18. Medl. af Sogneraad og Amtsraad. Medl. af Best. for Husmandsbrandkassen for Danmark; Husmændenes Ulykkes- & Ansvarsforsikring. Sekretær og Kasserer for De samv. sjæll. Hmdfr. og De samv. danske Hmdfr. fra 1918—39. Æresmedlem af samme 1939.

Adresse: Ny Fløng, Hedehusene St.

Henriksen, Johannes Christian, Sekretær; f. 15. Aug. 1899 i Ibsker; Søn af Husmd., senere Sekretær J. M. Henriksen og Hustru Karen Marie, f. Eriksen; ugift. Lært Landbrug. Elev paa Ryslinge Højskole, Tune Landboskole, Ollerup Gymnastikhøjskole og Statens Gymnastik-Institut. Lærer ved Roskilde og Askov Følgehøjskoler, Den internationale Højskole, Medl. af Udval. f. Landøkon. Rejsebureau, Assistent 1930 og fra 1933 Sekretær i De samv. danske Hmdfr.

Adresse: V. Søgade 62, Kbhvn. K.

Henriksen, Otto A., Gaardejer; f. 24. April 1881 i Vestermark; Søn af Grd. Claus Henriksen og Hustru Petrine, f. Christensen; gift (24. Okt. 1918) m. Anna Petersen. Giv Højskole

1898 og 1900. Askov Højskole 1908—09. Fmd. f. Brande-Tyregod Landboforening fra 1934. Medl. af Amdsudvalget for Driftslaaneforeningen for Vejle Amt. Tilsynsførende for Sparekassen i Brande, desuden forsk. lokale Tillidshverv.
Adresse: Vestermark pr. Brande.

Hermansen, J. P., Gaardejer; f. 3. April 1879 i Lønborg; Søn af Landmd. Niels Hermansen og Hustru Georgine, f. Tranbjerg; gift (25. Nov. 1903) m. Johanne Tranberg. Fmd. f. Midtjyllands Slagteri, Grindsted, for Andelsmejeriet Fælleslykke, Kroager, og for Stenderup Kreds Transformatorforening.
Adresse: Nydamgaard, Krogager.

Hermansen, Peter Jensen, Gaardejer; f. 25. Febr. 1891 i Klelund; Søn af Gdr. Chr. Hermansen og Hustru Anna, f. Christensen; gift (16. Nov. 1916) m. Karen Jensen. Elev paa Tommerup Højskole 1912—13. Fmd. f. Houborg Andelsmejeri.
Adresse: Houborg pr. Holsted.

Hermansen, R., Gaardejer; f. 17. Maj 1872 i Stangerup; Søn af Grd. Christen Hermansen og Hustru Ane Lene, f. Andersdatter; gift (17. Maj 1907) m. Hanne Margrethe Andersen. Vaalse Realskole 1887—1889. Lyngby Landbrugsskole 1892. Fmd. f. Maglebrænde Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Lolland-Falsters Andelssvineslagteri og for Sparekassen for Stubbekøbing og Omegn.
Adresse: Stangerup pr. Stubbekøbing.

Hernø, Alf, Forsøgsleder; f. 19. Jan. 1900 i Vadsby, Sengeløse Sogn; Søn af Lærer P. A. Hernø og Hustru Thora, f. Andersen; gift (18. Dec. 1927) m. Elinor Nielsen. Landbrugskandidat 1921. Tillægseks. i Planteavl 1923. Forsøgsleder ved Statsfrøkontrollen. Lærer ved Den skandinav. Bryggerhøjskole.
Adresse: Ellebæksvej 17, Gentofte.

Himmelstrup, Otto, Sekretær, R.; f. 1. Dec. 1883 i Hjørlande; Søn af Højskoleforst. Georg Himmelstrup og Hustru Kirstine, f. Olsen; gift (22. Dec. 1913) m. Agnes Brinch-Rasmussen. Student 1904. Cand. polit. 1910. Sekretær i Industriraadet. Sekretær i De samv. danske Ldbf. fra 1917. Lektor i Alm. Økonomi v. Landbohøjskolen fra 1923. Medl. af Traktatkommissionen fra 1920—29 og af Toldraadet fra 1925 som Repræsentant for De samv. danske Landboforeninger. Medl. af Folketinget fra 1924, af Finansudvalget fra 1932 og af Repræsentantskabet f. Danmarks Nationalbank fra 1936.
Adresse: Kongensvej 8, Kbhvn. F.

Hindhede, Jacob Søndergaard, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 18. Dec. 1868 i Gl. Hindhede, S. Lem; Søn af Gdr. Jens Hindhede; gift (Okt. 1897) m. Maren Olesen. Elev paa Tune Landbrugsskole. Fmd. f. Ringkøbing Amts Mejeriforening og Næstfmd. i Mejeriernes Arbejdsgiverforen. Medl. af Best. for De jydsk Mejeriforeninger.
Adresse: Gl. Hindhede, S. Lem St.

Hjertholm, Niels Peter, Forstander; f. 8. Aug. 1897 i Vester Hjelmslev, Vendsyssel; Søn af Gdr. Christen Hjertholm og Hustru Johanne, f. Christensen; gift (14. Okt. 1924) m. Valborg Nielsen. Elev paa Vraa Højskole 1912—13 og Dalum Landbrugsskole 1916—17. Landbrugskandidat 1921. Lærer ved Sydsjællands Landbrugsskole 1923—38. Forstander paa Kærehave Landbrugs- og Husholdningsskole fra 1938.

Adresse: Kærehave, Ringsted.

Hjorth, Niels, Direktør; f. 18. Dec. 1908 i Raasted; Søn af Gdr. Søren Hjorth. Paabegyndte Slagteriuddannelse paa Randers Andelsslagteri 1914, derefter Bogholder paa Hobro Andelsslagteri 1932—35. Direktør for Grindsted Andelsslagteri fra 1. Dec. 1935.

Adresse: Andelsslagteriet Midtjylland, Grindsted.

Hjortkjær, Lauge, Gaardejer; f. 8. Juni 1874 i Ramme Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Jens Hjortkjær og Ane Marie, f. Sidelmann; gift (15. Maj 1903) m. Jenny Katrine Christensen. Elev paa Testrup Højskole 1899—1900. Fmd. for Andelsmejeriet »Ørvad« i ca. 7 Aar. Næstfmd. for Best. for Lemvig Bank. Sogneraadsm. for Dybe-Ramme Kommune i 4 Aar, Medl. af Raadet i 12 Aar. Medl. af Skolekommissionen og Menighedsraadet.

Adresse: Dybe Kirkegaard, Ramme.

Hjort, Erik, Gaardejer; f. 2. Juli 1907; Søn af Grd. H. I. Hjort og Hustru Kirstine Taysen; gift

(1. Juni 1935) m. Astrid Havreballe, Fmd. f. Korsvej Andelsmejeri fra 1938.

Adresse: Haureballegaard, Højrup pr. Tavlov.

Holmboe, Søren, Godsforpagter; Søn af Hus-ejer og Snedker Søren Frandsen og Hustru Else, f. Holmboe; gift 29 April 1911 m. Else Katrine Jensen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Aarhus—Horsens Tolvmandsforening. Medl. af Repræsentantskabet for Understøttelsesforeningen for jydsk Landmænd og deres Efterladte.

Adresse: Bygholm pr. Horsens.

Holm, Carl, Gaardejer; f. 30. Maj 1872 i Ved-dum-Skelund Sogn; Søn af Grd. Frederik Holm og Hustru Ane, f. Hansdatter; gift (27. April 1897) m. Bodil Skjødt. Fmd. f. »Nyvange« Andelsmejeri pr. Randers og for Lokalforeningen i Albæk-Vestrup. Medl. af Repræsentantskabet for »Danish Dairies«.

Adresse: Albæk Mølle pr. Randers.

Holm, Daniel Tolne, Gaardejer; f. 9. Juni 1882 i Nr. Storgaard; Søn af Grd. Niels Chr. Holm og Hustru Ingeborg, f. Pedersen. Gistrup 1900—1901. Fmd. f. Vogn Andelsmejeri fra 1935 efter at have været i Bestyrelsen en Aarrække. Medl. af Best. f. Vogn Sparekasse i ca. 10 Aar. Sogneraadsm. fra 1916—24.

Adresse: Tolne.

Holm, Jeppe Kristian, Gaardejer, B. af Db.; f. 10. April 1880 i Madum pr. Ulfborg; Søn af Gdr., Sognefoged Svend Jensen Holm og Hu-

stru Maren, f. Jeppesen; gift (10. Maj 1910) m. Anna Katrine Hansen. Ryslinge Højskole 1899—1900. Ladelund 1901—02. Fmd. f. Vejle Vesteregns Landboforening fra 1929 og for Gadbjerg Andelsmejeri 1928—38. Medl. af Best. f. Landbospare- og Laanekassen for Vejle Amt i 1936 og udnævnt til Direktør April 1938.

Adresse: Tofthøjgaard, Gadbjerg.

Holm, N. Møller, Gaardejer; f. 21. Juni 1888 i Dronningholm, Thisted Amt; Søn af Grd. Anton Holm og Hustru Marie, f. Larsen; gift (22. Nov. 1918) m. Margrethe Jakobsen. Jebjerg Fortsættelsesskole 1903—04. Vraa Højskole 1907—08. Høng Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Hanherreds Plantningsforening og for Torup-Vust Gødningsforening. Næstfmd. og Sekretær i Hanherreds Landboforening. Fmd. f. Kaaringsudvalget for Svin i Hanherred. Kass. i Vust Sogneraad fra 1937.

Adresse: Gisholm, Vust St.

Holmsgaard, Cathrine, Konsulent i Husholdning; f. 1. Nov. 1884 i Brædstrup; Datter af Grd. Enevold Jensen Holmsgaard og Hustru Helle Cathrine Margrethe, f. Lange Jensen. Berg-Nielsens Seminarium og 2 Aar paa Landbohøjskolen. Husholdningslærerinde. Fra 1924 Konsulent i Husholdning for Foreningen af jydsk Landboforeninger.

Adresse: Varmdalsminde, Skanderborg.

Holt, Oluf, Konsulent; f. 16. Aug. 1895 i Grindsted; Søn af Skovrider Jens Holt og Hu-

stru Marie, f. Scheele; gift (29. Juli 1921) m. Caroline Iversen. Landbrugskandidat 1919. Lærer paa Slangerup Landbrugsskole 1922—27. Planteavlskonsulent for De samv. Hmdfr. i Frederiksborg Amt fra 1927. Medl. af Best. f. Frederiksborg Amts Aftenskoleforening.

Adresse: Slangerupgade 8, Hillerød.

Horsager, J. Chr., Amtsraadsmedlem; f. 4. Maj 1882 i Ørding Sogn, Thisted Amt; Søn af Grd. Anders Chr. Poulsen og Hustru Kirsten, f. Jensen; gift (28. April 1915) m. Karen Viskum Pedersen. Jebjærg Højskole 1901—02. Fmd. f. Best. i Assels Sparekasse fra 1938. Medl. af Thisted Amtsraad fra 1923. I Best. f. Morsø Landboforening i 21 Aar. I Best. f. Sdr. Herreds Hesteavlforening. Medl. af Menighedsraadet i 2 Perioder. Medl. af Provstiudvalget for Morsø Provsti siden 1922, Sogneraadformd. 1909—21. Branddirektør i Landbygn. alm. B. siden 1931.

Adresse: Ø. Assels, Mors.

Horsted, Christian, Gaardejer; f. 29. Okt. 1882 i Ringgive Sogn; Søn af Husmd. Jens Peter Horsted og Hustru Ane Kirstine, f. Rau; gift (15. April 1904) m. Karen Eskildsen. Fmd. f. Billund Andelsmejeri og for Grene Sogneraad. Medl. af Best. f. Vandel og Omegns Mergelforening og Krog Kvægavlforening.

Adresse: Krog pr. Løvlund.

Houmann, Niels Peter Jensen, Gaardejer; f. 6. Aug. 1887 i Hylke; Søn af Grd. Niels Peter Jensen og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (24. Sept. 1915) m. Marie Søndergaard. Roskilde Højskole 1908—09. Malling Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Albion Andelsmejeri fra 1929. Medl. af Tilsynsraadet i Landbo Sparekassen i Horsens. Har og haft forsk. Tillidshverv bl. a. Medl. af Menighedsraadet i 12 Aar.

Adresse: Vinten, Lund, Østjyll.

Houesen, Chr., Gaardejer; f. 14. Sept. 1884 i Sdr. Nissum Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Kristen Houesen og Hustru Maren, f. Pedersen; gift (14. April 1908) m. Johanne An-

dersen Fjendgaard. Elev paa Nr. Nissum Højskole 1903—04. Fmd. for Andelsmejeriet i Sdr. Nissum siden 1937. Regnskabsfører for Sdr. Nissum Brugsforening. Sogneraadsm. gennem en Aarrække. Medl. af Sogneraadet fra 1917. Medl. af Menighedsraadet i ca. 18 Aar. Kirkeværge for Sdr. Nissum Kirke gennem en Aarrække. Fmd. for Indre Missions Kreds for Sdr. Nissum Sogn.

Adresse: Sdr. Nissum pr. Ulfborg.

Hvelplund, Chr., Gaardejer; f. 6. Juli 1871 i Sdr. Omme Sogn, Vejle Amt; S. af Grd. Chr. Hvelplund og Hustru Mette Marie, f. Madsen; gift (25. Okt. 1901) m. Kristiane Petrine Klemmensen. Vestbirk Højskole 1890—91. Ladelund Landbrugsskole 1896. Fmd. f. Landboforeningen »Nordthy« 1918—23; Fmd. f. Thisted Andelsmejeri 1910—15. I Bestyrelsen for de samvirkende danske Landboforeninger fra 1923—1938. Vurderingsmd. i Kreatureksportforeningen i 19 Aar. Vurderingsmd. til Ejendomsskyld i 4 Perioder. Sogneraadsm. 1913—17 og i Menighedsraadet fra 1920.

Adresse: Aldershvile pr. Thisted.

Hvidkjær, Jens Høgh, Gaardejer; f. 20. Dec. 1896 i Metholm, Knebel; Søn af Gdr. L. Hvidkjær og Hustru Melte, f. Nielsen; gift (3. Nov. 1929) m. Anna Marie Begtrup. Elev paa Borris Landbrugsskole 1914—15. Medl. af Best. f. Thorup Andelsmejeri og Kold-Knebelvig Ldbf.

Adresse: Tved pr. Knebel.

Hvims, Chr. Peder, Gaardejer; f. 28. April 1878 i Vidstrup; Søn af Gdr. Laur. Hvims og Hustru Karen Marie Hvims; gift (29. April 1906) m. Sofie Rasmussen. Elev paa Frederiksborg Højskole. Fmd. for Houbæk Andelsmejeri fra 1934. Har været Medl. af Sogneraadet i 8 Aar og har haft forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: »Granlund«, Bjergby pr. Hjørring.

Hvingelby, K., Gaardejer; f. 19. Marts 1883 i Ramme Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Mads Hvingelby og Hustru Eva, f. Møller; gift (26. Sept. 1913) med Marie Gantriis. Fmd. for Andelsmejeriet »Limfjorden« siden 1929, forinden Kasserer i 4 Aar. Næstfmd. for Brugsforeningen i Nr. Nissum. Medl. af Sønderjydsk Forening for Lemvig og Omegn.

Adresse: »Gantriis« pr. Nr. Nissum.

Hyldgaard, Jeppe, Husmand; f. 13. Aug. 1901 i Ejsing Sogn; Søn af Husmd. Poul Hyldgaard og Hustru Ane, f. Dorthe Jeppesen; gift (5. Marts 1926) m. Marie Emilie Nielsen. Børkop Højskole og Haslev udvidede Højskole. Fmd. f. Vinderup og Omegns Husmandskreds, for Ejsing Husmandsforening, for Egebjerg Foderstofforening, for Planteavlsvd. i Husmandskredsen og Forsøgsleder i samme. Fmd. f. Ungdomsudvalget i Ejsing Sogn.

Adresse: Egebjerg, Vinderup.

Høgh, Laurits Martin, Proprietær; f. 26. Marts 1886 paa Høeghsgaard, Nysted; Søn af Gdr. Hans Høgh og Hustru Bodil Kirstine, f. Larsen; gift (10. Juli 1914) m. Anna Marie Andersen. Elev paa Nysted Højskole 1901—02 og Nr. Ørslev Højskole 1904—05. Tune Landbo-skole 1908—09. Fmd. f. Lolland-Falsters Exportforening 1933—39.

Adresse: Høeghsgaard, Nysted.

Høgbjerg, Johs., Direktør, R. af Dbg.; f. 22. Juni 1886 i Nørre Bjert pr. Kolding; Søn af Møller Bertel Nielsen og Hustru Maren Marie, f. Jensen; gift (4. Aug. 1912) m. Emily Knudsen. Elev paa Kolding Latin- og Realskole og De Brockske Handelsskoler. Direktør for Dansk Andels Smørexportforening, Esbjerg. Medl. af Best. for De samv. Danske Andels-Smørexportforeninger.

Adresse: Østre Havnevej 1, Esbjerg.

Høgh, Søren, Gaardejer; f. 15. Jan. 1891 i Karlby, Hornslet; Søn af Gdr. Peder Andersen Høgh og Hustru Ane Marie, f. Sørensen; gift (10. Septbr. 1918) m. Ane Brandstrup Andersen. Elev paa Roskilde Højskole 1910-11, Høng Landbrugsskole 1913-14 og Korinth Landbrugsskole 1917. Fmd. f. Kalø Vig Ldbf., for Skjærring Andelsmejeri og for Karlby Kvægavlforening. Medl. af Best. f. Randers Amts Mejeriforening.

Adresse: Karlby pr. Hornslet J.

Høgsbro Holm, Arne, Generalsekretær, R., D.M.; f. 1. Dec. 1889 i Kbhvn.; Søn af Folketingsmand Harald Holm og Hustru Gudrun, f. Høgsbro; gift (12. April 1922) m. Misse Harrekilde. Præl. 1905. Elev paa Ryslinge Højskole 1908-09 og Tune Landboskole 1912-13. Landbrugskandidat 1916. Landbrugslærer og Konsulent til 1921 og siden Leder af Landbrugsraadet's Sekretariat. Generalsekretær fra 1930.

Adresse: Landbrugsraadet, Akseborg, Kbh. V.

Høgsgaard Kr., Gaardejer og Sognefoged, D.M.; f. 13. Aug. 1865 i Nr. Nissum Sogn; Søn af Gdr. Johs. Høgsgaard og Hustru Johanne, f. Pedersen; gift 25. Sept. 1895 m. Ane Marie Madsen Lind. Elev paa Nr. Nissum Højskole 1890-91. Fmd. for Andelsmejeriet »Elmely« i en Periode, Kasserer for samme i flere Peioder. Medl. af Sogneraadet i 14 Aar, Kasserer i samme. Medl. af Menighedsraadet for Nr. Nissum og Kirkeværge. Medl. af Skolekommissionen. Sognefoged siden 1906.

Adresse: Nr. Nissum, Lemvig.

Høj, Johannes Hansen, Gaardejer; f. 4. Sept. 1892 i Nagelsti; Søn af Gdr. Rasmus Hansen Høj og Hustru Maren, f. Steffensen; ugift. Handelskksamen fra Nehms Kursus i København. Fmd. f. Toreby A/M. fra 1935. Medl. af Toreby Sogneraad.

Adresse: Nagelsti.

Højgaard, Chr., Proprietær; f. 3. Maj 1878 i Kraghede; Søn af Gdr. Jens Højgaard og Hustru Justine, f. Pedersdatter; gift (7. Dec. 1907) m. Anine Jensen. Elev paa Aabybro Højskole 1900-1901. Fmd. for Vestbjerg Andelsmejeri i 2 Perioder. Sognefoged fra 1930.

Adresse: »Mejlsted Vestergaard« pr. Hvorupgaard.

Højmark, Anders, Gaardejer; f. 4. April 1875 i Højmarksgaard, Tønning Sogn; Søn af Gdr. Bertel Andersen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (25. Maj 1903) m. Elise Jensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1899-1900 og Vallekilde Højskole 1901. Fmd. f. Planteavljudvalget i De samv. fynske Hmdfr. fra 1924 og for Frøsalget i Roskilde fra 1933 (Best. 1927). Distriktsforstander fra 1910. Medl. af Statens Planteavljudvalg fra 1932. Medl. af Best. for De samv. fynske Hmdfr. fra 1926. Medl. af Akkordudvalget og Tilsynsførende i Driftlaaneforeningen for Odense Amt.

Adresse: Dømmestrup, Fangel, Fyn.

Højvang, Aage, Proprietær; f. 23. Dec. 1893 i Ryslinge; Søn af Gdr. Jørgen Pedersen og Hu-

stru Sara, f. Jensen; gift (23. Okt. 1916) m. Dagny Borgen Müller. Elev paa Askov Højskole 1915—16 og Høng Landbrugsskole 1911—12 og 1912—13. Fmd. f. Planteavljudvalget i Svendborg Amts landøkon. Selskab fra 1927 og for Danmarks Erhvervsfrugtavlserforening fra 1938.
Adresse: Højvang pr. Ringe.

Hørlück, Jens, Gaardejer, R.; f. 22. Juli 1879 i Rurup pr. Branderup; Søn af Gdr. Anders Dons Hørlück og Hustru Abeline, f. Fausbøl; gift (19. Sept. 1913) m. Anna Bundsgaard. Elev paa Askov Højskole 1897—98 og 1898—99 og Dalum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. Skodborg Sparekasse. Medl. af Best. f. A/S Plantningsselskabet i Sønderjylland. Medl. af Statens Jordlovsudvalg og af Haderslev Amtsraad. Repræsentant f. Hedeselskabet f. Haderslev Amt.
Adresse: Skodborg J.

Hørning, Peter, Gaardejer; f. 26. Aug. 1896 i Ørsted Sogn; Søn af Gdr. Jens Hørning og Hustru Anna, f. Nielsen; gift (20. Maj 1924) m. Agathe Høegh. Elev paa Haslev Højskole 1921—22, Haslev Landbrugsskole 1922—23. Fmd. f. Planteavljudvalget i Rougsø-Sndr. Hald Herreders Ldbf. Medl. af Best. f. Ørsted Mejeri.
Adresse: Dyrslægegaarden, Ørsted.

Høstgaard, Th., Gaardejer; f. 16. Nov. 1883 i Balling Sogn; Søn af Gdr. Holger Andersen og Hustru Karen, f. Thomsen; gift 24. Nov. 1914

m. Ane Margrethe Møller. Elev paa Oddense Landbrugsskole 1901—02 og Tune Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Andelsmejeriet i Balling i 4 Perioder. I Bestyrelsen for Salling Landboforening i 2 Aar. Medl. af Planteavljudvalget i samme. Medl. af Tilsynsraadet i Balling Sparekasse. Voldgiftsdommer. Medl. af Sogneraadet i Balling-Volling Kommune i 8 Aar. Sogneraadformand i 4 Aar.
Adresse: Balling.

Høst, Hans Georg, Proprietær; f. 18. Aug. 1878 i Vadsholt; Søn af Propr. Georg Høst og Hustru Antonette, f. Bredstrup; gift (27. April 1911) m. Mathilde Rosdahl. Elev paa Møllerup Højskole 1896—97. Fmd. for Hesteavlforeningen for Kær Herreds og for Tilsynsraadet i Sparekassen. Medl. af Best. f. Nordjydsk Kreaturexportforening fra 1920.
Adresse: Vadsholt, Ulsted.

Høy, L. P. H., Proprietær; f. 24. Marts 1892 i Stege Landsogn, Nøbølle; Søn af Gddr. H. J. Hansen, Syvhøjgaard, Stege, og Hustru Margrethe, f. Christensen; gift (31. Marts 1916) m. Karen Frederikke Nielsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1907—08. Fmd. f. Svinforsøgsstationen i Lundby, Bedømmelsesudvalg for Svineavlcentre i 2. Distrikt og for Sydsjællands Ldbf.
Adresse: St. Masnedøgaard, Vordingborg.

Høyer, Aksel, Godsejer, R. af Dbg.; f. 3. Maj 1878 i Østerlindet; Søn af Gdr. Hans Høyer og

Hustru Maria, f. Jessen; gift (5. Juni 1903) m. Karen Ingeborg Petersen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1895—96 og Tune Landbrugsskole 1898—99. Siden 1936 Fmd. f. Dronninglund Herreds Ldbf., for Kolding Herreds Ldbf. 1908—14 og for Mejeriet Skanderup (Kolding) 1908—14. Medl. af Best. f. Kartoffelmelsfabrikken i Dybvad.

Adresse: Dronninglund Hovedgaard pr. Dronninglund.

Ibsen, Christian, Konsulent og Gaardejer; f. 21. Maj 1882 i Skelund; Søn af Gdr. Søren Ibsen og Hustru Kristiane, f. Christensen; gift (20. Dec. 1913) m. Kirstine Jensen. Elev paa Vivil Højskole 1902—03 og Lyngby Landboskole 1905—06. Planteavlskonsulent for Tureby-Køge og Omegns Ldbf. (1915—32). Medl. af Best. f. De samv. Svineavlscener i 1., 2. og 3. Distrikt og af De samv. danske Svineavlscener. Medl. af Forsøgsraadet for Sjælland. Fmd. for Institutionen Lyngby Landboskole.

Adresse: Myggegaard, Strøby, Køge.

Ibsen, Christian Harald, Statskonsulent. f. 20. Okt. 1879 i Eskildstrup, Falster; Søn af Mejeri-ejer Christen Ibsen og Hustru Anne, f. Hansen; gift (26. Maj 1916) m. Helga Caroline Andersen. Elev paa Ladelund Mejeriskole 1902—03. Landbrugskandidat 1918. Statskonsulent i Mejeribrug fra 1922. Medl. af Akademiet for Tekniske Videnskaber.

Adresse: Strindbergsvej 9, Valby.

Ibsen, Hans Henrik, Gaardejer; f. 29. Juli 1872 i Bøgelund; Søn af Gdr. Hans Jacob Ibsen og Hustru Anne, f. Andersen; gift (5. Maj 1898) m. Marie Madsen. Elev paa Sorø Højskole 1893—94 og Dalum Mejeriskole 1891. Fmd. f. Bøgelund Andelsmejeri.

Adresse: Bøgelund, Sdr. Bjerre.

Ingvardsen, Arthur, Gaardejer; f. 17. Dec. 1897 i Aalborg; Søn af Arbmd. Lars Peter Ing-

vardsen og Hustru Elisabeth, f. Christensen; gift (6. Nov. 1924) med Marie Mariegaard. Udd. som Mejerist. Elev paa Dalum Mejeriskole 1923—24. Fmd. f. Løkken Vraa Kredens Regnskabsforening og Medl. af Regnskabsudv. for Hjørring Amts landøkonomiske Selskab. Kasserer for Transformatorforeningen i Em.

Adresse: Vollerup, Vraa.

Ingwersen, Peter, Proprietær; f. 7. Okt. 1887 paa Elisabethsminde; Søn af Propr. Wilh. Ingwersen og Hustru Johanne, f. Lorenzen; gift (5. Okt. 1913) m. Johanne Marie Hald. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Kolding Sukkerroedyrkerforening fra 1926 og for Leverandørerne til Kolding Bymejeri fra 1935. Næstfmd. f. Telefonselskabet for Viuf-Alminde-Bramdrup.

Adresse: Elisabethsminde pr. Viuf.

Ipsen, Paul Kofod, Avlsbruger; f. 26. Dec. 1895 i Kbhvn.; Søn af Malerm. Janus Ipsen og Hustru Karoline, f. Madsen; gift (18. Okt. 1924) m. Bodil Hansen. Elev paa Bornholms Højskole 1913—14 og Handelshøjskole Vinteren 1920. Fmd. f. Aaker-Aakirkeby Hmdf. 1925—33, for De samv. bornholmske Hmdf. fra 1932 og for Det bornholmske Kursusudvalg fra 1932. Medl. af Best. f. De samv. danske Hmdf.s Bestyrelse m. og Medl. af Landbrugsraadet fra 1935.

Adresse: Klintvang, Aakirkeby.

Isaksen, Isak Bastholm, Gaardejer og Sparekassedirektør; f. 27. Jan. 1875 i Mosbæk; Søn af Gdr., Sognef. Laurits A. Isaksen og Hustru Else, f. Kristensen; gift (27. Nov. 1906) m. Kirstine Hansen. Vallekilde Højskole 1893—94. Medl. af Best. f. Brønderslev og Omegns Ldbf., Ø. Brønderslev Andelsmejeri, Andelsslagteriet, Ø. Brønderslev Hallund Sparekasse og D. L. K., Brønderslev Afdel.

Adresse: Mosbæk, Brønderslev.

Iversen, Aage, Regnskabskonsulent; f. 10. Aug. 1909 i Gram; Søn af Forp. Frederik Iversen og Hustru Mette, f. Jensen; gift (17. Maj 1936) m. Edle Margrethe Adelstorp. Skanderborg Realskole, dim. 1925. Elev paa Malling Landbrugsskole 1928-29. Landbrugskandidat 1932. Ass. v. jydsk Ldbf.s Regnskabsudvalg. Fra 1935 Konsulent i Ringkøbing Amts Regnskabskreds.

Adresse: Holstebro.

Iversen, H. P., Gaardejer; f. 6. Aug. 1883 i Felsted Sogn; Søn af Ldmd. Jørgen Iversen og Hustru Anna Kristine, f. Nielsen; gift (25. Maj 1938) m. Helene Gammelgaard. Elev paa Hejls Efterskole 1898—99 og Ladelund Landbrugsskole 1904-05. Kasserer for Aabenraa Ldbf. siden 1906. Fmd. f. Aabenraa Amts Skyldkreds. Medl. af Amtsraadet 1926, i Best. for Aabenraa Bys og Amts Sparekasse. Amtsforsender og Medlem af Sogneudvalget fra 1918-20.

Adresse: Svejrup pr. Bovrup.

Iversen, Hans Peter, Købmand; f. 19. Juli 1886 i Kallehave; Søn af Parcell. Peder Iversen og Hustru Kirstine, f. Jensen; gift (17. Okt. 1936) m. Mary Vinther. Tidl. Fmd. f. Husmandsforen. i Mern og for Stensved Andelsmejeri (1926—35).

Adresse: Svinø pr. Lundby.

Iversen, Ingwert, Gaardejer; f. 24. April 1879 i Saksborg, Burkal Sogn; Søn af Gdr. Chr. Iversen og Hustru Christine, f. Bucha; gift (8. Okt. 1903) m. Anna Katrine Asmussen. Fmd. f. Bylderup-Bov Eksportslagteri. Medl. af Tønder Amtsraad. Tidl. Kommuneforstander.

Adresse: Saksborg, Bylderup Bov.

Iversen, Jens Carl, Statshusmand; f. 30. Nov. 1900 i Hørby Sogn; Søn af Hmd. Lars Iversen og Hustru Karen Kirstine, f. Olsen; gift (20. Juni 1925) m. Johanne Andersen. Elev paa Ryslinge Højskole 1919—20. Fmd. f. Rørbæk Hannesborg Kvægavlsforening. Kasserer f. De samv. fynske Hmdfr. fra 1932 og Forretningsfører for Bladet Den fynske Husmand fra 1932. Medl. af Best. f. Odense Eksportslagteri fra 1934.

Adresse: Hannesborg, Ullerslev.

Iversen, Karsten, Forstander; f. 1. Juni 1886 i Veddelev; Søn af Landbrugskand., Redaktør Hans Iversen og Hustru Johanne, f. Clausen; gift (12. Maj 1913) m. Elisabeth Hansen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1906—07 og Tune Landboskole 1907—08. Landbrugskandidat 1910. Ass.

ved Tystofte Forsøgsstation 1912—21. Forstander for Statens Forsøgsstation for Planteavl i Askov fra 1921. Fmd. f. De jydsk Ldbf. Planteavlsudvalg fra 1933 og for Malt Sogns Andelskasse fra 1931. Medl. af Udvalget for det landøk. Driftsbureau fra 1921 og af De samv. danske Ldbf.s Bestyrelse fra 1933.

Adresse: Askov Forsøgsstation, Vejen.

Iversen, Lars, Salgsleder; f. 20. Sept. 1901 i Skovlund; Søn af Slagterm. Jens Iversen og Hustru Karen, f. Jensen; gift (23. Aug. 1923) m. Johanne Mikkelsen. Fmd. f. Grindsted off. Slagtehus og Eksportslagteri. Salgsleder paa Grindsted Eksportsamlerstald.

Adresse: Grindsted.

Iversen, Mads, Kontorchef i Det statistiske Departement; f. 13. April 1893 i Ladegaardskov ved Graasten; Søn af Lærer Chr. J. Iversen og Hustru Anne, f. Madsen; gift 1. Gang (29. Juli 1921) m. Anna Christensen, død 1929; 2. Gang (2. April 1933) m. Helga Ludvigsen. Student (Sønderborg) 1914. Krigsdeltager (haardt saaret 1918). Dr. rer. pol. (Kiel) 1920. Sekretær i Det statistiske Departement 1920. Fuldm. smstds. 1933. Ekspeditionssekretær 1936. Kontorchef 1937. Har skrevet Afhandlinger i Tidsskrifter, bl. a. Jydsk Landbrug i Tal gennem 50 Aar (i Foren. af jydsk Landboforeningers Jubilæumsskrift 1872—1922), Dansk Haandværk i Tal og Tekst (1931), Den økonomiske Udvikling i Nordslesvig 1864—1920 (i Sønderjyllands Historie«, Bind V, 6), »Penge, Bank- og Børsvesen« (2. Udg. 1937), Medarbejder ved Det danske Landbrug og ved 3. Udg. af Landbrugets Ordbog. Tilsynsførende ved Statsbrandforsikringsfonden. Medl. af Udv. for Det landøk. Driftsbureau.

Adresse: Oldfuxvej 14, Kbhvn. N.

Iversen, Peter Frederik, Kommunesekretær; f. 19. Maj 1884 paa Ourø; Søn af Rentier Niels Iversen og Hustru Boline, f. Larsen; gift (27. Sept. 1913) m. Petra Nielsen. Elev paa Køng

Højskole 1903—04 og Testrup Højskole 1908—11. Fmd. f. Frederikssundskredsens Hmdf. og Spareforen. Egne Hjem. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Hmdf. og for Holbæk m. fl. Amters Brandforsikring.

Adresse: Skuldelev pr. Krogstrup.

Jacobsen, A. P., Statskonsulent, R., DM.; f. 17. Febr. 1879 i Vejleby, Nordsjæll.; Søn af Gdr. Chr. Jacobsen og Hustru Hanne Marie, f. Hansen. Elev paa Tune Landboskole 1899. Landbrugskandidat 1902. Lærer v. Dalum Landbrugsskole 1903—09. Konsulent for Frederiksborg Amts Planteavlforening 1910—13. Planteavlskonsulent for De samv. sjæll. Ldbfr. 1913—18. Statskonsulent i Berlin 1919. Udgivet Lærebøger for Landbrugsskoler samt mange Afhandlinger og Artikler om Planteavlsspørgsmaal, Driftsøkonomi og Landbrugsvarehandel m. v.

Adresse: Alsenstrasse 4, Berlin, og Lergaard, Skibby.

Jacobsen, Bernhard, Gaardejer; f. 30. Nov. 1889 i Radsted; Søn af Gdr. Jeppe Jacobsen og Hustru Karen, f. Jensen; gift (14. Dec. 1917) m. Clara Andersen. Elev paa Nørre Ørslev Højskole 1907-08 og Næsgaard Agerbrugsskole 1909-11. Fmd. f. Grønge Andelsmejeri fra 1934 og Radsted og Omegns Elektricitetsværk fra 1936.

Adresse: Radsted, Saksøbing.

Jacobsen, Christian Peder, Gaardejer; f. 24. Dec. 1878 paa Lindegaard, Alslev, Karise; Søn af Gdr. Peter Jacobsen og Hustru Maren Sofie, f. Petersen; gift (28. Maj 1904) m. Johanne Jensen. Elev paa Brøderup Højskole 1896—97 og Dalum Landbrugsskole 1900—01. Fmd. f. Alslev Kontrollforen. fra 1936 og for Repræsentantskabet i S. E. A. S. Elektricitetsværk, Haslev. Kasserer for Karise Andelsmejeri. Medl. af Kredsledelsen i Andelsbankens Faxefdeling.

Adresse: Alslev, Karise.

Jacobsen, Hans Ejnar, Gaardejer; f. 24. Aug. 1882 i Levring Sogn; Søn af Gdr. Niels Jacobsen og Hustru Maren, f. Hansen; gift (4. Okt. 1907) m. Katrine Bomholt. Elev paa Levring Højskole 1898-99 og Ødum Landbrugsskole 1902-03. Næstfmd. i Kellerup og Omegns Ldbf-Form. f. Kvægavlforeningen gennem en Aarrække, for Andelsmejeriet »Kellerup«, for Silkeborg og Omegns Mejeriforening, for Skole-

kommissionen og Medl. af Kellerup Kommunes Sogneraad.

Adresse: Kjellerup.

Medl. af Rutsker Sogneraad. Landvæsenskommissær for Bornholms Amt 1938.

Adresse: Bækkelyst, Rutsker pr. Hasle.

Jacobsen, Hans Emanuel, Gaardejer; f. 21. Dec. 1892 i Kongsted; Søn af Gdr. Anders Jacobsen og Hustru Ellen, f. Hansen; gift (14. Nov. 1920) m. Karen Marie Nielsen. Elev paa Serslev Højskole 1913—14 og Dalum Mejeriskole 1917—18. Fmd. f. Lestrup Andelsmejeri. Medl. af Best. for Sydsjællands Ldbf. og af Tilsynsraadet i Faxø Sparekasse.

Adresse: Østergaard, Eskildstrup, Rønnede.

Jacobsen, Jacob, Brygger; f. 4. Nov. 1872 i Fangel; Søn af Gdr. Jørgen Jacobsen og Hustru Nielsigne, f. Hansen; gift m. Kamilla Nielsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1892—93. Fmd. f. Mejeriet Sanderum, Odense, fra 1916.

Adresse: Højme Bryggeri pr. Holmstrup.

Jacobsen, Hans Hansen, Gaardejer; f. 5. Feb. 1873 i Mels, Oksbøl Sogn; Søn af Væver Hans Peter Jacobsen og Hustru Kirstine, f. Kragh; gift (15. Juni 1923) m. Marie Dortea Jensen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1896-97. Fmd. f. Skovby Andelsmejeri siden 1905.

Adresse: Skovby, Hovslund.

Jacobsen, J. B. C., Konsulent og Redaktør; f. 17. Sept. 1890 i Sprove pr. Stege; Søn af Gdr. Mads Jacobsen og Hustru Marie, f. Carstensen. Elev paa Lollands Højskole 1908—09 og Høng Landbrugsskole 1915—16. Landbrugskandidat 1918. Lærer v. Karise Højskole. Konsulent f. Danske Herregaardes Frø- og Sædekornsforsyning, Kalundborg (1919—21). Konsulent for De samv. danske Frøavlereforeninger fra 1921 og Redaktør af Medlemsbladet »Dansk Frøavl«, samt Exportbladet »Danish Seed-Culture and Seed-Trade«.

Adresse: Ved Sønderport 1, Kbhvn. S.

Jacobsen, Jacob, Avlsbruger; f. 9. Maj 1889 i Bogense; Søn af Støbemester Søren Jacobsen og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (1. Nov. 1915) m. Anna Jensen. Landvæsenlev paa forskell. Herregaarde 1910—13. Fmd. f. Rutsker Hdmf. 1922—30, for Hegnsyn, Mark og Vejfred 1929 og for Bornholms Amts Grundforbedringsudv. fra 1937. Medl. af De samv. bornh. Hmdfr.s Planteavlsludvalg. Medl. af Best. f. Rutsker Brugsforen.

Jacobsen, Jens Peter, Gaardejer; f. 7. Jan. 1882 paa Højagergaard; Søn af Gdr. Rasmus Jacobsen og Hustru Kirsten, f. Hansen; gift (2. Okt. 1914) m. Ane Kirstine Rasmussen. Fmd. f.

Lundegaard Andelsmejeri fra 1928 og for Foderstofforeningen fra 1928. Medl. af Best. f. Hesteforsikring fra 1928.

Adresse: Højagergaard, Præstø.

Jacobsen, Johs., Gaardejer; f. 24. Aug. 1904 i Sevel Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Boelsmand Peder Michael Jacobsen og Hustru Margrethe Vilhelmine, f. Pedersen; gift (27. April 1932) m. Agnes Katrine Jensen. Elev paa Tommerup Højskole 1924—25. Fmd for Haderup og Omegns Ldbf.s Planteavlsudvalg og for Hedeselskabets Lokalfdeling for Haderup og Omegn. I Bestyrelsen for D. A. G. Fmd. for Plantelaugget i Haderup. Modtaget Hedeselskabets Opmuntringspræmie for Opdyrkningsarbejde.

Adresse: Haderisgaard, Haderup, Skive.

Jacobsen, Jørgen, Gaardejer; f. 27. Maj 1877 i Lønholdt, Fredensborg; Søn af Gdr. Peter Jacobsen. Elev paa Høng Højskole og Lyngby Landboskole. Fmd. f. Roskilde Andels-Svine-slakteri og for Firmaet Schaub & Co. Medl. af Tilsynsraadet for Roskilde Sparekasse.

Adresse: Slaaenkærgaard, Ørsted pr. Havdrup.

Jacobsen, Karl, Gaardejer; f. 15. April 1894 i Viby, Jyll.; Søn af Gdr., Sparekassedir. Mikkel Jacobsen og Hustru Sidsel Marie, f. Andersen; gift (6. April 1920) m. Sørine Sørensen.

Realeks. 1909. Elev paa Vejlbj Højskole v. Aarhus 1912-13 og Ladelund Landbrusskole 1915-16. Form. f. A/S. »Den folkelige Forsamlingsbygning« i Aarhus. Medl. af Best. f. Aarhus Amts landøkonomiske Selskab og Medl. af Repræsentantskabet for Jydsk Andels Foderstofforretning.

Adresse: Stenkildegaard pr. Viby, Jyll.

Jacobsen, K., Gaardejer; f. 8. Marts 1872 i Ulkjær; Søn af Gdr. Hans Jacobsen og Hustru Nielsine, f. Christensen; gift (25. Nov. 1904) m. Frederikke Andersen. Elev paa Askov Højskole 1890-92 og Grejsdalens Landbrugsskole 1887-88. Form. f. Ulkjær Andelsmejeri (1905-1910) og igen fra 1917. Var en Del Aar Fmd. for Planteavlsudv. i Vejle Amts Ldbf. Fmd. for Vejle Omegns Plantningsforening fra Starten i 1909 og med nogle Aars Afbrydelse til Dato. Fmd. for Kredsledelsen i Andelsbankens Vejle Kontor fra Starten i 1925 og er till. i Repræsentansk. for Vejle Amt. Medl. af Best. f. Vejle Smørekspor fra 1914. Har till. været Sogne- raadsmedlem.

Adresse: Salemgaard, Ulkjær pr. Vejle.

Jacobsen, Laurs, Gaardejer; f. 18. Juni 1879 i Elsted; Søn af Gdr. Anders Pilkjær Jacobsen og Hustru Abelone, f. Sørensen; gift (19. Juni 1906) m. Bodil Marie Jensen. Fmd. f. Ny Solbjerg Planteavlsudvalg og Vitved Afholdsforening. Medl. af Best. f. Solbjerg Ldbf. Taxationsmand i Østjysk Hagelskadeforsikring.

Adresse: Vitved, Skanderborg.

Jacobsen, Nicolaj Kjeldgaard, Gaardejer; f. 4. Nov. 1887 i Ajstrup Sogn (Aalborg Amt); Søn af Boelsmand Mads Jacobsen og Hustru Johanne Marie, f. Jacobsen; gift (24. Juli 1922) m. Marie Kirstine Olsen. Elev paa Skamlingsbanke Højskole Vinteren 1911 og paa Vesterdal Højskole Vinteren 1914. Fmd. f. Mejeriet »Karlsbjerg«, Ellede pr. Kalundborg. Medl. af Best. f. Oprettelsen af en Afdeling af Andelbanken

i Kalundborg. Vurderingsmand til Ejendoms-
skyld i Raklev Kommune.

Adresse: Kallerupgaard pr. Kalundborg.

Jacobsen, Niels Chr., Gaardejer; f. 29. Sept. 1886 i Lundby; Søn af Gdr. Rasmus Jacobsen og Hustru Anne Kirstine, f. Nielsen; gift (11. April 1914) m. Anna Møller. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Thorskilde Andelsmejeri fra 1923. Medl. af Best. f. Landbosparekassen for Fyn 1927. Har og har haft forskell. lokale Tillidshverv, bl. a. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Lundby, Landet pr. Svendborg.

Jahnsen, Hans, Gaardejer; f. 2. Febr. 1884 i Ullerup Sogn; Søn af Gdr. Peter Jahnsen og Hustru Mathilde, f. Christensen; gift (25. Maj 1909) m. Maren Andresen. Fmd. for Felsted Andelsmejeri og for Hesteforsikringen m. v.

Adresse: Felstedmark, Felsted.

Jacobsen, Christian, Konsulent; f. 3. Jan. 1895 i Haarby-Vænge Sogn; Søn af Husmd. Christen Jacobsen og Hustru Katrine, f. Jensen; gift (28. April 1928) m. Sörine Helene Andersen. Elev paa Ry Højskole 1912—13, Ribe Mælkerskole 1919 og Askov Højskole 1923—25. Regnskabskonsulent f. Tørring m. fl. Ldbfr. fra 1929.

Adresse: Tørring St.

Jacobsen, Christen, Gaardejer; f. 29. Juni 1897 i Melgaard; Søn af Gdr. Karl Jacobsen

og Hustru Mette Marie Poulina, f. Thygesen; gift (13. Dec. 1924) m. Dagny Kristine Kristiansen. Elev paa Ryslinge Højskole 1915—16, Korinth Landbrugsskole 1918—19 og Dalum Landbrugsskole 1919. Fmd. for Andelsmejeriet »Neptun«, Sdr. Kongerslev. Medl. af Best. for Aalborg Amts Ldbf. og Hellum-Hindsted Herreders Sparekasse.

Adresse: »Melgaard« pr. Kongerslev.

Jakobsen, Conrad, Muremester; f. 12. April 1879 i Vindeby; Søn af Murerm. Vilhelm August Jacobsen og Hustru Grethe, f. Weidemann; gift (7. Aug. 1904) m. Marie Rasmussen. Elev paa Rødkilde Højskole 1897—99 og Odense tekniske Skole 1900. Fmd. f. Utterslev Andelsmejeri 1919—38.

Utterslev, Kastager.

Jakobsen, Jacob Peter, Gaardejer, R.; f. 26. Maj 1871 i Toderup; Søn af af Gdr. Niels Jacobsen og Hustru Ane Kirstine, f. Christensen; gift (12. Sept. 1894) m. Johanne Marie Hansen. Elev paa Sørslev Højskole 1889—90. Fmd. f. Nordfynske Ldbfr. fra 1916, Medl. af Skatteraadet fra 1913 (Næsifmd. 1936), Fmd. f. Guldbjerg A/M. 1909—17, Medl. af Best. f. Andelssvine-
slagteriet i Bogense fra 1929, Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr., Fyns Forsamlingshus og for Bogense Bank. Revisor i Dansk Andels Gødningsforen. fra 1924 (Medl. af Repräsentantskabet fra 1916). Fællesdommer for Malkekvg i De samv. Ldbfr. i Fyns Stift fra 1916—39. Medl. af Landbrugsraadet, af Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse og af Andelsudvalget fra 1939.

Adresse: Toderup pr. Guldbjerg.

Jakobsen, Jens Peter, Landbrugslærer; f. 24. Marts 1901 i Skørpinge Sogn; Søn af Hmd. Hans Jakobsen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (7. Juni 1930) m. Marie Hansen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1923—24. Landbrugskandidat 1928. Ass. hos Kons. Nilsson, Ladelund. Lærer ved Graasten Landbrugsskole.

Adresse: Graasten.

Jakobsen, Jens, Konsulent; f. 9. Dec. 1901 i Ry; Søn af Hmd. Kristen Jakobsen og Hustru Kathrine, f. Jensen; gift (27. Maj 1928) m. Othilie Nielsen. Elev paa Vestbirk Efterskole 1918 og Ry Højskole 1920—21. Landbrugskandidat 1924. Planteavlskonsulent for de 4 midtjydske Ldbfr. fra 1926.

Adresse: Hammel.

Gdr. Rasmus Hvid og Hustru Marie, f. Jørgensen; gift (6. Maj 1926) m. K. Jakobsen. Elev paa Vallø Højskole 1913 og Landbohøjskolen. Fmd. f. Husholdningsudvalget i Ribe Amts Hmdfr. og Bramminge og Aastrup Ldbfr. Havebrugskonsulent for Ribe Amts vestre Ldbfr. og Ribe Amts Hmdfr. (1918—26).

Adresse: Nørregade 54, Bramminge.

Jakobsen, Jørgen Chr., Proprietær; f. 28. Febr. 1892 i Vosemose; Søn af Propr. Hans Chr. Jacobsen og Hustru Ane Kirstine, f. Jørgensen; gift (28. Okt. 1919) m. Karla Pedersen. Elev paa Tune Landboskole 1908—09. Fmd. f. Holmstrup Andelsmejeri fra 1932 og forskell. lokale Bestyrelseshverv.

Adresse: Vosemose, Holmstrup.

Jakobsen, Simon, Gaardejer; f. 29. April 1885 i Stubberup; Søn af Gdr. Jacob Jacobsen og Hustru Ane, f. Petersen; gift (5. Juni 1918) m. Astrid Birgitte Rasmussen. Elev Ryslinge Delingsførerskole. Fmd. f. Veflinge Andelsmejeri fra 1927 og for Vigerslev Sogneraad fra 1929. Medl. af Best. f. Nordvestfyns Jernbane fra 1935.

Adresse: Farstrupgaard, Farstrup.

Jakobsen, Kristian, Konsulent; f. 5. Juli 1891 i Tulstrup; Søn af Gdr. Jakob Jakobsen og Hustru Mariane, f. Hvingelby; gift (6. Maj 1926) m. Margrethe Hviid. Elev paa Ask Højskole 1910 og Malling Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskandidat 1918. Planteavlskonsulent i Ribe Amts vestre Ldbfr. fra 1920. Fmd. f. Bramminge Bibliotek og Medl. af Bramminge Sogneraad.

Adresse: Nørregade 54, Bramminge.

Jelsbak, Anton Jensen, Konsulent; f. 21. Aug. 1889 i Holme; Søn af Gdr. Jens Jensen Jelsbak og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (9. Maj 1919) m. Anna Kirstine Wulff. Elev paa Hadsten Højskole 1910 og Asmildkloster Landbrugsskole 1912—13. Landbrugskandidat 1916. Kursus Askov, og Lærer paa Asmildkloster 1916—18. Husdyrbrugskonsulent for de midtjydske Ldbfr. fra 1918. Forsøgsleder ved Svineforsøgsstationen »Vejballegaard«, Hammel.

Adresse: Tilemannsvej 12, Hammel.

Jakobsen, Margrethe, Havebrugskandidat, Konsulent; f. 31. Aug. 1896 i Essenbek; Datter af

Jensen, Aage, Forstander; f. 18. Aug. 1878 i Viborg. Elev paa Frederiksborg og Askov Højskoler. Lærer ved Vivild Højskole 1904—06. Forstander for Voldby Højskole 1908—23 og for Hadsten Højskole fra 1925. Ministeriets Repræsentant i Gjerrild—Grenaa Jernbanes Bestyrelse 1917—24. Fmd. f. Hadsten og Omegns Brugsforening.

Adresse: Hadsten.

Jensen, Aksel, Gaardejer, Direktør for Creditkassen, R.; f. 25. Marts 1883 i Tømmerup v. Kalundborg; Søn af Folketingsmd. Jens Cl. Nielsen og Hustru, f. Jørgensdatter; gift (22. Juli 1908) m. Agnes Jørgensen. Elev paa Højskole og Landbrugsskole. Direktør i Creditkassen for Landejendomme i Østifterne 1929, Fmd. f. Direktionen fra 1932. Folketingsmand 1920-29 (Finansudvalget 1927-29). Fmd. f. Kalundborg og Løve Herreds Ldbf. 1917-23. Fmd. f. Nordvestsjællandss Højspændingselektricitetsværk. Medl. af De samv. danske Ldbf.s Bestyrelse. Næstfmd. i Kreditforeningernes staaende Fællesudvalg.

Adresse: Tømmerup, Kalundborg.

Jensen, Aksel, Gaardejer; f. 22. Dec. 1886 i Lerkenfeldt; Søn af Gdr. Mads Jensen og Hustru Laura Signe, f. Hansen; gift (3. Nov. 1912) m. Annine Andersen. Elev paa Flemming Efterskole 1901-02, Vallekilde Højskole 1903-04 og Dalum Landbrugsskole 1904-05. Fmd. f. Egedal Andelsmejeri fra 1935. Har været i Sogneraadet 1925-37.

Adresse: Lerkenfeldt, Egebjerg, Horsens.

Jensen, Albert Bendt, Gaardejer, Sognefoged; f. 10. Marts 1889 i Tjæreby; Søn af Møller Bendt Jensen og Hustru Anne Margrethe, f. Nielsen;

gift (9. Okt. 1931) m. Olufa Nielsen. Elev paa Askov Højskole 1909—11. Fmd. f. »Virkelyst« Andelsmejeri fra 1929. Medl. af Best. f. Slagelse Andelsslagteri fra 1925. Næstfmd. i Udflytternes Brandforsikring Skatteraadsformand fra 1935.

Adresse: Hyllested, Dalmose.

Jensen, Alfred, Gaardejer; f. 1. Maj 1885 i Jelstrup; Søn af Gdr. Chr. Ole Jensen og Hustru Inger Kristine, f. Andersen; gift (26. Marts 1918) m. Anna Marie Grindsted. Fmd. f. Em Andelsmejeri og Kontrollforeningen f. Tolstrup-Stenum. Medl. af Best. f. Kvægavlsforeningen i Em.

Adresse: Gammelgaard, Em, Vraa.

Jensen, Anders, Gaardejer; f. 1. Nov. 1888 i Alsønderup Sogn; Søn af Afbg. Niels Jensen og Hustru Maren Sofie, f. Olsen. Fmd. f. »Baunedal« Andelsmejeri.

Adresse: Vassingerød pr. Vassingerød.

Jensen, Anders Chr., Rentier; f. 15. Maj 1876 i Aulum Sogn; Søn af Hsmd. Jens Andersen og Hustru Kirsten, f. Christensen; gift (14. Nov. 1905) m. Mariane Christensen. Elev paa Salling Højskole 1896—97. Fmd. f. Ringkøbing Amts Regnskabskreds siden 1932, Fmd. f. Aulum og Omegns Ldbf. i 27 Aar. I Best. for

Ringkøbing Amts landøkonomiske Foreninger fra 1922. Medstifter af Handels- og Landbrugsbanken i Aulum. I Best. f. Fællesledelsen i Ringkøbing Amt. Fmd. f. Kvægavlsforeningen. Sogneraadsmlem i 12 Aar. Vurderingsmand i den Vest- og Sønderjyske Kreditforening i en Periode.

Adresse: Aulum St.

Jensen, Anders Sofus, Gaardejer; f. 22. Sept. 1872 i Raabymagle; Søn af Gdr. Anders Jensen og Hustru, f. Kathrine, f. Jensen; gift (8. Dec. 1903) m. Anna Elise Christoffersen. Elev paa Hjørlunde Højskole og Tune Landboskole 1897—98. Fmd. f. Møens Ldbf.s Planteavlsudvalg. Medl. af Best. f. Danske Ldbf.s Frøforsyning.

Adresse: Raabymagle, Borre.

Jensen, Andreas, Gaardejer; f. 24. Aug. 1882 i Gaaser, V. Hassing Sogn; Søn af Hmd. Ove Jensen og Hustru Else, f. Jensen. Elev paa Emdrupborg Højskole 1900—1901. Fmd. for Ulsted Andelsmejeri fra 1937 og i Bestyrelsen for Ulsted Elektricitetsværk. Har desuden haft forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Fmd. for Brugsforening og Foderstofforeningen.

Adresse: »Broholt« pr. Gandrup.

Jensen, Anton, Gaardejer; f. 8. Dec. 1880 i Skjeldal, Them; Søn af Boelmd. Jens Peter Rasmussen og Hustru Kirsten, f. Nielsen; gift (29. Maj 1907) m. Kathrine Hansen. Fmd. f. Rye Andelsmejeri og for Rye Jagtforening. Medl. af Best. f. Sparekassen (Direktør) og Sogneraadsmled.

Adresse: Aldersro, Ry.

Jensen, August Jens, Boelsmand; f. 5. Maj 1896 i Sandby; Søn af Gdr. Morten Hansen Jensen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (22. April 1919) m. Ane Kirstine Knudsen. Fmd. f. Sjel-

Dansk Landbrug.

landske Forsøgsraad og Avlscenter-Udvalget i I. Distrikt.

Adresse: Højlund pr. Sandby.

Jensen, Bertel, Gaardejer, Kreditforeningsdirektør; f. 19. Marts 1878 i Hanning; Søn af Gdr. Morten Jensen og Hustru Kirsten, f. Nielsen; gift (18. Okt. 1907) m. Kamilla Gydesen. Sogneraadsmled. 1917—24. Amtsraadsmled. fra 1922. Fmd. f. Vejle Vesteregns Ldbf. 1915—30. Medl. af Best. f. Foreningen af jyske Ldbfr. og De samv. danske Ldbfr. 1920—32. Medl. af Direktionen f. Jyske Landejendomsbesidderes Kreditforening fra 1931.

Adresse: St. Karlskov pr. Filskov.

Jensen, Bertel Martin, Husmand; f. 17. Okt. 1886 i Harlev Framlev Kommune; Søn af Arbejdsmd. Kresten Jensen og Hustru Maren, f. Jensen Westergaard; gift (3. April 1912) m. Birgitte Frederikke Marie Rasmussen. Fmd. f. Aarhus-Kredsens Driftslaaneforening og for Aarhus Husmands-Kreds. Medl. af Best. f. Aarhus Husmandsforeninger, for Ormslev Brugsforening og for Pumpelaget, Medl. af Aarhus Amtsråd og af Ormslev-Kolt Sogneraad. Ejendomsskyldvurderingsmand og Medl. af Akkordudvalget for Aarhus Amt.

Adresse: Ormslev pr. Ormslev.

Jensen-Broby, Jens Christian, Gaardejer, Folketingsmand; f. 18. Febr. 1888 i Nordrup ved Ringsted; Søn af Gdr. og Sognef. Jørgen Chr. Jensen; gift (17. Juni 1914) m. Elna Rasmussen. Elev paa Rødkilde Haandværkerskole 1906 og 1907 og Teknisk Skole i Kbhvn. 1907—09. Folketingsmand fra 1919, i Finansudvalget fra 1929, i Venstres Bestyrelse fra 1939. Fmd. for Det sjællandske Kvægavl forbund fra 1936 og for Midtsjællands Kvægavlsforening fra 1928. Bestyrelsesmedl. i Sorøegnens Ldbf. og Fmd. for Husdyrbrugsudvalget 1922—29. Medl. af Sorøegnens Andelsslagteri's Best. fra 1933.

Adresse: Skovlygaard, Broby, Sorø.

Jensen, Carl Martin, Gaardejer; f. 15. Dec. 1895 i Frejlev; Søn af Gdr. Rasmus Jensen og Hustru Signe, f. Bille. Elev paa Løllands Højskole 1916—17 og Dalum Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Frejlev Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. f. Kettinge-Bregninge Kontrolforening og Frejlev Lokalkreds af D. A. G.

Adresse: Frejlev.

Jensen, Carl, Forstander; f. 12. Dec. 1903 i Fordrup; Søn af Gdr. Lars Peder Jensen og Hustru Thora, f. Hansen; gift (25. Sept. 1935) m. Betty Mortensen. Elev paa Ollerup Højskole 1923—24, Vivild Højskole 1924—25 og Statens Gymnastikinstitut 1926—27. Lærerkursus paa Askov m. m. Lærer paa Askov Sløjdscole 1933—38. Forstander for Nord-Fyns Ungdomsskole fra 1938.

Adresse: Nord-Fyns Ungdomsskole pr. Jullerup.

Jensen, Carl Vilhelm, Gaardejer; f. 16. Maj 1891 i Ulstrup, Gørlev Sogn; Søn af Gdr. Peter Jensen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (15. Dec. 1917) m. Hedvig Zenia Jensen. Fmd. f. Gørlev Andelsmejeri fra 1932. Kredsmd. i Kallundborg Omegns og Løve Herreds Ldbf. fra 1926.

Adresse: Raunsgaard, Gørlev, Ulstrup.

Jensen, Christian, Gaardejer; f. 4. Marts 1894 i Vestergaard; Søn af Grd. Andreas Jensen og Hustru Ane Marie, f. Christensen; gift (29. Juni 1938) m. Jenny Jensen. Elev paa Horne Højskole 1912—13. Fmd. f. Klokkerholm Andelsmejeri fra 1934. I Sogneraadet fra 1929—37.

Adresse: Vestergaard, Lemb pr. Klokkerholm.

Jensen, Christian, Gaardejer; f. 31. Okt. 1883 i Jelstrup Sogn; Søn af Grd. Jens Jensen Gølstrop og Hustru Ane, f. Jensen; gift (11. April

1911) m. Lovise Westergaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1902—03. Fmd. f. Kvissel Andelsmejeri fra 1935 og for Svinenævnet i Tolne Sogn. Medl. af Best. f. Kvissel Elektricitetsværk. Har haft forsk. lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsmnd. f. Skatterup og Vindebjerg Sogne.

Adresse: Jensminde, Kvissel.

Jensen, Chr., Gaardejer; f. 26. Febr. 1879 i Egense; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Poulina Marie, f. Christensen; gift (23. April 1925) m. Meta Poulsen. Elev paa Ollerup Højskole 1898—99. Fmd. f. Bakkekilde Andelsmejeri fra 1926.

Adresse: Lindelygaard, Egense, Fyn.

Jensen, Claus Helmer, Gaardejer; f. 2. Juli 1893 i Lyngø, Sorø; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru Christine, f. Larsen; gift (3. April 1917) m. Angelica Sofie Jensen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1916—17. Fmd. f. Møllebæk Andelsmejeri.

Adresse: Aasø, Glumso.

Jensen, Edwin, Kredsdyrlæge; f. 7. Sept. 1885 i Newcastle, England; Søn af Provst Simon Jensen og Hustru Anna, f. Welding. Landbrugskandidat 1907. Dyrlæge 1912. Kredsdyrlæge for 7. Kreds (Aalborg Amt). Overdyrlæge ved Aalborg Kvægtorv. Medl. af Voldgiftsretten for

Aalborg Købstad og De samv. danske Ldbfr.s Udv. f. Voldgift ang. Husdyrhandeler 1936—38. Adresse: Vingaardsgade 32, Aalborg.

Jensen, Einar, Konsulent; f. 8. Jan. 1909 i Østermarie, Bornholm; Søn af Grd. Johs. A. Jensen og Hustru Bolethe, f. Riis; gift (20. Juli 1935) m. Dagny Dorthea Lund. Realeksamen i Rønne 1925. Landbrugskandidat 1933. Assistent i Kvægavl m. v. 1926—30. Regnskabskonsulent for Rønne Omegns Planteavlskontrolforening 1933—37. Fra 1937 Sekretær og Redaktør for Bornh. landøk. Forening og Kvægavlskonsulent for samme Forening.

Adresse: St. Torvegade 56, Rønne.

Jensen, Einar, Gaardejer; f. 5. Juni 1895 i Stegsted pr. Odense; Søn af Gdr. Rasmus Jensen og Hustru Anne Margrethe, f. Knudsen; gift (10. Okt. 1923) m. Agnes Christensen. Elev paa Høng udvidede Højskole 1916 og paa Askov Højskole 1917—18. Fmd. f. Dalum Andelsmejeri og Stenløse Sogns Kvægavlsforening.

Adresse: Rønnegaard, Vallerslev pr. Hjallese.

Jensen, Folmer Elle, Højskoleforstander; f. 30. Aug. 1885 i Viborg; Søn af Propr. Kr. Jensen og Hustru Margrete, f. Elle; gift (1921) m. Dagmar Korsbek Rasmussen. Cand. theol. 1910. Næstfmd. f. Menighedsraadet i Skals. Medl. af Best. f. Sønderj. Foren. for Viborg og Omegn. Udgivet: Pietismen i Danmark (1924), Peter Rør-

dam (1925), Rationalismen i Danmark (1926), Ferdinand Fenger (1936) samt talrige Artikler og Afhandlinger.

Adresse: Skals Højskole pr. Skals.

Jensen, Frede, Gaardejer; f. 19. Sept. 1892 i Fuglebjerg; Søn af Gdr. Hans Peter Jensen og Hustru Karoline, f. Jørgensen. Elev paa Dalum Mælkeriskole 1919—20. Fmd. f. Lundshøj Andelsmejeri fra 1933.

Adresse: Fuglebjerg.

Jensen, Frederik, Konsulent; f. 1. Okt. 1889 i Hou Sogn, Langeland; Søn af Grd. Jørgen Jensen og Hustru Marie, f. Clausen; gift (9. Okt. 1924) m. Elna Stjernø. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1915—16. Landbrugskandidat 1919, Assistent ved Planteavlarbejdet i De samv. fynske Landboforen. 1920, ved Foren. af jyd. Ldbf. Græsmarkssektion 1921—22, derefter Landbrugslærer og siden 1928 Konsulent for Foren. af jyd. Ldbf. Græsmarkssektion.

Adresse: Vejrlholm, Risskov.

Jensen, Frits O., Konsulent; f. 1. Sept. 1904 i Hornslet; Søn af Skovfoged J. L. Jensen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift 3. Dec. 1935 m. Lily Kamper. Prlm. 1920. Landbrugskandidat 1930. Konsulent for Landsforen. Faareavlens Fremme fra 1935. Redaktør af »Tidsskrift for Faareavl«.

Adresse: Jyllands Allé 11, Aarhus.

Jensen, Frode, Gaardejer; f. 26. Maj 1884 i Hvirring; Søn af Grd. Mikkell Peder Jensen og Hustru Karen, f. Christensen; gift (1. Maj 1913) m. Dorthea Thulesen. Elev paa Vestbirk Højskole 1903—04 og paa Roskilde Højskole 1907—08 samt Høng Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Regnskabskredsen i Horsensegnens Ldbf. fra Oprettelsen i 1933. Sognefoged fra 1929 og har desuden forsk. Tillidshverv.

Adresse: Lundum.

Jensen, Hans, Husmand; f. 23. Maj 1886 i Humble; Søn af Hmd. Chr. Jensen og Hustru Marie, f. Rasmussen; gift (9. Maj 1913) m. Karoline Christensen. Fmd. f. Longelse-Fuglsbølle Hmdf. Medl. af Best. f. Samvirksomheden for Fyns Stift fra 1937 efter at have været Fmd. f. Langelands Husmandskreds i 3 Aar. Sogneraadsmidl. fra 1925.

Adresse: Fuglsbølle pr. Longelse.

Jensen, Hans, Dr. phil.; f. 3. Maj 1890 i Lundforlund; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Marie, f. Hansen. Præliminæreks.; Student 1909; mag. art. i Historie 1915; Dr. phil. 1936 (»Dansk

Jordpolitik 1757—1919»). Medarbejder ved Institutet for Historie og Samfundsøkonomi. Skrevet bl. a. »De danske Stænderforsamlings Historie«; Afsnit i »Det danske Folks Historie« og i »Arbejderklassens og Arbejderspørgsmaalets Historie«; forskellige andre Bøger, Afhandlinger og Artikler samt af nyeste Arbejder »Chr. D. Reventlows Liv og Gerning« og (sammen med Fred. Nørgaard) »Venstres Historie i Danmark gennem 100 Aar«. Medredaktør af »Dansk Landbrug 1880—1938«.

Adresse: Amagerfælledvej 30, Kbhvn. S.

Jensen, Hans, Gaardejer; f. 16. Okt. 1878 i Holmstrup Sogn; Søn af Gdr. Chr. Jensen og Hustru Maren Kirstine, f. Knudsen; gift (21. Marts 1908) m. Inger Marie Pedersen. Elev paa Kærehave Husmandsskole. Fmd. f. Vig Andelsmejeri, D. L. K. Holbæk Amt og Vig-Asmindrup Sparekasse.

Adresse: »Dyvmosegaard«, Vig.

Jensen, Hans, Forpagter; f. 21. Febr. 1896 i Veerst; Søn af Landmd. Hans Søgaard-Jensen og Hustru Kristine, f. Hansen; gift (9. Sept. 1923) m. Anne Kristine Sørensen. Fmd. f. Vorbasse Andelsmejeri.

Adresse: »Frederiksnæde«, Vorbasse.

Jensen, Hans, Gaardejer, Redaktør; f. 10. Marts 1889 paa Samsø, Koldby Sogn; Søn af

Hmd. Rasmus Peter Jensen og Hustru Mette Marie, f. Sørensen; gift (22. Dec. 1912) m. Mette Fast Jensen. Elev paa Høng Husmandsskole. Redaktør af Bladet »Husmanden«. Fmd. f. Kalundborgkredsens Hmdf.s Planteavlsvd. Medl. af Best. f. Frøsalget i Roskilde.

Adresse: Kaastrup pr. Kalundborg.

Jensen, Hans, Gaardejer; f. 16. Aug. 1882 i Falling; Søn af Grd. Jens Jørgensen og Hustru Mariane, f. Jensen; gift m. Inger Kjær. Elev paa Ask Højskole 1899—1900 og Askov 1901—02. Malling Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Odder Andels-Svineslagteri, for Kjerholm-Falling Mejeri og for Falling Sparekasse. Medl. af Best. f. Aarhus og Omegns Mejeriforening og D. L. K. Aarhus Afdeling.

Adresse: Falling.

Jensen, Hans Christian, Købmand; f. 31. Dec. 1871 i Præstø; Søn af Arbmd. Peter Jensen og Hustru Christine, f. Nielsen; gift (15. Nov. 1895) m. Emma Rinsing. Fmd. f. 1. Kreds af Hmdf. fra 1915, for Horslunde Sygekasse fra 1922 og for De samv. Sygekasser paa Vestlolland fra 1925.

Adresse: Nøbbølle, Horslunde.

Jensen, Hans Emil, Konsulent; f. 10. Marts 1891 i Nørre Bindselev; Søn af Gdr. Jacob Chr. Jensen og Hustru Martine, f. Pedersen; gift (8.

April 1928) m. Magda Borbye. Elev paa Askov Højskole 1913—14 og 1914—15. Lærerkursus 1915. Landbrugskandidat 1917. Forsk. Assistentpladser samt Lærer v. Sydsjæll. Landbrugsskole. Planteavlsvkonsulent for Frederiksborg Amt fra 1919. Sagkyndigt Medl. af Grundforbedringsudv. for Frederiksborg Amtsraadskreds.

Adresse: Almevej 6. Hillerød.

Jensen, Hans Jørgen, Statshusmand; f. 14. Jan. 1898 i Thorslunde; Søn af Parcellist Chr. Jensen og Hustru Petrea, f. Nielsen; gift (20. Maj 1923) m. Asta Hansen. Fmd. f. Taagerup-Thorslunde Hmdf. fra 1929, Saxkøbing Kredens Hmdf. fra 1933 og for De samv. loll.-falsterske Hmdf.s Havebrugsudvalg.

Adresse: Taagerup, Rødby.

Jensen, Hans Nielsen, Gaardejer; f. 3. Maj 1870 i Jernved; Søn af Gdr. Jens Peder Pedersen og Hustru Dorothea, f. Hansen; gift (3. April 1895) m. Karen Pedersen. Elev paa Ollerup Højskole 1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1892—93. Fmd. f. Ribe Amts Haglskade-forsikring og Stormskadeforsikringen for Ribe m. fl. Amter.

Adresse: Dorotheasminde pr. Gredstedbro.

Jensen, Hans Peder, Gaardejer; f. 5. Sept. 1881 i Fredsgaarde, Sneslev; Søn af Gdr. Lars Christian Jensen og Hustru Ane Kirstine, f. Petersen; gift (22. Okt. 1915) m. Sofie Larsen.

Elev paa Frederiksborg Højskole 1899 og Tune Landboskole 1904. Fmd. f. Brodal Andelsmejeri fra 1935. Vurderingsmand for Sneslev Sogn fra 1923.

Adresse: Hanehøjgaard, Fredsgaarde, Sneslev.

Jensen, Hans Peter, Gaardejer; f. 19. Maj 1880 i Baardesø; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (26. Marts 1910) m. Marie Petersen. Elev paa Sørslev Højskole 1905—06. Fmd. f. Baardesø Andelsmejeri og Otterup og Omegns belgiske Hesteavlforening. Jordboniteringsfmd.

Adresse: Baardesø pr. Otterup.

Jensen, Hans S., Gaardejer; f. 13. Juni 1878 i Jægerup; Søn af Grd. Mads Jensen og Hustru Bodil Marie, f. Pors; gift (3. Nov. 1918) m. Kristine Lycke. Elev paa Ollerup Højskole 1901—02 og Tune Landboskole 1904—05. Fmd. for Avlen af hollandsk Malkekævg, Hygum Sogns Plantningsforening og Repræsentantskabet for Den Vest- og Sønderjydske Kreditforening. Medl. af Best. f. Den nordslesvigske Ldbf.

Adresse: Tornumgaard pr. Lintrup.

Jensen, Hans Søren, Parcellist; f. 28. Aug. 1880 i Kallehave; Søn af Hmd. Ole Jensen og Hustru Kirstine f. Olsen; gift (14. Dec. 1902) m. Kristine Nielsen. Fmd. f. Sydsjællands Hmdfr. 1933. Medl. af Best. f. De samv. sjællandske Hmdfr. 1924 og De samv. danske Hmdfr. 1938. Medl. af Præstø Amts Husmandbrugskommission 1929.

Adresse: Bøgebæk, Tappernøje.

Jensen, Harald, Ingeniør, cand. polyt., Inspektør ved Statens Forsøgsmejeri; f. 24. Sept. 1890 i Gislev; Søn af Mejeribestyrer Torben Jensen og Hustru Nielsine, f. Nielsen; gift (5. Aug. 1919) m. Petra Marie Laursen. Art. 1910. Cand. polyt. 1916. Lærer v. Dalum Landbrugsskoles Mejeriafdeling og privat maskinteknisk Konsulent for Mejerier 1917—38. Inspektør ved Statens Forsøgsmejeri fra 1938.

Adresse: Statens Forsøgsmejeri, Hillerød.

Jensen, Harald, Gaardejer, Sognefoged; f. 2. Marts 1888 i Barup; Søn af Gdr. Andreas Jensen og Hustru Ane Kirstine, f. Larsen; gift (23. Okt. 1911) m. Astrid Johanne Jensen. Elev paa Stevns Højskole 1904 og Tune Landboskole 1909. Fmd. f. Forsøgsstationen i Haarløv fra 1930 og Husdyrbrugsudv. i De samv. Landbrugsforen. i Stevns. Næstfmd. f. Stevns-Fakse Landbrugsforen. fra 1931.

Adresse: Korsager, Hellested, Haarlev.

Jensen, Harald, Gaardejer; f. 16. Juli 1891 paa Aagaard; Søn af Grd. Anders Peter Jensen og Hustru Karveline, f. Hansen; gift (5. Nov. 1918) m. Martine Stevhoved. Elev paa Vraa Højskole 1909—10 og 1910—11. Fmd. f. Ravnstrup Andelsmejeri pr. Hjallerup fra 1938 og for Transformatorforeningen. Medl. af Sogneraadet og Skolekomm. fra 1933.

Adresse: »Aagaard« pr. Bjørnholm.

Jensen, Harald Kristen, Konsulent og Landbrugslærer v. Ask Højskole; f. 9. Maj 1900 i Lime, Salling; Søn af Gdr. Jens Christian Jensen og Hustru Birthe Kristine, f. Kristensen. Elev paa Ry Højskole 1920 og Køng Højskole 1922—23. Landbrugskandidat 1926. Konsulent i Plan-teavl og Regnskab for Ny Solberg Ldbf. og Lærer ved Ask Højskole fra 1932.

Adresse: Ask Højskole pr. Malling.

Jensen, Henrik, Gaardejer; f. 4. Nov. 1890 i Kragelund; Søn af Gdr. Jens Jensen og Hustru Mette Kirstine, f. Henriksen; gift (20. Sept. 1934) med Katrine Jensen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Kragelund Andelsmejeri fra 1931.

Adresse: Kragelund, Løsning.

Jensen, Hjalmar, Gaardejer; f. 15. Juni 1886 i Horreby; Søn af Gdr. H. P. Jensen og Hustru Maren, f. Larsen Skytte; gift (16. Juli 1926) m. Ingeborg Matthesen. Elev paa Nr. Ørslev Høj-

skole 1901—03 og Tune Ldbsk. 1903—04. Fmd. f. De samv. loll.-falsterske Ldbfr. og Medl. af Best. f. De samv. d. Ldbfr. 1922—34. Medl. af Best. f. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningen fra 1932; af Andelsbankens Bestyrelse fra 1933 og Medl. af Landbrugsraadet fra 1934 og af Andelsudvalget fra 1937.

Adresse: Gammelsminde, Karleby, Falster.

Jensen, Holger Land, Planteavlskonsulent; f. 12. Marts 1898 i Enslev v. Randers; Søn af Grd. Rasmus Jensen og Kirstine, f. Hansen; gift (14. Okt. 1925) m. Else Brummer. Elev paa Askov Højskole 1917—18 og Ladelund Landbrugsskole 1920—21. Landbrugskandidat 1924. Landbrugslærer ved Ladelund Landbrugsskole 1925—33, derefter Planteavlskonsulent for Foren. af jyd-ske Ldbf.

Adresse: Godthaab, Skanderborg.

Jensen, Ingvard, Gaardejer; f. 24. Okt. 1879 i Madum Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr. Niels Chr. Jensen og Hustru Marie, f. Olesen; gift m. Kirstine Kristensen-Kirkegaard. Elev paa Nørre Nissum Højskole 1903—04. Fmd. for Andelsmejeriet i Ulfborg siden 1934, Medstifter for samme. I Bestyrelsen for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening gennem en Aarrække. Voldgiftsfmd i Hegns- og Vandsyns-sager. Kasserer for Madum Kommunes Sogneraad gennem 12 Aar. Medl. af Menighedsraadet og gennem en Aarrække Fmd. for Hjælpekassen. Modtaget Sølvbæger for Opdyrkning af Hedearealer.

Adresse: Madumflod, Ulfborg.

Jensen, Jacob G., Gaardejer; f. 23. Juli 1902 i V. Hassing; Søn af Mejeribestyrer N. C. Jensen og Hustru Anna Margrethe Jensen; gift (5. Febr. 1933) m. Kristiane Olesen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1926—27. Fmd. f. Mylund Andelsmejeri fra 1939 samt Medl. af Best. f. Kvægavls- og Kontrolforening.

Adresse: Høholt pr. Sæsing.

Jensen, Jens, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 6. Febr. 1879 i Aale Sogn; Søn af Gdr. Jens Chr. Jensen og Hustru Anna Sofie, f. Andersen; gift (15. Nov. 1904) m. Mette Legardt. Elev paa Vestbirk Højskole 1898—99 og Frederiksborg Højskole 1900—01. Fmd. f. Kolding Oplands Højspændingsforsyning, Vejen-Brørup Mergelselskab, Selskabet til Bække Moses Kultivering, Grundforbedringsudvalget for Ribe Amtsrads-kreds og Andst Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Margarine-

fabrikken Alfa og for Afvandingskommissionen for Ribe Amt.

Adresse: Rugholm pr. Gamst.

skole 1897 og Lyngby Landboskole 1904. Fmd. f. Egholm Andelsmejeri.

Adresse: Jungholm pr. Skævinge.

Jensen, Jens, Forstander; f. 29. Juli 1876 i Dover; Søn af Hmd. Niels Jensen og Hustru Christiane, f. Pedersen; gift (24. Juni 1905) m. Petra Emilie Christiane Jensen. Elev paa Olle-rup Højskole 1895—96 og Ødum Landbrugsskole 1897—98. Landbrugseksamen i 1900. Til-lægseksam. i Landbrugets Plantekultur 1901. Forstander for Lyngby Landboskole.

Adresse: Landboskolen ved Lyngby.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 23. Maj 1881 i Gyl-ling; Søn af Gdr. Rasmus Jensen og Hustru Kir-sten, f. Jensen; gift (31. Marts 1906) m. Anna Pedersen. Elev paa Højskole 1898—99. Fmd. f. Sondrup Andelsmejeri 1926—37. Medl. af Best. f. Horsens Andelssvineslagteri 1926—34.

Adresse: Skablundgaard pr. Hundslund.

Jensen, Jens, Gaardejer, Sognefoged; f. 6. Sept. 1886 i Gl. Sole; Søn af Gdr. J. P. Jensen og Hustru Marie, f. Sørensen; gift (27. Juni 1918) m. Dagny Jespersen. Elev paa Testrup Højskole 1906—07 og Malling Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Grundforbedringsudvalget for Vejle Amt 1933. Vurderingsfmd. f. Hatting Her-reds Vurderingskreds fra 1935. Landvæsenkom-missær fra 1935. Sognefoged fra 1933. Medl. af Rest. f. A/S Vejle Amts Folkeblad.

Adresse: Toftegaard, Gl. Sole pr. Hedensted.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 9. Aug. 1885 paa Brænderisgaard, Væggerløse; Søn af Gdr. Hans Peter Jensen og Hustru Margrethe, f. Hansen; gift (11. Juli 1913) m. Elna Halmstrøm. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1904. Fmd. f. Stouby An-delsmejeri fra 1923, Stouby Lokalkreds under D. A. G. og for Stouby Mejeris Kvægavlerfor-ening. Medl. af Sogneraadet (12 Aar). Næstfmd. i De samv. loll.-falsterske Ldbf. fra 1938 og i Maribo Amts Mejeriforening. Medl. af Erhvervs-udvalget og af De samv. danske Ldbfr.s Best.

Adresse: Brænderisgaard, Væggerløse.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 3. Sept. 1876; Søn af Gdr. Rasmus Jensen og Hustru Kirsten Marie, f. Johansen; gift (4. Juni 1908) m. Ingeborg Margrete Hansen. Elev paa Frederiksborg Høj-

Jensen, Jens, Skyldsraadsformand; f. 5. Okt. 1880 i Aulum Sogn; Søn af Grd. Christen Jen-sen og Hustru Maren, f. Poulsen; gift (19. Maj 1903) m. Ane Kirstine Andersen. Skyldraads-fmd. f. Ringkøbing Amtsraadskreds. Vurderings-

fm. d. Hammerum Herreds, nordre Vurderingskreds. Bankdirektør i Aulum Handels- og Landbrugsbank, Fmd. f. Andelsmejeriet i Ljørring i 12 Aar og for Aulum Mejeri i 9 Aar. Vurderingsfm. f. d. alm. Brandforsikr. f. Landbygninger.

Adresse: Aulum St.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 14. Nov. 1891 i Farre, Hammel; Søn af Grd. Jens Jensen og Hustru Mette Marie, f. Jensen; gift (30. Nov. 1926) m. Kirsten Marie Kristoffersen. Elev paa Andels-Skolen ved Middelfart. Fmd. f. Skød Andelsmejeri fra 1934 og for Brugsforeningen (Regnskabsfører) 1932. Medl. af Best. for Skød Foderstof- og Gødningsforening. Sognerepræsentant i Andelsbanken, Aarhus Afd.

Adresse: Skjød pr. Hadsten.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 20. Aug. 1889 i Hammer v. Tørring; Søn af Grd. Jens Jensen og Hustru Mette Marie, f. Jensen; gift (26. Maj 1922) m. Valborg Nielsen. Elev paa Rylinge Højskole 1907—08 og paa Askov Højskole 1918—20. Tune Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Vrads Herreds Landboforening fra 1937, desuden forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: Bjørnskov pr. N. Snede.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 2. Marts 1883 i Valsgaard Sogn; Søn af Møllejer Jens Chr. Jensen og Hustru Dorthea Dalsgaard; gift (11.

Maj 1916) m. Agate Christensen. Elev paa Testrup Højskole 1900—01, Ødum Landbrugsskole 1906 og Lyngby Landbrugsskole 1911—12. Fmd. for Hobro og Omegns Ldbf. fra 1931 og for Rørbæk Mejeri 1927—38. Landbrugskyndig Direktør i Spare- og Laanekassen for Hobro og Omegn fra 1917. Har været Sogneraadmedlem og haft andre lokale Tillidshverv.

Adresse: Rørbækhovgaard pr. Rørbæk.

Jensen, Jens, Gaardejer, f. 2. Sept. 1880 i Engstrup; Søn af Husjer Christen Jensen og Hustru Johanne Marie, f. Christensen; gift (6. Juli 1903) m. Inger Marie Andersen. Fmd. for Løkken Andelsmejeri 1913—19, 1925—31 og fra 1938. Sogneraadmedlem 1929—33 og igen fra 1937.

Adresse: Skøttrup pr. Løkken.

Jensen, Jens, Gaardejer; f. 8. Aug. 1895 i Ø. Hjermitslev; Søn af Gdr. Th. Jensen og Hustru Margrethe, f. Jensen; gift (16. Nov. 1924) m. Kristine Nielsen. Fmd. for Vestenby Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Ø. Hjermitslev.

Jensen, Jens Aksel, Proprietær; f. 2. Febr. 1867 i Ringe; Søn af Hmd. Hans Jensen og Hustru Magdalene; gift (28. April 1894) m. Anna Emilie Jørgensen. Fmd. f. Vormark Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Den danske Landmandsbank, Nyborg, og De samv. østfynske Elektricitetsværker samt Fmd. f. den lokale Forening.

Adresse: Taaruplunde, Frørup.

Jensen, Jens Andreas, Gaardejer, Sognefoged; f. 5. Aug. 1895 i Manngaard; Søn af Gdr. Peder Jensen og Johanne, f. Hansen; gift (30. Marts 1928) m. Kirstine Nielsen Kærsgaard. Elev paa Tommerup Højskole 1912—13. Fmd. f. Brylle Andelsmejeri. Medl. af Sogneraadet og Sognefoged fra 1934.

Adresse: Vennersminde, Tommerup.

Jensen, Jens Bay, Husmand; f. 24. Okt. 1888 i Knejsted; Søn af Husmd. Jens Chr. Jensen og Hustru Kirsten, f. Josefsen; gift (6. Maj 1911) m. Mette Oline Petersen. Elev paa St. Restrup 1914—15. Fmd. f. Ommersyssels Husmandskreds og for Lokalforeningen i Raaby. Medl. af Best. f. Amtsorganisationen i Randers Amt. Herredsvurderingsmand i Husmandskreditforeningen.

Adresse: Knejsted Mark, Dalbyover.

Jensen, J. Bjerre, Gaardejer; f. 9. Nov. 1893 i Gudum Sogn; Søn af Gaardejer Chr. Tovborg Jensen og Hustru Marie Bjerre, f. Jacobsen;

gift (4. Maj 1924) m. Noline Jensen. Elev paa Roskilde Højskole 1914—15. Fmd. for Andelsmejeriet i Nr. Nissum gennem en Aarrække. I Bestyrelsen for Skodborg-Vandfuld og Lemvig Ldbf. og for Hesteavlforeningen »Hardsyssel«. Fmd. for Gudum Brugsforening gennem en Aarrække. Medl. af Skolekommissionen. Sogneraadsm. for Gudum Kommune siden April 1937.

Adresse: Gudum.

Jensen, J. Chr., Gaardejer; f. 10. April 1877 i Hodsager Sogn; Søn af Boelsmand Ole Jensen og Hustru Ane, f. Mikkelsen; gift (30. Okt. 1906) m. Ane Katrine Christensen. Fmd. for Andelsmejeriet i Hodsager i 2 Perioder. I Best. for Hedelandboforeningen for Feldborg og Omegn gennem en Aarrække. Medl. af Aulum-Hodsager Sogneraad i 4 Aar, af Menighedsraadet i 20 Aar og af Skolekommissionen i 16 Aar. Fmd. for Indre Missions Kreds for Hodsager Sogn.

Adresse: Hodsager, Holstebro.

Jensen, Jens Chr., Gaardejer; f. 30. Maj 1878 i Maare, Herrested Sogn; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru Sofie, f. Olsen; gift (23. Juli 1925) m. Anna Clausen. Fmd. f. Nørre Søby Andelsmejeri fra 1916, for Vurderingsmændene til den alm. Brandforsikr. og for Skolekommissionen fra 1937. Medl. af Sogneraadet fra 1933.

Adresse: Nørre Søby.

Jensen, Jens Chr., Husmand; f. 1. Okt. 1875 i Faaborg Øster Hed; Søn af Hmd. Peder Jensen og Hustru Ane Marie, f. Christensen; gift (3. Aug. 1928) m. Maren Kirstine Jacobsen. Fmd. f. Stenderup og Omegns Hmdf. fra 1910 og for Faaborgegnens Hovedkreds fra 1929. Medl. af Best. for Driftslaaneforeningen og af Sogneraadet i 16 Aar.

Adresse: Ny Stenderup pr. V. Hæsinge.

Jensen, Jens Christian, Gaardejer; f. 10. Juli 1882 i Hallendrup; Søn af Husmd. Søren Peter

Jensen; gift (28. Juli 1908) m. Marie Nielsen Hvid. Elev paa Ladelund Mejeriskole 1904—05. Ved Mejerifaget fra 1899 til 1910. Fmd. f. Vissing Andelsmejeri, for Hadsten og Omegns Ldbf. og for De samv. midtjyd. Ldbf.

Adresse: »Engvang«, Vissing pr. Lerbjerg.

Jensen, Jens Henrik Peter, Gaardejer; f. 15. Maj 1881 i Kbhvn.; Søn af Arbejdsmand Jens Jensen og Hustru, f. Gudbjærg; gift (18. Okt. 1907) m. Kirstine Katrine Secher. Fmd. f. Hmdf. og Medl. af Sogneraadet. Fmd. f. Suldrup og Om. Mergelselskab og f. Mindeparken i Komm.

Adresse: Bavnehøj, Bradsted pr. Støvring.

Jensen, J. Jeppesen, Konsulent; f. 2. April 1906 i Nautrup; Søn af Husmd. Marinus Jensen og Hustru Anna, f. Dahlgaard; gift (2. Maj 1939) m. Alma Jensen. Elev paa Tune Landbrugsskole 1934—35. Landbrugskandidat 1938. Assistent i Kalundborg og Omegns Ldbf. til 1. Sept. 1938. Konsulent i Planteavl og Regnskab for Otterup Hovedkreds af Husmandsforeninger samt Assist. ved De samv. Husmdforen. i Fyns Stift.

Adresse: Roers Allé 8, Tarup v. Odense.

Jensen, Jens Jørgen, Gaardejer; f. 11. Nov. 1882 i Bostrup; Søn af Gdr. Anders Peter Jensen og Hustru Karen, f. Christiansen; gift (10. Aug. 1909) m. Stine Elisabeth Christiansen. Elev paa Sorø Højskole 1902—03. Fmd. f. Sørby-magle Andelsmejeri fra 1921 og for Hesteassurance, Sørby-magle Kirkerup Kommune 1911—28. Repræsentant i Banken for Slagelse og Omegn. Medl. af Sorø Amts Mejeriforening og Repræsentant i Fællesorganisationen 1932.

Adresse: Sørby-magle, Slagelse.

Jensen, Jens Jørgen, Gaardejer; f. 5. Nov. 1883 i Bjerregaard, Aale; Søn af Grd. Christian Jensen og Hustru Hanna, f. Pedersen; gift (27. Sept. 1918) m. Elisabeth Juul. Elev paa Vest-

birk Højskole 1905—06 og Høng Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Flemming Andelsmejeri 1925—37. Medl. af Best. f. Horsens Landboforening, Medl. af Planteavlsvudv., af Best. f. Horsens Andelsslagteri fra 1917—37 og for Landbobanken i Horsens fra 1939.

Adresse: Abilballe, Flemming.

Jensen, Jens Karl, Gaardejer; f. 15. Jan. 1879 i Nr. Søby; Søn af Gdr. Chresten Jensen og Hustru Ane Kirstine, f. Knudsen; gift (29. Dec. 1910) m. Sophie Peiter. Elev paa Vejstrup Højskole 1869, Askov Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Højby Alle-rup Andelsmejeri fra 1929.

Adresse: Aulkær, Højby.

Jensen, Jens Knud, Gaardejer; f. 20. Juni 1879 i Tudse; Søn af Hmd. Lars Jensen og Hustru Maren Kirstine, f. Knudsen; gift (26. Febr. 1907) m. Karen Christine Larsen. Elev paa Høng Højskole 1897—98. Fmd. f. Birkely Andelsmejeri fra 1930.

Adresse: Gislinge St.

Jensen, Jens Larsen, Proprietær; f. 17. Marts 1872 i Skæve Sogn; Søn af Boelsmd. Andreas Chr. Jensen og Hustru Johanne Marie, f. Larsen;

gift (25. Okt. 1901) m. Marie Pedersen. Elev paa Hindholm Højskole 1897 og Ladelund Landbrugsskole 1900. Mejeribestyrer. Fmd. f. Mundelstrup Andelsmejeri 1922—1935, for Hesteforsikringen 1926—35 og for Mundelstrup og Omegns Kontrolforening 1921—37. Medl. af Best. f. Fromlev Elektricitetsværk 1921—37.

Adresse: Mundelstrupgaard pr. Mundelstrup.

Jensen, Jens Lykke, Gaardejer; f. 23. Dec. 1896 i Boulstrup; Søn af Gdr. Kristen Jensen og Hustru Marie, f. Mikkelsen; gift (7. Nov. 1919) m. Karen Kirstine Jensen. Elev paa Eriksminde Efterskole og Malling Landbrugsskole. Fmd. f. Odderegns samv. Kontrollforeninger og for Hads Herreds Ldbf.s Husdyrudvalg og Regnskabsudv.

Adresse: Boulstrup pr. Boulstrup.

Jensen, Jens Marinus, Forstander; f. 8. Okt. 1896 i Faster pr. Skern; Søn af Gdr. Jens Chr. Jensen og Hustru Kirsten Marie, f. Jørgensen; gift (30. Okt. 1921) m. Aslaug Anna Margrethe Hansen. Højskolelærer ved Køng og Antvorskov m. fl. Højskoler. Forstander for Brøderup Højskole fra 1927. Fmd. f. De danske Ungdomsforeninger. Fmd. for en dansk Komité for Udveksling af nordisk Landboudom. Medl. af Det unge Grønseværns Fællesraad, af Kirkeligt Verdensforbunds Repræsentantskab samt Medl. af Foreningen »Norden«s Repræsentantskab. Har udg. en Række Biografier og Bøger omhandlede Ungdommens Uddannelse og Opdragelse.

Adresse: Brøderup Højskole, Tappernøje St.

Jensen, Jens Marius, Gaardejer, Sognefoged; f. 22. Febr. 1884 i Morud; Søn af Gdr. Mathias Jensen og Hustru Karen Marie, f. Madsen; gift (30. Juli 1909) m. Anna Kirstine Sørensen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Rue Andelsmejeri fra 1916, for Hesteforsikringen og for Vestfyns Transformatorforening. Sognefoged fra 1915.

Adresse: Morud.

Jensen, Jens Martin, Gaardejer; f. 24. Aug. 1884 i Taastrup pr. Stege; Søn af Gdr. Jens Jensen og Hustru Dorthæa, f. Nielsen; gift (24. Aug. 1911) m. Marie Christiansen. Elev paa Askov Højkole. Landbrugskandidat 1909. Amsraadsmedl. i Gl. Roskilde Amt.

Adresse: Kildebrønde, Taastrup.

Jensen, Jens Michael, Gaardejer; f. 18. Marts 1887 i Væth; Søn af Grd. Mikkel Jensen og Hustru Maren, f. Christensen; gift (15. Juni 1916) m. Eline Petersen. Elev paa Dalbynder Højskole 1902—03 og paa Ødum Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Planteavlsvd. i Langaa Ldbf. for Værum Andelsmejeri og for Hesteavlssforeningen i Værum. Medl. af Best. for Randers Amt Mejeriforening og for Landbobanken i Randers. Sogneraadsm. 1929—37.

Adresse: »Kristineminde«, Værum pr. Randers.

Jensen, Jens Nielsen, Gaardejer; f. 8. Febr. 1881 i Bække; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Anne Marie, f. Christensen; gift (18. Okt. 1907) m. Karen Andersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1901—02. Fmd. f. Bække Andelsmejeri og Bække Afdeling af Dansk Andels Gødningsforr. Medl. af Best. f. Bække Sparekasse.

Adresse: Guldbjerg, Bække.

Jensen, Jens Peder, Gaardejer; f. 7. Dec. 1883 i Vinderup, Sandby Sogn; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru Kirstine, f. Jensen. Fmd. f. Kølebæk Andelsmejeri fra 1931. Repræsentant f. Bondestandens Sparekasse 1934 og Københavns Mælkeudvalg.

Adresse: Aasø, Glumsø.

Jensen, Jens P., Gaardejer; f. 11. Dec. 1887 i Langstrup; Søn af Gdr. Hans Jensen og Hustru, f. Mortensen; gift (12. Nov. 1920) m. Mathilde Jørgensen. Elev paa Høng Højskole 1907—08. Fmd. f. Toft Andelsmejeri. Medl. af Best. f. De

sjæll. Mejeriers Mælkeudvalg. Medl. af Repræsentantskabet i Brandforsikr. »Vermund«.

Adresse: Timesgaard pr. Fredensborg.

Jensen, J. P., Amsraadsmedlem; f. 24. Aug. 1875 i Erslev Sogn, Thisted Amt; Søn af Grd. Kresten Jensen; gift (5. Dec. 1912) m. Sidsel Kristensen. Elev paa Galtrup Folkehøjskole 1904—05. Medl. af Thisted Amsraad siden 1935, Medl. af Skatteraadet for Morsø Skattekreds siden 1934, Medl. af Provstiudvalget for Morsø Provsti siden 1922. Fmd. f. Andelsmejeriet Erslev fra 1925. Revisor i Andelssvineslagteriet »Morsø«. Medl. af Repræsentantskabet for Morsølands Folkebank.

Adresse: Tødsø pr. Nykøbing Mors.

Jensen, J. P., Mejeribestyrer; f. 20. Marts 1885 i Nr. Snede; Søn af Hmd. Jens Peter Jensen og Hustru Laurine, f. Kaspersen; gift (14. Marts 1911) m. Maren Petrea Fløe. Forskellige Skoler og Kursus. Fmd. for Ringkøbing Amts Sdr. Kreds af Dansk Mejeristforening. Kommunalrevisor for Staby Kommune. Siden 1910 Bestyrer paa »Fjordsminde«.

Adresse: »Fjordsminde« pr. Ulfborg.

Jensen, J. Peter, Gaardejer; f. 21. Aug. 1868 i Taars; Søn af Grd. Jens Andreas Jensen og Hustru Karoline, f. Jensen; gift (11. Dec. 1895) m. Elisabeth Larsen. Fmd. f. Andelsmejeriet

»Katrinelund«, Hjørring og for Kontrolfor-
eningen.

Adresse: Holmen, Hjørring.

Jensen, Jens Peter Vollesen, Landmand; f. 5. Aug. 1899 i Agerskov Sogn; Søn af Gdr. Iver B. Jensen og Hustru Sille, f. Vollesen; gift (21. Nov. 1922) m. Anna Sofie Jensen. Elev paa Hoptrup Højskole 1920. Fmd. f. Husmandsfor-
eningen i Agerskov og Omegn og for Haderslev Vester Amts Sammenslutning. Medl. af Sam-
virksomhedens Hovedbest. Best.medl. i Foren.
Danske-sønderjydske Krigsdeltagere.

Adresse: Vellerup pr. Agerskov.

Jensen, Jens Søren, Gaardejer; f. 15. Okt. 1882 i Taaning; S. af Husmd. Rafael Jensen og Hustru Maren, f. Sørensen; gift (5. Nov. 1909) m. Ane Marie Poulsen. Elev paa Testrup Høj-
skole 1903—03 og paa Ladelund Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Taaning Andelsmejeri.

Adresse: Taaning pr. Skanderborg.

Jensen, Johs., Gaardejer; f. 18. Nov. 1884 i Toustrup; Søn af Gdr., Landstingsmd. Niels Jensen og Hustru Inger Kirsline, f. Sørensen; gift (19. Sept. 1919) m. Violette Olsen. Elev paa Flemming Efterskole 1901—02, Askov Højskole 1911—1912 og Ladelund Landbrugsskole 1904—05. Sogneraadformand fra 1927. Amsraads-

medl. fra 1935. Medl. af Best. f. Frisenborg F. B. Ldbf. og Aarhus-Hammel Jernbane.
Adresse: Toustrup.

Jensen, Johannes, Gaardejer; f. 16. Okt. 1873 i Køng Sogn; Søn af Gdr. Jens Hansen og Hu-
stru, f. Petersen; gift (15. Maj 1896) m. Thora Andersen. Elev paa Brøderup Højskole 1891—92 og 1893—94. Fmd. f. Haslev Andelsvineslagteri fra 1918. Medl. af Landsudvalget Svineavlsl-
edelse fra 1932 og af Fællesbestyrelsen for de De samv. Andelsslagterier fra 1928—38. Medl. af Baconudvalget 1933—38.

Adresse: Dysted pr. Olstrup.

Jensen, Johannes, Konsulent; f. 19. Aug. 1906 i Norre; Søn af Rentier Chr. Jensen, Eskildstrup, og Hustru Anna, f. Clausen; gift (19. April 1935) m. Meta Jørgensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1924—25 og Korinth Landbrugsskole 1925—26. Landbrugskandidat 1929. Konsulent i Husdyrbrug og Planteavl for Langelands landøk. Forening fra 1935.

Adresse: Tullebølle, Langeland.

Jensen, Johannes, Gaardejer; f. 13. April 1888: Søn af Gdr. Jens Jensen og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift (22. Marts 1919). Elev paa Rød-
kilde Højskole og paa Høng Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. De samv. sjællandske Ldbfr.s Kvægbrugs-Udvalg og Medl. af De samv. danske Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: Tostrup, Stege.

Jensen, Johannes, Lærer; f. 3. April 1891 i Rynkeby pr. Ringe; Søn af Lærer A. Jensen og Hustru Johanne, f. Clausen; gift (2. Juni 1923) m. Anna Frandsen. Elev paa Skaarup Semina-
rium 1913 og desuden frekventeret forsk. Kursus. Fmd. f. Det grundtv. Ungdomsarbejdet i Lejrskob samt for Idrætsforeningen og for Fjer-
kræklubben for Sønderkov og Omegn. Medl. af Forr.udvalget for Sydjysk Andelsfjerkræslagteri i Vamdrup.

Adresse: Lejrskov, Lunderskov.

Jensen, Johannes, Statskonsulent; f. 17. Okt. 1888 i Bovlund; Søn af Købmand Nis Jensen og Hustru Louise, f. Demant; gift (14. Aug. 1913) m. Karen Marie Ravn. Elev paa Skibelund Efterskole 1902—03, Ollerup Højskole 1907—08 og Ladelund Mælkeriskole 1909—10. Landbrugskandidat 1912. Fmd. f. Ladelund Landbrugs- og Mejeriskoles Elevforening, for Landbrugets faglige Medarbejdere i Sønderjyl-
land og for »Folkeligt Samfund« i Aabenraa. Medl. af Statens Mejeriudvalg og flere andre

Udvalg. Sekretær for Sønderjyds Mejeriforening og for Foreningen af jyske Ldbfr.s Mejeriudvalg. Redaktør af Mejeriteksten i »Nordslesvigsk Landbrugs- og Mejeritidende«.

Adresse: Aabenraa.

Jensen, Johannes Løvendahl, Konsulent; f. 14. April 1882 i Sønder Omme Sogn; Søn af Kbmd. H. C. Jensen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (12. Nov. 1909 m. Martine Gustenhoff. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1902—03 og Skaarup Landbrugsskole 1906. Landbrugskandidat 1908. Konsulent ved Statens Fjerkræavlsudvalg fra 1931.

Adresse: Godthaabsvej 360 A, Kbhvn.

Jensen-Kamp, A. P., Husmand; f. 21. Sept. 1877 i Stege Landsogn; Søn af Tømrer H. P. Jensen Kamp og Hustru Karen Kirstine, f. Olsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1895—96. Fmd. f. Sydjyds Kredsforening.

Adresse: Bøgely, Brørup.

Jensen, Karl, Gaardejer; f. 22. Juli 1882 i Ølstykke; Søn af Gdr. Ole Jensen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (15. Juli 1910) m. Karen Jørgensen. Elev paa Høng Højskole 1900—1901 og Tune Landboskole 1904—05. Fmd. f. Frederiksborg Amts Planteavlsforening, Frederiksborg Amts Mejeriforening og Langager Andelsmejeri.

Medl. af Best. f. Frederiksborg Amts Ldbf.,

Frederiksborg Amts Grundforbedringsudvalg, Landbrugsmin. Kartoffeleksportudvalg og Mejeriernes Arbejdsgiverforening. Medl. af Repræsentantskabet for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, af De østlige Øers Mejeriforening og af Mejeriernes Mælkenoteringsudvalg.

Adresse: Bækkegaard pr. Ølstykke.

Jensen-Klejs, Jørgen Sørensen, Sparekassedirektør, Kmd. af Dbg., DM.; f. 19. Maj 1863 i Nebsager; Søn af Gdr. Jens Andersen og Hustru Susanne, f. Jørgensen; gift (1. Juli 1886) m. Nielsine Knudine Hansen. Elev paa Grejsdal Landbrugsskole 1882. Fmd. for Statens Tilsyn med Braaskovgaard, De samv. jyske Spareforeninger, Spareforeningen for Horsens og Omegn og Akts. »Horsens Folkeblad«. Medl. af Best. for Nationalbanken og Forsikrings-Akts. »Hafnia«.

Adresse: Klejs pr. Gramrode.

Jensen, Knud, Gaardejer; f. 20. Dec. 1884 i Hørslev; Søn af Grd. Niels Jensen og Hustru Nielsine Marie, f. Poulsen; gift (23. Marts 1915 m. Helene Marie Andersen. Elev paa Klank Højskole 1899—1900 og paa Malling Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Alken Mejeri fra 1917.

Adresse: Bjedstrup pr. Alken.

Jensen, Knud Marius, Svineavlskonsulent; f. 17. April 1871 i Brandsby, Hjastrup Sogn, Odense

Amt; Søn af Hus- og Handelmd. Jens Johansen og Hustru Marie Kirstine, f. Jensen; gift m. Agnes Hansen. Prlm. 1888. Elev paa Dalum Mejeriskole 1896. Landbrugskandidat 1900. Konsulent i Holbæk Amts Ldbf. og Odsherreds Ldbf. 1901—18. Assistent i Svineavl (1906—27). Ledende Konsulent i Svineavl for De samv. danske Andels-Svineslagterier fra 1928.

Adresse: Villakvarteret 62, Holbæk.

Jensen, Knud Otto, Gaardejer; f. 14. Marts 1885 i Næsby Strand; Søn af Gdr. Hans Peter Jensen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (26. Okt. 1910) m. Helga Christensen. Elev paa Ryslinge Højskole 1904—05. Fmd. for Stilling Andelsmejeri fra 1930. Sognerrepræsent. for Slagelseegnens Ldbf. Medl. af Handels- og Landbrugsbanken i Slagelse.

Adresse: Kr. Stilling.

Jensen, Knud P., Direktør; f. 5. April 1868 i Gl. Rye; Søn af Skovfoged Marten Jensen og Hustru Mette Kirstine, f. Knudsen; gift (21. Dec. 1907) m. Marie Charlotte Andersen.

Adresse: Ry.

Jensen, Kr., Gaardejer; f. 31. Jan. 1888 i Lundø Sogn; Søn af Sognefoged Peder Jensen og Hustru Kristine, f. Christensen; gift (17. Nov. 1908) m. Kirsten Marie Thomsen. Elev paa Dalbynder Højskole 1909. Fmd. f. Andelsmejeriet »Hald« siden 1930 og for Hald Kvægavlforening. I Best. for Hald Brugsforening. Dømd. v. Fællesskuerne for jydsk Kvæg.

Adresse: Hald, Højslev.

Jensen, Kr., Gaardejer; f. 8. Juli 1890 i Hatholt, Taars Sogn; Søn af Grd. Jens Jensen og Hustru Mathilde, f. Madsen; gift (14. Nov. 1916) m. Anna Simonsen. Elev paa Kvissel Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Dronninglund Herreds Ldbf. 1930—35. Planteavlsludv. i samme fra 1925—30 og igen

fra 1936. Har desuden forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: Try Vestergaard, Thorshøj.

Jensen, Kristen, Gaardejer; f. 16. Aug. 1878 i Hvirring; Søn af Grd. Mikkil Peter Jensen og Hustru Karen, f. Christensen; gift (8. Maj 1912) m. Katrine Terkelsen. Elev paa Flemming Efterskole 1894—95, Ollerup Højskole 1897—98 og paa Korinth Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Egedal Andelsmejeri fra 1935—37. Medl. af Best. f. Horsens Landboforening og for Fællesledelsen siden 1929. Har været i Sogneraadet fra 1917—25. Fmd. f. Horsens Banks Repr.skab siden 1938.

Adresse: Lundumgaard, Lundum.

Jensen, Kristian, Mejeribestyrer; f. 28. Nov. 1893 i Hvilsted; Søn af Husmd. Niels Jensen og Hustru Dorthea Marie, f. Laursen; gift (1. Aug. 1919) m. Sara Pedersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1918—19. Medl. af Best. f. Ny Solbjerg Landboforening, Kasserer og Regnskabsfører.

Adresse: Andelsmejeriet Ny-Solbjerg, Aarhus.

Jensen, Kristian Martin, Husmand; f. 11. Juni 1888 i Husby, Annisse Sogn; Søn af Hmd. Jens Jensen og Hustru Ane Margrethe, f. Mathiesen; gift (25. Okt. 1914) m. Anna Larsen. Fmd. f. Skærød Andelsmejeri og Annisse Foredragsforening. Sogneformand for Hagelskadeforsikringen. Medl. af Best. f. Annisse Foderstofforening.

Adresse: Huseby pr. Helsingø.

Jensen, Lars, Gaardejer; f. 12. Jan. 1872 i Kissendrup; Søn af Husejer Hans Jensen og Hustru Ane Marie, f. Larsdatter; gift (25. April 1903) m. Kristiane Mathilde Madsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1894—95. Fmd. f. Rosvang Andelsmejeri fra 1913. Medl. af Best. f. Revninge og Omegns Kontrolforening.

Adresse: Mullerup, Ullerslev, Fyn.

Jensen, Lars, Gaardejer; f. 28. Nov. 1875 i Jerup; Søn af Grd. Niels Jensen og Hustru

Marie, f. Larsen; gift (25. Okt. 1901) m. Agnes Hjorth. Elev paa Kvissel Højskole 1893—94. Fmd. f. Aalbæk Andelsmejeri fra 1910. Medl. af Best. f. Ldbf. i en Aarrække indtil 1937; Medl. af Menighedsraadet for Jerup Kirke-distrikt.

Adresse: Napstjert pr. Jerup.

Jensen, Laurits Adolf, Statshusmand; f. 6. Aug. 1876 i Skive; Søn af Skrædder Jens Jensen og Hustru Bolette Johanne, f. Nielsen; gift (30. April 1909) m. Anne Kirstine Knudsen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskoles Kursus for Landmænd. Fmd. f. Grundforbedringsudvalget i Odense Amt. Næstfmd. i Bogense Andelsslagteri. Distriktsforstander i Husmandsbrandkassen. En Aarrække i Bestyrelsen for de samv. fynske og danske Hmdfr. samt en Række lokale Tillidshverv.

Adresse: Ringe pr. Uggerslev.

Jensen, Laurits, Gaardejer; f. 8. Marts 1887 paa Skagen; Søn af Grd.. Godtfred Jensen og Hustru Oline, f. Møller; gift (1. Jan. 1914) m. Mine Kirstine Jensen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Norden«, Skagen, fra 1933, desuden for Hesteforsikringen.

Adresse: Skagen.

Jensen, Laurs, Regnskabskonsulent; f. 7. Sept. 1893 i Rimmerslund; Søn af Grd. Jens Chr.

Jensen og Hustru Karen, f. Mortensen; gift (30. Marts 1926) m. Emilie Petersen. Elev paa Rønde (Djursland) Højskole 1912—13 og paa Korinth Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Lærer paa Rønde Højskole fra 1924—26. Regnskabskonsulent for Dronninglund Herreds Ldbf. fra 1926., tillige Gaardejer.. Revisor i Andelsslagteriet i Søby.

Adresse: »Lille Fæbroen«, pr. Agersted.

Jensen, Marius, Gaardejer; f. 19. Sept. 1881 i Ellinggaard; S. af Grd. Søren Jensen og Hustru Magdalene, f. Jensen; gift (27. April 1926) m. Hermine Wellner. Elev paa Askov Højskole 1905—07 og paa Malling Landbrugsskole 1901—02 og 1908—09. Fmd. f. Elling-Ejer Andelsmejeri fra 1926. Har haft forsk. lokale Tillidshverv bl. a. i Sogneraadet og for Menighedsraadet.

Adresse: Ellinggaard pr. Horsens.

Jensen, Marius, Konsulent i Regnskab, f. 5. Okt. 1876 i Kankbølle; Søn af Gdr. S. Chr. Jensen og Hustru Ellen Marie, f. Pedersen; gift (12. Jan. 1934) m. Ingeborg Krause Willadsen. Elev paa Ladelund Mælkeriskole 1896—97. Mejeribestyrer 1900—34. Konsulent i Regnskabsføring ved Aarhus Amts landøkon. Selskab.

Adresse: Skjødstrup.

Jensen, Martin, Gaardejer; f. 26. Okt. 1877 i Hvidebjerg; Søn af Lærer Johan Chresten Jensen og Hustru Anna, f. Als; gift (1906) m. Johanne Nielsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1899. Landbrugskandidat 1903. Sekretær for Fyns belgiske Hesteavl fra 1917 og for Dansk belgisk Hesteavl fra 1927.

Adresse: Mangaard, Naarup.

Jensen, Nicolaj, Parcelist; f. 31. Marts 1883 i Græsted; Søn af Gdr. Peter Jensen og Hustru Maren, f. Larsen; gift (14. Maj 1911) m. Laura

Nielsen. Medl. af Best. f. De samv. sjællandske Hmdfr.

Adresse: Tjørnehøj, Fredensborg.

Ldbf. 1912—37, for Landmandsbankens Afd. i Nykøb. S. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Ldbf. Landvæsenskommisær. Medl. af Afvandingskomm. og af Akkordudvalget for Holbæk Amt.

Adresse: Damgaard, Lumsaas pr. Nykøb. Sj.

Jensen, Niels, Gaardejer; f. 27. Feb. 1895 i Høngaard, Ø. Vraa; Søn af Gdr. Anders Jensen og Hustru Else, f. Juliussen; gift (21. Sept. 1926) m. Agnes Jørgensen. Elev paa Vraa Højskole 1912—13 og Høng Landbrugsskole 1921—22. Fmd. for Ø. Vraa Andelsmejeri fra 1932. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Høngaard, Øster Vraa.

Jensen, Niels Gregers, Gaardejer; f. 14. Aug. 1887 i Kidserup; Søn af Gaardmd. Niels Jensen og Hustru Kirsten, f. Hansen; gift (29. Maj 1923) m. Marie Larsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1906—07. Fmd. f. Tudse Næs Andelsmejeri. Medl. af Best. for Forsamlingshuset og Hørby Færgetro A/S.

Adresse: Udby pr. Holbæk.

Jensen, Niels, Gaardejer; f. 6. Aug. 1883 i Essenbeck Ladegaarde; Søn af Gdr. Peder Søby Jensen og Hustru Mette Kirstine, f. Nielsen; gift (12. Maj 1908) m. Anna Brask. Elev paa Testrup Højskole 1901, Djursland Højskole 1904 og Ødum Landbrugsskole 1905. Fmd. f. Randers Andelsmejeri. Næstfmd. i Husdyrvoldgiften f. Randers Købstads Retskreds. Medl. af Mønstringskommissionen for Jydske Dragonregiment.

Adresse: Højslet pr. Randers.

Jensen, Niels, Gaardejer, Sognefoged, R. af Dbg.; f. 4. Febr. 1866 i Lumsaas; Søn af Gdr. Jens Larsen og Hustru Kirsten, f. Larsdatter; gift (28. Okt. 1892) m. Sofie Oline Andersen. Elev paa Vallekilde Højskole 1886—87. Fmd. f. Nykøbing S. Svin slagteri 1914—19, for Odsherreds

Jensen, Niels Peter, Gaardejer; f. 27. Jan. 1865 i Stubberup; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Marie, f. Petersen; gift (22. Marts 1892) m. Anne Jensen. Fmd. f. Faarevejle Andelsmejeri i ca. 25 Aar. Medl. af Best. for Faarevejle Sparekasse. Kontorbestyrer for Bondestandens Sparekasse i Faarevejle.

Adresse: Bøgebjerggaard, Faarevejle.

Jensen, Oluf, Forstander, R.; f. 26. Marts 1885 i Ølstykke; Søn af Gdr. Ole Jensen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (10. Sept. 1910) m. Hansine Krag. Elev paa Høng Højskole 1901—02 og Høng Landbrugsskole 1905—06. Landbrugskandidat 1908. Forstander for Slingerup Landbrugsskole fra 1913. Fmd. f. Frederiksborg

Amts Ldbf., Kartoffelmelsfabriken i Grimstrup og for Kartoffelmels-Centralen. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Ldbf. Næstfmd. i Øernes Andels Foderstofforr. og i Dansk Andels Gødningsforetning.

Adresse: Landbrugsskolen, Slangerup.

Jensen, Ole, Gaardejer; f. 9. Feb. 1888 i Aulum Sogn; Søn af Husmd. Jens Pedersen Østergaard og Hustru Karen Marie, f. Olesen; gift (17. Maj 1912) m. Anna Katrine Grønbeck. Deltaget i Studiekredse vedrørende landbrugsfaglige Spørgsmaal. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Aulum og Omegns Ldbf. og for Andelsmejeriet i Aulum, samt for Aulum Kvægavlsforening. I Bestyrelsen for Gødnings- og Foderstofforeningen og for Kontrolforeningen.

Adresse: Tved, Aulum.

Jensen Peder, Gaardejer; f. 26. Aug. 1881 i Vejby; Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Ellen Kristine, f. Petersen; gift (29. April 1912) m. Magda Nielsen. Fmd. f. Vejby Andelsmejeri 1931—37. Medl. af Best. f. Vraa Andels-Svine-slagteri.

Adresse: Elmegaard, Vejby, Vraa.

Jensen, Peder, Gaardejer; f. 9. Dec. 1879 i Vandborg Sogn; Søn af Smed og Gdr. Jens Chr. Jensen og Hustru Kirsten, f. Christensen (23. Okt. 1907) m. Mariane Madsen. Elev paa Vest-

birk Højskole 1902—03 og hos Anton Sørensen, Haubro, Sommeren 1903. Fmd. for Andelsmejeriet i Vandborg i 9 Aar. I Best. for Skodborg-Vandfuld Herreders og Lemvig Ldbf. I Best. for Kvægavlsforening og for Gødningsforeningen. Fmd. for Tilsynsraadet i Vandborg-Ferring Sparekasse. Sogneraadsm. for Vandborg-Ferring Kommune i 8 Aar. Medlem af sønderjydsk Grænseforening for Lemvig og Omegn. Vurderingsmand til Ejendomsskyld for Vandborg-Ferring.

Adresse: Lil. Kubstrup, Vandborg, Bonnet.

Jensen, Peder, Gaardejer; f. 4. Aug. 1877 i Borbjerg Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Sognefoged, Gaardejer Jens Peder Jensen og Hustru Susanne Birgitte Katrine, f. Pedersdatter; gift (15. Nov. 1907) m. Johanne Emilie Larsen. Elev paa Testrup Højskole 1903—04 og Tune Landbrugsskole 1906—07. Næstfmd. i De jydsk Ldbf.s Planteavlsudvalg. I Bestyrelsen for Hjerm-Ginding Herreders Ldbf. fra 1923, Fmd. for samme 1924—26. Tidl. Assistent og Konsulent for Ldbf. samt i flere Aar Fmd. for Planteavlsudvalget. Næstfmd. i Vejrum Sogneraad. Fmd. f. Skolekommissionen. Medl. af Fredningsnævnet og Fmd. f. Jagtafløsningen.

Adresse: Qvistgaard, Struer.

Jensen, P. D., Parcellist, Sogneraadformand, f. 16. Jan. 1880 i Skævinge; Søn af Skomager

Lars Jensen og Hustru Sidse Marie, f. Davidsen; gift (1911) m. Anna Hansen. Elev paa Fred.borg Højskole 1901—02, Ladelund Landbrugsskole 1904—05 og Askov Højskole 1908—09 og 1909—10. Fmd. f. Fred.borg Amts samv. Hmdfr., Frd.borg Amts Driftslaane forening for mindre Jordbrugere, Landboorganisationernes Svineavl-sarb. i Fred.borg Amt, Lyng-Uggeløse Brugsforening, og Fmd. f. Sogneraadet i Lyng-Uggeløse Kommune. Næstformd. for Fred.borg Amts Sogneraadforening og Medl. af Best. for Slangrup-banen.

Adresse: »Moselund«, Lyng St.

Jensen, Peter Gustav, Gaardejer; f. 21. Juli 1879 i Pedersborg Sogn; Søn af Skovfoged Thomas Jensen og Hustru Amalie, f. Hansen; gift (14. Okt. 1904) m. Ane Hansen. Fmd. f. Døjringe Andelsmejeri fra 1932. Sognefmd. f. Storm- og Hagelskadeforsikringen.

Adresse: Døjringe.

Jensen, Peter Tovborg, Konsulent; f. 31. Aug. 1899 i Klostermølle; Søn af Gdr. Kr. Tovborg Jensen og Hustru Ane Marie, f. Bjerre. Elev paa Borups Højskole i København 1918—20 og Dalum Landbrugsskole 1925—26. Landbrugskandidat 1930. Konsulent for Salling Ldbf. i Planteavl og landøk. Ungdomsarbejde fra 1931. Medl. af Afvandingskommissionen for Viborg Amt og Viborg Amts Aftenskoleforening. Landbrugslærer ved Krabbesholm Højskole.

Adresse: Krabbesholm, Skive.

Jensen, Poul, Gaardejer; f. 17. Okt. 1885 i Smerup; Søn af Sognefoged Jørgen Jensen og Hustru Ane, f. Olsen; gift (30. April 1910) m. Anna Margrethe Hansen. Elev paa Vallekilde Højskole 1903—04. Fmd. f. Hellested Andels-

mejeri. Medl. af Best. for Køge Svineslagteri 1926—31.

Adresse: Broagergaard, Hellested pr. Haarlev.

Jensen, Poul, Gaardejer; f. 2. April 1907 i Værum; Søn af Gdr. Jens Jensen og Hustru Kristine, f. Kastrup; gift (27. Juni 1933) m. Ingeborg Poulsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1927—28 og Dalum Landbrugsskole 1929—30. Fmd. f. Regnskabsforeningen for Randers 2den Kreds. Medl. af Best. f. Brugsforeningen »Værum« og af Menighedsraadet.

Adresse: Bjerregaard, Værum pr. Randers.

Jensen, Poul, Gaardejer; f. 7. Maj 1882 i Flynder Sogn; Søn af Hmd. Jens Chr. Jensen og Hustru Inger Marie, f. Poulsen; gift (17. Nov. 1909) m. Oline Lillelund. Fmd. for Andelsmejeriet »Bækmarksbro« i 7 Aar. Medl. af Sogneraadet i Møborg Kommune i 10 Aar. Kasserer i samme gennem en Aarrække. Fmd. for Svine-reguleringsnævnet siden Begyndelsen 1933. Vurderingsmand for den Vest- og Sønderjydske Kreditforening i Ringkøbing.

Adresse: Møborg, Bækmarksbro.

Jensen, Povl Frederik, Gaardejer, Folketingsmand; f. 22. Juli 1879 i Ferritslev, Rolfsted Sogn; Søn af Hmd. Jens Jensen og Hustru Val-

borg, f. Povlsen; gift (31. Aug. 1904) m. Karen Marie Kristiansen. Fmd. f. Brandsby Brugsforening. Medl. af Best. for Fyns Stifts Husmandsskole og for Fællesledelsen for Kvægavls- og Kontrolforeninger i Fyns Stift.

Adresse: Horsebæk pr. Otterup.

Jensen, Rask, Gaardejer; f. 9. Febr. 1881 i Gjesing; Søn af Gdr. Jens Gammelby Jensen og Hustru Kirstine, f. Råksen; gift (4. Maj 1914) m. Johanne Elisabeth Jensen. Elev paa Askov Højskole 1909—10 og Ladelund Landbrugsskole 1900—1901. Fmd. f. Ribe Amts vestre Ldbfr. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr.

Adresse: Gjesing pr. Esbjerg.

Jensen, Svend Rikardt, Konsulent, Landbrugs- lærer; f. 29. Nov. 1911 i Haslev; Søn af Forst. Jens Kristian Jensen og Hustru Ane Marie, f. Olesen. Realeks. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1929—30 og Haslev udv. Højskole 1932—33. Landbrugskandidat. Ass. i Landbrugsraadet. Planteavlskonsulent for Haslev & Omegns Ldbf. fra 1938.

Adresse: Haslev.

Jensen, Sven Ejlif, Konsulent; f. 30. April 1909 i Karise; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Ane Marie, f. Pedersen; gift (9. Juni 1935) m.

Kirstine Brøgger. Prlm. 1926. Elev paa Sydsjællands Landbrugsskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Regnskabskonsulent f. Stevns Ldbf. og Fakse m. fl. Herreders Ldbf. fra 1936.

Adresse: Karise.

Jensen-Sønderup, Jens Theodor, Gaardejer; f. 29. Okt. 1888 i Sønderup; Søn af fhv. Minister Jens Jensen Sønderup og Hustru Mariane, f. Nielsen; gift (1. Nov. 1916) m. Signe Nielsen. Elev paa Støvring Højskole 1907—08 og Tune Landbrugsskole 1909—10. Landbrugskandidat 1916. Fmd. f. Sønderup-Suldrup Sogneraad, Himmerlands samv. Ldbfr. og Aars & Omegns Ldbf. Medl. af Best. f. Aalborg Amts Sogneraadforening.

Adresse: Kærvang pr. Støvring St.

Jensen, Søren, fhv. Gaardejer; f. 1. Maj 1866 i Raaby; Søn af Gdr. Lars Jensen og Hustru Karen Kirstine, f. Sørensen; gift (15. Juni 1894) m. Eleonora Christiane Christiansen. Elev paa Lyngby Landboskole 1883—84. Sogneraadsm. 1902. Medl. af Best. f. Stevns Ldbf. og Sekretær for Hoppecentret Sjælland.

Adresse: Jernbanevej 2, St. Hedinge.

Jensen, Søren Chr., Gaardejer; f. 23. Sept. 1870 i Dronninglund; Søn af Husejer Lars Jensen og Hustru Kirsten, f. Kolding; gift (17. Nov. 1893) m. Kirstine Jørgensen. Tidl. Fmd. for Andelsmejeriet »Rørup«. Fmd. for Vodskov Transformatorforening. Tidl. Medl. af Sogneraadet, og i Best. for Brugsforeningen.

Adresse: Nygaard, Vodskov.

Jensen, Søren Ingvard, Husmand; f. 30. Okt. 1904 i Voer; Søn af Boelsmd. Henrik Jensen og Hustru Sofie, f. Nielsen; gift (17. Nov. 1936) m. Marie Kjeldsen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1930—31. Fmd. f. Hvorslev Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Ulstrup og Omegns

Hmdf. og Kontrolforening. Lærer ved Ldbf.s og Hmdf.s Ungdomsundervisning.

Adresse: »Højvang«, Danstrup Mark pr. Ulstrup.

bestyrer i Centralafrika. Forstander paa Husmandsskolen ved Odense fra 1934.

Adresse: Husmandsskolen, Odense.

Jensen Theodor, Gaardejer; f. 11. Okt. 1883 i Tølløse; Søn af Gdr. L. Peter Jensen og Hustru Karen, f. Hansen; gift (28. Juli 1911) m. Martha Hansen. Elev paa Haslev Højskole 1901—02 og Haslev Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Baarse Andelsmejeri fra 1932 og for Voldgiften for Handel med Husdyr fra 1934. Medl. af Best. for Ldbf. og for D. L. K. for Præstø Amt.

Adresse: Østred, Præstø.

Jensen, Thomas, Gaardejer; f. 27. Juni 1883 i Vraa; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Johanne, f. Thomsen; gift (26. Okt. 1917) m. Anna Østergaard. Elev paa Vraa Højskole 1904—05 og 1906—07. Fmd. f. Vraa Sparekasse og Foderstofforeningen i Vraa (Jydsk Andelsfoderstofforen.). Medl. af Best. for Vraa Andelsmejeri, Vraa Vareindkøbsforening og Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening. Tillidsmand for Hedeselskabet fra 1934.

Adresse: Ny Bundgaard, Vraa.

Jensen, Theodor, Konsulent; f. 7. Nov. 1890 i Skørring; Søn af Mejeribest. R. J. Jensen og Hustru Kristine, f. Hansen; gift (1922) m. Margrethe Bak. Elev paa Roskilde Højskole 1910—11 og Tune Landboskole 1912—13. Landbrugskandidat 1916. Planteavskonsulent for Randers Amts Husholdningsselskab fra 1919.

Adresse: Frederiksplads 12, Randers.

Jensen, Thorvald, Statshusmand; f. 12. Nov. 1899 i Hundslund Sogn; Søn af Parc. Peter Jensen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (20. Maj 1923) m. Hansigne Olsen. Fmd. f. Hunseby Sogns Hmdf. 1929—39 og De samv. Hmdfr. i Lollands-Falsters 2. Kreds fra 1935. Medl. af Husdyrbrugsudvalget.

Adresse: Hunseby pr. Maribo.

Jensen, Th. Fjord, Forstander; f. 9. Sept. 1893 i Skørring; Søn af Gdr. Rasmus Johan Jensen og Hustru Dorihea Kristine, f. Hansen; gift (2. Marts 1928) m. Margrethe Smidt. Elev paa Roskilde Højskole 1913—14 og Ladelund Mejeriskole 1917—18. Landbrugskandidat 1920. Lærer paa Ladelund og Dalum Mejeriskoler. Mejeri-

Jensen, Valdemar, Husmand; f. 13. Okt. 1898 i Ensted; Søn af Husmd. Jens Jensen og Hustru Emilie Sofie, f. Svenson; gift (2. Jan. 1919) m. Cecilie Marie Clausen. Fmd. f. Als og Sundeved Driftslaane forening for mindre Jordbru-

gere. Kasserer og Sekretær for Aabenraa Omegns Gødningskalkselskab. Vurderingsmand for Jydsk Brandforsikringselskab.

Adresse: Traadsbøl pr. Bovrup.

Jensen, Valdemar Schrøder, Gaardejer; f. 12. Aug. 1882 i Kollemorten; Søn af Kroejer Søren Jensen og Hustru Margrethe, f. Nielsen; gift (27. Nov. 1915) m. Sigrød Mortensen. Fmd. f. Kollemorten Andelsmejeri fra 1934. Kasserer i Øster Nykirke Sogns Sparekasse fra 1934.

Adresse: Sdr. Kollemorten.

Jensen, Valdemar, Gaardejer; f. 10. Nov. 1876 i Fruering-Gjesing; Søn af Gdr. Rasmus Jensen og Hustru Hanssine, f. Hansen; gift (7. Maj 1902) m. Karen Nielsen Baatrup. Elev paa Rye Højskole 1897—98. Sogneraadformand 1912—24 og igen fra 1929. Fmd. f. den lokale Andelsfoderstofferforening. Medl. af Best. f. Dansk Andels Kulforretning og for Hadsherreds Pakhusforening.

Adresse: Nølev pr. Odder.

Jensen, Vagn, Gaardejer; f. 10. Dec. 1896 i Stenum; Søn af Gdr. Thomas Jensen og Hustru Mathea, f. Albertsen; gift (25. Okt. 1924) m. Johanne Dam. Elev paa Vraa Højskole 1915—16 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Fmd. for Ingstrup Andelsmejeri fra 1936.

Adresse: »Nygaard« pr. Ingstrup.

Jeppesen-Drusebjerg, P., Parcellist, Direktør; f. 7. Marts 1877 i Uglerup; Søn af Gaardfæster Jens Jeppesen; gift (12. Juni 1931) m. Marie Andersen. Landstingsmand 1914—36. Direktør for Dansk Andels Gødningsforretning. Kommiteret i Andels-Pensionsforeningen. Medl. af Landbrugsraadet fra 1928.

Adresse: Sødalen 15, Gentofte.

Jeppesen, E., Direktør; f. 17. Juli 1901 i Hjeremind Sogn, Viborg Amt; Søn af Mejeribestyrer A. K. Jeppesen og Hustru Johanne, f. Sørensen; gift (9. Maj 1931) m. Ester Lindquist. Realeksamen. Uddannet paa Bjerringbro Andelssvineslagteri. Opholdt sig i England 1925—26. Direktør for Sydthy Andelssvineslagteri siden 1930.

Adresse: Sydthy Andelssvineslagteri, Hurup.

Jeppesen, Jens, Gaardejer; f. 2. Sept. 1870 i Kejlstrup; Søn af Gdr. Jeppe Jensen og Hustru Melte Katrine, f. Eskildsdatter; gift (7. Nov. 1894) m. Karen Marie Christensen. Elev paa Børkop Højskole 1891—93. Fmd. f. Planteavlsvælget i Vrads Herreds Ldbf. i ca. 20 Aar. Var Fmd. for Mejeriet i 10 Aar. Vurderingsmand til Ejendomsskyld i Nr. Snede Sogn i 30 Aar. Var Medl. af Sogneraadet i 8 Aar.

Adresse: Kejlstrup pr. Ejstrupholm.

Jeppesen, Jeppe, Gaardejer; f. 3. Aug. 1871 i Ulfborg Sogn; Søn af Gdr. Peder Chr. Jeppesen og Hustru Ane, f. Hudsted. Fmd. for Ulfborg Vestre Kvægavlforening siden 1924. I Best. for Andelsmejeriet »Skjerum« i en Periode. Medl. af Ulfborg Sogneraad i 8 Aar, af Ringkøbing Amts Vareindkøbsforenings Hovedbestyrelse, af Direktionen for Ulfborg Sparekasse gennem ca. 15 Aar, tidligere i Tilsynsraadet for samme. Vurderingsmand for Overformyndieret vedr. Umyndiges Midler.

Adresse: Søndergaard, Ulfborg.

Jeppesen, Rasmus Peter, Fællesdommer; f. 1. Marts 1897 i Sønderød ved Odense; Søn af Gdr. Jeppe Clemmensen og Hustru Anna, f. Henriksen; gift (17. Dec. 1927) m. Eva Wahlsted. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1913—14 samt 1921. Ass. v. Forsøgslaboratoriets Avlscenter-Forsøg 1926—34, og Landbrugslærer (1926—34) v. Vest-

sjæll. Landbrugsskole. Siden 1934 Fællesdommer for de lokale Forsøgstal.
Adresse: Sct. Pederstræde 9, Roskilde.

Jepsen, Esper, Kreditforeningsrepræsentant; f. 13. Marts 1886 i Roslev Sogn; Søn af Gaardejer Peder Jepsen og Hustru Ane, f. Mikkelsen; gift (17. Marts 1910) m. Bertha Jeppesen. Elev paa Ryslinge Højskole 1905—06. Fmd. f. Andelsmejeriet Godthaab i Jebjerg, for Smørekseportforeningen i Viborg og for Mergelselskabet »Østsalling«. I Best. for Mejeriernes Arbejdsgiverforening. Medlem af Sogneraadet i Jebjerg Kommune, af Skatteraadet i Skive Skattekreds og af Menighedsraadet. Repræsentant for jydsk Landkreditforening i Viborg siden 1923 og i Repræsentantskabet for Salling Landbobank siden dens Stiftelse i 1926.
Adresse: Brøddinggaard, Jebjerg.

Jepsen, Kristen Lund, Gaardejer, Sognefoged; f. 20. Maj 1868 paa Grønvanggaard i Maltbæk, Malt Sogn; Søn af Gdr. Jeppe Jepsen og Hustru Maren, f. Lund; gift (22. Okt. 1895) m. Elisabeth Margrethe Ebbesen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1893—94. Vurderingsfmd. i 12 Distrikt i Vest- og Sønderjydske Kreditforening. Medl. af Ribe Amts Akkordudvalg og af Best. for Vejen Bank A/S.
Adresse: Grønvanggaard, Maltbæk pr. Vejen.

Jerichow, Herbert, Adm. Direktør for A/S. De forenede Bryggerier, R.; f. 4. Juli 1889 i Kbhvn.: Søn af Departementschef P. A. Jerichow og Hustru Dagmar, f. Thidemann; gift m. Eva Dessau. Art. 1907, cand. juris. 1913. I Direktionen for A/S. De forenede Bryggerier 1931, adm. Direktør 1937. 2' Vicefmd. i Bryggeriforeningen. Medl. af Repræsentantskabet i »Investor« og i Privatbanken. Medl. af Best. f. Chr. Hansens Laboratorium, Sø-Assurance-Foreningen, Tuborgfondet, Dansk-Belgisk Selskab, Dansk-Engelsk Selskab og for Pasteur-Selskabet m. m. Medl. af Industriraadet og af Akademiet for de tekniske Videnskaber.
Adresse: Helleruplund's Allé 15, Hellerup.

Jervelund, Carl Anders Chr. Madsen, Gaardejer; f. 25. Dec. 1877 i Ejby v. Odense; Søn af Gdr., Kulgrosserer Claus Chr. Jervelund og Hustru Dorthea Kirstine, f. Madsen; gift (28. April 1904) m. Ane Johanne Juliane Hansen. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Skole, Odense, 1894—95 og paa Roskilde Biavlsskole 1901—02. Fmd. f. Planteavlsudvalget i De samv. fynske Ldbf., for Regnskabsudvalget i Nordfyns Ldbf., for Nordfyns Handels- og Landbobank fra Oprettelsen 1919—37 til Sammenslutn. m. Bogense Bank. Næstfmd. i Fyns Andels Foderstofforretning. Medl. af Best. f. Bogense Bank.
Adresse: Engeldrup pr. Jullerup.

Jespersen, Kathrine Marie, Forstanderinde; f. 31. Okt. 1884 i Balslev pr. Ejby, Fyn; Datter af Gdr. Rasmus Jespersen og Hustru Marie Kathrine, f. Rasmussen. Elev paa Udby Højskole 1905—06 og Askov udvidede Højskolekursus. Studierejser i Norge og forskell. Husholdningskursus. Forstanderinde for Nysted Husholdningsskole fra 1924.
Adresse: Nysted Husholdningsskole, Nysted.

Jessen, Chr., Husmand; f. 24. Jan. 1884 i Hustrup Sogn; Søn af Hsmd. Chr. Jessen og Hu-

stru Maren, f. Søkvist; gift (26. Dec. 1908) m. Anna Ketelsen. Fmd. f. Hostrup Sogns Husmandsforening fra 1928. Medl. af Best. for Tønder Amts Husmandsforeninger og af Plan-teavlsudvalget indenfor Samvirksomheden. Medl. af Grundforbedringsudvalget og Kontrollør ved Eksporthaverne i Esbjerg og Tønder.

Adresse: Solderup, Jejsing.

Jessen, Jes, Godsejer, R.; f. 23. Sept. 1872 i Diernisse v. Faaborg; Søn af Gdr. Rasmus Jessen og Hustru Anna, f. Christensen; gift (15. Maj 1903) m. Kristine Rasmussen. Fmd. f. Bondestandens Ldbf. 1918, fynsk-belgisk Hesteavlforening fra 1917 og for dansk-belgisk Hesteavlforen. fra 1930—38. Medl. af Statens Hesteeksportudvalg fra 1934. Markeds-Kontrollør for Landbrugsmind. Kødeeksportudvalg fra Oprettelsen 1936. Noteringsmedl. for de samv. fynske Ldbfr. for Heste og Kvæg. Medl. af de samv. danske Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg fra 1928.

Adresse: Løgimose pr. Haarby.

Jessen, Karl, Rentier, Sparekassedirektør, R.; f. 13. Marts 1861 i Mollerupgaard, Lisbjerg Sogn; Søn af Gdr. Rasmus Jessen og Hustru Ane Kirstine, f. Pedersen; gift (18. Okt. 1898) m. Ane Marie Sommer. Elev paa Hesselballe Højskole 1876—77. Fmd. f. Landbosparekassen i Aarhus 1919—1929. Amsraadsmedl. 1910—16.

Adresse: Skejby pr. Aarhus.

Jessen, Marinus, Gaardejer; f. 24. Jan. 1876 i Fredsled, Starup Sogn; Søn af Gdr. og Skrædder Søren Jessen og Hustru Anna Else, f. Nielsen; gift (8. Juni 1908) m. Sørine Johansen. Elev paa Undløse Højskole 1897—98. Fmd. f. Viuf Andelsmejeri fra 1933 efter at have været i Bestyrelsen fra 1912. Mangleaarig Bestyrelsesmedlem i Kolding Herreds Ldbf. og fleraarig Fmd. f. Husdyrbrugsudvalget. Fmd. for Viuf-Alminde-Bramdrup Telefonselskab fra 1935 og Bestyrelsesmedl. fra 1910.

Adresse: Frydenslund, Alminde.

Jessen, Rasmus Peder, Forpagter; f. 20. Aug. 1876 i Diernisse; Søn af Gdr. Rasmus Jessen og Hustru Anna, f. Christensen; gift (8. Sept. 1905) m. Marie Pedersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1901—02. Fmd. f. Fyns belgiske Hesteavl fra 1936. Næstfmd. i Faaborgegnens Ldbf. fra 1921 og for Faaborg Slakteri fra 1931.

Adresse: Barnehøjgaard, Faaborg.

Jochumsen, Hans, Husmand; f. 10. Aug. 1891 i Sdr. Vilstrup; Søn af Arbejdsmd. Christian Jochumsen og Hustru Doris, f. Hansen; gift (9. Nov. 1920) m. Christine Kathrine Kudik. Fmd. f. Haderslev Amts Grundforbedringsudvalg, for Amtets Statshusmandsforening og for Brandrup Sogns Husmandsforening.

Adresse: Rurup pr. Toflund.

Johannessen, Chresten Ivar, Gaardejer; f. 3. Nov. 1888 i Ikast; Søn af Rentier Johs. Peter Johannessen og Hustru Mariane, f. Christensen; gift (25. Marts 1916) m. Olivia Ellemann. Fmd. f. Foderstofforeningen i Haarby fra 1927 og for Haarby Andelsmejeri fra 1935. Taxationsmand i Fyns Stifts Kreditforening fra 1936.

Adresse: Haarby Lime pr. Haarby.

Johansen, Axel, Kredsyrlæge; f. 16. Feb. 1880 i Kbhvn.; Søn af Møller Poul Johansen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (21. Okt. 1911) m. Ellen Rasmussen. Dyrslæge 1903. Ass. paa Sko-

len til 1909. Overdyrlæge paa Faaborg Andels-
slakteri 1923 og Kredsdyrlæge for Svendborg og
Odense Amter fra 1928. Medl. af Tilsynsraadet
for Faaborg Spare- og Laanekasse.
Adresse: Klostergade 34, Faaborg.

Johansen, Chr., Husejer; f. 17. Okt. 1863 i
Dauding; Søn af Husmd. Mads Johansen og Hu-
stru Ane Kirstine, f. Sørensen; gift (25. April
1920) m. Dagmar Frederikke Jensen. Fmd. f.
Brødstrup Hmdf. 1907—28, for De samvirken-
de jydsk Hmdfr. 1914—29 og Næstfmd. i De
samvirkende danske Hmdfr. 1914—19. Di-
striktforstander for Husmandsbrandkassen fra
1909. Medl. af Best. f. Andelsbanken.
Adresse: »Solbakken«, Brødstrup.

Johannsen, Gerhard, Gaardejer; f. 9. Feb.
1878 i Torderup Møllegaard, Gunderup Sogn;
Søn af Gdr. og Møllejer Claus Johannsen og
Hustru Mariane, f. Johannsen; gift m. Else An-
dersen. Elev paa Fjellerad Højskole 1893—94
og paa Næsgaard Agerbrugsskole 1896—98. Forv.
paa »Kongstedlund« i 6 Aar. Fmd. for Hadsund
og Omegns Ldbf. fra 1917. Medl. af Best. for
Diskontobanken i Hadsund, landbrugskyndig
Tilsynsførende. Taksationsmand for Viborg
Kreditforening. Har desuden haft forskellige lo-
kale Tillidshverv.

Adresse: Korupgaard pr. Hadsund.

Johansen, Hans, Parcellist; f. 28. April 1883
i Thorslunde, Sjøll.; Søn af Husmd. Jens Johan-
sen og Hustru Sofie, f. Hansen. Elev paa Høng
Husmandsskole 1908—09. Fmd. f. Køgekredsens
Hmdf. 1931. Medl. af Grundforbedringsudv. 1931
og af Hovedbest. for de samv. sjøll. Hmdfr. fra
1931.

Adresse: Greve Mark, Taastrup.

Johansen, Jens, Gaardejer; f. 10. Juli 1884 i
Torning Sogn; Søn af Gdr. Jac. Johansen og
Hustru Ester Marie, f. Faurholt; gift m. Inger
Marie Jørgensen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Klo-
de Mølle« i 8 Aar og for Engesvang Foderstof-
forening i 10 Aar. Medl. af Sogneraadet i 18
Aar.

Adresse: Skygge, Engesvang.

Johansen, Niels Christian, Mejeribestyrer; f.
10. Febr. 1879 i Karise Sogn; Søn af Skomager
Jens Johansen og Hustru Ellen Kirstine, f. Pe-
dersen; gift (26. Maj 1911) m. Gudrun Christian-
sen. Elev paa Karise Højskole 1898—99. Be-
styrer af Gadstrup Andelsmejeri fra 1913. Fmd.
f. Gl. Roskilde Amts Mejeristforening.

Adresse: Gadstrup.

Johansen, Niels Peter, Konsulent; f. 11. Nov.
1895; Søn af Boelsmd. Mogens Christian Johan-
sen og Hustru Maren Pedersen, f. Amdisen; gift
(12. Febr. 1932) m. Nanna Kirstine Knudsen.
Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1914—15.
Konsulent i Planteavl for Bjerringbro og Omegns
Ldbf. og Husmandskredsforening siden 1928.

Adresse: »Møllevang«, Bjerringbro.

Johansen, Peder, Husmand; f. 17. Juli 1892
i Linderup Sogn; Søn af Hmd. Johan Johan-
sen og Hustru Petrine, f. Pedersen; gift (29.
Okt. 1918) m. Sara Pedersen. Fmd. f. Gadbjerg-
Nørup Kredsforening af Hmdf. fra 1937.

Adresse: Engelsholm, Bredsten.

Johnsen, Aage, Gaardejer, R.; f. 14. Nov. 1876 paa Højgaard; Søn af Gdr. Anders Johnsen og Hustru Karen, f. Nielsen Hauge; gift (24. Juni 1904) m. Olivia Jürgensen. Elev paa Vinding Højskole 1891 og Malling Landbrugsskole 1894. Fmd. f. Tørring & Omegns Ldbf., 1916—19, for Vejle Amts Ldbf. 1921—39 og for Vejle Amts Folkeblad. Næstfmd. i Foren. af jyske Ldbfr. og for Vejle Bank fra 1923. Medl. af De samv. danske Ldbf.s Bestyrelse, Medl. af Landhusholdnings-selskabets Bestyrelsesraad fra 1921 samt Medl. af Landbrugsraadet fra 1932.

Adresse: Højgaard, Jelling.

Johnsen, Aksel, Gaardejer; f. 1. Okt. 1886 i Ravnng; Søn af Gdr. Chresten Johnsen og Hustru Karen Marie, f. Antonsen; gift (29. Maj 1914) m. Anne Marie Christensen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09. Fmd. f. Vejle Amts Ldbf. fra 1939, for Sydjysk Tyreforsikring fra Oprettelsen 1935. Medl. af Husdyrbrugsudvalget i De jyske Ldbf. Medl. af og Kasserer for Bredsten Sogneraad.

Adresse: Ravnng Østergaard, Ravnng.

Johnsen, Gert, Gaardejer; f. 30. Marts 1886 i Jebjerg Sogn; Søn af Gdr. Andreas Johnsen og

Hustru Dorthea Marie, f. Kraft Jacobsen; gift (25. Sept. 1918) m. Marie Andrea Jørgensen. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. for Andelsmejeriet »Dannelykke« i Hem Sogn, for Kvægavlsforeningen i Brøndum-Hvidbjerg i en Aarrække, for Brugsforeningen i Hem, for Sydsalling Mergelselskab og Medstifter af samme, for Salling Landbobank og for Skive Kreatureksportforening. Næstformand for Salling Ldbf. i 4 Aar. Medl. af Best. i Viborg Amts Mejeriforening. Medl. af Sogneraadet i Brøndum-Hvidbjerg Kommune og af Menighedsraadet.

Adresse: Grove, Brøndum.

Johnsen, John Peder Elisius, Højskoleforstander; f. 20. Sept. 1886 i Farre pr. Jelling; Søn af Landmand Kristen Johnsen og Hustru Nielsine, f. Pedersen; gift (3. Dec. 1916) m. Marie Vesterholm Gravesen. Elev paa Kærehave Husmandsskole Vinteren 1909—10. Landbrugskandidat 1912. Landbrugslærer paa Kærehave 1916—27. Forstander for Odder Højskole fra 1927. Fmd. f. Hads Herreds Ldbf.s Ungdomsvalg.

Adresse: Højskolen, Odder.

Juell, Gregers, Hofjægermester, Godsejer, R.; f. 20. Jan. 1896 paa Hverringe. S. af Kammerherre Rudolf Juell og Hustru, f. Baronesse E. Wedell-Wedellsborg; gift (14. Aug. 1937) m. Gunnilla Ankarcrone. Cand. phil. 1915. Landbrugskandidat 1919. Fmd. f. Foreningen af Skov- og Landejendomsbesiddere i Danmark fra 1933.

Adresse Juelsberg, Nyborg.

Juhl, D., Proprietær; f. 3. Febr. 1888 i Sdr. Stenderup; Søn af Propr. Claus Juhl og Hustru Mette, f. Schröder; gift (25. Okt. 1918) m. Cecilie Rasmussen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1910—11. Fmd. f. Andelsmejeriet »Enig-

heden«, Taps, fra 1934. Kredsmd. for Ldbf. fra 1929. Dommer ved Ungskuet og forskellige lokale Tillidshverv.

Adresse: Sønderkovgaard pr. Taps.

Juhl, Johannes Christoffer, Gaardejer; R. af Dbg.; f. 9. Juli 1886 i Skrave Sogn; Søn af Landmd. Claus Christoffer Juhl og Hustru Christine Marie, f. Christensen; gift (3. Okt. 1919) m. Berthaline Christiane Petersen. Elev paa Ollerup Folkehøjskole 1906—07, Askov Højskole 1910—12 og Ladelund Landbrugsskole 1913—14. Tidl. Fmd. f. Rangstrup Herreds Ldbf. Fmd. f. Sønderjysk Idrætsforening fra 1920 og for Opdrætningscentralen »Sandet«. Medl. af Overledelsen af De danske Skytte- og Gymnastikforeninger, og i Ledelsen af det unge Grænseværn fra dets Oprettelse.

Adresse: Branderup J.

Juhl, Niels Peder, Gaardejer; f. 21. Jan. 1886 i Jernved Sogn; Søn af Landmd. Gregers Juhl og Hustru Anna Marie, f. Christensen; gift (19. Maj 1910) m. Kristine Pedersen. Fmd. f. Jernved Andelsmejeri.

Adresse: Virkelyst, Jernved pr. Gredstedbro.

Juhl, Oluf, Proprietær; f. 17. Marts 1879 i Skartved; Søn af Propr. Ole Juhl og Hustru Louise, f. Lind; gift (10. Nov. 1915) m. Helga

Hansen. Præliminæreksamen. Fmd. f. Sdr. Stenderup Andelsmejeri fra 1915 og for Skamlingsbankselskabet. Fmd. f. Amts- og Bysygehuset i Kolding fra 1936. I Best. f. Kolding Slagteri fra 1918. Amdsraadsmedlem fra 1935.

Adresse: Lykkesgaard, Varmark.

Jungersen, Søren, Gaardejer; f. 14. Juli 1876 i Skal; Søn af Gdr. Jens Jungersen og Hustru Marie, f. Petersen; gift (17. April 1899) m. Johanne Jungersen. Elev paa Aaby Højskole 1893—94. Fmd. for Nr. Sundby Andelssvineslagteri fra 1936 og for Blodalbuminfabrikken fra 1936. Næstfmd. for Nr. Sundby Skatteraad fra 1919. Har haft forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadmedlem.

Adresse: »Aagaard«, Fristrup pr. Birkelse.

Justesen, Ejnar Thorborg, Gaardejer; f. 19. Juli 1899 i Raarup; Søn af Sognefoged A. Justesen og Hustru Marie, f. Thorborg; gift (15. Okt. 1927) m. Dorthea Margrethe Jensen. Elev paa Ollerup Højskole 1918—19 og Ladelund Landbrugsskole 1923—24. Fmd. f. Kirkedal Andelsmejeri, Raarup, fra 1936. Sognefoged fra 1931.

Adresse: Raarup.

Justesen, Magnus, Proprietær; f. 8. Jan. 1894 i Raarup; Søn af Sognefoged A. Justesen og Hustru Marie, f. Thorborg; gift (1. April 1924) m. Ane Jensen. Elev paa Korinth Landbrugs-

skole 1916—17. Fmd. f. Hamlet Andelsmejeri fra 1929—31 og fra 1937. Har forskell, lokale Tillidshverv, bl. a. Fmd. f. Skolekommissionen og Svinereguleringsnævnet m. m.

Adresse: »Johannesminde« pr. Glud.

Juul, Carl Anker, Gaardejer; f. 26. Feb. 1899 i Bredstrup Sogn; Søn af Sognefoged L. P. Juul og Hustru Dorthea, f. Sørensen; gift (26. Sept. 1923) m. Elvira Buch. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1917—18. Fmd. for Aalkjær Andelsmejeri fra 1931.

Adresse: Buhlsminde, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.

Jægum, Ejnar, Konsulent; f. 4. Aug. 1911 i Varde; Søn af Gdr. Jens Jægum; gift (17. Nov. 1938) m. Dina Christensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Konsulent i Vends Herreds og Aarup Omegns Ldbf. fra 1936. Sagkyndig Medl. af Statens Grundforbedringsudv. for Assens Amtskreds.

Adresse: Ejby St.

Jørgensen, Albert, Gaardejer; f. 11. Aug. 1896 i Rise; Søn af Gdr. Albert Jørgen Madsen og Hustru Anne Margrethe, f. Hansen; gift (22. Juni 1923) m. Antonie Groth. Elev paa Køng Højskole 1914—15 og Lyngby Landboskole 1919—20. Kasserer og Bestyrelsesmedl. i Ærø Ldbf. 1933.

Adresse: Eskelund pr. Dunkær, Ærø.

Jørgensen, Alfred, Gaardejer; f. 7. Okt. 1872 i Østofte; Søn af Gdr. Hans Christian Jørgensen og Hustru Kathrine, f. Jensen; gift (16. Juli 1903) m. Jørgine Knudsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1899. Fmd. f. Østofte Andelsmejeri. Tilsynsførende i Den lollandske Landbostands Sparekasse i Nakskov.

Adresse: Urtemosegaard, Ryde.

Jørgensen, Aksel V., Husmand; f. 16. Juni 1894 i Hornborg; Søn af Arbejdsmand Poul Chr. Jørgensen og Hustru Anne Johanne, f.

Hansen; gift (15. Nov. 1924) m. Johanne Jensen. Elev paa Uldum Højskole 1918—19 og Tune Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Nim Herreds Kredsforening fra 1929 og for Hmdf. i Hornborg. Medl. af Best. f. Danmarks Fjerkræavlerforening. Medl. af Skanderborg Amtskreds fra 1937. Forskellige lokale Tillidshverv.

Adresse: Hornborg, Flemming.

Jørgensen, Anders, Konsulent, Gaardejer; f. 8. Febr. 1894 i Hesselager; Søn af Gdr. Rs. Jørgensen og Hustru Ane Kirstine, f. Sørensen; gift (24. Nov. 1928) m. Karen Kirstine Eriksen. Landbrugskandidat 1921. Planteavls- og Husdyrbrugskonsulent i Nyborg og Omegns Ldbf. fra 1924.

Adresse: Lindegaard, Korkendrup pr. Ullerslev.

Jørgensen, Anders, Gaardejer; f. 9. Okt. 1883 i Harridslev; Søn af Lærer Christen Jørgensen og Hustru Else, f. Andersen; gift (27. Okt. 1905) m. Agnes Jensen. Elev paa Beder Havebrugsskole 1902 og Kvissel Højskole 1903—04. Fmd. f. Sydstevn's Andelsmejeri fra 1930. Medl. af Best. f. Andelsbanken i Køge.

Adresse: Havnelev, Rødvig, Stevn.

Jørgensen, Andreas, Gaardejer; f. 13. Marts 1897 i Fruerlunde; Søn af Sognefoged Jens Peter Jørgensen og Hustru Ane Margrethe, f. Rasmussen; gift (19. Sept. 1927) m. Margrethe Madsen. Elev paa Hadsten Højskole 1915—16. Fmd. for Andelsmejeriet »Søvang«, Hurup, Østjyll. Medl. af Best. for Hurup Havn. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Hurup.

Jørgensen, Carl, Gaardejer; f. 4. Nov. 1895 i Farstrup v. Løgstør; Søn af Husmd. Thomas Jørgensen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (26. Okt. 1923) m. Karen Hansen. Elev paa Grejsdalen Højskole 1919—20. Fmd. f. Stenderup Andelsmejeri fra 1936.

Adressen: Borggaarden, Stenderup.

Jørgensen, Chr., Mejeribestyrer; f. 26. Febr. 1881 i Orø; Søn af Parc. Christen Jørgensen og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (23. Okt. 1908) m. Agnes Nielsen. Elev paa Ladelund Mejeri-skole 1901—02. Bestyren for Tudse Næs Andelsmejeri. Fmd. f. Dansk Mejeristforening.

Adresse: Udby pr. Holbæk.

Jørgensen, Christian, Gaardejer; f. 12. Sept. 1877 i Hallund; Søn af Gdr. Niels Chr. Jørgensen og Hustru Kirstine, f. Michaelsen; gift. (19. Nov. 1911) m. Marie Svendsen. Fmd. f. Hallund Andelsmejeri i Brønderslev fra 1938.

Adresse: Hallund, Brønderslev.

Jørgensen, Christoffer Jørgen, Gaardejer; f. 21. Aug. 1883 i Hundlofte pr. Stenstrup; Søn af Gdr. Chr. Jørgensen og Hustru Karen, f. Christoffersen; gift (26. Dec. 1918) m. Anna Maria Huusfeldt. Elev paa Høng Høj- og Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Mejeriet »Stassano«, Turø, fra 1935. Medl. af Sogneraadet fra 1935 og fl. lokale Hverv.

Adresse: Gyldensten, Turø.

Jørgensen, Einar, Landsretssagfører, Kommitteret; f. 20. Juli 1889 i Randers; Søn af Sagfører Anders Jørgensen og Hustru Signe, f. Nielsen; gift (3. Juni 1917) m. Marie Worm. Formd. og Kommitteret ved Factory Holding Comp., Randers. Fmd. f. A/S Randers Svineslagteri og

A/S Hadsund Svineslagteri. Medl. af Best. f. Privatslagteriernes Organisation, A/S Esbjerg Svineslagteri, A/S Varde Svineslagteri, A/S Dybvad Svineslagteri, A/S Skærbæk og Omegns Exportslagteri, A/S Bylderup-Bov og Omegns Exportslagteri og A/S Give og Omegns Svineslagteri.

Adresse: Vester Altanvej 14, Randers.

Jørgensen, Frederik, Gaardejer; f. 25. Maj 1877 i Ulstrup Sogn; Søn af Husmd. Hans Peter Jørgensen og Hustru Christine, f. Rasmussen; gift (12. Dec. 1900) m. Sofie Hansen. Elev paa Brøderup Højskole 1895—96. Fmd. f. Varpelev Andelsmejeri fra 1934 og for Sogneraadet fra 1933.

Adresse: Varpelev, Klippinge.

Jørgensen, Halfdan, Landbrugskandidat og Lærer; f. 13. Nov. 1903 i Brund pr. Horsens; Søn af Lærer Hans Jørgensen og Hustru Helga, f. Christensen; gift (7. April 1934) m. Karen Margrethe Kryger Larsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1923—24 og Tune Landboskole 1925—26. Landbrugskandidat 1929. Lærer paa Dalum Landbrugsskole 1929—33, Ryslinge Folkehøjskole 1933—36 og Kærehave Landbrugsskole fra 1936.

Adresse: Kærehave, Ringsted.

Jørgensen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 15. Okt. 1888 i Allerup; Søn af Gdr. Rasmus Jørgensen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen; gift (26. Aug. 1921) m. Ane Katrine Hansen. Elev paa Høng Højskole 1906—07 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Brobyværk Andelsmejeri fra 1920, desuden lokale Tillidshverv.

Adresse: Rævkærgaard pr. Brobyværk.

Jørgensen, Jens, Gaardejer; f. 23. Febr. 1893 i Yderupgaard pr. Mundelstrup; Søn af Sparekassedirektør Anton Jørgensen og Hustru Thomsine, f. Thomsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1912—13 og Malling Landbrugsskole 1915—16.

Fmd. for Lokalforeningen af Jydsk Andel fra 1924. Sekretær for Vesterbro Mejeri, Aarhus.
Adresse: Yderup pr. Mundelstrup.

Jørgensen, Johs., Gaardejer; f. 9. Marts 1878 i Lysgaard Sogn; Søn af Sognefoged Peder Jørgensen og Hustru Kristiane, f. Sørensen; gift (17. Maj 1907) m. Marie Jensen. Elev paa Levring Højskole 1897—98. I Best. for Viborg Amts landøkonomiske Forening gennem en Aarrække og i Best. for Kvægavlsforeningen for Lysgaard Sogn. Voldgiftsdommer i Husdyrbrugs-sager for Viborg Politikreds. Medl. af Sogneraadet i Lysgaard Kommune i 8 Aar. Medl. af Menighedsraadet i 4 Aar. Kirkeværge for Lysgaard Kirke og Medlem af Sprogforeningen.
Adresse: Lysgaard, Skjelhøje St.

Jørgensen, Jørgen, Gaardejer; f. 12. Dec. 1876 i Dreslette; Søn af Gdr. Morten Jørgensen og Hustru Birte, f. Rasmussen; gift (15. Dec. 1911) m. Karen Petersen. Fmd. f. Husdyrbrugsudvalget i Baag Herreds Ldbf. fra 1936. Næstfmd. for De samv. fynske Hesteavlforen. f. jydsk Avl.
Adresse: Dreslette.

Jørgensen, Jørgen, Gmd., Undervisningsminister; f. 19. Maj 1888 i Kornerup; Søn af Gmd. Niels Jørgensen og Hustru Johanne, f. Svendsen; gift (5. Juni 1917) m. Ester Frandsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1906—07 og Tune Land-

boskole 1910—11. Fmd. f. Foredragsforening, Højskoleforening, Valgmenighed, Sogneraad og Sogneraadforening. Medl. af Best. f. Mejeri, Kreatureksportforening, Gl. Roskilde Amts Ldbf. Medl. af Roskilde Amtsråd 1928—37. Folketingsmand 1929. Fmd. f. Radikale Venstres Rigsdagsgruppe 1934. Undervisningsminister 1935.
Adresse: Bispegaarden, Lejre.

Jørgensen, Jørgen, Proprietær, R. af Dbg.; f. 24. Aug. 1870 i Secilielund, Langskov Sogn; Søn af Gdr. Anders Jørgensen og Hustru Ane Kirstine, f. Nielsen; gift (26. Okt. 1901) m. Nielsigne Emilie Johnsen. Fmd. f. Vejle og Omegns Andels Svineslagteri 1925—39 og Landbosparekassen i Vejle fra 1938. Fmd. for Tilsynsraadet f. Hvejsel Sparekasse fra 1927 og Medl. af Best. f. Vejle Amts Ldbf. i 19 Aar.

Adresse: Hvejselgaard pr. Jelling.

Jørgensen, Karl Anton, Konsulent; f. 26. Maj 1876 i Nr. Aaby Sogn; Søn af Væver Jørgen Larsen Bang og Hustru Mariane, f. Andersen; gift (17. Nov. 1899) m. Margrethe Magdalene Larsine Sørensen. Konsulent for Fjends Herreds Husmandskreds 1914—33. I Bestyrelsen for Salling og Fjends Herreds Plantningsforening i ca. 14 Aar. Fmd. f. Sparkjær Husmandsforening i 30 Aar, for Driftslaaneforeningen i Fjends Herred i ca. 6 Aar, for Kon-

trolforeningen i Sparkjær Mejerikreds. Medstifter af Ungdomsarbejdet i Fjends Herred. Medl. af Sogneraadet i Taarup-Kvols-Borrits Kommune i 16 Aar.

Adresse: Bakkely, Sparkær.

Jørgensen, Kr., Gaardmand; f. 23. Febr. 1884 i Ølgod; Søn af Gaardmd. Frands Jørgensen og Hustru Sidsel, f. Horsbøl; gift (18. Sept. 1909) m. Ellen Knudsen. Fmd. f. Ansager Andels-Svine-slagteri.

Adresse: »Solvang«, Ansager.

Jørgensen, Niels, Sognefoged, Gaardejer; f. 20. Marts 1883 i Hou; Søn af Gdr. Jørgen Jørgensen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (8. Maj 1908) m. Jørgine Hansen. Fmd. f. Løvenholm Andelsmejeri fra 1936. Sogneraadsm. 1927—37.

Adresse: Haugbølle pr. Lindelse.

Jørgensen, Niels, Gaardejer; f. 8. Sept. 1878 paa Thurø; Søn af Gdr. Rasmus Jørgensen og Hustru Ane Johanne, f. Eriksen; gift (18. Okt. 1904) m. Andrea Nielsigne Andreassen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1900—01. Fmd. f. Ungdomsudv. i Svendborg Amts Ldbf. 1921—37, for Vurderingsmændene for Østifternes Brandforsikring. Medl. af Sogneraadet fra 1933. Tillidsmand i Landbosparekassen. Medl. af Ldbf.s Bestyrelse 1910—37.

Adresse: Bøgebjerggaard, Thurø pr. Svendborg.

Jørgensen, Niels, Redaktør; f. 5. Jan. 1888 i Helsing; Søn af Gdr. Hans Jørgensen og Hustru Ane Kirstine, f. Nielsen; gift (1. Aug. 1912) m. Ellen Christensen. Elev paa Lyngby Landboskole 1905—06, paa Askov Lærerkursus 1910. Landbrugskandidat 1908. Landbrugslærer og Forstander. Fmd. f. Foreningen af danske Landbrugsblade. Medl. af Fællesudvalget for Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde og af Landbrugs Radioudvalg.

Adresse: »Dansk Landbrug«, Axelborg, København V.

Jørgensen, Niels Martin, Regnskabskonsulent; f. 28. Okt. 1891 i Ryslinge; Søn af Skrædderm. Niels Jørgensen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (23. Dec. 1922) m. Ella Christine Marie Madsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1907 og Korinth Landbrugsskole 1914—15 og 1916. Landbrugskandidat 1918. Konsulent i Regnskabsføring for Planteavlssfor. i Frdbg. Amt fra 1919 og for Skatteraadene i Frederiksborg Amt 1922—30. Sogneraadsm. Kontorleder ved D. L. K. i Frederiksborg Amt.

Adresse: Jensensvej 1, Nyhuse pr. Hillerød.

Jørgensen, Niels Nielsen, Gaardejer; f. 4. Maj 1878 i Hvilsom; Søn af Købmd. og Landmd. Chresten Nielsen og Hustru Kirsten f. Nielsen; gift (29. April 1902) m. Johanne Willumsen. Fmd. f. Hvilsom Andelsmejeri og Hvilsom og Omegns Andelskasse.

Adresse: Hvilsom.

Jørgensen, Niels Peter, Gaardejer; f. 29. Maj 1897 i Nybølle; Søn af Gdr. Jens Jørgensen og Hustru Kristine, f. Henriksen; gift (29. Maj 1935) m. Hansigne Hansen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Nybølle Andelsmejeri fra 1937; desuden Bestyrelsesmedl. i Hmdf., Kvægavlsforen. og Brugsforeningen.

Adresse: Nybølle pr. Espe.

Jørgensen, Niels Peter, Gaardejer, Landbrugskandidat; f. 24. Okt. 1881 i Allerup; Søn af Gdr. Mads Peter Jørgensen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (22. Marts 1912) m. Anna Kirstine Andersen. Elev paa Ollerup Højskole 1900—01 og Dalum Landbrugsskole 1903-04-05. Landbrugskandidat 1908. Fmd. f. Planteavlssudvalget og Medl. af Best. for Odense og Omegns Ldbf. og Fmd. for Ejby Andelsmejeri fra 1929. Medl. af Hovedbest. for De danske Mejeriers Fællesorganisation. Medl. af Repræsentantskabet

i Fyns Landmandsbank fra 1930 og Vurderingsmand t. Ejendomsskyld.

Adresse: Vilhelmsminde, Hjallesø.

Jørgensen, Peder, Gaardejer; f. 26. Juli 1877 i Rørup; Søn af Gdr., Dbmd. Jørgen Jørgensen og Hustru Mette Kirstine, f. Petersen; gift (23. Marts 1932) m. Anna Andrea Andersen. Elev paa Ryslinge Højskole 1897 og Dalum Landbrugsskole 1901. Fmd. f. Andelsmejeriet »Constantia« fra 1918. Medl. af Best. f. Aarup og Omegns Ldbf. fra 1936.

Adresse: Andebølle, Bred.

Jørgensen, Peder, Gaardejer; f. 15. Dec. 1872 i Fordrup; Søn af Gdr. Peder Jørgensen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (24. Febr. 1899) m. Dorthea Nielsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1895—96 og Tune Landboskole 1897—98. Fmd. f. »Landsogn« Andelsmejeri. Medl. af Grundforbedringsudvalget i Sorø Amt. Medl. af Best. f. Smørekseportforeningen »Danish Dairies«. Medl. af Repræsentantsk. f. Banken for Slagelse og Omegn.

Adresse: Hyllerup, Slagelse.

Jørgensen, Peter, Proprietær; f. 22. Marts 1874 i Melby Sogn; Søn af Gdr. Niels Jørgensen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (5. April 1902) m. Margrethe Pedersen. Elev paa Lyngby Højskole

1894—95. Fmd. f. Frederiksborg Amts Hesteopdrætterforening. Medl. af Thorup Sogneraad. Adresse: Tøpholm pr. Hundested.

Jørgensen, Peter Christian, Gaardejer; f. 27. Febr. 1880 i Risby; Søn af Parc. Jens Jørgensen og Hustru Ane, f. Larsdatter; gift (8. Okt. 1909) m. Sofie Kragh. Elev paa Vesterdal Højskole 1900—1901 og Skaarup Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Øborg Andelsmejeri fra 1926.

Adresse: Gedesby, Gedser.

Jørgensen, Poul, Proprietær; f. 10. Nov. 1889 i Pjedsted; Søn af Gdr. D. Jørgensen og Hustru Maren, f. Poulsen; gift (4. Marts 1913) m. Martine Andersen. Elev paa Grejsdalen Højskole 1908. Fmd. f. Lendum Andelsmejeri fra 1931 og Mejeriforeningen »Vendsyssel« fra 1938.

Adresse: Lengsholm, Sindal.

Jørgensen, Poul Peter, Gaardejer; f. 23. Marts 1886 i Vibede; Søn af Gdr. Johannes Jørgensen og Hustru Ane Kathrine, f. Olsen; gift (8. Aug. 1912) m. Marie Winther. Elev paa Lyngby Landboskole. Fmd. f. Stevns, Fakse m. fl. Herreders Landbrugsforening.

Adresse: Stubberup pr. Fakse.

Jørgensen, Rasmus, Husmand; f. 15. Maj 1871 i Nr. Højrup; Søn af Hmd. Jørgen Larsen og Hustru Karen Marie, f. Larsen; gift (29. Jan. 1903) m. Emilie Hansen. Paa Korporalskole i Odense 1893. Fmd. for Alm. Brandforsikring for Landbygninger, for Nr. Højrup Hmdf. og Næstfmd. for De samv. fynske Hmdfr. Kontrollør ved Odense Eksportmarked.

Adresse: Nr. Højrup pr. Skamby.

Jørgensen, Th., Gaardejer; f. 30. Sept. 1872 i Strandby, Hjørring Amt; Søn af Gdr. Mads Jørgensen og Hustru Noline Marie, f. Jensen; gift (30. Okt. 1903) m. Petrea Olsen. Elev paa Kvisel Højskole 1894—95. Fmd. f. Nielstrup Andelsmejeri fra 1930.

Adresse: Strandby.

Jørgensen, Therkildsen Jørgen, Gaardejer; f. 11. Sept. 1882 i Essenbæk Sogn; Søn af Gdr. J. Peter Jørgensen og Hustru Mette-Kirstine, f. Nielson; gift (26. April 1912) m. Mariane Sørensen. Elev paa Testrup Højskole 1905—06. Fmd. f. »Kærbybro« Andelsmejeri. Ejendomsskyldvurderingsmand. Medl. af Sogneraadet og Menighedsraadet.

Adresse: Skrødstrup pr. Mariager.

Kaare, Jørgen, Gaardejer; f. 1. Okt. 1872 i Søften; Søn af Gdr. P. Jørgensen Kaare og Hustru Mette Marie, f. Schisbye; gift (24. Juli 1900) m. Nielssine Marie Pedersen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1892—94. Fmd. f. De forenede Mejerier i Aarhus. Medl. af Best. for Aarhus Amts Mejeriforening og Aarhus By- og Landmejerier.

Adresse: Øster Enggaard, Søften pr. Hinnerup.

Kaare, Tage Hjalmar, Ekspeditionssekretær i Ministeriet for Landbrug og Fiskeri; f. 25. Sept. 1897 i Ordrup pr. Merløse; Søn af Lærer Jørgen Olsen og Hustru Kirsten, f. Pedersen; gift (20. Jan. 1928) m. Else Vater. Art. 1915. Cand. jur. 1921, derefter Sagførerfuldmægtig i Kbhvn. 1922 Dommerfuldmægtig i Odder, s. A. paany Sagførerfuldmægtig i Kbhvn. 1925 Sekretær i Landbrugsministeriet, 1932 Fuldmægtig, s. A. Ekspeditionssekretær. Siden 1924 lillige Sekretær ved Landsoverskatteraadet (nu Statens Ligningsdirektorat). 1930 Beskikkelse som Landsretssagfører.

Adresse: Vesterbrogade 42, Kbhvn.

Kastrup, Peder Bernhardt Pedersen, Gaardejer; f. 12. Maj 1874 i Romalt v. Randers; Søn af Gdr. Peder Pedersen Kastrup og Hustru Maren, f. Christensen; gift 19. Maj 1903 m. Kirstine Jensen. Elev paa Fortsættelsesskolen i Drastrup

1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1894—95. Fmd. f. Bolmerod Andelsmejeri fra 1919.

Adresse: Bolmerod pr. Skamby.

Kjeldsen, K., Godsejer; R. af D.; f. 11. Okt. 1873 i Lynderupgaard, Lynderup Sogn; Søn af Godsejer J. Kjeldsen og Hustru Karen, f. Vandborg; gift (16. Juni 1897) m. Martha Kjeldsen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1891—93. Næstfmd. i Repræsentantskabet for Hedeselskabet. Dommer ved Viborg Amts Landøkonomiske Forenings Skuer for Hingste gennem en Aarrække. I Tilsynsraadet for Københavns Handelsbanks Filial i Viborg. Medl. af Overmønstingskommissionen og af Overvoldgiften for Viborg Amt. Fmd. for Viborg Amts Hesteavlforeninger og for den stedlige Hesteavlforening. Medl. af Lynderup og Elsted Kommuner Sogneraad gennem 23 Aar.

Adresse: Lynderupgaard pr. Skals St.

Kirk, Marcus, Gaardejer; f. 19. Sept. 1902 i Grinderslev Sogn; Søn af Gdr. Kristen Kirk og Hustru Else Marie, f. Clausen; gift (25. April 1929) m. Sofie Jørgensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1920—21 og Asmildkloster Landbrugsskole 1925—26. Fmd. f. Andelsmejeriet »Steensgaard« i Nr. Felding siden 1933 og for Drifts-laaneforeningen Nr. Felding Sogn.

Adresse: Feldingholm, Nr. Felding St.

Kirkeløkke, Knud, Gaardejer; f. 10. Nov. 1892 i Havndrup; Søn af Gdr. Chresten Nielsen og Hustru Karen Sophie, f. Knudsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1918—19. Fmd. for Ferritslev-Havndrup Andelsmejeri fra 1938 og for Søllinge-Eskildstrup Elektricitetsværk. Desuden lokale Tillidshverv.

Adresse: Havndrup pr. Pederstrup.

Kiær, Jørgen, Grosserer; f. 9. Juni 1893 i Kbhvn.; Søn af Kommandør Hector F. Kiær og Hustru Ellen, f. Hansen; gift (7. Marts 1918) m.

Esther Blom. Art. 1911. Cand. jur. 1917. Fmd. f. Foreningen af Importører af Landbrugsmaskiner. Indehaver af Landbrugsmaskinefirmaet H. C. Petersen & Co.'s Eftf., Prags Boulevard 41, Kbhvn.

Adresse: Stockholmegade 49, Kbhvn.

Kjeldbjerg, John., Kredsdyrlæge; f. 21. Marts 1890 i Bjergby Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Poul Jakobsen og Hustru Kirsten Maria, f. Ringgaard; gift (4. April 1914) m. Mary Ulrica Olsen. Elev paa Fortsættelsesskole, Galtrup, Mors og Landbohøjskolen 1908. Dyrlæge 1914. Fmd. f. Thisted Amts Dyrlægeforening 1924—36. Sekretær for Foreningen til Husdyrtuberkulosisens Bekæmpelse i Thisted Amt fra 1934 og for de samvirkende Foreninger til Bekæmpelse af Husdyrtuberkulosisen i Jylland. Kredsdyrlæge paa Mors fra 1936.

Adresse: Ø. Jølby pr. Ersev, Mors.

Kjeldsen, Jens, Gaardejer; f. 25. Juli 1875 i Tirstrup; Søn af Gdr. Niels Kjeldsen og Hustru Ane Kirstine, f. Lund; gift (13. Aug. 1909) m. Kirstine Jensen. Elev paa Mørke Højskole 1890—91 og Kolind Højskole 1896. Medl. af Best. f. Ebeltoft Ldbf.

Adresse: Tirstrup.

Kjeldsen, Martin Larsen, Husmand; f. 1. Okt. 1897 i Skørping; Søn af Ledvogter Lars Chr.

Dansk Landbrug.

Larsen Kjeldsen og Hustru Kristine, f. Andersen; gift (30. Okt. 1917) m. Magda Pedersen. Elev paa St. Restrup Husmandsskole 1930. Fmd. for Ulsted Hmdf. fra 1929, for Kjær Herreds Hmd.kreds fra 1937, for Regnskabsudvalget for Aalborg Amts Hmdfr. fra 1938 og for Ulsted Ægssalgskreds 1930—38.

Adresse: Krabbesbro pr. Ulsted.

Kjeldsen, Søren, Husmand; f. 22. Feb. 1882 i Klarup; Søn af Arbejdsmd. J. Jensen og Hustru Kristine, f. Vinther; gift (13. Nov. 1906) m. Martine Mortensen. Fmd. for Nordøsthimmerlands Husmandskreds. Medl. af Statshusmandskommissionen.

Adresse: Sejlflod.

Kjær, Arne Andersen, Ass. v. Statsfrøkontrollen, Mag. scient.; f. 22. Jan. 1903 paa Frederiksberg; Søn af Overlærer K. Andersen Kjær og Hustru Katrine, f. Mønsted; gift (18. Okt. 1927) m. Magna Betty Mogensen. Havebrugskandidat 1926. Magisterkonferens i Plantefysiologi ved Kbhvn.s Universitet 1937. Konsulent i Havebrug for Østifternes Haveselskab 1927—38. Fra 1938 ansat ved Statsfrøkontrollen. Medl. af Best. f. Foren. af danske Havebrugskandidater 1932—36.

Adresse: Stægers Allé 1, Kbhvn.

Kjær, Jep, Gaardejer; f. 6. Okt. 1886 i Andst; Søn af Gdr. Juhl Bøjsen Kjær og Hustru Dorthea, f. Jepsen; gift m. Petrine Sørensen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09 og Ladelund Landbrugsskole 1911—12. Fmd. for Vester Nebel Andelsmejeri fra 1922.

Adresse: Vester Nebel.

Kjær, Marinus, Gaardejer; f. 29. Dec. 1880 i Fjaltring Sogn; Søn af Gdr. Mads Kjær Nielsen og Hustru Karen Margrethe, f. Pedersen; gift (18. Marts 1913) m. Karen Margrethe Kristensen. Elev paa Ollerup Højskole 1904—05. Fmd. for Andelsmejeriet i Fjaltring i 2 Perioder og for Kvægavlsforeningen for Fjaltring Sogn. I Best.

for Skodborg-Vandfuld og Lemvig Omegns Ldbf. I Repræsentantskabet for Lemvig Folkebank. I Tilsynsraadet for Fjaltring-Trands Spare- og Laanekasse. Medl. af Fjaltring-Trands Sogne- raad.

Adresse: Fjaltring.

Kjær, Mads Ernst August, Statskonsulent, R. af Dbg.; f. 12. Jan. 1876 i Lemvig; Søn af Propr. Mads Kjær og Hustru Ida Caroline, f. Paulsen; gift (12. Maj 1909) m. Betty Frederikke Agersted. Præliminæreks. Elev paa Malling Landbrugsskole 1897—98. Landbrugskandidat 1901. Veterinæreksamen 1906. Praktiserende Dyrlæge 1906—09. 1909—19 Konsulent for De samv. jyd- ske Hesteavlforeninger og 1917—20 for For- eningen af jydsk Ldbf. Statskonsulent i Heste- avl fra 1919.

Adresse: Kongsvang, Aarhus.

Kjær-Nielsen, Christian, Gaardejer og Land- brugslærer, R. af Dbg.; f. 18. Feb. 1873 i Tilsted pr. Thisted; Søn af Gdr. Hans Chr. Nielsen og Hustru Anna, f. Kjær; gift (10. Sept. 1912) m. Anna Hansen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Landbrugskandidat 1902. Konkur- renceassistent og derefter Lærer ved Dalum. Fmd. for Odense Omegns Landboforening og for Odense Eksportslagteri. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr.

Adresse: Ny Hjallesgaard pr. Hjallesø.

Kjærgaard, Anders, Gaardejer; f. 19. Feb. 1879 i Redsted Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Anders Odgaard og Hustru Else Marie, f. Nyby; gift (8. Juli 1903) m. Karen Marie Krogh. Elev paa Salling Højskole 1900—01. Fmd. f. Fælles- ledelsen for Husdyrbrug paa Mors. I Bestyrel- sen for Frøslev og Mollerup Sparekasse og for Morsø-Sønderherreds Hesteavlforening. Sogne- foged siden 1926.

Adresse: Andrup, Nykøbing, Mors.

Kjærgaard, Hans Adolf Jensen, Fmd. og For- retningsf. f. Hingsteforsikringen »Danmark«; f. 26. Sept. 1877 i Nørre Nissum; Søn af Gdr. Sø- ren Kjærgaard og Hustru Anne, f. Vestergaard; gift (17. Okt. 1904) m. Marie Overlund. Elev paa Vejstrup Højskole 1899—1900, Askov Højskole 1903, Sergentskolen 1902—03. Gdr. i Vejrum v. Holstebro 1904—27.

Adresse: Lemvigvej, Holstebro.

Kjærgaard, Jens, Gaardejer; f. 19. Juni 1887 i Hjerl Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Chr. Knudsen og Hustru Johanne, f. Pedersen; gift med Bolette Tang. Elev paa Askov Højskole 1909—10 og 1910—11. Fmd. f. Andelsmejeriet i »Gamstrup« i en Periode. Medl. af Best. for Salling Ldbf. i en Periode, for Viborg Amts Mejeriforening, for Skive Kreaturesportfor- ening i en Periode, for Salling Landbobank. Distriktsforstander for Salling og Fjends Her-

reders Plantningsforeninger. Voldgiftsmand for Salling Herred. Medl. af Sogneraadet i Hjerker-Harre Kommune, deraf Sogneraadets fmd. i en Periode. Medl. af Menighedsraadet i 12 Aar.
Adresse: Bajlum, Roslev.

Kjærgaard-Jensen, Niels, Professor, Forstander, R. af Dbg.; f. 14. Febr. 1882 i Kerteminde; Søn af Klodsemager Jørgen Peder Jensen og Hustru Nielsine, f. Kjærgaard; gift (22. Aug. 1911) m. Sigrid Hessellund Pedersen. Elev paa Ladelund Mejeriskole 1903—04. Landbrugskandidat 1908. Till. Eks. i Mejerilære 1910. Professor i Mejerilære 1923. Forstander for Statens Forsøgsmejeri fra 1935. Medl. af Best. for N. J. Fjords Mindelegat og International Mejeriforbunds danske Afdeling.

Adresse: Statens Forsøgsmejeri, Hillerød.

Kjærgaard, Rikardt, Husmand; f. 10. Aug. 1895 i Skørping; Søn af Gdr. Niels Kjærgaard og Hustru Johanne, f. Christensen; gift (6. Maj 1924) m. Ellen Nielsen. Fmd. for Kjerholm Andelsmejeri fra 1937. Tillidsmand for Husmandsbrandkassen.

Adresse: Øster Enge, Sejlflod.

Kjærsgaard, Viktor Frederik, Mejeribestyrer; f. 18. April 1878 i Korsør Skov; Søn af Skovfoged Anders Kjærsgaard og Hustru Ane Marine, f. Christiansen; gift (2. Okt. 1906) m. Pouline Poulsen. Elev paa Ladelund Mælkeriskole 1900—01. Var Bestyrer paa Vejrup Andelsmejeri 1906—08, paa Varde Andelsmejeri fra 1908—15 og siden Bestyrer paa Kolding Andelsmejeri. Fmd. f. Mejeriernes Fællesindkøb og Maskinfabrik fra 1937, f. Vejle Amts Mejeristforening i 17 Aar til 1938. Næstfmd. i Dansk Mejeristforening fra 1930 og har været i Hovedbestyrelsen i 10 Aar. I Bestyrelsen for Bymejeriernes Fællesorganisation fra 1927. Medl. af Sundhedskommissionen i Kolding fra 1927, af Statens Mejeriudvalg fra 1937. Fmd. for Ladelund Mælkeriskole fra 1938 og har desuden

en Del lokale Tillidshverv, bl. a. Byraadsmedlem og i Ligningskommissionen.
Adresse: Kolding Andelsmejeri.

Kjølens, Hans, Gaardejer; f. 10. Juli 1867 i Føllerslev; Søn af Gdr. Niels Kjølens og Hustru Caroline, f. Nielsen. Elev paa Hindholm Højskole 1885—86. Fmd. f. Ejehøj Andelsmejeri. Kasserer og Bestyrer i Handelsbankens Føllerslev Afd.

Adresse: Wislevgaard pr. Føllerslev.

Knakkegaard, Niels, Gaardejer; f. 20. Sept. 1877 i Skinnerup Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Chr. Knakkegaard og Hustru Dorteia, f. Jepsen; gift (22. Marts 1907) m. Marie Katrine Andersen. Elev paa Fredsø Landbrugsskole 1895—96. Fmd. f. Mejeriet »Nordthy« fra 1924.

Adresse: Ny Kløv pr. Hundstrup St.

Knudsen, Aage, Konsulent; f. 25. Okt. 1892 i Viborg; Søn af Gdr. P. Knudsen og Hustru Anna, f. Christensen; gift (2. Okt. 1928) m. Thyra Bladt. Elev paa Krabbesholm Højskole 1911—12 og Asmildkloster Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskandidat 1923. Landbrugslærer fra 1923—33 paa St. Restrup og fra 1924 Konsulent for Aalborg Amts sammensluttede Hmdfr. Fra 1933 sagkyndigt Medlem af Aalborg Amts Grundforbedringsudvalg. Medl. af Afvandingskommissionen for Aalborg Amt fra 1938 og Til-

lidsmand for Aalborg By og Omegns Sparekasse.

Adresse: »Gry«, Solvænge pr. Skalborg.

Knudsen, Aage, Gaardejer; f. 26. April 1880 i Ravnholdt; Søn af Gdr. Knud Jacobsen og Hustru Ane Kathrine, f. Hansen; gift (1. Dec. 1903) m. Ane Marie Gertsen. Elev paa Ask Højskole 1901—02. Fmd. f. Aldrup Andelsmejeri, Hørning fra 1933 og for Tiset Sogns Sparekasse. Medl. af Best. f. Odder Andels-Slagteri og for Elektricitetsværket.

Adresse: Ravnholdt pr. Trandbjerg.

Knudsen, Ejnar, Forstander; f. 5. Nov. 1888 i Landsgrav pr. Slagelse; Søn af Forstander Hans Knudsen og Hustru Johanne Eline, f. Hansdatter; gift (11. Okt. 1920) m. Asta Margrethe Pedersen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1904—06. Landbrugskandidat 1909. Planteavlskonsulent 1913—20. Forstander for Statens Landbrugsforsøg paa Færøerne 1920—34 og Forst. for Statens Forsøgsstation, Tylstrup, fra 1934.

Adresse: Statens Forsøgsstation, Tylstrup.

Knudsen, Godtfred, Gaardejer; f. 11. Febr. 1893 i Føvling; Søn af Landmd. Godske Knudsen og Hustru Bodil Marie, f. Terkelsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole Fmd. f. Holsted Andelsmejeri og Holsted Sogneraad. Medl. af Best. f. Ribe Amts Mejeriforening og Banken for Vejen og Omegn.

Adresse: Overgaard pr. Holsted.

Knudsen, Jens Madsen, Sognefoged, R. af D.; f. 2. Sept. 1867 i Marstrup, Hoptrup Sogn; Søn af Gdr. Knud Knudsen og Hustru Katrine, f. Kragh; gift (6. April 1900) m. Anna Kirstine Sørensen. Elev paa den danske Realskole i Haderslev. Tidl. Fmd. f. Marstrup Andelsmejeri (i 25 Aar). Fmd. f. Sygekassen for Haderslev Amt. Tidl. i Ldbf. Bestyrelse. Medl. af Hus-

dyrbrugsudvalget. Æresmedlem af Ringriderforeningen.

Adresse: Kalmargaard, Marstrup.

Knudsen, Knud Nielsen, Gaardejer; f. 14. Dec. 1888 i Trunderup; Søn af Gdr. Niels Knudsen og Hustru Anne Kirstine Mogensen; gift (4. Juni 1915) m. Johanne Marie Nielsen. Elev paa Olle-rup Højskole 1907—08 og Høng Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Trunderup Andelsmejeri fra 1925 og Trunderup Friskole fra 1939.

Adresse: Lundhøj, Kværndrup.

Knudsen, Knud Thorvald, Gaardejer; f. 25. Nov. 1889 i Tarup pr. Aarslev; Søn af Gdr. Hans Knudsen og Hustru Kirsten, f. Jensen; gift (24. Juni 1915) m. Karoline Osland. Elev paa Vestbirk Højskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Tarup Kontrolforening fra 1918 og De fynske Avlscentre fra 1924. Medl. af den fynske Fællesledelse til Svineavlens Fremme.

Adresse: Tarup Søndergaard pr. Aarslev.

Knudsen, Knud Troldborg, Gaardejer; f. 23. Sept. 1889 i Engbjerg; Søn af Sognef. Jens Knudsen og Hustru Sidsel Marie, f. Nygaard; gift (21. Maj 1920) m. Johanne Kirstine Buus. Elev paa Haslev Højskole 1910, Dalum Landbrugsskole 1911—12 og Askov Højskole 1917.

Fmd. for Tybjerglille Andelsmejeri 1926—37. Repræsentant for Præstø Amt i Mejeriernes Arbejdsgiverforening.

Adresse: Tybjerglille, Herlufmagle.

1909, cand. polyt. 1914. Ass. v. Polyt. Lærestanstalt 1917—22. Professor 1922.

Adresse: Nyelandsvej 109, Kbhvn.

Knudsen, Marinus Theodor, Konsulent; f. 20. Jan. 1892 i St. Emmerske v. Tønder; Søn af Gdr. Niels Knudsen og Hustru Christine, f. Christensen; gift (16. Juli 1935) m. Inger Margrethe Madsen. Regnskabskonsulent for Randers Amts Husholdningsselskab.

Adresse: Storegade 8, Randers.

Knudsen, Søren, Gaardejer; f. 6. Nov. 1879 i St. Lihme; Søn af Gdr. Peder Knudsen og Hustru Kirstine, f. Sørensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1903. Fmd. f. Lihmskov Andelsmejeri fra 1929. Har ogsaa haft forskellige lokale Tillidshverv.

Adresse: St. Lihme, Ravnng.

Knudsen, Martin, Gaardejer; f. 17. Marts 1894 i Kalsensgaard, Jesmark; Søn af Gdr. Jens Knudsen og Hustru Marie Kirstine, f. Larsen; gift (22. Okt. 1920) m. Karen Kirstine Rønn. Elev paa Støvring Højskole 1913—14. Fmd. for Pandrup Andelsmejeri fra 1936 og for Pandrup Brugsforening fra 1934. Medl. af Repræsentantskabet for Nr. Sundby Andelsslagteri fra 1934. Vurderingsmand for Viborg Kreditforening fra 1937.

Adresse: »Østergaard«, Pandrup.

Knudsen, Søncke, Professor v. Landbohøjskolen, R. af Dbg.; f. 2. Okt. 1890; Søn af Dir. H. Knudsen og Hustru, f. Christensen. Student

Kobæk, Anton, Husmand; f. 21. April 1899 i Breth; Søn af Hmd. Jørgen Kobæk og Hustru Inger Marie, f. Hansen; gift (7. Dec. 1924) m. Anna Petersen. Kredsmd. for Bjerre Herreds Hmdf. fra 1937 og Fmd. for Kvægavls- og Kontrolforeningen.

Adresse: Breth pr. Barril.

Kock, William Alfred, Statskonsulent, R. af Dbg., DM.; f. 6. Maj 1879 i Kbhvn.; Søn af Hovedkasserer L. N. Kock og Hustru Eleonora, f. Hansen; gift (4. Sept. 1923) m. Elisabeth Svedstrup. Statskonsulent i Fjerkræavl fra 1920. Fmd. for Statens Fjerkræudvalg, for Statens Ægudvalg og for Landbrugsministeriets Fjerkræksportudvalg. Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg. Præsident for »The Worlds Poultry Science Association 1930—33. Forfatter til

en Række Fagbøger, deriblandt »Haandbog i Fjerkræavl«.

Adresse: Lykkevej 9, Charlottenlund.

Koefoed, Carl Andreas, pens. Statskonsulent, K.D.², D.M.; f. 16. Okt. 1855 i Skanderborg; Søn af Gdr. Henning Kofoed og Hustru Therese Emilie, f. Krebs; gift (11. Febr. 1887) m. Elisabeth Objedoff. Elev i Borgerdydskolen paa Christianshavn. Landbrugskandidat 1875. Forvalter. Rejste til Rusland 1878. Godsforvalter 1880—86. Ejendomstaksator 1887—1905. Leder af Udskiftningsarbejderne ved det russiske Landbrugsmi-
nisterium 1905—17. Statsraad; Medl. af Landbrugsministerens Raad. Leder af den danske Hjælpetjeneste for Krigsfanger i Sibirien 1918—20. Statskonsulent 1921—27. Landbrugsattaché til 1931. Medl. af Akademiet for de tekniske Videnskaber. Udgivet en Række Afhandlinger om Udskiftning m. v.

Adresse: Bredgade 29, Kbhvn.

Koefoed, Ellen, Husholdningskonsulent; f. 24. April 1912 i Nyker Sogn, Bornholm; Datter af Gdr. Christian Koefoed og Hustru Anna Marie, f. Skovgaard. Art. 1930. Husholdningslærerinde — Ankerhus — 1937. Husholdningslærerinde for De samv. danske Husholdningsforeninger paa Sydfyn og Øerne fra 1938.

Adresse: Møllergade 21, Svendborg.

Kofoed, Jens Andreas Mathias, Planteavlkskonsulent; f. 16. Febr. 1876 i Østermarie, Bornholm; Søn af Gdr. Morten Koefoed og Hustru Ane Marie, f. Ibsen (Ibsdatter); gift (4. Dec. 1915) m. Gudrun Kirstine Jensen. Elev paa Bornholms Højskole 1896—97 og Høng Landbrugsskole 1904—05. Landbrugskandidat 1908. 1910—15 Konsulent for Tureby-Køge Ldbf. 1915—28 Konsulent i Planteavl f. Holbæk Amts Ldbf. og Ods-
herreds Landbrugsfor. Siden 1928 Konsulent for Holbæk Amts Planteavlsforening; specielt arbejdet for Aamosens Afvanding og Udnyttelsen af Mergellejet i Hanerup. Fmd. for Lokalkomité-

en for Danmarks Naturfredningsforening i Ods-
herred og Lokalkredsen af Østifternes Haveselskab.

Adresse: »Gryet«, Vig St.

Kofod, Holger Brandt, Gaardejer; f. 10. Marts 1888 i Bodilsker; Søn af Gdr. Jensenius Brandt Kofoed og Hustru Charlotte, f. Funch; gift (22. Juli 1910) m. Astrid Kofoed. Elev paa Bornholms Højskole 1906—07 og Tune Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Bornholms landøkonomiske Forening og for Hesteavlsudvalget paa Bornholm. Medl. af Best. f. De samvirkende danske Ldbfr., Det kgl. danske Landhusholdnings-
selskabs Bestyrelsesraad, Bodilsker Mejeri og Neksø Pakhusforening.

Adresse: Brandtsgaard pr. Bodilsker.

Koldsgaard, Jens Peder Jensen, Rentier; f. 10. Okt. 1868 i Øsløs Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Jens Christian Koldsgaard og Hustru Dorte-
thea, f. Pedersen; gift 26. Nov. 1897 m. Marie Madsen. Elev paa Galtrup Højskole 1888 og Ollerup Højskole 1893. Fmd. f. Andelsmejeriet »Hannæs« pr. Vesløs. Medl. af Best. for Andels-
svineslagteriet i Thisted. Kirkeværg for Øsløs Kirke.

Adresse: Øsløs pr. Vesløs.

Korsholt, Jens, Gaardejer; f. 25. Marts 1880 i Mosbjerg; Søn af Grd. Jens Korsholt og Hu-

stru Sine, f. Christensen; gift (11. Aug. 1905) m. Margrethe Maan. Elev paa Ladelund Landbrugs-skole 1899. Fmd. f. Mosbjerg Andelsmejeri fra 1933. Medl. af Best. f. Fr.havn Andelsslagteri fra 1939. Har været Sogneraadsmidl. i 24 Aar.
Adresse: Mosbjerg, Tolne.

Korgaard, Jens, Møller og Gaardejer; f. 17. Sept. 1889 i Hatting; Søn af Gdr. Chresten C. Korgaard og Hustru Ane Kirstine, f. Jensen; gift (29. Nov. 1912) m. Karen Swane. Elev paa Fleming Efterskole 1903—04 og Dalum Landbrugs-skole 1909—10. Fmd. for Hatting Andelsmejeri fra 1933 og for Bjerrekredsens Venstrevælgerforening fra 1937. Fmd. for Sogneraadet fra 1921.

Adresse: Nedermølle, Hatting.

Korsgaard, Hansen Thorvald, Regnskabskonsulent; f. 23. April 1890 i Sdr. Nissum; Søn af Smedem. Jens P. Hansen; gift (2. Maj 1922) m. Augusta Bruus. Elev paa Dalum Landbrugs-skole 1913—14. Landbrugskandidat 1917. Landbrugslærer. Sekretær. Kasserer og Leder af Ungdomsarbejdet i Ribe og Omegns Ldbf. Fra 1931 Regnskabskonsulent i Ribe Amts vestre Ldbf.

Adresse: Villabyen, Ribe.

Krag, Kr., Gaardejer; f. 7. Okt. 1886 i Højrup pr. Horne; Søn af Grd. P. Krag og Hustru Ane, f. Madsdatter; gift (6. Dec. 1911) m. Maren Andreasen. Fmd. f. Horne Andelsmejeri fra 1932. Har været Medl. af Sogneraadet 1929—37. og har haft forsk. komm. Tillidshverv.

Adresse: Højrup pr. Horne.

Kragh, Gunhild, Husholdningskonsulent; Datter af Th. Kragh, Veddum og Hustru Noline, f. Kragh. Examen fra Ankerhus, Sorø 1930. Forsk. Lærerindepladser. Fra 1934 Konsulent i Brædstrup og Omegns Husholdningsforen. og Silkeborg Ldbf.

Adresse: Brædstrup.

Kraglund, A., Frøhandler; f. 23. Maj 1887 i Hjørring; Søn af Gartner Nicolaj Chr. Kraglund og Hustru Else, f. Larsen; gift (23. Jan. 1912) m. Ragnhild Nicolajsen. Fmd. for Hjørring Amtskreds af Alm. Dansk Gartnerforening. Hovedkasserer for Hjørring Amts landøkonomiske Selskab.

Adresse: Østergade 59, Hjørring.

Krarup, Johan Frederik Henckell, Direktør for Statsskovbruget, K. af Dbg., D.M.; f. 25. Jan. 1870 paa Severinsminde v. Holbæk; Søn af Forpagter af Hovedgaarden »Eriksholm« v. Holbæk Alfred Krarup og Hustru Thora Margrethe; f. Henckell; gift (28. Nov. 1898) m. Margrethe Just. Forstkandidat 1893, Studierejser, Forstassistent paa Pederstrup og Christianssæde, derefter Skovtaksator og Skovrider og fra 1929 Direktør for Statsskovbruget. Næstfmd. for Dansk Skovforening og Fmd. for forsk. forstlige Legater. Fmd. for eller Medl. af talrige Kommissioner og Udvalg.

Adresse: Schimmelmansvej 33, Charlottenlund.

Krause-Kjær, Magnus, Proprietær; f. 24. Marts 1888 i Hjortshøj v. Aarhus; Søn af Landmd. S. Krause-Kjær og Hustru Mette Kristine, f. Jacobsen; gift (12. Okt. 1920) m. Kristine Madsen. Elev paa Askov Højskole og Malling Landbrugs-

skole. Fmd. f. Planteavlstudyalget i Odense og Omegns Ldbf.

Adresse: Ravnebjerggaard pr. Holmstrup.

Kristensen, Aage, Gaardejer; f. 19. Okt. 1881 i Honum; Søn af Grd. Hans Kristensen og Hustru Marcusine, f. Jensen; gift (8. Juni 1911) m. Birgitte Andreasen. Elev paa Vestbirk Højskole 190—1901 og paa Korinth Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Midtjyds Mejeriforening og for Andelsmejeriet. Medl. af Best. f. Smørekseksportforen, for Horsens Andels-Svineslagteri og for Mejeriernes Arbejdsgiverforen.

Adresse: Honum pr. Rask Mølle.

Kristensen, Anders Gabriel, Gaardejer; f. 14. Dec. 1888 i Tveje Merløse; Søn af Havnefoged Niels Kristensen og Hustru Emilie, f. Petersen; gift (1. Marts 1924) m. Anna Nielsen. Fmd. for Stedstrup Andelsmejeri 1925—37. Kredsfmd. for Holbæk Amts Ldbf. fra 1936.

Adresse: Stedstrup pr. Kr. Eskildstrup.

Kristensen Fuglsang, Peder, Gaardejer; f. 13. April 1894 i Fabjerg Sogn; Søn af Gdr. Anton Kristensen og Hustru Maren, f. Vestergaard; gift (7. Nov. 1924) m. Laura Rasmussen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1917—18. Fmd. for Andelsmejeriet i Gudum. I Tilsynsraadet for Tyendesparekassen under Spare- og Laanekassen for Lemvig og Omegn. Medl. af Gudum Sogneraad. Medl. af Menighedsraadet i 2 Perioder og af sønderjyds Forening for Lemvig og Omegn.

Adresse: Ml. Tang, Gudum pr. Lemvig.

Kristensen, Hans, Konsulent; f. 31. Juli 1895 i Høng; Søn af Gdr. P. Kristensen og Hustru Marie, f. Hansen; gift m. Yrsa Elisabeth Hornemann. Elev paa Grundtvigs Højskole 1912—13 og Høng Landbrugsskole 1913—14. Landbrugskand. 1916. Konsulent i Husdyrbrug for Sorø Amts landøk. Selskab, Slagelseegnens Ldbf. og Skel-skøregnsens Ldbf. Forsøgsleder v. Svineforsøgs-

stationen i Vestsjælland (Grønhøjgaard). Sekretær for Samv. sjæll. Hesteavlsforen. for svært Halvblod. Fmd. for Fællesudv. for lokale Svineforsøgsstationer i Danmark.

Adresse: Slagelse.

Kristensen, Harald, Konsulent; f. 11. Nov. 1900 i Nr. Omme, Ringkøbing Amt; Søn af Grd. Kristen Kristensen og Hustru Dorthea, f. Jeppesen; gift (10. Maj 1931) m. Karen Møller Sønderup. Præliminærexamen. Landbrugskandidat 1926. Lærer paa Næsgaard Agerbrugsskole 1926—30. Fra 1931 Konsulent i Husdyrbrug for Ringsted- og Sorøegnens Ldbfr.

Adresse: Jyllandsgade 14, Ringsted.

Kristensen, Jacob, Gaardejer; f. 16. Febr. 1883 i Katterup; Søn af Parc. Kristen Rasmussen og Hustru Else Kristine, f. Jensen; gift (2. Nov. 1915) m. Kristine Pedersen. Elev paa Tune Landboskole 1908—09. Medl. af Best. for De samv. sjæll. Kontrollforeninger fra 1921.

Adresse: Højgaard, Taastrup.

Kristensen, Jens Søgaard, Gaardejer; f. 27. Jan. 1898 i Grindsted Sogn; Søn af Gdr. Mathias Kristensen og Hustru Maren, f. Kristiansen; gift (22. Juli 1921) m. Bodil Kristine Thomsen. Fmd. f. Grindsted Andelsmejeri og Medl. af Best. f. Grindsted Andelssvineslagteri.

Adresse: Hinnum pr. Grindsted.

Kristensen, Johan, Gaardejer; f. 13. Dec. 1876 i Malt Sogn; Søn af Gdr. Salomon Kristensen og Hustru Rosetta, f. Timm; gift (25. Juni 1902) m. Inger Magdalene Hansen. Elev paa Ollerup Højskole 1900—1901. Fmd. for Maltbæk Andelsmejeri. Medl. af Tilsynsraadet for Vejen Sparekasse.

Adresse: Nørvang, Malt pr. Vejen.

Kristensen, Johannes, Gaardejer; f. 20. Maj 1896 i Uldum; Søn af Gdr. Niels Kristensen og Hustru Ane Katrine, f. Kristensen; gift (12. Marts 1926) m. Jenny Kirstine Ravn. Elev paa Vrigsted Højskole 1911—12 og Dalum Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskandidat 1917. Konsulent for Kjellerup og Omegns Ldbf. 1920—25. Fmd. for Planteavlsvudv. for Kjellerup og Omegns Ldbf.

Adresse: Liselund, Sjorslev.

Kristensen, Knud, Proprietær; f. 24. Maj 1885 i Bejstrup; Søn af Gdr. Just Kristensen og Hustru Ane Marie, f. Larsen; gift (4. Nov. 1910) m. Henriette Kristine Vedsby. Elev paa Vraa Højskole 1904—05. Fmd. for Hanherreds Ldbf. fra 1933. Medl. af Best. for Fjerritslev Bank. Af andre Hverv bl. a. Næstfmd. i Fjerritslev Slagteri i 7 Aar og Fmd. og Kasserer for Aggersund Andelsmejeri i 14 Aar til 1933. Medl. af Sogneraadet og Kommunekasserer.

Adresse: Tanderupgaard pr. Bonderup.

Kristensen, Kristian, Forstander; f. 18. Nov. 1892 i Høng; Søn af Gdr. J. P. Kristensen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (14. Febr. 1919) m. Kathrine Nielsen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1910—11. Landbrugskandidat 1913. Till. Eks. i Planteavl 1918. Planteavlskonsulent for De samv. fynske Ldbfr. 1919—29. Forstander for Lundby Landbrugsskole fra 1929. Fmd.

for Sydsjællands Planteavlsvudvalg. Medl. af Hvedeudvalget.

Adresse: Sydsjæll. Landbrugsskole, Lundby.

Kristensen, Kristen Harry, Konsulent; f. 15. Maj 1909 i Hover Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Gdr., tidl. Medl. af Folketinget Kristen Kristensen og Hustru Anna Henrikke, f. Næsgaard; gift (8. Juni 1938) m. Else Frøkjær Yde. Elev paa Ryslinge Højskole 1929—30 og Graasten Landbrugsskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Ass. i Husdyrbrug hos Konsulent Chr. Larsen, Varde, 1935. Landbrugslærer paa Hadsten Højskole s. A. Konsulent i Husdyrbrug for Fælledelsen af Kvægavlen i Thy og Hanherred.

Adresse: Thisted.

Kristensen, Kristen Jensen, Konsulent; f. 15. Maj 1894 i Lyderslev; Søn af Gdr. Jens Peter Kristensen og Hustru Ane Margrethe, f. Jensen; gift (12. Juli 1921) m. Ella Kirstine Kristensen. Askov-Kursus 1909. Elev paa Vejstrup Højskole 1911, Stevns Højskole 1912 og Dalum Landbrugsskole 1916. Landbrugskandidat 1919. Ass. v. Statens Grundforbedringsvæsen. Konsulent i Grundforbedring for Ldbf. og Hmdf. i Præstø Amt fra 1921 og Sekretær og sagkyndigt Medl. af Grundforbedringsudvalget i Præstø Amtsrads kreds.

Adresse: Farimagsvej 8, Næstved.

Kristensen, Kristen Kvist, Konsulent; f. 28. Jan. 1888 i Lomborg; Søn af Gdr. Anders Kristensen og Hustru Dorthea, f. Rasmussen; gift (30. Okt. 1920) m. Anna Ingeborg Nicoline Jensen. Elev paa Testrup Højskole 1906—07 og Dalum Landbrugsskole 1909—10 og 1917. Landbrugskandidat 1919. Lærer v. Sydsjæll. Landbrugsskole og 1920—29 Regnskabskonsulent for Næstved og Sydsjællands Ldbf. Regnskabskonsulent for Foreningen af jydsk Ldbfr. fra 1930.

Adresse: Holger Drachmannsvej 16, Rosenvang, Aarhus.

Kristensen, Kristen Møller, Gaardejer; f. 11. Febr. 1876 i Faarup, Rødkærbro; Søn af Gdr. Niels Kristen Kristensen og Hustru Margrethe, f. Kristensen; gift (1. Sept. 1911) m. Katinke Frederiksen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Rødkærbro Andelsmejeri.

Adresse: Faarup, Rødkærbro.

Kristensen, Laust, Gaardejer; f. 25. Sept. 1876 i Resen Sogn; Søn af Gdr. Niels Kristensen og Hustru Melte, f. Kristensen; gift (22. April 1903) m. Marie Pedersen. Fmd. for Andelsmejeriet i Resen gennem en Aarrække, for Brugsforeningen i Resen en Periode. Kasserer for Resen-Humlum Sparekasse fra 1938. Medl. af Resen-Humlum Sogneraad i 8 Aar. Medl. af Menighedsraadet og Sognefoged for Resen Sogn.

Adresse: Resen pr. Struer.

Kristensen, Marinus, Gaardejer; f. 25. Sept. 1878 i Durup Sogn, Viborg Amt; Søn af Grd. Kresten Kristensen og Hustru Ane, f. Kristensen; gift (27. Okt. 1907) m. Katrine Hedegaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1899—1900. Fmd. f. Vestsallings Kontrolforening og for Andelsmejeriet i Durup i 3 Perioder. I Best. f. Salling Landbobank siden 1926, for Salling Ldbf. i 4 Aar, Direktør for Durup Andelsmejerikreds Sparekasse og Medstifter af samme, Sogneraadsmnd. for Durup-Tøndering Kommunes

Sogneraad i en Periode. Medl. af Menighedsraadet i Durup Sogn.

Adresse: »Vaadgaard«, Toustrup pr. Durup St.

Kristensen, Morten Kristen, Konsulent, R. af Dbg.; f. 27. April 1880 i Gedser; Søn af Gdr. Niels Christensen; gift (27. Okt. 1905) m. Petrea Hansine, f. Kehling. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1898—1900. Landbrugskandidat 1902, derefter Landbrugslærer. Fra 1908—33 Planteavlskonsulent for de jydsk Landboforeninger. Konsulent for Statens Jordlovsudvalg (Vildmosetilsynet).

Adresse: Skanderborg.

Kristensen, Rasmus Kristian, Afdelingsbestyrer; f. 21. Okt. 1875 i Tommerup, Fyn; Søn af Gdr. Anders Christensen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (2. Nov. 1906) m. Karen Dorothea Møller. Elev paa Askov Højskole 1898—99 og 1899—1900. Landbrugskandidat 1904. Afdelingsbestyrer ved Statens Planteavlslaboratorium.

Adresse: Aalckistevej 74 A, Kbhvn.

Kristiansen, Fr., Gaardejer; f. 28. Juli 1886 i Aalegaard; Søn af Gdr. Hans Christiansen og Hustru Ane Katrine, f. Christensen; gift (14. April 1922) m. Johanne Nielsen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Fmd. for Sallinge Andelsmejeri

fra 1923. Medl. af Best. f. Svendborg Amts land-
økonomiske Selskab fra 1933.
Adresse: Aalegaard, Hørup.

Kristiansen, Laurids Th., Gaardejer; f. 31. Juli 1891 i Nørre Bork; Søn af Gdr. Andreas Thimes-Kristiansen og Hustru Laurensen, f. Kristensen; gift (26. April 1927) m. Petrea Pedersen. Elev paa Ollerup Højskole 1913—14 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Bramminge Ldbf.s Planteavljudvalg.

Adresse: »Hedvigsminde«, Bramminge.

Kristiansen, Lorentz, Gaardejer; f. 22. Dec. 1866 i Taanning; Søn af Grd. Chr. Lorentzen og Hustru Karen, f. Jensen; gift (26. April 1901 m. Marie Sørensen. Elev paa Yding Højskole 1889—90 og paa Dalum Landbrugsskole 1892—93. Fmd. f. Haarby Mejeri i 22 Aar. Medl. af Best. f. Odder Elektricitetsselskab, Østjyll.
Adresse: Haarby, Skanderborg.

Kristiansen, M., Skatteraadformand; f. 13. Marts 1873 i Boddum Sogn, Thisted; Søn af Grd. Mads Kristiansen og Hustru Kristiane, f. Nielsdatter; gift (1. Marts 1929) m. Katrine Jensen. Elev paa Jebjerg Højskole 1887—88. Fmd. f. Skatteraadet for Hassing m. fl. Herreder. Sogneraadfmd. 1906—17. Medstifter af Visby Heltborg Husmandsforen i Best. f. samme og Fmd., Vurderingsfmd. til Ejendomsskyld, Fmd. f. Hurup Brugsforen. siden 1918. I Menig-

hedsraadet 2 Perioder, Fmd. f. Kirkelig Samf.
Adresse: Hurup St.

Kristoffersen, Kristian Valdemar, Konsulent; f. 20. Juli 1880 i Bursø; Søn af Landmd. J. Kristoffersen. Elev paa Højskole og Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1907. Konsulent for Vejle Amts Ldbf. 1909—19 og paany fra 1922 samt for Vejle Vesteregns Ldbf. 1911—21 og fra 1927.

Adresse: Dæmningen 12, Vejle.

Krogh, Erhardt Rigvald, Laboratoriefors-
tander; f. 2. Juli 1894 i Saltvig; Søn af Gdr. Jes Krogh og Hustru Igne, f. Dinesen; gift (29. Marts 1923) m. Laura Maria Christensen. Elev paa Søllested Højskole, Tune Landbrugsskole 1912—13 og Lyngby Landboskole 1918. Landbrugs-kandidat 1920. Specialkursus i Kemi m. v. For-standereksamen. Forstander for Dansk Landbrugs- og Handelslaboratorium, Odense. Fmd. f. Foreningen af statsautoriserede Laboratorieforstandere i Danmark.

Adresse: Dansk Landbrugs- & Handelslaboratorium, Odense.

Krogh-Matzen, Emil, Proprietær; f. 15. Febr. 1886 i Vestenskov; Søn af Forpagter Sofus Matzen og Hustru Poulina, f. Krogh; gift (3. Okt. 1912) m. Ella Homvand. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1904. Fmd. f. Vestlollandsk Ldbf. og for Foreningen »De tolv Landbohjem«.

Adresse: Gammeleje pr. Harpelunde.

Krogh, Peder, Gaardejer; f. 25. Jan. 1883 i Sallinge; Søn af Gdr. Anders Krogh og Hustru Maren, f. Knudsen; gift (24. Marts 1916) m. Karen Jørgensen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Brændelydinge Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Sogneraadet.

Krog, Peder, Gaardejer; f. 31. Dec. 1886 i Borbjerg Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Grd. Jens Krog og Hustru Edal, f. Christensen; gift (6. Nov. 1927) m. Ahle Pedersen. Elev paa Askov Højskole 1907—08, 1911—12 og 1915—16. Skat-

teraadsmidl. i Holstebro Skatteraadskreds siden 1936. Tidl. Fmd. f. Andelsmejeriet »Godthaab«. Fmd. f. Holstebro Kreds af Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening; i Best. f. Ringkøbing Amts Indkøbsforening for Foderstoffer, Revisor i Hovedforeningen. Sogneraadsmid. f. Borbjerg Kommune 1925—33.

Adresse: Sdr. Risum Borbjerg, Holstebro.

Krogh, Søren, Gaardejer; f. 21. Aug. 1905 i Østofte; Søn af Gdr. Hans Jørgen Krogh og Hustru Laura, f. Larsen; gift (18. Juni 1930) m. Karen Elisabeth Nielsen. Elev paa Søllested Højskole 1923—24. Fmd. f. Østofte og Omegns Kontrollforeningen fra 1934. Fmd. f. De samv. lolland-falsterske Kontrollforeninger fra 1938.

Adresse: Østofte, Ryde.

Krogsgaard, N. C., Gaardejer; f. 19. Aug. 1880 i V. Hjermilslev; Søn af Gdr. Kristen Krogsgaard og Hustru Anna Margrethe, f. Sørensen; gift (27. Marts 1908) m. Maren Mortensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1902—03. Fmd. for Vennebjerg Andelsmejeri, Sønderlev, fra 1924.

Adresse: Nr. Harritslev pr. Sønderlev.

Kromphardt, Knud, Proprietær; f. 3. Juli 1884 i Baadesgaard, Lolland; Søn af Propr. Chr. Kromphardt og Hustru Anna, f. Sommer; gift (14. Juli 1910) m. Dagmar Petersen. Elev paa Lyngby Landboskole 1902—03. Fmd. f. Midt-Langelands Herregaardsmejeri fra 1929. Medl.

af Tilsynsraadet i Langelands Sparekasse fra 1930.

Adresse: Skovsbo, Longelse.

Kronman, Volmer, Direktør; f. 13. Okt. 1896; Søn af Direktør i D. F. D. S. Chr. Kronman og Hustru Hannah, f. Hancock; gift (10. Nov. 1934) m. Else Dahl. Landbrugskandidat 1920. Direktør for A/S Tolvmandsforeningernes Handelskontor. Sekret. for Centralforeningen af »Tolvmandsforeninger« og større Landbrugere i Danmark. Redaktør af »Tolvmandsbladet«.

Adresse: Knabrostræde 30, Kbhvn.

Krushave Andersen, S. P., Gaardejer; f. 5. Juni 1884 i Dronninglund; Søn af Husejer Anders Chr. Sørensen og Hustru Anna Marie, f. Andersen; gift (26. Okt. 1909) m. Karoline Jensen. Elev paa Try Højskole 1905—06. Fmd. f. Try Mejeri 1925—35 og for Hesteforsikringsforeningen samt flere kommunale Hverv; endvidere Fmd. f. Læplantnings I/S. i Dronninglund, i Best. f. Transformatorforen. m. v.

Adresse: Hansinesminde pr. Dronninglund.

Kruse, Hans, Gaardejer; f. 5. Maj 1886 i Skovlund, Ansager; Søn af Gdr. Bahne Kruse og Hustru Hansine, f. Ebbesen; gift (3. Nov. 1917) m. Karen Johanne Hermansen. Elev paa Haslev Højskole 1905—06 og Haslev Landbrugsskole 1911—12. Fmd. for Ansager-Øse og Omegns Ldbf. og Skovlund Transformatorforening.

Adresse: Stensgaard, Skovlund pr. Mølby.

Kryger Larsen, Hans, Landbrugslærer; f. 21. Sept. 1882 i Kvandløse; Søn af Gdr. Lars Peter Larsen og Hustru Sophie, f. Jensen; gift (28. Maj 1909) m. Margrethe Christensen Bjørn. Elev paa Vallekilde Højskole 1899—1900 og Tune Landboskole 1901—02. Landbrugskandidat 1904. Planteavlskonsulent for de tre Ldbfr. i Kbhvn.s Amt 1906—12 og for de fynske Ldbfr. 1912—18. Driftsleder paa Brolykke, Langeland 1918—20. Landbrugskyndig Direktør for A/S »Pajbjerg«, Slagelse, 1920—22. Lærer paa Dalum Landbrugsskole fra 1922. Sekretær f. Odense Omegns Ldbf. fra 1923.

Adresse: Dalumhus pr. Hjallesø.

Kudahl, Th., Gaardejer; f. 1. Juni 1890 i Sevel Sogn; Søn af Gdr. Jacob Kudahl og Hustru Dorthea, f. Pedersen; gift (24. Juni 1921) m. Katrine Søndergaard. Fmd. for Andelsmejeriet »Herrup«, Vinderup, siden 1930. Medl. af Menighedsraadet.

Adresse: Bjørnkjærgaard pr. Vinderup St.

Kure, Anker, Gaardejer; f. 14. Juni 1884 i Nyker; Søn af Gdr. L. N. Kure og Hustru Anine, f. Pedersen; gift (27. Marts 1908) m. Thora Elisebeth Kofoed. Elev paa Tune Landboskole 1903—04. Fmd. for Bjørnedal Andelsmejeri, Bornholms Mejeriforening, Tyreskuekommissionen, Centerforeningen og Bjørnedals Tyreholds-

forening. Medl. af Best. for Sjæll. Stifts Kvægopdrætterforening og fl. andre. Repræsentant f. Creditkassen for Landejendomme i Østifterne.
Adresse: Koføedgaard pr. Klemensker.

Kuur, Niels, Gaardejer; f. 10. April 1878 i Bovlstrup; Søn af Gdr. Kuur Rasmussen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (1908) m. Anna Nielsen. Elev paa Testrup og Askov Højskoler samt Tune Landboskole. Fmd. for Hads Herreds Ldbfr.s Planteavlsudvalg. Medl. af Mejeribestyrelsen og af Sogneraadet.

Adresse: Karensminde, Gylling.

Kyed, Johs., Gaardejer; f. 16. Nov. 1878; gift m. Louise Schmidt. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1897—98. Landbrugskandidat 1901. Lærer ved Dalum Landbrugsskole; Sekr. for Mejeriforeningerne m. v. indtil 1919. Fmd. f. Akts. Otterup Mejeri. Ejer af Mejeriet »Nordfyn«. Fmd. f. Bymejeriernes Fællesorganisation og for Producentforeningen for Ost af Roquefort-Typen. Medl. af Folketinget 1924—39 og af Finansudvalget 1927—39. Desuden Medl. af en Række Kommissioner. Medl. af Best. f. D.F. D.S. og Frøfirmaet »Trifolium«.

Adresse: Skovvang pr. Beldringe.

Ladefoged, Johannes, Gaardejer; f. 20. Juni 1879 i Fuglse Sogn; Søn af Gdr. Jens Ladefoged og Hustru Maren Elisabeth, f. Pedersen; gift

(21. Maj 1926) m. Marie Jørgensen. Elev paa Rødkilde Højskole 1899—1900. Fmd. f. Vester Ulslev Andelsmejeri fra 1931. Medl. af Best. f. Fuglse Sparekasse fra 1937. Medl. af Sogneraadet 1919—27.

Adresse: Skottemarke, Holeby.

Laisen, Alfred, Konsulent; f. 29. Juli 1901 i Hem; Søn af Grd. Chr. Laisen og Hustru Inger, f. Nielsen; gift (30. April 1938) m. Marie Sørensen. Elev paa Tune Landbrugsskole 1928. Landbrugskandidat 1931, derefter Assistent for Forsøgslaboratoriet og ved Sønderjyds Fællestelse af Kvægavl. Fra 1936 Konsulent i Plan-teavl for De samv. sønderjyd. Husmandsforeninger.

Adresse: Røde Kro.

Langkilde, Karl, Godsejer, R. af Dbg.; f. 11. Dec. 1884 paa Bramstrup; Søn af Godsejer William August Langkilde og Hustru Hanne, f. Schwartz; gift (8. Maj 1919) m. Harriet Brandt. Art. 1902. Landbrugskandidat 1907. Fmd. for Fyns Stifts patriotiske Selskab og Næstfmd. i Mejeriet »Pasteur«, Odense. Medl. af Best. for De samv. fynske Ldbfr., De danske Sukkerfabrikker og Fyns Disconto-Kasse m. m.

Adresse: Bramstrup pr. Højby F.

Langeland, Peter, Husmand; f. 26. Sept. 1881 i Skindbjerg; Søn af Landarb. Niels P. Langeland og Hustru Mette Johanne, f. Poulsen; gift (12. Nov. 1912) m. Krestine Marie Sørensen. Elev paa Bælum Højskole 1900 og Kærehave Husmandsskole 1908. Fmd. f. Akts. St. Restrup Husmandsskole, og for Landbrugsministeriets Kornnævn. Medl. af Best. f. De samv. jyske Husmandsforeninger og De samv. danske Husmandsforeninger. Medl. af Landbrugsraadet fra 1932, af Nationalbankens Repræsentantskab og af Statens Jordlovsudvalg, samt af Kredsledelsen for Andelsbanken i Aalborg Afdeling.

Adresse: St. Restrup, Sønderholm.

Larsen, Albert, Gartner; f. 12. Okt. 1892 i Stige; Søn af Gartner Lars Larsen og Hustru Kristine, f. Nielsen; gift (12. Okt. 1922) m. Mannon Hansen. Elev paa Ollerup Gymnastikhøjskole 1918—19. Fmd. for De danske Andels-Salgsforeninger for Gartneri og Frugtavl. Medl. af Best. for Gartnernes Salgsforening i Odense fra 1929 og Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Stige, Odense.

Larsen, Anders, Gaardejer; f. 7. Aug. 1875 i Sønderby; Søn af Gdr. Morten Peter Larsen og Hustru Karen Kirstine, f. Hemmingsen; gift (10. Dec. 1915) m. Kristine Suldrup. Elev paa Dalum Mejeriskole 1896. Fmd. f. Holme Andelsmejeri fra 1926. Medl. af Tilsynsraadet for Landboernes Sparekasse.

Adresse: Sønderby, Borre.

Larsen, Anders, Mejeribestyrelser; f. 25. Febr. 1870 i Dalby pr. Tureby; Søn af Husejer Hans Larsen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (20. Okt. 1899) m. Kathrine Henriksen. Elev paa Mælkeriskolen. Bestyrer paa Langager Andelsmejeri. Fmd. f. Frederiksborg Amts Mejeristforening.

Adresse: Langager pr. Ølstykke.

Larsen, Anders Hansen, Parcellist; f. 16. Aug. 1872 i Græse; Søn af Arbmd. Hans Larsen og

Hustru Ellen, f. Jakobsen; gift (17. Nov. 1897) m. Maren Marie Jensen. Fmd. f. Maarum Sogns Hmdf. Medl. af Hovedbestyrelsen for De samv. sjæll. Hmdfr. fra 1912.

Adresse: »Birkely«, Helsingø.

Larsen, Anna, Husholdningskonsulent; f. 27. Nov. 1913 i Abildrod pr. Kassemose; Datter af Hmd. Knud Larsen og Hustru Anna Marie, f. Hansen. Elev paa Fyns Husmandsskole 1933. Husholdningslærerinde fra »Ankerhus« 1936. Lærerinde paa St. Restrup 1936—38. Husholdningskonsulent for Ribe Amts Hmdfr. og Bramminge og Aastrup Ldbfr. fra 1938.

Adresse: Nørregade 49, Bramminge.

Larsen, Axel, Konsulent; f. 21. Juli 1894 i Skaarup; Søn af Gdr. Jens Larsen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (4. Marts 1928) m. Iris Gudrun Jacobsen. Regnskabskonsulent for Randers Amts Husholdningsselskab fra 1920.

Adresse: Daugaards Allé 10, Dronningborg, Randers.

Larsen, Cai Peter Lauritz, Konsulent; f. 1. Jan. 1886 i Holløse; Søn af Kbmd. Jens Larsen og Hustru Sofie, f. Petersen; gift (22. Juni 1913) m. Sara Kirstine Hansen. Regnskabskonsulent for Tureby-Køge og Omegns Ldbf. fra 1919.

Adresse: Torvet 3, Køge.

Larsen, Chr., Husmand; f. 3. Juli 1884 i Klausholm Mark, Hellevad; Søn af Husmd. Jens Peder Larsen og Hustru Maren Katrine, f. Christensen; gift (12. Nov. 1909) m. Martine Jensen. Fmd. f. Dronninglund Herreds Husmandskreds fra 1938 og for Lokalforeningen. Fmd. f. Staldbedømmelse og Kvægavlsforeninger. Medl. af Best. f. Hugdrup Mejeri og for Transformatorforeningen, m. v.

Adresse: Fjeldgaard, Hugdrup pr. Dydvad.

Larsen, Chr., Gaardejer; f. 9. Sept. 1885 i V. Hjermitstev; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Kirstine, f. Larsen; gift (31. Maj 1912) m. Anne Simoni. Fmd. for Løkkensprøve Andelsmejeri, Vrensted, fra 1938.

Adresse: »Kærgaard« pr. Vrensted.

Larsen, Chr., Møller; f. 23. Dec. 1886 i Alstrup Mølle; Søn af Møller Christen Larsen og Hustru Katrine, f. Sørensen. Elev paa Vraa Højskole 1912—13. Fmd. for Andelsmejeriet »Fællesmaal«, V. Hjermitstev, fra 1938. Medl. af Best. for Foderstofforeningen.

Adresse: Alstrup Mølle pr V. Hjermitstev.

Larsen, Christen Laurits, Gaardejer; f. 29. Jan. 1893 i Snekkerup; Søn af Gdr. Peter Larsen og Hustru Mine, f. Christensen; gift (19. Maj 1922) m. Anna Larsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1911—12 og Høng Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Serdrup Andelsmejeri fra 1929. Næstfmd. i Sorø m. fl. Amters Brandforsikr. Amtsrepr. i Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring fra 1931. Medl. af Best. f. Sorø Amts Mejerifor. fra 1939.

Adresse: Snekkerup, Flakkebjerg.

Larsen, Frederik, Husmand; f. 25. Maj 1894 i Blære; Søn af Husmd. Niels Larsen og Hustru Ane Kirstine, f. Thomsen; gift (24. Maj 1919) m. Krestine Nielsen. Fmd. f. Aars Husmandskreds og for Aars-Kredsens Laaneforening. I Best. f. Aars Andelslagteri og for Aalborg Amts Husmandsforening.

Adresse: Kærvang pr. Blære.

Larsen, Frits Kornelius, Højskoleforstander; f. 6. Okt. 1895 i Allinge; Søn af Snedker Peter Chr. Larsen og Hustru Hanne, f. Lyster; gift

(13. April 1922) m. Christa Petersen. Cand. mag. Forstander for Luthersk Missionsforenings Højskole, Hillerød. Medl. af Best. f. Kirkeligt Forbund af 1933.

Adresse: Luthersk Missionsforenings Højskole, Hillerød.

Larsen, Gudrun Karoline, Husholdningskonsulent; f. 23. Aug. 1897 i Gilleleje; Datter af Gdr. Peter Larsen og Hustru Amdie, f. Carlslund. Elev paa Husholdningsseminariet »Ankerhus«. Konsulent for De samv. danske Husholdningsforeninger fra 1935.

Adresse: Algade 44, Roskilde.

Larsen, Hans, Konsulent; f. 4. Febr. 1908 i Herlufsholm Sogn; Søn af Gdr. Hans Rasmus Larsen og Hustru Kristiane, f. Olsen; gift (17. Nov. 1935) m. Erna Jeppesen. Elev paa Vilvorde Havebrugsskole 1930—31. Havebrugskandidat 1934. Konsulent for Østifternes Haveselskab, Svendborg Amts Afd. fra 1935.

Adresse: Bruuns Allé 3, Svendborg.

Larsen, Hans, Konsulent; f. 19. Okt. 1899 i Gislev; Søn af Hmd. Jens Larsen og Hustru Anna Margrethe, f. Christoffersen-Allerup; gift (13. Juli 1928) m. Mary Erna Jørgensen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1924—25. Landbrugskandidat 1928. Husdyrbrugskonsulent for

Sydsjællands Hmdf. fra 1931. Assistent i Svineavl for 2. Distrikt.

Adresse: Kongsted pr. Rønnede.

Larsen, Hans Christian, Kontorchef, R. af Dbg., D.M. p. p.; f. 8. Aug 1870 i Broby v. Sorø; Søn af Tømrer og Hjulmand Rasmus Larsen og Hustru Else Marie, f. Halling; gift (6. Nov. 1896) m. Marie Sofie Hansen. Elev paa Næsgaard Landbrugsskole 1889—91. Landbrugskand. 1893. Ass. v. Landbohøjskolen 1893—95. Kasserer i Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab 1895—1915; Revisor 1933. Sekretær for Foren. af danske Landbrugskandidater 1897—1903; Medl. af sammes Best. 1904—16. Sekretær for Statens Planteavlsudvalg 1903—38. Kontorchef, Statens Planteavlskontor, 1916—38. Landbrugsministeriets Tilsynsførende vedr. Planteavl og Konsulentvirksomhed fra 1915. Landbrugsministeriets Repræsentant i en Række Kommissioner. Grundlægger af Landøkonomisk Aarboeg 1900, Redaktør til 1918. Redaktør af Tidsskrift for Planteavl 1907—38. Har skrevet: Oversigt over Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, dens Organisation og Administration, en Række Afhandlinger i landøkonomiske Tidsskrifter, Blade og Værker samt Bidrag til de forskellige Udvalgs og Kommissioners Beretninger og Betænkninger.

Adresse: Halls Allé 11, Kbhvn. V.

Larsen, Hans Hansen, Gaardejer; f. 24. Sept. 1891 paa Stengaarden, Fakse; Søn af Gdr. Lars Peter Larsen og Hustru Ellen, f. Hansen; gift (7. Juli 1922) m. Karen Petersen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1908—09 og Tune Landbolskole 1916—17. Fmd. for Rosenkilde Andelsmejeri 1933—36 og for Kontrollforeningen fra 1926. Kasserer for Ldbf. for Stevn, Fakse m. fl. Herreder fra 1932.

Adresse: Stengaarden, Fakse.

Larsen, Hans Holger, Gaardejer, Sognefoged; f. 4. April 1889 i Kirkerup; Søn af Gdr. Ole Lar-

sen og Hustru Karen, f. Andersen; gift (7. April 1914) m. Ingeborg Bagge. Elev paa Ryslinge Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Sogneraadsm. fra 1921 og Fmd. f. Slagelseegnens Ldbf. fra 1936.

Adresse: Rosted pr. Slagelse.

Larsen, Holger, Gaardejer; f. 19. April 1886 i Bindslev; Søn af Gdr. Morten Larsen og Hustru Hansine, f. Andresen; gift (8. Maj 1914) m. Margrethe Møller. Elev paa Vraa Højskole 1903—04. Fmd. for Saltum Andelsmejeri fra 1934 efter at have været i Best. fra 1928.

Adresse: »Dalgaard« pr. Nr. Saltum.

Larsen, Jacob Andreas, Gaard- og Plantagebestyrer; f. 7. April 1892 i Vig Sogn; Søn af Gdr. Peter Larsen og Hustru Sine, f. Andersen. Paa Underofficerskolen 1912—13. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Vedding Brugsforening siden 1926. Medl. af Hovedbest. for Landsforen. Dansk Frugtavl og Medredaktør af Tidsskriftet »Dansk Frugtavl«.

Adresse: Veddinge Strandgaard pr. Asnæs.

Larsen, Jens Chr., Gaardejer, Konsulent; f. 18. Juli 1885 i Eskildstrup, Fyn; Søn af Gdr. Rs. Chr. Larsen og Hustru Laura Augusta Kirstine, f. Rasmussen; gift (5. Aug. 1927) m. Karen Marie Espesen. Elev paa Ryslinge Højskole 1903—04 og Korinth Landbrugssk. 1910—11. Kontrol-

Dansk Landbrug.

og Regnskabskursus. Konsulent i Regnskab og Planteavl for Ldbf. i Svendborg og Omegn 1918—33. Siden 1933 Konsulent for Taasinge landøkonom. Forening.

Adresse: Vemmenæs.

Larsen, Jens Peter, Gaardejer; f. 22. Juni 1868 i Jersie; Søn af Gdr. Lars Larsen og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (13. Sept. 1925) m. Karen Marie Nielsen. Elev paa Tune Landboskole 1892. Fmd. f. Øernes Andelselskab for Indkøb af Foderstoffer fra 1919. Medl. af Best. f. Køge Bank og af A/S »Axelborg«. Medl. af Andelsudvalget. Tidl. Fmd. f. Naurbjerg Mejeri, Køge Slagteri, Ldbf. og f. Sogneraadet.

Adresse: Lyksager, Jersie, L. Skensved.

Larsen, Jens Valdemar, Konsulent; f. 8. Okt. 1881 i Uggerby Sogn, Hjørring Amt; Søn af Gdr. Ole Larsen og Hustru Birgitte, f. Jensen. Elev paa Horne Højskole 1892—93 og Skaarup Landbrugsskole 1910. Landbrugskandidat 1912. Grundforbedringskonsulent for Ribe Amts Ldbf. og Hmdfr. fra 1920.

Adresse: Grundforbedringskont., Bramminge.

Larsen, Johs., Gaardejer; f. 31. Jan. 1890 i Bindslev; Søn af Grd. M. Larsen og Hustru Hansine, f. Hansen; gift (26. Juni 1924) m. Jenny Slagsted. Elev paa Vraa Højskole 1910—11 og Stevns Landbrugsskole 1919. Fmd. f.

Lønstrup Andelsmejeri fra Mejeriets Oprettelse i 1931 til 1934 og derefter igen fra 1937.
Adresse: »Havrevang, Lønstrup.

Larsen, Johs., Konsulent; f. 19. Marts 1899 i Tornemark, Sandved; Søn af Gdr. N. Peter Larsen og Hustru Hanne, f. Hansen; gift (6. Jan. 1938) m. Birgit Iversen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1917—18 og Tune Landboskole 1918—19. Landbrugskandidat 1921. Till. Eks. i Husdyrbrug 1925. Lærer v. Tune Landboskole og Husdyrbrugskonsulent f. Ldbf. i Præstø Amt. Kvægaviskonsulent f. De samv. sjæll. Ldbfr. fra 1934.

Adresse: Munkebro 13, Roskilde.

Larsen, Karl Jacob, Gaardejer; f. 20. April 1885 i Hoby; Søn af Gdr. Magnu Larsen og Hustru Amalie, f. Rasmussen; gift (3. Nov. 1918) m. Margrethe Clausen. Elev paa Nørre Ørslev Højskole 1906—07. Fmd. f. Nakskov Andelsmejeri fra 1930. Medl. af Best. f. Nakskov Slagteri fra 1928.

Adresse: Halsted Hedegaard, Nakskov.

Larsen, Lars Hansen, Professor; f. 12. Marts 1890 i Lundby; Søn af Gdr. Hans Larsen og Hustru Johanne, f. Pedersdatter; gift (27. April 1918) m. Ragnhild Jørgensen. Elev paa Ollerup Højskole 1908—09 og Tune Landboskole 1910—11. Landbrugskandidat 1913. Till. Eks. i Husdyrbrug 1918. Konsulent i Husdyrbrug 1918—34 (De samv. fynske Ldbfr. og De samv. sjæll. Ldbfr.). Professor i Husdyrbrug fra 1934.

Adresse: Frederiksborgvej, Roskilde.

Larsen, Lars M. Bjerre, Folketingsmand; f. 22. Maj 1883 i Bjerre; Søn af Husmd. Niels Peter Larsen og Hustru Tomine, f. Olsen; gift (1° 1906 m. Augusta Nielsen (død 1926), 2° 20. April 1928) m. Lona Maltesen. Elev paa Vestbirk Højskole 1903—04. Stifter af og Fmd. f. Bjerre Husmandsforening 1909—27. Fmd. f.

Bjerre Herreds Kredsforening fra 1924—29. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Skanderborg Amt og Bjerre Herreds Husmandsforening fra 1920. Fmd. f. Driftslaane foreningen for Skanderborg Amt og Bjerre Herred fra 1925 og Fmd. f. De samv. Driftslaane foreninger fra 1932. Medl. af det af Landbrugsministeriet oprettede Tilsynsraad. Folketingsmand fra 1926 valgt i Middelfartkreds.

Adresse: Dagnæs, Horsens.

Larsen, Lars Peder, Landmand; f. 9. Jan. 1884 i Ølgod; Søn af Tømrrer J. P. Larsen og Hustru Juliane, f. Dideriksen; gift (25. Maj 1922) m. Else Christensen. Fmd. f. »Jydsk Husmandsforening«, stiftet 1883, og Bestyrelsesmedl. i flere Foreninger.

Adresse: Tusborg pr. Eg.

Larsen, Lars Peter, Gaardejer; f. 9. Okt. 1879 i Sdr. Næraa; Søn af Tømrrerm. J. Rasmussen; gift (25. Juli 1913) m. Kristine Lovise Christensen. Bygningskonstruktørexamen. Fmd. f. Pederstrup Andelsmejeri fra 1917 og Næstfmd. i Fyns Mejeriforening og Sydfynske Landmænds Smøreksporforening, og i Bestyrelsen for De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik.

Adresse: Pederstrup.

Larsen, Lars Peter, Gaardejer; f. 27. Okt. 1888 i Karlslunde; Søn af Parc. Morten Larsen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (16. Okt. 1913) m. Marie Larsen. Fmd. f. Karlslunde Andelsmejeri.
Adresse: Karlslunde, Taastrup.

Larsen, Laurits Jens Emil, Gaardejer; f. 25. Febr. 1880 i Badstrup; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Kristine, f. Jørgensen; gift (26. April 1912) m. Marie Hansen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Tejbjerg Andels-

mejeri fra 1931 og Foderstofforeningen i Aarby Sogn fra 1936.

Adresse: Aarby, Kalundborg.

Larsen, Laurits Peter, Gaardejer; f. 20. Marts 1888 i Turup; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Maren, f. Rasmussen. Fmd. f. Planteavl-udvalget i Baag Herreds Ldbf., for Hesle-Turup Kontrolforening og i Best. f. Turup Elektricitetsselskab.

Adresse: Romosegaard, Turup.

Larsen, Laur., Gaardejer; f. 18. Maj 1876 i Ennebølle, Snøde Sogn; Søn af Bødker Hans Andersen Larsen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (5. Jan. 1907) m. Emma Hansen. Fmd. f. Hou Andelsmejeri fra 1931. Medl. af Kredsledelsen for Andelsbankens Filial i Rudkøbing. Vurderingsmd. i Landbygningernes alm. Brandforsikr. fra 1909.

Adresse: Ø. Huse, Lohals.

Larsen, Lauritz Poul, fhv. Kontorchef i Landbrugsministeriet, R. af Dbg., D.M.; f. 7. Aug. 1862 i Kbhvn.; Søn af Etatsraad H. P. L. Larsen og Hustru Emma, f. Berg; gift (14. Aug. 1891) m. Sophie Kirstine Elisabeth Abildgaard Larsen. Student 1882. Cand. jur. 1888. Ass. i Indenrigsministeriet 1891, Fuldmægtig 1898. Ekspeditionssekretær i Landbrugsministeriet 1899, fung. Kontorchef 1917, kgl. Udnævnelse 1923. Afsked 1932.

Adresse: Lindevej 7, Kbhvn.

Larsen, Mads, Distriktsforstander i Husmandsbrandkassen og Husmandshypotekforeningen; f. 24. April 1862 i Onsbjerg, Samsø; Søn af Hmd. Ole Larsen og Hustru Ane Kirstine, f. Madsen; gift m. Ane Margrethe Karup. Elev paa Klank og Borris Husmandsskoler. Fmd. f. Sabro Kredsforening fra 1908, Udstykningsforening i Aarhus Amt 1908—25, for Sabro-Faarup Hmdfr. og De samv. Hmdfr. i Aarhus Amt. Næstfmd. f. De samv. jyske Hmdfr. 1902—25. Medl. af Best. f. Aarhus Amts Sogneraadforening. Fmd. f. Sygekassen 1895—1936. Vurderingsmand i Husmændenes Kreditforening. Fmd. f. Driftslaanefondet i Sabro Kreds.

Adresse: Mundelstrup By.

Larsen Mads Melbye, Gaardejer; f. 15. Jan. 1879 i Asperup; Søn af Gdr. Jørgen Larsen og Hustru Kristiane, f. Andersen; gift (27. Juli 1922) m. Margrethe Rasmussen. Elev paa Olle-rup Højskole 1900—1901 og Dalum Landbrugs-skole 1906—07. Medl. af Best. for Kolding Andelslagteri fra 1926. Medl. af Planteavl-sudvalget i De samv. fynske Ldbfr., og af Tilsynsraadet for Vends m. fl. Herreders Sparekasse, Nr. Aaby.

Adresse: Strandholm, Blanke.

Larsen, Niels, Gaardejer; f. 20. Aug. 1886 i Asdal; Søn af Grd. Chr. Larsen og Hustru Kristine, f. Thomsen; gift (29. Juni 1928) m. Ma-

riane Christensen. Elev paa Horne Højskole 1904—05. Fmd. f. Hjørring Amts Husmandsforeningers Husdyrbrugsudvalg fra 1932 og for Avlscentraludvalget 5. Distrikt. Fmd. f. Udvalget for Svineavlslødsen i Hjørring Amt. Medl. af Best. f. Hjørring Andelslagteri og Sogneraadsmnd. i Horne-Asdal Sogn.

Adresse: Asdal, Hjørring.

Larsen, Niels, Gaardejer; f. 14. April 1867 i Lild-Tømmerby Sogn; Søn af Haandværker Lars Chr. Petersen og Hustru Ingeborg, f. Justdatter; gift (1890) m. Martha Mortensen. Elev paa Vejstrup Højskole 1889—90. Medstifter af Svendborg og Omegns Ldbf. og Næstfmd. og Fmd. 1901—21. Fmd. f. Svendborg Amts Svineslagteri fra 1927. Næstfmd. i Afd. C. af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring. Medl. af De samv. Andelslagteriernes Bestyrelse fra 1934 og Medl. af Landbrugsraadet 1934—39. I Repræsentantskabet for forsk. Pengeinstituter og Repræsentant for Landbygningernes Brandforsikring.

Adresse: Edelgaard, Vejstrup.

Larsen, Niels Frederik Johannes, Konsulent; f. 14. Nov. 1896 i Emmerbølle; Søn af Arbmd. Rasmus Peder Larsen og Hustru Johanna, f. Svendsdatter; gift (1. Aug. 1920) m. Alma Botelia Larsen. Konsulent i Havebrug for Kalundborgkredsens Hmdfr. og Kalundborg Omegns og Løve Herreds Ldbfr. fra 1931. Inspektør for Statens Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme.

Adresse: Ubby, Jerslev, Sjæll.

Larsen, Niels Peter, Gaardejer; f. 10. Aug. 1863 i Mørkøv; Søn af Hmd. Lars Petersen. Fmd. f. Rerslev Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Foderstofforeningen for Rerslev og Omegn.

Adresse: Rerslev pr. Ruds Vedby.

Larsen, Niels Valdemar, Gaardejer; f. 10. Aug. 1876 i Slaglille; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Ane Margrethe Nielsen. Fmd. f. Sogneraadet fra 1936 og for Haglskadeforsikringen

for Sjællands Stift. Medl. af Sorø Amtsraad fra 1926 og Medl. af De gensidige danske Forsikringsforeningers Forretningsudvalg fra 1934.

Adresse: Bakkegaard, Slaglille pr. Sorø.

Larsen, Ole, Gaardejer; f. 17. Marts 1879 i Nissum, Lemvig; Søn af Hmd. Lars Olsen og Hustru Mette, f. Jensen; gift (16. April 1909) m. Jessine Marie Jensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1901—02 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Haldum Andelsmejeri 1921—38. Sekretær i Hadsten og Omegns Ldbf. 1921—31 og Næstfmd. 1932—38.

Adresse: Sandby, Hinnerup.

Larsen, Ole Hansen, Professor, R. af Dbg., D.M.; f. 24. Aug. 1875 i Helsingør; Søn af Gdr. Hans Larsen og Hustru Maren Kirstine, f. Nielsdatter; gift (28. Juni 1905) m. Betty Margrethe Bro. Prim. Eks. 1895. Elev paa Tune Landboskole 1896—97. Landbrugskandidat 1899. Lærer v. Forsinge Landbrugsskole 1899—1906. Planteavlskonsulent for De samv. sjæll. Ldbfr. 1906—13. Professor i Landøkonomi fra 1914 og Leder af Landøkon. Driftsbureau siden dets Oprettelse i 1918. Medl. af en Række Kommissioner og Udvalg og af udenl. landbrugsvidenskabelige Selskaber. Præsident i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab fra 1934.

Adresse: Kronprinsensvej 20, Kbhvn.

Larsen Otto Rud., Gaardejer; f. 15. Juli 1882 i Haugbølle, Langeland; Søn af Skomagerm. Godtfred Larsen og Hustru Marie, f. Christensen; gift (29. Marts 1906) m. Anna Nielsen. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1901—02. Fmd. f. Ldbf. for Svendborg og Omegn fra 1936, Andelsmejeriet Aakilde fra 1916 og for Grundforbedringsudvalget. Medl. af Best. f. Landbosparekassen for Fyn og Sydfynske Landmænds Smørøksportforening, Odense.

Adresse: Ollerup.

Larsen, Peter, Gaardejer; f. 25. Juni 1890 i Førslev, Sjælland; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Anna, f. Sørensen; gift (2. April 1918) m. Anna Vinther Jacobsen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1911—12 og i 1916. Fmd. f. Jelling Andelsmejeri fra 1931. Næstfmd. f. Repræsentantskabet for Vejle og Omegns Smørøksportforretning fra 1938.

Adresse: Hørup, Jelling.

Larsen, Peter, Gaardejer; f. 25. Aug. 1881 i Ørslev; Søn af MaskinFabr. Jacob Larsen og Hustru Karen, f. Vilhelmsen; gift (18. April 1908) m. Ingeborg Poulsen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1901—02. Fmd. f. Ørslev Andelsmejeri fra 1917. Kasserer i Sognesparekassen fra 1927 og Fmd. f. Kontrolforeningen 1921—27.

Adresse: Ørslev, Slagelse.

Larsen, Peter Hans, Gaardejer; f. 31. Jan. 1877 i Siddinge; Søn af Gdr. Lars Larsen og Hustru Kirstine, f. Petersen; gift (10. Juni 1910) m. Johanne Petersen. Fmd. f. Sankerbjerg Andelsmejeri.

Adresse: Møllebækgaarden, Siddinge pr. Vig.

Larsen, Peter Johs., Gaardejer; f. 26. Jan. 1889 i Tostenæs, Fanefjord Sogn; Søn af Gdr. Niels Larsen og Hustru Trine, f. Hansen; gift (28. Nov. 1919) m. Eveline Petersen. Elev paa Hindholm Højskole 1906—07. Fmd. f. Andelsmejeriet »Fanefjord«. Medl. af Best. f. Fanefjord Sparekasse fra 1937 og Møens Mejeriforening.

Adresse: Tostenæs, Askeby.

Larsen, Sofus Anton, Gaardejer; f. 20. Dec. 1878 i Torpe; Søn af Gdr. Otto Larsen og Hustru Mariane, f. Andersen; gift (4. Dec. 1908) m. Anna Larsen. Elev paa Nysted Højskole 1898—99. Fmd. f. Errindlev Andelsmejeri fra 1927. Lokal-fmd. f. L. M. A. F. fra 1918. Revisor i Errindlev Sparekasse.

Adresse: Torpe, Holchey.

Larsen, Søren Kristian, Konsulent; f. 5. Dec. 1903 i Lihme; Søn af Husmd. Lars Chr. Larsen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (29. Dec. 1933) m. Anna Korsgaard. Elev paa Krabbesholm Højskole 1927—28, Korinth Landbrugsskole 1929. Landbrugskandidat 1932. Fra 1932 til 34 Assistent i Tørring Ldbf. og tillige Konsulent for Brande Tyregod Ldbf. Fra 1934 Konsulent for Tørring og Omegns og Vrads Herreds Ldbf.

Adresse: Skovvejen, Tørring.

Larsen, Th. Hans Jørgen, Fodermester; f. 6. April 1885 i Gudbjerg; Søn af Skovløber Claus Larsen, Glorup, og Hustru Ane Margrethe, f. Hansen; gift (12. Sept. 1908) m. Karoline Marie Petersen. Fodermesterkursus paa Tune Landbolskole. Fmd. f. Dansk Fodermesterforneing. Red-

aktør af Medlemsblad for danske Fodermestre til Okt. 1938.

Adresse: Tybrind Avlsgaard, Ejby.

Larsen, Thomas, fhv. Minister, K. DM. p. p.; f. 17. Febr. 1854 i Lendum, Hjørring Amt; Søn af Smed Lars Peter Thomsen og Hustru Mariane, f. Jensdatter; gift (27. Juni 1874) m. Ane Marie Larsen. Husmand, Glimsholt Hede 1874. Folketingsmand for Vraakredsen (Venstrereformpartiet) 1895—09. Trafikminister 1909—13. Landstingsmd. (Venstre) 1920—32. Fmd. f. Byggeudvalget i Axelborg og for Tryk.

Adresse: Vraa.

Larsen, Victor, Proprietær, Folketingsmand; f. 25. Febr. 1890 i Nr. Alslev; Søn af Mejeribestyrelse Chresten Larsen og Hustru Karen Christine, f. Nielsen; gift (27. Okt. 1912) m. Karen Margrethe Jensen. Præl. 1915. Godsfuldmægtig. Lærereks. 1912, cand. phil. 1915. Ejer af »Steffensminde« fra 1916. Medl. af Best. f. Land-Arbejdsgiverforeningen fra 1926 og af Tolvmandsforeningerne. Fmd. f. Repr.skabet i Nyk. Sukkerfabrik fra 1937. Medl. af L.-F. Telefon A/S fra 1938. Medl. af Folketinget fra 1934 (Finansudvalget fra 1936).

Adresse: Steffensminde, Nr. Alslev.

Lassen, Henrik Kristian Otto, Inspektør; f. 5. Sept. 1887 i Harritslevgaard; Søn af Forp. K.

Lassen og Hustru Christiane, f. Berg; gift (15. Dec. 1921) m. Signe Skovgaard. Inspektør paa Statens Gaarde ved Hillerød. Medl. af Frederiksborg Slotsogns Sogneraad og af Best. for Professor Prosch's Mindelegat.

Adresse: Trollesminde pr. Hillerød.

Lassen, Kristian, Gaardejer; f. 6. Aug. 1874 i Gjerrild; Søn af Grd. Mads Lassen og Hustru Mette, f. Nielsen; gift (30. Okt. 1901) m. Marie Hansen. Elev paa Voldby Højskole 1890—91 og 1893—94 og Askov Højskole 1895—96. Fmd. f. Grenaa Andelsslagteri og Fmd. f. Gjerrild Andelsmejeri 1922—36. Medl. af Best. f. Banken for Grenaa og Omegn. Medl. af Erhvervsudvalget.

Adresse: Gjerrild.

Lassen, Søren Peter, Forpagter; f. 25. Maj 1896 paa Harritslevgaard; Søn af Forp. K. Lassen og Hustru Christiane, f. Berg; gift (1930) m. Augusta Wegener. Elev paa Lyngby Landboskole 1915—16. Fmd. f. Bogense Andelsmejeri og D. L. K. for Bogense-Kredsen. Medl. af Skovby Sogneraad fra 1937. Medl. af Best. for Roedyrkerforeningen for Fyn.

Adresse: Harritslevgaard, Bogense.

Laugesen, Ejner, Gaardejer; f. 25. Maj 1898 i Trelde; Søn af Gdr. Jens Peter Laugesen og Hustru Dorthea, f. Jensen; gift (8. Juni 1928) m. Anna Aamand. Elev paa Ollerup Højskole 1917—18. Fmd. f. Trelde Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Trelde.

Lauridsen, Chr. Peder, Gaardejer; f. 17. Feb. 1877 i Ølgod, Vestjylland; Søn af Hmd. Hans Lauridsen og Hustru Cecilie Marie, f. Christiansen; gift (22. April 1905) m. Maren Christensen. Elev paa Tune Landboskole 1899—1900. Landbrugskandidat 1904. Konsulent for Aarhus Amts landøk. Selskab (1908—19). Lærer ved Vejlbj Landbrugsskole. Udgiver af Lærebogen »Land-

brugets Planteavl«. Medl. af Best. f. Danske Ldbfr.s Frøforsyning. Amdraadsmedl.
Adresse: Vejlbj pr. Riisskov.

Lauridsen, Laurids, Forstander og Redaktør; f. 2. Okt. 1894 i Langskov Sogn; Søn af Grd. Søren Lauridsen og Hustru Maren f. Sørensen; gift (27. Nov. 1927) m. Dorthea Nielsen Brande. Elev paa Tune Landbrugsskole 1914—15 Landbrugskandidat 1918. Askov Højskoles Lærerkursus 1918. Lærer paa Tune Landbrugsskole 1918—19. Husdyrbrugskonsulent f. Landboforeningerne og Fællesledelsen i Ringkøbing Amt 1919—24. Fra 1924 Lærer v. Graasten Landbrugsskole og fra 1935 Medforstander ved samme Skole. Fra 1932 Red. af Nordslesvigsk Landbrugs- og Mejeritidende. Fmd. f. Svineavlsudv. indenfor Sønderborg og Graasten Andelsslagteriernes Omraade, Medlem af Best. f. Graasten og Omegns Brugsf., Sekr. i Foreningen Graasten Elever.

Adresse: Graasten Landbrugsskole, Graasten.

Lauridsen, Magdalene, Forstanderinde, F. M. i Guld; f. 25. April 1873 i Holsted; Datter af Gdr. Anders Lauridsen og Hustru, f. Eskildsen; gift (29. Juli 1911) m. Seminarieforst. Peter Dam. Oprettede Sorø Husholdningsskole 1895 (sammen med Fru Eline Eriksen) og Husholdningsseminariet Ankerhus 1902. Paabegyndte Ldbfr.s

Husholdningsaftenskoler 1901. Medl. af den overordentlige Kommission fra 1916. Fmd. f. Foreningen af Husholdningslærerinder og -lærere 1906—21. Statens Konsulent vedr. Husgeringsundervisningen i Ungdoms- og Aftenskoler fra 1927 og Skolekøkkenundervisning paa Landet fra 1938.

Adresse: Husholdningsseminariet Ankerhus pr. Sorø.

Lauritsen, Peter Hagelskær, Forstander; f. 26. Juli 1896 i København; Søn af Trikotagehdl. Peter Lauritsen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (4. April 1924) m. Marie Elisabeth Andersen. Lærer, cand. phil. Fra 1920—37 Forstander for Efterskolen samt Lærer ved Højskolen i samme Tidsrum. Forstander for Høptrup Højskole siden 1937. Medl. af Best. f. Høptrup Skolekommission. Fmd. f. K. F. U. M. i Høptrup.

Adresse: Høptrup Højskole pr. Høptrup..

Lauritzen, Kristian Røhr, Gaardejer; f. 18. Sept. 1885 paa Demstrupgaard; Søn af Grd. Anders Christian Lauritzen og Hustru Marie Kirstine, f. Christensen; gift (21. Julij 1908) m. Palma Christine Christensen. Præliminærexamen, Adgangsexamen til polyt. Læreanst. Elev paa Malling Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Viborg Andelssvineslagteri, Kjellerup og Omegns Ldbf. m. m. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Ldbf., De samv. danske Ldbfr.s Best., Hedeselskabets Best., Slagteriernes Arbejdsgiverforen. og Det kgl. danske Landhusholdnings-selskabs Best.

Adresse: Demstrupgaard pr. Sjørslev.

Laursen, Aage Kjær, Gaardejer; f. 24. Sept. 1899 i Tønning; Søn af Grd. Simon Laursen og Hustru Johanne, f. Kjær; gift (30. Okt. 1937) m. Herta Jonassen. Elev paa Askov Højskole 1922—23 og Skaarup Landbrugsskole 1918—19,

Korinth Landbrugsskole 1925—26. Fmd. f. Søbæk Andelsmejeri fra 1938.

Adresse: Søbæk.

Laursen, Alfred, Gaardejer; f. 23. April 1886 i Tapdrup Sogn; Søn af Gdr. Jacob Laursen og Hustru Mette Kristine, f. Laursen; gift (20. Sept. 1927) m. Hedvig Nielsen. Fmd. for Viborg Andelsmejeri siden 1931. Fmd. for og Medstifter af Loldrup og Omegns Kvægavlsforening. Medl. af Sogneraadet i Graabrødre Landsogns Kommune og af Sønderjydske Forening for Viborg og Omegn.

Adresse: Loldrupgaard, Viborg.

Laursen, Dagmar, Konsulent; f. 13. April 1893 i Tønning; Datter af Grd. Peter Laursen og Hustru Mette Kathrine, f. Andersen. Elev paa Roskilde Højskole 1914 og Askov Højskole 1923—24. Eksamen fra Ankerhus 1928. Lærerinde paa Borris indtil 1929. Assistent i Foreningen af jyske Ldbfr. til 1933. Konsulent i Hjørring Amts Landøkon. Selsk. til 1938. Derefter Konsulent for Horsensegnens Husholdningsforening.

Adresse: »Heimdal«, Horsens.

Laursen, Jens Alfred, Landbrugslærer, Forpagter; f. 12. Marts 1895 i Monbjerg pr. Østbirk; Søn af Gdr. Casper Laursen og Hustru Andrea, f. Nielsen; gift (18. Marts 1924) m. Oda Ingeborg

Nielsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1912 og Høng Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1921. Landbrugslærer paa Lollands Højskole fra 1925, og fra 1923 virket i den landbrugsfaglige Aftenskole i Maribo Amt.

Adresse: Søllested.

Laursen, Simon, Konsulent; f. 29. Maj 1894 i Ingerslev, Tiset Sogn; Søn af Ringer og Graver Laurs Peter Laursen og Hustru Marie, f. Pederesen; gift (5. Maj 1925) m. Katrine Borgbjerg. Elev paa Testrup Højskole 1917—18, Kontrolkursus Haslev 1919, Regnskabskursus Haslev 1923 og paa Malling Landbrugsskole 1923—24. Regnskabskonsulent for Aarhus Amts landøk. Selskab fra 1924.

Adresse: Beder.

Laursen, Thomas, Højskoleforstander; f. 5. Okt. 1891 i Borbjerg Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Grd. Kristian Laursen og Hustru Mette, f. Jensen; gift (10. Juni 1919) med Else Jensdatter Lavsen. Elev paa Roskilde Højskole 1912—13 og Askov Højskole 1917—18. Lærer ved Borris Husmandsskole 1919—21, ved Uldum Højskole 1924—28. Forstander for Djurslands Højskole siden 1928.

Adresse: Djurslands Højskole pr. Trustrup.

Laursen Vig, Johs., Forstander; f. 3. Juli 1898 i Bjærgager; Søn af Friskolelærer Mads Laursen, Eriksminde Fri- og Efterskole pr. Boulstrup, og Hustru Karoline, f. Jensen. Elev paa Uldum Højskole 1917—18, Lærereksamen, Silkeborg, 1923. Lærer ved Uldum Højskole fra 1923 og Forstander fra 1936.

Adresse: Uldum Højskole pr. Uldum.

Lausten, Claus Hansen, Konsulent; f. 30. Aug. 1895 i Fole; Søn af Kirkebetj. Martin Lausten og Hustru Kjestine, f. Hansen; gift (12. Maj 1927) m. Martha Marie Jensen. Elev paa Børkop

Højskole 1913—14 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Lærerkursus 1923. Regnskabskonsulent for den nordslesvigske Ldbf. fra 1925.

Adresse: »Østerhus«, Rødding.

paa Lyngby Landboskole 1918. Fmd. f. Hedebo-Egnens Tolvmandsforening.

Adresse: Lundegaard, Hedehusene.

Laustsen, Christen, Gaardejer; f. 17. April 1886 i Østerbølle; Søn af Gdr. Jens Laustsen og Hustru Gertrud Marie, f. Christensen; gift (17. Dec. 1918) m. Jane Hansine Christensen. Elev paa Børkop Højskole 1907—08 og Faarevejle Højskole 1910—11. Fmd. f. Østerbølle Andelsmejeri og A/S Aalestrup Landbobank. Medl. af Østerbølle Sogneraad.

Adresse: Østerbølle pr. Aalestrup.

Leth Møller, Stephan, Direktør; f. 27. Jan. 1904 i Aalstrup-Falling Sogn; Søn af Overbanemester Julius Leth Møller og Hustru Ane Dorteia, f. Nielsen; gift (28. Nov. 1930) m. Nanna Steffensen. Realeks. 1920. Direktør for Andelssvineslagteriet Midtjylland, Grindsted, 1931—33 og for Langelands Andelssvineslagteri fra 1933.

Adresse: Havnepladsen, Rudkøbing.

Leerbæk, Hans Jørgen, Gaardejer, Sognefoged; f. 9. Nov. 1860 i Nr. Søby; Søn af Hmd. Niels Jørgen Leerbæk og Hustru Karoline, f. Christensen; gift (14. Dec. 1884) m. Karen Christensen. Fmd. f. Gislev Sogns Andelsmejeri fra 1930 og Repræsentant i Svendborg Bank.

Adresse: Gislev.

Leth, Niels Jørgen Jensen, Gaardejer; f. 6. Sept. 1882 i Aidt, Viborg Amt; Søn af Gdr. Mikkel Jensen Leth og Hustru Jørgine, f. Nielsen; gift (25. Maj 1912) m. Ellen Christine Christensen. Elev paa Dalbyneder Højskole 1903—04 og Dalum Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Stenstrup Andelsmejeri fra 1922. Medl. af Best. for Odsherreds Andels Svineslagteri fra 1929 og Fmd. fra 1938.

Adresse: Stenstrup, Højby St.

Lenholm, August Julius, Proprietær; f. 22. Nov. 1898 i Herning; Søn af Læge August Julius Lenholm og Hustru Anna, f. Tronhjem; gift (14. Marts 1934) m. Karen Birgitte Jensen. Elev

Leth, Viggo, Gaardejer; f. 18. Jan. 1887 i Blegind; Søn af Gdr. Hans Edslev Leth og Hustru Christine, f. Lauritzen; gift (10. Juli 1910) m. Olga Bursche. Elev paa Ollerup Højskole 1904—05, Askov Højskole 1909—10 og Korinth Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Skanderborg Ldbf. 1932—38 og for Venstre i Skanderborg

Amt. Medl. af Best. f. Skanderborg Andels Slagteri, Blegind-Hørning Sogneraad og Aldrup Andelsmejeri 1929—33, foruden flere lokale Hverv.

Adresse: Blegind pr. Hørning.

Levisen, Laurits, Gaardejer; f. 25. Marts 1878 i Dronninglund; Søn af Grd. Jens Peder Levisen og Hustru Jensigne, f. Jensen; gift (24. Febr. 1905) m. Ane Andersen. Elev paa Mellestrup Højskole 1900—1901. Fmd. f. Saaby Andelsmejeri fra 1934 efter at have været Kasserer i en Aarrække. I Best. f. Midtjydsk Smørekseport fra 1936. Landbrugskyndig Medl. af Kontrolraadet i Sparekassen for Horsens By og Omegn fra 1938. I Repræsentantskabet i Horsens Landbobank fra 1926—36. Har desuden flere lokale Tillidshverv, var bl. a. Sogneraadsmidl. i 20 Aar og deraf Fmd. i 8 Aar til 1937.

Adresse: Sabygaard, Østbirk.

Lidegaard, J. Møller, Gaardejer; f. 5. Maj 1873 i Østerlidegaard i Estvad Sogn; Søn af Grd. Christen Pedersen Lidegaard og Hustru Mette Kathrine, f. Møller; gift (25. Maj 1900) m. Ane Jensen Kjærsgaard. Elev paa Malling Landbrugsskole 1891—92. Fmd. f. Sydsallings Hesteavlforening i 3 Perioder, ligeledes tidl. Fmd. f. Brøndum-Hvidbjerg Kvægavlforening, Fmd. f. Amtsskuekommissionen for Korthorns-

kvæg i Viborg og Thisted Amter, Dommer ved Ungskuerne; Næstfmd. i Skive Andels Svineslagteri gennem 4 Aar; Fmd. f. Repræsentantskabet i Salling Landbobank, Fmd. f. Salling-Fjends og Hjerm-Gindings Herreders Højspændingsanlæg, Amtsraadsmedl., Landvæsenkommisær, Medl. af Skolekommissionen, Sognefoged i 26 Aar.

Adresse: Brøndum Kærsgaard pr. Brøndum St.

Lidegaard, Peder, Gaardejer, Sognefoged, DM.; f. 10. April 1866 i Øster Lidegaard, Estvad Sogn; Søn af Gdr. Chresten Lidegaard og Hustru Mette Katrine, f. Jensen Møller; gift (11. Okt. 1892) m. Marie Pedersen-Primdal. Elev paa Testrup Højskole 1883—84. Vurderingsfmd. for Landkreditforeningen i Viborg siden 1935. Bestyrelsesmedl. og Kasserer i Sydsallings Mergelselskab. Medstifter af Salling-Fjends og Ginding Herreders Højspændingsanlæg og Revisor i samme. I Best. for Andelsmejeriet Dannelykke i Hem Sogn, for Sydsalling Hesteavlforening og for Brøndum-Hvidbjerg Kvægavlforening gennem en Aarrække. Medstifter af Salling Landbobank og Revisor i samme. Sogneraadformand for Brøndum-Hvidbjerg Sogneraad gennem ca. 12 Aar. Medl. af Provstiudvalget og af Menighedsraadet. Fmd. for Overformynderiets Laanebestyrelse for Umyndiges Midler i Viborg Amt.

Adresse: Bønding, Skive.

Lind, Gregers, Proprietær; f. 10. Dec. 1881 paa Bjærtgaard; Søn af Propr. Laurits Lind og Hustru Inger, f. Juhl; gift (20. Okt. 1921) m. Emilie Hansen. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1900—1902. Fmd. f. Vesterløkke Andelsmejeri, Sdr. Bjært fra 1925. Fmd. f. Tilsynsraadet for Sdr. Bjært og Vejstrup Sparekasse fra 1938. Fmd. f. Repræsentantskabet i Kolding Laane- og Diskontokasse. Fmd. f. Udvalget til Bekæmpelse af Tuberkulose hos Husdyr i Sydjydsk Mejeriforening.

Adresse: Bjærtgaard pr. Bjært.

Lind, Niels, Direktør; f. 23. Febr. 1892 i Møgeltønder; Søn af Landmd. Wilhelm Lind og Hustru Ingeborg, f. Thomsen; gift (26. April 1923) m. Anne Christine Hybschmann. Direktør for Sydjydsk Andels-Fjerkræslagteri i Vamdrup. Adresse: Vamdrup.

Lindstrøm, Kristen, Husmand, Redaktør; f. 20. Juni 1892 i Aggersund; Søn af Købmd. A. Lindstrøm og Hustru Martine, f. Christensen; gift (2. Maj 1925) m. Laura Hansen. Elev paa Roskilde Højskole 1911—12, Husmandsskolen v. Odense 1918—19 og Ollerup Gymnaslikhøjskole 1922—23. Redaktør af »Den fynske Husmand«. Medl. af Repræsentantskabet for Fyns Andels Føderstofforretning.

Adresse: Nislev pr. Otterup.

Linnet, Hans, Forpagter; f. 31. Oktbr. 1883 i Møgeltønder; Søn af Gdr. P. A. Linnet; gift (30. Dec. 1909) m. Jane Posselt. Elev paa Skibelund Efterskole, Frederiksborg Højskole og Tune Landbrugsskole. Fmd. f. Slogs Herreds Ldbf. Medl. af Best. f. Sønderjydsk Hypoteklaanefond.

Adresse: St. Tønde pr. Jejsing.

Lisberg, Th. Jensen, Gaardejer; f. 5. Marts 1873 i Tved Sogn; Søn af Gdr. Jens Lisberg og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (30. Juni 1899) m. Ane Marie Kathrine Laursen. Elev paa

Rønde Højskole 1895. Fmd. f. Agri-Egens Hesteforsikring, Egens Brugsforening 1916—23 og Skaarup Andelsmejeri i 7 Aar. Kasserer f. Kalø-Knebelvig Ldbf. i 16 Aar.

Adresse: Egens pr. Rønde.

Lisborg, Einar, Grosserer; f. 24. Dec. 1893 paa Sandlynggaard pr. Vedde; Søn af Propr. Peter Lisborg og Hustru Kathrine, f. Olesen; gift (7. Febr. 1920) m. Karen Lauritzen. Art. 1912. De Brock'ske Handelsskoler 1912—14, cand, phil. Fmd. f. Dansk Frøhandlerforening.

Adresse: Slagelse.

Ljunggren, Peder Rasmussen, Husmand, Sogneraadformand; f. 25. Dec. 1884 i Kasted; Søn af Træskomd. Karl Ljunggren og Hustru Ane, f. Rasmussen; gift (23. Nov. 1909) m. Petrea Elisabeth Pedersen. Sogneraadformand fra 1933. Tidl. Fmd. for Hmdf. og Mejeriet. Revisor i Sabrokredsens Driftslaaneforening og Borum-Lyngby Sparekasse.

Adresse: Borum Mark pr. Mundelstrup.

Lobedanz, Max, Bibliotekar, mag. art.; f. 28. Juni 1888 i Kbhvn.; Søn af Kaptajn Arnold Lobedanz og Hustru Helga, f. Winsløw; gift (17. Nov. 1911) m. Ellen Ibsen. Magisterkonferens i alm. og sammenl. Litteraturhistorie 1910. Bibliotekar (1°) v. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1925 ff. Medl. af Best. f. Danmarks Biblio-

teksforening, Fmd. f. sammes Gruppe D. Forfatter (litterærhistoriske og dramatiske Arbejder). Lærer ved Statens Biblioteksskole 1938 ff. Redaktør af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Aarskrift 1925 ff.

Adresse: Amager Fælledvej 18. Kbhvn. S.

Lorenzen, Hans, Rentier; f. 16. Jan. 1873 i Bjolderup Sogn; Søn af Grd. Peter Lorenzen og Hustru Mariane, f. Lausen. Fmd. f. Bolderslev Andelsmejeri fra 1912 og fl. lokale Tilidshverv.

Adresse: Bolderslev.

Lorentzen, Peder, Gaardejer; f. 18. Okt. 1864 paa Hyldegaard; Søn af Gdr. Peder Lorentzen og Hustru Karen Marie, f. Pedersen. Elev paa Høng Højskole 1888—89. Fmd. f. Præstø m. fl. Amlers gensidige Hagelskadeforsikrings-Forening 1922. Taksator i Østifternes Kreditsforen. fra 1904. Medstifter af Køge Bank 1906 og Medl. af Best. for de danske Andelsforeningers Sanatorier fra 1926.

Adresse: Hyldegaard pr. Haarlev.

Lorentzen, Vilhelm, Proprietær; f. 23. Juni 1879 paa Bubbegaard; Søn af Propr. Carl Georg Adolf Lorentzen og Hustru Juliane, f. Lørup; gift (25. Juni 1907) m. Karoline Kirstine Hansen. »Kursus af 1878« i Odense og Elev paa Dalum Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. De samv. danske Frøavlerforeninger 1923—39. Fmd. f.

Vends Herreds Ldbf. og for Hagelskadeforsikringen for Frugtlavl. Medl. af Best. for De samv. fynske Ldbfr., for Dansk Forsikringsforening mod Stormskade og for Haglskadeforsikringen af 1910. Medl. af Frøkontrolkommissionen og af Landbrugsmin. Udvalg vedr. Indførsel af Frø.

Adresse: Bubbegaard pr. Ejby.

Lotz, Bendt Martin, Ingeniør; f. 10. Nov. 1903 paa Glostrupgaard, Købelev Sogn; Søn af Propr. Frederik Rønne Lotz og Hustru Anna Margrethe, f. Hansen; gift (21. Dec. 1928) m. Gunver Kaas Rasmussen. Cand. polyt. 1926. Forstander for Husholdningslaboratoriet, Sorø. Konsulent for De danske Husmoderforen. og De samv. danske Husholdningsforeninger.

Adresse: Husholdningslaboratoriet, Sorø.

Ludvigsen, Christian, Gaardejer; f. 10. Febr. 1870 i Øster Højst; Søn af Grd. H. A. Ludvigsen og Hustru Marie Benedikte, f. Christensen; gift 17. Maj 1898 m. Lene K. Petersen. Elev paa Efterskolen. Fmd. f. Øster Højst Andelsmejeri. I Sogneraadet 1920—30. Regnskabsfører for Sognet i 2 Aar. Har været Kommuneforstander fra 1897—1920 og Amtsforsstander i en kortere Periode.

Adresse: Holm.

Ludvigsen, Nikolaj, Gaardejer; f. 20. Sept. 1871 i Avnbøl, Sundeved; Søn af Gdr. Peter J. Lud-

vigsen og Hustru Marie, f. Iversen; gift (26. Maj 1897) m. Margrethe Asmussen Lyck. Elev paa Hejls Efterskole, Tune og Dalum Landbrugsskoler. Fmd. f. Den norslesvigske Ldbf. Medl. af Best. f. Hesteavlsforsikringen.

Adresse: Københoved pr. Skodborg, Sønderjyll.

Lund, Aage, Forsøgsleder; f. 1. April 1900 i Helsingør; Søn af Gross. V. E. A. Lund; gift (10. Aug. 1927) m. Lillian Thomsen. Landbrugskandidat 1923. Forsøgsleder ved Landbohøjskolen's dyrefysiologiske Afdeling. Forfatter til forskellige Forsøgsberetninger og andre landbrugsfaglige Afhandlinger og Artikler. Medarbejder v. Landbrugets Ordbog, 3. Udg. Dr. agro. 1939. (Eksperimentelle Undersøgelser vedrørende Svinets Avitaminose-A).

Adresse: Hvidkildevej 111, Kbhvn. F.

Lund, Andreas Hansen, Gaardejer; f. 1. Febr. 1882; Søn af Gdr. Chr. S. Lund og Hustru Sofie, f. Kaltoft; gift (22. Juni 1912) m. Bodil Hansen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Gramgaards Andelsmejeri.

Adresse: Kjeldkjærgaard, Fole.

Lund, Christian Ehrnfred, Proprietær; f. 4. Febr. 1888; Søn af Grd. Niels Bay Lund og Hustru, f. Larsen; gift (3. Aug. 1917) m. Inge Cathrine Nielsen. Elev paa Malling Højskole 1909—10. Fmf. f. Kolind Ldbf., for Tøstrup Menighedsraad, og for Ryomgaard og Omegns Mergelskab.

Adresse: Kratholm pr. Kolind.

Lund, Hans Alslev, Højskoleforstander, R. af Dbg.; f. 10. Dec. 1890 i Varde; Søn af Avlsbruger, Kirkeværge Georg Lund og Hustru Marie, f. Jepsen; gift (3. Maj 1917) m. Ellen Margrethe Bagger. Art. 1909, cand. mag. 1916 (Historie). Lærer ved Askov Højskole 1917—26. Forstander for Rødding Højskole fra 1926. Medl. af Best. f. Understøttelseskassen for Højskoler og Land-

brugsskoler og af Sønderjydsk historisk Samfund.

Adresse: Rødding Højskole, Rødding.

Lund, Jensen Chr., Gaardejer; f. 22. Juli 1904 i Haderup Sogn; Søn af Grd. Jens Chr. Jensen og Hustru Laura Maria, f. Lund; gift (3. Juni 1932) m. Jenny Kristiane Bek Vistisen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1928—29. Fmd. f. Haderup Ldbf., for Haderup Østersogns Kvægavlsforening, for Andelsmejeriet og for Haderup og Omegns Kontrollforening. I Menighedsraadet for Haderup Sogn.

Adresse: Høstrup-Haderup pr. Skive.

Lund, Laurits, Gaardejer; f. 20. Maj 1891 i Nørholm; Søn af Gdr. Chresten Lund og Hustru Nielsigne Petrea Christine, f. Petersen; gift (4. Juli 1926) m. Karen Margrethe Christensen. Elev paa Hadsten Højskole 1909—10 og Haslev Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. »Mellemlholm« Andelsmejeri og for Transformatorforen. Sammenlutning for Vesthimmerland, desuden komm. og andre Hverv.

Adresse: Nørholm, Sønderholm.

Lund, Synnøve, Forstanderinde; f. 15. April 1885 i Kbhvn.; Datter af Kaptajn Chr. Lund og Hustru Anna Marie, f. Green. Exam. Hushold-

ningslærerinde. Forstanderinde for Silkeborg Husholdningsskole.

Adresse: Silkeborg Husholdningsskole, Silkeborg.

Lund, Therkel Hauberg, Gaardejer, Branddirektør, R. af Dgb.; f. 17. Juli 1885 paa Mesinggaard; Søn af fhv. Grd., Branddirektør Ole Lund og Hustru Edel Kirstine, f. Hauberg; gift 2. April 1912 m. Anna Margrethe Tikøb Winther. Elev paa Elbæk Højskole 1899 og Vallekilde Højskole 1904 samt paa Testrup Højskole 1905. Tune Landboskole 1906—07. Fmd. f. Skanderborg Ldbf. 1921—32 og for Andelsmejeriet »Nonnebjerg« fra 1932. Medl. af Best. f. Banken for Skanderborg og Omegn fra 1928 og for Smørafdelingen D. B. C. fra 1935. Branddirektør i Den alm. Brandforsikring for Landbygninger fra 1931. Red. af And. Niensens Lommebog f. Landmænd fra 1928.

Adresse: Mesinggaard pr. Skanderborg.

Lunde, Peder, Gaardejer; f. 10. Marts 1889 i Sønderby; Søn af Gdr. Fr. Lund og Hustru Karen, f. Dideriksen; gift (24. Maj 1918) m. Laura Larsen. Elev paa Askov Højskole 1909 og Dalum Landbrugsskole 1910. Fmd. f. Engholm Andelsmejeri fra 1919 og for Roedyrkerforeningen.

Adresse: Nordbygaard, Ebberup.

Lunden, Peder, Gaardejer; f. 19. Okt. 1892 i Jerslev; Søn af Grd. Anders Lunden og Hustru Ane Marie, f. Pedersen; gift (27. Marts 1915) m. Astrid Christensen. Elev paa Kvissel Højskole 1911—12. Stifter af og Fmd. for Frederikshavn og Omegns Ldbf. fra dens Oprettelse i 1937. Fmd. f. Planteavlssudvalget og for D. L. K. fra 1933 og for Hesteavlssforeningen. Auktionsleder for Fr.havn og Omegns Ldbf. fra 1937; Taksationsmand for Kreditforeningen i Viborg fra 1929.

Adresse: Mariendal, Frederikshavn.

Lundgaard, Christian Amandus, Købmand; f. 2. Sept. 1891 i Hornstrup; Søn af Gdr. Peter Lundgaard og Hustru Petrine, f. Hansen; gift (4. Okt. 1919) m. Marie Skougaard. Efterskole. Fmd. f. Vamdrup Brevueforening. Medl. af Best. f. Sydjydsk Andels Fjerkræslagteri, Vamdrup, Ribe Amtskreds af Danmarks Fjerkræavlsforen. (Kasserer) og Vamdrup Fjerkræklub.

Adresse: Vamdrup.

Lunn, Bernt, Forpagter; f. 9. Febr. 1873 paa Knabstrup; Søn af Godsejer Sigismund Lunn og Hustru Mariane, f. Nielsen; gift (19. Maj 1899) m. Annie Tegner. Fmd. f. Haglskadeforsikringsforeningen for de danske Østifter og for Forpagternes Understøttelsesforening.

Adresse: Halls Allé 10, Kbhvn. V.

Lyager, Johannes, Konsulent; f. 30. Juni 1893 i Store Fuglede; Søn af Gdr. Jens Lyager og Hustru Margrethe, f. Lorentzen; gift (25. Juli 1917) m. Dagny Sandvad. Elev paa Ryslinge Højskole og paa Høng Landbrugsskole 1912—13. Landbrugskandidat 1915. Planteavlskonsulent for Hjørring Amts landøk. Selskab og Hjørring Amts Hmdfr. fra 1919.

Adresse: Jernbanepladsen, Hjørring.

Lyck, Hans Christian Asmussen, Gaardejer; f. 12. Aug. 1883 i Avnbøl; Søn af Gæstgiver Hans Chr. Asmussen Lyck og Hustru Anna Marie, f. Clausen; gift (30. Maj 1913) m. Astrid Gudrun Petersen. Elev paa Ryslinge Højskole 1908—09 og Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Varnæs Mejeri. Medl. af Best. f. Den Nordslesvigske Folkebank, Aabenraa, og for Sønderjydske Landmænds Smøreksporthforening, Sønderborg. Medl. af Aabenraa Amtsraad.

Adresse: Varnæs.

Lykkegaard, Johannes, Gaardejer; f. 9. Jan. 1894 i Rubjerg; Søn af Gdr. Carl Lykkegaard og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (19. Okt. 1917) m. Martine Bruun. Fmd. for Tovbro Andelsmejeri, Vittrup, fra 1938. Medl. af Best. for Rubjerg Hmdf.

Adresse: »Havbro«, Rubjerg pr. Gjelstrup.

Lyngs, Christian Andreas Petersen, Konsulent; f. 12. Okt. 1893 i Nørre Lem v. Lemvig; Søn af Gartner Peter Madsen Petersen Lyngs og Hustru Ane Margrethe, f. Juelsgaard; gift (12. Nov. 1930) m. Betty Limbrecht. Elev paa Beder Havebrugsskole 1912 og Skaarup Landbrugsskole 1922. Planteavlskonsulent for De langlandske Hmdfr. fra 1930 og Regnskabskonsulent for Langelands landøkon. Forening fra 1925.

Adresse: Humble, Langeland.

Lyngsø, Johannes Jensen, Gaardejer; f. 30. Juni 1895 i Aars Sogn; Søn af Gaardmd. Søren Jensen Lyngsø og Hustru Katrine, f. Christensen; gift (30. Sept. 1923) m. Agnethe Trads. Fmd. f. Tilsynsraadet for Arden Sparekasse og tidl. Fmd. f. Andelsmejeriet »Arden«. Medl. af Best. f. Andelsbankens Aalborg Afdeling, for Hobro og Omegns Ldbf., og Arden Brugsfor. Regnskabsfører f. s.

Adresse: Bakkegaarden, Arden.

Løje, Carl Andreas Christensen, Sognefoged; f. 23. Nov. 1882 i Taagense; Søn af Gdr. Peter Christensen og Hustru Ellen, f. Løje; gift (16. Maj 1913) m. Marie Jørgensen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1905—06. Fmd. f. Nysted Omegns Andelsmejeri fra 1925.

Adresse: Vanthore, Nysted.

Løje, Niels Christian, Proprietær, R. af Dbg.; f. 25. Decbr. 1873 i Taagense ved Nysted; Søn af Gdr. Christen H. Løje og Hustru Karen, f. Knudsen; gift (1. Sept. 1903) m. Johanne Jørgensen. Elev paa Nysted Højskole 1891—92 og Tune Landboskole 1896—97. Landbrugskandidat 1899. Konsulent for de sjæll. Kontrollforeninger 1903—18 og i Husdyrbrug for Ldbf. i Præstø Amt. Fmd. f. Stevns Ldbf. fra 1919 og Næstfmd. i De samv. sjæll. Ldbf. fra 1927. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr. fra 1927 og af Landbrugsraadet fra 1938. Folketingsmand fra 1932.

Adresse: Godthaabsgaarden pr. St. Hedinge.

Maarbjerg, Niels, Gaardejer; f. 29. April 1877 i Sahl Sogn; Søn af Grd. Andreas Maarbjerg og Hustru Karen Marie, f. Christensen; gift (3. April 1903) m. Cæcilie Jensen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Skovlund« i 10 Aar. Medl. af Sogneraadet i Sahl Kommune i 12 Aar. Medl. af Provstiudvalget i Hjerem Ginding Herred. Medl. af Ringkøbing Amts Skoledirektion. Fmd. f. Hjælpekassen i en Aarrække. Direktør for Sahl

Sparekasse siden 1939, i Best. for samme gennem en Aarrække.

Adresse: Bjert, Vinderup.

Maarssø, Svend Aage, Konsulent; f. 14. Marts 1901 i Ask pr. Malling; Søn af Højskoleforst. Jakob Christian Christensen Maarssø og Hustru Jane, f. Laugesen; gift (3. Jan. 1937) m. Petra Marie Ravn. Landbrugskandidat 1923. Husdyrbrugskonsulent for Aarhuskredsens Fællesledelse af Kvægavls- og Kontrollforen. fra 1933.

Adresse: Niels Juelsgade 53, Aarhus.

Mackeprang, Carl Mouritz, Forpagter; f. 20. Nov. 1882 paa Juelsberg; Søn af Forp. Emil Mackeprang, Borgeskov, og Hustru Gustava, f. Hofflund; gift (19. Maj 1908) m. Mabel Newman, f. i England. Elev paa Lyngby Landboskole 1899—1900. Fmd. f. Foreningen til Køre- og Ridehestavlens Fremme i Fyns Stift fra 1931.

Adresse: Sandholt, V. Hæsing.

Madsen, Alfred, Direktør; f. 7. Juli 1875 i Forlev; Søn af Købmd. N. E. Madsen og Hustru Marie, f. Lund; gift (17. Marts 1935) m. Carla Mogensen. Uddannet paa Skanderborg Andelslagteri fra 1894—1904. Fra 1904—12 Direktør for Hobro Slagteri og derfter Direktør for Hor-

sens Slagteri. Medl. af Best. f. Andelslagteriernes Landsnotering fra dens Oprettelse.

Adresse: Sønderbrogade 11, Horsens.

Madsen, Anker Marius, Konsulent; f. 20. Juli 1898 i Rise Sogn, Ærø; Søn af Gdr. Albert J. Madsen og Hustru Anne Margrethe, f. Hansen. Prlm. 1918. Landbrugskandidat 1921. Planteavl- og Husdyrbrugskonsulent i Ærø Ldbf. fra 1929.

Adresse: Ærøskøbing.

Madsen, Axel, Gaardejer, Sognefoged; f. 30. Dec. 1875 i Frølunde; Søn af Gdr. Niels Madsen, Vejstrup, og Hustru Anna, f. Christensen; gift (27. Maj 1908) m. Kristiane Rosager. Elev paa Vejstrup Højskole 1894—95 og Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. Andelsmejeriet »Midtfyn« i 20 Aar. Vurderingsmand for Fyns Kreditforening og for Hypotekforen. Tillidsmd. i Landbosparekassen.

Adresse: Damgaard, Vejle, Allested.

Madsen, E. A., Gaardejer, Sognefoged; f. 23. Nov. 1888 i Jørslev, Karise Sogn; Søn af Parcell. Chr. Madsen og Hustru Ellen, f. Nielsen; gift (24. Febr. 1914) m. Jensine Petersen. Elev paa Vesterdal Høj- og Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Blidstrup og Omegns Kontrollforening og tidl. Fmd. f. Blidstrup Andelsmejeri.

Adresse: Valby pr. Helsing.

Madsen, Hans, Gaardejer; f. 7. Febr. 1880 i Dreslette; Søn af Gdr. Peder Madsen og Hustru Karen, f. Hansen; gift (30. April 1908) m. Marie Mortensen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1897—98 og Rødkilde Højskole 1903—04. Sekretær for Baag Herreds Ldbf. fra 1931. Fmd. f. Dreslette Sogneraad. Direktør i Dreslette Sparekasse.

Adresse: Dreslette pr. Flemløse.

Madsen, Hans Kryger, Gaardejer; f. 5. Juni 1903 i Agernæs; Søn af Gaardfæster og Sognef. Mads Madsen og Hustru Rasmine, f. Jacobsen; gift (26. Nov. 1933) m. Bodil Mølgaard Larsen. Realeks. Fmd. f. Krogsbølle Andelsmejeri. Medl. af Sogneraadet fra 1937 og fl. lok. Tillidshverv.

Adresse: Agernæs Møllegaard pr. Otterup.

Madsen, J. C., Direktør, R. af Dbg.; f. 13. Okt. 1888; Søn af Skibsfører M. H. Madsen og Hustru Kirsten, f. Madsen; gift (13. Sept. 1918) m. Julie Sørensen. Direktør for Fyens Andels Foderstof-forretning. Fmd. f. Kapitelstakstnævnet f. Svendborg Amt og for Dampskibsselskabet Concordia. I Best. f. Svendborg Borgerforening m. v.

Adresse: Svendborg.

Madsen, Jens Jensen, Gaardejer; f. 9. Febr. 1873 i Elkjær, Vinderslev; Søn af Gdr. Niels Madsen og Hustru Jensine, f. Jensen; gift (29.

Dansk Landbrug.

April 1902) m. Marie Mathiesen. Elev paa Askov Højskole 1893—94. Fmd. f. Torning Andelsmejeri, Kjellerup. Ejendomsskyldvurderingsmand.

Adresse: Knudstrup, Kjellerup.

Madsen, Jens, Gaardejer, Hønseriejer; f. 23. Nov. 1882 paa Ærø; Søn af Gdr. Hans A. Madsen og Hustru Anna Marie, f. Hansen; gift (10. Maj 1918) m. Margrethe Jacobsen. Elev paa Askov Højskole 1917—18 og Skaarup Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. Fyns Andels-Fjerkræslagteri 1931—33. Medl. af Best. f. Ldbf. for Svendborg Amt 1936.

Adresse: Eskegaarden, Svendborg.

Madsen, Jens Kristian, Gaardejer; f. 15. Dec. 1874 i Tjørnelunde; Søn af Gdr. Jens Peter Madsen og Hustru Ane Marie, f. Jensen; gift (23. Okt. 1904) m. Rebekka Blicher la Cour. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1892—94. Landbrugskandidat 1900. Till. Eks. i Husdyrbrug 1903. Fmd. f. Danmarks Jerseyforening. Medl. af Best. f. Kolding Omegns Ldbf. og Koldingkredsens Fællesledelse.

Adresse: Baungaard, Vejen.

Madsen, Karl Kristian, Sekretær; f. 28. Jan. 1899 i Kbhvn.; Søn af Kusk, senere Parc. Niels Madsen; gift (15. Maj 1927) m. Johanne Rasmussen. Lært Landbrug og derefter Medhjæl-

per ved Forsøgslaboratoriet. Landbrugskandidat 1923. Studieophold i U. S. A. 1923—24 og i Skotland 1931—32. Assistent i De samv. sjæll. Ldbfr. 1926—30 og fra 1933 Sekretær i De samv. danske Ldbfr. Medredaktør af »Dansk Landbrug 1880—1938«.

Adresse: Smaalandsgade 4, Kbhvn. S.

De danske Andelsselskabers Kreatureksportforeninger.

Adresse: Skovgaard pr. Kølstrup.

Madsen, Kristen, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 3. Aug. 1857 i Hornstrup Sogn v. Vejle; Søn af Gdr. Mads Andersen og Hustru Maren, f. Christensen; gift (24. Nov. 1880) m. Mette Lene Christensen. Elev paa Uldum Højskole 1874. Fmd. for Saneringsudvalget for Vejle Amt 1931 og Østjydsk Haglskadeforening fra 1910. Medl. af Best. f. Bjerre-Hatting Sparekasse fra 1904. Har endvidere været Sogneraadsm. 1897—1903, Skatteraadsm. 1903—30 og Fmd. f. Bredal Andelsmejeri m. m.

Adresse: Bredal pr. Vejle.

Madsen, Mads, Gaardejer; f. 7. Sept. 1886 i Tyregod; Søn af Husmand Jørgen Madsen og Hustru Mette Marie, f. Pedersen; gift (6. Okt. 1911) m. Kristine Jensen (Klemmensen). Elev paa Børkop Højskole 1907—08 og 1909—10. Fmd. f. Give og Omegns Svineslagteri, Akts. Repræsentant for Kreditforeningen. Har haft forskell. lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsm. i 12 Aar m. m.

Adresse: Give.

Madsen, Marius, Proprietær; f. 29. Juli 1871 i Hundslev Skovgaard; Søn af Propr. Jens Madsen og Hustru Karen, f. Hansen; gift (6. Okt. 1893) m. Marie Pedersen. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Landbrugsskole 1888—90. Fmd. f. Hindsholm Landboforening, Fyns Landmandsbank, De samv. Elektricitetsværker i Fyns Stift og Fyns Konservesfabrik. Medl. af Best. f.

Madsen, Martin, Gaardejer; f. 29. Jan. 1892 i Krejbjerg; Søn af Grd. Mads Madsen og Hustru Nikoline, f. Frandsen; gift (20. April 1929) m. Edel Kathrine Hansen. Elev paa Ollerup Højskole 1913—14 og paa Askov Højskole. Fmd. f. Hedegaard Andelsmejeri og for Rønslunde Transformatorforening. Medl. af Skolekommissionen.

Adresse: Krejbjerg pr. Thorlund.

Madsen-Mygdal, Thomas, Godsejer, S. K. p.p.; f. 24. Dec. 1876 i Mygdal; Søn af Landstingsmd. N. P. Madsen-Mygdal og Hustru, f. Jakobsen; gift (15. Nov. 1907) m. Marie Rovsing. Lærereksamen 1896. Landbrugsskole 1899—1900. Landbrugskandidat 1902. Planteavlskonsulent i Foreningen af jydsk Ldbf. 1903—08. Forstander for Dalum Landbrugsskole 1908—20. Fmd. f. Foreningen af danske Landbrugslærere 1915—20. Ledende Præsident i Landbrugsraadet 1919—20. Fmd. f. De samv. danske Ldbfr. 1918—20 og 1924—26 og for De samv. sjæll. Ldbfr. 1924—26. Landstingsmand 1920—25. Folketingsmand 1926—33. Landbrugsminister 1920—24. Statsminister og Landbrugsminister 1926—29. Redaktør af »Landbrugets Ordbog« (1. Udg. 1908, 2. 1919 og 3. 1938).

Adresse: Edalgave, Maaløv.

Madsen, Niels Chr., Gaardejer; f. 6. Maj 1889 i Bøjden; Søn af Gdr. Niels Madsen og Hustru Anna, f. Johansen; gift (25. Juni 1920) m. Anna Petersen. Elev paa Lollands Højskole, Dalum Landbrugsskole 1908 og Høng Landbrugsskole

1912—13. Fmd. f. Bøjden Andelsmejeri fra 1933 og Horne Hesteavlforening for jydsk Avl.
Adresse: Hassenkamgaard, Bøjden pr. Faaborg.

m. Karen Ingeborg Petersen. Direktør for Kalundborg Andelsslagteri fra 1926.
Adresse: Kalundborg Andelsslagteri.

Madsen, Niels Marius Hansen, Statshusmand; f. 27. Jan. 1890 i Eskildstrup; Søn af Arbmd. Jens Hansen Madsen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (5. Juli 1922) m. Ingeborg Kristine Larsen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1920—21. Fmd. f. Karleby Hmdf. fra 1935. Medl. af Best. f. De samv. lolland-falst. Hmdfr. fra 1936.
Adresse: Karleby F.

Madsen, Simon P., Gaardejer; f. 27. Jan. 1879 i Elsborg; Søn af Bmd. Andreas Madsen og Hustru Ane, f. Christensen; gift (6. Juni 1914) m. Esther Julie Jensen. Elev paa Levring Højskole 1898—99 og Ladelund Mælkeriskole 1901—02. Fmd. f. Smedebæk Andelsmejeri fra 1937.
Adresse: »Fruegaard« pr. Ejstrupholm.

Madsen, Ole Peter, Højskoleforstander; f. 5. April 1900 i Asperup; Søn af Gdr. Peder Madsen og Hustru Rasmine, f. Jespersen; gift (1. Nov. 1925) m. Harriet Agnes Elisabeth Jørgensen. Paa Haslev Seminarium 1917—20. Forstander for Rønde Højskole. Fmd. f. K. F. U. M. og K., Grenaaakredsen og Rønde Skoles Forældreraad. Medl. af Best. f. »Soldater Venner«, Djurslands-kredsen.
Adresse: Rønde pr. Rønde.

Madsen, Thomas, Husmand; f. 1. Juni 1898 i Lervad, Føvling Sogn; Søn af Hmd. H. P. Madsen og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (10. Aug. 1938) m. Asta Nissen. Fmd. f. Bramminge Kredsförening. Medl. af Best. f. Gørding Hmdf. og Driftslaaneförening.
Adresse: Bjernstrup pr. Gørding.

Madsen, Poul, Direktør; f. 10. Juni 1898 i Frejlev; Søn af Gdr. Mads Peder Madsen og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift (30. Nov. 1923)

Madsen, Vilhelm, Gaardejer; f. 5. Marts 1886 i Lysgaard Sogn; Søn af Gdr. Laurids Madsen og Hustru Amalie, f. Andersen. Elev paa Rødkilde Højskole 1907 og Asmildkloster Landbrugsskole 1913—14. Fmd. for Andelsmejeriet »Grundvad« siden 1937, for Lysgaard og Omegns Kvægavlforening i en Aarrække. I Best. for Kellerup og Omegns Hesteavlforening i en Aarrække. I Best. for Lysgaard Brugsforening. Fmd. for Moesbølle lokale Foderstofförening.

Medl. af Menighedsraadet i en Periode og Kirkeværge for Lysgaard Kirke.

Adresse: Lysgaard, Skjelhøje.

Malmose, Henrik, Gaardejer; f. 4. Juli 1886 i Hjelmerup; Søn af Gdr. Peder Larsen og Hustru Johanne, f. Malmose; gift (8. Maj 1913) m. Maren Larsen. Fmd. f. Nr. Broby Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. f. Kvægsavlforeningen, Brugsforening og Elektricitetsværket.

Adresse: Vøjstrup pr. Nr. Broby.

Marcussen, Jørgen, Gaardejer, Sognefoged; f. 21. April 1875 i Hjortsvang; Søn af Gdr. Jens Marcussen og Hustru Ane Johanne, f. Poulsen; gift (28. Maj 1907) m. Ane Sophie Jacobsen. Elev paa Vestbirk Højskole 1895—96 og Ladelund Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Tørring Andelsmejeri fra 1925. Medl. af Best. f. Horsens Omegns Tuberkulinforening og for Elektricitetsforeningen 1923—37. Sogneraadsmnd. 1913—25. Sognefoged fra 1911.

Adresse: Hjortsvang pr. Hjortsvang (Tørring).

Mark, Niels, Proprietær; f. 26. April 1871 i Lødderup By, Morsø; Søn af Gaardejer Jeppe Mark og Hustru Mette Johanne, f. Christensen; gift (6. Febr. 1919) m. Charlotte Marie Olesen. Elev paa Morsø Landbrugsskole 1889—90. Fmd. f. Randers Amts nordvestl. Ldbf. og for Smaaskovforeningen for Randers og Viborg Amt; Fmd. i Asferg Gødningsforening og Næstfmd. i D. M. G. Repræsentantskab.

Adresse: Svallinggaard pr. Bjerregrav.

Marke, Axel Waldbuhm, Professor v. Landbohøjskolen, R. af Dbg.; f. 3. April 1883 i Varde; Søn af Lærer og Kordegn Waldbuhm Marke og Hustru Christine, f. Franzen; gift (5. Maj 1911) m. Sigfride Christine Borch. Art. 1900. Magister i Fysik 1910. Studieophold i Zürich 1914. Docent i Fysik v. Polyt. Læreanst. 1921. Prof. i Fysik v. Landbohøjskolen 1927. Lærer v. Officersskolen fra 1920. Udgivet: Atomer og Molekyler, 1931; forsk. Lærebøger i Fysik; Meteorolo-

gi og Klimatologi; adskill. Afhandlinger. Redaktør af »Den lille Salmonsens«.

Adresse: Thorvaldsensvej 14, Kbhvn.

Marks-Jørgensen, Helge, Generalsekretær; f. 24. Nov. 1890 i Kbhvn.; Søn af Generalsekr. Hugo Jørgensen og Hustru Edel, f. Nielsen; gift (8. Marts 1923) m. Johanne Margrethe Kleisdorff. Art. 1908. Sekretær v. Det danske Travelskab 1911. Sekretær f. Landsorganisationen for lettere Hesteavl i Danmark og Redaktør af »Hippologisk Tidsskrift« 1929. Generalsekretær for Travsport og Traveravl i Danmark 1931. Udgiver af »Dansk Traver-Stambog« og »Traver-Kalender for Danmark«. Siden 1910 skrevet Afhandlinger og Artikler i skand. Fagtidsskrifter om Hesteavl, Væddeløbslovgivning og Væddeløbsteknik. Foredrag og Instruktionskursus om samme Emner i de skand. Lande.

Adresse: Nørrebrogade 45, Kbhvn.

Markvorsen, Niels, Direktør, Hotelejer; f. 14. Marts 1896 i Øster-Assels; Søn af Direktør Karl Markvorsen og Hustru Elisabeth, f. Klausen; gift (13. April 1922) m. Karen Olesen. Elev paa Den jydsk Handelshøjskole. Siden 1933 administrerende Direktør for Morsø Kreatureksportforening. Revisor i Morsø Ldbf. gennem en Arrække.

Adresse: Nykøbing Mors.

Martekilde, Hans Peter, Konsulent; f. 11. Jan. 1893 i Thorkildstrup; Søn af Grd. Lars Nielsen og Hustru Ane Marie, f. Olsen; gift (13. Aug. 1920) m. Dorteia Marie Jensen. Elev paa Roskilde Højskole 1910—11. Præliminæreksamen 1913. Lyngby Landboskole 1913. Landbrugskandidat 1915. Landbrugslærer og fra 1923 Plan-teavlskonsulent for De samv. jydsk Husmandsforeninger. Medl. af Frøkontrolkommissionen.

Adresse: Frivang pr. Brabrand.

Mathiasen, Rasmus, Gaardejer; f. 21. Nov. 1891 i Sverdrup, Øsby Sogn; Søn af Arbmd.

Christian Mathiasen og Hustru Metha Kathrine, f. Jørgensen; gift (20. Nov. 1918) m. Johanne Jensine Petersen. Elev paa Vinding Højskole 1912—13. Fmd. f. Rødding Andels-Svineslagteri. Medl. af Best. f. Østerlindet Andelsmejeri.
Adresse: Slenderup, Rødding.

Herreders Ldbf. siden 1938 og for Trabjerg Kvægavlforening gennem en Aarrække. Medl. af Best. for Andelsmejeriet »Godthaab«. Fmd. f. Foredragsforeningen for Borbjerg Sogn.
Adresse: Trabjerg pr. Holstebro.

Mathiesen, Hans Gotfred, Mejeribestyrer; f. 25. April 1882 i Aabenraa; Søn af Skomagemester Thomas Mathiesen og Hustru Betty, f. Jakobsen; gift (16. Nov. 1907) m. Anna Kristine Mathiesen. Elev paa Ladelund Mælkerskole 1905—06. Kredsformd. for Haderslev Amts Mejeristforening. Medl. af Best. f. Haderslev Smørekportsforening og for Fortsættelsessygekassen i Sønderjylland.
Adresse: Styding pr. Hammelev

Mehlsen, Jens, Direktør; f. 1. Maj 1885 i Jebjerg; Søn af Gdr. Mehlsen Petersen og Hustru Marie, f. Boel; gift (15. Juli 1915) m. Gudrun Petersen. Realeks. Elev paa Sanning Højskole. Direktør for Slagelse Andelsslakteri fra 1926. Fmd. for Dommerudvalget v. Baconkontrollen for Andelsslakterierne. Medl. af Andelsslakteriernes Noteringsudvalg.
Adresse: Slagelse Andelsslakteri.

Mejlbye, Gunnar Oluf, Forretningsfører; f. 7. Aug. 1903 i Kbhvn.; Søn af Assurandør Johan Mejlbye og Hustru Annine, f. Christensen; gift (28. Okt. 1929) m. Thora Rydahl Pedersen. Eks. fra Justitsraad Møllers Handelshøjskole 1920. Forretningsfører for Fyns Kulindkøbsforening fra 1931.
Adresse: Sønder Boulevard 61, Odense.

Meldgaard, Jens Jensen, Gaardejer; f. 3. Maj 1893 i Borbjerg Sogn; Søn af Gdr. Anders Meldgaard og Hustru Johanne Marie, f. Nielsen; gift (21. Juni 1924) m. Johanne Damtoft. Elev paa Ryslinge Højskole 1914—15 og Ladelund Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. Hjerm Ginding

Mentz, August, Professor, Dr. phil., R. af Dbg., D.M.; f. 5. Dec. 1867 i Gilleleje; Søn af Købmd. Rud. Wilh. Mentz og Hustru Philippa, f. Bech; gift (1. Marts 1902) m. Elna Johanne Clara Herild. Art. 1887. Magister 1894. Dr. phil. 1912. Botaniker v. Det danske Hedeselskab 1900—1923 og Leder af Selskabets moseindustrielle Afdeling 1911. Prof. i Botanik ved Landbohøjskolen 1923—38. Fmd. f. Statens Frøkontrolkommission og for Naturfredningsraadet.
Adresse: Harsdorffsvej 13, Kbhvn.

Meyer, Harald Rothe, Proprietær; f. 20. Sept. 1901 i Hamborg; Søn af Gross. Carl Meyer og Hustru Elise, f. Rothe; gift (29. Juni 1933) m. Edith Leth. Udd. v. Landvæsenet i Tyskland, England, Danmark og U. S. A. Elev paa Ackerbauschule Dargun i Meklenborg 1919—20 og Lyngby Landboskole 1922—23. Fmd. f. Vestsjællands Tolvmandsforening. Medl. af Best. f. Bjerre Andelsmejeri og Sukkerroedyrkerforeningen af 1930.
Adresse: Philipsdal pr. Gørlev, Sj.

Michaelsen, Peter, Grosserer, R. af Dbg.; f. 1. Juli 1884 i Gjesten Sogn, Ribe Amt; Søn af Dyr-læge Andreas Michaelsen og Hustru Karen, f. Slivsgaard; gift (23. Sept. 1910) m. Margrethe Meyer. Fmd. f. De samv. sønderjydske Foreninger i Ribe Amt. Medl. af Grænseforeningens Hovedbestyrelse og Forretningsudv. Medl. af Best. f. Skamlingsbankeselskabet og Beplantningsselskabet Staushede. Medl. af Landbrugsministeriets Osteeksportudvalg.

Adresse: Lunderskov.

Michelsen, Jacob, Gaardejer; f. 26. Nov. 1875 i Aabenraa; Søn af Gdr. Jacob Michelsen og Hustru Karen, f. Madsen Møller; gift (8. Maj 1903) m. Ella Christine Andresen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1890. Landbrugskandidat 1899. Fmd. f. Husmandsbrugskommissionen i Aabenraa Amt, for Smaaskovforeningen for Aabenraa og Sønderborg Amt, og for Aabenraa Kommunalforening. Medl. af Foreningen af jydsk Ldbfr.s Regnskabsudvalg. Æresmedlem af Aabenraa Amts Ldbf.

Adresse: Hjarupvej 15, Aabenraa.

Midtgaard, Fr. P., Husmand; f. 17. April 1878 i Tyregodlund; Søn af Hmd Hans Peter Petersen Midtgaard og Hustru Mette Marie, f. Frederiksen; gift (19. Marts 1925) m. Kristiane Mathilde Christensen. Elev paa Vesterdal Højskole 1899—1900. Fmd. f. Tyregod-Give Kredsforening 1911—39. Medl. af Avlscenterudvalget i 7. Distrikt fra 1928 og i Best. f. Vejle Svine-slakteri 1927—33.

Adresse: Tyregodslund, Tyregod.

Midtgaard, Johannes Jespersen, Gaardejer; f. 30. Maj 1895 i Raasted Sogn; Søn af Ldm. Anton Midtgaard og Hustru Katrine, f. Jespersen; gift (27. Sept. 1930) m. Else Henriksen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole 1919—20. Tidl. Fmd. for Vedsted Sogns Ldbf. Fmd. for Vedsted Kommune fra 1937. Medl. af Best. for

Jydsk Andels-Foderstofforeningens lokale Afd. Kasserer for Over Jerstal Andelsmejeri.

Adresse: Over Jerstal.

Midtgaard, Karl, Gaardejer; f. 19. April 1882 i Brandlund; Søn af Gdr. Klemmen Midtgaard og Hustru Katrine, f. Larsen; gift (14. Maj 1904) m. Jensine Marie Pedersen. Fmd. f. Uhrkilde Andelsmejeri fra 1931—36, for Brande Brugsforening, for A/S. Brande off. Slagtehus og for Hedebrugets Lokalforening.

Adresse: Damgaard, Brande.

Mikkelsen, Hans Skovbølling, Gaardejer; f. 26. Juli 1894 i Haarup; Søn af Gdr. Michael Mikkelsen og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (29. Nov. 1923) m. Bergitte Mortensen. Elev paa Ryslings Højskole 1916—17, Vestbirk Højskole 1922—23, Korinth Landbrugsskole 1918—19 og Dalum Landbrugsskole 1919. Fmd. f. Aastruplund Andelsmejeri fra 1937. Kasserer i Vestbirk Oplands Højspændingsanlæg. Fmd. for Sogneraadet fra 1933.

Adresse: Haarup, Brædstrup.

Mikkelsen, Mikael Niels, Gaardejer; f. 26. Jan. 1884 i Nørbæk; Søn af Gdr. Niels Mikkelsen og Hustru Johanne, f. Nielsen; gift (15. Nov. 1912) m. Petrea Petersen. Elev paa Grejsdalens Højskole 1906—07. Fmd. f. Bofferhøj Andelsmejeri.

Adresse: Rejstrup, Sønderbæk.

Mikkelsen, Mikkil, Gaardejer; f. 19. April 1880 i Nøddelund; Søn af Gdr. Chr. Mikkelsen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (21. Juni 1921) m. Andrea Sidse Borg. Elev paa Rønde Højskole 1902—03. Fmd. f. Nøddelund Andelsmejeri 1931—38. Medl. af Sogneraadet fra 1929. Kommunekasserer fra 1937.

Adresse: Nøddelund pr. Bjerringbro.

Mikkelsen, Niels Krestian, Gaardejer; f. 15. Nov. 1870 i Sjøslund, Aars; Søn af Grd. Søren Mikkelsen og Hustru Ane, f. Petersen Nørgaard;

gift (16. Feb. 1910) m. Annine Andersen. Tidl. Fmd. f. Aars Andelsmejeri. Fmd. f. Sjøstrup Privatskole. Medl. af Sogneraadet og Menighedsraadet. Vurderingsmand for Ejendomssk. Forretningsfører for Hedeselskabets Aars-Kreds. Adressen: Søndergaard, Sjøstrup, Aars.

Mikkelsen, Rasmus Peter, Husmand; f. 20. Jan. 1883 i Hørning; Søn af Hmd. Rasmus Mikkelsen og Hustru Kristiane, f. Rasmussen; gift (20. Juli 1909) m. Kirstine Jensen. Elev paa Rye Højskole 1904—05. Fmd. for Hørning Husmandsforening fra 1924, for Skanderborg Amtssammenslutning og for Grundforbedringsudvalget i Skbg. Amt. Medl. af Best. f. Ldbf. og Hmf. Kontroludvalg vedr. Frøavl, for De samv. Hmf.r. i Jylland, for Svineavlsforsøgs-Stationen »Godthaab«, Skbg., for Skanderborg Hesteavlforening for mindre Heste og for Spareforeningen for egne Hjem.

Adresse: Hørning St.

Mikkelsen, Søren Gaardejer; f. 10. Juni 1873 i Klovborg; Søn af Hmd. og Teglbrænder Jens Mikkelsen og Hustru Ane Kirstine, f. Petersen; gift (28. Febr. 1904) m. Rasmine Skov. Elev paa Ollerup Højskole 1893—94 og Dalum Landbrugsskole 1900—1901. Fmd. f. Ulbølle Andelsmejeri 1927—38. Medl. af Best. f. Faaborg Slagteri 1927—36. Filialbestyrer i V. Skerninge for Sydfyns Sparekasse. Tidl. Sogneraadsmnd.

Adresse: Vester Skerninge.

Milthers, Aksel, Bibliotekar; f. 19. Okt. 1897 paa Frederiksberg; Søn af Statsgeolog V. Milthers og Hustru Valborg, f. Høgsbro; gift (3. Juli 1925) m. Agnes Kathrine Sørensen. Elev paa Tune Landboskole 1916—17. Landbrugskandidat 1921. Art. 1923. Ass. i Landbrugsøkonomi ved Landbohøjskolen fra 1922. Lærer i Landbrugsgeografi fra 1935. Underbibliotekar v. Lbh.s Bibliotek 1929, Bibliotekar (II) 1932. Fmd. f. Foreningen af danske Landbrugskandi-

dater fra 1936. Medl. af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad fra 1936 og af Fællesudv. for Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde fra 1936.

Adresse: Vanløse Byvej 40, Vanløse.

Moltesen, Laust Jepsen, Dr. phil. & theol., K. af Dbg.; f. 18. Nov. 1865 i Rodhede, Tønder Amt; Søn af Gdr. Peter Moltesen og Hustru Bodil, f. Lauridsen; gift (10. Aug. 1898) m. Magister Eva Hällström. Art. 1883. Cand. theol. 1888. Dr. phil. 1896. Medl. af en Række Kommissioner og Udvalg samt af indenl. og udenl. videnskabelige Selskaber. Statens Tilsynsførende ved Folkehøjskoler og Landbrugsskoler 1913—26 og fra 1929. Udenrigsminister 1926—29.

Adresse: Lille Fredensvej 8, Charlottenlund.

Moltke-Leth, Aage, Overretssagfører, R. af Dbg., D.M.; f. 28. Febr. 1878 i Gyrstinge; Søn af Overførster, Hofjægermester, Kammerherre Rasmus Balslev Leth og Hustru Emny Antoinette, f. Moltke; gift (3. Nov. 1905) m. Hedevig Rosing. Sekr. og juridisk Konsulent for Dansk Jagtforening.

Adresse: Thorvaldsensvej 22, Kbhvn.

Mogensen, Christian, Konsulent; f. 25. Febr. 1899 paa Gelskov, Hillerslev; Søn af Forp. Christian Mogensen og Hustru Augusta, f. Jensen;

gift (28. Dec. 1934) m. Dagmar Løfberg. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1923. Lærerkursus Askov 1925 og 1932. Lærer v. forsk. Skoler. Konsulent i Planteavl og Regnskabsføring for Kalø Vig Ldbf. fra 1936.
Adresse: Hornslet.

Mogensen, Kr., Gaardejer; f. 7. Juli 1894 i Daubjerg Sogn; Søn af Gdr. Miller Mogensen og Hustru Ane Marie, f. Christensen; gift (23. April 1922) m. Karen Pedersen Dahl. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1920—21. Fmd. for Andelsmejeriet »Thejls«, for Djeld Brugsforening og Regnskabsfører for samme, for Højbjerg Installationsforening. Medl. af Best. f. Hjerm Ginding Herreders Ldbf.

Adresse: Øster Høllumkjær pr. Vinderup St.

Mogensen, Niels, Gaardejer, Sognefoged; f. 8. April 1896 i Vejlbj; Søn af Sognef. Søren Mogensen og Hustru Marie, f. Gunnestrup; gift (26. Aug. 1924) m. Petrea Vestergaard Pedersen. Elev paa Vejlbj Højskole 1915—16, Malling Landbrugsskole 1918—19 og Vejlbj Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Hasle-Kredsens Regnskabsforening.

Adresse: Skejby Nedergaard pr. Aarhus.

Mortensen, Chr., Gaardejer; f. 9. Juli 1901 i Sallerup; Søn af Gdr. Marinus Mortensen og Hustru Kathrine, f. Nielsen; gift (27. Juni 1923)

m. Anna Kring. Elev paa Tommerup Højskole 1922—23. Fmd. for Skærup Andelsmejeri fra 1935.

Adresse: Linnel pr. Vejle.

Mortensen, Charles Viggo, Gaardejer; f. 6. Juni 1902 i Thorup paa Samsø; Søn af Gdr. Peter Mortensen og Hustru Karoline, f. Nielsen; gift (1. April 1928) m. Anna Rasmussen. Real-eks. 1919. Landbrugskandidat 1924. Fmd. f. Jydstrup Andelsmejeri 1932—38.

Adresse: Snekkerup, Jydstrup.

Mortensen, Frede, Konsulent, Gaardejer; f. 7. Maj 1893 i Tolstrup, Vejlbj Sogn; Søn af Gdr. R. A. Mortensen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (30. Dec. 1925) m. Johanne Marie Flodgaard. Elev paa Vrigsted Højskole 1912—13 og Borris Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskandidat 1921. Landbrugslærer og Assistent. Siden 1925 Planteavlskonsulent for Kjellerup Ldbf., tillige Sekr. og Kasserer.

Adresse: Kjellerup.

Mortensen, Gustav, Gaardejer; f. 26. Juni 1894 i Tolstrup pr. Aalsø; Søn af Gdr. Severin Mortensen og Hustru Petrea Marie, f. Møller; gift (12. April 1918) m. Hilda Bech Adamsen. Elev paa Grundtvigs Højskole, Lyngby, 1912—13 og Ladelund Landbrugsskole 1916—17. Fmd. f.

Gjesing Mejeri og Gjesing Kvægavlsforening.
Næstfmd. f. Rougsø og Sdr. Hald Herreds Ldbf.
Adresse: Gjesing pr. Auning.

Mortensen, Lauritz, Gaardejer; f. 9. Febr. 1901 i Tebstrup; Søn af Gdr. Niels Mortensen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (22. April 1927) m. Ellen Margrethe Thygesen. Elev paa Vestbirk Efterskole 1916—17 og Malling Landbrugsskole 1923—24. Sekretær f. Ny-Solbjerg Ldbf.
Adresse: Fastrup pr. Aarhus.

Mortensen, Marius, Husmand; f. 9. Juli 1880 i Jellinge; Søn af Landpost Chresten Mortensen og Hustru Else, f. Hansen; gift (20. Maj 1908) m. Johanne Brøgger. Forskellige Kursus paa Højskoler. Fmd. f. Tyregod Hmdf. 1931—39 og for Tyregod-Give Kredsforening fra 1939. Forskell. lokale Tillidshverv, saaledes Tillidsmand i Husmandsbrandkassen og Ulykkes- og Ansvarsforsikringen.
Adresse: Tyregod gl. Skole.

Mortensen, Mart., Husmand; f. 14. Sept. 1873 i Lysgaard Sogn; Søn af Gdr. Jens Chr. Mortensen og Hustru Cecilie, f. Sørensen; gift (25. Sept. 1901) m. Marie Damgaard. Fmd. for Viborg Amts Hmdfr. siden 1931. Næstfmd. for Kallerup Plantningsforening. Fmd. for Hesteavlforeningen for norske Heste i Lysgaard Kreds. Medl. af Husdyrudvalget for de jydsk Hmdfr. Kredsmd. for Lysgaard Husmandskreds siden 1910. Medl. af Avlscenterudvalget for 8. Distrikt og af Husmandskommissionen siden 1922. I Repræsentantskabet for Husmandsbrandkassen.
Adresse: Lysgaard, Skelhøje.

Mortensen, Morten Chr., Gaardejer; f. 4. Aug. 1884 i St. Ørtoft, Volstrup Sogn; Søn af Gdr. Jens Mortensen og Hustru Birgitte Marie f. Jensen; gift (25. Nov. 1904) m. Kristine Marie Sørensen. Elev paa Risgaard Højskole 1903—04.

Fmd. f. Ørtoft Andelsmejeri, Sæby fra 1937. Sogneraadsmlem og Kasserer 1929—33.
Adresse: Ørtoft, Sæby.

Mortensen, Niels, Gaardejer; f. 25. Sept. 1892 paa Elmegaard; Søn af Gdr. N. P. Mortensen og Hustru Johanne, f. Hansen; gift (20. Maj 1916) m. Jacoba Kristine Nielsen. Elev paa Ollerup og Askov Folkehøjskoler. Fmd. f. Horns Herreds og Frederikssundegnens Landboforening, for Horns Herreds Andelsmejeri og for D. L. K. i Frederiksborg Amt. Medlem af Landsbestyrelsen for Danske Landbrugeres Kødforsyning.
Adresse: Elmegaard pr. Krogstrup.

Mortensen, Peter, Gaardejer; f. 10. Maj 1879 i Baadslund; Søn af Gdr. Christen Mortensen og Hustru Marie Karoline, f. Nielsen. Fmd. f. Egedal Andelsmejeri fra 1921.
Adresse: Egeslevmagle, Skelskør.

Mortensen, Vilh., Gaardejer; f. 24. Juli 1874 i V. Hæsinge; Søn af Hmd. Rasm. Mortensen og Hustru Kristiane, f. Knudsen; gift (24. Marts 1905) m. Anna Madsen. Elev paa Ollerup Højskole 1898—99. Fmd. f. V. Hæsinge Andelsmejeri fra 1929. Vurderingsmand for Hypotekforeningen.
Adresse: Stormgaard, V. Hæsinge.

Mosholm Strandbygaard, Jens, Gaardejer; f. 19. April 1879 i Ulfborg Sogn; Søn af Tømrer og Hmd. Kreslen Mosholm og Hustru Maren Margrethe, f. Jensen; gift (12. Dec. 1905) m. Else Katrine Kristensen. Elev paa Ollerup Højskole 1901—02. Fmd. for Ringkøbing Amts Fællesledelse siden 1933. I Best. for Ulfborg og Omegns Ldbf. og Kasserer i samme gennem en Aarrække. Fmd. for Kvægavlsforeningen for Gjording-Vemb Sogne. Dommer ved Ungskuerne. I Best. for Andelsmejeriet Skjerum gennem en Aarrække. Medl. af Gjording-Vemb-Buur Kommunes Sogneraad i 12 Aar.

Adresse: Korsgaard, Vemb.

Mourier-Petersen, Adolph, Godsejer, Hofjægermester, R. af Dbg., Dbmd.; f. 17. Dec. 1872 paa Rugaard; Søn af Kammerherre F. Mourier-Petersen og Hustru Alvilda, f. Dahl; gift (25. Aug. 1909) m. Elisabeth Malthé-Bruun. Student fra Randers lærde Skole. Fmd. for Hyllested-Rosmus Sogneraad 1908—35, for Jagttrettens Aflysning i Randers Amt fra 1926, og for det danske Hedeselskabs Repræsentantskab. Landvæsenkommisær. Medl. af Best. f. Ebeltoft-Trustrup Jernbane og Ryomgaard-Gerrild Jernbane. Medl. af Randers Amtsraad og i Best. for Understøttelsesforeningen for jydsk Landmænd og deres Efterladte.

Adresse: Rugaard pr. Hyllested.

Mouritsen, Erik, Konsulent, Redaktør og Landbrugslærer; f. 18. April 1899 i Vemb; Søn af Rentier Niels Mouritsen og Hustru Marie, f. Poulsen; gift (31. Juli 1931) m. Julie Kirstine Nielsen. Realeks. 1914. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskandidat 1921. Planteavlskonsulent for Aarhus Amts landøk. Selskab fra 1927. Red. af »Østjydsk Landbrug«.

Adresse: Villa »Tjell«, Brabrand.

Mousten, Kr. L., Gaardejer; f. 15. Marts 1880 i Krejbjerg Sogn; Søn af Gdr. Kresten Krestensen Mousten og Hustru Dortha, f. Akselsdatter;

gift (2. Aug. 1907) m. Else Marie Nielsen. Elev paa Oddense Højskole (Salling) 1884 og Tune Landbrugsskole 1890—91. Fmd. f. Andelsmejeriet »Krejbjerg« i 23 Aar. Sogneraadsm. for Krejbjerg Kommune i 12 Aar.

Adresse: Krejbjerg St.

Munch, Bent, Konsulent; f. 19. Marts 1908 i Frøslev paa Mors; Søn af Provst P. J. Munch og Hustru Marie, f. Fischer; gift (2. Okt. 1937) m. Inger Møller. Elev paa Østersøgades Gymnasium, Kbhvn. Landbrugskandidat 1931. Landbrugslærer ved Haslev Højskole 1933—38. Konsulent i Præstø Amts Ldbf. og Lærer v. Haslev Landbrugsskole 1938.

Adresse: Haslev.

Munch, Konrad, Avisbruger; f. 29. Aug. 1883 i Pedersker; Søn af Gdr. Hans Munch og Hustru Julie, f. Nielsen; gift (26. Marts 1911) m. Eva Munch. Elev paa Bornholms Højskole 1900—1901 og Tune Landboskole 1902—03. Fmd. f. Pedersker Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Bornholms Mejeriforening.

Adresse: Stensvang, Pedersker.

Munch, Sigfred, Forstander; f. 18. Juli 1888 i Øster Marie Sogn, Bornholm; Søn af Hmd. Peder Munch og Hustru Segine, f. Hansen; gift (30. Aug. 1919) m. Karen Nyholm. Elev paa Vallekilde Højskole 1907—08, Frederiksborg Højskole 1910—11 og Askov Højskole 1912—15.

Desuden Statens Aarskursus og 2 Studieophold i England. Lærer paa Frederiksborg Højskole 1915—20. Lærer paa Ubberup Højskole 1920—24. Fra 1924 Ejer af og Forstander for Vinding Højskole. Medl. af Best. f. Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler fra 1927. Medl. af Undervisningsministeriets Ungdomsudvalg fra 1939.

Adresse: Vinding Højskole pr. Vejle.

Munck, Andreas, Gaardejer; f. 30. Juli 1882 i Lyngby, Randers Amt; Søn af Gdr. Johs. Munk og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (25. Maj 1906) m. Anna Kristine Andersen. Elev paa Lyngby Højskole 1900. Fmd. f. Skibet Andelsmejeri fra 1926. Har været Medl. af Sogneraadet 1925—33.

Adresse: Teglgård, Rue pr. Vejle.

Muxoll, Hans Sejer Kristian, Direktør, Kap-tajn af Res.; f. 12. Aug. 1886 i Kbhvn.; Søn af Skibsfører Harald Muxoll og Hustru Peterline, f. Hansen; gift (23. April 1918) m. Else Rigmor Daugbjerg. Direktør i Andels-Pensionsforeningen.

Adresse: Taastrup.

Müller, Chr. Peter, Konsulent; f. 11. Aug. 1894 i Viuf; Søn af Gdr. J. Müller og Hustru Anna, f. Jensen; gift (5. Aug. 1927) m. Ninna Malund-Madsen. Elev paa Grundtvigs Højskole, Lyngby 1913—14 og Ladelund Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskand. 1921. Ass. og Landbrugslærer og fra 1924 Konsulent for Tørring og Omegns Ldbf. og Tørringkredsens Fællesledelse, og fra 1926 til 1930 tillige for Brande-Thyregod Ldbf. Fra 1929 Ass. i Svineavl i 7. Distrikt og fra 1933 Konsulent for Horsens Ldbf og Horsens-kredsens Fællesledelse. Medl. af Best. f. Land-bosparekassen i Horsens fra 1938.

Adresse: Horsens.

Müller, Detlev, Professor v. Landbohøjskolen; f. 20. April 1899 i Hamborg; Søn af Skibsmægler Frederik Müller og Hustru Lonny, f. Scholz; gift (22. Dec. 1927) m. Clara Marie Christensen.

Art. 1916. Mag. scient. i Plantefysiologi 1923. Dr. phil. 1928. Prof. v. Lbh. fra 1935. Medstifter af »Akademisk Kursus« (1924).

Adresse: Dosseringen 48, Kbhvn.

Mølbak Lassen, Jens, Gaardejer; f. 21. Sept. 1887 i Mygdal; Søn af Gdr. Fr. Hansen Mølbak og Hustru Marie, f. Vejen; gift (15. Nov. 1913) m. Karen Mortensen. Elev paa Vraa Højskole 1904—05 og Ladelund Landbrugsskole 1905. Fmd. f. Bindslev-Tversted Ldbf.skreds, for Hesteavlsforeningen til 1938. Dommer for Heste i Hjørring Amts landøkonomiske Selskabs Dyr-skuer.

Adresse: »Søndermarken«, Tversted pr. Sindal.

Mølbak, Magnus, Gaardejer; f. 16. Juli 1895 i Tversted; Søn af Gdr. Fr. Mølbak og Hustru Marie, f. Vejen; gift (28. Maj 1919) m. Marie Christiansen. Fmd. f. Tversted Andelsmejeri fra 1930, for Tversted Transformatorforen, for Hesteavlsforeningen og for Hesteforsikringsfor-eningen samt for Foderstofforeningen.

Adresse: Tversted, Sindal.

Mølby, Jens, Rentier; f. 14. Marts 1873 paa Mølbygaard, Ansager Sogn; Søn af Gdr. Jens Bertelsen og Hustru Maren, f. Poulsen Vad; gift (12. Sept. 1912) m. Marie Poulsen. Elev paa Haslev Højskole og Landbrugsskole. Fmd. f. Skovlund Andelskasse. Medl. af Best. f. Varde-Grindstedbanen og i Ansager Sogneraad.

Adresse: Mølby St.

Møldrup, Ejnar Marius Bertelsen, Konsulent og Forsøgsleder; f. 9. Jan. 1892 i Sdr. Vissing; Søn af Hmd. Søren Bertelsen Møldrup og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (27. Sept. 1921) m. Mathilde Pedersen. Elev paa Ødum og Korinth Landbrugsskoler. Landbrugskandidat 1919. Husdyrbrugskonsulent for Frederiksborg Amts Hmdf. fra 1931 og for De samv. sjæll. Hmdfr. fra 1938.

Adresse: Vinkelvej 6, Hillerød.

Mølgaard, Bertel Chr., Proprietær; f. 10. Nov. 1878 i Sindal Hede; Søn af Hmd. Chr. Andersen Mølgaard og Hustru Maren Kirstine Mouritsen; gift (21. Marts 1939) m. Ester Eriksen. Fmd. f. Mygdal Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. for Sindal og Omegns Sparekasse fra 1930, for Hjørring Andelslagteri i 6 Aar til 1930. Medl. af Sindal Sogneraad fra 1933. Har desuden bekl. andre Tillidshverv, bl. a. Fmd. i Andelstransformatorforeningen for Nordvest-vendsyssel i 10 Aar.

Adresse: Christiansminde pr. Sindal.

Mølgaard, Jens, Gaardejer; f. 3. April 1878 i Lundø Sogn; Søn af Boelsmand Morten Jensen og Hustru Johanne, f. Thygesen; gift (26. Nov. 1901) m. Kristine Pedersen. Fmd. for Højslev Andelsmejeri i 8 Aar, for Staarup-Dommerby Digelav. I Best. for Salling Ldbf. i ca. 10 Aar. Vandsynsmand for Amtsvandløbene. Kasserer i Plantningsforeningen for Højslev Sogn. 1934 modtaget De samvirkende danske Plantningsforeningers Sølvbæger for Arbejde i Plantnings-sagen.

Adresse: Staarup pr. Højslev St.

Mølgaard, Jens Peder, Gaardejer, Sognefoged; f. 21. Aug. 1877 i Vonge; Søn af Gdr. Christen Mølgaard Jensen og Hustru Karen, f. Jørgensen; gift (28. Juli 1916) m. Ane Elisabeth Jensen. Fmd. f. Vonge Andelsmejeri 1919—37, Vonge

Andels-Foderstofforening fra 1917 og Gødningsforeningen fra 1924. Sogneraadsmidl. 1909—17. Adresse: Lille Alsted pr. Vonge.

Mølgaard, Laust, Gaardejer; f. 28. Juni 1877 i Romlum Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Anders Mølgaard; gift m. Elvine Pedersen. Elev paa Skamlingsbanke Højskole 1903—04 og Malling Landbrugsskole 1904—05. I Best. for Krabesholm Højskolekreds. I Salling Ldbf.s Auktionsudvalg i 4 Aar. I Best. for Plantningsforeningen i Tastum Sogn. Dommer ved Salling Ldbf.s Skuer. I Best. for Andelsmejeriet Kjeldbjerg og for Kjeldbjerg Brugsforening. Medl. af Kobberup Sogneraad i 8 Aar. Medl. af Menighedsraadet. Kirkevæрге. I Hovedbest. for Danske Ldbf.s Frøforsyning. Kasserer for Tastum Sogns Mergelselskab i en Aarrække.

Adresse: Karby, Stoholm.

Møller, Anton Emil Hansen, Rentier; f. 2. Okt. 1875 i Vestenskov Sogn; Søn af Gdr. Jacob Hansen Møller og Hustru Julie, f. Svendsen; gift (24. Maj 1912) m. Agnes Olivia Sigrid Skafte.

Elev paa Vejstrup Højskole 1899. Fmd. f. Volshave Andelsmejeri fra 1931. Medl. af Best. f. Ullerslev Elektricitetsværk og Halsted og Omegns Hesteavlforening fra 1934. Medl. af Sogneraadet. Repræsentant i Arbejdsgiverforeningen for Mejerierne i Maribo Amt.

Adresse: Aunede.

Møller, Carl Marenus, Professor, R. af Dbg.; f. 12. Sept. 1891 i Enslev Sogn, Jylland; Søn af Proprietær Carl Mar. Møller og Hustru Valborg, f. Heilmann; gift (28. Juli 1923) m. Karen Heilmann. Art. 1910. Forskandidat 1916. Professor i Skovbrug ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole fra 1927.

Rolighedsvej 23, Kbhvn.

Møller, Chr. Adolf, Gaardejer; f. 25. Sept. 1881; Søn af Gdr. Johan Andreas Møller og Hustru Karoline, f. Michaelsen; gift (29. Dec. 1909) m. Kristine Nielsen. Fmd. for Asaa Andelsmejeri

eri fra 1917. Vurderingsfmd. for Viborg Kreditforening fra 1931. Vurderingsmand for Umyndiges Midler.

Adresse: »Carlsminde«, Asaa.

Møller, Christen, Boelsmand; f. 4. Sept. 1897 i Thorsø; Søn af Sognef. Hans Chr. Møller og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (6. Nov. 1921) m. Agnes Nielsine Sørensen. Fmd. f. Thorsø Andelsmejeri fra 1936 og De midtjydske Ldbfr.s Svineavlssudvalg fra 1938. Næstfmd. f. Hammel Andelssvineslagteri fra 1937 og Sogneraadsmidl. fra 1929.

Adresse: »Bakkevang«, Thorsø.

Møller, Henrik Andersen, Gaardejer; f. 13. Dec. 1896 i Oure; Søn af Gdr. Jens Peder Andersen og Hustru Marie, f. Hansen; gift (15. Maj 1924) m. Hilleborg Margrethe Petersen-Landtved. Elev paa Rødkilde Højskole 1915—16 og Dalum Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Ørritslev Andelsmejeri og Hessum og Omegns Kontrolforening.

Adresse: Ørritslev pr. Otterup.

Møller, Knud, Gaardejer; f. 9. Dec. 1885 i Fredericia Mark; Søn af Gdr. Jøppe Møller og Hustru Johanne, f. Bertelsen; gift (8. Okt. 1920) m. Johanne Møller. Fmd. f. Andelsmejeriet Landbomejeriet »Fredericia« fra 1931. Medl. af Ligningskommissionen i Fredericia.

Adresse: Nr. Mark, Fredericia.

Møller, Mads, Gaardejer; f. 24. Sept. 1896 i Thise; Søn af Gdr. Jens Madsen Møller og Hustru Marie, f. Ovesen; gift (19. Sept. 1919) m. Johanne Christensen. Elev paa Vraa Højskole 1916—17. Fmd. for Andelsmejeriet Thise fra 1937. Medl. af Best. for Mejeriforeningen Vendsyssel. Desuden forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Medl. af Skolekommission og Menighedsraad.

Adresse: Thise Udflytter pr. Manna.

Møller, Mathias Petersen, Gaardejer; f. 28. Nov. 1882 i Bevtoft Sogn; Søn af Gdr. Hans Lorenzen Møller og Hustru Katrine Marie, f. Abhær; gift (18. Maj 1934) m. Kristine Marie Rasmussen. Haslev Landbrugsskole 1905—06. Krigsdeltager. Fmd. f. Strandelhjørn Andelsmejeri 1930—36 og for Sundhedskommissionen for Bevtofte Sogn. I Ledelsen for Andelskassen for Over-Jerstal.

Adresse: Strandelhjørn, Over Jersdal.

Møller, Niels, Gaardejer; f. 8. Aug. 1881 i Albæk Sogn; Søn af Gdr. Chr. Møller og Hustru Jensine, f. Madsen; gift (5. Dec. 1905) m. Kristine Lang. Elev paa Dalbyner Højskole 1898—99 og Ødum Landbrugsskole 1903—04. Fmd. for Hesteavlforeningen »Jylland« og for De sammensluttede Hesteavlforeninger i Randers Amt samt for Tjærby-Vestrup Pumpelag. Medl. af Best. for Randers Amts Husholdningsselskab og af den faste Kaaringskommission i Jylland for Heste, Medl. af Stambogsudvalget for jysk Hesteavl og af Hingsteskuekommissionen i Randers Amt.

Adresse: Vestrup pr. Randers.

Møller, Peter, Gaardejer; f. 6. Nov. 1888 i Tuen; Søn af Hmd. Carl Møller og Hustru Karoline, f. Hansen; gift (9. Maj 1913) m. Annine Kristine Hansen. Fmd. f. Tuen Andelsmejeri fra 1923. Kasserer for Tuen Mergelselskab og for Transformatorforeningen. Medl. af Sogneraadet fra 1933 og af Menighedsraadet.

Adresse: Tuen pr. Sindal.

Møller, Peter August, Gaardejer; f. 7. Aug. 1881 i Bjælderup; Søn af Gdr. Nis Møller og Hustru Andrea, f. Andersen; gift (7. Dec. 1912) m. Margrethe Krause. Tidl. Fmd. f. Rebbøl Andelsmejeri. Fmd. f. Tilsynsraadet for Sparekas-

sen i Tinglev og for Afvandingsselskabet Terkelsbøl.

Adresse: Rebbøl, Bolderslev.

Møller, Peter Vilhelm, Proprietær; f. 13. Juli 1864 i Stærmosegaard; Søn af Propr. Knud Møller og Hustru Signe, f. Rasmussen; gift (3. Juni 1896) m. Anna Hansen. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Landbrugsskole 1882. Fmd. f. Fyns lette Hesteavl. Medl. af Best. f. Fyns Stifts patriotiske Selskab i 25 Aar, af Foreningen til Køre- og Ridehesteavlens Fremme i Fyns Stift og De samv. fynske Ldbfr.

Adresse: Stærmosegaard, Odense.

Møller, Rasmus, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 30. Jan. 1874 paa Herkegaard; Søn af Gdr. Rasmus Møller og Hustru Mariane, f. Kristensen; gift (1. Juli 1904) m. Johanne Dam. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1892. Fmd. f. Mejeriudvalget i Foreningen af jyske Ldbfr., for Viborg Amts Mejeriforening, for Bjerringbro Andelslagteri, for Mammen Mejeri (til 1938) og for Amtstyrekommissionen i Viborg og Thisted Amter. Medl. af Grundforbedringsudvalget i Viborg Amt og af Overvoldgiftsretten vedr. Husdyrhandler. Fmd. f. Repræsentantskabet i Andels-Pensionsforeningen. Medl. af De samv. danske Ldbfr.s Bestyrelse.

Adresse: Herkegaard pr. Bjerringbro.

Møller, Søren, Proprietær; f. 20. Jan. 1871 i Tørslev, Dronninglund Herred; Søn af Propr. Martin Møller og Hustru Cecilie, f. Petersen; gift (6. Okt. 1910) m. Constance Ottesen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1892—93. Fmd. f. Hagelskadeforsikringen »Vendsyssel«, og for A/S. Jydsk Andel, Hjørring, fra 1937. Direktør i Sparekassen for Hjørring og Omegn fra 1918. I Best. og Kasserer for Hjørring Marks Elektricitetsforsyning fra 1921. I Best. for A/S Tolne Skov. Har desuden haft forskellige kommunale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsformand.

Adresse: Ø. Thirup, Hjørring.

Møller, Theodor Rasmussen, Gaardejer; f. 14. Marts 1892 i Herridslev; Søn af Gdr. Hans Rasmussen Møller og Hustru Kirstine, f. Madsen; gift (13. Sept. 1918) m. Johanne Poulsen. Fmd. f. Østlollands Ldbf. fra 1937.

Adresse: Henrikshøj, Herridslev.

Møller, Valdemar, Gaardejer; f. 21. Aug. 1895 i Gundersted; Søn af Gdr. Christen Møller og Hustru Jacobine, f. Jensen; gift (24. Sept. 1920) m. Ingeborg Katrine Thomsen. Handelsuddannelse. Fmd. for Flauenskjold Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. for Dybvad Realskole og for Foderstofforeningen.

Adresse: Idskov, Dybvad.

Møller, Vilhelm, Gaardejer; f. 24. Aug. 1885 paa Lykkegaard, Vor Frue Landsogn; Søn af Gdr. Rasmus Møller og Hustru Else Kirstine, f. Hansen; gift (7. April 1911) m. Katrine Elisabeth Nielsen. Realeks. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Fyns Aspargesdyrkerforening. Medl. af Best. f. Danske Ldbfr.s Frøforsyning.

Adresse: Lykkenssæde, Fangel.

Mørkeberg, Carl Vilhelm, Forpagter; f. 29. Sept. 1890 i København; Søn af Grosserer Emil Mørkeberg og Hustru Henriette, f. Mørkeberg; gift (19. Maj 1922) m. Olga Iskov. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Vonsild Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Nørhalne.

Nagstrup, P. C., Gaardejer; f. 10. Nov. 1882 i Idom Sogn; Søn af Sognefoged Søren Nagstrup og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (8. Okt. 1912) m. Kirstine Lund Nielsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06. Medl. af Hovedbest. for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening (Foderstofafdelingen). Forretningsfører for det danske Hedeselskabs Ulfborg-Distrikt. Fmd. i Ulfborg Læplantningslaug gennem 5 Aar. Kasserer for Andelsmejeriet i Ulfborg Sogn gennem 11 Aar. I Best. for den nyoprettede Andelsbank i Struer. Medl. af Menighedsraadet i

Ulfborg Sogn og Kirkevæрге gennem 14 Aar. Medl. af Grænseværnet.

Adresse: Ulfborg.

Nakskov, Axel, Gaardejer; f. 24. Marts 1884 paa Fejø; Søn af Gaardejer Hans Nakskov og Hustru Anna, f. Rasmussen; gift (24. Marts 1911) m. Agnes Margrethe Jørgensen. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Hillested Sogneraad 1925—33. Næstfmd. i Amtsbestyrelsen for L. S. i Maribo Amt. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr. fra 1937, af De samv. Loll.-Falsterske Ldbfr. fra 1935 og Østlollands Ldbf. 1922—31.

Adresse: Højsmark, Hillested, Maribo.

Neergaard-Dibbern, Carl Johan, fhv. Forpagter; f. 6. Aug. 1873 paa Snertingegaard, Sværdborg Sogn; Søn af Forp. Aleksander Vald. N.-D. og Hustru Laura, f. Rose; gift (18. Nov. 1934) m. Missa Holm. Dyr læge 1893. Forp. under Grevskabet Bregentved. Fmd. f. Præstø Amts Ldbf.

Adresse: Mosebakkens 19, Holte.

Nevald, Margrethe, Konsulent; f. 5. Febr. 1902 i Enemærket; Datter af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Mette Marie, f. Nielsen. Elev paa Tommerup Højskole 1921. Husholdningslærerinde

1933. Husholdningskonsulent for De samv. fynske Ldbfr. fra 1936.

Adresse: Vindegade 72, Odense.

Nevald, Niels Christian, Konsulent; f. 26. April 1908 i Dreslette; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Mette Marie, f. Nielsen; gift (30. April 1938) m. Else M. Nielsen. Elev paa Tommerup Højskole 1929—30 og Korinth Landbrugsskole 1930. Landbrugskandidat 1933. Regnskabskonsulent for Hindsholm Ldbf. fra 1937.

Adresse: J. C. la Coursvej 11, Odense.

Nicolaisen, David, Gaardejer; f. 4. Jan. 1882 paa Ærø; Søn af Boelsmd. Erik Hansen Nicolaisen og Hustru Karen, f. Christensen; gift (3. Maj 1907) m. Jørgine Marie Madsen. Fmd. f. Egedal Andelsmejeri fra 1916. Medl. af Best. f. Fyns Mejeriforening fra 1935. Næstfmd. i Syd-fyns Sparekasse.

Adresse: Stensgaard, Fyn.

Nielsen, Adolf Niels Jacob, Gaardejer; f. 10. April 1886 i Glenø v. Skelskør; Søn af Tømrer Jens Nielsen og Hustru Emilie, f. Christensen; gift (18. Okt. 1918) m. Ellen Jensen. Elev paa Høng Højskole 1907—08. Fmd. f. Heste-Forsikringen fra 1926, Sværdborg Sogns Gødningsforening fra 1925 og Klarskov Vandværk fra 1937. Medl. af Repræsentantsk. i Masnedssund Andelssvineslagteri fra 1935 og i Den sjællandske Bondestands Sparekasse fra 1918.

Adresse: Christiansminde pr. Klarskov.

Nielsen, Aksel, Gaardejer; f. 6. Sept. 1885 i Gislev; Søn af Gdr. Anders Nielsen og Hustru Kirsten, f. Jensen; gift (11. Sept. 1913) m. Karen Højgaard Knudsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1908—09 og Høng Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Svendborg Amts landøk. Selskab fra 1927. Næstfmd. f. Svendborg Andels-Svineslagteri fra 1933. Medl. af Best. f. De danske Op-

drætteres Salgsforening og Svendborg Bank fra 1930.

Adresse: Nørremosegaard pr. Kværndrup.

Nielsen, Aksel, Konsulent; f. 22. Juli 1908 i Aale; Søn af Hmd. Niels Emanuel Frederik Nielsen og Hustru Ane Kirstine, f. Christensen. Elev paa Uldum Højskole 1926—27 og Ladelund Landbrugsskole 1930—31. Landbrugscand. 1934. Ass. i Horsens Ldbf. og om Vinteren Lærer paa Borris Landbrugsskole. 1935—37 Regnskabskonsulent i Viborg Amts landøkonomiske Forening og Lærer paa Asmildkloster Landbrugsskole og fra 1937 Konsulent i Planteavl i Horsens Landbrugsforening.

Adresse: Horsens.

Nielsen, Anders, Gaardejer; f. 27. Nov. 1894 i Skellerup; Søn af Gdr. Søren Nielsen og Hustru Karen, f. Andersen; gift (2. Aug. 1927) m. Dagny Kirstine Jensen. Elev paa Djurslands Efterskole 1911—12 og Høng Højskole 1913. Fmd. f. Hobro Andelssvineslagteri og Hobro Andelsmejeri, samt for Kødfoederfabrikken »Kronjyden«. Medl. af Best. f. Hobro Ldbf. og af Repræsentantskabet for Smøreksporforeningen »Danish Daires«.

Adresse: »Anneksgaarden«, Skellerup pr. Hobro.

Nielsen, Anders Christian, Sekretær; f. 28. Juli 1872 i Kerte Sogn; Søn af Skrædder Niels Madsen og Hustru Nielsigne, f. Andersen; gift (12. Nov. 1897) m. Marie Katrine Christoffersen. Fmd. f. Middelfart Hovedkreds 1909—21. Medl. af Best. f. De samv. fynske Hmdfr. i 18 Aar, af Landbrugsministeriets Ægeksportudvalg og af Gældssaneringsudvalget for Assens Amt.

Adresse: Gelsted.

Nielsen, Anders Christian, Konsulent; f. 16. Maj 1896 i Sdr. Aaby pr. Ejby; Søn af Husmd. Niels Peder Nielsen og Hustru Grethe, f. Christiansen; gift (17. Maj 1924) m. Marie f. Rasmussen. Elev paa Borris Landbrugsskole 1919—20 og Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskandidat 1923. Husdyrbrugskonsulent for De samv. fynske Hmdfr. fra 1923. Medl. af Centreudvalget f. Svineavlens Fremme fra 1934 og Medl. af Best. for Foreningen af danske Landbrugskonsulenter.

Adresse: Ejby.

Nielsen, Anders Laurits, Konsulent; f. 9. Jan. 1887 i Hatting; Søn af Gdr. Thomas Nielsen og Hustru Ane Marie, f. Andersen; gift (29. Okt. 1918) m. Ellen Marie Teodora Hansen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1908—09 og Asmildkloster Landbrugsskole 1911. Landbrugskandidat 1913. Landbrugslærer og Konsulent f. Høver og Omegns Ldbf. (1916—18). Konsulent i Planteavl og Husdyrbrug for Svendborg Amts landøkon. Selskab fra 1918.

Adresse: Ringe.

Nielsen, Anders Peder, Proprietær; f. 13. Dec. 1877 i Rørby pr. Kalundborg; Søn af Forp. af Rørby Præstegd. Ole Nielsen og Hustru Ane, f. Andersen; gift (17. Febr. 1911) m. Olga Olsen. Elev paa Høng Højskole 1884, Forsing Land-

brugsskole 1901 og Tune Landbrugsskole 1902. Fmd. f. Hesteavlsudvalget i de sammensl. Ldbfr. i Kbhvn.s Amt. Vurderingsmand til Ejendoms-skyld i Høje Taastrup.

Adresse: Charlottegaard pr. Hedehusene.

Nielsen, Andr., Gaardejer; f. 6. April 1875 i Grinderslev Sogn; Søn af Gdr. Bertel Nielsen og Hustru Ane Margrethe, f. Jensen; gift (2. Juli 1922) m. Ida Espersen. Elev paa Frederiksborg Højskole. Fmd. f. Salling Herreds Hesteavlsforening i 10 Aar. Medl. af Best. f. de samvirkende jyske Hesteavlsforeninger i 2 Perioder, for Salling Ldbf. i en Periode, for Skive Andels-Svineslagteri i 2 Perioder. Amdommer ved Amtshingsteskuerne i Viborg Amt gennem en Aarrække. Medl. af Roslev-Rybberg Sogneraad i ca. 9 Aar og af Menighedsraadet.

Adresse: Gl. Rybjerggaard pr. Roslev.

Nielsen, Anna Marie Bransager. Forstanderinde paa Roskilde Husholdningsskole »Haraldsborg«; f. 17. Aug. 1876; Datter af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Marie, f. Hansen, Brandsagergaard, Alsted v. Ringsted; gift (19. Okt. 1907) m. Landbrugskandidat Hans Peter Nielsen. Lærerinde paa Sorø Husholdningsskole 1902—06. Oprettet Haraldsborg Husholdningsskole 1910. I flere Aar Fmd. f. Dansk Kvindesamfund og for Foreningen af Husholdningslærerinder og Lærere. Medl. af Roskilde Byraad.

Adresse: Husholdningsskolen »Haraldsborg«, Roskilde.

Nielsen, Anton, Gaardejer; f. 16. Aug. 1872 i Hesselballe, Hjortshøj; Søn af Gdr. Niels Jacobsen Nielsen og Hustru Maren, f. Hansen; gift (24. Maj 1907) m. Sofie Grosen. Elev paa Hesselballe Højskole 1892—93 og 1895—96. Fmd. f. Lisbjerg Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Aarhus By-

og Landmejeriers Mælkesalgsforening og Graa Mølle og Omegns Kvægavlsforening.

Adresse: Lisbjerg pr. Aarhus.

tersen. Sekretær i Danmarks Fjerkræavlerforening fra 1929. Sekondløjtnant i Infanteriet.

Adresse: Vestre Boulevard 45, Kbhvn. V.

Nielsen, Anton Frederik, Gaardejer; f. 26. Juni 1895 i Gimlinge; Søn af Gdr. Peter Nielsen og Hustru Mette Marie, f. Johansen; gift (3. Maj 1918) m. Laura Marie Larsen. Elev paa Tune Landboskole 1916—17. Fmd. f. Vedde Andelsmejeri fra 1936 og for Sogneraadet fra 1938.

Adresse: Vedde.

Nielsen, Bertil, Gaardejer; f. 2. Marts 1881 i Hastrup; Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Mette, f. Christensen; gift (12. Nov. 1924) m. Karen Emilie Nielsen. Fmd. f. Hastrup Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Hastrup, Præste.

Nielsen, Axel, Sekretær; f. 15. Febr. 1905 i Øxendrup (Svendborg Amt); Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Ingeborg, f. Andersen; gift (20. Aug. 1937) m. Inge Gerda Margrethe Nyholm. Elev paa Askov Sløjdscole 1920—21, Askov Højskole 1924—25 og 1925—26 og Ladelund Landbrugsskole 1922—23 og 1927. Landbrugskandidat 1930. Lærer paa Næsgaard. Sekretær for Det kgl. danske Landhusholdningselskab fra 1934. Redaktør af Tidsskrift for Landøkonomi og af Landøkonomisk Aarbog.

Adresse: H. Schneeklottsvej 14, Kbhvn. F.

Nielsen, Carl Frederik, Gaardejer; f. 20. Dec. 1880 i Atterup, Grevinge Sogn; Søn af Gdr. Søren Nielsen og Hustru Kristine, f. Nielsen; gift (20. Marts 1908) m. Karen Marthine Larsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1900—01, Delingsførerskolen 1905 og Lyngby Landboskole 1907—08. Fmd. f. Hjembæk Andelsmejeri, Hjembæk Foderstofforening, Hjembæk Gødningsforening, Hjembæk Kontrolforening og Hjembæk Kvægavlsforening. Sogneraadmedlem 1921—25 og fra 1933.

Adresse: Rolykkegaard pr. Jyderup St.

Nielsen, Axel Kristian, Ekspeditionssekretær u. Københavns Magistrat; f. 14. Febr. 1896 i Kbhvn.; Søn af Detailhdr. Anders Nielsen; gift (21. Maj 1925) m. Ester Marie Birkmose Pe-

Nielsen, Chr., Gaardejer; f. 5. Maj 1879 i Gun- derstrup, Aars Sogn; Søn af Hmd. Niels Christensen (Pallesen) og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (5. Maj 1907) m. Nielsine Nielsen. Elev paa Vesterdal Højskole 1899—1900 og Aars Landbrugsskole 1902—03. Fmd. for Havbro lokale Foderstof- og Gødningsfor., og for Havbro Andelsmejeri 1926—1936.

Adresse: »Nørregaard«, Holme pr. Havbro.

Nielsen, Christian, Proprietær; f. 3. Dec. 1875 i Ugilt Sogn; Søn af Gdr. Anders Nielsen og Hustru Maren, f. Christiansen; gift (12. Okt. 1900) m. Sophie Kirstine Bøggild. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1895—96. Medstifter af og Fmd. for Frederikshavn Andels Svineslagteri, oprettet i 1931. Medl. af Best. f. Frederikshavn Bank fra 1935 og for Schaub & Co., Esbjerg fra 1933.

Adresse: Leerbæk pr. Frederikshavn.

Nielsen, Christian, Gaardejer; f. 23. Aug. 1872 i Gudmandstrup; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Karen, f. Petersen; gift (7. Juli 1903) m. Laura Davidsen. Elev paa Tune Landboskole 1891—92. Fmd. f. Brokilde Andelsmejeri i Svinninge.

Adresse: Gudmandstrup pr. Svinninge.

Nielsen, Chr. Henrik, Forpagter; f. 28. April 1911 i Hjørring; Søn af Grosserer Chr. H. Niel-

sen og Hustru Karen Ingeborg, f. Poulsen; gift (15. Feb. 1936) m. Kirstine Buurgaard Nielsen. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1932—34. Fmd. for Tornby Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Best. for A/S Chr. H. Nielsen, Hjørring.

Adresse: Kjærsgaard, Tornby.

Nielsen, Chr. S., Direktør, R. af D.; f. 7. April 1873 i Kbhvn.; Søn af Kornhldr. Hans Nielsen og Hustru Dorteia, f. Christensen; gift (31. Juli 1896) m. Valborg Berg. Korngrosserer i Kbhvn.; Direktør for Jydsk Andels Foderstofforretning fra 1898. Leder af Ernæringsraadets Kornafdl. 1917—19 og Medl. af Statens Brødkornsadministration 1919—21. Medl. af Andelsudvalget.

Adresse: Serridslevvej 8, Kbhvn.

Nielsen, Dagmar, Husmoder; f. 20. Juli 1900 i Aalborg; Datter af Murer Chr. Sørensen og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (23. Sept. 1922) m. Axel Nielsen. Elev paa Justitsraad Møllers Handelshøjskole 1917. Fmd. f. Hmdfr.s Husholdningsudvalg for Aarhus Amt. De samv. danske Hmdfr.s Repræsentant i Statens Husholdningsraad.

Adresse: Mundelstrup St.

Nielsen, Ehlers, Gaardejer; f. 26. Juli 1875 i Vitved; Søn af Gdr. Claus Nielsen og Hustru Frederikke, f. Andersen Stilling; gift (28. Okt. 1902) m. Maren Sørensen. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1896—97. Fmd. f. Alhøj Andelsmejeri fra 1921, Tilsynsraadet i Fruering Vitved Sogne- sparekasse, Sogneraadet 1928—32 og Medl. af Best. f. Skanderborg Andels-Svineslagteri 1908—20.

Adresse: Vitvedgaard, Skanderborg.

Nielsen, Einar, Konsulent; f. 27. Jan. 1897 i Hornslet; Søn af Gdr. Georg Nielsen og Hustru Katrine, f. Sørensen; gift (1. Aug. 1924) m. Maren Villadsen. Elev paa Vejlbj Højskole 1913—14, Askov Højskole 1917—18 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Konsulent i Husdyrbrug og Planteavl for Baag Herreds og Bondestandens Ldbf. fra 1936. Fmd. f. Vandsynet.

Adresse: Sivholm, Turup.

Nielsen-Englyst, Aksel, Gaardejer; f. 11. Aug. 1882 i Rødkov pr. Løgten; Søn af Gdr. Mads Laurits Nielsen og Hustru Andrea, f. Hastrup; gift (5. Okt. 1905) m. Laura Helene Marie Nielsen. Elev paa Hadsten Højskole 1902—03. Fmd. f. »Aneskilde« Andelsmejeri og Forbrugsforeningen. Medl. af Best. f. Ldbf. for Aarhus og Om-

egn og af Best. f. Hadsten og Omegns Svineslagteri m. m. Sogneraadsmidl. fra 1913.

Adresse: Søften, Hinnerup.

Nielsen, Frederik, Direktør, R. af Dbg.; f. 27. Maj 1881 i Rødning, Skive; Søn af Direktør Hans Kr. Nielsen og Hustru Ane Dorthea Nielsen; gift (13. Nov. 1909) m. Johanne Louise Raaschou. Elev paa Den Brock'ske Handelskole 1902—04. Direktør for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger fra 1913. Direktør for Nordisk Andelsforbund fra 1918. Medl. af Sø- og Handelsretten fra 1932 og af Valutaraadet fra 1935, samt af Handelsskoleraadet fra 1938.

Adresse: Stægers Allé 24, Kbhvn. F.

Nielsen, Frederik Peter, Konsulent; f. 30. Juli 1903 i Agerskov; Søn af Landmd. Johs. Nielsen og Hustru Hansine Kathrine, f. Jensen; gift (16. Rødning Højskole 1923—24 og Ladelund Land-Okt. 1931) m. Johanne Amalie Møller. Elev paa brugsskole 1924—25. Landbrugskandidat 1928. Planteavlskonsulent for Haderslev Amts Ldbfr. fra 1929. Fmd. f. den landbrugsfaglige Ungdomsskole i Haderslev.

Adresse: Marie Margrethevej 3, Haderslev.

Nielsen, Godtfred, Gaardejer; f. 23. Jan. 1887 i Ubberup; Søn af Gdr. Søren Nielsen og Hustru Else, f. Godtfredsen; gift (4. April 1919) m. Ingeborg Bendtsen. Fmd. f. Kildebæk Andels-

mejeri fra 1933. Medl. af Ølsted Sogneraad 1925—33.

Adresse: Ubberup pr. Ølsted.

Nielsen, Hans, Gaardejer, Sognefoged; f. 5. Aug. 1871 paa Birkelygaard; Søn af Gdr. Anders Nielsen og Hustru Karen, f. Petersen; gift (1928) m. Anna Hansen. Elev paa Møllerup Højskole 1890—91 og Dalum Landbrugsskole 1886—97. Fmd. f. Repræsentantskabet i Kertemindebanen. Medl. af Best. f. De danske Ldbfr.s Prøforsyning fra 1928. Branddirektør i Østifternes Brandforsikring fra 1928.

Adresse: Birkelygaard, Mesinge.

Nielsen, Hans Chr., Gaardejer; f. 17. Marts 1889 i Tjæreby; Søn af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (12. Maj 1916) m. Henriette Corfitsen. Fmd. f. »Godthaab« Andelsmejeri fra 1919. Vurderingsmd. til Ejendoms-skyld.

Adresse: Smidstrup, Skelskør.

Nielsen, Hans Chr., Direktør; f. 24. Juli 1872 i Magleby, Skelskør. Søn af Gdr. A. F. Nielsen og Hustru Ane Marie, f. Hansen; gift (30. April 1909) m. Katharina Kühl. Art. 1891; cand. mag. 1896. Aktuar i Andelspensionsforeningen. Direktør fra 1924.

Adresse: Rosenørns Allé 44². Kbhvn. V.

Nielsen, Hans Jørgen, Gaardejer; f. 11. April 1863 i Toderup; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Marie Katrine, f. Demandt; gift (25. Aug. 1914) m. Karen Margrete Müller. Elev paa Sørslev Højskole 1883—84 og Tune Landboskole 1891—92. Tidl. Fmd. for og Medstifter af en Række Foreninger, nu i Best. for Forsikringsforeningen f. Avlstyre i Fyns Stift og i Best. for Kvægavlsforeningen m. v.

Adresse: Toderup, Guldbjerg.

Nielsen, Hans Peter, Forstander; f. 27. Juni 1872 i Alsted; Søn af Sognefoged Jens Nielsen og Hustru Sofie, f. Hansen; gift (19. Okt. 1907)

m. Anna Marie Bransager. Elev paa Hindholm Højskole og paa Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Landbrugskandidat 1902. Planteavlskon-sulent f. de samv. sjællandske Hmdfr. fra 1911. Oprettet Haraldsborg Husholdningsskole 1910. Næstfmd. i landøkonomisk Ungdomsforening.

Adresse: Husholdningsskolen »Haraldsborg«, Roskilde.

Nielsen, Hans Peter, Gaardejer; f. 27. Febr. 1863 i Raaby, Holtug Sogn; Søn af Husmd. Niels Henriksen og Hustru Maren, f. Olsdatter; gift (17. Maj 1893) m. Martha Marie Christensen. Fmd. f. Husmandsbrugskommissionen i Præstø Amt, de samv. sjæll. og de danske Hmdfr.s Husdyrbrugsudvalg. Medl. af De samv. sjæll. Hmdfr.s Hovedbestyrelse. Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: Danehøj, Bjelkerup pr. Storehedinge.

Nielsen, Helge, Gaardejer; f. 19. April 1901 i Stoense Skole; Søn af Lærer, Amtsrevisor i Svb. Amt, P. V. Nielsen og Hustru Inger, f. Madsen; gift (4. Sept. 1925) m. Kristine, f. Nielsen. Elev

paa Korinth Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Gummerup Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Ny Rosengaard pr. Glamsbjerg.

Nielsen, Holger, Gaardejer; f. 15. Nov. 1903 i Riisgaard. Søn af Gdr. Chr. Nielsen og Hustru Jensine Kristine Hansen; gift. (25. Okt. 1932)

m. Karla Kristine Jensen. Elev paa Ollerup Folkehøjskole 1924—25, Ollerup Gymnastik-skole 1927 og Hadsten Gymnastikhøjskole paa forskellige Kursus. Fmd. for Givskud Andelsmejeri fra 1938. Kreds fmd. for Plantningsfor-eningen fra 1935, for Transformatorforeningen. Medl. af Best. f. Ldbf. 1933—39.

Adresse: Riisgaard, Givskud pr. Jelling.

Nielsen, Holger, Gaardejer; f. 31. Okt. 1891 i Næs v. Vordingborg; Søn af Gdr. Christoffer Nielsen og Hustru Johanne Dorthea, f. Hansen; gift (Efteraaret 1916) m. Kristiane Enevoldsen. Fmd. f. Møballe Andelsmejeri fra 1936. For-skellige lokale Tillidshverv, bl. a. Fmd. f. Kvæg-avls- og Kontrollforeningen.

Adresse: Kattrup pr. Hovedgaard.

Nielsen, J., Gaardejer; f. 24. Dec. 1907 i Gim-sing Sogn; Søn af Gdr. Niels P. Nielsen og Hu-stru Johanne, f. Kristensen; gift (6. Nov. 1931) m. Mary Sørensen Larsen. Elev paa Børkop Høj-skole 1927—28. Deltaget i Studiekredse vedrø-rende landbrugsfaglige Spørgsmaal. Kasserer i Aulum og Omegns Ldbf. 1934—37. Medstifter af Ldbf.s Studiekreds. Revisor i Gødningsfor-eningen og Foderstofforeningen samt Bestyrel-sesmedl. i Kvægavlsforeningen.

Adresse: Risumgaard, Aulum St.

Nielsen, Jac., Gaardejer; f. 2. Maj 1887 i Bjer-reby; Søn af Handelsmd. Jacob Nielsen og Hu-stru Margrethe, f. Jacobsen; gift (8. Sept. 1911) m. Margrethe Nielsen. Elev paa Skaarup Land-brugsskole 1907—08. Fmd. f. Damkilde Andels-mejeri fra 1930 og for Sogneraadet fra 1937. Medl. af Amdsraadet fra 1935. Medl. af Best. f. Fyns Andels Foderstofforening fra 1937.

Adresse: Kildegaard, Bjerreby, Svendborg.

Nielsen, Jens, Konsulent; f. 7. Nov. 1906 i Gedsted; Søn af Gdr. Niels P. Nielsen og Hu-stru Else Kirstine, f. Christensen; gift (22. Maj

1938) m. Olga Reichenbach Wolsing. Elev paa Skaarup Landbrugsskole Vinteren 1924—25 og Lyngby Landboskole 1931—32. Præliminæreks. Landbrugskandidat 1935. Fortsættelseskursus i Husdyrbrug 1936—38. Husdyrbrugskonsulent for de for. Ldbf. i Præstø Amts nordre Del.

Adresse: Karise.

Nielsen, Jens, Gaardejer, Sognefoged; f. 23. Febr. 1888 i Skjærring; Søn af Sognefoged S. P. Nielsen og Hustru Elsa Marie, f. Jensen; gift (15. Juni 1917) m. Karen Marie Møller. Elev paa Klank Højskole 1903—04 og Ødum Landbrugsskole 1908—1909. Landbrugskandidat 1911. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Høver og Omegns Ldbfr.

Adresse: Skjærring pr. Gallen.

Nielsen, Jens Andreas, Gaardejer; f. 20. Dec. 1882 i Storevorde; Søn af Købmd. Jens Chr. Nielsen og Hustru Edvardine, f. Smith; gift (7. Dec. 1917) m. Clara Katrine Christensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1902—03 og Elkhorn Højskole, U. S. A., 1905—06. Sogneraadformand. Fmd. f. Mejeriet Bækgaard.

Adresse: Horsenshedegaard, Skørping.

Nielsen, Jens Christoffer, Gaardejer; f. 15. Aug. 1884 i Kirke Hyllinge; Søn af Gdr. Christen Nielsen og Hustru Bodil Marie, f. Jensen; gift

(20. Okt. 1822) m. Anna Margrethe Jensen. Elev paa Tune Landboskole 1901—02. Fmd. f. Kvægbrugsudvalget i Kbhvn.s Amt fra 1930. Dommer ved De samv. sjæll. Ldbfr.s Fællesskue siden 1920.

Adresse: Kirke Hyllinge.

Nielsen, Jens Lassen, Gaardejer; f. 1. Sept. 1886 i Klæstrup; Søn af Gdr. Thomas Nielsen og Hustru Johanne, f. Nielsen; gift (28. Nov. 1911) m. Katrine Damsgaard. Elev paa Vraa Højskole 1905—06. Fmd. for Andelsmejeriet »Nørager«, Jerslev 1920—27 og igen fra 1933. Medlem af Brønderslev Ldbf.s Planteavlsudvalg Sogneraadformand fra 1937.

Adresse: Damsgaard, Klæstrup, Brønderslev.

Nielsen, Jens »Munkegaard«, Gaardejer; f. 30. April 1883 i Hallund; Søn af Hmd. Niels Chr. Nielsen og Hustru Ida Marie, f. Thomsen; gift (8. Jan. 1913) m. Lavra Aline Mortensen. Elev paa Vraa Højskole 1905—06 og 1909—10. Fmd. f. Andelsmejeriet »Fladstrand«, Frederikshavn fra 1931. Medl. af Havebrugsudvalget for Hjørring Amt. Har været Medl. af Sogneraadet i 12 Aar og Næstfmd. i nogle Aar.

Adresse: Munkegaard, Frederikshavn.

Nielsen, Jens Peder, Gaardejer; f. 20. Okt. 1894 i Ungstrup; Søn af Gdr. Anders Nielsen og Hustru Ane, f. Andersen; gift (20. Okt. 1919) m. Marie Bøgild. Elev paa Vallekilde Højskole 1917—18 og Korinth Landbrugsskole 1919—20. Næstfmd. f. Bjerringbro Ldbf.

Adresse: Rugballegaard pr. Bjerringbro.

Nielsen, Jens Peter, Regnskabskonsulent; f. 21. Nov. 1897 i Ask; Søn af Skrædder Søren Hans Nielsen og Hustru Karoline, f. Rasmussen; gift (28. Dec. 1917) m. Cecilie Jensen. Elev paa Ask Højskole Vinteren 1915. Fmd. f. Tiset

Hmdf. og Ning Herreds Husmandskreds. Medl. af Best. f. Aarhus Amts Hmdfr.
Adresse: Ravnholt, Tranbjerg.

tens Grundforbedringsudvalg for Gl. Roskilde Aml.
Adresse: Frederiksborgvej 22, Roskilde.

Nielsen, Johannes Karl, Husmand; f. 3. Okt. 1882 i Lemming; Søn af Hmd. Lucas Nielsen og Hustru Anna Katrine, f. Jensen; gift (30. Nov. 1907) m. Agnes Petrea Olsen. Fmd. f. Hids Herreds Husmandskreds. Medl. af Best. f. Viborg Amts Hmdfr.
Adresse: Lemming.

Nielsen, Kristen Hasle, Græsmarkskonsulent; f. 20. Sept. 1905 i Haarby, Skanderborg; Søn af Gdr., Folketingsmd. Peder Thomsen Nielsen og Hustru Ellen, f. Andersen; gift (12. Maj 1933) m. Anne Clausen Kock. Elev paa Rønshoved Højskole 1924—25 og Graasten Landbrugsskole 1928—29. Landbrugskandidat 1932. Askov Forsøgsstation 1932. Assistent v. De samv. sjæll. Ldbfr.s Planteavlsv. 1933—35. Konsulent i Planteavl for Foren. af jydsk Ldbfr. 1935—38. Konsulent f. Foreningen af jydsk Ldbfr.s Græsmarkssektion siden 1938.
Adresse: »Solvang«, Skanderborg.

Nielsen, Jørgen, Parcellist; f. 2. Jan. 1877 i Asserbo; Søn af Parc. Chr. C. Knigge og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (14. Nov. 1902) m. Anna Sørensen. Fmd. f. Frederiksværkskredsens Hmdf. Medl. af Best. f. Aftenskoleforeningen f. Frederiksborg Amt og for De samv. Hmdfr.s Amtskreds.
Adresse: »Annasminde«, Asserbo pr. Frederiksværk.

Nielsen, Kristen Laurits, Jernbanepakmester; f. 28. Okt. 1886 i Lysgaard; Søn af Skrædderm. S. Chr. Nielsen; gift m. Sylvine Kjerri Rasmussen. Elev paa Sørup Højskole. Fmd. f. Randers Amtskreds af Danmarks Fjerkræavlerforening 1931—34. Medl. af Best. for Nordjysk Andelsfjerkræslagteri.
Adresse: Nordgade 26, Randers.

Nielsen, Karl Martin, Konsulent; f. 29. Sept. 1906 i Nørre Jernløse; Søn af Rentier N. F. R. Nielsen og Hustru Karen Margrethe, f. Jacobsen; gift (27. Maj 1934) m. Ellen Margrethe Rasmussen. Elev paa Vestsjællands Landbrugsskole 1926—27 og Tune Landboskole 1928—29. Landbrugskandidat 1932. Lærerkursus og Landbrugslærer. Planteavlskonsulent i De samv. Hmdfr. i Kbhvn.s Amt fra 1934. Sagkyndigt Medl. af Sta-

Nielsen, Lars Peter, Gaardejer, DM.; f. 29. Maj 1866 i Boserup; Søn af Gdr. Niels Chr. Hansen og Hustru Margrethe Sofie, f. Larsdatter; gift (24. Juli 1894) m. Birthe Marie Jensen. Elev paa

Blaagaard Højskole 1886—87. Fmd. f. Toxværd Andelsmejeri fra 1900 og for Præstø Amts Mejeriforening 1918—38. Sogneraadsmnd. 1894—1917.

Adresse: Horsbjerggaard, Boserup, Holme-Ølstrup.

Nielsen, Lars Rasmus, Gaardejer; f. 18. Maj 1868 paa Bolbjerggaard; Søn af Gdr. Peter Nielsen og Hustru Else Katrine, f. Larsdatter; gift (21. Maj 1896) m. Kristine Rasmussen. Fmd. f. Espe Andelsmejeri fra 1914. Sogneraadformand 1904—13.

Adresse: Bolbjerggaard, Espe.

Nielsen, Laurits, Husmand; f. 2. Juli 1885 i Vissenbjerg; Søn af Hmd., Væver Niels Julius Nielsen og Hustru Hansigne Henriette, f. Samuelsen; gift (3. Juni 1913) m. Anna Hansen. Fmd. f. Svendborg Hovedkreds Hmdfr. fra 1934. Medl. af Best. f. De samv. fynske Hmdfr. fra 1935.

Adresse: Hundstrup, Vester Aaby.

Nielsen, Laurits, Avlsbruger; f. 24. Juni 1878 i Vangen, Nyk. Sj.; Søn af Arbdm. Christen Nielsen og Hustru Line, f. Madsen; gift (2. Dec. 1899) m. Hanne Larsen. Tidl. Formd. for Billesborg Andelsmejeri og Kasserer for Hmdf. for Nyk. Sj. og Omegn.

Adresse: Vangen, Nykøbing Sj.

Nielsen, Mads, Gaardejer, Sognefoged; f. 5 Sept. 1870 i Eskildstrup, Skovby Sogn; Søn af Gdr. Chr. Nielsen og Hustru Kirstine, f. Rasmussen; gift (1905) m. Hansigne Petersen. Elev paa Særsløv Højskole 1890. Fmd. f. Guldbjerg Andelsmejeri fra 1919 og for Ejlbj-Lunde Kvægavlforening. Sognefoged fra 1911.

Adresse: Lunde pr. Guldbjerg.

Nielsen, Marius, Gaardejer; f. 7. Marts 1892 i Lumby, Taarup; Søn af Hmd. Anders Nielsen og Hustru Karen Marie, f. Henriksen; gift (30. Okt. 1913) m. Katrine Nielsen. Fmd. f. Allesø Andelsmejeri fra 1934.

Adresse: Allesø pr. Odense.

Nielsen, Marius, Konsulent; f. 3. Juli 1886 i Tind; Søn af Gdr. Ths. Nielsen og Hustru Maren, f. Madsen; gift (14. Nov. 1926) m. Christine Juhl. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1911. Landbrugskandidat 1914. Konsulent for Aarhuskredsens Fællesledelse 1917—20. Ass. v. Svineavlens Ledelse 7. Distrikt 1920—28 og i 1. Distrikt indtil 1934. Fra 1921 Stambogsfører ved Registreringen af Rødt Dansk Malkekvæg, og fra 1935 tillige Konsulent for De samv. sjæll. Ldbf. i Svineavl.

Adresse: Axelborg, Kbhvn. V.

Nielsen, Martin, Gaardejer; f. 19. Febr. 1873 i Faarup pr. Thorsager; Søn af Gdr. Rasmus Niel-

sen og Hustru Ane, f. Lauersen; gift (3. Juli 1917) m. Rasmine Marie Jensen. Elev paa Mørke Højskole 1893—94 og Malling Landbrugsskole 1901—02. Kontrolass. Fmd. og Kasserer for Thorsager Andelsmejeri fra 1922 og for Rønde og Omegns Sparekasse fra 1933, og Revisor i Thorsager Brugsforening.

Adresse: Vorbjerggaard pr. Thorsager.

Nielsen, Martin, Konsulent; f. 18. Feb. 1899 i Vivild Sogn; Søn af Boelsmand Karl Nielsen og Hustru Marie Katrine, f. Sørensen; gift (31. Maj 1927) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Vivild Højskole Vintrene 1917—19 og Borris Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1927. Assistent og Landbrugslærer. Fra 1929—36 Konsulent i Kalø-Knebelvig Ldbf. og fra 1936 Konsulent og Sekretær for Vejle Amts Hmdfr. i Planteavl, Husdyrbrug og Ungdomsarbejde og tillige Forsøgsleder paa Svineforsøgsstationen Haraldskjær. Medl. af Hovedbest. for Dansk Aftenskoleforening.

Adresse: Vejle.

Nielsen, Martinus, Proprietær; f. 21. Juni 1880 i Tamdrup Sogn; Søn af Gdr. L. Chr. Nielsen og Hustru Karen Marie, f. Sørensen; gift (22. Okt. 1908) m. Karen Kirstine Therkildsen. Prælim.eks. 1897. Fmd. f. Horsens Andels Svineslagteri fra 1932 og f. Stenderup Mejeri fra 1925—35. Medl. af Erhvervsudvalget fra 1938. Tidl. Sogneraadsmnd. i 6 Aar til 1925.

Adresse: Lystrupgaard pr. Stenderup.

Nielsen, Michael, Gaardejer; f. 26. Marts 1873 i Kopperup; Søn af Gdr. Peter Nielsen og Hustru Mette Marie, f. Mikkelsen; gift (4. April

1905) m. Nielsine Lausten. Fmd. f. Andelsmejeri, Løgstrup og f. Svinereguleringsnævnet.

Adresse: Kvols pr. Løgstrup.

Nielsen, Mogens, Gaardejer; f. 17. Sept. 1882 i Stensgaard, Tilst; Søn af Gdr. Frands Nielsen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (14. Marts 1913) m. Inger Holcha Sørensen. Elev paa Haslev Højskole 1902—03 og Tommerup Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Lykkesholm Andelsmejeri, for Foderstofforeningen, Gødningsforeningen og for Kragbjerg Kvægavlsforening.

Adresse: Lykkesholm, Vorre pr. Løgten.

Nielsen, N. C., Sekretær, Sognefoged; f. 15. Dec. 1884 i Møldrup pr. Arden; Søn af Husmd. Niels Christensen og Hustru Johanne Marie, f. Jensen Niss. Elev paa Fjellerad Højskole 1908—09. Sekretær for De samv. jydsk Hmdfr. Fmd. f. Aarhus Omegns Hmdf. Medl. af Aaby Sogneraad.

Adresse: »Frihed«, Aabyhøj.

Nielsen, N. Chr., Husmand; f. 24. Juli 1877 i Vindblæs Sogn; Søn af Arb. Kristen Nielsen og Hustru Else, f. Poulsen; gift (16. Nov. 1907) m. Mitte Marie Sørensen. Elev paa Husmandsskolen. Fmd. f. Assens og Omegns Husmandsforening og for Randers Amts Husmandsorgani-

sation. Medl. af Best. f. Assens Brugsforening. Sogneraadmedlem 1908—18.

Adresse: Slesvig pr. Mariager.

Nielsen, N. H., Gaardejer; f. 15. Marts 1891 i Skenkelsø; Søn af Gdr. A. P. Nielsen og Hustru Marie, f. Nilausen; gift (19. April 1918) m. Kamilla Pedersen. Elev paa Høng Højskole 1908—09. Fmd. f. Hesteavlscenret Ny Toftegaard. Medl. af Best. f. Horns Herreds og Frederikssundegnens Ldbf. Medl. af Kaaringsudv. for Frederiksborg Amt.

Adresse: Allingbjerggaard, Skenkelsø pr. Ølstykke.

Nielsen, Niels, Gaardejer; f. 14. April 1869 i Gjø; Søn af Lærer Niels Christensen og Hustru Karen, f. Vinter; gift (25. Juli 1895) m. Inger Kirstine Povlsen. Fmd. for Sundby Andelsmejeri og Medl. af Best. for Danske Mejeriers Andels Smøreksporthforening. I Best. for Sparekassen for Hassing-Stagstrup gennem en længere Aarrække og Fmd. for samme i 6 Aar.

Adresse: Sundby pr. Vester Vildsund.

Nielsen, Niels, Landmand; f. 18. Febr. 1883 i Vorning; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru

Jensine, f. Løgstrup; gift (30. Okt. 1907) m. Marie Theisen. Elev paa Testrup Højskole 1904 og Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Hostruphuse Brugsforening og for Hobro & Omegns Foderstof og Gødningsforeningen. Medl. af Best. f. Dansk Andels-Gødningsforretning og Ejendomsselskabet »Axelborg«, Kbhvn.

Adresse: »Thorsgaard«, Hobro.

Nielsen, Niels, Gaardejer; f. 14. Maj 1874 i Farringløse; Søn af Gdr. Fr. Nielsen og Hustru, f. Sørensen; gift (31. Okt. 1902) m. Anna Jensen. Elev paa Rødkilde Højskole 1891—92. Overtog Fødegaarden 1902. Sogneraadsmnd. 1907—13. Amtsraadmedlem 1910—22. Fmd. for Køge—Ringsted Banen 1917—34, for Vestervang Andelsmejeri 1915—35, for Sjæll. Stift Kvægopdrætterforening fra 1917, for De sjæll. Ldbfr. Kvægavlsudvalg 1921—35, Næstfmd. for Ringsted Slagteri fra 1927. Næstfmd. i De samv. sjæll. Ldbfr. 1916—20. Fmd. for De samv. danske Ldbfr. 1920—24. Medl. af Landbrugsraadet 1919—25. Medl. af Statens Husdyrbrugsudvalg fra 1928. Fmd. for Kærehave Landbrugsskole fra 1932.

Adresse: Højgaard, Ringsted.

Nielsen, Niels, Gaardejer; f. 11. Febr. 1868 i Brangstrup; Søn af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Margrethe, f. Rasmussen; gift (21. Maj 1896) m. Anna Olsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1893—94. Fmd. f. Aalund Andelsmejeri fra 1925. Vurderingsmd. i Landbygningernes alm. Brandforsikring og i Nr. Aaby Sparekasse fra 1906. Forsk. lokale Tillidshverv.

Adresse: Brangstrup pr. Nr. Aaby.

Nielsen, Niels, Husmand; f. 11. Febr. 1883 i Valsgard; Søn af Hmd. og Skrædder Søren Chr. Nielsen og Hustru Bertha Marie, f. Nielsen; gift (25. Nov. 1908) m. Marie Christensen. Fmd. for Sydhimmerlands Husmandskreds fra 1934 og for Ungdomsudvalget. Vurderingsmand til Ejendomsskyld.

Adresse: Frembjerg, Arden.

Nielsen, Niels Chr., Direktør; f. 31. Aug. 1897 i Klint (Højby, Sjælland); Søn af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Abelone Marie, f. Holt; gift

(14. Maj 1929) m. Inger Marie Hansen. Direktør for Odder Andels-Svineslagteri fra 1. Jan. 1937. Adresse: Odder Andels-Svineslagteri

Nielsen, Niels Christian, Botaniker ved Hedeselskabet; f. 15. Juli 1888 i Sebber; Søn af Tømrer Jacob Nielsen; gift (4. Maj 1921) m. Dorthæa Christensen. Elev paa Hadsten Højskole 1908—09 og Korinth Landbrugsskole 1918. Lært Landbrug paa større Gaarde. Landbrugskandidat 1920. Assistent ved Statens Grundforbedringsvæsen 1920—22 og derefter ved Hedeselskabet. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugskandidater.

Adresse: Hedeselskabet, Viborg.

Nielsen, Niels Christian, Gaardejer; f. 14. Maj 1895 i Neerup; Søn af Gdr. Peter Nielsen og Hustru Johanne, f. Paulsen; gift (16. Nov. 1923) m. Magda Levisen. Elev paa Vraa Højskole 1913—14. Fmd. f. Gandrup Andelsmejeri fra 1931 og for Lokalforeningen under Jydsk Andelsfoderstofforr. fra 1938. Medl. af Sogneraadet i Vesterøster Hassing fra 1933.

Adresse: Neerup pr. Gandrup.

Nielsen, Niels Chr., Proprietær; f. 20. Sept. 1893 i Haarslev Sogn; Søn af Husejer, Tømrer Jesper Nielsen og Hustru Maren Kirstine, f. Poulsen; gift (1. Dec. 1917) m. Marry Karoline Madсен. Elev paa Sørslev Højskole 1912—13. Fmd. f. Sørslev Andelsmejeri og fl. lokale Tillidshverv.

Adresse: Maderupgaard, Veflinge.

Nielsen, Niels Christoffer, Gaardejer; f. 17. Okt. 1872 i Herrested; Søn af Snedker Peder Nielsen og Hustru Maren, f. Christoffersen; gift (10. Aug. 1930) m. Kristine Rasmussen. Elev paa Ollerup Højskole 1896—97. Fmd. f. Herrested Andelsmejeri fra 1919. Forligskommissær og andre lokale Tillidshverv.

Adresse: Maare, Ørbæk.

Nielsen, Niels Frandsen, Gaardejer; f. 21. Marts 1878 i Kirkehyllinge; Søn af Gdr. Christen Nielsen og Hustru Bodil Marie, f. Jensen; gift (29. Dec. 1904) m. Birthe Hansen. Elev paa Hindholm Højskole 1893—94. Fmd. f. Svineforsøgsstationen »Søndermarksgaard«. Medl. af Best. f. Gl. Roskilde Amts Ldbf. Ejendomsskyldvurderingsmand.

Adresse: Hvidemosegaard, Kirke Hyllinge.

Nielsen, Niels Frederik, Gaardejer; f. 29. Maj 1874 i Vallø; Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (28. Okt. 1905) m. Bertha Marie Hansen. Elev paa Lyngby Landboskole 1905. Fmd. f. Elbæk Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Andels-Gødningsforeningen.

Adresse: Vallø.

Nielsen, Niels Hansen, Hønseriejer, Cykleshandler; f. 30. Aug. 1884 i Tinglev Sogn; Søn af Landmd. Martin Nielsen og Hustru Anna, f. Andersen; gift (4. Aug. 1914) m. Katrine Bendorff. Medl. af Best. f. Fjerkræslagteriet i Vamdrup og for Fjerkræavlforeningen i Haderslev Amt.

Adresse: Øsby.

Nielsen, Niels Harald Laigaard, Konsulent; f. 11. Aug. 1900 i Lundø pr. Højslev; Søn af Gdr. Niels Peter Nielsen og Hustru Karen, f. Laigaard; gift (10. Maj 1930) m. Dora Karoline Jacobsen Starup. Elev paa Asmildkloster Land-

brugsskole 1918—19 og Askov Højskole 1921—22. Landbrugskandidat 1921. Ass. paa Askov Forsøgsstation til 1924 og derefter Planteavlssass. v. De samv. fynske Ldbfr. Konsulent for Fyns Stifts patriotiske Selskab fra 1929.

Adresse: Vindegade 72, Odense.

Nielsen, Niels Juel, Gaardejer; f. 9. Jan. 1882 i Hjallesø; Søn af Hmd. Lars Nielsen og Hustru Marie Kirstine, f. Hansen; gift (7. Maj 1910) m. Lucie Hansen. Fmd. f. Dømmestrup Andelsmejeri fra 1918. Tillidsmand i Landbosparekassen, Odense, fra 1920.

Adresse: Dømmestrup, Fangel.

Nielsen, Niels Kr., Gaardejer; f. 28. Sept. 1881 i Tange; Søn af Gdr. Chr. Nielsen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (14. Nov. 1912) m. Johanne Schrøder. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Gørding Andelsmejeri.

Adresse: Tangeris pr. Gørding.

Nielsen, Niels Kr., Gaardejer, R. Dbg.; f. 18. April 1874 i Kirketerp; Søn af Gdr. Kresten Nielsen og Hustru Birgitte, f. Christensen; gift (8. Nov. 1901) m. Ellen Nielsen. Elev paa Thestrup Højskole 1893—94 og Dalum Landbrugsskole 1895—96. Fmd. f. Repræsentantskabet i Jydsk Andelsfoderstof, for Sygehuset i Hobro og for Amtstyreskuekommissionen i Aalborg-Hjørring Amt. Medl. af Aalborg Amtsraad og af Best. f. Banken for Hobro og Omegn. Repræsentant f. Kreditforeningen i Viborg, i flere Aar Fmd. f. Hostrup Andelsmejeri og for Hobro Landboforening.

Adresse: Kirketerp pr. Hobro.

Nielsen, Niels Kristian, Gaardejer; f. 31. Marts 1879; Søn af Gdr. Mogens Nielsen og Hustru Karen Kirstine, f. Nielsen; gift (9. Marts 1909) m. Laura Marie Sørensen. Fmd. f. Bjerring Andelsmejeri 1926—38 og Sogneraadsmnd.

Adresse: Bjerring pr. Bjerringbro.

Nielsen, Niels Marius August, Overdyrlæge, Lektor, R. af Dbg., D.M.; f. 18. Aug. 1875 i Kerlinge, Kølstrup Sogn, Fyn; Søn af Skræderm. Anders Nielsen og Hustru Mette Marie, f. Hansen; gift (14. Febr. 1901) m. Agnes Jespersen. Dyrlæge 1895. Overdyrlæge i Hæren 1908, Lektor i Veterinær Retslære v. Den kgl. Vetr.- og Landbohøjskole og Veterinærpolitiet Dyrlæge i Kbhvn. siden 1923. Fmd. f. Fond af 1873 til Veterinærvidenskabens Fremme fra 1920—30. Medl. af Best. f. Dyrlægernes Syge- og Begra-

vælseskasse 1912—23. Medl. af Det veterinære Sundhedsraad fra 1933.

Adresse: Rosendalsgade 1, Kbhvn. Ø.

Nielsen, Niels Mikael, Gaardejer, Sparekassee-direktør; f. 7. Jan. 1882 i Østerby, Tranbjerg Sogn; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Jensine, f. Mikaelen; gift (4. Aug. 1931) m. Nanna Jensen. Elev paa Askov Højskole 1900. Medl. af Andelsmejeriet, Foderstofforeningen, Menighedsmejeriet, Foderstofforeningen, Menighedsraadet, Sogneraadet og Direktionen f. Landbosparekassen i Aarhus. Næstfmd. f. Odder Andelssvineslagteri indtil 1933. Medl. af Best. f. Centralforeningen af jydsk Sparekasser.

Adresse: Østerby pr. Tranbjerg.

Nielsen, Niels Oluf, Kredsdyrlæge, R. af Dbg.; f. 10. Febr. 1868 i Nørre Tvede; Søn af Gdr. Hans Nielsen og Hustru Mette Kirstine, f. Nielsen; gift (1. Dec. 1893) m. Marie Rasmussen. Fmd. f. Tuberkulinföreningen i Remkolde.

Adresse: Remkolde pr. Klarskov.

Nielsen, Niels Peter, Gaardejer; f. 19. Jan. 1882 i Magleby; Søn af Tømrer Rasmus Knudsen Nielsen og Hustru Hansigne, f. Johansen; gift (20. Juli 1904) m. Anna Hansigne Sørensen. Fmd. f. Nordenbro Andelsmejeri fra 1931. Ejendomsskyldvurderingsmand. Vurderingsfmd. for

Alm. Brandforsikring. Repræsentant for Andelsbanken i Magleby Sogn.

Adresse: Nordenbro.

Nielsen, Niels Peter, Gaardejer, Sognefoged; f. 28. Juli 1872 i Nykøbing Sj.; Søn af Avlsbr. Hans Nielsen og Hustru Sidse, f. Jensen; gift (25. Febr. 1876) m. Marie Nielsen. Fmd. f. Gelsted Andelsmejeri fra 1922. Sognefoged 1921. Repræsent. i Bondestandens Sparekasse, Næstved Afdeling, fra 1935.

Adresse: Gelsted, Herlufmagle.

Nielsen, Niels Sørensen, Gaardejer; f. 24. April 1875 i Rye; Søn af Gdr. Søren Nielsen og Hustru Johanne, f. Nielsen; gift (19. Dec. 1907) m. Ane Frandsen. Elev paa Ry Højskole 1893—94. Fmd. f. Voervadsbro Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Skanderborg Landboforening og for Midtjydsk Smørexportforening.

Adresse: Voerladegaard pr. Skanderborg.

Nielsen, N. J., Gaardejer; f. 22. Juli 1877 paa Haragergaard, Bramminge; Søn af Gdr. N. Nielsen og Hustru, Marie, f. Pedersen; gift (18. Maj 1918) m. Maren Hansen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Endrup Andelsmejeri.

Adresse: Haragergaard pr. Bramminge.

Nielsen, Ole, Gaardejer; f. 9. Maj 1869 i Værslø Sogn; gift (3. Nov. 1899) m. Elise Andersen. Fmd. for Ballebjerg Andelsmejeri i 13 Aar og for Faurbo og Omegns Foderstofforening i 25 Aar. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Repræsent. for Nordvestsjællands Elektricitetsværk i 24 Aar.

Adresse: Faurbogaard, Faurbo pr. Snertinge.

Nielsen, Ole, Gaardejer; f. 11. Juni 1890 i Dronninglund; Søn af Gdr. Lars Chr. Nielsen og Hustru Kristine, f. Jensen; gift (6. Juli 1917) m. Ellen Olsen. Fmd. f. Hjallerup Andelsmejeri

fra 1937. Medl. af Best. f. Transformatorforeningen og for Biblioteket i Hjallerup.

Adresse: »Vestergaard« pr. Hjallerup.

Nielsen, Oluf, Gaardejer; f. 30. Maj 1894 i Fredericia; Søn af Gdr. Ole Nielsen og Hustru Maren, f. Eriksen; gift (18. Juli 1919) m. Anna Emilie Ladegaard Frank. Fmd. f. Vejle Omegns Andelssvineslagteri fra 1939 og Hedensted Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. f. D. L. K., Vejle Afdeling.

Adresse: Sønderbygaard pr. Hedensted.

Nielsen, Oluf Würtz, Gaardejer; f. 2. April 1892 i Voldby Sogn pr. Hammel; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Maren Kirstine, f. Würtz; gift (29. Juni 1917) m. Dorthea Braad. Elev paa Hadsten Højskole 1915—16. Fmd. f. Andelsmejeriet »Videmark« fra 1930. Sognefoged. Medl. af Best. f. Sønderjydsk Forening for Hammel og Omegn m. m.

Adresse: »Godthaab«, Voldby pr. Hammel.

Nielsen, Paarup Osvald, Direktør; f. 23. April 1907 i Gylling; Søn af Redaktør Laust Nielsen og Hustru Rasmine, f. Paarup; gift (23. Maj 1931) m. Aase Helene Rasmussen. Direktør for Bogense Andelsslagteri fra 1937.

Adresse: Bogense.

Nielsen, Peter, Gaardejer, Sognefoged; f. 10. Jan. 1883 i Nørre Broby; Søn af Gdr. A. P. Nielsen og Hustru Karen Dorthea, f. Rasmussen; gift (20. April 1906) m. Dagmar Gertrud Hansen Helleskov. Elev paa Vejstrup Højskole 1903—04. Fmd. f. Vejstrup Andelsmejeri fra 1929. Sogneraadsmidl. 1929—37.

Adresse: Helleskovgaard pr. Skaarup.

Nielsen, Peter, Gaardejer; f. 30. Aug. 1882 i Ølsted; Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Sidse Marie, f. Nielsen; gift (20. Dec. 1919) m. Kamilla Jensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1903—04. Fmd. f. Skoven Andelsmejeri. Medl. af

Best. f. Hornsherred og Frederikssundegnens Ldbf.

Adresse: Seksgaarde pr. Jægerspris.

Nielsen, Peter, Gaardejer; f. 13. Sept. 1892 i Staarup, Højby Sogn; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Sofie, f. Henriksen; gift (17. Jan. 1917) m. Gertrud Helene Andersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1911 og Ryslinge Højskole 1914—15. Fmd. f. Odsherreds Ldbf. Medl. af Best. f. de sjæll. Kontrolforeninger 1920.

Adresse: Nygaarden pr. Nr. Asmindrup.

Nielsen, Peder, Husmand; f. 30. Dec. 1881 i Haderup v. Holstebro; Søn af Husejer Thomas Nielsen og Hustru Eva Kathrine, f. Pedersen; gift (22. Nov. 1905) m. Kirsten Marie Langbo Pedersen. Forsøgsass. f. Hjerm-Ginding Herreders Husmandskreds 1914—23. Medl. af Husmandsbrugskommissionen for Ringkøbing Amt fra 1927 og af Grundforbedringsudvalget fra 1933. I Best. f. De samv. jydsk Hmdf. fra 1929, Fmd. f. disse fra 1936. Næstfmd. i De samv. danske Hmdf. Medl. af Landbrugsraadets Præsidium fra 1937, af Kreatureksportudvalget fra 1935 og af Ligningsraadet fra 1938.

Adresse: Tvis.

Nielsen, Peter Henrik, Kredsyrlæge, R. af Dbg.; f. 12. Jan. 1869 i Kundby ved Holbæk; Søn af Smed Peter Nielsen og Hustru Karen Marie,

f. Andersen; gift (12. Jan. 1894) m. Elisabeth Marie Priergaard. Dyrslæge 1891. Overdyrlæge ved Maribo Slagteri.

Adresse: Maribo.

Nielsen, Rasmus, Gaardejer; f. 26. Aug. 1862 i Egebjerg, Kirkeby; Søn af Gdr. Niels Rasmusen og Hustru Kirstine, f. Jensen; gift (18. Sept. 1914) m. Marie Hansen. Elev paa Vejstrup Højskole 1882—83 og Dalum Mejeriskole 1889. Fra 1889—99 Bestyrer paa Kirkeby A/M., fra 1899 Forp. af dette og enk. andre Ostemejerier. Fmd. for Kirkeby Andelsmejeri en Aarrække, for Fyns Mejeriforening fra 1912 og Sydfyns Landmænds Smøreksporforening. Medl. af Best. f. De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation. Medl. af Statens Mejeriudvalg og af Landbrugsraadets Præsidium.

Adresse: Slæbøgaard pr. Kirkeby.

Nielsen, Rasmus, Proprietær; f. 2. Febr. 1884 i Tilst v. Aarhus; Søn af Gdr. Frants Nielsen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (16. Nov. 1917) m. Marie Botilde Simonsen. Elev paa Haslev Højskole 1903—04. Fmd. f. Fredericia Andelsmejeri fra 1928. Har haft forsk. lokale Tillidshverv bl. a. Sogneraadsm. i 8 Aar.

Adresse: Stoustrupgaard, Fredericia.

Nielsen, Salkvist A., Gaardejer; f. 27. Nov. 1882 i Ejerslev Sogn, Mors; Søn af Sadelmager Peder Chr. Nielsen og Hustru Ane Marie, f. Salkvist; gift (14. Okt. 1910) m. Mariane Pedersen. Fmd. f. Skive Andelsmejeri siden 1933, for Vinde Kvægavlsforening i ca. 15 Aar. Medl. af Skive Landsogns Sogneraad i en Periode. Medl. af Menighedsraadet i Skive Købstad.

Adresse: Vinde, Skive.

Nielsen, Sigurd, Assistent ved Landbohøjskolen; f. 6. Sept. 1901 i Klejtrup ved Hobro; Søn af Mejeribest. Erik Nielsen og Hustru Sofie, f. Hansen; gift (3. Juli 1928) m. Kirstine Villumsen. Elev paa Gymnastikhøjskolen i Ollerup, Ladelund Mejeriskole og Askov Højskole. Mejeri-

brugskandidat 1928. Leder af Mejerivirksomhed i U. S. A. 1928—30. Fmd. f. Foreningen af danske Mejeribrugskandidater.

Adresse: Joh. Wilmannsvej 34, Lyngby.

og Hustru Bodil Marie, f. Pedersen; gift (3. Maj 1929) m. Valborg Larsen. Fmd. f. Uldum-Hvejsel Husmandskreds fra 1937 og Grejs-Sindbjerg Husmandsforening fra 1935. Medl. af Best. f. Vejle Amts Husmandsforening fra 1937.

Adresse: Lindved pr. Vejle.

Nielsen-Skensved, Ejnar, Proprietær; f. 12. Juli 1885 paa Nylandsgaard; Søn af Propr. Lars Nielsen-Skensved og Hustru Ane, f. Hansen; gift (24. April 1919) m. Rigmor Larsen. Elev paa Tune Landboskole 1907—08. Landbrugskandidat 1910. Fmd. f. Naurbjerg Andelsmejeri og De sjællandske Mejeriers Mælkeudvalg. Medl. af Best. f. Køge Andels-Svineslagteri og Erhvervsudvalget.

Adresse: Nylandsgaard pr. Havdrup.

Nielsen, Svend Damgaard, Gaardejer; f. 6. Aug. 1907 i Aaby; Søn af Højskoleforst. Carl Nielsen og Hustru Mette, f. Kristensen; gift (16. Okt. 1931) m. Gunhild Cilleborg. Elev paa Vallekilde Højskole 1923—24 og Sydsjællands Landbrugskole 1925—26. Sekretær f. Hadsten og Omegns Ldbf. m. m.

Adresse: Grønvang pr. Hadsten.

Nielsen, Svend, Gaardejer; f. 30. Aug. 1879 i Ajstrup i Kobberup Sogn; Søn af Gaardejer Svend Nielsen og Hustru Kirsten, f. Andersen; gift (10. Aug. 1910) m. Johanne Asp. Elev paa Testrup Højskole 1896—97 og 97—98. Dalum Landbrugsskole 1899—1900 og Askov Højskole 1902. Landbrugskandidat 1902. Fmd. f. Aalborg Amts Landboforening og for Aalborg Kvægtorvs Bestyrelse. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Landboforeninger, De samv. danske Ldbfr., Aalborg Amts Mejeriforening og af Mejeriernes Fællesorganisation.

Adresse: »Skibstedgaard« pr. Kongerslev St.

Nielsen, Svend Aage, Husmand; f. 24. Jan. 1904 i Hornstrup; Søn af Møllersv. Jens Nielsen

Nielsen, Søren, Gaardejer; f. 20. Juni 1877 i Virring Sogn; Søn af Gdr. Jens Nielsen og Hustru Maren, f. Sørensen; gift (14. Juni 1904) m. Sofie Andersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1899—1900 og Forsinge Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Auning Andelsmejeri. Medl. af Sogneraadet 1925—33.

Adresse: Taarup pr. Auning.

Nielsen, Thomas, Rentier, Sognefoged, R. af Dbg., D.M., R. I.; f. 28. Dec. 1862 i Grundfør; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Birgitte Kathrine, f. Thomasdatter; gift (22. Juli 1887) m. Rasmine Sørensen. Elev paa Viby Højskole 1878—79 og Lyngby Landboskole 1882—83. Fmd. f.

Mejeriet »Engholm«, Grundfør, 1890—97, Sogneraadet 1892—1904 og Skatteraadet 1903—25. Amtsraadsmedl. 1901—35.

Adresse: Grundfør pr. Hinnerup.

Nielsen, Theodor, Gaardejer; f. 27. Nov. 1888 i Staantum; Søn af Gdr. Niels Nielsen og Hustru Anna, f. Sørensen; gift (10. Nov. 1916) m. Agnete Margrethe Sofie Balle. Elev paa Roskilde Højskole. Fmd. for Foreningen for jydsk sortbroget Kvæg og for Hadbjerg og Omegns Kvægavlsforening. Medl. af Best. f. Hadsten Andelsslagteri.

Adresse: Hadbjerggaard, Hadsten.

Nielsen, Theodor, Gaardejer; f. 4. Maj 1878 i Vodgaard; Søn af Hmd. Jacob Nielsen og Hustru Karen Marie, f. Frandsen; gift (17. Nov. 1910) m. Karen Sofie Hansen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1903—04 og 1905—06. Fmd. f. Aspargesavlerforeningen for Danmark siden Oprettelsen 1936. Medl. af Sogneraadet fra 1921. Medl. af Best. f. Lammefjordens Lodsejerlaug fra 1928.

Adresse: Hyldegaard, Faareveje.

Nielsen, Thyge, Proprietær; f. 1. Marts 1878 i Hølken pr. Boulstrup; Søn af Gdr. Anders

Nielsen og Hustru Anna, f. Christensen; gift (27. Juni 1906) m. Nikoline Christensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06 og Malling Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Kildevang Andelsmejeri pr. Maarlet St., for Akkordudvalget i Aarhus Amtsradsreds og for Amtsudvalget for Driftlaaneforeningerne i Aarhus Amt. Medl. af Best. f. Hads Herreds Ldbf. og for Aarhus Omegns Mejeriforening. Medl. af Tiset Sogneraad og af Tilsynsraadet for Landbosparekassen i Aarhus.

Adresse: Tandergaard pr. Maarslet St.

Nielsen, Vilhelm Albert, Forstander; f. 31. Aug. 1883 i Kidserup v. Holbæk; Søn af Gdr. Peder Nielsen og Hustru Juliane Marie, f. Hansen; gift (4. April 1924) m. Helga Jacobsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1902—03 og Høng Landbrugsskole 1908—09. Landbrugskandidat 1914. Forstander for Høng Landbrugsskole fra 1926.

Adresse: Vestsjællands Landbrugsskole, Høng.

Nielsen, Vilh. Peter, Gaardejer; f. 24. Febr. 1886 i Ll. Lyngby; Søn af Gdr. Sylvest Nielsen og Hustru Ane, f. Hansen; gift (19. Maj 1911) m. Kirstine Jessen. Elev paa Høng Højskole 1906—07 og Ladelund Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Borup Andelsmejeri.

Adresse: Kjeldshøj pr. Hillerød.

Nikolaisen, Aage, Proprietær, R.; f. 22. Okt. 1877 i Aalsrode; Søn af Amtsradsmedl. Niels Nikolaisen og Hustru Karen, f. Bønlokke; gift (10. Okt. 1937) m. Birgit Engell. Elev paa Askov Højskole. Fmd. f. Grenaa Ldbf., Næstfmd. i Foren. af jydsk Ldbfr. Medl. af De samv. danske Ldbfr. Bestyrelse og af Landbrugsraadet samt af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad. Medl. af Kornnævnet, af Jordlovsudvalget og af Priskontrolraadet. I Aarhus Privatbanks Repræsentantskab, i Repr.skabet for »Kustos« og for Landbygningerne alm. Brandforsikring m. m.

Adresse: »Kejsegaarden«, Aalsø.

Nissen, Claus, Husejer, D.M.; f. 27. Jan. 1866 i Bjerndrup; Søn af Landmd. Claus Nissen og Hustru Anna, f. Daarbæk; gift (18. Nov. 1890) m. Anne Marie Egtved. Fmd. f. Mølby og Omegns Hmdf. og Haderslev vester Amts samv. Hmdfr. Medl. af Best. f. Driftslaaneforeningen

for mindre Landbrug og Medl. af Hovedbest. f. De samv. sønderjydske Hmdfr.

Adresse: Mølby pr. Sommersted.

foreningen. Medl. af Brede Sogneraad og Medl. af Skolekommissionen.

Adresse: Borg, Bredebro.

Nissen, Erik Balslev, Forstander, cand. theol.; f. 11. Sept. 1900 i Kbhvn.; Søn af Direktør Chr. Edvard Nissen og Hustru Rigmor, f. Balslev; gift (7. April 1927) m. Inge Sandø-Pedersen. Cand. theol. 1924. Lærer 1926 v. Roskilde Højskole, 1927 Antvorskov og fra 1935 Forstander for Antvorskov Højskole.

Adresse: Antvorskov Højskole pr. Slagelse.

Nissen, Jørgen Peter, Husmand; f. 3. Okt. 1884 i Ørby, Vonsbæk Sogn; Søn af Hmd. Nis Nissen og Hustru Katrine, f. Kylling; gift (17. Nov. 1911) m. Sørine Kristine Lund. Fmd. f. Ensted Sogns Husmandsforening. Medl. af Best. f. Samv. sønderjydske Husmandsforeninger og Medl. af Husmandsbrugskommissionen i Aabenraa Amt. Fmd. f. Svinereguleringsnævnet i Ensted.

Adresse: Aarup pr. Aabenraa.

Nissen, Georg, Konsulent; f. 5. Okt. 1905 i Bølling Sogn; Søn af Gdr. N. P. Nissen og Hustru Ane Marie, f. Graaesens; gift (28. Sept. 1937) m. Anna Christine Ottens. Elev paa Graaesten Landbrugsskole 1927—28 og Sommeren 1932. Landbrugskandidat 1935. Lærer paa Graaesten 1935—37. Fra 1937 Konsulent i Planteavl for Slogs Herred og Løgumkloster og Omegns Ldbfr.

Adresse: Bylderup-Bov.

Nissen, Harald, Gaardejer; f. 19. Jan. 1900 i Ølsted; Søn af Gdr. Lorents Nielsen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (28. Okt. 1932) m. Ellen Terkelsen. Elev paa Askov Højskole 1918—19. Fmd. f. Ølstedbro Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Ølsted pr. Løsning.

Nissen, Jens, Husmand; f. 13. Febr. 1886 i Brede Sogn; Søn af Arb. Hans Nissen og Hustru Dorte, f. Nielsen; gift (1. April 1936) m. Christiane Jensen. Næstfmd. i De samv. sønderjydske Husmandsforeninger. Fmd. f. Brede Husmandskreds og for Syd-Tønder Driftlaaneforening for mindre Jordbrugere. Tillidsmand for Husmandsbrandkassen og for Husmandskredit-

Nissen, Magnus, Gaardejer; f. 21. Sept. 1897 i Kærbæk, Ansager; Søn af Hmd. Hans J. Nissen og Hustru Karen, f. Lauridsen; gift (14. Nov. 1928) m. Bodil Østergaard. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1922—23. Fmd. f. Andelsmejeriet Filskov. Medl. af Best. f. Filskov J. A. F. Lokalforening.

Adresse: »Østergaarden«, pr. Filskov.

Nissen, Marius, Forpagter; f. 6. Aug. 1882 i Ringgive Sogn; Søn af Gdr. Anders Nissen og Hustru Grethe, f. Madsen; gift m. Thyra Margrethe Jensen. Elev paa Jelling Højskole. Fmd. f. Mejeriet »Elkjærslund«, Hornslet. Medl. af Best. f. Aarhus og Omegns Mejeriforening.

Adresse: »Sophie Amaliegaard«, Hornslet.

Nissen, Mathias, Konsulent og Landbrugslærer; f. 23. Juli 1912 i Kelstrup, Sdr. Vilstrup; Søn af Gdr. Nis Nissen og Hustru Anna, f. Regelsen. Gift (30. Juni 1939) m. Iris Rasmussen. Elev paa Graasten Landbrugsskole 1933—34. Landbrugskandidat 1937. Ass. v. Graasten Landbrugsskole og Konsulent f. Vis Herreds Ldbf.
Adresse: Graasten Landbrugsskole.

Nissen, Niels, Gaardejer; f. 20. Juli 1902 i Holsted; Søn af Gdr. Marius Nissen og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift 11. Nov. 1930 m. Dagmar Kirstine Petersen. Elev paa Holsted Efterskole 1917—18, Uldum Højskole 1920—21 og Ladelund Landbrugsskole 1927—28. Fmd. f. Kolding Vesteregns Ldbf. og Lintrup Kvægavlforening. Medl. af Best. f. Koldingkredsens Fællesledelse.
Adresse: Sandagergaard, Lintrup, Holsted.

Nissen, Nis, Gaardejer; f. 14. Jan. 1887 i Randbøldal; Søn af Gdr. Jens Peter Nissen og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift (13. Juli 1915) m. Marie Schmidt. Delingsførerkursus paa Hadsten i 1907 og paa Ryslinge i 1909. Fmd. f. Randbøl Andelsmejeri fra 1919. Fmd. f. L. S. i Randbøl. Medl. af Best. f. Vejle og Omegns Mejeriforening samt forsk. lokale Tillidshverv.
Adresse: Bindeballe pr. Bindeballe.

Noesgaard, K., Mejeribestyrelser; f. 15. Nov. 1878 i Vemb Sogn; Søn af Gdr. Peder Madsen Noes-

gaard og Hustru Kristiane, f. Madsen; gift (15. Nov. 1905) m. Kristiane Bundgaard. Elev paa Vinding Højskole 1900—01 og Ladelund Landbrugsskole 1902—03. Fmd. for Ringkøbing Amts nordre Mejeristforening siden 1928. I Best. for Vareindkøbsforeningen for Ringkøbing Amt.
Adresse: Skærum pr. Vemb.

Nordholm, Rudolf, Konsulent; f. 5. Juni 1912 i Aalborg; Søn af Tilskærer O. Nordholm og Hustru Karen, f. Peterson; gift (10. Maj 1938) m. Edith Schaumborg Johannesen. Elev paa Støvring Højskole 1930—31 og Lyngby Landbrugsskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Assistent og Landbrugslærer. Fra 1939 Konsulent for De samv. Husmandsforeninger i Hjørring Amt.
Adresse: Jernbanegade 7, Hjørring.

Nybjerg Villiam, Regnskabskonsulent; f. 31. Dec. 1888 i Nygaard, Højby Sogn; Søn af Gdr., Folketingsmd. Niels Jensen-Nybjerg og Hustru Karoline, f. Nielsen; gift (15. Nov. 1929) m. Ester Kristoffersen. Elev paa Roskilde Højskole 1910—11 og Høng Landbrugsskole 1911—12. Regnskabskonsulent for Odsherreds Ldbf. og Holbæk Amts Sogneraadforening.
Adresse: Højby Sj.

Nyborg, Chr. Gaardejer; f. 25. April 1876 i Uldum; Søn af Gdr. Poul Nyborg og Hustru Elisabeth, f. Christensen; gift (15. Nov. 1909) m.

Anna Kirstine Christensen. Elev paa Uldum Højskole 1892—93. Fmd. for Andelsmejeriet 1906—19 og fra 1934, for Elektricitetsværket fra 1912 og for Vandværket fra 1927. Sogneraadsmidl. fra 1913. Fmd. f. Skolekommissionen.

Adresse: Nedergaarden, Uldum.

Nygaard, Christen, Gaardejer; f. 6. Jan. 1890 i Vithen Sogn; Søn af Gdr. Thomas Christensen og Hustru Mariane, f. Thomsen; gift (29. Maj 1920) m. Valborg Sørensen. Prlm. 1907. Fmd. f. Framlev o. fl. Herreders Elektricitetsværk og Høver og Omegns Ldbf.s Regnskabsforening. Medl. af Aarhus og Skanderborg Amters Skovdyrkerforening og Andelselskabet Gudenaacentralen.

Adresse: Langkildegaard pr. Galtten St.

Nygaard, Sv., Gaardejer; f. 14. Juni 1894 i Odense; Søn af Redaktør Peter Hansen Nygaard og Hustru Karla, f. Sørensen; gift (16. Marts 1921) m. Kristine Nielsen. Prlm. 1911. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1915—16 og Askov Højskole 1920. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Odense og Omegns Ldbf. 1923—39. Medl. af Best. f. Ldbfr.s og Hmdfr.s Frøsalg i Roskilde fra 1932.

Adresse: Over Holluf pr. Odense.

Nyvang, Anton, Gaardejer; f. 4. Juli 1880 i Spentrup v. Randers; Søn af Gdr. Christen Nyvang og Hustru Marie, f. Thomsen; gift (4. Maj 1904) m. Petrea Petersen. Udd. som Tømrer og paa Teknisk Skole. Fmd. for de samv. danske Andels Kreatureksportforeninger fra 1936. Mangeaarig Fmd. for nærrejdysk Eksportforening for Aalborg Amt. Medl. af Andelsudvalget og Medl. af Landbrugsministeriets Kvæg- og Køudvalg samt af Fællesudvalget til Afsætning af Kvæg og Kød. Tidligere Amdsraadsmedlem.

Adresse: Bjerregaarden, Kongerslev.

Nørgaard, Anton, Husmand og Avlscenterejer; f. 17. April 1885 i Vesløs Sogn; Søn af Gdr. P. Chr. Nørgaard Andersen og Hustru Kristine,

f. Hesseldahl; gift (2. Febr. 1920) m. Ane Kristine Kristensen. Elev paa Ry Højskole 1913—14. Bestyrer hos Landbrugslærer Bendix Møller, Hadsten 1920—25. Fmd. i Planteavlsudvalget i Hanherreds Ldbf. og for Ungdomsudvalget i Hanherreds Ldbf. og for landøkon. Ungdomsarbejde i Hanherreds Ldbf. og Hmd.kreds. Medl. af Menighedsraadet. Medl. af Best. f. Brugsforeningen og Hanherreds Plantningsforening, Revisor i Dalhøj Mejeri, Fjerritslev Svineslagteri og Kollerup Transformatorforening. Vurderingsfmd. i Landets alm. Brandforsikr. f. Landbygn.

Adresse: Gl. Dalhøj pr. Fjerritslev.

Nørgaard, Christian, Husmand; f. 28. Jan. 1893 i Rold; Søn af Hmd. Christian Nørgaard og Hustru Ane Margrethe, f. Jørgensen; gift (15. Dec. 1925) m. Alma Marie Nielsen. Elev paa Møllerup Højskole 1912—13. Fmd. f. Hobro Husmandskreds. Medl. af Best. f. Hobro Husmandskreds Hesteavlsforening og Hobro Andelsmejeri.

Adresse: Randersvej, Hobro.

Nørgaard, Hans Chr., Gaardejer; f. 19. Marts 1889 i Uhre; Søn af Gdr. Niels Chr. Nørgaard og Hustru Marie, f. Eriksen; gift (25. Juni 1915) m. Kirstine Knudsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1908—09 og Asmildkloster Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Uhrekilde Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Best. f. Vejle Mejeriforening fra 1939. Næstfmd. f. Brande-Tyregod Ldbf. 1935. Har været Sogneraadsmlem i 8 Aar til 1937.

Adresse: Uhre pr. Brande.

Nørgaard, Martin, Gaardejer; f. 21. April 1891 i Tolstrupgaard; Søn af Gdr. Jørgen Nørgaard og Hustru Karoline, f. Olesen; gift (9. Nov. 1917) m. Johanne Jensen. Elev p. Try Højsk. 1908—10, Ødum Landbrugssk. 1910—11 og Høng Landbrugssk. 1915—16. Fmd. f. Hjallerup Andelsm. 1924—27 og 1932—35, for Brugsforen. i Hjallerup fra 1930 og for Repræsentantskabet i Sæby Slagteri fra 1938. Medl. af Best. f. Løsørebrand-

kassen for Hjørring Amt og Kjær Herreds gens. Brandforsikring fra 1935.

Adresse: »Tolstrupgaard« pr. Hjallerup.

Nørgaard, Mikkel, Gaardejer; f. 24. Nov. 1880 i Elso Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Peder Chr. Nørgaard og Hustru Sidsel Marie, f. Kjeldgaard; gift (19. April 1907) m. Marie Søndergaard. Elev paa Jebjærg Højskole 1900. Fmd. f. Andelsmejeriet i Lødderup siden 1933; Sognefoged for Lødderup Sogn 1914—27. I Sogneraadet fra 1925—33. Medl. af Menighedsraadet i Lødderup Sogn gennem 20 Aar.

Adresse: Fredsø pr. Nykøbing M.

Nørgaard, Møller, Landstingsmand, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 25. Dec. 1872 i Nørgaard, Vraa; Søn af Gdr. Niels Jensen og Hustru Inger Marie, f. Mogenssen; gift (30. Aug. 1900) m. Astrid Terkelsen. Elev paa Vraa Højskole 1889 og 1894. Landbrugskandidat 1899. Fmd. f. Hjørring Amts landøk. Selskab 1913—34, Driftslaaneforeningen i Hjørring Amt, Vraa Andelsmejeri 1924—37, Vraa Bank fra 1925 og Smørekseportforeningen »Danish Dairies« fra 1937. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Ldbfr. 1913—34 og Akkordudvalget for Hjørring Amt.

Adresse: Dyrslægegaarden, Vraa.

Nørgaard, N., Gaardejer; f. 30. Aug. 1884 i Timring Sogn; Søn af Gdr. Jens Christensen og Hustru Mariane, f. Laursen; gift (17. Maj 1917) m. Marie Espersen. Fmd. f. Andelsmejeriet »Nordsalling« i 4 Aar, for Skive Andels-Kreatureksportforening i et Aar. Fmd. f. Kvægavlforeningen i Selde Sogn.

Adresse: »Konradsborg«, Selde pr. Roslev.

Nørgaard-Pedersen, Chr., Konsulent; f. 19. Nov. 1904 i Skern; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Anna, f. Enevoldsen; gift (28. Marts 1937) m. Signe Jensen. Elev paa Borris Landbrugsskole 1926—27 og Korinth Landbrugsskole 1930. Landbrugskandidat 1933. Planteavlskonsulent for Kalø-Knebelvig Ldbfr.

Adresse: Rønde.

Nørholm, Christen Alfred, Konsulent; f. 16. Aug. 1902 i Asferg v. Randers; Søn af Gdr. Søren Nørholm og Hustru Ane Margrethe, f. Jensen; gift (26. Maj 1928) m. Eli Solweyg Laurson. Elev paa Askov Højskole 1921—23. Landbrugskandidat 1926. Fra 1926—31 Ass. i Planteavl og Husdyrbrug i Horsens Landbrugsforening. Konsulent i Regnskabføring, Fjerkræavl og Frugtavl i samme Forening. Fra 1935—33 Konsulent for Danmarks Erhvervsfrugtavlforening. Siden 1938 Sekr. for Danske Frugtavlernes Salgsorganisation og Tilsynsførende v. Foreningens Frugtaktion i Aarhus. I 1938 valgt som Revisor i Fællesforeningen for F. D. B.

Adresse: Gedved pr. Horsens.

Nørregaard, Anders Stavad, Proprietær; f. 5. Marts 1878 i V. Hjermitzlev; Søn af Gdr. Chr. Stavad og Hustru Dorthea Marie, f. Nørregaard; gift (23. April 1909) m. Otilie Ottesen. Elev paa Uldum Højskole 1899. Fmd. for Andelsmejeriet »Victoria«, Skallerup. Medl. af Best. for Handels- og Landbrugsbanken i Hjørring, for Nordjydsk Kreatureksport, Aalborg og i

Repræsentantskabet for »Danish Dairies«. Var Medl. af Sogneraadet i 8 Aar.

Adresse: »Villerup Hovedgaard« pr. Sønderlev.

Prlm. 1923. Direktør for Fyns Andels Fjerkræslagteri fra 1935.

Adresse: Christiansvej 22, Svendborg.

Nørregaard, Marius, Gaardejer; f. 13. Juli 1882 i Jordløse; Søn af Gdr. Lars Hansen-Nørregaard og Hustru Johanne, f. Petersen. Fmd. f. Jordløse Andelsmejeri fra 1929 og flere lokale Hverv.

Adresse: Jordløse.

Nørrelund, Asbjørn Jørgensen, Direktør; f. 4. Sept. 1881 i Asperup Sogn; Søn af Gdr. Jørgen Nørrelund og Hustru Anne Margrethe, f. Knudsen; gift (7. Maj 1910) m. Margrethe Knudsen. Art. 1901. Cand. jur. 1907. Sagførerfuldm. 1907—09. Kontorchef i Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring 1909, Underdirektør 1919, Direktør 1935.

Adresse: Rathsacksvej 1, Kbhvn.

Nørregaard Rasmus, Gaardejer; f. 13. Maj 1880 i Koldt; Søn af Sognef., Gdr. Søren Peter Madsen og Hustru Ane Marie, f. Sørensen; gift (6. April 1913) m. Petrine Pedersen. Elev paa Ask Højskole 1900—1901. Fmd. f. Borumlund Andelsmejeri fra 1927, Borum-Lyngby Sparekasse fra 1918 og Sogneraadet 1921—34. Medl. af Best. f. Hammel Slagteri fra 1925 og Andels-Foderstofforeningen fra 1936. Sognefoged 1915—21. Repræsentant for Andelsbankens Aarhus-Afdeling.

Adresse: Borum pr. Mundelstrup.

Nørskov, Laust Laustsen, Gaardejer, Folketingsmand, R. af Dbg.; f. 22. Jan. 1883 i Nørskovgaard, Bjerregrav; Søn af Gdr. Ole Nørskov og Hustru Ane, f. Alexandersen; gift (3. Okt. 1914) m. Elise Degn. Elev paa Ollerup Højskole 1901—02 og Asmildkloster Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Selskabet »Hedebruget«, A/S Asmildkloster Landbrugsskole og Bjerregrav m. fl. Sognes Plante forening. Medl. af Repræsentantskabet for Det danske Hedeselskab, i Best. for Folkekuranstalten v. Hald og Viborg Amts landøkon. Forening. Folketingsmand for Løvelkredsen fra 1914.

Adresse: Nørskovgaard, Møldrup.

Nørregaard, Svend Aage, Direktør; f. 10. Febr. 1908 i Svendborg; Søn af Snedker H. Nørregaard og Hustru Jenny Marie, f. Vejrbæk; gift (30. Maj 1935) m. Ane Kathrine Gundersen.

Nørstrup, Jens, Gaardejer; f. 25. Febr. 1878 i Hou, Aalborg Amt; Søn af Gdr. Jens Nørstrup og Hustru Maren, f. Nielsen. Fmd. for Hou Andelsmejeri, Ulsted, fra 1938 og fl. a. Hverv.

Adresse: Hou, Ulsted.

Offersen, Jens Nørgaard, Gaardejer; f. 21. April 1893 i Vinding v. Holstebro; Søn af Gdr. Niels Offersen og Hustru Else Marie, f. Nørgaard; gift (18. Febr. 1920) m. Herdis Rasmussen. Elev paa Ollerup Højskole 1913—14 og Ladelund Landbrugsskole 1916—17. Sekretær i Hindholm Ldbf. fra 1936. Sogneraadsm. fra 1933. Fmd. f. Fyns Kulindkøbsforening fra 1938. Adresse: Revninge.

Offersen, Niels, jun., Gaardejer; f. 25. Marts 1890 i Vinding Sogn; Søn af Konsulent Niels Offersen og Hustru Else Marie, f. Nørgaard; gift (9. Okt. 1914) m. Sidsel Toustrup Pedersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1911—12. Fmd. f. Andelsmejeriet »Sørvad« siden 1920 og for Avlscentrerudvalget i Ringkøbing og Ribe Amts 6. Distrikt. Fmd. f. Hesteavlforeningen for Vinding-Vind, for Foderstof- og Gødningsforeningen. I Best. for Videbæk Kartoffelmelfabrik og i Best. f. Dansk Andels Smørexportforen. siden 1923. I Repræsentantskabet for Andelsbanken. Med. af Best. f. Struer Svineslagteri. Vurderingsmand i Vest- og sønderjydske Kreditforening for Vinding Sogn. I Kredsledelsen for Andelsbankens Afd. i Struer. Medl. af Menighedsraadet for Vinding Sogn og for Sogneraadet i 8 Aar. Adresse: Sørvad.

Okholm, Laurits, Gaardejer; f. 12. Febr. 1881 i Vester Vedsted Sogn, Ribe Amt; Søn af Gdr.

Anders Lassen Nielsen Okholm og Hustru Ingeborg, f. Petersen. Elev paa Vester Vedsted Efterskole 1897—98 og Ryslinge Højskole 1911—12. Dalum Landbrugsskole 1902—03. Ass. v. Forsøgslaboratoriet 1903—04. Fmd. f. Salling Ldbf. fra 1938 og Næstfmd. i samme i 6 Aar forud. Fmd. f. Højslev Mejerikreds Læplantningslaug; Næstfmd. f. Skive Andels Kreatureksportforening. Fmd. f. Andelsmejeriet »Højslev« 1925—29 og Fmd. for Salling Ldbf. Kartoffelsektion. Modtog i 1916 Landhusholdningsselskabet Prisbelønning for Skriftet »Kvægfødning«.

Adresse: Søby Møllegaard, Højslev St.

Olesen, Anker, Mejeribestyrer; f. 17. Maj 1889 i Sindal; Søn af Gdr. Lars Olesen og Hustru Elise, f. Klitten; gift (22. Okt. 1929) m. Marga Søndergaard. Elev paa Djurslands Folkehøjskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1911—12. Fmd. for Hjørring Amts Mejeristforening. Adresse: Skallerup pr. Sønderlev.

Olesen, Christian Henrik, Direktør i A/S »De danske Spritfabrikker«, K.² af Dbg., D.M.; f. 31. Jan. 1885 i Kbhvn.; Søn af Etatsraad C. A. Olesen og Hustru Nikoline, f. Nielsen; gift (25. Febr. 1921) m. Anna Claritte Louise Caroline Hertha de Mylius. Art. 1903. Studieophold i Udlandet 1906—08. Fmd. f. Landsforeningen »Dansk Arbejde«. Medl. af en Række af Regeringen nedsatte Kommissioner og Raad som f. Eks. Arbejdsledelsesraadet (1932) og Produktion- og Raastofudvalget (1937). Har skrevet forsk. Artikler og Pjecer om samfunds- og erhvervsøkonomiske Spørgsmaal. Adresse: Havnegade 29, Kbhvn.

Olesen, Jens Einar, Underdirektør; f. 10. Dec. 1898 i Aarhus; Søn af Portner Chr. M. Olesen og Hustru Nikoline, f. Johansen; gift (12. Juli 1923) m. Edith Hansen. Ansat i Jydsk Andels Foderstofforretning 1914 og Underdirektør fra 1932. Medl. af Kbhvn.s Bedømmelses- og Vold-

giftsudvalg for Korn- og Foderstofhandelen.
Adresse: Jydsk Andels-Foderstofforretning,
Axelborg.

delsmejeri, Vraa, fra 1934. Har været Medl. af
Sogneraadet i 8 Aar.
Adresse: »Smidstrupgaard«, Vraa.

Olesen, Kristen Marinus, Husmand; f. 14. Maj
1892 i Simested; Søn af Husmd. Ole Olesen og
Hustru Kristine, f. Kristensen; gift (13. Febr.
1915) m. Martine Knudsen. Fmd. f. Midthim-
merlands Husmandskreds. Medl. af Best. f. Nør-
ager Mejeri og Nørager Brugsforening (Regn-
skabsfører).

Adresse: Ømark, Nørager.

Olesen, Ole Bachmann, Direktør; f. 30. Marts
1899 i Astrup; Søn af Hmd. Johan Olesen og
Hustru Bertine, f. Larsen; gift (22. Maj 1926)
m. Astrid Olga Hansen. Elev paa Horne Høj-
skole 1917—18, Haslev Landbrugsskole 1919—20
og Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskan-
didat 1923. Konsulent f. Dronninglund Herreds
Ldbf. og Hmd.kreds 1925—34. Direktør for An-
delskartoffelmelsfabr. »Vendsyssel« i Dybvad fr.
1933. Konsulent og Sekretær for De danske
Kartoffelmelsfabrikkers Forsøgs- og Fremavls-
virksomhed.

Adresse: Dybvad.

Olesen, Laurits, Gaardejer; f. 18. Okt. 1885 i
Bredsten; Søn af Gdr. Daniel Olesen og Hustru
Ane Mette, f. Gregersen; gift (6. Maj 1914). Elev
paa Frederiksborg Højskole 1905—06 og Lade-
lund Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Vejle
Andelsmejeri til Nedlæggelsen Nytaar 1939 som
Følge af Vejle-Mejeriernes Centralisering. Regn-
skabsfører for Vejle Amts Ldbf. fra 1934. Des-
uden flere lokale Hverv.

Adresse: Hornstrup pr. Vejle.

Olesen, Mads, Gaardejer; f. 23. Aug. 1885 i
Smidstrupgaard; Søn af Gdr. Jens Olesen og
Hustru Ane, f. Christensen; gift (6. Nov. 1914)
m. Magdalene Rubech. Fmd. for Smidstrup An-

Olesen, Peder, Proprietær; f. 10. April 1895 i
Abildholt; Søn af Propr. Jens Olesen og Hu-
stru Marie, f. Olsen; gift (30. Marts 1930) m.
Kristine Thomsen. Elev paa Møller Højskole
1912—13 og 1916—17. Fmd. for Hølund Andels-
mejeri, Gandrup, fra 1934.

Adresse: Abildholt, Gandrup.

Olesen, Peder, Sekretær, Husmand; f. 4. Marts
1885 i Ørbæk; Søn af Hmd. Peder Olesen og Hu-
stru Sara Kirstine, f. Larsen; gift m. Karen Pe-
tersen. Fmd. f. Ørbæk Sogns Hmdf. fra 1918.
Medl. af Best. f. De samv. fynske Hmdfr. fra

1932 og Nyborg og Omegns Hmdf. fra 1918. Medl. af Grundforbedringsudvalget for Svendborg Amt. Fmd. f. Ørbæk Sogns faglige Aftenskole. Har desuden en Del lokale Tillidshverv.

Adresse: Ørbæk, Fyn.

Olesen, P. Lars, Gaardejer; f. 14. Febr. 1875 i Horne; Søn af Gdr. Ole Mikkelsen og Hustru Johanne Marie, f. Mikkelsen; gift (29. Febr. 1897) m. Jacobine Jensen. Fmd. f. Uggeby Andelsmejeri fra 1929. Medl. af Sogneraadet fra 1917, dog ikke i 1929—33.

Adresse: Uggerby, Hjørring.

Olesen, Søren, Gaardejer; f. 4. Dec. 1883 i Bredsten; Søn af Gdr. Christen Olesen og Hustru Ane Kirstine, f. Sørensen; gift (4. Dec. 1909) m. Ane Kirstine Boldsen. Elev paa Ollerup Højskole 1900—01 og Tune Landbrugsskole 1903—04. Landbrugskandidat i 1906. Fmd. f. Egtved Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. f. Egtved Sparekasse. Amtsraadsmedl. fra 1935. Har været Sogneraadets fmd. i 11 Aar fra 1913—24.

Adresse: Hjelmdrup pr. Egtved.

Olesen, Søren Nygaard, Konsulent; f. 12. Aug. 1906 i Viborg; Søn af Hmd. Ole Olesen og Hustru Jacobine Kristine, f. Nygaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1927—28 og Ladelund Landbrugsskole 1928—29. Landbrugskandidat 1932. Ass. v. Ldbfr.s Arb. og Lærer. Konsulent for De sydfynske Hmdfr. fra 1937.

Adresse: Skattergade 54, Svendborg.

Olrik, Jørgen, Museumsinspektør, R. af Dbg.; f. 10. Aug. 1875 paa Frederiksberg; Søn af Kunstmaler, Prof. Henrik Olrik og Hustru Hermina, f. Valentiner; gift (1. Nov. 1898) m. Hede-vig Louise West. Art. 1892. Cand. mag. 1898. Fmd. f. Foreningen »Danmarks Folkeminder« og Selskabet for dansk Kulturhistorie. Medl. af Best. f. Dansk Landbrugsmuseum og Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie. Adm. Inspektør for Dansk Folkemuseum (Nationalmuseets 3. Afd.).

Adresse: Broholms Allé 12 C, Charlottenlund.

Olsen, Anders Peter, Gaardejer; f. 18. Maj 1867 i Kildebrønde; Søn af Gdr. Ole Petersen og Hustru Bodil, f. Andersdatter; gift (April 1895) m. Ane Hansen. Elev paa Hindholm Højskole og Tune Landboskole. Fmd. f. Korskilde Andelsmejeri 1915—32.

Adresse: Kildebrønde, Taastrup.

Olsen, Carl, Gaardejer; f. 3. Febr. 1877 i Haslev; Søn af Parc. Ole Larsen og Hustru Sofie, f. Rasmussen. Fmd. f. Borup Andelsmejeri 1922—37.

Adresse: Borup, Rønnede.

Olsen, Frits, Sekretær, Redaktør; f. 19. Okt. 1898 i Kvarmløse pr. Tølløse; Søn af Gdr. Peter Olsen og Hustru Hansine, f. Rasmussen; gift (22. Febr. 1928) m. Hertha Johanne Iversen. Elev paa

Høng Højskole 1915—16 og Tune Landboskole 1918—19. Landbrugskandidat 1921. Ass. i Planteavl og Konsulent i Græsmarksdrift for De sjæll. Ldbfr.s Græsmarkssektion. Derefter Sekretær for De sjæll. Ldbfr. og Redaktør af Sjællands Stifts Landbrugstidende.

Adresse: Strandboulevard 25², Kbhvn. Ø.

Olsen, Hans Kristian, Konsulent; f. 12. Nov. 1890 i Hannehoved v. Frederiksværk; Søn af Hmd. Hans Olsen og Hustru Karen Marie, f. Olsen; gift (3. Nov. 1916) m. Astrid Mathilde Pedersen. Elev paa Ørsted Landbrugsskole 1908—09 og Høng Landbrugsskole 1911. Landbrugskandidat 1913. Ass. v. Tystofte Forsøgsstation, Lærer paa Næsgaard og Konsulent for Salling Ldbf. Planteavlskonsulent for Foreningen af jyske Ldbfr. 1917—19 og for De samv. fynske Ldbfr. fra 1929. Fmd. f. Kemikalieudvalget fra 1931, for Foreningen af danske Landbrugskon-sulenter fra 1937 og for Statens Redskabsudvalg fra 1938.

Adresse: Vindegade 72, Odense.

Olsen, Jacob Frederik, Gaardejer; f. 3. April 1873 i Asnæs; Søn af Gdr. Jens Olsen og Hustru Sofie, f. Olsen; gift (25. Maj 1901) m. Marthine Kirstine Hansen. Elev paa Ryslinge Højskole. Fmd. f. Søbjerg Andelsmejeri i 20 Aar og forsk. andre Tillidsposter.

Adresse: »Almehøjgaard«, Nyrup pr. Nykøbing Sj.

Olsen, Jens Peter Alfred, Proprietær; f. 21. Juli 1890 i Asperup; Søn af Propr. Wisbæk Olsen og Hustru Kirstine, f. Rasmussen; gift (19. Nov. 1914) m. Karen Hansen. Prælm.eks. Elev paa Ryslinge Højskole 1907—07. Løjtnant 1915. Fmd. for Vestfyns Salgsforening for Avlsdyr og Husdyrbrugsudvalget i Vends Herreds Ldbf. Medl. af Best. og Kontroludv. i Vends m. fl. Herreders Landbospare- og Laanekasse.

Adresse: Kaasberggaard pr. Middelfart.

Olsen, Jens Peder Marius, Gaardejer; f. 16. Juli 1880 i Uggerslev; Søn af Gdr. Peder Olsen og Hustru Ane Kirstine, f. Christensen; gift (14. April 1908) m. Martha Andrea Madsen. Elev paa Ollerup Højskole 1898—99 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Skamby Andelsmejeri fra 1926 og for Skamby Foderstofforening. Næstfmd. f. Skamby Sogneraad 1921—29.

Adresse: Skamby.

Olsen, Jens Rasmus, Gaardejer; f. 1. Juli 1897 i Kvarmløse; Søn af Gdr. Peter Olsen og Hustru Hansigne, f. Rasmussen; gift (4. Maj 1923) m. Ingrid Petersen. Elev paa Høng Højskole 1914—15 og Sydsjællands Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Langholm Andelsmejeri fra 1928. Medl. af Best. f. Holbæk Amts Ldbf. 1928—33.

Adresse: Kvarmløse pr. Tølløse.

Olsen, Jens Peder, Gaardejer; f. 26. Maj 1899 i Daastrup; Søn af Gdr. Søren Olsen og Hustru Anna Kathrine, f. Hansen; gift (26. Maj 1927) m. Sofie Christensen. Elev paa Faarevejle Højskole 1920 og Haslev Landbrugsskole 1927. Studierejse til Canada og U. S. A. 1924. Fmd. f. De samv. Svineavlscentre for Sjælland, Loll.-Falster og Bornholm.

Adresse: Avlscentret Daastrup, Daastrup pr. Viby Sj.

Olsen, Johs., Gaardejer; f. 25. Juli 1883 i Tanderup; Søn af Gdr. Hans Olsen og Hustru Margrethe, f. Villadsen; gift (23. Nov. 1909) m. Dorthe Olsen. Elev paa Vejlbj Højskole 1907—08. Fmd. for Brundby Andelsmejeri 1926—35, for Tranebjerg Vandværk og Sogneformand for Udflytternes Brandforsikring. Medl. af Best. for Samsø belgiske Hesteavlforening, for Samsø Folketidende og Kallundborg Folkeblad samt i Tilsynsraadet for Samsø Sparekasse.

Adresse: Søvang pr. Tranebjerg, Samsø.

Olsen, Jørgen Martin, Konsulent; f. 19. Maj 1883 i Tjustrup; Søn af Gdr. N. C. Olsen og Hu-

stru Sofie Amalie, f. Sørensen; gift (22. April 1910) m. Valborg Elfrida Jensen. Elev paa Børkop Højskole 1902—03 og Tune Landboskole 1904—05. Planteavlskonsulent for Slagelseegens Ldbf. og Sorø Amts landøk. Selskab fra 1913. Fmd. f. Fællesudvalget for Fjerkrævlen i Sorø Amt fra 1937.

Adresse: Slagelse.

Olsen, Laurits, Gaardejer; f. 22. Marts 1879 i Skaverup; Søn af Gdr. Anders Olsen og Hustru Sofie, f. Jensen; gift (20. Okt. 1917) m. Christine Jørgensen. Fmd. f. Svinninge Andelsmejeri, Nr. Asmindrup. Medl. af Best. f. Asmindrups Sparekasse og for Odsherreds Slagteri.

Adresse: Parcelgaarden pr. Nr. Asmindrup.

Olsen, Marinus, Konsulent; f. 5. Okt. 1878 i Try, Dronninglund; Søn af Gdr. Peter Christian Olsen og Hustru Marie, f. Pedersen; gift (12. Maj 1908) m. Gertrud Marie Skovfoged. Elev paa Høj- og Landbrugsskole. Konsulent i Husdyrbrug i Fællesledelsen fra 1903 og senere Konsulent i Planteavl for Fredericia og Omegns Ldbf. Medl. af Best. f. Konsulentforeningen fra 1923 og senere for Konsulentforeningens Understøttelses- og Forsørgelseskasse. Medl. af Grundforbedringsudvalget for Vejle Amt.

Adresse: Pjedsted.

Olsen, Niels, Gaardejer; f. 28. April 1879 i Korsager, Hørby; Søn af Gdr. Niels Olsen og Hustru Ane Marie, f. Olsen; gift (8. Dec. 1904) m. Maren Sofie Christensen. Fmd. f. Gærum Andelsmejeri fra 1929.

Adresse: Mellergaard pr. Frederikshavn.

Olsen, Ole Fr., Sognefoged, R.; f. 12. Marts 1877 i Blangsløv; Søn af Gdr. Anders Olsen og Hustru Ane, f. Christiansen; gift (22. Nov. 1907) m. Maren Sofie Andersen. Elev paa Sorø Højskole 1895—96 og Askov udvidede Højskole 1903—04. Dalum Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Akts. Sydsjællands Landbrugsskole, for

Akts. Næstved Tidende, for Overformynderiets Laanebestyrelse i Præstø Amt og fra 1926—38 f. Sydsjællands Ldbf. Medl. af Best. f. De samv. sjællandske Ldbfr. og af Best. for Akts. Næstved Diskontobank.

Adresse: Blangsløv pr. Lou.

Olsen, Ole Laurits, Husmand; f. 10. Dec. 1888 i Rørvig; Søn af Husmd. Laurits Olsen og Hustru Cornelia, f. Larsen; ugift; Elev paa Frederiksborg Højskole 1910—11, Kontrolkursus paa Tune Landboskole 1911, Dalum Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. St. Hedingekredsens Hmdfr. Medl. af Forsøgsudvalget for Svineforsøgsstationen i Haarlev og af De samv. sjæll. Hmdfr.s Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: L. Linde, Haarlev.

Olsen, Ole, Peter, Forpagter; f. 7. April 1871 i Brøndbyvester; Søn af Gdr. Niels Olsen og Hustru Mette, f. Willumsen; gift (28. Juni 1900) m. Susanne Constance Thomsen. Elev paa Hindholm Højskole 1888—89 og Lyngby Landboskole 1893—94. Fmd. f. Tolvmandsforeningen for Tølløse og Omegn fra 1932. Medl. af Landbrugsmi- nisteriets Hørudvalg.

Adresse: Aastrup pr. Tølløse.

Olsen, Ole Peter, Gaardejer; f. 19. Febr. 1886 i Tømmerup v. Kalundbog; Søn af Gdr. Niels Olsen og Hustru Laurence, f. Pedersen; gift

(24. Marts 1916) m. Anna Kristensen. Elev paa Høng Højskole 1905—06 og Høng Landbrugs-skole 1912—13. Fmd. f. Spangsbro Andelsmejeri 1930—36 og for Ubberup Foderstofforening fra 1933.

Adresse: Istedbjerggaarden, Kalundborg.

Olsen, Ole Peter Chr., Gaardejer; f. 3. Dec. 1878 paa Torstholm; Søn af Gdr. Hans Olsen og Hustru Mette Christensdatter; gift (11. Febr. 1921) m. Alma Christensen. Elev paa Sorø Højskole 1900—01. Fmd. f. Hedelykke Andelsmejeri 1935—37 og for den lokale Gødningsforening. Vurderingsmd. til Ejendomsskyld.

Adresse: Torstholm, Hedehusene.

Olsen, Peder, Gaardejer; f. 31. Marts 1885 i Toftgaard, Gaaser; Søn af Gdr. Chr. Olsen og Hustru Marie, f. Thomsen Koch; gift (20. Aug. 1913) m. Poulina Gade. Elev paa Testrup Højskole 1905—07 og Korinth Landbrugsskole 1908—09. Fmd. for Holtet Andelsmejeri fra 1937 og har desuden tidligere været Fmd., ialt i ca. 10 Aar. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Har været i Sogneraadet i 8 Aar og har haft forskellige andre lokale Tillidshverv.

Adresse: Gaaser, Gandrup.

Olsen, Peter, Parcellist; f. 21. Okt. 1881 i Kirkerup; Søn af Husmd. Hans Olsen og Hustru Stine, f. Pedersen; gift (15. Nov. 1912) m. Hermine Gross.. Fmd. f. Sorøkretdens Hmdf. fra 1930, Sorø Amts Driftslaane forening fra 1934 og fl. lokale Hverv.

Adresse: Snæslev, Fuglebjerg.

Olsen, Peter, Gaardejer; f. 17. Nov. 1886 i Esbønderup Sogn; Søn af Gdr. Hans Olsen og Hustru Birgitte, f. Hansen; gift (31. Maj 1912) m. Sigrd Jensen. Elev paa Lyngby Landboskole. Fmd. f. Havreholm Andelsmejeri.

Adresse: Ravnegaard, Havreholm pr. Hornbæk.

Olsen, Peter Geert, Konsulent, Gaardejer; f. 21. Juli 1889 i Jerslev v. Kalundb.; Søn af Bmd. Erik Olsen og Hustru Kristine, f. Larsdatter; gift (26. Nov. 1927) m. Nanna Frederiksen. Elev paa Folkehøjskolen i Askov 1912—13 og Slangstrup Landbrugsskole 1913—14. Landbrugskandidat 1917. Lærer v. Slangstrup Landbr.skole 1917—20, siden 1920 Planteavlskonsulent for Sorøegnens Ldbf.

Adresse: »Tuelsborg«, Sorø.

Olsen, Rasmus Albert, Gaardejer; f. 10. Nov. 1882 i Asperup; Søn af Gdr. Anders Olsen og Hustru Karen, f. Andersen; gift (25. Febr. 1909) m. Astrid Lendvig. Elev paa Vesterdal Højskole. Fmd. for Baaring Andelsmejeri fra 1932 og for Baaring-Asperup Vandværk. Repræsentant i Bogense Slagteri. Vurderingsmand i Asperup Brandkasse.

Adresse: Asperup Enggaard pr. Asperup.

Olsen, Severin, Direktør; f. 28. Nov. 1878 i Kvols Sogn; Søn af Gdr. og Sognefoged P. Chr. Olsen og Hustru Dorthe Marie, f. Madsen; gift (2. Okt. 1902) m. Katrine Thovgaard. Kursus paa Ladelund Landbrugsskole. Direktør for Viborg Andels Kreatureksportforening. Fmd. for Repræsentantskabet i Kredittforeningen i Aalborg, for Repræsentantskabet i Privatbanken for Viborg og Omegn og for Sparkjær Andelsmejeri. Medl. af Taarup-Kvols-Borris Kommunes Sogneraad i 12 Aar. Sognefoged for Borris Sogn gennem 27 Aar. Medl. af Menighedsraadet i Borris Sogn og Kirkeværge.

Adresse: Sparkjær St.

Olsen, Thorvald, Gaardejer; f. 4. Febr. 1882 paa Tværsgaard, Bjerre; Søn af Gdr. Jørgen Olsen og Hustru Anna, f. Lund; gift (18. Dec. 1917) m. Kirstine Frandsen Haughuus. Elev paa Mallings Højskole 1903—04. Fmd. f. Regnskabs-

udvalget under Horsens Ldbf. fra 1935. Revisor i Mejeriet. Medl. af Sogneraadet 1929—37.
Adresse: Tværsgaard, Hornsyld.

Olsen, Valborg Elisabeth, Forstanderinde; f. 31. Dec. 1893 i Birket; Datter af Propr. Johan Alfred Olsen og Hustru Anna, f. Rasmussen; ugift. Elev paa Vordingborg Husmoderskole 1913. Lærerindeeksamen fra Suhrske Seminarium; Husholdningslærerinde sammesteds 1920 og paa Vældegaard Husholdningsskole. Forstanderinde for Vordingborg Husmoderskole fra 1929. Kasserer i Foreningen for Husholdningsskoler i Danmark.

Adresse: Vordingborg Husmoderskole, Vordingborg.

Olufsen, A., Godsejer; f. 3. Maj 1901 i Gimsing Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Godsejer Peter Olufsen og Hustru Anna, f. Hansen; gift (27. Juli 1927) m. Karen Vindfeldt Jensen. Præliminæreks. 1917. Landbrugscandidat 1921. I Repræsentantskabet for Hedeselskabet; Næstfmd. i Akts. Fil-Sø. Medl. af jydsk Ldbfr. Græsmarksudvalg. I Repr.skabet for den alm. Brandforsikring for Landbygninger. Ejer af »Quistrup« siden 1. Juli 1935.

Adresse: »Quistrup« pr. Struer.

Omann, H. S., Mejeribestyrer; f. 14. Sept. 1877 i Vejlbj Sogn, Vejle Amt; Søn af Smed Søren

Hansen Omand og Hustru Anna Katrine Jacobsen; gift m. Annette Nicoline Overgaard. Mejeribestyrer paa Aalestrup 1899—1900 og paa Højslev Andelsmejeri siden 1900. Fmd. f. Viborg Amts Mejeristforening siden 1921. Revisor i Skive Sparekasse. I Best. f. Nordjydsk Smørekspportforening. Medl. af Menighedsraadet i Højslev Sogn.

Adresse: Højslev pr. Højslev.

Orla-Jensen, Sigurd. Professor v. Danmarks tekn. Højskole. K. D.M. p.p; f. 28. Nov. 1870 i København; Søn af Gross. Jens Jensen og Hustru Alethe, f. Walther; gift (9. Dec. 1910) m. cand. polyt. Anna Dorthea, f. Gjerulff. Cand. polyt. 1893. Ass. v. Carlsberg-Laboratoriet 1893—94. Forstander for den svejtsiske Mælkerforsøgsstation. Dr. phil. 1904. Prof. v. Polyteknisk Lærestanstalt 1908. Tidl. Medl. af Statens Mejeriudvalg. Holdt Forelæsninger og udgivet Afhandlinger og Lærebøger om Mælkerikemi og Mælkebakteriologi. Medl. og Æresmedl. i en Række udenl. vidensk. Selskaber og af Det kgl. danske Videnskaberne Selskab, m. m.

Adresse: Sølvgade 83, Kbhvn.

Ottosen, Gunnar, Gaardejer; f. 1. Marts 1907 i Aunslev; Søn af Gdr. H. O. Ottosen og Hustru Karen Marie, f. Andersen; gift (8. Sept. 1932) m. Gudrun Margrethe Jeppesen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1928—29. Fmd. f. Planteavl-

udvalget i Nyborg og Omegns Ldbf. fra 1934 og for Kontrolforeningen fra 1934.

Adresse: Ravnsbjerggaard, Ullerslev.

Ottzen, Christian, Mejeribestyrer; f. 5. Aug. 1867 i Kbhvn.; Søn af Bødkerm. Chr. Johan Ottzen og Hustru Kristine, f. Larsen; gift (27. April 1895) m. Karen Marie Jacobsen. Elev paa Tune Landboskole 1884—85. Fmd. for Dansk Mejeristforenings Odense Amtskreds, Danmarks Fjerkræavlerforenings Odense Amtskreds, Fyns Landbosygeforening og Veflinge Andelselektricitetsforening. Medl. af Best. f. Dansk Mejeristforenings Ulykkesforsikring.

Adresse: Veflinge.

Ousen, Christian Peter, Kredsdyrlæge, R. af Dbg.; f. 24. Sept. 1867 i Kbhvn.; Søn af Dyrlæge N. P. Ousen og Hustru Alfrida, f. Møller; gift (3. Juni 1931) m. Agnethe Frederiksen. Kredsdyrlæge. Næstfmd. i Kredsbestyrelsen for Holbæk Amts økonomiske Selskab.

Adresse: Vig.

Overgaard, B. V. A., Proprietær; f. 6. Maj 1874 i Hvidbjerg Sogn; Søn af Propr. Jacob Overgaard og Hustru Anna Kirstine, f. Villadsen; gift (11. Dec. 1916) m. Deodata Lund. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1896. I Best. for det Thylandske Landøkonomiske Selskab. Dommer ved Ungskuerne i en længere Aarrække. Amtsdommer for Korthornskvæg i Viborg og Thisted Amter. Fmd. for Hvidbjerg Bank. I Tilsynsraadet for Hvidbjerg Sparekasse.

Adresse: »Hindslev« pr. Hvidbjerg.

Overgaard, Hans, Proprietær; f. 18. Febr. 1883 i Stautrup, Kolds Sogn; Søn af Gdr. Ove Nielsen og Hustru Oveline, f. Knudsen; gift (7. Marts 1915) m. Ellen Beck. Elev paa Ask Højskole 1901—02, Malling Landbrugsskole 1902—03 og Askov Højskole 1909—10. Tidl. Sogneraad-fmd. Fmd. f. Kalø-Vig Hesteavlforening. Medl. af Best. f. Landbosparekassen i Aarhus (Til-

synsraadet), for Stambogsføringen for jyske Heste og for Hadsten Hesteavlforening.

Adresse: Asmusgaard, pr. Lystrup.

Overgaard, Jesper Christensen, Forstander, R.; f. 8. Dec. 1880; Søn af Gdr. Christen Overgaard og Hustru Else Kirstine, f. Hansen; gift (13. Maj 1910) m. Hedeveg Leegaard. Elev paa Askov Højskole 1900—01 og 1901—02 og Tune Landboskole 1902—03. Landbrugskandidat 1905. Till. Eks. i Planteavl 1906. Lærer paa Borris Landbrugsskole 1907—08. Konsulent i Planteavl for Ribe Amts vestre Ldbf. 1908—09. Forstander for Ladelund Landbrugsskole fra 1909. Fmd. f. Kolding Omegns Ldbf. m. fl. lokale Foren., Udvalget for det landøkonom. Driftsbureau, Statens Planteavlsudvalg og for Landbo- og Husmandsforen.s Kontroludvalg. Medl. af Best. f. Banken for Brørup og Omegn, Laurits Andersens Fond, Vridsløse og Nyborg Straffeanstaltens forenede Fængselselskab og Aarhus Universitets økonom. Institut m. m.

Adresse: Ladelund pr. Brørup.

Overgaard, Johannes Nielsen, Gaardejer; f. 27. Maj 1888 i Stautrup; Søn af Gdr. Ove Nielsen og Hustru Oveline, f. Knudsen. Elev paa Hesselballe Højskole 1903, Askov Højskole 1907 og Malling Landbrugsskole 1909. Fmd. f. Kvægavlsforen. Jydens Haab fra 1920, Stautrup Lokalforening fra 1917, Ning Herreds Hesteavlforening fra 1936 og Stautrup Vandværk fra 1935. Medl. af Best. f. Aarhus Hesteavlforening og for Aarhusegnens Mergelselskab.

Adresse: »Overgaarden«, Stautrup.

Overgaard, Knud Ove Nielsen, Proprietær; f. 29. Sept. 1875 i Stautrup; Søn af Gdr. Ove Nielsen og Hustru Oveline, f. Knudsen; gift (26. Juli 1912) m. Rigmor Nielsen. Elev paa Viby Højskole 1893—94 og Malling Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Kvægavlsforeningen Jydens Haab 1914—19, Aarhusegnens Hesteavlforening 1919—34, Amtshingsteskuekommissionen fra 1933 og Hingsteforsikringen »Jylland« fra 1931.

Medl. af Best. f. Aarhus Amts landøkonomiske Selskab fra 1923, Næstfmd. fra 1930. Medl. af Best. f. De samv. jydsk Hesteavlforeninger fra 1935, Næstfmd. fra 1937. I Forretningsudvalget for den folkelige Forsamlingsbygning i Aarhus fra 1935, Næstfmd. fra 1938. Tidl. Medl. af Stats-skuekommissionen.

Adresse: Skibbygaard pr. Ormslev.

Overgaard, Peder, Gaardejer; f. 14. Jan. 1879 i Skyum Sogn; Søn af Gdr. Anders Kortegaard og Hustru Ane, f. Christensen; gift (28. April 1905) m. Mariane Knakkegaard-Møller. Kass. for Ldbf. »Nordthy«. I Best. f. Thisted Andelsvineslagteri i ca. 5 Aar. Medl. af Grundforbedringsudvalget for Thisted Amt. Fmd. f. Ungdomsudvalget i Landboforeningen Nordthy. I Bestyrelsen f. Handels- og Landbrugsbanken i Thisted. Medl. af Best. f. Thy Højspændingsværk og for Tuberkuloseforeningen for Thisted Amt. Menighedsraadsmedl. og Kirkekass.

Adresse: Strandbygaard, Skym pr. Hørdum St.

Overgaard, Peter Ole, Planteavlskonsulent; f. 23. Jan. 1887 i Faartoft, Mors; Søn af Gdr. Jens Chr. Olesen Overgaard og Hustru Else, f. Nørsgaard; gift (31. Juli 1921) m. Maren Helene Breinholt. Elev paa Galstrup Højskole og Dalum Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1911. Landbrugslærer og Forsøgsassistent. Siden 1916 Planteavlskonsulent for Hjerm-Ginding Herreds

Ldbf. Tidl. i Best. f. Landbrugskandidatforeningen.

Adresse: Lægaardsvej 18, Holstebro.

Overgaard, S. P. N., Proprietær, R., D.M.; f. 7. Marts 1886 i Stautrup; Søn af Gdr. Ove Nielsen og Hustru Oveline, f. Knudsen; gift (10. Okt. 1911) m. Dagny Simonsen. Elev paa Ollerup Højskole 1905, Askov Højskole 1909 og Malling Landbrugsskole 1907. Fmd. f. Statens Mejeriudvalg, International Mælkeriforens danske Afdeling, Lykkedal Andelsmejeri, Aarhus Amts Mejeriforening, De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og for Andelsudvalget. Medl. af Landbrugsraadets Præsidium.

Adresse: Højbygaard pr. Ormslev.

Pagter, Johs., Gaardejer; f. 14. Dec. 1880 i Essenbæk Sogn; Søn af Gdr. Rasmus Pagter og Hustru Ane Katrine, f. Johannessen; gift (15. Nov. 1930) m. Anne Marie Nielsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1898—99 og Tune Landbo-skole 1900—01. Fmd. f. Fausing Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Randers Amts Mejeriforening.

Adresse: Fausing, Allingaaebro.

Paludan, Hother Kirketerp, Docent i Havebrug; f. 3. Juni 1889 i Kbhvn.; Søn af Slotsgartner Frederik Paludan og Hustru Elisabeth, f. Kirketerp; gift (2. Nov. 1918) m. Edel Dorothea Secher. Havebrugskandidat 1911. Docent i økonomisk Havebrug ved Den kgl. danske Veterinær- og Landbohøjskole. Redaktør af De samv. danske Haveselskabers Tidsskrift »Haven« fra 1925.

Adresse: Helsebakken, 15, Hellerup.

Pape, Jørgen Edelst, Proprietær; f. 22. Nov. 1872 i Stilling; Søn af Propr. H. C. Pape og Hustru Cecilie Hansine, f. Pape; gift (18. April 1905) m. Marie Larsen. Fmd. f. Pilegaard's Mølle Andelsmejeri, Hellum, fra 1936, i Best. i ca. 20 Aar.

Adresse: »Roedslund« pr. Hellum.

Paulin, Niels, Gaardejer; f. 17. Maj 1888 i Uhregard pr. Korsvang; Søn af Gdr. Niels Chr. Paulin og Hustru Mette, f. Hansen; gift (18. Juli 1914) m. Eli Have. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Jordrup Andelsmejeri fra 1935 og Lejrskov Lokalforening fra 1927. Næstfmd. i Vraa Sparekasse.

Adresse: Uhregaard pr. Korsvang.

Paulsen, Anders, Gaardejer; f. 16. Feb. 1896 i Sødring; Søn af Gdr. Paul Kr. Paulsen og Hustru Birgitte, f. Kristensen; gift (4. Dec. 1928) m. Manna Theilgaard. Elev paa Dalbynder Højskole 1916—17. Fmd. f. Sødring Andelsmejeri.

Adresse: »Frydenlund«, Sødring, Dalbyover.

Pedersen, Aksel, Gaardejer; f. 1. Okt. 1873 i Gundsømagle; Søn af Gdr. Jørgen Pedersen og Hustru Ane Christine, f. Jensen; gift (27. April 1906) m. Kirstine Louise Høyer. Elev paa Høng Højskole 1894. Delingsførerkursus Vallekilde 1898. Næstfmd. for Roskilde Amts landøkonomiske Ungdomsudvalg. Kredsfmd. f. Ldbf. Medl. af Best. f. De samsl. sjæll. Kontrolforeninger. Fmd. f. Præstegaardsudv. f. Jyll.-Gundsømagle.

Adresse: Dyssegaard, Gundsømagle pr. Roskilde

Pedersen, Alfred Peter, Gaardejer; f. 10. Okt. 1884 i Egens; Søn af Sognefoged Laurs Pedersen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (17. April 1913) m. Kirstine Marie Jensen. Elev paa Rønde og Mellerup Højskoler. Fmd. f. Ebeltoft Andels-Svineslagteri, Thorup Andelsmejeri. Medlem af Ebeltoft Sparekasses Tilsynsraad og A/S. Aarhus Amtstidendes Best.

Adresse: Eskemosegaard, Tved pr. Knebel.

Pedersen, Amos, Gaardejer; f. 30. Jan. 1890 i Ellinge, Torup Sogn; Søn af Gdr. Jens Pedersen og Hustru Margrethe, f. Amosen; gift (29. Nov. 1918) m. Kirstine Nielsen. Elev paa Grundtvigs Højskole 1910—11. Fmd. f. Godthaab Andelsmejeri. Vurderingsmand i Østifternes Kreditkasse. Medl. af Best. f. Frederiksborg Amts Plan-teavlsforening, af L. S. for Frederiksværk Kreds og Repræsentant i Bondestandens Sparekasse.

Adresse: Skovbjerggaard, Frederiksværk.

Pedersen, Anders, Gaardejer; f. 29. April 1882 i Hellevad; Søn af Gdr. Peter Ch. Petersen og Hustru Mette Kirstine, f. Kærgaard; gift (14. Aug. 1907) m. Kristine Jensen. Fmd. for Morild Andelsmejeri, Sæsing fra 1931. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Var i Sogneraadet i 16 Aar og har desuden haft en Del lokale Tillidshverv.

Adresse: Ø. Morild, Sæsing.

Pedersen, Arne Brandt, Forstander; f. 29. Jan. 1897 i Ryslinge, Fyn; Søn af Sognepr. Henrik Pedersen og Hustru Marie, f. Brandt; gift (9. Juni 1922) m. Anne Margrethe Skov. Lærer ved Duborg Skolen, Flensborg, 1922—26 og ved Rødding Højskole 1926—34. Forstander for Vraa Højskole fra 1934. Fmd. f. Sønderjydsk Forening for Vraa og Omegn.

Adresse: Vraa Folkehøjskole pr. Vraa.

Pedersen, Axel, Distriktsbestyrer; f. 17. Jan. 1891 i Roslev; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Kristine, f. Kristensen; gift (7. Juni 1924) m. Ellinor Thomsen. Elev paa Salling Højskole 1907, Dalum Landbrugsskole 1908—09 og 1912.

Landbrugskandidat 1914. Distriktsbestyrer ved Det danske Hedeselskabs Mose- og Engvæsen.
Adresse: Ø. Stationsvej 38, Odense.

Pedersen, Axel Johannes, Professor; f. 25. Aug. 1896 i Rønnebæk Sogn; Søn af Gdr. Rasmus Pedersen og Hustru Johanne, f. Hansen; gift (25. Aug. 1927) m. Aga Sofie Ludvigsen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1917—18. Landbrugskandidat 1920. Art. 1922. Ass. v. Landbohøjsk. 1920—29. Professor i Landbrugets Plantedyrkning ved Landbohøjskolen fra 1929. Medl. af Frøkontrolkommissionen fra 1929 og af Akademiet for de tekniske Videnskaber fra 1937.
Adresse: Hyltebjerg Allé 53, Kbhvn. Vanløse.

Pedersen, Bertel Vibe, Gaardejer; f. 17. Dec. 1891 i Plougslund; Søn af Gdr. John Pedersen og Hustru Ane, f. Vibe; gift (3. Marts 1923) m. Caroline Strunge. Elev paa Skibelund Efterskole 1907, Ry Højskole 1910—11 og Ladelund Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Slaugs Herreds og Omegns Ldbf. og Sydjydsk Kartoffeleksportforening.
Adresse: Plougslund pr. Billund.

Pedersen, Bertha Marie, Konsulent, Redaktør; f. 10. Febr. 1883; Datter af Gdr. Jens Pedersen og Hustru Marie Kirsten, f. Thuesen. Elev paa Højskole 1902 og Husholdningsseminariet »Ankerhus« 1907. Husholdningskonsulent ved Foren. af jydsk Ldbf. og senere i Hads Herreds Ldbf.

samt Husholdningslærerinde. Medl. af Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde. Siden 1927 Red. af »Tidsskrift f. Husholdning«.
Adresse: »Hyttlen«, Odder.

Petersen, Berthinius, Husmand; f. 18. Aug. 1889 i Holme pr. Ebeltoft; Søn af Arbejdsmd. Henrik Petersen og Hustru Ane Kirstine, f. Sørensen; gift (31. Okt. 1911) m. Karen Kristensen. Kursus paa Lyngby Landboskole 1937 og paa St. Restrup Landbrugsskole 1938—39. Fmd. f. Hmdf. i Ebeltoftkredsen, for Hyllested og Omegns Jagtforening og fl. a. lokale Hverv.
Adresse: Ørbæk pr. Hyllested.

Pedersen, Christen, Konsulent; f. 26. Juli 1887 i Starup; Søn af Boelsmd. Niels Chr. Pedersen og Hustru Kirsten Maren, f. Ebbesen; gift 30. Okt. 1918 m. Anne Kirstine Laverenz. Elev paa Ørsted Landbrugsskole 1913—14 og Asmildkloster Landbrugsskole 1914. Landbrugskandidat 1916. 1918—19 Konsulent i Aalborg Amts sammensluttede Husmandsforeninger og fra 1919 Konsulent i Planteavl, Husdyrbrug og Regnskabsføring f. Thyrsling-Vrads Herreders Ldbf.
Adresse: Brædstrup.

Pedersen, Christian, Gaardejer; f. 10. Jan. 1888 i Thorsager; Søn af Forp. Christen Pedersen og Hustru Ane Kristine; gift (6. Juni 1917) m. Anna Kristine Holst. Elev paa Vraa Højskole 1909 og Malling Landbrugsskole 1913. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Kalø-Knebelvig Ldbf. og for Landbrugernes Sammenslutnings Afdeling.
Adresse: Bakkegaarden, Thorsager St.

Pedersen, Chr. Marinus, Uddeler; f. 30. April 1892 i Smidstrup, Vejle Amt; Søn af Bygmester Lars Peder Pedersen og Hustru Dorthea, f. Sørensen; (gift 2. Sept. 1916) m. Anna Marie Sophie Oxe. Elev paa Frederiksborg Højskole 1911—12, Købmandshvile 1912—13 og Askov Højskole 1914—15. Fmd. f. Foreningen Danske Andelskasser fra 1931, Ryslinge Sogns Bibliotek, Andelskassen

i Ryslinge og Bestyrer. Medl. af Best. f. Ryslinge Højskole fra 1929 og Medl. af Andelsudvalget fra 1934.

Adresse: Ryslinge.

Pedersen, Chr. Poulsen, Gaardejer; f. 18. Dec. 1886 i Sdr. Økse; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Katrine, f. Christensen; gift (12. Dec. 1913) m. Jensine Krongaard. Elev paa Vraa Højskole 1908—09. Fmd. for Arentsminde Andelsmejeri fra 1928. Medl. af Repræsentantskabet for Nr. Sundby Andelsslakteri fra 1939 og i Best. for Broust Sogns Sparekasse fra 1931.

Adresse: Arentsminde.

Pedersen, Chr. Tornbjerg, Proprietær; f. 4. Sept. 1903 i Fraugde; Søn af Gdr. Anders Pedersen og Hustru Anna Rasmine, f. Hansen; gift (24. April 1936) m. Astrid Andersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1922. Fmd. f. Engholm Andelsmejeri, Sdr. Næraa.

Adresse: Næraagaard, Aarslev.

Pedersen, Dagny Margrethe, Forstanderinde; f. 6. Marts 1893 i Stifts Bjergby, Holbæk Amt; Datter af Gdr. Peter Petersen og Hustru Kirsten, f. Olsen. Elev paa Vældegaard Husholdningsskole 1915, Askov Højskole 1920—21 og Ankerhus, Sorø. 1923—24. Forstanderinde for Holbæk Husholdningsskole.

Adresse: Holbæk Husholdningsskole.

Pedersen, Ejnar, Konsulent; f. 17. Jan. 1902 i Hjørring; Søn af Murer Chr. J. Pedersen og Hustru Dorthea, f. Jørgensen; gift (22. Juni 1934) m. Christine Johannsen. Elev paa Graasten Landbrugsskole 1924—25. Landbrugskandidat 1929. Konsulent for Løgumkloster og Slogs Herreds Ldbf. 1931—37. Planteavlskonsulent for Kolding Herreds Landbrugsforening fra 1937. Medl. af Best. f. Dansk Aftenskoleforening i Vejle Amt.

Adresse: Dalbygade 65, Kolding.

Dansk Landbrug.

Pedersen, Frants Oluf, Gaardejer; f. 23. Dec. 1888 i Kværkeby Sogn; Søn af Parcell. Peter Petersen og Hustru Ane Marie, f. Rasmussen; gift (24. Sept. 1916) m. Anna Helene Hedvig Nielsen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Ørslev Andelsmejeri 1930—38.

Adresse: Kagstrup, Ørslev.

Pedersen, Georg Andreas, Konsulent; f. 20. Okt. 1879 i Væhr Sogn, Haldrup; Søn af Gdr. Thomas Pedersen og Hustru Margrethe, f. Frandsen; gift (28. Nov. 1913) m. Jenny Christensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1903—04, Tune Landboskole 1907—08 og Askov Højskole 1910—11. Landbrugskandidat 1910. Planteavlskonsulent for Sdr. Omme og Slaugs Herreds Ldbf. 1912—27.

Adresse: Grindsted.

Pedersen, Hans, Gaardejer; f. 18. Juli 1887 i Ll. Rørbæk; Søn af Gdr. Ole Pedersen og Hustru Marie, f. Jørgensen; gift (3. Dec. 1912) m. Anna Madsen. Elev paa Rødkilde Højskole 1905—06. Fmd. f. Hjørlande Andelsmejeri.

Adresse: Kvinderup pr. Slangerup.

Pedersen, Hans Peder, Gaardejer; f. 17. Nov. 1887 i Krænkerup; Søn af Gdr. Jørgen Pedersen; ugift. Elev paa Brøderup Højskole og Høng Landbrugsskole. Fmd. f. Fælles-Planteavlssudvalget for Slagelseegnens Ldbf. og Sorø Amts landøkonomiske Selskab og for Frøavlforeningen »Sydvestsjælland«.

Adresse: Krænkerup, Havrebjerg.

Pedersen, Hans Peder Christian, Gaardejer; f. 2. Marts 1874 i Rorslev, Nr. Næraa Sogn; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Kirsten Hansen;

gift (23. Okt. 1934) m. Karen Sofie Lund. Fmd. f. Nørreby Andelsmejeri.

Adresse: Nørreby, Bogense.

Pedersen, Jacob, Gaardejer; f. 28. Marts 1894 i Sødovre, Nørup Sogn; Søn af Gdr. Søren A. Pedersen og Hustru Ane Kirstine, f. Jacobsen; gift (9. Juni 1922) m. Hansine Knudline Jensen. Fmd. f. Nørup Andelsmejeri, Vejde, fra 1937. Har været i Sogneraadet 1929—37.

Adresse: Sødovre pr. Bredsten.

Pedersen, Jens Christian, Distriktsbestyrer ved Hedeselskabet; f. 30. Okt. 1893 i Ravnholt Mark, Tiset Sogn; Søn af Gdr. Mads Pedersen og Hustru Ane, f. Knudsen Pedersen; gift (1. Okt. 1918) m. Thora Amalie Mortensen Overgaard. Elev paa Ask Højskole 1910—11 og Testrup Højskole 1912. Præl. 1914. Landbrugskandidat 1917. Ass. 1917 og Distriktsbestyrer ved Det danske Hedeselskab fra 1922. Sagkyndigt Medlem af Grundforbedringsudvalget for Aarhus Amts Amtsrådsreds.

Adresse: »Sct. Lukas Gaard«, Ingerslevs Boulevard 15, Aarhus.

Pedersen, Jens Marius, Slagteridirektør; f. 11. Sept. 1897 i Gallen, Randers Amt; Søn af Sned-

kerm. Søren Pedersen og Hustru Johanne Marie, f. Brandsen; gift (18. Nov. 1923) m. Clara Theodora Kopp. Realeks. Uddannet ved Hadsten Andelsslagteri og i Udlandet. Direktør for Vraa Andelsslagteri.

Adresse: Vraa Andelsslagteri.

Pedersen, Jens P., Gaardejer; f. 16. Jan. 1870 i Jerslev; Søn af Hmd. Lars Mikael Petersen og Hustru Mariane, f. Jensdatter; gift (24. Febr. 1911) m. Lovise Hedegaard, f. Sørensen. Fmd. f. Serritslev Andelsmejeri fra 1905, dog med Afbrydelse. Tidl. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Hjelmsted, Brønderslev.

Pedersen, Johs., Konsulent; f. 12. Marts 1891 i Aastrup Sogn, Falsted; Søn af Gdr. Anders Petersen og Hustru Anna, f. Larsen; gift (23. Dec. 1926) m. Ulla Christensen. Elev paa Olle-rup Højskole 1915—16 og Sydsjællands Landbrugsskole 1916—17. Landbrugskandidat 1921. Landbrugslærer v. Sydsjællands Landbrugsskole og derefter ved Asmildkloster Landbrugsskole 1921—29. Fra 1933—37 ved det Danske Hedeselskab i Sønderjylland og fra 1937 Konsulent for Aabenraa Amts Ldbf.

Adresse: Frydendal, Aabenraa.

Pedersen, Jørgen, Gaardejer; f. 30. April 1895 i Gerning Sogn; Søn af Gdr. Thomas Pedersen og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (8. Aug. 1925) m. Dagmar Jensen. Elev paa Mørke Højskole 1913—14, Askov Højskole 1915—16 og Næsgaard Agerbrugsskole 1916—18. Fmd. f. Bjerringbro og Omegns Ldbf.

Adresse: Gullev pr. Bjerringbro.

Pedersen, Jørgen Anders, Gaardejer; f. 1. Febr. 1892 i Brørdrup, Gadstrup Sogn; Søn af Gdr. Peter Petersen og Hustru Ane Marie, f. Andersen; gift (3. Juni 1921) m. Anna Valborg Jørgensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1915—16

og Kærehave Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Allershøj Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. f. Ramsø-Tune Herreds Ldbf. fra 1938.

Adresse: Tune, Roskilde.

Pedersen, L., Proprietær; f. 11. Nov. 1874 i Homaa Hede v. Grenaa; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Johanne, f. Bønneløkke; gift (27. Sept. 1902) m. Astrid Vester. Elev paa Vejstrup Højskole 1891—92. Fmd. f. Faaborgegnens Ldbf. fra 1931 og Faaborg Andelsslagteri fra 1923. Næstfmd. f. Slagteriernes Arbejdsgiverforening fra 1932. Medl. af Best. f. Danish Bacon Co. fra 1923.

Adresse: Skjerninggaard pr. V. Skjærninge.

Pedersen, Knud Chr., Gaardejer; f. 14. Okt. 1891 i Davinde; Søn af Gdr. Knud Pedersen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (13. Maj 1921) m. Ingeborg Margrethe Hindse-Nielsen. Fmd. f. Rolfsted Andelsmejeri fra 1926 og Davinde Kontrollforening fra 1925. Vurderingsmand til Ejendomsskyld fra 1928.

Adresse: Elmegaard, Davinde pr. Marslev.

Pedersen, Lars Otto, Redaktør af Ugeskrift for Landmænd; f. 25. Okt. 1874 i Greve v. Taastrup; Søn af Gdr. Rasmus Pedersen og Hustru Kirsten, f. Larsdatter; gift (17. Nov. 1899) m. Marie Petersen. Elev paa Tune Landboskole 1891—92 og Borups Højskole 1895. Landbrugskandidat 1897. Redaktør af Roskilde Tidende 1900—02, fra 1907 Red.-Sekr. ved U. f. L. og fra 1925 Redaktør af dette. Sekretær for Foreningen af danske Landbrugskandidater fra 1921. Sekretær for Landbrugets Radioudvalg. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugsblade.

Adresse: Kong Georgsvej 62, Kbhvn.

Pedersen, Konrad, Skatteraadsmlem, R. af Dbg.; f. 3. Marts 1866 i Rodskov; Søn af Gdr. Hans Pedersen og Hustru Maren, f. Konradsdatter; gift (5. April 1889) m. Bodil J. Simonsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1884—85 og Heselballe Højskole 1881—82. Fauerbogaard Landbrugsskole 1885—86. Fmd. f. Arke Elektricitets-selskab fra 1926, for Det jydskes Haveselskab fra 1922 og for Direktionen for Hornslet Sparekasse fra 1909, i Fællesforeningen f. Danmarks Brugsforeninger og Næstfmd. i Gudena-Centralen. Skatteraadsmlem. fra 1903. Landvæsenskommissær.

Adresse: Rodskov, Løgten.

Pedersen, Laurits, Gaardejer; f. 25. Jan. 1886 i Kvorup pr. Nr. Sundby; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Mathilde, f. Pedersen; gift (21. April 1912) m. Kamilla Nielsen. Elev paa Støvring Højskole 1905—06. Medl. af Best. f.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforening.
Folketingsmand.

Adresse: Todbjerg pr. Hjortshøj.

Pedersen, Laurits, Rentier; f. 27. Okt. 1871 i Tømmerby Sogn, Thisted Amt; Søn af Lærer Peder Pedersen og Hustru Gertha, f. Larsen; gift (18. Okt. 1898) m. Karen Brændgaard Henriksen. Elev paa Borris Landbrugsskole. Fmd. f. Hanherreds Hmd.kreds 1930—38 og den lokale Hmdf. i Haverslev og Vesløs Sogne. Medl. af Best. f. Aggesund Andelsmejeri. Medl. af Husmandsbrugskommissionen for Thisted Amt.

Adresse: Vesløs St.

Pedersen, Mads Astrup, Sekretær og Redaktør; f. 1. Juni 1896 i Borris; Søn af Gdr. Bendt Pedersen og Hustru Kristine, f. Madsen; gift (25. Sept. 1927) m. Edle J. Pedersen. Elev paa Askov Højskole 1916—17 og 1917—18 og Korinth Landbrugsskole 1918. Landbrugskandidat 1920. Sekr. og Kasserer for Aalborg Amts Ldbf samt Redaktør af Medlemsbladet.

Adresse: Kastanjevej 6, Hasseris, Aalborg.

Pedersen, Margrete, Forstanderinde; f. 15. Okt. 1884 i Vejringe pr. Stubbekøbing; Datter af Gdr. Anders Pedersen og Hustru Anna, f. Larsen. Elev paa Ørslev Højskole 1904, Hadsten Højskole 1906 og Askov Højskole 1910—11. Husholdningslærerinde fra »Ankerhus« 1913. Fmd.

f. Foreningen Ankerhus fra 1915, Foreningen af Husholdningsskoler fra 1932 og Hadsten Husholdningsforening fra 1936. Medl. af Statens Husholdningskommission 1938 og Landsudvalget til Oprettelse af Husholdningsfakultet i Aarhus 1933.

Adresse: Hadsten Husholdningsskole, Hadsten.

Pedersen, Marius, Gaardejer; f. 27. Sept. 1888 i Oustrup; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Ane Kathrine, f. Pyndt; gift (23. Okt. 1914) m. Anna Helene Friis. Elev paa Høng Højskole 1906—07 og Ladelund Landsbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Falsters Ldbf. fra 1924, Lolland-Falsters Landbrugstidende, Tilsynsraadet i Landbostandens Sparekasse i Nykøbing fra 1938 og Svineforsøgsstationen, Tingsted, fra 1931. Medl. af Best. f. De samv. loll.-falst. Ldbfr. og Medl. af Landbrugsraadet.

Adresse: Oustrup, Eskildstrup.

Pedersen, Martin, Sognefoged; f. 31. Dec. 1893 i Idom Sogn; Søn af Gdr. Kresten Pedersen og Hustru Petrine, f. Pedersen; gift (7. Nov. 1924) m. Jenny Andersen. Elev paa Ollerup Højskole 1914—15. Fmd. f. Andelsmejeriet »Fremliden«, Idom, siden 1930. Sognetaksationsmand for Vest- og Sønderjydsk Kreditforening i Ringkøbing. Medl. af Best. for Idom Plantningslaug.

Adresse: Idom, Holstebro.

Pedersen, Morten, Gaardejer; f. 11. Aug. 1878 i Albjerg, Ore Sogn; Søn af Gdr. Morten Pedersen og Hustru Ane, f. Petersen; gift (11. Okt. 1906) m. Laura Larsen. Elev ved Skaarup Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Frørup Andelsmejeri og Frørup og Omegns Kvægavlforening. Medl. af Husdyrbrugsudvalget i Nyborg og Omegns Ldbf. og i Best. f. Andelskassen i Frørup.

Adresse: Eskemosegaard pr. Slude.

Pedersen, Niels, Gaardejer, Sognefoged; f. 22. Maj 1884 i Tilst; Søn af Gdr. og Sognef. Peder

Pedersen og Hustru Kristine, f. Sørensen; gift (8. Juni 1909) m. Sofie Nielsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Vesterbro Mejeri, Aarhus. Medl. af Tilsynsraadet i Landbosparekassen i Aarhus.

Adresse: Tilst pr. Mundelstrup.

Pedersen, Niels Poulsen, Gaardejer og Konsulent; f. 16. Sept. 1884 i Skørring pr. Mørke; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (29. Maj 1914) m. Johanne Rasmussen. Elev paa Ollerup Højskole 1903—04, Hadsten Højskole 1907 og Askov Højskoles Lærerkursus 1912 samt Ødum Landbrugsskole 1906—07 og 1909—10. Landbrugskandidat 1913. Konsulent i den midtjydske Fællesledelse og fra 1918 Husdyrbrugskonsulent for Randerskredsens Fællesledelse.

Adresse: Skørring pr. Mørke.

Pedersen, Ole Dejgaard, Gaardejer; f. 25. Okt. 1893 i Tistrup Sogn; Søn af Rentier Hans Th. Pedersen og Hustru Marie, f. Rasmussen; gift (20. Juni 1936) m. Sinne Hansen. Elev paa Askov Højskole 1915—16 og Ladelund Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. Sdr. Omme Andelsmejeri.

Adresse: Møllegaarden, Sdr. Omme.

Pedersen, Oluf, Boelsmand; f. 1. Aug. 1875 i Kbhvn.; Søn af Sporvognsfunkt. Lars Pedersen og Hustru Eline, f. Andersen; gift (29. April

1899) m. Christiane Jørgensen. Elev paa Lyngby Landboskole 1908. Fmd. for Højby Andelsmejeri fra 1925, for Andelsgødningsforening og Højby Lokalforening. Medl. af Best. for Ods herreds Mund- og Klovsygeforsikring.

Adresse: »Fredehjem«, Højby St.

Pedersen, P., Gaardejer; f. 5. Aug. 1882 i Aulum Sogn; Søn af Grd. Jens Pedersen og Hustru Mette, f. Jensen; gift (16. Maj 1907) m. Anna Marie Helbo. Elev paa Rønde Højskole 1904—05 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. for Aulum og Omegns Ldbf. fra 1934, for Aulum Sogns Brugsforening og for Foderstof- og Gødningsforeningen. I Repræsentantskabel for Aulum Hodsager Sparekasse.

Adresse, Vesterly pr. Aulum.

Pedersen, P., Gaardejer, Amsraadsmedlem; f. 27. Nov. 1887 i Mundelstrup; Søn af Gdr. Søren Pedersen og Hustru Ellen, f. Nielsen; gift (22. Nov. 1921) m. Alma Marie Lassen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1909—10. Sogneraadsmnd. 1925—37. Fmd. for Mejeriet. Amsraadsmedlem fra 1935. Medl. af Skyldraadet f. Aarhus Amt og Vurderingsfmd.

Adresse: Mundelstrup.

Pedersen, P. A., Gaardejer; f. 15. Juli 1867 i Annisse Sogn; Søn af Sognef. Hans Pedersen og Hustru Maren, f. Albrechtsen; gift (3. Nov.

1897) m. Marie Jensen. Elev paa Lyngby Landboskole 1891—92. Fmd. f. Ørkilde Andelsmejeri 1917—38.

Adresse: Lavø pr. Helsingø.

Pedersen, Peder, Gaardejer; f. 1. Jan. 1868 i Killerup; Søn af Gdr. Bonne Pedersen og Hustru Bodil Marie, f. Christensen; gift (13. Dec. 1893) m. Ellen Hansen. Elev paa Tune Landboskole 1889—90. Fmd. f. Nykøbing Andels-Svin slagteri 1906—28, Sogneraadet 1921—36, Østlollands Ldbf. 1906—18 og Danish Bacon Company fra 1916. Tidl. Folketingsmd., og Medl. af Best. f. De samv. danske Andels-Svin slagterier 1923—37.

Adresse: Killerup, Saksøbing.

Pedersen, Peder, Gaardejer; f. 26. Nov. 1879 i Sønderbjerg Sogn; Søn af Gdr. Søren Pedersen og Hustru Ane, f. Paulsen; gift (24. Marts 1905) m. Maren Steensgaard. Elev paa Rønde Højskole 1901—02. Fmd. f. Mejeriet »Frem« i Hurup i 2 Perioder. Sogneass. for Landboforeningen »Sydthy«. Vurderingsmand til danske Grundejeres Brandforsikring. Fmd. for Indre Missions Samfund i Hurup. Medl. af Menighedsraadet og af Provstiudvalget i Hassing-Refs Herred. I Sogneraadet m. fl. komm. Hverv.

Adresse: Korsgaard, Hurup.

Pedersen, Peder, Husmand; f. 16. Febr. 1873 i Nr. Broby; Søn af Hmd. Rasmus Pedersen og

Hustru Ane Kirstine, f. Madsen; gift (21. Juli 1916) m. Thyra Kongstad. Forskellige Kursus. Fmd. for Nr. Broby Hmdf. 1903—30, for Gødningsforeningene fra 1916 og for Planteavludv. 1908—26. Medl. af Best. for De samv. fynske Hmdfr. 1908—38. Medl. af Frøforsynings Kontrolnævn.

Adresse: Nr. Broby, Fyn.

Pedersen, Peder, Proprietær; f. 17. Dec. 1896 i Sanderum; Søn af Gdr. Lars Pedersen og Hustru Jacobine, f. Henriksen; gift (12. Okt. 1922) m. Johanne Marie Andersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1916. Fmd. f. Fraugde-Kærby Andelsmejeri fra 1931.

Adresse: Kærbygaard pr. Marslev.

Pedersen, Peder, Proprietær; f. 11. Sept. 1897 i Ø. Stenbjerggaard; Søn af Propr. Niels Chr. Pedersen og Hustru Kirsten Marie, f. Pedersen; gift (29. Okt. 1920) m. Elna Jensine Pedersen. Fmd. for Haabet Andelsmejeri, Tolstrup, og Medl. af Best. for D.L.K. Brønderslev Afdl. Medl. af Best. for Brønderslev Andelsslagteri.

Adresse: Ø. Stenbjerggaard pr. Brønderslev.

Pedersen, Peder, Gaardejer; f. 25. Okt. 1884 i Ask pr. Malling; Søn af Gdr. Rasmus Pedersen og Hustru Inger Marie, f. Pedersen; gift (10. Okt. 1913) m. Margrethe Laursen Nordvig. Elev paa Ask Højskole 1901—02, Frederiksborg Højskole 1904—05 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Ny-Solbjerg Ldbf.

Adresse: Ask pr. Malling.

Pedersen, Peder, Gaardejer; f. 2. Okt. 1881 i Grundfør; Søn af Gdr. Søren Pedersen og Hustru Ane, f. Laursen; gift (5. Okt. 1910) m. Margrethe Nielsen. Elev paa Ollerup Højskole 1902—03 og Ødum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. for Skovdyrkerforeningen for Aarhus og Skan-

derborg Amt og for Regnskabsføringen i Skanderborg Ldbf. Medl. af Best. for Marskendal Andelsmejeri, Ry St. og for Skanderborg Andelsslagteri. I Repræsentantskabet for Banken for Skanderborg og Omegn og for Dansk Skovforening.

Adresse: Hemstok Vestergaard pr. Skanderborg.

Pedersen, Peder Benned, Gaardejer; f. 17. Nov. 1889 i Vejrup; Søn af Gdr. Knud Pedersen og Hustru Karen, f. Bennedsen; gift m. Kirstine Christensen. Fmd. f. Vejrup Andelsmejeri.

Adresse: Lykkesgaard, Vejrup.

Pedersen, Peder Ladefoged, Gaardejer; f. 13. Maj 1865 i Taarup-Auning; Søn af Gdr. Anders Chr. Pedersen og Hustru Nelle Marie, f. Sørens-datter; gift (24. Okt. 1892) m. Kirsten Marie Kold. Elev paa Askov Højskole 1884—85 og 1885—86. Næstfmd. i Danske Ldbfr.s Frøforsyning, Roskilde, fra 1914. Medl. af Repræsentantskabet for Aarhus Privatbank. Vurderingsmand til Ejendomskyld 1904—31.

Adresse: Aaby Bækgaard, Aabyhøj.

Pedersen, Peder Nielsen, Gaardejer; f. 12. Maj 1886 i Skrillinge; Søn af Gdr. Peder Hansen Pedersen og Hustru Kirstine, f. Poulsen; gift (27. Okt. 1909) m. Else Katrine Jacobsen. Elev paa Sørslev Højskole 1905—06 og 1906—07. Fmd.

for Sogneraadet og for Akkordudvalget i Assens Amt. Amdsraadsmedlem. Medl. af Folketinget 1923—24 og Medl. af Skoledirektionen for Assens Amt m. m.

Adresse: Røjle.

Pedersen, Peder R., Husmand; f. 20. Okt. 1895 i Skovby; Søn af Snedker Chr. Pedersen og Hustru Mette Marie, f. Jensen; gift (21. Sept. 1920) m. Cecilie Egidie Hansen. Fmd. f. Skovby Andelsmejeri fra 1939.

Adresse: Stærmosse, Søby pr. Ærøskøbing.

Pedersen, Peder Simon, Statshusmand; f. 3. Jan. 1904 i Turup; Søn af Statshmd. Christian Pedersen og Hustru Katrine, f. Nielsen; gift (6. Febr. 1929) m. Karen Kirstine Sørensen. Fmd. f. Rønninge Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. f. Rønninge Kvægavlsforening og Kerteminde Husmandskreds' Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: Højvang, Rørup pr. Langeskov.

Pedersen, Peder Sørensen, Gaardejer; f. 14. Febr. 1873 i Kragelund, Øster Snede; Søn af Gdr. Morten Pedersen; gift (20. Juni 1897) m. Anne Simonsen. Elev paa Ryslinge Højskole og Dalum Landbrugsskole. Fmd. f. Jydsk Andels Foderstofforretning. Medl. af Landbrugsraadet.

Adresse: N. Borup pr. Randers.

Pedersen, Peter Laursen, Gaardejer, Sognefoged; f. 3. Juli 1880 i Stenderup; Søn af Gdr.

Rasmus Pedersen og Hustru Ane Katrine, f. Hvid; gift (17. Okt. 1905) m. Lone Kjær. Fmd. f. Møgelkilde Andelsmejeri fra 1930.
Adresse: Enggaard, Davgaard St.

Pedersen, Peter Marius, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 26. Juni 1881 i Skjørring; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Ane, f. Nielsen. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1902—03. Fmd. for Det jydsk Husdyrbrugsudvalg og De samv. danske Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg, samt for Landbo-banken i Randers. Tidl. Fmd. for Randers Amts Husholdningsselskab og Kalø Vig Ldbf. Fmd. for Amtsskuekommissionen for rødt Kvæg i 2. Skuekreds. Medl. af Randers Amtsraad.
Adresse: Skjørring pr. Mørke St.

Ankerhus, 1918. Husholdningskonsulent for De samv. jydsk Hmdfr. fra 1931.
Adresse: Frue Kirkeplads 1, Aarhus.

Pedersen, Søren, Husmand; f. 16. Sept. 1887 i Faaborg v. Varde; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Else Johanne, f. Nielsen; gift (31. Okt. 1912) m. Mathilde Kirstine Nielsen. Fmd. f. Hmdf.; Medl. af Best. f. De samv. jydsk Hmdfr. 1936—38 og for De samv. danske Hmdfr. 1936—38. Medl. af Sogneraadet og har haft forskellige lokale Tillidshverv.
Adresse: Jerlev, Vejle.

Pedersen, P. Nielsen, Gaardejer; f. 30. Okt. 1878 i Laasby; Søn af Gdr. Niels Pedersen og Hustru Birthe Marie, f. Nielsen; gift (29. Okt. 1909) m. Dorothea Jensen. Elev paa Klank Højskole 1898—99 og 1904. Fmd. f. Korsvej Andelsmejeri.

Adresse: Elleskovgaard pr. Laasby.

Pedersen, Ulla, Konsulent; f. 26. Juni 1895 i Stege; Datter af Tømremester Martinius Christensen og Hustru Kirstine, f. Skov; gift (23. Dec. 1926) m. Landbrugskandidat Johannes Pedersen. Elev paa Vordingborg Husmoderskole 1914—15 og Husholdningsseminariet »Ankerhus 1918. Husholdningslærerinde og Konsulent i Ungdomsarbejde for Landsudvalget samt for flere sønderjydske Foreninger.

Adresse: Frydendal 4, Aabenraa.

Pedersen, Sigrid Wisbeck, Husholdningskonsulent; f. 14. Sept. 1891 i Almind; Datter af Lærer Jens Pedersen og Hustru Karen Marie, f. Ravn. Elev paa Ubberup Folkehøjskole og Olle-rup Gymnastikhøjskole. Husholdningslærerinde,

Pedersen, Valdemar Julius, Gaardejer; f. 2. Aug. 1901 i Slemminge; Søn af Parc. Christen Pedersen og Hustru Margrethe, f. Rasmussen; gift (29. Nov. 1933) m. Ester Frost. Fmd. f. Vanthore Andelsmejeri fra 1935.

Adresse: Vanthore, Nysted.

Peitersen, Hans Peder, Gaardejer; f. 25. Okt. 1888 i Mern; Søn af Rentier Peter Pejtersen og Hustru Maren Kirstine, f. Rasmussen; gift (14. Juni 1912) m. Alma Andersen. Elev paa Tunc Landboskole 1905—06. Fmd. f. Aaside Andelsmejeri fra 1935. Medl. af Sogneraadet 1921—28.
Adresse: Aaside pr. Sneesere.

Pelle, Peder, Gaardejer; f. 27. Dec. 1888 i Gesinge; Søn af Gdr. Jacob Pelle og Hustru Marie, f. Madsen; gift (15. Juni 1916) m. Birte Nørregaard. Fmd. f. Taasinge landøk. Forening fra 1939. Medl. af Best. f. Damkilde Andelsmejeri fra 1939 og af De samv. fynske Ldbfr.

Adresse: Gesinge, Landet pr. Svendborg.

nine Kristine Jensen. Elev paa Horne Højskole 1898—99 og Askov Højskole 1904—06. Fmd. for Hjørring Amts Andels Slakteri fra 1931 og for Bakholt Andelsmejeri i en Aarrække. Medlem af Amtsraadet fra 1927.

Adresse: Sdr. Harritslev, Hjørring.

Petersen, Chr., Bestyrer; f. 8. Nov. 1892 i Gislev; Søn af Blikkenslager H. Petersen og Hustru Ingrid, f. Petersen; gift (25. Aug. 1923) m. Agnes Elisabeth Taarup. Elev paa Ry Højskole 1913—14, Ollerup Højskole 1916—17 og Tune Landboskole 1917—18. Fmd. f. Melby Sogns Andelsmejeri.

Adresse: Statens Gaard, Jullerup.

Peschardt, Kristen Peter, Konsulent; f. 29. Nov. 1904 i Bjerlev; Søn af Gdr. N. J. K. Peschardt og Hustru Ane Johanne, f. Jacobsen; gift (16. Okt. 1936) m. Karen Margrethe Madsen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1930—31. Landbrugskandidat 1934. Regnskabskonsulent for Horsens Landbrugsforening 1935—38 og derefter for Vejle Amts og Vejle Vesteregns Ldbfr.

Adresse: Grejsdals Landevej 27, Vejle.

Petersen, Chr. Axel, Gaardejer; f. 28. Aug. 1890 i Tystrup; Søn af Hmd. Niels Peter Petersen og Hustru Inge Marie, f. Ingvorsen; gift (29. Juni 1919) m. Karen Jacobine Jensen. Elev paa Fyns Stifts Husmandsskole 1909—10. Fmd. f. Orup Andelsmejeri fra 1930. Kredsmd. i Ldbfr. for Stevns, Fakse m. fl. Herreder. Næstfmd. i Andelsbankens Fakse-Afdeling.

Adresse: Jyderup, Rønnede.

Petersen, Christian Albert, Parcellist; f. 24. Juli 1881 i Biltris; Søn af Hmd. Peter Petersen og Hustru Kirsten, f. Petersen; gift (11. Maj 1911) m. Hansigne Cecilie Andersen. Fmd. f. Lejrekredsens Hmdf. fra 1932. Medl. af Hovedbestyrelsen for De samv. sjæll. Hmdfr. fra 1933.

Adresse: Biltris, K. Hyllinge.

Petersen, Carl, Gaardejer; f. 11. Febr. 1890 paa »Holbækgaard«, Aslække; Søn af Gdr. Anton Petersen og Hustru Nikoline, f. Nielsen; gift (27. Sept. 1916) m. Ellen Jørgensen. Elev paa Vestbirk Højskole 1910—11. Fmd. f. Isager Andelsmejeri, As Sogn. Medl. af Sogneraadet 1929—37.

Adresse: Aslække pr. Juelsminde.

Petersen, Chr., Gaardejer; f. 4. April 1881 i Harritslev; Søn af Gdr. Fr. Petersen og Hustru Poulina, f. Jensen; gift (22. Dec. 1907) m. An-

Petersen, Christian Jens, Gaardejer; f. 23. Aug. 1889 i Vig; Søn af Købmd. Peter Petersen og Hustru Nikoline, f. Hansen; gift (26. Okt. 1917)

m. Anna Margrethe Hansen. Elev paa Kærehave Landbrugsskole 1910. Fmd. f. Grevinge Andelsmejeri og A/S Engelstrup Forsamlingshus. Medl. af Best. f. Grevinge Foderstofforening.
Adresse: Lundshøjgaard, Grevinge.

Petersen, Chr. Mathias, Gaardejer; f. 19. April 1898 i Hoptrup Sogn; Søn af Hmd. Henrik Petersen og Hustru Kristin, f. Christiansen; gift (10. Sept. 1920) m. Agnes Christine Hadberg. Elev paa Slangerup Landbrugsskole 1919—20. Medl. af Best. f. Ldbf. og for L. S. samt Medl. af Skolekommissionen.
Adresse: Over Jerstal.

Petersen, Chr. P., Gaardejer; f. 12. Dec. 1875 i Jerslev; Søn af Gdr. Anders Chresten Petersen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (9. Nov. 1900) m. Anine Madsen. Elev paa Vraa Højskole 1894—95. I 3 Aar Kredsfmd. for Hellum-Kredsen af Hjørring Amts landøkonomiske Selskab. Fmd. for »Pillgaards Mølle« Andelsmejeri. Sogneraadsfmd. 1925—34.
Adresse: Møllergaard pr. Hellum.

Petersen-Dalum, Johs., Forstander, R.; f. 4. Sept. 1887 i Dalum; Søn af Forstander Jørgen Petersen og Hustru Jensine, f. Thygesen; gift (25. Sept. 1915) m. Ingeborg Madsen. Elev paa Testrup Højskole 1904—05, Dalum Landbrugsskole 1906—07 og Tune Landboskole 1909. Land-

brugskandidat 1913. Lærer paa Næsgaard, Husdyrbrugskonsulent i Viborg A. I. F. og Lærer paa Asmildkloster. Forstander f. Dalum Landbrugsskole fra 1920. Fmd. f. De samv. fynske Ldbfr. fra 1929. Medl. af Best. for De samv. danske Ldbf. fra 1929 og Medl. af Landbrugsraadet fra 1930. Medl. af Best. f. Dansk Landbrugsmuseum fra 1938 og af Repr.sk. f. Foreningen »Dannevirke« fra 1938, endvidere Medl. af Landsudvalget f. landøkon. Ungdomsarbejde og fl. a. Hverv.
Adresse: Dalum Landbrugsskole pr. Hjallesø.

Petersen, Edvard Helge, Statsmeteorolog; f. 3. April 1886 i Roskilde; Søn af Overlærer Julius Petersen og Hustru Dorothea, f. Biering; gift (20. Dec. 1924) m. Ellen Louise Andersen. Art. 1903. Cand. mag. (Fysik) 1909. Ansat v. Meteorologisk Institut 1910. Afdelingsmeteorolog 1919 og Statsmeteorolog og Chef for Vejrtjenesten 1932. Skrevet Afhandlinger vedr. de meteorologiske Forholds Betydning for Landbruget.
Adresse: Sophus Bauditzvej 15, Charlottenlund.

Petersen, Einer Pagh, Højskoleforstander; f. 31. Maj 1887 i Kbhvn.; gift m. Theodora David- sen. Forstander for Haslev udvidede Højskole.
Adresse: Haslev udvidede Folkehøjskole, Haslev.

Petersen, Ejnar Vilh., Husmand; f. 16. Febr. 1894 i Lyngsaa, Albæk; Søn af Hmd. Kresten Petersen og Hustru Kristine, f. Petersen; gift (25. Maj 1931) m. Margrethe Jensen. Fmd. f. Sæby Andelsmejeri fra 1939. Medl. af Sogneraadet i Volstrup.
Adresse: Syvsten, Sæby.

Petersen, Emil, Sognefoged, Hmd.; f. 4. Sept. 1892 i Raabjerg; Søn af Hmd. Martin Petersen og Hustru Hanne, f. Jensen; gift (2. Nov. 1913) m. Anna Christensen. Fmd. for Frederikshavn Andels Slagteri i 1938. Medl. af Best. f. Hjørring Amts Hmdfr. fra 1937. Vurderingsmand til

Ejendomsskyld. Hedeselskabets Tillidsmand ved Opdyrkningen af Jerup Hede. Tidl. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Krageskov pr. Jerup.

Petersen, Frederik, Parcellist; f. 6. Juli 1890 i Atterup; Søn af Parc. Niels Petersen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (20. Juni 1923) m. Christine Hansen. Elev paa Høng Højskole 1913—14. Fmd. for Herrestrup Andelsmejeri. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Atterup pr. Grevinge.

Petersen, Gerhard, Veterinærdirektør, R.; f. 10. April 1892 i Kbhvn.; Søn af Husejer Jacob Petersen og Hustru Karen, f. Petersen; gift 28. Okt. 1916 m. Karen Hansen. Vetr.-Studerende paa Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1908—13. Assistent ved Skolen 1913—21, prakt. Dyrlæge 1921—31, Veterinærinspektør 1931, Veterinærdirektør 1933. Chef f. det civile Veterinærvæsen (Veterinærdirektoratet). Fmd. f. Det veterinære Sundhedsraad.

Adresse: Bratskovvej 5, Kbhvn.

Petersen, Hans Carl, Husmand; f. 1. Juli 1903 i Halk Sogn; Søn af Hmd. Jørgen Petersen og Hustru Louise, f. Kael; gift (17. Maj 1929) m. Marie K. Gunnarsen. Elev paa Flemming Efterskole 1919—20. Fmd. for Halk Sogns Hmdf. fra 1939. Medl. af Best. for de sønderjydske Hmdfr.s Hesteforsikring og af det komm. Svine-reguleringsudv.

Adresse: Halk, Hejsager.

Petersen, Hans Jacob, Husmand; f. 15. Marts 1886 i Vissenbjerg; Søn af Skomager Knud Petersen og Hustru Johanne Marie, f. Hansen; gift (18. Maj 1915) m. Marie Magdalene Johansen. Elev paa Særslev Højskole 1906—07. Fmd. f. Grundforbedringsudvalget for Assens Amt fra

1936, Kredsformand i Dansk Andels Ægekspor. Medl. af Best. f. Middelfart Fjerkræklub.

Adresse: Harndrup.

Petersen, Hans Jørgen, Proprietær; f. 25. Juli 1896 i Birkende; Søn af Gdr. Niels Petersen og Hustru Johanne, f. Hansen; gift (22. Maj 1922) m. Jenny Marie Christensen. Elev paa Høng Højskole 1915—16. Landbrugskandidat 1918 og derefter Konsulent i Tørring og Omegns og Vrads Herreds Ldbf. til 1924. Fmd. f. Horsens Landbrugsforening fra 1937. Medl. af Best. f. De samv. danske Ldbfr. fra 1937, Foreningen af jyske Ldbfr. fra 1937 og for Spare- og Laanekassen for Horsens By og Omegn.

Adresse: Christiansminde pr. Horsens.

Petersen, Hans Peter, Gaardejer, Sognefoged; f. 22. Sept. 1876 i Turup; Søn af Gdr. Erik Petersen og Hustru Maren Kirstine, f. Rasmussen; gift (17. Juli 1908) m. Katrine Hansen. Elev paa Dalum Landbrugskole 1896—97. Fmd. f. Turup Andelsmejeri fra 1909. Medl. af Repræsentantskabet for Assens Bank.)

Adresse: Turup pr. Turup.

Petersen, Harald, Proprietær; f. 23. Maj 1898 paa Ankærgaard, Bovense; Søn af Gdr. Rasmus Petersen og Hustru Laurine Marie, f. Andersen; gift (23. Nov. 1923) m. Edele Ingeborg Elisabeth Rasmussen. Elev paa Ryslinge Højskole 1920

—21 og Korinth Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Karlskilde Andelsmejeri fra 1936.

Adresse: Kamgaard, Tommerup pr. Knarreborg.

Petersen, Harald, Forstander; f. 28. Juni 1895 i Gjessø pr. Silkeborg; Søn af Gdr. Peder Pedersen og Hustru Kirstine, f. Rasmussen; gift (25. Juli 1930) m. Valborg Frandsen. Elev paa Ry Højskole 1915—16 og Askov udv. Højskole 1922—25. Højskolelærerkursus, Askov, 1927. Fritidstudium ved Khvns. Universitet 1930. Forstander for Ask Højskole.

Adresse: Ask pr. Malling.

Petersen, Henrik, Gaardejer; f. 29. Nov. 1880 i Raaby; Søn af Gdr. Niels P. Petersen og Hustru Karen Marie, f. Henriksen; gift m. Karen Kirstine Hansen. Elev paa Vesterdal Højskole 1898—99. Fmd. f. Nordstevns Andelsmejeri fra 1915. Næstfmd. i Præstø Amts Mejeriforening fra 1931.

Adresse: Raaby, St. Hedinge.

Petersen, Henrik Peter, Gaardejer; f. 3. Maj 1903 i Herfølge Sogn, Svansbjerg; Søn af Gdr. Henrik Petersen og Hustru Ellen, f. Clausen; gift (19. Juli 1927) m. Andrea Johanne Larsen. Elev paa Roskilde Højskole 1921—22 og Tune Landboskole 1924—25. Fmd. f. Herfølge Andelsmejeri 1935. Medl. af Repræsentantskabet f. Køge Bank fra 1936.

Adresse: Maglebjerggaard, Vedskølle pr. Vallø.

Petersen, Henrik Sørensen, Rentier; f. 8. Sept. 1881 i Bovrup, Varnæs Sogn; Søn af Gdr. Nis Sørensen Petersen og Hustru Anna, f. Johansen; gift (18. Maj 1906) m. Kristine Vollesen. Fmd. f. Kvægavlerforeningen i Bovrup Sogn. Fmd. f.

Bovrup Andelsmejeri 1931—37. Fmd. f. Hesteforsikringen for Bovrup Sogn siden 1919.

Adresse: Bovrup.

Petersen, Jakob, Forpagter (Fredenshøj); f. 9. Sept. 1878 paa Allergaard; Søn af Gdr. Chr. Petersen og Thyrese, f. Bruun; gift (22. April 1908) m. Magdalene Chartrine Danielsen. Elev paa Brødremenighedens Skole i Christiansfeld og Landbrugsskolen i Hohenwestedt i Holsten 1896—98. Ejer af Allergaard 1908—28. I flere Aar Kredsdagsmand og Kommuneforstander. Tidl. Fmd. for flere Avlsforeninger i Haderslev Amt, og Bestyrelsesmedl. i Fællesledelsen for Rødt dansk Malkekvæg, m. v. Tog Initiativ til Oprettelsen af et Andelsfjerkræslagteri.

Adresse: Nørrechaussé 39, Aabenraa.

Petersen, Jens, Gaardejer; f. 26. Juli 1881 i Hune; Søn af Gdr. Christen Petersen og Hustru Johanne Marie, f. Petersen; gift (12. Sept. 1935) m. Petra Petersen. Fmd. for Hune Andelsmejeri fra 1937. Vurderingsmand til Ejendomsskyld.

Adresse: Hune pr. Blokhus.

Petersen, Jens Peter, Gaardejer; f. 14. Nov. 1865 i Nørremose; Søn af Gdr. Peder Jørgensen og Hustru Kristiane, f. Petersen; gift (4. Maj 1899) m. Hansigne Hansen. Elev paa Ryslinge Højskole 1888—89, Askov Højskole 1890—91 og Ladelund Landbrugsskole. Fmd. f. Fyns Stifts Hingsteforsikring fra 1935, Ellested Sogns Kvægavlsforening fra 1901 og Ellested Kontrollforening 1903—38. Medl. af Best. for Fyns Stifts Tyreforsikring.

Adresse: Nørremose, Ellested.

Petersen, Jens Peter, Gaardejer; f. 28. Febr. 1874 i Eskilstrup; Søn af Gdr. Chr. Petersen og Hustru Ane, f. Jensen; gift (15. Marts 1907) m. Karen Hansen. Elev paa Broderup Højskole 1893—94 og Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. Brandelev Andelsmejeri fra 1910. Medl. af Repræsentantskabet for Landbrugsbanken i

Næstved fra 1934 og i Best. f. Præstø Amts D. L. K. fra 1932. Vurderingsmand for Østifternes Kreditforening 1920.

Adresse: Brandelev.

Petersen, Jens Peder, Parcellist; f. 9. Maj 1893 i Nordrup; Søn af Tømrer Jens Pedersen og Hustru Ane, f. Andersen; gift (25. Maj 1917) m. Ane Kirstine Jørgensen. Fmd. f. Ringstedkredsens Hmdf. fra 1932 og for Sorø Amts Maskinsalg.

Adresse: Mulstrup, Ringsted.

Petersen, Johannes, Gaardejer; f. 22. Maj 1884 i Klakring; Søn af Gdr. Hans Petersen og Hustru Inger Marie, f. Hansen Musser; gift (27. Jan. 1911) m. Marie Jensen. Fmd. f. Klakring Andelsmejeri fra 1938 og for Brugsforeningen fra 1932.

Adresse: Klakring.

Petersen, Jørgen, Laboratorieforstander; f. 28. Aug. 1880 i Hornborg; Søn af Gdr. Jørgen Petersen og Hustru Nikoline, f. Jensen; gift m. Anna Marie Hansen. Elev paa Flemming Efterskole 1896—98 og Ladelund Landbrugsskole 1899—1900. Landbrugskandidat 1905. Laboratorieforstander for Ladelund Landbrugsskoles kemiske Laboratorium fra 1907.

Adresse: Ladelund pr. Brørup.

Petersen, Jørgen, Gaardejer; f. 6. Dec. 1879 i Haunbjerg; Søn af Gdr. Jørgen Petersen og Hustru Anna Eleonora, f. Jørgensen; gift (9.

Feb. 1909) m. Dorthea Hansen. Elev paa Høng Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. Traasbøl Andelsmejeri, Bovrup. Medl. af Best. f. Hesteavlforeningen for Sundeved. Ejendomsskyldsvurderingsmand.

Adresse: Østerholm, Bovrup.

Petersen, Jørgen Nissen, Landmand og Sognefoged; f. 2. Juli 1877 i Halk; Søn af Skrædermester Rasmus Petersen og Hustru Karoline, f. Petersen; gift. (3. Juni 1898) m. Louise Cathrine Kael. Elev paa Hejls Efterskole 1894. Fmd. for De samv. sønderjydske Hmdfr. og for Halk Menighedsraad. Medl. af Best. for Hypotheklaanefonden, for Husmandsbrandkassen og for De samv. danske Hmdfr. Medl. af Halk Sogneraad og Medl. af Landbrugsraadet.

Adresse: Halk, Sønderjylland.

Petersen, Karl, Folketingsmd., Parcellist; f. 1. Maj 1894 i Gundsøllille; Søn af Arbmd. Jens M. Petersen og Hustru Karen, f. Kristiansen; gift (12. Dec. 1916) m. Dorthea Jensen. Elev paa St. Restrup og Esbjerg Arbejderhøjskole. Fmd. f. Københavns Amts Hmdf. og Roskilde Amtsraads-kreds Grundforbedringsudvalg. Medl. af Roskilde Amtsraad, Roskilde Skatteraad, De samv. sjæll. Hmdfr.s Hovedbestyrelse, Arbejdsløshedsraadet og Arbejdernes Erhvervsraad.

Adresse: Aagerup pr. Roskilde.

Petersen, Karl Sofus, Gaardejer; f. 5. Juni 1884 i Tolne; Søn af Gdr. Hans Chr. Petersen og Hustru Rasmine, f. Jensen; gift (22. Dec. 1911) m. Agate Nørregaard. Fmd. for Lørslev Andelsmejeri 1933—1938. Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Medlem af Sogneraadet og har desuden en Del lokale Tillidshverv.

Adresse: Spangerholm, Lørslev.

Petersen, Magdalene, Husmoder; f. 17. Jan. 1887 i Aastrup; Datter af Gdr. Emil Danielsen og Hustru Magdalene, f. Dethlefsen; gift (22. April 1908) m. Gdr. Jakob Petersen. Elev paa Husholdningsskolen, Møllen, Lauenborg 1904—

05. Medl. af Best. f. Fjerkræavlforeningen Aabenraa Amt siden 1929. Medl. af Best. (medvirkende ved Oprettelsen) af det første Fjerkræslagteri i Danmark i Haderslev. Har drevet Raceavl med Fjerkræ i 20 Aar paa Allergaard og senere 10 Aar i Aabenraa.

Adresse: Nørrechaussé 39, Aabenraa.

Petersen, Magnus Chr., Gaardejer; f. 1. Juli 1886 i Taars; Søn af Gdr. Laur. Christen Petersen og Hustru Frederikke, f. Nielsen; gift (23. Nov. 1913) m. Marie Holm. Elev paa Haslev Højskole 1905—06. Fmd. for Andelsmejeriet »Vangsholm«, Vidstrup. Medl. af Sogneraadet fra 1937.

Adresse: Vidstrup.

Petersen, Marinus, Husmand; f. 29. Dec. 1876 i Løve Mark; Søn af Hmd. Jørgen Peter Petersen og Hustru Mette, f. Rasmussen; gift (1. Sept. 1905) m. Mette Katrine Christensen). Fmd. f. Nr. Snede Kredsforening fra 1930, for Eistrup Klovborg og Nr. Snede Driftslaaneforening fra 1934, og for Nr. Snede Hesteforsikring i 20 Aar. Sogneraadetsmedlem fra 1933 og de dermed følgende lokale Tillidshverv.

Adresse: Nørhoved pr. Nr. Snede.

Petersen, M. Bernh., Forretningsfører; f. 26. Maj 1889 i Jaungyde; Søn af Købmand Otto Petersen og Hustru, f. Andreasen; gift (10. Dec. 1918) m. Dorthea Dokkedahl. Elev paa den jydsk Handelshøjskole. Forretningsfører for Ring-

købing Amt's Vareindkøbsforening og Ringkøbing Amt's Indkøbsforening for Foderstoffer. Medl. af Andelsudvalget.

Adresse: Stationsvej 28, Holstebro.

Petersen, M. Filip, Konsulent; f. 24. Nov. 1903 i Fuglsig Mark; Søn af Gdr. Jens Petersen og Hustru Sofie, f. Christensen; gift (5. Maj 1930) m. Helga Pedersen. Elev paa Børkop Højskole 1923—24. Landbrugskandidat 1929. Fra 1930 Regnskabskonsulent i Hjørring landøkonomiske Selskab.

Adresse: Elmelund, Hjørring.

Petersen, Oluf Ingemann, Konsulent; f. 18. Nov. 1900 i Sdr. Jærnløse, Holbæk Amt; Søn af Gdr. Lars Kristian Petersen og Hustru Kirstine, f. Andersen; gift (29. Nov. 1929) m. Astrid Davidsen. Elev paa Fyns Husmandsskole 1917—18 og Sydsjællands Landbrugsskole 1924. Landbrugskandidat 1927. Ass. v. de sydsjæll. Ldbf. og Hmdf. 1928—33. Konsulent for Kalundborg og Ruds Vedbykredsens Hmfr. fra 1933.

Adresse: Solager, Gørlev S.

Petersen, Peter, Møllelejer; f. 12. Okt. 1867 i Rønnebæk; Søn af Husmd. Anders Petersen og Hustru Ane Sofie, f. Larsdatter; gift (31. Maj 1890) m. Julie Elisabeth Jensen. Fmd. f. Dansk Møllerforening fra 1936.

Adresse: Havrebjerg Mølle.

Petersen, Peter Anton, Proprietær, Sognefoged; f. 21. Nov. 1882 paa Højbogaard pr. Au-

nede; Søn af Gdr. Niels Poul Petersen og Hustru Marie, f. Jespersen; gift (27. Marts 1908) m. Agnes Karen Jenny Sørensen. Elev paa Abed Højskole 1898—99 og Lyngby Landboskole 1900—01. Fmd. for De samv. Elektricitetsværker i Maribo Amt og Medl. af Fællesudv. for danske Jævnstrømsværker, af Repræsentantskabet for Landbygningernes Brandforsikring, af Best. for Lollands Handels- og Landbrugsbank, Planteavlsv. i Maribo Amt m. v., Sogneraadmedlem. Adresse: Højbogaard, Aunede.

Petersen, Peter Christian, Gaardejer; f. 24. Aug. 1896 i Bylderup Sogn; Søn af Gdr. Chr. Petersen og Hustru Katrine Marie, f. Lorentzen; gift (14. Nov. 1922) m. Johanne Mathiesen. Elev paa Skibelund Efterskole 1912—13, Grundtvigs Højskole 1918—19 og Ladelund Landbrugsskole 1921—22. Fmd. for Tønder Amts Mælkebedømmelsesforening og for den alm. Brandforsikring dersteds. Sekretær for Slogs Herreds Ldbf. siden 1926.

Adresse: Bylderup pr. Bylderup Bov.

Petersen, Peter Madsen, Husejer; f. 20. Aug. 1872 i St. Hedinge Landsogn; Søn af Arbejdsmd. Lars Petersen og Hustru Kirsten, f. Madsen; (gift 26. Sept. 1919) m. Marie Christensen. Elev paa Hjørunde Højskole 1897—98. Fmd. f. Næstvedkredsens Hmf. fra 1937 og for Næstvedkredsens Driftlaaneforening for mindre Jordbrugere.

Adresse: Næstelø.

Petersen, Poul, Gaardejer; f. 25. Marts 1892 i Toftlund Sogn; Søn af Gdr. Peter N. Petersen og Hustru Anna, f. Smidt; gift (5. Feb. 1924) m. Marie Nielsen. Fmd. f. Toftlund Andelsmejeri fra 1934 og for L. S. Toftlund Sogn fra 1932. Medl. af Planteavlsv. for Nr. Rangstrup Herreds Ldbf.

Adresse: Høllekov, Toftlund.

Petersen, Poul Peter, Gaardejer; f. 2. Marts 1883 i Ebbeskov; Søn af Gdr. Hans Petersen og Hustru Ane Marie, f. Nielsen; gift (13. April 1907) m. Ella Olsen. Elev paa Tune Landboskole

1902. Fmd. f. Bøgebæk Andelsmejeri 1921—27, og fra 1933 Medl. af Tilsynsraadet i Fakse Sparrekasse.

Adresse: Ebbeskov, Fakse.

Petersen, T. Hastrup, Forstander; f. 20. Febr. 1901 i Odense; Søn af Konsulent Niels Nissen Petersen og Hustru Abelone, f. Hastrup; gift (25. Aug. 1932) m. Ellen Bækhøj. Art. 1919, cand. theol. 1925. Timelærer 1925—27. Lærer paa Ollerup Folkehøjskole 1927—37 og derefter Forstander.

Adresse: Ollerup Folkehøjskole pr. Ollerup.

Petersen, Valdemar, Gaardejer; f. 28. Juli 1884 i Stubdrup, Øster Brønderslev; Søn af Gdr. Jens Chr. Petersen og Hustru Ida Nicoline Petrine, f. Nielsen; gift (14. Maj 1915) m. Kristine Madsen. Fmd. f. A/S Slagteriet i Dybvad. Næstfmd. i Sparerkassen for Skøve, Voldgiftsmand, Boniteringsfmd. og fl. lokale Hverv.

Adresse: Boller, Dybvad.

Phillipsen, Jes, Gaardejer; f. 13. Feb. 1889 i Ødis; Søn af Gdr. Chr. Phillipsen og Hustru Marie, f. Kjærhus; gift (22. Juli 1921) m. Bodil Okholm. Elev paa Askov Højskole 1906—08 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Landbrugskandidat 1911. Landbrugslærer og Forsøgsassistent. Fmd. f. Vejstrup-Hejls Andelsmejeri fra 1922, for Telefonselskabet, og for L. S. i Hejls og Vejstrup Sogn. Medl. af Best. for Sydjysk Mejeriforening.

Adresse: Kongstedgaard, Hejls.

Phillipsen, Jørgen, Konsulent; f. 21. Juni 1903 i Ragebøl, Dybbøl Sogn; Søn af Gdr. Frederik Phillipsen og Hustru Christine, f. Køcks; gift (10. Maj 1935) m. Gerda Marie Jeppesen. Realeksamen 1919. Elev paa Graasten Landbrugsskole 1926—27 og 1929. Landbrugskandidat 1932. Assistent ved Husdyrbrugskontoret for De samv. Ldbfr. i Fyns Stift 1932—35. Konsulent for Sønderjysk Fællesledelse af Kvægavl,

Fællesledelsen for Avlen af hollandsk Malkekvang, og Fælleslandboforeningen f. Nordslesvig.
Adresse: Vestergade 50, Vojens.

Pihl, Andreas Peter, Avlsbruger; f. 1. Okt. 1898 i Bodilsker; Søn af Avlsbruger Hans Chr. Pihl og Hustru Marie, f. Didriksen; gift (14. Juni 1922) m. Birgitte Katrine Munk. Elev paa Bornholms Højskole 1918—19. Fmd. f. Andelsmejeriet »Bakkedal» fra 1932. Medl. af Best. f. Poulsker Brugsforening fra 1927. Lægdsmand for 6. Kreds 23. Lægd fra 1929.

Adresse: Axelhus pr. Nexø.

Pinstrup, Hans, Gaardejer, M.F.; f. 7. Aug. 1892; Søn af Gdr., Folketingsmand P. P. Pinstrup og Hustru Mette Sørine, f. Sørensen; gift (4. Marts 1921) m. Helga Soderup). Elev paa Nibe Realskole, Frederiksborg Højskole 1911—12 og Asmildkloster Landbrugsskole 1914—15. Fmd. f. Foreningen af jydsk Ldbfr.s Regnskabsudvalg. Medl. af Best. f. Aalborg Amts Ldbf. og af De samv. danske Ldbfr.s Best.

Adresse: Egsbjerggaard, Gravlev pr. Skørping.

Ploug, Niels, Proprietær; f. 10. Sept. 1880 i Rødby; Søn af Partikulier Julius Ploug og Hustru Christine, f. Kisler; gift (30. Marts 1906) m. Kirsten Mathilde Jørgensen. Realeks. Elev paa Tune Landboskole 1899—1900. Fmd. f. Maribo Andels-Svineslagteri. Medl. af Best. f. Banken for Rødby og Omegn.

Adresse: Bukkehøvegaard pr. Rødby.

Plum, Nicolai Thorvald Munk, Dyrslæge, Forsøgsleder, Dr. med. vet.; f. 8. Sept. 1890 i Kbhvn.; Søn af Gross. Sophus Munk Plum og Hustru Antonie, f. Christiansen; gift (16. Maj 1918) m.

Ingrid Dethlefsen. Dyrslæge 1913. Ass. ved Forsøgslaboratoriets bakteriologiske Afdel. fra 1916 og Forsøgsleder v. Statens veterinære Serumlaboratorium fra 1928. Dr. med. vet. 1935. Skrevet fl. Afh. om bakteriologisk-diagnostiske Emner, Tuberkulose, Tuberkulin m. m.

Adresse: Hvidkildevej 125, Kbhvn. F.

Post, Johan Reimer, Gaardejer; f. 1. Maj 1871 i Agerskov; Søn af Gdr. Andreas Post og Hustru Oda Marie, f. Grønvold; gift (19. Sept. 1899) m. Margrete Gaaddiksen. Fmd. f. Agerskov Andelsmejeri siden 1919.

Adresse: Agerskov.

Poulsen, Anker, Gaardejer; f. 29. Marts 1894 i Diernæs, Hoptrup Sogn; Søn af Gdr. F. Peter Poulsen og Hustru, Katrine Marie, f. Frederiksen; gift (21. Okt. 1932) m. Gerda Rasmussen. Elev paa Haderslev Gymnasium. Krigsdeltager. Fmd. f. Diernæs Andelsmejeri 1929—35. Medl. af Best. for Hoptrup Sogns Hjelpekasse.

Adresse: Diernæs, Hoptrup.

Poulsen, Aksel, Gaardejer; f. 11. Juli 1896 i Plovstrup, Tørring Sogn; Søn af Hmd. Anders Poulsen og Hustru Povline, f. Mikkelsen; gift (29. Sept. 1922) m. Agnete Stærmosse. Elev paa

Roskilde Højskole 1920—21. Fmd. f. Vonge Andelsmejeri fra 1937 og forsk. lokale Hverv.
Adresse: Vonge St.

Poulsen, Axel Nøhr, Konsulent; f. 17. Aug. 1899 i Ebelnæs, Møen; Søn af Gdr. Jørgen Poulsen og Hustru Emma, f. Rasmussen Nøhr; gift (23. Juni 1924) m. Meta Nielsen. Prlm. 1915. Elev paa Sydsjællands Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskandidat 1924. Planteavlskonsulent for Thureby-Køge og Omegns Ldbf. samt Driftsleder af Forsøgsgaarden Lille Køgegaard fra 1932.

Adresse: Køge.

Poulsen, Erik Jørgen, Gaardejer; f. 22. Aug. 1881 i Vedsted Sogn; Søn af Gdr. Mathias Poulsen og Hustru Ingeborg, f. Jørgensen; gift (29. Juni 1908) m. Ellen Petersen. Elev paa Hejls Efterskole 1897—98. Fmd. f. Haderslev Andelsmejeri siden 1932. Medl. af Best. for Hesteforsikringen for Vilstrup Sogn.

Adr.: Grødebøl, Haderslev.

Poulsen, Hans, Gaardejer, Sognefoged, D.M.; f. 9. Juni 1868 i Birkum Møllegaard; Søn af Gdr. Poul Hansen og Hustru Karen, f. Nielsen; gift (5. April 1895) m. Ane Julie Petersen. Elev paa Fyns Stifts patriotiske Selskabs Skole 1887—88. Fmd. f. Nørrevange Andelsmejeri, Birkum, fra 1912 og Repræsentantskabet for Fyns Land-

Dansk Landbrug.

mandsbank. Repræsentant for Ravnholtskassen (Brandforsikring).

Adresse: Birkum, Højby.

Poulsen, Hans Anton, Direktør; f. 1. Dec. 1892 i Flemløse Sogn; Søn af Gdr., Amtsraadsmedl. H. J. Poulsen og Hustru Birthe Marie, f. Rasmussen; gift (29. Jan. 1921) m. Anna Egedal. Elev paa Glamsbjerg Efterskole 1909—10 og Dalum Landbrugsskole 1916—17. Landbrugskandidat 1919. Direktør for Danske Ldbfr.s Frøforsyning fra 1938 (Fuldmægtig 1920—38). Redaktør af Tidsskrift for Frøavl.

Adresse: Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde.

Poulsen, Lars, Gaardejer; f. 6. Nov. 1890 i Hvidbjerg Sogn; Søn af Gdr. Niels Poulsen og Hustru Karen, f. Hebsgaard; gift (8. Marts 1927) m. Dorthea Margret Henriksen. Elev paa Tommerup Højskole 1910—11. I Best. for De samv. danske Andelskreatureksportforeninger i 4 Aar. Fmd. for Barslev og Omegns Kvægavlsforening gennem en Aarrække. I Best. for Andelsmejeriet i Hvidbjerg. Medlem af Sogneraadet i Hvidbjerg-Lyngs Kommune i 3 Aar, af Menighedsraadet og af Skolekommissionen.

Adresse: Dalgaard, Fløvløv pr. Hvidbjerg.

Poulsen, Morten Refslund, Gaardejer, R. Dbg.; f. 27. Okt. 1874 i Bovlund pr. Branderup; Søn af Frimenighedspræst Laurids Bertelsen Poulsen og

Hustru Kjestine, f. Refslund; gift (14. Dec. 1900) m. Marie Jessen. Elev paa Skibelund Friskole Vinteren 1888—89 og Askov Højskole Vintrene 1891—92 og 1892—93. Landbrugskandidat 1898. Fmd. f. Akkordudvalget for Haderslev Vesteramt. Medl. af Best. f. Laanekassen for Sønderjylland. Var Fmd. for Ldbf. »Fremad« fra 1906—10 og for Fælleslandboforeningen i samme Periode. Direktør f. »Nordslesvigsk Kreditforening« 1910—20.

Adresse: Bovlund pr. Brandrup.

Poulsen, Nicolaj, Gaardejer; f. 23. Maj 1878 i Høve pr. Asnæs; Søn af Gdr. Niels Poulsen og Hustru Louise Marie, f. Madsen; gift (20. April 1900) m. Christine Hansen. Fmd. f. Holbæk Andelssvineslagteri og Odsherreds Foderstofforening.

Adresse: Høve pr. Asnæs.

Poulsen, Niels Christian, Direktør, R. af Dbg.; f. 3. April 1880 i Kauslunde; Søn af Gdr. Karl Poulsen og Hustru Stine, f. Andersen; gift (26. Maj 1905) m. Anna Rasmussen. Elev paa Vejstrup Højskole 1898—99. Fmd. f. Kauslunde Elektricitetsselskab fra 1909, for K. Brugsforening 1911—37 og for K. Andelsmejeri 1912—37. Amdsraadsmedl. fra 1922. Medl. af Best. f. Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger fra 1925 og Fmd. og Direktør for samme fra 1937. Medl. af Andelsudvalget fra 1933 og Vicefmd. fra 1937. Landvæsenskommissær fr. 1934. I Best. for Nordisk Andelsforbund, for Andelspensionsforeningen og for Mejeriernes og Landbrugernes Ulykkesforsikr.

Adresse: Haraldstedgaard, Kauslunde.

Poulsen, N. P., Sekretær; f. 20. Maj 1894 i Dærup; Søn af Gdr. H. J. Poulsen og Hustru Birthe Marie Rasmussen; gift (23. Okt. 1926) m. Ellen Rasmussen. Glamsbjerg Efterskole 1910—11 og Dalum Landbrugsskole 1917—18. Landbrugskandidat 1921. Redaktionssekretær ved Fyns Stifts Landbrugstidende. Fra 1930 Sekretær for De samv. Ldbfr. i Fyns Stift og for Fyns Mejeriforening samt de fynske Mejeriudst., Forsikringsforeningen for Avlstyre, og endvidere Sekretær for »Fyns lette Hesteavl«.

Adresse: Vindegade 72, Odense.

Poulsen, Poul, Gaardejer; f. 28. Feb. 1893 i Ørridslev; Søn af Grd. Ole Poulsen og Hustru Katrine, f. Christoffersen. Elev paa Askov Højskole 1917—18 og Tune Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Enghauge Andelsmejeri fra 1935, for Foderstofforeningen »Fremad«, Grumstrup

fra 1933 og for Brugsforeningen fra 1935. Medl. af Sogneraadet fra 1938.

Adresse: Kærsholm pr. Hovedgaard.

Poulsen, Poul Christian, Forstander, Kaptajn, mag. art., R. af Dbg.; f. 14. Aug. 1885 i Aaby pr. Aabybro; Søn af Gdr. Johan Peter Poulsen og Hustru Ane Marie, f. Jensen; gift (8. Okt. 1913) m. Dagmar Annasigne Hansen. Officersskole 1905—10, Generalstabskursus 1917—18 og Universitet 1922—26. Fmd. for Sønderjydsk Forening for Aabybro og Omegn fra 1930. Forstander for Aaby Højskole og Efterskole fra 1928. Medl. af Biblioteksudv. for Aalborg Amts Ldbf.

Adresse: Aabybro.

Poulsen, Poul Marius, Gaardejer; f. 18. Jan. 1881 i Sall; Søn af Gdr. N. Kr. Poulsen og Hustru Maren, f. Jensen; gift (16. Juli 1910) m. Sigrd Camilla Pedersen. Elev paa Askov Højskole 1908—09 og Tune Landboskole 1904—05. Fmd. f. Ramsø-Tune Herreders Ldbf. og Udvalget for landbrugsfagligt Ungdomsarbejde i Roskilde Amt.

Adresse: Frihedstoft, Jersie, pr. L. Skensved.

Poulsaard, Jørgen, Gaardejer; f. 19. Dec. 1889 i Ulfborg Sogn; Søn af Gdr. Peder Poulsaard og Hustru Kristine, f. Larsen; gift (5. Maj 1925) m. Jenny Jakobsen. Elev paa Askov Højskole 1916—17 og Dalum Landbrugsskole 1910—11.

Kredsvurderingsmand for den Vest- og Sønderjydske Kreditforening. I Best. for Skodborg-Vandfuld Herreders og Lemvig Ldbf. i 2 Perioder. Fmd. for Husdyrbrugsudvalget i samme. Fmd. for Lemvigegnens Kvægavlforening. I Best. for Andelsmejeriet »Ørvad« i 11 Aar. I Best. for Ringkøbing Amts Fællesledelse i ca. 5 Aar. Medl. af Dybe-Ramme Sogneraad siden 1937.

Adresse: St. Kastbjerg pr. Bonnet St.

Povlsen, Karl Kristian, Gaardejer; f. 23. Aug. 1875 i Høve; Søn af Gdr. Niels Povlsen og Hustru Marie, f. Madsen; gift (20. Juli 1900) m. Sine Jensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1897—98 og Forsinge Landbrugsskole 1898—99. Fmd. f. Kontrolforeningen i 25 Aar. Medl. af Best. f. Landssammenslutn. af dansk-belgisk Hesteavl. Dommer ved Afkomsskuer for Hingste for Sjælland.

Adresse: Ebbelykke, Nykøbing Sj.

Præstegaard, Kristian, Kreditforeningsrepræsentant; f. 25. Marts 1891 i Grindsted; Søn af Kreditforeningsrepr. Jens Præstegaard og Hustru Marie, f. Pedersen; gift (21. Nov. 1920) m. Marentse Jørgensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1913—14 og Ryslinge Højskole 1917—18. Medl. af Best. f. Slagteriet Midtjylland. Repræsent. for Kreditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere for Ribe Amt.

Adresse: Grindsted.

Rahbek, Jens, Gaardejer, Landstingsmand; f. 26. Sept. 1886 i Ringive; Søn af Gdr. Kristen Rahbek og Hustru Jensine, f. Andersen; gift (10. Nov. 1914) m. Astrid Eskildsen. Elev paa Skamlingsbanke Højskole 1911—12. Fmd. f. Jydsk Hmdf.s Repræsentantskab. Medl. af Folketinget i 10 Aar og fra 1936 Landstingsmand.

Adresse: Billundgaard pr. Filskov.

Rasch, Fritz, Direktør; f. 30. Aug. 1905 i Esbjerg; Søn af Slagteridir. Th. Rasch og Hustru Kirstine, f. Lynnerup; gift (26. Juni 1932) m.

Helene Gad Tønnesen. Realeks. og paa Handelshøjskole. Uddannet paa Slagterierne i Hadsten, Nykøbing Mors, Horsens og Esbjerg. Direktør for Faaborg Andelslagteri fra 1933.

Adresse: Faaborg Andelslagteri.

Rasch, Thorvald, Slagteridir. R. af Dbg.; f. 31. Aug. 1878 i Seest pr. Kolding; Søn af Politibetj. Frits C. A. Rasch og Hustru Ane Maria, f. Madsen; gift (14. Juni 1904) m. Kristine Kristensen. Elev paa Esbjerg Handelsskole. Fmd. for Foren. af Direktører ved danske Andelslagterier indt. 1939, og for Fedtdommerudvalget. Medl. af Best. for Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforening.

Adresse: Hadsten.

Rask Kristen, Gaardejer og Centerejer; f. 1. Sept. 1883 i Thorning Vestergaard; Søn af Gdr. Martin Kristensen (Rask) og Hustru Oline Vilhelmine, f. Godtlied; gift (2. Aug. 1912) m. Kristiane Nørskov Nielsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1904—05. Medl. af Thorning Sogneraad og Repræsentantskabet for Kjellerup Bank. Siden 1914 Avlscenter.

Adresse: Thorning Toftgaard pr. Kjellerup.

Ravn, Jens Jensen, Proprietær; f. 6. Okt. 1872 i Thorning Sogn; Søn af Ldmd. og Teglværksejer Jens Chr. Ravn og Hustru Cecilie Ravn; gift (22. April 1899) m. Dorthea Margrethe Bang. Elev paa Ollerup Højskole 1892—93. Fmd. for Visborg Andelsmejeri fra 1929 efter at have været Kasserer og Bestyrelsesmedl. fra Mejeriets Oprettelse i 1905. Fmd. for Regnskabsforeningen i Hadsund Ldbf. Var Fmd. i Ldbf. i 4 Aar til 1917 efter at have været Næstfmd. fra Foreningens Oprettelse.

Adresse: Ormegaard, Visborg.

Rasmusen, Gunder, Godsejer; f. 31. Jan. 1883 i Korsør; Søn af Konsul Hans Rasmusen og Hustru Jørgine, f. Kruise; gift (4. Okt. 1907) m. Marie Kirstine Moes. Prlm. 1899. Elev paa

Vilvorde Havebrugsskole 1904—05. Fmd. f. Sukkerøedyrkerforeningen af 1930. Medl. af Best. f. Landbrugets Arbejdsgiverforen. for Sjælland og Møn.

Adresse: St. Flinterup pr. Fuglede St.

Rasmussen, Anders, Gaardejer; f. 1. Maj 1886 i Drastrup, Esserbæk Sogn; Søn af Gdr. Laurs Rasmussen og Hustru Jensine, f. Jensen; gift (27. Okt. 1914) m. Kirstine Enevoldsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1904—05, Askov Højskole 1912—13 og Dalum Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Andelsmejeriet Birkehøj og for Andelsbanken i Randers. Medl. af Best. f. Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Adresse, Drastrupgaard, Volk Mølle.

Rasmussen, Anders Chr., Gaardejer; f. 28. Maj 1877 i Kostræde pr. Lundby; Søn af Gdr. Rasmus Pedersen og Hustru Kirsten, f. Petersen. Elev paa Haslev Højskole 1895—96. Fmd. f. Ellehøje Andelsmejeri fra 1919, Tilsynsraadet i Køng Sogns Sparekasse og Kostrædes Foderstof-forening.

Adresse: Kostræde pr. Lundby.

Rasmussen, Anders Sigurd, Konsulent; f. 29. April 1895 i Skjørring pr. Mørke; Søn af Gdr., Sognefoged Søren Rasmussen og Hustru Mette, f. Kjeldsen; gift (28. Juli 1923) m. Kristiane Kristensen. Elev paa Dalum Landbrugsskole

1915—16. Landbrugskandidat 1918. Konsulent, Sekretær og Kasserer for Svendborg og Omegns Ldbfr. fra 1924.

Adresse: Kogtvedvej 9, Svendborg.

Rasmussen, Aksel, Forpagter; f. 24. Juli 1908 i Espe; Søn af Gdr. Rasmus Rasmussen og Hustru Anna, f. Nielsen; gift (18. Maj 1934) m. Anna Elisabeth Sørensen. Elev paa Hjemly Elterskole 1923—24, Ladelund Landbrugsskole 1929—30 og Askov Højskole 1932—33. Fmd. f. Lumby-Taarup Andelsmejeri. Revisor i Allesø Lumby-Taarup Foderstofforening.

Adresse: Lunde Mark pr. Beldringe.

Rasmussen, Anton, Gaardejer; f. 5. Nov. 1890 i Horn; Søn af Gdr. Jakob Rasmussen og Hustru Inger, f. Christensen; gift (18. Aug. 1920) m. Anna Eleonora Andersen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. »Nørrevang« Andelsmejeri fra 1932 og for Svine-reguleringsnævnet. Medl. af Best. f. Skorup-Tvilum Sparekasse fra 1929. Medl. af Skorup-Tvilum-Voel Sogneraad.

Adresse: Horn pr. Faarvang.

Rasmussen-Borreby, Rasmus Jørgen Marius, Proprietær; f. 15. Febr. 1885 i Borrebygaard, Søn af Propr. Hans Rasmussen og Hustru Marie, f. Jørgensen; gift (18. Nov. 1920) m. Marie Nielsen. 4. Kl. Hovedeksamen. Landbrugskandidat 1906. Lærer ved Dalum Landbrugsskole 1908

—11. Fmd. f. Borreby Andelsmejeri fra 1933 og Borrebylagets Elektricitetsselskab.

Adreses: Borreby Møllegaard, Bellinge.

Rasmussen, Carl Johan, Gaardejer; f. 4. Sept. 1872 paa Lucienhøj; Søn af Gdr. Rasmus Pedersen og Hustru Abelone, f. Jensen; gift (7. Okt. 1899) m. Marie Mortensen. Fmd. f. Diernisse Andelsmejeri fra 1926. Vurderingsmd. til Ejendomsskyld fra 1912 og fl. lokale Hverv. Medl. af Best. f. »Fyens Kulindkøb« fra 1926.

Adresse: Lucienhøj, Faaborg.

Rasmussen, Chr., Gaardejer; f. 21. Sept. 1871 i Ribbjerg; Søn af Gdr. R. H. Rasmussen og Hustru Mathilde, f. Drosth; gift (26. Marts 1926) m. Thora Marie Hansen. Elev paa Vejstrup Højskole 1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Simmerbølle Andelsmejeri fra 1916. Medl. af Best. f. Fyns Mejeriforening fra 1919, Langelands Andelsslakteri fra 1931 og i Repræsentantskabet for Langelands Bank fra 1935. Medl. af Sogneraadet i 16 Aar og deraf 4 Aar som Fmd.

Adresse: Havelundgaard, Simmerbølle.

Rasmussen, Evald, Gaardejer; f. 8. Jan. 1886 i Voel, Silkeborg; Søn af Gdr. Adolf Rasmussen og Hustru Anne Marie, f. Hansen; gift (29. Marts 1909) m. Anna Rasmussen. Fmd. f. Bogenhøj Andelsmejeri og for Spørring og Om-

egns Brugsforening. Repræsentant i Andelsbankens Aarhus Afdeling. Sognefoged.

Adresse: Spørring, Aarhus.

Rasmussen, Georg, Sparekassedirektør, Sagfører; f. 6. Jan. 1895 i Kbhvn. Kasserer for Nordfynske Ldbf.

Adresse: Bogense.

Rasmussen, Hans Christian Herman, Gaardejer; f. 19. Juni 1894 i Nørre Nebbelunde Sogn; Søn af Gdr. Jørgen Rasmussen og Hustru Kathrine, f. Hansen; gift (4. Nov. 1927) m. Estrid Sørensen Ebbe. Elev paa Sydsjællands Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Thorslunde Andelsmejeri fra 1935 og Medl. af Sogneraadet fra 1937.

Adresse: Krønge, Burso.

Rasmussen, Hans Jørgen, Forstander, R. af Dbg., Dmd.; f. 4. Aug. 1868 i Kuditze pr. Nakskov; Søn af Gdr. Jørgen Rasmussen; gift m. Christine Jepsen. Landbrugskandidat 1890. Landbrugslærer og Konsulent. Overlærer v. Næsgaard Agerbrugsskole 1898 og Forstander 1916—38. Fmd. for De loll.-falsterske Ldbfr.s Planteavlsudvalg 1901—19, og for Statens Husdyrbrugsudvalg siden 1918. Medl. af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad. Medl. af Landbrugsraadet 1929—33, og Medl. af Udv. f. Landøkonomisk Driftsbureau. Æresmedl. af Østlollands Ldbf. og af Falsters Ldbf. Udgiven

Lærebøger f. Landbrugsskoler og tidligere Medredaktør af »Vort Landbrug« og »Ugeskrift f. Landmænd«.

Adresse: Carit Etlarsvej 11, Kbhvn. V.

Rasmussen, Hans Marius, Gaardejer; f. 1. Marts 1892 i Kbhvn.; Søn af Landmd. Hans Rasmussen og Hustru Ane Marie, f. Pedersen; gift (30. Nov. 1923) m. Annine Kirstine Andersen. Fmd. f. Ore Sogns Andelsmejeri.

Adresse: Firgaarden, Mejlskov.

Rasmussen, Hans Peder, Gaardejer; f. 25. April 1880 i Sortebro; Søn af Landpost Jens Rasmussen og Hustru Ane Kirstine, f. Christoffersen; gift (14. Sept. 1905) m. Maren Kirstine Hansen. Elev paa Vejstrup Højskole 1899—1900 og Ladelund Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Fyns Andels Fjerkræslagteri i Svendborg fra 1937 og for Husdyrbrugsudvalget i Svendborg og Omegns Ldbf. fra 1930. Medl. af Best. f. Fælledelsen af Kvægavls- og Kontrolforeninger for Fyn.

Adresse: Sortebro, Vejstrup.

Rasmussen, Henry, Husmand; f. 3. Maj 1897 i Egebjerg pr. Horsens; Søn af Gdr. Jørgen Rasmussen og Hustru Elvine, f. Hansen; gift (14. Nov. 1919) m. Marie Petersen. Elev paa Roskilde Højskole. Fmd. f. Hundslund Hmdf. og Hads Herreds Husmandskreds. I Tilsynsraadet for Hundslund Sparekasse.

Adresse: Solhøj, Hundslund.

Rasmussen, Holger, Regnskabskonsulent; f. 28. Juni 1898 i Aarslev pr. Brabrand; Søn af Kommunalærer Gunnar Rasmussen og Hustru Signe, f. Hansen; gift (11. Aug. 1923) m. Anna Nielsine Laugesen. Elev paa Vallekilde Højskole 1919—20 og Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskandidat 1923. Siden 1923 Konsulent i Regnskabsføring for Grenaa Ldbf. Medl. af Best. f. Trustrup og Omegns Brugsforening og Regnskabsfører for samme fra 1934. Bogholder for Kolindsund Lodsejerlag fra 1924. Kommunekasserer for Lyngby Kommune pr. Trustrup

fra 1934. Lærer ved Djurslands Højskole 1924—34.

Adresse: Trustrup pr. Trustrup St.

Rasmussen, Hvass T., Direktør; f. 19. Okt. 1906 i Hammel Sogn; Søn af Smedem. Niels Rasmussen og Hustru Johanne Marie, f. Nielsen Hvass; gift (4. Okt. 1935) m. Ragna Margrethe Bach. Præliminæreks. fra Hammel Realskole. Udd. paa Hammel Svineslagteri 1932—34. Vidreuddannelse ved D. B. C. i England til Januar 1935, derfter i Nykøbing F. og fra 1936 Direktør for Skive Andelssvineslagteri. Medl. af Kaaringsudvalget for Svin for Salling og Fjends Herred.

Adresse: Andelssvineslagteriet, Skive.

Rasmussen, Jens, Gaardejer; f. 4. Marts 1875 i Sageby; Søn af Gdr. Ole Rasmussen og Hustru Maren Kirstine, f. Jensen; gift (15. Maj 1903) m. Kristine Nielsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1903—03. Fmd. f. Andelsmejeriet Flora, Viemose, og Viemose Brugsforening. Medl. af Best. f. Landbrugs- og Handelsbanken i Vordingborg.

Adresse: Balle, Viemose.

Rasmussen, Jens, Skatteraadformand; f. 17. Juni 1876 i St. Karleby; Søn af Tømrer Chr. Rasmussen og Hustru Bodil, f. Jensdatter; gift (20. Juli 1900) m. Sofie Rasmussen. Elev paa Vallekilde Højskole 1894—95. Fmd. f. Skatte-

raadet i Roskilde Skattekreds. Redaktør af »Husmanden« 1925—34. Amdsraadsmedlem 1928.

Adresse: Gevninge pr. Roskilde.

Rasmussen, Jens Bryde, Konsulent; f. 30. Okt. 1901 i Vestre Lyng; Søn af Gdr., Vognmd. Hans Vilhelm Rasmussen og Hustru Anna, f. Nielsen; gift (30. April 1932) m. Esther Larsen. Elev paa Kerteminde Højskole 1921 og Askov Højskole 1925—26. Landbrugskandidat 1930. Regnskabskonsulent for Slagelse, Sorø, Kalundborg og Skelskør Ldbf. fra 1934.

Adresse: Skelskørvej 67, Slagelse.

Rasmussen, Jens Christian, Gaardejer; f. 19. Dec. 1877 i Brandsby; Søn af Rasmus Rasmussen og Hustru Mette Kirstine, f. Christensen; gift (10. Nov. 1905) m. Kristine Christiansen. Elev paa Sørslev Højskole 1894—95 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Kappendrup Andelsmejeri fra 1933. Medl. af Sogneraadet 1921—29. Vurderingsmd. til Ejendomsskyld fra 1918.

Adresse: Brandsby pr. Kappendrup.

Rasmussen, Kristian, Gaardejer; f. 19. Maj 1884 i Bjerresø; Søn af Gdr. Kr. Rasmussen og Hustru Sidse Marie, f. Jensen; gift (30. Sept. 1922) m. Karen Pedersen. Fmd. f. Bjerresø Andelsmejeri fra 1924.

Adresse: Bjerresø pr. Vallekilde.

Rasmussen, Kr. Marius, Gaardejer; f. 19. Febr. 1885 i Gamborg; Søn af Sognefoged Jør-

gen Rasmussen og Hustru Johanne, f. Jørgensen; gift (17. Maj 1912) m. Marie Johansen. Elev paa Testrup Højskole 1904—05 og Høng Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Gelsted Andelsmejeri fra 1925.

Adresse: Kathrinesminde pr. Gelsted.

Rasmussen, Laurits, Konsulent, R.; f. 14. Jan. 1885 i Skovby; Søn af Gdr. L. Rasmussen og Hustru Ane Marie, f. Frederiksdatter; ugift. Elev paa Højskole og Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1909. Till. Eks. i Planteavl 1912. Planteavlskonsulent for Frederiksborg Amt Planteavlsforen. 1914—19 og for De samv. sjæll. Ldbf. fra 1919.

Adresse: Madvigs Allé 16, Kbhvn. F.

Rasmussen, M. A., Gaardejer; f. 3. Okt. 1879 i St. Rise; Søn af Gdr., Sognefoged Rasmus Peter Rasmussen og Hustru Maren, f. Madsen; gift (5. Juni 1902) m. Anne Marie Groth. Fmd. f. Ærøskøbing Andelsmejeri fra 1910.

Adresse: Hølegaard, Ærøskøbing.

Rasmussen, Magnus, Gaardejer; f. 7. Febr. 1889 paa Sortemosegaard, Hornslet; Søn af Gdr. Frederik Rasmussen og Hustru Margrethe, f. Sørensen; gift (29. Okt. 1912) m. Andersine Pedersen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09. Fmd. f. Randerskredsens Fællesledelse.

Adresse: Karlbygaard, Hornslet.

Rasmussen, Marius, Husmand; f. 13. Sept. 1874 i Badstrup; Søn af Husmd. Rasmus Rasmussen og Hustru Ane Kirstine, f. Hansen; gift (27. Maj 1898) m. Ane Dorthea Henriksen. Fmd. f. Skamby Hmdf. fra 1909 og Nordfyns Hmdf. fra 1924 og i Sogneraadet 1913—33.

Adresse: Badstrup, Uggerslev.

Rasmussen, Olav, Gaardejer; f. 11. Nov. 1882 i Ferup; Søn af Gdr. Rs. Sørensen og Hustru Karen, f. Hjortlund; gift (24. Okt. 1913) m. Ingeborg Christensen. Elev paa Testrup Højskole 1901—02 og Dalum Landbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Kolding Herreds Landbrugsforening fra

1937 efter at have været i Bestyrelsen en Del Aar. Har haft forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadmedlem i 8 Aar.

Adresse: Ferupgaard pr. Ferup.

Rasmussen, Ole Peder, Gaardejer; f. 13. Sept. 1896 i Nr. Snede; Søn af Gdr. Peder Ole Rasmussen og Hustru Nielsmine, f. Nielsen; gift (29. Dec. 1922) m. Anna Hansen. Elev paa Børkop Højskole 1916. Landbrugskandidat 1918. Fmd. f. Gludsted Andelsmejeri fra 1936 og for Hampen Bredlund Elektricitetsværk samt for Dagbladet »Folket«. Næstfmd. i Sogneraadet (Nr. Snede).

Adresse: Hampengaard pr. Hampen.

Rasmussen, Peder, Forpagter; f. 10. Marts 1878 i Grygaard pr. Bramminge; Søn af Gdr. Rasmus P. Rasmusen og Hustru Ingeborg, f. Tobiassen; gift (22. Marts 1904) m. Kathrine Ludvigsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Foreningen af Kartoffelavlere til De danske Spritfabrikker. Medl. af Statens Redskabsudvalg.

Adresse: Lindenberg Avlsgaard pr. Vaarst.

Rasmussen, Peter, Gaardejer; f. 1. Maj 1889 i Skaarup Mosegaard; Søn af Gdr. Rasmus Peter Rasmussen og Hustru Karen, f. Jensen; gift (14. Nov. 1913) m. Agnes Andersen. Elev paa Ry Højskole 1906—07 og Malling Landbrugsskole 1910—11. Fmd. for Gjesing-Skovly Andelsmejeri 1919—38. Medl. af Best. for Skanderborg Hesteavlforening.

Adresse: Skaarup Mosegaard, Skanderborg.

Rasmussen, Paul, Formand f. Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring, R. D.; f. 19. Juni 1875 i Stavreby, Skelby Sogn, Falster; Søn af Gdr. Rasmus Paulsen og Hustru Kirsten, f. Jepsdatter; gift (9. Dec. 1898) m. Ane Kirstine Petersen. Fmd. f. Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Adresse: Højetgaard pr. Væggerløse.

Rasmussen, Rs., Gaardejer; f. 26. Marts 1892 i Nørremosegaard; Søn af Gdr. Rs. Rasmussen og Hustru Kirstine, f. Rasmussen; gift (27. Okt. 1918) m. Anna Clausen. Elev paa Ollerup Højskole 1911—12 og Korinth Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Planteavljudvalget i Ærø Ldbf. fra 1937, Ærø Jagtforening fra 1937.

Adresse: Nørremosegaard, Marstal.

Rasmussen, Rasmus, Gaardejer; f. 27. Sept. 1885 i Lunde; Søn af Gdr. Hans Rasmussen og Hustru Ane Kirstine, f. Rasmussen; gift (14. Juni 1912) m. Kirstine Knudsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1904—05 og Dalum Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Lunde Østrup Andelsmejeri m. fl. lokale Hverv.

Adresse: Lunde F.

Rasmussen, Rasmus, Gaardejer; f. 5. Marts 1870 i Toelsvad, Nr. Sandager Sogn; Søn af Hmd. Gregers Rasmussen og Hustru Mette Marie, f. Andersen; gift (5. Maj 1898) m. Sofie Andersen. Elev paa Særsløv Højskole 1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Ldbf. for Nyborg og Omegn fra 1917. Medl. af Husmandsbrugskommiss. 1936. Skatteraadmedl. for Nyborg Skattekreds fra 1924. Medl. af Repræsentantskabet i Landmandsbankens Afd. i Nyborg. Tillidsmand for Landbosparekassen for Fyn.

Adresse: Aaskovgaard pr. Ullerslev.

Rasmussen, Rasmus, Mejeribestyrer; f. 28. Sept. 1889 i Ellede pr. Kalundborg; Søn af Gdr. Chr. Rasmussen og Hustru Johanne, f. Jensen; gift (29. Marts 1919) m. Gudrun Busk. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09 og Dalum Mælkeriskole

1915—16. Fmd. f. Aarhus Amts Mejeristforening.
Medl. af Best. f. Dansk Mejeristforening.
Adresse: Andelsmejeriet, Korsholm, Hinnerup.

Rasmusen, Rasmus, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 14. Maj 1880 i Krøjerup; Søn af Gdr. Peder Rasmussen og Hustru Maren Kirstine, f. Nielsen; gift (14. Maj 1913) m. Maren Kirstine Sørensen. Elev paa Frøderiksborg Højskole 1897—98 og Dalum Landbrugsskole 1901—02. Fmd. f. Sorøegnens Ldbf. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Ldbfr. Landvæsenskommissær.
Adresse: Krøjerup pr. Sorø.

Rasmusen, Rasmus, Gaardejer; f. 5. April 1882 i Allerslev Sogn, Præstø Amt; Søn af Parc. Johan Rasmussen og Hustru Wilhelmine, f. Hansen; gift (21. Juli 1912) m. Maren Hansen. Elev paa Brøderup Højskole 1903—04. Fmd. f. Ballerup Andelsmejeri.

Adresse: Taaregaard, Ballerup.

Rasmusen, Rasmus, Gaardejer; f. 9. Dec. 1878 i Bjerre; Søn af Gdr. Hans Rasmussen og Hustru Maren, f. Madsen; gift (31. Juli 1908) m. Mathilde Paaske. Elev paa Testrup Højskole 1899—1900. Fmd. f. Bjørnkær Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. for Horsens Andelsslægteri fra 1929 og i Tilsynsraadet for Bjerre-Hatting Herreds Sparekasse fra 1934. Har været i Sogneraadet i 12 Aar og Sogneraadsfmd. i 4 Aar.
Adresse: »Tuskjærgaard« pr. Bjerre.

Rasmussen, Rasmus Richard, Gaardejer; f. 1. Dec. 1893 i Mundelstrup; Søn af Gdr. Niels Rasmussen og Hustru Bolette, f. Christensen; gift (8. Nov. 1932) m. Elna Pedersen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1913—14. Kornetskole 1915. Landbrugskandidat 1920. Fmd. f. Aarhus Amts landøkonomiske Selskabs Planteavljudvalg og Sabro-Taarup Sogneraad.

Adresse: Mundelstrup Møllegaard pr. Mundelstrup.

Rasmussen Rs. P., Forpagter; f. 9. Juli 1883 i Vindinge; Søn af Boelsmd. Peter Rasmussen og Hustru Karen, f. Pedersen; gift (6. Maj 1909) m. Kirstine Rasmussen. Fmd. f. Kogsbølle Andelsmejeri fra 1933. Medl. af Best. f. Elektricitets-Transformatorforeningen.

Adresse: Marcusminde, Nyborg.

Rasmussen, Thorvald, Proprietær; f. 31. Maj 1895 i Birket; Søn af Mejeriejer Niels Rasmussen og Hustru Kirstine, f. Jessen; gift (10. Nov. 1922) m. Bodil Nielsen. Elev paa Nr. Ørslev Højskole 1912—13 og Korinth Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Vindeby Andelsmejeri.

Adresse: Sofiedal pr. Kastager.

Rasmussen, Waldemar, Grosserer (Firma P. Søht & Co.); f. 22. Dec. 1883 i Rusland; Søn af Mejerist og Godsforp. Jens Rasmussen og Hustru Mathilde, f. Hansen; gift (28. Aug. 1910) m. Poula Augusta Rasmussen. Elev i Real-Gymnasiet i Reval, Afg. 1901. Fmd. f. Foreningen af

danske Kartofflelexportører og Foreningen af Kaalexportører.

Adresse: Ndr. Frihavnsgade 83, Kbhvn.

Refsgaard, Chr., Gaardejer; f. 28. Aug. 1875 i Volling Sogn; Søn af Gdr. Frederik Refsgaard og Hustru Kristine, f. Christensen; gift (28. Sept. 1903) m. Mariane Koldkjær. Elev paa Testrup Højskole 1894—95 og Ladelund Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Østerild Andelsmejeri, og for Sogneraadet samt i Best. f. Ldbf. »Nordthy« ved Bortflytn. til sin Fødegaard 1911. I en Aarrække i Best. f. Salling Ldbf. og Leder af Ungdomsarb. Fmd. for Balling Sparekasse. Medl. af Menighedsraadet i en længere Periode. Kirkeværge for Volling Kirke. I Best. for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening siden 1923.

Adresse: »Refsgaard«, Volling v. Skive.

Refslund, Anders, Gaardejer; f. 9. Aug. 1883 i Seest; Søn af Gdr. Thomas Refslund og Hustru Kirstine Marie, f. Thomsen; gift (23. Maj 1912) m. Agnes Knudsen. Elev paa Kolding Latin- og Realskole, Vinding Højskole 1901 og Tune Landboskole 1908—09. Fmd. f. Skanderup Andelsmejeri, Gelballe Brugsforening, Kontrolforeningen og Lokalforeningen for Lunderskov og Omegn af J. A. F.

Adresse: Elisabethslyst pr. Lunderskov.

Refstrup, Peder, Proprietær; f. 16. Okt. 1881 i Lønborg; Søn af Gdr. Thomas Petersen Refstrup og Hustru Karen Petersen Refstrup; gift (4. Marts 1908) m. Gudrun Nielsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1903—04 og Frederiksborg Højskole 1906—07. Fmd. f. Urup Andelsmejeri fra 1929 og Rynkeby Andels-Elektricitetsværk fra 1928. Vurderingsmd. til Ejendomskyld.

Adresse: Urupgaard, Langeskov.

Reppien, Olga, Forstanderinde; f. 7. Sept. 1898 i Hunderup; Datter af Gdr. Kristian Reppien og Hustru Anna, f. Vind. Elev paa Husholdnings-skolen Ankerhus, Sorø 1919 og Husholdnings-Seminariet Ankerhus, Sorø 1924. Forstanderinde for Graasten Husholdningsskole fra 1933. I

Ledelsen af Kvindernes Intern. Liga for Fred og Frihed. Medl. af Best. for Foreningen af Husholdningsskoler og af Foreningen Dansk Kvin-desamfund, Graasten-Kredsen.

Adresse: Graasten Husholdningsskole.

Ridder, Johannes Christian, Fuldmægtig; f. 8. Okt. 1895 i Rønne; Søn af Parc. Chr. Ridder og Hustru Kathrine, f. Jensen; gift (4. Aug. 1922) m. Hansa Emilie Hansen. Elev paa Bornholms Højskole 1912—13 og Tune Landboskole 1913—14. Landbrugskandidat 1919. Handelshøjskolen Diplomprøve 1925. Fuldmægtig ved Land-økonomisk Driftsbureau fra 1925.

Adresse: Eversvej 1, Kbhvn.

Rigtrup, Jens Kristian, Gaardejer; f. 2. Aug. 1885 i S. Vinge; Søn af Hmd. Jens Christensen Rigtrup og Hustru Marie, f. Jensen; gift (31. Juli 1914) m. Rasmine Madsen. Elev paa Vivild Højskole 1909—10 og Ødum Landbrugsskole 1912. Fmd. f. S. Vinge Andelsmejeri fra 1932. Regnskabsfører for Terp Brugsforening og Andels-Gødningsforeningen fra 1919, Fmd. f. disse fra 1933 og Regnskabsfører for Terp Foderstofforening fra 1919. Kasserer for Ulstrup og Omegns Driftslaane forening for mindre Jordbrugere fra 1926 og Medl. af Best. f. Kredsudvalget i F.D.B., Randers Afdeling, fra 1935.

Adresse: Lille Thorup, Ulstrup.

Risager, Peter, Gaardejer; f. 12. Aug. 1900 i Brønderslev; Søn af Rentier Niels Chr. Risager og Hustru Grethe, f. Christensen; gift (15. Okt.

1829) m. Ester Vestergaard. Elev paa Støvring Højskole 1918—19. Fmd. f. Brønderslev Regnskabsforening. Medl. af Best. f. Brønderslev Andelsmejeri 1936—38.

Adresse: Risgergaard, Brønderslev.

Risager, Søren, Gaardejer; f. 14. Dec. 1892 i V. Brønderslev; Søn af Gdr. Niels Chr. Risager og Hustru Margrethe, f. Christensen; gift (21. Marts 1920) m. Hansigne Olsen. Elev paa Køng Højskole 1911—12 og Lyngby Landbrugsskole 1918—19. Fmd. f. Hvilshøj Andelsmejeri 1931—37. Næstfmd. i Brønderslev Ldbf. 1934—39. Medl. af Best. f. Brønderslev Andelsslagteri fra 1939.

Adresse: Møllergaard, Hvilshøj, Brønderslev.

Risgaard, Jens Oluf, Gaardejer; f. 13. Feb. 1893 i Risgaard; Søn af Gdr. Jens Chr. Andersen (Risgaard) og Hustru Kirstine, f. Olesen; gift (11. Okt. 1928) m. Laura Christine Sørensen. Elev paa Køng Højskole 1910 og Ladelund Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Risgaard Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Best. f. Elektricitetsværket.

Adresse: »Risgaard« pr. Horby.

Rodenberg, Jens Nicolaj, Gaardejer; f. 30. Aug. 1898 i Abild; Søn af Landmd. Th. Rodenberg og Hustru Kirstine, f. Jensen; gift (1. Juni 1928) m. Anna Linnet. Elev paa Borris Landbrugsskole 1920—21. Fmd. for Møgeltønder Mejeri, for Møgeltønder Andels Elektricitetsværket og for Møgeltønder Skolekommission. Medl. af Bestyrelsen for den Nordvestslesvigske Brandforsikring. Vurderingsmand for Nordvestslesvigske Hesteforsikring. Tillidsmand for Nordslesvigs Hagelskadeforsikring for Møgeltønder.

Adresse: Møgeltønder.

Roed, Poul, Direktør; f. 22. Marts 1902 i Hanstholm pr. Thisted; Søn af Fyrmester v. Hanstholm Fyr Hans Roed og Hustru Anna, f.

Kyster; gift (25. Okt. 1927) m. Ester Stærmosse. Medl. af Best. f. Vestlollands Ldbf. fra 1936.

Adresse: Nakskov.

Rom, Jens, Skatteraadsformand; f. 12. Juni 1880 i Taars; Søn af Gdr. Jens Chr. Pedersen og Hustru Johanne Marie, f. Andersen; gift (28. April 1905) m. Inger Skov. Elev paa Vallekilde Højskole 1899—1900 og Tune Landboskole 1903—04. Fmd. f. Vraa Andelsmejeri 1914—21 og for Vareindkøbsforeningen fra 1938. Skatteraadsfmd. fra 1934. Medl. af Sogneraadet fra 1925. I Best. f. Vraa Slagteri 1931—36.

Adresse: Vraa.

Romme, Jørgen Jørgensen, Gaardejer; f. 9. Maj 1878 i Radsted; Søn af Forp. Peder Jørgensen og Hustru Maren, f. Rasmussen; gift (3. Nov. 1904) m. Bertha Marie Olsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1900—01. Fmd. f. Rørbæk Andelsmejeri fra 1924. Medl. af Best. f. Industri- og Landbrugsbanken fra 1928 og De samv. loll.-falsterske Kontrollforening 1906—35. Medl. af Sogneraadet 1913—21.

Adresse: Radsted, Saksjøbing.

Romme, Peter, Gaardejer; f. 4. Maj 1881 i Rørbæk; Søn af Gdr. Frands Hansen Romme og Hustru Margrethe, f. Jensdatter; gift (6. Nov. 1907) m. Kristine Nielsen. Elev paa Vallekilde

Højskole 1897—98 og Dalum Landbrugsskole 1899—1900. Fmd. f. Forbundet af Lolland-Falsters Kvægavlsforening fra 1933 og for Guldborglands Kreaturforsikringselskab fra 1925.

Adresse: Rørbæk, Saksøbing.

Rondbæk, Christen, Proprietær; f. 3. Nov. 1888 i Aastrup; Søn af Propr. Christen Rondbæk og Hustru Inge Marie, f. Lemmergaard; gift (26. Okt. 1916) m. Elise Klitgaard. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1908—09. Fmd. for Brovst Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: »Boelsgaard«, Brovst.

Rosager, Hans Kristensen, Gaardejer, Landbrugskandidat; f. 28. Maj 1882 i Vejstrup paa Fyn; Søn af Gdr. Hans Kristensen Rosager og Hustru Karen, f. Hansen; gift (1. April 1910) m. Kristine Nielsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1900—01, Askov Højskoles Lærerkursus 1907 og Skaarup Landbrugsskole 1901—02. Landbrugskandidat 1904. Forstander for Borrís Landbrugsskole 1917—37. Fmd. f. Foreningen af jydské Ldbfr.s Husmandsudvalg. Medl. af Best. f. Aarhusegnens Mergelselskab.

Adresse: Aarslevgaard pr. Brabrand.

Rosendal, Valdemar, Gaardejer; f. 28. Nov. 1870 i »Rosendal«, Roerslev Sogn; Søn af Gdr. Hans Michael Rasmussen og Hustru Mine, f. Poulsen; gift (15. Nov. 1924) m. Dorthéa Margrethe Jensen. Elev paa Vejstrup Højskole 1891

—92 og Dalum Landbrugsskole 1894—95. Fmd. f. Roerslev Andelsmejeri, Brugsforening, Kvægavlsforeningen, Stormskadeforsikringselskabet f. Fyns Stift. Revisor i Nr. Aaby Sparekasse, Ldbf. og »Fyns Kulindkøb«. Fmd. f. Menighedsraadet. Vurderingsmand t. Ejendomsskyld og for Landbygn. Brandforsikring.

Adresse: Roerslev pr. Blanke.

Rosenstand, Th., Forstander; f. 29. Aug. 1900 i Vester Vedsted pr. Ribe; Søn af Sognepræst Otto Rosenstand og Hustru Bolette, f. Mohr; gift (16. April 1930) m. Birgitte Vinther Lassen. Elev paa Bornholms Højskole 1917—18 og Ladelund Landbrugsskole 1921—22. Landbrugskandidat 1925. Lærer paa forskell. Høj- og Landbrugsskoler og har opholdt sig 3 Aar paa Studierejse i Canada, U. S. A. og New Zealand samt i England, Tyskland og Holland. Forstander Sept. 1931 for Korinth Landbrugsskole. Fmd. f. Faaborgegnens Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg fra 1932. Medl. af Købestøvnets Landbrugsudvalg fra 1933.

Adresse: Korinth Landbrugsskole pr. Korinth.

Ross, Chr. Alfred Johansen, Husmand; f. 25. Juni 1882 i Magleby, Langeland; Søn af Hmd. Johan Ross og Hustru Petersigne, f. Nielsen; gift (26. Dec. 1905) m. Marie Nielsen. Fmd. f. Bøgnese Hovedkreds Hmdf.

Adresse: Harritslev Mk., Guldbjerg.

Rudolph, Christen, Husmand; f. 30. Sept. 1893 i Bevtøft; Søn af Landmd. Poul Rudolph og Hustru Mette, f. Smith; gift (30. Juli 1931) m. Helene Finnemann. Elev paa Vestbirk Højskole 1920—21. Fmd. f. Hmdf., Branderup.

Adresse: Branderup.

Rustrup, Janus Jensen, Gaardejer; f. 10. April 1892 i Them Sogn; Søn af Gdr. Thøger Jensen og Hustru Karoline, f. Jørgensen; gift (19. Aug. 1920) m. Marry Kold. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1914—15. Landbrugskan-

didat 1920. Studierejse i Udlandet 1921. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Tyrsting-Vrads Herreds Ldbf. 1936. Har og har haft forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsmlem og er nu Fmd. f. Kvægavlsforeningen og Kontrollforen.
Adresse: Danding Østergaard, Brædstrup.

Rübner-Petersen, Carl Johan, Slagteridirektør; f. 17. Jan. 1897 i Foerlev; Søn af Gdr. Johs. Th. Rübner-Petersen og Hustru Frederikke, f. Andersen. Direktør f. Rødding Andelsslagteri.
Adresse: Rødding Andelsslagteri.

Rytter, Hans Henrik, Gaardejer; f. 10. Okt. 1886 paa »Grønrose« pr. Svendborg; Søn af Sognef., Gdr. Rasmus Hansen Rytter og Hustru Maren, f. Hansen; gift (28. Sept. 1921) m. Marry Juul. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Svendborg Andelsmejeri fra 1930 og Sørup østlige Kvægavlsforening. Vurderingsmand for Østifternes Brandforsikring og for Landbo-Sparekassen.
Adresse: Grønrose pr. Svendborg.

Rønde, Søren, Gaardejer; f. 8. Jan. 1883 i Aittrup pr. Ryomgaard; Søn af Arbmd. Rasmus Rønde og Hustru Ane Dorteia, f. Just; gift (7. August 1910) m. Caroline Kirstine Rasmussen. Elev paa Sorø Højskole 1901—02 og Malling Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Andelsmeje-

riet Kaløvig fra 1926 og Medl. af Best. f. D. L. K. Aarhus Afdeling fra 1935. Kommunerepræsentant i Andelsbankens Aarhus Afd. fra 1933.
Adresse: Karensminde pr. Rønde.

Rørsgaard, Jeppe, Gaardejer; f. 8. Juni 1879 i Buur; Søn af Sognefoged Marinus Rørsgaard og Hustru Ane Katrine Rørsgaard; gift (22. Marts 1929) m. Bodil Schmidt. Elev paa Dalby-neder Højskole 1900 og Dalum Landbrugsskole 1904—05. Fmd. for Andelsmejeriet Skjærum siden 1931. Fmd. for Vareindkøbsforeningen i Vemb. I Best. for Ulfborg Ldbf. gennem en Aarrække. Fmd. for Driftslaaneforeningen for Vemb og Omegn siden dens Stiftelse. Medl. af Best. for Struer Andelssvineslagteri siden 1931. I Hovedbest. for Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening. Red. af L. S. Ugebladet for Ringkøbing Amt 1932—34.
Adresse: Vemb.

Sams, Troels, Gaardbruger, f. 8. Okt. 1882 i Hørve; Søn af Gdr. Povl P. Sams og Hustru Petra, f. Marstrand; gift (28. Okt. 1917) m. Mathea Larsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1902—03, Tune Landboskole 1904—05 og Askov Højskole 1907—08. Medl. af Best. f. Danske Ldbf.s Frøforsyning og af Andelsbanken.
Adresse: Svendsbjerg, Hørve.

Sandbæk, Peder, Højskoleforstander; f. 19. Okt. 1868 i Bøvling v. Lemvig; Søn af Gdr. Jens Anneberg og Hustru Marie Birgitte, f. Pedersen; gift (1. Nov. 1923) m. Marie Sørensen. Elev paa Nissum Højskole 1888—89 og Ranum Seminarium 1889—92. Landbrugskandidat 1895. Till. Eksamen i Planteavl 1903. Forstander for Tommerup Højskole fra 1906.
Adresse: Tommerup Højskole pr. Knarreborg.

Sandø-Pedersen, Gunnar, Konsulent; f. 6. April 1905 i Overby, Nykøbing Sjø; Søn af Sognepræst Hans Christian Pedersen og Hustru Clara, f. Lund; gift (1. April 1931) m. Dagny

Sørensen. Realeksamen fra Roskilde Latinskole 1921. Elev paa Sydsjællands Landbrugsskole, Lundby 1924—25. Landbrugskandidat 1928. Siden 1933 Konsulent for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og Mejeriernes Propaganda-Udvalg. Medl. af Best. f. Aarhus Reklameforening.

Adresse: Helgesgade 17, Kongsvang, Aarhus.

Schacht, Helge, Rosenstand, Docent; f. 16. April 1897 i Gylling; Søn af Mejeribestyrer Henrik Schacht og Hustru Mathilde, f. Rosenstand; gift (4. Nov. 1925) m. Dagny Hansen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1921. Docent i Landbrugs-Maskinlære v. Landbohøjskolen fra 1935. Sekretær f. N. J. F.s Sektion for Maskinteknik. Medl. af Akademiet for de tekniske Videnskaber, Statens Redskabsudvalg og Dansk Standardiseringsraad.

Adresse: Valby Langgade 135, Kbhvn. Valby.

Schade, Henrik Christian, Direktør; f. 3. Aug. 1886 i St. Aistrup, Aalborg Amt; Søn af Gdr. Frederik S. Schade og Hustru Petrea Marie, f. Christensen; gift (26. Nov. 1921) m. Kirstine Anne Grill. Elev paa Ask Højskole 1906, Bælum Realskole 1908 og Ladelund Landbrugsskole 1907. Ansat paa Aars & Omegns Slagteri 1909—19. Direktør for Viborg Andelsslagteri siden 1919.

Adresse: Dalgasvej 3, Viborg.

Schaffalitzky de Muckadell, Bendt, Baron; f. 21. April 1892 paa Brobygaard; Søn af Khr., Hofjm., Lensgreve Albrecht Schaffalitzky de Muckadell og Hustru Charlotte, f. Cederfeld de Simonsen. Art. Landbrugskandidat 1915. Forp. af Gelskov 1917. Fmd. f. Foreningen af Sukkerroedykere til Sukkerkogeriet »Odense« fra

1937 og for Udvalget for Arbejdsundersøgelser under Fyns Stifts patriotiske Selskab 1936.

Adresse: Gelskov pr. Højrup F.

Schaffalitzky de Muckadell, Erik, Greve, Hofjm.; f. 5. Aug. 1888 paa Brobygaard; Søn af Khr., Hofjm., Lensgreve Albrecht Schaffalitzky de Muckadell og Hustru Charlotte, f. Cederfeld de Simonsen; gift (28. Septbr. 1923) m. Anna Elisabeth Lange. Art. 1906. Cand. jur. 1912 Løjtnant 1916. Forp. af Brobygaard 1916. Fmd f. Hagelskadeforsikringen for Fyns Stift fra 1920. I Repræsentantskabet for flere Pengeinstitutter, for Dansk Skovforening, Jernbanen og en Aarrække i Sogneraad og Sogneraadsmnd. Fmd. f. Svendborg Amts staaende Husdyrvoldgiftsdomstol.

Adresse: Brobygaard, Brobyværk.

Schak, Frederik, Redaktør; f. 26. Aug. 1877 i Dreslette Sogn; Søn af Lærer B. H. Schak og Hustru Karen Marie, f. Madsen; gift (23. Okt. 1900) m. Andrea Kathrine Christensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1903—04. Redaktør af Mælkeritidende. Fmd. f. Andelsbogtrykkeriet. Sekretær for Dansk Mejeristforening.

Adresse: Johannevej 10, Odense.

Schelle, N., Gaardejer; f. 18. Maj 1879 i Helligsø Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Thomas Schelle og Hustru Johanne, f. Mikkelsen; gift (29. April 1903) m. Birgithe Graversen. Elev

paa Indre Missions Højskole, Haslev og Haslev Landbrugsskole. Fmd. f. Andelsmejeriet Vestervig i 2 Aar, for Ydby Eksportforening i 3 Aar, for Vestervig Sogneraad siden 1921 og for Thisted Amts Sogneraadforening. Medl. af Best. for Esbjerg-Struer Andelssvineslagteri og siden for Struer Svineslagteri.

Adresse: Nørbo, Vestervig.

Sehestedt Juul, C., Kammerherre, Hofjægermester, K. D.M.; f. 12. Sept. 1867; Søn af Kammerherre Ove Sehestedt Juul til Ravnholt og Hustru Emilie, f. Baronesse Holsten; gift (18. Sept. 1889) m. Elise Valentiner. Fmd. i Best. f. Det fynske Brandassuranceselskab. Æresmedl. i Svendborg Amts landøkon. Selskab (Fmd. 1911—21). Medl. af Best. for Dansk Skovforening og af Bestyrelsesraadet for Landhusholdningsselskabet. Fmd. f. Sydfynske Jernbaners Repr.skab samt Medl. af Fyns Diskontokasses Repr.skab.

Adr.: Ravnholt pr. Ørbæk.

Schmelling, Kristian, Konsulent; f. 7. Aug. 1887 i St. Arden; Søn af Husmd. Jens Christian Bertelsen og Hustru Maren, f. Schmelling; gift (15. Okt. 1921) m. Hansine Jensen. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1911—12 og Korinth Landbrugsskole 1919. Landbrugskandidat 1921. Husdyrbrugskonsulent for Foreningen af jydsk Ldbfr. fra 1921. Udgivet: »Lærebog for Kontrolassistenten«.

Adresse: Teglværksgade 1, Aarhus.

Schmidt, Frits Lassen, Gaardejer, D.M.; f. 24. Dec. 1861 i Ødis; Søn af Gdr. Johan Peter Schmidt, Ødis og Hustru Elisabeth, f. Lassen; gift (23. Juni 1892) m. Ane Marie Mejer. Fmd. f. Ødis Sogns Andelsmejeri siden 1916, for Tilsynsraadet i Ødis Sogns Spare- og Laanekasse fra 1919. Lægsmænd fra 1905. Har og har haft

forsk. andre Tilidshverv. Medl. af Menighedsraadet m. m.

Adresse: Ødis.

Schmidt, Hans, Gaardejer; f. 7. Febr. 1885 i Øster Lindet; Søn af Gdr. Jens Schmidt og Hustru Magdalene, f. Skøtt; gift (16. April 1910) m. Margrethe Brink. Elev paa Skibelund Efterskole 1899—1900 og Frederiksborg Højskole 1903—04. Tune Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Vis Herreds Ldbf. og for Fælles-Ldbf. for Nordslesvig. Medl. af Best. f. Foreningen af jydsk Lbfr. og De samv. danske Ldbf. Fmd. i 9. Avlscenter Distrikt.

Adresse: Kollund, Sønderjylland.

Schnicker, Johan Ludvig Hardt, Kemiker v. Plantepatol. Forsøg, Lyngby; f. 21. Maj 1899 i Vestmannahavn (Færøerne); Søn af Amtslæge A. H. Schnicker; gift (24. Nov. 1928) m. Ruth Andersen. Cand. pharm. Inspektør ved Kemikaliekontrollen under Statens plantepatol. Forsøg, Lyngby.

Adresse: Lyngby.

Schwartz, Johan Poul, Branddirektør; f. 3. Maj 1878 paa Spanggaard; Søn af Gdr. Johan Poul Schwartz og Hustru Karen Kirstine, f. Jensen; gift (26. Jan. 1912) m. Othine Christensen. Fmd. f. Fredericia og Omegns Ldbf. fra 1926. Medl. af Best. f. Fredericia Dagblad, Vejle Amts yngre

Brandforsikring og Den folkelige Forsamlingsbygning i Fredericia. Har desuden haft forsk. lokale Tillidshverv, bl. a. Sogneraadsm. fra 1914—20 og Medl. af Sogneraadet fra 1909.

Adresse: Spanggaard pr. Pjedsted.

Sejrsen, Kristen, Gaardejer; f. 26. Jan. 1894 i Raaby; Søn af Sognefoged Jens Sejrsen og Hustru Mette Marie, f. Jensen; gift (25. Marts 1919) m. Sigrid Skaarup. Elev paa Dalbyneder Højskole 1909—10 og Frederiksborg Højskole 1911—12. Dalum Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Andelsmejeriet »Kronborg«. Medl. af Best. f. Raaby-Sødring Sogneraad. Kasserer i Hesteavlssforeningen »Kronjyden«.

Adresse: Raaby pr. Dalbyover.

Sidelmann, Laude, Gaardejer; f. 3. Nov. 1882 i Rammeskov, Ramme Sogn; Søn af Gdr. Peder Sidelmann og Hustru Karen, f. Agger; gift (17. Dec. 1920) m. Astrid Nielsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1903—04 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Kvægavlsforeningen og for Elektricitetsselskabet. Medl. af Best. f. Brugsforeningen og af Stambogsudvalget for belgiske Heste i Jylland. Dommer ved Afstammingsbeholdelse ved de jydskke Ungskuer.

Adresse: Bramdrup, Kolding.

Siggaard, Niels, Bureauchef; f. 26. Aug. 1878 i Frølund, Gellerup Sogn; Søn af Gdr. Laurits Siggaard og Hustru Karen, f. Pedersen. Elev paa Haslev Højskole 1898 og Askov Højskole 1903—04. Seminarist 1905. Landbrugskandidat 1908. Art. 1913, cand. phil. 1914. Lærer paa Ødum Landbrugsskole 1908—10 og paa Lyngby Landbrugsskole fra 1921. Leder af Landøkonomisk Rejsebureau fra 1921.

Adresse: Mariendalsvej 32 D, Kbhvn.

Simonsen, Hans Møller, Direktør; f. 1. Dec. 1896 i Randlev; Søn af Gdr. Jens Simonsen og Hustru Karoline Cecilie, f. Møller; gift (27. Sept. 1923) m. Magda Jensen. Uddannet bl. a. paa Odder Slagteri og Ophold i Udlandet. Direktør

for Slagteriet i Nakskov 1925 og fra 1934 for Slagteriet i Nykøbing F.

Adresse: Lolland-Falsters Andels-Svineslagteri, Nykøbing F.

Simonsen, Hans Peter Christian, Proprietær; f. 17. Juni 1883 i Gyrum, Hjadstrup Sogn; Søn af Gdr. Jens Simonsen og Hustru Kristine, f. Carlsen; gift m. Signe Simonsen. Elev paa Otterup Realskole og Ollerup Højskole. Dalum Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1906. Fmd. f. Dalum-Hjallese Andels-Elektricitetværk, for Fyens Travklub og for Akts. »Kapital- og Ejendomsforvaltningen«. Medl. af Best. f. Akts. Fyens Væddeløbsbane, Foreningen af Sukkerroedyrkere til Sukkerkogeriet i Odense. Medl. af Dalum Sogneraad 1917—29.

Adresse: »Rikkeminde« Fruens Bøge.

Simonsen, Jan Aas, Konsulent; f. 30. Sept. 1891 i Faster (Skern); Søn af Gdr. Jacob Simonsen og Hustru Julie, f. Jansen; gift (29. April 1921) m. Thora Kristine Olsen. Elev paa Valø Højskole 1911—12 og Borris Landbrugsskole 1913—14. Regnskabskonsulent for Kbhvn.s Amts Ldbf. fra 1922.

Adresse: Søtoften 43, Gentofte.

Simonsen, Jens, Gaardejer; f. 21. Aug. 1871 i Hvidbjerg Sogn; Søn af Husmand Anders Chr. Simonsen og Hustru Kristiane, f. Kristiansdat-

ter; gift (5. Nov. 1907) m. Martha Nielsine Jacobsen. Elev paa Vallekilde Højskole 1895—96. Fmd. for Lokalforeningen af D. A. G. gennem en Aarrække. I Best. for Andelsmejeriet i Skive i en Periode og for Vareindkøbsforeningen for Hvidbjerg og Omegn. I Hovedbest. for Ringkøbing Amts Indkøbsforening for Foderstoffer. Medl. af Brøndum-Hvidbjerg Sogneraad i 8 Aar. Kirkeværge for Hvidbjerg Kirke gennem en Aarrække.

Adresse: Hvidbjerg, Skive.

Simonsen, Jes Hansen, Gaardejer; f. 29. April 1879 i Burkal Sogn; Søn af Gdr. Peter Simonsen og Hustru Mette Marie, f. Bonnichsen; gift (6. Nov. 1903) m. Marie Katrine Bonnichsen. Fmd. f. Nybøl Andelsmejeri, Hjordkær, D. L. K. Aabenraa Afd., for Missionsforeningen og for Foderstofforeningen. Medl. af Best. f. Smøreksportudvalget og for Jydsk Brandforsikring.

Adresse: Solbjerg, Aarhus.

Simonsen, Jørgen, Gaardejer; f. 23. Dec. 1875 i Langaa; Søn af Gdr. Jens Simonsen og Hustru Karen, f. Hansen; gift 20. Maj 1916 m. Kamilla Larsen. Fmd. f. Langaa Andelsmejeri fra 1933. Tillidsmd. for Landbosparekassens Nyborg Afd. fra 1935. Medl. af Sogneraadet fra 1933.

Adresse: Langaa, Rygaard.

Simonsen, Søren Peter, Gaardejer; f. 13. Febr. 1904 i Solbjerg; Søn af Gdr. Peder Simonsen

Dansk Landbrug.

og Hustru Eriksine, f. Eriksen; gift (19. Dec. 1933) m. Anna Rasmussen. Elev paa Ask Højskole 1919—20 og Dalum Højskole 1924—25. Fmd. f. Ny Solbjerg 1. og 2. Regnskabskreds. Medl. af Best. f. Ny Solbjerg Ldbf.

Adresse: Solbjerg pr. Aarhus.

Sivertsen, Peder Christian, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 6. April 1863 i Tjæreby v. Roskilde; Søn af Gdr. Ole Sivertsen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (9. Marts 1887) m. Oline Nielsen. Elev paa Vallekilde Højskole. Fmd. f. De samvirkende Frederiksborg Hesteavlforeninger 1923—38 og Fmd. f. disses Stambogsudvalg under De samv. danske Ldbfr. Næstfmd. f. Gl. Roskilde Amts Ldbf. 1908.

Adresse: Kirkerup pr. Roskilde.

Skaaning, Anton Larsen, Rentier; f. 31. Juli 1868 i Branderslev; Søn af Hmd. Hans Henrik Larsen og Hustru Bodil Marie, f. Hansen; gift (5. Nov. 1897) m. Karen Sofie Mathilde Andersen. Fmd. for Skørringe Andelselektricitetsværk fra 1911. Sogneraadmedl. 1913—29, Fmd. og Regnskabsfører f. Skørringe Brugsfor. fra 1916. Fmd. f. Hagelskadeforeningen fra 1928.

Adresse: Skørringe pr. Ryde.

Skaarup, Christian; Gaardejer; f. 8. Jan. 1893 i Lyngby v. Grenaa; Søn af Gdr. Peter Skaarup og Hustru Marie, f. Petersen; gift (5. Marts 1918) m. Ellen Hansen. Elev paa Djursland Højskole 1912—13. Fmd. f. Halsnæs Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Frederikssund Andels-Svineslagteri. Landbrugskyndig Tilsynsførende v. Sølager Stats-Engdomshjem.

Adresse: Sverkilstrup pr. Dyssekilde.

Skar, Marius Christian, Forstander; f. 19. Nov. 1892 i Rimsø Sogn, Albæk; Søn af Forp. Peter Sørensen og Hustru Susanne, f. Andersen; gift (18. April 1923) m. Ellen Detlefsen. Elev paa Ryslinge, Frederiksborg og Askov Højskoler samt Fircroft College, England. Forstander for Stevns Højskole fra 1926.

Adresse: Stevns Højskole pr. St. Hedinge.

Skare, Anders, Gaardejer; f. 26. Juli 1881 i Skovballe Skaregaard; Søn af Gdr. Hans Andersen og Hustru Bodil, f. Christensen; gift (7. Okt. 1912) m. Marie Andersen. Elev paa Skaarup Landbrugsskole 1906—07 og Kærehave 1908—09. Medstifter og Fmd. f. Taasinge landøk. Forening 1912—39 og Fmd. f. Taasinge Andels-Gødningsforening.

Adresse: Skaregaard, Landet pr. Svendborg.

Skensved, Johannes Hans Nielsen, Direktør; f. 24. Marts 1882 i Kirke Skensved; Søn af Proprietær Lars Nielsen Skensved og Hustru Ane, f. Hansen; gift (30. Jan. 1915) m. Anna Margrethe Pille. Elev paa Tune Landbrugsskole 1901—02, Landbrugskandidat 1907. Ved Ringsted Slagteri 1907—10. Fra 1910 Direktør for Sæby Andels-slagteri. Medl. af Baconudvalget fra 1932.

Adresse: Sæby Andelsslægteri.

Skikkild, Sofus Ulrik, Direktør, Konsul, R. af Dbg.; f. 22. Jan. 1886 i Ringkøbing; Søn af Købmd. Chr. Skikkild og Hustru Marie, f. Lassen; gift (10. Juli 1917) m. Edith Christensen. Elev paa Købmandsskolen 1906. Direktør i Dansk Andels Kulforretning, Aarhus, fra 1913. Medl. af Kulkomiteen af 9. Juni 1933.

Adresse: Kystvej 43, Aarhus.

Skjøde, Jepsen Klaus, Gaardejer; f. 13. Aug. 1869 i Veerst; Søn af Gdr. Hans Jepsen Skjøde

og Hustru Mette Marie f. Hansdatter; gift (19. Sept. 1899) m. Ane Jørgensen. Elev paa Hejls Fortsættelsesskole 1885 og Ryslinge Højskole 1890. Fmd. f. A/S Houborg Plantage og Andelsmejeriet »Kronborg«. Sogneraadsm. 1921—26. Medl. af Best. f. Gjesten Sparekasse.

Adresse: »Røjgaard«, Gjesten pr. Veerst.

Skoubo, Niels Axel Sørensen, Konsulent; f. 9. Dec. 1890 i Finnerup; Søn af Gdr. Chr. S. Skoubo og Hustru Ane, f. Andersdatter; gift (27. Juli 1923) m. Fanny Jensen. Elev paa Em-druphøj Højskole 1910—11 og Malling Landbrugsskole 1914—16. Landbrugskandidat 1919. Siden 1921 Konsulent i Hdb., Pl. og Regnskab for De samv. loll.-falst. Hmdfr. Medl. af Best. f. Ringsted Andelsfjerkræslægteri.

Adresse: Væggerløse, Falster.

Skousen, Søren A., Gaardejer; f. 23. April 1875 i Ildvedgaard; Søn af Gdr. Anders Sørensen Skousen og Hustru Kristine, f. Olesen; gift (29. Nov. 1906) m. Katrine Mikkelsen. Elev paa Vrigsted Højskole 1891—92 og Dalum Landbrugsskole 1896—97 og 1897—98. Fmd. f. Aadal Andelsmejeri 1928—38. Medl. af Foren. af jydsk Ldbf. Husdyrbrugsudvalg 1926—38. Sogneraadsm. 1917—34, og i Tilsynsraadet f. Vejle Byes og Amts Sparekasse fra 1929.

Adresse: Ildvedgaard, Jelling.

Skov, Chr. Peder, Branddirektør, R. af Dbg.; f. 25. Dec. 1872 i Nøvling Sogn pr. Herning; Søn af Gdr. Jens Christian Christensen og Hustru Karoline, f. Petersen; gift (30. Nov. 1909) m. Hansine Christensen. Elev paa Tune Landbolskole 1895—96. Landbrugskandidat 1905. Konsulent 1906—12. Branddirektør i Maribo for Den alm. Brandforsikring for Landbygninger fra 1912. Medl. af Maribo Byraad 1925—37 og i Best. f. Lollands Handels- og Landbrugsbank 1933. Forretningsfører og Sekretær for Arbejds-

giverforeningen fra 1918. Sekretær i Maribo Amts økon. Selskab fra 1911.

Adresse: Ny Klostergade, Maribo.

Skov, Frederik Magnus, Konsulent; f. 18. Dec. 1871 i Vester Skerninge; Søn af Dyrslæge Rasmus Skov og Hustru Maren, f. Andersen; gift (30. April 1902) m. Anne Markussen. Elev paa Ollerup Højskole 1889—90 og Dalum Mælkerskole 1895. Landbrugskandidat 1900. Konsulent i Dampøkonomi og Fyring f. De danske Mejeriforeninger.

Adresse: Vester Skerninge.

Skov, Georg Vilhelm Hansen, Proprietær; f. 22. Maj 1891 paa Skovsgaard; Søn af Propr. Hans Jørgen Hansen Skov og Hustru Anna Johanne, f. Nielsen; gift (12. Marts 1936) m. Augusta Stenstrup. Elev paa Rødkilde Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Møens Ldbf.

Adresse: Skovsgaard pr. Stege.

Skov, Hans Larsen, Husmand; f. 12. Jan. 1870 i Katshegnehus, Vigerslev; Søn af Hmd. L. M. Skov; gift (2. Maj 1901) m. Ane Margrethe, f. Kristensen. Elev paa Sørslev Højskole 1896. Fmd. for Vigerslev Sogns Hmdf. 1909 og for De samv. Hmdfr. i Fyns Stift fra 1920. Medl. af Landbrugsraadet fra 1932.

Adresse: Farstrup, Fyn.

Skov, Lars Larsen, Gaardejer; f. 28. Aug. 1882 i Nr. Lyndelse; Søn af Gdr. Hans Chr. Skov og

Hustru Anna, f. Larsen; gift (18. Nov. 1910) m. Sophie Rasmussen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1901 og Askov Højskole 1907. Fmd. f. Nr. Lyndelse Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Nr. Lyndelse pr. Aarslev.

Skov, Olaf, Højskoleforstander; f. 18. Okt. 1882 i Torkildstrup, Falster; Søn af Snedker N. P. Jensen og Hustru Katrine, f. Olsen; gift (1. Jan. 1909) m. Margrethe Hansen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1900—1902, Vallekilde 1902—03, Hødsten 1903—04, Askov 1903—05 og Statens etaarige Kursus 1911—12. Lærer ved forsk. Højskoler. Forstander for Kong Højskole 1922—35 og fra 1937. 1935—37 Forstander for Høng Husmandsskole.

Adresse: Kong Højskole pr. Glamsbjerg.

Skov, Peder Christiansen, Husmand; f. 22. Juni 1878 i Bjerreby Sogn, Taasinge; S. af Arb. Rasmus Christiansen Skov og Hustru Birthe, f. Rasmussen; gift (27. Okt. 1899) m. Karen Pedersen. Fmd. f. Skelskørkredsens Husmandsforeninger fra 1914, for Husmandsbrugskommiss. i Sorø Amt fra 1916 og for Akkordudvalget i Sorø Amt. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Husmandsforeninger fra 1914 og af De samv. danske Husmandsforeninger samt Medlem af Landbrugsraadet.

Adresse: Lille Egede pr. Korsør.

Skov, Rs., Gaardejer; f. 26. April 1875 i Vester Skerninge; Søn af Dyrslæge R. Skov og Hu-

stru Maren, f. Andersen; gift (1. Juni 1907) m. Rigmor Pedersen. Elev paa Ollerup Højskole 1896—97 og Dalum Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Gældssaneringsudvalget og Grundforbedringsudvalget i Svendborg. Medl. af Svendborg Banks Repræsentantskab fra 1929 og Landhypotekforeningens Tilsynsraad.

Adresse: Vester Skerninge.

Skov, Thomas, Proprietær; f. 3. Maj 1875 paa »Skovbygaard«, Højrup; Søn af Propr. Chresten Skov og Hustru Ane Marie, f. Thomsen; gift (1903) m. Karen Mortensen. Elev paa Vinding Højskole 1892—93. Fmd. f. Kildevæld Andelsmejeri fra 1925. Medl. af Best. f. Sydjysk Mejeriforening. Har haft forsk. kommunale Tilidshverv, bl. a. Sogneraadsmidl.

Adresse: Herslev, Fredericia.

Skovgaard, Kristen, Kontorchef for Statens Planteavlskontor, R.; f. 13. Dec. 1894 i Hørup v. Kellerup; Søn af Gdr. N. P. Skovgaard og Hustru Marie, f. Pedersen; gift (29. Dec. 1922) m. cand. mag. Marie Lauridsen. Student fra Frederiksborg Statsskole 1913; Løjtnant i Feltartilleriet, Landbrugskandidat 1919. Sekretær for De samv. sjæll. Ldbf. 1922—37, derefter Kontorchef ved Statens Forsøgsvirksomhed. Medl. af Best. f. Foreningen af danske Landbrugsblade og forsk. landbrugsfaglige Udvalg.

Adresse: Jacob Knudsenvej 18, Birkerød.

Skovgaard, Niels Larsen, Gaardejer; f. 9. Okt. 1886 i Espe; Søn af Gdr. Hans Peder Larsen og Hustru Kristiane, f. Nielsen. Elev paa Askov Højskole og Høng Landbrugsskole. Fmd. f. Kirke Helsingø Andelsmejeri fra 1935.

Adresse: Kirke Helsingø pr. Gørlev.

Skovrup, Ejnar, Højskoleforstander; f. 3. Sept. 1891 i Ryslinge; Søn af Friskolelærer Kr. Skovrup og Hustru Kirsten Marie, f. Jørgensdatter; gift (25. Sept. 1917) m. Sigrid Kristoffersen. Elev paa Roskilde Højskole 1908—09 og Ryslinge

Højskole 1909—10. Lærereks. 1912. Højskolelærer. Forstander for Kerteminde Højskole fra 1930. Redaktør af Folkehøjskolens Sangbog og Medarbejder (Udgiver) af fl. a. Skrifter vedr. Folkeoplysning.

Adresse: Kerteminde Folkehøjskole pr. Kerteminde.

Skovsgaard, Anton, Proprietær; f. 17. Febr. 1878 i Skovsgaard; Søn af Gdr. Thomas Skovsgaard og Hustru Line, f. Jørgensen; gift (27. Nov. 1903) m. Emilie Nielsen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1895—06. Fmd. f. »Thorshøj« Andelsmejeri 1915—37. Medl. af Best. f. Hjørring Amts landøkonomiske Selskab i 6 Aar. Har været Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Ørslev pr. Thorshøj.

Skovsgaard, Vilh., Proprietær; f. 11. Okt. 1892 i Skovsgaard; Søn af Propr. Thomas Skovsgaard og Hustru Line, f. Jørgensen; gift (26. Maj 1926) m. Ingeborg Olsen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Syvsten Andelsmejeri fra 1937. Medl. af Best. f. Valstrup Sparekasse fra 1934. Medl. af Sogneraadet i 4 Aar til 1937.

Adresse: »Skovsgaard« pr. Hørby.

Skødt, Chr., Gaardejer; f. 29. Juni 1902 i Hald; Søn af Gdr. Peder Skødt og Hustru Maren, f. Johnsen; gift (22. Marts 1932) m. Agnethe Bonde. Elev paa Ollerup Folkehøjskole 1920—21 og Vejlbjby Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Hald Andelsmejeri og for Foderstofforeningen i Hald. Medl. af Best. f. Hald Kvægavlforening. Næstfmd. i Sogneraadet.

Adresse: Hald.

Skøtt, Niels, Gaardejer; f. 8. Nov. 1889 i Sdr. Bjært; Søn af Købmd. Niels Skøtt og Hustru Marie, f. Nielsen; gift (21. Dec. 1921) m. Marie Viuff. Elev paa Kærehave Højskole 1912. Fmd. f. Hejls Sogneraad og for L. S. for Vejstrup

Hejls 1931—38. Medl. af L. S. Amtsbest. 1931—36. Forsk. lokale Tillidshverv.
Adresse: Mindegaard pr. Hejlsminde.

Skøtt, Søren, Gaardejer; f. 3. Okt. 1900 i Hvinderup; Søn af Gdr. Peter S. Skøtt og Hustru Kjestine, f. Refshauge; gift (14. Maj 1929) m. Kristine Hjort. Elev paa Børkop Højskole 1918—19 og Haslev Landbrugsskole 1926—27. Fmd. f. Aller Sogns Andelsmejeri. Medl. af Tyrstrup Sogneraad. Kredsmd. f. Haderslev Amts Ldbf. Tillidsmand f. sønderj. Skoleforening.

Adresse: Hvinderup pr. Kristiansfeld.

Sloth, Otto, Gaardejer; f. 17. Aug. 1899 i Vejrum Sogn; Søn af Gdr. Knud Sloth og Hustru Elsebeth, f. Odgaard; gift (2. Nov. 1927) m. Margrethe Hillersborg. Elev paa Ryslinge Højskole 1919—21 og Ladelund Landbrugsskole 1922—23. Medl. af Hovedbest. i De samvirkende danske Frøavlerforeninger. Fmd. for Hjerm-Ginding Herreders Ldbf.s Planteavludvalg 1936, for Andelsmejeriet »Hammerhus« i 2 Perioder, i Frøavlerforeningen for Ringkøbing Amt. Medl. af Sogneraadet for Vejrum Kommune siden 1937 og af Skolekommissionen. Medl. af den sønderjydske Forening for Struer og Omegn.

Adresse: Aasumdal, Vejrum.

Smedegaard, Odin Johannes, Kredsdyrlæge; f. 14. Maj 1890 i Herning; Søn af Gdr. Søren

Olesen og Hustru Maren, f. Smedegaard; gift m. Gudrun Wille. Kredsdyrlæge i 9. Kreds: Skive, Holstebro, Lemvig og Herning Politikreds.

Adresse: Østerport, Holstebro.

Smidt, Alexander, Gaardejer; f. 26. Juni 1888 i Søbækled pr. Skodborg J.; Søn af Gdr. Niels H. Smidt og Hustru Gjertrud M., f. Schmidt; gift (16. Maj 1920) m. Karen Gundersen. Elev paa Askov Højskole 1910—11, Teknikum i Thyringen 1911—13 (Elektro-Ingeniør) og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Fmd. f. Den nord-slesvigske Ldbf.s Regnskabsudvalg. Medl. af Best. f. Den nord-slesvigske Ldbf.

Adresse: Søbækled pr. Skodborg J.

Smith-Hansen, Herluf, Konsulent; f. 6. Aug. 1896 i Højenskov, Vejle; Søn af Gdr. Rasmus Smith-Hansen og Hustru Ane Marie, f. Jensen Buch; gift (25. Sept. 1925) m. Sigrild Jensine Nielsen Krogh. Elev paa Ringe Efterskole og Korinth Landbrugsskole 1918—19. Landbrugskand. 1921. Lærer paa Næsgaard Agerbrugsskole 1922—24. Konsulent for Vends Herreds m. fl. Ldbfr. 1924—31. Siden 1931 Konsulent i Heste- og Svineavl for De samv. fynske Ldbfr. Ass. i Svineavl for 4. Distrikt.

Adresse: Jernbanevej 47, Tarup, Odense.

Snedker, Niels, Husmand; f. 22. Okt. 1894 i Koldby, Samsø; Søn af Tømrer P. S. Snedker

og Hustru Ane Dorthea, f. Mortensen; gift 9. Nov. 1917 m. Signe Sørensen. Fmd. f. Samsø Husmandsforening fra 1934. Medl. af Best. f. De samv. sjæll. Husmandsforeninger, for Høng Husmandsskole og Medl. af Husdyrbrugsudvalget for de samv. sjæll. Husmandsforeninger.

Adresse: Østerløkken pr. Tranebjerg, Samsø.

Sonne, Christian, Forpagter, S.K., F.M. i Guld; f. 21. April 1859 i Møgeltønder; Søn af Provst H. Chr. Sonne og Hustru Margrethe, f. Rothe; gift (21. Okt. 1886) m. Sophie Gøttig. Landbrugskandidat 1880. Forsøgsleder. Sekretær v. Landbrugsafd. i den nordiske Udstilling 1888. Fra 1889—1907 Forp. af Knuthønborg Avlsgrd., fra 1905—19 af Rosenlund og fra 1899 af Grængegrd. 1902—18 Landstingsmand, 1920 Landbrugsminister. Medl. af Landhusholdningsselskabets Præsidium 1920—35 og af Landbrugsraadets 1925—33. Medl. af Frøkontrolkommiss. 1889—35 og Fmd. for denne 1927—35. Desuden bl. a. Fmd. f. Vildmosekommiss. 1920—35. Næstfmd. i Hedeselskabet 1921—35, Fmd. i Landbrugsmuseets Best. 1921—35, og Medl. af Landbohøjskolens Tilsynsraad 1911—35. Censor v. Landbohøjskolen siden 1890. Medl. af Akademiet for de tekniske Videnskaber.

Spanner, Søren, Proprietær; f. 21. Okt. 1885 i Ormslev; Søn af Sognef. P. Sørensen og Hustru Karen, f. Sørensen; gift (20. Maj 1914) m. Marie Kristiansen. Elev paa Koldt Efterskole 1900—1901 og Malling Landbrugsskole 1909—10. Landbrugskandidat 1912. Fmd. f. Aarhus-Egnens Driftslaaneforening fra 1928 og Driftslaaneforeningernes Landsamraad fra 1935. Tidl. Næstfmd. i Ldbf. og Hammel Andels-Slagteri.

Adresse: Skjoldlev Nedergaard pr. Hinnerup.

Splid, N., Gaardejer; f. 8. Okt. 1875 i Hammer Sogn; Søn af Gdr. Peter Splid og Hustru Ane Johanne, f. Nielsdatter; gift (2. April 1916) m. Pauline Nielsen. Fmd. for V. Hassing Andelsmejeri fra 1933 og for Gødningsforeningen fra 1933.

Adresse: »Krogen«, V. Hassing.

Spørring Poulsen, Therkel, Gaardejer; f. 8. Jan. 1879 i Herskind; Søn af Gdr. Anton Poulsen og Hustru Ane Marie, f. Therkelsen; gift (2. Nov. 1917) m. Kerstina Madsen. Elev paa Ollerup Højskole 1899—1900. Fmd. f. Skovby-Nord Andelsmejeri 1935—37. Sogneraadfmd. 1921—27. Kommunekasserer. Medl. af Best. f.

Herskind Kvægavlsforening fra 1929 og Høver og Omegns Ldbf. fra 1932.

Adresse. Herskind pr. Skovby, Jyll.

Stahl, Christian, Direktør for Statsfrøkontrol; f. 29. Marts 1892 i Løve; Søn af Branddir. N. P. F. Stahl og Hustru Kirsten, f. Larsen; gift (7. Juli 1922) m. Ingeborg Rasmussen. Elev paa Høng Højskole 1907—08 og Høng Landbrugsskole 1913—14. Landbrugskandidat 1917. 1922—25 Specialkursus i Botanik m. m. Lærer paa Næsgaard 1917—20. Fra 1920 ansat v. Statsfrøkontrollen, Inspektør 1926 og Direktør 1937. Fmd. f. Landbrugsministeriet Udvalg vedr. Indførsel af Frø fra 1938, og Sekr. i Frøkontrolkommissionen fra 1938. Medl. af Best. f. Den internationale Frøkontrollassociation fra 1937 og af Best. f. Foreningen af danske Landbrugskandidater fra 1938.

Adresse: Thorvaldsensvej 57, Kbhvn.

Stahl, Johannes, Branddirektør; f. 25. Jan. 1890 i Løve, Gersløv Sogn; Søn af Gdr. og Branddir. Ferd. Stahl og Hustru Kirsten, f. Larsen; gift (18. Nov. 1921) m. Fanny Rasmussen. Branddirektør i Hillerød f. Den alm. Brandforsikring for Landhygninger og for Købstædernes alm. Brandforsikring. Sekretær og Kasserer f. Frederiksborg Amts Ldbf.

Adresse: Hostrupsvej 29, Hillerød.

Stahlschmidt, Paul, Kontorchef i Landbrugsministeriet, R. af Dbg.; f. 20. Okt. 1888 paa Frederiksberg; Søn af Kassekontrollør Johan Vilhelm Victor Friedrich Stahlschmidt og Hustru Henriette Petra, f. Thestrup; gift (5. Okt. 1917) m. Eva Christine Boserup. Art. 1906. Cand. jur. 1912. Sekr. i Lbr.ministeriet 1913. Fm. 1924. Kontorchef 1931.

Adresse: Bergensgade 3, Kbhvn.

Stallknecht, Kai Lorents, Grosserer (Markfrø); f. 15. Aug. 1873 i Horsens; Søn af Fabrikant Jørgen Stallknecht og Hustru Sophie, f. Monberg; gift (15. Juni 1900) m. Laura Andersen. Fmd. f. Dansk Frøhandlerforening 1915—30 og Frøgrossistforeningen fra 1930. Medl. af Repræsentantskabet for A/S Københavns Handelsbank. Medl. af Sø- og Handelsretten.

Adresse: Strandgade 25, Kbhvn.

Stapel, Christian, Afdelingsbestyrer; f. 16. Juni 1903 paa Holbækgaard v. Randers; Søn af Forp. C. L. G. Stapel og Hustru Emma, f. Klinge; gift (28. April 1934) m. Annelise Knabe. Realeks. Landbrugskandidat 1925. Ass. ved de plante-patologiske Forsøg, Lyngby, og fra 1939 Afdelingsbestyrer.

Adresse: Statens plantepatologiske Forsøg, Kongens Lyngby.

Staub, Frank, Gaardejer; f. 11. Marts 1873 i Vokslev By; Søn af Gdr. Poul Staub og Hustru Ane Kirstine, f. Christensen; gift (22. Nov. 1895) m. Marie Martine Jensen. Elev paa Nibe Realskole. Fmd. for Nibe Andelsmejeri i en længere Aarrække. Medl. af Repræsentantskabet for Aalborg Amts Ldbf og af Udvalget for Husdyrtuberkulosens Bekæmpelse i Aalborg Amt. Medl. af Best. for De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik. Tidligere Sogneraadsm. Var Fmd. for Mejeriforeningen i Aalborg Amt i ca. 18 Aar og for Nibe Slakteri i 9 Aar.

Adresse: Binderup, Nibe.

Staunskjær, Ejvind, Konsulent, Landbrugskandidat; f. 30. Jan. 1903 i Tømmerup Sogn; S. af Gdr. L. P. Larsen og Hustru Marie, f. Sørensen Staunskjær; gift (5. Nov. 1928) m. Agnes Skole. Elev paa Korinth Landbrugsskole, Landbrugskandidat 1926. Forsøgsassistent. Siden 1928 Konsulent i Planteavl for Kolind Ldbf.

Adresse: Kolind.

Steenbjerg, Folmer, Afdelingsbestyrer; f. 27. Aug. 1904 i Kbhvn.; Søn af Kommune-, mag. sc. Peder Jørgensen Steenbjerg og Hustru Ingeborg, f. Olsen; gift (23. Okt. 1931) m. Kirsten Knudsen. Realeks. 1921. Elev paa Tune Landbo-skole 1924—25. Landbrugskandidat 1928. Specialkursus ved Landbohøjskolen 1931. Afdelingsbestyrer ved Statens Planteavls-Laboratoriums jordbundskemiske Afdeling. Skrevet bl. a. Afhandlinger af gødkningsmæssig, plantefysiologisk og jordbundskemisk Natur.

Adresse: Hummeltoftevej 36, Lyngby.

Steenbjerg, Rasmus, Gaardejer; f. 9. Nov. 1879 i Horne; Søn af Hmd. Lars Peter Rasmussen og Hustru Johanne Marie, f. Andersen; gift (17. Maj 1907) m. Anne Marie Steenbjerg. Elev paa

Vestbirk Højskole 1901—02. Fmd. f. Grøndal Andelsmejeri fra 1921.

Adresse: Bjerne Mark, Faaborg.

Steensberg, Viggo Jensen, Forsøgsleder; f. 10. April 1898 i Sinding v. Herning; Søn af Gdr. Jens Chr. Steensberg og Hustru Maren, f. Jespersen; gift (3. Juli 1925) m. Ellen Mathilde Christensen. Elev paa Asmildkloster 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Ass. v. Landbohøjskolen 1924. Forsøgsleder v. Forsøgslaboratoriet 1927. Medl. af Best. f. N. J. F., danske Afdeling. Sekretær for N. J. F.s Husdyrbrugssektion.

Adresse: Ingemannsvej 17. Kbhvn.

Steiner, Søren, Gaardejer; f. 4. April 1885 i Lindknud; Søn af Møllebygger Peter Christian Steiner og Kirsten Marie, f. Sørensen; gift (13. Nov. 1905) m. Maren Andreasen. Fmd. f. Planteavlsludvalget for Kolding Vesteregns Ldbf. og Lindknud Brugsforening.

Adresse: Hyldelund, Holsted.

Sten, Hans, Konsulent; f. 26. Maj 1910 i Dronninglund Sogn; Søn af Hmd. Karl Sten og Hustru Kristine, f. Hansen; gift (5. Jan. 1939) m. Else Christensen. Elev paa Try Højskole 1929

--31. Regnskabskonsulent for Frederikshavn Ldbf.

Adresse: Thistedvej, Vadum.

Stenbæk, Harald, Redaktør, R. af Dbg.; f. 3. Juli 1876 i Vemmelev Sogn, Sorø Amt; Søn af Redaktør Kr. R. Stenbæk og Hustru Kirstine Claudine, f. Pedersen; gift (8. Febr. 1929) m. Esther Harriet Hansen. Redaktør af »Andelsbladet«.

Adresse: Christiansgade 24, Aarhus.

Stigkær, Jens, Gaardejer; f. 10. Juni 1898 i Lumsaas; Søn af Gdr. And. Jensen og Hustru Inger, f. Andersen; gift (29. April 1928) m. Christiane Larsen. Elev paa Ryslinge Højskole og Delingsførerskole 1916—17, Tune Landboskole 1918—19 og Askov Højskole 1924—25 og 1928. Fmd. f. Lumsaas Andelsmejeri fra 1935 og Odssherreds Ldbf.s Kvægbrugsudvalg fra 1936. Medl. af Best. f. Odsh. Slagteri fra 1938. Tidl. Fmd. f. Ungdomsforeningerne i Odsherred.

Adresse: Stigkærgaard, Lumsaas pr. Nykøbing S.

Stjernqvist, Henry, Kontorchef, cand. polit.; f. 30. Juni 1899 i Kbhvn.; Søn af Skræddersv. Anders Nilsson Stjernqvist og Hustru Johanna, f. Persson; gift (19. Marts 1929) m. Lilly Eleonora Dagmar Christine. Kontorchef i Det statistiske Departement. Medl. af Borgerrepræsentationen.

Adresse: Godthaabsvej 364, Kbhvn.

Stoltz, Herman Frederik, Gaardejer; f. 7. Dec. 1878 i Tudse; Søn af Gdr. Fr. Chr. Stoltz og Hustru Karen Marie, f. Hansen; gift (4. Febr. 1910) m. Margrethe Larsen. Elev paa Tune Landboskole 1901—02. Fmd. f. Tudse Andelsmejeri, Brugsforening og Regnskabsforening. Sogneraadsmidl. og Kasserer i Tudse.

Adresse: Bonderupgaard, Tudse pr. Maarso.

Storm, Christen Jørgensen, Mejeribestyrer; f. 23. Juni 1867 i Helnæs pr. Ebberup; Søn af Gdr. Jørgen Larsen Storm og Hustru Ane, f. Christensen; gift (3. Nov. 1895) m. Johanne Hesselund. Elev paa Ladelund Landbrugs- og Mejeriskole 1892—94. Fmd. f. Randers Amts Mejeristforening, Dansk Mejeristforenings Ulykkesforsikring, Dansk Andels Kulforretning og Østjydsk Smøreksporthforening.

Adresse: Skørring pr. Mørke.

Stoubæk, Peder, Redaktør; f. 13. April 1896 i Aulum v. Herning; Søn af Gdr. Christian Stoubæk og Hustru Sidsel Marie, f. Sørensen; gift (21. Okt. 1923) m. cand. phil. Eleonora Frederiksen. Elev paa Borups Højskole 1918—19 og Borris Landbrugsskole 1916—17 og 1919. Landbrugskandidat 1921. Ass. v. Grundforbedringsvæsenet, Det landøkon. Driftsbureau, og ved Statens Redskabsudvalg. Redaktør og Forretningsfører ved Ugeskrift for Landmænd 1931—36, og siden 1929 Udgiver af Landbrugsmagasinet »Jordbrugs-Teknik«. Censur v. Landbohøjskolen.

Adresse: Ingemannsvej 11, Kbhvn.

Straarup, Chr. Fredrik, Husmand; f. 20. Maj 1877 i Tyrstrup Sogn; Søn af Arb. Chr. Andersen Straarup og Hustru Karen Marie, f. Weber; gift 9. Maj 1900 m. Anna Marie Stougaard. Elev paa Husmands- og Landbrugsskoler. Kredsmd.

i Sydøstjydsk Husmandskreds fra 1925 og for Lokalforeningen fra 1912. Medl. af Planteavlsvudvalget i De jydsk Hmdf. og i Vejle Amts Hmdf. Havebrugskonsulent i Vejle Amts Hmdf. fra 1928. Vurderingsmand til Ejendomsskyld fra 1916 og har desuden haft forsk. a. lokale Tillidshverv bl. a. Sogneraadsm. i 20 Aar.

Adresse: Vejstrup, Sjølund.

Strandbygaard, C., Proprietær; f. 20. Feb. 1891 i Staby Sogn; Søn af Propr. Niels Strandbygaard og Hustru Kirstine, f. Thomsen; gift (28. Sept. 1918) m. Kaja Busk. Elev paa Staby Vinterlærerseminarium, og Askov Højskole 1912—13 samt Asmildkloster Landbrugsskole 1908—09. Fmd. for Andelsmejeriet »Fjordsminde« siden 1932 og for Ulfborg og Omegns Mergelselskab fra 1939. Voldgiftsmand for Staby Kommune i en Periode.

Adresse: Svensholm, Staby, Ulfborg.

Strøm, Christian, cand. jur., Fuldmægtig; f. 7. Decbr. 1894 i Odense; Søn af Læge, Dr. med. Hans Strøm og Hustru Minna, f. Bangert; gift (11. Maj 1922) m. Ingeborg Søderberg. Fuldmægtig i Finansministeriet. Sekretær for Overbestyrelsen for De samv. Sukkerroedyrkerforeninger.

Adresse: Marielystvej 10, Kbhvn.

Suell, J. E., Direktør; f. 2. Okt. 1886 i Sverige; Søn af Forp. Adolph Suell og Hustru Louise, f. Schönheyder; gift (17. April 1915) m. Nelly Heyman. Direktør for Dansk Andels Gødningsforretning. Medl. af Sø- og Handelsretten.

Adresse: Østerbrogade 95, Kbhvn.

Svane, Jens Peter, Gaardejer; f. 11. Dec. 1877 paa nuv. Gaard; Søn af Gdr. Hans Chr. Svane og Hustru Anna, f. Jensen; gift (28. Nov. 1901) m. Margrethe Jansigne Olsen. Fmd. f. Amagerlands Producentforening fra 1913 og Hesteforsikringen i Kastруп-Sundby-Taarnby fra 1915.

Medl. af Erhvervsraadet for Gartneri og Erhvervshavebrug fra 1933.

Adresse: Tingvej 109, Kbhvn.

Svaneborg, Niels Andersen, Konsulent; f. 13. Juli 1895 i Vust, Thisted Amt; Søn af Hmd. Anders Gravesen Svaneborg og Hustru Johanne, f. Kristensen; gift (9. Maj 1924) m. Emma Græsbøll. Kursus paa Jebjerg Højskole 1909, Borris Landbrugsskole 1920 og St. Restrup 1921. Konsulent i Husdyrbrug for Hmdfr. Konsulent i Planteavl siden 1920 for Hanherreds Ldbf. og Hmd.kreds. Leder af Ungdomsskolerne i Hanherred. Fører for Husmandsrejser siden 1920.

Adresse: Vust St.

Svendsen, Anders, Husmand; f. 31. Dec. 1887 i Gl. Rye; Søn af Husmd. Rasmus Svendsen og Hustru Johanne, f. Andersen; gift (19. Marts 1911) m. Juliane Rasmussen. Elev paa Store-Restrup Højskole 1922 og Borris Landbrugsskole 1934. Fmd. f. Himmelbjergets Husmandskreds, for Rye Sogns Hmdf., for Gl. Ry Lokal Foderstofforening og Medl. af Best. for De sammen-slutt. Hmdfr. i Skanderborg Amt, og for Gl. Rye Brugsforening.

Adresse: Gl. Rye pr. Ry St.

Svendsen, Anders, Gaardejer; f. 17. Marts 1883 i Kollerup; Søn af Gdr. Niels Andersen Svendsen og Hustru Elisabeth, f. Petersen; gift (17. Marts 1911) m. Valborg Kirstine Lund. Elev paa Ryslinge Højskole 1907—08 og Malling Landbrugsskole 1904—05. Næstfmd. i Horsens Slakteri fra 1929 og Skatteraadslmd. fra 1929. Fmd. f. Mergelselskabet f. Borupgaard Omegn fra 1932. Medl. af Tilsynsraadet for Landbo-Sparekassen fra 1937. Sogneraadslmd. fra 1921—29 og Medl. af Raadet fra 1917 m. m.

Adresse: Gedvedgaard pr. Horsens.

Svendsgaard, M., Gaardejer; f. 1. Sept. 1897 i Fabjerg Sogn; Søn af Gdr. Søren Svendsgaard og Hustru Karen, f. Gravesen; gift (4. Sept. 1930) m. Else Faddersbøll. Elev paa Roskilde Højskole 1918—19 og Ladelund Landbrugsskole 1919—20. Elev paa Forsøgsgaarden »Godthaab« ved Skanderborg. Fmd. for Andelsmejeriet »Skødbæk« siden 1938. I Best. for Skodborg-Vandfuld og Lemvig Ldbf. gennem en Aarrække og for Fabjerg Vareindkøbsforening. Fmd. for Kontrollforeningen for Fabjerg-Gudum og Lemvig Østre Sogne.

Adresse: Fabjerg, Lemvig.

Svendstrup, Laurits, Husmand; f. 6. Dec. 1897 i Hauerlev; Søn af Hmd. Niels Svendstrup og Hustru Ane Kirstine, f. Mogensen; gift (8. Juni 1926) m. Kristine Mikkelsen. Fmd. for Kirkedal Andelsmejeri fra 1933. Medl. af Best. for Fjer-ritslev Andels Slakteri. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Haverslev, Bonderup.

Sværke, Rasmus Nielsen, Konsulent; f. 23. Nov. 1892 i Nr. Grimmelstrup; Søn af Parc. N. Chr. Nielsen Sværke og Hustru Mine, f. Johansen; gift (11. Juli 1923) m. Karen Lind. Elev paa Høng Landbrugsskole 1914—15, Frederiksborg Højskole 1916—17 og Askov Højskole 1917—18. Regnskabskonsulent for Falsters Ldbf. fra

1919. Medl. af Repræsentantskabet for Andelsbanken.

Adresse: Godthaab pr. Væggerløse.

Sylvest, Søren Jensen, Gaardejer; f. 23. Aug. 1882 i Ll. Havelse; Søn af Gdr. Ole Petersen Sylvest og Hustru Ane, f. Sørensen; gift (10. Okt. 1910) m. Karen Hansen. Elev paa Lyngby Landboskole 1903—04. Fmd. f. De samv. Frederiksborg Hesteavlforeninger. Medl. af Landbrugsministeriets Hesteeksport-Udvalg. Medl. af Best. f. Kartoffelmelsfabriken i Grimstrup og Fr.borg Amts Ldbf.

Adresse: Lille Havelse pr. Ølsted.

Syrach Larsen, Carl, Arborelforstander, Dr. agr.; f. 6. Juli 1898 i Charlottenlund; Søn af Gartner Georg Syrach Larsen og Hustru Magdalene, f. Thomsen; gift (3. Juni 1927) m. Nina Margrethe Helms. Art. 1917. Forstkandidat 1923. Ved Statens forstlige Forsøgsvæsen og Landbohøjskolens Arvelighedslaboratorium 1925—33. Gartner ved Forstbotanisk Have 1933—37. Arborelforstander fra 1937. Dr. agr. s. A.

Adresse: Forstbotanisk Have, Bregnegaardsvej 2, Charlottenlund.

Søgaard, Paul, Gaardejer; f. 13. April 1883; Søn af Gdr. Anders Søgaard og Hustru Anna Marie, f. Sørensen; gift (12. April 1917) m. Nielsine Bach Paulsen. Elev paa Bælum Højskole

1900 og Tune Landbrugsskole 1906. Fmd. for Terndrup Mejeri. Medl. af Direktionen f. Landbosparekassen i Aalborg. Medl. af Grundforbedringsudvalget for Aalborg Amt.

Adresse: Søgaard, Lyngby, Østjylland.

Søholm, Th., Gaardejer; f. 29. Nov. 1884 i Taars; Søn af Gdr. Chr. Søholm og Hustru Ane Kirstine Søholm; gift (12. Jan. 1914) m. Marie Bundgaard. Fmd. for Jølstrup Andelsmejeri, Gjølstrup fra 1930.

Adresse: Søholm, Gjølstrup.

Søndergaard, Alfred Larsen, Statskonsulent; f. 18. Nov. 1889 paa Søndergaard; Søn af Gdr. Jens Larsen og Hustru Anna, f. Pedersen; gift (28. Aug. 1915) m. Elise Christensen. Præliminæreksamen 1910. Dyrlægge 1915. Praktiserede i Lyderslev til 1922. Statskonsulent i lettere Hesteavl siden 1923. Medredaktør af Hippologisk Tidsskrift fra 1929. Censor v. Landbohøjskolen. Stambogstører for De samv. danske Ldbfr.

Adresse: Søndergaard, Storehedinge.

Søndergaard, Andreas Kristian, Husmand og Forsøgsleder; f. 2. Aug. 1891 i Outrup, Morsø; Søn af Husmd. Kristian Søndergaard og Hustru Ane Johanne, f. Dalggaard; gift (19. Maj 1912) m. Marie Sørensen. Kursus paa Husmandsskolerne. Fra 1925 Konsulent for Morsø Husmandskreds. Fmd. f. Thisted Amts Hmdfr. Medl. af Best. f. De samv. jydsk og De samv. danske Hmdfr. Medl. af Statens Jordlovsudvalg.

Adresse: Outrup pr. Nykøbing, Morsø.

Søndergaard, Janus Christian, Gaardejer; f. 15. Febr. 1888 i Ø. Brønderslev; Søn af Gdr. Jens Peter Søndergaard og Hustru Dorthea, f. Nielsen; gift (31. Juli 1913) m. Elna Marie Nielsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1905—06 og Askov Højskole 1908—09. Fmd. f. Fællesledelsen af Kvægavls- og Kontrollforeninger i Hjørring Amt. Medl. af Foreningen af jydsk Ldbfr.s Husdyrbrugsudvalg.

Adresse: Ø. Brønderslev pr. Brønderslev.

Søndergaard, Peder, Gaardejer; f. 11. Nov. 1870 i Kobberup Sogn; Søn af Gdr. Niels Peder Pedersen og Hustru Elsigne Kirstine, f. Jensen; gift 14. Okt. 1904 m. Anine Marie Christensen. Elev paa Ask Højskole 1889. Fmd. f. Andelsmejeriet i Kjeldbjerg i 2 Aar. Medl. af Sogneraadet i 4 Aar. I Best. f. Salling Ldbf. i 2 Aar, Vand- og Hegnssynsmand. Fmd. f. Iglso Ø. Børsting Kvægavlsforening.
Adresse: Iglso, Stoholm.

Søndergaard, S. A., Proprietær; f. 9. Sept. 1887 i Hørby; Søn af Gdr. Lars Søndergaard og Hustru Mette Kirstine, f. Jensen; gift (18. Maj 1918) m. Dorthea Nielsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1909—10 og Ladelund Landbrugsskole 1913. Fmd. for Brønderslev Andelslagteri fra 1932. Medl. af Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse fra 1936 og af Bankraadet i Brønderslev Bank. Har været Sogneraadmedlem i 10 Aar og har desuden haft forskellige lokale Tillidshverv.
Adresse: Filholm, Manna.

Søndergaard, Søren, Gaardejer; f. 10. April 1887 i Ejstrup Sogn; Søn af Gdr. Laur. Søndergaard og Hustru Ane, f. Mikkelsen; gift (18. April 1914) m. Anna Nielsen. Elev paa Vinding Højskole 1912—13. Fmd. f. Ejstrup Andelsmejeri fra 1938, for Transformatorforeningen og Medl. af Best. f. Brugsforeningen og f. Plantingsforeningen. Medl. af Sogneraadet.
Adresse: Ejstrup.

Søndergaard, Valdemar, Gaardejer; f. 19. Okt. 1891 i Redsted Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Chr. Søndergaard og Hustru Kirstine, f. Mark; gift (26. Marts 1918) m. Anna Kirstine Houmøller. Elev paa Ry Højskole 1911—12. Fmd. f. Damsgaard Mølles Mejeri fra 1933—38 og for Andelsmejeriet i Karby fra 1938. Medl. af Best. f. Thisted Amts Mejeriforening, for Foreningen

til Husdyrtuberkulosens Bekæmpelse i Thisted Amt, Medl. af Morsø Fællesledelse for Husdyravlen, i Best. f. Morsø Bank Akts. og f. Morsø Sønderherreds Hesteavlsforening.
Adresse: Højgaard, Sindbjerg pr. Redsted.

Sørensen, Agnus, Højskoleforstander; f. 24. Juli 1881 i Them Sogn, gl. Skanderborg Amt; Søn af Gdr. Søren Christensen og Hustru Marie, f. Jensen; gift (2. Dec. 1915) m. Dorte Pedersen. Elev paa Ry Højskole 1901—03 og Askov Højskole 1903—05. Lærer v. Ry Højskole, Olle-rup Højskole, Vejlbjby Højskole, Nr. Ørslev Højskole og ved Krabbesholm Højskole. Forstander for Galtrup Højskole paa Mors fra 1923.
Adresse: Galtrup Folkehøjskole pr. Erslev, Mors.

Sørensen, Aksel, Mejeribestyrelser; f. 12. Febr. 1880 i Tullebølle; Søn af Smed P. Sørensen og Hustru Kristiane, f. Schultz; gift (17. Dec. 1909) m. Katrine Andersen. Elev paa Ladelund Mejeriskole 1904—05. Bestyrer paa Sallinge Andelsmejeri, Højrup, fra 1906, og paa Ryslinge Sogns Andelsmejeri fra 1908. Fmd. f. Svendborg Amts Mejeristforening fra 1920.
Adresse: Ryslinge.

Sørensen, Anders, Gaardejer; f. 22. Dec. 1882 i Højslev Sogn; Søn af Boelsmd. Christen Sø-

rensen og Hustru Marie, f. Pedersen; gift m. Augusta Overgaard. Fmd. f. Højslev Andelsmejeri. I Best. f. Salling Ldbf. i 4 Aar, for Skive Svineslagteri i 6 Aar, i Repræsentantskabet f. Landbobanken i Skive, i Repræsentantskabet f. Dansk Andels-Gødningsforretning, Fmd. f. Højslev Sogneraad i 6 Aar. Medl. af samme i 16 Aar.

Adresse: Nørgaard, Vinkel, Højslev St.

Sørensen, Anton, Gaardejer; f. 6. Marts 1888 i Karlby; Søn af Gdr. Hans Sørensen og Hustru Nicoline, f. Kristiansen; gift m. Andrea Sørensen. Elev paa Voldby Folkehøjskole 1905—06 og Korinth Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. »Vesterkær« Andelsmejeri, Rodskov, Kalø Vig Ldbf.s Planteavlsvudv. og Rodskov Kvægavlsforening.

Adresse: Edelsborg pr. Løtten.

Sørensen, Axel Møgelby, Statshusmand; f. 30. Dec. 1900 i Hammel; Søn af Gdr. Chr. Sørensen og Hustru Petrea, f. Pedersen; gift (28. Dec. 1926) m. Dagmar Schmidt. Elev paa Hadsten Højskole 1919—20. Fmd. f. Højdal Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Høver og Omegns Ldbf. og Kvægavlsforeningen »Frem«, Sjelle. Medl. af Sjelle-Skørring Sogneraad.

Adresse: Sjelle pr. Skøvby.

Sørensen, Christian, Gaardejer; f. 10. Febr. 1898 i Vester Tveden; Søn af Gdr. Søren Sørensen og Hustru Marie, f. Sørensen; gift 25. Okt. 1934 m. Ellen Tveden. Elev paa Aabybro Højskole 1920—21. Fmd. f. Sterup Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Vester Tveden, Jerslev.

Sørensen, Elias, Husmand; f. 19. Aug. 1900 i Vonsbæk Sogn; Søn af Husmd. Mads Chr., Sørensen og Hustru Gertrud, f. Larsen; gift (19.

April 1929) m. Kristine Eleonora Dahl. Fmd. f. Fjelstrup Sogns Hmdf. siden 1937.

Adresse: Aare Vig pr. Fjelstrup.

Sørensen, Emil, Gaardejer; f. 3. Marts 1896 i Givskud; Søn af Gdr. Chresten Sørensen og Hustru Marie, f. Møller; gift (22. Nov. 1928) m. Anna Knudsen. Elev paa Uldum Højskole 1919—20. Fmd. f. Give Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. f. Foderstofforeningen.

Adresse: Oksenbjerge pr. Give.

Sørensen, Engell, Gaardejer; f. 15. Juli 1884 i Jebjerg Sogn; S. af Gdr. Mads Chr. Sørensen og Hustru Signe, f. Baling Engelsen; gift (14. Nov. 1911) m. Karen Marie Nygaard. Elev paa Jebjerg Højskole 1908—09. Fmd. f. Planteavlsvudv. i Salling Ldbf. i 2 Aar. Medl. af Skolekommissionen 7 Aar, Voldgiftsmand. I Best. f. Andelsmejeriet Krejbjerg og i Best. f. Brugsforeningen.

Adresse: Nr. Andrup, Krejbjerg.

Sørensen, Frederik, Gaardejer; f. 24. Maj 1883 i Hjælmsømagle pr. Sneslev; Søn af Gdr. Søren Frederik Sørensen og Hustru Karen Marie, f. Larsen. Prim. 1900. Elev paa Lyngby Landbolskole 1902—03. Fmd. f. Brodal Andelsmejeri 1917—25. Medl. af Best. for Midtsjællands Foderstofforening og Samv. Hesteavlsvforeninger for jydsk Avl paa Sjælland. Medl. af Sogneraadet og Kasserer fra 1933.

Adresse: Hjælmsømaglegaard pr. Sneslev.

Sørensen, Gudmund, Mejeribestyrrer; f. 16. Marts 1888 i Vong; Søn af Gdr. H. Sørensen og Hustru Kristiane, f. Christensen; gift (27. Sept. 1912) m. Johanne Christoffersen. Elev paa Olle-rup Højskole 1909—10 og Dalum Mælkeriskole 1910. Bestyrer af Møgelkilde Andelsmejeri fra

1922. Fmd. f. Horsensegnens Mejeristforening fra 1933.

Adresse: Møgelkilde pr. Davgaard.

Sørensen, Hakon, Forstander; f. 23. April 1884 i Rørth pr. Odder; Søn af Friskolelærer A. P. Sørensen og Hustru Ane, f. Nielsen; gift (29. Dec. 1911) m. Martha Andersen Egekvist. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06. Havebrugskandidat 1910. Fmd. f. Himmerlands Læ- og Hegnsplantningsforening. Forst. for Statens Forsøgsstation ved Hornum.

Adresse: Statens Forsøgsstation, Hornum.

Sørensen, Hans Holger Marius, Husmand; f. 2. Nov. 1891 i Kallerup; Søn af Hmd. Jens Sørensen og Hustru Karen, f. Larsen; gift (29. April 1917) m. Mette Margrethe Hansen. Fmd. f. Kalundborg Kredens Hmdf. fra 1927, Raklev Sogns Hmdf. fra 1925 og Kommiss. f. Oprettelse af Husmandsbrug i Holbæk Amt fra 1931.

Adresse: Kallerup pr. Kalundborg.

Sørensen, Harald, Husmand; f. 11. Nov. 1886 i Borris Sogn; Søn af Arb. Anders Sørensen og Hustru Kirsten, f. Lauridsen; gift (7. Okt. 1912) m. Kirstine Christensen Ravn. Elev paa Borris Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Fjends Herreds Husmandskreds siden 1929. I Forretningsudvalget for Viborg Amts Hmdfr., i Best.

f. for Salling og Fjends Herreds Plantningsforening, for Skive Andelssvineslagteri. I Udvalget for Ungdomsarbejdet inden for De samv. jyske Hmdfr., Medl. af Viborg Amts Aften-skoleforening og af Viborg Amts Afvandingskommission.

Adresse: Lundgaard, Stoholm.

Sørensen, Hjalmar, Direktør; f. 20. Sept. 1885 i Agger; Søn af Sognef. Thøger Sørensen og Hustru Oline, f. Olsen; gift (24. Sept. 1915) m. Marie Laursen. Elev paa Jyllands Handelsakademi, Aarhus, 1903—04. Direktør for Holstebro Slagteri. Fmd. f. Privatslagteriernes Organisation. Borgmester i Holstebro.

Adresse: Holstebro.

Sørensen, Ingvard, Husmand; f. 26. April 1901 i Lyngaa; Søn af Gdr. Peter Hansen Sørensen og Hustru Karen Marie, f. Nielsen; gift (4. Sept. 1928) m. Jensine Jensen. Elev paa Ollerup Højskole 1921—22. Fmd. f. Hadsten Husmandskreds samt for Kredens Regnskabsforening. Medl. af Best. f. Andelsmejeriet »Brolund«. Lyngaa.

Adresse: »Dalvang« Lyngaa, Hadsten.

Sørensen, Iver Vind, Gaardejer; f. 22. Dec. 1886 i Elkjær; Søn af Gdr. Jens Kristian Sørensen og Hustru Gunder Kirstine, f. Vind; gift (10. Okt. 1911) m. Marie Rahbek Hansen. Fmd. f.

Langelund Andelsmejeri, Filskov. Medl. af Best. f. Vejle Smørekseksportforening.

Adresse: Elkjærgaard pr. Filskov.

Sørensen, Jens, Gaardejer, Folketingsmand; f. 14. Juli 1878 i Støvning; Søn af Gdr. Chr. Sørensen og Hustru Anna Marie, f. Hedeman; gift (27. Okt. 1909) m. Johanne Wormsen. Fmd. for Grundforbedringsudvalget for Aalborg Amt. Medl. af Repræsentantskabet for Privatbanerne. Folketingsmand i Nr. Sundby Kredsen, valgt af Socialdemokratiet fra 1930.

Adresse: Sejlflod.

Sørensen, Jeppe, Gaardejer; f. 17. Sept. 1889 i Christianshøj, Malt; Søn af Gdr. Peter Sørensen og Hustru Marie, f. Jepsen; gift (28. Dec. 1926) m. Helga Kristensen. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1908—09 og 1910—11. Medl. af Best. f. Bramminge Omegns Ldbf.

Adresse: Trehøjgaard pr. Bramminge.

Sørensen, Jeppe, Gaardejer; f. 24. Juni 1888 i Reltrup; Søn af Gdr. Chresten Sørensen og Hustru Anne Marie, f. Sørensen; gift (22. Okt. 1920) m. Kirsten Mortensen. Elev paa Krabbesholm Højskole 1915—16 og Asmildkloster Landbrugsskole 1917—18. Fmd. f. Regnskabsudvalget i Tørring Ldbf. 1935 og for Tørringegnens

Kvægavlsforening for kunstig Sædooverføring. Medl. af Sogneraadet.

Adresse: Ballehøj, Linnerup, Hjortsvang.

Sørensen, Johs., Gaardejer; f. 28. Aug. 1888 i Simmerbølle; Søn af Gdr. Chr. Hansen Sørensen og Hustru Martine, f. Christensen; gift (5. Maj 1920) m. Sophie Hansen. Elev paa Vejstrup Højskole 1905—06 og Ryslinge 1907—08 samt Korinth Landbrugsskole 1911—12. Fmd. f. Tullebølle Andelsmejeri fra 1938 og forsk. lokale Hverv. Sogneraadmedl. 1925—33 og deraf 4 Aar som Formand.

Adresse: Nørrevang pr. Tullebølle.

Sørensen, Johs., f. 16. Juni 1900 i St. Velling; Søn af Gdr. Mikkel Sørensen og Hustru Magdalene, f. Nielsen; gift (14. Okt. 1931) m. Kirstine Sørensen. Elev paa Lyngby Højskole 1919—20 og Dalum Landbrugsskole 1922—23. Fmd. f. Skærup Andelsmejeri indtil 1936 og for Skærup Brugforening fra 1936. Forsk. lokale Tilidshverv bl. a. Sogneraadmedl. 1933—37.

Adresse: Skærupgaard, Børkop.

Sørensen, Johs., Gaardejer; f. 24. Marts 1905 i Mammen; Søn af Sognefoged Mads Sørensen og Hustru Margrethe, f. Christensen; gift (3. Juni 1930) m. Justine Back. Elev paa Tommerup Højskole 1923—24 og Haslev Landbrugsskole 1927—28. Fmd. f. Mammen Gødningsforening og Sekretær for Bjerringsbro og Omegns Ldbf.

Adresse: Trængselgaard pr. Bjerringbro.

Sørensen, Julius Brinkmann, Husmand; f. 12. Sept. 1885 i Vrængmose, Skæve Sogn; Søn af Landpost Søren Brinkmann Sørensen og Hustru Annine Petrea, f. Nielsen; gift (5. Maj 1914) m. Maren Marie Nielsen. Elev paa Try Højskole 1911—12. Fmd. f. De samv. Hmdfr. i Hjørring Amt. Medl. af Hovedbest. f. De danske Mergelselskaber, Medl. af Havebrugsudv., Husdyrbrugsudv. og Best. f. Aftenskoleforen. i Hjørring Amt. Distriktsforst. f. Husmands-Brandkassen og Ulyk-

kesforsikringen. Medl. af Grundforbedringsudv. for Hjørring Amt.

Adresse: Stagsted pr. Hjallerup.

Havebrug for Ribe Amts vestre Ldbfr. og Ribe Amts Hmdfr. fra 1926.

Adresse: St. Pouls Allé 20, Esbjerg.

Sørensen, Jørgen Jensen, Gaardejer; f. 23. Jan. 1883 i Tyrstrup Sogn; Søn af Gdr. Thomas Sørensen og Hustru Elisabeth, f. Juul; gift (29. Maj 1912) m. Metha Smith. Elev paa Hejls Efterskole 1898—99. Fmd. f. Tyrstrup Sogns Andelsslagteri fra 1921, for Andelsselskabet »Frem« ca. 10 Aar. Medl. af Best. f. Brandforsikringen for rørlige Ejendele i Haderslev østre Amt.

Adresse: Tyrstrup pr. Christiansfeld.

Sørensen, Niels Chr., Gaardejer, Sognefoged; f. 7. Dec. 1883 i Jerlev; Søn af Gdr. S. P. Sørensen og Hustru Mette Johanne, f. Jensen; gift (5. Okt. 1911) m. Karen Maria Hansen. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1903—04. Fmd. f. Forsøgsstationen »Haraldskjær« for Svineavlsforsøg fra 1932. Medl. af Best. f. Vejle Andelssvineslagteri fra 1929—39. Medl. af Sogneraadet i 8 Aar. Sognefoged fra 1921.

Adresse: Jerlev, Vejle.

Sørensen, Kristian Møller, Konsulent; f. 9. Nov. 1895 i Skjold; Søn af Husmd. Anders Sørensen og Hustru Cicilie, f. Laursen; gift (18. Febr. 1925) m. Anne Margrethe Hansen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Assist. v. F. af j. Ldbf. Siden 1924 Konsulent i Skanderborg Amts Hmdf.

Adresse: Borgmesterbakken 12, Horsens.

Sørensen, Martin, Havebrugskonsulent; f. 14. Jan. 1898 i Vrejlev; Søn af Hmd. Vilhelm Sørensen og Hustru Dorthe, f. Andreasen; gift (16. April 1927) m. Eva Mortensen. Elev paa Horne Højskole 1918, Haslev Landbrugsskole 1920—21 og Korinth Landbrugsskole 1921. Landbrugskandidat 1924. Konsulent i Læplantning og

Sørensen, Niels Madsen, Gaardejer, Sognefoged; f. 22. Nov. 1873 i Floes, Virring Sogn; Søn af Gdr. Mogens Sørensen og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (1901) m. Mette Grue Ebbesdatter. Elev paa Dalbynder Efterskole 1892—93 og Dalum Landbrugsskole 1895—96. Konsulent for Ringkøbing Amts Fællesledelse 1902—11. Fmd. f. Sydjydsk Kreatureksportforening, Vejen Andelsmejeri og Vejen Foderstofforening.

Adresse: Lille Dalgaard, Vejen.

Sørensen, Niels Steffen, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 4. April 1871 i Kjærbølling; Søn af Gdr. L. Sørensen og Hustru Kirsten, f. Sørensen; gift (14. Sept. 1924) m. Jutta Hansen. Elev paa Vinding Højskole 1887—89 og Malling Landbrugssk.

1892—93. Medstifter af og Fmd. f. Vejle Amts Mejeriforening 1906—36, Vejle Omegns Smørekseksportforening fra 1914, Bredsten Andelsmejeri 1910—36 og De danske Smørekseksportforeninger fra 1938. Medl. af Andelsudvalget og Landbrugsraadet.

Adresse: Kjærbølling pr. Vejle.

Sørensen, P. Anker, Gaardejer; f. 11. Okt. 1884 i Balle pr. Løgten; Søn af Gdr. Niels Sørensen og Hustru Kirsten Marie, f. Pedersen; gift (6. Nov. 1919) m. Inger Marie Andersen. Fmd. f. Lykkestrup Andelsmejeri og Husdyrudvalget i Kaløvig Ldbf. Medl. af Best. f. Randers Andels-Svineslagteri.

Adresse: Hvilsager pr. Mørke.

Sørensen, Peder, Gaardejer; f. 29. Dec. 1879 i Jennum; Søn af Gdr. Clemen Sørensen og Hustru Bodil Petrine, f. Larsen; gift (19. Aug. 1910) m. Jenny Jensigne Christensen. Elev paa Ryslinge Højskole 1899—1900 og Malling Landbrugsskole 1905—06. Landbrugskandidat 1908. Lærer paa Næsgaard 1908—10. Sogneraadsmnd. 1922—37. Fmd. f. Kalundborg Omegns og Løve Herreds Ldbf. fra 1938.

Adresse: Ravnegaard pr. Ruds Vedby.

Sørensen, Peter, Gaardejer; f. 9. Marts 1893 i Hellevad; Søn af Gdr. Søren Christen Sørensen og Hustru Doris, f. Hansen; gift (25. Okt. 1907) m. Anna Kanstrup. Elev paa Horne Høj-

Dansk Landbrug.

skole 1904. Fmd. f. Hugdrup Andelsmejeri fra 1918, for Brugsforeningen i Dybvad fra 1926 og for Lokalforeningen af jydsk Andel fra 1926. Adresse: Klatrup pr. Dybvad.

Sørensen Ploug, Anders, Gaardejer; f. 18. Nov. 1892 i Millinge, Svanninge Sogn; Søn af Gdr. Hans Chr. Sørensen og Hustru Dorthea Nielsine, f. Nielsen Ploug; gift (13. Okt. 1923) m. Anna Kirstine Schiøler Pedersen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1914 og Skaarup Landbrugsskole 1917. Fmd. for Korup Andelsmejeri og for Kontrollforeningen.

Adresse: Bækkelundsgaard, Villestofte.

Sørensen, Rasmus, Gaardejer; f. 1. Juli 1883 i Stenmagle; Søn af Boelsmd. Hans Sørensen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (3. Aug. 1907) m. Dorthea Louise Gerda Hansen. Fmd. f. Birkholm Andelsmejeri fra 1927.

Adresse: Uggerløse.

Sørensen, Søren, Gaardejer; f. 29. Aug. 1886 i Karup; Søn af Gdr. Peter Sørensen og Hustru Kirstine Marie, f. Olsen; gift (11. Juli 1922) m. Karen Jørgensen Langtved. Fmd. f. Karup Mejeri fra 1932 og for Transformatorforeningen 1936—39. Vurderingsmand til Ejendomsskyld.

Adresse: »Tronhaven«, Karup pr. Sæby.

Sørensen, Søren, Gaardejer; f. 19. Maj 1868 i Hvam; Søn af Gdr. Johan Frederik Sørensen

og Hustru Inger Marie, f. Christensen; gift (30. Juli 1897) m. Mette Marie Sofie Nielsen. Fmd. f. Hvam Andelsmejeri.
Adresse: Hvam.

Sørensen, Søren, Statskonsulent; f. 26. Juli 1879 i Oldrup pr. Hundslund; Søn af Gdr. Jakob Sørensen og Hustru Mette, f. Sørensen. Landbrugskandidat 1903. Udv. Eksam. i Planteavl 1904. Landbrugslærer og Konsulent 1904—15. Direktør i Danske Ldbfr.s Frøforsyning 1915—19. Statskonsulent i U. S. A. 1919—27 og i England fra 1931.

Adresse: Danish Legation, 29, Pont Street, London.

Sørensen, Søren Chr., Mejeribestyrer; f. 20. Sept. 1874 i Kulerup Sogn; Søn af Hmd. Lars Sørensen og Hustru Karen, f. Andersen; gift (17. Nov. 1898) m. Sofie Frederikke Clausen. Bestyrer for Rolfsted Andelsmejeri fra 1896. Medl. af Hovedbest. for Dansk Mejeristforening fra 1933.

Adresse: Rolfsted pr. Langeskov.

Sørensen, Søren Hansen, Gaardejer, Sognefoged, D.M.; f. 16. Maj 1868 i Brøndum By og Sogn; Søn af Gdr., Sognef. Hans Sørensen og Hustru Ane Marie, f. Jepsen; gift (11. Okt. 1895) m. Andrea Andersen Lund. Fmd. f. Brøndum Vareindkøbsforening 1903—28 og for Brøndum Andelsmejeri 1910—36. I Best. f. Ribe Amts Mejerifor. 1907—38. Sognefoged fra 1912.

Adresse: Tarp pr. Guldager.

Sørensen, Søren Jørgen, Gaardejer; f. 16. April 1880 i Føns; Søn af Gdr. Jørgen Sørensen og Hustru Dorthea, f. Jørgensen; gift (22. Nov. 1907) m. Laura Jørgensen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1898—99 og Dalum Landbrugs-

skole 1901—02. Sekretær for Vends Herreds Ldbf. Voldgiftsmand. Fmd. f. Kvægsavlsforeningen, Ægssalgskredsen m. v.

Adresse: Føns pr. Nr. Aaby.

Sørensen, Søren Larsen, Forstander; f. 20. April 1897 i Bregvær pr. Kerteminde; Søn af Gdr. Karl Sørensen og Hustru Karen Marie, f. Hansen; gift (26. Marts 1932) m. Inga Brendholdt. Elev paa Ollerup Højskole 1916—17, Høng udv. Højskole 1917—18 og Korinth Landbrugsskole 1922. Landbrugskandidat 1925. Højskolelærer og Landbrugslærer. Forstander for Malling Landbrugsskole fra 1937.

Adresse: Malling Landbrugsskole, Malling.

Sørensen, Søren P., Husmand; f. 15. Marts 1887 i Hansted; Søn af Arb. Niels Sørensen og Hustru Sørine, f. Hansen; gift (21. Sept. 1917) m. Julie Jacobsen. Fmd. f. Voer Herreds Kredsforening fra 1934; Næstfmd. f. Amtssammenlutningen 1934. Medl. af Saneringsudvalget for Skanderborg Amt fra 1933.

Adresse: Serridslev, Horsens.

Sørensen, Søren Peter, Gaardejer; f. 4. Okt. 1890 i Mortensker; Søn af Gdr. Niels Sørensen og Hustru Ane Marie, f. Jensen; gift (23. Nov. 1928) m. Sofie Knudsen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1911. Fmd. f. Grønfeld Andelsmejeri

Anna Sørensen. Fmd. f. Sørig Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. f. Tuen Brugsforening. Har været Medl. af Sogneraadet i 8 Aar.
Adresse: Sørig Enge, Bindselev.

og Egens Mortenskær Kvægavlsforening. Vurderingsmand til Ejendomsskyld.
Adresse: Mortenskær pr. Vrinner.

Sørensen, Søren Peter, Gaardejer; f. 26. Dec. 1883 i Hølken; Søn af Gdr. R. P. Sørensen og Hustru Margrethe, f. Pedersen; gift (18. Nov. 1911) m. Maren Sørensen Vam. Elev paa Højskole 1905 og Malling Landbrugsskole 1911. Fmd. f. Hads Herreds Fællesledelse. Medl. af Best. f. Hads Herreds Ldbf. og Hads Herreds Sparekasse. Medl. af Randlev-Bjerager Sogneraad 1918—25.

Adresse: Hølken pr. Boulstrup.

Sørensen, S. P., Gaardejer; f. 26. Marts 1886 i Malt Sogn; Søn af Gdr. og Sogneraadsm. P. Sørensen og Hustru Maria, f. Jepsen; gift (14. Okt. 1931) m. Agnes Holm. Elev paa Skibelund Efterskole 1900—1901 og Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Ladelund Andelsmejeri. Medl. af Best. f. Brørup og Omegns Eksportslagteri.

Adresse: Christianshøj pr. Brørup.

Sørig, Martin, Gaardejer; f. 17. Aug. 1882 i Lodskovad; Søn af Gdr. Thomas Sørig og Hustru Hanne, f. Sørensen; gift (28. Dec. 1911) m.

Sørning, Martin, Gaardejer; f. 20. Juni 1875 i Aarslev Mark v. Aarhus; Søn af Købmd. Knud Sørensen og Hustru Ane Kirstine, f. Jensen; gift (10. Maj 1912) m. Valborg Andersen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1897—98. Fmd. f. Fuglekilde Andelsmejeri fra 1914.

Adresse: Thingbjerggaard, Verninge, Knarreborg.

Sørresig, Poul Chr., Gaardejer; f. 23. Dec. 1893 i Maabjerg Sogn; Søn af Gdr. Peder Sørresig og Hustru Katrine, f. Elkjær; gift (17. April 1936) m. Katrine Nielsen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1914—15. Kontrolassistent og i 5 Aar Farmer i Argentina. Fmd. f. Andelsmejeriet »Trevad« siden 1938. I Best. for Fly Brugsforening siden 1939. Medl. af Menighedsraadet og Kirkeværg for Fly Kirke; Fmd. f. Pumpelaug Fly Enge, og Kommunekasserer i Hanbjerg Kommune i en Periode.

Adresse: Fly pr. Skive.

Taankvist, John, Husmand; f. 30. Sept. 1879 Tännö, Sverige; Søn af Hmd. Otto Peterson og Hustru Eva, f. Johansdatter; gift m. Karen K. Christensen-Nielsen. Fmd. f. Aarhus Amts Hmdfr. og Hammel Husmandskreds. Medl. af Best. f. De samv. jydsk Hmdfr. Medl. af Amtsudvalget for Driftslaaneforen. i Aarhus Amt og Saneringsudvalget i Aarhus Amt.

Adresse: Vadsted pr. Hammel.

Tang, Agnete, Konsulent i Husholdning; Datter af Gdr. Hans Tang Jensen og Hustru Ane Margrethe, f. Gydesen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1924. Eks. fra Den Suhrske Husmoderskole 1932. Lærerinde v. forsk. Skoler og fra

1936 Konsulent for De midtjydske Husholdningsforeninger.

Adresse: Tørring.

Terkelsen, Bertel, Gaardejer, Konsulent; f. 4. Aug. 1894 i Hjelmsted; Søn af Gdr. Jens Martinus Terkelsen og Hustru Berteia, f. Bertelsen; gift (8. Sept. 1932) m. Alma Jensen, Elev paa Undløse Højskole 1913—14 og Korinth Landbrugsskole 1922—23. Sydsjæll. Landbrugsskole paa Regnskabskursus Sommeren 1923. Regnskabskonsulent for Hjørring Amts Ldbfr. Regnskabsforening fra 1923. Revisor i Kartoffelmelsfabr. »Vendsyssel« og for D.L.K. i Brønderslev. Adresse: Hjelmsted pr. Brønderslev.

Terkelsen, Kristen, Gaardejer; f. 4. Okt. 1881 i Hauge; Søn af Gdr. Jens Terkelsen og Hustru Anne Mette, f. Nielsen; gift (14. Nov. 1908) m. Bertine Carlsen. Elev paa Flemming Efterskole 1898—99, Vestbirk Højskole 1902—03 og Dalum Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Tørring og Omegns Ldbf fra 1925. Medl. af Grundforbedringsudvalget for Skanderborg Amt fra 1933. Sogneraadsm. fra 1937.

Adresse: Mølholm pr. Ølholm.

Terkelsen, Terkel L., Husmand; f. 28. Febr. 1889 i Hjallerup; Søn af Hmd. Julius Terkelsen og Hustru Katrine, f. Petersen; gift (22. Sept. 1909) m. Julie Elisabeth Pedersen. Fmd. f. Brønderslev Omegns Husmandskreds i 6 Aar 1933—39 og for Driftslaane foreningen for Brønderslev for smaa Jordbrugere. Vurderingsmand til Kreditforeningen. Medl. af Sogneraadet fra 1921. Kasserer i Sygekassen fra 1925.

Adresse: Serritslev, Brønderslev.

Thaarup, Hans Peter Victor, Bogholder ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.; f. 18. Marts 1879 i Kbhvn.; Søn af Købmd. Victor Thaarup og Hustru Nathalie, f. Michelsen; gift (10. April 1908) m. Olga Gotthardt.

Prlm. 1896, Kontoruddannelse. Bogholder v. Landbohøjskolen fra 1919. Regnskabsfører for Mejerikongressen 1931.

Adresse: Ordrupvej 126, Charlottenlund.

Thaysen, Nis, Gaardejer; f. 23. Nov. 1892 i Røllum Ensted Sogn; Søn af Ldm. Peter Thaysen og Hustru Anne Marie, f. Clausen; gift (31. Marts 1922) m. Sigrid, Marie Madsen. Fmd. f. Bredebro Andelsmejeri siden 1938. Medl. af Best. f. Løgumkloster og Omegns Hesteavlforening og for Lokalforeningen (Føderstofforeningen).

Adresse: Kummelev pr. Bredebro.

Thellesen, Chr. Fr. B., Gaardejer; f. 14. April 1880 i Assing pr. Kiibæk; Søn af Hmd. Jens Thellesen og Hustru Else, f. Pedersen; gift (18. Okt. 1907) m. Julie Birkebæk. Elev paa Høng Landbrugsskole 1907. Fmd. f. Hammerum Herreds Kartoffelsektion. Medl. af Best. f. Samvirkende jyske Kartoffelsektioners Salgscentral og Medl. af Landbrugsministeriets Kartoffel-eksportudvalg.

Adresse: Pilgaard, Skarrild pr. Kiibæk.

Therkelsen, Therkel Jensen, Gaardejer, R. af Dbg., D.M.; f. 30. Aug. 1870 i Langagergaard; Søn af Gdr. Jens Therkelsen og Hustru Anne Marie, f. Kroman; gift (23. Marts 1893) m. Anna Madsen. Elev paa Vejstrup Højskole 1888—89.

Fmd. f. Ærø Ldbf. fra 1913, A/S Ærø Skovplantningsselskab fra 1915 og Ærø belgiske Hesteavlforening fra 1920. Medl. af Best. f. De samv. fynske Ldbf. fra 1913. Ejendomsskyldvurderingsmand fra 1913. Vurderingsmand for Kreditforeningen for Fyns Stift og for Haglskadeforsikringen for Fyns Stift. I Repræsentantskabet for Den danske Landmandsbank, Ærø Afdeling.

Adresse: Langagergaard pr. Dunkær, Ærø.

Therkilsen, S. P., Mejeribestyrer; f. 29. Jan. 1872 i Draaby Sogn; Søn af Skovfoged T. H. Therkildsen og Hustru Petrine, f. Pedersen; gift m. Astrid Nielsen. Elev paa Ladelund Mælkerskole 1899. Fmd. for Midtjyllands Mejeristforening siden 1913. Revisor i Sejling-Sinding Sparekasse i en Aarrække. Mejeribestyrer paa Ebstrup Andelsmejeri siden 1899. Dommer ved Forsøgslaboratoriets Smørudstillinger.

Adresse: Ebstrup pr. Skægkjær St.

Thinggaard, Søren Thomas Ludvig, Gaardejer; f. 12. Juni 1892 i Nyker; Søn af Gdr. Peder Thinggaard og Hustru Nathalia, f. Rømer; gift (8. Juli 1919) m. Agnes Kathrine Christensen. Elev paa Haslev Landbrugsskole 1914 og 1916. Fmd. for Bornholms Kvægavlforening og Nyker Elektricitetsværk. Kasserer for Nyker Andelsmejeri. Næstfmd. for Bornholms landøk. Forening og Medl. af Bornholms Amtsraad.

Adresse: Pluggegaard, Nyker, Bornholm.

Thingstrup, Peder Bach, Gaardejer; f. 13. Sept. 1889 i Vester Vandet, Thy; Søn af Gdr. Anders Thingstrup og Hustru Kristiane, f. Pedersen Bach; gift (20. Juni 1916) m. Karen Marie Jensen. Elev paa Ødum Landbrugsskole 1907—08 og Ladelund Landbrugsskole 1915—16. Fmd. f. Ulborg og Omegns Ldbf., De jydskse Kartoffelsektioners Fællesudvalg og Medl. af

Landbrugministeriets Kartoffeleksportudvalg. Repræsentant f. Vest- og Sdr.jydskse Kreditforening. Adresse: Hvolby, Ulfborg, Vemb St.

Tholstrup, Erik, Forpagter; f. 3. April 1902 i Karsslunde; Søn af Mejeriejer Rasmus Tholstrup og Hustru Sørine, f. Larsen; gift (20. April 1928) m. Signe Nielsen. Latinskolen i Roskilde. Elev paa Tune Landbrugsskole 1923—24 og Alnarp Landbrugsskole, Sverige. Fmd. f. De samv. sjæll. Hesteavlforeninger for jydsk Avl. Medl. af De danske Lbfr.s Registreringsudvalg og af Hesteavludvalget i De samv. sjæll. Ldbfr.

Adresse: Ibsgaard, Roskilde.

Thomsen, Albert Christian, Gaardejer; f. 15. Nov. 1880 i Storebakken pr. Kvissel; Søn af Gdr. Ole Thomsen og Hustru Inger, f. Thomasdatter; gift (15. Nov. 1922) m. Ingeborg Sørensen. Elev paa Kvissel Højskole 1898—99 og Lyngby Landboskole 1906—07. Bestyrelsesmedl. og Kasserer i København Amts Ldbf. i 20 Aar. Dommer og Bestyrelsesmedl. i Amager Travelskab. Voldgiftsfmd. og Medl. af Grundforbedringsudvalget for Københavns Amt.

Adresse: Aflandshagegaard pr. St. Magleby.

Thomsen, Axel, Forsøgsleder, Dr. med. vet., ved Serumlaboratoriet, R. af Dbg.; f. 6. April 1887 i Ødumgaard ved Randers; Søn af Proprie-

tær, Mejeri- og Teglværksejer P. Thomsen og Hustru Kristence, f. Hansen; gift (22. Nov. 1912) m. Martha Haugen-Johansen. Dyrlægeeksamen 1909. Assistent ved Statens veterinære Serumlaborator. s. A. Forsøgsleder sammest. 1923, kst. Forstander Sept. 1934. — 2. Febr. 1935 Censor v. Veterinæreksamen. Dr. med. vet. (Brucella Infection in Swine) 1936. Har offentliggjort et større Antal, især bakteriologiske og serologiske Arbejder, væsentligst vedrørende smitsom Kastning hos Kvæg og Svin.

Adresse: Drosselvej 17, Kbhvn.

Thomsen, Carl, Gaardejer; f. 25. Feb. 1883 i Snorren, Skæve; Søn af Propr. Laur. Thomsen og Hustru Nielsine, f. Jensen; gift (5. Dec. 1912) m. Johanne Kirstine Haugaard. Elev paa Ladelund Laudbrugsskole 1907—08. Fmd. f. Hørby Andelsmejeri fra 1938. Har været Medl. af Sogneraadet.

Adresse: »Nyholm« pr. Hørby.

Thomsen, Ewald, Gaardejer; f. 8. Marts 1901 i Toflhøj; Søn af Gdr. Karl Thomsen og Hustru Kristine, f. Jensen; gift. (4. April 1928) m. Johanne Jensen. Fmd. f. Givskud Andelsmejeri fra 1934—35. Medl. af Best. for Brugsforeningen. Fmd. f. Gadbjerg Sogns Hmdf.

Adresse: Gardegaard, Toflhøj pr. Gadbjerg.

Thomsen, Georg Kjær, Husmand; f. 2. Okt. 1895 i Aalbæk, Raabjerg; Søn af Hmd. Jens P. Kjær Thomsen og Hustru Anne Margrethe, f. Christiansen; gift (18. Maj 1924) m. Jensigne Hedvig Ovesen. Fmd. f. Nordøstfyns Hmdfr. (Kerteminde Hovedkreds) og fl. lokale Hverv.

Adresse: Rønning pr. Langeskov.

Thomsen, Hans, Proprietær; f. 28. April 1891 i Vrejlev; Søn af Propr. Peder Thomsen og Hustru Karoline, f. Hansen; gift (4. Dec. 1928) m. Olga Sørensen. Elev paa Vraa Højskole 1910—11. —Fmd. for Høgsted Andelsmejeri fra 1934. Medl. af Best. for Vraa Andels Svineslagteri fra 1934. Medlem af Sogneraadet og har forskellige andre Tillidshverv, bl. a. i Best. for Plantningslauget Poulstruplund.

Adresse: Aabenterp, Vraa.

Thomsen, Hans Jacob Niels, Proprietær; f. 13. Febr. 1893 i Horslunde Sogn; Søn af Propr. Anton Thomsen og Hustru Anna, f. Poulsen; gift (22. Sept. 1921) m. Elna Kofoed. Elev paa Næsgaard Agerbrugsskole 1912—14. Fmd. f. Slagteriet i Nakskov fra 1933. Næstfmd. i De samv. loll.-falsterske Ldbfr. 1937—38. Medl. af L. S.s Hovedbestyrelse.

Adresse: Egelund pr. Torrig.

Thomsen, Jakob, Gaardejer; f. 16. Nov. 1898 i Roost; Søn af Gdr. Henrik Jessen Thomsen og

Hustru Maren, f. Berndt; gift (29. Marts 1928) m. Sanne Busk Rasmussen. Elev paa Skibelund Efterskole 1913—14, Ollerup Gymnastikhøjskole 1920—21 og Graasten Landbrugsskole 1924—25. Fmd. f. Branderup Mejeri og for Branderup Vandværk. Medl. af Best. for Branderup Jagtforening.

Adresse: Branderup.

Thomsen, Jens, Gaardejer; f. 23. Marts 1884 i Kattrup v. Hasselager; Søn af Hmd. Klemen Thomsen og Hustru An Kathrine, f. Rasmussen Birkelund; gift (21. Maj 1913) m. Marie Rasmussen. Elev paa Kærehave Husmdssk. 1907 og 1908. Fmd. f. Lykkedal Andelsmejeri. Medl. af Kredsbest. f. Andelsbankens Aarhus-Afdeling. Medl. af Best. f. Kvægavlforeningen, Høver Ldbf. 1924—36 og Repræsentantsk. i Hammel Andels Svineslagteri fra 1936.

Adresse: Ormslev St.

Thomsen, Julius, Gaardejer; f. 1. Juli 1885 i Skærup; Søn af Gdr. Thomas Thomsen og Hustru Sidsel Marie, f. Rosen; gift (13. Nov. 1907) m. Kirsten Marie Bundgaard. Elev paa Børkop Højskole 1902—03 og Haslev Landbrugsskole 1905. Fmd. f. Børkop Andelsmejeri fra 1937.

Adresse: Ankær, Børkop.

Thomsen, Karl Peter, Husmand; f. 26. Marts 1882 i St. Restrup; Søn af Arbmd. Marthinus Thomsen; gift m. Krestine Jensen. Elev paa Bælum Højskole. Fmd. for Aalborg Amts Hmdfr. og for De samv. jydsk Hmdfr.s Husdyrbrugsudvalg. Medl. af Landsudvalget for Svineavlens Ledelse.

Adresse: St. Restrup pr. Sønderholm.

Thomsen, Kristian, Gaardejer, R. af Dbg.; f. 15. Juni 1873 i Oure; Søn af Kromd. og Købmd. Chresten Thomsen og Hustru Helene Kathrine, f. Heinesen; gift (1. Marts 1901) m. Anna Albjerg. Elev paa Vejstrup Højskole 1894—95. Fmd. f. Fyns Andels Foderstofforretning fra

1936, Svendborg-Nyborg Jernbane fra 1931 og Oure-Vejstrup Andelskasse fra 1918. Amdsraadsmedl. fra 1928. Medl. af Direktionen f. Fyns komm. Telefon Selskab m. m.

Adresse: Oure.

Thomsen, Laur, Gaardejer; f. 16. Juni 1886 i Hørby; Søn af Gdr. Laur. Thomsen og Hustru Nielsine, f. Jensen; gift (17. Okt. 1913) m. Emma Løgtved. Elev paa Ladelund Landbrugsskole 1906—07. Fmd. f. Bindslev Andelsmejeri fra 1931 og for Mosbjerg-Bindslev Mergelselskab fra 1927. Medl. af Best. f. Hjørring Slagteri fra 1932 og i Best. for Frederikshavn Sparekasse fra 1934. Var i Sogneraadet i 8 Aar til 1937.

Adresse: Hedegaard, Bindslev.

Thomsen, Marius, Gaardejer; f. 28. Juni 1902 i Hou, Hals Sogn; Søn af Gdr., Sognefoged Th. Thomsen og Hustru Inger Marie, f. Jensen; gift (6. Nov. 1928) m. Ane Marie Vestergaard. Elev paa Lyngby Landbrugsskole 1924—25. Fmd. for Horsens Andelsmejeri, Langholt, fra 1938. Medl. af Best. for L. S. i Horsens-Hammer Sogn.

Adresse: »Tveden« pr. Langholt.

Thomsen, Mikkell Jensen, Proprietær; f. 5. Marts 1873 i Vitten; Søn af Gdr. Thomas Mikkelsen og Hustru Elisabeth, f. Christensen; gift (30. Okt. 1903) m. Sørense J. A. Brendstrup. Elev paa Ask Højskole 1893—94. Fmd. f. Borum Andels Foderstofforretning, Mundelstrup og Omegns Mergelselskab fra 1923 og Mundelstrup Andelsmejeri fra 1936.

Adresse: Borum-Østergaard pr. Mundelstrup.

Thomsen, Th., Gaardejer; f. 10. Dec. 1888 i Aabenterp, Vrejlev; Søn af Propr. Peder Thomsen og Hustru Karoline, f. Hansen; gift (15. Sept. 1916) m. Katrine Sørensen. Elev paa Vraa Højskole 1909—10. Fmd. for »Alfaholm« Andelsmejeri, Poulstrup, fra 1932 og for D. L. K. Afdeling i Vraa fra 1934. Direktør og Kasserer for Vrejlev-Hæstrup Sparekasse fra 1935, uden forskellige lokale Tillidshverv.

Adresse: Guldager, Vraa.

Thomsen, Thomas, Gaardejer; f. 12. April 1887 i Vitten; Søn af Gdr. Thomas Mikkelsen og Hustru Elisabeth, f. Christensen; gift (12. April 1911) m. Kristine Laursen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1905—06 og Dalum Landbrugsskole 1908—09. Fmd. f. Andelsbankens Aarhus-Afdeling, Næstfmd. f. Hovedbestyrelsen, tidl.

Fmd. f. Hadsten Andels-Svineslagteri og Næstfmd. f. Hadsten Ldbf.
Adresse: Vitten, Hinnerup.

Thomsen, Thomas Arne, Forstander, cand. polyt.; f. 23. Febr. 1903; Søn af Overlærer A. Thomsen og Hustru Rigmor Gad, f. Jensen. Cand. polyt. 1926. Studioph. v. University College, London 1927—28. Forstander for Qvist's Laboratorium, Aarhus. Medl. af Best. f. Dansk Ingeniørforenings Aarhus-Afdeling 1934—38 og Jydsk Selskab for Fysik og Kemi fra 1937.
Adresse: Mejlgade 52, Aarhus.

Thomsen, Thomas Christian, Højskoleforstander; f. 23. Jan. 1891 i V. Hostrup pr. Varde; Søn af Hmd. Søren Chr. Thomsen og Else Kirstine, f. Hansen; gift (21. Okt. 1928) m. Maren Boline Andersen. Elev paa Vestbirk Højskole 1913—14, Askov Højskole 1914—17 og Statens Lærerhøjskole 1920—21. Forstander siden 1934 for Bornholms Højskole, Almindingen. Fmd. f. Grænseforeningen for Bornholm. Medl. af Best. f. Foreningen for Højskoler og Landbrugsskoler.
Adresse: Bornholms Højskole (Ekkodalen) pr. Almindingen.

Thorbjønnsen, Svend Henrik, Veterinærinspektør; f. 14. Dec. 1895 i Helsingør; Søn af fhv. Skoledir. Johannes Thorbjønnsen og Hustru Val-

borg, f. Sehested; gift (17. Jan. 1931) m. Signe Fromme Mik-Meyer. Dyr lægeeksamen 1921. Ass. v. Landbohøjskolens pathologisk-anatomiske Laboratorium 1921 og ved hygiejnisk-bakteriologisk Laboratorium 1923—25. Veterinærfuldmægtig ved Statskødkontrollen 1925—30. Veterinærinspektør for Nørrejylland 1930. Har skrevet Artikler om pathologisk-anatomiske og bakteriologiske Emner samt om Kødkontrollemner.
Adresse: Aalborggade 1, Aarhus.

Thordal, Peder Kristian Pedersen, Konsulent; f. 29. April 1883 i Lyby; Søn af Gdr. Jens P. Thordal og Hustru Karen Marie, f. Jensen. Landbrugskandidat 1906. Regnskabskonsulent for Kbhvn.s Amts Ldbf. fra 1913.

Adresse: Tjørnegaardsvej 8, Gentofte.

Thorkil-Jensen, Niels, Professor ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.; f. 2. Febr. 1894 paa Frederiksberg; Søn af Mejerist Niels Jensen og Hustru Karoline Sophie, f. Jensen; gift (7. Juni 1919) m. Johanne Antoinette Ostfeld Birk. Landinspektøreksamen 1917. Ass. ved Den kgl. Vetr.- og Landbohøjskoles Landmaalingkundervisning 1917—25. Afgangseksamen fra Officersskolens Stabsafdelings geodætiske Kursus 1921. Studierejser i Udlandet. Redaktør af »Tidskrift for Opmaalings- og Matrikulsvesen« 1924. Professor i Landmaaling 1925. Sekretær for Højskolens Undervisningsraad 1930.

Adresse: Frederiksberg Allé 53, Kbhvn.

Thorn-Dyhr, Christen, Gaardejer; f. 3. April 1893 i Sdr. Tranders; Søn af Gdr. Chr. A. Thorn og Hustru Mariane, f. Dyhr; gift (8. Marts 1920) m. Laura Kjær. Elev paa Gistrup Højskole 1909—10 og Malling Landbrugsskole 1913—14. Fmd. f. Sdr. Tranders Andelsmejeri, for Himmerlands Elektricitetsforening og for Sammenlutningen af Transformatorforeninger. Sogne-

raadsfmd. fra 1933. Næstfmd. i D. L. K. Medl. af Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødudvalg.
Adresse: Sdr. Tranders, Gistrup.

Thorlund, Hans Hansen, Gaardejer; f. 17. Nov. 1888 i Saksøbing Landsogn; Søn af Musiker og Hmd. Christen Hansen og Hustru Ane Louise, f. Larsen. Elev paa Frederiksborg Højskole 1908—09 og Dalum Landbrugsskole 1909—10. Fmd. f. Petersborg Brugsforening 1928 og Fmd. f. Planteavlsudvalget i Sorøegnens Ldbf. fra 1936.

Adresse: Pedersborg, Sorø.

Thygesen, Søren Peder, Gaardejer; f. 18. Febr. 1879 i Draaby pr. Ebeltoft; Søn af Gdr. Niels Thygesen og Hustru Rasmine, f. Sørensen; gift (30. April 1909) m. Katrine Petersen. Elev paa Testrup Højskole 1896. Fmd. f. Draaby Sogneraad. Medl. af Best. f. Ebeltoft Ldbf.

Adresse: »Lillelyst« pr. Ebeltoft.

Thøsing-Jørgensen, Anders, Direktør; f. 12. Marts 1895 paa Strynø; Søn af Gdr. Henrik Jørgensen og Hustru Ane Marie, f. Madsen; gift (29. Juni 1934) m. Elsa Gøbel. Elev paa Tune Landboskole 1915—16. Landbrugskandidat 1921. Uddannet paa Slagterier i Danmark og Studieophold i England. Direktør for Ringsted Andelsfjerkræslagteri fra 1933.

Adresse: Ringsted.

Tidemann, Frederik Hansen, Gaardejer; f. 7. Marts 1881 i Øster Løgum; Søn af Kærlmager Paul Tidemann og Hustru Marie Kirstine, f. Johansen; gift (11. Okt. 1906) m. Pauline Brandrup. Fmd. f. Hovslund Andelsmejeri siden 1921 og for Øster-Løgum Sogns Sygekasse.

Adresse: Stenhøj, Hovslund.

Tind-Christensen, C. J., Forstander; f. 3. Juli 1883 i Hindbjerg, Levring Sogn; Søn af Gdr. Jørgen Christensen og Hustru Maren, f. Eriksen; gift (9. Maj 1912) m. Kristine Sæderup. Præl. 1899. Landbrugskandidat 1905. Ass. v. Lyngby Forsøgsstation 1905. Landbrugslærer til 1909. Assistent 1909—16, Afdelingsbestyrer ved Statens Moseforsøg 1916—23 og fra 1923 Forsøgsleder og Forstander for Statens Marskforsøg. Fmd. f. Planteavlsudvalget i Ribe og Omegns Ldbf. Siden 1933 Medl. af Ribe Byraad.

Adresse: Statens Marskforsøg, Ribe.

Tobberup, J. P., Gaardejer; f. 14. Aug. 1881 i Korup; Søn af Gdr. Chr. Tobberup og Hustru Christiane, f. Andersen; gift (17. Aug. 1923) m. Laura Andersen. Elev paa Bælum Højskole 1898—99 og Tune Landbrugsskole 1903—04. Fmd. for Korup Andelsmejeri 1927—37. Medl. af Bestyrelsen for Sparekassen for Bælum-Salbyes Kommune. Sogneraadsmidl. i 8 Aar.

Adresse: Korup, Hadsund.

Toft, Aage, Konsulent og Landbrugslærer; f. 29. Aug. 1898 i Sdr. Lem; Søn af Præstegaardsforp. Knud Toft og Hustru Mette Marie, f. Pedersen; gift (12. Okt. 1926) m. Agnes Marie Jensen. Elev paa Ryslinge Folkehøjskole 1917—18 og Tune Landboskole 1919—20. Landbrugskandidat 1923. Lærer paa Tune 1923—26. Husdyrbrugskonsulent for Koldingkredsens Fællesled-

se fra 1926. Fmd. f. Brørup Brugsforening fra 1934.

Adresse: Ladelund Landbrugsskole pr. Brørup.

Toft, Ivar, Gaardejer; f. 27. April 1895 i Hee Sogn; Søn af Gaardejer Eskild Toft og Hustru Maren, f. Iversen; gift (9. Maj 1922) m. Ane Kirstine Hansen. Elev paa Ryslinge Højskole 1916—17 og Tune Landbrugsskole 1920—21. Fmd. f. Vinding-Vind-Nr. Omme Ldbf. siden 1931 og for Kvægavlsforeningen. Medl. af Husdyrudvalget i Ringkøbing Amt og Medlem af Menighedsraadet i Vind Sogn.

Adresse: Sandfær, Vind. St.

Toftegaard Madsen, Karen Margrethe, Forstanderinde; f. 17. April 1901 i Skørping; Datter af Førstelærer M. C. Møller, Greve og Hustru Emilie, f. Pedersen; gift (26. Okt. 1929) m. Landbrugskandidat N. Toftegaard-Madsen. Elev paa Seminariet »Ankerhus«, Sorø. Leder af Aarhusegnens Husholdningsskole, Riisskov.

Adresse: Aarhusegnens Husholdningsskole Riisskov.

Toftegaard Madsen, Niels, Forstander; f. 25. Jan. 1898 i Roelshøjgaard pr. Mørkøv; Søn af Gdr. Niels Madsen og Hustru Juliane, f. Jensen; gift (26. Okt. 1929) m. Karen Margrethe Juul Møller. Elev paa Høng udv. Højskole og Korinth Landbrugsskole. Landbrugskandidat 1923.

Askov Lærerkursus. Forst. for Vejlbys Landbrugsskole.

Adresse: Vejlbys Landbrugsskole, Riis Skov St.

Tovborg Jensen, Sigurd, Professor i Jordbundslære og Agerdyrkningskemi; f. 24. Marts 1895 i Gudum pr. Lemvig; Søn af Gaardejer Kristen Tovborg Jensen og Hustru Ane Marie, f. Bjerre; gift (15. Sept. 1926) m. Margaret Munn. Høng Eksamenskursus. Danmarks tekniske Højskole. Cand. polyt., Fabrikingeniør 1921. Studieophold i U. S. A. Ruttgers University 1926. Afdelingsleder ved Planteavlslaboratoriet. Prof. v. Landbohøjskolen 1931. Fmd. f. Den danske Afdeling af Det internationale Jordbunds-forsknings-selskab«. Medl. af Statens Planteavlsudvalg, Akademiet for de tekniske Videnskaber, Kungl. Svenska Landbruksakademien og Danmarks naturvidenskabelige Samfund.

Adresse: I. H. Mundtsvej 14, Lyngby.

Traberg, Jens, Landsretssagfører; f. 17. Dec. 1880 i Holstebro; Søn af Handelsmd. Jens Harding Traberg og Hustru Ane Marie, f. Jeppesen; gift (5. Marts 1916) m. Grete Jensen. Fmd. f. Storehedinge Ligningskommission og Skolekommission, Danmarks Fjerkræavlerforening, De samv. danske Andels-Fjerkræslagterier og i Best. for The Worlds Poultry Science Association.

Adresse: Storehedinge.

Tranekjer, Magnus, Gaardejer; f. 7. Sept. 1887 i Vitten; Søn af Lærer Chr. Tranekjer og Hustru Magda, f. Rosberg; gift (5. Aug. 1913) m. Ella Fisker. Elev paa Roskilde Højskole 1909—10 og Malling Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Lindevang Andelsmejeri, Spentrup. Medl. af Best. f. Randers Mejeriforening.

Adresse: Lindegaard pr. Randers.

Trautmann, Conrad Herman Georg, Sekretær, R.; f. 19. April 1899 i Horsens; Søn af Sadelma-

ger Rasmus Peder Trautmann og Hustru Karen, f. Jensen; gift (22. Dec. 1925) m. Mary Alvilda Trautmann. Leder af Andelsslagteriernes Fælleskontor, Axelborg, Kbhvn. Sekretær i Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse, i Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforening, i Landsudvalget for Svineavlens Ledelse, i Landbrugsministeriets Svinereguleringsudvalg, Fedteksportudvalg og Baconudvalg.

Adresse: Borups Allé 138, Kbhvn. N.

Troelsen, Kristen, Gaardejer; f. 8. April 1883 i Ryde Sogn, Vinderup; Søn af Husmd. Peder Kristian Troelsen og Hustru Johanne, f. Thing-skov; gift (8. Okt. 1915) m. Petrine Jensen. Elev paa Testrup Højskole 1903—04. Fmd. f. Planteavl-sudvalget for Skelskøregns Ldbf. fra 1922.

Adresse: Guldagergaard, Skelskør.

Troelsen, Søren, Gaardejer; f. 11. Nov. 1878 i Farre; Søn af Gdr. Anders Troelsen og Hustru Marie, f. Jørgensen; gift (23. Marts 1907) m. Martha Rasmussen. Elev paa Give Højskole 1903—04. Fmd. f. Farre Andelsmejeri fra 1937 efter at have været Kasserer i 11 Aar. Fmd. f. Vejlekedrens Salgsforening. Medl. af Best. f. Vejle Vesteregns Ldbf. fra 1924 og Medl. af Vejlekedrens Fællesledelse.

Adresse: Lillevennergaard pr. Farre.

Træholt, Elias, Proprietær; f. 16. Juni 1888 i Give; Søn af Propr. P. Christensen, Vester-gaard, og Hustru Anna, f. Buchvaldt; gift (19. Maj 1916) m. Ella Hansen. Præliminær-eksamen. Fmd. for Harken Andelsmejeri, Vraa, fra 1917 og for Vrejlev-Hæstrup Sparekasse fra 1935. Medl. af Sogneraadet fra 1925.

Adresse: Vestergaard, Gunderuplund, Vraa.

Tvedegaard, Jac., Gaardejer, R., D.M.; f. 25. Juni 1872 i Slimminge; Søn af Forp. Fr. Jen-sen og Hustru Kirsten, f. Hansen; gift (23. Juni

1899) m. Helene Frederiksen. Elev paa Dalum Landbrugsskole 1892—93. Best. af Tvedegaar-den 1891. Ejer af Langemosegaard fra 1922. Næstfmd. f. De samv. sjæll. Ldbfr. 1920. Fmd. fra 1927. Fmd. f. De samv. danske Ldbfr. fra 1927. Medl. af Landbrugsraadets Præsidium fra 1933, af Svinereguleringsudvalget m. v. og Fmd. f. Kødudvalget. Medl. af Akkordretten, af Be-villingsudvalget f. Akkordlaan og f. Sanerings-laan. Fmd. f. A/S Ole Sørensen & Co.

Adresse: Langemosegaard, Ringsted.

Tværbæk, Jens, Husmand; f. 8. Feb. 1899 i Ørum Sogn; Søn af Hmd. Lars Frederik Jen-sen og Hustru Kirstine, f. Jensen; gift (2. April 1925) m. Alma Kirstine Dorthea Nielsen. Elev paa Malling Landbrugsskole 1921—22. Fmd. f. Salling Herreders Husmandskreds siden 1937. Medl. af Best. f. Salling Ldbf. i 4 Aar og for Viborg Amts Hmdfr. Medl. af Sogneraadet i Rybjerg Kommune. I Best. for Skive Andels-svineslagteri.

Adresse: Yttrup, Roslev.

Udbye, C., Proprietær; f. 1. Juni i Stouby; Søn af Propr. C. Udbye. Elev paa Tune Land-boskole 1899. Fmd. f. Sdr. Omme og Omegns Ldbf. Repræsentant for Dansk Forsikringsfor-ening mod Stormskade, Aarhus.

Adresse: Juellingsholm, Sdr. Omme.

Ugilt, Chresten, Gaardejer; f. 9. Jan. 1866 i Over Ugilt; Søn af Gdr. Jørgen Christensen og Hustru Mariane, f. Christensen; gift (14. Juli 1908) m. Kristine Bager. Elev paa Kvissel Højskole 1881—82 og Askov Højskole 1891—92. Næstfmd. i Hjørring Andelsslageri. Medl. af Repræsentantskabet i Andelsbanken og Fmd. f. Hjørring Afdelingen. Har og har haft forskellige kommunale Hverv og andre Tillidsposter.

Adresse: Over-Ugilt pr. Lørslev.

Uldall, Jørgen Steffensen, Gaardejer; f. 10. Juni 1889 i Styding; Søn af Gdr. Jeppe Mikkelsen Uldal og Hustru Katrine, f. Dahl; gift (18. Juli 1919) m. Margrethe Thorøe Elev paa Hejls Efterskole 1904—05 og Tune Landboskole 1911—12. Fmd. f. Styding Andelsmejeri fra 1922 og for Sogneradet. Vurderingsmand for Wistofts Brankasse.

Adresse: Styding, Hammelev.

Ulrich, Johannes Sigismund Simmelhag, fhv. Forpagter, K. D.M.; f. 9. Maj 1869 i Rødehus, Thureby Sogn; Søn af Forp. Joachim Ulrich og Hustru Marie Vilhelmine, f. Simmelhag; gift m. Ketti Christiansen. Elev paa Landbohøjskolen 1885—87. Løjtn., Forp. af Aastrup 1893—1924. Fmd. f. Det danske Travelskab fra 1924 og for Landsorganisationen for lettere Hesteavl fra 1929. Medl. af Statens Jordlovsudvalg og af Tilsynsraadet for Landbohøjskolen.

Adresse: Ved Eltham 17, Hellerup.

Ulrich, Justus Sigismund, Godsejer; f. 14. Sept. 1871 i Lindholm; Søn af Forp. S. R. Chr. Theodor Ulrich og Hustru Petrea Jensine Frederikke, f. Lassen; gift (25. Sept. 1901) m. Ingeborg Marie Krenchel. Landbrugskandidat 1894. Medl.

af Best. f. Kreaturforsikringen »Øerne« samt Næstfmd. i Foreningen af fynske Skovejere.

Adresse: Skjoldemose, Stenstrup.

Ulrik, Per, Konsulent; f. 28. Aug. 1890 i Vinding ved Vejle; Søn af Præst Hans Hageman og Hustru Thyra, f. Ulrik. (Adoptiv søn af Forp. Ulrik, Haslev). Art. 1908. Landbrugskandidat 1913. Konsulent for Statens Ægudvalg fra 1931.

Adresse: Blidahpark 23, Charlottenlund.

Waage, Haldor, Konsulent, Gaardejer; f. 1. Nov. 1903 i Charlottenlund; Søn af Departementschef Georg Holger Waage og Hustru Christiane, f. Munck; gift (23. Juni 1931) m. Agnete Groes-Petersen. Art. 1921. Landbrugskandidat 1926. Konsulent i Regnskabsføring for Gl. Roskilde Amts Ldbf. fra 1927. Sekretær i Akkordudvalget for Roskilde Amtsraadsreds fra 1931. Ejer af Egegaarden pr. Kirke-Saabye fra 1933.

Adresse: Egegaarden pr. Kirke-Saabye.

Wad, Peter, Konsulent; f. 7. Okt. 1887 i Hjern; Søn af Husmd. Chr. Wad og Hustru Marie, f. Mortensen; gift (3. Aug 1917) m. Ama Olsson. Elev paa Faarevejle Højskole 1909-10 og Vilvorde Havebrugsskole 1910. Havebrugskandidat 1915. Konsulent for Østifternes Haveselskab i Odense Amt fra 1926. Havearkitekt i Odense fra 1916.

Adresse: Chr. 9.s Gade 11, Odense.

Vadgaard, Kristen Møller, Gaardejer; f. 2. Juni 1886 i Stenild; Søn af Gdr. Chr. P. Vadgaard; gift (18. Dec. 1913) m. Hanne Pihl. Elev paa Testrup og Askov Højskoler og Malling Landbrugsskole. Fmd. for De samv. danske Ldbfr.s Registreringsudv. for jydsk Heste. Medl. af Best. f. Randers Amtsholdningsselskab. Medl. af Folketinget 1926—32.

Adresse: Vestergaard pr. Ø. Tørslev.

Wadgaard, Peder Bertelsen, Gaardejer; f. 23. Sept. 1882 i Stenild; Søn af Gdr. Kristen Wadgaard og Hustru Maren Kirstine, f. Kristensen; gift (3. Maj 1910) m. Kirsten Marie Olesen. Elev paa Testrup Højskole 1900—01 og 1901—02, Askov Højskole 1906—07, Aars Landbrugsskole 1903—04 og Malling Landbrugsskole 1904—05. Fmd. f. De samv. jydsk Hesteavlforeninger og for Sydhimmerlands Hesteavlforening. Næstfmd. i Hobro og Omegns Ldbf. Medl. af Foreningen af jydsk Ldbfr.s Husdyrudvalg og af Landbrugsministeriets Hesteeksportudvalg.

Adresse: Stenild Mosegaard, Hobro.

Vadsholt, Niels, Proprietær; f. 29. Aug. 1897 i Ulsted; Søn af Propr. Anders Vadsholt og Hustru Margrethe, f. Nielsen; gift (4. Maj 1928) m. Laurette Nielsen. Elev paa Lyngby Landboskole

1916—17. Medl. af Best. f. Kartoffelsektionen i Aalborg Amt og Aalborg Amts Sogneraadsforening og for Ulsted Elektricitetsværk. Sogneraadsformand.

Adresse: Rattrup, Ulsted.

Valeur-Jensen, V., Distriktsbestyrer; f. 19. Juni 1889 i Agerskov, Gjellerup Sogn; Søn af Redaktør J. A. Jensen og Hustru Laura, f. Valeur; gift (19. Juni 1919) m. Marie Lyhne. Elev pr. Nr. Ørslev Højskole 1907—08 og Ladelund Landbrugsskole 1909—10 og Sommeren 1912. Landbrugskandidat 1914. Fra 1915 ansat i Hedeselskabet og Distriktsbestyrer fra 1918 i Vejle.

Adresse: Skyttehusgade 17, Vejle.

Valeur, Povl, Kreditforeningsdirektør; f. 27. Marts 1895 i Randers; Søn af Birkedommer Carl Valeur og Hustru Cecilie, f. Høyer Møller; gift (2. Jan. 1933) m. Kirsten Hansen. Art. 1913; cand. jur 1920. Sekr. i Indenrigsministeriet, Dommerfuldmægtig, Direktør for Den vest- & sønderjydske Kreditforening i Ringkøbing fra 1932.

Adresse: Ringkøbing.

Vandman, Rasmus Jensen, Husejer; f. 28. Aug. 1853 i Aalstrup; Søn af Arbdm. Jens Jacobsen Vandman og Hustru Elisabeth, f. Mikkelsdatter; gift (28. Dec. 1881) m. Karen Sofie Jørgensen. Elev paa Emdrupborg og Hindholm Højskoler. Fmd. f. De samv. lolland-falsterske Hmdf. 1906—33 (Æresmedl. fra 1933), De samv. danske Hmdfr. 1914—31 (Æresmedl. fra 1931), for Kommissionen for Oprettelse af Husmandsbrug fra 1910—32 og for L.-F. Kursusudvalg fra 1920. Medl. af Best. f. Dansk Landbrugsmuseum og Medl. af Amdsudvalget for Reventlows Minde.

Adresse: Villa »Arnen«, Sækkøbing.

Wattson, Karl, Gaardejer; f. 15. Aug. 1882 i Tranekær; Søn af Gdr., Forp. Th. Wattson og Hustru Marie, f. Hansen; gift (13. Maj 1934) m.

Anna Nielsen. Fmd. f. Ulbølle Andelsmejeri fra 1938.

Adresse: Nørregaard pr. Ulbølle.

Wester, Niels Jensen, Gaardejer; f. 6. Juni 1879 i Galten; Søn af Gdr. Jens Nielsen Wester og Hustru Inger, f. Jensen; gift (6. Okt. 1903) m. Methea Margrethe Huulgaard. Elev paa Hadsten Højskole 1894 og 1900—01. Fmd. f. Englund Andelsmejeri. Medl. af Direktionen for Andelsbankens Hadsten Afdeling og fl. lokale Hverv.

Adresse: Galten pr. Hadsten.

Vesterby, Peder, Gaardejer; f. 14. Nov. 1883 i Løvel; Søn af Gdr. Jens Vesterby og Hustru Ane Kathrine, f. Nielsen; gift (26. Aug. 1926) m. Maren Kirstine Frederiksen. Elev paa Skals Højskole 1900—01 og Lyngby Landboskole 1905—06. Landbrugskandidat 1908. Fmd. f. Løvel Andelsmejeri og Rødding og Omegns Forskudsforening. Medl. af Repræsentantskabet for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation.

Adresse: Løvel, Viborg.

Westergaard, Christen, Gaardejer og Sognefoged; f. 14. Aug. 1884 i Nors, Thisted Amt; Søn af Gdr., Sognefoged Lars Westergaard Christensen og Hustru Maren Katrine, f. Jespersen; gift (25. Maj 1909) m. Marie Jepsen. Elev paa Vesterdal Højskole 1904. Fmd. f. Ldbf. »Nordthye«, Brugsforeningen og for Northy Landboskole,

samt Foren. t. Udryddelse af Husdyrtuberkulosen i Thisted Amt. Medl. af Hovedbest. f. I/S Thisted Elektricitetsforsyning, og af Best. f. De samv. danske Ldbfr. fra 1937.

Adresse: Kjærgårdsholm pr. Nors.

Westergaard, David, Husdyrbrugskonsulent, R. af Dbg.; f. 4. Sept. 1875 i Sevel Sogn; Søn af Gdr. Jens Steffensen Westergaard og Hustru Birthe Kathrine, f. Mikkelsen; gift (21. Okt. 1910) m. Anna Sørensen Stilou. Elev paa Haslev Folkehøjskole 1895—96 og Ladelund Landbrugsskole 1897. Assistent v. Konkurrencen mellem hele Kvæghold i Vejle Amt 1903—05. Siden 1906 Konsulent i Fællesledelsen af Kvægavls- og Kontrolforeninger i Vejlekrederen og fra 1913 till. Konsulent i Kvægavl for Brande, Thyregod og Vejle Vesteregns Ldbfr.

Adresse: Jellinge.

Vestergaard, Elisabeth, Forstanderinde; f. 10. Dec. 1883; Datter af Overlærer H. C. A. Vestergaard og Hustru Karen Elisabeth, f. Gottschau. Elev paa Askov Højskole 1901—02. Husholdningslærerinde. Medl. af Kommissioner ang. Husholdningsundervisningen. Ejer af Sorø Husholdningsskole fra 1917.

Adresse: Sorø Husholdningsskole, Sorø.

Vestergaard, Hans Adolf Brorson, Forsøgsleder, R., D.M.; f. 25. Sept. 1872 i Nørhaa, Thy;

Søn af Lærer L. C. B. Vestergaard og Hustru Nikoline, f. Nielsen; gift (8 Sept. 1903) m. Maja Johanne Lorentzen. Præl.-Eksam., Kbn., 1891, Elev paa Jebjerg Højskole 1889. Landbrugskandidat 1893. Landbrugslærer og fra 1903 Forsøgsleder. Planteformædlingsarbejde, specielt med Kornarterne siden 1900, først ved Næsgaard, senere (efter 1903) ved Abed paa Lolland, hvorfra er fremkommet Kenia-Byg, Maja-Byg og adskillige fl. Sorter.

Adresse: Abed Planteavlstation pr. Søllested.

Westergaard Hansen, Jens, Forpagter; f. 8. Jan. 1886 i Sahl Sogn; Søn af Parc. Anders Hansen og Hustru Signe Katrine, f. Andersen; gift (18. Marts 1917) m. Dorthea Nørholm. Elev paa Tune Landboskole. Fmd. f. Ebeltoft Andelsmejeri.

Adresse: Skærso pr. Ebeltoft.

Vestergaard, Kr., Gaardejer; f. 31. Okt. 1897 i Hvidbjerg Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Anders Chr. Vestergaard og Hustru Karen, f. Kristiansen; gift (28. Maj 1924) m. Anna Colding. Elev paa Galtrup Højskole 1916—17. Fmd. f. Andelsmejeriet i Karby 1934—38. I Menighedsraadet i 8 Aar og i Skolekommissionen for Karby-Hvidbjerg-Radsted Kommune siden 1937.

Adresse: Søndergaard, Aggerø pr. Karby.

Vestergaard, Lavrits, Gaardejer; f. 24. Sept. 1892 i Tvis; Søn af Gdr. Jens Vestergaard og Hustru Kirstine, f. Jensen; gift (8. Marts 1918) m. Marie Hendriksen. Fmd. f. Tvis Mejeri og for Ringkøbing Amts Eksportforening. Medl. af De samv. Eksportforeningers Forretningsudvalg, desuden i Best. f. Elektricitetsværket.

Adresse: Tvis.

Westergaard, Pelter, Gaardejer; f. 8. Marts 1872 i Helborg Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Niels Westergaard og Hustru Ane Katrine, f. Hedegaard; gift (27. Nov. 1921) m. Thora Kamilla Elisabeth Buchholtz. Elev paa Malling

Landbrugsskole 1891—92. Fmd. f. Andelsmejeriet i 2 Perioder og for Planteavludvalget i Det Thylandske Landøkonomiske Selskab gennem 25 Aar. I Sogneraadet i 4 Aar. Medl. af Menighedsraadet i en Periode. Medl. af Best. for Thy Plantningsforening.

Adresse: Vestergaard, Hurup.

Vestergaard, Peter Riis, Landbrugskonsulent, f. 6. Marts 1891 i Skovsbo v. Kjellerup; Søn af Gdr. Søren Riis Vestergaard og Hustru Anne, f. Jacobsen; gift (16. April 1920) m. Jeny Holm. Landbrugseksamen 1912. Siden 1917 Konsulent for Samsø Ldbf. og fra 1932 tillige for Husmandskredsen. Sekretær i Akkordudvalget for Samsø og Medl. af Grundforbedringsudvalget for Samsø.

Adresse: Tranebjerg, Samsø.

Westh, Thorvald Claudi, Landbrugsministeriets Konsulent i Vandløbssager m. m.; f. 1. Febr. 1868 paa St. Hallegaard, Bornholm; Søn af Propr. T. Jørgen Cl. Westh og Hustru Andrea, f. Lind; gift (15. Maj 1897) m. Katrine Marie Brasch. Elev paa Elkenøre og paa Næsgaard 1885—88. Landbrugskandidat 1891. Forvalter paa Pandebjerg. Leder af Hedeselskabets Mose- og Mergelvæsen 1893—1918. Leder af Statens Grundforbedringsvæsen 1918—22. Medstifter af Asmildkloster Landbrugsskole og Næstfmd. i Bestyrelsen. Fmd. f. N. J. F.s Sektion for Kultur-

teknik. Medl. af en Række Kommissioner vedr. Afvanding og Mergelforsyning. Medl. af Best. f. F. a. d. Landbrugskandidater. Medl. af Dansk Ingeniørforening. Deltager i det politiske og almenne Oplysningsarbejde.

Adresse: Maglevænget 12, Charlottenlund.

Wetche, Erik, Proprietær; f. 21. Dec. 1895 paa Hvanstrup, Farsø Sogn; Søn af Propr. P. A. Wetche, Hvanstrup, og Hustru Agnes, f. Ringmann; gift (23. Juli 1920) m. Edith Ahlefeldt-Laurvigen. Student fra Viborg 1914. Fmd. for Nibe-Løgstør og Omegns Ldbf. fra 1937. Medl. af Best. for Himmerlands samv. Ldbfr. Repræsentant i Aars Slagteri og i Bestyrelsen for Høbro Mejeriforening.

Adresse: Hornumbro pr. Aars.

Widding, Halfdan Glarbo, Forstander; f. 19. Sept. 1906 i Slagelse; Søn af afd. Sognepr. S. Widding og Hustru Ellen, f. Glarbo; gift (29. Sept. 1933) m. Grethe Kondrup. Dimitteret fra Landbohøjskolen 1930. Sekretær for Foreningen af danske Havebrugskandidater. Medstifter af Landsforeningen: »Den unge Gartner«.

Adresse: Havebrugsskolen, Fredensborg.

Wigdal, Chr. Lærer, D.M.; f. 3. Jan. 1871 i Munkebo; Søn af Husmd. Hans Jensen og Hustru Ane, f. Pedersen; gift (28. Sept. 1895) m. Kamilla Andersen. Elev paa Skaarup Semina-

rium. Fmd. f. Baag Herreds Lærerforen. i 25 Aar. Sekretær f. Bondestandens Ldbf. fra 1904.

Adresse: Hellehøj pr. Haarby.

Wilhelmsen, Carl Preisler, Direktør; f. 9. Nov. 1894 i Skaarupøre; Søn af Toldassistent Chr. Wilhelmsen og Hustru Kirstine, f. Nielsen; gift (10. Dec. 1921) m. Astrid Pedersen. Direktør for Hammel og Omegns Andels-Svineslagteri fra 1925.

Adresse: Andelsslagteriet, Hammel.

Villadsen, Niels Peter, Gaardejer; f. 15. April 1894 i Lille Varde; Søn af Gdr. Marius Villadsen og Hustru Karen, f. Toft; gift (11. Nov. 1921) m. Petra Elisabeth Clausen. Elev paa Bælum Højskole 1912—13. Fmd. f. Aaby Mejeri, Brugsforeningen 1924—36. Medl. af Sogneraadet i Aaby fra 1932. Repræsentant for Mejeriernes Fællesindkøb og Maskinfabrik fra 1935.

Adresse: Knappet, Aabybro.

Villadsen, Villads, Gaardejer; f. 21. Dec. 1865 i Egaa pr. Hjortshøj; Søn af Gdr. Jens Villadsen og Hustru Sidsel, f. Sørensen; gift (18. Maj 1892) m. Maren Troelsen. Elev paa Hesselballe Højskole 1883, Københavns Højskole 1885—86 og Dalum Landbrugsskole 1888—89. Fmd. f. Aarhus Amts landøk. Selskabs Planteavljudvalg 1919—32. Sogneraadets formand i 14 Aar. Medl. af Foreningen af jydsk Ldbfr.s Planteavljudvalg og af Ldbfr.s og Hmdfr.s Kontrolnævn fra 1920. Medl. af Best. f. Andelsbankens Aarhusafdeling fra 1932.

Adresse: Egaa pr. Hjortshøj.

Villemoes, Diderik, Proprietær; f. 30. Aug. 1885 i Vejrum Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Propr. Andreas Villemoes og Hustru Marie, f. Overgaard; gift (25. Juni 1923) m. Andrea Johansen. Elev paa Salling Højskole 1902—03 og Dalum Landbrugsskole 1907—08. Fmd. for De samv. landøkonomiske Foreninger i Ringkøbing Amt siden 1939; i Best. for samme siden 1928.

Fmd. for Hjørn-Ginding Herreders Ldbf. i 5 Aar. Medl. af Bestyrelsesraadet i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab siden 1932. I Repr.skabet for A/S Holstebro Landmandsbank. Fmd. for I/S Ny Krunderup Plantage. Fmd. for A/S Holstebro Jernstøberi og Maskinfabrik. Udtog i 1929 Patent paa Gødningssprederen »Villemoes«, Fabrikationen nu overdraget Skive Jernstøberi. Adresse: Villemoesgaard pr. Hjørn.

Willumsen, Wilhelm N., Hønseriejer; f. 6. Aug. 1882 i Øster Højet; Søn af Banearb. M. Villumsen og Hustru Marie, f. Holm; gift (1906) m. Frederikke Nissen. Fmd. f. Fjerkræavlerforeningen. Medl. af Best. f. Fjerkræslagteriet i Vandrup og Medl. af Sogneraadet i Øster Højet i 8 Aar.

Adresse: Alslev Kro pr. Løgumkloster.

Vind, Jakob Rasmussen Dankjær, Konsulent; f. 1. Nov. 1893 i Obbekjær, Ribe; Søn af Højskoleforst. Rasmus Vind og Hustru Andrea, f. Dankjær; gift (19. Juli 1922) m. Else Birgitte Petersen. Elev paa Esbjerg Arbejderhøjskole 1911—12 og paa Næsgaard 1913—15. Landbrugs-kandidat 1919. Planteavlskonsulent for Holbæk Amts Ldbf. fra 1928.

Adresse: Tudse, Holbæk.

Windfeld, Ib Marius, Inspektør ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., I. F. p. p.; f. 26. Okt. 1875 i Tanderup v. Ribe; Søn af Propr., Landvæsenkommissær Thomas Ibsen Windfeld og Hustru Nielsine Windfeld; gift (25. Oktbr. 1913) m. Amie Gjellerup. Landbrugs-kandidat 1902. Overassistent v. Rentabilitets-Fodringsforsøgene 1902—04, Sekretær for forskell. Foreninger fra 1905—21. Redaktionssekretær v. »Ugeskrift for Landmænd« 1905—06. Redaktør af »Atlanten« 1906—20. Leder af Landøkonomisk Rejsebureau 1912—21. Konsulent for Det danske Gødnings-Kompagni 1905—21. Fra

Dansk Landbrug.

1. Okt. 1921 Inspektør og Kasserer ved Den kgl. Veterinær og Landbohøjskole.
Adresse: Bülowvej 15, Kbhvn. V.

Vindum, Jens Jensen, Gaardejer; f. 6. Febr. 1892 i Sdr. Rind; Søn af Gdr. Laurits Jensen Vindum og Hustru Maren, f. Nielsen; gift (23. Sept. 1923) m. Maren Poulsen Fmd. f. Sdr. Rind Andelsmejeri, Rindsholm.

Adresse: Sdr. Rind, Rindsholm.

Winge, Øjvind, Professor, Dr. phil., R. af Dbg.; f. 19. Maj 1886 i Aarhus; Søn af Sagf. Sigfred Winge og Hustru Petra, f. Rian; gift (8. Maj 1913) m. Julie Begtrup Møller. Art. 1905. Mag. scient. 1910. Dr. phil. 1917. Prof. i Arvelighedslære v. Landbohøjskolen 1921—33. Direktør for Carlsberglaboratoriets fysiologiske Afd. 1933. Fmd. f. Dansk Botanisk Forening 1932—37 og Emil Chr. Hansen Fondet fra 1935. Medl. af Best. f. Rask-Ørsted Fondet 1930—33, Medl. af Statens Planteavlsudvalg 1930—37, af Videnskaberens Selskab og af Akademiet for de tekniske Videnskaber. Leder af Forsøgsgaarden »Nordgaarden« ved Herfølge.

Adresse: Gl. Carlsbergvej 10, Valby.

Vinther-Jensen, Jørgen, Landmand; f. 7. Sept. 1890 i Andrup, Søn af Møller Søren N. Jensen og Hustru Marie f. Hansen; gift (10. Juli 1924) m. Marie Thomsen. Elev paa Ryslinge Højskole 1913—14 og Askov Højskole 1920—21. Medl. af

Best. f. Slaugs Herreds og Omegns Ldbf. 1934—38. Dommer v. Ldbf.s Dyrskue. Vurderingsmand for Den alm. Brandforsikring for Landbygninger. og fl. lokale Hverv.

Adresse: »Hjemly«, Krogager.

Vinther, Johs., Gaardejer; f. 4. Okt. 1879 i Raabylille; Søn af Gdr. Hans Jørgen Vinther og Hustru Karen Kirstine, f. Johansen; gift (28. Marts 1906) m. Marie Carstensen. Elev paa Brøderup Højskole 1903 og Høng Landbrugsskole 1905—06. Fmd. f. Rødled Andelsmejeri fra 1928.

Adresse: Udby, Stege.

Winther, Jørgen Edvard, Afdelingsleder; f. 2. Maj 1896 i Vexebo, Asminderød Sogn; Søn af Propr. Theodor Peter Christian Winther og Hustru Henriette Thomine Cathinka, f. Svanekjær; gift (1. Juli 1928) m. Johanne Sophie Abigail Winther. Art. 1914. Cand. polyt. 1921. Assistent v. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles landøkonomiske Forsøgslaboratorium, kemisk Afd. 1. Maj 1921. Laborator smstds. 1. Juni 1923 og fra 1. Juli 1931 Afdelingsleder.

Adresse Borups Allé 139¹, Kbhvn. N.

Winther-Lützen, Mads Andreas, Landbrugskonsulent, R. af Dbg.; f. 20. Dec. 1877 i Klaksvig, Færøerne; Søn af Købmd. Nickels Lützen og Hustru Sigrid Marie, f. Winther; gift (28. Nov. 1904) m. Anna Kristine Debess. Prlm. 1895. Landbrugskandidat fra Norges Landbrugshøjskole i Aas 1900. Fmd. f. Færøernes Ldbf., for Dyrskuekommissionen og for Hingstesynskommissionen paa Færøerne. Medl. af Best. f. Thorshavns Ldbf..

Adresse: Thorshavn, Færøerne.

Winther, Søren Jensen, Proprietær; f. 6. Febr. 1889 i Svendstrup; Søn af Gdr. Gregers Winther og Hustru Ellen Marie, f. Sørensen; ugift. Elev paa Frederiksborg Højskole 1904—05. Fmd. f. Andelsmejeriet »Svendstrup«, for De sammensluttede Hesteavlforen. i Aalborg Amt. Medl.

af Best. f. Kartoffelsektionen i Aalborg Amt. Sogneraadmedlem m. v.

Adresse: Flødalsgaard, Svendstrup.

Visse, Oskar Frederik Christensen, Sognefoged; f. 24. Juni 1893 i Frejlev Skole; Søn af Lærer Anders Christensen Visse og Hustru Frederikke, f. Hvilsom; gift (5. Juni 1919) m. Annesigne Mogenssen. Fmd. f. St. Restrup Andelsmejeri og den lokale Foderstofforening og fl. Hverv.

Adresse: St. Restrup, Sønderholm.

Voigt, Jens Michael Kristian, Forpagter, R.; f. 17. Sept. 1874 i Todbjerg; Søn af Husmd. (Murer) Kristian K. Voigt; gift (28. Dec. 1900) m. Marie Johansen. Elev paa Støvring Højskole Fmd. f. Bølling-Nørre Herreders Ldbf. 1909—23 og for De samv. landøkon. Foreninger i Ringkøbing Amt.

Adresse: Løvstrupgaard pr. Lem.

Wollesen, Laura Emilie Nielsen, Husholdningslærerinde; f. 24. Juni 1901 i Humble Sogn, Langeland; Datter af Fabrikant Carl Nielsen og Hustru Hilda, f. Olesen; gift (30. Marts 1929) m. Gdr. Frederik Peter Chr. Wollesen. Husholdningslærerinde fra »Ankerhus« 1924. Husholdningslærerinde ved Kerteminde Højskole 1924—28. Fmd. f. Husholdningsforeningen for Rodby Omegn og

for De samv. loll.-falsterske Ldbfr.s Husholdningsudvalg fra 1937.

Adresse: Kragø, Rødby Havn.

Wolstrup-Petersen, Axel, Adm. Direktør i Andelsbanken; f. 14. Marts 1898 i Hjørring; Søn af Kærlm. A. C. Petersen; gift (15. Juli 1923) m. Marie Christine Petersen. Realeksam. Ansat i Hjørring Diskontobank 1915—20; Den danske Andelsbank 1920—25. Prokurist 1924. Hovedbogholder; fra 1926 adm. Direktør. Medl. af Andelsudvalget fra 1936.

Adresse: Tranevængel 8, Hellerup.

Wortmann, Jens Peter, Sogneraadformand; f. 30. Aug. 1879 i Tombøl, Felsted Sogn; Søn af Hmd. Thomas H. Wortmann og Hustru Anne Marie, f. Hansen; gift (12. April 1907) m. Martha Margrethe Rasmussen. Fmd. f. Ensted Sogneraad og for Grundforbedringsudvalget for Aabenraa Amt. Har været Medl. af Aabenraa Amdsraad i 9 Aar.

Adresse: Ensted, Aabenraa.

Wraae-Jensen, Holger, Konsulent; f. 10. Okt. 1907 i Wraae, Rastrup Sogn; Søn af Gdr. Lars Peter W. Jensen og Hustru Marie Dorthea, f. Christensen; ugift. Elev paa Gymnastikhøjskolen i Ollerup 1927—28 og Høng Landbrugskole 1929

—30. Landbrugskandidat 1933. Lærer paa Næsgaard. Planteavlskonsulent, Sekretær og Kasserer for Skelskørsegnens Ldbf. fra 1934. Sekretær for Sydvestsjællands Kalkningsselskab fra 1935. Studierejser i UdL. 1929, 1932, 1937 og 1938.

Adresse: »Morena«, Skelskør.

Wøldike Nielsen, Filip, Veterinærinspektør; f. 17. Sept. 1900 i Sandby v. Ringsted; Søn af Gdr. Anders Nielsen og Hustru Karen M. C., f. Hansen; gift (2. Aug. 1933) m. Inger Herslev. Dyr-lægeeksamen 1923. Assistent hos forskell. Dyr-læger 1923—25. Reservedyrlæge ved Gardehusarregimentet; samtidig ekstraordinær Ass. v. Serumlaboratoriet. Fuldmægtig i Veterinærdirektoratet fra Jan. 1929. Ansat ved Statskødkontrollen fra Marts 1931. Veterinærinspektør og Leder af Veterinærdirektoratets Tuberkuloseafdeling April 1935.: Har skrevet Artikler i forsk. Tidsskrifter samt i Dagspressen.

Adresse: C. F. Richsvej 138, Kbhvn. F.

Yde, Anders, Gaardejer; f. 22. Okt. 1878 i Slagstrup Sogn, Thisted Amt; Søn af Gdr. Jens Mathias Yde og Hustru Maren, f. Kjær Andersen; gift (14. April 1908) m. Petrea Overgaard. Elev paa Vestbirk Højskole 1901. Fmd. f. Planteavlssudvalget i Ldbf. »Nordthy« og for Ejendomsskyldvurderingen i Skyum Hørdum Sogne. Bogholder i Andelskassen for Skyum-Hørdum og Omegn. Tidl. Medl. af Sogneraad, Menighedsraad, Værgeraad og Skolekommission.

Adresse: Koldby, Hørdum.

Yding, Niels Nielsen, Slagteridirektør; f. 15. Jan. 1888 i Fillerup v. Odder; Søn af Gdr. Niels Nielsen (Yding) og Hustru f. Øllegaard Sørensen; gift (28. Juni 1918) m. Methe Kathrine Hansen. Realeksam. 1904. Direktør for Haslev Andels-Svineslagteri fra 1919. Medl. af Best. f. Foreningen af Direktører ved danske Andels-

slagterier og af Landbrugsministeriets Baconudvalg.

Adresse: Haslev Andelsslægteri.

Zajicek Ladislav, Konsulent i Regnskabsføring; f. 22. Juli 1888 i Zelenice, Bøhmen i Tjcekoslovakiet; Søn af Husmd. Václav Zajicek og Hustru Marie, f. Klimová; gift (8. Nov. 1922) m. Julie Hribalova. Elev paa Borgerskole og Landbrugsskole i Bøhmen. Landbrugskandidat i Kbhvn. 1916. 1916—17 Medhj. v. Askov Forsøgsstation. 1917 Medhj. v. Landbohøjskolens Landbrugsafd. 1917—18 Assistent i Regnskabsføring i Odense Omegns Ldbf. Konsulent i Regnskabsføring for Vends Herreds Ldbf. fra 1918.

Adresse: Ejby St.

Ærsøe, Holger, Sekretær ved Landøkonomisk Forsøgslaboratorium; f. 10. Juni 1907 i Kbhvn.; Søn af Ekspeditionssekretær Peder Ærsøe og Hustru Hilda Johanne, f. Gadd Nystrom; gift (24. Aug. 1934) m. Marie Louise Willemoes Jørgensen Art. 1925. Landbrugskandidat 1931. Husdyrbrugsassistent og Landbrugslærer. Sekretær v. Landøkonomisk Forsøgslaboratorium fra 1935.

Adresse: Rolighedsvej 25, Kbhvn. V.

Ødum, Hilmar, Direktør for Danmarks Geologiske Undersøgelse; f. 26. Jan. 1900 i Næstved;

Søn af Kommuelærer Niels Ødum og Hustru Dagmar, f. Agerlin; gift (18. Maj 1934) m. Else Glenstrup. Art. 1917; mag. scient. 1923; dr. phil. 1927. Siden 1918 Assistent ved Danmarks Geologiske Undersøgelse. Afdelingsgeolog 1931. Direktør 1937. Har ved D. G. U. især arbejdet med Vandforsyningsspørgsmaal og bl. a. skrevet »Grundvand og Vandindvinding, en vejledende Oversigt«, og (sammen med Wernet Christensen) »Danske Grundvandstyper og deres geologiske Optræden«.

Adresse: Danmarks Geologiske Undersøgelse, Charlottenlund.

Ørndrup, Peter; Konsulent; f. 16. Nov. 1911 i Give Sogn, Vejle Amt; Søn af Hmd. Anders Ørndrup og Hustru Kirstine, f. Schmidt. Mellem-skoleeksamen fra Brande Realskole. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1931—32. Landbrugskandidat 1935. Landbrugslærer, Assistent og paa Studierejser i Udlandet. Konsulent for Salling-Fjends Herreds Husmandskreds fra 1939.

Adresse: Allégade 63, Skive.

Østergaard, Andreas, Gaardejer; f. 2. Aug. 1886 i Ejstrup; Søn af Gdr. Jens Peter Andersen Østergaard og Hustru Else Marie, f. Hansen; gift (6. Maj 1913) m. Bothilde Helene Jen-

sen. Elev paa Asmildkloster Landbrugsskole 1909—11. Fmd. f. Højrup Andelsmejeri fra 1922 og for Foderstofforeningen fra 1916.

Adresse: Ejstrup.

Østergaard, Claus, Gaardejer; f. 4. Juni 1883 i Nørreøkse; Søn af Gdr. Jens Clausen og Hustru Maren, f. Gravesen; gift (2. Febr. 1906) m. Bertha Kranborg. Elev paa Aaby Højskole 1901—02 og Malling Landbrugsskole 1903—04. Fmd. i Nørhalne Andelsmejeri fra 1919. Sogneraadsmidl. Medl. af Best. i Aalborg Amts Mejeriforening 1925—35 og Aalborg Amts Andelssmør-eksportforening fra 1927. Voldgiftsmand.

Adresse: Nørhalne pr. Vadum.

Østergaard, Ejnar, Gaardejer; f. 25. Dec. 1896 i Hornborg; Søn af Gdr. Morten Østergaard og Hustru Dorteia, f. Troelsen; gift (8. Sept. 1925) m. Frida Sørensen. Elev paa Korinth Landbrugsskole 1915—16. Landbrugskandidat 1918. Medl. af Best. i Horsens Ldbf. fra 1935 og for D. L. F. Roskilde. Forskellige lokale Tillidshverv bl. a. Sogneraadsmidl.

Adresse: Strandgaarden pr. Horsens.

Østergaard-Hansen, Rasmus Peder, Gaardejer; f. 1. Marts 1904 i Skulsballe; Søn af Gdr. Søren

Østergaard-Hansen og Hustru Magdalene, f. Lauesen; gift (24. Nov. 1932) m. Betty Louise Terp Hansen. Elev paa Uldum Højskole 1921—22, Askov Højskole 1922—23 og Ladelund Landbrugsskole 1927—28. Kasserer for Bjerre Herreds Mergelselskab 1934. Kasserer i Barrit-Vrigsted Kommune 1937. Medl. af Best. f. Bjerre Herreds Hesteavlforening fra 1936.

Adresse: »Skulsballe« pr. Vrigsted.

Østergaard, Hans Kristian, Laboratoriefors-
tander; f. 17. Maj 1904 i Aars; Søn af Gdr. Niels Østergaard og Hustru Ane Johanne, f. Nielsen; gift (16. April 1933) m. Gudrun Hundebøll. Elev paa Skaarup og Malling Landbrugsskoler 1926—27. Landbrugskandidat 1929. Forstander for Hundebølls kemiske Laboratorium fra 1933.

Adresse: Hundebølls kemiske Laboratorium, Esbjerg.

Østergaard, Jens, Gaardejer; f. 22. Dec. 1888 i Illerhuse, Grønbek Sogn; Søn af Gdr. Jens Østergaard og Hustru Ane, f. Jensen; gift (11. Nov. 1913) m. Mariane Bilgrav. Elev paa Vestbirk Højskole 1910—11. Fmd. f. Andelsmejeriet »Hinge« siden 1938. Medl. af Best. for samme i en Aarrække. I Best. for Kvægavlforeningen for Illerhuse-Frausing Sogne. Næstfmd. i Sogneraadet i Hinge Kommune.

Adresse: Hinge St.

Østergaard, J. Chr., Gaardejer; f. 20. Nov. 1882 i Jølbygaard, Mors; Søn af Gdr. Christen Østergaard og Hustru Johanne Marie, f. Dissing; gift (12. Marts 1914) m. Oline Andersen. Elev paa Elbæk Højskole 1907—08, Askov Højskole 1909—10, Dalum Landbrugsskole 1905—06 og Tune Landbrugsskole 1908. Fmd. f. Aagaard Andelsmejeri fra 1923.

Adresse: Toftvang pr. Viuf.

Østergaard, M., Gaardejer; f. 6. Aug. 1893 i Flø; Søn af Gdr. Chr. Peter Østergaard og Hustru Else Marie, f. Andersen; gift (11. Nov. 1919) m. Ellen Jensen. Elev paa Vinding Højskole 1917—18. Fmd. f. Brande Andelsmejeri 1931—35. Forskellige lokale Tillidshverv, bl. a. Medlem af Foderstofforeningens Bestyrelse.

Adresse: Flø pr. Brande.

Østergaard, Ole, Gaardejer; f. 24. Maj 1877 i Ulfborg Sogn, Ringkøbing Amt; Søn af Hmd. Marinus Østergaard og Hustru Marie Sofie, f. Høeg; gift (9. Maj 1903) m. Mariane L. Kjærgaard. Elev paa Vejstrup Højskole 1901 og Ladelund Landbrugsskole 1902. Fmd. f. Brejning-Hover-Nr. Omme Ldbf, for Lervang Mergelforening og for Grønbjerg Mejeri. Medl. af Best. for De samv. danske Ldbfr., for Foreningen af jyske Ldbfr. og for Ringkøbing-Ørnvej Jernbane. Amtsraadsmedlem for Ringkøbing Amt. Sognefoged f. Nr. Omme Sogn. Næstfmd. for Ringkøbing Landbobanks Repræsentantskab.

Adresse: Kjærgaard, Nr. Omme pr. Grønbjerg.

Østergaard, P., Gaardejer; f. 11. Maj 1879 i Skals Sogn, Viborg Amt; Søn af Gdr. Laust Østergaard og Hustru Karen Marie, f. Madsdatter; gift (22. Sept. 1903) m. Ane Marie Pedersen. Elev paa Skals Højskole 1895—96. Fmd. f. Andelsmejeriet i Skals gennem en Aarrække. Kredsforstander for Bjerregrav og Omegns Plantningsforening. Fmd. f. Skringstrup Brugsforening i en Periode og for Tilsynsraadet i Rind-Fjends og Nørlyng Herreder's Spare- og Laanekasse. Sogneraadsm. f. Laastrup-Skals Kommune og Medlem af samme gennem 14 Aar. Medl. af Menighedsraadet og Kirkevæрге gennem 20 Aar. I Best. for Skals Foredrags-

forening gennem en Aarrække. Fmd. for Skals Højskole A/S i en Periode.

Adresse: Østergaard, Skals.

Østergaard, Peter Sørensen, Beregner ved Landøkonomisk Forsøgslaboratorium; f. 30. Okt. 1898 i Kirkeby, Nr. Farup pr. Ribe; Søn af Husmd. Knud Østergaard og Hustru Nikoline Petrea, f. Sørensen; gift (17. April 1931) m. Anne Kjestine Lovine Dahl. Elev paa Ribe Mælkeri- og Landbrugsskole 1917 og Korinth Landbrugsskole 1921. Landbrugskandidat 1924. Studieophold i England 1929. Studierejse i Tyskland 1931. Har skrevet Forsøgsberetninger samt Afhandlinger og Artikler i Landbrugspressen.

Adresse: Hovedvængen 71, Brønshøj.

Østergaard, Th., Amtsraadsmedlem; f. 16. Juli 1883 i Østerbølle Sogn; Søn af Gdr. Jacob Østergaard og Hustru Ane, f. Andersen; gift (30. April 1909) m. Agnes Jensen. Elev paa Vallekilde Højskole 1907—08 og Malling Landbrugsskole 1902—03. Fmd. f. Vesthimmerlands Ldbf. Tidl. Fmd. f. Himmerlands samv. Ldbfr.; for Vesthimmerlands Hesteavlforening, Aalestrup Andelsmejeri og Brugsforening. Næstfmd. i Aalestrup og Omegns Sparekasse. Landvæsenkommissær. Krediforeningsrepræsentant. Medl. af Viborg Amtsraad siden 1922, Medl. af dets Vejudvalg og Budgetudvalg, samt Medl. af Best. f. Hobro Sygehus. Medl. af Sogneraadet 1913—29.

Adresse: Bygum pr. Aalestrup.

Østerlund Madsen, Magnus Peder, Assistent; f. 20. Sept. 1898 i Rollsted; Søn af Boelsmd. Niels Madsen og Hustru Karen, f. Larsen; gift (16. Juli 1927) m. Tea Katrine Lysgaard. Elev paa Frederiksborg Højskole 1917 og Korinth Landbrugsskole 1920. Landbrugskandidat 1924. As-

sistent ved Forsøgslaboratoriet 1924—27. Fra 1927 Assistent ved De samv. danske Andelslakterier. Fra 1934 tillige Konsulent for Svineavlscentrene i 1. Distrikt og Sekretær for De samv. Svineavlscentre paa Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. Udarbejdet Beretninger om Afkomsundersøgelser over Orner af danske Landrace.
Adresse: Taastrup.

Øvlisen, Anders, Peter, Gaardejer; f. 4. Okt. 1893 i Løjenkjær; Søn af Gdr. Rasmus Peter Øvlisen og Hustru Kirstine, f. Andersen; gift (7. Maj 1925) m. Karen Nielsen. Elev paa Ask Højskole 1911—12 og Malling Landbrugsskole 1912—13. Fmd. f. Balskilde Andelsmejeri fra 1938. Medl. af Best. f. Hads Herreds Ldbf.
Adresse: Løjenkær pr. Assedrup.

